

75

$l=11$ $z=2$ $w=4$

4-11

BRIDGE UNIT
ON
A
3
75

$l = 11$ $z = 2$ $w = 4$

1
4-11

R. 2190

BIBLIOTHECA

CANONICA, JURIDICA, MORALIS, THEOLOGICA,

N E C N O N

ASCETICA, POLEMICA, RUBRICISTICA, HISTORICA &c.

De principalioribus, & fere omnibus, quæ in dies occurrunt, nec penes omnes facile, ac prompte reperiri possunt, ex utroque Jure, Pontificiis Constitutionibus, Conciliis, Sacrarum Congregationum Decretis, Sacræ Romanæ Rotæ Decisionibus, ac probatissimis, & selectissimis Auctoribus accurate collecta, adaucta, Ordine Alphabetico congesta,

AC IN OCTO TOMOS DISTRIBUTA

A B A D M. R. P.

LUCIO FERRARIS

Soler - Alexandrino, Ord. Minor. Regul. Observ. Lectore Jubilato, Exprovinc., Examinat. Synodali, ac S. Offic. Consultore.

EDITIO SECUNDA ROMANA AUCTIONIOR,

Cui, præter ea, quæ Auctor in Tertia Editione Veneta in calce Operis adjecerat, nunc suis locis inserta, accesserunt ex aliena manu multa tum Theologiam, tum maxime Jus Canonicum & Civile concernentia, eaque scitu dignissima, & omnibus præsertim Ecclesiasticis Viris apprime utilia, & necessaria; ac Index rerum locupletissimus.

TOMUS OCTAVUS.

COMPLECTENS SUPPLEMENTA NOVISSIMA.

APPENDICEM, RESOLUTIONES SAC. RITUM CONGREGATIONIS,

ET INDICEM GENERALEM ACCURATISSIMUM.

DE LA LIBRERIA

DEL REAL COLEGIO MAYOR
Reunido de Santa Cruz, y
Santa Catalina.

M. C. N.

ROMÆ, MDCCLXVIII.

EX TYPOGRAPHIA CAROLI BARBIELLINI

IN VIA CURSUS

SUPERIORUM FACULTATE.

LECTORI BENEVOLO
CAROLUS BARBIELLINI.

*H*Xpletam, Supremo auspicante Numine, arreptam editionem BIBLIOTHECÆ CLARISS. LUCII FERRARIS septem jam evulgatis Tomis comprehensam, excipit octavus ac postremus Tomus, quem tibi, Lector benevole, velut totius Operis coronidem, & complementum exhibeo. Ratio exigit, ut quid ipse complectatur, tibi paucis aperiā.

Occurrunt primo loco, Adnotationes quædam in decursu Operis prætermittæ, quibus variæ Auctoris Sententiæ incaute prolatae emendantur, ac earum nonnullæ sinceris Sacrarum Congregationum suffragiis fulciuntur. Accedunt etiam aliquæ Romani Theologi in altera editione Censoris, Notæ ex oscitantia omittæ.

Sequitur secundo loco Appendix Novissimarum Constitutionum Pontificiarum, & Resolutionum Sacrarum Congregationum, quas altera in editione publici juris feceram, quibus additæ sunt Constitutiones post præfatam editionem emanatæ a SS. D. N. CLEMENTE XIII. hoc signo † notatæ.

Tertia pars Resolutiones complectitur Sacræ Rituum Congregationis, quæ ad annum usque 1759. prodire.

Denique pro complemento accedit INDEX locupletissimus Rerum, & Verborum totius BIBLIOTHECÆ maximo studio elaboratus. In cujus constructione, hoc silentio minime est prætereundum, inserta fuisse omnia, quæ in hac novissima editione addita fuere, & notata.

Del
D. D. Juan Fran. Carbonel del Poval
Sect. de Ma. v. to 3.ª de leana. 1.

ADNOTATIONES, ET ADDITIONES NOVISSIMÆ.

Verb. CANONICUS, Art. V. num. 101. pag. 25. Proposito Dubio: *An Canonici valeant celebrare Missas privatas tempore quo Episcopus solemniter celebrat, vel concionatur*, respondet Auctor allegans resolutionem Sac. Congr. Conc. in una Casalen. *Servandum esse statutum Ecclesie*. Verum hanc resolutionem non tamquam legem generalem esse accipiendam, sed dumtaxat uti municipalem, ex eo deduci videtur, quod negativa sententia communis sit, atque innitatur tum can. *Et hoc attendendum*, de consecrat. dist. 1., tum etiam Concilio Provinciali Mediolanen. IV, par. 2, tit. *Qua pertinent ad Sanctissimum Missæ Sacrificium & divina officia*. (Tom. 1. Aët. Eccl. Mediol. edit. ann. 1738. pag. 148.)

2 Pariter verb. *Canonicus*, Art. VIII. num. 4. pag. 33. & verb. *Purochus* Art. II. num. 63. Tom. 6. pag. 36. Decreta S. R. C. ab Auctore adducta ad probandam præcedentiam Canonicorum Collegiarum supra Purochos in funerum associatione, & præsertim decretum in *Prænestina Cavarum* die 14. Augusti 1618. emanatum, corrigenda sunt per alia decreta, præcipue in alia *Prænestina* die 13. Jul. 1619. quod Decretum fuit revocatorium præcedentis; unde videtur illi esse standum.

3 Eodem verb. *Canonicus*, art. IX. num. 35. pag. 30. & verb. *Episcopus*, art. VI. num. 97. Tom. 3. pag. 117. tradit, Episcopum cogere non posse Canonicos non Confessarios, ut Collationibus Casuum Conscientiæ interfint. Hæc Sententia locum habere nequit post Concilium Romanum, cujus Decretis adhærens Sac. Cong. Conc. contrarium sæpe declaravit, & signanter die 27. Augusti 1727. in una *Acerrarum* ad dubium quintum, Tom. 4. *Theaur.* pag. 104. In *Larinen.* 9. Augusti 1732. ad primum, Tom. 5. *Theauri* pag. 296., & in una *Salernitana*, die 27. Septembris ejusdem anni ad primum, pag. 330., in quibus Resolutionibus indiscriminatim est sermo, absque distinctionibus, Confessariorum, & non Confessariorum.

4 Item eodem verb. *Canonicus*, Art. IX. num. 101. Tom. II. pag. 40. Quod asserit Auctor, ad obtinendum jubilationis indultum, requiri in Canonico, præter laudabile quadragenarium Ecclesie servitium, aliam commiserationis causam, puta *infirmiæ habitus*, vel *senectutis*; minime sustinetur, Contrarium enim apparet ex Resolutione Sac. Congreg. Concil. in una *Feltren. Jubilationis*, die 11. Januar. 1721. Vid. *Theaur. Resolut.* Tom. 2. pag. 2.

Verb. CENSURA, Num. 8. Tom. 2. pag. 93. 5 adde sequentem Notam.

Circa sex casus ex speciali mandato Clem. VIII. a Sac. Congr. Episcop. & Reg. an. 1602. 26. Novembris reservatos, adest declaratio Clementis XI. die 23. Martii 1711.; qua decernitur, nec Sæculares, nec Regulares privilegiatos in Urbe absolvi posse ab illis casibus, scilicet *Violationis Clausuræ Monialium ad malum finem; Violationis publicæ immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Constitut. Greg. XIV., vel etiam occulta; si fiat publica auctoritate; atque publicæ Presbyteri occisionis*. In reliquis vero casibus intacta manent in Urbe privilegia Confessariorum, quæ ante dictum decretum obtinebant.

Eadem Verb. *Censura*, num. 35. pag. 94. pariter Nota.

Superiores Regulares reservare sibi possunt sequentes casus 1. *Apostasia a Religione, habitu dimisso, aut retento*. 2. *Veneficia, incantatione, & sacrilegia*. 3. *Nocturna, & furtiva e Conventu egressio*. 4. *Prophetas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale*. 5. *Juramentum falsum in judicio legitimo*. 6. *Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum factum, etiam non secuto effectu*. 7. *Falsificatio manuum, aut sigilli Conventus*. 8. *Furtum de rebus Monasterii*. 9. *Lapsus carnis voluntarius opere consummatus*. 10. *Occisio, seu vulneratio, seu gravis percussio cujuscumque personæ*. 11. *Malitiosum impedimentum, vel retardatio, aut aperitio litterarum a Superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad Superiores*. Præter hos Prælati Regulares nequeunt alios sibi reservare casus. Venio nunc ad censuras.

Falsum est, etiam Superiores locales posse in subditos censuras ferre. Immo neque Superiores possunt absque consensu Capituli Generalis, vel Provincialis. Nam Clem. VIII. die 26. Maji 1593. dum retrinxit facultatem Superiorem Regularium ad undecim supra recensitos casus, quos reservare sibi valeant, præcepit, quod si aliquid aliud grave peccatum reservandum sit, *id aliter non fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia matura discussione, & consensu*. Cujus Decreti vigore nequeunt dicti Superiores alicui gravi peccato in eo non expresso censuram annectere, quam sibi reservent; ex declar. Cong. Episcop. & Reg. 7. Julii 1617.

Verb. CONFIRMATIO, Art. 3. num. 19. 7 Quamvis in contrariam Sententiam non in firmæ Notæ Auctores abeant, inter quos Theologus Censor alterius

rius editionis, contendantque spiritualem cognationem contrahi ab homine non confirmato Patrum munus in Confirmatione gerenti; attamen hac in re Ferraris sententia nullatenus est recedendum, cum robur obtineat a Resolut. Sac. Congregationis Conc. in *Licien.* die 13. Julii 1654. lib. Decret. 19. pag. 358, eaque refertur in Synodo Tusculana Cardinalis Ducis Eboracensis, pag. 840.

APPENDIX

Ad Verb. USURA.

8 Inter quæsitâ proposita Sacræ Congregationi de Propaganda Fide a Missionariis Sinarum nonnulla reperiuntur ad usuram spectantia, quæ hic traduntur cum responsionibus Patrum Qualificatorum S. Officii, quibus ab eadem Sac. Congregatione demandata fuerunt, ut votum suum aperirent. Eorum responsa approbatæ fuerunt in Congregatione generali die XII. Septembris 1645. Porro Quæsitâ, & Responsa sunt sequentia, prout impressa reperiuntur Typis ejusdem Sacræ Congregationis.

„ In præfato Regno lege stabilitum est, ut in mutuo triginta pro centum accipiatur absque respectu lucri cessantis, aut damni emergentis. Quæritur utrum Chinensibus sit licitum pro pecuniarum suarum mutuo, licet non interveniat lucrum cessans, aut damnum emergens, prædictam pro centum, triginta quantitatem Regni lege taxatam, accipere; Et causa dubitationis est, quia in recuperanda pecunia est aliquid quod periculum, scilicet, quod qui accipit mutuatum fugiat, vel quod tardet in solvendo, vel quod nefarium sit coram Judice repetere, vel propter alia hujusmodi.

„ Censuerunt ratione mutui immediate, & præcisè nihil esse accipiendum ultra fortem principalem; si vero aliquid accipiant ratione periculi probabiliter imminenti, prout in casu, non esse inquietandos, dummodo habeatur ratio qualitatis periculi, & probabilitatis ejusdem, ac servata proportione inter periculum, & id quod accipitur.

„ In universo Chinarum Regno Domus publicas Usuris deputatas reperiri res est usitate; in quibus Usurarii publici, facta sub pignorum cautione, pecuniam suam, sumpto lucro, ad usuram dare solent, ea tamen conditione, ut pro uno Ducato singulis Mensibus tantum quid accipiant, & si tantis elapsis annis pignorum Dominus pro iisdem recuperandis pignoribus, soluta principali pecunia cum lucro non redierit, Actionem, & Dominium, quod habebat in suis pignoribus illico amittant. Istæ autem Domus, Republicæ necessariæ sunt, & quamvis Usurarii vitam usurariam dimittere velint, a non desistendo a prædictis usuris, Judicis auctoritate compelluntur. Quæritur utrum, si hujusmodi Usurarii converti velint ad fidem, possint baptizari manendo in suo statu Usurario, propter causam prædictam; vel quidnam in tali casu agendum sit.

„ Censuerunt Chineses in statu Usurario permanentes, baptizari non posse; si vero Judicis auctoritate compelluntur ad proprias pecunias mutuandas, posse aliquid accipere, etiam recepto pignore ultra fortem principalem, tum ratione oneris, quod subire coguntur, tum ratione curæ in custodia pignorum, lucris quoque cessantis, & damni emergentis: tempore autem prælitato, si ex venditione pignorum aliquid superfit forti principali, & lucro ex causis prædictis julle acquisito, Domino pignoris esse restituendum.

„ Utrum prædictorum Usurarios filii, si quando in hæreditatibus eorum succedunt, jam Christiani existunt, teneantur ad restitutionem eorum, quæ pater ex Usuris accepit, in toto vel in parte, juxta male acceptorum excessum, & si hujusmodi Usurarios filii hæredes, jam Christiani, a Republica, vel a Judice compellantur ad publicas Usurarum Domus patrum aperiendas, & subitendas; quid in hoc casu Ministri Evangelii pro sanandis istorum conscientis, facere debeant?

„ Censuerunt, Filios hæredes Usurarios teneri, a Patribus ex Usuris illicite acquisita restituere, certis quidem Dominis, si certi sunt, sin minus juxta regulas a Doctoribus traditas; Actuale vero restitutionem a doctis, piis, & prudentibus Viris esse dirigendam. Quoad secundam partem hujus dubitationis, jam responsum est in proxime superiori resolutione.

REIMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

Dom. Patriarch. Antiochen. Vicefg.

APPROBATIONES.

Octavum Tomum completentem Supplementa Novissima, Appendicem, Resolutiones Sac. Rituum Congregationis, qui est ultimus BIBLIOTHECÆ R. P. LUCII FERRARIS iterum in lucem prodire posse existimo. Quum in eo nihil occurrere animadverterim, quod Religioni, bonisque moribus repugnet. Id tamen si videbitur Reverendissimo P.Th. August. Ricchini Sac. Pal. Apostol. Magistro. In quorum fidem &c.

Datum ex Collegio Clementino nonis Septembris 1768.

D. Joseph Bettoni C. R. S. Consulor S. R. Congreg.

Reverendissimi P. Thomæ Augustini Ricchini Sac. Palatii Apostol. Magistri mandatis obsequens octavum, & postremum Tomum BIBLIOTHECÆ R. P. Lucii Ferraris, Additiones, supplementa, Appendicem, ac Indicem generalem Completentem diligenter percurri. Cumque in eo nihil animadversione dignum repererim, in lucem prodire iterum posse sentio.

In quorum fidem &c. Dabam ex ædibus nostræ Congregationis S. Joannis Baptistæ nonis Septembris MDCCLXVIII.

Paulus Marcellus Del Mare Congregationis S. Jo. Baptistæ Presbyter, ac S. Theologiæ Lector.

In Adnotationibus, & Additionibus novissimis, quæ exarata leguntur in hoc Octavo Tomo Lucii Ferraris Verbis Canoniciatus. Censura. Confirmatio. Et Usura, nihil deprehendi, quod bonis moribus, & Fidei Catholicæ adversetur: ideoque Typis dari posse censeo. Romæ hac die 10. Septembris 1768.

Ubaldo Giraldi a S. Cajetano Cl. Reg. Scholarum Piarum Apostolicus Romani Cleri Examinator, & Collegii Ecclesiastici Rector.

Cum de mandato Reverendiss. P. Sac. Palatii Apostolici Magist. Tomum Octavum Bibliothecæ R. P. Lucii Ferraris completentem Supplementa Novissima, Appendicem, Resolutiones Sac. Rituum Congregationis, & Indicem generalem accuratè perlustraverim: nihilque in ipso, quod contra Divina, aut Ecclesiastica scita sapiat, offenderim; arbitror, ut in publicam lucem iterum prodire mereatur. Romæ hac die 10. Septembris MDCCLXVIII.

Felix Antonius Tombolini J. U. D.

REIMPRIMATUR.

Fr. Thom. Augustin. Ricchini Ord. Prædicator. Sacri Palatii Apostolici Magist.

APPENDIX

APPENDIX AD PROMPTAM BIBLIOTHECAM

Continens novissimas Sacrarum Congregationum Resolutiones, ac Pontificias Sanctiones.

CLEMENS PAPA XII.

Ad perpetuam rei memoriam.

LIAS pro parte dilecti Filii Ignatii Padilla Fratris expresse professi in Sacra Theologia Magistri Provinciæ SS. Nominis Jesu Mexicanæ Ordinis Eremitarum S. Augustini Procuratoris ad specialia negotia, missi Nobis expositum fuit, quod in dicta Provincia abutis valde observantiæ regulari præjudiciales, nempe quod aliqui religiosi inquieti, & parum observantiæ sui Instituti amatores obedientiam, reverentiamque, ac subjectionem suis Prælati debitas parvificantes ad Cænobia aliorum Ordinum, vel Congregationum, aut Institutum prætextu evadendæ violentiæ, & effugiendi rigorem suorum Superiorum confugiant, irrepierant; & licet Superiores prædicti a Prælati Conventuum, ubi prædicti Religiosi confugiunt, petant, ut patiantur, quod obligatio obediendi propriis Superioribus, & sese ad propria Cænobia restituendi intimeretur, vel quod illos propriis Superioribus, tradant, neutrum obtineri solet, protestantes aliorum Ordinum, vel Congregationum, aut Institutum Prælati, ubi dicti Religiosi confugiunt, eosdem gaudere immunitate refugii, & consequenter a proprio Prælati non posse extrahi, requiri, aut notificari, utpote in alieno territorio existentes, neque Superiores aliorum Ordinum prædictorum, debere dictos Religiosos confugientes tradere, & in eadem expositione subjuncto, quod dilectus etiam filius modernus Prior Provincialis Provinciæ, & Ordinis prædictorum in angustiis positus ad Venerabilem Fratrem modernum Archiepiscopum Mexicanum illius Regni Proregem recursum habere coactus fuerat, ut ei auxilium regium impertiretur, quo dispersum gregem ad Ovile proprii Ordinis reducere, & hoc tantum medio relatis præjudiciis occurrere posset. Cum autem minime lateat, quod si hæc janua Asyli, aut refugii Religiosi pateat, funditus disciplina Regularis, ac debita propriis Superioribus obedientia corruant, necnon jurgia, & discordiæ inter Superiores respective Ordinum cum Sæcularium scandalo proculdubio pullulent.

§. 2. Porro, ut tot malis occurreremus per Nos declarari summopere desiderabat, quod dictis Religiosis ad Conventus aliorum Ordinum, vel Congregationum, vel Institutum confugientibus immunitas refugii, seu Asyli minime suffragetur, sed a proprio Superiore judicialiter ex alieno conventu unumquisque confugientium hujusmodi extrahi, & ad proprium, quocumque privilegio Regularibus concessio hac in parte non obstante, reduci possit. Quod si dicti Religiosi adhuc rebelles in parendo propriis Superioribus ad suum, Conventum eosdem redeundi jubentibus perseverent, vel dicti Superiores eos tituli refugii recipientes, & auxilium præstantes propriis Superioribus tradere renuerint, utrique penas fugitivis, & eorum fautoribus, & protectoribus, necnon rebellibus, & inobedientibus per hanc Apostolicam Sedem impositas ipso facto, & absque alia declaratione incurere debeant.

§. 3. Nos supplicem libellum nobis porrectum ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præpositam remisimus, a qua emanavit Decretum tenoris, qui sequitur, videlicet: Sacra Congregatio Eminentiſſimorum, & Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, ad quam SS. Dominus Noster supplicem Libellum remisit, attenta relatione Eminentissimi Firrao prælati Ordinis apud Sanctam Sedem Protectoris, re mature perpenſa, decrevit, Regulares unius Religionis confugientes ad

Ecclesiis, & monasteria alterius Religionis, Superioribus propriæ Religionis restitui debere a Prælati alterius Religionis, ad quorum Ecclesias, & Monasteria confugiunt, præſtito tamen ab iisdem Superioribus confugientium Juramento, & facta obligatione de servanda immunitate Ecclesiastica, & de restituendo confugientes præfatos Ecclesiis, vel Monasteriis, ad quæ confugerunt, casu quo procedendum sit ad penas corporales, carceris perpetui, mortis, & treremium, propter delicta ab ipsis confugentibus commissa, secus, si ipsi Superiores procedere deberent ad penas Ordinarias, & ad correctionem Regularem per Constitutiones Ordinis præscriptas, cujus rei declaratio ad Diffinitorium Provinciale, vel ubi illud non fuerit, ad Consilium Conventus spectabit. Quod si, constituto Regularis confugientes penas dumtaxat Ordinarias, & per Constitutiones Ordinis ad correctionem præscriptas promereri, Prælati alterius Religionis renuant eos propriis Superioribus restituere, vel ipsi Regulares ad proprias religiosas Domos redire reculent, Sacra eadem Congregatio utroſque ad instar Apostatarum, vel Apostatas recipientium, in excommunicationem Summo Pontifici reservatam incurſos declaravit. Romæ 5. Septembris 1738. J. Cardinalis Firrao. C. Archiepiscopus Damiatæ Secretarius.

§. 4. Cum autem, sicut dictus Ignatius Procurator Nobis subinde exponi fecit, ipse decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, & servetur exactius Apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communitur plurimum cupiat.

§. 5. Nos ipsum Ignatium Procuratorem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus exiit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum præinsertum auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium.

§. 6. Decernentes &c.

§. 7. Non obstantibus &c.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 20. Decembris 1738. Pontificatus nostri Anno nono.

Decretum Summi Pontificis Benedicti XIV. prævio consilio particularis Congregationis ab ipso deputatæ Cardinalium de Gentilibus, Cavalchini, Tamburrini, & Besotii, necnon Archiepiscopi Damasceni, Congregationis Episcoporum, & Regularium, atque ejusdem Congregationis particularis Secretarii, super dubio, an vota, quæ a Conversis Cisterciensibus emittuntur, simplicia sint, vel solemnia?

Delata ad Pœnitentiariæ Apostolicæ Signaturam controversa de votis, quæ in Professione a Conversis Cisterciensibus emittuntur, an simplicia sint, vel solemnia, eadem, a dubii definitione se abstinent, eo potissimum sub obtentu, quod de ea agendum esset in Congregatione Episcoporum, & Regularium, cui jam exhibita fuerant suffragia Patrum Generalis, & Procuratoris Generalis Ordinis Cisterciensis. Sed, cum nec ab hac ullum ulque adhuc iudicium prodisset, opportunum, & congruum fore reputantes, si rem totam ad Nos avocarem, in Congregatione particulari coram nobis habenda discutendam, prædictorum Cardinalium, & Secretarii Congregationem deputavimus: quæ hæc coram Nobis die 16. currentis mensis Martii, unanimi censuit

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

cenfuit fuffragio , vota a Converfis Cifterciensibus in Profef-
fione emiffa , non eife fimplicia , fed folemnia .

Et sane , fi in ipfo . Familiz Cifterciensif exordio ; quod
faeculo undecimo contigit , Monachis Converfi adjuncti
fuerunt , ut , Monachi in Clauftro folitudini , & contempla-
tioni vacarent , & converfi domos illas regerent , in qui-
bus utilia hominum neceffitati parabantur , & fic de Conver-
fis ftatutum eit : Tuncque definerunt , fe Converfos laicos
barbatos licentia Epifcopi fui fufcepturos , eofque in vita
fua , & in morte , excepto Monachatu , ut femetipfos , tra-
ftaturos : uti legitur in exordio Cifterciensif Cenobii Tom. 1.
Bibliothecae Patrum Cifterciensium Tiflies , autumantis
citatum Opufculum eife S. Stephani Abbatis Cifterciensif .

Si , coafto fecondo Lateranenfi Concilio anno 1139. fub
Pontifice Innocentio II. ftatutum efi , nulla futura Matrimo-
nia , quae poft Profefionem fierent a Converfis ; Si hoc ip-
fum confirmatum fuit in Concilio Remenfi , habito fub Eu-
genio Papa III. qui in minoribus fuerat Abbas Sanctorum
Vincentii , & Anafafii Romae ad Aquas Salvias , Sanctique
Bernardi difcipulus ; Si Pontifex Alexander hujus nominis
III. in fua Decretali , quae incipit : Non efi Vobis , fub tit.
de Regularibus , aequali erga Abbatem obedientiae jugo re-
pondit eife fubjectos tum Monachos , tum Converfos ; Or-
dinis Cifterciensif : Suadent haec omnia , quod vota a Con-
verfis Cifterciensibus in profefione emiffa non fimplicia funt ,
fed folemnia : quod etiam fuit animadvertum a Mabillonio ,
Monachorum Inftitutorum peritiffimo , in fua praefatione
in part. 2. faeculi feptimi Ordinis Sancti Benedicti §. XI.

Nec , ut ab hoc fenfu quis recederet , quidquam prodeffe
potuerunt verba , quae a Converfis Cifterciensibus in Profef-
fione emittuntur : Pater , promittit tibi obedientiam de bo-
no ufque ad mortem . Praterquam quod enim compertum
eii , quinque prioribus Ecclefiae faeculis nullam in emittenda
Profefione verborum formam fuiffe praefcriptam , & quod
nec etiam juxta praefentem difciplinam unius Inftituti Regu-
laris Profefio concordat in verbis cum Profefione alterius
Inftituti ; cum alumni Sancti Benedicti promittant stabilita-
tem loci , converfionem morum , atque obedientiam fecundum
Regulam Sancti Benedicti ; alumni Sancti Dominici
vovent obedientiam fecundum regulam Sancti Auguftini ;
alumni Sancti Brunonis fuorum morum converfionem pro-
mittant ; quae promiffio aequipollere videtur promiffioni Con-
verforum Cifterciensium , obedientiae de bono ufque ad
mortem .

Vis in eo confidere vifa efi , quod ad effectum , de quo
agitur ; nedum verborum , fed caeterarum quoque extrinfe-
carum circumftantiarum ratio habenda efi . Cum in Libro
antiquarum definitionum Ordinis Cifterciensif dift. 14. cap. 1.
tit. de Receptione , & Profefione Converforum , legatur
quod poft expletum Novitiatus annum , Converfus , ad Ca-
pitulum Monachorum accedens , proftitatus primo veniam
petat , & deinde furgens ad imperium Abbatis , & interro-
gatus , fpondeat stabilitatem fuam , poft quae Abbas dicat :
Det tibi Deus perfeverantiam : omnesque respondeant :
Amen : quodque omni proprietate relicta , fuorumque bo-
norum facta , prout libuerit , & maxime favore pauperum ,
diftributione , flexis genibus jungat manus , eaefque ponat in-
ter manus Abbatis , eique promittat obedientiam de bono uf-
que ad mortem , Abbasque respondeat : Det tibi Deus vi-
tam aeternam : respondentibus omnibus : Amen ; quae omnia
quoque leguntur in Rituali Cifterciensium lib. 6. de Ritum fu-
fcipiendi Fratres cap. 6. fub titulo de Receptione , & Profef-
fione Converforum .

Accessus ad Capitulum , non tempore Novitiatus , fed
poft Novitiatum expletum per integrum annum , promiffio
ftabilitatis poft interrogationem de ea factam , & eufdem ac-
ceptatio facta ab Abbate , cujus efi Profefionem admittere
folemnis proprietatis abdicatio , genuflexio ante Abbatem ,
& caetera folemnia , quae comitantur profefionem obedientiae
de bono ufque ad mortem , aeternae vitae precatio , memora-
tae obedientiae correfpondens , fatif inauunt , Profefionem
eife folemnem , in eaefque implicite , & virtualiter contineri vo-
ta Caftitatis , Paupertatis , & Obedientiae , quae utpote juncta
Profefioni Regulari non fimplicia funt , fed folemnia , juxta
refponfum Bonifacii VIII. in cap. unic. de voto , & voti re-
demptione in fefto .

Unanime interfeftentium Congregationi fuffragium pro fo-
lemnitate votorum , quae a Converfis Cifterciensibus in
Profefione emittuntur , fuit a nobis in ipfa Congregatione

oretenus approbatum . Hoc ipfum a nobis praefenti noftro
Decreto confirmatur , quod noftro figillo munitum Archie-
pifcopo Damafeno Congregationis Epifcoporum , & Regu-
larium , & particularis Congregationis Secretario , manibus
noftreis confignamus , demandantes , ut illud referat inter acta
Congregationis Epifcoporum , & Regularium , & Decreti
exemplar ad Praenitentiarum Apoftolicam , & Congregatio-
nem Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum , inter fua
Acta approbandum , tranfmittat : ut unanimis in pofterum
fit fententia de folemnitate votorum . quae a Converfis Ci-
fterciensibus emittuntur . Datum ex Palatio Apoftolico Qui-
rinali hac die 21. Martii 1747.

Hic juvat legere , quae tradit Benedict. XIV. de Synodo diae-
cefana lib. 13. cap. 8. a num. 7. ad 9. inclusive circa mode-
rationem adhibendam in concedenda , plurium Epifcopatum
in una perfona , coacervatione .

Confert hic addere quae , quoad facultatem Epifcopo-
rum fufpendendi Clericos ab Ordinis exercitio ob occultum
crimen , in foro externo non probatum , affert idem Bene-
dict. XIV. de Synodo Diaecesana lib. 12. cap. 8. a num. 3.
ad 5. inclusive : Ibi , ut fequitur . Concilium Tridentinum
feff. 14. cap. 1. de reformat. decrevit : Ei , cui afcenfus ad Sa-
cros Ordines a fuo Praelato ex quacumque causa , etiam ob oc-
cultum crimen quomodolibet , etiam extrajudicialiter fuerit
interdictus , aut qui a fuis Ordinibus , feu gradibus , vel Di-
gnitatibus Ecclefiafticis fuerit fufpenfus , nulla contra ipfius
Praelati voluntatem , conceffa licentia de fe promoveri facien-
do , aut ad priores Ordines , gradus , & Dignitates , fuae ho-
nores , reftitutio fuffragetur . Ex quibus verbis colligitur ,
poft Epifcopum ob occultum crimen , etiam extrajudicialiter
cognitum , non folum Clericis prohibere afcenfum ad Su-
periores Ordines , fed etiam a fufcepti jam Ordinis minime-
rio eodem interdiceret : Quamvis enim in feconda decreti
parte , ubi de fufpenfione eit fermo , non iterentur illa verba
etiam ob occultum crimen , quomodolibet etiam extrajudi-
cialiter ; conitans nihilominus , & perpetua Sacrae Congre-
gationis Concilii fententia fuit , ob continuationem fermonis
cenferi repetita , eaque utrumque cafum complecti : Ab E-
pifcopo fiquidem Alerienfi interrogata , A verba illa , Ob
occultum crimen , quomodolibet , etiam extrajudicialiter ,
exprefsa dumtaxat in prima parte periodi , confeantur repeti-
ta in feconda parte , adeo ut inde colligi valeat , Praelatum ne-
dum poffe ab occultum crimen extrajudicialiter interdiceret fuo
fubdito afcenfum ad Ordines , fed iidem ob occultum crimen
poffe etiam extrajudicialiter illum fufpendere ab Ordinibus
jam fufceptis ? Sacra Congregatio die 24. Novembris 1657.
refe feno examinata , cenfuit non recedendum ab antiquis de-
clarationibus fuper hoc eodem dubio pluries datis : ac proinde
Affirmative refpondit . lib. 21. decretor. pag. 134. Et cohae-
renter ad hanc refponfionem eadem Sacra Congreg. die 16.
Decembris 1730. fufineri dixit , fufpenfionem a Divinis ab
Epifcopo Capritano ex informata tantum confcientia duobus Sa-
cerdotibus infliftam , uti videre efi in Thefaur. Refolut. Con-
cil. tom. 5. pag. 31. Idemque refponfum dedit in caufa Ori-
vana , feu Tarentina 20. Augufti 1735. eufd. Thefaur. tom. 7.
pag. 115.

Ad eo porro verum efi , poffe Epifcopum virtute praedi-
cti Decreti , ex caufa fibi nota Clericum interdiceret tam Sa-
cerorum exercitio , quam afcenfu ad altioris Ordinis gra-
dum , ut neque teneatur caufam fufpenfionis , fei delictum
manifeftare ipfi reo . fed tantum Sedi Apoftolicae , fi fufpenfus
ad eam recurfum habuerit ; Quod totidem verbis a Sacra Con-
gregatione refponfum legitur Epifcopo Vercellenfi die 21.
Maii 1643. lib. 17. Decretor. pag. 170. & fequent. Atque
univerfum loquendo , Epifcopum renuente alicui Ordines
conferre , nullo jure obftinere ad manifeftandam caufam , cur
eum repellat , neque ei , qui repulfus efi . ullam competere
appellationem , fed tantum permitti adire Sedem Apoftolicam
eique fuas querelas exponere , ead. Sacra Cong. diferte de-
claravit , cum ad Cardinalem Antonium Barberinum Archie-
pifcopum Remenfe , Apoftolica limina vifitantem , atque
hac ipfa de re Sacrae Congregationis fententiam feifcitantem ,
die 21. Aprilis 1688. in hunc modum refpondit : Cum nullus
ordinari debeat , quem Epifcopus fuae Ecclefiae utilem . aut ne-
ceffarium non judicaverit , Congregatio non femel declaravit ,
ab hujufmodi iudicio nullam dari appellationem , fed recurfum
dumtaxat ad Sedem Apoftolicam , quae , juxta ipfius Congre-
gationis fententiam , per Gregorium XIII. felic. record. appro-
batum , quotiefcumque Ordinarius recufaverit quemcumque
ordina-

ordinare , Metropolitanum , aut viciniori Epifcopo committit ,
ut ab eorum Ordinario prius requiratur caufam recufationis , quo
legitimam non allegante , licet illi eundem recufatum ordina-
re . Itaque fi qui ex Diaecesanicis Epifcoporum Eminentiae veftrae
provincialis Sedem Apoftolicam adiverint , juxta praenarra-
taram formulam , eorum querimoniis confuletur , cui formulae ,
ut unum in refpens addatur , cenfuerint expedire B. E. P. P. Vi-
delicet , ut Metropolitanus , aut vicinior Epifcopus , antequam
commiffas fibi partes exequi aggrediantur , paterne curent , ut
illi denuo apud fuos Epifcopos per tres vices fuppliciter petant ,
lib. 16. Litterar. Vifitationis Sacror. Liminum pag. 401.

Ex hoc vero , quod fufpenfus ab Epifcopo ob occultam
caufam , quam tamen Epifcopus fibi notam afferit , appellare
nequeat ad Superiorem , neceffario confequitur , quod fi ni-
hilominus appellationem interponere , eufque obtentu in
Altari miniftrare , feu quovis modo fuum Ordinem folemni-
ter exercere praefumat , ftatim incidat in irregularitatem .
Quidquid enim in contrarium fenferit nonnulli Doctores ,
ita exprefse definivit Sacra Cong. Concil. in Sagonen. 21. Junii
1625. lib. 24. Pofitionum pag. 1. ubi haec adnotantur : Epi-
fcopus Sagonenfis ex facultate fibi attributa Decreto Concilii
cap. 1. feff. 14. ex caufis fibi notis fufpendit Parochum ab
exercitio Curae : fed ille appellavit , & praefcripto Epifcopi con-
tempto , celebravit , & Curam exercuit . Queritur , an a
dicta fufpenfione non detur appellatio , itaut Parochus , non
obftante appellatione interpofta , per exercitium Curae effectus
fuerit irregularis ? Sacra Cong. Concil. cenfuit ab hujufmodi
fufpenfione non dari appellationem , & Parochum , qui Sacra-
menta ut fupra miniftravit , irregularitatem contraxiffe .

Quoad jam tradita in Tomo 4. verb. Impedimenta Mat-
rimonii art. 2. a num. 65. ad 80. & num. 103. de Parocho af-
fectante non audire verba , vel non videre ritus attentantium
clandestine contrahere Matrimonium , advertendum efi , quod
illa exceptio , Nifi affectaffet non intelligere , appofta in
Decretis ibi allatis intelligenda efi de eo cafu , ubi Parochus
qui , fi nec vidit , nec intellexit , ipfe fibi in caufa fuit , ut
non videret , nec intelligeret , praeterea quod , vel aures fi-
bi obftulerit , vel faciem velaverit , ne audire , & afpice-
re cogeretur , ficuti colligitur ex Fagnano in cap. Quoniam
num. 25. de Conftitut. & in cap. Quaeftum num. 7. & 8. de
penit. & remiff. Neque porro agrum efi , ut ab arbitrio , fa-
ctoque Parochi pendeat , libertatem Matrimonii impedire ,
ut recte docet Benedict. XIV. de Synodo Diaecesana lib. 13.
capit. 23. numer. 10. & 11. ubi ad litteram fubjungit , ut
fequitur .

Ex haecenus dictis recte colligitur , praedicta verba : Ni-
fi affectaffet non intelligere , de eo cafu accipienda eife , quo
Parochus invitus ad Matrimonii contractum adhibitus , ideo
nec videt , nec percipit , quia data opera neque videre voluit ,
neque percipere , cum tamen & videre , & percipere naturali-
ter potuiffet , eadem ratione , qua testes ad eum ipfum actum
adhibiti , & vidiffe fe , & percipiffe fatentur . Celebris fuit an-
no praeterito 1753. caufa Carthagenen. Matrimonii in Concilii
Congregatione agitata , & iudicata , in qua agebatur de quodam
Matrimonio contracto coram Parocho domi fuae inopin-
ate deprehento , qui virum quidem alpexerat , eufque ver-
ba perceperat , feminam vero nec viderat nec audiverat . Porro
cum ex iis qui controverfa : Iudices fedebant , totidem ex una
parte pro Matrimonii validitate , totidem vero ex alia pro il-
lius nullitate opinati fuerint , oportuum Nobis vifum efi
Congregationem ipfam coram Nobis indicare , Juffis prius
Theologis aliquot , aliifque Juris Canonici profefforibus fen-
tentias fuas hac de refcriptis exponere , qui fane maxima di-
ligentia , ac labore collati inter fe tum Theologorum , & Ca-
noniftarum placitis , tum Decretis eufdem Congregationis ,
& actis fimilium caufarum , quae alias coram ipfa agitatae
fuerunt , & ab ea definitae , in hoc facile convenerunt , ut ad
Matrimonii validitatem , neceffarium omnino efferet , contra-
hentes a Parocho videri , eorumque verba mutuum confen-
fium exprimentia ab eodem audiri ; eo fcilicet principio praer-
oculis habito , quod fi Parochus Matrimonio intereit , tam-
quam testis Ecclefiae autorizabilis , nullo modo poterit de
Matrimonio contracto fidem facere . ubi nec utrumque vide-
rit conjugem , nec utriufque confenfum audiverit . Sed cum
factum ipfum , de quo agebatur , accurate perpensum fuerit ,
eufque circumftantiae omnes diligenter excufae , manifefto
compertum efi ; quod fi Parochus mulierem non vidit , euf-
que verba non intellexit , hoc ideo evenit , quia ipfe obfir-
mato animo eandem videre , & audire noluit , cum eam fa-
Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

cile videre , & audire potuiffet , quemadmodum bene viderant ,
recteque audierant testes ad eum actum adhibiti . Itaque
pronunciatum fuit , Nobifque annuentibus fententia prohiit
pro Matrimonii validitate . Hae ille . Vide dictam Caufam
in Carthagenen. Matrimonii in Thefauro Refolutionum To. 2.
ubi ipfa adduntur fub die 1. Septembris 1753. & fub die 22.
Septembris eufdem anni 1753. fub dubio , An cenfiet de va-
lidityate Matrimonii in cafu &c. Et Sacra Cong. Concil. dicta
die 22. Septembris 1753. Refpondit Affirmative pro validitate
Matrimonii , attenti factis circumftantiis in cafu , de quo
agitur .

Sanctiffimi in Chrifto Patris , & Domini Noftri
Domini Benedicti Divina provi-
dentiae Papa XIV.

Epiftola Encyclica ad S. R. E. Cardinales , ac Archie-
pifcopos , & Epifcopos Regni Galliarum in
noviffimis Comitibus Cleri Gallicani
congregatos .

B E N E D I C T U S P A P A X I V .

Venerabilibus Fratribus noftreis S. R. E. Cardiaal. , ac Ar-
chiep. , & Epifcopis Regni Galliarum in noviffimis Co-
mittis Cleri Gallicani congregatis Salutem , & Apoftoli-
cam Benedictionem .

Ex omnibus Chrifiani Orbis regionibus , ad quas impo-
fita imbecillitati noftre paftoralia cura protenditur , quum mul-
ta faepe ad Nos deferantur , quae animum noftm pro-
moum , fingularumque Ecclefiarum ftatu follicitum , & an-
xium habeant , vix tamen aliunde Nobis majores perturba-
tionis , atque doloris caufae acciderunt , quam ex graviffimis
controverfiarum . & difentionum incommodis . quibus flo-
rentiffimum illud Regnum , & Catholicam Gallorum natio-
nem aliquot abhinc annis praefari cognovimus . Neque sane
deliftimus hoc toto perturbationum vefttrarum tempore
Deum Optimum Maximum enixe rogare , ac interpoftis
etiam aliorum precibus orare , atque obfecrare , ut ipfe
qui Deus pacis efi , veram foftidamque tranquillitatem turba-
tis Ecclefiae veftreis reddere dignaretur . Saepe etiam , datis
ad cariffimum in Chrifto Filium noftm Ludovicum Gal-
liarum Regem Chrifianiffimum Apoftolicis litteris , illius
opem , & brachium ad Ecclefiafticae pacis tutelam , atque praefi-
dium imploravimus . Iis autem , qui ad Nos , & ad Sedem
Apoftolicam de rebus iiftis recurfum habuerunt , ea femper
refponfa dedimus , quibus Nos promptos , paratofque decla-
ravimus , pro pace Ecclefiae , Gallicanae quam fivera , &
confanti dilectione profequimur , quidquid Nobis vitae fu-
pereffe poffet libenter impendere ; atque omnia quae Nobis
agenda proponerentur , & aggredi , & urgere , dummodo
eufmodi confilia eiffent , quae ad revellendum malorum ger-
men apta , & idonea dignofcerentur , & quorum executio
cum fpe proferi eventus fufcipienda , & ad intentum
finem utiliter proceffura videretur .

Gravem , atque diuturnam de rebus veftreis follicitudinem ,
qua haecenus affecti fuimus , non parum fublevavunt litterae
Gallicani Cleri Comitibus die 31. Octobris elapfi anni ad
Nos fcriptae , quas quidem legentes , vefttram venerabiles
fratres , firmitatem , atque contentiam , veftmam perfpexi-
mus perfectam confenfionem in cuftodiendo veftre fanctaeque
doctrinae deponito , & in retinenda , quam femper majores
veftri profefsi funt , erga Apoftolicam B. Petri Sedem .
Catholicae Unitatis centrum , obfervantia & veneratione .
Neque enim ullam inter vos difenfionem vigere comperi-
mus quoad canonicas regulas , & principia , fed fciffuras
tantummodo eife inter vos , in deligendis , ftatuendisque me-
diis , utendum neceffario efi , ut eadem communia principia
in ufum deducantur . Quod quam vis optandum fuiffet longe
abeffe a conventu veftro , haud tamen mirum videri debet ,
ficientibus id alias inter faeros Antiftites , & doctrina . & mo-
rum fanctitate conspicuos , in graviffimarum rerum tracta-
tione eveniffe . In magnam autem praerceptae confolationis
noftre acceffionem fele obtulit eximia Chrifianiffimi
Regis pietas , & religio , cum haereditario ipfius in hanc Apo-
ftolicam Sedem obfequio conjuncta , quas non in recentiori-
bus tantummodo illius litteris , qua die 19. Decemb. eufdem
elapfi anni praedictam , Cleri epiftolam huc mittens , ad nos
dedit

edit, sed in cæteris quoque omnibus ab eo conscriptis præclare enituit: in quibus testari possumus, atque debemus, Nos semper illius regii animi sentius eos plane deprehendisse, qui maxime decebant orthodoxum Principem; & vera in Deum religione, & sincera erga Romanam Sedem pietate præditum, eundemque pacis, atque concordia in suis regnis restituendæ, & conservandæ amantissimum.

Tanta est profecto in Ecclesia Dei auctoritas Apostolicæ Constitutionis, quæ incipit, *Unigenitus*, eademque sibi tam sinceram venerationem, obsequium, & obedientiam ubique vindicat, ut nemo fidelium possit, absque salutis æternæ discrimine, a debita erga ipsam subiectione sese subducere, aut eidem ullo modo refragari. Hinc porro consequitur, ut in ea, quæ exorta est, controversia, utrum hujusmodi refractarius Sanctissimum Corporis Christi Viaticum expetentibus denegari debeat sine ulla hæsitacione respondendum sit, quoties prædictæ Constitutioni publice, & notorie refractarii sint, denegandum eis esse: ex generali nimirum regula, quæ vetat publicum, atque notorium peccatorem ad Eucharisticæ Communionis participationem admitti, sive eam publice, sive privatim requiratur.

Publici autem, atque notorii sunt refractarii in casu de quo agitur, quicumque per sententiam a Juce competente prolatam rei declarati sunt, eo nomine, quod debitam prædictæ Constitutioni *Unigenitus* venerationem, obsequium, & obedientiam contumaciter denegaverint; quicumque etiam præterea illi, quod quamvis nec a Juce condemnati, neque reatum suum in judicio confessi fuerint, nihilominus, vel eo tempore, quo sacrum ipsum Viaticum suscepturi sunt, propriam, inobedientiam, & contumaciam adversus Constitutionem *Unigenitus* ipse sponte profiterentur, vel in antea factæ vitæ decursu alicui evidentior commississe noscuntur, manifeste oppositum venerationi, obsequio & obedientia; eidem Constitutioni debitæ, in eoque facto moraliter perseverare, quod ita vulgo cognitum est, ut publicum scandalum inde exortum, non adhuc cessaverit: in his enim casibus, eadem omnino adeit moralis certitudo, quæ habetur de iis factis, super quibus iudex sententiam tulit, vel saltem alia suppetit moralis certitudo prædictæ similis, & æquipollens.

In quo tamen præ oculis habenda est differentia, quæ intercedit inter notorium illud, quo merum aliquod factum deprehenditur, cujus facti reatus in ipsa sola externa actione consistit, ut est notorietas usurarii, aut concubinarij; & aliud notorii generis, quo externa illa facta notari contingit, quorum reatus ab interna etiam animi dispositione plurimum pendet: de quo quidem notorii genere nunc agitur. Alterum enim illud gravibus sane probationibus evinci debet, sed alterum gravioribus, certioribusque argumentis probari oportebit.

Ea vero, quam supra innuimus, certitudo minime adesse dicenda est in aliis casibus, in quibus crimen innitur conjecturis, præsumptionibus, incertisque vocibus, quæ originem suam plerumque debent hominibus, aut malo animo affectis, aut qui præjudiciatis opinionibus, vel partium studiis ducuntur; quibus dum fidem habetur, satis compertum est, tum præteritorum temporum, tum ætatis nostræ experientia, quot modis homines errare, & falli, ac in controversum agi contingat.

Quia vero nonnulli animarum Pastores, Ecclesiæque Ministri, pietate, & zelo commendati, hujusmodi conjecturis, & præsumptionibus deferentes, dum ad sacrum Viaticum aliquibus ministrandum advocantur, animo anxii hærent, verentes ne id sine propriæ conscientia; periculo administrare non possint, certam tubnequimus agendi regulam, quam sequantur.

Hoc itaque primum animadvertere debent, an scilicet ei, qui extremum Viaticum postulat, quum antea ad sacramentum accederet, Paschali præsertim tempore a loci illius Parocho ubi debebat Eucharistica Communio administrata fuerit; si enim hæc illi in vita non fuerit denegata, argumento id erit, aut hominem illum ab omni labe immunem, aut saltem non vere notorium peccatorem reputatum fuisse, indeque sequetur, sacrum Viaticum eidem in exitu vitæ publice postulanti denegari non posse; nisi forte, postquam olim ad Eucharisticam mensam admittus fuit, & ante id tempus quo postrema Sacramenta requirit, aliquid commississe noscatur, quo publici & notorii peccatoris notam, juxta præmissa, contraxerit.

Ubi autem ex hac facti specie certum ipsis non suppetat fundamentum, cui insulere valeant, aliunde vero validæ adversus ægotum præsumptiones, & indicia gravia, & urgentia militent, ob quæ obortum sibi scrupulum rationabiliter deponere nequeant: in his rerum circumstantiis, oportet eos remotis arbitris, ægotantem alloqui, eique cum omni lenitate, & mansuetudine, non tamquam disputantes, eumque convincere volentes, ostendere, quæ, & qualia sint indicia, quæ suspectum reddunt ipsius vitæ tenorem, rogantes eum, & obsecrantes, ut respiscat, in eo saltem temporis articulo, a quo æterna ipsius salutis fors pendet; eidemque præterea demonstrantes quod, quamvis ipsi parati sint Sanctissimum Corporis Christi Viaticum ei ministrare, ac etiam re ipsa illud ei ministrare, non ideo tamen tutus in se erit ante tribunal Christi, sed potius novi, & horrendi criminis reum, se constituet, ex quo iudicium sibi manducavit, & bibit; cæterum se non alia de causa Sacramentum Corporis Christi eidem ministraturos, nisi ut Ecclesiæ jubenti obtemperet; quæ præter eam, quam habet, curam, ut scandalum publicum antevertat, pro sua etiam pietate, ægoti ipsius infamiam præcavere studet, & idcirco eum a sacra mensa non repellit, dum ipsum, licet peccatorem in conspectu Domini reputet, non tamen in proprio tribunali publicum, atque notorium peccatorem agnoscit.

Hanc itaque judicandi, agendique normam oportet vos, venerabiles fratres, utpote Nostro, & Apostolicæ sedis iudicio prolatam, inferioribus animarum Pastoribus, cæterisque Presbyteris per civitates, & Dioceses vestras Sacramentum legitime administrantibus, sequendam, & observandam proponere. Quod quidem iudicium super vigentibus controversiis a Nobis interpositum, & Ecclesiasticis regulis nititur, & Conciliorum olim in ipsis Galliarum regionibus habitorum decretis, & gravium ipsius nationis vestra Theologorum sententijs fulcitur. Ut igitur vobis laudi fuit, illustrium prædecessorum vestrorum exempla sequendo, promotas istic controversias, subortaque dubia ad Nos, & Apostolicam Sedem deferre, certamque hinc regulam ad revocandam, tuendamque Ecclesiarum vestrarum pacem, exposcere; ita, nunc officii vestri partes, vestraque simul ad Deum, & Ecclesiam merita cumulabit, si supra scriptam agendi methodum ab iis, ad quos pertinet, in occurrentibus casibus omnino servari curabit. Quod Nos a Fraternitatibus vestris eo fidentius expectamus, Nobisque pollicemur, quo magis Nobis ipsi concilii sumus, nihil diligentia, aut studii a Nobis prætermittum fuisse, sive in perpendendis, ac discutendis articulis, quos Episcopi in præfatis Cleri Comitibus adunati, licet non unanimi sententia, proposuerunt, desumendisque ex ipsa eorum discrepantia rationibus, ad rem penitus percipiendam, rectoque iudicio definiendam opportunis; si ve in legendis, ponderandisque sententijs scripto exaratis a venerabilibus Fratribus nostris huius S. R. E. Cardinalibus, quorum hac de re consilia exquisivimus; si ve in cæteris omnibus exsequendis, atque præstandis, per quæ divini luminis adiutorium, quod interim flagrantissimis votis implorare non prætermittimus, Nobis promereri possemus.

Neque vero dubitamus, quin earissimus quoque in Christo Filius noster Rex Christianissimus, postquam susceptum a vobis consilium non solum probavit, sed etiam, ut supra innuimus, suis ad Nos datis litteris fovere, & adjuvare non recusavit: pro sua perspecta in Deum, & Ecclesiam religione, ac pietate validam Fraternitatibus vestris opem præbere studeat, quo tam vobis, quam inferioribus Ecclesiæ Ministris, liberum & integrum sit, ad superius descriptam agendi normam sacrorum Mysteriorum administrationem moderari. Qua quidem fiducia freti, Nos hic sermonem minime habendum existimavimus de reliquis Fratricum vestrorum articulis respicientibus Episcopalia iura circa eorundem Sacramentorum participationem concedendam, vel denegandam, & varias super hac re obortas controversias, sed potius cum ipso Christianissimo Rege per alias litteras nostras agendum duximus, ut is Sacra Episcopatus iura, sua animi magnitudine, ac præstanti virtute, tueatur. Quod ipsum, & proprio, & majorum suorum more, facturum certo confidimus: ut nobilissimæ Galliarum Ecclesiæ, illius regio favore nostris, vestrisque studiis oblectandante, suum pristinum decorem retinuisse, & perturbatam ad tempus tranquillitatem citò recuperasse latentur. In cuius optatissimi eventus auspiciam Fraternitatibus vestris, cunctisque populis Pastoralis curæ vestrae con-

concreditis Apostolicam Benedictionem peramanter imperitur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die decima sexta Octobris MDCCLVI. Pontificatus nostri anno decimo septimo.

D E C R E T A .

7 Instructio pro Oratione quadraginta horarum iussu fel. re. cor. Clementis XI. primum edita, extra Urbem non obligat; Laudandi tamen, qui se illi conformare student, nisi aliud ab Ordinarijs locorum statutum sit. S. R. C. 12. Julij 1749. in una Congr. Oratorii S. Philippi Neri Civitatis Patavine.

8 An Episcopi non habentes facultatem specialem concedendi in Oratorijs privatis, & Capellis pro secularibus, & alijs legenda Missam, possint dictam licentiam petentibus concedere? Responsum fuit, Negative. S. Rit. Cong. 20. Septembris. 1749. in Turinen. in Hungaria.

9 Si fiat Festum Sancti tamquam Patroni Loci electi a Clero, populo &c. illius loci cum approbatione Episcopi vigore Constitutionis Urbani VIII. juxta Decreta S. R. Cong., tunc Festum prædicti Sancti erit de præcepto observandum, & celebrandum ab incolis totius loci, etiam a suburbanis, alijs Negative. S. R. C. 15. Septembris 1741. in Tridentina.

10 Si Festum prædictum erit de Patrono loci &c. Officium erit celebrandum sub ritu primæ classis cum octava ab omnibus Sacerdotibus secularibus ejusdem. Si vero Festum &c. erit Titularis illius tantum Ecclesiæ Parochialis, Officium celebrandum erit sub ritu primæ classis ab eis Sacerdotibus tantum cum octava, qui adjecti sunt servitio Ecclesiæ illius Parochialis, & non ab alijs. S. R. C. 15. Septemb. 1742. in Tridentina.

11 Non obstante alio Decreto emanato a S. R. C. 17. Maii 1743. in favorem Patrocinii S. Joseph, quod Officium erat præferendum in concursu cum festis SS. Apostolorum, & Evangelistarum; Denuo expositio dubio in S. R. C. pro parte Ecclesiæ Metropolitane Florentinæ emanavit aliud Decretum declarationis dubii super occurrentia Festi SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac S. Marci cum altera festivitate Patrocinii S. Joseph. S. R. C. die 3. Julij 1745. Responsum, præferendum esse Festum Apostolorum, & Evangelistarum.

12 I. Utrum Sacerdos secularis, vel Regularis habens Officium duplex, & quid si duplex 1. vel 2. classis, celebrans in aliena Ecclesia ex devotione, ubi celebratur Festum solemne, debeat ne celebrare Missam conformando se illi Ecclesiæ, ubi celebrat, etiam quoad solemnitatem, & colorem apparatus?

13 II. Utrum etiam Sacerdos secularis, vel Regularis habens Officium duplex, & quid si duplex 1. vel 2. classis celebrans in aliena Ecclesia ex obligatione in sepultura solemniter alicuius cadaveris, vel exequijs sollempnibus, debeat se conformare illi Ecclesiæ celebrando Missam de Requiem?

Ad I. & II. dubium responsum fuit, *Serventur Decreta alias edita in una Tertii Ordinis S. Francisci 11. Januar. 1701. Sacerdotes tam seculares, quam regulares, conformare se debent ritui Ecclesiæ, in qua celebrant.* Et ita declaravit S. R. C. die 9. Januarii 1752. Quæ Decreta cum posteriora sint, derogant quibuscumque alijs prioribus, L. Non est novum 26. & Leg. Sed & posterius 33. ff. de Legib. cap. 1. de Constitutionib. in 6. & per consequens certum est, quod nunc celebrans in aliena Ecclesia se debeat in Missa conformare Ecclesiæ, in qua celebrat, saltem in casu alicujus solemnitatis, vel sollempnis exequiæ; Sic Cavalieri in Calendario anni 1757. in fine.

14 Tirafonen. Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Servæ Dei Mariæ a Jesu Abbatissæ Monasterii Conceptionis Oppidi de Agreda Ordinis S. Francisci.

Cum pervenerit in Urbem assertum Autographum Operis Mylticæ Civitatis Dei Ven. Servæ Dei Sororis Mariæ a Jesu de Agredando ex Monasterio Agredano Tirafonen. Diocesis extractum, & ad SS. D. N. transmissum una cum alijs indubijs exemplaribus characteris Servæ Dei, necnon processu super ejusdem characteris identitate, a Reverendis Episcopo Tirafonen. confectus juxta ea, quæ SS. D. N. Benedictus XIV. pro ea, qua præditus est sapientia, & doctrina præscripserat in Epistola ad P. Raphaelem a Lugagnano tunc Ministrum

Generalem Ordinis Minorum die 26. Januarii 1748. habita est Congregatio particularis Sacror. Rituum de mandato SS. in qua interfuerunt Eminentissimi, & Reverendissimi. Patres Cardinales Portocarrero, Cavalchini, Tamburini, & Galli, necnon R. P. D. Benedictus Veterani Promotor Fidei, & Ego Secretarius, in eaque, omnibus mature perpensis, examinatisque non minus Peritis in Hispania accurate confectis, quam alijs tribus Peritis in Urbe, prævia instructione dicti R. P. D. Promotoris Fidei peractis, omnes fuerunt in sensu *Constat Ven. Servam Dei Sor. Mariam a Jesu de Agreda scripsisse Hispano idiomate Opus, de quo agitur, in octo Tomis distributum sub titulo: La Mistica Ciudad de Dios.* Necnon si SS. placuerit, restitui posse Autographum memorati Operis, cum ejus Apographum, accuratissime compulsatum, existat in Processu informativo asservato in Actis Sacræ Congregationis. Die 7. Maji 1757.

Facta deinde per me Secretarium de prædictis relatione Sanctissimo. Sanctitas Sua benigne approbavit resolutionem Sacræ Congregationis, necnon restitui mandavit Eminentissimo D. Cardinali Portocarrero Autographum dicti Operis Mylticæ Civitatis Dei, in Hispanias remittendum. Hac die 8. Maji 1757.

D. F. Gard. Tamburinus Præf. Loco * Sigilli.

M. Marefusus Sac. Rit. Cong. Secr.

Advertendum, quod nos Fratres Minores (quidquid scripserit aliquis in contrarium) possumus, ac debemus addere in *Constituteor* nomen nostri Sancti Patriarchæ Francisci, dicendo, *Sanctis Apostolis Petro & Paulo, Beato Patri nostro Francisco &c.* & ita dicendo *Sanctos Apostolos Petrum & Paulum, Beatum Patrem nostrum Franciscum &c.* Cui non obstat Decretum Sac. Congregationis diei 20. Martij 1704. legendo ipso de iis, qui illud non recitant ex speciali privilegio, *Regulares absque speciali privilegio &c.* quo nos gaudemus ex ritu tradito a S. Bonaventura anno 1260. relato in *Orbe Seraphico tom. 2. num. 30.* a quo recedere non possumus ex factis a Julio II. & Clemente X. citat. in Rubricis nostri novissimi Franciscani Breviarii num. 129. ibi: Quoad Cæmonias vero, & alia ad recte & sancte reddendum Domino Sacrificium laudis, quoquo modo necessaria, & opportuna, observanda sunt documenta a S. Bonaventura edita, necnon ordinationes Capitulum Generalium, Apostolica auctoritate confirmata: ac proinde Rituale, Constitutiones, & doctrinae in Firmamento trium Ordinum contentæ ibidem a san. mem. Julio II. & tandem a fel. re. cord. Clemente X. in Brevi. Ex commissi Nobis 28. Augusti 1671. cum alijs recentioribus, approbatæ, & sub nonnullis pœnis, pro tunc, & nunc observari mandatae. Ac ideo in Missalibus, & Breviarijs Franciscanis in *Constituteor* appositum est post nomina SS. Apostolorum Petri & Pauli, nomen S. Patris nostri Francisci, & in super ad id habemus personalem confirmationem Innocentii XIII. qui assistendo nostro Capitulo Generali Romæ celebrato 15. Maji 1723. non solum id approbavit in publica Confessione omnium Vocalium, sed & sibimetipsum complacuit repetere, dicendo, *Precibus, & meritis Beate Mariæ &c. Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & Beati Patris vestri Francisci &c.* uti apparet ex supra laudato Capitulo Generali edito Romæ anno 1730. Et ad id accedit totius Religionis universalis, ac inveterata consuetudo, quæ quasi altera Lex parum obligandi obtinet potestatem, cap. consuetudo 5. dist. 1. L. De quibus 31. ff. de Legib. L. Diuturna consuetudo 33. & L. Sed & ca 35. ff. de eod. Consuetudo namque est optima Legum interpretis; L. Si de interpretatione 37. ff. de legibus, cap. Cum dilectus 8. de consuetudine, cum similibus. Et hæc sententia expresse traditur sub. num. 163. in caritativali Mediolani impresso anno 1744. ab eruditissimis Patribus Reformatis, illius Provinciae collecto ex Ceremonialibus Romanis, & Franciscanis.

Clericus Capellani sibi concessam sub lege donec provifus fuerit de Beneficio, tenetur dimittere, si Beneficium Ecclesiasticum obtinuit; S. Cong. Concil. die 13. Januar 1753. in Casenaten. Capellania, in qua ad dubium, An sit locus Dimissioni Capellani, in casu? Respondit, *Affirmative, & amplius.* Sic apud Thesaurum Resolutionum Sac. Congreg. Concil. ejusdem anni; Vide ibi, ubi multa ad rem.

vj

A P P E N D I X .

17 **ASUCLANA** Processionum; in qua ad sequentia dubia.

I. An Parochi rurales Villæ Aspelnucæ, & Villæ Collis valeant Processiones peragere in propria cuiusque Parochia tam die Festivitatæ SS. Corporis Christi, quam diebus S. Marci, & Rogationum in casu?

II. An iidem Parochi teneantur, & cogi possint ad interveniendum iisdem Processionibus, quæ in dictis diebus celebrantur in Terra Arquatæ in casu?

III. An simplices Clerici, & Sacerdotes Villarum Aspelnucæ, & Collis teneantur ipsi quoque intervenire dictis Processionibus Terræ Arquatæ in casu? Sac. Cong. Concil. die 3. Februarii 1753. Respondit.

Ad primum Affirmative; ad secundum, & tertium Negative.

18 **AUXIMANA**, seu Lauretana Funerum, in qua ad sequentia dubia.

I. An Parochi Sæculares, vel prætextu funeralis, vel ratione associationis prætereundæ possint ab heredibus defunctorum majus emolumentum, quando cadavera sepeliuntur in Ecclesia S. Francisci PP. Reformatorum Terræ Forani, quam accipiant, quando tumulantur in Ecclesiis secularibus?

II. An Parochianis Ecclesiæ Parochialis Terræ Montis Cassiani Diocesis Lauretanæ liceat sibi eligere sepulturam in eadem Ecclesia PP. Reformatorum Foranei Terræ Appiniani Auximane Diocesis? & quatenus affirmative.

III. An Parochi dictæ Terræ Montis Cassiani, ejusque Sacristæ præter quartam Funeralem ratione præfati majoris laboris debeatur majus emolumentum, & in qua summa pro associatione cadaveris ad mol. PP. Reformatorem Ecclesiam extra Territorium, & Diocesium degent, & quatenus negative.

IV. An idem Parochus Montis Cassiani teneatur restituere heredibus quon. Jo. Baptistæ Cherubini portionem in istius funere majorem æquo exactam?

V. An pro translatione cadaveris de uno ad alium locum occasione tumulationis in eadem PP. Reformatorem Ecclesia debeatur aliquod emolumentum Gabellariis in casu? Sacra Congr. Concil. die 24. Martii 1754. Respondit.

Ad primum dabitur resolutio in casibus particularibus. Ad secundum Affirmative, & amplius. Ad tertium Affirmative juxta taxam Episcopi. Ad quartum satis provisum per Episcopum, & amplius. Ad quintum Negative.

19 **TOLENTINA** Juris sepeliendi, in qua ad sequentia dubia.

I. An cadaver Sacerdotis Valentini Forconi spectet ad Ecclesiam Parochialem Sancti Cateri Civitatis Tolentini, seu potius ad Ecclesiam Cathedrali dictæ Civitatis? & quatenus Affirmative ad primam partem, & negative ad secundam.

II. An sit locus restitutioni ejusdem cadaveris, necnon omnium emolumentorum occasione funeris a dicta Ecclesia Cathedrali perceptorum in casu? Sac. Congr. Concil. die 11 Augusti 1753. Respondit.

Ad I. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad II. affirmative, & amplius in omnibus.

20 **FERRARIEN.** Jurisdictionis, in qua ad sequentia dubia

I. An Superioribus Regularibus competat ordinaria jurisdictionis in spiritualibus, & temporalibus super Monasteriis S. Catharinæ Martyris, & Senensis; necnon SS. Monicæ, & Rocchi, & signanter in procuranda recta administratione bonorum & reddituum dictorum Monasteriorum sibi subjectorum, seu potius servanda sit in casibus particularibus præfatis consuetudo in casu &c.

II. An Vicarii Monasteriorum præfatorum instituti per Provinciam Lombardiæ, & respectiva per Vicarium Generalem Congregationis S. Sabinæ, vel illis impeditis, seu absentibus, confessorii eorumdem Monasteriorum possint intervenire quibuscumque contractibus in eundem nomine eorumdem Monasteriorum?

III. An iidem Vicarii, vel illis absentibus, aut impeditis, Confessorii possint, ac debeant assistere redditioni rationum seu revisioni computorum, ut prætextitur, facien. de trimestre in trimestre?

IV. An Provincialis utriusque Lombardiæ, & P. Vicarius Generalis S. Sabinæ possint, & debeant visitare dicta Monasteria circa administrationem Bonorum, & reddituum, & sic revidere libros introitus, & exitus, ac exigere rationum redditionem a Ministris, aliisque Officialibus eorumdem Monasteriorum?

V. An Eminentissimus Archiepiscopus possit, irrequisito Superiore Regulari, exigere, & recipere rationum redditionem a dictis Monasteriis, & Officialibus?

VI. An electio cuiuscumque novi Ministri, & Syndici in casu obitus, dimissionis Officii, vel amotionis spectet ad Priorissam, & Moniales, vel potius ad Archiepiscopum?

VII. An dimissio Officiorum faciendæ sit in manibus Priorissæ; vel potius in manibus Eminentissimi Archiepiscopi?

VIII. An facultas removendi dictos Officiales, & Ministros spectet ad Priorissam, & Moniales, seu potius ad Eminentissim. Archiepiscopum? Et quatenus affirmative ad secundam partem V. VI. & VII. dubii.

IX. Annovus Minister, vel Syndicus possit vigore litterarum Petentium Archiepiscopi contractus inire, aliosque administrationis actus gerere sine mandato procuræ Priorissæ, & Monialium? Et quatenus negative.

X. An Priorissa, & Moniales possint novo Syndico contribuere in mandato procuræ facultates sibi benevitas, ac alios Procuratores constituere ad certa negotia?

XI. An quæcumque instrumenta stipulari debeant coram Priorissa, & Monialibus capitulariter congregatis cum intervenitu Superioris Regularis?

XII. An in quibuslibet instrumentis, & scripturis, quibus interveniant Superior Regularis, & Syndicus, debeat prænominari, & prius subscribere ipse Superior Regularis, seu potius Syndicus?

XIII. An Archivium cuiusque ex dictis Monasteriis retineri debeat intra claustra, seu potius extra, id est in colloquio Monialium?

XIV. An omnes libri nuncupati magistrales retineri debeant in Archivio, & de trimetri in trimestrem tradi Ministris pro reportandis partibus introitus, & exitus in casu &c. Sac. Congregation. Concilii die 28. Septembr. 1754. Respondit.

Ad I. Affirmative quoad primam partem, Negative ad secundam. Ad II. III. & IV. Affirmative. Ad V. Negative. Ad VI. electionem spectare ad Priorissam, & Moniales, cum intervenitu Superioris Regularis; ad Archiepiscopum vero spectare expeditionem litterarum Petentium juxta solitum. Ad VII. Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam. Ad VIII. Affirmative quoad primam partem, quoad secundam servetur Bulla Inscrutabilis. Ad IX. Negative. Ad X. Affirmative. Ad XI. & XIV. Affirmative. Ad XII. & XIII. Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam.

MONTIS ALTI, in qua ad dubium.

An Canonici Ecclesiæ Cathedralis Montis Alti ultra horas Canonicas teneantur quoque in Choro recitare Officium Defunctorum, B. M. Virginis, Pl. Pœnitentiales, & Graduales diebus in Breviario designatis, sive potius sit servanda consuetudo in casu &c.? Sac. Congr. Concil. die 28. Septemb. 1754. Respondit.

Servandam esse consuetudinem. Sic apud Thesaurum Resolutionum Sac. Congr. Concil. ejusdem anni; Vide ibi, ubi referuntur alia Decreta, & multa ad rem.

REGIEN, Visitationis, in qua ad sequentia dubia. 21

I. An liceat Reverendissimo Episcopo Regieni visitare Ecclesiam PP. Minorum S. Francisci Conventualium Terræ Saxoli? & quatenus negative.

II. An actus Visitationis novissimæ per dictum Reverendissimum Episcopum expleti in eadem Ecclesia sint annullandi, & circumscribendi?

III. An dictus Reverendissimus Episcopus potuerit suspendere ab excipiendis Sacramentalibus Confessionibus P. Magistrum

strum Fantini tunc Conventus S. Francisci Guardianum alias ab eodem Episcopo approbatum?

IV. An, & quomodo sit providendum quoad peculium anno 1635. ordinatum a Julio Costia in casu &c. S.C. Concil. die 14. Decembr. 1754. Respondit.

Ad I. Negative. Ad II. Affirmative. Ad III. Affirmative, & ad mentem. Ad IV. Episcopus procedat prout de jure, servatis servandis.

22 MONTIS ALTI, in qua ad sequentia dubia.

I. An loca Pia Montis Elpari, Hospitale scilicet, Mons Pietatis, & Mons Frumentarius, subint jurisdictioni, visitationi, correctioni, & reformationi Episcopi Montis Alti?

II. An administratio Oeconomica eorumdem locorum Piorum exercenda sit libere a Communitate laicali, vel potius dependenter a directione, & auctoritate Episcopi?

III. An eidem Episcopo jus competat tam faciendi ordinationes pro recta prædictorum locorum administratione, quam approbandi Officiales, Administratores, & Revisores computorum a Communitate electos?

IV. An ad præfatum Episcopum pertineat approbare resolutiones, vel ab eadem Communitate, vel a suis Officialibus captas, tam circa contractus nomine locorum Piorum incundos, quam circa erogationem proventuum in elemosinas, & usus pios, ac tandem quoad distributionem frumenti personis indigentibus?

V. An Episcopus possit remove Administratores dictorum locorum Piorum electos a Communitate non idoneos, vel male gerentes administrationem, atque alios per ipsum eligendos eorum loco substituere?

VI. An Episcopus possit exigere redditionem rationum a dictis Administratoribus independentem a Syndicatoribus a Communitate electis?

VII. An Episcopo privativa competat executio sententiæ Syndicatorum adversus Administratores, & inquisitio contra debitores dictorum locorum Piorum?

VIII. An sustineantur electiones Officialium factæ a Communitate ab anno 1751?

IX. An conset de attentatis, & quomodo sint purganda in casu &c.? Sacra Congr. Concil. die 25. Januarii 1755. Respondit.

Ad I. Affirmative. Ad II. Negative ad primam partem, Affirmat. ad secundam. Ad III. Affirmat. Ad IV. Affirmat. ad primam partem, in reliquis Negat. Ad V. Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam. Ad VI. Affirmative una cum Syndicatoribus. Ad VII. Affirmative. Ad VIII. Affirmative accedente approbatione Episcopi. Ad IX. Negative.

Cum autem non placuisset Episcopo definitio secundæ partis quarti dubii, & petuisset contra eam audiri: Repposita causa sub Dubio,

An sit standum, vel recedendum a decisio quoad secundam partem quarti dubii? Ead. Sac. Congregat. 10. Maji Respondit.

In decisio salva auctoritate Episcopi juxta Resolutiones II. & III. Dubii.

23 TUSCULANA Juris tumulandi, in qua ad sequens dubium.

An cadaver Gertrudis de Mattia sepeliendum esset in Ecclesia Parochiali S. Petri; seu potius in altera S. Bonaventuræ PP. Minorum Reformatorum, itaut illis restituendum sit cum emolumentis funerariis, in casu &c.? S.C. Concil. die 10. Maji 1755. Respondit.

Negative ad primam partem; affirmative ad secundam, & amplius.

24 OLOMUCEN. Jurisdictionis, in qua ad sequentia dubia.

I. An Parochi Regulares, cuiuscumque Ordinis illi sint, & præsertim Præmonstratenses, Cistercienses, & Benedictini, exercentes curam Animarum Personarum secularium, & non commensalium in Parochiis in Diocesi Olomucensi, licet illæ Monasteriis exemptis unitæ, & annexæ sive sint de Jurepatronatus, etiam si Cura Animarum residere dicatur in

Abbatibus, visitationem Episcopi subire teneantur in iis, quæ pertinent ad Curam Animarum, sive Episcopus visitet per se, sive per alium, non obstantibus privilegiis dictorum Monasteriorum? Et quatenus affirmative.

II. An dicti Procuratores solvere teneantur? Vocati ad Synodum accedere sint cogendi? Festa Diocesis populo annunciare, & celebrare? Pariter Christina, & Olea SS. ab Episcopo Diocesano accipere teneantur?

III. An Parochi Regulares, etiam si sint Abbates, possint a Superioribus Regularibus ad Curam Animarum destinari, illamque exercere sine approbatione Episcopi?

IV. An Regulares dati in Coadjutores dictorum Parochorum possint a Superioribus Regularibus sine expressa licentia Episcopi, sive potius sit in potestate Episcopi in approbatione Confessoriorum Regularium limitare eorumdem facultates, non solum quoad tempus, sed etiam quoad personas, & loca, in quibus debent Confessiones audire?

V. An liceat sive Abbatibus, sive Parochis Regularibus præsertim Cisterciensibus, pro libitu, & sine licentia Episcopi pro Parochiis modo unam, modo alteram Ecclesiam, sive Capellam, in qua Sacramenta a Parochis administrantur Fidelibus Diocesis Olomucensis constituere?

VI. An Prælati Regulares, ubi habent purum Juspatronatus Parochiarum acquisitum, vel cessum a Laicis, quibus in hoc succedunt, teneantur Episcopo præfate Sacerdotes Sæculares, ut antea Laici tenebantur: An vero possint substituere Monachos, eosque pro libitu, non salutato Episcopo, remove?

VII. An ad Episcopum spectet cura Clausuræ Monasteriorum Monialium Regularibus, & præsertim Cisterciensibus, & Benedictinis subjectarum, eadem clausuram demandare servandam ad præscriptum S.C. Tridentini? Et quatenus affirmative.

VIII. An competat Episcopo Prælati Regularibus, præsertim Cisterciensibus, & Benedictinis, prohibere, ne pluries in anno occasione Visitationis ingrediantur septa Monasterii Monialium sibi subiecti sine præfata ejusdem Episcopi, sive alterius personæ ab eo deputandæ?

IX. An possit Episcopus inhibere Regularibus, præsertim Cisterciensibus, & Benedictinis, ut sine examine Ordinarii Puellas ad habitum, & Professionem admittant, & præcise ne ad electionem Abbatissarum exemptarum deveniatur, non significata Ordinario die electionis, cui Episcopus sive per se, sive per alium interesse, & præsidere possit?

X. An competat Episcopo rationes exigere ab Administratoribus bonorum temporalium dictorum Monasteriorum exemptorum Monialium, & in Administratoribus delinquentes animadvertere, illosque ad reliquatum solvendum cogere, & prohibere ne dotes alienentur sine Indulto Pontificio, & Episcopi licentia?

XI. An Confessarii ab Episcopo approbati ad audiendas Confessiones Fidelium utriusque sexus possint sine speciali approbatione Episcopi in Confessorios Monialium exemptarum a Superioribus Regularibus destinari? Et quatenus negative.

XII. An saltem dicti confessorii Regulares pro audiendis Confessionibus unius Monasterii Monialium exemptarum, vel pro una vice approbati, censeri debeant approbati semper, & pro omnibus Monasteriis Monialium?

XIII. An Regulares teneantur pro obtinenda facultate audiendi Confessiones, sive Sæcularium, sive Monialium se personaliter coram Episcopo presentare, sive potius sufficiat a Superioribus de sufficientia, & idoneitate testimonium transmitti?

XIV. An Prælati, & Abbates Regulares possint speciali Indulto Calices, Campanas, aliaque Vasa Sacra, in quibus intervenit Sacra Unctio, benedicere pro usui alienarum Ecclesiarum?

XV. An dicti Abbates, & Prælati teneantur servare Decretum ab Alexandro VII. editum circa usum restrictum Pontificalium Prælati inferioribus concessum?

XVI. An liceat Regularibus Eucharistiam in propriis Ecclesiis exponere sine licentia Ordinarii, liceatque pariter Regularibus, & præsertim Benedictinis, & Cisterciensibus, in propriis Ecclesiis insolitam Imaginem, aut Sacram Reliquiam ab Ordinario non approbatam exponere, & tandem in eisdem Ecclesiis prædicare, non petita ab Ordinario licentia Sacra Congr. Concil. die 7. Junii 1755. Respondit.

Ad I. & I. affirmative. Ad III. negative. Ad IV. negative.

gative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad V. negative. Ad VI. affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad VII, VIII, IX, X. affirmative. Ad XI. negative. Ad XII. XIV. XVI. negative. Ad XIII. affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad XV. affirmative. Et eadem Causa reposita sub dubio: An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c. ? Eadem S. C. Conc. die 2. Augusti anni 1755. Respondit. In decisio.

25 ROMANA Reductionis Legatorum, in qua ad sequentia dubia.

I. An sit locus diminutioni Legatorum ratione concordie, & expensarum litis? & quatenus affirmative, II. An, & in qua summa legata debeantur in casu? &c. S. C. Concil. die 13. Septemb. 1755. Respondit. Ad I. negative. Ad II. provisum in primo.

Et eadem Causa reposita sub dubio, an sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c. Eadem S. C. Concil. die 6. Decemb. 1755. Respondit: In decisio, & amplius.

26 Abbas Curatus nequit habitare domum, etiam paternam, quae sita sit extra fines suae Parochiae; S. C. Conc. die 20. Decemb. 1754. in qua ad dubium, an Abbati Curato Lucernari liceat habitare in domo paterna sita in Regione Civita in casu? Respondit negative. Et eadem causa in Pontis Curvi Residentiae reposita die 7. Febr. 1756. sub dubio, An sit standum, vel recedendum a decisio in casu? Ead. S. C. respondit: In decisio, & amplius, & ad mentem.

27 BRUGNATEN. Coadjutoriae, in qua ad sequentia dubia.

I. An sit indulgendum Coadjuto pro gratia dispensationis a residentia locali, quia in Bulla non adest Decretum residendi? & quatenus negative, II. An usus domus Canonialis de se indivisibilis debeatur tantum dicto Coadjuto residere nunc volenti, & nolenti, quam domum idem Coadjutus nec animo, nec scripto unquam cesit Coadjutori?

III. An Coadjuto competat facultative administrare Ecclesiam suam in spiritualibus, itaut Coadjutor nihil agere valeat, nisi eo requisito, & potestate tantum Vicaria, donec Officium Coadjutoris duraverit?

IV. An, & quomodo sit providendum in puncto administrationis, etiam in temporalibus, ne bona Ecclesiae ulterioribus detrimentis subjiciantur?

V. An, & quomodo sit providendum Coadjuto, ne litigare continuo cogatur alimenta sua in summa 36. ducatorum auri de Camera sibi in Bulla reservata, addita obligatione Camerali, ac fidejussione bene visa pro assicurandis eisdem alimentis in casu? Sacra Congr. Conc. die 17. Januar. 1756. Respondit.

Ad I. non indigere. Ad II. Provisum in primo, Ad III. Negative in casu, de quo agitur. Ad IV. & V. Partes utantur jure suo coram suis iudicibus, & amplius in omnibus.

28 NUSCANA, in qua ad dubium,

An Canonici collegiatae Ecclesiae S. Mariae del Piano Oppidi Montellae Nuscanae Diocesis teneantur unam tantum Missam pro populo diebus festis celebrare, seu potius tot Missas, quot sunt Parochiales Ecclesiae illi unitae in casu? S. C. Conc. die 17. Januar. 1756. Respondit. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

29 ALERIEN. Sepulturae, in qua ad sequentia dubia.

I. An sepulcrum erectum in aedificata Ecclesia S. Aloysii Gonzagae Oppidi Curtis sustineatur in casu, &c? Et quatenus affirmative, II. An dicta concessio sepulcri facta Andreae Arrighi pro se, & per li sui parenti ad credi, solos Agnatos de familia Arrighi comprehendat, vel potius ad Cognatos etiam extendi debeat?

III. An eadem concessio facta etiam pro haeredibus dicti Arrighi solos haeredes habentes Juspatronatus dictae aedificatae obtineat, vel potius etiam aliorum consanguineorum, qui non habent Juspatronatus dictae Ecclesiae?

IV. An non facta electione sepulturae ab iis, quibus di-

ctum jus sepulturae competere potest, cadavera eorum tumulanda sint in dicta aedificata Ecclesia, seu potius in Ecclesia PP. Minorum Observantium?

V. An, & cui competat jus celebrandi exequias, aliasque functiones funebres in dicta aedificata Ecclesia S. Aloysii?

VI. An, & cui, & pro rata competant emolumenta funeralia?

VII. An locus sit exhumationi cadaverum in dicta Ecclesia S. Aloysii sepulcrorum, ac restitutioni emolumentorum in casu; &c. Sacra Congr. Concil. die 17. Januarii 1756. Respondit.

Ad I. affirmative, et amplius. Ad II. Comprehendi etiam cognatos in casu electionis, & amplius. Ad III. affirmative ad primam partem, negative ad secundam, et amplius. Ad IV. Provisum in secundo, et amplius. Ad V. competere omnia Parocho. Ad VII. negative ad primam partem, et quoad secundam affirmative pro quarta funerali.

AUXIMANA applicationis Missae, in qua ad dubium, 30

An Patres Conventuales S. Francisci Terrae Montis Philoptrani teneantur saltem in posterum ad applicationem Missae celebrandae juxta dispositionem q. Joannis Sancti in casu; &c. S. C. Conc. die 7. Februarii 1756. Respondit: Negative. Agebatur enim ibi de solo onere celebrandi Missam de mane ad horam aurorae pro mercenariis, & operariis.

CAESENATEN. Beneplaciti, in qua ad sequentia dubia, 31

I. An licentia Episcopi ad effectum incidendi arbores, de quibus agitur, sustineatur absque consensu Capituli in casu; &c. Et quatenus negative, II. An sit concedendum Beneplacitum Apostolicum in casu &c. S. C. Concilii die 20. Martii 1756. Respondit.

Ad I. affirmative. Ad II. provisum in primo. Et eadem causa reposita sub dubio: An sit standum, vel recedendum a Decisio in casu; &c. Eadem S. C. Concil. die 8. Maji 1756. Respondit: In decisio, et amplius. Agebatur enim ibi de praetenso consensu Capitali Patroni Beneficii pro concedenda licentia incidendi arbores pro reparatione praediorum dicti Beneficii, quae incisio non excedebat dispositionem Canonis Terrulas 12. q. 2.

CASSANEN. Matricitatis, & Praeeminentiarum, in qua ad sequentia dubia, 32

I. An constet de Matricitate Ecclesiae S. Nicolai Terrae Castellucci inferioris supra Ecclesiam S. Margaritae Terrae Castellucci superioris in casu; &c.

II. An Ecclesiae S. Nicolai competat antepulsatio campanarum in die Sabbathi Sancti, seu potius sit locus cumulativae, vel alternativae;

III. An, & cui ex duobus Clericis, & Rectoribus competat praecedentia in processioibus, aliisque functionibus Ecclesiasticis, quae forte unitim fieri contingant;

IV. An in processione peragenda in die Dominico infra Octavam Corporis Christi in Ecclesia S. Margaritae delatio Sanctissimi Sacramenti privative spectet ad Archipresbyterum S. Nicolai in casu; &c.

V. An sustineatur mutatio tituli Rectoris, seu Cappellani Curati Sanctae Margaritae in titulum Archipresbyteri ejusdem Ecclesiae;

VI. An Clero Ecclesiae Sanctae Margaritae liceat habere suum proprium Cantorem, seu Praefectum Chori, seu potius Cantor Sancti Nicolai debeat regere utrumque Chorum in casu; &c. S. C. Concil. die 3. Aprilis 1756. Respondit.

Ad I. negative, et amplius. Ad II. negative ad primam partem, et esse locum alternativae, et amplius. Ad III. Competere unicuique Rectori praecedentiam in propria Parochia, et amplius. Ad IV. negative, et amplius. Ad V. affirmative quoad titulum tantum. Ad VI. affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

33 DERTHONEN. Irregularitatis, in qua ad sequentia dubia.

I. An constet de Irregularitate; & quatenus affirmative, II. An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione in casu; &c. S. C. Concil. die 8. Maji 1756. Respondit.

Ad I. affirmative, et amplius. Ad II. negative. Agebatur enim ibi de Joanne Baptista Carbono Sacerdote homicida Alexandri Reperti, ac praetendente ipsum occidisse pro sua vitae tutela, contra relationem Episcopi ex processu suo narrantis, ac probantis contrarium.

34 AMERINA, in qua ad sequentia dubia.

I. An Sacerdos Ignatius Torretti adscriptus servitio Parochialis Ecclesiae Alviani, & pro necessitate ejusdem Ecclesiae ad sacros Ordines promotus titulo Capellaniae obtenta in Ecclesia S. Ignatii Urbis sibi a S. Congregatione perpetuata, potuerit contra formam praeccepti Episcopi ab eadem Ecclesia discedere, & valeat hic in Urbe permanere;

II. An & in poenas Conciliares sibi intimatas incidit in casu; &c. S. C. Conc. die 8. Maji 1756. Respondit.

Ad I. negative, assignata congrua per Episcopum. Ad II. Consulat conscientiam suam.

Et eadem causa reposita a Sacerdote Ignatio sub dubio: An sit standum, vel recedendum a Decisio in casu; &c. Ead. S. C. Concil. die 17. Julii 1756. Respondit: In decisio, et amplius.

35 SAELUTIARUM Juris visitandi, in qua ad sequentia dubia.

I. An competat Episcopo Jus visitandi Ecclesiam, seu Cappellam Sancti Antonii de Padua Carmagnolae in casu; &c.

II. An sustineatur Interdictum; Sacra Congr. Concil. die 7. Augusti 1756. Respondit: Negative ad utrumque. Agebatur ibi de praetensione Episcopi visitandi Cappellam Sancto Antonio de Padua dedicatam a PP. Minoribus de Observantia, & sitam extra claustra, & districtum Conventus, cui visitationi resistentes Religiosi ob sua privilegia, Episcopus eam Cappellam publice interdictam declaravit.

36 ARIMINEN. in qua ad sequentia dubia.

I. An Episcopus possit privative, seu cumulative visitare dicta duo Oratoria, eorumque Altaria, & omnia annexa;

II. An Pat. Guardianus Minorum Conventualium possit assistere, uti Praefes Congregationis praedictae Societatis, & duo suffragia habere in scrutinis? Et quatenus affirmative.

III. An hoc idem liceat Reverendissimo Episcopo, ejusque Vicario Generali, vel alteri eorum nomine?

IV. An liceat PP. Minoribus Conventualibus aggregatis dictae Societati interesse Congregationibus, ac ibi habere vocem activam, & passivam;

V. An dicta Societas S. Josephi subiecta sit Episcopi Jurisdictioni, itaut teneatur exequi ejus mandata, & decreta, quae etiam extra Sacram Visitationem edi contigerit pro bono regimine. Sacra Congr. Concil. die 7. Augusti 1756. Respondit.

Ad I. visitare posse cumulative quoad ea tantum, quae spectant ad Societatem. Ad II. affirmative, ut unum tantum habeat suffragium. Ad III. negative. Ad IV. affirmative cum voce activa tantum. Ad V. affirmative in iis, quae spectant ad Societatem, & amplius in omnibus. Advertendum, quod haec causa jam proposita fuerat die 22. Novemb. 1755. sub sex dubiis, quorum primum erat: An solum, in quo aedificata reperiantur duo Oratoria S. Mariae de Paradiso, & S. Josephi, spectet quoad utile dominium ad Societatem S. Josephi, seu potius ad PP. Minores Conventuales? Cui Sacra Congr. respondit, spectare ad Societatem quoad usum tantum. Cum autem utraque pars definitionem primi dubii justam agnovit, fuerunt deinde reposita reliqua quinque dubia, & resoluta ut supra. Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

37 DERTHUSEN. Applicationis Missae pro populo, in qua ad sequens dubium.

An Curati Ecclesiae Cathedralis Derthusen. teneantur applicare, & respective canere in horis matutinis Missam quotidianam pro populo in casu?

Sacra Congregat. Concil. die 7. Augusti 1756. Respondit affirmative sine cantu, attentis peculiaribus circumstantiis. Advertendum hic quod Capitulum Cathedralis Derthusensis habens curam habitalem totius urbis, censuit Vicarios Curatos, qui Commensales nuncupantur, quique actuale ejusdem Curae exercitium habent, teneri singulis diebus Sacrum pro populo applicare, idque cum cantu, atque hac de re quaedam lata fuerant Capitularia Decreta, contra quae reclamantes Curati Commensales Curiam Episcopalem adierunt, & a Vicario Generali Derthusensi ad hanc applicationem quotidianam damnati fuerunt sub supposito legum foundationis, & ipsis appellantibus ad Sacram Congregationem, prodiit Resolutio ut supra.

38 FAVENTINA Jurium Parochialium, & Praeeminentiarum, in qua ad sequentia dubia.

I. An Archipresbyter S. Andreae, caeterique Parochi Congregationis debeant relative ad Sacerdotes simplices invitari ad Festivitates, Funeralia, & Anniversaria, quae celebrantur in Ecclesia Parochiali S. Joannis Evangelistae Granaroli, & in aliis Ecclesiis Parochialibus Congregationis in casu? &c.

II. An sit servanda aedificata consuetudo Ecclesiae Archipresbyteralis S. Andreae, & S. Joannis Granaroli, quae unicum retinet concionatorem in Quadragesima, ut in die Festivitates S. Josephi, quae celebratur in dicta Ecclesia Archipresbyterali, fiat concio in eadem Ecclesia exclusive ad aliam Granaroli, ne tollatur populi concursus in casu? &c.

III. An in die solemnitatis Corporis Christi Parochus Granaroli debeat personaliter intervenire una cum Presbyteris, & Clericis ejus Parochiae Processioni, quae fit in Ecclesia Archipresbyterali S. Andreae in casu? &c. Et quatenus affirmative.

IV. An ob non interventum d. Processioni incidat in poenas in Constitutionibus Synodalibus transgressoribus inflictas in casu? &c. Sacra Congregat. Concil. die 18. Septembris 1756. Respondit.

Ad I. affirmative, & amplius. Ad II. posse concionem fieri in utraque Ecclesia horis ab Episcopo designandis. Ad III. & IV. affirmative.

39 ARIMINEN. Celebrationis Missarum, in qua ad sequentia dubia.

I. An Missae praescriptae a q. Jo. Antonio Tagliaferris celebrari possint in quacumque Ecclesia Societati Sacrar. Stigmatum Terrae Montiani haeredi institutae benevisae, seu potius sint celebrandae in Ecclesia PP. Minor. Observant. d. Terrae? & quatenus affirmative ad secundam partem.

II. An dictae Missae celebrari debeant a dictis PP. Minoribus Observant. in casu &c. ? Sacra Congregation. Concil. die 12. Martii 1757. Respondit.

Ad I. negative ad primam partem, & affirmative ad secundam, & amplius. Ad II. scribatur Episcopo iuxta mentem.

40 FANEN. Quartae funeralis, in qua ad sequens dubium.

An Quarta funeralis, quando cadavera aliarum Parochiarum in Cathedrali tumulantur, debeatur quoque ex candelis, quae in Altaribus occasione funeris accenduntur in casu &c. ? Sacra Congregat. Concil. die 17. Septembr. 1757. Respondit.

Affirmative, & amplius.

41 MONTIS ALTI Visitationis, in qua ad sequens dubium.

An Cappella publicorum Civitatis Montis Alti posita subtus Palatium Apostolicum Præsidis sit subiecta iurisdictioni, & visitationi Episcopi eiusdem Civitatis in casu &c. Sac. Congreg. Concil. die 19. Novembr. 1757. Respondit.

Affirmative.

NERITONEN. in qua ad sequentia dubia.

I. An sustineatur Edictum in ea parte, qua Sacerdotibus non habentibus curam animarum imponitur onus docendi Doctrinam Christianam sub pœna Suspensionis in casu &c. ?

II. An sustineatur pœna Interdicti in eodem Edicto inflicta adversus Ecclesias, in quibus contigerit deficere Formularium Doctrinæ Christianæ in casu &c. Sacra Congr. Concil. die 3. Decembr. 1755. Respondit.

Ad I. affirmative juxta modum explicandum Episcopo. Ad II. negative.

43 AMERINA Functionum, in qua ad sequentia dubia.

I. An benedictiones, & distributiones Ovorum, Cinerum, Candelarum, & Palmarum, etsi non sint de iuribus mere Parochialibus, expleri tamen possint a Riccetti Cappellano, etiam cum pulsatione Campanæ, sive potius private spectent ad Parochum ?

II. An pœna suspensionis sustineatur in casu ? &c.

III. An liceat eidem Cappellano celebrare Missam in die festo ante Parochialem cum explicatione Evangelii in casu ? &c.

IV. An liceat Cappellano facere solemnem Officiaturam cum Missa, & Ritu solempni; præsertim in die S. Laurentii Titularis Ecclesiæ, Parocho incito, atque invito ? Sacra Congr. die 3. Decembr. 1753. Respondit.

Ad I. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad II. negative. Ad III. affirmative, & quoad explicationem Evangelii prævia licentia Episcopi. Ad IV. affirmative.

44 De extractione Reorum ad Sacra Inquisitionis Officium spectantium a locis immunibus, ad qua forte confugerint.

Epistola Encyclica ad Inquisitores contra Hæreticam pravitatem deputatos.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Elapso proximo anno MDCCL. edita a nobis fuit Apostolica Constitutio, data Idibus Martii, cujus initium est *Officii nostri*, quæque agit de locali Ecclesiarum Immunitate. In ea Nos Decessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Gregorii XIV. Benedicti XIII. & Clementis XII. Constitutionibus in hærentes, sublatis de medio quibusdam cavillationibus, & subterfugiis, quibus earum executio impediatur, decrevimus, atque statuimus, ut is, qui criminis excepti reus foret, si quando in immunem locum confugeret, extrahi ab eo deberet, quotiescumque indicia ad torturam sufficientia haberentur, quæ delictum comprobarent; utque præterea extractio non nisi auctoritate Episcopi, & cum interventu personæ Ecclesiasticæ ab eodem Episcopo deputandæ fieri deberet; ac demum ut dum curiæ seculari traditio fieret, indicendæ censuræ essent ab eadem incurrendæ, nisi extractus Ecclesiæ restitueretur, quoties ab eodem in progressu causæ purgata fuissent indicia, ex quibus ipse paratè delicti reus

arguebatur. Quia vero memorati Decessores Nostri decreverunt, extractionem a loco immunis non nisi a solis Episcopis, aut a Prælatibus, qui eisdem Superiores essent, fieri debere, exclusis inferioribus, licet Ordinariis, ac nullius Diocesis, & separatim Territorium habentibus, quo in casu extractio ad viciniorum Episcopum devolveretur; idem a Nobis pariter in citata Constitutione nostra decretum fuit.

§. 1. Hæreseos crimen, ut probe compertum habetis, exceptum est, quique illius est reus, Asylum Ecclesiæ minime gaudet, iis etiam inhærendo, quæ in Constitutione Gregorii XIV. qua immunitatis localis regula, ac norma præscribitur, decreta fuerunt. Cum autem in Congregatione Sanctæ Inquisitionis Feria quinta die 28. Januarii vertentis anni 1751. coram Nobis de more habita, excitatum dubium fuisset, quæ ratio servanda, & qui modus adhibendus esset, quoties Reus Hæreseos extrahendus esset ab Ecclesia, ad quam confugisset, ne in carcerem duceretur, sive cum ex vinculis, quibus tenebatur, aut ex trireribus, aliove loco, ad quem relegationis, aut operis faciendi causâ damnatus fuerat, fuga evasisset; Nobis, qui præcedenti anno memoratam Constitutionem condidimus, reservavimus, ut super huiusmodi re pronunciamus, quod nunc per ea, quæ subiicimus, prætare intendimus.

§. 2. Aut agitur de Hæreseos crimine, quæ præcipua Tribunalis Sancti Officii inspectio est; aut de aliis exceptis criminibus, quæ immunitate non gaudent; aut de aliis criminibus, quæ minime excepta sunt, & quæ immunitate gaudent, sed ideo ad id Tribunal pertinent, quod ab aliquo ex illis commissâ sint, qui, utpote ipsius Tribunalis iurisdictioni subiecti, iudicium illius subire debent.

§. 3. Si de crimine Hæreseos agitur, cum a Decessore Nostro Joanne XXI. qui XXII. dictus est, in sua Constitutione, cujus initium: *Ex parte vestra*, in Bullario Romano Tom. 1., decretum fuerit, quod Hæretici, aut de hæresi suspecti, necnon Judæi, qui cum ad Catholicam Fidem conversi fuerint, deinde in Apostasiam incidunt, si ad Ecclesiam confugiunt, statim per Inquisitorem ab eadem extrahi debeant; minime quidem nostra mens est, ut prædictæ Constitutioni derogemus, imo eandem observari volumus, eam tamen methodum adhibendo, ac servando, quam modo subjungimus; videlicet, quod Inquisitor, quoties huiusmodi reus ab Ecclesia extrahendus erit, omnem adhibeat curam, ut id majori, quæ decet, erga Domum Dei reverentia contingat, Et quoniam fieri omnino nequit, ut ante extractionem, indicia, quæ contra Reum habentur, Episcopo communicentur, cum secreti lex id minime patiatur, & quoniam, ubi etiam id fieri posset, inutile id proflus esset, cum notum sit, Sacrum Inquisitionis Tribunal ad capturam minime procedere, nisi semiplena delicti probatio præcesserit; non tamen illud omittat, ut vel ante, vel post capturam, Episcopum de ea certiore faciat, tam propter reverentiam, quæ illius dignitati debetur, tam ut, quantum fas est, id, quod in Constitutionibus Gregorii, Benedicti, Clementis, ac Nostri decretum est, adimpleatur. Quod etiam ea de causâ ita a Nobis decernitur, propterea, quod viderimus, olim in Congregatione Sancti Officii, quæ coram Prædecessore Nostro Urbano VIII. Feria quinta 10. Junii 1638. habita fuit, proposito casu, ac discusso dubio: *An reus de hæresi inquisitus, confugiens ad Ecclesiam, debeat extrahi ab Episcopo, vel ab Inquisitore?* Pontifex, auditis votis respondit reum posse extrahi ab Inquisitore, certiorato ante, vel post Ordinariis.

§. 4. Ubi autem de aliis criminibus exceptis agatur, quæ inter excepta non recensentur, etiam si ad Sacri quæ tamen Hæreseos minime sint, ac multo magis si de iis agatur, Tribunalis cognitionem, vel quia ab aliquo eiusdem iurisdictioni subiecto commissâ sint, vel alio quocumque nomine, pertineant; declaramus, eos, qui casuum minime exceptorum rei sunt, immunitate gaudere debere; quoties autem casuum exceptorum rei, qui tamen hæreseos Rei non sint, ab Ecclesia extrahi debeant, ea omnia exacte observanda esse, tum quæ in Constitutione nostra, tum quæ in aliis præcedentibus Constitutionibus decreta sunt, indicia nimirum quæ ad torturam sufficientia sint, Episcopo communicari debere, cum hic secreti lex minime impedimento sit; Præterea extractionem non nisi auctoritate Episcopi, & cum interventu Personæ Ecclesiasticæ ab eodem deputandæ, faciendam esse, aliæque omnia servanda, quæ in dictis Constitutionibus leguntur.

§. 5. Quæ

§. 5. Quæ hætenus dicta fuerunt, eorum etiam respectu servanda iunt, qui ex carceribus, sive ex trirere, sive ex loco eorum relegationis effugiunt, & in Ecclesiæ alicuius, vel loci immunis asyllum sese recipiunt; si enim hi Rei, vel damnati propter hæreseos crimen sunt, eorum extractio ab inquisitore faciendâ erit, ita tamen, ut de ea, vel ante, vel post Episcopum certior fiat; si vero Rei, vel damnati sint propter aliquod delictum exceptum, non autem propter crimen hæreseos, sive pro alio delicto, quod minime exceptum sit; quoad primos, extractio fiat Episcopi auctoritate, & Ecclesiastica persona interveniente ab eodem Episcopo deputanda; quoad secundos autem, si in asylo, ad quod confugerunt, remanere sinantur, etiam si ex trireribus cum catenis effugerint, dummodo a prædictarum trirerum, aliorumve iustitiæ ministrorum manibus liberi essent; nisi forte Episcopus indultum a Sede Apostolica habeat, ut a trireribus fugitivos extrahere ab Ecclesiis possit, cum in hoc casu, ob fugitivum recuperandum, ad eundem recurrere liceat, vel etiam ad Apostolicam Sedem, si huiusmodi indulto Episcopus careat; cum ipsa Sancta Sedes in particularibus casibus, quoties id delictum exigat, nequam renuat Episcopis auctoritatem impartiri eos ab Ecclesiis extrahendi, qui e carceribus, ac trireribus effugerint, licet criminis excepti minime rei sint. Hæc Inquisitoribus, quæ significavimus, habuimus, atque interim illorum singulis Apostolicam Benedictionem impartimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die xx. Februarii MDCCLI. Pontificatus Nostri anno undecimo.

45

A L E S S A N D R I N A

Eminentiss., & Reverendiss. Sig. Sig. Patr. Collendiis.

Essendo alli 14. del corrente Mese passato all' altra Vita Monsignor Alfonso Miroglia Vescovo di questa Città, è subentrato questo nostro Capitolo nell' esercizio dell' ordinaria giurisdizione, e desiderando di riparare un disordine, a cui ostano patentemente i Decreti di coesta Sagra Congregazione, ci troviamo in dovere, e ci diamo l'onore di rappresentare alle EE. VV. esservi in questa Città sei Monasterj, e non più, di Monache soggette alla giurisdizione dell' Ordinario, cioè cinque di rigorosa Clausura, ed uno senza tal legge, e tutti diretti da Confessori Regolari, a favore de' quali (come da diligente ricerca fattasi ne Registri di questa Curia Vescovile) nè appare, che siasi ottenuta la necessaria permissione delle EE. VV. nè sianfi ad alcuno di essi dal Defonto Prelato spedite Patenti per tal' ufficio, affine che in occasione di contrario ricorso alle EE. VV. potessero sempre i medesimi essere scusati col titolo, o sia pretesto di Confessori provvisori, benchè uno di questi già da quattro anni successivi ritrovisi in tale esercizio nel medesimo Monastero. Ed essendovi in questa Città Confessori Secolari, quali per dottrina, zelo, prudenza, e probità di costumi sono in caso di esercitare, come alcuni di essi hanno già per molti anni esercitato lodevolmente tale ufficio, attese le angustie del tempo, che non ci permettono di dare pronte, e costanti providenze in questo affare, abbiamo concordemente determinato di ricorrere alla sovrana autorità delle EE. VV. supplicandole, come instantemente le supplichiamo, di dare al Vicario Generale Capitolare de proximo eligendo quelli Ordini, che simeranno necessarij, ed opportuni, non solamente per l' osservanza de' sovraccennati Decreti di coesta Sagra Congregazione, ma ancora per uniformarsi alla universale lodevole consuetudine sovra questo proposito della Chiesa Metropolitana di Milano, e di tutte le altre Chiese. E baciandogli riverentemente il lembo delle Sagre Porpore con la più alta stima, e venerazione ci protestiamo.

Dell' EE. VV.

Alessandria 16. Aprile 1755.

Dmil. Divotiss. de Obligatiss. Servitori, Dignità, Canonici, e Capitolo della Cattedrale.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Reverendiss. Signor.

Nell' annesso memoriale dato a nome del Capitolo di coesta Cattedrale vedret quanto per parte del medesimo è stato rappresentato alla Sagra Congregazione. Questi Eminentiss. miei Signori per tanto, attese il Voto dell' Eminentiss. Ferroni hanno commesso alla vostra vigilanza, che dobbiate chiamare avanti di Voi tutti li Regolari Confessori delle Monache soggette alla giurisdizione Vescovile, e da ciascuno di essi vi facciate esibire il documento di sua rispettiva deputazione, e quando non costî di simile documento la legittimità della provvista, non solamente vi sia lecito, ma dobbiate rimuovere i Regolari dall' impiego accennato senza veruna dilazione, ed immediatamente deputare allo stesso ufficio altri Sacerdoti semplici Secolari di grave età, di vita esemplare, di sperimentata prudenza, e sufficiente Dottrina, e che dagli Esaminati, ed approvati ad udire le Confessioni delle Monache. Sarà per altro vostro debito preciso di procedere alla divisa remozione de' Confessori Regolari senza il minimo strepito, anzi usando tutta la maggior soavità, e circospezione per evitare l' ammirazione del Pubblico; ed insieme ogni confusione, e disdoro, che potrebbe tornare ai Regolari. Così dunque eseguirete, e Dio vi prosperi.

Roma 12. Maggio 1755.

Al piacer Vostro
C. Al. Card. Cavalchini.
P. G. Guglielmi Sec.

Reverendiss. Sig.

Essendosi osservato quanto con lettera delli 22. Maggio prossimo passato avete rappresentato in proposito de' Confessori Regolari di Monache, giacchè non regge ciò, che per parte di coesto Capitolo fu esposto, specialmente in ordine alla copia de' Sacerdoti Secolari abili a sostenere tale impiego. Questi Eminentiss. miei Signori commendando la vostra prudenza praticata in questo proposito, mi hanno imposto di suggerirvi, che qual' ora vi possa riuscire di deputare qualche Sacerdote Secolare idoneo in luogo de' Regolari, procedete alla deputazione colle circospezioni insinuatevi nella precedente lettera. Quando poi la penuria di tali Sacerdoti Secolari renda necessaria l' opera de' Regolari, dovrete onninamente far supplicare questa Sagra Congregazione per imprerarne la facoltà opportuna, concedendovisi in virtù della presente la facoltà di farli continuare per modo di provvisione per lo spazio di due, o tre mesi, acciò in questo tempo possino le Monache conseguire la necessaria licenza, senza la quale non dovrete ulteriormente tollerarli. E quantunque alli Parochi, e Canonici sia generalmente vietato l' esercizio di Confessore di Monache, acciò non abbiano a mancare alle loro incombenze, tutta volta in qualche caso, in cui si rende comparabile l' uno, e l' altro impiego, e che possa il soggetto commodamente supplire ad ambedue, sogliono l' EE. loro concedere la dispensa, quando sia richiesta, attese la scarsità de' Sacerdoti semplici. Ve lo significo per vostra regola, e Dio vi guardi.

Roma 13. Giugno 1755.

Sottoscritta Al piacer Vostro
C. Al. Cardinal Cavalchini.
P. G. Guglielmi Sec.

Breve SS. D. N. Benedicte Pape XIV. quo plura Rescripta Sanctitatis Suae in favorem Ordinis Minorum S. P. Francisci confirmantur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cœlestium munerum thesauros, quorum dispensationem tenuitati nostræ credidit Altissimus, liberatori manu elargiri non dubitamus ad levamen, & solatium animarum.

Christifidelium, quæ ex hac vita migrantes in charitate Deo conjunctæ in Purgatorio detinentur, ut quantocius ad sempiternam beatæ felicitatis itationem in Cælis perducantur. Sane Nobis alias humiliter oblatis fuerunt supplices libelli tenorum sequentium; ac primus quidem.

Beatissime Pater.

Frater Raphael a Lugagnano Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Minister Generalis ad pedes S. V. humillime provolutus exponit, quod san. mem. Benedict. XIII. sub die 14. Decembris 1725. dignatus fuit omnia Altaria privilegiata quotidiana variis Ecclesiis dicti Ordinis in perpetuum jam concessa approbare, & confirmare; Iis ejusdem Ordinis Ecclesiis, quæ tali privilegio quotidiano in perpetuum non gaudebant, concessit illud, sed proportionate ad Missarum numerum, quæ in eis celebrantur: Pro quatuor feriis iis, in quibus viginti; pro tribus, in quibus quindecim; & sic gradatim. Cum autem, Beatissime Pater, comprobaverit experientia, hoc minime sufficere ad satisfaciendum Populorum devotioni, & ex alia parte variæ quotidiæ infurgant difficultates ex eo, quod non semper idem Missarum numerus in dictis Ecclesiis celebrari valeat; Ideo enixe S. V. supplicat Orator, ut previa revocatione privilegii Altarium pro determinatis hebdomadæ feriis, ut supra, per san. memor. Benedictum XIII. concessis, dignetur cuilibet Ecclesiæ Fratrum Oratoris jurisdictioni subiectæ Altari privilegiato quotidiano perpetuo non decoratæ unum concedere ab Ordinariis locorum semel designandum, & hoc per rescriptum, seu aliter, ut S. V. benevolum fueris, ut Deus &c. = Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papa XIV. = Pro Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci. = Rescriptum Sanctissimi = Ex Audientia Sanctiss. die 17. Decembris 1743. Sanctissimus benigne annuit pro gratia juxta petita, pro Missis tamen, quæ a Fratribus Minorum S. Francisci in Altaribus per Ordinarios respective designandis celebrantur, & voluit etiam gratiam hujusmodi per hoc præsens rescriptum perinde valere, ac si per Apostolicas Litteras in forma Brevis solitis omnibus muniti clausulis expedita fuisset. = Joseph Levizzani Secretarius. = Alter vero,

Beatissime Pater.

Frater Carolus Maria Perusinus Commissarius Generalis Curie Ordinis Minorum de Observantia Orator obsequentissimus ad pedes Sanctitatis Vestræ humiliter provolutus, omni cum animi demissione exponit, qualiter san. mem. Benedict. XIII. sub die 24. Aprilis anni 1725. indulget omnibus Fratribus infirmis, senibus, & imbecillis Ordinis Minorum Cappuccinorum, qui propterea semper in valetudinario diversantur, in ejusque Oratorio Sacrum faciunt, suasque ad Deum preces effundunt, ut in eodem Oratorio, seu Sacello lucrari possint singulas indulgentias, quæ in posterum a Summis Pontificibus suis pro tempore successoribus Ecclesiis totius Ordinis concederentur. Hinc Orator humillimus summa fretus S. V. charitate, & clementia, qua Ordinem suum prosequitur, supplicat, ut eandem gratiam impertiri dignetur Fratribus, & Monialibus Jurisdictioni Ministri Generalis totius Ordinis Minorum subiectis, qui, aut quæ senes, infirmi, aut imbecilles in valetudinario diversantur, nec Ecclesiam adeunt, sed in interno Oratorio, aut Sacello preces suas ad Deum effundere solent, quoad indulgentias hætenus concessas, & in posterum a Summis Pontificibus concedendas Ecclesiis ejusdem Ordinis; Pro qua gratia = Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papa XIV. = Pro Fratre Carolo Maria Perusino Commissario Generali Curie Ordinis Minorum de Observantia = Ex Audientia Sanctissimi die 11. Septembris 1755. = Sanctissimus petitis annuendo pro gratia benigne concessit, ut Fratres, ac Moniales Ministri Generalis Ordinis Minorum Observantium jurisdictioni subiecti, qui ex introscriptis causis senectutis, infirmitatis, ac imbecillitatis in valetudinario diversantur, visitato Oratorio, aut Sacello in eodem valetudinario existent. Indulgentias, de quibus in precibus, lucrari possint, & valeant, ac si Ecclesiis ejusdem Ordinis visitarent; reliquis expletis juxta præscriptum explendis = F. G. Bolchi Secretarius, = Tertius tandem,

Beatissime Pater.

Frater Carolus Maria Perusinus Commissarius Generalis Curie Ordinis Minorum de Observantia ad pedes S. V. humillimus Orator provolutus exponit, quod cum P. Raphael a Lugagnano præteritus Minister Generalis Ordinis S. V. supplicaverit pro Altari privilegiato quotidiano perpetuo in quolibet Ecclesia Fratrum ejus jurisdictioni subiecta, S. V. clementer pro gratia indulget, prodiitque rescriptum. = Ex Audientia Sanctissimi die 17. Decembris 1748. = Sanctissimus benigne annuit pro gratia juxta petita pro Missis tamen, quæ a Fratribus Minoribus Sancti Francisci in Altaribus per Ordinarios respective designandis celebrantur; Et voluit etiam gratiam hujusmodi per hoc præsens rescriptum perinde valere, ac si per Apostolicas Litteras in forma Brevis solitis omnibus muniti clausulis expedita fuisset. = Joseph Levizzani Secretarius =

Nunc vero Orator obsequentissimus, cum non videat in eodem indulto comprehensas quoque Ecclesias Sanctimonialium ejusdem Ministri Generalis jurisdictioni subiectas, & aliunde sciat orta esse hac de re dubia inter fratres; omni cum animi demissione supplicat, ut sua paterna clementia dignetur S. V. declarare etiam antedictas Monialium Ecclesias in relato Indulto esse comprehensas. Cum porro Fratres senes, infirmi, aut imbecilles ejusdem Ministri Generalis jurisdictioni subiecti hac gratia gaudere non possint, ut qui semper in valetudinario diversantur, in ejusque Oratorio Sacrum dumtaxat faciunt; hinc idem Orator omni cum animi demissione supplicat S. V. ut dignetur declarare Altare privilegiatum quotidianum perpetuum illud memorati Oratorii, seu Sacelli Valetudinarii pro iidem tantum fratribus. Pro quibus gratiis &c. = Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papa XIV. = Pro Fratre Carolo Maria Perusino Commissario Generali Curie Ordinis Minorum de Observantia. = Ex Audientia Sanctissimi die 22. Septembris 1755. = Sanctissimus, petitis benigne annuendo, gratiam Altaris privilegiati, de qua in precibus, etiam ad Ecclesias Monialium Ministro Generali Ordinis Minorum Observantium jurisdictioni subiectarum benigne extendit, pro Missis tamen prædictis in Ecclesiis Fratrum ejusdem Ordinis Minorum celebrandis, forma enunciati rescripti Sanctitatis suæ in reliquis observata; Idemque Privilegium Altaribus in Oratoriis valetudinariorum respective existent. pro Religiosis senibus, infirmis, atque imbecillis inibi celebrantibus clementissime juxta petita concessit. = F. G. Bolchi Secretarius =

Quoniam autem memoratus dilectus Filius Carolus Maria Perusinus Commissarius Generalis Ordinis Minorum de Observantia Nobis nuper humillime supplicari fecit, ut hujusmodi præsentibus supplices libellos, & præsertim nostra rescripta, quo firmius in perpetuum subsistant, & serventur exactius, per Apostolicas in forma Brevis Litteras confirmare de benignitate Apostolica dignaremur; Ea propter Nos, qui ipsam Mariam Perusinam Commissarium Generale plurimi facimus, & inclytum Fratrum Minorum de Observantia Sancti Francisci Institutum novis Apostolicæ benignitatis, potestatisque testimonio amplius decorare cupimus, tenore præsentium Apostolica auctoritate confirmamus, & quatenus opus sit, omnia, & singula in eisdem rescriptis contenta, & concessa, iterum concedimus, & perpetuo Apostolicæ firmitatis robore munimus.

Decernentes &c.

Non obstantibus &c.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 21. Januarii 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Cajetanus Amatus.

SENOGALLIEN.

Sacra Congregat. Concil. die 13. Junii 1626. in Senogallien. 47 censuit secundum ea que proponuntur, Confratres Societatis Confraternitatis Sanctæ Virginis Mariæ nuncupatæ dell' Incancellata, Terræ Cornaltis Senogallien. Diocesis, onus Missarum præteritarum supplere debere per alios Cappellanos. De cetero vero non suscipienda esse onera nova Missarum, nisi Sacrificia, vel alius Minister, Missarum numero describendo, atque eleemosynis accipiendis pro tempore præsciendis, admonuerit

singulos, qui eleemosynas offerunt; tam magno Missarum numero celebrandarum, illorumque intentioni satisfieri non posse ipsa Missarum celebratione, ac Sacrificii applicatione, sed tamen eos participes fore Missarum, quæ singulis diebus in dicta Ecclesia pro benefactoribus celebrantur. Id vero, ut commodius præstare valeant, loco, quo ponuntur eleemosynæ, palam affigatur tabella, in qua eademmet declaratio distincte, & clare scripta sit, adeo ut Sacrificia, vel Minister ut supra, accipiens oblationes, præmittat declarationem, vel tabellam indicet Offerentibus; quibus cautionibus adhibitis, accipi tuto posse quascumque eleemosynas; Sic in libro 13. Decretor. pag. 22. & 23. cui consonat aliud Decretum in Lucianen. 14. Novemb. ejusd. anni 1626. lib. 13. Decretor. pag. 142. a terg. & sequent. Ita refert Benedictus XIV. de Synodo Diocesana lib. 3. cap. ultim. numer. 12. impressiois Romana anni 1755. ubi subdit, quoad id quod frequentius in praxi accidit, monendi nimirum pios offerentes per tabellam publice expostitam, Missas, quæ celebrari nequiverint in Ecclesia, vel ad Altare, ubi eas offerri oportuisset, ut eorum menti, ac peculiari devotioni satisfieret, vel tractu temporis celebratum iri, cum primum id fieri licebit, vel ad aliam Ecclesiam delegatum iri, inibi celebrandas; extat hac de re ejusdem Congregationis Decretum, ut sequitur; *Sacra &c. censuit Missas, pro quibus usque in hanc diem receptæ fuerunt eleemosynæ, esse quantocius in eadem Ecclesia, juxta oblatorum intentionem, celebrandas; in posterum vero novas eleemosynas nullatenus recipi debere, nisi prævia expressa, & clara monitione, per Sacrificam, seu per alium ipsi eleemosynis recipientis Præpositum, faciendâ offerentibus, non posse tam magnum numerum Missarum in eadem Ecclesia, seu Altari consecrari; sed quod vel tractu temporis ibidem, cum commode fieri poterit, vel in alia Ecclesia celebrabuntur. Id vero, ut facilius innotescat, loco, ubi eleemosynæ pro Missis offeruntur, affigendam esse tabellam, in qua prænarata admonitio dilucide descripta sit, adeo ut Sacrificia, vel præfatus Præpositus eleemosynis colligendis, aut offerentes, ut supra expressè admoneat, vel tabellam indicet. Quod si nihilominus Christiani eleemosynas elargiri voluerint, posse eas recipi, & Missarum celebrationi ad formam antedictæ monitionis, & diligenter, & quamprimum fieri possit satisfaciendum. Die 8. Martii 1659. lib. 21. Decretor. pag. 170. a terg. & sequent.*

Et ibidem numer. 13. subjungit; Innotuit hujusmodi resolutiones, seu Decreta, Urbani VIII. Decretis, in quibus hæc leguntur: *Quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione, id sciat, & consentiat, ut ille tunc primum celebrantur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quominus eo casu eleemosyna accipiat pro iisdem Missis, juxta beneficio is consensum celebrandis. Ac insuper ibidem numer. 14. superaddit ut sequitur: Neque silentio prætereundum est, quod cum singuli Sacerdotes Societatis Jesu singulis hebdomadis unam Missam celebrare teneantur juxta intentionem Præpositi Generalis, cui peculiaris reservata est facultas applicandi hujusmodi Missas, in ejusdem Societatis Congregatione Generali XII. habita anno 1682. editum fuit sequens Decretum, numero octavum: *Postulatum ab ipso (scilicet Præposito Generali) item fuit, ut Congregatio definiret, sit ne Societatis menti consentaneum, Missas, quæ singulis hebdomadis jubentur ad intentionem Generalis celebrare, posse ita ab eo applicari, ut per illas satisfiat obligationi, quam alii quicumque susceperint, aut suscepturi sint, recipiendo eleemosynas pro Missis celebrandis? Unanimi consensu responsum est, id non censendum deinceps Societati nostræ consentaneum, nec debere ulla ratione Præpositum Generalem Sacra, quæ a nobis celebrantur, ita applicare, ut quicumque tandem illi sint, quidquam inde sibi, aut aliis lucrantur, sequi, aut alios ab onere, quod accepto stipendio, aut eleemosyna, nunc, aut alias, vel ipsi, vel alii contraxerint, liberos præsent. Deinde sic ipse prosequitur; Congruit hoc Decretum communi regulæ, quæ jubet, ut qui eleemosynam receperit, celebret, applicetque Missam pro offerente; ac semper, quoad fieri potest, interclusum sit iter iis, qui omnia meditantur, ut & justissima huic legi, & piorum offerentium voluntati fraudem faciant. Cum autem Collegium quoddam memoratæ Societatis, quod scriptum fuerat hæres adjecto onere habendi aliquot Capellanos amovibiles, qui pro testatoris anima singulis hebdomadis certum Missarum numerum offerrent, per anni spatium, ex mera oblivione, ab impositi oneris implemento cessasset, quæritum fuit, an id, quod**

intermissum fuerat, suppleri posset per applicationem a Præposito Generali faciendam earum Missarum, quas supra diximus ab eo applicari posse; Sed Cardinalis de Lugo dub. 30. lib. 4. suorum Respon. Moral. respondit, ac firmissimis rationibus defendit, id minime licere.

Idem Pontifex Benedictus XIV. loc. citat. sub numer. 32. pro regula reducendi Missas sic tradit; Juxta theoreticam Felini in cap. Super litteris, de rescriptis, quam optime illustratam videre est ab olim Congregationis Secretario de Vecchis in suo voto impresso apud Crispin in *Visitatione Pastorali part. 2. §. 18. numer. 6.* & a qua nihil deflectere debet Episcopus, quoniam in ipsa etiam Instructione, per Congregationem, transmitti solita, cum alicui facultas conceditur reducendi Missarum onera, eadem pro regula præscribitur; ut ex sequentibus verbis apparet; *Quomodo autem se gerere debeat, in executione quoad legata taxative, vel demonstrative concepta, Sanctitas Sua Amplitudini tuæ notificandis, & fundationibus quibuscumque, quibus præfata, ta Missarum onera annexa reperiuntur (exceptis instrumentis, seu contractibus, super quibus manus apponere non debeat, nisi in casu judicialis instantiæ pro illorum remissione, titulo læsionis) illa legata, seu fundationes, erunt taxative conceptæ, si fundatores legando, aut aliquo modo disponendo, orationem, dispositionemque prius inchoaverint ab assignatione fundi, & subinde Missarum onus adjecerint, & hoc casu hujusmodi onera, ad rationem eleemosynæ manualis, ut supra moderari possit; Secus vero si fundatores orationem, seu dispositionem inchoaverint, ab impositione oneris, & subinde fundum assignaverint; tunc enim onus dicitur demonstrative conceptum, ac fundatorum hæreses per Amplitudinem tuam cogendi sunt ad perpetuam dicti oneris manutentionem, & ad supplendam summam deficientem tam pro præterito, quam pro futuro tempore.*

Prosequitur ultra laudatus Pontifex ibidem sub numer. 33. sic; Si autem pius testator jubeat, suum hæredem dare legatario, non fundi redditus, sed fundum ipsum, ut ex fructibus inde obvenientibus Missarum celebrandarum stipendia defumat, ad nihil ultra cogitur hæres, quam ad ipsum fundum, seu bona legata extrahenda; nec potest ulla ratione urgeri, ut suppleat quod succedentibus temporibus ad integrum, absolutumque Missarum oneris implementum deesse contingat, veluti fufius demonstrat Pasqualig. de *Sacrificio novæ Legis* quæst. 1026. numer. 3. confirmatque Rota decis. 433. per totum coram Cervo. Hæres quippe id tantummodo præstare debet, quod ei demandatum est a testatore. Quod si prolegatario tradit tempore fundi redditus immineant, ad Legatarium pertinet, omisso hærede, ad legitimum Superiorem instare pro oneris reductione; ad eamque obtinendam, docere, tum de obveniente sibi damno, tum de reddituum immunitate, cui ipse propria culpa causam non dederit, tum denique ostendere, integrum sibi non esse urgere hæredem, ut præstet id, quod deesse compertum est, ad hoc ut pia testatoris voluntati cumulate satisfiat. Legimus, & sedulo quidem, vota Præfatis Altoviti, qui per plures annos magna cum sui nominis laude munus Secretarii Congregationis Concilii sustinuit, & cujus sententiæ, ac judicio ipsa quoque Congregatio in variis causis discutendis, ac definiendis plurimum deultit; ibique agnovimus superius allatam distinctionem pro norma propositam, & solide assertam. Ita in quodam illius voto elucubrato in causa *Firmana Reductionis Missarum* proposita die 24. Augusti 1686. hæc habentur; *Ubi legatur species, per hæredem consignanda legatario, si ista perreat, vel diminuat postquam fuit consignata, peremptio, & diminutio hujusmodi cedit damno Legatarii, neque hæres ad aliud quidquam tenetur; Si vero pereat, vel diminuat penes hæredem, antequam Legatario tradatur, peremptio, & diminutio cedit damno hæredis, qui proinde tenetur supplere. Atque alio in voto exarato in causa *Brixien.* proposita 1. Decembris 1685. postquam pro regula posuerat, in dubio existimandum esse, fundum demonstrative, non autem taxative designatum fuisse, ita pergit: *At tamen hæc regula procedit, vel quando fuit legata quantitas, vel quando fuit legata res in genere, vel quando fuit legata res in specie, quæ remanet penes hæredem habentem onus curandi celebrationem; Vel quando res Legata fuit ab hærede consignata Legatario, non quidem ex præcepto testatoris, sed ex propria voluntate, & ad effectum tantummodo se eximendi a præ-**

Christifidelium, quæ ex hac vita migrantes in charitate Deo conjunctæ in Purgatorio detinentur, ut quantocius ad sempiternam beatæ felicitatis stationem in Cælis perducantur. Sane Nobis alias humiliter oblatis fuerunt supplices libelli tenorum sequentium; ac primus quidem,

Beatissime Pater.

Frater Raphael a Lugagnano Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Minister Generalis ad pedes S. V. humillime provolutus exponit, quod san. mem. Benedict. XIII. sub die 14. Decembris 1725. dignatus fuit omnia Altaria privilegiata quotidiana variis Ecclesiis dicti Ordinis in perpetuum jam concessa approbare, & confirmare; Iis ejusdem Ordinis Ecclesiis, quæ tali privilegio quotidiano in perpetuum non gaudebant, concessit illud, sed proportionate ad Missarum numerum, quæ in eis celebrantur: Pro quatuor Feriis iis, in quibus viginti; pro tribus, in quibus quindecim, & sic gradatim. Cum autem, Beatissime Pater, comprobaverit experientia, hoc minime sufficere ad satisfaciendum Populorum devotioni, & ex alia parte variæ quotidie insurgant difficultates ex eo, quod non semper idem Missarum numerus in dictis Ecclesiis celebrari valeat; Ideo enixe S. V. supplicat Orator, ut previa revocatione privilegii Altarium pro determinatis hebdomadæ feriis, ut supra, per san. mem. Benedictum XIII. concessis, dignetur cuilibet Ecclesiæ Fratrum Oratoris jurisdictioni subjectæ Altari privilegiato quotidiano perpetuo non decoratæ unum concedere ab Ordinariis locorum semel designandum, & hoc per rescriptum, seu aliter, ut S. V. benevisum fueris, ut Deus &c. = Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papæ XIV. = Pro Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci, = Rescriptum Sanctissimi = Ex Audientia Santiss. die 17. Decembris 1743. Sanctissimus benigne annuit pro gratia juxta petita, pro Missis tamen, quæ a Fratribus Minorum S. Francisci in Altaribus per Ordinarios respective designandis celebrantur, & voluit etiam gratiam hujusmodi per hoc præfens rescriptum perinde valere, ac si per Apostolicas Litteras in forma Brevis solitis omnibus muniti clausulis expedita fuisset, = Joseph Levizzani Secretarius. = Alter vero,

Beatissime Pater.

Frater Carolus Maria Perusinus Commissarius Generalis Curie Ordinis Minorum de Observantia Orator obsequentissimus ad pedes Sanctitatis Vestre humiliter provolutus, omnium animi demissione exponit, qualiter san. mem. Benedict. XIII. sub die 24. Aprilis anni 1725. indulgit omnibus Fratribus infirmis, senibus, & imbecillis Ordinis Minorum Cappuccinorum, qui propterea semper in valetudinario diversantur, in ejusque Oratorio Sacrum faciunt, suasque ad Deum preces effundunt, ut in eodem Oratorio, seu Sacello lucrari possint singulas indulgentias, quæ in posterum a Summis Pontificibus suis pro tempore successoribus Ecclesiis totius Ordinis concederentur. Hinc Orator humillimus summa fretus S. V. charitate, & clementia, qua Ordinem suum prosequitur, supplicat, ut eandem gratiam impertiri dignetur Fratribus, & Monialibus Jurisdictioni Ministri Generalis totius Ordinis Minorum subjectis, qui, aut quæ senes, infirmi, aut imbecilles in valetudinario diversantur, nec Ecclesiam adeunt, sed in interno Oratorio, aut Sacello preces suas ad Deum effundere solent, quoad indulgentias hætenus concessas, & in posterum a Summis Pontificibus concedendas Ecclesiis ejusdem Ordinis; Pro qua gratia = Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papæ XIV. = Pro Fratre Carolo Maria Perusino Commissario Generali Curie Ordinis Minorum de Observantia = Ex Audientia Sanctissimi die 11. Septembris 1755. = Sanctissimus petitis annuendo pro gratia benigne concessit, ut Fratres, ac Moniales Ministri Generalis Ordinis Minorum Observantium jurisdictioni subjecti, qui ex introscriptis causis senectutis, infirmitatis, ac imbecillitatis in valetudinario diversantur, visitato Oratorio, aut Sacello in eodem valetudinario existen. Indulgentias, de quibus in precibus, lucrari possint, & valeant, ac si Ecclesias ejusdem Ordinis vistantur; reliquis expletis juxta præscriptum explendis = F. G. Bojchi Secretarius, = Tertius tandem,

Beatissime Pater.

Frater Carolus Maria Perusinus Commissarius Generalis Curie Ordinis Minorum de Observantia ad pedes S. V. humillimus Orator provolutus exponit, quod cum P. Raphael a Lugagnano præteritus Minister Generalis Ordinis S. V. supplicaverit pro Altari privilegiato quotidiano perpetuo in quolibet Ecclesia Fratrum ejus jurisdictioni subjecta, S. V. clementer pro gratia indulgit, proditque rescriptum, = Ex Audientia Sanctissimi die 17. Decembris 1748. = Sanctissimus benigne annuit pro gratia juxta petita pro Missis tamen, quæ a Fratribus Minoribus Sancti Francisci in Altaribus per Ordinarios respective designandis celebrantur; Et voluit etiam gratiam hujusmodi per hoc præfens rescriptum perinde valere, ac si per Apostolicas Litteras in forma Brevis solitis omnibus muniti clausulis expedita fuisset. = Joseph Levizzani Secretarius =

Nunc vero Orator obsequentissimus, cum non videat in eodem indulto comprehensas quoque Ecclesias Sanctimonialium ejusdem Ministri Generalis jurisdictioni subjectas, & aliunde sciat orta esse hac de re dubia inter fratres; omni cum animi demissione supplicat, ut sua paterna clementia dignetur S. V. declarare etiam antedictas Monialium Ecclesias in relato Indulto esse comprehensas. Cum porro Fratres senes, infirmi, aut imbecilles ejusdem Ministri Generalis jurisdictioni subjecti hac gratia gaudere non possint, ut qui semper in valetudinario diversantur, in ejusque Oratorio Sacrum dumtaxat faciunt; hinc idem Orator omni cum animi demissione supplicat S. V. ut dignetur declarare Altare privilegiatum quotidianum perpetuum illud memorati Oratorii, seu Sacelli Valetudinarii pro iisdem tantum fratribus. Pro quibus gratiis &c. = Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papæ XIV. = Pro Fratre Carolo Maria Perusino Commissario Generali Curie Ordinis Minorum de Observantia. = Ex Audientia Sanctissimi die 22. Septembris 1755. = Sanctissimus, petitis benigne annuendo, gratiam Altaris privilegii, de qua in precibus, etiam ad Ecclesias Monialium Ministri Generali Ordinis Minorum Observantium jurisdictioni subjectarum benigne extendit, pro Missis tamen prædictis in Ecclesiis a Fratribus ejusdem Ordinis Minorum celebrandis, forma enuntiati rescripti Sanctitatis sue in reliquis observata; Idemque Privilegium Altaribus in Oratoriis valetudinariorum respective existent. pro Religiosis senibus, infirmis, atque imbecillis inibi celebrantibus clementissime juxta petita concessit. = F. G. Bojchi Secretarius =

Quoniam autem memoratus dilectus Filius Carolus Maria Perusinus Commissarius Generalis Ordinis Minorum de Observantia Nobis nuper humillime supplicari fecit, ut hujusmodi præsertim supplices libellos, & præsertim nostra rescripta, quo firmius in perpetuum subsistant, & serventur exactius, per Apostolicas in forma Brevis Litteras confirmare de benignitate Apostolica dignaremur; Ea propter Nos, qui ipsum Carolum Mariam Perusinum Commissarium Generalem plurimi facimus, & inclytum Fratrum Minorum de Observantia Sancti Francisci Institutum novis Apostolicæ benignitatis, potestatisque testimoniis amplius decorare cupimus, tenore præsentium Apostolicæ auctoritatis confirmamus, & quatenus opus sit, omnia, & singula in eisdem rescriptis contenta, & concessa iterum concedimus, & perpetuo Apostolicæ firmitatis robore munimus.

Decernentes &c.

Non obstantibus &c.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 21. Januarii 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Cajetanus Amatus.

SENOGALLIEN.

Sacra Congregat. Concil. die 13. Junii 1626. in Senogallien. 47 censuit secundum ea que proponuntur, Confratres Societatis Consalonis Sancte Virginis Mariæ nuncupata dell' Incancellata, Terræ Corinalti Senogallien. Diocesis, onus Missarum præteritarum supplere debere per alios Cappellanos. De cetero vero non suscipienda esse onera nova Missarum, nisi Sacrificia, vel alius Minister, Missarum numero describendo, atque elemosynis accipiendis pro tempore præficiendis, admonuerit

sin-

singulos, qui elemosynas offerunt; tam magno Missarum numero celebrandarum, illorumque intentioni satisfieri non posse ipsa Missarum celebratione, ac Sacrificii applicatione, sed tamen eos participes fore Missarum, quæ singulis diebus in dicta Ecclesia pro benefactoribus celebrantur. Id vero, ut commodius præstare valeant, loco, quo ponuntur elemosynæ, palmæ affigatur tabella, in qua eademmet declaratio distincte, & clare scripta sit, adeo Sacrista, vel Minister ut supra, accipiens oblationes, præmittat declarationem, vel tabellam indicet Offerentibus; quibus cautionibus adhibitis, accipi tuto posse quascumque elemosynas; Sic in libro 13. Decretor. pag. 22. & 23. cui consonat aliud Decretum in Lancianen. 14. Novemb. ejusd. anni 1626. lib. 13. Decretor. pag. 142. a terg. & sequent. Ita refert Benedictus XIV. de Synodo Diocæsana lib. 3. cap. ultim. numer. 12. impressiois Romanæ anni 1755. ubi subdit, quoad id quod frequentius in praxi accidit, monendi nimirum pios offerentes per tabellam publice expositam, Missas, quæ celebrari nequiverint in Ecclesia, vel ad Altare, ubi eas offerri oportuisset, ut eorum menti, ac peculiari devotioni satisfieret, vel tractu temporis celebratum iri, cum primum id fieri licebit, vel ad aliam Ecclesiam delegatum iri, inibi celebrandas; extat hac de re ejusdem Congregationis Decretum, ut sequitur; Sacra &c. censuit Missas, pro quibus usque in hanc diem receptæ fuerunt elemosynæ, esse quantocius in eadem Ecclesia, juxta oblatorum intentionem, celebrandas; in posterum vero novas elemosynas nullatenus recipi debere, nisi prævia expressa, & clara monitione, per Sacristam, seu per alium ipsi elemosynis recipiendis Præpositum, faciendâ offerentibus, non posse tam magnum numerum Missarum in eadem Ecclesia, seu Altari consecrari celebrari; sed quod vel tractu temporis ibidem, cum commode fieri poterit, vel in alia Ecclesia celebrabuntur. Id vero, ut facilius innotescat, loco, ubi elemosynæ pro Missis offeruntur, affigendam esse tabellam, in qua prænarata admonitio dilucide descripta sit, adeo Sacrista, vel præfatus Præpositus elemosynis colligendis, aut offerentes, ut supra expressè admoneat, vel tabellam indicet. Quod si nihilominus Christifideles elemosynas largiri voluerint, posse eas recipi, & Missarum celebrationi ad formam antedictæ monitionis, & diligenter, & quamprimum fieri possit satisfaciendum. Die 8. Martii 1659. lib. 21. Decretor. pag. 170. a terg. & sequent.

Et ibidem numer. 13. subjungit; Innotentur hujusmodi resolutiones, seu Decreta, Urbani VIII. Decretis, in quibus hæc leguntur: Quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens elemosynam pro aliarum Missarum celebratione, id sciat, & consentiat, ut illæ tunc primum celebrantur, cum suscepti oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quominus eo casu elemosyna accipiatur pro iisdem Missis, juxta benedictio is consensum celebrandis. Ac insuper ibidem numer. 14. superaddit ut sequitur; Neque silentio prætereundum est, quod cum singuli Sacerdotes Societatis Jesu singulis hebdomadis unam Missam celebrare teneantur juxta intentionem Præpositi Generalis, cui peculiaris relervata est facultas applicandi hujusmodi Missas, in ejusdem Societatis Congregatione Generali XII. habita anno 1682. editum fuit sequens Decretum, numero octavum: Postularum ab ipso (scilicet Præposito Generali) item fuit, ut Congregatio desinere sit ne Societatis menti consentaneum, Missas, quæ singulis hebdomadis jubentur ad intentionem Generalis celebrare, posse ita ab eo applicari, ut per illas satisfiat obligationi, quam alii quicumque susceperint, aut susceperunt, recipiendo elemosynas pro Missis celebrandis? Unanimi consensu responsum est, id non censendum deinceps Societati nostræ consentaneum, nec debere ulla ratione Præpositum Generalem Sacra, quæ a nobis celebrantur, ita applicare, ut quicumque tandem illi sint, quidquam inde sibi, aut aliis lucrentur, sequi, aut alios ab onere, quod accepto stipendio, aut elemosyna, nunc, aut alias, vel ipsi, vel alii contraxerint, liberos præsent. Deinde siciple prosequitur; Congruit hoc Decretum communi regulæ, quæ jubet, ut qui elemosynam recepit, celebret, applicetque Missam pro offerente; ac semper, quoad fieri potest, interclusum sit iter iis, qui omnia meditantur, ut & iustissimæ huic legi, & piorum offerentium voluntati fraudem faciant. Cum autem Collegium quoddam memoratæ Societatis, quod scriptum fuerat hæres adjecto onere habendi aliquot Capellanos amovibiles, qui pro testatoris anima singulis hebdomadis certum Missarum numerum offerrent, per anni spatium, ex mera oblivione, ab ipsius oneris implemento cessasset, quæritum fuit, an id, quod

intermissum fuerat, suppleri posset per applicationem a Præposito Generali faciendam earum Missarum, quas supra diximus ab eo applicari posse; Sed Cardinalis de Lugo dub. 30. lib. 4. suorum Respons. Moral. respondit, ac firmissimis rationibus defendit, id minime licere.

Idem Pontifex Benedictus XIV. loc. citat. sub numer. 32. pro regula reducendi Missas sic tradit; Juxta theoreticum Felini in cap. Super litteris, de rescriptis, quam optime illustratam videre est ab olim Congregationis Secretario de Vecchis in suo voto impresso apud Crispin. in Visitatione Pastoralis part. 2. §. 18. numer. 6. & a qua nihil deflectere debet Episcopus, quoniam in ipsa etiam Instructione, per Congregationem transmitti solita, cum alicui facultas conceditur reducendi Missarum onera, eadem pro regula præscribitur; ut ex sequentibus verbis apparet; Quomodo autem se gerere debeat in executione quoad legata taxative, vel demonstrative concepta, Sanctitas Sua Amplitudini tuæ notificandum fuit, quod, mature pensatis, ac perfectis dispositionibus, & foundationibus quibuscumque, quibus præfata Missarum onera annexa reperiuntur (exceptis instrumentis, seu contractibus, super quibus manus apponere non debeat, nisi in casu judicialis instantiæ pro illorum remissione, titulo læsionis) illa legata, seu foundationes, erunt taxative conceptæ, si fundatores legando, aut aliquo modo disponendo, orationem, dispositionemque prius inchoaverint ab assignatione fundi, & subinde Missarum onus adjecerint, & hoc casu hujusmodi onera, ad rationem elemosynæ manualis, ut supra moderari possit; Secus vero si fundatores orationem, seu dispositionem incoeperint, ab impositione oneris, & subinde fundum assignaverint; tunc enim onus dicitur demonstrative conceptum, ac fundatorum hæredes per Amplitudinem tuam cogendi sunt ad perpetuam dicti oneris manutentionem, & ad suppleendam summam deficientem tam pro præterito, quam pro futuro tempore.

Prosequitur ultra laudatus Pontifex ibidem sub numer. 33. sic; Si autem pius testator jubeat, suum hæredem dare legatario, non fundi redditus, sed fundum ipsum, ut ex fructibus inde obvenientibus Missarum celebrandarum stipendia defumat, ad nihil ultra cogitur hæres, quam ad ipsum fundum, seu bona legata extradenda; nec potest ulla ratione urgeri, ut suppleat quod succedentibus temporibus ad integrum, absolutumque Missarum oneris implementum deesse contingat, veluti fufius demonstrat Pasqualig. de Sacrificio novæ Legis quæst. 1026. numer. 7. confirmatque Rota decis. 433. per totorum Cerro. Hæres quippe id tantummodo præstare debet, quod ei demandatum est a testatore. Quod si progredientes traditi tempore fundi redditus immineant, ad Legatarium pertinet, omisso hærede, ad legitimum Superiorem instare pro oneris reductione; ad eamque obtinendam, docere, tum de obveniente sibi damno, tum de reddituum imminutione, cui ipse propria culpa causam non dederit, tum denique ostendere, integrum sibi non esse urgere hæredem, ut præstet id, quod deesse compertum est, ad hoc ut pia testatoris voluntati cumulate satisfiat. Legimus, & sedulo quidem, vota Præfatus Altoviti, qui per plures annos magna cum sui nominis laude munus Secretarii Congregationis Concilii sustinuit, & cujus sententiæ, ac judicio ipsa quoque Congregatio in variis causis discutendis, ac definiendis plurimum detulit; ibique agnovimus superius allatam distinctionem pro norma propositam, & solide assertam. Ita in quodam illius voto elucubrato in causa Firmana Reductionis Missarum proposita die 24. Augusti 1686. hæc habentur; Ubi legatur species, per hæredem consignanda legatario, si ista peccat, vel diminuatur postquam fuit consignata, peremptio, & diminutio hujusmodi cedit damno Legatarii, neque hæres ad aliud quidpiam tenetur; Si vero peccat, vel dimittitur, nuatur penes hæredem, antequam Legatario tradatur, peremptio, & diminutio cedit damno hæredis, qui proinde de tenetur supplere. Atque alio in voto exarato in causa Brixien. proposita 1. Decembr. 1685. postquam pro regula posuerat, in dubio existimandum esse, fundum demonstrative, non autem taxative designatum fuisse, ita pergit: At tamen hæc regula procedit, vel quando fuit legata quantitas, vel quando fuit legata res in genere, vel quando fuit legata res in specie, que remanet penes hæredem habentem onus curandi celebrationem; Vel quando res legata fuit ab hærede consignata Legatario, non quidem ex præcepto testatoris, sed ex propria voluntate, & ad effectum tantummodo se eximendi a præ-

præfato onere curandi celebrationem . At secus est , quando testator gravavit heredem ad tradendam Legatario rem legatam , & eidem injunxit onus curandi celebrationem : hoc enim casu hæres consignata Legatario re legata , liberatur , & eventiente casu , quo illius annuus redditus evadat impar oneri Missarum , non tenetur supplere . Consulto autem superius diximus , immunem heredem fieri ab onere præstandi supplementi , si morem gesserit testatori , qui iusserit , designatum fundum tradi legatario : nam si testator mandasset , ut legatario præstarentur fructus , quot satis essent ad junctam Missarum celebrationem , quantumvis hæres bona stabilia redditus satis idonei semel tradidisset , attamen supplementi onus declinare non posset , si forte subinde contingeret , ut ob subsecutum fructuum imminutionem , vel ob augmentum taxæ , traditi fundi redditus impositio oneri sustinendo , impares evaderent : uti subdit idem Præsul Altoyitus in voto , quod ipse concipit , & Congregatio probavit in quadam causa *Lucana Reductionis Missarum* proposita 15. Decemb. 1684. *Quando enim Testator mandat ab herede suo consignari tot bona , quorum redditus sufficiant pro celebrando certo numero Missarum , tunc dicitur legata species , quæ stat in obligatione taxative ; cui satisfiat per consignationem ; Quando vero mandat consignari tot fructus , qui sufficiant pro dicta celebratione , tunc dicitur legatum genus , & fructus sufficientes sunt in obligatione demonstrative : Unde licet heres assignet tot bona , quorum redditus de tempore assignationis sufficiant , attamen illis perennibus , vel ad minorem quantitatem redactis , tenetur hæres supplere ex redditu aliorum bonorum .*

Deinde *ibidem* sub numer. 34. idem Pontifex differens de taxatione Missarum elemosynæ in qualibet recte ordinata Diocesi constituta , vel constituenda tum pro Missis perpetuis , tum pro Missis manualibus , ita subiungit : Si autem pro elemosyna Missæ cantatæ nulla extat synodalis taxatio , aliter tamen , vel certa adesse debet in unaquaque Diocesi recepta quædam consuetudo , ad cuius normam elemosynæ quantitas determinetur . Qui perpetuas Missas reducunt vigore facultatum sibi indultarum per viam ampliationis Concilii Romani , Missarum reductionem ita componunt , ut pro quotidiana Missa perpetua annuam statuunt elemosynam sexaginta scutorum monetæ Romanæ : *Unamquamque Missam perpetuam moderari valeat , & reducere ad rationem scutorum sexaginta monetæ Romanæ , pro qualibet .* Cum autem inter Missas reducendas repetæ sunt Missæ cum cantu celebrandæ , Congregatio Concilii in *Causa Romana* 3. Februarii 1725. ita providere rescripsit , uti videre est *lib. 75. Decretorum pag. 75. a tergo , & sequent. Sacra Congregatio &c. censuit quoad Missas cantatas , quæ habent redditus sufficientes ad rationem elemosynæ currentis pro Missa cantata , juxta morem regionis , & cujuscumque Diocesis , in qua sita sunt Conventus , esse omnino celebrandas , juxta præser præ in Legatis , seu foundationibus : Duo vero ad alias Missas cantatas , quæ non habent redditus sufficientes , ut supra , juxta morem cujuscumque Diocesis , faciendam esse illarum reductionem in unoquoque Conventu ad eum numerum , qui celebrari poterit , habita ratione reddituum cuilibet legato , seu fundationi assignatorum , & supradictæ elemosynæ de præsentis vigenti in unaquaque Diocesi pro Missis cantatis : factæque modo præmissis reductione , quicquid ex redditibus cuicumque legato , seu fundationi assignatis superaverit , erogandum esse in celebrationem tot Missarum lectarum , & tam Missas cantatas redactas , quam lectas , esse collectivè applicandas pro animabus , & juxta intentionem eorum , qui Missas cantatas reliquerunt .* Verum , quia nonnulla reperiuntur onera Missarum cum cantu celebrandarum , quibus aliud adnexum est onus , ut aliquot præterea celebrentur Missæ privatæ , seu lectæ ; ideo , proposita questione , quam adhibenda esset methodus in reductione peragenda , ubi elemosyna pro Missis cantatis addicta magnam relictorum fructuum partem absorberet , eadem Congregatio die 4. Augusti memorati anni rescripsit ; *Sacra Congregatio censuit , quando aliquid legatum est complexivum Missæ cantatæ , & Missarum lectarum , tunc omnes legati redditus , si non sufficiant pro utroque onere adimplendo , erogandos esse in celebrationem tot Missarum lectarum , delecto onere Missæ cantatæ , uti videre est lib. 75. Decretorum pag. 431. a tergo .* Insuper cum reductio fit in vim præmemorata Concilii Romani ampliationis , magna quoque animadversio dignum occurrit aliud , quod in concessis facultatibus continetur : nimirum ut remitti , seu condonari possint Missæ retroacto tempore nec celebratæ , nec ap-

placitæ , hac tamen adjecta lege , ut infra octavam Commemorationis omnium fidelium defunctorum singulis annis anniversarium celebretur in expiationem animæ illorum ; pro quibus , ex lege perpetuarum fundationum , offerri , & applicari debuisse memorata Sacrificia præcedenti tempore omittit : *ab hætenus ommissa Missarum perpetuarum celebratione misericorditer absolvit &c. Uno die infra octavam Commemorationis omnium fidelium defunctorum unum anniversarium , in tabella onerum Monasteriorum describendum , celebretur , & applicetur pro animabus illorum , pro quibus præfatæ Missæ perpetuæ erant celebrandæ , & applicandæ , & hætenus non fuerunt celebratæ , & applicatæ .*

Denique *ibidem* numer. 35. concludit , ut sequitur : Cum vero Missarum perpetuarum reductio , ob insufficientiam reddituum , ab Episcopo sit vigore facultatum in prædicta instructione contentarum , tunc reductio componi debet ad manuales , ut inquirunt : nimirum itatuendum est , ut tot in posterum celebrentur Missæ , quot celebrari possunt , non quidem constituta pro iis elemosyna ad eam mensuram , qua Missarum perpetuarum elemosyna in Concilio Romani indulto taxatur , sed juxta eam quantitatem , quæ vel ex Synodali taxatione , vel ex recepta regionis consuetudine præstatatur pro singulis Missis , quas Fideles dietim , ad manus tradita Sacerdotibus elemosyna , celebrari curant ; *Juxta proportionem cujuscumque legati reddituum quantitatem , ad rationem elemosynæ manualis , inspecto regionis more , pro suo arbitrio , & conscientia , reducere , ac moderari possit , & valeat ;* idque etiam faciendum decernitur , quamvis ea esset præ dispositionis forma , ut vel expresse , vel tacite impositum præferretur onus supplendi redditus casu aliquo imminutos ; si , opportunis adhibitis diligentibus , vel hæredes ad id obstricti , vel bona ab ipso fundatore provenientia reperiiri non possint : *In casu vero , quo , factis judicialibus , & possibilibus diligentibus , etiam per edictum sub pœna censurarum , vel hæredes edocendi , vel fundatorum bona non reperiuntur , aut fundationes ipsæ haberi nequeant , tunc onera ipsa ad eandem rationem elemosynæ manualis reducere possit .* Hujusmodi autem reductioni peractæ , & absolutæ , nulla alia adiungitur clausula , præter hanc unam ; *Quod si redditus augeantur , augeri quoque debeat Missarum numerus .* Denique has omnes reductiones aggredi , & perficere potest Episcopus , non solum , dum Sacra instituta visitatione , Diocesim perultrat , sed etiam cum ab ea cessaverit ; *tam in actu visitationis , quam extra , ut habent ipsa instructionis verba .* Quærit tandem Pasqualigus de *Sacrificio novæ legis quest. 1182.* an Episcopus , qui ab Apostolica Sede obtinuit facultatem , reducendi Missas suæ Diocesis , possit etiam reducere perpetuas Missarum onera Regularibus in eadem Diocesi commorantibus imposita ; idque eidem licere non dubitat quæstionemque Regularis ipsi hac in re illius delegatam auctoritatem implorant , neque id petat , aut ipsorum Regularium exemptionem , aut Sanctæ Sedis jura ullo modo ledere . *Possunt in hoc se subjicere , neque præjudicant Romanæ Sedi : quia possunt se subjicere cum consensu ejusdem Romanæ Sedis .* Dum autem Pontifex concedit Episcopo , ut possit reducere onera Missarum suæ Diocesis , concedit etiam implicito , quod Regulares Diocesis possint se subjicere Episcopo in ordine ad obtinendam reductionem : Hæcque litteraliter laudatus Pontifex loco citato .

Quoad Missæ celebrationem fieri solitam ante noctis dimidium in pervigilio Nativitatis Domini in Capella Pontificia , sive in aliis Ecclesiis ex privilegio , ut jam nos multa tradidimus *tom. 5. verbo Missa articul. 5. a numer. 45. usque in finem* , laudatus Pontifex Benedictus XIV. de *Synodo Dioecæsana lib. 6. cap. 8. per tot.* per multa ad rem eruditissimo suo more adducit , & quoad horam ipsam celebrandi , ita numer. 14. habet : Ex diariis , quæ Pontificii Cæremoniarum Magistri ab anno 1484. ad annum 1517. digesserunt , colligimus Matutinum in Pontificia Capella incoepisse circa octavam , nonam , ac etiam decimam horam (ab occasu solis numerando , juxta Italiæ morem) illius noctis , quæ diem Christi Natalem præcedit ; ac præterea sacrum hunc ritum , unacum solemnibus Missis , nonnisi quatuor horarum spatio expleri consuevisse . Leo X. referente in Diariis Paride de Grassis , anno 1517. ob adversæ valetudinis incommoda , Pontificiæ Capellæ initium statuit *hora quinta noctis* . Pontifex Adrianus sextus veterum morem sequutus , horam noctis nonam restituit . At Clemens VII. Paulus III. ac Julius item III. circa secundam , aut tertiam noctis horam Matutinum inchoan-

dum

duo inchoant : Hæc hora septima noctis , ipsi etiam solemniori Missæ finis imponebatur . Varius in hoc tempore designando fuit S. Pontifex Pius V. quandoquidem eo jubente anno 1566. Matutinum initium dedit hora noctis sexta ; anno 1567. hora quarta ; anno 1568. hora quinta ; anno 1569. hora octava cum dimidio ; anno demum 1570. hora nona . Gregorius XIII. juxta veterem morem tertiam , aut quartam noctis horam in usum revocavit . Atque hic demum mos in Pontificia Capella deinde servatus fuit , & adhuc viget , ita ut pro Matutini initio quarta hora noctis , ex quo sequitur , ut solemnibus Missis paulo ante noctis dimidium perficiatur .

49 Deinde idem Pontifex *ibidem* numer. 15. a designatione temporis , & horæ pro ipsa Missa celebranda , ad jejunium progreditur , referens ex relatione Magistrorum Cæremoniarum in Diariis , Cardinalium , qui Sacrum obtulit , nonnullam ad celebrandam Missam accessisse jejunium , ut nostrarate constat de Cardinali Leandro Colloredo , & de Benedicto Papa XIII. qui eadem jejunii lege sese obtrinxit ; Quia vero non multa occurrunt eorum exempla , qui jejunii accesserint ad Altare , pergit ad tradendam rationem , quæ id licere suadeat ; & *lib. numer. 16. relatis variis Auctorum opinionibus , jam a nobis loco præcitato adductis , sunt , dicit , qui credant , Romanum Pontificem quotannis litteras in forma Brevis expedire , per quas Cardinalis nocte Nativitatis celebraturus eximitur a lege jejunii , quod alioquin præcedentis noctis dimidio servare teneretur ; id tamen , subjungit sub numer. 16. gratis asseritur , & hujusmodi litteræ reipsa minime conceduntur ;* Et sub numer. 17. ita superaddit : Hinc meliori consilio alii sentiunt , ac docent , in proposito casu , licet expressa Pontificis dispensatio non appareat , inelucte tamen tacitam , ac rationi admodum consonam . Enimvero , cum , nonnisi præhabito Summi Pontificis assensu , statuta ad Matutinum inchoandum hora definitur , profecto Summus Pontifex haud ignorat , quo tempore in pervigilio Nativitatis Capella incipiat , qua hora solemnibus Missis , cui nonnullam ipsemet Pontifex interesse solet , celebretur ; Et quoniam præterea compertum persæpe illi est , eum qui Sacrum offert , non esse jejunium , & tamen nullus unquam Pontifex edixisse fertur , ut Cardinalis ea occasione ante noctis dimidium celebrans , a præcedenti media nocte jejunium servaret , nil ultra requirendum videtur ad tacitam Pontificis dispensationem inducendam , æquitatis tamen , ac rationis legibus consentaneam .

Ex hætenus dictis , prosequitur idem Pontifex *ibidem* numer. 20. colligitur , privilegium celebrandi Missam in Pontificia Capella ante noctis dimidium , non quidem per necessariam connexionem secum terre aliud privilegium exemptionis a lege jejunii . Immo posterius hæc privilegium esse repetendum a tacita Pontificis dispensatione , quam satis probant eæ rerum , ac temporis circumstantiæ simul sumptæ , quas supra memoravimus ; hinc sequitur , sublatis hæc circumstantiis , jam nullum tacitæ dispensationis esse locum , ideoque ad jejunium naturale servandum teneri , qui alibi Sacrum offerat , etiam si , ex Apostolico Indulto , mediæ noctis articulum in Missæ oblatione præveniat . Consulendi in rem hæc Andreas Piscara Catalo in *Prax. Cæremoniarum lib. 3. sect. 2. cap. 1. numer. 4. pag. 391. & cap. 3. numer. 1. pagin. 393. necnon celebris Gavantus part. 4. tit. 3. numer. 5. ubi ita loquitur ; Celebraturus ante mediam noctem ex privilegio , vel consuetudine legitima vere non dispensatur in jejunio necessario ad Missam ; ideo a pridiana media nocte jejunet , neque in Missa vigilia sumat purificationem ;* Consonat diligens scriptor P. Merati *tom. 1. part. 2. Romanæ editionis pag. 853. n. 12.*

Itaque , concludit *ibidem* numer. 21. ut rem hæc expediamus , Episcoporum partes erunt , duo hæc in Synodis opportune discernere , ut scilicet primo edicant , nulli fas esse , citra Apostolicam dispensationem , in nocte Nativitatis Christi Missam celebrare ante noctis dimidium , & id quidem fieri prohibeant , indicta in contumaces pœna suspensionis , quam etiam probant , & laudant Polacus in *suis Aphorismis sacrar. Cæremoniarum Aphorism. 1. numer. 4. Pax Jordan. Elench. tom. 1. lib. 4. tit. 1. de Sacrific. Missæ numer. 93. Secundo aperte declarent , eos , qui ex Apostolico privilegio Sacrum obeunt ante noctis dimidium , adhuc teneri lege jejunii , itaque a præcedentis noctis dimidio servandum esse , In ordine quodam pro Divini Officii celebratione , Romæ edito anno 1645. cuius etiam meminisset Diana in edition. coordinat. tom. 3. tractat. 1. resol. 55. numer. 3. hæc legimus ;*

Missæ hujus Sacratissimæ noctis debet celebrari post mediam noctem , aliter Sacerdos non celebraret jejunus : Celebraturus ante mediam noctem ex privilegio , vel legitima consuetudine , non dispensatur in jejunio necessario ad Missam , id est a pridiana nocte jejunet , neque in Missa vigilia sumat purificationem . Eadem occurrit in ordinario Patriarchali , quod anno quolibet Venetiis evulgatur , ubi ad diem 24. Decembris hæc legitur adnotatio ; *Celebrantes ante mediam noctem sint jejunii a media nocte antecedenti , adeoque non sumant purificationem in Missa hodierna .* Hætenus idem Pontifex loc. citat.

Quoad infantes sine Baptismo defunctos , qui ad quædam 50 Sanctuaria prodigiis celebrata , deferri solent , & ibi fufus precibus , ut Deus eos ad vitam revocare dignetur , donec saltem Baptismus recipere possint , ac si aliquid , licet incertum , in eis rite signum appareat , sub conditione baptizantur , cumque deinde , ut primum morti reddantur , seu potius dicta dubia rite signa non appareant , tamquam baptizati in loco sacro sepeliuntur , laudatus Pontifex Benedictus XIV. *loc. citat. lib. 7. capit. 6. numer. 10. & 11. relatis variis Dioecæsanis Synodis , in quibus præmissa omnia vetita fuerunt sub gravium pœnarum interminatione , deinde sub numer. 22. testatur , quod a Congregatione Sancti Officii re diligenter examinata , die 27. April. 1729. decretum fuit , quod hujusmodi consuetudo de medio tolleretur ; Idemque confirmatum fuit die 19. Decembr. ejusdem anni , item 20. Februarii 1737. 30. Januar. 1738. 3. & 6. Junii 1744. ac denique die 11. Maji 1751.*

Quoad obligationem Episcoporum exemptorum , & Sanctæ Sedi immediate subjeutorum , eis indictam a Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 2.* sibi eligendi Metropolitanum , ad cuius Synodum Provinciale accedere teneantur , & quæ ibi ordinata fuerint observare , & observari facere , Benedictus XIV. de *Synodo Dioecæsana lib. 13. cap. 8. num. 13. & seq.* hæc refert : Tridentinæ sanctionis habitus fuit ratio in Concilio Romano coacto anno 1725. Cumque eidem aliqui Episcopi interfuisent , qui a Metropolitanis jurisdictione immunes , & Sanctæ Sedi immediate subjecci , Archiepiscopum sibi non delegerant , ad cuius Synodum Provinciale accederent , iusti sunt , Canonici etiam pœnis indictis , electionem hujusmodi statim perficere ; Idemque absentibus significatum fuit , ac insuper particularis instituta Congregatio , quæ Decretum hac de re conditum exequendum curaret . Hæc Congregatio habita fuit die 28. Maji ejusdem anni 1725. editaque ab ipsa sunt consulescissima Decreta , quæ , cum a nullo adhuc , quem sciamus , Auctore impressa fuerint , optimum quicumque ea huic capiti inserere ; Examinato diligenter Decreto Sacri Concilii Tridentini , *sess. 24. cap. 2. de electione Metropolitanis per Episcopos , qui nulli Archiepiscopo subjiciuntur , ad effectum perduranda , concordibus , & uniformibus votis fuit relatum , ut sequitur .*

- „ Primo , Archiepiscopos , qui non habent Suffraganeos , non teneri eligere Metropolitanum ad effectum conveniendi in ejus Concilio Provinciali .
- „ Secundo , sex Cardinales Episcopos urbium Romæ adjacentium , non teneri , ut supra .
- „ Tertio , Episcopos omnes , qui sunt hæc Provinciam Capuanam , & Pisanam , non teneri eligere Metropolitanum ad effectum præfatum . Eos nihilominus , qui , vel quorum Antecessores jam semel post Tridentinum elegerunt Metropolitanum , teneri stare electioni , prout etiam Episcopos , qui a Provincia Romana , inter dictas Capuanam , & Pisanam constituta , divulsif fuerunt , & assignati Suffraganei Ecclesiarum in Metropolitanas electarum , eidem subesse debere .
- „ Quarto , Episcopos vere immediate subjeccos Apostolicæ Sedi , qui sunt extra præfatum Provinciam Romanam , ubicumque locorum existentes , omnino teneri eligere Metropolitanum , juxta Decretum Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 2. de reform. quatenus ipsi , vel eorum Antecessores jam non elegerint .*
- „ Quinto , Abbates , aliosque Prælatos inferiores nullius Diocesis , habentes Jurisdictionem quasi Episcopalem in Clerum , & populum , cum Territorio separato , teneri eligere Metropolitanum , ut supra .
- „ Sexto , Episcopos , Abbates , & Prælatos inferiores , qui debent , ut supra , eligere Metropolitanum , et si non teneantur , eligere viciniores , debere tamen , juxta dictum „ De-

Decretum Concilii Tridentini, vicinum eligere; quod est intelligendum de non nimis longe distante, habita ratione regionum.

Deinde ibid. num. 15. sic profequitur: Inter Episcopos, qui ut Metropolitanum sibi ad prædictum effectum eligerent, a Congregatione compulsi sunt, alter Papiensis fuit, Lucensis alter, sicuti legitur in Registris prædictæ Congregationis habitæ, ut dictum est, die 28. Maji 1725. Et hi quidem plura obtendere non omiserunt, ut Metropolitanam electionem declinarent, sed eorum contentiones, & illud in irritum cesserunt rejectis eorum instantiis per eandem Congregationem habitam die 11. Februarii 1726. Cum vero felicis recor. Benedictus PP. XIII. iustis, gravibusque de causis Episcopatum Lucensem in Archiepiscopatum exererit, nullo tamen ipsi adscripto Suffraganeo, ut patet ex ejus Constitutione incip. Inscrutabili, novo Bullario tom. 12. & cum Nos Papiensi Episcopatu unitum perpetuo voluerimus titulum Archiepiscopi Amalfiæ in partibus Infidelium, sicuti videre est in nostra Constitutione, quæ incipit Ad supremam, in nostro Bullario tom. 1. n. 74. hinc uterque Præsul ab eligendi Metropolitanam lege immunis evasit, juxta primum superius inserti Decreti caput. Ad Episcopos vero quod spectat, qui Capuanam, & Pisanam Provinciam interjacent, multo ante fuerat pronunciatum, non adigi eos Metropolitanam eligere, sicuti videri potest lib. 4. Decretorum Congregationis Conc. anni 1585. p. 53. Sacra &c. censuit, Decretum cap. 2. de reformat. sess. 24. non habere locum in Episcopis, qui sunt in Provincia Romana. De Provincia Romana inter Capuanam, & Pisanam loquitur Innocentius III. in cap. Sua nobis de Officio Vicarii. Nos de ipsa mentionem fecimus in superiori libr. 2. cap. 2. n. 3. ubi etiam rationum momenta attulimus, ob quæ hujusmodi Provinciam Episcopi ab eligendo Metropolitanam eximuntur. Itaque alteri huic relationis capiti finem imponentes, censuimus, facile ex dictis quemlibet Episcopos colligere posse, num ad eligendum Metropolitanam obtrungatur, & quomodo de injuncti sibi oneris implemento docere debeat. Hactenus laudatus Pontifex l.c.

Si Patronus, Ordinario approbante, eam erecto a se Beneficio in limine fundationis, vel etiam ex intervallo, ob reservatam sibi facultatem, adjecit conditionem, ut deficientibus in vocata familia Clericis, possint etiam laici ejusdem familiæ fructibus Beneficii sic erecti gaudere, cum onere per Capellanum satisfaciendi Missarum oneribus, tunc poterunt etiam hi dictos fructus percipere, non Jure, & titulo Beneficii, sed Jure secularis administrationis, donec aliquis veniat de dicta familia, qui sit Clericus, absque onere recitandi Horas Canonicas, ut ex rationibus allegatis, & receptis a Sacra Congregatione Concilii in Senogallien. Capellania 9. Maji, & 6. Junii 1750. in qua ad sequentia dubia.

- I. An erectio Jurispatronatus, de quo agitur, sit verum Beneficium, vel potius juxta reservationes a fundatore appositæ, sit merum Legatum Pium Laicale, itaut Lælius, qui clericare non vult, suos facere possit fructus ejusdem Jurispatronatus, cum onere tantum per alium celebrandi Missas a fundatore præscriptas? Et quatenus negative quoad primam partem, & affirmative quoad secundam.
II. An Lælius nolens clericare, perventus ad aetatem viginti annorum, possit percipere fructus pii relictæ, de quo agitur, absque eo quod teneatur ad recitationem Divini Officii in casu &c.

Et dicta Sacra Congregatio die 6. Junii 1750. Respondit; Ad I., Affirmative ad primam partem, quo vero ad secundam partem, facta per Lælium renunciatione Beneficii, & Clericatus, affirmative. Ad II. provisum in primo. Sic in Thesauro Resolutionum Sacræ Congr. Concilii dicti anni 1750. in Senogallien. Capellania, ubi ad id adducitur consimilis Resolutio in Derthonen. 15. Augusti 1730. quæ jam fuerat allata in Thesauro dicti anni 1730. in Segovien. Capellania, §. Caterum præcisè his verbis: Sacra Congregatio commisit Episcopo; ut ad erectionem præfati Beneficii deveniat, omnemque prædictas conditiones approbet, atque confirmet, modificatâ tamen ex conditione; in qua dicitur, quod Primogenitus frui possit Beneficio etiam in statu laicali, & conjugali in hunc modum, videlicet, quod Primogenitus frui possit fructibus Beneficii vacantis, quousque superveniat alius capax de familia satisfactis interim oneribus Missarum per Capella-

num ab eo eligendum. Vide ibi, ubi multa ad rem. Ex stylo Dataria, si lis inter patronos intra tempus præfixum finiri nequeat, provisio Beneficii reservata est Papæ ex allegatis per Riganti tom. 3. p. 279. n. 191. in Regulam 42. Cancellaria.

Circa præsentationem ad Parochialem notanda sunt res postea Benedicti XIV. ad dubia sibi proposita ab Archiepiscopo Florentino in Epistola incip. Reddita nobis, 9. Aprilis 1746. I. Patronum Ecclesiasticum teneri in Foro externo præsentare ad Beneficium Curatum magis idoneum, & magis dignum inter approbatos ab Examinatoribus. II. Episcopum debere Beneficium conferre præsentato a Patrono absque eo, quod inquirat de illius judicio, si inter examinatos nemo de hoc quaratur, teneri in dictum Judicium inquirere. III. Admittendam esse appellationem in devolutivo tantum, interpositam ab eo, qui se digniorem existimat, & posthabitus est, non retardata possessione præsentati, si Episcopi, & Patroni Judicium de magis digno conveniat; Si vero non conveniat, tunc si quis ex approbatis ab Examinatoribus, & tamquam magis dignus præelectus a Patrono, putet se gravatum esse ab Episcopo, & ideo appellat, ejus appellationem operari debere ad effectum suspensionis, & interim Ecclesiam Parochialem remanere sub Oeconomo donec lis finiatur.

Clerici non possunt uti coma fictitia, nisi rationabilis causa, & dispensatio accedat, ut jam tradidi in Tomo 2. verb. Coma fictitia ex variis Pontificis prohibitionibus, quam dispensationem Presbyteris actu celebrantibus Bened. XIV. in Institution. Ecclesiæ. Institut. 34. §. 4. probat concedi non posse neque ab Episcopis, neque a Legatis Sedis Apostolicæ.

Non amplius suffragatur Parochis pro ingressu cum Cruce, & Stola in Ecclesias Regularium Constitutio Benedicti XIII. incip. Pretiosus, hæc enim revocata fuit a Clemente XII. Constit. incip. Romanus Pontifex, quam ad litteram jam adduxi in Tomo 6. verb. Privilegium art. 3. n. 64. Ad cujus revocationis tramitem omnia Urbis Tribunalia hodie decidunt, ut videre est in celebri Baren. Juris tumulandi, coram Aldrovando 12. Januar. 1733. & 29. Novemb. 1743. coram Vajo, ac in Melevitana funerum coram Millino 23. Novemb. 1744. & novissime ita etiam decisum fuit 4. Febr. 1757 a Congr. Episc. & Regul. in Pientina funerum, pro Minoribus Conventualibus licet eorumdem conventus subisset Jurisdictioni Ordinarii ob defectum præscripti numeri Religiosorum.

Ex Decreto Sac. Congr. Rituum 2. Septemb. 1741. in Aquen. Canonici non tenentur extra choram ad psalmos Graduales, Pœnitentiales, Officium B. Virginis, & Defunctorum, cum recitanda sint tantum in choro, ubi est consuetudo, & nequeunt Canonici ad illorum recitationem cogi, ubi recitari non consueverunt, ut decrevit Sacra Congr. Concilii in Montis Alti 28. Sept. 1754. in qua ad dubium; An Canonici Ecclesiæ Cathedralis Montis Alti ultra Horas Canonicas teneantur quoque in Choro recitare Officium Defunctorum, B. M. Virginis, Psalmos Pœnitentiales, & Graduales diebus in Breviario designatis, sive potius sit servanda consuetudo in casu &c. die 8. anno quo supra Respondit: Servandam esse consuetudinem. Unde non est attendendum Decretum Congr. Episcop. & Regul. in Alexandrina 18. Martii 1587. prout mensiose refertur a Crispino in visitat. Pastoral. p. 2. §. 20. contrarium sentiens quoad Officium B. M. V. cum in eo legatur tantum, Canonicos debere hortari ad recitandum in Choro Officium B. V. diebus in Breviario præscriptis, non autem cogi, ubi non est solitum, uti refertur in dict. Montis Alti, in Thesauro Resolut. Sac. Congr. Conc. anni 1754. ubi referuntur ad rem varia Decreta. Hinc cum his conciliabitis Decretum jam a me traditum in Tomo 6.

In ditione Pontificia pro negotiis ad Ecclesiasticos pertinentibus in publicis Consiliis quorumcumque locorum, deputandi sunt duo Ecclesiastici, unus ex Clero Saculari, alter ex Regulari, & ambo ex Saculari, si desint regulares, interpellandi toties, quoties pertractandum est aliquod ad ipsos pertinens, ut intersint in iisdem Consiliis cum suffragio consultivo dumtaxat: cum facultate tamen recurrendi, si laici contrarium resolverint; Si vero neglexerint interesse, non inde invalidum erit quicquid in dictis Consiliis decretum fuerit. Vocandi sunt etiam quando redditur ratio expensarum, quæ ab iisdem Ecclesiasticis tolerantur, eisque communicandi in loco designato a Gubernatoribus, non vero tradendi

desendi libri computorum, cum facultate pariter recurrendi ad Superiores, si quid injustum in illis deprehenderint; Sic statuit Benedictus XIV. 29. Julii 1752. Constitut. incipien. Quamvis.

Matrimonium contractum a conjunctis in tertio, & quarto consanguinitatis, vel affinitatis gradibus prævia dispensatione super gradu remotiori tantum, omisso proximiori, dummodo hic primum non attingat quocumque modo, est validum, licet illicitum; Quamvis enim Pius IV. pro Regula decreverit, quod in dispensationibus Matrimonialibus non solum gradus remotioris, sed etiam propinquois, expressa mentio fieri deberet, itaut non facta mentione propinquois, dispensatio nullius esset roboris, & momenti; Tamen S. Pius V. Const. incip. Sanctissimus, revocavit quantum ad hoc dictam Regulam, seu Constitutionem Pii IV. & innovavit Regulam, seu Constitutionem Gregorii XI. & Clementis VI. statuendo quod in dispensationibus gradus remotior attenderetur, & traheret secum propinquois, & sic quod sufficeret exprimere gradum remotiorem, obtentis tamen postea super gradu propinquois Litteris Apostolicis, in quibus declaretur non obitare reticentiam gradus propinquois; Quamvis vero Matrimonium in tali casu sit validum, conjuges tamen separandi sunt, donec dictæ Litteræ declaratoria obtineantur, cum dictæ novæ Litteræ declaratoria requirantur ad averendum scandalum, ne videlicet aliqui rudes, & Juris ignari sumerent occasionem scandali, videntes non fuisse dispensatum in gradu propinquois, licet aliunde regula Juris sit, quod gradus remotior imbibit, & trahit ad se propinquois, uti ad rem argumentantur Doctores; Et ita resolvit Sacra Congr. Concilii anno 1722. in causa Luceorien. Matrimonii; Cum enim post obtentam a Joanne Sapica, & Constantia Radziwila Apostolicam dispensationem super quarto, quo erant conjuncti, consanguinitatis gradu compertum fuisset, ipsos non quarto tantum, sed tertio, & quarto gradibus fuisse conjunctos, & nihilominus placuisset Exequutori dispensationem præfatam executioni demandare, orta subinde fuit controversia super Matrimonii validitate, eaque ad Sac. Congregationem delata, proposito dubio = An constet de nullitate Matrimonii = die 7. Septemb. 1720. prodiit responsum = dilata, & ad mentem = quæ fuit, ut perquirerentur Regesta Dataria circa Stylium tam antiquum, quam modernum concedendi Declaratorias, & Perinde valere, Pervolutis igitur Dataria Regestis, illius Officialis discursus exaravit, quo pluribus innixi rationibus, sed præcipue Dataria, & Cancellaria Stylo, ostendere fatigerunt, nulla semper, & invalida habita fuisse Matrimonia contracta inter conjunctos tertio, & quarto gradibus, prævia dispensatione super quarto gradu tantum, & non obtenta declaratione super non obstantia tertii reticiti. Sed Prosper Lambertinus tunc Sacræ Congregationis Secretarius, deinde Cardinalis, ac tandem Summus Pontifex sub nomine Benedicti XIV. alterum efformavit doctissimum, & eruditissimum discursum impressum post folium distributum die 28. Martii 1722. quo respondendo stylo Dataria, exemplis, & rationibus per illius Officialis expositis, Matrimonii validitatem strenue propugnavit. Unde proposita iterum eadem causa sub infrascriptis dubiis; I. An constet de nullitate Matrimonii? & quatenus affirmative II. An Princeps Joannes Sapica factus sit inhabilis ad contrahendum Matrimonium cum aliis mulieribus in casu; Et dicta Sacra Congregatio die 28. Martii 1722. Respondit: Ad primum Negative, & Episcopus mandat, quod conjuges continent in separatione, donec obtinuerint Litteras Declaratorias. Ad secundum, provisum in primo, & amplius. Sic in Thesauro Resolutionum S. C. Concilii dicti anni 1722. Vide ibi in dicta Luceorien. Nullitas Matrimonii sub die 28. Februarii, & sub die 28. Martii, ubi multa ad rem. Et insuper vide doctissimum, & eruditissimum Riganti tom. 2. in Regula XIV. Cancellaria, ubi cum classicis Doctoribus abunde quoad omnia ad rem; Vide supra verb. Dispensatio Matrimonialis, & verb. Matrimonium contractum.

Salutare quidem est Decretum, quo fere omnes Episcopi prohibent, ne ante contractum Matrimonium sponsus in una, eademque domo cum sponsa habitet, propter periculum evidens, ne inter eosdem sponsos copula habeatur ante Matrimonii celebrationem; Non tamen id prohiberi potest sub poena arbitrio Ordinarii infligenda, ut respondisse Sacram Congregationem Conclii Episcopis Provincia Mediolanensis refert Benedictus XIV. de Synodo Dioecessana lib. 12. cap. 6. Biblioth. Ferrar. Tom. VIII.

n. 3. ibi: Non posse, sed ambos graviter arbitrio Ordinarii dumtaxat esse puniendos.

F. CLEMENTE DI PALERMO

Letter Giub. Teol. di S. M. C. nel Real Congresso di Madrid per l'Immacolata Concezione, Ministro Gener. di tutto l'Ordine del N. P. San Francesco, Visitatore, e Riformatore Apostolico, e Servo nel Signore.

La Sagra Congregazione della Regolare Disciplina, sempre intenta a promuovere il vantaggio, e il decoro delle Religioni, avendo saputo, quanto sieno ignoranti moltissimi Laici delle medesime tanto nella Dottrina Cristiana, quanto nelle altre cose necessarie saperse da questi, ha giudicato spedito fare intendere a tutti li Superiori Generali, quali sieno le sue intenzioni sopra un tal particolare per mezzo della seguente Lettera.

Reverendiss. Padre.

Frequenti sono stati i ricorsi, che in diversi tempi si sono fatti a questa Sacra Congregazione della Disciplina Regolare, della grave ignoranza, che vi era tra Laici, e Conversi di molte Religioni, non solo degli Obblighi, che sono particolari del loro proprio Stato, ma anche della Dottrina Cristiana, e delle cose più importanti di Nostra S. Fede; e con quel premuroso zelo, che dovea, non ha mancato con replicate Lettere Circolari de' 9. Novembre 1709., e de' 20. Febbrajo 1739. inculcare a' Superiori Generali gli Ordini più pressanti, che in ogni Convento in ciascuna Domenica dell'anno da un Padre da destinarsi dal Superior Locale si spiegasse a' Religiosi Professi nello stato Laicale, e precisamente a' Questuanti la Dottrina Cristiana, il Catechismo, ed ancora qualche punto della Regola, premendo sopra tuttocio, che riguarda i doveri della vita Religiosa, che professano.

Non ostante però tutti questi replicati Ordini di essa Sacra Congregazione, continuano ed in iscritto, ed in voce le querele degli Zelanti Religiosi, che la Spiega, della Dottrina Cristiana a' Conversi venga trascurata, anche nelle più Osservanti Religioni, tantochè alcuni di essi Religiosi con lagrime hanno attestato ritrovarsi in essi una sì crassa ignoranza che non sappiano nè anche i principali Misterj di N. Santa Fede.

Per riparare adunque ad un tanto lagrimevole disordine ha creduto questa Sacra Congregazione della Disciplina Regolare, anche con espressa approvazione della Santità di Nostro Signore, che si eccitasse illo devole Zelo di V. Paternità, affinché con viva, ed efficace Lettera Circolare a tutti li Provinciali d'Italia, ed isole adjacenti, faccia loro conoscere il debito precetto del loro Ufficio d'invigilare su de' Superiori Locali per l'esatto adempimento di un obbligo di rilievo, qual'è l'istruzione de' loro Conversi nella Dottrina Cristiana, e lo stretto conto, che dovranno rendere a Dio dell'altrui ignoranza, ordinando ad essi Superiori Provinciali.

Primo. Che nel ricevere li Conversi alla Religione, la principal cosa su cui debbano essere esaminati, sia sulla Dottrina Cristiana, secondo viene specialmente prescritto dai Decreti della san. memor. di Clemente VIII. De Educatione Novitiorum; e non trovandoli ammaestrati, come conviene, in niun conto li ricevano.

Secondo. Che in tutte le maniere, e senza, che vi sia scusa alcuna, che possa darne esenzione, facciano in tutti li Conventi in ciascuna Domenica, o altro giorno della settimana, che dal Superior Locale sarà stimato più opportuno, ai Laici Professi, Terziari, o Oblati, da un Padre, che egli giudicherà capace, spiegare la Dottrina Cristiana, il Catechismo, e qualche punto della Regola, che riguarda i doveri, e gli Obblighi precisi della loro vita Regolare, e specialmente appartenenti al Voto di Povertà.

Terzo. Che portandosi essi Provinciali in visita, come altresì qualche altro in grado di Visitatore, tra le più importanti cose, che con maggior premura debbano inquirere, sia l'informarsi, se i Superiori Locali facciano adempire una tale spiega della Dottrina Cristiana, e se esattamente si eseguiscano; Esaminando anche i detti Laici con osservare, come siano in quella istruiti, e nel caso, che ritrovino dell'igno-

ranza ne' medesimi, e che tal' esercizio non sia esattamente praticato, rigorosamente castigato, ed Essi, ed i Superiori Locali a misura della loro tracuraggine, anche col privarli e sospenderli dall' Ufficio; come dalla Sacra Congregazione non si mancherà, essendo avvertita, che si usi da qualche Superior Locale della negligenza di procedere a quei condegni castighi, anche di privazione di voce Attiva, e Passiva, ed altri, che crederà convenevoli.

Quarto. Ed acciocchè si mantenga sempre vivo ne' Superiori Locali l' adempimento di tal' Ordine, è mente della Sacra Congregazione, che questa sua Lettera da' medesimi si faccia leggere due volte l' anno in pubblico Refettorio di ciascun Convento nella stessa maniera, che si pratica di altri simili Ordini.

E' sicura la stessa Sacra Congregazione, che V. P. non tralascierà col suo commendabile zelo adempiere quanto le vien prescritto, invigilando nella più attenta, ed efficace maniera, che un dovere di sì grand' importanza, qual' è l' istruzione nella Dottrina Cristiana in Persone Religiose, sia nel di lei Ordine eseguito con ogni esattezza, e nell' attendere il riscontro dell' esecuzione, che si farà sollecitamente data ai Comandi delle E. E. Loro auguro alla Paternità Vostra ogni felicità.

Roma 15. Marzo 1758.

Al piacer di V. Paternità

F. G. A. Cardin. Guadagni Prefetto.

Dom. Arcivesc. di Nicomedia Segret.

In sequela pertanto di quanto ci viene imposto dalla medesima Sacra Congregazione incarichiamo strettamente la P. V. a dar pronta esecuzione a' sui Ordini, che per mezzo d' una Circolare notificherà a tutti li Superiori Locali, quali dovranno far copia di questa Nostra per leggerla ogni sei mesi in piena Comunità. Sarà poi suo peso, venga da medesimi eseguita in tutte le sue parti, e con autentico attestato ci sarà costare di venir praticato da Essi quanto nella presente si prescrive, sotto pena, in caso d' inosservanza della privazione dall' Ufficio, e d' altre a nostro arbitrio: E cordialmente salutandola, le diamo la Serafica Benedizione.

Roma Araeli 1. Aprile 1758.

D. V. P.

F. Clemente di Palermo
Ministro Gener.

Per Commandamento di S. P. Rev. F. Vincenzo Scutari già Diff. Gener., e Segretar. General. dell' Ordine.

Alla Santità di Nostro Signore Papa

BENEDETTO XIV.

Per F. Clemente di Palermo Ministro Generale
De' Minori.

BEATISSIMO PADRE.

Fra Clemente di Palermo Ministro Generale dell' Ordine de' Minori prostrato umilmente al bacio de' Vostri Santissimi piedi espone, come da molti Religiosi del suo Ordine viene continuamente, e con premurose istanze richiesto della Facoltà di visitare i Luoghi Santi di Roma, di Loreto, del Monte d' Alverna, d' Assisi, e di Varallo, di maniere che non accordandosi loro la ricercata licenza per impedire il vagare de' Frati, o per altri giusti motivi; replicano essi le istanze, interponendovi anco degli impegni, e riducendo spesso volte il Superiore in angustie. Desiderando pertanto l' Oratore impedire per

quanto può simili inconvenienti con qualche compenso, per cui e guadagnassero per una parte i Tesori delle Sagre Indulgenze, annesse alla visita de' riferiti Santuari; nè si discostassero per l' alta de' Conventi di loro Collocazione; Supplica devotamente la Somma Clemenza di Vostra Santità della Grazia, che tutti i Religiosi dell' uno, e dell' altro Sesso, soggetti alla sua Ubbidienza, potessero far acquisto delle sudette Indulgenze con qualche divoto Pellegrinaggio pe' rispettivi Chioftri, e successivamente visita delle proprie Chiese, cioè: Per le Sette Chiese di Roma girando pel Chioftrò sette volte, e visitando in fine il SS. Sacramento: Pel Santuario di Loreto con tre giri pel Chioftrò, ed una visita all' Altare, o Immagine della Beatissima Vergine: Con simili tre giri, e visita all' Altare, o Immagine del SS. Crocifisso pel Sagro Monte di Varallo: E finalmente con tre consimili giri, e visita all' Altare, o Immagine del P. San Francesco per li Santuarij d' Assisi, e dell' Alverna; pregando sempre in detti giri, o Pellegrinaggi, e rispettive Sagre Visite per l' Esaltazione della S. Madre Chiesa, estirpazione dell' Eresie, Conservazione del Sommo Pontefice; e per la Pace, e Concordia de' Principi Cristiani.

Che della Grazia &c.

Ex Audientia Sanctissimi die 28. Aprilis 1758.

Sanctissimus attentis expositis, Ministri Generalis Oratoris precibus annuendo, omnibus, & singulis Religiosis Viris, atque Mulieribus Ordinis Minorum Sancti Francisci eidem Ministro Generali subiectis, unumquodque ex introspectis piis Exercitiis devote peragentibus, semel in anno, eo nimirum respective die, quo præmissa Sacramentali Confessione, sumptaque Sanctissima Eucharistia, & piis ad Deum precibus, ut in Supplici libello enunciatur, fundendo, hujusmodi exercitium peregerint, plenariam omnium peccatorum Indulgentiam, in forma Ecclesie consueta, benigne concessit.

Loco * Sigilli.

F. C. Boschi Secr.

INSTRUCTIO. 63

Pro examine illorum Testium, qui inducuntur pro contrahendis Matrimonij, tam in Curia Eminentiss. D. Cardinalis Urbis Vicarii, quam in alijs Curijs ceterorum Ordinariorum.

1. In primis Testis moneatur de gravitate juramenti, in hoc præsertim negotio pertimescendi, in quo Divina simul, & humana Majestas læditur, ob rei, de qua tractatur, importantiam, & gravitatem, quod imminet pœna triremium, & sustigationis deponenti falsum.

2. Interrogetur de nomine, & cognomine, patria, ætate, exercitio, & habitatione.

3. An sit Civis, vel exterus, & quatenus sit exterus, quanto tempore est in loco, in quo Testis ipse deponit.

4. An ad examen accesserit sponte, vel requisitus: Si dixerit accessisse sponte a nemine requisitus, dimitatur, quia præsumitur mendax: Si vero dixerit accessisse requisitus, interrogetur a quo, vel a quibus, ubi, quando, & quomodo, coram quibus, & quoties fuerit requisitus, & an sciat adesse aliquod impedimentum inter contrahere volentes?

5. Interrogetur, an sibi pro hoc testimonio ferendo fuerit aliquid datum, promissum, remissum, vel oblatum a contrahere volentibus, vel ab alio ipsorum nomine.

6. Interrogetur, an cognoscat ipsos contrahere volentes, & a quanto tempore, in quo loco, qua occasione, & cujus qualitatis, vel conditionis existat? Si responderit negativè, Testis dimitatur; Si vero affirmativè.

7. Interrogetur, an contrahere volentes sint cives, vel exteri? Si responderit esse exteros, supersedeatur in licentia contrahendi, donec per litteras Ordinarii ipsorum contrahendi volentium, doceatur de eorum libero statu, de eo tempore, quo permanserunt in sua Civitate, vel Diocesi. Ad probandum vero eorundem contrahere volentium

stium statum liberum pro reliquo temporis spatio, scilicet usque ad tempus, quo volent contrahere, admittuntur testes idonei, qui legitime, & concludenter deponant statum liberum contrahere volentium, & reddant sufficientem rationem causæ eorum scientiæ, absque eo quod teneantur deferre attestations Ordinariorum locorum, in quibus contrahere volentes moram traxerunt. Si vero responderit, contrahere volentes esse cives.

8. Interrogetur sub qua Parochia hætenus contrahere volentes habitaverunt, vel habitent de præteriti?

9. Item an ipse Testis sciat, aliquem ex prædictis contrahere volentibus quandoque habuisse uxorem vel maritum, aut professum fuisse in aliqua Religione approbata, vel suscepisse aliquem ex Ordinibus Sacris, Subdiaconatum scilicet, Diaconatum, vel Presbyteratum, vel habere aliud impedimentum, ex quo non possit contrahi Matrimonium? Si Testis responderit, non habuisse uxorem, vel maritum, neque aliud impedimentum, ut supra.

10. Interrogetur de causa scientiæ, & an sit possibile, quod aliquis ex illis habuerit uxorem, vel maritum, aut aliud impedimentum &c., & quod ipse Testis nesciat? Si responderit affirmativè, supersedeatur, nisi ex aliis Testibus probetur concludenter non habuisse uxorem, vel maritum, neque ullum aliud impedimentum &c. Si vero responderit negativè.

11. Interrogetur de causa scientiæ, ex qua deinde Judex colligere poterit, an Testis sit danda fides? Si responderit contrahere volentes habuisse uxorem, vel maritum, sed esse mortuos.

12. Interrogetur de loco, & tempore, quo sunt mortui, & quomodo ipse Testis sciat, fuisse conjuges, & nunc esse mortuos? Et si responderit mortuos fuisse in aliquo Hospitali, vel vidisse sepeliri in certa Ecclesia, vel occasione militiæ sepultos fuisse a militibus: non detur licentia contrahendi, nisi prius recepto testimonio authentico a Rectore Hospitalis, in quo prædicti decesserunt, vel Rectore Ecclesie, in qua humata fuerunt eorum cadavera, vel, si fieri potest, a Duce illius cohortis, in qua descriptus erat miles; Si tamen hujusmodi testimonia haberi non possunt, Sacra Congregatio non intendit excludere alias probationes, quæ de jure communi possunt admitti, dummodo sint legitimæ, & sufficientes.

13. Interrogetur an post mortem dicti conjugis defuncti, aliquis ex prædictis contrahere volentibus, transferit ad secunda vota? Si responderit negativè.

14. Interrogetur an esse possit, quod aliquis ex illis transferit ad secunda vota, absque eo quod ipse Testis sciat? Si responderit affirmativè, supersedeatur in licentia, donec producantur testes, per quos negativa coarctetur concludenter. Si vero negativè.

15. Interrogetur de causâ scientiæ, qua perpensa, Judex poterit judicare, an sit concedenda licentia, necne?

16. Si contrahentes sunt vagi, non procedatur ad licentiam contrahendi, nisi doceant per fides Ordinariorum suorum esse liberos, & in alijs, servata forma Concil. Trid. in cap. Multi sess. 24. Fides, aliaque documenta, quæ producuntur de partibus, non admittantur, nisi sint munita Sigillo, & legalitate Episcopi Ordinarii, recognita saltem per testes, qui habeant notam manum, & sigillum, & attente considerentur, quod fides, seu testimonia bene, & concludenter identificent personas, de quibus agitur.

17. Pro testibus in hac materia, recipiantur magis consanguinei, quam extranei, quia præsumuntur melius informati, & cives magis, quam exteri, nec admittantur homines vagi, & milites, nisi data causâ, & maturo consilio; Et Notarius exacte describat personam Testis, quem si cognoscit, utatur clausula, *mibi bene cognitus*; sin minus, examen non recipiat, nisi una cum persona Testis, aliqua alia compareat cognita Notario, & quæ attestetur de nomine, & cognomine ipsius Testis, necnon de idoneitate ejusdem ad testimonium ferendum. Et hujusmodi examinibus debet interesse in Urbe, ultra Notarium, Officialis specialiter deputatus ab Eminentiss. Vicario; & extra Urbem, vel Vicarius Episcopi, vel aliqua persona insignis, & idonea ab Episcopo specialiter deputata; Alias puniatur Notarius arbitrio Sacre Congregationis, & Ordinarius non permittat fieri publicationes.

18. Ordinarii præcipiant omnibus, & singulis Parochis in eorum Diocesis existentibus, ut pro Matrimonijs cum

exteris contrahendis, non faciant publicationes in eorum Ecclesijs, nisi certiorato Ordinario, a quo, vel ejus Vicario Generali prius teneantur fidem authenticam reportare, quod pro tali Matrimonio fuerint examinati testes in eorum Tribunali, qui probant statum liberum contrahere volentium &c. Contravenientes autem severe puniantur.

Franciscus Riccardus S. Rom.
& Univerf. Inquisit. &c.

Loco * Sigilli.

Anno 1670. die 30. Mensis Augusti &c. supradictum 64
Decretum publicatum fuit.

Dubia aliquot circa exterorum Matrimonia cum
responsionibus Sacre Congregationis.

Ordines ultimo loco ab Urbe emanati circa Matrimonia cum exteris contrahenda, inter alia disponunt, quod Ordinarii præcipiant omnibus, & singulis Parochis in eorum Diocesis existentibus, ut pro Matrimonijs cum exteris contrahendis, non faciant publicationes in eorum Ecclesijs, nisi certiorato Ordinario a quo, vel ejus Generali Vicario, prius teneantur fidem authenticam reportare; quod pro tali Matrimonio fuerint examinati testes in eorum Tribunali, qui probant statum liberum contrahere volentium.

1. Queritur, an illi ex Diocesis circumvicinis, & ipsi teneantur tales probationes facere? An vero sufficiat fides denunciationum in eorum Diocesis factarum cum legalitate Ordinarii, & probatio eorum status post discessum ab ipsa Diocesi?

R. Hujusmodi habentur pro exteris, & consequenter tenentur probationes facere.

2. Item an contrahere volentes in confinibus eorum Diocesis habitantes, & ob vicinitatem ab eorum Rectoribus cogniti, teneantur easdem facere probationes? An vero sufficiant publicationes ab ipsis rectoribus faciendæ?

R. Etiam isti tenentur facere probationes.

3. An easdem teneantur facere probationes ii, qui ante ætatem nubilem a propria Diocesi discedentes, ad aliam se contulerunt, & in ea postmodum habitaverunt?

R. Non tenentur, quia non fuerunt extra Diocesim, pomete habili ad contrahendum.

4. An in Civitate, in qua milites Hispani, Teutonici, Alemanni, Galli, & aliarum longin quarum regionum residere solent, idem cum ipsis sit servandum, vel sufficiat probationes in ipsa Civitate recipere de eorum statu a testibus ipsarum regionum de negotio edoctis?

R. Tenentur facere probationes juxta formam Instructionis, quia illi facilius committunt Polygamiam.

5. An facta per Parochum monitione Ordinario contrahere volentis, fides status ejusdem sit ab eodem Parochi, vel a contrahere volente reportanda?

R. Tenetur fidem reportare, & Parochi consignare is, qui vult Matrimonium contrahere; sed est in libertate Parochi hujusmodi onus in se assumere.

6. An easdem probationes sint servandæ in casu necessitatis, & ab existentibus in articulo mortis, sic contrahere volentibus, intra quem scilicet probabiliter non adsit tempus sufficiens faciendi diligentias? Cum hoc etiam, quod si infirmus forte convalescit, debeant fieri diligentias, juxta Instructionem, antequam simul conveniant.

R. Non sunt servandæ in articulo mortis.

7. An requiratur attestatio proprii Ordinarii pro exteris, qui per decem annos, & ultra, domicilium acquisierunt in loco, ubi sunt Matrimonium contracturi, si eorum status liber probetur per testes fide dignos, tam originis, quam domicilii?

R. Requiritur.

8. An requiratur dicta attestatio pro illis exteris, qui unicam, vel plures duxerunt, & e contra, si mortuæ fuerint in loco, ubi iterum Matrimonium contrahere desiderant, ac amplius post mortem a dicto loco non discesserunt?

R. Requiritur pariter.

Has easdem responsiones habet Synodus Bononiensis. 1699. Typis edita in Appendice pag. 230.

Et cum dubio, ac responsione quarto consonant responsio-

nes Sacrae Congregationis Concil. datae dubiis propositis, & ab eadem Sacra. Congregat. Inquisitionis remissis 6. Martii 1694. Quia Cappellani exercitus sine Indulto Apostolico hujusmodi Matrimonii assistere non possunt; Et quamquam hoc Indultum, aliquando Principibus, & Regibus Catholicis concedatur, illud tamen expediri solet cum clausula, quod Cappellani exercitus Matrimonia faciant, & Sacramenta ministrent, & conferant dumtaxat, quando exercitus in actuali expeditione reperitur; Secus vero quando milites in stationibus, & praesidiis degunt, & ita expediri debere, resolutum fuit a Congregatione deputata Concilii 29. Septembris 1690.

Ita apud Monacell. tom. 3. in Appendice ad Formularium Instructione VI. pag. 220. 221. & 222. impressiois Romanae 1709.

DE RITU, ET USU.

Cerearum Formarum, quae benedici, & consecrari solent a Romano Pontifice Formula impressa de mandato Sanctiss. Domini Nostri Benedicti XIV. anno 1752.

Pervetustus in Ecclesia Romana ritus est ille, quo Summi Pontifices benedicere, & consecrare solent Cereas Formas, quae Agnus Dei vulgo appellantur. In Ordine Romano, qui eruditorum iudicio antiquior est saeculo octavo, innuitur praefatus Ritus, in Cereimoniali vero ejusdem Romanae Ecclesiae designantur materia, forma, & praecipue in hujusmodi consecratione adhibende, quae Sacras continent, mysticalque significaciones.

Consciuntur hi Agnus Dei ex Cera alba, pura, virginea, quo humana denotatur natura a Christo, virtute Divina, sine ulla mixtione, aut contagione culpa, in purissimo Mariae Virginis utero assumpta. Agni imago in illis imprimitur, Agni illius immaculati symbolum, qui pro humana reparatione, in Ara Crucis immolatus est. Adhibetur Aqua benedicta, quo nimirum elemento, cum in veteri, tum in novo Foedere, praecleara Sacramenta, & prodigia a Deo effecta sunt, Miscetur in ea Balsamum, quo bonus Christi odor significatur, quem in omni actu, & conversatione redolere debent Christiani fideles. Superinfunditur Christma, quores aliae Divino cultui specialiter addictae veluti Tempia, Altaria, Sacerdotes, praeparari solent, ac consecrari, atque in eo praestantissima virtutum omnium Charitas figuratur.

In Aqua igitur prius benedicta, ac Balsamo, & Crismate mixta, Cerei illi Agnus Dei immerguntur, & Summus Pontifex, tam ante, quam post immersionem sanctissimis precibus Deum exorat, ut eas Formas benedicere, sanctificare, & consecrare dignetur, iisque tantam impertiat virtutem, ut quicumque recta fide, ac vera pietate iisdem usus fuerit, haec dona, ac beneficia consequatur.

I. Ut aspectu, vel contactu Agni in Cereis illis formis impressis excitentur Fideles ad memoranda sub eo Symbolo Redemptionis nostrae mysteria, conceptisque grati animi sensibus Divinam in nos Bonitatem benedicant, veneremur, ac diligant: fidentes fore, et per eam, peccatorum veniam obtineant, & maculas omnes abstergant.

II. Ut ad vivificae Crucis signum in iisdem Cereis impressum maligni Spiritus contremiscant, & fugiant, facessant grandines, subsidant venti, dissipentur tonitrua, abigantur turbines, fulgura, & tempestates.

III. Ut Divinae benedictionis virtute, non praevaleant diabolicae fraudes, insidiae, & tentationes.

IV. Ut Parturientes cum foetu incolumes ferventur, eumque feliciter in locum emittant.

V. Ut iisdem devote utenti nulla dominetur adversitas, nulla noceat pestilentia, aerisque corruptio, nullus comitialis morbus eum corripiat, nulla maris tempestas, nullum incendium, nulla inundatio, nulla adversus eum praevaleat malignitas.

VI. Ut in prosperis, adversisque casibus Divina protectioe muniatur, ab humanis, vel diabolicis insidiis, a subitanea, & improvisa morte, a cunctis denique malis, & periculis liberetur, per Vitae, ac Passionis Jesu Christi mysteria.

Mirabiles hujus Sacri virtutes explicatae jam olim fuere, atque his versibus comprehensa.

Pellitur hoc signo tentatio Demonis atri, Et pietas animo fureit, abique tepor.

Hoc aconita fugat, subitaque pericula mortis, Hoc ab insidiis vindice tutus eris. Fulmina ne feriant, ne saeva tonitrua laedant, Ne malatempestas obruat, istud habe. Undarum discrimen idem propulsat, & ignis, Ullaque ne noceat vis inimica valet. Hoc facilem partum tribuente, puerpera factum Incolumem mundo profert, atque Deo. Unde, rogas, uni tanta magna potentia signo? Ex Agni meritis, haud aliunde fluit.

Quae quidem beneficia, & gratiarum dona a bonorum omnium Largitore Deo fidelibus tribui, ac concedi, virtute huius Sacris Cereis communicata per benedictionem, ac praecationes in primis, qua Christi Vicarius Romanus Pontifex universae Ecclesiae nomine in eorum consecratione fundere, solet, res est firmiter omnino credenda, ac variis, eximisque miraculis sapissime confirmata. Quod si optatus non semper obtineatur effectus, id non defectui virtutis rei sacrae, sed vel infirmiae, exiguaeque utentium Fidei, ac devotioni; vel alteri occultae causae Deo compertae, ac probatae, tribuendum est.

Sic ad litteram habetur in Appendice num. V. ad Tomum Tertium Bullarii Benedicti XIV.

Supplex libellus cum rescripto pro moderatione Bullarum circa expulsiorem Incorrigibilium.

BEATISSIMO PADRE.

Intus. Nel prossimo passato Capitolo Generale dell' Ordine de' Fratelli Minori celebrato in Milano tra gli altri Statuti fatti, e stabiliti di commune consenso di tutta la Religione, e di già stampati col' approvazione della Santità Vostra, si legge al numero 4. Supplicetur Sanctissimus ab Officialibus Curiae &c. pro moderatione Bullae expulsiorem Incorrigibilium ad normam Statutorum antiquorum. Supplica per tanto Vostra Beatitudine a nome di tutto l' Ordine Fra Giuseppe Maria d'Evora Commissario Generale di Curia del medesimo, accio derogando alle Costituzioni della Santa Memoria de' Papi Urbano VIII. ed Innocenzo XII. circa questa materia, come quelle, che secondo l' esperienza ha dimostrato, non possono mai ridursi in pratica, si compiacca permettere il servarsi l' Ordine degli Statuti antichi, a tenore del foglio ingiunto, e qui sotto trascritto, in un Congresso Generale dopo matura riflessione, ed esame concluso, ordinando, che basti alli medesimi Statuti aggiungerli con rescripto della Santità Vostra, senz' altra ulteriore spedizione di Decreto, Bolla, o Breve. Che della Grazia &c.

In expulsione Incorrigibilium universo Ordini nostro maxime salubri, & necessaria, nedum ad Religiosam pacem conservandam, atque candorem Ordinis conservandum; eiectionis perturbatoribus, & scandalosis Fratribus suo malo exemplo, & conversatione alios pervertentibus, & propterea a Seraphico Patre Nostro Francisco in suo testamento maledictis; verum etiam ad ipsam Regularem disciplinam, ubi viget, augendam, & ubi deficit, instaurandam, ob timorem exinde inquietis, & discolis incutiendum; Servato jure communi, Reus post tria delicta gravia ejusdem, vel diversae speciei intra, vel extra claustra commissa, si aliquando de iis monitus, & punitus juridice, vel paternaliter fuerit, & constet per juridica acta, vel per Provinciae Regesta, in carceribus per aliquod tempus detineatur, & examinatis actis alias factis, seu sententis contra Reum ipsum alias factis, vel novis actis denuo confectis; si juridice tria gravia delicta, ut supra dictum est, probata sint, a suo Ministro Provinciali cum Provinciae Definitorio incorrigibilis declarari possit, non tamen expelli, nisi prius a Superiore Generali, cui acta hujusmodi mittenda sunt, de consilio sex graviorum Patrum, & cum voto D. Consultoris saecularis, eiectionis sententia approbata, & confirmata sit; Si Sanctissimo Domino Nostro placuerit.

Foris

Alla

Alla Santità di Nostro Signore

PAPA BENEDETTO XIII.

Per

Fra Giuseppe Maria d' Evora Commisario Generale di Curia.

Rescriptum.

Ex audientia Sanctissimi 6. Decembr. 1729. Sanctissimus annuit, dummodo non adverteretur Constitutioni Universalis &c.

Loco * Sigilli.

N. M. Card. Lercari.

Notificazione di Affettata Santità.

Noi Fra Alexandro Pio Sauli da Forli dell' Ordine de' Predicatori, Maestro di Sacra Teologia, Commissario Generale della S. Romana, ed Universal Inquisizione.

Avendo Anna Apollonia Manfredi da Perizano Zitella di anni 30. con studiose invenzioni procurato di esser tenuta in concetto di Santa, con aver vantato visioni, e apparizione di Angeli della Santissima Vergine, e di Gesù Cristo, Stimate, ed altre cose credute prodigiose, e grazie particolari di Dio.

E costando dagli Atti fabricati sopra le cose predette, e dalla lei confessione giuridicamente fatta in questo S. Officio doppo la di lei riduzione alle Carceri del medesimo, essere stati inganni, jattanze, falsità, e finzioni rispettivamente le asserite di lei Visioni, apparizione di Angeli, della Santissima Vergine, e di Gesù Cristo, stimate, ed altre cose, come sopra credute prodigiose, e grazie particolari di Dio.

Per tanto in esecuzione del Decreto della Sagra Congregazione del S. Officio, a fine che il pubblico resti disingannato, e per togliere dalle menti di ogn' uno qualunque falsa Credenza della Santità della medesima.

Notifichiamo, e dichiariamo, che la Santità della suddetta Anna Apollonia Manfredi e stata affettata, e finta, le cose predette sono state rispettivamente false, e supposte; E' perciò la medesima è stata condannata dal S. Officio alla Carcere.

Niuno pertanto ardisca inavvenire, di asserire, o tenere la suddetta Anna Apollonia Manfredi come Santa, per le cose suddette sotto pena ad arbitrio degli Eminentissimi, e Reverendissimi Signori Cardinali Inquisitori.

Dato dal Palazzo del medesimo S. Officio questo

di 21. Luglio 1746.

F. Alessandro Pio Sauli

Commissario Generale del S. Officio.

Loco * Sigilli.

Paolo Antonio Capellone Notaro.

Die 23. Julii 1746. Supradicta Notificatio affixa, & publicata fuit ad valvas Basilicae Principis Apostolorum,

Palatii Sancti Officii, ac aliis locis solitis, & consuetis Urbis per me Petrum Remolatum Sanctissimae Inquisitionis Curatorem.

DECRETUM.

Feria V. Die XXIII. Novembris 1747.

In Congregat. Generali Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico Quirinali coram Sanctissimo D. N. Domino Benedicto Divina Providentia PP. XIV. ac Eminentissimis, et Reverendissimis DD. Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus in tota Republica Christiana contra Haereticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus a Sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

Proposita Causa contra Sororem Angelam Franciscam Zappata Monialem professam Monasterii S. Clarae Cherii, et ad praesens degentem in Monasterio S. Agnetis Civitat. Astar Pompejae inquisitam ob affectatam Sanctitatem, SS. D. Noster auditis Votis supradictorum Eminentissimorum, et Reverendissimorum DD. Cardinalium Generalium Inquisitorum, decrevit, quod dicta Soror Angela Franciscam detineatur in eodem Monasterio S. Agnetis, in quo nunc degit, ipsique fiat praecipuum de non accedendo ad Crates, Januas, et Locutoria Monasterii, et de non scribendo Epistola absque Superioris licentia sub pena in casu Contraventionis in unoquoque ex dictis Capitibus, Carceris formalis in eodem Monasterio ad annum pro qualibet vice. Quod diebus Veneris jejuret in pane, et aqua per quinquennium, et in Sabatis recitet Rosarium integrum Beatae Virginis usquequo vixerit: insuper quod deputetur ei doctus, et prudens Confessarius, qui eam instruat, et dirigat, nec sine ejus licentia accedat ad Sacram Synaxim.

Quod Praepositus denique Podaverini Carolus Canonica, Canonicus Franciscus Cuggia, & Sacerdos Gaspar Antonius Bosco Directores olim praefatae Monialis acriter moneantur, Tandem, quod hujusmodi Decretum publicetur.

Supradictum Pontificium Decretum a Suprema, ac Sacra Congregatione Eminentissimorum, & Reverendissimorum, Dominorum S. R. E. Cardinalium Inquisitorum Generalium sub die 2. currentis mensis Decembris nobis transmissum, ut juxta mentem Sanctissimi Domini Nostri Divina providentia PP. Benedicti XIV. publicaretur; ordinamus ipsum typis mandari, & sic impressum publico exhiberi. In quorum &c.

Dat. in S. Officio Taurini die 12. Decemb. 1747.

F. Jo. Dominicus Allonus Ordinis Praedicatorum Magister, & Vicarius Generalis S. Officii Taurini.

F. Jo. Thomas Villata Ordinis Praedicatorum S. Officii Taurini Sec.

Taurini. Apud Alexandrum Franciscum Vimercatum Impressorem S. Officii.

RECEN-

RECENTIORES ALIQUOT CONSTITUTIONES, ET DECRETA REGNANTIS S. P. CLEMENTIS XIII.

JUBILEUM UNIVERSALE

CLEMENS PAPA XIII.

*Universis Christianis presentes Litteras inspecturis
salutem, & Apostolicam Benedictionem.*

VENIMUS in altitudinem Maris, & ne, adversis luctantibus ventis, tempestas aquarum Nos demergat, gemitibus innarrabilibus ad Deum clamavimus ut in suscepto a Nobis Apostolico Officio, & in gerendo hoc gravissimo munere, viribus nostris longe impari efficacissimæ gratiæ suæ opem, & præsidium copiose largiatur, & preces nostras, quas in hac die tribulationis prolixè effundimus, benignissime suscipiat. Quis enim tota mente, atque totis artibus non contremisceret? Quis maximo timoris cruciatu non ageretur? Quis præ tristitia penitus non conficeretur, statuens ante oculos, & diligentissime perpendens Catholicæ Religionis, & hujus Apostolicæ Sedis mæstissimam faciem? Quis denique acerbissime non desleret tot horrida vulnera & fidei, & disciplinæ, & juribus nostris inflicta? Sed non opus est tot mala commemorare, & referre, & silentio præterire remedia, quibus tot jacturis possumus subvenire. Nullus est morbus tam magnus, tam diuturnus, tam desperatus, qui sanari non possint, vel cui certe opulari non valeat pro ineffabili sua Clementia Omnipotens Deus, cujus misericordia superexaltat Judicium. Adeamus ergo cum fiducia ad Thronum ejus tempore opportuno, arma enim nostra, quibus tot malis fortiter constanterque obsistere possumus, sunt Preces, & Lacrymæ, Jejunia, & Eleemosynæ; scimus quod si manserimus in eo, & verba ejus in nobis manserint, quodcumque voluerimus, petemus, & fiet nobis. Convertamur igitur ad Deum in toto corde nostro, in jejunio, in fletu, in planctu, nec avertamus faciem ab illo Paupere, ita enim fiet, ut nec a nobis avertatur facies Domini. Hæc autem, ut ferventiori spiritus ardore, majorique fructu peragantur, præscimus Romanorum Pontificum, Prædecessorum nostrorum morem sequuti, cælestium munerum thesaurus, quorum dispensatio fidei nostræ commissa est, proximis diebus: quibus Catholica Ecclesia sacras Quatuor Temporum observationes annua recollit devotione, pro felici nostri Pontificatus initio erogare decrevimus. Itaque de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, ex illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus, licet indignis, contulit, universis & singulis utriusque sexus Christianis in Alma Urbe nostra degentibus, qui solemnem Processionem, quam Dominica decimoctava post Pentecosten, die videlicet decimasextima currentis mensis Septembris ab Ecclesia Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis ad Basilicam Sanctæ Mariæ Majoris nuncupatam de eadem Urbe una cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, quos in Romana Curia adesse contigerit, ac Christianorum Regum, & Principum Oratoribus apud Nos essentibus, Prælatibus quoque, & Officialibus ejusdem Curiæ, universoque Clero, & Populo, benedicente Domino, agemus, devotè interfuerint, vel S. Joannis in Laterano, Principis Apostolorum, & S. Mariæ Majoris præfatæ Ecclesias, seu Basilicas, vel earum aliquam intra spatium ejusdem, vel proxime subsequenti hebdomadæ saltem semel visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium pias ad Deum preces effuderint; ac quarta, & sexta feria, ac Sabbato alterius ex præfatæ hebdomadæ

jejunaverint, & peccata sua confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in Dominica die immediate sequenti, vel alia die intra eandem hebdomadam reverenter sumpsert, ac pauperibus aliquam elemosynam, prout unicuique suggeret devotio, erogaverint: cæteris vero extra Urbem prædictam, ubicumque degentibus, qui Ecclesias ab Ordinariis locorum, vel eorum Vicariis, seu Officialibus, aut de eorum mandato, & ipsis deficientibus, per eos, qui ibi curam animarum exercent, postquam ad eorum notitiam hæc nostræ pervenerint, designandas, vel Ecclesiarum hujusmodi aliquam spatio duarum similiter hebdomadarum a publicatione designatione designationis per Ordinarios, vel eorum Vicarios, seu Officiales, vel alios, ut præferatur, faciendam decurrendarum saltem semel visitaverint, ibique ut supra oraverint, ac quarta, & sexta feria, ac Sabbato alterius ex hebdomadis hujusmodi jejunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac in die Dominica immediate sequenti, vel alia die intra eandem hebdomadam sanctissima Communionem refecti fuerint, & pauperibus aliquam elemosynam, ut præmittitur, erogaverint; plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, sicut in anno Jubilei visitantibus certas Ecclesias intra, & extra Urbem prædictam concedi consuevit, tenore præsentium concedimus, & largimur. Navigantes vero, & iter agentes, ut cum primum ad sua se domicilia receperint, suprascriptis peractis, & visitata Ecclesia Cathedrali, vel Majori, aut Parochiali loci eorum domicilii eandem indulgentiam consequi possint, & valeant. Regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque tam laicis, quam ecclesiasticis secularibus, vel regularibus, etiam in carcere, aut captivitate existentibus, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa, vel eorum aliqua præstare nequiverint, ut illa Confessarius ex jam approbata a locorum Ordinariis ante præsentium publicationem, seu approbandis eis in alia pietatis opera commutato, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque injungere, quæ ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus & indulgemus.

Insuper omnibus, & singulis Christianis utriusque sexus tam laicis, quam ecclesiasticis secularibus, & regularibus cujusvis Ordinis, Congregationis, & Instituti tam in Urbe præfata, quam extra eam ubique locorum, ut præferatur, degentibus licentiam concedimus & facultatem, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemque Presbyterum Confessarium tam sæcularem, quam cujusvis Ordinis, & Instituti regularem ex approbatis, ut præmittitur, a locorum Ordinariis, qui eos ab excommunicationis, suspensionis, & aliis ecclesiasticis sententiis, & censuris a jure, vel ob homine quavis causa latis, seu inflicis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis quantumvis gravibus, enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam in Litteris die Cæne Domini legi solitis contentis, & alias per quascumque nostras, aut Romano- rum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis quomodocumque reservatis, in foro Conscientiæ, & hac vice tantum absolvi, & liberare valeant; insuper vota quæcumque (religionis, & castitatis exceptis) in alia pia & salutaria opera commutare, in juncta tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salutari, alisque ejusdem Confessarii arbitrio injungendis.

Quapropter tenore præsentium in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipimus, atque mandamus omnibus & quibuscumque Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatibus, ac quibuscumque Ordinariis locorum ubicumque existentibus, eorum-

rumque Vicariis, & Officialibus, vel, iis deficientibus, illis, qui curam Animarum exercent, ut cum præsentium Litterarum transumpta, aut exempla etiam impressa acceperint, illa statim absque ulla mora retardatione, vel impedimento per suas Ecclesias, & Dioceses, Provincias, Civitates, Oppida, Terras, & Loca publicent, & publicari faciant, Ecclesiamque, seu Ecclesias visitandas designent.

Non intendimus autem per præsentibus super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quocummodo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, & in pristinum statum restituendi etiam in foro conscientiæ; neque etiam eandem præsentibus iis, qui a Nobis, & ab Apostolica Sede, vel ab aliquo Præfato, seu Judice Ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu alias in sententias, & censuras inciditè declarati; vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse, aut debere.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim quibus facultas absolviendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici per tempore existentem reservatur, ut nec etiam similes, vel dissimiles indulgentiarum, & facultatum hujusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant; necnon Regula nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum, & Congregationum, sive Institutum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apostolicis eidem Ordinibus, Congregationibus, & Institutis, illorumque personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis.

Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totistenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenore præsentibus pro sufficienter expressis, ac formam in eis traditam pro servata habentes hac vice specialiter nominatim, & expressè ad effectum præmissorum derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præsentibus nostræ, quæ ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, ut earundem præsentium transumptis, vel exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis ubique locorum, & gentium eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel offensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 11. Septembris 1758. Pontificatus Nostri Anno Primo.

D. Card. Passoneus.

Anno a Nativitate Domini Nostri IESU CHRISTI millesimo septingentesimo quinquagesimo octavo, Indictione sexta, die vero undecima Septembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. CLEMENTIS Divina Providentia Papa XIII. anno primo, supradictæ Litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicarum Lateranensis, Principis Apostolorum, & sanctæ Mariæ Majoris, in Monte Citorio, & in Acie Campi Floræ, aliisque locis solitis, & consuetis Urbis per me Dominicum Continii Apost. Cur.

Joseph Olivietani Mag. Cur.

EPISTOLA ENCYCLICA.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis

CLEMENS PAPA XIII.

*Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam
Benedictionem.*

A Quo die Nobis præter opinionem nostram, incredibile illud accidit, ut ad Sacram B. Petri Sedem, omnium Ecclesiarum Verticem, nostra divinitus tolleretur humilitas,

in acerrima illa cogitatione, perpetuaque cura versati, nimio plus oneris, quam quantum ferre possimus, esse nobis impositum; tristitiæ, & lacrymis nos planè tradidissimus, nisi quiddam simile, quod Sanctissimus Propheta, Israelisque impigro Duci contigit, a nimio nos mœrore deterruisset. Inclamans enim Moyse Dominum (Num. XI. 11. 14.): Cur, inquit, afflixisti Servum tuum? Et cur imposuisti pondus universi populi hujus super me? Non possum solus sustinere omnem hunc populum, quia gravis est mihi. Quem, ne deficeret animo, quodque susceperat onus bene ut perferret, congregare sibi iussit Deus septuaginta Viros de Senibus Israel, quibus Moyse spiritum indidit, ut populi essent magistri, & sustentarent cum illo onus, nec solus Moyse gravaretur. Nunc igitur illa consolatio nos una sustentat, venerabiles Fratres, quod vos multo antea Deus ipse a reliqua Fidelium multitudine ad regendam curam animarum adfciverit; Socios Nobis, & adiutores dedit; ac suo ipsius spiritu, cum Episcopalis Mysterii initiati estis, abunde repleverit: ut Nos jam Dei ope primum, virtuteque confisi, singulari deinde, quo flagrat, vestri muneris obeunditudo, vestraque freti sapientia, plurimum de nostra tristitia, & sollicitudine ademptum esse arbitremur. Itaque tum ut contiolemur in nobis (Rom. I. 12.) per eam, quæ invicem est, fidem vestram atque nostram; tum ut vestram (II. Petri III. 1.) excitemus in commotione sinceram mentem, has litteras ad vos scribimus; tum vero maxime, ut, quos advertus teterrimum humani generis hostem, veluti instructa acie ardentes novimus, & erectos; tamen quo alacriores, erectioresque ascendatis ex adverso, stantesque (Exech. XIII. 5.) in prelio pro domo Israel dimicetis, ad rem bene gerendam vos adhortemur.

Quo quidem in bello tam multiplici, tamque periculoso spes victoriæ eo melior erit, & explorator, quo (Ephes. IV. 3.) archiore vinculo pacis unitatem servabimus, Eo igitur, Venerabiles Fratres, viribus omnibus incumbat charitas, vestra, ut funditis e Fidelium animis vel ipsa tollantur hujuscemodi certaminum semina. Vestrum est id sedulo præstare, ut omnes (I. Petri III. 11.) inquirant pacem, (Rom. XIV. 19.) omnes sectentur, quæ pacis sunt. Ipse enim Dominus Jesus, paulo antequam Passioni se dederet, (Joan. XIV. 27.) Pacem relinquo vobis, ait Apostolis, pacem meam do vobis. Nec Apostolis tantum, sed & nobis reliquit pacis hæreditatem: (Joan. XVII. 20. 21.) Non pro eis, inquit, tantum, sed & pro eis, cui credituri sunt per verbum eorum in me. ut omnes unum sint, sicut Pater in me, & ego in te: ut & ipsi in nobis unum sint. Hanc tantam hæreditatem, tamque præclaram a Christo Domino nobis traditam, videre quæso, Venerabiles Fratres, ut animorum dissolutionibus extinguendis constanter, & perpetuo retineamus. Huius autem hæreditatis pignus, ait Apostolus, esse Spiritum Sanctum. Cum autem in ipsius conspectu ipsi nos ponimus, eumque obsecramus, ut ad sanctificandum Ecclesiæ Sacrificium Spiritum Sanctum de Cælo demittat, nihil aliud nobis potulare videmur, nisi ut per gratiam spirituales in Ecclesia, charitatis unitas indurupta servetur. Illud vero nos omnes communitè oportet, quod quærente Domino, quem dicerent homines esse Filium hominis, & quem ipsum Discipuli crederent cum alias de eo respondissent aliorum esse opiniones; B. Petrus (Matth. XIV. 14. & seq.) ex omnium mente, Filium Dei vivi non carne, & sanguine, sed Patre revelante confessus est. Quo quidem omnibus facile apparuit, inter filios lucis, filiosque sæculi illud jam tum fuisse discrimen; ut hi variis inter se, diversisque opinionibus discreperant; illi unitatis initiari mysterio, per omnium Caput, unam omnium per os unius confessionem, profiterentur.

Omnes igitur curas vestras, Venerabiles Fratres, in Fidelium coagmentanda pace desigite. Turbæ, (II. Cor. XII. 20.) contentiones, amulaciones, animositates, dissensiones consilient; ut qui Catholici nominis sunt, omnes in (I. Cor. I. 10.) eodem sensu, in eadem sententia perfecti sint, idem, unanimes dicant, (II. Cor. XIII. 11.) idem sapiant: illudque intelligant probe, atque animo imbibant, se, qui Christi membra esse velint, non posse concordiam habere cum capite, si discordes voluerint esse cum membris; nec Fratres a summo Patre in Filiis numerari, qui in fratrum charitate non fuerint.

Insignes vero notas, certissimaque charitatis indicia, ne quis erraret in ea re, qua salus humani generis continetur, ostendat.

non intumescat amplitudine dignitatis, sed humilitate crescat. Et in exquirendis quidem explorandisque viris, quos tanto muneri præpositos esse velimus, sancta testimonii vestri religione & fide confisi, vobis testibus utemur, & auctoribus: quos minime dubitamus nullam carnis, & sanguinis rationem habituros, sed ejus tantummodo, qui vocavit vos (*Ephes. IV. 12.* in opus ministerii, in ædificationem Corporis Christi.

Reliquum est, Venerabiles Fratres, ut vos de fortitudine moneamus, & animi robore; quo maxime ex opus adversus ea, quæ vel orthodoxam Fidem oppugnant, vel pietatem lædunt, vel morum integritatem infringunt. Repleti *Michæa III. 8.* simus, obsecro, fortitudine Spiritus Domini. *Judicio, & virtute. Ne (Isaiæ LVI. 10.)* tanquam canes muti, non valentes latrare, Greges nostros patiamur (*Ezech. XXXIV. 8.*) fieri in rapinam, & oves nostras in devorationem omnium bestiarum agri: neque nos quidquam deterreat, quominus pro Dei gloria, & salute animarum ad omnes dimicationes nosmetipsi objiciamus. Recogitemus (*Hebr. XII. 3.*) cum, qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem. Quod si nequissimum timeamus audaciam, actum est de Episcopatus vigore: & de Ecclesiæ gubernandæ sublimi, ac divina potestate; ne, Christiani ultra aut durare, aut esse jam possumus, si ad hoc ventum est, ut perditorum minas, aut insidias pertimescamus. Fidentes (*II. Cor. I. 9.*) igitur non in nobis sed in Deo, suscitatis mortuos, alti, excelsi, humanas res despicientes, Dominum inclaimemus: Spes (*Ierem XXVII. 17.*) meatu in die afflictionis: nec unquam animis, aut corporibus defatigemur: Dei enim (*I. Cor. III. 9.*) adjutores sumus, Dominus autem Jesus nobiscum est (*Matth. XXVIII. 20.*) omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Itaque nullis scandalis, nullis persecutionibus infirmemur, ne electioni Dei videamur ingrati, cujus tam valida sunt adjutoria quam vera promissa.

Denique, quoniam in æterno examine pro omnibus, & pro omnibus, qui Christi censentur nomine, rationem redditori sumus: vos obsecramus, Venerabiles Fratres, & obsecramus, ut si quæ scandala, & dissensiones oriuntur, quibus sedandis impares sitis, ad hanc Beatissimi Apostolorum Principis Sedem, tanquam ad Caput, & Episcopatus apicem referatis, unde ipse Episcopatus, & tota auctoritas nominis hujus emerfit. Hinc, veluti de natali suo fonte, aquæ cunctæ procedunt, & per diversas totius mundi regiones puri capitis incorruptæ dimandant, Ecclesiæ omnes sumant quid præcipere, quos abluere, quos, veluti in cæno inmundabili fordidos, mundis digna corporibus unda devitat. Nos quidem Dei primum virtute nixi, deinde B. Petri tutela confisi, cujus cura omnes habet præsentis, consilio, ope, & auctoritate vos juvabimus. Parati sumus ipsi pro vobis (*II. Cor. XII. 15.*) impendere, & superimpendi, ut incolumnes Ecclesies, incolumes Fratres tueamur. Cæterum sub ipsa susceperis oneris mole (*Thessal. II. 2.*) fiduciam habuimus Deo, qui, cum nobis oneris sit auctor, nobis fiet etiam adjutor; & ne sub magnitudine gratiæ succumbat infirmitas, dabit virtutem, qui contulit dignitatem. Interea misericordissimam Dei nostri clementiam supplices obsecrate, ut in diebus nostris expugnet impognantes, Nos; munit fidem vestram; multiplicet devotionem; augeat pacem; meque servulum suum, quem ad ostendendas divitias gratiæ suæ, gubernaculis Ecclesiæ voluit præsidere, sufficientem tanto operi; & utilem vestræ defensionis dignetur efficere; & ad hæc tempora nostræ servitutis extendere, ut proficiat devotioni, quod fuerit largitus ætati. Gratia Domini Nostri Jesu Christi vobiscum, quibus benedicimus; vosque salutamus in osculo sancto: omnibusque itidem Confacerdotibus vestris, cæterisque Ecclesiarum vestrarum Fidelibus Apostolicam Benedictionem amantissime impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem di XIV. Septembris Anno MDCCLVIII. Pontificatus Nostri, Anno I.

DECRETUM S. CONGR. RITUUM.

urbis & Orbis.

Sanctissimus Dominus noster Clemens Papa XIII. inter multiplices Apostolatus sui curas, Sacrorum Rituorum amplitudinem præ oculis habere non prætermittens pia medita-

tione perpenderit, quod quamvis compertum sit festis quicquid diebus Ecclesiam jugi cultu Sacrosanctæ, & individuae Trinitatis solemniter colere, quum Deum ipsum, qui est Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus verum omnium opifex, & ad quem omnia referenda sunt, in festis quoque Deiparæ, & aliorum Sanctorum venerari, & glorificare proficere; maxime tamen deceat Dominica die, quo Deus ipse lucem condidit, quo Jesus Christus a mortuis resurrexit; quo sedens ad dexteram Patris Paracletum Spiritum Sanctum, misit de cælis, quo proinde ineffabile, & incomprehensibile Trinitatis Mysterium manifestum factum est nobis, quemadmodum in Divino Officio, tum ad Primam recitando Symbolum: *Quicumque*, tum plerumque in ultimo tertii Nocturni responsorio Augustissimæ Triadis sit commemoratio, idem, & in Missæ Sacrificio peragi, & in ea potissimum parte, qua contestamur dignum, & justum esse Deo gratias agere, cumque collaudare, benedicere, & prædicare; Idcirco ad majorem, splendidioremque tanti Mysterii gloriam, ut Fideles quoque, qui die Dominico Missæ interesse debent, latius, atque apertius Sacrosancti ejusdem Mysterii præconia audientes debitum & ipsi servitutis obsequium supremæ impendant Majestatis; statuit, atque decernit, quod singulis Dominicis diebus totius anni, quibus Prælationes propriæ per rubricas non sunt assignatæ, incipiendo a Dominica Sanctissimæ Trinitatis currentis anni 1759. Sacerdotes omnes utriusque Cleri Sæcularis nempe, atque Regularis Prælationem de Sanctissima Trinitate, quæ jam inde a vetustissimis temporibus in usu fuisse dignoscitur, in Missa recitare teneantur, & ita inviolabiliter observari mandavit. Hac die 3. Januarii 1759.

D. F. Card. Tamburinus Præfectus.

Loco * Sigilli.

M. Marescuscus S. R. C. Secretar.

DECRETUM S. CONGR. INDULGENTIIS.

ET SACRIS RELIQUIIS PRÆPOSITA.

Ut Christi fideles scire possint, quid sibi tenendum foret pro acquirendis Indulgentiis in Sententiarum varietate super intelligentia verborum; *Qui vere poenitentes, confessi, ac sacra Communione refecti Ecclesiam visitaverint*: quæ in Indulgentiarum Brevibus inferi solent, in Sacra Congr. Indulgentiarum, sacrisque Reliquiis præposita discussi die 31. Martii mox præteriti nonnullis dubiis, eadem Sac. Cong. fuit in voto, Confessionem Sacramentalem, quando in Brevibus apponitur pro Indulgentiarum consecutione, peragi omnino debere etiam ab iis, qui sibi lethalis peccati concilii non sunt; necnon præferam Confessionem suffragari etiam posse, si expleatur in vigilia Festivitatibus. Quod autem ad Ecclesiæ visitationem spectat, eam impleri posse, sive ante, sive post aliorum piorum operum implementum.

Factaque de iis per me infra scriptum ejusdem Sac. Cong. Secretarium relatione Sanctissimo Domino nostro, Sanctitas Sua ejusdem S. Cong. Votum benigne approbavit, illudque publicari mandavit, quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus. Datum die 19. Maji 1759.

F. J. Card. Portocarrero Præfectus.

A. E. Vicecomes S. C. Indulg. Secret.

Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri Domini Clementis Divina Providentia Pape XIII.

E P I S T O L A.

Ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos super Observantia Canoniarum Sanctionum adversus Clericos negotiatores, & Sæcularibus negotiis se immiscuentes editarum.

Venerabilibus Fratribus, universis Patriarchis, Primatibus Archiepiscopis, & Episcopis gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus.

CLEMENS PAPA XIII.

Venerabiles Fratres Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum primum incomprehensibili Pastoris æterni judicio in Beati Petri Cathedra constituti, Dominici Gregis curam suscepimus, complures audivimus Ecclesiastico zelo ferventes Viros, præsertim Animarum Pastores, & Verbi Dei præcones, qui Civitates, atque Provincias peragrantes, poenitentiam Populis, & morum emendationem indicentes; quorum unanimis conquisitio fuit, inter abusus, & corruptelas, quas pro Ministerii sui officio notarunt, & pro viribus reformare studuerunt, reprehendendam sibi frequenter occurrisse quorundam Ecclesiasticorum avaritiam, habendique cupiditatem. Quæ quoniam malorum omnium radix a Spiritu Sancto appellatur, nil mirum, si eos omnes, quorum semel animo imbuti, ut in atrociora crimina non abripiat, saltem in Dei cultu, propriæque vocationis, muneribus obeundis socordes reddat, & ad secularia desideria conversos, mundanis addicat curis, & occupationibus, quibus abrenunciare se publice edixerunt, quum inter sacra initiationis mysteria, solum Deum hereditatis suæ partem agnoscere professi sunt. Hinc etiam litigiosi necessario fiunt, atque omnia miscere parati, ne vile aliquid lucrum, sive speratum, sive jam partum amittant. Hinc se ad abjecta quælibet officia, & ministeria, in gradus, & Ordinis sui dedecus, demittere non erubescunt. Quo fit, ut Laicorum plerique non eos ipsos dumtaxat, qui talia agunt, sed sæpe etiam universum Ecclesiasticorum cætum contemnant; quia & amaro, avertique animo sunt erga illud hominum genus, quorum lites, & contentiones, ob temporalia negotia, sustinere coacti sunt, vel a quibus præcepta sibi viderunt honesta media, per quæ suæ, suorumque sustentationi consulere potuissent.

Horum relationibus, quas satis superque veritati innixas existimamus, quibusque nonnullis etiam designari censuimus Regulares Viros, qui aliquando ab imposita sibi sollicitudine de temporalibus Communitatum suarum emolumentis, ultra Ecclesiasticæ moderationis fines ferri se sinunt, excitari Nos quidem intelleximus, ut Apostolica, qua immerentes fungimur auctoritate, hujusmodi corruptelam, unde Fidelis Populus scandalum, alique noxii consequuntur effectus, e medio tollerere satageremus.

Verum quum ab ipsis Ecclesiæ incunabilis usque ad hæc nostra tempora, nihil apertius, nihil districtius aut Concilio nostro Decretis, aut Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Constitutionibus statutum legatur, nihil a Sanctis Patribus, Ecclesiarumque Pastoribus frequentius, aut impensius inculcatum appareat, quam, ut Ecclesiæ Ministri, tum Clerici, tum Monachi, a temporalium lucrorum cupiditate abstinere, & a secularium negotiorum sollicitudinibus arcere se debeant: Cumque non solum spirituales censura, sed etiam gravissima temporales poenæ in eos decreta fuerint, qui Canonicas Regulas hac in re infringere, aut violare præsumpserint; omnibus mature perpensis, nihil Nobis reliquum esse judicavimus, nisi ut Vos, Venerabiles Fratres, de constanti, enixaque voluntate Nostra, Prædecessorum nostrorum mentis, Ecclesiæque Spiritui per omnia inhaerente, commonefactos, Paternis, Fraternalisque hortationibus excitaremus, ut debitam Sacrarum legum observationem ab omnibus Ecclesiasticis, tam Ordinariæ vestræ, quam Delegatæ vobis Jurisdictioni subiectis, ad formam Sacrorum Canonum & Decretorum Apostolicæ Sedis, ac respective synodaliū uniuscujusque Dioecesis statutorum, exigere studeatis, ac reipia obtinere curetis.

Ut igitur clarius innotescat perpetuum nostrum, & Apostolicæ Sedis studium pro religiosa prædictarum Legum custodia, simulque vis omnis adimatur contrario quilibet usus, stylo, aut consuetudini (quæ corruptelæ potius, & abusus, servata legitima vocabulorum proprietate, appellari debent) quibus Ecclesiastici quicumque criminolam suam in negotiis, curisque sæcularibus immixtionem obtegere, aut excusare, contenderent, Nos, omnes, & singulas Canonicas leges, & Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, adversus Clericos negotiatores, & sæcularibus negotiis sese immiscuentes, præsertim a Pio Quarto, Urbano Octavo, & Clemente Nono latas atque editas, usque ad novissimam, quam S. M. Deceptor Noster Benedictus Papa quartusdecimus sub Dat. Kal. Martii 1741. Pontificatus sui

Ferrari. Biblioth. Tom. VIII.

anno primo evulgavit, cum omnibus item, singulis poenis, atque centuris per eas respective indictis, perinde ac si Decreta omnia in præmissis contenta, eorumque poenales functiones, præsentibus Nostri Litteris de verbo ad verbum inserta forent, per eadem præsentibus approbamus, confirmamus, & innovamus; decernentes, ac declarantes prædictis omnibus legibus ac poenis subiectis, ac subiecta censeri debere omnes & singulas personas Ecclesiasticas, non solum e Sæculari Clero, sed etiam e Regulari, cujuscumque sint Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, amplissimis licet, & singularibus Indultis, Privilegiis, & Exemptionibus muniti, & cujus etiam expressam & individuam mentionem fieri oporteret; ita ut quicumque adversus hujusmodi leges deliquerint, statutas in ipsis poenas incurrant, ac respectively ab iis, ad quos pertinent, juxta casuum distinctionem & procedendi methodum alias a Tridentina Synodo, seu ab Apostolica Sede præscriptam, cum effectu multari, & puniri debeant; non obstante contrario quolibet usu, seu stylo, ad consuetudinem, etiam immemorabili, quæ aliquo in loco, Dioecesi, aut Religione inolevisse dici possit: quam quidem Nos, veluti damnabilem abusum, & imperiscriptibilem corruptelam, earumdem præsentium tenore, damnamus, proscribimus, & viribus omnibus vacuumus.

Deinde Vos omnes, Venerabiles Fratres, hortamur, & in Domino obsecramus, ut pro Ecclesiasticæ Disciplinæ integritate, & animarum salute advigilantes, in Clericorum omnium, Vobis tam Ordinario, quam Delegato jure subjectionum, agendi rationem sæculo inquiratis; ac, si quos forte hujusmodi avaritiæ labe infectos, adversus Canones, & Apostolicas constitutiones peccasse comperitis, in eos, ad formam eorumdem Canonum, & Constitutionum, cum omni severitate, etiam ex officio, procedere non permittatis.

In quo sane duo Vobis magnopere cavenda erunt: Primum videlicet, ne subdolis delinquentium artibus diligentiam vestram eludi patiamini. Sæpe enim contigit, ut qui legitime scita non ignorant, res suas ita fraudulenter componant, ut quatenus eorum crimen in judicium adducatur, tueri possint, se nihil contra leges ipsas admisisse. Modo enim, interposita alterius, sibi, suæque cupiditati intervenientis, persona, aut alieno nomine tabulis, & rationum libris inscripto negotiationem, aut conductionem, de qua quaeritur, ad se nequaquam pertinere contendere: Modo, scientes intra quos fines districtior legum censura coerceatur, ita se gerere studebunt, ut si de lucrosis quæstibus a Superiore arguantur, defendere possint, non re turpi cupiditati adductos, ad lucrum captandum primario animo intendisse, sed provido consilio de damno vitando unice laborantes, in speratum emolumentum fortuito temporis beneficio adeptos fuisse. Aliquando etiam non sua, sed suorum, aut sanguinis, aut alio necessitudinis vinculo sibi junctorum, bona negotiationibus implicata, ad eorum sustentationem, ex aritatis officio, & directionis titulo, procurare se prædicant.

Quamvis autem, propria etiam experientia in Episcopalis officii muneribus obeundis, satis edocti simus, quam difficile sit judicium ferre de peculiaribus quibusdam casibus, in quibus potior sibi partem vindicant bona, vel mala fides illius, qui de illicita negotiatione accusatur; non ideo tamen censere debetis, diligentiam vestram omni effectu vacuum fore, ubi saltem Ecclesiastici intelligant, vos minime conniventes esse super hujus gravissimi Ecclesiasticæ Disciplinæ capitis violatione. Magnum enim fructum capietis ex eo ipso, quod vestram, Ecclesiæque mentem ab obscurioribus etiam eorum prævaricationibus abhorrentem sæpius testatam facietis, iidemque oblata opportunitate, graviter denunciabitis, haud irrideri Deum, qui hominum renes, & corda scrutatur, nihilque apud Supremum illius Tribunal profuturas aliquando cavillationes, quibus nunc Ecclesiæ Præsumptem decipere, indictæque legibus poenas declinare satagunt. Cæterum non omnino impossibile erit latentem rei veritatem plerumque agnoscere, occultumque crimen rejicere, si debita cura, atque solertia expendantur hominum mores, qui ex universo eorum vitæ tenore se produnt, rerumque, & casuum adjuncta, quæ allatas excusationes probabilius admittendas, rejiciendasve suadent. Id quod exemplis illustrare facile possemus, nisi de Fraternalitatem Vestrarum sapientia, & rerum usu, quantum par est, in Domino consideremus.

Alterum vero, quod æque revera illud debetis, est, ne pravas Canonicarum legum interpretationes, quibus earum rigor

rigor enervatur, aut indulgentia præter fas extenditur, præter mentem, & spiritum Ecclesiæ, ea privatis opinionibus adinventas, & sine legitimi Superioris assensu ad proprii cuiusque casus opportunitatem accommodatas, apud Vos ullo modo valere finatis, ubi Clericorum Sæcularium, aut Regularium negotiationem; Vobis iudicibus, ad trutinam revocari contingat. Si enim quæstio sit de ipsa natura contractus, qui aliqua in Diocesi ab Ecclesiasticis iniiri soleat, an scilicet ipsis licitus, vel potius interdictus censi debeat; haud æquum erit pro iudicandi norma accipere, vel frequentiam ipsorum actuum, de quorum natura quaritur, vel ipsam contrahentium opinionem; sed ad tollenda dubia, reprimendamque opinantium licentiam, & audaciam, expeditissima erit via recurrendi ad hanc Apostolicam Sedem, quæ sicuti alias complures hujus generis quæstiones, per organum præsertim Congregationis S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum definivit, ita etiam in posterum quid de propositis casibus sentiendum sit, decernere non omittet idoneis editis responsis, ex quibus agendi, iudicandique regula delumi valeat.

Quo in genere, quum acceperimus perspicuam Nostram, & Apostolicæ Sedis declarationem desiderari super eo, an Clericis liceat Cambium activum contrahere, quamvis non aliam fere rem dubitationi minus subiectam putemus, nihilominus, ad omnem cavendam occasionem amputandam, præsentium Litterarum tenore declaramus, ac definimus, Cambium activum, natura sua, esse actum veræ & propriæ negotiationis; ideoque Ecclesiasticis omnibus vetitum censi debere, tam proprio nomine, quam per interpositam personam illud contrahere; quicumque vero e Sæculari, vel Regulari Clero Cambium activum contraxerit, omnibus obnoxium fieri pœnis, atque censuris, quæ in Clericos negotiatores constitutæ noscuntur.

Si autem Ecclesiasticorum quispiam, ad se excusandum, quod Sæcularibus negotiis se immisceat, necessitatem præferat indigentia, non quidem suæ (quandoquidem unicuique Clerico Canonicus Ordinationis Titulus, vel saltem congruum sufficiens patrimonium esse debet, quo se sustentet, iisque forsitan deficientibus, debet ipse honestioribus artibus, suæque professioni conformibus, propriis necessitatibus consulere) sed aut Parentum, aut Sororum, aliarumque Personarum, quibus ex naturalis officii debito opem ferre tenetur; primum volumus, atque decernimus, huiusmodi excusationem a Superiore Ecclesiastico nequaquam admitti, eidemque Clerico minime suffragari posse, quominus ad Canonicæ legis præscriptum pro modo culpæ puniatur, nisi doceat se antea præfatas necessitates Apostolicæ Sedi, si intra Italiam, & Insulas adjacentes existat, si vero in remotioribus Regionibus versetur, saltem Ordinario loci exposuisse, earumque intuitu, opportunam dispensationem, & facultatem prædictas Personas industria sua juvandi, vel ab eadem Apostolica Sede, vel respective ab Ordinario, impetrasse.

Deinde, pro eo quod pertinet ad hujus Curia nostræ Officia, notum facimus, nostram mentem, & voluntatem esse, ut huiusmodi dispensationes, & facultates nunquam concedantur, nisi cum ea conditione, quatenus adductæ causæ veritati nitantur, & nisi simul constet prædictas indigentias nulla alia ratione levare posse; eoque etiam casu nunquam Ecclesiasticis permittatur, ejusmodi negotiationis genus assumere, cujus administratio Clericalem statum, & Characterem dedecet; quin immo in ipsis Indulgentiarum Rescriptis, & Litteris, indicentur, ac præferantur honestiores modi, quibus Clericus, iusta moderatione servata, & intra veram indigentiam mensuram pauperibus Consanguineis opera præstare valeat. Quæ omnia similiter Ordinarii, ad quos pertinet, in huiusmodi dispensationibus, & facultatibus concedendis observare debebunt: Hoc insuper advertentes, ne ea, quæ, vel ab ipsis, vel ab Apostolica Sede, peculiaribus quibusdam Clericis hoc in genere aliquando permittitur, & iustis concurrentibus causis, frequentius forsitan indulta dignoscuntur, (exempli gratia, ut Ecclesiarum Fundos, certa annua pensione conventa, colendo, exercendoque conducerent); eadem a reliquis Ecclesiasticis, tanquam generaliter omnibus concessa, absque iusta causa, & sine speciali Indulto usurpentur.

Cæterum facultates ipsas, etiam ut supra dictum est obtentas, semper quoad tempus revocationi obnoxias censi decernimus, ita ut pro invitis, & revocatis ipso jure ha-

beantur, quoties allegatæ Conjunctionum indigentia cessaverint, vel alia legitima se offerat ratio iisdem opportune proficiendi. Super quorum omnium tum executione, tum observantia, Ordinariorum localium vigilantiam, atque conscientiam onerari volumus, & re ipsa oneratam fore denunciamus.

Verum non uni dumtaxat negotiationi tribuenda est, quæ nunc temporis cernitur Ecclesiasticæ Dignitatis depressio. Sunt alii quidam abusus, quibus Ecclesiastici Viri proprium decorem, totiusque cætus, & ordinis existimationem eo frequentius, atque securius abjicere dignoscuntur, quod eos volunt non tam aperte adversari Litteræ Sacrorum Canonum, & Constitutionum ab Apostolica Sede editarum; proindeque se censuris, & pœnis ibidem statutis nequaquam subijcendis fore confidunt. Plurimi enim, ut ex prædictorum relatione cognovimus, in ipsa bonorum suorum administratione, eorumque cultura, in distractione fructuum, animalium, & cæterorum, quæ in propriis Ecclesiæ Fundis enascuntur, sepeluntur, necnon in comparandis rebus, quæ, vel ad proprios usus, vel ad Fundos prædictos intruendos sunt necessaria, adeo indecoris actibus se ipsos exercere conspiciunt, adeo se totis curis, & sollicitudinibus hujus sæculi deditos, ac temporalibus lucris inhiantes ostendunt, ut qui sacra dignitatis præstantia supra humanæ conditionis sortem erecti merito reputantur, infra ipsos abjectissimi status homines sese demittant; & qui filii lucis esse, & apparere debent, sæculi filios terrenæ aviditatis anxietate, superare videantur. Hos ajebant omnibus Nundinis, atque Mercatibus, laicali propemodum apparatu, ac specie se flectere, nec quicquam minus, quam Clericalis moderationis, atque modestiæ, vel Ecclesiasticæ decoris, & gravitatis, specimen præferre.

Quibus Nos quidem palam edicimus, nihil per Nos interdictum iri, quod ipsis, pro recta, & provida Ecclesiastici Patrimonii administratione, quoad ipsam actus naturam, permittimus dignoscitur, vel etiam a Sanctis Patribus, & Ecclesiasticarum Legum Conditoribus eorum diligentia commendatum. Verum sicut alia complura sunt, quæ Clericis, quoad rei substantiam, non prohibentur, & tamen eorum usus, sub certis dumtaxat modo, & forma, iisdem permittitur; his autem, qui præscriptum modum exceperint, statutamque Ecclesiasticæ Disciplinæ formam violaverint, tum temporales pœnæ, tum etiam spirituales censuræ, a Sacris Canonibus infliguntur, cujus rei innumera extant exempla in generalibus Canonici Juris legibus, ac etiam in peculiaribus Diocesibus statutis, quæ plura de vita, & honestate, de habitu, & tonsura Clericorum, sive observanda, sive vitanda, præscribunt: Ita Vos, Venerabiles Fratres, oportet, Ecclesiasticorum omnium, qui in Diocesibus vestris versantur, agendi rationem circa præmissa circumspicientes, si quid Vobis consiterit frequentius ab his admitti, quod Clericorum Statum dedecet, non solum eos idoneis instructionibus docere, ut collatæ sibi dignitatis celsitudinem cogitantes, non sibi licere putent indecoris actibus eam deturpare, debitamque Ecclesiastico Ordini existimationem, & reverentiam, quæ etiam spiritualibus Populorum utilitatibus plurimum prodest, ex Laicorum animis abolere; utque memores se in sortem Domini vocatos esse, non tam, quæ sua sunt, quam quæ Jesu Christi, querant, & curent: Sed præterea, quatenus opus esse noveritis, opportunis Decretis conditis, ac severioribus Edictis propositis, ejusmodi Clericorum turpitudinis, & cupiditati obviam ire; ac delinquentium culpas, habita minoris, majorisque scandali ratione, nunc quidem increpando arguere, nunc autem salutaribus penitentis emendare, nunc demum districto pœnarum, ac etiam censurarum gladio, ad cæterorum exemplum, coercere, & punire.

Et parem quidem, vel etiam majorem Pastoralis Zeli vestri sollicitudinem, atque constantiam requirit aliud corruptelæ genus, quod plures Ecclesiasticos Viros inficere, & ab Ecclesiæ servitiis abductos, ad sæculi curas convertere accepimus. Sunt enim, qui industriam, operamque suam, quam totam Divino cultui, & Proximorum utilitatibus, ex charitatis lege, impendere debent, Laicorum obsequiis, abjectisque servitiis addicere, aliquando etiam eorum negotiis administrandis, curandisque, pro temporali, eaque satis vili mercede, locare non recusant. In quo difficile est iudicare, an magis deffenda sit eorum caritas, qui proprii gradus dignitatem ipsi proculcant, an

potius reprehendenda sit Laicorum præsumptio, qui Sæcularii Ministros, a quibus Christiana vitæ documenta, æternæ salutis subsidia petere deberent, tam parvipendunt, ut eos in domesticis officiis sibi dicto audientes, servilibus ministeriis adhibere non vereantur.

Verum quod altius animum sollicitat, illud est, ne forte huiusmodi malum ex alio non minus detestabili abusu profuatur; quod nempe aliquibus ad Clericalem statum temere aspirantibus quandoque contingat, fallacibus corruptisque documentis Ordinarium suum decipere, confictoque sibi Patrimonio, cujus fructus, aut nulli sint, aut ad ipsos non vere pertingant, ad Sacros Ordines, absque redditibus ad honestam vitæ sustentationem sufficientibus, promoveri. Quare ne quis vestrum miretur, Venerabiles Fratres, si hac occasione arrepta, Vos omnes, & singulos enixe hortamur, atque monemus, ut cautiore hac in re, oculatioreque vos præbeatis, ne cui Subditorum vestrorum detur ad Sacram Ordinationem obrepere, qui ea Beneficio Ecclesiastico, vel Ecclesiastica pensione, aut ex Patrimonio sibi constituto, in casibus a jure permittis, omni submota collusionem, ac fraude, eam re ipsa non percipiat annui redditus summam, quæ Synodalibus cuiusque Diocesis statutis, aut legitima consuetudine definita dignoscitur.

Clericos autem, & Sacerdotes, in Laicorum Domibus ejusmodi Ministeriis addictos, quæ eorum gradum, & professionem dedecent, quæque eos a Divinis obsequiis, & propriæ perfectionis cultura, ad illiberalium occupationum, & sæcularium negotiorum agitationem traducant, quantumvis honestioribus in speciem titulis susceptum servitii genus aliquando obtegere admittantur, ne patiamini quietos in suo dedecore inordescere, aut forte obfirmatos, de sua ab Ecclesiæ cætris defectione impune gloriarri; sed omni Pastoralis sollicitudinis studio, & quatenus opus sit, tota Ordinariæ, ac Delegatæ Jurisdictionis auctoritate, servatis servandis, eosdem ad Ecclesiasticæ vitæ instituta, & ad Clericalis Militiæ munera revocare.

Hæc sunt, Venerabiles Fratres, quæ pro Apostolici Ministerii Nostris officio, ad Ecclesiastici Ordinis honestatem, dignitatemque tuendam, & vindicandam, sollicitudini vestra suggerenda, enixeque commendanda iudicavimus. Hac enim in re, quæ ex peculiaribus actionum circumstantiis maxime pendet, vestras omnino partes primas esse oportet, utpote qui Subditorum Vestrorum facta, eorumque adjuncta, regionum necessitates, & personarum mores, quidque apud prudentes, & probos viros, honesti, aut indecori speciem habeat, in singulis locis præsentibus constituti, & melius agnoscere, & securius æstimare potestis. Ut autem liberum Vobis sit in hoc rerum genere, inordinata quæque corrigere, & reformare, quodcumque dispensationis, aut facultatis Indultum circa præmissa a quolibet Romanæ Curia Officio hæcenus concessum, prudenti arbitrio vestro moderandum permittimus; nullum vero impotenter concedi volumus, nisi auditis prius Fraternitatum Vestrarum relationibus, & votis, adjectisque eidem Indulto ejusmodi formulis, & conditionibus, per quas integrum Vobis relinquatur arbitrium de illius executione, & effectu ita cognoscendi, ut nemini Ecclesiasticorum liceat, illius prætextu, Negotium ullum, aut Ministerium minus honestum, contra interdictum vestrum assumere, aut susceptum retinere, & protrahere. Interim in Pastoralis zelo vestro acquiescentes, Fraternitatibus Vestris Apostolicam Benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 17. Septemb. 1759. Pontificatus Nostris Anno secundo.

Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostris Domini Clementis divina Providentia Pape XIII. Epistola Encyclica ad Patriarchas, Primate, Archiepiscopos, & Episcopos Universæ Ecclesiæ Catholicæ.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

CLEMENS P. XIII.

Venerabiles Fratres Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Appetente Sacro Quadragesimali tempore, quod plenam mysteriis non sine mysterio magnam illam Paschæ celebritatem præcedit, qua una omnium solemnitatum dignitas est consecrata, providendum, Venerabiles Fratres, ut Sacratissimum jejunium sancte, religioseque a Fidelibus observetur, quod Legis, & Prophetarum testimonio commendatum, a Christo Domino consecratum, ab Apostolis traditum Ecclesiæ Catholicæ perpetuo retinet, ut per macerationem carnis, & animæ humilitationem ad Dominicæ Passionis, Paschaliisque Sacramentorum Mystera paratiores accedamus, & in ejus Resurrectione resurgamus, in cuius Passione, deposito veteri homine, simus commortui. Cujus tam sanctæ, tamque salubris institutionis retinendæ studio fel. recor. Prædecessor Noster Benedictus XIV. etsi binis ad vos Litteris in forma Brevis eximium Fraternitatum Vestrarum zelum excitavit, quo pluribus labefactata corruptelis Quadragesimalis jejunii disciplina ad pristinam observantiam vestra opera, & studio revocaretur; ob eamque rem nonnullas cavillationes, quibus omnis sacrorum vis jejuniorum infringebatur, de medio sustulit; tamen cum ab intensissimo, terribissimoque humani generis hoste tam multæ, & assidua sint Gregi Domini insidiæ; verendumque propterea sit, ne subinde infirmiorum animis novas veterator ille rationes, pravasque suggerat consuetudines, quibus enervata jejunii severitas, unde revocata dudum fuerat, illuc iterum relabatur; necessarium existimavimus Vobis has Litteras dare, quantaque in timore simus, ne qua vetus remanserit corruptela, vel nova labe cum Fidelium animarum pernicie Ecclesiasticæ in hac re disciplina inferatur, Fraternitatibus Vestris significare. De quo quidem timore nostro tantum intelligentis minui oportere, quantum ex eo sollicitudinis ad pastorem vestram vigilantiam accesserit; qua sive quidpiam de veteri corruptela post memoratas prædicti Prædecessoris Nostris Litteras fortasse reliquum fuerit, sive nova infringendis jejunii legibus, vel opinionum communita, vel a vera jejunii vi, & natura abhorrentes consuetudines humani pravitatis ingenii novissime sint invecæ, ea omnia, quantum juvante Domino fieri potest, radicitus convellenda curetis. In quibus profecto abulum illum censemus omnino numerandum, quem rumor quidam ad Nos pertulit; cum nonnulli, quibus ob justas, & legitimas causas ab abstinentia carniarum dispensatum fuerit, licere sibi putant potiones lacte permixtas sumere, contra quam prædicto Prædecessori Nostris visum fuerit, qui censuit, tam dispensatos a carniarum abstinentia, quam quovis modo jejunantes, unica excepta comestione, in omnibus æquiparandos iis esse, quibuscum nulla esset dispensatio, ac propterea tantummodo ad unicam comestionem posse carnem, vel quæ ex carne trahunt originem, adhibere.

Verum neque commodius, nec majori proficiendi spe revocare homines aggrediemini ad sacrosanctam Jejunii legem observandam, quam si illud populos doceatis; Christiani hominis Penitentiam præter cessationem a peccatis, & male actæ vitæ detestationem, eorumdemque peccatorum Sacramentalem Confessionem, illud etiam postulare, ut per Jejunia, eleemosynas, orationes, & alia spiritualis vitæ opera divinæ Justitiæ satisfaciamus; omnem enim iniquitatem, parva, magnave sit, aut ab ipso penitente, aut a Deo vindicante puniri oportere: nisi igitur a Deo puniri velimus, id non aliter vitare nos posse, quam si ipsi nos puniamus. Quæ quidem doctrina si constanter populorum animis inculcetur, & a Fidelibus denique alte imbatur, mi-

nus profecto verendum erit, ne qui profligatos mores abjecerint, ac per Sacramentalem Confessionem peccata sua eluerint, non eadem peccata velint, atterenda carnis concupiscentia per Jejunium expiare. Præterea quibus perisusum fuerit, se peccatorum minus dubie poenitere, cum se impunitos esse non sinant, ii profecto poenitentia amore capti, latabuntur Quadragesimali tempore, cæterisque certis diebus, cum S. Mater Ecclesia edicit Fidelibus Jejunandum, oblatam sibi esse occasionem qua dignos poenitentia fructus faciant. Cumque nullo non tempore oporteat dominas habere concupiscentias; scriptum est enim, post concupiscentias non eas, & a voluntate tua avertere; facile animum inducant, sacratissimo totius anni potissimum tempore, corporis intemperantiam mitigare Jejunio; ut anima cognitione sui recepta intelligat, qua compunctione parare se debeat ad Sanctissima Passionis, mortis, & Resurrectionis Jesu Christi recolenda mysteria. Itaque poenitentia stimulis tacti, minus suavitates exquirant in dapibus, minus sectentur cupidiarum delicias, quæ quamvis cum abstinentia a veteris cibis non discrepare videantur, tamen eas, qui mensæ apponant suæ, illum non immerito dixeris, non tam usitatas abjecisse delicias, quam cupiditatem suam ad inustatas illecebras traduxisse: minus denique, aut, quibus se subducant a Jejunio, querant effugia, aut argutiis studeant Ecclesiasticam legem infringere.

Vestrum igitur est, Venerabiles Fratres, exemplo æque ac verbo populis præcuntes, tantum in eorum animos poenitentia studium, & amorem injicere, ut alacriter Jejunium aggressi, & illud ad præscriptas a Catholica Ecclesia leges observent, & eleemosynis etiam atque oratione sanctificent; & id, quo maxime spectat Ecclesia, denique consequantur, ut corpore mortificati, & Christo consecuti, ad novam in Paschali Solemnitate novi hominis vitam revocati, magna cum fiducia reviviscenti Christo Domino possint occurrere. Gratia Domini Nostri Jesu Christi cum vobis omnibus, quibus Apostolicam Benedictionem, benevolentiam in vos, & charitatis nostræ pignus, amantissime impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 20. Decembris Anno 1759. Pontificatus nostri Anno secundo.

URBIS, ET ORBIS.

Sanctissimus Dominus N. Clemens Papa XIII. prævio voto S. Congregationis Indulgentiis, & Sacris Reliquiis præpositæ, indultit die 19. Maii 1759. Omnibus Ecclesiis Parochialibus Orbis Christiani Altare privilegiatum quotidianum ad Septennium, quo expleto Sanctitas Sua præcipit omnibus Episcopis, Abbatibus, & Sede vacante, Vicariis Capitularibus pro unaquaque suarum Diocesium Paræcia pro confirmatione ejusdem Privilegii ad septennium. Idque fieri jubet sub unico tantum Brevi, atque vult, hoc unicum Breve suffragari omnibus uniuscujusque Diocesis Ecclesiis Parochialibus. Ne autem Parochi expensis graventur vetat omnibus tum Episcoporum, quum Abbatum Officialibus, sub poena nullitatis præfati Privilegii, ne quicquam penitus exigant a Parochis, sive pro ipsis certiorandis, sive in expediendis litteris pro designatione Altaris privilegiati in eorum Paræciis.

Sanctissimi Domini Nostri Domini Clementis Divina Providentia Papa XIII.
Constitutio.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum omnium quidem Ecclesiarum, tum earum præsertim, quæ in remotissimis regionibus sunt constituta, decet Apostolicam Sedem curam gerere. Fideles enim illic degentes, vel Ecclesiæ corpori recens inserti, vel undique Paganorum ritibus, & superstitionibus circumdati, nisi

novarum plantarum instar foveantur, irrigentur, diligenterque custodiantur, periculum est ne paulatim arescant, in eisque fructum, quem optat, caelestis Paterfamilias non adveniatur. Hinc Romani Pontifices Prædecessores nostri, quorum exemplum Nos quoque secuti sumus, in eadem Regionibus Sæculares & Regulares Clericos bene multos, qui in agro Dominico operarentur, mittendos curarunt. Sed infensissimus humani generis inimicus, qui inter frumentum zizania superfeminare solet, discordiarum semina inter eorum aliquos spargere adeo consuevit, ut non raro sui muneris obliui, ac Apostolicæ legationis immemores, pro eo quod gentibus ac populis sedentibus in tenebris, & regione umbræ mortis fidei lucem ingerere, & ad veritatis agnitionem perducere curent, ipsi inter se levissimis de rebus maximas contentiones ineant: quod interdum eo usque protenditur, ut eodem temporis, ac loci vestigio, quo Evangelium salutis afferunt, & pacem Christianam annunciant, quam Christus discipulis suis velut unicam hæreditatem testamento reliquit, eas ipsi turbas excitant, ut qui eis adherent, pro partium studio etiam ad arma concurrant, ac manus inter se non sine bonorum omnium genitu conferant. Id vero eo acerbius ferimus, quo eorum disidia Catholicæ fidei propagationi summo esse impedimento propemodum videamus, atque in melle multa veros Operarios adhuc paucos doleamus.

Disidiorum causa ejusmodi est, quod dum e Regularibus nonnulli in vindicandis privilegiis toti occupantur, interim opus ministerii sui in confirmationem Sanctorum, & in adificationem Corporis Christi, negligentes interdum quod ore docent, ac verbis adituunt, factis negare; ac manu destruere videantur.

Nuper siquidem, non sine intimo cordis nostri dolore accepimus in Regno Tunkini in Indiis Orientalibus Regulares nonnullos, qui eodem ad Christi religionem propagandam missi sunt, sub obtentu conservandorum privilegiorum, quæ Regularibus eisdem ab Apostolica Sede concessa fuerunt, Conservatores Judices, ut vocant, præter ordinem, & contra Apostolicarum Constitutionum spiritum ac mentem tales sibi delegisse, quos nec ipsa instituti sui ratio pateretur; quique eo temeritatis pervenerunt, ut in Apostolicos nostros Vicarios ibidem degentes, quorum auctoritatem, ut religiosos viros decet, revereri debuissent, maximo cum Christiani nominis apud Ethnicos ipsos dedecore, gravique cum perturbatione illarum Ecclesiarum, excommunicationis, & suspensionis, & interdicti sententiam ferre non dubitaverint. De quibus omnibus cum a Vicario Apostolico ad Nos esset delata querelæ, requiem non habuit caro nostra, sed videntes tumultum in Domo Dei, in qua ne contentiones quidem Apostolus patitur, pro Summi Pastoratus officio duximus tanto malo validioribus remediis quantum occurrendum. Ut vero cautius in re tanti momenti procederemus, Congregationem particularem nonnullorum S.R.E. Cardinalium, qui negotiis Propagandæ Fidei præpositi sunt, ad rem totam examinandam institimus. Qui quidem examen diligenter aggressi, primo Dubium illud, an potuerit eligi in Conservatorem Superior Regularis temporarius, pro rei gravitate minime censuere statim: ac protinus definiendum, sed reservato examine ac decisione ejusmodi dubii, inter cetera pro re nata declararunt, inhærendo Constitutionibus Apostolicis, & Decretis alias editis.

1. Quod denegata Regularibus, vel dilata facultas excipiendi Confessiones, sufficiens causa non fuerit eligendi sibi Conservatorem.

2. Quod proinde qui illum ea de causa elegerint Conservatorem, in excommunicationem inciderint ad formam Cap. fin. de off. & potest. Jud. Deleg. in 6. speciatim confirmati in Const. Gregorii XV. quæ incipit: Sanctissimus.

3. Quod electus hujusmodi Conservator sub poena suspensionis a divinis, ipso facto incurrenda, a Conservatoris nomine, & officio omnino abstinere se debeat, nullis, ac nullius valoris declaratis omnibus huc usque ab eo actis, & deinceps forsitan agendis.

4. Denique quod graviter moneantur Regulares omnes, ut in posterum remotis partium studiis, & proprii Ordinis commotis, ad animarum salutem unice invigilent, ne tandem Sedes Apostolica tot Episcoporum querelis fatigata, privilegia olim Regularibus concessa pro incremento Missionum, quæque nunc ad earumdem perniciem tendere cernuntur, revocare cogatur: Atque ad hunc effectum, nequis esse possit ignorantia locus, hujusmodi Decretorum exemplar Superioribus Generalibus

libis respo: intimerur, ut eorumdem observantium, & executionem solli cite curent.

Quæ quidem omnia cum essent a Nobis auctoritate Apostolica confirmata hoc tamen temporis intervallo in regionibus adeo distitis discordiarum, & scandalorum incendium, nec relinqui, nec temperari potuit, imo multo etiam magis actum, ac dilatatum est, adeo, ut graves querimoniae ad Nos usque pervenerint, negata etiam fuisse in summo vita discrimine Sacramenta nonnullis eorum, qui Judicis Conservatoris judicio, & censuris non obtemperassent. Quibus ex causis haud diutius differendum Dubii huc usque suspensi definitionem rata dicta Congregatio, deductis hinc inde juribus, & re mature perpena, ac præ oculis habitis Constitutionibus Apostolicis, tum & fere communi juris Canonici peritorum consensu, ac præsertim resolutione Congr. Episcoporum, ac Regularium negotiis præpositæ, quæ ab Archiepiscopo Turritano consulta: An Regulares unius Conventus, Monasterii, vel Domus aliquem Priorem, Guardianum, vel quemvis alium quamvis Regulari dignitate fulgentem in suum Conservatorem eligere, vel deputare possint? die 8. Octobr. anni 1617. rescripsit: Non posse: his, aliisque similibus Decretis inhærens die 8. Martii currentis anni, tandem in hunc modum propositum Dubium resolvit. Consulendum Sanctissimo, ut dignetur declarare Superiores Regulares temporarios nullibi, & in nullo casu posse eligi in Conservatores: in partibus autem Infidelium expedire, ut Conservatores omnino non eligantur.

Hoc Nobis relatum exhibitumque Decretum jam satis agnovimus quoad utramque partem Apostolicis Constitutionibus consentaneum, & congruum. Jamdudum enim Prædecessores nostri Bonifacius VIII. in Constitutione, quæ incipit: Statutum; Gregorius XV. in Constitutione, quæ incipit: Sanctissimus in Christo Pater; & Innocentius X. in litteris informata Brevis, quæ incipiunt: Alias a Nobis; animadvertentes Regulares, aliosque, quibus ab Apostolica Sede generale, sive speciale privilegium concessum est, ut possint sibi Judices Conservatores eligere, sub ejusmodi privilegii prætextu, Episcoporum, aliorumque Judicum ordinariarum sive delegatarum jurisdictionem perturbare, & electos Judices conservatores suæ potestatis limites frequenter excedere; optimo sane consilio, dum privilegia ipsa sacra recta esse voluerunt, certum tamen modum Judicum Conservatorum electioni, certisque fines eorumdem potestati imponerunt, poenis etiam adversus transgressores constituit.

Horum igitur Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, de consilio Congregationis particularis supra memoratæ nonnullorum S.R.E. Cardinalium, qui negotiis Propagandæ Fidei præpositi sunt, videlicet Ven. Fr. Nostri Josephi S.R.E. Cardinalis Spinelli Episcopi Oltiensis, & Sacri Collegii Decani, ac dilect. fil. nostrarum S.R.E. Cardinalium Stoppani, Galli, Antonelli, & Columnæ de Sciarra; Motu proprio, ex certa scientia, & matura Nostra deliberatione, Nos in primis Constitutiones eisdem Bonifacii VIII. & Gregorii XV. necnon Apostolicas Litteras in forma Brevis Innocentii X. quarum tenorem hic pro inserto haberi volumus, cum singulis declarationibus in eisdem contentis innovamus, & confirmamus; ac eisdem Constitutionibus, & Apostolicas Litteras plenam robur, & firmitatem habere volumus, & mandamus.

Præterea, quoniam in iisdem Constitutionibus cautum est, ut ii dumtaxat in Judices Conservatores eligi possint, qui Dignitatem aut Personatum in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia obtinent, Nos eisdem Constitutionibus inhærentes statuimus & declaramus; non licere quibuscumque in locis Regularibus cujuscumque Ordinis, Monasterii, vel Congregationis, Mendicantibus, vel non Mendicantibus, etiam Societatis Jesu, aliisque quantumvis expressis, & speciatim nominare eos oporteat, cæterisque, quibus ab Apostolica Sede concessum est, ut Judices Conservatores sibi deligere possint, in vigore cujuscumque privilegii, cui, quatenus opus sit, expresse derogamus, Præpositos, Rectores, Provinciales, Definidores, Cuitodes, Priores, Præfectos, Vicarios, Visitatores, aliosque quoscumque Superiores Regulares non perpetuos, sed temporarios proprii, vel alterius Ordinis in Judices Conservatores eligere, quos hac in parte, & ad hunc effectum in dignitate Ecclesiastica constitutos non esse, eorumdemque electionem, etiam si fiat, servata in reliquis forma Constitutionis Gregorii XV. ipso jure irritam prorsus fore declaramus.

Tandem inhærentes alias decretis in Congregatione Generali de Propaganda Fide coram S.M. Urbano VIII. habitæ die 3. Februarii anni 1640. & prospectis etiam periculis, & scandalis, quæ ex electione Judicum Conservatorum in partibus Infidelium, plerumque in animarum perniciem, & publicæ tranquillitatis, atque Ecclesiasticæ Pacis perturbationem emergunt, juxta Decretum præfate Congregationis, auctoritate Apostolica denunciamus, Regulares Mendicantes, Monachos, & Clericos Regulares cujuscumque Congregationis & Ordinis, etiam Societatis Jesu, aliosque quamvis expresse & speciatim nominare eos oporteat, privilegio sibi concessio eligendi Judices conservatores, quousque in partibus Infidelium degunt, ac sacras Missiones exercent, nullo modo expedire ut utantur; sed omnes, & singulos in offensionibus, & causis, quæ ipsorum Ordines, ac privilegia tangunt, ut ad Nos, & ad Apostolicam Sedem recurrant, ut ab hac Ecclesia Ecclesiarum omnium Matre, & Magistræ, cui nihil antiquius est, quam cuique sua jura servare, rectum judicium, ac remedium præstolentur.

Decernentes præfentes Nostras Litteras, & in eis contenta quæcumque, licet Superiores quorumcumque Ordinum etiam Generales, vel Priores itidem Generales, seu Missionum, aut Missionarii ipsi, vel ab eis deputati, aut alii quicumque in præmissis ac circa præmissa interesse habentes, vel habere prætendentes ad hæc vocati, citati, vel auditi, sive causa, propter quas eadem præfentes emanarint, sufficienter adductæ, justificatæ, & verificate non fuerint, semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter observari: sicque, & non alias per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegates, quavisque auctoritate fungentes, ac etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, dictæque Sedis Nuntios, ac Vicarios Apostolicos, seu Visitatores quibusvis facultatibus munitos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus Sixti V. favore Ordinum Mendicantium, & Pii V. ac Gregorii XIII. incipien. in supereminenti favore Clericorum Regularium Societatis Jesu extra Europam existentium, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinum, & Institutorum quorumcumque etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus: Privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apostolicis etiam Mare Magnum, vel alias quomodolibet nuncupatis, eisdem Ordinibus, & Institutis, eorumque Superioribus, & Prælati, ac Personis etiam Missionariis in limine quoque, & actu primævæ illorum expeditionis, ac subinde, & successive, etiam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam prædictam, & per Nos pariter quomodolibet concessis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis: Quibus, & aliis omnibus, quæ præfentibus quomodolibet obitare possent, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specifica, & expressa, ac individua, necnon de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorumque tenores pro plene, & sufficienter præfentibus expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse, amplissime, & plenissime, necnon opportune, & valide derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Ut autem præfentes Nostræ Litteræ ad omnium notitiam deducantur, neque aliquis earum ignorantiam prætere, aut contra eas se excusare valeat; volumus, & mandamus earum exemplar Superioribus Generalibus Ordinum, Congregationum, & Institutorum prædictorum, seu illorum Procuratoribus Generalibus in Urbe existentibus, e quibus Missionarii quicumque extiterint, a dicta Congregatione de Propaganda Fide tradi debere. Quodque post traditionem hujusmodi omnes, & illos, quos concernunt, & concernent in futurum, perinde ardeant, & assiciant, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent.

Volumus etiam, quod earumdem præfentium Transumptis etiam impressis Manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Si-

potentia ad destructionem munitionum, fatagite, ut creditur vobis Oves, Christi sanguine redemptæ a venenatis hisce pascuis arceantur. Si enim necesse est a malorum hominum societate discedere, quod verba eorum multum proficiunt ad impietatem, & sermo eorum ut cancer serpit: quam vilitatem pestilentia efficiet Librorum, qui apte compositi, & artificii pleni, manent perpetuo, & semper nobiscum adstant, nobiscum peregrinantur, nobiscum Domi sedent, & eorum penetrant cubicula, ad quæ improbo, & occulto Auctori aditus non pateret? Constituti Ministri Christi in gentibus, ut sanctificetis Evangelium suum, perficite, laborate, & quantum in Vobis est, opere, & sermone succedit fallaciæ stirpes, corruptos vitiorum Pontes obstruite, insonate buccina, ne pereuntes Animæ de manu speculatoris requirantur.

Agite pro loco, quem tenetis; pro dignitate, qua insigniti estis; pro potestate, quam a Domino accepistis. Præterea cum nemo possit, ac debeat ab hujus trinitatis participatione secerni, & in tanto Fidei, & Religionis discrimine una omnibus dolendi, una juvandi communis sit ratio; Avitam Catholicorum Principum pietatem, ubi res postulat, implorate; gementis Ecclesiæ causam exponite; & amantissimos eius Filios, de illa tot nominibus egregie semper promeritos, ad opem ferendam excitate; ut, quoniam non sine causa gladium portant, conjuncta Sacerdotii, & Imperii auctoritate perditos homines contra phalanges Israel pugnantem strenue compescant, & eliminent.

Ad vos, Venerabiles Fratres, potissimum pertinet stare

pro muro, ne fundamentum aliud ponatur præter id, quod positum est, & tueri sanctissimum Fidei depositum, cuius custodiæ in solemnibus inaugurationibus sacramento vos addixistis. Detegantur Fidei Populo Vulpes, quæ vineam Domini demoliuntur; moneatur, ne capi se sinat splendidis certorum Auctorum nominibus, ne circumferatur nequitia, & astutia hominum ad circumventionem erroris; unoque verbo Libros excretur, in quibus aliquid resideat, quod lectorem offendat, Fidei, Religioni, bonisque moribus adversetur, & Christianam non sapiat honestatem. In quo quidem plerisque Vestrum intimo gaudio gratulamur, quod Apostolicis inhaerentes institutis, & Ecclesiasticarum legum strenui vindices omnia studia sua in hac avertenda peste fortes, vigilesque contulerint, nec siverint simplices tuto dormire cum serpentibus. Nos certe, qui sollicitudine omnium Ecclesiarum, & salutis Populi Christiani angimur, & distinemur, nulli parcetes labori, vestro etiam in tam gravi periculo adjuvari pollicemur. Deum interim in humilitate Cordis Nostri rogare non desinemus, ut det Vobis auxilium de sancto ad declinandam insidiantium hostium calliditatem, & ministerii vestri partes cumulate implendas; & in optati eventus auspiciem Vobis, & Gregi vestro Apostolicam Benedictionem amantissime impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die xxv. Novembris Anni MDCCLXVI. Pontificatus nostri Anno Nono.

EX CONSTITUTIONE LXXIV.
SIXTI V. PONT. MAX.

Pro erectione Congregationis Sacrorum Rituum, quæ incipit Immensa æterni Dei.

JAM vero, cum Sacri Ritus, & Cæremoniæ, quibus Ecclesia a Spiritu Sancto edocta ex Apostolica traditione, & disciplina utitur in Sacramentorum administratione, Divinis Officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione, magnam Christiani populi eruditionem, veræque Fidei protestationem commendent, fidelium mentes ad rerum altissimarum meditationem sustollant, & devotionis etiam igne inflamment, cupientes filiorum Ecclesiæ pietatem, & divinum cultum Sacris Ritibus, & Cæremoniis conservandis instaurandisque augere.

Quinque Cardinales delegimus, quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, ut veteres Ritus Sacri ubi vis locorum, in omnibus urbis, orbisque Ecclesiis, etiam in Capella nostra Pontificia, in Missis, Divinis Officiis, Sacramentorum administratione, cæterisque ad divinum cultum pertinentibus a quibusvis personis diligenter observentur, Cæremoniæ si exolverint, restituantur, si depravata fuerint, reformentur, libros de Sacris Ritibus, & Cæremoniis, imprimis Pontificale, Rituale, Cæremoniale, prout opus fuerit, reforment, & emendent, Officia divina de Sancti Patronis examinent, & Nobis prius consultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum Canonizationem, festorumque dierum celebritatem, ut omnia rite, & recte, ex Patrum traditione fiant, & ut Reges, & Principes, eorumque Oratores, aliæque personæ, etiam Ecclesiasticæ, ad Urbem, Curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apostolicæ dignitate, ac benignitate honorifice more majorum excipiantur, cogitationem suscipiant, seduloque provideant, Controversias de præcedentia in processibus, aut alibi, cæterasque in hujusmodi Sacris Ritibus, & Cæremoniis incidentes difficultates cognoscant, summarie terminent, & componant.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1588. undecimo Kalen. Februarii, Pontificatus nostri anno tertio.

EDITORIS PRÆMONITIO

AD LECTOREM.

Sacræ Rituum Congregationis Resolutiones non adeo perspicue adnotaverat Reverendus P. Ferrari in tua Bibliotheca verbo *Resolutiones* &c. immo quod ex fontibus non semper illas collegerit, apocryphæ ut plurimum visæ sunt Censoribus. Quare non sine consilio illas omisimus, Collectionemque nunc damus ab erudito Sacerdote Veneto Spiridione Talù semel atque iterum Venetiis publici juris factam, quæ singula ab innuente sæculo decimo septimo ejusdem Congregationis Responsa chronologico ordine, additis tamen concordantiis, vel discordantiis, complectitur. Singulos Articulos cum Indice Clar. P. Merati contulimus, quem omnium quotquot prodierunt exactissimum autumamus, & in hoc sequentes, quos heic adnotare haud incongruum est, non licuit reperire, nempe.

26. 73. 226. 263. 267. 282. 286. 289. 338. 352. 394. 456. 469. 470. 491. 516. 517. 530. 531. 532. 533. 545. 547. 549. 568. 632. 646. 647. 661. 667. 674. 678. 683. 715. 716. 718. 729. 733. 761. 807. 815. 833. 843. 844. 879. 880. 888. 891. 893. 896. 898. 899. 900. 903. 915. 927. 928. 929. 930. 960. 965. 977. 990. 991. 1007. 1023. 1027. 1048. 1051. 1053. 1057. 1059. 1061. 1062. 1063. 1064. 1066. Hi vero ex eo quod indice Meratiano desunt, non sunt illico explodendi, & ut apocryphi eliminandi; nam casus plerumque particulares, & veluti privata quædam responsa continent, quæ fortasse vel Patri Merati properanti effugerunt, vel ut verisimilius censemus, quasi non multum necessaria omisit. Inde est, quod eadem uti authentica, donec ab Archivis S. Congregationis non eruantur, nec recognoscimus, nec publici juris facimus, Indicem alphabeticum adjicimus in fine, ut facilius singulæ Resolutiones pro opportunitate reperias. Interim vale.

EX CONSTITUTIONE LXXIV.

SS. SIXTI V. PONT. MAX.

PRO ERECTIONE

Congregationis Sacrorum Rituum,

Quæ incipit Immensa æterna Dei.

JAM vero, cum Sacri Ritus, & Cæremoniæ, quibus Ecclesia a Spiritu Sancto edocta ex Apostolica traditione, & disciplina utitur in Sacramentorum administratione, Divinis Officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione, magnam Christiani populi eruditionem, veræque Fidei protestationem commendent, fidelium mentes ad rerum altissimarum meditationem sustollant, & devotionis etiam igne inflamment, cupientes filiorum Ecclesiæ pietatem, & divinum cultum Sacris Ritibus, & Cæremoniis conservandis illustrandisque augere.

Quinque Cardinales delegimus, quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, ut veteres Ritus Sacri ubi vis locorum, in omnibus urbis, orbisque Ecclesiis, etiam in Capella nostra Pontificia, in Missis, Divinis Officiis, Sacramentorum administratione, cæterisque ad divinum cultum pertinentibus, a quibusvis personis diligenter observentur, Cæremoniæ si exolverint, restituantur, si depravata fuerint, reformentur, libros de Sacris Ritibus, & Cæremoniis, imprimis Pontificale, Rituale, Cæremoniale, prout opus fuerit, reforment, & emendent, Officia divina de Sanctis Patronis examinent, & Nobis prius consultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum Canonizationem, festorumque dierum celebritatem, ut omnia rite, & recte, & ex Patrum traditione fiant, & ut Reges, & Principes, eorumque Oratores, aliæque personæ, etiam ecclesiasticæ, ad Urbem, Curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apostolicæ dignitate, ac benignitate honorifice more majorum excipiantur, cogitationem suscipiant, seduloque provideant. Controversias de præcedentia in processibus, aut alibi, cæterasque in hujusmodi Sacris Ritibus, & Cæremoniis incidentes difficultates cognoscant, summarie terminent, & componant.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1588. undecimo Calend. Februarii, Pontificatus nostri anno tertio.

APPROBATIONES.

Nihil in hac Collectione Resolutionum S. Congregationis Rituum, quam jussu Rm̄i P. Magistri Thomæ Augustini Ricchini Mag. Sac. Pal. Apost. attente legi, quod Catholicæ Fidei, aut bonis moribus adversetur, inveni, quare illam edi posse censeo.

Romæ Kalendas Aprilis MDCCLXII.

Prosper Petronius.

Demandante Rm̄o Patre Thoma Aug. Ricchino S. Apostolici Palatii Magistro, Collectionem hanc Resolutionum Sacræ Congregationis Rituum sedulo perlegi. Nihil in ea Catholicæ Fidei, aut bonis moribus difformem reperi, quare prælo dignum hoc opus censeo.

Dabam ex Aedibus Lateranis Kalend. Aprilis MDCCLXII.

Petrus Aloysius Bruni Clericus Beneficiatus, & Cæremoniæ Magister Sacrosanctæ Lateranensis Basilicæ.

D E C R E T A

SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS

NOTIS ILLUSTRATA.

CLERICI parati ratione paramentorum thurificandi sunt ante beneficiatos; Sacra Rituum Congregatio die 10. Junii anno 1602. in Lauretana. Ratione Paramentorum; Ita & beneficiati parati ante non paratos, sicut & Canonici sacris vestibus induti ante alios Canonicos non indutos; Ex aliis Decretis S. R. C. sub num. 9. & 18. & Cereimoniali Episcoporum lib. 1. cap. 23. n. 30.

Monachi Congregationis Cassinensis non sunt ullo modo cogendi accedere, nisi ad processionem Sanctissimi Sacramenti, juxta eorum antiquam consuetudinem, quam eis ubique conservandam esse censuit S. R. C. 10. Junii 1602. in Placentina. Decretum hoc uti emanatum a S. R. C. approbatur, & confirmatur ab Urbano VIII. Constit. edita die 17. Mensis Nov. 1638. quæ incipit *Nuper pro parte*.

Episcopus non potest cogere Regulares, ut faciant commemorationem ipsius in ultima collecta; S. R. C. 10. Junii 1602. in Egitanien.

Consuetudo immemorabilis, ut præter Diaconum & Subdiaconum Canonico celebranti solemniter assistat unus Capellanus cum pluviali; servanda est, S. R. C. 10. Junii 1602. eodem die & mense 1604. in Mantuana, & 27. Julii 1726. ad Episcopum Papiensem in audientia Sanctissimi Papæ Benedicti XIII. ad primum dubium. Solemniter; In Missis privatis nulla datur assistentia Canonico, sed celebrare debet uti simplex Sacerdos, servatis solummodo distinctionibus quoad paramentorum qualitates, & locum parandi; Vide num. 830. 951. & 966.

Ufus semel introductus juxta regulas libri Cereimonialis servandus est, & pax cum osculo omnibus viris Ecclesiasticis in choro sedentibus danda est; S. R. C. 8. Jul. 1602. in Messanen. Ufus semel introductus) amplius non dat locum Ecclesiarum consuetudini; Vide num. 41. & 55. In Choro Sedentibus.) Intelligentur qui jus sedendi habent in choro & stallum; pax enim stanti, & non sedenti danda est; Cereim. Episc. lib. 1. c. 24. num. 7. Cum osculo viris Ecclesiasticis) appropinquando genam, ita ut se invicem leviter tangant. Laicis vero, licet Magistratus, Barones, & Nobiles sint, cum instrumento, quod prius osculetur a porrigeant pacem, nulla reverentia quibuscumque facta antequam det, sed post datam pacem, etiam si adesset Imperator. Spectabit autem semper ad Presbyterum assistentem in Missis, in quibus adhibentur, pacem deferre. Subdiacono vero in aliis: qui dare debent pacem, postquam per osculum detulerint Dignitatibus & Canonici, etiam Magistratibus secularibus, sed istis cum instrumento; & postremo eam alicui tradit Acolytho, vel Cereimoniali, qui ceteris de choro distribuit, scilicet Ecclesiasticis cum osculo, Laicis cum instrumento. Regulari est, ut pax detur primo cujuscumque ordinis, ubi præbendæ sunt distinctæ; & ubi non sunt distinctæ, primo ab utroque latere, qui successive dat alteri subsequenti, dicens, Pax tecum, cui respondeat qui pacem accipit. Et cum spiritu tuo; Cereim. Episc. lib. 1. cap. 24. per totum. In Missis etiam planis coram Episcopo dari solet ipsi Episcopo pax cum instrumento; Idem lib. 1. cap. 30. num. 12. Vid. num. 1144. Diaconus vero & Subdiaconus in Missa solemniter, cum communicant, quomodo pacem accipiant, consule num. 84.

Assistentia, quæ a Canonici Diaconis hinc inde debetur per viam Episcopo accedenti ad Ecclesiam pro Missa & Vesperis celebrandis, fiat tantum quando Episcopus pergit intra, vel extra eandem Ecclesiam cum pluviali & mitra, non vero quando incedit cum cappa; S. R. C. 3. Aug. 1602. in Etsna. Cum cappa.) Tenentur cum aliis Canonici Episcopum ad Ecclesiam comitari, & tunc

dum alii accipiunt paramenta, ipsi sua accipiant; Cereim. Episc. lib. 1. cap. 9. num. 1. Vid. num. 1204.

Capellani, seu alii Ministri Ecclesiæ quocumque nomine appellentur, solitas functiones facere debent, licet Cereimoniale ad eas exercentes eos nomine proprio non appellet; S. R. C. 3. Aug. 1205. in Patavina.

In Regno Castellæ & Legionis servandum est Cereimoniale Episcoporum etiam in generalibus processionibus, ita ut Fratres, seu Monachi, vel Ordines regulares antecedant, & Presbyteri, seu Clerici seculares subsequantur, & ultimum locum detineant, nec mixtum cum Regularibus incedant. Superiores vero ditorum Regularium numerum debitum, decentem, & consuetum Fratrum ad easdem processionem mittant; S. R. C. 30. Aug. 1602. in una Castellæ & Legionis. Regulares antecedant. Religiosi post Fratritates laicorum juxta ordinem antiquitatis, vel prout de jure, vel consuetudine præcedere solent: postea curiales & officiales, inter quos ultimo loco ibunt nobiles & Magistratus; deinde clerus, hoc est, primo minister portans crucem Ecclesiæ Cathedralis, medius inter duos clericos cum candelabris accensis, deinde Clerici Seminarii, postea Curati Ecclesiarum Parochialium cum cottis, tum Collegiæ cum suis insignibus, quæ etiam in die Corporis Christi permittuntur, si alias illa deferre soleant; & ultimo loco Clerus Ecclesiæ Cathedralis, post quem Canonici parati suis paramentis, scilicet Subdiaconi cum tunicellis, Diaconi cum dalmaticis, Presbyteri cum planetis, & Dignitates cum pluvialibus, etiam Primicerius, licet dubitetur an sit Dignitas, ex decr. S. R. E. sub num. 59. Quæ paramenta hoc ordine erunt semper a Canonici assumenda in processionibus de die Corporis Christi, & in Litanis majoribus & minoribus, si commode quoad processionem Litaniarum fieri poterit: quo in casu saltem sex, vel octo eorum erunt cum pluvialibus, ultra duos Diaconos assistentes cum dalmaticis hinc inde cum Episcopo; Cereim. Episc. lib. 2. cap. 32. num. 1. & cap. 33. num. 5. seqq. Vide etiam num. 37. 209. & 1129. Circa vero Magistros tum Cereimonialium, tum Capellæ cum Cantoribus; Vide num. 114. & 159.

Beneficiati parati incensentur ante non paratos; S. R. C. 30. Aug. 1602. in Calaritana; V. num. 1.

Baldachini hæc in Ecclesia deferendæ sunt, ut dicitur in libro Cereimoniali Episcoporum lib. 1. cap. 4. S. R. C. 30. Aug. 1602. in Melphiten. Umbraculum, quod in processionibus deferri solet per nobiles laicos, vel Ecclesiasticos, deferri solet hoc ordine. Dignior ferat primam hastam, quæ est ante Episcopi dexteram; secundus alteram, quæ prima est ante Episcopi sinistram; tertius aliam, quæ immediata est sub prima a parte dextera; & sic successive usque etiam ad octavum; ita ut minus digni habeant postremas hastas post tergum Episcopi. Pluribus vero occurrentibus quam octo, servari debet idem Cereimoniale, ubi: Quod si inter digniores plures res essent, qui de æquali gradu, aut præminentia, contenderent; adeo ut omnibus his primo loco hæc baldachini assignari nequirent, relinquatur his ultimus locus, id est ubi processio jam pervenit ad Ecclesiam, ad quam dirigitur: talis enim locus reputatur, primo æqualis; Lib. 1. cap. 14. num. 3. Sacerdotes vero sive Dignitates sint, sive Canonici, sive Beneficiati, vel Mansionarii cum paramentis, id est cum pluviali, sive non prout processio sit cum paramentis, vel sine illis, hastas deferant per totam Ecclesiam, & in porta Ecclesiæ illas relinquunt in manibus Laicorum, ut dictum est; Cereim. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 10. & 33. num. 13. & 21. Vide num. 191. & 1115.

Tertiarii Sancti Francisci degentes in saculo, qui fuerint

rint de gremio alicujus Ecclesiæ, & illius choro obligati, debent recitare officia particularia illius Ecclesiæ; secus autem si sint de gremio, & nullatenus choro intervenire debuerint; S. R. C. 28. Sept. 1602. in una Ordinis S. Francisci de Observ. Nomine Officiorum particularium non ea tantum veniunt, quæ ritum habent solemnem, puta Titularis, Dedicacionis &c. sed obligantur ad recitationem illius Breviarii in integrum juxta ordinem dicte Ecclesiæ, ad cujus chori servitium tenentur: & hoc afficit etiam clericos choro Ecclesiæ Cathedralis deputatos, in quo ritus monasticus adhibetur. Quando Ecclesia Cathedralis est Regularis, Clerici seculares choro deputati recitare tenentur in choro juxta Breviarium Monasticum, nec Episcopus potest separare Clericos a Monachis. Secus autem si non essent choro obligati. Vide num. 1208. & 1275.

Canonici debent cantare alta voce, & potest Episcopus eos hortari ad id faciendum; S. R. C. 23. Nov. 1602. in Egitanien. Alioquin distributiones assignatas lucrari nequeunt; Ex Constitut. S. Pii V., quæ incipit *Ex proximo Lateranensi Concilio*, & ex Constitut. Benedicti XIV. quæ incipit: *Cum semper*; necnon ex Brevi ejusdem ad Eminentissimum Cardinalem Delphinum Patriarcham Aquil. cujus initium, *Delisse filii... Præclara decora*. Constitut. illa supralaudati S. Pii V. edita fuit die 20. Septembris 1571. Benedicti XIV. *Cum semper* 19. Augusti 1744. Et *Præclara decora* 19. Januar. 1748.

Genuefctendum est semper ab omnibus transeuntibus ante Sanctissimum Sacramentum, etiam dum sunt processionem per Ecclesiam; & contraria consuetudo declaratur abusus S. R. C. 14. Decemb. 1602. in Pacen. Genuefctendum est). Excipe crucem deferentem; Cereim. Episc. lib. 2. cap. 27. num. 7. An vero genuflexiones faciendæ sint ab omnibus duplicatis genibus, quando expositum est Sacramentum patenter, vel velatum, ac etiam inclusum in sola Pyxide. Vide num. 1224. & 1289.

Substitutus Archipresbyteri non debet cantare Missas, quæ ad ipsum Archipresbyterum pertinent, nec locum & honorem incensæ & pacis ipsius Archipresbyteri prætere; S. R. C. 14. Decemb. 1602. in Marugen. nullius. Nec alia officia ad ipsum Archipresbyterum pertinentia; Vide num. 164.

Potest Episcopus etiam in Ecclesiis Regularium cantare Missas Rogationum per suos Canonicos; S. R. C. 21. Januar. 1603. in Firmana. Missas Rogationum, etiam si inciderint infra octavam Paschatis, & in diem S. Marci, nisi in Ecclesia propria; Vide num. 612. 644. & 700.

Vicarius generalis præcedere debet omnes Dignitates & Canonicos, dummodo non sint parati sacris paramentis, & dummodo dictus Vicarius non sit ex numero Dignitatum, vel Canonicorum ejusdem Ecclesiæ, & velit tamquam Dignitas, vel Canonicus in Choro assistere, distributiones quotidianas lucrandi gratia: quia tunc sedere debet in stallo, seu loco suæ dignitatis, vel canonicatus; S. R. C. 12. Aprilis 1603. in Pennen. & 6. Septembris 1603. in Lauretana. Alia exceptio generalis habetur in Cereimoniali Episcoporum scilicet: Vicario generali dabitur locus, quem habere solet pro consuetudine diversarum Ecclesiarum; Lib. 1. cap. 13. num. 13. & cap. 31. num. 15. Vide num. 109. 113. 156. 171. 222. 230. 582. 607. 616. 626. & 1205.

Cereimonialis liber nec laicis, nec clericis prohibet, quominus in processione SS. Sacramenti deferant intorticia, vel candelas accensas; S. R. C. 12. Aprilis 1603. in Adrianen. Nec laicis, nec clericis prohibet, sed potius præcipit, nempe, Intorticia & candelæ, quæ in processione delata fuerunt, non extinguantur, donec Episcopus cum SS. Sacramento benedictionem dederit; Cereim. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 29.

Assistentes Episcopo, & licet minus digni, præferuntur omnibus aliis, & ante Dignitates sunt thurificandi; S. R. C. 23. Maji 1603. in Nolana. Assistentes Episcopo) hoc ordine primo Presbyter assistens, deinde Diaconi assistentes, mox Canonici, & alii ordine suo; Cereim. Episc. lib. 2. cap. 1. num. 16.

Officium anniversarium, vel septenarium, vel trigennarium defunctorum post obitum, si cadat die dominico, Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

vel festivo, transfertur in diem sequentem cum eadem solemnitate; S. R. C. 23. Maji 1603. in Egitanien. Anniversarium) Adimplendum est ex voluntate testatoris, etiam extra diem annuam depositionis; Vide num. 1278. seqq. Transfertur in diem sequentem) vel potius antecedentem licet duplici majori impeditam, sed non festivam; Vide n. 144. 454. 457. 473. 559. 601. 869. seqq. & 1298. Cum eadem solemnitate non immutata Missa, & propria Oratione; Vide num. 601. 697. & 1298. seqq. Au valeat pro adimplenda mente testatoris Missa occurrens cantata diebus impeditis; Vide num. 1280. Quid statuatur de anniversario in ruralibus Ecclesiis; Vide num. 735. seqq. & in octavis privilegiatis incidente; Vide num. 485. 835. & 1055. Coram Sacramento, vide num. 587. & 1223. seqq. Notandum, quod hæc sanctio, licet nihil agatur de die tertia post obitum, tamen pari passu procedit cum septimo, & trigesimo; Rub. Miss. Defunct. in die obitus.

Assistentiæ ratio non habetur in receptione Cinerum, Candelarum, & Palmarum, sed quilibet debet accedere secundum prærogativam sui ordinis; S. R. C. 23. Maji 1603. in Nolana. Eadem ratio, quæ militat in Cathedralibus, non militat pro aliis Ecclesiis Canonicos non habentibus; alia est enim Rubrica in Cereim. Episc. præscripta pro Cathedrali, & alia a Missali Romano; scilicet quod Diaconus & Subdiaconus, si sint Canonici, ante omnes Canonicos accedant ad celebrantem in receptione cinerum &c. Cereim. Episc. lib. 2. cap. 19. num. 5. In aliis Ecclesiis vero, Ministri parati semper capere debent palmas, cineres &c. statim post digniorem de clero, a quo celebrans accepit cineres; Rub. Missal. 5. de feria 4. Cinerum.

Matutinum defunctorum pro generali eorum commemoratione non debet cantari pridie Vesperti in festo omnium Sanctorum, sed recitandum est mane die secunda Novembris post Laudes diei, S. R. C. 23. Maji 1603. in Egitanien. Episcopo præsentem concedit S. R. C. posse recitari die prima Novembris ante horam Completorii in Cathedralibus Ecclesiis modo infra exponendo sub num. 698. & 740. Similiter & in aliis non Cathedralibus & Episcopo absente, quando consuetudo esset in contrarium, dummodo pro commoditate & frequentia populi esset introducta; extra chororum vero licite absolvi posse post Vespertinas hora statuit rursus S. R. C. num. 1201.

Ubi adest consuetudo, quod Canonici & Dignitates ministrant Episcopo mitram, greinale, thuribulum, & id genus alia, debet servari, sicut etiam si adit consuetudo, quod Dignitas seu Canonicus gestet baculum ante Episcopum in quibusdam solemnitatibus; S. R. C. 1. Julii 1603. in Lanacen. & 14. Novemb. 1676. in Bituntina. Improbatur vero administratio bugiæ a Canonici Diaconis Episcopo exhibita; Vide num. 340.

Non tenentur omnes Canonici associare Episcopum ab eo altari, in quo Missam palam celebravit, ad sedem Episcopalem, si voluerit Missæ Conventuali assistere; S. R. C. 5. Junii 1603. in Tybernatem.

Destinatus ad regendum chorum non est dimovendus a choro, ut assistat Episcopo; S. R. C. 6. Sept. 1603. in Monopolitana num. 341.

Oratio, quæ dicitur in festo Sanctorum Fabiani & Sebastiani, non est alteranda, ita ut de S. Sebastiano tantum recitetur etiam in propria Ecclesia eidem dedicata; S. R. C. 6. Sept. 1603. in Egitanien. Non est alteranda.) Quando officium de S. Sebastiano tantum ut patrono principali, non vero minus principali recitatur, ut in rubr. Breviarii de occur. num. 8. sub ritu primæ classis, oratio non erit alteranda, nempe *Infirmatatem*, licet S. Fabiani nomen, cui soli competit eadem ut Pontifici, emissum fuerit; Vide num. 716. & 926.

Regularibus non convenit continuo officium, & horas canonicas cum Canonici, & Clericis secularibus in choro decantare; S. R. C. 15. Novemb. 1603. in Illerden. Intellige quando non sint choro obligati; Vide num. 11. & 1207. seqq.

Consuetudo, ut oblationes, quæ offeruntur cruci feria sexta in Parasceve, dentur Magistris Cereimonialium, servanda; S. R. C. 29. Novemb. 1603. in Beneventana.

Episcopus non debet in Ecclesia salutare Canonicos aperiendo caput, sed benedicendo manum; S. R. C. 10. Januar.

- nar. 1604. in *Elven*. Benedicendo manu.) Præfens decretum servari debet, cum Canonicus post cantatam lectionem in Matutinis, inclinatus profunde versus altare dicit: *Tu autem Domine &c.* & facta reverentia Episcopo, qui versus eum facit signum crucis, revertitur ad locum suum; *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 5. num. 6.* Regulariter Pontificali hac salutatione a communi cæterorum fidelium distinguatur oportet Præfens, sive Gubernator, vel Vice-Legatus; sicut erga Canonicos servari jubet Cæremoniale, *lib. 1. cap. 18.* ut hi ab Episcopo saluentur capitis inclinatione, qui mutuum correspondere debent salutationem caput similiter inclinando. Quod quidem reverentiales mutuos agnus ommittere necesse erit in Matutinis Tenebrarum per integram Feriam sextam in Parasceve, ac Sabbato Sancto usque ad solemnem Missam exclusive: sicut etiam in singulis mortuorum officii, concionatore semper excepto; *Cærem. Episcop. lib. 3. cap. 7.* Ad Episcopi Benedictionem non tenentur Canonici genuflectere, sed tantum caput inclinare, licet ministratur pontificaliter Episcopo celebranti. Nominæ vero Canonice intellige etiam Canonicos Collegiarum, si adit consuetudo; *Vide num. 1071.*
- 39 Commemoratio S. Mariæ in suffragiis Sanctorum debet fieri in Ecclesiis eidem dicatis, etiam si ejus Officium parvum in choro recitatum fuerit; *S. R. C. 12. Jan. 1604. in Bononien. &c. 13. Jun. 1682. 10. Jun. 1690. in una Ordinis S. Francisci.* Antiphona hujus commemorationis recitanda prout in Breviario assignatur, cum consueto versu & oratione; *Vide num. 673. seq.*
- 40 Dignitates, quæ habent præbendas cum onere cantandi Evangelium, seu Epistolam, non tenentur ministrare inferioribus; *S. R. C. 10. Januar. 1604. in Salamantina.*
- 41 In Ecclesia Collegiata exempta, præfente uno Canonico Cathedralis cum Episcopo, & Abbate Collegiatae ejusdem cum suis Canonicis, prius incensetur Canonicus, quam Abbas *S. R. C. 7. Februar. 1604. in Alexandrina.* Item si omnes Canonici Cathedralis adessent cum Episcopo; *Vide num. 157. & 169.*
- 42 Episcopo suffraganeo tenentur Canonici assistere, quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exercent; *S. R. C. 21. Febr. 1604. in Bracaren. Vide num. 52. & 708. seqq.*
- 43 Canonicus celebrans in aliqua Ecclesia Collegiata de Urbe præfente proprio Vicario illius Ecclesiæ, ad Missam Conventualem non tenetur in fine Missæ ante benedictionem reverentiam facere ipsi Vicario; *S. R. C. 21. Februar. 1604. in una Urbis.* Et non tantum Canonicus, sed & simplex Sacerdos, & uterque etiam in Missa privata; competit enim coram Summo Pontifice in tota Ecclesia, Legato Sedis Apostolicæ in sua Legatione, Patriarchæ, Archiepiscopo, & Episcopo in suis Provinciis, Civitatibus, & Diocesis reverentiam facere ante benedictionem in fine Missæ, ante Introitum &c. Papæ vero loco reverentia, genuflectionem unico genu; *Rub. Missal. 3. de Bened. in fine Missæ.*
- 44 Una clavis Reliquiarum Sanctorum Patronorum concedi potest Magistratui sæculari ejusdem civitatis; *S. R. C. 8. Maii 1604. in Lessorum.*
- 45 Ubi adest consuetudo, ut Capellani ministrent Canonicis cappas, vel pluvialia capite detecto, servanda est; *S. R. C. 19. Junii 1604. in Burgen.*
- 46 Episcopus potest habere fenestram ex domo respicientem in Ecclesia; *S. R. C. 19. Junii 1604. in Elborenen.*
- 47 Clerus Ecclesiæ Cathedralis unitus ultimo loco incedere debet in processionibus, neque Clerus, vel Canonici aliarum Ecclesiarum debent cum dicto Clero Cathedralis incedere; *S. R. C. 21. Aug. 1604. in Adrien. Vide n. 8.*
- 48 Non debet assistens Episcopo deponere illi biretum de capite, sed ipse sibi detrahat; *S. R. C. 21. Aug. 1604. in Savonen.* Loquitur de bireto presbyterali, non de pileolo mitræ supponendo: junior enim assistentium aufert mitram, altero a dextris Episcopi biretum accipiente, complanando leviter capillos, & dum imponitur ab assistente dextero eadem mitræ, postquam biretum imposuerit, alter a sinistris adjuvat, & vittas a tergo aptat; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 8. num. 3.*
- Potest Episcopus ex causa necessitatis olea sacra conferre cum minori numero ministrorum, quam præscribitur in libro Pontificali; *S. R. C. 21. Aug. 1604. in Curien. Rhetorum.* V. Pontificale de Officio in feria quinta Cœnæ Domini.
- 49 Præbyter ritu græco ordinatus a SS. D. Nostro licentiam petiit ingrediendi Religionem Capuccinorum, & celebrandi Missam ritu latino, & cum ex ejusdem Sanctissimi Dataria hujusmodi supplicatio ad S. Rituum Congregationem remissa fuerit; *S. R. C. censuit, licentiam petitam celebrandi ritu latino posse concedi post ingressum Religionis, & emissionem professionis; Eadem S. R. C. 16. Octob. 1604. in Anconitana.* Licentiam celebrandi Ritu Latino) Presbyteris græcis præcipue uxoris omnino revocavit S. Pius V., & ne deinceps græci latino more, aut latino græco ritu celebrare præsumant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna indignationis ac perpetuæ suspensionis prohibuit, etiam sub prætextu Missas, & alia officia divina celebrare. Constat, quæ incipit; *Providentia Romani Pontificis 20. Aug. 1556. edita.*
- 50 Cæremoniale Episcoporum non tollit immemorabiles, & laudabiles Ecclesiarum consuetudines; *S. R. C. 11. Junii 1605. in una Hispaniarum.* Immemorabiles & laudabiles: , nam Antiquitates Ecclesiarum abusus omnes, qui in Ecclesiis, aut Sæcularibus, aut Regularibus contra præscriptum Cæremonialis Episcoporum, & Ritualis Romani, vel Rubricas Missalis & Breviarii irrepsissent, debent omnino removere; & si adversus ea, quæ in dicto Cæremoniali statuta sunt, consuetudinem etiam immemorabilem allegari contingat, postquam cognoverint, aut eam non satis probari, aut etiam probatam suffragari utpote irrationabilem de jure non posse, executioni eorum, quæ in dicto Cæremoniali instituta sunt, diligenter incumbere debent, nec ulla suspensio aut appellatio admittitur; Innocentius III. Constituit, quæ incipit, *Apostolici Miserii 13. Maii 1723. & Benedictus XIII. in alia incipiente; in Suprema 23. Septemb. 1724. Vide num. 55.*
- 51 Preces ordinatæ ad impetrandam pluviam non sunt recitandæ inter Missarum solemnias, ne Missæ Sacrificium interrumpatur; *S. R. C. 11. Jun. 1605. in Ofsen.* Ita Preces ad postulandam ferenitatem, aliæque hujusmodi generis, ut in *Rit. Roman. de Process.*
- 52 Archipresbyter, seu alia Dignitas non debet se intrmittere in regimine chori, quod ad solum Cantorem, seu Primicerium pertinet; *S. R. C. 3. Septemb. 1605. in Tarentina.* Ad solum Cantorem, seu Primicerium pertinet,) in defectu prædictorum; & ubi non adest magister chori, spectabit hoc munus ad Cæremoniarum magistrum; *Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 5. num. 4.*
- 53 Commemoratio omnium Fidelium defunctorum non est celebranda, nec faciendæ in die dominico, sed transferri debet in feriam secundam sequentem; *S. R. C. 24. Septemb. 605. in Augustana.* In feriam secundam sequentem,) licet festum duplex minus occurrat, aut transferri contingat, omnibus Missis de Requiem celebratis; excepta Conventuali de festo post Tertiam celebranda; *Vide num. 606. 711. 732. 976. & 989.* Quid autem statuatur in Ecclesia Societatis Jesu Civitatis Oeniponti, consule *num. 887.*
- 54 Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione canonicatus, vel dignitatis, debet procedere omnibus Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus; *S. R. C. 24. Sept. 1605. in Ruthenen.*
- 55 Consuetudo immemorabilis aliquibus in locis, ut campanæ in salutatione Angelica non pulsantur ante pulsationem in Ecclesia Matrice, servanda est; *S. R. C. 24. Sept. 1605. in Gicunen.*
- 56 Magister Cæremoniarum, non autem Sacrista, debet vocare Vicarium, ut hora debita si voluerit ad Ecclesiam accedat; *S. R. C. 26. Novemb. 1605. in Urbinaten.*
- 57 Abbas semel benedictus cum usu bireti, si transferatur ad aliam abbatiam cum usu mitræ, non indiget alia benedictione, sed potest per seipsum mitram capere; *S. R. C. 25. Febr. 1606. in Bisuntina.*
- 58 Officium in choro dato signo inchoandum est, non excepto Vicario generali; *S. R. C. 25. Febr. 1606. in Nebrisonen.* Dato signo) campanarum jussu Sacristæ, cui spectabit,

- 59 abbit, ut indicentur horæ Vesperarum, Matutinarum, & Missæ, ac reliquarum horarum canonicarum; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 6. num. 4.*
- 60 Capellanus Confraternitatis non potest suo arbitrio sine expressa licentia Episcopi, processiones facere; *S. R. C. 4. Mart. 1606. in Mileten. Galatri.* Non potest) extra ambitum propriæ Ecclesiæ, intra vero an possit & quomodo; *Vide num. 785. seq.*
- 61 Eucharistia non est singulis diebus exponenda super altari, sed in quibusdam tantum solemnitatibus; *S. R. C. 4. Martii 1606. in Placentina Provincia Castellana.* In quibusdam tantum solemnitatibus, quæ considerantur regulariter Oratio quadraginta Horarum, & festum cum tota octava Corporis Christi; Constit. Clementis XI, quæ incipit: *Essendo state fatte*, & Benedicto XIII., & Clemente XII. confirmata die 1. Sept. 1736. & *Cæremon. Episcop. lib. 2. cap. 33. num. 34. Vide num. 112.*
- 62 Assistentia duarum Dignitatum, vel duorum Canonice Episcopo loci ordinario tantummodo convenit; *S. R. C. 9. Maii 1606. in Casaraugustana.*) Etiam Episcopo suffraganeo, quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exercent; nulli vero alteri, quamvis Sedis Apostolicæ Legato; *Vide num. 32. & Cærem. Episc. lib. 1. cap. 8. num. 4.*
- 63 Gubernator Civitatis etiam si sit uxoratus, thurificandus est immediate post Canonicos; absente vero Episcopo, & immediate post Vicarium generalem; *S. R. C. 9. Maii 1606. & 17. Novemb. 1607. in Faventina.* Thurificandus est duplici ductu ab illo ministro, cui cæteros Canonicos inerit onus thurificandi; *Cærem. Episc. lib. 3. cap. 5. num. 1.*
- 64 Posita præbendarum distinctione in presbyterales, diaconales, & subdiaconales, qui de novo obtinuerit presbyteralem, præcedere debet habentes diaconales; *S. R. C. 17. Junii 1606. in Tropien. Vide num. 265. 351. & 447.*
- 65 Decretum de die 11. Junii 1605. quod Cæremonialis liber non tollat laudabiles, & immemorabiles consuetudines, habet locum in omnibus regnis, & locis Christianitatis; *S. R. C. 17. Jun. 1606. in Elborenen.*) Consuetudines quando servandæ; *Vide num. 41.*
- 66 Baculi & mitræ usus sunt correlativa, & cui unum conceditur, alterum etiam concedendum videtur; *S. R. C. 7. Octob. 1606. in Argentina, & antea 8. Januar. 1605. in Treviren.* Baculo Episcopus in sua tantum civitate vel Diocesi utitur, & etiam alibi Ordinario loci annuente; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 17. num. 5. Vide num. 168. & 904.*
- 67 Vicario non licet dare benedictionem Diacono, antequam causet Evangelium, neque benedicere Prædicatori, antequam pulpitem ascendat; *S. R. C. 17. Martii 1607. in Pacen.*
- 68 Archidiaconus si sustinet baculum Episcopi, thurificandus est immediate post Presbyterum, & Diaconos assistentes; *S. R. C. 28. April. 1607. in Bracaren.*
- 69 Primicerius, licet dubitetur an sit Dignitas, debet in processibus capere pluviale sicut Dignitas, & non planetam sicut Canonicus; *S. R. C. 28. April. 1607. in Capuana; Vide num. 8.*
- 70 Benedictio, ac distributio Candelarum, & Palmarum regulariter potest fieri in omnibus Ecclesiis tam Collegiatis, quam Parochialibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus; *S. R. C. 28. Aprilis 1607. in Ofsien. Vide num. 796.*
- 71 Magister Cæremoniarum non potest alterare, seu mutare consuetudinem circa præintonationem antiphonarum ad Vesperas *S. R. C. 28. April. 1607. in Suesanen.* Consuetudo præintonandi antiphonas ad Vesperas spectabit ad Subdiaconum, vel alium juxta Ecclesiarum consuetudines hoc modo. Si Episcopus erit in crastinum celebraturus, Subdiaconus, vel alius a Cæremoniaro ductus præintonat primam antiphonam, Episcopo debitis reverentiis ante, & post intonationem factis, ibique erga eum stabit, donec erit præintonatio repetita, sic & ad Magnificat. Reliquæ quatuor per eundem, seu alterum, ad quem spectat, præintonari debent; secunda scilicet Diacono assistenti a dextris Episcopi; tertia Presbytero assistenti; quarta primo Canonico in choro si sit Archidiaconus, sive Archipresbyter, sive Presbyter; quinta
- Diacono assistenti a sinistris. Si Episcopus non erit in crastinum celebraturus, tunc non per Subdiaconum, sed per aliquem ex Canonicis, aut alium, ad quem de consuetudine Ecclesiæ spectat, præintonantur, primo ipsi Episcopo, deinde aliis Canonicis, incipiendo a dignioribus prout Ecclesiarum circa hoc usus suadet. Si interesse velit cum cappa, antiphonantur ab aliquo ex quatuor vel sex beneficiatis paratis, primo Canonico celebranti, deinde aliis Canonicis dignioribus juxta morem Ecclesiæ, absente Episcopo, & in Collegiatis unus ex Presbyteris paratis præintonat antiphonam primam psalmi celebranti, & illam ad Magnificat; reliquæ quatuor per cantorem, vel per ultimum paratum, si sint plures quam duo; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 1. num. 7. seqq. cap. 2. num. 3. seqq. cap. 3. num. 6. seqq.*
- 72 Episcopus concionaturus in aliena Diocesi coram Ordinario, etiam Cardinali, non debet petere benedictionem ob supremam episcopalem dignitatem; *S. R. C. 28. April. 1607. in Neapolitana. Vide num. 186.*
- 73 Genuflectendum non est ad orationes in Missa solemnibus, in qua dicitur Gloria, & Credo; *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.* Neque in iis, in quibus dicitur tantum Gloria, nec in votivis; sed tantum in Missis ferialibus, & defunctorum, licet ritu solemniori celebratis; *Rub. Miss. de Orat. & Cærem. Episc. lib. 2. cap. 18. num. 16.*
- 74 Chorus universus ad Primam, & Completorium debet replicare Misereatur, & Confiteor; *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.*
- 75 Septimum Candelabrum Episcopo celebranti adhibetur in Missis tantum solemnibus, non vero in Vesperis, neque etiam in Missis Defunctorum. *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.* Præfate vero Episcopo inferiori, & Episcopo extraneo, etiam in solemnioribus nullo modo convenit; *Vide num. 355. & 908.*
- 76 Canonici duo Diaconi assistentes, & non Presbyter assistens, debent elevare fimbrias pluvialis hinc inde, dum Episcopus progreditur, & thurificat altare; *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.*
- 77 Debetur assistentia Episcopo, quando facit ordinationes in Missa solemnibus; si vero ipsas in Missa privata, vel alias functiones episcopales in Pontificali facit, saltem duo Canonici assistant præter Archidiaconum, qui vocare debent ordinandos; *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.* Intellige quando celebrat per civitatem, non vero per diocesim, quoad Canonicorum assistentiam; circa vero Archidiaconum, qui vocare debet ordinandos, ne putes ipsum teneri ad exprimenda nomina singulatum, quia hoc spectat ad Notarium, sed per versum; *Accedant qui ordinandi sunt &c. Pontif. Roman. p. 1. de Ordinat. Vide num. 129.*
- 78 Canonici Ecclesiæ Collegiatae non debent in processibus incedere parati, sicut Canonici Cathedralis; *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.*
- 79 Gloria in excelsis Deo dicitur in Missis votivis Sanctæ Mariæ tam in Sabbatis feriatis, quam in Sabbatis Adventus; licet ipsa die Officium non fiat de Beata Virgine. *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.* Item in semiduplicibus Sabbato occurrentibus, si eadem Missa de Beata Maria tam solemnibus, quam privata celebratur, hymnus angelicus erit recitandus; *Vide num. 575. seq.*
- 80 Canonici omnes ex utraque parte chori thurificandi sunt ante Mansionarios, non obstante consuetudine in contrarium; *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina, & 27. Junii 1609. in una Urbis.* Thurificandi sunt) duplici ductu thuribuli Canonici & Dignitates; Mansionarii vero unico ductu. Legato, vel aliis Cardinalibus præsentibus, illi semel, isti transeundo thurificantur; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 31.*
- 81 Canonicus primus Presbyter debet Episcopo a posteriorum ministrare, si præbendæ sint distinctæ; si vero non sint distinctæ, prima Dignitas, vel primus Canonicus in ordine id facere debet; *Sac. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina.* In Cathedralibus Ecclesiis, & aliis Rectorem beneficiatum non habentibus; secus autem in parochialibus; aliique, sive sint Regularium Monasteria, sive non: spectat enim ad digniorem Ecclesiæ, vel Monasterii; *Vide num. 9. 231. 251. seq. 301. 320. 458. & 788.*
- 82 Assistens Presbyter debet Episcopum thurificare ad secundum,

dem, quicumque ille sit; non vero Diaconus Evangelii: S.R.C. 19. *Maii 1607. in Placentina.* Ad Sedem): secus ad altare, tunc enim ad prædictum Diaconum spectat; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 9. num. 3. Vide num. 92.*

73 Ubi adeit consuetudo recitandi Matutinum media nocte a clero sæculari, potest dimitti, & mutari, ut recitetur albefeente die, ex iusta causa: S. R. C. 20. *Junii 1607. in Oſcen.*

74 Presbyter assistens, licet non sit prima Dignitas, thurificandus est ante Archidiaconum a dexteris Episcopi assistentem, quamvis idem Archidiaconus sit prima Dignitas: S. R. C. 25. *Junii 1607. in Vercellen.*

75 Defunctorum Missæ non sunt cantandæ, nec celebrandæ diebus solemnibus: S. R. C. 23. *Jun. 1607. in Veronen.* Corpore etiam præsentem in Ecclesia, prohibentur Missæ solemnes defunctorum, licet unica, in festis primæ classis festivis; demptis feriis secundis & tertiis Paschatis, & Pentecostes; Feria quoque quinta in Cœna Domini, sexta in Parasceve, & Sabbato Sancto. Vide num. 498. 1030. 1101. & 1262. seqq. Aliis diebus præsentem cadavere in Ecclesia non vetatur Missa defuncto non solemnibus; & etiam absente corpore, licet apud illos non sepeliatur, exclusis duplicibus primæ & secundæ classis, ac diebus festivis: Vide num. 1263. Anniversaria dies, tertia, septima, trigesima, & aliæ Missæ cantatæ ex dispositione Testatorum, censuit Sac. Congreg. ut celebrentur diebus non festivis de præcepto, etiam Officio duplici majori occupatis: *Eadem Sac. Rit. Cong. 19. Missæ private celebrandæ non erunt de Requiem, etiam in duplicibus omnibus per annum licet minoribus, & translatis; tam in diebus festivis, quam ferialibus, nec non Dominicis per annum omnibus) in quibus Dominicis, anticipatæ ante Epiph. vel post Pentecost. non comprehenduntur) & feriis privilegiatis, de quibus consule num. 205. 309. 352. & 1267. Item diebus infra octavas Nativitatis Domini, Paschatis, Pentecostes, & Corporis Christi, Vigilia Epiphaniæ, & per totam octavam, & durante expositione publica SS. Sacramenti: Vide num. 207. 307. 350. & 1262. seqq. 478. 483. 642. 691. 835. 882. seqq.*

76 Clerici Seminarii debent in processionibus primi incedere ante clerum sæcularem, & relinquere locum digniorem Curati: S. R. C. 1. *Sept. 1607. in Capuana: Vide num. 8.*

77 Consuetudo immemorabilis, quod eodem tempore thurificentur Canonici, & Magistratus servanda est: S. R. C. 1. *Sept. 1607. in Fanen.* Usus duorum thuribulorum ab ipsamet Sac. Congr. alias improbat, hoc loco permitti videtur: Vide num. 93. & 167.

78 Consuetudo, ut Hebdomadarius ad Vesperas capiat pluviale ad capitulum, & non a principio Vesperarum, servari potest; S. R. C. 1. *Sept. 1607. in una Theatinorum.*

79 Antiphonæ feriales ad Laudes ante Nativitatem, omitti possunt in festo solemniter celebrato, ut contingit in festo S. Thomæ, sed Antiphonæ majores ante Nativitatem, etiam in festis solemnioribus, dicendæ sunt ad Magnificat: S. R. C. 17. *Novemb. 1607. in Brugen.* Omitti possunt). In Hispania, ne prædictæ antiphonæ omitantur, Gregorius XIII. statuit, ut die 16. Decembris dicendæ sint propter festum Expectationis Beatæ Mariæ Virginis die 18. occurrentis, omiſſa antiphona, quæ ad Canticum dicitur, cujus loco dicatur ea, quæ ad Canticum ponitur in Psalterio; & idem fiat de antiphonis in die S. Thomæ occurrentibus, reponendis in Sabbato, quando festum Expectationis hujusmodi in Sabbato venerit, ut scilicet antiphonæ in die S. Thomæ occurrente, tunc reponantur 16. Decembris, dempta ea, quæ dicitur ad Canticum, ut supra; Gregorius Papa XIII. die 30. Dec. 1573. Constitutio quæ incipit: *Pastoralis officii.* Vide num. 635.

80 Simplex reconciliatio Ecclesiæ, seu Cœmeterii non consecrati, potest committi Presbytero in dignitate Ecclesiastica constituto; S. R. C. 9. *Februar. 1608. in Cameracen.* Hæc facultas ab Episcopo dari potest Sacerdoti, si Ecclesia, vel Cœmeterium sint tantummodo benedicta, si vero alias fuerint consecrata, Episcopus ipse reconciliare debet: *Rituale Roman. de Bened.*

81 Archidiaconus dum assistit Episcopo solemniter celebranti tam in Ecclesia Cathedrali, quam in alia, intel-

ligitur in choro præfens: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Cameracen.*

Quamvis præbendæ non sint distinctæ, convenit tamen, 82 ut fiat distinctio pluvialium, planetarum, & dalmaticarum in festis solemnioribus: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina. Vide num. 8.*

Missæ Conventuales infra octavam Corporis Christi, 83 possunt, ubi est consuetudo, cantari sine Diacono & Subdiacono, excepto die festo, & Dominico, & die octava: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina. Cantari sine Diacono & Subdiacono, & incensum absolute non adolere. Vide num. 34.*

Diaconus & Subdiaconus accipiunt pacem ab Episcopo 84 celebrante, statim post Diaconos assistentes, si in Missa Communionem non recipiunt: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Si vero sacram Synaxim assumeretur, tunc pacem capiunt ab Episcopo celebrante, cum ab eo accipiunt Communionem. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 24. num. 3. Vide num. 5.*

Usus Missalis & Breviarii Romani semel introductus in 85 aliqua Ecclesia, quæ habebat particulare Missale & Breviarium, confirmandus est, nec licet redire ad usum antiqui Missalis & Breviarii: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Trullen. seu Nullius.* Quæ habebat particulare Missale & Breviarium) ab ipsa prima institutione, vel per Sedem Apostolicam, vel per consuetudinem ducentorum annorum jam approbata, alioquin licet Romanus usus introductus fuerit, non posse satisfieri per particularem recitationem, statuit S. Pius Papa V. Constit. quæ incipit: *Quod nobis, die 15. Julii 1568. edita.*

Usus semel introductus, & receptus in Ecclesia Cathedrali celebrandi festum solemniter de aliquo Sancto, 86 tamquam de patrono, continuandus est, licet non sit de antiquis patronis Ecclesiæ, vel in Breviario Romano de eo non fiat Officium: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Semprenien.* Hoc decretum habet locum in iis locis tantum, in quibus usus prædictus esset introductus, ante Constitutionem Urbani VIII. emanatam die 23. *Martii 1630. Vide num. 243.*

Canonici digniores debent federe in sedibus, quæ sunt 87 viciniore sedi Episcopali: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Alexandrina.*

Canonici officium faciens ad Vesperas, non potest re- 88 cusare assistentiam Clericorum in defectu Capellanorum, vel Beneficiatorum, sub prætextu, quod Cæremionale dicat, id munus pertinere ad Capellanos, vel Beneficiatos. S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Alexandrina.* Cæremionale nuper recognitum, alternative a Presbyteris seu Clericis assistentiam, pluvialibus indutis, sumendam, statuit *lib. 2. cap. 3. num. 16.*

Episcopus ad Matutinum in nocte Nativitatis Domini, 89 federe potest vel in sede chori, vel in sede Episcopali, prout melius sibi videatur, & magis populo satisfaciatur: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.*

Aspersorium aquæ benedictæ porrigendum est Episcopo 90 a Priore Ecclesiæ Collegiatæ, dum eo accedit Episcopus; non autem a prima Dignitate, vel primo Canonico Ecclesiæ Cathedralis: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Cameracen.* Vide num. 71.

In thurificatione attendatur consuetudo inter Vica- 91 rium, & Canonicos, & alios, nisi Canonici sint parati: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina. Vide num. 1. 9. 16.* Hoc idem intelligitur in accipiendis Candelis, Cineribus, & Palmis.

Diaconus Evangelii debet thurificare chorum, nec ab 92 eo munere excusatur sub prætextu contrariæ consuetudinis: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Chorum). Hinc sub nomine chori non intelliguntur Acolythi, Thuriferarii, aliique, si choro supersunt, & reliquos populus, qui a Thuriferario omnes erunt incensandi, non vero a Diacono. Magni Principes vero, Magistratus omnes, Barones, Domicelli, & Mulieres insignes, ut Regina, vel Magnæ Principissæ, qui præter Imperatores, Regem, & Proreges, nec non Governatores Regnorum, & Provinciarum, ab iis thurificantur, ad quos ex consuetudine id munus pertinet, scilicet vel a Presbytero assistente, si Episcopus esset apud sedem, vel a Diacono Evangelii, si esset apud altare, vel faldistorium: *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 23.*

cap. 23. num. 24. 30. seq. & Miss. Rom. 10. de Incens. Vide num. 97.

93 Non approbatur usus duorum thuribulorum in incensatione personarum: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina. Vide num. 77.*

94 Duorum Canoniorum assistentia semper convenit Episcopo, five celebret ipse, five assistat divinis: S. R. C. 10. *Maii 1608. in Granaten.* Decretum, quod considerari debet in civitate, non vero per diocesim, non loquitur de Matutinis, quantumvis solemnioribus: *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 5. num. 1. Vide num. 157.*

95 Confraternitati Sanctissimi Sacramenti, si sumptus ceteræ facit, indulgetur ut in processione ejusdem Sacramenti aliqui ex confratribus, facis induti cum fanalibus accensis, incedant hinc inde, & apud idem SS. Sacramentum, dummodo major pars Confraternitatis cum sua cruce & insignibus incedant ante in loco suo, juxta Bullam Gregorii XIII. S. R. C. 10. *Maii 1608. in Nepesina.* Juxta Bullam Gregorii XIII. Jeditam 21. *Martii 1573. incipient: Cum interduum. Vide num. 151.*

96 Prima Dignitas det candelam Episcopo in festo Purificationis Beatæ Mariæ Virginis, & Episcopus det primæ Dignitati, ante Vicarium generalem, S. R. C. 14. *Januarii 1608. & 28. Maii 1616. Vide num. 16. & 454.*

97 Baro Dominus loci in Ecclesia parochiali non collegiata, ubi non sunt Canonici, thurificandus est post celebrantem, ministros paratos, & Archipresbyterum duplici ducto, ab eodem ministro, qui thurificat, & ante omnes alios Presbyteros; S. R. C. 27. *Sept. 1608. in Bisnina-nen.* Ab eodem ministro, scilicet a Diacono in Missis, in Vesperis vel Laudibus ab assistente parato ultimo, quantumvis sint sex vel quatuor; alioquin a Thuriferario: *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 1. & lib. 2. cap. 5. num. 10. seqq. Vide num. 92.*

98 Sanctæ Eulaliæ Officium cum octava, etiam si veniat in Quadragesima juxta antiquam & immemorabilem consuetudinem, concedit S. R. C. 6. *Decemb. 1608. in Barchinonem.* Juxta antiquam & immemorabilem consuetudinem); Dies enim infra aliquas octavas privilegiatas occurrentes, & in feriam quartam Cinerum suspenduntur ipsamet die tantum, atque ita commemoratio octavæ erit omittenda, & Preces in Officio recitandæ. Vide num. 334. seq. 537. & 1017.

99 Dignitatis tenentur associare Episcopum cum Canonici, ex debito, licet Cæremionale Episcoporum nominet tantum Canonicos: S. R. C. 10. *Januar. 1608. in Jacen.* Dignitates) etiam prima archidiaconalis. Vide num. 394.

100 In festo SS. Corporis Christi non convenit cantare cantiones vulgari sermone: S. R. C. 11. *Martii 1609. in Abulæ.* Cantiones vulgari sermone) sed hymni, præcipue sequentes; „ Pange lingua gloriosi: Sacris solemnibus: „ Verbum supernum prodiens. Salutis humanæ fator: „ Eterne rex altissime „ Celebrans quoque per viam semper submissa voce aliquot psalmos, vel hymnos recitabit, ministris respondentibus: *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 22. Rit. Rom. de Procession. Vide num. 1129.*

101 Benedictio Candelarum, Cinerum, & Palmarum, & aliæ similes actiones, quas faceret Episcopus præfens, eo absente, vel impedito ad primam Dignitatem, non vero ad Canonicum hebdomadarium pertinent. S. R. C. 21. *Martii 1609. in Pisauran. & 5. Jul. 1621. in Terentina.* Aliæ similes) ut sunt Nativitas Domini, Epiphania, Feria quinta in Cœna Domini, Dominica Resurrectionis, festum Ascensionis, & Dominica Pentecostes, & Processio in die Corporis Christi. Item festum Annunciationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, festum SS. Apostolorum Petri & Pauli, Omnium Sanctorum, S. Titularis vel Patroni Ecclesiæ; & dies anniversaria Dedicationis Ecclesiæ: item etiam Fontis benedictio; denique festum Patroni civitatis, vel festivitates aliæ extraordinariæ juxta peculiare locorum mores, & circumstantias: *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 27. num. 16. & 34. num. 2. lib. 3. cap. 3. num. 2.* Ad primam dignitatem). Et prima impedita ad secundam, & sic successive: nullo modo ad Vicarium generalem, tam in his, quam in aliis a S. R. C. enunciatis: Vide num. 118. & 297.

102 Canonici Episcopus assistens, superveniente digniore Canonico debet illi cedere locum assistentiæ: S. R. C.

20. *Junii 1609. in Ferrarien.* Edictum hoc consideratur, cum assistentes non sint parati, sed habitu Canonicali tantum induti, ut in *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 8. num. 4. Vide num. 304.*

Potest Episcopus compellere Regulares etiam per censuras, ut accedant ad publicas processiones: S. R. C. 27. *Julii 1609. in Ferrarien.* Monachos Congreg. Cassinensis excipit, nisi ad processionem SS. Sacramenti. Vide num. 2.

Abbas licet habeat usus micæ & baculi, & solemniter benedicere populo possit, privatam tamen benedictionem more Episcoporum per vias minime dare potest: S. R. C. 24. *Aug. 1609. in Provincia Burgenſi.* Comprehenduntur etiam Abbates populum habentes pleno jure subiectum, etiam si Pontificalibus induti, & per Ecclesiam suam incedentes. Vide num. 167.

Curatus ratione stolæ debet præcedere aliis Presbyteris etiam Canonici Ecclesiæ Collegiatæ; S. R. C. 24. *Octob. 1609. in Saxo Ferrato Nucernæ Diocesis.*

Presbyteri & Clerici Cathedralis omnes faciunt unum corpus cum Canonicis, & sub una cruce debent incedere: S. R. C. 28. *Novemb. 1609. in Maccraten. Vide num. 8. & 152.* Sub una Cruce). Adverte loqui decretum de cruce processionali, non Archiepiscopali in Cathedralibus ante Canonicos paratos tantum ponenda: *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 32. num. 5.*

Reliquiam deferre in processionibus, pertinet ad Superiorem Conventus, unde Reliquia assumitur, qui cum ministris paratis ultimo loco incedere debet; sed Regulares debent in diebus processionibus cedere digniorem locum clero sæculari: S. R. C. 23. *Januar. 1610. in una Senogallien. Montis Bodii, & 24. Sept. 1605. nec non 19. Apr. 1608. Vide num. 8. & 166.*

Archidiaconus non potest assistere Episcopo in habitu prelatitio non choralis, licet sit Prothonotarius: S. R. C. 6. *Martii 1610. in Asulanæ in Apulia.* An possit uti sub-tana violacea. Vide num. 119. & 184.

Canonici parati assistentes Episcopo præcedunt Vicario generali, & sunt ante ipsum thurificandi: S. R. C. 6. *Martii 1610. in Egitanen. num. 16.*

Canonici, vel Presbyter paratus officium faciens, debet habere locum etiam a Decano: S. R. C. 26. *Junii 1610. in Arboren. Vide num. subs. Habere locum) panno coopertum coloris solemnitatis in cornu Epistolæ præparatum, vel ad stallum, seu primam fedem chori ab ea parte, quæ eidem illa hebdomada obtigerit, in qua sede ponetur pulvinum, & alterum cum tapeto super alio scamno, seu genuflexorio ante se posito, super quo etiam ponitur liber serico colore cæterorum paramentorum tectus: *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 3. num. 4. Vide num. 115. & 143.**

Archipresbyter, licet sit prima Dignitas, in choro tamen cedere debet primum & digniorem locum Canonico celebranti, S. R. C. 26. *Jun. 1610. in arboren. Vide num. ant.*

Decretum in visitatione factum contra regulas libri Cæremionalis, non est servandum; S. R. C. 7. *Aug. 1610. in Vercellen.* Non est servandum); nisi ad servandas laudabiles, immemorabiles, & approbatas consuetudines esset emanatum. Vide num. 41.

Vicario generali in choro præsentem, & Episcopo absentem, si primum stallum ei detur in dextera altaris, sedebit in parte sinistra prima Dignitas, secunda vero post Vicarium, S. R. C. 7. *Aug. & 25. Sept. 1610. in Adrien. Vide num. 16.*

Nullo modo convenit, ut Magister capellæ faceret in processionibus cum beneficiatis; sed quacumque consuetudine, vel usu non obstante, debet incedere cum suis cantoribus immediate post crucem ante ipsos beneficiatos, vel in loco, ubi ab Episcopo ordinatum fuerit, S. R. C. 20. *Novemb. 1616. & 15. Januar. 1611. in Urbevitanæ. Vide num. 8.* In loco, ubi ordinatum fuerit) regulariter ante Thuriferarium, post quem præcedit Crux, *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 19. v. 13.*

Sacerdos, Diaconus, & Subdiaconus celebrantes solemniter possunt, & debent federe in banco, dum cantatur Gloria, Credo &c. Etiam si sint beneficiati, vel Capellani, prout sedent Canonici, non obstante qualibet con-

consuetudine , S. R. C. 17. Jan. 1611. in *Perusina* . Gloria , Credo &c.) Scilicet Kyrie , Graduale , & Sequentia , si multum tempus in iis decantandis infumatur , ultra illud , quod requiritur ad recitandum Kyrie , vel legendum Evangelium , quæ ante , non post sessionem recitanda , aut legenda sunt . Bancus vero pro eadem sessione erit oblongus sine postergalibus , decenti panno ornatus , licet Celebrans , & Ministri essent Canonici , semper a latere Epistolæ ponendus . Vide num. 110. & 143.

116 Cantor , si est Dignitas in Cathedrali , debet suum munus obire , vel per se ipsum , vel per vicecantorem antefumendum , ab Episcopo approbandum , qui non sit de iis , qui alioquin choro sunt obligati , S. R. C. 19. Maji 1716. in *Lucerina* .

117 Inter Canonicos Presbyteros nulla datur præcedentia , nec præminentia ratione doctoratus , sed tantum ratione ordinis , & antianitatis , S. R. C. 19. Maji 1611. in *una Terra Confligionis Diocesis Montis Regalis in Sicilia* . Similiter inter Presbyteros simplices . Vide num. 181.

118 Missarum solemnium celebratio , delatio SS. Sacramenti in processione in ejus festivitate , candelarum , cinerum , & palmarum benedictiones , & functiones similes , quas Episcopus præfens in sua cathedrali facere solet , & debet juxta formam libri Cæremonialis Episcoporum , absente vel impedito Episcopo , ad primam Dignitatem , & deficiente prima ad secundam , & sic successive pertinent , S. R. C. 29. Junii 1611. in *Civitatem seu S. Severi* . Functiones similes . Vide num. 101.

119 Canonicus Protonotarius potest uti subtana violacea in choro , & in Ecclesia , dum divinis assistit dummodo in cæteris habitum proprium Canonicis convenientem deferat , S. R. C. 14. Jan. 1612. in *Panormitana* . Dummodo in cæteris habitum proprium Canonicis deferat , alioquin partitiones quotidianas amittit . Vide num. 108. & 184.

120 Tenentur omnino Canonici ad cantandam Missam de die , ut lucentur distributiones , S. R. C. 28. Jan. 1612. in *Oscen* . De die) , idest de festo , vel feria currenti , ut in *seq. num.*

121 Missa Conventualis de festo , seu de feria currenti omnino cantanda est , non obstante quacumque contraria consuetudine , S. R. C. 28. Jan. 1712. in *Oscen* . Missa Conventualis) ; Benedictus XIV. decrevit , ut applicetur pro Benefactoribus in genere , in omnibus Patriarchalibus , Metropolitanis , Cathedralibus , & Collegiatis Ecclesiis , non obstante quavis licet immemorabili consuetudine in contrarium . Et non tantum de una , sed etiam de secunda , vel tertia , si forte ex Rubricis Missalis teneantur celebrare statuit ; cum hac tamen moderatione , quod consuetudo in contrarium stare possit quoad secundam , & tertiam dumtaxat , dummodo eorum benefactorum non obliviscantur in commemoratione defunctorum omnium ; Const. quæ incipit : *Cum semper* , die 19. Aug. 1744. emanata .

122 Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam , semper debet ministrari a prima Dignitate , vel digniore Canonico ; S. R. C. 12. Mart. 1612. in *Sarzanensi* , & antea 16 Jul. 1604. in *Salamantina* . Ly semper) non comprehendit Ecclesias extra Cathedralium Rectorem habentes , vel Monasteria . Vide num. 71.

123 Collegiata insignis ab ejus elevatione præcedit aliis Collegiatis antiquioribus ; S. R. C. 24. Mart. 1612. in *Firmiana* .

124 Ante Dignitates non debet poni pulvinar cum tapeto , sed debent sedere in suis stallis , prout sedent alii Canonici ; tamen ratione dignitatis potest indulgeri pulvinar de corio tantum , S. R. C. 24. Mart. 1612. in *Tudertina* . Ante Dignitates) , etiam primæ archidiaconales , cum Missam solemnem aut sacras functiones non peragant ; Vide num. 111. & 492.

125 Cæremonie novæ non inducendæ , nec antiquæ immutandæ , absque expressa licentia quam dare debet S. R. C. Ead. S. Cong. 12. Maji 1612. in *una Urbis* . Vide num. 41.

126 Rectores Ecclesiarum Parochialium in processionibus , non debent incedere inter Dignitates & Canonicos , sed separatim cum suo clero , & ante clerum Cathedralis , S. R. C. 22. Maji 1612. in *Motherana* . Vide num. 8.

127 Canonicus Diaconus , vel Subdiaconus , qui obtinuit

præbendam presbyteralem , non debet amplius uti dalmatica , vel tunicella , ut Canonici diaconi , quando paratur , sed planeta , ut presbyteri , S. R. C. 12. Maji 1612. in *Januæ* . Vide num. 1227.

128 Missa conventualis pertinet ad Cantorem , & Canonicos Ecclesiæ collegiatæ , non autem ad Vicarium , quando ipse habet tantum curam animarum parochianorum ; S. R. C. 7. Julii 1612. in *Vlyssiponen* .

129 Canonici tenentur assistere Episcopo etiam quando ordinationem celebrant extra propriam Ecclesiam , dummodo numerus sufficiens Canonico , & ministrorum in Ecclesia remaneant , S. R. C. 7. Jul. 1612. in *Elboren* . Extra propriam Ecclesiam) intra civitatem , non vero per diocesim . Vide num. 67. & 94.

130 Consuetudo immemorabilis , quod Passio Domini in Dominica Palmarum , & feria vi. Parasceves decantetur a Canonicis , debet servari , non obstante Cæremoniali , in quo disponitur eam a cantoribus decantandam esse , S. R. C. 7. Jul. 1612. in *Viterbien* .

131 Episcopus non potest signum , quod habere debent Canonici Cathedralis ad distinctionem , concedere aliis , vel immutare , inconsulta Sede Apostolica , S. R. C. 1. Sept. 1612. in *Hydruntina* .

132 Si occurrat festum Annuntiationis Beatæ Mariæ Virg. in Dominica secunda , tertia , vel quarta Quadragesimæ , non fit officium de Annuntiatione , nisi in Ecclesiis sub invocatione Annuntiationis dicatis , S. R. C. 1. Sept. 1612. in *Vlyssiponen* .) In iis Ecclesiis , in quibus habetur altare tantum , & solemnitas celebratur cum concursu populi , unica tantum Missa solemnitas sine commemoratione Dominicæ , & Evangelio ejusdem in fine permittitur , & comprehendit videtur quoad Missam solemnem etiam Dominica Passionis : Missale enim non prohibet , ut prohibet in Dominica prima Adventus , Quadragesimæ , Palmarum , cum tota hebdomada majori , Resurrectionis , & Pentecostes cum duobus diebus sequentibus , necnon feria quarta Cinerum , die Nativitatis , Epiphaniæ , Ascensionis , & Corporis Christi ; Rub. 6. Miss. de Transl. Fest. Vide num. 347.

133 Altare portatile ligneum cum ara lapidea , permitti debet non obstante consuetudine synodali , dummodo habeat solitum reliquiarum repositoryum , juxta reformationem rubricarum Missalis Romani , S. R. C. 10. Novemb. 1612. in *Cajetana* . Quo in capite statuitur ; , Ara lapidea ab Episcopo debet esse consecrata , in altari inserta , & tam ampla , ut hostiam , & majorem partem calicis capiat . Altare operiatur tribus mappis , seu tobaleis mundis , ab Episcopo , vel alio habente facultatem benedictis , superiori saltem oblonga , quæ usque ad terram pertingat , duabus autem brevioribus , vel una duplicata .

134 Canonici Ecclesiæ Collegiatæ thurificari debent duplici ductu thuribuli ; Clerici vero parochialium Ecclesiarum unico tantum ductu , nisi specialis adsit consuetudo , S. R. C. 19. Januar. 1613. in *Cesaraugustana* . Vide num. 70.

135 Abbates quando sunt plures in eodem loco , & habent clerum distinctum , debent in processionibus incedere , unusquisque cum suo clero , & in suo loco ; S. R. C. 19. Januar. 1613. in *Nucerina Gualdi* .

136 Protonotarii de numero participantium præcedunt Vicarios , & Canonicos tam in Ecclesiis Patriarchalibus Urbis , quam in aliis quibuscumque , etiam Cathedralibus extra Urbem , & solis Episcopis cedunt locum S. R. C. 4. Maji 1614. in *una Urbis* . Solis Episcopis cedunt locum) ; Protonotarii titulares neque intra Canonicos habent stallum , Vide num. 170.

137 Canonici , & Dignitates non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere , quando Episcopus celebrantem thurificat , S. R. C. 4. Maji 1613. in *Oscen* . Intellige de Cathedralibus ; de Collegiatis vero , si consuetudo esset introducta . Vide num. 1071.

138 Archiepiscopus potest ante se crucem deferri facere per monasteria , & per loca etiam exempta suæ diocesis , S. R. C. 13. Jul. 1613. in *Theatina* . Crucem deferri) , nisi præfente Cardinali Legato de latere , etiamsi Archiepiscopus esset Cardinalis . Cæremon. Episc. lib. 1. cap. 4. num. 1.

139 Non possunt Regulares processiones facere extra Ecclesiam in feria v. in Cœna Domini , nec in festo Corporis Christi , extra eorum jurisdictionem , & per parochiam alienam , S. R. C. 11. Decemb. 1613. in *Aretina* . Ita etiam seculares quoad feriam v. in Cœna Domini , & feria vi. in Parasceve , dum processio fit inter Missarum solemniam . Vide num. 1129.

140 Abbates non sunt associandi a suo domo , nec excipiendi , cum ad pontificaliter celebrandum accedunt ; S. R. C. 11. Decemb. 1613. in *una Hispaniarum* . Cassiuensibus , ex privilegio , quomodo liceat ; Vide n. 360. & 402.

141 Vicarius Apostolicus non potest functiones episcopales facere S. R. C. 15. Febr. 1614. in *Brundusina* .

142 Si incepta consecratione Ecclesiæ , correptus morbo Episcopus deficiat , & præsertim antequam ungantur Crucis , reassumenda est a capite consecratio ; S. R. C. 12. Apr. 1614. in *Vlyssiponen* .

143 Canonici Missam celebrantes coram Episcopo , non debent sedere in sede cum postergali , sed in aliquo scamno oblongo , tapete , vel panno cooperto in latere Epistolæ ; S. R. C. 19. Maji 1614. in *Turritana* . Item Episcopo non præfente , Vide num. 110.

144 Anniversaria , & Missæ de Requiem , quæ certo die dici debent , eo impedito , transferri possunt in sequentem , prout transtulit S. R. C. 19. Maji 1614. in *Turritana* . Vide num. 19.

145 Missæ votivæ jam acceptæ , quæ non possunt celebrari diebus impeditis , debent recitari de festo occurrenti cum applicatione Sacrificii ; S. R. C. 19. Maji 1614. in *Turritana* . Sive privatæ , sive solemnes ; Vide num. 1285. Pro defunctis vero , Vide num. 422.

146 Decano Missam celebranti in diebus solemnibus , debent duo Canonici assistere , & ministrare pro Diacono & Subdiacono , si Mansionarii , quibus animarum cura incumbit , in ipsius exercitio eo tempore sint impediti ; S. R. C. 14. Febr. 1615. in *Cocæten* . *Opitergii* .

147 Portionarii , & alii beneficiati , si in omnibus sint æquales Canonicis Ecclesiarum Collegiatarum ; & æqualiter incedant in processionibus , & sedant in æqualibus scamnis , thurificandi sunt duplici ductu sicut Canonici , non obstante Cæremoniali libro , qui intelligitur , quando non adfuit Presbyteri , qui non sint omnino Canonici æquales ; S. R. C. 21. Mar. 1615. in *Cesaraugustana de Daroca* .

148 Canonici Cathedralis Ecclesiæ absente Episcopo , vel sede episcopali vacante , in omnibus & per omnia præferri debent Magistratibus sæcularibus , qui non sunt de perpetuis , & majoribus ; & Concionatores debent prius Canonicos , quam Magistratus salutare ; S. R. C. 3. Octob. 1615. in *Tirasonen* .

149 Fratres Prædicatores nequeunt in suis processionibus SS. Sacramenti Dominica infra octavam Corporis Christi mutare viam semel a principio electam ; S. R. C. 14. Novemb. 1615. in *Pisauren* .

150 Absente Episcopo thurificandus est celebrans triplici ductu thuribuli ; S. R. C. 30. Jan. 1616. in *Comen* . *Valluvia* . Absente Episcopo) ; illo vero præfente duplici ductu incensetur , sicuti Episcopus coram majori , cui triplex ductus debeat ; Cæremon. Episcop. lib. 1. cap. 23. num. 32. lib. 2. cap. 2. num. 9. Vide num. 70.

151 Priores Confraternitatis SS. Sacramenti , non ante baldachinum post Capitulum , sed a latere baldachini in processione SS. Sacramenti debent incedere ; S. R. C. 30. Jan. 1616. in *Nicien* . Vide num. 95. & 1145.

152 Presbyteri alicujus Ecclesiæ intra limites propriæ Parochiæ , non possunt propriam crucem erigere ; sed debent incedere sub cruce Parochiæ , licet Parochia sit Regularium ; S. R. C. 12. Mar. 1616. in *una Urbis* . Vide num. 106.

153 Archidiaconus , si est prima Dignitas , debet facere officium Presbyteri assistentis , dummodo sit sacerdos ; & recusans cogendus est pœnis & censuris ; S. R. C. 28. Maji 1616. in *Brixiana* . Vide num. 180.

154 Cineres Episcopo ministrare feria quarta Cinerum , non ad primam Dignitatem , sed ad Canonicum eo die celebrantem pertinet ; S. R. C. 28. Maji 1616. in *Brixiana* . Cineres ministrare) , secus palmam & candelam statutis diebus ; Vide num. 203.

155 Delatio SS. Sacramenti in ejus die festo , absente Episcopo , spectat ad Dignitates seu Canonicos Cathedralis , atque ab eadem Cathedrali processio debet inchoare , & ibi finire ; S. R. C. 19. Aug. 1616. in *Tuscanella* . Vide num. 118. & 240.

156 Vicario generali sedenti in choro , licet supra Canonicos , absente Episcopo , thurificatio duplici , non autem triplici ductu debeat ; si autem non sit Præfatus ; S. R. C. 14. Jan. 1617. in *Nepesina* ; Vide num. 16.

157 Præfente Episcopo Diocesano , sedebit Abbas in loco suæ jurisdictionis , vel apud Episcopum in Sede Cameraali , absque ornatu , & suo gradu , vel in conspectu Episcopi ex alia parte in loco inferiore , cum uno parvo gradu , non excedente dimidium palmi ; S. R. C. 18. Mar. 1617. in *Aquilana* . Modus secundus videtur magis conformis Sac. Cong. & Cæremon. Episc. & in eo casu sedebit Episcopus in cornu Evangelii cum suis Canonicis in sede tribus gradibus præalta , panno serico concolori albis paramentis , non aureo , nisi esset Cardinalis ; Abbas in cornu Epistolæ cum Canonicis Collegiatæ , vel Monachis , qui sedere potest in sede ; vel uno parvo gradu erecta , ut hic statuitur , vel uno gradu humiliori Episcopo , ut alio in loco ex S. R. C. num. 371. Cæremon. Episc. lib. 1. cap. 13.

158 Lectiones duæ penultimæ , quando ab Episcopo Matutinum solemniter celebratur , sunt cantandæ a duobus Canonicis , qui hinc inde assistunt Episcopo , sive sint Dignitates , sive Canonici , etiam ultimi , non obstante alia consuetudine ; S. R. C. 18. Mar. 1617. in *Brundusina* . Qui hinc inde assistunt Episcopo) intellige non a principio Matutini , sed cum Episcopus stans in sua sede cum cappa nonam lectionem cantat : ad quem tunc & non prius accedunt duo Diaconi assistentes , minister de candelâ , & alius de libro serviens ; Cæremon. Episcop. lib. 2. cap. 5. num. 9. Vide num. 9.

159 Cæremoniarum Magister in processionibus incedit apud celebrantem , & ejus assistentes , & ubique discurrit , quando opus est , pro ordinanda processione ; S. R. C. 8. Maji 1617. in *Potavina* , & antea 30. August. 1602. & 28. Nov. 1609. Vide num. seq. & 8.

160 Magister Cæremoniarum , etiamsi sit Capellanus , quando officium exercet , & vestibus illius officii indutus est , sedere debet apud celebrantem , vel ejus assistentes pluralibus indutus ; quando vero non est in ministerio , sedere debet in choro inter Prebendatos , & presbyteros , vel Clericos sui ordinis , servato ordine suæ receptionis ; S. R. C. 30. Maji 1617. & 30. Apr. 1701. in *Viterbien* . necnon antea 30. Aug. 1601. & 18. Novemb. 1609. Vestis Cæremoniarum Magistri , tam primi qui inservit Episcopo quam alterius qui assistit Celebranti & Ministris , erit clericalis , ipsaque vestis inferior , ubi commode fieri possit , coloris violacei , super quam dum divina officia celebrantur cottam mundam induet . Concedi potest in Cathedralibus usus aliquarum ferularum serico , vel panno testarum , cum aliquibus ornamentis , aut insignibus S. Patroni , vel Ecclesiæ , vel Episcopi , componendarum , quas semper manibus gestent ; Cæremon. Episcop. lib. 1. cap. 5. num. 3. seqq. Vide num. 990. & 1170.

161 Ubi habitus Dignitatum est distinctus , & diversus ab habitu Canonicorum , quamvis Canonici sint impares numero , non sunt conjungendæ Dignitates cum Canonicis in processionibus , sed tres ultimi digniores , tam ex illis , quam ex istis , incedant simul in eadem riga ; S. R. C. 3. Jun. 1617. in *Melevisana* . Vide num. 8.

162 Duplex officium est recitandum de Sancto , cujus habetur insignis reliquia , ubi aservatur , vel sit corpus integrum , aut magna pars ejusdem , aut caput , & sit ex Sanctis approbatis , & positus in Martyrologio Romano ; S. R. C. 3. Junii 1617. in *una Urbis Theatinorum* . Duplex officium) & Missa cum Credo in ipsamet tantum Ecclesia , ut clarius explicavit S. R. C. 12. Mar. 1618. declarans per vocem ubi intelligi debere Ecclesiam tantum , non vero Civitatem , vel Oppidum ; Vide num. 165. & 215. Sanctis approbatis & positus in Martyrologio) aut quibus a S. Sede fuerit specialiter concessum , quorum Reliquiæ insignes , præter hic descriptas , pro licita Officii & Missæ recitatione sunt brachium , crus , aut illa pars corporis , in qua passus est Martyr , integra vero , non parva ; Vide num. 629. & 1239.

- 163 Ad Dignitates & Canonicos Cathedralis, si adsint, spectat assistere Episcopo solemniter celebranti, etiam in collegiata Ecclesia, vel parochiali; non autem ad Canonicos collegiatæ, vel Presbyteros parochialium, S.R.C. 15. Julii 1617. in Brundusina. Vide n. 6.
- 164 Substitutus Archiepiscopi non potest Missas, & divina officia celebrare, quæ ad ipsum, si adesset, pertinerent; sed spectant ad Canonicum successive; S.R.C. 22. Jan. 1618. in una Civitatis Castellana. Vide num. 14.
- 165 De reliquiâ insigni officium est solum recitandum in Ecclesia ubi asservatur, nec aliæ Ecclesiæ debent se uniformare cum Cathedrali, vel Matrice; S.R.C. 12. Mar. 1618. in Conchen. Vide num. 162.
- 166 Canonicus Cathedralis, vel Collegiatæ semper præcedere debent Regularibus, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis; S.R.C. 31. Mar. 1618. in Firmiana. Vide num. 8. & 107.
- 167 In personarum incensatione tota thurificatio faciendâ est cum unico thuribulo; S.R.C. 21. Jul. 1618. in Nucerrina, qui casus excipiendus sit; Vide num. 77.
- 168 Episcopus in aliena Ecclesia non potest sibi pulvinar & pannum coloris violacei sternere, & extra suam Dioccesim non competit illi deofculatio Textus Evangelii; S.R.C. 13. Octob. 1618. in Jadrin. Cappa quoque non utitur præterquam in Romana Curia, cum in divinis, Pontifice Maximo, vel sacro Cardinalium Collegio præsentem, assistit, ac etiam baculo pastorali, in sua tantum Civitate vel Diocesi, & etiam alibi ex permissione loci Ordinarii, & ubi consecrationes, aut ordinationes, vel benedictiones personales facere ipsi Apostolica auctoritate conceditur; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 3. num. 6. & cap. 17. num. 5. Vide num. 56.
- 169 Collegiata simplex præcedit parochialibus, etiam si antequam erigeretur, illis cessisset; S.R.C. 23. Mar. 1619. in Senogall.
- 170 Protonotarii Titulares neque supra, neque inter Canonicos locum habere debent; S.R.C. 23. Mart. 1619. in Spoletana. Protonotarii Titulares thurificandi erunt post Abbates, nisi essent consanguinei alicujus maximi Principis, qui pro judicio & prudentia Episcopi thurificari poterunt loco convenienti ante Dignitates & Canonicos; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 29. Vide num. 221. Quid dicendum in aliis Ecclesiis, & processibus; Vide num. 354.
- 171 Vicarius generalis, absente Episcopo, debet habere primum locum super omnes Dignitates, & Canonicos; S.R.C. 13. Julii 1619. in Militen. Excipe casus, primo quando Canonici sunt parati, secundo cum ipse est de gremio, tertio si consuetudo contrarium suadeat; Vide num. 16. 185. 222. & 230.
- 172 Canonici Ecclesiæ Cathedralis præcedunt Canonicos Collegiatæ, etiam intra eandem collegiatam, non obstante consuetudine; S.R.C. 19. Aug. 1719. in una Tuscanella. Vide num. 166.
- 173 Prior Collegiatæ: si intersit in Cathedrali, thurificandus est duplici ductu thuribuli, sicut Dignitates & Canonici, super quos tamen non habet præcedentiam; S.R.C. 19. Aug. 1619. in una Tuscanella.
- 174 Celebratio festi de Sancto Patrono Civitatis ad Episcopum, & eo absente vel impedito, ad primam Dignitatem pertinet; S.R.C. 28. Sept. 1619. in Colleen. Et prima impedita ad secundam, & sic successive etiam ad Canonicos, nunquam vero ad Vicarium generalem; Vide num. 101.
- 175 Non est laudabilis ea consuetudo, ut Episcopo cum cappa sedenti ad sedem suam, caput aperiatur & cooperiatur ab altero ex Diaconis assistentibus; nec ideo est querendum, ad quem eo casu spectabit, cum biretum debeat Episcopus sibi de par se extrahere; S.R.C. 4. Apr. 1620. in Lauden. & 21. Aug. 1632. in Isernien. Tenentur tamen Diaconi accipere biretum de manu Episcopi, & eisdem reddere; V. num. 443. Quid vero dicendum de pileolo mitræ supponendo, consule num. 38.
- 176 Lectiones secundi & tertii nocturni deficientibus cantoribus cantandæ sunt a Canonicis, incipiendo a junioribus ad præscriptum Cærem. Episc. lib. 1. cap. 4. Apr. 1620. in Conversana. Intellige de Matutinis tenebrarum, in quibus lectiones secundi & tertii Nocturni cantari vela

Cantoribus, vel a Canonicis pro more Ecclesiarum permittuntur; secus autem in aliis Matutinis Episcopo celebrante, in quibus primæ sex lectiones a totidem Canonicis junioribus incipiendo a juniore recitabuntur; septima & octava ab assistentibus Episcopo a lateribus in Missa, nona vero & ultima ab ipso Episcopo; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 5. num. 4. & cap. 22. num. 9. & seq.

Dum Horæ Canonice recitantur in choro, non sunt celebrandæ Missæ privatæ in altari majori; S.R.C. 2. Maii 1620. in Osceen. In altari majori intellige, ubi non asservatur SS. Sacramentum; tunc enim nunquam, nisi ex necessitate congruentius erunt celebrandæ; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 12. num. 9. Vide num. 1225.

Dum elevatur Eucharistia Sacratissima, Canonici & Clerus, sive in choro existant, sive processionaliter incedant, semper debent genuflectere; S.R.C. 2. Maii 1620. in Osceen. In suppositione loquitur, quod campanula ineaute pulsatur, quæ revera non erit tangenda; Vide num. 528.

Canonicus poenitentarius non potest cogi ad ministrandum pro Diacono & Subdiacono, quacumque consuetudine in contrarium non obstante; S.R.C. 22. Aug. 1620. in Anagnina, & 21. Jun. 1673. in Veliternen. Neque interesse choro, dum Confessiones in Ecclesia audit, & interim præsens in choro censeri debet, Conc. Trident. cap. 8. sess. 24. de Reformatione.

Prima Dignitas debet assistere Episcopo celebranti, licet sit unica; S.R.C. 12. Decemb. 1620. in Caloguritano. Nisi Dignitas esset archidiaconalis in persona Diaconi, non Sacerdotis, quia spectaret ad Canonicum Sacerdotem seniores assistere Episcopo uti Presbyterum; Vide num. 153.

Præcedentia inter Presbyteros sumitur ex antianitate ordinis non vero ex gradu doctoratus; quia presbyteratus ordo longe dignior est, quam gradu doctoratus; S.R.C. 30. Mar. 1621. in Cephaluden. Idem servandum inter Canonicos; Vide num. 117.

Episcopus processurus cum mozzetta, eam deponere debet coram Cardinalibus, etiam non Legatis, in Italia; S.R.C. 10. Julii 1621. in Januen. In Italia dum obviam iret Episcopus ad ejus civitatem advenientem Cardinali, usque ad portam, vel extra eam, vel etiam, si cum eisdem Legatis per urbem incederet, & abstinere etiam a delatione crucis ante se, si erit Archiepiscopus. Cardinali Legato vel non Legato in eorum civitate episcopali, seu in Diocesi commorante, ab usu mozzettæ Episcopus non tenetur abstinere; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 4. num. 4. & 7.

Confraternitates Laicorum in processibus procedunt ante Regulares, quas iidem Regulares sequuntur, postremo digniorem locum obtinet Clerus sæcularis; S.R.C. 7. Aug. 1621. in Messanen. Vide num. 3.

Canonici Protonotarii non lucrantur distributiones quotidianas, nisi proprio habitu canonicali intersint choro, processibus &c. S.R.C. 7. Aug. 1621. in Meliten. Subtanam violaceam tantum si deferant, an subtrahatur hæc distributio; Vide num. 119. & 721.

Præcedentia competit Dignitatibus, & Canonicis paratis super Vicarium generalem; neque consuetudo, immo vero abusus, suffragatur; S.R.C. 27. Sept. 1621. in Castellanen. A Dignitatibus; & Canonicis non paratis quando habeat Vicarius locum; consule num. 16. 171. 222. & 230.

Episcopus Canonicus præcedat omnes Canonicos, & dignitates in choro, & in omnibus actibus; S.R.C. 13. Novemb. 1621. in Calaritano; Vide num. 62. & 920.

Osiavarius Romanus a R.P.D. Bartholomæo Gavanato Cler. Reg. S. Pauli pro celebrandis cum octava festivitatis jam pridem elaboratum, ac referente bon. mem. Illustr. Card. Belarmino a Sac. Rit. Cong. non semel laudatum, probatumque, ut recitari possit, ne diutius religio viri desiderarent, eadem Congregatio posse imprimi seorsum a Breviario, unanimi illustrissimorum Patrum consensu decrevit 26. Febr. 1622. in una Rubricarum. Hoc Decretum cum sequenti extat in Octavario Romano a S.R.C. approbato. Vide num. 1314.

Si dies octava occurrat in Dominicis primæ, vel secundæ classis, in quibus de octava faciendâ est tantum commemo-

- 189 Coadjutori Episcopi debet primum stallum in choro, sive Sedes cameralis; S.R.C. 14. Jan. 1623. in Novarien. Vide num. 206.
- 190 Qui habet usum mitræ, & insignium Pontificalium, in Missis etiam privatis benedicit cum versu: Sit nomen Domini benedictum. Non potest tamen benedicere populo extra aedem celebrationis; S.R.C. 25. Maii 1624. in una Benedictionis. Qui habet usum mitræ &c.) ut sunt Episcopi extra suam dioccesim de licentia, non vero Prælati Episcopo inferiores, a quibus servandum Decretum Generale Alexandri VII. 1659. Vide num. 369. & 1272.
- 191 In Episcopi ingressu delatores Baldachini incedant pedites, & capite detecto; S.R.C. 27. Julii 1623. in Hyeracen. Vide num. 10. Delatores Baldachini, primo loco erunt Magistratus civitatis, deinde Nobiles cives usque ad Ecclesiam, sive alii, quibus ex consuetudine, vel ex privilegio id convenit. Cærem. Episc. lib. 1. cap. 2. num. 4.
- 192 Regulares Ordinis Minorum dum in oratione Sanctum Franciscum præfati Ordinis fundatorem nominant, non debeat adjungere de Paula; S.R.C. 23. Decemb. 1624. in una Urbis pro Minimis. Hoc decretum est generale; Vide num. 975. & 1019.
- 193 Missæ votivæ non possunt suffragari pro Missa Conventuali, quæ non potest omitti, etiam si cantetur Missa votiva, S.R.C. 16. Maii 1626. in Burgen. Missæ votivæ) suffragari possunt pro Conventuali diebus quibus officium recitatur de feria, exceptis privilegiatis, ut sunt Adventus (quo tempore excipit Sabbathum, nam licet officio de feria recitato, Missa erit de S. Maria), Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Rogationum, & Vigiliarum, quando Missa Dominicæ præcedentis non est reassumenda, si forte fuerit imposita, in quibus dici potest aliqua ex Missis votivis loco Conventualis hoc ordine. Feria secunda (nisi dicatur de defunctis, pro prima cujuslibet mensis die, ut accidit in feriis extra Adventum, Quadragesimam, & tempus Paschale) Missa erit de Trinitate; tertia feria de Angelis, quarta de Apostolis Petro, & Paulo; quinta de Spiritu Sancto, vel de Sacramento; sexta de Cruce, vel de Passione; Sabbatho de S. Maria. In ipsis non dicitur neque Gloria, neque Credo, nisi pro publica Ecclesiæ causa, dummodo sine paramentis violaceis celebrentur, in his enim Credo tantum conceditur die Dominico. In Missis autem beatæ Mariæ in Sabbatho, & in Missis Angelorum semper dicitur Gloria in excelsis; Rub. Miss. Gen. cap. 4. & 5. & alia in fine de votivis; nec non 2. de Missis Dei.
- 194 Celebrans, qui benedicit Cineres, Candelas, & Ramos, detecto capite sit; S.R.C. 18. Jul. 1626. in Pientina. Celebrans licet Canonicus, vel dignitas; Vide num. 235. Hoc decretum licet non reperitur in regestis, adnotatur tamen ab alio authentico; Vide num. cit.
- 195 Prima Sedes in choro conceditur Hebdomadario parato tantum; S.R.C. 22. Augusti 1626. in Casersana. Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Servandus est, etiam mutato proprio Breviario, & acceptato Romano, mos antiquæ & laudabilis consuetudinis recitandi in choro Officium parvum Beatæ Mariæ, etiam in semiduplicibus, & Dominicis, non obstante Rubrica Breviarii; S.R.C. 2. Jan. 1627. in una ordinis S. Benedicti Castalonæ; Urbani VIII. 16. Jul. 1627. mensis, & anni approbante, Constit. Cum sicut. Servandus est) an ex consilio, vel præcepto. Vide num. 1309. Non obstante Rubrica Breviarii; quæ officium parvum Beatæ Mariæ dici vetat, quando sit officium novem lectionum, & in Vigilia Nativitatis Domini, in feriis majoris hebdomadæ, infra octavam Paschatis & Pentecostes, nec non in Sabbatho, quando sit officium de S. Maria, quibus diebus omittitur in primis Vesperis, & in Vigilia Nativitatis a Matutino. Cum dicitur in choro, in Matutinis, & in Vesperis præponitur officio diei, in aliis locis postponitur. Prima vero dicitur post Benedicamus Domino, antequam legatur Martyrologium. Extra chorum potest dici pro temporis opportunitate, vel etiam omitti; Rub. Brev. de officio parvo B.M.V. num. 1112. & 1206.

Missæ Conventualis de feria in Cathedralibus, & Collegiatis omnibus est dicenda ultra Missam festi, & abusus sunt reformandi; S.R.C. 16. Jan. 1627. in una Abusus reformandi. Missa Conventualis de feria, quo in casu, ubi adest consuetudo, non est necesse ut applicetur Sacramentum, sed opus est orare in Memento pro defunctis; Benedictus XIV. 19. Augusti 1744. Constit. quæ incipit. Cum semper; Vide num. 121.

Coadjutor Canonici iusta de causa immunis, & exempti a choro, tenetur interesse, ut Canonicus lucretur distributiones; S.R.C. 20. Februar. 1627. ad dubium de Coadjutore.

In festo SS. Corporis Christi deferatur Eucharistia Celebrante; in Vesperis autem diei octavæ (si fiat processio) deferatur ab eo, qui cantavit Vesperas modo sit Dignitas, vel Canonicus; S.R.C. 12. Junii 1627. in Brundusina. Intellige impedito Episcopo in Cathedralibus, qui deferre debet Sacramentum de mane, licet Missa solemnis a prima Dignitate celebrata; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 15. seqq.

Celebrantes Missam solemniter, sedeant in loco parato pro celebrantibus a latere Epistolæ; S.R.C. 12. Jun. 1627. in Brundusina. Celebrantes qui simul sunt & Canonici; Vide n. 115. 143. & 462.

Absente Episcopo, Benedictiones Candelarum, Cinerum, Palmarum, & Fontis fiant per Celebrantem; S.R.C. 12. Jun. 1627. in Brundusina. Quis vero celebrare debeat; Vide num. 101.

Dignitates nolentes celebrare Missas Pontificales, absente Episcopo, iusta causa impeditæ, possunt assistere in suo stallio in choro, S.R.C. 12. Jun. 1627. in Brundusina.

Cum Episcopus benedicit Cineres, debet Celebrans imponere cineres Episcopo. Quæsitum est, an id servar debeat in die Candelarum, & Palmarum? Responsum fuit; Servetur Cærem. Episc. lib. 2. cap. 16. de festo Purific. & in cap. 21. de Dom. Palmar. S.R.C. 12. Jun. 1627. in Brundusina. Servetur Cærem. Episc. lib. 2. cap. 4. n. 4.

Coadjutor Episcopi celebrans, præter Diaconum, & Subdiaconum, debet habere assistentem Canonicum pro libro; S.R.C. 7. Aug. 1627. in Aquilejen. Vid. num. 189.

In iis diebus, quibus fieri non potest in festo dupli, prohibentur Missæ votivæ privatæ, & de Requiem juxta Rubricas; S.R.C. 25. Aug. 1627. in una Urbis Dubiorum. Privatæ; Solemnes vero quomodo permittantur; Vid. num. 75. & 152.

Electus Ecclesiæ Archiepiscopalis, non potest exercere

ere Pontificalia in sua Ecclesia ante receptionem Pallii; S. R. C. 28. Aug. 1627. in *Ulyssiponen*. Ante receptionem Pallii). Neque Patriarchæ, vel Archiepiscopi possunt, antequam pallium receperint; *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 16. Vid. num. 6.*

209 Si ad Processiones Cathedralis sine SS. Sacramento, plures conveniant capitulariter Ecclesiæ collegiatae, harum Dignitates incidere debent cum suis Capitulis sine pluvialibus; S. R. C. 29. Jan. 1628. in *Coloniens*. Vide num. 8.

210 In Ecclesiis Regularium habentibus claustra fiant processiones intra claustra tantum; si vero non habeant claustra, fiant prope muros Ecclesiæ, sive exeundo ab una porta, & intrando per aliam Ecclesiæ portam, sive per eandem; S. R. C. 26. Febr. 1628. in *Hispalen*. Intra claustra tantum). Parocho vero annuente, vel privilegio suffragante progredi potest processio ultra ambitum Ecclesiæ; Vide num. seq.

211 Extra ambitum Ecclesiæ non licet Regularibus facere processiones; nisi de licentia, & consensu Parochi, salvis privilegiis, si quæ sunt. Processiones vero Confraternitatum non debent extendi per vias, sed circa muros Regularium, qui eas regunt; S. R. C. 26. Febr. 1628. in *Hispalen*. Vide num. ant.

212 Nequeunt Regulares SS. Sacramentum exponere sine licentia Ordinarii; S. R. C. 26. Febr. 1628. in *una Bertinori*. Immo & alii, exceptis diebus, de quibus num. 31.

213 Si Episcopus in processione SS. Sacramenti non deferat Eucharistiam, vel non interveniat, Canonici tamen Cathedralium induant Sacras Vestes; S. R. C. 27. Mart. 1628. in *Cajetana*; Vide num. 5.

214 Celebrari non potest per totam Civitatem, & Diocesim, etiam de cujuscumque Ordinarii auctoritate, festum cum officio de Sancto, eo quod ipso loco adfit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, vel Abbatialis, aut aliqua Reliquia, sed tantum in Ecclesia ipsius Sancti titularis, seu ubi asservatur corpus, aut insignes reliquiae, & non alibi; S. R. C. 8. Aug. 1628. in *una Brev. Rom. Urbani VIII. confirmata*. Sed tantum in Ecclesia ipsius Sancti officium sub ritu primæ classis erit recitandum ex Rubr. Rom. prop. Officium vero corporis, vel reliquiae insignis sub ritu dup. min. Vide num. seq. in quo etiam reperies, quæ reliquiae insignes dicendæ sunt; Vide etiam num. 216.

215 Insignes Reliquiae, sunt caput, brachium, crus, aut illa pars corporis, in qua passus est Martyr, modo sint integra, & non parva, & legitime ad Ordinarios approbata; S. R. C. 8. Apr. 1628. in *una Miss. Rom. Urbani VIII. approbante*. Insignes Reliquiae) de quibus recitari officium duplex statuitur. Vide num. 162.

216 Non potuisse post Bullam Pii V. de Breviario Romano, neque posse locorum Ordinarios tam Sæculares, quam Regulares addere Calendariis etiam propriis, Sanctorum officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breviarii Romani rubricis, vel Sac. Rit. Cong. seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur; neque propria auctoritate, quovis prætextu, posse mutare ritum, qui habetur in Calendario Romano, seu rubricis Breviarii in altiore ritum; neque extendere concessa officia de loco ad locum, declaravit S. R. C. 8. Apr. 1628. in *una Brev. Rom. annuente Urbani VIII. Post Bullam Pii V.*) latam 9. Julii anno 1560. quæ incipit: *Quod a nobis postulat*; Vide num. 214. In altiore Ritum) licet ex legato benefactorum hoc requiratur, quo in casu servari potest per extrinsecam pompam; Vid. n. 295.

217 De Sanctis Episcopis locorum, Martyribus, Civibus, & aliis festis, de quibus in Calendario Romano, seu rubricis Breviarii nihil habetur, uti etiam de Beatis non dum canonizatis; nihil propria auctoritate constituitur, sed omnino consulatur S. R. C. 8. Apr. 1628. in *una Brev. Rom. approbante Urbani VIII.* De Sanctis Episcopis) de quorum confirmatione revera constaret; vel per immemorabile tempus celebratum fuisset officium, & Missa, continuari potest, ante Bullam Pii V. Vide num. ant. & 227.

218 Quod prescribitur in Cæremoniis, ut Canonici de Sacristia egrediantur bini, intelligitur in solemnitatibus; S. R. C. 12. Jun. 1627. in *Vicentina*. Præcipue circa Vesperas, quæ sunt duplicia minora, ferialia, semiduplicia, quæ non sunt Dominicalia, simplicia, & feriaz, in quibus non oportet celebrantem esse paratum, nec fieri thurificationes; *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 3. num. 17.*

Canonici habentes ulum cappæ & rocchetti, quando 219 administrent Sacramenta, debent deponere cappam, & induere super pellicem cum Stola; S. R. C. 12. Jul. 1628. in *una Urbis*.

Missa Conventualis non potest celebrari pro anniversario, sed cantandæ sunt duæ Missæ. In die vero depositionis dicenda est Missa pro Defuncto, non obstante contraria consuetudine; S. R. C. 12. Jul. 1628. in *Lucea*. Vide num. 300. & 1280.

Protonotarii Titulares præcedere debent Canonicos Cathedralis collegialiter non incedentes. S. R. C. 12. Jul. 1628. in *una Urbis*. Collegialiter non incedentes); Secus autem si Canonici essent simul cum Capitulo uniti, tunc enim etiam post Abbates incedunt; *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 25. num. 29.* Vide etiam num. 169. & 354.

Præcedentia semper danda est super Dignitates, & Canonicos Vicario generali, tam præsentem, quam absentem Episcopo. S. R. C. 7. Aug. 1628. ad dubium de *Vic. gen.* & antea 23. Mart. 1602. in *Lauretana*, & *Nolana*; Vide num. 16. 171. & 230.

Canonici Regulares possunt in publicis processibus 223 uti rocchetto, & superpelliceo; S. R. C. 28. August. 1628. in *Novarica*.

Potest Episcopus cogere Sacerdotes sæculares, ut audiant confessiones sacramentales cum superpelliceo & stola, & Regulares cum stola tantum; S. R. C. 28. Aug. 1628. in *Casertana*. Stola) violacei coloris, *Rit. Rom. de Penit. Tit. 3. cap. 1. num. 9.*

Non licet mulieribus comitare processiones per claustra Monasteriorum Regularium, nisi adfit expressa licentia Sedis Apostolicæ; S. R. C. 30. Sept. 1628. in *Aurelianen*. Sub qua poena, consule num. 248.

Per componere le differenze vertenti in questa Sacra Congregazione tra li Canonici, e Beneficiati della medesima Chiesa dall'altra, piacque alle Signorie Vostre Illustrissime di scrivere a quell' Arcivescovo, che saria stato bene di far offerire quanto disponeva il Ceremoniale Romano. Ma perchè tal lettera conteneva solo una semplice inclinazione della Sacra Congregazione, non ordine a precetto alcuno, perciò non fu mai messa in esecuzione: onde di nuovo suppliano li Canonici le Signorie Vostre Illustrissime, che si degnino far decreto preciso sopra l'offeranza di detto Ceremoniale Romano, conforme la Costituzione di Clemente Ottavo sopra l'approvazione, e confermazione di esso che tutto Sac. Rit. Congr. mandavit, & præcepit in Ecclesia Calaritana servari ad unguem Cæremoniæ Episcoporum, die 30. Sept. 1628. in *eadem Calaritana Urbano VIII. annuente die 30. Junii 1629. in Const. quæ incipit* Exponi vobis fecerunt; Vide num. 41.

Officia de Episcopis Sanctis locorum possunt continuari de communi, si constaret illos fuisse canonizatos, vel per tempus immemorabile celebratum fuisse de illis Officium, & Missam; S. R. C. 28. Octobris 1628. in *una Ord. Min. Obser.* Possunt continuari), nec advertatur Bulla Pii V. sub num. 216. seq.

Episcopis in publicis processibus cum cappa & bireto, non inter Dignitates, sed solus incidere debet. Quod si deferatur aliqua imago, seu reliquia, ipse cum cappa, & bireto debet incidere post imaginem, seu reliquiam, nisi adfit consuetudo in contrarium, S. R. C. 29. Novemb. 1628. in *Savonen*. Vide num. 8.

Quando adest obligatio, & onus faciendi diversa anniversaria statis diebus, in quibus occurrunt festa duplicia, sive semiduplicia, nec non etiam tempus Quadragesimale, & Quatuor tempora, Vigilia, & similia, Missa Conventualis nullo pacto est omittenda, sed utraque Missa est cantanda, altera de die, altera de Requiem, etiam si occurrat festum duplex, dummodo non sit festivum de præcepto, ad hoc ut testatorum voluntates adimpleantur, & licite eleemosyna lucrari possit; S. R. C. 29. Novemb. 1628. in *Januen*. & antea 1. Sept. 1607. in *Pavilonensi*. Similia), idest feria secunda Rogationum; *Rub. Miss. Gen. cap. 3.* Vide etiam num. 19. 220. & 232.

Vicarius generalis in publicis processibus, absente, & præsentem Episcopo, debet ultimo loco incidere inter

Canonicos, seu Dignitates, dummodo non adfit consuetudo in contrarium; S. R. C. 26. Decemb. 1628. in *Savonen*. Vide num. 16. 171. 185. & 222.

231 Aspersorium semper est porrigendum Episcopo a digniori de Capitulo Cathedralis; S. R. C. 20. Decemb. 1628. in *Arben*. Intellige ly semper in Ecclesia Cathedrali, vel in illis, quæ nec Rectorem habent Beneficiatum, nec sunt Regularium; Vide num. 71.

232 Non valentes satisfacere anniversarii defunctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de præcepto, & cum obligatione audiendi sacrum; S. R. C. 3. Mart. 1629. in *Papien*. In festis duplicibus): intellige minoribus, vel majoribus; Vide num. 19.

233 Instante Patre Don Silvio Favilla de Neapoli Procureatore generali Congregationis Monachorum Montis Oliveti, nomine Abbatum ejusdem Congregationis, ut attentè antiquissima consuetudine solemniter cum baldachino & assistentibus in eorum Ecclesiis celebrandi, recederetur quoad eos a decretis alias hac de re editis in causis Firmana 28. Januarii 1606. & Neapolitana 18. Martii 1617. Sacra Rituum Congregatio, sæpius audito eodem Procureatore generali, & rationibus ab eo deductis mature consideratis, Illustrissimo & Reverendissimo D. Cardinali Casarino referente, censuit & declaravit, in hac parte recedendum esse a dictis Sacræ Congregationis decretis, & licere Abbatibus Olivetanis solemniter, in tribus tantum anni festivitibus, celebrantibus uti baldachino, sine auro tamen & pompa; nec non assistentia unius Presbyteri, & duorum Diaconorum, ac aliorum sex ad summum Monachorum sacris indumentis coloris solemnitati convenientis paratorum, ultra Diaconum & Subdiaconum, qui in Missa cantaturi sunt Evangelium, & Epistolam, dummodo iidem Abbates nullo modo teneant Sedem abbatialem fixam & permanentem prope altare, ut sedes Episcopalis retineri solet, sed eorum sedes retineatur in Ecclesia iis tantum diebus, quibus solemniter, ut supra celebrari debet: Et dicti sex Monachi, ut supra parati, non in sedibus choralibus, sed super scabellis, sedeant in situ congruo, juxta Ecclesiarum convenientem situm tunc appositis, panno laneo cooperitis, sicut in reliquo remanentibus supra scriptis Sacræ Congregationis in Firmana, & Neapolitana Decretis editis; Eadem S. R. C. 30. Junii 1629. in *una supradicti ordinis Urbani VIII. approbante die 26. Sept. ejusdem anni, Constitutione, quæ incipit*. Exponi nobis. Vide num. 233.

Festum Dedicacionis aliarum Ecclesiarum a Cathedrali, celebrandum est tantum in ea Ecclesia, ubi consecrationis dies peragitur; S. R. C. 18. Aug. 1629. in *Alexandrina*. In ea Ecclesia) & a clero illius Ecclesiæ; non vero ab exteris, licet sub Parochia degant; Vide num. 370.

Non potest celebrari festum Consecrationis illius Ecclesiæ, quam certum est non fuisse consecratam, vel dubium est; si autem constet de consecratione, & ignoretur dies, potest Ordinarius assignare diem pro festi prædicti celebratione; S. R. C. 18. Aug. 1629. in *Alexandrina*. Si autem constet de consecratione (quæ satis probatur per annum Dedicacionis celebrationem; Vide num. 838. Potest ordinarius) Episcopus scilicet, minime Regularium superior. Vide num. 748.

Processio in solemnitate SS. Corporis Christi incipere debet a Cathedrali, seu Matrice, & ad eandem terminare; non vero a Parochiali; S. R. C. 19. Aug. 1629. 1. Sept. 1708. & 9. Jun. 1718. in *Nolana*. Vide num. 155.

Officium cum Missa S. Rocchi conceditur in Ecclesiis dumtaxat ad ejus honorem dicatis; S. R. C. 29. Nov. 1629. in *Matriten*. In Ecclesiis dumtaxat dicatis), licet festum ex devotione fervetur in tota provincia, prout in Gallia. Vide num. 654.

Ante SS. Eucharistiæ Sacramentum publice expositum non potest fieri concio capite tecto, non obstante quacumque contraria consuetudine, & abusus omnino est tollendus; S. R. C. 16. Febr. 1630. in *Belgica*, & antea 38. Apr. 1609. in *Illerden*. & 9. Decemb. 1622. in *Giennen*, approbantibus Clem. & Innoc. XI. nec non Bened. XIII. ac Clem. XII. ut in *Const. 40. Horarum quæ incipit*: Essendo state introdotte, die 1. Sept. 1736.

Sacra Rituum Congregatio annuente SS. Domino nostro in electione Patronorum mandavit, infrascripta in posterum servari debere, declarans, quod aliter facta electio nulla sit ipso jure. Primo quod eligi possit in Patrono

Canonico, seu Dignitate, dummodo non adfit consuetudo in contrarium; S. R. C. 26. Decemb. 1628. in *Savonen*. Vide num. 16. 171. 185. & 222.

231 Aspersorium semper est porrigendum Episcopo a digniori de Capitulo Cathedralis; S. R. C. 20. Decemb. 1628. in *Arben*. Intellige ly semper in Ecclesia Cathedrali, vel in illis, quæ nec Rectorem habent Beneficiatum, nec sunt Regularium; Vide num. 71.

232 Non valentes satisfacere anniversarii defunctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de præcepto, & cum obligatione audiendi sacrum; S. R. C. 3. Mart. 1629. in *Papien*. In festis duplicibus): intellige minoribus, vel majoribus; Vide num. 19.

233 Instante Patre Don Silvio Favilla de Neapoli Procureatore generali Congregationis Monachorum Montis Oliveti, nomine Abbatum ejusdem Congregationis, ut attentè antiquissima consuetudine solemniter cum baldachino & assistentibus in eorum Ecclesiis celebrandi, recederetur quoad eos a decretis alias hac de re editis in causis Firmana 28. Januarii 1606. & Neapolitana 18. Martii 1617. Sacra Rituum Congregatio, sæpius audito eodem Procureatore generali, & rationibus ab eo deductis mature consideratis, Illustrissimo & Reverendissimo D. Cardinali Casarino referente, censuit & declaravit, in hac parte recedendum esse a dictis Sacræ Congregationis decretis, & licere Abbatibus Olivetanis solemniter, in tribus tantum anni festivitibus, celebrantibus uti baldachino, sine auro tamen & pompa; nec non assistentia unius Presbyteri, & duorum Diaconorum, ac aliorum sex ad summum Monachorum sacris indumentis coloris solemnitati convenientis paratorum, ultra Diaconum & Subdiaconum, qui in Missa cantaturi sunt Evangelium, & Epistolam, dummodo iidem Abbates nullo modo teneant Sedem abbatialem fixam & permanentem prope altare, ut sedes Episcopalis retineri solet, sed eorum sedes retineatur in Ecclesia iis tantum diebus, quibus solemniter, ut supra celebrari debet: Et dicti sex Monachi, ut supra parati, non in sedibus choralibus, sed super scabellis, sedeant in situ congruo juxta Ecclesiarum convenientem situm tunc appositis, panno laneo cooperitis, sicut in reliquo remanentibus supra scriptis Sacræ Congregationis in Firmana, & Neapolitana Decretis editis; Eadem S. R. C. 30. Junii 1629. in *eadem Neapolitana Congregationis Montis Oliveti, approbante Urbani VIII. die 5. Aprilis ejusdem anni Constit.* Exponi nobis). De mandato ejusdem Urbani VIII. ex simili ad unguem decreto S. R. C. concessum fuit Abbatibus Cassinensibus, die 11. Julii 1629. in *Constitutione quæ incipit: Exponi nobis, & die 15. Sept. 1632.* ex alio decreto S. R. C. de die 21. Augusti ejusdem anni in favorem Camaldulensium Constit. *Nuper pro parte*. Decreta germana S. R. C. ad instantiam Antistitum Firmani & Neapolitani habes sub seq. num. 237. in quo privilegia etiam Monachorum Cælestinorum invenies. Vide etiam num. 355. seqq.

234 Non potest prohiberi celebratio Missæ in oratorio rurali edificato per laicum, antequam celebretur Missa parochialis, S. R. C. 31. Mar. 1629. in *Capuana*. Antequam celebretur Missa Parochialis), nisi Constitutionibus Synodalibus contra idisponentibus; ita tamen ut Missa in Parochiali hora opportuna celebretur, *Sac. Congr. Concil. Trident. 25. Maji 1652. ad librum 19. pag. 191.* Et insuper fiat etiam populo per celebrantem explicatio Catechismi; Clemens XII. in Encyclica die 1. Julii 1735. Episcopis Italiæ emanata, Italice: *Sopra tutto sua Beatitudine*; Vide num. 414. Notandum tamen, si hujusmodi Oratoria sint Ecclesiæ Parochialis proxima, Missæ Celebrationem ante Missam Parochialem prohibitam esse a Bened. XIV. in *Constit. quæ incipit: Etsi minime nobis 7. Februarii 1742.*

235 Sacerdos etiam si sit Dignitas, vel Canonicus, absente, vel impedito Episcopo, distribuens palmas juxta decretum 18. Julii 1626. itare debet capite tecto; S. R. C. 31. Martii 1629. in *Pientina*. Vide num. 194.

236 In altari, sub quo sepulta sunt cadavera defunctorum, non potest celebrari, S. R. C. 11. Jan. 1629. in *Turritana*.

237 Cum Sacra Rituum Congregatio alias de anno 1606.

troos ii solum, qui ab Ecclesia universali titulo Sancto-
rum coluntur, non autem Beificati dumtaxat. Secun-
do, quod de Patrono Civitatis electio fieri debeat per
secreta suffragia a populo, mediante Consilio generali ci-
vitatatis, vel loci, non autem ab officialibus solum, &
quod accedere debeat assensus Episcopi, & Clerici illius
loci. Idemque servari debeat in Patrono Regni, qui pa-
riter eligi debeat per secreta suffragia a populo singularum
Civitatum Provinciarum. Et quod Representantibus Re-
gnum, Civitatem, provinciam, nulla competat facultas
eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale manda-
tum, & ulterius conveniat consensus Episcopi, & Cleri-
dicarum civitatum. Tertio, quod causa electionis no-
vorum Patronorum debeat in Sacra Cong. deduci, & ab
ea examinari, ac demum causa cognita ab eadem Cong.
approbari & confirmari; S.R.C. 23. Martii 1640. Urbano
VIII. jubente, & confirmante. Non autem beneficiati
dumtaxat, nisi Pontificio Indulto muniti. Vide num.
1079. Quomodo etiam celebrandum sit festum. Vide num.
288. & 1130.

244 Soli Canonici debent facere consuetos circulos ante
Episcopum diocesenum, non autem Vicarius generalis;
S.R.C. 28. Sept. 1630. in Maceraten. Soli Canonici. No-
mine Canonici veniunt & Dignitates, & Episcopus, &
Vicarius Canonicus; *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 21. num. 2.*
Vide num. 16. & 920.

245 Dignitate, vel Canonico tantum Missam celebrante so-
lemniter, Canonici pariter pro Diacono & Subdiacono,
& non alii inferiores inservire debent, non obstante con-
traria consuetudine; ad Vesperas vero debent assistere
Presbyteri non Canonici; S.R.C. 8. & 22. Mar. 1631. in
Sypontina Montis Gargani. Presbyteri non canonici, &
etiam Clerici; *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 3. num. 16.*

246 Non possunt inferri in Litanis alii Sancti præter ibi de-
scriptos, neque tempore pestis addendi sunt Titulares,
& Patroni civitatis, sine speciali concessione; S.R.C. 22.
Martii 1631. in Regien. Præter ibi descriptos. Excipe
casum Consecrationis Ecclesie, vel altaris ubi proprio
loco nominatur bis Sanctus ille, in cuius honore & nomi-
ne Ecclesia, vel altare dedicatur, & illi quorum reliquie
in eo includuntur. Licet etiam addere versiculum con-
gruentem necessitati, v.g. ad petendam serenitatem &c.
qui versus duabus vicibus repetitur post versus: Ut om-
nibus Fidelibus Defunctis &c. Pontif. Rom. part. 1. & 2.
Rit. Rom. de Processi.

247 Qui præ timore, vel balbutie non pronuntiat Evange-
lium S. Joannis, quod legitur in fine Missæ, sed ejus lo-
co aliud suo arbitratu recitat, debet a Missarum celebra-
tione suspendi, quousque illud rite pronuntiare assuescat;
S.R.C. 5. Jul. 1631. in Salernit.

248 Mulieres de cætero non possunt occasione processionum
ingredi septa Monasteriorum Regularium, sub pœnis qui-
bus comprehenduntur Regulares permittentes fœminas
ingredi septa eorum Monasteriorum; S.R.C. 5. Jul. 1631.
in una Urbis & Orbis Regularium. Sub pœnis) excommu-
nicationis late sententia ex Constit. Benedicti XIV. Pon-
tif. Max. quæ incipit: Regularis Disciplina, emanata, die
3. Jun. 1742. Vide num. 223.

249 Regulares in publicis processionibus non posse prohiberi
a Clero seculari, quod incedant sub propria Cruce,
non obstante contraria consuetudine, S. R. C. 11. Aug.
1631. in una Ord. Capuc. Ferræ Modogni Barenfis Diocesi.
Urbano VIII. confirmante 30. ejusdem mensis & anni, in
sua Const. quæ incipit: Exponi nobis.

250 Rector alicujus Parochialis, dum recitantur divina
Officia in sua Parochiali, debet sedere in scamno, non
vero in sella; S.R.C. 14. Februar. 1632. in Turritana.
In scamno decenti panno ornato &c. Vide num. 110. &
254.

251 Episcopo intelligenti aliquam Ecclesiam suæ Diocesis,
associato a Dignitatibus & Canonici suæ Cathedralis,
debet poreigi aspersorium a digniore illius Ecclesie, ad
quam Episcopus accedit, non autem a Dignitatibus &
Canonici Cathedralis Episcoporum associantibus; S. R.
C. 14. Feb. 1632. in Turritana. Vide num. seqq. & 7.

252 Aspersorium Aquæ Benedictæ Cardinali etiam Legato,
seu Ordinario loci aliquam Ecclesiam suæ diocesis, seu
jurisdictionis, quacumque de causa ingredientis, non

ab Archidiacono, seu aliis de Capitulo cujuscumque Ec-
clesie porrigi debet, sed a digniore illius Ecclesie, ad
quam Cardinalis etiam Legatus, seu Ordinarius accedit,
S.R.C. 14. Febr. 1632. in Bononien. Vide num. ant.

Episcopo accedente ad aliquam Parochialem suæ dio-
cesis cum Canonici suæ Cathedralis, Rector illius Paro-
chialis non debet præcedere Canonici Cathedralis; &
sedere immediate post Episcopum, ante Canonicos; sed
dignior locus debetur Canonici Cathedralis immediate
post Episcopum: post Canonicos vero Rector debet sedere,
vel e regione Sedis Episcopalis; S.R.C. 14. Februar.
1632. in Turritana. Vide num. seqq.

Canonici & Dignitatibus Episcopum associantibus in
aliqua Parochiali, Rector Parochialis cedere debet di-
gniore locum, ut jam supra num. 253. dictum est, &
propterea idem Rector in eadem sua Parochiali Ecclesia
sedere debet in scamno, prout sedent Dignitates & Cano-
nici, non vero in sella; S.R.C. 14. Febr. 1632. in Turri-
tana; Vide num. ant. & 250.

Spinæ de corona Domini Jesu Christi inter reliquias in-
signes computantur, & speciali nota, & cultu dignæ sunt,
S.R.C. 21. Jun. 1632. in Conchen. Spinæ) sub baldachi-
no in processionibus deferri possunt, adhibito velo hume-
rali, & præcedentibus duobus Thuriferariis; Vide num.
1120. & 1276.

Assistentes Episcopo pro Dignitatibus, & inchoato Of-
ficio, supervenientibus Dignitatibus, debent eidem ce-
dere locum assistentiæ; S.R.C. 21. Jun. 1632. in Isernien.
Nisi assistentes essent paramentis induti; Vide num. 102.

Non convenit quod prima Dignitas celebret Missam an-
te processionem SS. Sacramenti, & deinde altera Digni-
tas minor deferat illud in processione; S.R.C. 31. Julii
1632. in Januen. five Genuen. Innocentio XI. confirmante
die 4. Jun. 1689. Const. 21. quæ incipit: Alias emanantur.

Si festum S. Honuprii celebrabantur cum Officio & Missa
ante Bullam Pii V. potest continuari, si vero introdu-
ctum est post Bullam, nullo modo permittendum est;
S.R.C. 27. Novemb. 1632. in Conversana. Ante Bullam
Pii V.) quæ incipit: Quod a nobis postulat Ratio, die 9.
Julii 1568. circa Officii recitationem. Quoad vero
Missam, die 14. ejusdem mensis & anni, incipiens: Quo
primum tempore.

Aquæ benedictæ aspersio in Dominicis debet fieri per
ipsum Celebrantem, etiam quod sit prima, vel alia di-
gnitas, non obstante contraria consuetudine, quæ potius
corruptela dici debet, cum sit contra Rubricas Missalis,
& dispositionem *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 30. num. 1.* S.R.
C. 27. Novemb. 1632. in Perusina.

Dignitates, & Canonici assistentes, vel aliquo modo
Episcopo solemniter celebranti inservientes, numquam
teneantur genuflectere; S.R.C. 15. Decembr. 1632. in Mo-
nopolitana. Dignitates & Canonici), Cathedralium,
etiam Collegiarum Ecclesiarum, Vide num. 1701. Num-
quam teneantur genuflectere), nisi dum actu Sacramento
benedicit; Vide num. 1708.

Parocho rheumate laboranti, & SS. Sacramentum in-
firmis deferenti, solet indulgeri usus pileoli in itinere,
non tamen intra civitatem, vel oppidum; S.R.C. 5. Mar.
1633. in Asculana. Solet indulgeri) de consensu tamen
Episcopi; Vide num. 665. & 663.

An liceat Curatis, salvis eorum juribus parochialibus,
impedire, contra voluntatem hæredum defunctorum, ne
Regulares Curati ad funus corpora Defunctorum ad quas-
vis Ecclesias deferenda una cum Parochis & Clericis pro-
fessionaliter associet? Responsum fuit, Regulares in
casu proposito non possint impediri; S.R.C. 23. Apr. 1633.
in una Ord. Præd. S. Franc. S. Aug. & discal. Carmel.
Urbano VIII. annuente 25. Junii ejusdem anni in sua Con-
stit. quæ incipit: Nuper pro parte dilectorum; Vide num.
280. & 1119.

Propositum dubium pro parte Cathedrali Hispanensis,
nempe de quo festo translato potius agendum sit an de pa-
trono civitatis, qui est S. Isidorus, an vero de Titulari,
qui est Beatissima Virgo, Responsum fuit de digniori,
nempe de B. Maria Virgine; S.R.C. 27. Apr. 1633. in
Hispalen.

Ubi adest consuetudo immemorabilis cantandi singulis
diebus immediate post Primam, Missam Votivam de Bea-

ta Virgine Maria, potest exceptis solemnioribus festivi-
tibus D. N. J. C. tolerari, prout tolerat S.R.C. & festa
solemniora sunt, in quibus non toleratur hæc Missa,
Dominica prima Adventus, Feria quarta Cinerum, Do-
minica prima Quadragesimæ, Dominica Palmatum cum
tota hebdomada, Dominica Resurrectionis, & Penteco-
stes cum duobus sequentibus diebus, dies Nativitatis Do-
mini, Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi, & omnes
dies, in quibus celebrari debet peculiare festum in hono-
rem B. M. V. juxta præscriptum in Calendario; ac dum-
modo diebus, in quibus celebratur dicta Missa votiva,
præter eandem celebretur etiam Missa Conventualis, seu
diei festi currentis; S.R.C. 19. Novemb. 1633. in Vallisole-
tana Hispaniarum Congr. Ord. S. Benedicti. De Beata
Virgine Maria); sed fallit in alios Sanctos; Vide num.
1284. & 1295.

265 In Cathedralibus, in quibus non sunt distinctæ præ-
bendæ, Canonici non Sacerdos, licet prius admissus,
cedere debet digniorem locum Canonico Sacerdoti postea
admissio; S.R.C. 18. Novemb. 1633. vel Decemb. 1633. in
Sulmonen. & postea 30. Julii 1686. in Eginen. An vero
ubi præbendæ sunt distinctæ; Vide num. 54.

266 Archidiaconus, uti Dignitas, habens annexum Cano-
nicatum, debet præcedere omnes alios de Capitulo; S.
R.C. 6. Martii 1634. in Sulmonen. Debet præcedere),
etiam si tantum in diaconali ordine constitutus; Vide
num. 293.

267 Missa Purificationis in die festivitatis ejusdem, debet
cantari a Cappellanis Ecclesie Terræ Xendæ, in qua ere-
cta est Capella Confraternitatis sub invocatione Purifica-
tionis in casu proposito, non in altari majori, sed in Ca-
pella ejusdem Purificationis B. M. V. juxta solitum; S.R.
C. 19. Aug. 1634. in Cusentina.

268 Ubi non est aurora physice pro licita Missarum celebra-
tione, attendatur ea moraliter & politice, quando feili-
cet terminari solet hominum quies, & inchoari labor
juxta probatam regionum consuetudinem; S.R.C. 18. Se-
ptemb. & 2. Novemb. 1634. in una Missalis Romani.

269 Missæ votivæ, quas ex obligatione aliqua Ecclesia ten-
netur per hebdomadas celebrare certis diebus præscriptis,
in quibus multoties occurrit festum de præcepto, debent
transferri in alteram diem feriatam, non impeditam; S.
R. C. 9. Decemb. 1634. in Tarantina. Debent transferri)
seu satisfacere, Missas currentes applicando; Vide num.
143. 563. 1258. & 1285. seq.

270 Missa Conventualis de Feria in Quadragesima, & Ad-
ventu nullo modo potest omitti, quando in eis etiam ca-
dat festum alicujus Sancti, non obstante contraria con-
suetudine; S. R. C. 24. Novemb. 1635. in Callien. Missa
Conventualis de Feria in Quadragesima) semper dicenda;
in Adventu vero diebus Quatuor Temporum & Vigiliis
occurrentibus, in quibus prælegitur Missa de Vigilia cum
commemoratione ferie Adventus, Vigilia tamen Nati-
vitatibus excepta; Rub. Miss. de Feria & Vigilia num. 2. In
Vigiliis etiam per annum, Quatuor temporibus, & Fe-
ria secunda Rogationum, duæ vel tres Missæ sunt cantan-
dæ post Nonam, ut in Rub. Miss. Gen. cap. 3. & seq.

271 Coadjutores, quando Coadjuti sunt presentes in cho-
ro, vel in processionibus, non possunt in habitu Cano-
nicali intervenire; S. R. C. 24. Maji 1636. in una Civi-
tatis Castellii; Vide num. seq.

272 Non licet coadjutoribus Canonice, absentibus;
vel impeditis coadjutis, inservire pro assistentibus Epi-
scopo solemniter celebranti, vel cum cappa divinis in-
servienti; sed hoc minus spectat, & pertinet ad veros
Canonicos ordine successivo; S. R. C. 24. Maji 1636. in
una Civitatis Castellii; Vide num. ant.

273 Articulo super matricitate præsentia, inter Ecclesias
S. Georgii, & S. Petri Civitatis Modicæ, Sac. Cong. re-
spondit S. Georgii esse matricem, eique competere præ-
cedentiam; S.R.C. 24. Maji 1636. in Syracusana Innoc.
XI. confirmante in constit. quæ incipit. Alias emanarunt,
die 4. Junii 1689. edita. Competere præcedentiam).
In quo sita sit hæc præcedentia; Vide num. seq.

274 Cum Sac. Rituum Cong. sub die 24. Maji 1636. ad re-
lationem Em. & Rev. D. Card. Casarini declaraverit, Ec-
clesiam S. Georgii Civitatis Modicæ Syracusanæ diocesis
esse Collegiatam insignem, & Matricem, eique uti tali

deberi præcedentiam supra omnes alias Collegiatas ejus-
dem civitatis, institutum fuit pro bono pacis declarari,
quam sint hujusmodi præminentia, & Sac. Rituum
Cong. censuit esse infra scriptas. Primo, quod in solem-
nitate Corporis Christi processio incipere debeat ab ipsa
Ecclesia Matrice, ad quam convenire debent Archipres-
byter S. Petri cum suo clero, & omnes alii interesse de-
bentes, enumerati in *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 33.* & nullo
modo per vias expectare. Secundo, quod delatio SS. Sa-
cramenti spectet ad Præpositum S. Georgii, & eo absente
ad aliam Dignitatem ejusdem Matricis ordine successivo,
dummodo illo die solemniter celebraverit. Tertio, quod
omnes alie processiones publicæ, puta S. Marci, Rogati-
onum, pro pluvia petenda, serenitate impetranda, &
similes, incipere debeant ab ipsa Matrice. Quarto, quod
in die Ascensionis Domini, & processioibus S. Marci,
nec non Rogationum tam intra, quam extra civitatem
Præpositus S. Georgii, seu alia Dignitas, quæ succedit,
deferendo stolam, officium faciat, benedicendo-segetes,
& similia; Quinto, quod in omnibus actibus, in qui-
bus intervenit clerus S. Georgii, & clerus S. Petri, Præ-
positus S. Georgii præcedentiam habeat, & votum supra
Archipresbyterum, & Canonicos S. Petri. Sexto, quod
accedente clero S. Georgii ad Ecclesiam S. Petri pro exer-
cenda publica functione, spectet & pertineat ad præposi-
tum S. Georgii, & hoc casu præcedentiam deberi eidem
clero S. Georgii; in functionibus autem privatis, puta
ex devotione, vel simili, præcedentiam competere cle-
ro S. Petri in propria Ecclesia. Septimo, quod in Sabba-
to sancto pulsatio campanarum spectet private quoad
omnes alios, ad Matricem S. Georgii. Octavo, quod
Indulgentiæ, seu excommunicationes publicandæ nullibi
publicari valeant, nisi prius publicatæ fuerint in Eccle-
sia S. Georgii. Nono, quod fideles in die Paschatis re-
cipientes SS. Eucharistiam in Ecclesia S. Georgii satisfaciant
obligationi. Decimo, quod quando aliquis Paro-
chianus S. Petri eligit sepulturam in Ecclesia S. Georgii,
Præpositus S. Georgii officium faciat super cadavere,
etiam præsentem Archipresbytero & clero S. Petri. Unde-
cimo, quod in assumptione cadaveris, quando inter-
venit Clerus S. Georgii, & S. Petri, semper præceden-
tia debeat Præposito, & clero S. Georgii, etiam si ca-
daver deferatur in Ecclesiam S. Petri, quo casu erit de-
ferenda crux S. Georgii, sub cujus cruce omnes funus
associantes incedere debeant, officium vero super cada-
vere spectet ad Curatum, vel Sacerdotem illius Ecclesie;
in qua cadaver tumulari debet. Duodecimo, quod Ar-
chipresbyter S. Petri nullo modo ministrare valeat Sa-
cramenta suis Parochianis extra propriam Parochiam;
S.R.C. 6. Sept. 1636. in Syracusana Innoc. XI. confirman-
te 4. Jun. 1689. in sua Const. quæ incipit: Alias emanan-
t; Vide num. 8. & 209.

275 Fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini Discalcea-
torum de Congregatione Italiæ conceditur licentia eri-
gendi propriam Crucem in publicis processionibus, dum-
modo digniorem locum omnibus aliis Regularibus, qui
hactenus Crucem erexerunt, concedant; S.R.C. 1. Octob.
1636. in una Ord. Erem. S. Aug. Urbano VIII. approbante
Const. 225. quæ incipit: Cum scut; Vide num. seq.

276 Præcedentiam & digniorem locum in processionibus
tam publicis, quam privatis, competere & deberi Au-
gustinianis supra Franciscanos Recollectos & Discalcea-
tos juxta dispositionem Bullæ Gregorii XIII. quæ incipit
Exposit sub die 15. Julii 1583. edita. Et hoc sive dicti
Recollecti incedant conjunctim, sive divisim; & perpetu-
um silentium imposuit S.R.C. 20. Decemb. 1636. in una
Civitatis Oriolenfis Urbano VIII. approbante die 12. Jan.
1637. in Bulla, quæ incipit: Ex incumbenti.

277 Imagines S. Augustini, S. Nicolai de Tolentino, ac alio-
rum Beatorum ejusdem Ordinis impressæ, aut depictæ a
Fratribus Discalceatis ejusdem Ordinis cum habitu, quo
ipsi Discalceati utuntur, suspendendæ sunt & abolendæ;
injungendumque dictis Fratribus Discalceatis, ne sub
pœnis arbitrio hujus Sac. Cong. infligendis, talia amplius
audeant peragere, & omnino servari; S.R.C. 19. Decem.
1637. in una Ord. S. Aug. Urbano VIII. anno 1638. confir-
mante, in Const. quæ incipit: Exponi nobis, die 23. Jan.
edita; Vide num. ant.

- 278 Sacerdos celebraturus Missam privatam, dum transit ante altare, in quo est expositum SS. Sacramentum, post factam adorationem flexis genibus, aperto capite, dum se erigit caput cooperiat; S. R. C. 7. Sept. 1638. *approb. Clem. XI. Bened. XIII. & Clemente XII. in Brevis Quadragesima horarum, quod incipit: Essendo state intròdotte, num. 5. Quid dicendum dum administratur Eucharistia fidelibus; Vide num. 313. & 702.*
- 279 Si Vigilia S. Joannis Baptistæ incidat in solemnitate Corporis Christi, non est eo die jejunandum, nec abstinendum a carnibus in festo hujusmodi, sed anticipandum jejunium die antecedenti, nempe feria quarta, S. R. C. 24. Sept. 1738. *in Decreto Urbis, & Orbis, Urbano VIII. approbante 13. Octob. Constit. quæ incipit: Cum evenire, Officium vero & Missa de Vigilia non peragitur; Vide num. 834.*
- 280 Officium super cadaveribus in Ecclesiis Regularium spectat, & pertinet ad ipsos Regulares, non autem ad Curatos defunctorum; & ita imposterum servari mandavit, non obstante contraria consuetudine, S. R. C. 27. Novemb. 1638. *in una Ord. S. Francisci de Observ. Hoc decretum reperitur in Bullario Alex. VII. Constit. 53. edita ann. 30. April. 1660. quæ incipit: Alias pro parte. Vide num. 263.*
- 281 Benedictio cum Ss. Sacramento danda est in fine hymni *Pange lingua*, non vero ad versum *Sit & benedictio*; S. R. C. 5. Febr. 1639. *in Sabinen. In fine Hymni, recitatio etiam versu *Pangem de Calo &c.* per cantores, & oratione *Deus qui nobis &c.* per celebrantem, omisso *V. Dominus vobiscum*; *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 33. n. 7. Vide num. 426.**
- 282 Postulantibus Syndico, & electis Terræ Aquavivæ facultatem celebrandi festum S. Antonii Patroni diocæ Terræ cum octava, non obstante quod cum octava celebrant in eodem oppido festum S. Eustachii pariter Patroni, respondit de principali dumtaxat Patrono celebrandum esse cum octava, S. R. C. 28. Martii 1639. *in una Terræ Aquavivæ Regni Neapolitani Bariana Provincia; Vide num. seq. Huic petitioni responsum fuit ad normam Decreti 23. Martii 1630. Vide num. 243.*
- 283 De Protectore principali civitatis debet celebrari officium cum octava per civitatem & diocesim sub ritu duplici primæ classis, tam apud Sæculares, quam apud Regulares utriusque sexus, sed isti sine octava; S. R. C. 23. Maii 1639. *in Caven. Per Civitatem & Diocesim;* Adde civitati suburbia; & de diocesi, intellige, cum patronus simul sit civitatis & diocesis, vel ubi non adest proprius loci patronus; *Vide num. 348. 992. & 1130.*
- 284 Electio, & numerus pro associandis Cadaveribus ad libitum hæredum defunctorum spectat, & pertinet; ita ubique servari debere censuit S. R. C. 14. Jan. 1640. *in una Ord. Frat. Mendic. approbante Alexand. VII. in sua Const. 93. anno 1660. emanata.*
- 285 In nocte Nativitatis Domini post cantatam primam Missam nullo modo possunt alia duæ immediate celebrari, neque fideles communicari; S. R. C. 20. Apr. 1641. *in Pifauren. Nullo modo;* etiam quocumque usu in contrarium suffragante, qui tolli debet; *Vide num. 287.*
- 286 Capellani Societatum non possunt prohiberi a Parocho celebrare Missam ante Missam Parochialem. S. R. C. 11. Novemb. 1641. *in Narnien. Vide num. 234.*
- 287 Cum superioribus diebus consulta fuisset hæc Sacra Rituum Cong. an esset permittendum celebrari in media nocte Nativitatis Domini post Missam decantatam successive alias duas Missas, & in eis Sacram Communionem exhibere fidelibus illam deposcentibus, respondit non esse permittendum, sed omnibus utrumque prohibendum. Nihilominus nonnulli Regulares asserentes hoc licere, supplicarunt audiri, S. R. C. ipsis auditis cum procuratoribus & advocatis ad relationem Em. Pallotti stetit in decretis, & respondit iterum: prohibendum tam Sacerdotibus celebrare volentibus, quam confluentibus in media nocte ad Ecclesiam, & Communionem deposcentibus; S. R. C. 7. Decemb. 1941. & 15. Sept. 1668. *in Januen. Vide num. 285. 533. 597.*
- 288 Festum principalis Patroni in quocumque Regno, seu Provincia, & alterius pariter principalis Patroni in quocumque civitate, aut oppido, vel pago, ubi hos

Patronos haberi, & venerari contigerit, est præceptum cum obligatione audiendi sacrum, & vacandi ab operibus servilibus; S. R. C. 13. Sept. 1642. *Urbano VIII. approbante in sua Const. quæ incipit Univerfa; 13. Sept. 1642. num. 2. Festum principalioris;* etiam si essent simul plures patroni, unius tantum ex principalioribus dies festa de præcepto peragitur, ex allata Constitutione; *Vide num. 283.*

Episcopus quando reperitur in aliquo oppido suæ Diocæsis ob visitationem, seu aliam ob causam, potest licite recitare Officium Sanctorum, de quibus ex forma rubricarum, seu ex concessione Sac. Cong. eo quod sint Patroni, seu Titulares, in iisdem oppidis recitatur, & sic præcepto de recitando officio satisfacit. S. R. C. 14. Mart. 1643. *in una Dubiorum.*

Communitates, vel Universitates Civitatum, seu Locorum, non tenentur ex præcepto servare festa ex voto earumdem indicta, cum sub præcepto teneantur tantum personæ voventes; S. R. C. 18. Apr. 1643. *in Decreto de fessor. obser. approbante Urbano VIII. Vide num. 1163.*

Feria secunda post Dominicam Passionis, quando recitatum est Officium defunctorum, non dicitur Missa Conventualis de defunctis, neque Oratio *Fidelium*, quæ etiam in aliis feriis secundis Quadragesimæ dicitur juxta Rubricas, sed solum oratio *Omnipotens sempiterne Deus*, quæ est pro vivis, & defunctis, & omittitur tempore Passionis, S. R. C. 11. Julii 1643. *in Lugdunensi. Omittitur tempore Passionis;* in quo duæ tantum collectæ admittuntur; *Vide num. 392. & 1040.*

Feria quinta in Cæna Domini Episcopus debet per se ipsum ministrare Eucharistiam Canonicis & Clericis, nunquam vero debet illam ministrare Diaconus, vel unus ex assistentibus; S. R. C. 8. Aug. 1643. *in Majoricana. Numquam vero debet illam ministrare Diaconus;* sed ad dexteram Episcopi stat cum particulis consecratis; *Cæm. Episc. lib. 2. cap. 29. num. 3.*

Canonici Presbyteri non debent habere præcedentiam super Archidiaconum, etiam si ipse in Diaconali tantum ordine sit constitutus; S. R. C. 26. Sept. 1643. *in Arimin. Vide num. 266.*

Episcopo prædicanti in Ecclesia Cathedrali in ambone, ubi Concionatores ordinarii predicare consueverunt, sine baldachino, & in habitu mozzetta & stolæ, non debetur assistentia a Canonicis & Dignitatibus; quæ assistentia solum debetur Episcopo, concionem habenti cum pluviali & mitra, ad præscriptum Cæremonialis Episcoporum; S. R. C. 16. Decembris 1643. *in una N. Dubiorum. Ad præscriptum Cæremonialis Episcoporum;* scilicet: *Si Episcopus erit concionaturus, id faciet in propria sede, quando versa est ad populum, vel quando altare adhaeret parieti apud ipsum altare, sedens ibi super faldistoria in suppedaneo ipsius altaris, versus altari renibus. Sedebit ad ejus dexteram Presbyter assistens, & modicum post eum Diaconus Evangelii, & primus Diaconus assistens; a sinistris vero sedebunt Subdiaconus, & alter Diaconus pariter assistens; lib. 2. cap. 8. num. 48. seq.*

Dum aliqua legata relinquuntur cum onere celebrandi officium alicujus Sancti sub altiori ritu, quam qui a Sede Apostolica ei præscribitur, licitum erit hujusmodi Officia solemniter celebrare quoad pompam extrinsecam; non autem quoad ritum Ecclesiasticum. S. R. C. 14. Maii 1644. *in Decreto generali ab Urbano VIII. approbato. Non autem quoad Ritum Ecclesiasticum;* nec valet Ordinariorum concessio; *Vide num. 216. Non immutato veroritu, cur possint habere integras Versperas; Vide num. 1097. 1134. & 1179.*

Si Vicarius Episcopi incedit in habitu vicariali, præcedere debet omnes Dignitates, & Canonicos, quantumvis Protonotarios, si vero assistat, uti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis; S. R. C. 26. Aug. 1645. *in una Civitatis Plebis. Quantumvis Protonotarios;* intellige de Protonotariis non participantibus; *Vide n. 136. & 170.*

Functiones, quæ debent fieri per primam Dignitatem, ea impedita, obeundæ sunt per Dignitatem sequentem; S. R. C. 7. Octob. 1645. *in Baren. Vide num. 101.*

Missæ votivæ, non possunt dici ullo modo in Dominica Palmarum; S. R. C. 14. Apr. 1646. *in Ulyssiponen. Quod intel-*

- intellige etiam in reliquis diebus impeditis; *Vide n. 164.*
- 299 Missa de Dominica Pentecostes non potest repeti in Sabbato quatuor Temporum Pentecostes; S. R. C. 14. Apr. 1646. *in Ulyssiponen.*
- 300 Missa ut in die obitus, præfente corpore, ultra Missam de communi defunctorum, celebranda erit, quando aliquis obierit in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum; S. R. C. 14. Apr. 1646. *in Ulyssiponen. Vide num. 220. & 440.*
- 301 Asperforium aquæ benedictæ Episcopo in Ecclesiam Religiosorum ingredienti, est porrigendum per digniorem illius Monasterii, non autem per aliquem ex Canonicis Episcopum associantibus; S. R. C. 14. Junii 1646. *in una Civitatis Castellii. Immo & Cardinali etiam Legato; Vide num. 71.*
- 302 Archidiacono, primæ Dignitati, & Protonotario Apostolico, dum inservit Episcopo in functionibus publicis, non licet portare rochetum, cum impluvia, seu habitu prælatitum, sed debet uti habitu canonicali; S. R. C. 17. Novemb. 1646. *in Nicotoren. Non videtur negari subana violacea tantum; Vide num. 119.*
- 303 Dignitates & Canonici, a digniori latere chori sedentes, prius thurificandi sunt, & postea Dignitates, & Canonici; qui sedent a latere chori minus digno; S. R. C. 5. Sept. 1648. *in Beneventana. Thurificandi sunt) duplici, an unico ductu thuribuli; Vide num. 70.*
- 304 Dignitates & Canonici, qui assistunt Episcopo, locum assistentiæ cedere debent supervenienti Dignitati, seu Canonico digniori, quibus convenit assistere; S. R. C. 5. Sept. 1648. *in Beneventana. Loquitur, cum paramentis non sunt induti; Vide num. 102.*
- 305 Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, quod inter Vesperarum Divina, peculiari custoditur facello, thurificari debet; S. R. C. 5. Sept. 1648. *in Beneventana. Thurificari debet;* Fallit autem, cum Sacramentum in choro erit publice expositum; *Vide num. 1226.*
- 306 In Missa Conventuali, quando decantatur Evangelium, Ceroferrarii cum cereis accensis assistere debent, & Diaconus quoties thurificatur altare, incensum ministrare tenetur; S. R. C. 5. Sept. 1648. *in Beneventana. Cum cereis accensis). Excipiuntur sabbata Paschatis, & Pentecostes, ad quorum Missas Ceroferrarii, Evangelii tempore, hinc inde stare debent manibus junctis, ita & in postrema Passionis parte, quæ pro Evangelio habetur, infra hebdomadam majorem, & in omnibus Missis defunctorum; Miss. Rub. prop. & de Missis defunct.*
- 307 In Canone omnino faciendæ est Commemoratio de Episcopo, etiam ab exemptis; S. R. C. 25. Sept. 1649. *in Tornacen. De Episcopo), non vero de alio, licet sit Superior, vel Vicarius Capitalaris, Sede vacante, vel etiam Episcopus administrator, sive Metropolitanus; Episcopus vero administrator simul & possessor, licet sacris destitutus Ordinibus, in Canone est nominandus; Vide num. 907. & 1137.*
- 308 Non licet in altari privilegiato dicere Missam de *Requiem* in diebus, quibus occurrit festum primæ, vel secundæ classis, non obstante consuetudine immemorabili; S. R. C. 15. Sept. 1649. *in Tornacen. Intellige de Missis solemnibus, nam privatæ neque in duplicibus minoribus etiam translatis, nec in feriis privilegiatis celebrari possunt. Quando vero cantari possit Missa defuncti præfente corpore, consule num. 75.*
- 309 Asperforio die dominico semper faciendæ est a celebrante, etiam quando Superior celebrat; S. R. C. 16. Novemb. 1649. *in Januen. Episcopus pontificaliter celebrans non comprehenditur; tunc enim neque ipse per se, neque per alium aqua lustrali populum aspergit; Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 31. num. 4.*
- 310 Sabbato Passionis debent velari Imagines, & Cruces, etiam si occurat eo die festum Titularis, vel Patroni Ecclesiæ; S. R. C. 16. Novemb. 1649. *in Januen. Sabbato Passionis), ad primas Vesperas Dominicæ, antequam officium inchoetur; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 20. vers. 3. Vide num. seqq. & 433.*
- 311 Imagines, & Cruces detegi non debent, etiam si in hebdomada Passionis occurat festum Sancti Titularis, aut Dedicacionis Ecclesiæ; S. R. C. 16. Novemb. 1649. *in Januen. Vide num. seq. & antec. Velari Imagines, & Cruces)*

Domini nostri Jesu Christi, etiam per Ecclesiam; & super altare nullæ ponantur Imagines Sanctorum; *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 20. vers. 3. Vide num. ant. & seq.*

Quo velo cooperienda sit crux in altari ad functionem lotionis pedum in feria v. majoris hebdomadæ, & crux processionis, cum Sacerdos indutus sit violaceo, & Diaconus colore albo, & actus ipse lotionis, sive mandatum præcipiatur a Rubricis fieri cum floribus, & signis lætitiæ, & videatur participare de festivitate Missæ celebratæ in mane cum cruce velata albo colore, & ex alia parte sit actus humilitatis? S. R. C. respondit, colorem non esse mutandum; *Ead. S. R. C. 19. Novemb. 1649. in Januen. Colorem non esse mutandum);* In altari videlicet retinendum velum albi coloris, ut in Decreto exponitur; in processione vero coloris violacei, ut in mane adhibitum fuit, ex *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 23. num. 10.*

Pyxis, Ostensorium, & Corporalia, quæ immediate inserviant Ss. Sacramento, debent benedici juxta formam, quæ habetur in Missali propria; S. R. C. 16. Novemb. 1649. *in Januen.*

Quando Ss. Eucharistiæ Sacramentum publice discooperitur exponitur; omnes ante illud transeuntes, cujuscumque conditionis, & ordinis sint, seu ad illud accedentes, seu ab eodem recedentes, semper utroque genu flexere debent; S. R. C. 19. August. 1651. *in una Urbis. Publice discooperitur). Intellige etiam inclusum in Pyxide, vel etiam velatum; Vide num. 1124. Quoad Sacerdotem Missam celebraturum, Vide num. 278. & 1289.*

Quando Missa canitur sine Ministris, non debet thurificari neque altare, neque chorus; S. R. C. 19. Aug. 1651. *in una Urbis. Vide num. 83.*

Missæ votivæ de beata Maria Virgine, in Vigilia Pentecostes non potest dici; S. R. C. 18. Aug. 1651. *in una Urbis.*

Missæ duæ ejusdem Sancti immediate una post aliam, non debent cantari eadem die in Ecclesia, in qua celebratur ejus festivitas; S. R. C. 3. Aug. 1652. *in Melevitana. Non debent cantari, nisi forte pro aliqua fundatione adimplenda, & interposita hora Canonica; Vide num. 1274.*

Missæ non potest celebrari cum cæsarie fida; S. R. C. 3. Aug. 1652. *in Melevitana. Cum cæsarie fida); Nullus enim Episcopus, Presbyter, Diaconus ad solemnia Missarum celebranda presumat cum baculo introire aut velato capite altari assistere; Can. Nullus, de Consecr. dist. 1.*

Tam Sæculares, quam Regulares cujuscumque Instituti, etiam Societatis Jesu, non possunt excedere limites verbales Indultorum Sedis Apostolicæ super Beatificationibus, præsertim in celebratione Missarum, & Officiis cum octava, nisi hoc expresse Sedes Apostolica eis indulserit, S. R. C. 5. Octob. 1652. *approbante Innoc. X. die 16. Decemb. ejusdem anni. Vide num. 391. seq.*

Regulares, etiam Societatis Jesu, in Missis solemnibus debent Diaconum & Subdiaconum, & in Vesperis Sacerdotem pluviali indutum habere, ac in reliquis omnibus tenentur exacte observare Rituale, Cæremoniales, & Rubricas Missalis Romani; S. R. C. 5. Octob. 1652. *confirmante Innoc. X. 16. Decemb. ejusdem anni. Quoad pluviale in Vesperis. Vide num. 78.*

Asperforium aquæ benedictæ Episcopo debet porrigi per digniorem de Capitulo Cathedrali; quando capitulariter, & cum indumentis canonicalibus proceditur ad Ecclesias quascumque Diocæsis; S. R. C. 18. Januar. 1653. *in Lauden. Ecclesias quascumque). Intellige, quæ non habeant Rectorem beneficiatum, vel non sint Regularium; S. R. C. num. 71.*

Missæ in feria v. majoris hebdomadæ non potest celebrari in Oratorii Confraternitarum, & privatis; S. R. C. 1653. *in Florentina, in oratorii Confraternitarum), nisi solemnitas unica, si assisteret Ss. Sacramentum; Vid. num. 353. De privata vero habet exemplum num. 895.*

Reliquiæ Sanctorum existentes sub custodia Capituli in processionibus deferendæ sunt per Canonicum facientem hebdomadam, in casu vero, quo requiratur quatuor unitim, deferendæ sunt a Canonicis non paratis; S. R. C. 22. Mart. 1653. *in Lucana Coma juris.*

Quando aliqua Ecclesia Sæcularis, vel Regularis ob aliquod impedimentum est substituta pro Cathedrali, & Episco-

Episcopus interest cum eappa in concionibus, teneatur Canonici Cathedralis assistere cum habitu canonicali; S.R.C. 22. Mart. 1653. in Gallien.

325 Ad Canonicum hebdomadariam in Matutinis & Vesperis spectat primam antiphonam intonare, initia hymnorum, antiphona ad Benedictus, & Magnificat, Cappellani vero tenentur eidem facere præintonationem, dum est paratus; S.R.C. 5. Jul. 1653. in Lucana. Primam antiphonam) etiam in Laudibus: Carem. Episcop. lib. 2. cap. 6. num. 16. Cappellani tenentur, quo ritu & tempore; Vide num. 61.

326 Missa de Dominica, seu de festo duplici, si illa die occurrat, debet dici, cum commemoratione SS. Sacramenti, ad formam Rubricarum Missalis, quando sit particularis processio cum SS. Sacramento, in aliquibus Dominicis, seu aliis diebus cujuslibet mensis; S.R.C. 6. Decemb. 1653. in Januen. Ad formam Rubricarum Missalis), scilicet post omnes alias ordinarias collectas de præcepto iis diebus occurrentes, sed sub unica conclusione, Vide num. 1009.

327 Stante alteratione in terra Montecchii diocesis Burgi S. Sepulchri super delatione simulacri S. Antonii de Padua in Processione, respectu habitus Cappuccinorum, cum quo efficienda est? Sac. Rit. Cong. ad quam negotium deductum est, respondit, Habitum hujusmodi non esse vetitum in casu, de quo agitur, & ideo arbitrio Episcopi; Ead. S.R.C. 17. Julii 1654. in una Ordinis Cappuccinorum Montecchii Provincia Marchia, & 17. Junii 1673. in Benevent. Habetur in Archivio Ord. Arm. cum subscriptione Francisci Mariæ Phæbei S. R. C. Secretarii; Vide num. 468.

328 Missæ exequiales defunctorum in die depositionis defuncti possunt solemniter celebrari diebus, in quibus cadit festum duplex alicujus Sancti, dummodo festum non sit de præcepto, juxta Rubricas Brev. Rom. S. R. C. 19. Sept. 1654. in Papien. Loquitur, corpore non præsentem in Ecclesia, pro quo unica Missa solemniter conceditur in festo duplici etiam majori, nisi sit de præcepto; Vide num. 75. & 600.

329 Absolutio solemniter cum assistentia quatuor Dignitatum, vel Canonicorum ultra celebrantem in anniversario alicujus Episcopi, non debet fieri, quia obstant Rubricæ Pontificalis Romani; S.R.C. 14. Novemb. 1613. in Recinaten. Obstant Rubricæ Pontificalis Romani); Statuitur enim hæc absolutio fieri tantum in primis Exequiis, quæ fieri solent post obitum alicujus Summi Pontificis, S. R. E. Cardinalis, Metropolitanis, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis Magni, aut Domini loci, numquam vero in Anniversariis; Pontif. Rom. par. 3. cap. de Officio solemniter post Missam pro Def. & Carem. Episcop. lib. 2. cap. 11.

330 Antiphona in choro Cathedralis postquam primo loco data fuerit Celebranti a cornu Epistolæ, danda est secundo loco primæ Dignitati, sive a cornu Evangelii, sive a cornu Epistolæ existentem, & sive interveniat, sive non, prima Dignitas, quæ fedet a dicta parte Evangelii, non obstante allegata consuetudine; S.R.C. 21. Martii 1665. in Senogallien. Antiphona) quo ritu præintonanda? Vide num. 61.

331 Assistentia Episcopo in Missis Pontificalibus, ministratio aspersorii Episcopo in ingressu ad Ecclesiam, cantare Missam in diebus solemnioribus, necnon peragere solemniam Missarum, & delatio SS. Sacramenti, absente Episcopo; in solemnitate Corporis Christi spectant ad primam Dignitatem, & successive ad alias Dignitates; vel ad seniores Canonicos, non autem ad Vicarium generalem; S. R. C. 29. Martii 1655. in Papien. Vide num. 101.

332 Ubi adest fodalitas SS. Sacramenti, competit ei præcedentia super alias Confraternitates in omnibus processionibus, in quibus defertur SS. Sacramento; S.R.C. 19. Jun. 1655. in Mediolanen. 20. Sept. 1687. in Verellen. & antea 12. Julii 1628. in Lauden.

333 Archiepiscopo uti Archiepiscopo, majoritate gradus, competit præcedentia supra Episcopum præsentem in civitate Metropolitana & Diocesi; S.R.C. 29. Jan. 1656. in Pragen. Præcedentia supra Episcopum.) Loquitur de proprio Archiepiscopo: Præsentem enim, seu adventientem, Metropolitanam, cessabit Episcopus a benedictionibus

privatis; Carem. Episcop. lib. 1. cap. 4. num. 4. Vide num. seq.

334 Archiepiscopi & Episcopi Titulares existentes in aliena diocesi debent præferri Archiepiscopis, consecratione junioribus, necnon aliis episcopali charactere junioribus, sed gradu archiepiscopali posterioribus; extra tamen Ecclesiæ ambitum, intra quam Ordinario privative quoad omnes Archiepiscopos & Episcopos etiam seniores, præcedentia competit; S.R.C. 8. Apr. 1656. in Ephesina; Vide num. ant. & 343.

335 Capellanus curatus, ratione stolæ, in funeribus, debet præcedentiam habere super alios quoscumque Sacerdotes curatos simplici cocta indutos; S. R. C. 20. Junii 1656. in Maceraten.

336 Missa solemniter de Annuntiatione B. M. V. non potest celebrari, quando ejus festum incidit in Dominica Palmarum; S.R.C. 10. Mar. 1657. in Placentina.) Etiam in ipsamet Ecclesia, seu ubi concursus populi ad celebrandum accedit, licet cantata Missa de die: quod Decretum se extendit etiam ad unam majorem hebdomadam, & triduum Paschatis; Rub. Miss. de Transl. Fest. tit. 6. Vide 1233. Hoc idem extenditur ad totam Hebdomadam, in qua nequit solemniter decantari Missa de titulo Ecclesiæ occurrente, ex Rubrica tit. 6. de Transl. Festorum.

337 Baldachinum in Ecclesia & locus in Presbyterio non debetur Domino loci, & admonetur Ordinarii, ne permittant hujusmodi usurpationem, & non licitam detentionem; S.R.C. 9. Junii 1657. in Polmanen. Vide num. 500.

338 Potest Archiepiscopus Granatensis, ex inmemorabili consuetudine in processionibus solemnibus post se deferre sellam gestatoriam mediam inter se, & Præfidentem, ac Regium Magistratum; S.R.C. 10. Maii 1908. & etiam in processione SS. Sacramenti; S.R.C. 15. Sept. 1657. in Granatensi.

339 Jus deferendi SS. Sacramentum & Reliquias in processionibus spectat ad Hebdomadariam Missarum solemnium peragendarum post processionem, vel ad illum, qui immediate ante processionem eadem peregerit, privative quoad reliquos, etiam Dignitates, & seniores Canonicos, tam absente, quam nolente Episcopo prædicta omnia subire; S.R.C. 26. Jan. 1658. in Cajetans. Circa SS. Sacramentum, quid statuatur in die solemnitatis Corporis Christi; Vide num. 3.

340 Prima Dignitas officium Presbyteri assistentis, Episcopo divina pontificaliter peragente, faciens, tenetur sustentare librum, quando solum Episcopus cantat, non vero quando legit, quod spectat ad Capellanum; S.R.C. 16. Mart. 1658. in Ragusina. Tenetur sustentare librum) habens a sinistris Episcopi ministrum de libro, stantem & adjuvantem in sustentatione libri ipsam assistentem; Carem. Episc. lib. 1. cap. 11. num. 3. Quando solum Episcopus cantat: Excipe Hymnum, Antiphonam primam, Absolutiones, Benedictiones, & Nonam Lectionem Matutini, & Te Deum laudamus; Carem. Episc. lib. 2. cap. 3. num. 6. & 9. Vide num. 934.

341 Diaconi assistentes non tenentur, immo non debent inservire Episcopo de bugia, seu candela, sed ea administranda est per Capellanum, nec possunt cogi Canonici ad inserviendum Episcopo in Missis privatis, præter consuetudinem. Etiam dicti Canonici non induti canonicilibus vestimentis, non tenentur ad præstandam Episcopo assistentiam; immo est contra ritum præstare; S.R.C. 16. Mart. 1628. in Ragusina. Vide num. 22.

342 Primicerii a chori assistentia & directione non sunt amovendi, sed ad Canonicos immediate digniores spectant post præfatos Primicerios Vesperarum & Missarum solemnium, ut unusquisque proprio muneris incumbat; S.R.C. 8. Jun. 1658. in Monopolitana. Vide num. 24.

343 Missa votiva de B. M. V. cum Gloria & Credo, & sine Officio potest celebrari in aliqua die ob publicam causam, & ratione concursus; S. R. C. 8. Junii 1658. in Claramontana. In aliqua die,) videlicet exceptis iis, de quibus num. 264.

344 Archiepiscopus, & illius Suffraganei, cum simul in Metropolitana divinis interfuturi conveniunt, & genuflexi preces effundunt ante altare SS. Sacramenti, & aram maximam, idem Archiepiscopus debet genuflectere, & incedere digniore quidem loco, sed in linea cum Suffraganeis;

ganeis; Archiepiscopus scilicet super faldistorio, & Suffraganei super pulvinaribus hinc inde; & si loco faldistorii Archiepiscopus adhibeat genuflexorium commune, poterunt Suffraganei, si idem capax fuerit, super eodem hinc inde pariter genuflectere; S.R.C. 2. Jun. 1658. in Senen. Vide num. 333.

345 Missæ votivæ de Titulari & Patrono non possunt dici cum Gloria, & Credo; sed Ordinarii præcipitur ne quid contra, vel præter Rubricarum præscriptionem sub penis in Constitutionibus pontificiis contentis servari permittant; sed tantummodo die Tituli quorumlibet Ecclesiæ, & Oratorii de Sancto Titulari Missa cum Gloria, & Credo celebrantur; S.R.C. 4. Aug. 1658. in Tarvisina. Sed tantummodo die Tituli,) & per octavam, cum de ea officium sit peragendum; Rub. Miss. 11. de Symbolo. Vide etiam num. 41.

346 Archipresbytero, seu Dignitati, vel Canonico, qui alteri archipresbyteratum, dignitatem, seu canonicatum resignavit, non competit præcedentia super alios Sacerdotes seniores, quia nulla qualitas Archipresbyteri, Dignitatis, seu Canonici ei remanent post renuntiationem; S.R.C. 7. Sept. 1658. in Bisaccien.

347 Missæ currentes in honorem alicujus Beati non Canonizati, non possunt celebrari, sine speciali indulto Sedis Apostolicæ; S.R.C. 28. Sept. 1658. in Forosemproniensis. Missæ currentes,) & fortius votivæ; Vide num. 378. seqq.

348 In novem diebus ante Nativitatem Domini, ubi adest antiquissima consuetudo, vel concursus, potest decantari unica Missa votiva solemniter B.M.V. quamvis in ipsis occurrat festum D. Thomæ Apostoli, & Dominica tertia, vel quarta Adventus, non omittenda tamen Conventuali, statuta hora decantanda; S.R.C. 28. Sept. 1658. in Anagnin. Votiva solemniter,) idest cum Gloria, & Credo, sine commemoratione festi, vel Dominicæ occurrentis, & cum Præfatione Beatæ Mariæ, & Evangelio S. Joannis in fine. Excipe diem Expectationis, ubi ex indulto celebratur, in qua non votiva Missa, sed occurrentis erit cantanda cum commemorationibus festi, & feriæ, & Evangelio, si forte occurrat, quia cum Officio concordat; Vide num. 1012. & 1260.

349 Festum Sanctorum Patronorum principalium Civitatis a Clero seculari Civitatismet celebrandum esse cum octava, a Regularibus vero sine octava: in Diocesi autem, ubi non adest proprius loci Patronus, similiter cum octava; at ubi colitur festum peculiaris Patroni, nihil de Patrono Civitatis, vel attentata consuetudine, sub duplici majori tantum sine octava; S. R. C. 28. Septemb. 1658. in Calaguritana. Cum octava,) sub ritu duplici primæ classis, tam apud Sæculares, quam Regulares civitatis, & suburbiorum, Vide num. 283.

350 Primæ Dignitati post Pontificalem solemniter celebranti in solemnioribus festivitibus debetur assistentia duorum Canonicorum pro Diacono & Subdiacono, quamvis Præbendæ non sint distinctæ; S.R.C. 7. Decemb. 1658. in Brundusina, & Conversana. Debetur assistentia) Presbyteri etiam pluviali induti, ubi adest consuetudo: Vide num. 4.

351 Missæ privatæ de defunctis quocumque die dici possunt, præterquam in festis duplicibus, & dominicis diebus, juxta præscriptum Rubricarum; S.R.C. 25. Feb. 1659. in Faventina, & 28. Febr. 1660. in Januen. Item in feriis diebusque, quibus prohibetur fieri in festo duplici, etiam corpore præsentem in Ecclesia: Vide num. 75. Notandum vero, hoc decretum editum fuisse pro Missa solemniter celebranda in Ecclesia non præsentem Cadavere.

352 Anterioritas suscepti ordinis presbyteratus inter Sacerdotes simplices, non gaudentes Præbenda, inspicienda est, nulla habita ratione inter eos prioritatis in ordine Subdiaconatus, vel Diaconatus; S.R.C. 29. Mart. 1659. in Tridentina.) Quid statuatur inter Præbendatos, vide num. 54.

353 Protonotarius simplex Sacerdos e numero non participantium in processionibus, ceterisque Ecclesiasticis functionibus, debet servare Cæremonialem Episcoporum; ideoque præcedere debet omnes simplices Sacerdotes sacris vestibus non amictos; S.R.C. 24. Maji 1659. in Aversa. Debet servare Cæremonialem;) idest neque supra, Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

neque inter Cathedralis Canonicos, lib. 1. cap. 13. num. 10. & 13. Ubi vero Capitulum non existit, vel inter Canonicos collegialiter non incedentes, necnon & in processionibus, quid servandum, require num. 165. 170. & 354.

354 Non licet in Ecclesiis, in quibus non asservatur SS. Sacramentum, celebratio Missæ in Feria quinta in Cæna Domini, nec ejusdem Augustissimi Sacramenti asservato in Sepulcro. S.R.C. 14. Junii 1659. in Neapolitana. Vide num. 321.

355 Protonotarius simplex incedens in habitu Protonotarii debet sedere in choro post Canonicos, & ubi Capitulum non existit, immediate debet sedere post Rectorem Ecclesiæ, vel alias facientem officium. In processionibus vero pariter eodem loco, vel nisi adest Magistratus, potest etiam uti Prælatus incedere post Baldachinum, sub quo defertur SS. Sacramentum S. R. C. 2. Aug. 1639. in Sarzaten. Quid statuatur de Protonotariis participantibus, & magis principis consanguineis, Vide num. 136. 170. & 121.

356 Prælati Episcopis inferiores, qui Pontificalium usu fruuntur, super altari, in quo sacra erunt facturi, septimum nequaquam debent apponere candelabrum; S.R.C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali coram Alexandro VII. emanato. Vide num. 65.

357 Prælati Episcopis inferiores Cathedram, seu sedem fixam, & permanentem in eorum Ecclesiis non debent detinere, sed tribus ipsis diebus, quibus ex antiquis Decretis tantummodo pontificaliter celebrare eis est permissum, mobili sede, seu Cathedra uti debent, quam nihilominus simplici serico panno coloris festivitatis congruentis obducere possunt, non auro contexto, aut phrygio, sive basilico opere exornato, S.R.C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alexandro VII. Qui sint isti dies; Vide num. 359. Pro Abbatibus vero Cassinen. Vide num. 400. seqq.

358 Prælati Episcopis inferiores Baldachium adhibere supra sedem possunt, non autem pretiosum, aut aureum, sed simplex, & ea quod altari superimponitur, materia & opere sit inferius, & ad ipsum per duos tantum gradus in superficie Præbyteri stratos ascendatur; S.R.C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. Non autem pretiosum, aut aureum,) quod non nisi Episcopo Cardinali competit; Carem. Episc. lib. 1. cap. 13. num. 3.

359 Prælati Episcopis inferiores abacum alium præter parvam mensam, & in cornu Epistolæ parare non possunt, in quo duo candelabra cum candelis, necnon mitra, caplix, missale, thuribulum, navicula, & reliqua ad celebrandum necessaria collocentur; prope vero mensam eandem parieti hærens baculus pastoralis aptetur; S.R.C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali coram Alex. VII. Mitra) numquam pretiosa. Baculus cum velo albo appenso; Vide num. 362.

360 Dies in quibus solemniter Prælati inferioribus celebrari conceditur, sint de præcepto festivi, vel alii, in quibus ipsos pontificaliter celebrare festivitatis ratio exigat, nempe Patroni Loci, Fundatoris Ordinis, Tituli, Dedicacionis Ecclesiæ; abstinere autem debent ad hujusmodi pontificalium usu in Officiis & Missis defunctorum, quocumque die etiam festivo, & de præcepto, S.R.C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali coram Alex. VII. Abbates Cassinenses Congregationis Cavenis, in quibus Missis defunctorum pontificalibus possint uti, consule num. 401.

361 Prælati Episcopis inferiores, ad Ecclesiam accedentes, licet pontificaliter divina peracturi, & iidem absolutis, ab altari recessuri, a suis Canonicis, vel Monachis (ut mos est Episcoporum) non possunt associari S.R.C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali coram Alex. VII. Abbates Cassinenses an possint, Vide num. 140. & 402.

362 Prælatus inferioribus præter duos Sacrificii Ministros, Diaconum nempe Evangelii, & Subdiaconum Epistolæ, duo alii tantum Diaconi cum Dalmaticis, & unicus Presbyter cum pluviali assistere debent. Duo insuper Cappellani, qui de mitra, & baculo, & totidem Acolythi pro candelabris debent inservire. Præterea sex alii Canonici, vel Monachi, duo scilicet pluviali, duo planetis, totidem tunicellis induti, divinis hujusmodi interesse valeant, qui tamen non in sedibus, seu stallis choralibus, sed

fed in scammis, abique postergalibus panno viridi laneo coopertis, situ congruo accommodatis, moxque illinc removendis, confedere debent, S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alexand. VII. Viridi panno, seu potius coloris paramentorum; Vide num. 1265. Pro Cassinensibus Abbatibus, Vide num. 403.

363 Prælati Episcopis inferiores mitram pretiosam, nisi aliis expresse a Sede indutam, adhibere minime possunt: sub mitra pileolum nigri tantum coloris induant: baculum pastorale albo velo appenso deferre debent: ab hisque, & aliis Pontificalibus etiam de Ordinariorum licentia extra Ecclesias sibi subjectas prorsus abstinere debent; & neque in Processionibus, quæ ab eorum Ecclesiis per vias extra ambitum, vel Parochiam ducuntur, insignis prædictis uti, vel penes se præferri faciant; S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decr. gen. coram Alex. VII. Vide n. 404.

364 Prælati Regulares rochetum deferre non valent nisi ex tali ordine fuerint, cui indumentum hujusmodi competat; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto gener. coram Alex. VII.

365 Prælati Episcopis inferiores invitati ad Ecclesiam exemptam, nec in illa pontificalibus uti valent, nec in, qui non fuerint Abbates perpetui vel benedicti, in propriis Ecclesiis, uti possunt privilegio perpetuis Abbatibus, vel alias benedictis indulto; S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. Invitati ad Ecclesiam, intellige etiam Episcopo annuente, Vide num. 362. 373. & 1069. Neque ii qui non fuerint... benedicti, nisi Episcopo ter advocato, sicut convenit, Abbates renuerit benedicere, qui tunc liceret eisdem Abbatibus proprios Monachos benedicere, & alia, quæ ad officium hujusmodi pertinent, exercere, donec ipsi Episcopi suam duritiam recogitent, & Abbates benedicere non recuset: Decret. Greg. IX. Tit. De supplenda negligentia Prælatorum.

366 Prælati Episcopis inferiores, sacras vestes ex altari sumere non possunt, nisi pontificaliter divinis vacaturi: S. R. C. 27. Sept. in decreto generali, coram Alex. VII.

367 Indulgentias impertiri, vel publicare non debent Prælati inferiores abque expresso S. Sedis indulto; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Sanctæ Sedis indulto gaudent Abbates SS. Salvatoris Venetiarum, dummodo aliquis Antistes præfens non fuerit, publicandi Indulgentias per Episcopos, videlicet quadraginta dierum. Diploma Alexand. Papæ VI. in Bullario Canonico Regularium N. XLVI. 8. Maji 1493. quod incipit Alexander. Julius autem Papa III. die 1. Nov. 1551. ad universam Congregationem extendit in Constitutione: Julius Episcopus Cap. Statutus adhuc in sua praxi perseverante.

368 Prælati Episcopis inferiores pontificales benedictiones cum trina crucis productione in Missis tantum pontificalibus; necnon in Vesperis, & Matutinis pontificaliter itidem celebratis possunt impertiri: privatim enim populis, quamvis pleno jure subjectis, nisi expresse ipsius permissum fuerit, etiam pontificalibus induti per Ecclesiam incidentes, impertiri benedictionem præsumere non debent; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Vide num. seqq. & 190. Nisi expresse ipsi permissum fuerit. An valeat privilegium in præsentia Episcopi, consule num. seqq. & 190.

369 Præfente Episcopo sine speciali Sedis Apostolicæ permissu Prælati Episcopis inferiores, etiam pontificaliter celebrantes a benedictionibus cessare debent: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decr. generali, coram Alex. VII. Vide n. ant.

370 Si Episcopus aderit in Ecclesiis Prælatorum inferiorum, abbatialibus, sedes in cornu Evangelii, uno saltem gradu eminentior Sede abbatiali, est erigenda, hæcque altero gradu humilior in cornu Epistolæ collocari debet: a latere Episcopi Canonici Cathedralis, prope Abbatem Canonici, vel Monachi Monasterii, & abbatialis Ecclesiæ confedere debent: confessionem cum celebrante Episcopo facere, & isque thus in thuribulo imponere, Evangeliorum textum osculari, & populo solemniter (quamvis Abbas ipse pontificaliter celebret (benedicere debet; Episcopus præterea trino ductu, & immediate Canonici Cathedralis duplici moxque Abbas (nisi celebret) pariter duplici, ac subinde Canonici, vel Monachi abbatialis Ecclesiæ unico tantum ductu thurificari debent; S.

R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Immediate Canonici.) Quid si Canonicus unicus cum Episcopo adest? require num. 31. & 157.

Episcopi abstinere debent, uti consuetudo non viget, a frequente accessu ad Ecclesias exemptas pro sacris functionibus assistendo, ut liberius Abbates valeant suis uti privilegiis: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII.

In Ordinationibus Canonicoꝝ, Clericoꝝ, Monachorum, necnon in vocationibus Monialium, & emissionem professionis earundem, etiam pleno jure Prælati inferioribus subjectorum, in benedictionibus sacra suppellectilibus, cæterisque actibus (Missarum, Vesperarum, & Matutinarum solemnibus, ter tantum in anno, ut præfertur exceptis), neque in Ecclesiis, Oratoriis, aliisque locis tam publicis quam privatis, quantumvis exemptis, & eisdem Abbatibus pleno jure subjectis, mitram, baculum, & quævis alia pontificalia insignia, nisi expressa Sedis Apostolicæ concessione, adhibere non debent: S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alexand. VII. Ter tantum in anno) occasione magna solemnitatis, ut sunt Patroni, vel Tituli, seu Dedicationis Ecclesiæ: Vide num. 350. Ampliatur etiam præfens decretum pro Cassinensibus; Vide num. 405.

Prælati Episcopis inferiores ecclesiasticam suppellectilem pro servitio dumtaxat suarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum benedicere valent; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Vide num. seq. Suppellectilem... benedicere,) etiam Cassinenses non posse, nisi deoatetur de indulto, statuit S. R. C. Vide num. 409.

Prælati Episcopis inferiores aliqua pontificalia extra loca ipsis subjecta, vel pro servitio alienæ Ecclesiæ, aut in subditos pariter alienos, etiam de licentia Ordinariorum, excedere non possunt: puta Campanarum benedictiones, Galicum, & similia, in quibus sacra adhibetur unctio, necnon minorum Ordinum collationes: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decr. gener., coram Alex. VII. Vide n. 264.

Prælati inferiores Concionatoribus, qui eorum subditis verba Dei prædicandi onus acceperint, benedictionem elargiri præsumere non debent, sed Episcopis, quibus jus hujusmodi privative competit, amnia dimittant: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Neque Missarum solemnia pontificaliter peragentes. Vide num. 407.

In Missis privatis quoad indumenta, cæremonias, ministris, altaris ornatum, & benedictionis largitatem, a simplici Sacerdote Prælati inferiores discrepare non debent; ac proinde sacras vestes induere debent in Sacrificiis; neque uti possunt Cruce pectorali; unico tantum contenti sint Ministro; aquam cum pelvi & urceolo argenteis sibi ministrare minime facere possunt, dualque tantum candelas super altare adhibere valet; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Sacras vestes) pretiosiores simplicium Sacerdotum; Vide num. 830. in Sacrificiis) particulari, & in aliis distincta; Ibidem.

Locorum Ordinarii auctoritate Sedis Apostolicæ possunt, immo debent Abbates, & Prælatos Episcopis inferiores, qui usu Pontificalibus gaudent, tum Sæculares, tum Regulares, quantumvis exemptos, & speciali expressione indigentes, etiam per censuras compellere ad omnimodam observantiam rerum præscriptarum circa mortificationem Pontificalium; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Rerum præscriptarum) pro quibus consule antecedentes sanctiones.

Nonnulli ex Abbatibus & Prælati inferioribus proprium habent Territorium & jura episcopalia, nullisque subduntur Episcopis; qui eos coercere, si exceßerint, valeant: eo casu a Sedis Apostolicæ Nuntiis, si adsint, si minus ab Archiepiscopis, in quarum Provinciis, & ab Episcopis Romano tantum Pontifici subjectis, intra, vel prope quorum Diocæsis limites, earum Ecclesiæ, vel Monasteria sita sunt, tamquam a S. Sede delegatis ad hujusmodi decretorum observationem prædicti omnino debent cogi; S. R. C. 27. Sept. 1659. in dec. gener. coram Alex. VII. Beatorum imagines, etiam non principaliter, & uti supplices appositæ, simulacra, picturæ, tabellæ, aut scripturæ, eorum præclara gesta representantes, aut referentes, in Ecclesiis, Sacrariis, & Oratoriis quibuscumque.

que, & præsertim in quibus Missæ Sacrificium, vel alia divina officia peraguntur, inconsulta Sede Apostolica nullo modo exponi debent; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali super cultu Beatis adhuc non canonizatis præfando num. 1. Alex. VII. præfente. Indulta hujusmodi quomodo intelligenda. Vide num. seq. 388.

380 Ubi indultum fuit per Sedem Apostolicam, imagines, simulacra, picturæque tabellas in Ecclesia poni, coli posse in pariete tantum, non tamen super altare collocandi facultas, tributa censetur; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 2. Alex. VII. approbante. Secus resolvitur, ubi indultum habetur pro Missa Beatorum. Vide num. seq. & 389.

381 Si concessa fuerit per Sedem Apostolicam altarum erectio, non tamen ob id Missa & Officium de Beatis celebrandi, vel recitandi facultas tradita præsumatur, etenim specifica & expressa concessio super his præcedere debet; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 3. Alex. VII. confirmante.

382 Ubi in toto loco cultus Beatis fuerit concessus, non extendatur inconsulto Pontifice ad alium locum, quavis alia occurrente auctoritate, S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 4. coram Alex. VII. Vide tamen num. 388. & 389. seqq.

383 In locis, ubi Beatus ab omnibus coli permissum fuit, non inde publica Officii recitatio permittitur, sed tantummodo privata, nec satisfactoria præcepto recitationis, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulserit; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 5. Alex. VII. imperante.

384 Missæ de Beatis, quæ fuerint indultæ certis personis, nempe Presbyteris Regularibus, vel Sæcularibus alicujus loci, vel Monasterii, seu Presbyteris alicujus Ecclesiæ servitio præcipue additis, a confluentibus Sacerdotibus, quamvis dignitate, etiam Cardinalibus insignitis, minime celebrari possunt; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis coram Alex. VII. Vide num. 398.

385 Dies festi in Beatorum memoriis non celebrentur, nisi speciali indulto Apostolico provifum fuerit; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 7. coram Alex. VII. Qui vero casus excipiendi sint; Vide num. 339. & 1311.

386 Beatorum nomina in Calendariis non apponantur, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo, & a quibus cultus cum Officio, & Missa celebretur; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 8. coram Alex. VII. Vide num. 383.

387 In quibusvis ecclesiasticis precibus, etiam in Oratoriis privatis recitandis, particularia Beatorum suffragia non apponantur, vel recitentur; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 9. coram Alex. VII. Vide num. seq. & 389.

388 In publicis precibus, præter indultas; & a Sede Apostolica approbatas, Beati non invocentur; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 10. coram Alex. VII. Vide num. ant.

389 Beatorum Reliquiæ in processionibus minime circumferantur; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali n. 11. coram Alex. VII. Licet in altari exponi possint; Clem. XI. Const. 82. num. 11. quæ incipit: Viros gloriosos §. 2. 8. Maji 1716. edita.

390 Non removetur cultus Beatis, qui per communem consensum Ecclesiæ, vel per immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel temporis centum annorum metam excedentis scientiam, ac tolerantiam Sedis Apostolicæ, aut Ordinariorum hæcenus præstitus, ac certis modo & forma ab eo tempore eis exhibitus fuit. Verum si a centum annis citra, cultus hujusmodi aliqua ex parte constiterit actus & extensus, eo casu idem in pristinum reducat; prout quivis cultus, extra casus prædictos ad expressa tantum verbaliter in Apostolicis indultis omnino revocetur; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 12. coram Alex. VII.

391 Beati in patronos non eligantur, nec eorum natalitia cum octavis celebrentur; S. R. C. 27. Sept. 1659. decreto generali de Beatis num. 13. coram Alex. VII. Beati in Patronos non eligantur, nisi auctoritate Apostolica; Vide num. 1311.

Locorum Ordinarii, auctoritate Sedis Apostolicæ possunt, immo debent Sæculares & Regulares quoscumque, quantumvis exemptos, & speciali expressione indigentes, etiam sub censuris compellere ad omnimodam omnium Decretorum circa Beatos observationem. Cum aliqui nullo subduntur Episcopo, qui eos, si exceßerint, coercere valeat, eo casu a Sedis Apostolicæ Nuntiis, si adsint, si minus ab Archiepiscopis in eorum Provinciis, vel ab Episcopis Romano tantum Pontifici subjectis, intra, vel prope quorum diocæsis limites eorum Ecclesiæ, vel Monasteria sua fuerint, tamquam a Sede Apostolica delegatis omnino cogi debent; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 15. coram Alex. VII. Vide num. 318.

In Missis ferialibus, quæ contingunt a Dominica Passionis ad feriam quintam Cœnæ Domini, si faciendæ obveniat commemoratio de simplici; omittenda est tertia oratio, quæ pro secunda assignatur in Missali, nempe pro Ecclesia, vel pro Papa; S. R. C. 22. Novemb. 1659. in una Rubricarum. Item infra octavam Paschatis Pentecostes; Vide num. 291. & 1040.

Ab eo tempore, quo Innocentius X. ad duplicem ritum erexit officium S. Franciscæ Romanæ, dubitari cepit, an festo Quadraginta Martyrum sit assignanda sedes fixa, nempe dies decima Martii; an vero idem festum tamquam translatum, prima die non impedita sit celebrandum? Quo dubio in Sacra Rituum Congregatione proposito, hæc declaravit assignari debere certam sedem officio quadraginta Martyrum, die scilicet decima Martii; idemque in novis Martyrologiis servari mandavit: S. R. C. 29. Novemb. 1659. in una Rubricarum. Hoc decretum modo est generale; Vide num. 1177.

Archidiaconus prima Dignitas Cathedralis tenetur accedere ad cubiculum Episcopi, ob obsequium ei exhibendum, dum Episcopus ad Ecclesiam cum cappa accedit; & si recuset, omnino est compellendus ut præset; S. R. C. 24. Januar. 1660. in una S. Severini. Archidiaconus), similiter & omnes Dignitates; Vide num. 99.

Archidiacono, & Canonici capitulo Cathedralis Camerinenfis petentibus, an ipsis liceret plures Missas celebrare feria quinta in Cœna Domini, in qua cadit festum SS. Annuntiationis? Sacra Congregatio respondit licere, & iussit, ut a Cardinali Vicario singularum Ecclesiarum Urbis Rectoribus idem notificaretur; S. R. C. 20. Martii 1660. in eadem Camerinenfi. Decretum hoc est generale, servato ordine ut in num. 889.

Ubi indultum fuerit ut in Missa de aliquo Beato celebraretur, licitum est ejus imaginem & simulacrum super altari exponere, necnon votivas tabellas illi appendere; S. R. C. 27. Apr. 1660. in una Dubiorum.

Dies festi in Beatorum honorem non celebrandi, non extenduntur ad festa devotionis; S. R. C. 17. Apr. 1660. in una Dubiorum. Vide num. 384.

Indulta recitandi Officium cum octava, vel sine octava, & celebrandi Missam de Beatis, non fuerunt revocata per decretum emanatum anno 1659. 27. Septembris; S. R. C. 19. Apr. 1660. in una Dubiorum. Vide num. 383.

In Ecclesiis, in quibus Officium & Missa de Beatis recitari, ac respective celebrari possunt, licitum est eorum Reliquias exponere; S. R. C. 15. Apr. 1660. in una Dubiorum. Reliquias exponere;) etiam super altari, secus autem deferre in processionibus; Vide num. 388.

Episcopi Regulares, qui ex Indulto Sedis Apostolicæ gaudent privilegiis suæ Religionis, de quibus sunt capaces pro eorum conditione, non possunt de Beatis suæ Religionis recitare officium, & in propriis Cathedralibus Missam celebrare, & altare Beatis prædictis erigere; S. R. C. 17. Apr. 1660. in una Dubiorum.

Privilegium concessum ab Alexandro II. Abbatibus Monasterii Cavenfis Congregationis Cassinensium celebrandi pontificaliter in exequiis nobilium Virorum, non extenditur ad alia Monasteria ejusdem Congregationis; neque comprehenditur in restrictione usus Pontificalium; S. R. C. 12. Junii 1660. in una Cavenfi Alex. VII. approbante die 20. Julii. Vide num. 359.

Abbatibus Congregationis Cassinensium divina peracturi in accessu & recessu, non obstante prohibitione in num. 6. decreti generalis die 27. Septembris 1659. expressa, ab immemorabili tempore, possunt associari more Episcoporum

porum a suis Monachis, modo non extra, sed intra septa Monasterii, sese ad Ecclesiam conferant; S.R.C. 12. Junii 1660. Alex.VII. approbante die 20. Julii. Vide num. 140. & 360.

404 Abbatibus Congregationis Cassinensis licet in num. 7. decreti generalis 27. Sept. 1659. taxatus fuerit numerus ministrorum inferiorum, conceduntur tamen alii quatuor ministri cotta induti; S.R.C. 12. Junii 1660. Alex.VII. confirmante. Vide num. 361.

405 Ad §. decreti, quo usus mitræ pretiosæ & baculi sine velo appenso vetitus est: afferentibus Monachis Congregationis Cassinensibus, mitram pretiosam ipsi de jure competere, velum quoque numquam eos consuevisse Baculo appensum adhibere, nec esse de ritibus Romanæ Ecclesiæ, sed Ambrosianæ tantum Sac. Rit. Cong. censuit, quoad mitram servandam esse dispositionem Capituli de Apostolica, de privilegiis in sexto, quoad baculum vero servandam esse decretum; Eadem S. R. C. 12. Jun. 1660. Alex.VII. confirmante die 20. Julii, Ut Apostolica, de privilegiis in sexto, quo statuitur, ut Abbates & alii, quibus mitræ usus est ab eadem Sede concessus: Exempti quidem in provincialibus Conciliis, & episcopalibus Synodis (quibus nonnulli eorum interesse tenentur) mitris tantummodo auriferiatis, non tamen aureas, vel argenteas laminas, aut gemmas habentibus, uti possint: Non exempti vero simplicibus, & albis ac planis utantur. In aliis vero locis exemptis, & non exemptis mitris liceat illis uti, prout concessa eis ab eadem Sede indulta permittunt; lib. V. tit. VII. cap. VI. De Privilegiis. . . . Quoad baculum. Vide num. 362.

406 Abbates Congregationis Cassinensium possunt uti mitra, & aliis insignibus pontificalibus in actu Ordinationum, & Benedictionum cum oleo sancto, non obstante quod usus mitræ, & aliorum insignium pontificalium in num. 17. decreti generalis 27. Septembris 1659. fuerit prohibitus; S.R.C. 12. Junii 1660. confirmante Alex.VII. die 20. Julii. Vide num. 371.

407 Afferentibus Mooachis Cassinensibus eorum Abbatibus licitum esse benedicere paramenta Ecclesiarum non subditarum ex Apostolico indulto, S.R.C. mandavit exhiberi indultum authenticum ex Archivio Apostolico desumptum, ac interim abstinere; Eadem S.R.C. 22. Junii 1660. confirmante Alex.VII. die 20. Julii ejusdem anni in decreto, quod incipit: Procurator generalis; Vide num. 372.

408 Prælato Episcopi inferiori, vel cuique alio gaudenti usu Pontificalium, non licet benedicere Concionatorem, qui concionem sit habiturus, dum ipsemet Missarum solemniam pontificali modo peragit, quia post Concilium Tridentinum prohibentur hujusmodi benedictiones etiam per decretum emanatum 27. Sept. 1659. circa usum Pontificalium; S. R. C. 12. Junii 1660. in Mediolanensi. Vide num. 374.

409 Missa solemnitas in Dominica infra octavam alicujus Sancti non debet celebrari de eodem Sancto, licet de consensu Ordinarii fiat processio ad ejus Ecclesiam; S. R. C. 24. Julii 1660. in Aretina. Alias resolvitur de B. Maria Virgine; Vide num. 420. & 423.

410 Missæ omnes de Sanctis sub ritu duplici excluduntur ab octava Epiphaniæ, præter eos, quæ sunt primæ classis, nempe Titularis, & Patroni principalis, ac Dedicationis Ecclesiæ; S. R. C. 20. Nov. 1690. in Asculana in Apulia. Ab octava Epiphaniæ, id est infra octavam; in die autem octava neque de Titulari, vel Dedicatione Festum erit agendum; Rub. Miss. prop.

411 Missæ plures non possunt celebrari in Capellis Nobilium a Sacerdotibus Regularibus; S. R. C. 23. Febr. 1661. in Januensi. Regularibus, neque Sæcularibus. Cardinales S. R. E. & Episcopi omnes, quomodo possint; Vide num. 619.

412 Symbolum in Missa solemnæ potest decantari in illa Ecclesia, ubi est altare erectum sub invocatione alicujus Sancti, ratione concursus ad præscriptum rubricarum, licet de eo fiat Officium sub ritu semiduplici, ut pro festo S. Antonii de Padua declaravit S. R. C. 1. Apr. 1661. in una Burgi S. Domini, Symbolum totum a choro decantandum sine Organi interpositione; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 10.

413 Missa secunda de Passione Domini cum Gloria, & Credo, in altari SS. Crucifixi singulis Dominicis, præter

Resurrectionis Domini nostri, & Pentecostes, non conceditur, neque potest tolerari; S. R. C. 2. Julii 1662. in Tolerana.

In capella Palatii Episcopalis, absente Episcopo, vel sede vacante, potest Vicarius generalis Missam celebrare, & in diebus festis ipsam audientes adimplere præceptum Ecclesiæ; S. R. C. 2. Julii 1661. in Bituntino.

415 Missæ Sacrificium peragi potest in publico Oratorio extra aliquod Oppidum constructo, de licentia Episcopi in diebus solemnioribus anni, etiam contradicente Parocho pro commoditate villicorum circumhabitantium, dummodo habeat omnia requisita ad Ecclesiam, vel saltem ad publicum Oratorium constituendum; S. R. C. 3. Sept. 1661. in Feretrina. In diebus solemnioribus anni, etiam contradicente Parocho dummodo tamen non sit Ecclesiæ Parochiali proximum. Pro intelligentia hujus decreti. Vide num. 619. & 231.

Patentis suppositio per Sacerdotem cotta indutum in 416 communione generali, quæ per Dignitates agitur, licita est; S. R. C. 9. Sept. 1661. in Andriensi.

Non posse celebrari Missas etiam pro animabus Purgatorii una hora post meridiem statutum fuit; S. R. C. 24. Novemb. 1661. in Neapolitana.

418 Habens indultum a Sede Apostolica erigendi Oratorium privatam in propria domo, si quis voluerit ibi edificare altare ligneum, non indiget facultate Apostolica, dummodo altare ligneum cum sacra lapide parieti colligatum, amovibile non sit, & altaris portatilis imaginem non præferat; S. R. C. 3. Decemb. 1661. in una Nullius Loci Cirignolæ Altaris portatilis) erectio, Episcopis regulariter conceditur iis conditionibus, ut in num. 619.

419 Regulares tenentur quidem celebrare festum de Dedicatione Ecclesiæ Cathedralis, sed sub ritu duplici secundæ classis, & sine octava; S. R. C. 2. Apr. 1662. in decreto generali, approbante Alex.VII. die 8. ejusdem mensis & anni. Regulares in Civitate, non vero per diocesium, quo nomine intelliguntur etiam moniales. Vide num. 647. 1180. 1251. & 1316.

420 Missa in die solemnitatis Corporis Christi non debet cantari post absolutam processionem: & hujusmodi consuetudo, uti a Cæremionale dispositione aliena omnino, abroganda est, S. R. C. 3. Jun. 1661. in Albinganensi. Missa) hujus diei cantari debet per primam Dignitatem, vel digniorem Canonicum, qua finita ordinatur processio ab Episcopo peragenda, Si vero Episcopus voluerit celebrare, SS. Sacramentum conficere, poterit Missam planam legere, ommissa pro hac die solemnæ, propter processionem, & ad evitandum calorem: ac in fine Missæ, Canonici & alii capient paramenta. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 15. 18. & 31. Vide num. 8.

421 Episcopus non potest statuere diem Dominicam ad celebrandum festum alicujus Sancti Martyris, de quo asseratur Reliquia insignis in aliqua Ecclesia; nec de eo celebrari debere Officium & Missam in ipsa die sui Martyrii, nisi Reliquia sit de Sancto descripto in Martyrologio Romano, & nisi constet de identitate Reliquiæ ejusdem Sancti. S. R. C. 3. Jun. 1662. in una Dubiorum. Vide num. 629.

Tibia non est reliqua insignis, S. R. C. 3. Jun. 1662. in una Dubiorum.

423 Omnibus & singulis Sacerdotibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus cujusvis Ordinis, etiam necessario exprimendi, directe præcipitur, ut Missas privatas pro defunctis, seu de Requiem in duplicibus nullatenus celebrare audeant, vel præsumant: quod si ex benefactorum præscripto Missæ hujusmodi celebrandæ, incidant in festum duplex, tunc minime transferantur in aliam diem non impeditam, ne dilatio animabus suffragia expectantibus detrimento sit, sed dicantur de festo concurrenti, cum applicatione Sacrificii, juxta mentem eorumdem Benefactorum: curentque Ecclesiarum Rectores, Sacristæ, alique, ad quos spectat, ut hujusmodi decretum inviolate servetur, atque in Sacristiâ affixum retineatur, ubi commode ab omnibus celebrare volentibus conspici & legi possit: in eos autem, qui contra facere ausi fuerint, vel præmissa adimplere neglexerint, locorum Ordinarii, tam Sæculares, quam Regulares pro modo culpæ animadvertant. S. R. C. 5. Aug. 1662. in Decreto generali appro-

approbante Alex.VII. & 15. Sept. 1714. Clemens XI. annuente 29. ejusdem Constit. quæ incipit: Cum occasione Missalis. Alii dies, in quibus Missæ Defunctorum præscribuntur, sunt in num. 75. An vero officium duplex respiciat prius ipsum celebrantem quoad privatam sui officii recitationem, vel potius Ecclesiam, in qua celebrat, Vide num. 1261.

424 Laicos professos non debere præsumere præcedentiam a Clericis suæ religionis eo quod hi sint professione posteriores, sed hi in omnibus & quibuscumque actibus tam publicis, quam privatis sunt præferendi. S. R. C. 19. Aug. 1662. in una ordinis Ministrantium infirmis, Alex. VII. die 6. Decembris ejusdem anni confirmante in Const. quæ incipit: Alias emanavit.

425 Missa votiva de B. V. potest celebrari in die dominico, ratione concursus populi, S. R. C. 20. Nov. 1662. in Aretina. Etiam causa voti, vel alia. Vide num. 429. Die Dominico, intellige non privilegiato, aliisque festis non privilegiatis, & dummodo Dominica non incidat in Festum duplex primæ vel secundæ Classis, vel infra octavas privilegiatas. Vid. num. 264.

426 Anniversaria dies Dedicationis Ecclesiæ, dum Episcopus in consecratione ejusdem non elegerit diem, sed consecravit Ecclesiam die &c. debet celebrari in futurum die, quo hæc in præteritum consuetum est celebrari S. R. C. 20. Novemb. 1662. in Albinganensi. Loquitur decretum de Ecclesia, quæ primo erat consecratione: puta, cum devastetur in majori parte. Gloss. in cap. de consecrat.

427 In festo SS. Corporis Christi servanda est dispositio Cæremionalis Episcoporum lib. 2. cap. 33. in reponendo SS. Sacramento, ubi nulla fit mentio de ver. Dominus vobiscum, non vero Rituale Romanum, ubi dicitur addi Dominus vobiscum, & sic servat in Urbe Summus Pontifex, & servatur ab omnibus, S. R. C. 16. Junii 1663. in Granaten. & 28. Sept. 1675. in Salernitana. Idem servandum in repositione SS. Sacramenti pro quadragesima Horis, Ex Const. Clem. XII. & aliorum Pontificum edita 1. Sept. 1736. quæ incipit Italicæ essendo state fatte §. 31. Vide num. 281.

428 Crux parva cum imagine Crucifixi posita super Tabernaculum, in quo asseratur SS. Sacramentum in altari, non est sufficiens in Missa, sed poni debet alia Crux in medio candelabrorum, S. R. C. 19. Junii 1663. in Rossanensi. Crux parva, In altaribus, quæ per Ecclesias erecta sunt, in quibus sacrum fieri consuevit, præter majorem Tabulam, quæ vel depictam, vel incisam exhibet imaginem Sancti, in cujus nomen, & memoriam altare consecratum est, adjungi cœpit alia minor Tabula, in qua vel coloribus exprimitur, vel ære, ligno, aut marmore inciditur effigies alterius Sancti, itaut Crux auferatur, quæ juxta Rubricas, inter candelabra collocari debet. Cum vero neminem lateat, rem Divinam confici non posse, nisi Crux cum Imaginibus Sanctissimi Crucifixi super altari constitatur, hinc minori Tabulæ superadditur exiguus adeo Crucifixus, ut neque Presbyteri celebrantis oculis facile occurrat, neque ab ullo alio distingui ferme possit, nisi hic diligenter perferretur, utrum super altari revera Crucifixi Imago propostita fuerit. Equidem non improbamus, quod idem altare in plurium Sanctorum nomen, ac memoriam dedicetur, quodve in majori Tabula aut unus tantum, aut plures etiam Sancti pingantur, vel denique, quod alia minor Tabula collocetur inferior, aut alio quocumque modo, ubi unus, vel plures Sancti fidelium venerationi proponantur. Illud permittere nullatenus possumus, quod Missæ Sacrificium in his altaribus celebretur, quæ carent Imagine Crucifixi, vel ipsa incommode statuatur ante Presbyterum celebrantem, vel ita tenuis, & exigua sit, ut ipsius Sacerdotis, & populi assistentis oculos pene effugiat, Benedictus XIV. Constit. 17. quæ incipit Accipimus, 16. Julii 1746. edita. Vide num. seq.

429 In altari, in quo adest magna statua Sanctissimi Crucifixi, non est necesse ut ponatur alia Crux dum celebratur Missa. S. R. C. 16. Junii 1663. in Rossanensi. Magna Statua Sanctissimi Crucifixi, ut Sacerdos celebrans, ac populus sacrificio assistens eundem Crucifixum facile & commode intueri possint, Ex Const. Benedicti XIV. 16. Julii

1746. quæ incipit: Accipimus. Vide num. ant. & 1204. Missa votiva cantata de B. M. V. cum Gloria & Credo potest celebrari die dominico causa voti, vel alia causa. S. R. C. 16. Jun. 1663. in Rossanensi. Vide num. 424. & annotationem.

431 In consecratione Episcoporum solus Episcopus consecrandus semper uti debet colore albo: consecrator vero, & assistentes debent uti colore, qui temporari convenit. S. R. C. 16. Jun. 1663. in Granaten. Vide num. 1245. Idem ritus servari possit in Sacris Ordinationibus.

432 Missa solemnitas de S. Josepho, quando ejus festum incidit in feriam secundam, tertiam, aut quartam majoris hebdomadæ, non potest cantari, etiam ob Concursum populi, sed debet omitti, nec potest in illis diebus fieri processio in ejus honorem. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Urbis. In feriam secundam &c. Insuper & alii dies, de quibus vide num. 132.

433 Passio in Missis privatis legi debet a Celebrante in cornu Evangelii, S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

434 In primis Vesperis Dominicæ Passionis, non solum Cruces & Imagines Salvatoris, sed etiam Icones altarum, & omnes Imagines Sanctorum tegi debent. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum. & Imagines Salvatoris, non tantum in altari, sed etiam per Ecclesiam. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 20. num. 3. Vide num. 309.

435 Hebdomadarius in decantandis in choro Horis Canonicis, & sua officia peragens non debet uti stola. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum. Non debet uti stola, nisi in Vesperis diei Defunctorum præsentate Episcopo celebrante: tunc enim Canonici hebdomadarius pluviali nigro supra cottam erit indutus, aut saltem stola nigra. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 10. num. 10. Vide num. 564.

436 Cruces, quæ fiant a Sacerdote super oblata, non sunt faciendæ manu transversa, sed manu recta in transversa parte Crucis. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

437 Manus Sacerdotis ad Hinc igitur debent ita extendi, ut palmæ sint apertæ, pollice dextero super sinistram in modum Crucis super manus, non vero infra manus. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

438 Pars inferior Hostiæ præcidi debet; non autem superior, quando dicitur Pax Domini sit semper vobiscum; S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

439 Quando Episcopus assistit Missæ solemnæ, Celebrans debet respondere Episcopo; Ad Deum qui latificat juventutem meam, & alia usque Indulgentiam inclusive, non vero simul cum illo dicere; In nomine Patris &c. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

440 Quando Episcopus assistit cum cappa Missæ solemnæ, thurificandus est Celebrans finito Evangelio, non vero Episcopus, quia non est paratus pluviali. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

441 In die commemorationis omnium Fidelium defunctorum, Sacrificia possunt a Sacerdotibus celebrantibus applicari ad libitum, scilicet vel pro omnibus Fidelibus defunctis, vel pro aliquibus tantum, S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum, & 9. Decemb. 1709. in una Ordinis Cappuccinorum, & 2. Sept. 1741. in Aqueni. Applicari ad libitum. Missa vero tam solemnitas, quam privata recitatur in communi, excepta unica solemnæ in die obitus. Rub. Miss. prop. Vide num. 300.

442 Canonici pluviali, planeta, dalmatica, vel tunicella parati, non debent deferre almutias: Canonico vero defuncto induto planeta, seu dalmatica, vel tunicella, imponi potest almutia super brachium S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum. Indulto planeta &c. Non alio habitu sive Confraternitatum, sive Religionum, sed cum sacris vestibus ordini convenientibus. Et non solum Canonici, sed omnes de clero, præsertim Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi. Clemens XI. 9. Decemb. 1705. in Const. quæ incipit. Avendo la Santità di Nostro Signore: & Rit. Rom. Tit. de Exequiis.

443 Canonici quando Missam celebrant, de rigore uti possunt annulo aureo, sed sine gemma, & sine aliqua effigie. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatiarum.

444 Canonici assistentes tenentur accipere Biretum de manu Episcopi cappa induti, & eidem reddere, non obstante alio decreto præcipiente per Cappellanum hujusmodi implen-

plenda esse. S.R.C. 4. Aug. 1663. in Ragafina. De manu.) non de capite Episcopi. Vide num. 175.

445 Archipresbytero Ecclesiæ tamquam Archipresbytero, & in functionibus archipresbyteralibus, & ad se uti Archipresbyterum spectantibus, non competit usus habitus Protonotarii; S.R.C. 24. Maii 1664. in Taurinen. Non competit usus habitus Protonotarii, nisi forte subtana violacea. Vide num. 119.

446 Protonotarius apostolicus prima Dignitas alicujus Cathedralis, non potest in habitu Protonotarii sedere in Choro in suo stallo, sed sedere debet, uti dicitur in libro Cæremoniali, S.R.C. 12. Jul. 1664. in Tridentina. Ut dicitur in Cæremoniali, scilicet post Abbates, si erit non participans, supra vero si erit participans. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 13. num. 13. Vide num. 136. & 170.

447 Deditio Basilicæ SS. Salvatoris extra almam Urbem non habet integras secundas Vesperas, si concurrat cum sequenti Officio duplici minori. S.R.C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ.

448 Recitantes ex legitima concessione Officium SS. Corporis Christi in qualibet feria quinta per annum non impedita festo novem lectionum, illud persolvere debent, ut in die ejusdem solemnitate; Missam vero debent celebrare quæ est votiva de SS. Sacramento, S.R.C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ. Feria quinta non impedita, intellige etiam per Officia translata. Vide num. 356. Ut in die ejusdem solemnitate, exceptis Alleluja in Responsoriis & Antiphonis, extra tempus paschale non recitandis. Vide num. 1084. Missa) cum Gloria in excelsis, & sine Credo. Vide num. 1272.

449 Cum S. Januarius fuerit declaratus a S.R.C. Patronus principalis Regni Neapolitani, hinc die festo dicti Sancti debet in eodem Regno fieri Officium sub ritu duplici cum octava, sed de S. Januario tantum, non vero de fociis ejusdem, quorum Officium transfertur ad primam diem non impeditam. S.R.C. 12. Jul. 1664. in Monopolitano. Sub ritu duplici) primæ classis; Rub. Bre. de Patrono, & S.R.C. num. 26.

450 Secunda Vesperæ de die octava non privilegiata concurrentes cum primis Vesperis festi duplicis, debent dimidiari, & fieri a Capitulo de festo sequenti; S.R.C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ. Debent dimidiari.) Procedit hoc quoque in octava Dedicationis Ecclesiæ, fallit autem in octavis B. Mariæ Virginis, & in Vesperis festi SS. Angelorum, & Apostolorum; Vide num. 446. 542. & 631.

451 Lectiones primi Nocturni in Officio de festo duplici majori, sumenda sunt ex ejus communi, si ex concessione non habeantur propria. S.R.C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ.

452 In Missis de Beatis, quæ sub ritu duplici majori celebrantur, non debet dici Credo S.R.C. 12. Jul. 1664. in Romana Ord. Min. S. Francisci de Observ. In Missis de Beatis, nisi essent Patroni loci ex auctoritate Sedis Apostolicæ. Vide num. 1311. Quid vero Missis de Sanctis? Vide num. 1190.

453 Missæ celebratio in Ecclesia (seu Oratorio) sita in Territorio extra mœnia alicujus Oppidi, non potest prohiberi, antequam celebretur in Ecclesia Parochiali, & Matrice, non obstante decreto Episcopo in Synodo Diocesana, aut quocumque alio, etiam in erectione Ecclesiæ edito, celebrationem hujusmodi prohibente; S.R.C. 30. Aug. 1662. in Camerinen. & 24. Jan. 1663. in Nucerina. Hoc decretum non habet amplius locum in illis Ecclesiis, quæ Parochiali sunt proximi, ut supra jam notatum fuit; Vide num. 234. & 286.

454 Dignior Sacerdos, ad quem spectat Candelam, Cineres, & Palmam Sacerdoti Celebranti in die Purificationis, in feria quarta Cinerum, & in Dominica Palmarum ministrare, ab eodem met Celebrante supradicta accipere stans non vero flexis genibus; S.R.C. 39. Aug. 1694. in Sutrina. Dignior Sacerdos;) Intelligit Canonicum, si fecus debet genuflectere, juxta Cæremoniale Episcop. Vide num. 810.

455 Anniversaria, & Missæ cantatæ de Requiem relictæ ex dispositione Testatorum quotannis in die ipsorum obitus, etiam in duplici majori contingentes possunt celebrari, & proinde in Decreto die 5. Augusti 1662. edito, non

comprehenduntur, S.R.C. 22. Nov. 1664. in Novarica approbante Alex. VII. in ejus Bullario Const. 176. quæ incipit Creditæ nobis, anno 1667. edita. In die ipsorum obitus, nunc autem extenduntur extra obitum. Vide num. 1278. seqq. In duplici majori, nisi esset de præcepto. Vide num. 19. Intelligendum tamen hoc Decretum de unica Missa de Requiem cantata, non vero de Missis privatis.

Cum ex privilegio Apostolico Religio Servorum B.M. V. possit, & valeat recitare Officium Sanctissimi Sacramenti qualibet feria quinta, & illud B. Virginis qualibet die Sabathi sub ritu semiduplici, dummodo dd. dies non sint impediti officio 1x. lectionum, & exceptis Adventu, Quadragesima, & Vigiliis; Et cum molities eveniat quod sit remittendum Officium alterius Sancti, aliis de causis translatum: ideo Rector, & Patres Montis Senarii in Ætruria ejusdem Ordinis, ad tollenda multorum dubia supplicantur Sacram Rituum Congregationem pro declaratione: an dictis diebus dicendum sit Officium translatum, vel potius Sanctissimi Sacramenti, & B. Virginis ex dicto privilegio, prout hæcenus consueverunt? & eadem Sacra Rit. Congregatio respondit; translatum ulterius protrahi, & officium fieri iuxta privilegium, stante præsertim laudibus consuetudine. S.R.C. 22. Nov. 1664. in una Ætruria. Hoc decretum est municipale tantum, stante laudabili & particulari consuetudine, generale vero contrarium, consule sub num. 718. seqq.

Archipresbyter alicujus loci, & Ecclesiæ, quæ non habet Clerum, ipso absente, vel impedito, potest deputare in functionibus parochialibus unum ex Capellanis amovibilibus plurium Confraternitatum in sua Ecclesia degentium sibi bene visum, non obstante quod alii Capellani noviter instituti prætendant ad ipsos, uti non amovibiles, spectare. S.R.C. 20. Jun. 1666. in Ariminen.

In die quo celebratur festum duplex etiam translatum, prohibetur Missa de Requiem, nisi sit præfens cadaver; Anniversarium potest anteferi, immo debet, & in feriis majoribus debent omnino cantari duæ Missæ, & collectæ pro Defunctis non admittantur, nisi Missis Simplicium, & Ferialium. S.R.C. 31. Jul. 1665. in una nullius Provincia Trevicen. Nisi si præfens Cadaver.) Intelligit de unica Missa solemniori eo modo quo in num. 19. Cantari duæ Missæ, ubi adest onus cantandi, de quo consule num. 599. & 1260. Collectæ pro Defunctis.) Quid vero statuatur pro Defuncto in particulari, require num. 588.

Jus porrigendi, & dandi aspersorium Episcopo accedenti ad Cathedralē privatē in omnibus functionibus spectat ad digniorem de Capitulo, non autem ad Vicarium. S.R.C. 31. Jul. 1665. in Marturanen. Ad digniorem de Capitulo, secus extra Cathedralē, ut in num. 71.

Celebrans, & Assistentes in Vesperis & Missa solemniori etiam in solemnitatibus debent sedere in scamno, & non in sede camerale. S.R.C. 31. Jul. 1666. in Reginaten. in Calabria. Celebrans, & Assistentes, licet Canonici, tam Episcopo præsentē, quam absente. Vide num. 115. & 143. Modus vero sedendi in Missis habetur in num. 200.

Quando exponitur Sacramentum in Altari pro initio quadraginta horarum, vel spiritualium exercitiorum, si accidat, in festo primæ, vel secundæ classis, sive in Dominica privilegiata primæ vel secundæ classis, tunc in Collegiatis vel duæ cantentur Missæ, una de festo seu de Dominica post Tertiam, altera votiva de Sacramento post Nonam, vel una cantetur de die cum commemoratione SS. Sacramenti. S.R.C. 13. 1666. in una Rubricarum. In festo primæ vel secundæ classis, sive in Dominica &c.) omnibus diebus vigore Calendarii universalis seu particularis illius Ecclesiæ, sive secularibus, sive Regularibus. Item in Feria quarta Cinerum, secunda, tertia, & quarta majoris hebdomadæ, per totam octavam Paschæ, Pentecostes, & Ephiphaniæ, in vigilia Nativitatis & Pentecostes; In quibus unica cantari Missa præcipitur (etiam ubi adest onus cantandi plures Missas quotidie) de Octava, Dominica, vel Feria &c. cum commemoratione SS. Sacramenti sub unica conclusione. Clem. XI. & Clem. XII. In Const. 40. Horarum confirm. ab aliis summis Pontificibus, edita 1. Septemb. 1736. incipit italice: Essendo state fatte &c. 12. Vel duæ cantentur Missæ. Hæc alternativa non habet locum in expositione quadra-

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

giata Horarum, sed forte in illa spiritualium exercitiorum occasione peracta, ut loquitur præfens decretum.

462 In Officiis Sanctorum concessis Regularibus infra annum, pura Conceptionis B.M.V. Ordini S. Francisci, sicut etiam in Officiis Translationum &c. octava benedictio erit: Cujus festum colimus &c. S.R.C. 13. Febr. 1666. in una Rubric. Ordinis Min. de Observ.

463 In assignatione Missæ & Evangeliorum, quæ debentur extra tempus paschale SS. Martyribus Stanislae Pontif. Petro, ac Nereo, & Achilleo, servandæ sunt rubricæ generales. S.R.C. 18. Sept. 1666. in Romana. Servandæ sunt Rubricæ generales, scilicet Epistolæ, & Evangelia erunt accommodanda pro Ss. Stanislae & Petro de communi unius Martyris, & pro Ss. Nereo & Achilleo, de communi plurimorum Martyrum extra tempus Paschale.

464 Nulla disparitas adest inter Translationem festorum Apostolorum, & illam Evangelistarum, sed occasione dictæ Translationis faciendum est Officium, quod prius in Calendario proponitur. S.R.C. 18. Sept. 1666. in Romana. Vide num. 831.

465 Prima Dignitas Cathedralis præcedit Vicario capitulari: quia cum hic habeat auctoritatem, & jurisdictionem a Capitulo, non debet precedere primam Dignitatem, in qua Capitulum representatur. S.R.C. 2. April. 1667. in Feretrana. Vide num. 16.

466 Missa votiva dum cantatur pro re gravi de aliquo Sancto, semper dici debet cum Gloria, & Credo, & cum colore quo utitur in festo cuius Missa cantatur. S. R. C. 13. Aug. 1667. in una Civitate Quereche. Pro re gravi, passim enim & sine rationabili causa Missæ solemnes & privatæ ritu votivo sunt celebrandæ. Rubric. Miss. de Missis votivis rub. IV. num. 3. & proprio loco in fine Missalis.

467 Nemini licet facere octavas pro Defunctis sine speciali indulto Sedis Apostolicæ: neque intuitu alicujus altaris privilegiati in aliqua Ecclesia licet exponere tabellam super januam ipsius Ecclesiæ cum inscriptione: Indulgentia per li morti; sed tantum super ipso altari privilegiato consuets verbis: Altare privilegiatum pro Defunctis. S. R. C. 13. Augusti 1667. in Romana.

468 Sacerdos secularis, sive Capellanus, sive non qui recitavit Officium semiduplex, vel simplex, vel feriale illo die celebrans in aliqua Ecclesia Regularium, in qua recitatum est ab ipsis Regularibus eadem die Officium duplex de non præcepto, prout de Sancto aliquo sui Ordinis, non potest dicere Missam de Requiem. S.R.C. 9. Jun. 1668. in Conversana. Regularium, intellige etiam Monialium. Vide num. 757.

469 Decretum de non exponenda imagine S. Antonii de Padua in habitu Cappuccinorum, sed Conventualium, habet locum tantum in Sacralio & Ecclesia Metropolitana Neapolis, & non ubique. S.R.C. 21. Julii 1668. in una Ordinis Cappuccinorum. Exemplar habetur in Archivio generali Ordinis. Vide num. 326.

470 Ratione communicationis privilegiorum non potest recitari peculiare Officium concessum aliis Ordinibus regularibus, de quorum privilegiis facta fuit communicatio. S.R.C. 15. Sept. 1668. in Januen. Communicatio;) etiam si esset amplissima. Vide num. 512.

471 Missa S. Crucis non debet ullo modo celebrari die veneris infra octavam Nativitatis Domini, non obstante quacumque præfensa consuetudine illam celebrandi singulis diebus veneris infra annum, & signanter infra octavam supradictam. S.R.C. 12. Januar. 1669. in Florentina. Vide num. 193.

472 In Officio de die infra octavam Corporis Christi non legitur nona lectio de festo simplici. S.R.C. 8. Jun. 1669. in una Dubior. Rubricarum. In Officio de die;) Secus in Officio de Sanctis concurrentibus. Vide num. 486. 639. & 823.

473 Missa Conceptionis Immaculatæ B.M.V. & continuatio qualibet die Sabathi ex particulari populi devotione, & ex quo sit Patrona loci, non conceditur, sed ejus loco permittitur Missa de S. Maria in Sabbatho, dummodo non sit impedita ab aliis festis duplicibus, seu semiduplicibus. S.R.C. 20. Jul. 1669. in Alexanen. Missa de S. Maria) regulariter semper dicitur una ex votivis juxta tem-

poris concurrentiam, etiam ex præscripto fundatorum, aliam acclamantium. Vide num. 1258. Festis duplicibus & semiduplicibus, intellige etiam translatis. Vide num. 717. & seqq.

Anniversaria; & Missæ de Requiem, quæ ex dispositione Testatorum cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari etiam ipsorum obitus incidit in festo duplici majori, non tamen de præcepto S.R.C. 20. Jul. 1669. in Decreto generali annuente Clem. IX. 13. Aug. ejusdem anni. De præcepto audiendi Sacrum) & abstinendi ab operibus fervilibus. Vide num. 1299. Ritu vero anniversaria celebrandi, habes ex integro sub num. 19.

Privilegium Alexandri VII. die 22. Januar. 1667. circa Missas de festo duplici in altaribus perpetuo privilegiatis celebratas, extenditur etiam ad altaria non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius, vel longius tempus, ac non omnibus, sed aliqua, vel aliquibus tantum hebdomadæ diebus privilegiatis: ac proinde Missæ Defunctorum celebrari non possunt, sive ex obligatione, sive ex sola fidelium devotione celebrabuntur, suffragantur, ita ut animæ Christianorum, pro quibus celebratæ fuerint, Indulgentias per privilegia hujusmodi concessas, consequantur in omnibus & per omnia, perinde ac si Missæ Defunctorum ad formam eorumdem privilegiorum celebratæ fuissent. S.R.C. 20. Jul. 1669. de mandato Clementis IX. in suo Brevis quod incipit. Cum felicis record. 23. Sept. 1669. confirmatum. Hoc privilegium etiam amplectitur Ecclesiæ Ambrosianæ ritum. Vide num. 1157. seqq.

Missæ B. Mariæ Virginis sub invocatione Septem Dolorum feria sexta infra hebdomadam Passionis, ab iis, qui gaudent hujusmodi Indulto, debet recitari cum Gloria Patri ad Introitum, & cum Psalmo Judica me Deus ad Confessionem, sed sine Gloria in excelsis S.R.C. 31. Aug. 1669. in Tornacen. Hodie vero dicitur hymnus Angelicus, & Symbolum ex decreto Benedicti XIII. qui die 22. Aug. 1727. demandavit Officium & Missam cum Gloria in excelsis, & Credo pro Ecclesia universali. Quid vero statuatur de hoc festo in concursu Annuntiationis, vel alterius, require num. 487.

Quando adest legatum, quod Sacerdos antequam discedat ab altari, recitet aliquod Evangelium, Psalmum, seu Orationem post terminatam Missam, debet oneri sibi injuncto satisfacere post finem Missæ, exutis vestibus sacerdotibus, & cum sola cotta in altari, vel in Sacristia, & sic legatum adimplere. S.R.C. 31. Aug. 1669. in Conversana. Cum sola Cotta) quæ ab Episcopis Regularibus, & a Sacerdotibus quibuscumque, cum commode haberi possit, subtus vestes sacras indui debet. Rub. Miss. de præparat. num. 2.

Præcedentia debetur Coadjutori Canonici Ordinis presbyteralis, non adhuc Sacerdoti, sed in minoribus Ordinibus tantum constituto, & pro suo Coadjuto ecclesiasticis functionibus, & choro intersenti. Canonici quoque Ordinis Diaconalis, in minoribus Ordinibus, vel in sacro tantum Diaconatus Ordine constituti debent precedere Canonicis Ordinis subdiaconalis in presbyteratus Ordine constituti S. R. C. 31. Maji 1670. in Bessin. Vide num. 196. & 266. Debent precedere;) Intelligit ubi Præbendæ sunt distinctæ. Vide num. 54. & 271.

Infra octavam Corporis Christi, prohibetur Missæ votivæ quæcumque, vel pro Defunctis. S.R.C. 12. Jun. 1670. approbante Clemente IX. die ipsiusmet & anno ex Decreto 20. ejusdem Pontificis, cujus initium: Cum occasione Missalis. Votivæ quæcumque, vel pro Defunctis.) Excipe votivas solemnes pro re gravi, & Defunctorum præfente Corpore num. 75. & 485.

Missæ Defunctorum non possunt celebrari, nisi cum colore nigro, vel saltem violaceo. S.R.C. 21. Jun. 1670. in Oritana.

Missam in Altari majori, ubi est expositum publice SS. Sacramentum, non licet celebrare, præsertim si in Ecclesia adsint alia Altaria, in quibus celebrari possit. S.R.C. 9. Aug. 1670. in Bononien. Neque privata, neque solemnis, nisi ea dumtaxat pro expositione Venerabilis, ut in Oratorio quadraginta Horarum n. 10. Clement. XII. aliorumque Pontificum jussu ordinata, edita 1. Sept. 1736. cujus initium: Essendo state fatte. Vid. num. 1225.

Protonotarius simplex Sacerdos, si vult precedere aliis

aliis Sacerdotibus simplicibus quoad ordinem, & ætatem, debet incidere in habitu Protonotarii, secus nullam eidem præcedentia debetur. S.R.C. 13. Sept. 1670. in *Vintimilianis*. Debet incidere in habitu Protonotarii, sed quotidianas distributiones eo casu amittit. Vide n. 184. & 721.

483 Archidiacono primæ Dignitati non licet sine in præsentia, five in absentia Episcopi uti pulvinari serico, sed coriaceo tantum. S.R.C. 13. Sept. 1670. in *Beneventana*. Archidiacono), similiter & omnibus Dignitatibus. Vide num. 124.

484 Prima Dignitate impedita, vel absente succedat secunda Dignitas in functionibus peragendis, & secunda impedita, succedat tertia, & omnibus Dignitatibus impeditis, vel absentibus primus Canonicus id exequatur. S.R.C. 29. Novemb. 1670. in *Senen*. Vide num. 101. & 488.

485 Non debet cantari, neque celebrari Missa in Altari, ubi est expositum SS. Sacramentum, nisi sit pro eo exponendo, at si ex necessitate fieri opus esset; populus benedicendus est more consueto, & non cum SS. Sacramento; S.R.C. 13. Junii 1671. in *Angelopolitana*. Exponendo), vel etiam reponendo; Constituit, Clem. XI. quadrag. Hor. num. 10. Vide num. 480. & 1055.

486 Missæ cantatæ Mortuorum infra octavam Corporis Christi non sunt celebrandæ, nisi præsentem corpore. S.R.C. 12. Sept. 1671. in *Nuscona*. Vide num. 19.

487 Si festum simplex occurrerit eo die, quo fit de festo duplici infra eandem octavam Corporis Christi, tunc legitur nona lectio de eodem festo simplici; S.R.C. 12. Sept. 1671. in *Nuscona*. Vide num. 471. & 623.

488 Si festum Dolorum B.M. V. occurrat in aliud festum altioris ritus transfertur in Sabbatum sequens, si vero concurrat cum festo Annuntiationis ejusdem B.M. V. Vesperæ dicuntur de Annuntiatione sine commemoratione de septem doloribus; S.R.C. 3. Sept. 1672. in *una Rubricarum*. Transfertur in Sabbatum sequens, etiam si occurrat eodem die Officium alterius Sancti (nisi sit primæ, vel secundæ classis) quod transfertur juxta Rubricas, scilicet in primam diem non impeditam. Bened. XIII. 25. Jan. 1729. in decreto gener. Urbis, & Orbis. Vide n. 475.

489 Functiones pontificales, quæ absente, vel impedito Episcopo spectant ad primam Dignitatem, sunt festum Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, Pentecostes, SS. Apostolorum Petri & Pauli, Assumptionis B. M. V. Omnium Sanctorum, Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, Tituli ejusdem Ecclesiæ, Patroni Civitatis, nec non Commemoratio omnium Fidelium defunctorum, distributio Candelarum, Cinerum, Palmarum, celebratio Officii feræ v. in Coena Domini, feræ vi. in Parasceve, festum Paschatis Resurrectionis D. N. & dies sollemnis Corporis Christi cum processione; S.R.C. 3. Decem. 1672. in *Andrien*. Functiones Episcopales) quæ præter expositas in hac sanctione, alias reperies sub num. 101.

490 Canonicus Pœnitentiarius Ecclesiæ Cathedralis non potest cogi ad interveniendum Missis cantatis pro Diacono & Subdiacono, constitutione, seu consuetudine in contrarium non obstante; S.R.C. 21. Jan. 1673. in *Veliterna*. Non potest cogi), ut præsto sit ad audiendas confessiones ex legitima causa, & ex necessitate, & dum tempore deputationis confessiones actu audit, debent distributiones quotidianas, non secus ac si divinis in choro interesset, decrevit Sac. Congreg. Concilii Trid. 10. Martii 1635. lib. 15. *Decretorum pag. 175*. Vide num. 634.

491 Cum ex parte Patochorum, Rectorum, & Sacerdotum locorum & Terrarum, nempe di *Caneto*, *Carzagetto*, *Fontanella*, *Castiglione*, *Medole*, *Solferino*, *Ossio*, & *Volfogno*, Diocesis Brixienfis, quæ sunt sitæ extra limites Status Veneti, Sacræ Rituum Congregationi humillime supplicatum fuerit, quatenus ipsis ad servandam uniformitatem in recitatione Officiorum Diocesis Brixienfis, benigne impertiri dignaretur, ut officia Sanctorum universo Dominio Serenissimæ Reipublicæ Venetiarum concessa, ac in posterum concedenda, etiam in præfatis locis, & feriis recitari valeant; sacra eadem Congregatio, audita prius relatione Eminentissimi Episcopi, rescribendum censuit: *Non indigere alia facultate. Die 7. Decembris 1673. in Brixien*.

492 Quamvis S. R. C. die 18. Julii 1671. annuente Clemen-

te IX. die 16. Sept. ejusdem anni ad dubium, an de Sanctis ad libitum fieri possit translatio, sicut fit de aliis Sanctis, qui non sunt ad libitum, similiter translatis, respondit *Affirmative*: nihilominus eadem Sacra Congregatio habita die 2. Decemb. currentis censuit, prædicto decreto non obstante, in futurum Officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti Dominico, aut aliquo die festorum nobilium S.R.C. 20. Decemb. 1673. in *una Urbis, & Orbis*. Non esse transferenda.) Impedit quoque officii ad libitum recitationem dies infra octavas quascunque. Et Episcopo loci conceditur statuere aliam diem pro Sanctis ad libitum perpetuo impeditis. Vide num. 536. & 1214.

Protonotario Apostolico in celebratione Missæ non licet deferre anulum in digito; S. R. C. 3. Maji 1674. in *Barten*.

Antiphonas primas recipere in choro, & Spiritum Sanctum invocare in Capitulo spectat ad primum Canonicum Cathedralis Ecclesiæ, quando sit constitutus in Ordine Episcopali, non autem ad primam Dignitatem; S. R. C. 17. Novemb. 1674. in *Neapolitana*. Vide num. 186.

Celebrans in Missa solemniter procedere debet ad præparatam sedem aperto capite, & ita regredi ad Altare, quando sedere debet, dum cantatur Hymnus Angelicus, & Symbolum Apostolorum, sed ad illa verba, quæ cantantur in choro ad quæ fieri debet inclinatio, tenetur se inclinare nudo capite, non obstante contraria consuetudine; S.R.C. 21. Mart. 1676. in *Collen*. Sed ad illa verba, ad quæ fieri debet inclinatio; quæ sunt in Hymno: *Adeoramus te, gratias agimus tibi, Jesu Christe, & suscipe deprecationem nostram*; in Symbolo *Jesum Christum*, & omnia verba articuli: *Et incarnatus est* &c. (ad quæ, loco reverentiæ, genuflexio præscribitur in tribus Missis Nativitatis Domini, & in die Annuntiationis Beatæ Mariæ tantum) & *simul adoratur*, sequentibus simul & semper ministris paratis. *Ex Miss. Rub. l. pr.*

Ad benedictionem solemnem Episcopi omnes etiam Magistratus civitatis tenentur genuflectere præter Dignitates & Canonicos Cathedralis. S. R. C. 21. Mart. 1676. in *Ferentina*, & antea 23. Mart. 1641. in *Inolten*. Canonicos Cathedralis.) Adde etiam Collegiatæ, ubi consuetudo adest. Vide num. 1071.

In benedicendo populo cum SS. Sacramento iste modus approbatur, nimirum cum Sacerdos stat ante populum, Ostensorium ante pectus tenet, tunc elevat illud decenti mora, non supra caput, sed tantum usque ad oculos, & eodem modo illud demittit infra pectus, mox iterum recta linea illud tollit usque ad pectus, & exinde ad sinistrum humerum ducit, & reducit ad dexterum, & versus ante pectus reducit, ibique aliquantulum sistit, quasi peracta ad omnes mundi partes Cruce, & Sacramentum etiam venerandum omnibus præbet, tunc gyrum perficiens collocat Ostensorium super Altare. Servari potest alius modus descriptus in *Cerem. Episc. lib. 2. c. 33*. ubi requiritur tantummodo, ut cum eodem Sacramento Celebrans producat signum Crucis. S.R.C. 21. Mar. 1676. in *Collen*. Servari potest alius modus, scilicet: accepto Ostensorio, ambabus manibus velatis elevatum tenens, vertens se ad populum facit signum crucis. Episcopus nihil dicens: quo facto deponit super Altare, velum exiit, & genuflectit super pulvino in infimo Altaris gradu. *Cerem. Episcop. lib. 2. cap. 33. num. 26. seq.*

Potest Episcopus concedere, etiam contradicente Parocho, licentiam Regularibus in die festivitatis alicujus Sancti, præcipue Fundatoris, faciendi processionem cum reliquiâ ejusdem Sancti, & cum Confraternitatibus erectis intus Conventum, & extra claustra dicti Conventus, & intra limites Parochiæ dictorum Regularium. S. R. C. 13. Junii 1676. in *Nuscona*. Vide num. 107.

In Exequiis parvulorum in feria quinta in Coena Domini, & in feria sexta, & sabbato sancto majoris hebdomadæ potest omitti *Gloria Patri* in psalmis, qui dicuntur pro conformitate temporis. S. R. C. 16. Januar. 1677. in *Hispalen*. Sabbato sancto) ante Vesperas recitatas in choro, post quas jam reassumitur *ψ. Gloria Patri*. Vide num. 1030.

Habetur in aliquibus Ecclesiis Reliquia insignis alicujus

jus Sancti, qui cum socio est in corpore Breviarii, & uterque habet festi simplicis ritum, veluti contingit in festo SS. Gervasii & Protasii, quorum duæ lectiones vitæ, amborumque mortem enarrant: in quo casu, si lectiones disjungi commode possunt, legenda est illa de Sancto, cujus sit Officium duplex propter Reliquiam insignem in secundo nocturno, & hæc erit quarta lectio: quinta & sexta sumendæ sunt de communi, altera vero lectio disjuncta poni potest pro nona lectione in tertio nocturno tamquam de Sancto simplici, de quo fieri debet etiam commemoratio ad laudes. Si vero non possunt commode disjungi, ponenda est in secundo nocturno pro quarta, & quinta lectione, & sexta legenda est de communi, & in hoc casu lectio nona pro simplici non est repetenda, fieri tamen debet de eo commemoratio, S.R.C. 16. Jan. 1677. in *Hispalen*. Vide num. 162.

DECRETA

S. Rituum Congregationis de iis, quæ in causis Beatificationis, & Canonizationis Sanctorum servanda sunt, approbantur.

Sanctissimus D.N. Innocentius XI. providè considerans, quod in tota Ecclesiæ gubernatione nihil majus, aut gravius sit, quam homines declarari pro Sanctis, eosque uti tales colendos, & venerandos decernere, & perpendens, quod licet fel. rec. Urbanus VIII. de consilio Congregationis Sanctissimæ Inquisitionis nonnulla super hoc ediderit decreta, subindeque Sacræ Rit. Cong. alias ordinationes fecerit secundum casuum contingentes a Summis Pontificibus approbatas, nihilominus experientia, quod adhuc nonnulla desiderantur pro meliori causarum hujusmodi directione; idcirco jussit materiam diligenter discuti primum in Congregationibus particularibus, deinde vero in generalibus, prout factum fuit, & sub diebus 9. Julii & 6. Augusti 1672. emanarunt resolutiones sequentes, si eidem SS. placuerit, publicandæ.

§. I.

Primo. Animadvertens eadem S. Cong. quod necessarium sit, ut processus auctoritate ordinaria fabricandi conscribantur cum maxima diligentia, censuit mandari Ordinariis locorum, ut ultra Testes inductos a Postulatoribus, teneantur ipsi quoque inquirere, ac examinare alios Testes bene instructos super vita, & moribus Servi Dei: & si aliquid repererint in contrarium, quod ipsis videatur relevans, supercedeant in ulteriori inquisitione, donec S. Cong. ab eis certiorata per litteras, mandet quid agendum sit.

Secundo. Hujusmodi diligentias servari vult etiam in processibus auctoritate Apost. faciendis a Judicibus Delegatis, quibus per litteras particulares Sacræ Cong. enixe commodari debeat: & idem faciat Promotor Fidei in litteris scribendis Subpromotoribus.

Tertio. Et pro majori cautela præscribi debeat in litteris remissorialibus, quod non solum Interrogatoria retineantur semper clausa & sigillata cum sigillo eorundem Judicum, non aperienda, nisi in actu examinis, & claudenda in fine, sed ulterius depositiones ipsæ, antequam processus sit absolutus, in fine cujuslibet sessionis claudi, & signari debeant cum sigillis Judicum, nec possint aperiiri, nisi in præsentia ipsorum in principio cujuslibet examinis, & sessionis, ac hujusmodi diligentia fieri debeant etiam in processibus fabricandis in Curia. Idemque Judices, prout etiam Subpromotores, & Nuncii tam in partibus, quam in Curia, ac Testes, & in Curia etiam Protonotarius, debeat ante inchoationem processuum præstare juramentum de servando, servandum religiose sub pœna excommunicationis ipso facto in casu contraventionis incurrendæ, formulam ejusdem Juramenti imprimendam in fine decretorum, & pro omnimoda observantia transmittendam Judicibus Delegatis in ipsis litteris remissorialibus, & Subpromotoris in litteris Promotoris.

Quarto. Considerans quoque S; Cong. quod principale fundamentum in causis Beatificationum, & Canonizationum constitui debet in fideli interpretatione processuum extero idiomate confessorum: & quod licet ex lau-

dabili observantia interpres semper fuerit electus ab Em. Card. Ponente, citato & audito R.P. Fidei Promotore; nihilominus super hoc de creta generalia nihil disponunt; idcirco decrevit, quod impostum in qualibet causa interpres eligatur ab Em. Card. Ponente, citato, & audito R.P. Fidei Promotore, & pro majori cautela, postquam interpretatio fuerit facta, revideatur ab aliquo viro probato, & perito, qui secreta ad hoc Officium assumatur ab eodem Em. Ponente, & si reperitur aliquis error substantialis, interpres severe puniatur arbitrio S. Cong. per quem Em. deferri debet tam Interpreti, quam Revisori juramentum de fideliter sibi munus commissum adimplendo, quibus etiam eadem S. Cong. assignavit mercedem pro suis laboribus, nempe carolenum unum pro quolibet folio reducto, ita ut facies sit linearum 24. & linearum syllabarum 26.

Quinto. Advertens etiam quam necessarium sit diligens custodia processuum originalium, decrevit, quod ii, sicuti etiam interpretationes originales illorum, qui sunt extero idiomate confecti, retineri debeant in archivio S. Cong. in Vaticano, in loco clauso, & separato ab aliis scripturis, nec possint amoveri, nisi de ordine Em. Card. Pontentis, vel ad instantiam R. P. Promotoris ad effectum videndi, quatenus opus sit, & deinde reportandi. Cujus archivii duæ sint claves, una penes Protonotarium Apostolicum, qui pro tempore intervenerit Sac. Cong. & altera penes Secretarium, & clavis loci, in quo custodiuntur dicti processus, stet penes eundem Protonotarium, alterius vero, in quo retinentur aliæ Scripturæ S. Cong. penes Secretarium.

Sexto. Idemque Protonotarius etiam habeat facultatem revidendi inventarium dd. processuum, & quatenus non adesset, illud diligenter fieri mandat cum quatuor copiis, quarum una stet penes Secretarium, & quarta in eodem archivio, & in fine anni idem Protonotarius, Promotor, & Secretarius revidere debeant dictum inventarium, & conferre cum processibus, ad effectum recognoscendi, an aliquid deficiat, & curandi ut reportentur, & Secretarius referat in prima sequenti Congregatione.

Septimo. Cum plures dubitatum fuerit circa intelligentiam decretorum pag. 28. quod non prius Sedes Apostolica moveri soleat, quam Reges, Principes, & aliæ personæ authenticæ, & honestæ instanter supplicaverint Summo Pontifici, & tunc etiam non statim, sed expectare, quod diu pulsetur: nam si perdurabunt miracula, & supplicantium instantiæ, tunc Summus Pontifex, si ei videbitur, committit causam S. Cong. ideo si ita Sanctissimo visum fuerit, censuit eadem S. Cong. commissionem non esse signandam, nisi post elapsum tempus decem annorum a die præsentationis processuum auctoritate ordinaria fabricari, & cum præcedenti rigorosa discussione ejusdem processus cum scriptura, & summario, & insuper habitis post decennium a die fabricationis illius novis litteris Episcoporum circa perrebescentiam famæ Sanctitatis, & miraculorum, ac devotionis populi enixe pro Beatificatione, & Canonizatione instantis. Nisi tamen in aliqua causa ex peculiaribus circumstantiis S. Cong. existimaverit anticipari posse tempus in discussione processuum auctoritate ordinaria confessorum, & Sanctissimus hoc approbaverit.

Ottavo. In causis Servorum Dei ante Decretum fel. record. Urbani VIII. introductis non signentur commissiones reassumptionis, nisi prius per Sac. Congr. examinatis processibus, tam auctoritate ordinaria confectis, quam examinatis auctoritate Apostolica, quatenus adint.

Novo. Cum in decreto approbato a fel. rec. Urbano VIII. die 12. Martii 1651. impresso in libello pag. 57. Sac. Cong. cognoscens, quod in hac re, utpote gravissima, rite, sanèque procedendum est, prohibuerit omnibus, & singulis personis ecclesiasticis, tam Sæcularibus, quam Regularibus, quantumvis specialiter nota dignis, ne audeant per se, vel per alios capere informationes super sanctitate, aut miraculis alicujus, nec ullo modo exquirere, aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales testificationes, aut subscriptiones, sub pœnis arbitrio ipsius S. Congr. infligendis, illud confirmando jussit, quod hujusmodi extrajudiciales attestations non solum exquiri, aut obtineri non valeant, sed rursus quod hæcenus obtentæ, siye

in futurum obtinenda non faciant aliquem gradum probationis, nec inferi possint in processibus, tam ordinariis, quam Apostolica auctoritate fabricandis.

Decimo. Subpromotor Fidei a R. P. Promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco spoliandi, & examinandi processus (ex quibus pendet Beatificationum, & Canonizationum substantia) ad effectum referendi eidem Promotori, debent hujusmodi munus diligentissime, ac cum omni rigore adimplere, ac summaria, quæ solent a procuratoribus fieri, antequam typis mandentur, conferat cum processibus, subsecuta attestazione, quod fuerint per ipsum revisa, & in quolibet folio se subscribat, eademque diligentiam conferendi cum exemplari manuscripto iterum faciat postquam fuerint impressa cum iterata subscriptione in fine, quam subsequatur subscriptio, & sigillum Secretarii: nec ante prædictas subscriptiones possint tam summaria, quam informationes publicari sub gravissimis poenis tam quoad postulatores, quam etiam quoad impressorem, arbitrio Sac. Cong. seu Emin. Card. Præsclti infligendis. Idemque Subpromotor (quatenus ipse d. Promotor ex diligenti, & accurata revisione processuum, quam facere solet, necessarium, vel opportunum dixerit) teneatur aliud summarium objectionale ad probationem oppositionum conficere, quod Sacra Cong. plurimum expedire cognoscit ad hoc ut veritas magis elucescat. Et pro quolibet processu ab eodem Subpromotore examinando in quolibet dubio, persolvatur ei stipendium decem ducatorum auri præscriptum in decretis generalibus pag. 62. cum declaratione tamen, quod respectu processuum auctoritate Apostolica in specie, qui pluries ad diversam effectum examinari debent, dictum stipendium debeatur pro tribus dubiis tantum, nempe prima vice quando disputatur validitas, secunda vice quando disputatur de virtutibus, seu de Martyrio, & causa Martyrii, & tertia vice quando disputatur de miraculis; quamvis disputationes alicujus ex dictis dubiis pluries reiterari contingat, seu eadem dubia in diversis inspectiones pro faciliiori resolutione dividantur.

Undecimo. Et quia materia gravitas, & dignitas exposcit, ut pertractetur, & dirigatur a viris notæ probitatis, experientiae, & peritiae, censuit S. Cong. quod ad conficiendum tam informationes in fecto, quam summarium, in quibus potissime consistit causarum pondus, assumantur solum Procuratores Collegii Sacri Palatii Apostolici, tribuendo Postulatoribus libertatem eligendi ex dicto coetu quem voluerint, dummodo quilibet ex eis non possit eodem tempore patrocinari plures causas, quam quatuor, ad hoc ut eis fecilius operam dare possint, sub poena inhabilitatis amplius scribendi in casu contraventionis: & liceat partibus in quocumque statu causæ, rationabiliter tamen, & prævia licentia Em. Ponentis, mutare procuratorem, dummodo alius in ejus locum subrogandus sit de eodem Collegio, & non habeat in totum plures causas, quam quatuor.

Duodecimo. Advocati vero ad scribendum in iure assumi debeant ad libitum postulatorum, dummodo sint ex Collegiis Sacræ Consultoralis Aulae, vel ex duodecim aliis approbatis a S. Cong. ita tamen ut quilibet eorum sex tantum causas patrocinari possit.

Decimotertio. Pro mercede autem prædictorum, ac etiam Notarii, S. Cong. iussit servari taxas ab ea diligenter revisas, quæ, ut omnibus innotescant, typis mandari debeant, & in fine decretorum inferi.

Decimoquarto. Cum etiam observatum fuerit sæpe postulatores dare scripturas Medicorum, vel Chirurgorum pro confirmatione miraculorum, & ex alia parte non fuerit solitum responderi per peritos ejusdem professionis, ideo videtur necessarium ad hoc ut respondeatur secundum artem, quod Em. Ponens deputet ex officio secreto, & prævio juramento, alium Medicum, vel Chirurgum celebriorem, qui respondeat pro veritate, ad effectum videndi, an asserta miracula excedant vires naturæ.

§. I I.

Die 15. Octobris 1678. facta per me infra scriptum relatione Sanctissimo præfatorum Decretorum cum eorum

integra lectura Sanctitas Sua laudavit, & approbavit, atque servari mandavit, & publicari.

Joannes Baptista de Luca Auditor, & Secretarius Memorialium.

Loco * Sigilli.

Bernardinus Casalius Sac. Rit. Congregationis Secretarius.

§. I I I.

Formula juramenti Judicum ante intimationem Processuum.

Ego infra scriptus talis Sacrosanctis Evangelii coram me positus iuro, & promitto fideliter adimplere munus mihi concessum circa fabricationem processuum in causis Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei N. juxta formam Decretorum Sacræ Congregationis Rituum, & præcipue novissimorum, quæ confirmata fuerunt a Sanctissimo D. N. Innocentio XI. Necnon iuro, & promitto religiose servare secretum, tam de contentis in Interrogatoriis, quam de Testium depositionibus super iisdem, & super Articulis, & Subpromotore, ac Notario pro eodem Processu deputatis, & in Curia excepto etiam Proto notario, sub pena perjurii, & excommunicationis latæ sententiæ, a quo non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam majori Proto notario) præterquam in mortis articulo, absolvi possint: Et ita promitto, & iuro: sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Idem juramentum præstabitur a Subpromotore, & Notario, & in Curia etiam a Proto notario mutatis mutandis.

§. I V.

Formula juramenti Testium.

Ego infra scriptus talis Sacrosanctis Evangelii coram me positus, iuro dicere veritatem, tam super interrogatoriis, quam super articulis, super quibus examinabor, necnon servare secretum, nec alicui penitus revelare, tam contenta in iisdem interrogatoriis, quam responsiones, & depositiones a me factas, sub pena perjurii, & excommunicationis latæ sententiæ, a quo non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam majori Penitentiarario) præterquam in mortis articulo, absolvi possint: Et ita promitto, & iuro: sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. V.

Nuova Tassa, e Riforma delle Spese per le Cause delle Beatificazioni, e Canonizzazioni, e delle altre spese per la Solennità delle medesimo Beatificazioni, e Canonizzazioni.

La Santità di Nostro Signore Papa Benedetto XIV. volendo con stabile provvedimento rimediare a qualche disordine, o abuso introdotto, e molto più prevenire quei maggiori, che in progresso di tempo potrebbero introdursi circa le spese, che si fanno nelle Cause di Beatificazione, e Canonizzazione; e volendo altresì sopire varie controversie eccitate sopra l'intelligenza, ed osservanza di altre tasse fatte da' suoi Predecessori: dopo avere per lo spazio di più mesi, e in molte conferenze con Persone perite, prudenti, e disinteressate esaminata, e fatta esaminare parte per parte tutta la materia, inerendo a ciò, che Sua Beatitudine nello scrivere della materia istessa in più luoghi, ma particolarmente nel Lib. 1. de Servorum Dei Beatificatione Cap. 46. preventivamente aveva insinuato, ha consegnata a me infra scritto Segretario della Congregazione de' Sacri Riti la seguente nuova Tassa, e Riforma, con ordine preciso alla stessa Sagra Congregazione, che in avvenire la faccia inviolabilmente osservare da qualunque Persona, a cui rispettivamente spetti: procedendo contro i Trasgressori alle pene in essa contenute, ed altre a suo arbitrio; non ostante qualunque altra Tassa, Consuetudine, o Decreto, che vi fosse in contrario derogandovi, anco, quando faccia di bisogno. E prima in quanto al

Promotore della Fede.

1. Per la Copia delle Animaversioni da lui sottoscritte, che chiamasi di Copia Originale, sopra la Commis-

sione per introdurre, o riassumere la Causa, o sopra il Culto, o non Culto, o sopra la validità de' Processi, o sopra la Fama delle Virtù, e de' Miracoli in genere, gli possano dare scudi cinque di giulj dieci, e non più.

2. Per la Copia Originale delle Animaversioni sopra le Virtù in specie, o sopra il Martirio, o sopra i Miracoli, scudi dieci, e non più. E per quelle delle seconde, e terze Animaversioni sopra gli stessi Dubbi, se dopo la Congregazione Antepreparatoria, o Preparatoria gli occorrerà di doverle fare, scudi cinque, e non più.

3. Per la Copia Originale delle Animaversioni, o Note, che la Sagra Congregazione impongagli di fare sopra Concessione d'Uffizio, Descrizione nel Martirologio, Revisione di Scritti, Ordinazioni di Giudizio, spedizione di Lettere Remissoriali &c. ed anche sopra l'ultimo Dubbio: *An tunc deveniri possit ad Beatificationem, vel Canonizationem*: scudi tre, e non più.

4. Per la Copia Originale degli Istruzioni, che per la ricerca degli Scritti attribuiti a' Servi di Dio, o per altra simile occorrenza, d'ordine della Sagra Congregazione dovrà fare, uno scudo d'oro, e non più.

5. Per la Copia Originale degli Interrogatori, sopra de' quali si debbono esaminare i Testimoni ne' Processi del non Culto, o Culto, o Fama della Santità in genere, scudi due, e non più.

6. Dichiarando, che per ogn'altra opera, o fatica, che per ragione dell'uffizio suo nelle dette Cause egli faccia, o debba fare, come di Accessi ad Archivj, Librerie, Altari, Cappelle, Sepolcri, a riconoscere Scritture, Ilcrizioni, Culto, non Culto, Cadaveri da esaminare l'incorruzione, e farne traslazione &c. non gli si dee verun altro emolumento, o regalo; restando quelle a sufficienza remunerate colle rendite dell'Avvocatura Fiscale, quando ad essa si trovi unito il Promotore della Fede; e quando no, colla Pensione annua di scudi trecento, solita assegnarsi su le dette rendite, e colla parte di Palazzo, che in tal caso dall'Avvocato Fiscale vuol trasferirsi al Promotore.

7. Ed avverta il predetto Promotore di stendere le sue Animaversioni con la possibile brevità, che permette la materia, di cui si tratti; astendendosi dal ripetere quelle opposizioni, che siano state già rigettate come irrelevanti, in altre simili Cause; siccome ancora restringendo le seconde, e terze Animaversioni unicamente ai punti delle difficoltà eccitate da Consultori nelle Congregazioni precedenti, ed all'indicazione di quelle, che eccitare nelle prime Animaversioni, secondo il giudizio de' Consultori, non hanno avuta sufficiente risposta.

Sottopromotore della Fede.

1. Per lo spoglio, ed esame di quei Processi, siano Ordinarij, o Apostolici, siano Remissoriali, o Compulsoriali, o pure Remissoriali, e Compulsoriali insieme, che, per notare ciò, che vi sia da opporre, egli dovrà distintamente fare tre, o quattro volte, cioè ora per la Segnatura della Commissione introduttiva, o riassuntiva della Causa, ora per il Dubbio della validità de' Processi, ora per quello delle Virtù in specie, o del Martirio, ed ora per quello de' Miracoli, regolando l'emolumento suo di tre, o quattro volte a proporzione di quello dovuto al Procuratore, che ne fa lo spoglio universale per una sola volta, e v'impiega maggior tempo, e fatica, gli si paghino giulj quindici, e non più, per ogni centinaio di carte, che siano di facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe fedici, in ciascheduno de' suddetti esami.

2. Per gli Processi sopra la Fama della Santità, e de' Miracoli in genere, e sopra il non Culto, dovendosene fare una sola volta lo spoglio, e l'esame, per ogni cento carte ridotte, come sopra, scudi tre, e non più.

3. L'istesso, e non più, cioè scudi tre, se gli dia per lo spoglio ed esame del Processo particolare sopra il Culto. Ma quando il Processo sia unitamente fatto sopra la Fama &c. e sopra il Culto, allora siccome per questo Processo si saranno dati al Sottopromotore giulj quindici per ogni cento carte, trattandosi di segnare la Commissione;

così non gli si dia per ogni cento carte del medesimo Processo più di giulj parimente quindici, e non più, trattandosi di approvare il Culto.

4. Per li Processi che si formano sopra i Miracoli separatamente dal Processo delle Virtù, facendosene lo spoglio, e l'esame distintamente due volte, cioè quando se ne disputa la validità, e quando se ne esamina la rilevanza, se gli paghino in ciascheduno di detti Esami scudi due, e non più, per ogni centinaio di carte ridotte, come sopra.

5. Per le Note, o Copia Originale delle Note, o difficoltà, che nello spoglio del Processo dovrà aver ricavato in apparecchio delle Animaversioni (che dee poi stendere il Promotore, e non esso Sottopromotore) sopra la fama della Santità in genere, o sopra il non culto giulj quindici e non più: sopra la Commissione per introdurre, o riassumere la Causa, sopra il Culto o sopra la validità di più Processi, scudi due, e non più: sopra le Virtù in specie, o sopra il Martirio, o sopra i Miracoli, in qualunque numero essi siano, scudi tre, e non più. Nè oltre al detto emolumento possa egli pretendere altro sotto qualsivoglia titolo, o pretesto. Ma quando a queste Note vada unito Sommario obbiezionale, che il Promotore per avventura impongagli di fare, gli se ne paghi la Copia a ragione di bajocchi sei il foglio ridotto, come sopra.

6. Per la revisione delle Scritture Stampate, e per la Revisione, o Confronto de' Sommarj, o Documenti della causa con i Processi, o altri Originali, un carlino, e non più, per ogni foglio di Stampa, che sia di quattro facciate.

7. Per la correzione de' Sommarj, che si stampano, gli si paghino dallo Stampatore carlini due per ogni foglio di Stampa come sopra.

8. Ritrovandosi Posizioni stampate col *Revisa* del Sottopromotore antecedente, e volendosene la sottoscrizione dal Sottopromotore succeduto; non possa egli pretendere, nè il Postulatore per essa dargli verun emolumento; avendolo già dato al suo Antecessore, quando quelle si stamparono.

9. In caso però di doverli le dette Posizioni, o Sommarj ristampare, per la Revisione, o Confronto della Stampa nuova coll' antica, il Postulatore gli dia un carlino, e non più per ogni foglio di Stampa come sopra. E per la correzione lo Stampatore Camerale dovrà dargli carlini due per ogni foglio di Stampa, come sopra.

10. Per le Sessioni, o Assistenza ne' Processi Apostolici, che si formino in Roma, gli si diano bajocchi dodici, e mezzo, per ogni foglio delle Testimonianze e bajocchi cinque per ogni foglio degli Atti, e non più: con questo che il foglio sia di due facciate, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe fedici; e che nel calcolo di detti fogli non vada compreso il tenore de' Documenti prodotti, o compulsati, o registrati nel Processo; nè del Mandato di Procura, Privilegio de' Notaj, Articoli, Interrogatori, Decreti della Sagra Congregazione, Surrogazioni de' Giudici, Proroghe di termini, e simili. Nè oltre al detto emolumento possa egli pretendere altro a qualsivoglia titolo.

11. In dette Sessioni, e in ciascheduna di esse, non possa impedire al Procuratore della Causa d'indurre, e far giurare contemporaneamente quel numero de' Testimoni, che vorrà. Avvertendo a non moltiplicare Atti superflui; mentre non saranno attesi, ma la mercede si paghi solamente per quegli Atti, che sono puramente necessari per la Validità del Processo.

12. Per le Sessioni, o Assistenza nell'ascoltare, e confrontare le Copie de' Documenti inseriti, e compulsati nel Processo, co' loro Originali, e similmente nell'ascoltare, e confrontare la Copia del Processo, (che alla Sagra Congregazione poi si presenta) pure col suo Originale, gli si possa dare uno scudo di giulj dieci, e non più, per ogni cento carte, come sopra.

13. Nè per verun'altra operazione, o fatica, quì non espressa, possa egli a qualunque titolo, e per qualsivoglia ragione esigere, o le Parti dargli mercede veruna.

14. E questo regolamento, che si dà per il Sottopromotore della Fede, intendasi pur anche dato per il Promotore Fiscale del Cardinal Vicario in Roma, o de' Vescovi fuori, nel far Processi, o altro, che gli sia comune

ne col detto Sottopromotore: se non che, ove la Tassa degli altri Tribunali sia minore, quella debba offerire.

15. Stampata questa, dovrà il sottopromotore nella Sagra Congregazione giurarne l'osservanza nella forma, che più abbasso si troverà prescritta per il Notajo.

Notajo.

1. Faccia tutti i Registri, Copie, e Scritture in carta buona, con lettera, o carattere intelligibile, e secondo la Riforma, ed Ordini di Paolo V. al titolo de' Registri; altrimenti sia tenuto a farle copiare di nuovo senz'altra spesa delle Parti.

2. Tenga due Manuali: uno degli Atti nelle cause di Beatificazione, e Canonizzazione; e l'altro delle Cause controverse, o contenziose: in ciascun de' quali si registrino tutte le compare, protelle, citazioni, e intimazioni, colle sue in titolazioni; e restino sempre nell'ufficio; nè per questi si paghi cosa alcuna; possano sempre da chi vi ha interesse esser veduti, e letti gratis; e il Notajo sia sempre obbligato a mostrarli.

3. In ogni causa faccia onninamente Registro, ma solamente degli Atti giudiziarij, e non dell'esame de' Testimoni, o di altro: senza estensione di termini, o ripetizione di titoli, fuorchè nel primo Atto.

4. Non registri negli Atti per *estensum* le istanze de' Principi, Religioni, Università, ed altri, che il Segretario de' Riti dovrà consegnarli: ma solo accennando il titolo della Beatificazione, o Canonizzazione, o altro più particolare dell'Introduzione, o Riaffunzione, o ulterior profeguimento della Causa, per cui sono prodotte, sotto il detto Titolo ponga; Nomi, o Catalogo degli istanti rimettendo gli Originali delle istanze a conservarsi nell'Archivio de' Riti. Nè di esso richiedo dovrà darne Estratto *de verbo ad verbum* ma un Ristretto da cavarli dal detto Registro, o Manuale. E per le copie di tale Ristretto, che i Postulatori dovranno dare al Cardinal Ponente della Causa, al Segretario, e al Promotore, paghisi a ragion di Copia, come appresso si dirà. Nè per la Fede di ciascuna Copia si paghi più di *giulj due*.

5. Così neppure dovranno, secondo la detta Riforma, in conto alcuno registrarsi i Processi, che vengono de' *Partibus*, o san Ordinarij, o Apostolici, ancorchè non passato fogli venti: ma solo possano rubricarsi, se non saranno rubricati, o non interamente: nel qual caso potrà solo rubricarsi quello, che manca, e non altro.

6. Per la Rubricazione di qualsivoglia cosa, che ne abbia di bisogno; ridotto il Processo a carte buone, conforme alla detta Riforma, oltre ad un *carlino* per ogni foglio di Scrittura, il quale sia di facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, gli si paghino per ogni cento carte di Rubricatura *giulj dieci*, e non più. E la Rubricatura debba in sostanza contenere quanto per disteso contiene il corpo della Scrittura.

7. Per ogni cento carte di Registro ben fatto, e secondo la sudetta Riforma di Paolo V. non riceva più di *scudi quattro*, nè per confronto: nè per rubricatura, nè per qualunque altro pretesto.

8. Per qualsivoglia semplice Citazione da spedirsi solamente, come sopra, e da eseguirsi fuor di Roma; non si paghi più di *giulj tre*. E per quelle che si spediscono colle inibizioni in virtù delle Commissioni, non più di *giulj dieci*. Nell'andare però egli a leggere Citazioni, non possa pretendere alcuna cosa per viatico.

9. Per ogni esame nell'Ufficio, se finisce in una sessione, non possa pigliare più di *giulj tre*; nè appresso più di *due*, se a finirlo ci vanno più sessioni.

10. Per le Remissioni in genere, e (dove occorra) sopra il Culto, e non Culto, ed altre simili, non si paghi più di *scudi sei*, e per le Remissioni in specie non più di *scudi dieci* in tutto, e per tutto, comprendasi la Scrittura, ed ogni altra cosa spettante a tale spedizione. Che se occorrerà duplicare queste Remissioni, allora si dimezzi la mercede. Nè per la Scrittura degli Interrogatori, che si mandano chiusi, prenda il Notajo cosa alcuna: ma per gli Articoli, quel di più che farà sopra fogli quindici,

se gli paghi a ragione di un *carlino*; e nel duplicato, a ragione di *bajocchi cinque* il foglio, come sopra. Nelle Cause controverse però per ciascuna spedizione di Remissioni, e Compulsorie, Proroghe di Termini, Surrogazioni di Giudici (da non farsi, se non per comando de' Cardinali Prefetto della Congregazione, e Ponente della Causa) non si paghi più di quello, che la sudetta Riforma prescrive al Tribunale dall'A.C.

11. Per la Surrogazione de' Giudici, o nuovi Termini in Cause di Beatificazione, Canonizzazione non si paghi più di *giulj quindici* in tutto.

12. Per le compulsorie non si paghi più di *giulj dodici* come prescrive la sudetta Riforma di Paolo V. al Tribunale dall'A.C.

13. Dovendosi compulsare Scritture fuori dell'Ufficio, per gli Atti di detta Compulsa, si paghino *bajocchi cinque* per foglio ridotto, come sopra; e per la copia delle Scritture compulsate *bajocchi sette, e mezzo*, e non più; nè per Acceffo, o altro gli si debba alcun emolumento. E per la collazione di dette Scritture con il loro originale *bajocco uno* per foglio ridotto come sopra.

14. Nella compulsa di libri stampati, dandosi dalle Parti un Sunto, sia egli tenuto inserirlo nel Processo al fine senza farne copia, o Registro alcuno.

15. Per Ascoltazione, e Confronto de' Processi non si paghi al Notajo più di *bajocco uno* per foglio ridotto come sopra; gli ajutanti siano deputati dalle Parti a quel prezzo, che fra loro sarà convenuto. Nè per la Fede dell'Ascoltazione, o Confronto di tutto il Processo col suo Originale si paghi di *giulj cinque* per la prima Copia solamente. E quando le Parti ne volessero altre Copie autentiche, non possa il Notajo pretendere più di *bajocchi cinque* per foglio ridotto; come sopra, con tutta la Rubricatura. Inoltre se gli debba la mercede del Confronto, e Ascoltazione, come sopra, e per la Fede di essa *bajocchi venticinque* per ciascuna delle dette Copie duplicate.

16. Non possa il Notajo estrarre dall'Ufficio i Processi Originali: ma debba darne Copia autentica, o semplice, secondo che le Parti chiederanno.

17. Per la Copia degli Atti fatti in Curia, o fuori di essa, in forma di buon Originale, non si paghi più di *bajocchi cinque* il foglio, che sia di pagine, o facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici. Ed essendo scritto in forma di Registro, paghisi a ragione di Registro come sopra.

18. Per la Copia pubblica di qualsivoglia processo Ordinario, o Apostolico non si dia più di un *carlino* il foglio ridotto, come sopra, senza altro emolumento, o mercede per essa Copia, o Scrittura.

19. Portando il Postulatore al Notajo Copia di qualche Processo Originale esibito per gli Atti suoi, debba egli riceverla, e servirsi in luogo della Copia, che di quel Processo far dovrebbe, con bonificare al Postulatore *bajocchi cinque* per ogni foglio ridotto, come sopra.

20. Per il Duplicato di qualunque Scrittura pubblica, o privata, con la sottoscrizione, sigillo &c. non si debba pagar più di *bajocchi cinque* il foglio, ridotto, come sopra.

21. Occorrendo dare altra Scrittura; o fare altra fatica qui non espressa, l'emolumento si tratti dal Cardinal Prefetto della Sacra Congregazione; nè possa il Notajo prendere di più, benchè concorra la medesima, o anche maggior ragione d'altre mercedi qui espresse.

22. Per la Restituzione di qualsivoglia Scrittura prodotta, *dimissa Copia*, gli si diano *giulj tre*; e debba il Notajo far buoni due fogli: e da questi due in su, se gli paghi a ragione di un *carlino* il foglio ridotto, come sopra. Ma se si restituissero in una volta più Scritture prodotte in un sol Atto: gli si debbano per tutte insieme solamente *giulj tre*, con quel di più, che porterà l'eccesso della Copia sopra i due fogli condonati, come sopra.

23. Volendo le Parti vedere Processi, o qualsivoglia Scrittura Originale dentro l'Ufficio, sia tenuto il Notajo lasciarla loro vedere, senza mercede alcuna.

24. Sappiano le Parti, che nella Segreteria della Sacra Congregazione de' Riti tutto si spedisce gratis; e però non debbano al Notajo per sigillo, sottoscrizione, o qualun-

que altra cosa, che si faccia nella detta Segreteria, pagare mercede, o emolumento alcuno.

25. Debba il Notajo tenere il Libro *Receptorum*, e fedelmente in esso notare quanto gli entra in mano de' suoi emolumenti, sotto pena di esser privato dell'Ufficio.

26. Ai Notaj del Tribunale del Cardinal Vicario, che si deputano per Attuarij de' Processi tanto Ordinarij, che Apostolici, che si fanno in Roma, per ogni foglio ridotto, come sopra, degli Esami de' Testimoni, si paghi l'emolumento di un *giulio*, e non più, e per ogni simil foglio degli Atti di detti Processi puramente necessari per la validità de' medesimi, *bajocchi cinque*, e non più.

Per l'intera Copia autentica di detti Processi comprensiva tanto delle Testimonianze, quanto de' Documenti prodotti, o compulsati, e degli Atti de' medesimi Processi, che si dee presentare alla Sagra Congregazione de' Riti, si paghi un *giulio*, e non più, per ogni foglio di essa Copia, ridotto come sopra.

Per il confronto, o ascoltazione di detta Copia con i Processi, e Documenti Originali, si paghi un *bajocco*, e non più, per ogni foglio ridotto, come sopra. Nè possano essi Notaj pretendere altro emolumento, oltre il già soprastato, per qualsivoglia altro titolo, o pretesto, o per ragione di viatico, o di farsi fuori del loro Ufficio i Processi.

27. Quanto poi a' Notaj delle Curie Ecclesiastiche d'altre Diocesi, osservisi la Tassa locale di esse Curie, se sarà minore di questa: o debba osservarsi questa, se quella sarà maggiore.

28. Stampati che siano questi ordini, e Tasse, debba il Notajo della Sagra Congregazione tenerli sempre patentemente affissi nell'Ufficio; affinchè a ciascuno possano apparire.

29. E il tutto sia egli obbligato ad osservare tanto nelle Cause di Beatificazione, o Canonizzazione, quanto nelle altre appartenenti ad essa Congregazione, sotto le pene contenute nel Giuramento, che egli dovrà fare in questa forma nella Congregazione istessa; *Ego N. Notarius ab hac Sacra Congregatione in Causis ad eam pertinentibus specialiter deputatus, talis Sacrosanctis Evangelii, juro, & promitto, me fideliter exequaturum Officium mihi commissum, ac Taxam auctoritate Sedis Apostolicæ mihi constitutam omnino observaturam, sub pena perjurii, privationis Officii ipso facto incurrendæ, ac restitutionis omnium contra, vel ultra dictam Taxam habiturum, aut accepturum, alijque penis ipsius Sacræ Congregationis arbitrio imponendis.*

30. Ed a chiunque, per non osservarsi quanto sopra si dispone, si sentisse gravato, sia lecito ricorrere alla Sagra Congregazione de' Riti, che provvederà.

Traduttore, e Revisore.

Al Traduttore de' Processi da lingua straniera in Italiana, o Latina, e al Revisore della Traduzione fatta, deputati dal Cardinal Ponente della Causa, per ogni foglio, che sia di facciate due di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, paghisi un *carlino*, e non più.

Stampatore Camerale.

Per ogni foglio di stampa, che sia di pagine, o facciate quattro e la facciata di linee cinquantaquattro e la linea di lettere sessantacinque in circa, di Carattere *Silvio*, col suo corsivo corrispondente, ma più piccolo nelle postille marginali, in carta della migliore, che si trovi, al numero di copie sessanta, gli si possano dare al più *giulj quindici*, ove siano, e *quattordici*, ove non siano postille: restando a suo carico tutta la spesa pur anco della Correzione. Ma se per bisogno della causa il Segretario della Sagra Congregazione giudicherà, che se ne stampino in maggior numero; allora per ogni simil foglio d'altre Copie *cinquanta* gli si paghino *giulj tre* solamente: come più diffusamente si ordina nel decreto di Alessandro VII. a d' 19. Luglio 1661. In caso però, che lo Stampatore non offervi puntualmente, come dee, la Tassa circa la Stampa; neppure i Postulatori siano tenuti ad osservarla circa il pagamento: ma gli diano tanto di meno, a proporzione della inosservanza.

Sostituto della Segreteria.

1. Al Sostituto della Segreteria de' Riti, e suo Compagno, non si dee ricognizione, o emolumento alcuno per i Decreti, o altro; dovendo spedire tutto gratis.

2. Volendo però i Postulatori il duplicato di qualche Decreto, si paghi al Sostituto *testone uno*, e non più. Ma quando siano più, o molti Decreti insieme in occasione di ricavare lo stato di una Causa, o simile, gli si diano *bajocchi quindici*, e non più per ogni decreto, non compresi però quei Decreti, che concernono le proroghe de' termini, per gli quali non si paghi cosa alcuna.

3. E quando nelle Lettere, che la Sagra Congregazione scrive sopra qualche punto, s'inferiscono Istruzioni, gli se ne paghi la Copia, per inserirla ne' Registri, a ragione di *bajocchi cinque* per carta.

Giudici.

Inerendo al Decreto fatto dalla Sagra Congregazione de' Riti a d' 19. Settembre 1678. approvato dal Vener. Innocenzo XI. che in esso volle compreso anche se stesso, non sia lecito a veruno di dare, nè di ricevere Propine o Sportule per Decreti fatti, o da farsi in Cause di Beatificazione, e Canonizzazione. Nè da questa proibizione restino in conto alcuno esclusi il Segretario di essa Congregazione, o il Promotore, o il Sottopromotore della Fede (a quali per altro non manca, come più avanti si dirà, a titolo di Regaglia la debita ricognizione) e molto meno i Giudici Ordinarij, o Aggiunti, o Delegati, quando fanno Decreto, o danno Sentenza sopra il Culto, o non Culto. Neppure possano i detti Giudici pretendere, o conseguire alcun emolumento per l'assistenza alla formazione de' Processi si ordinarij, che Apostolici, e tanto in Roma, che fuori; ma solo nei giorni di tal assistenza, se siano obbligati al Coro, s'intendano dispensati dal medesimo, e lucrino le distribuzioni, come i presenti. Quando poi dovessero andare a Luogo diverso da quello del loro Domicilio, si somministrano da Postulatori le spese necessarie pel viaggio, e per gli vittuali (moderati però, e frugali) in tutto il tempo, che la necessità del Processo richiederà una tale assenza.

Avvocati, e Procuratori.

1. Per l'Istruzione a formar un Processo gli si possano dare *scudi quattro*, e non più; e la Copia si paghi a ragione di *bajocchi sei il foglio*, che contenga due facciate, ed ogni facciata linee 24., e la linea sillabe 16.

2. Per lo spoglio de' Documenti a formare gli Articoli da produrre ne' Processi ad ogni cento carte *scudi quattro*, e non più. E per ciascuno Articolo, *giulio uno*, e non più.

3. Per ogni Memoriale grande, o piccolo, che sia, e sua Copia; *giulj dodici*, e non più.

4. Per la minuta di qualsivoglia Commissione da segnarsi dal Papa, *giulj quindici*, e non più; e per le due Copie da darsi a tal effetto al Segretario della Congregazione *bajocchi sei* ad ogni foglio ridotto, come sopra; e non più.

5. Per le Citazioni, e Intimazioni, facendosi dal Procuratore, o Sollecitatore, non si paghi cosa alcuna: e per l'esecuzione di esse paghisi a ragione della Tassa de' Corsori.

6. Per lo spoglio universale, che il Procuratore fa tutto in una volta, del Processo, ad ogni cento carte di esso ridotto, come sopra, *scudi quattro*, e non più.

7. Per la Scrittura ne' soli Dubbj, principali delle Virtù, o Martirio, o de' Miracoli *in specie*, si possano dare *scudi venti*, e non più.

8. Per le Scritture ne' Dubbj sopra l'Introduzione della Causa, o sua Reaffunzione, o sopra la validità de' Processi, o sopra il Culto, o sopra il non Culto, o sopra la Fama della Santità, e Virtù *in genere*, ed altri consimili, *scudi quindici*, e non più.

9. Per le risposte all'Animaversioni del Promotore ne' Dubbj maggiori delle Virtù, o Martirio, o Miracoli,

li, o alle Censure sopra gli Scritti &c. *scudi dieci*. Ma dove in queste o altra Scrittura il punto, che si tratta, richiegga studio, e fatica considerabile, entri l'arbitrio del Cardinale Ponente della Causa per l'aumento di detta mercede. Simile somma, e non più di *scudi dieci* si possa dare, per le Risposte all'Animaversioni de' Dubbi, dell'Introduzione, o Reassunzione della Causa, validità de' Processi, e culto immemorabile; e per quelle della Fama della Santità *in genere* e non Culto, si diano *scudi cinque*, e non più.

10. Per la Scrittura sopra la Concessione d' Uffizj, e Messe, Descrizione nel Martirologio, e simili, *scudi tre* e per le risposte all'Animaversioni del Promotore, quando si fanno d'ordine della Sagra Congregazione, *scudi tre*.

11. Per l' Originale di tutte le Scritture, e Risposte sopra enunziate, sottoscritte dal Procuratore, o Avvocato, ad ogni foglio ridotto, come sopra, *carlini due*.

12. Per il Sommario de' Documenti, e Depositioni de' Testimonj sopra ciascun Dubbio, ad ogni foglio ridotto come sopra, *bajocchi cinque*; e per la Copia Originale di esso Sommario ad ogni foglio ridotto, come sopra, *bajocchi sei*, e non più.

13. Per le Postille nel margine d' esso Sommario, o delle Scritture, ad ogni centinaio di esse, *scudi due*, e non più.

14. Per il Ristretto degli Atti disputandosi della validità de' Processi, *scudi tre*; e la Copia Originale si paghi a ragione di quella de' sommarj, come sopra.

15. Per la Tabella, o Catalogo de' Testimonj, che si dà nel medesimo Dubbio, *giulio uno* per Testimonio, e non più.

16. Per l' Informazione in voce alla Congregazione, ove intervengono i Consultori, si diano *scudi trenta* tra il Procuratore, e l'Avvocato, quando anch' esso informi; altrimenti spettino tutti al Procuratore. Per l' Informazione alla sola Congregazione Ordinaria si diano *scudi quindici*, e quando s' informa per la concessione d' Uffizio, e Messa, Descrizione nel Martirologio &c. si dia *la metà*, e non più.

17. Per l' Informazione in voce al Papa, e al suo Uditore, *scudi tre* al Procuratore, ed altrettanti all'Avvocato, se anch' esso informerà.

18. Per l'Accesso del Procuratore al Cardinal Ponente, e al Promotore della Fede, e per la Minuta, e Copia Originale del Fatto concordato *giulj dodici*, e non più.

19. L' stesso, e non più, cioè *giulj dodici*, si dia per l'Accesso, e Informazione al Cardinal Prefetto, o al Cardinal Ponente, o al Promotore della Fede, o al Segretario per Memoriali, ed Istanze, che si proponano *extra folium*, e per la sollecitazione ancora de' Decreti.

20. Per Congresso co' Periti, e Postulatore circa gli Ordinatorj del Giudizio, o altro a ben condurre la Causa si diano *testoni otto* al Procuratore, ed altrettanti all'Avvocato se v' interverrà.

21. Per qualsivoglia altra fatica, o Scrittura non espressa di sopra rimettasi la mercede al Cardinale Prefetto, o Cardinale Ponente della Causa, e non all'arbitrio de' Curiali.

22. E chi non osserva questi Ordini, sia privato del Patrocinio delle Cause appartenenti alla Sagra Congregazione de' Riti, con altre pene ad arbitrio della medesima.

Medici.

Non debbano i Medici, che sono deputati a scrivere, o ad *opportunitatem*; o pro *veritate* sopra i Miracoli, far distinte, e prolisse Scritture; ma in una sola Scrittura addurre strettamente le ragioni sopra ciascuno de' Miracoli proposti. Nè tampoco debbano rispondere a tutte le opposizioni del Promotore della Fede: ma solamente a quelle che spettano alla loro professione. E per tali Scritture, e Risposte si possono dar loro *scudi trenta in tutto*, benchè più, o meno siano i Miracoli proposti.

Mancie.

1. Sia in totale libertà, ed arbitrio degli Agenti, Postulatori, e Procuratori delle Cause dare, o non dare

Mancie alle Famiglie del Cardinale Prefetto, del Cardinale Ponente, del Segretario, e del Promotore per gli Rescritti favorevoli, che portano. Ma volendo spontaneamente dar loro qualche ricognizione, si permette, che solamente in occasione di Rescritto favorevole sopra la Revisione delle Opere, la Segnatura della Commissione, il Culto, e non Culto, la Fama della Santità, la validità de' Processi, e Concessione d' Uffizio, e Messa per gli Beati dopo il Culto dichiarato, e non di altri Rescritti, e ad ogni Famiglia de' soprannominati, e non di altri, possa darsi *testone uno*, e in occasione di Rescritto, o Decreto approvativo delle Virtù, o del Martirio, o de' Miracoli, e per il final Decreto della Beatificazione, o Canonizzazione, *testoni due*, e non più. Non vietando che al Sostituto della Segreteria altresì possa darsi da chi voglia, per quelli primi Rescritti, *testoni due*, e per questi secondi *testoni quattro*, e non più.

2. Altrettanto, cioè *testoni quattro*, e non più, si permette, che dianzi ai Servitori del Segretario solamente per la fatica di girare intimando ai Cardinali, e Consultori ogni Congregazione straordinaria, cioè Antepreparatoria, o Preparatoria, o Generale, per le Virtù, o il Martirio, o i Miracoli: siccome pure per la fatica di sigillare le Posizioni *testoni due*.

3. E a quelli del Promotore si permette, che dia *testone uno*, e non più, per quando insieme colle Animaversioni riportino i Processi a casa del Postulatore, o Procuratore della Causa.

Regali.

A quelli che studiano, o votano sopra a queste Cause, non possano i Postulatori, e Procuratori di esse, sotto pena di privazione dell' Uffizio, ed altre più rigorose ad arbitrio della Sagra Congregazione de' Riti, dar verun Regalo, ancorchè sia di soli Comestibili, tanto prima che le dette Cause si proponano nelle Congregazioni, quanto dopo proposte, ed anco risolte. Anzi neppure sia loro permesso dare alcuna cosa per aver sollecitamente o le Note dal Sottopromotore, o le Animaversioni dal Promotore della Fede: ma solamente loro si permette di usare qualche cortesia in piccola quantità di Comestibili nel Dicembre, e nell' Agosto a quelli, che secondo il costume suole usarsi, cioè al Segretario, Promotore, Avvocato, Procuratore, Sottopromotore, e Sostituto della Segreteria, e questo in tempo di Causa viva, che stia agitando, e non quando per anni resta sospesa, o per farsi i Processi, o per altro motivo.

Quadri.

1. Per la Segnatura della Commissione possa darsi secondo il solito un Quadro rappresentante il Servo di Dio, al Cardinale Ponente della Causa, e al suo Uditore, al Segretario della Congregazione, e suo Sostituto, al Promotore della Fede, e suo Sottopromotore, all'Avvocato, e al Procuratore; e per formale Beatificazione, oltre a questi, anco al Papa, e al Cardinal Prefetto, e non ad altri.

2. Per la solenne Canonizzazione poi possa darsi al Papa, a i Cardinali, e Consultori della Congregazione, al Maggiordomo, al Maestro di Camera, ai Maestri di Cerimonie, all'Avvocato Concistoriale, che fa l'Orazione, all' Uditore del Cardinale Ponente, al Sostituto della Segreteria, all'Avvocato, e Procuratore della Causa, al Sottopromotore della Fede, al Notajo della Sagra Congregazione, e non ad altri; nè d' una misura, o d' un istesso prezzo a tutti: ma più, o meno, secondo la qualità della Persona, a cui si dà.

Beatificazione.

1. Per il Decreto della Beatificazione si paghino, secondo la disposizione di Alessandro VII. alla Sagrestia di S. Pietro per Suppellettili da provvedersi ad uso di essa Basilica *scudi cinquecento d' oro*, che di moneta corrente sono *scudi ottocento venticinque*.

2. Per il Breve della Beatificazione alla Segreteria de Brevi

Brevi *scudi quarantatré*, e *bajocchi settantacinque*: e per mancia alla Sala, o Famiglia del Cardinale Segretario *scudi tre*, e non più.

4. Ai Sagrestani minori, ed altri Ministri di detta Basilica *scudi ventuno*, e *bajocchi cinquanta*, da distribuirsi fra loro, secondo il solito dai Sagrestani maggiori.

5. A chi legge dal pulpito il Breve della Beatificazione *giulj quindici*, e non più.

6. La spesa per l'Apparato della Basilica, cera per la funzione, Quadro per l'Altare, Musica per la Messa cantata, Immagine in seta, e carta, Compendio della Vita del Beato, e per tutto il resto a decoro di tal solennità, potrà da' Postulatori regularsi secondo il consueto.

7. Al Notajo della Sagra Congregazione de' Riti per l'assistenza, e rogito dell'Atto *scudi tre*; e non più.

8. Alla Guardia degli Svizzeri *scudi dodici*.

9. Ai Bombardieri pure degli Svizzeri per lo spar del Cannone *scudi quattro*.

10. Ai Bombardieri di Castello per lo spar de' Mortaletti vicino alla Basilica *scudi quattro*.

11. Ai Trombetti del Popolo Romano *scudi tre*.

12. Per mancia, o Ricognizione al Sostituto della Segreteria de' Riti, e suo Compagno, *scudi cinque*, e non più. Alla Sala del Papa, del Cardinale Prefetto, del Cardinale Ponente, del Segretario de' Riti, e del Promotore della Fede, per ciascuna, *scudi tre*, e non più. Alla Sala del Prelato, che celebra la Messa, *giulj sei*, ed altrettanto quella dell' Uditore del Papa.

Canonizzazione.

1. Per il Decreto della Canonizzazione di ciascun Beato alla Sagrestia di S. Pietro, come sopra, *scudi mille d' oro*, che di moneta corrente sono *scudi mille seicento cinquanta*.

2. Gli scudi seimila di moneta corrente per la Canonizzazione di ciascun Beato, soliti contribuirsi dai Postulatori, e sborzarli al Papa; applicati già da Alessandro VII. ad estinguere il debito contratto per l'Apparato della Gran Basilica di S. Pietro, ed estinto poi quello, rivolti dai Successori ad altri usi pii, e ridotti anche ora a quattro, ed ora a tremila; da qui avanti stabilmente si riducono a soli *tremila*, ed in perpetuo restino applicati alla Sagra Congregazione di Propaganda Fide per doverli erogare in sussidio delle gravissime spese necessarie per le Missioni, e mantenimento de' Missionarij nelle Parti degli Infedeli: sperandosi, che anco gli altri Pontefici Successori approveranno un sì pio uso per la propagazione della Fede Cattolica, e per la Conversione de' Popoli, che vivono nelle tenebre dell' errore.

3. Le ricognizioni, che con titolo di Calici, di Vesti, e di Regalie in questa occasione dai Postulatori alle Persone della Famiglia, e Capella Pontificia, e ad altri si davano, moltiplicandole ancora secondo il numero de' Beati, qualora più insieme si canonizzassero; per l' avvenire restino ridotte al numero, norma, e quantità, che descrittta, e tassata si troverà nell'infra scritta Lista.

4. E quanto alle Vesti, o Calici, inerendo al risoluto il dì 27. Settembre 1712. da una Congregazione di tredici Cardinali sopra ciò da Clemente XI. particolarmente deputati, non si moltiplichino più; ma diai una sola Veste, o un solo Calice; quantunque più insieme si canonizzino Beati, e taluno abbia insieme più Uffizj, per ragione de' quali sia stato consueto darsi.

5. L'istesso si offervi ancora quanto alle Regalie, che in caso di canonizzarsi più insieme, non dovranno per ogni Beato moltiplicarsi con tutti universalmente; ma solo con quelli, che o nella precedente Causa di quel Beato, o ne' prevj Concistorj, o nella Canonizzazione stessa avranno fatta qualche particolare operazione; siccome anche con quelli, che avranno a titolo oneroso qualche Uffizio, per ragione di cui sono stati delle dette Regalie soliti partecipare; e sono il Segretario de' Riti, e suo Sostituto, e il Segretario de' Brevi a Principi, il Promotore della Fede, e suo Sottopromotore, l'Avvocato Concistoriale, che fa l'Orazione, e l'Istanze; il Procurator Generale del Fisco, il Segretario del Sagro Col-

Ferrar. Biblioth. Tom. VII.

legio, l'Avvocato, e il Procuratore della Causa, i Mazzieri, e i Curfiori del Papa, gli Ostiarj, la Guardia del Governatore di Roma, i Custodi della Catena, e della Porta Ferrea, i Mandatari del Cardinal Vicario, e la Sala del Papa.

6. Nè verun altro, il quale non sia nominato, nè descritto nell'infra scritta Lista, possa pretendere Ricognizione alcuna a titolo di Vesti, e Regalie, ancorchè per ragione di Carica, o Uffizio, che abbia nel Palazzo Apostolico, e appresso al Papa, potesse allegare qualch' esempio in favor suo dichiarandosi fin d' adesso abolita ogni consuetudine in contrario, anche rispetto alla quantità della Ricognizione assegnata a ciaschedun descritto nella detta Lista, volendosi, che quella non sia maggiore della notata, e tassata in essa. E sia solo in arbitrio del Papa il distribuire tra alcuni della sua Famiglia non registrati nella mentovata Lista; ma altronde meritevoli per qualche riflesso, o per farne altro uso, che stimerà più conveniente, *scudi dugento* per ciascun Breve, da depositarsi dai Postulatori nelle mani del Maggiordomo a disposizione di Sua Santità per quest' effetto. In caso però, che mutandosi coll'andar del tempo le circostanze, non si giudicasse di stare a quello, che circa tali Ricognizioni qui si dispone; restino ancora disobbligati da tal Contribuzione, e Deposito i Postulatori.

7. Gli Uffiziali della Foreria del Palazzo Apostolico debbano dare gli Strati di panno rossi, e verdi, che servono per coprire i Banchi, il Pavimento, e i Gradi del gran Soglio Pontificio, ed anche gli Scabelli, che bisognano; e per gli detti Strati, ed altro, come sopra, e per Paratura, gli si diano in tutto *scudi quattrocento*, e non più, oltre la solita Regaglia.

8. Per la Bolla della Canonizzazione di ciascun Santo, acciocchè sollecitamente, come si dee, si spedisca, e non se ne differisca, come talora è occorso, per un Secolo e più la spedizione, prima della Canonizzazione stessa siano depositati da ciascun Postulatore nel Monte della Piazza, o nel Banco di S. Spirito *scudi seicento quarantanove* di moneta corrente (e non più, come per avanti costumavasi) da ripartirsi, come siegue. Al Prelato, che stende la Bolla *scudi centocinquanta*. All'Uffizio dello Scrittore Segreto, Straordinario, e per le Majuscole, *scudi cento settantacinque*. All'Uffizio del Piombo *scudi ottantasette*, e *bajocchi cinquanta*. Alla Segreteria de' Brevi, e per il Registro *scudi cento settantasei*, e *bajocchi cinquanta*. E allo Spedizionere *scudi sessanta*: con che a carico, ed obbligo suo sia di fare qualunque altra spesa, e fatica per la compita spedizione della Bolla, e darne al Postulatore una Copia colle postille per la Stampa.

9. Le altre spese occorrenti per la Paratura della Basilica in Funzione sì solenne, Cera per l'illuminazione, e Processione, Suppellettili Sagre sì per l'Altare, che per il Sommo Pontefice celebrante, e suoi Ministri alla gran Messa. Immagini del Santo in seta, e carta, Compendj della sua Vita da distribuirsi, ed altre cose a sì gran Solennità necessarie, e convenienti, potranno regularsi secondo l'usato nell'altre Canonizzazioni.

10. Ed affinché quanto di sopra intorno alle spese della solenne Canonizzazione si è prescritto, esattamente si eseguisca, la Sagra Congregazione de' Riti deputi Persona di autorità, che abbia per tale affari, e abilità, e insieme le facultà necessarie ed opportune.

11. Per ultimo si avverte, che quantunque ai Postulatori, e Agenti delle Cause, i quali amministrano il denaro di chi le promove, non si faccia per ora qu' alcuna nuova determinazione; ma si facciano le cose nello stato, in cui si trovano, e debbono trovarsi secondo la giustizia; potrà nondimeno la presente nuova Tassa, e Riforma servire di norma a chi somministra il detto denaro da spendersi nelle medesime Cause, e di lume a fine di riconoscerne l'amministrazione, che se ne fa dagli Agenti, e Postulatori stessi, commettendo le partite del pagamento con gli Ordini di questa nuova Tassa, e Riforma.

Lista delle Ricognizioni sotto titolo di Vesti, Regaglie, ed altre, da darli ai seguenti nella somma, che si nota.

Al Maggiordomo per un Calice scudi sessanta.
 Al Maestro di Camera del Papa per un Calice scudi sessanta.
 Al Segretario della Congregazione de' Sagri Riti per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.
 Al Promotore della Fede per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.
 Al Segretario de' Brevi a' Principi per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.
 All'Avvocato Concistoriale, che fa l'istanze nella Funzione della Canonizzazione per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi trentasette, e baj. 50.
 Al medesimo per l'Orazione, o sia Relazione, che fa in Concistoro, della Vita, Virtù, e Miracoli del Beato, scudi centocinquanta.
 Al Primo Maestro di Cerimonie del Papa per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.
 Al Secondo Maestro di Cerimonie per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.
 Ai Maestri di Cerimonie non partecipanti, scudi ducentodue e baj. 20. cioè scudi novanta per le *Vesti*, e scudi centododici, e baj. 50. per *Regaglia*.
 Agli altri Maestri di Cerimonie Soprannumerarij scudi cinquanta in tutto, da dividerli tra di loro.
 Al Sagrista del Papa per la *Veste* scudi diciotto, e per *Regaglia* scudi quarantacinque.
 Ai tre Prelati Assistenti scudi centonovantasei in tutto da dividerli tra di loro, cioè scudi centocinquanta per le *Vesti*, e scudi trentasei per *Regaglia*.
 Ai camerieri Segreti del Papa scudi novecento in tutto da dividerli tra i soliti, cioè scudi quattrocentocinquanta per le *Vesti*, e scudi quattrocentocinquanta per *Regaglia*.
 Al Maestro del Sagro Palazzo scudi trentasette, e baj. 30. per *Regaglia*.
 Al Segretario del Sagro Collegio scudi diciotto per *Regaglia*.
 Al Procuratore Generale del Fisco scudi trentasette, e baj. 50. per *Regaglia*.
 Al Commissario della Camera Apostolica scudi cinquanta per la *Veste*.
 Al Foriere maggiore di Palazzo scudi cinquanta per la *Veste*.
 Ai Cappellani Segreti del Papa scudi duecentoquarantacinque in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito, cioè scudi duecento per le *Vesti*, e scudi quarantacinque per *Regaglia*.
 Agli Ajutanti di Camera del Papa scudi centocinquantacinque in tutto da dividerli tra di loro, secondo il solito, cioè scudi centoventicinque per le *Vesti*, e scudi trentacinque per *Regaglia*.
 Ai Cappellani comuni per *Regaglia* scudi diciotto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Agli Accoliti Ceroforarij per *Regaglia* scudi quindici in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Buffolanti per *Regaglia* scudi trenta in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Al Sottosagrista per la *Veste* scudi quattordici, e per *Regaglia* scudi trentacinque.
 Ai Chierici di Cappella, per *Regaglia* scudi dodici in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Sottochierici per *Regaglia* scudi sei in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Chierici Segreti per *Regaglia* scudi dodici in tutto da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Al Diacono, e Suddiacono Greci per *Regaglia* scudi sei in tutto.
 Ai Musici di Cappella scudi settantacinque in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Musici Soprannumerarij scudi sei in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Custodi de' libri di detta Cappella scudi sei in tutto.

Ai Camerieri *extra muros* per *Regaglia* scudi trenta in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Agli Scudieri per *Regaglia* scudi trenta in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Alle Lancie Spezzate per *Regaglia* scudi dodici in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Agli Officiali della Foreria scudi cinquantadue, e bajocchi 50. in tutto, cioè scudi trenta per le *Vesti*, e scudi ventidue, e bajocchi 50. per le *Regaglie*, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Al Custode delle Oblazioni per *Regaglia* scudi dieci, Agli Officiali, e Serventi della Basilica di S. Pietro per *Regaglia* scudi sessantanove, e bajocchi 40. in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito, dai Canonici Sagramentari Maggiori di detta Basilica.
 Al Segretario del Cardinale Vicario per *Regaglia* scudi dodici.
 All'Avvocato della Causa per *Regaglia* scudi trenta, Al Procuratore della Causa per *Regaglia* scudi trenta, Al Sottopromotore della Fede per *Regaglia* scudi trenta.
 Al Sostituto della Segreteria della Congregazione de' Sagri Riti per *Regaglia* scudi trenta.
 Al Notaro della Congregazione de' Sagri Riti per *Regaglia* scudi diciotto.
 Al Custode di detta Congregazione per *Regaglia* scudi tre.
 Al Capitano de' Cavalleggieri scudi cinquanta.
 All'altro Capitano de' Cavalleggieri scudi cinquanta.
 Alla Guardia de' Cavalleggieri scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Trombetti de' medesimi scudi tre in tutto.
 Alla Guardia de' medesimi, Tamburini, e Pifferi, scudi quarantanove, e bajocchi 50. da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Bombardieri de' medesimi scudi tre in tutto.
 Ai Bombardieri di Castello scudi tre in tutto.
 Al Concerto de' Tromboni di Castello scudi cinque in tutto.
 Ai Trombetti, e Tamburini del Popolo Romano scudi tre, e bajocchi 20. in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Mazzieri del Papa per *Regaglia* scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Ai Corsori del Papa per *Regaglia* scudi ventidue, e bajocchi 58. in tutto da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Agli Ostiarj scudi quindici in tutto per *Regaglia* da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Alla Guardia del Governatore di Roma per *Regaglia*, scudi venti in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Al Custode delle Catene per *Regaglia* scudi quindici.
 Al Custode della Porta Ferrea per *Regaglia* scudi quindici.
 Ai Mandatarij del Card. Vicario per *Regaglia* scudi dieci in tutto, da dividerli tra di loro, secondo il solito.
 Agli Scopatori Segreti, ed altra Famiglia bassa del Papa per *Vesti*, e *Regaglia* scudi centoquarantotto, da dividerli tra di loro, secondo il solito, a tenore della Nota, che si dà al Maggiordomo a tal' effetto.
 Al Decano, e Palafrenieri del Papa scudi sessanta in tutto, cioè scudi quindici al Decano per la *Veste*, e scudi quarantacinque al medesimo, ed a detti Palafrenieri per le *Regaglie*.
 A ciascheduna Sala de' Cardinali della Congregazione de' Sagri Riti scudi due, e bajocchi 40.
 Alla Sala del Segretario di detta Congregazione scudo uno, e bajocchi 80. e l'istessa somma alle Sale del Promotore della Fede, del Sagrista, e delli due Maestri di Cerimonie Partecipanti.
 Ed affinché questa nuova Tassa, e Riforma sia nota a tutti, e specialmente a quelli, che debbono osservarla sotto le pene espresse nella medesima, Nostro Signore coll'oracolo della sua viva voce ha ordinato, che si registri ne' Libri della Segreteria della Sagra Congregazione,

ne, e che sottoscritta, e munita del Sigillo, si pubblichi anche colle Stampe.
 Questa di 14. Aprile 1741.

Loco ꝛ Sigilli.

T. Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

De Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum Urbanus VIII. edidit Decretum anno 1625, publicatum die 4. Aprilis, & 30. Octobris ejusdem anni, quod incipit *Sanctissimus*, in quibus prohibetur, imagines nondum a Sede Apostolica Canonizatorum, vel Beatificatorum cum radiis, splendoribus, & laureolis proponere, tabellaque, imagines, & luminaria ad eorum sepulchra apponere; Libros, gesta, miracula, seu revelationes continentibus sine recognitione Ordinarii, qui in iis recognoscendis Theologos, aliosque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, & negotium instructum ad Sedem Apostolicam mittat, ejusque responsum expectet. Benedictus vero XIV. sequens mandavit decretum.

Decretum generale Sanctissimi D. N. Benedicti Papa XIV.

Cum ex relatione eorum, quæ in Congregationibus Sac. Rituum, aut Antepreparatoriis, aut Preparatoriis proponuntur, & discutuntur, facta Nobis pro sui muneris adimplementum a Congregationis Secretario, tum a Fidei Promotore, innotuerit, sæpe excitatum fuisse inter eisdem Congregationis Consultores controversiam, an in causis Beatificationis, & Canonizationis Servorum Dei, præcedentibus per viam non cultus, cum disputandum proponitur dubium super virtutibus, aut Martyrio, Testes, de auditu auditus, qui soli extant in Processu Apostolico, in linea probationis jungi possint cum Testibus de visu, qui extant in Processu Ordinario; contententibus nonnullis, id tantum fieri posse, si Testes de auditu, qui extant in Processu Apostolico, sint de auditu a videntibus; aliique asserentibus, id ipsum fieri debere, etiam si Testes non sint de auditu a videntibus, sed de auditu auditus, dummodo cætera alia non desint, quæ requiruntur pro conjunctione Processus Ordinarium cum Processu Apostolico, & alia etiam concurrant a Congregatione Rituum statuta, ut rite, & recte admittantur Testes de auditu, de quibus omnibus in nostro Opere de *Canonizat. Sanctor. lib. 2. cap. 42. c. 5.*

Nos ad amputandam quamcumque controversiam, decernimus primo, non posse in linea probationis conjugi Testes de auditu auditus in Processu Apostolico examinatos, cum Testibus de visu, qui extant in Processu Ordinario, prædictamque conjunctionem in linea probationis competere tantum Testibus de auditu a videntibus, qui sint in Processu Apostolico examinati, dummodo cætera supra indicata non desint requisita: & ex conjunctione Testium de visu examinatorum in Processu Ordinario, cum Testibus de auditu a videntibus, examinatos in Processu Apostolico, propositis Dubiis super Virtutibus, aut Martyrio responderi, *constare de Virtutibus c. 6. aut constare de Martyrio: & in progressu ad ulteriora pro obtinenda formali Beatificatione sufficere debere duo miracula, quæ ante Beatificationem patrata sint, & approbata: & pro obtinenda Canonizatione sufficere debere alia duo miracula, post Beatificationem facta, & approbata.*

Decernimus secundo loco, quod si in Processu Ordinario Testes extant de visu, & in Processu Apostolico non reperiantur, nisi Testes de auditu auditus, Testes hi de auditu auditus in Processu Apostolico excepti, vim, & robur adminiculi habere valeant, modo quidem levis, modo gravis, prout eorum numerus, & qualitas exposcit, ita ut, exclusa a Postulatoribus quacumque fraudis, aut negligentia suspicione, ex qua factum sit, ut soli Testes de auditu auditus in Processu Apostolico fuerint examinati, si, attentis numero, & qualitate Testium de visu in Processu Ordinario examinatorum, habitaque consi-

Ferrus. Biblioth. Tom. VIII.

deratione adminiculi non levis, sed gravis desumpti ex Testibus de auditu auditus in Processu Apostolico examinatis, res ad eum statum redacta sit, ut faciat fidem, & auctoritatem Viro prudenti de re gravi judicatio, propositis Dubiis super Virtutibus, aut Martyrio, responderi possit: *Ita constare de Virtutibus, aut ita constare de Martyrio, ut procedi possit ad ulteriora, hoc est ad discussionem Miraculorum: Nec obtineri posse Decretum Beatificationis, nisi tria Miracula præcesserint, quæ fuerint approbata: neque demum Canonizationis Decreto locum esse debere, nisi duo alia post Beatificationem Miracula superveniant, quæ pariter fuerint approbata.*

Demum tertio loco decernimus, nihil per præfens Decretum a Nobis fuisse immutatum super Dubio Virtutum, aut Martyrii, in Causis, quæ procedunt per viam casus excepti, aut in quibus, etsi procedant per viam ordinariam non cultus, soli Testes de auditu extant in Processu Ordinario, tum Apostolico quoad eas enim exacte observari mandamus Decretum Generale a Nobis editum die 23. Aprilis 1911. c. c. impressum in nostro Opere de *Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 3. num. 25. editio-nis Patavina, & editionis Romana, quod etiam tunc confirmatur tum quoad numerum Miraculorum, tum etiam quoad cætera, quæ in dicto Decreto continentur; & in quibus statuitur, Miracula semper esse comprobanda per Testes contestes de visu, sive agatur de Causis procedentibus per viam Ordinariam de non cultu, sive per viam extraordinariam de casu excepto, & sive res sit de miraculis pro obtinenda Beatificatione, sive de aliis, quæ proponuntur pro Canonizatione obtinenda. Et Secretario Congregationis Sacrorum Rituum mandamus, ut præfens nostrum Decretum inter acta Congregationis referat, ac typis edi curet, ut ad omnium notitiam deveniat.*

Datum hac die 17. Julii 1754.

D. F. Card. Tamburinus Pres.

Loco ꝛ Sigilli.

M. Marefusus S. R. C. Secr.

Missæ assignata festivitati Conceptionis Beatissimæ Virginis Mariæ pro Fratibus Minoribus non potest dici per annum, uti votiva, etiam in Sabbatis: S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Ord. Capucc. Uti Votiva, sed dicenda est, quæ extat in fine Missalis pro varietate temporis; Vide num. 1258.

In asperione aquæ benedictæ, quæ fit diebus Dominicis a Sacerdote alba & stola induto, sive etiam cum pluviali, immediate celebrato Missam Conventualem, stola est aptanda ante pectus in modum Crucis, non vero ad utrumque latus pendens a collo; S. R. C. 30. Sept. 1649. in una Ord. Capucc. Ita & semper stola aptanda est in modum crucis simplici Sacerdoti alba & c. induto; *Ex Rubr. Missalis 3. c. ex S. R. C. num. seq.*

Sacerdotes in die Cœnæ Domini Sanctissimum Corpus Christi sumpturi, possunt deferre stolam ante pectus in formam crucis accommodatam, vel a collo pendentem; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Capucc. Vide num. ant. Sacerdotes): Diaconi vero cum stola ab humero sinistro pendente; *Cærem. Episc. lib. 3. sup. 6. num. 1.*

Festum duplex occurrens ante octavam non privilegiam, si est transferendum, transferri debet in diem infra octavam; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Capucc. Quid dicendum de semiduplici? Vide num. 507.

Regulares propter communicationem, seu participationem privilegiorum Mendicantium, sive aliis Regularibus concessam, recitare non possunt Officia specialiter eidem Religioni concessa, ut de Corpore Christi & c. & quatenus extensio petatur, omnino quoad tempus Adventus, & Quadragesimæ non est concedenda; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Capucc. Propter Communicationem, licet amplissimam; Vide num. 512. Vide etiam num. 448. & 455.

Cum in dominis Imperio subiectis recitetur ex indulgentia Apostolice Officium proprium Sanctorum Angelorum Custodum in Dominica 1. Septembris cum octava, non est

- de eis recitandum etiam die secunda Octobris cum Ec-
clesia universalis; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Capucc.
- 508 Festum semiduplex incidens in festo duplici octa-
vam non privilegiatam transferendum est in diem imme-
diate sequentem festo novem lectionum non impeditam,
in festo semiduplex occurrente in Dominica infra octa-
vam non privilegiatam; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Ca-
pucc. Immo Officium in ipfomet die festo occurrens;
Vid. num. seq. & 1096.
- 509 De Festo translato faciendum est Officium die imme-
diate sequenti, etiam si adit aliud ejusdem dignitatis
festum, prius translatum; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una
Ord. Capucc. De Festo translato.) Hodie procedit quan-
do occurrerit in Dominica infra aliquam octavam (die
sequenti non impedita a festo currenti,) vel in die festo,
vel etiam in die quocumque infra octavam; Vide num.
ant. & 527. 645. 665. 760. 836. 964. 1050. 1096. & 1127.
- 510 Translato festo, in cujus die conceditur Indulgentia,
non transfertur etiam Indulgentia, S.R.C. 30. Sept. 1679.
in una Ordinis Capucc. Translato Festo) unice quoad offi-
cium. Vide num. 575. & 1122. Et hæc tantummodo fuit
mens S. R. C. num si festum transferatur, & quoad Offi-
cium, & quoad feriacionem, ut transfertur festum An-
nunciationis B.M.V. incidens feria sexta in Parasceve, vel
Sabbato Sancto, transferri etiam Indulgentiam in dicto
casu declaravit Sac. Cong. Indulgentiarum decreto edito
2. Julii 1614. Ex quo patet in Translatione Festi quoad
officium, & feriacionem, transferri etiam Indulgentiam,
511 Officium semiduplex S. Benedicti omnibus tertiis fe-
riis per hebdomadam concessum, non potest recitari in
Adventu, Quadragesima, & Vigilia; S.R.C. 30. Sept. 1679.
in una Ordinis S. Benedicti Congreg. Cassin. Hoc decretum
est generale, & ultra Adventum &c. se extendit ad feriam
secundam Rogationum, & alias, etiam ad talia Officia
sub ritu duplici: Vide num. 515. seq. & 828.
- 512 Occurrente in supradicta feria tertia festo semiduplex
etiam translato, vel die infra Octavas, vel duplici pri-
mæ etiam & secundæ classis, recitandum est officium
de semiduplex currente de simili translato, de
die infra Octavas, & de duplici quocumque translato;
S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Ordinis S. Benedicti Congr.
Cassinen.
- 513 Communicatio etiam amplissima privilegiorum unius
Religionis alteri facta non se extendit ad Officia Sancto-
rum; S.R.C. 16. Decemb. 1679. in una Ord. Min. de Observ.
Vide num. 469. 505. & 823.
- 514 Occurrentibus eodem die tribus Officiis ejusdem ritus:
quorum unum est de Ordine, aliud de Calendario Ec-
clesiæ universalis, & aliud de aliquo Sancto, cujus ha-
betur Reliquia insignis in propria Ecclesia, faciendum est
Officium de digniori, seu solemniori: quæ vero sunt
minoris dignitatis, seu solemnioris, transferenda sunt;
S.R.C. 7. Decemb. 1680. in una Canon. Reg. Later. Officium
de digniori,) idest servato ordine, ut in num. 721. So-
lemnium:) in paritate enim ritus, & dignitatis atquen-
denda est etiam solemnitas apparatus; Rub. Brev. de
Translatione Festerum num. 6. Vide num. 525. 510. 801.
897. & 1016.
- 515 Occurrentibus eodem die infra octavam Corporis
Christi duobus festis duplicibus, non est de translato
agendum die immediate sequenti non impedita, sed post
prædictam octavam; S.R.C. 7. Decemb. 1680. in una Canon.
Reg. Later. Non est de translato agendum;) Nisi esset
sub ritu duplicis primæ, vel secundæ classis; Vide
num. 723.
- 516 Officium Commemorationis S. Augustini, quod ex
privilegio sit a Congregatione Canonicorum Regularium
Lateranensium semel in mense sub ritu duplici in prima
die mensis, in qua festum alicujus Sancti non occurrit,
fieri non potest infra octavas non privilegiatas, etiam si
aliter fieri nequeat; S. R. C. 7. Decemb. 1680. in una Ca-
non. Reg. Later.
- 517 An Officium prædictum Commemorationis S. Augu-
stini fieri possit, quando habentur Officia semiduplex
translata? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. De-
cemb. 1680. in una Canon. Reg. Later. Hoc privilegium
est speciale; Vide num. 536. & 827.
- 518 An Officia Sanctorum, quæ de mense Decembris ali-

quando supersunt, fieri possint in prima die non impedita
sequentis anni? Responsum fuit; Transferri posse;
S.R.C. 7. Decemb. 1680. in una Canon. Reg. Later. & 27.
Sept. 1697. in Florentina, & 27. Sept. 1698. in una Ord.
Capucc. Vide postremas declarationes omnino contrarias,
modo observandas, sub num. 963. 1192. & 1310.

Officium particulare alicujus diocesis, vel religionis,
quod occurrit die vigesima quinta Februarii, est transfe-
rendum in anno bisextili ad primam diem non impedi-
tam Officio novem lectionum (nisi esset festum Tituli,
seu Patroni Ecclesiæ) ut fiat Officium Sancti Matthiæ
Apostoli, & Officium S. Bartholomæi Apostoli, & S. Lu-
dovici Regis sunt assignata Romæ diebus vigesima quin-
tæ, & vigesima sextæ Augusti; S.R.C. 7. Decemb. 1680.
in una Canon. Reg. Later. Est transferendum,) & alia offi-
cia sequentibus tribus diebus occurrentia; Vide num. 530.

Occurrente Officio novem lectionum plurium Sancto-
rum Virginum & Martyrum cum alio simplici ejusdem
qualitatis, pro commemoratione simplicis servanda est
antiphona *Illorum est enim*, ut in Festo SS. Perpetuæ &
Felicitationis Virginum & Martyrum die septima Martii;
S.R.C. 7. Decemb. 1680. in una Canon. Reg. Later.

Occurrente festo Purificationis Beatissimæ Mariæ Vir-
ginis in Dominicis Septuagesimæ, vel similibus aliis pri-
vilegiatis, ita ut illius Officium ex hoc contingat trans-
ferri, non est ad id protrahenda etiam recitatio Anti-
phonæ *Alma Redemptoris*, sed die 2. Februarii post
completorium illa dimissa, juxta dispositionem Rubricæ,
& ejusdem laudabilem observantiam in Basilica Vati-
cana, sumenda est antiphona *Ave Regina Cælorum*,
sublatoque quolibet alio asserto disformi quarumcumque
Ecclesiarum usu, sive consuetudine, ita ab omnibus, qui
Breviario Romano utuntur, pariformiter servari manda-
vit S. R. C. 11. Jun. 1681. in una Urbis, & Orbis, instan-
tibus Cæremoniarum Magistris Basilica Principis Aposto-
lorum, Transferri:) quomodo hoc festum transferen-
dum? Vide num. 531. & 814. Et quid faciendum de
Antiphona Ave Regina Cælorum, ubi Purificationis fe-
stum celebratur cum octava? Vide num. 650. & 820.
Hoc Decretum confirmatum fuit 10. Januarii 1693. etiam si
habeat prædictum festum octavam. Tertio confirmatum
fuit 14. Februarii 1705. Quarto demum 4. Aprilis 1705.

Officium Angelorum Custodum occurrens cum alio du-
plici minori habere debet integras utrasque Vesperas, ut
videtur disponere Rubrica Breviarii de concurrentia Offi-
cii sub numero secundo, & Pater Gavantus ibidem sub
numero tertio; S. R. C. 1. Mart. 1681. in una Canon. Reg.
Later. Dispositio Rubricæ Breviarii, & Commentarii
Gavanti in hac sanctione indicati comprehendit quoque
festum Domini, ut præferatur omnibus aliis, & habere
debeat integras utrasque Vesperas; iterum festa B.M.V.
quæ anteponenda sunt omnibus Sanctis, Festa Angelo-
rum, & Apostolorum, nec non Evangelistarum cæteris
aliis, & festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis,
vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Calendario
descriptis; quæ præferentia semper intelligi debet in
æquali ritu; Rubr. Brev. de concurr. Officii IX. Quid di-
cendum vero de S. Josepho, consule num. 1149. seqq. Vi-
de etiam num. 712.

Dies Octavarum Assumptionis, Nativitatis, alia-
rumque festivitatum Beatissimæ Virginis Mariæ octavam
habentium, concurrentes cum Officio duplici minori ha-
bere debent integras Vesperas, ut videtur disponere Ru-
brica ex ordine hujus Sacræ Congregationis ultimo po-
sita in Officio octavæ Conceptionis, si occurrant cum
S. Lucia; S.R.C. 1. Mart. 1681. in una Canon. Reg. Later.
Ut videtur disponere rubrica,) ubi ait: „ Si hoc festum
„ venerit in Dominica, transfertur in diem 14. & tunc
„ secundæ Vesperæ erunt integræ de octava Conceptio-
„ nis, cum sola commemoratione S. Lucie „; Rub. Brev.
prop. Vide num. ant. & 631.

Si eadem die occurrant duo Officia; quorum unum sit
particulare ordinis, alterum sit descriptum in Calen-
dario Ecclesiæ Universalis, & utrumque sine solemnitate
cum eodem ritu, transferendum est Officium de Calen-
dario, & recitandum est Officium Sancti proprii, dum-
modo sit antiquior ex concessione, ut supponitur: S.R.C.
1. Mart. 1681. in una Canon. Reg. Later. Dummodo sit anti-

- antiquior ex concessione.) An hæc clausula hodie sit in
suo robore; Vide n. 801. & 1016. Vide etiam n. 513.
- 525 Officia concessa semel in hebdomada, ut de Conce-
ptione B. M. Virginis in Sabbato, vel de SS. Corpore
Christi in feria quinta non impeditis ab Officio novem le-
ctionum occurrente, seu translato, non sunt celebranda
in Adventu, Quadragesima, quatuor Temporibus, & in
Vigiliis; S.R.C. 1. Mart. 1681. in una Canon. Reg. Later.
Adde feriam secundam Rogationum, & alias; in qui-
bus reponendum sit Officium Dominicæ; Vide num. 827.
& 1024.
- 526 Occurrente die vigesima nona Decembris in Dominica
Officio S. Thomæ Cantuariensis sub ritu duplici minori,
recitandum est Officium de Sancto, cum commemoratione
Dominicæ, & in die trigesima Decembris recitandum
Officium de die infra octavam Nativitatis; S. R. C. 21.
Mart. 1681. in una Canon. Reg. Lat. ad 7. dubium.
- 527 In processionibus SS. Sacramenti, quæ occasione qua-
draginta horarum fiunt per Ecclesiam, debent iidem Re-
gulares processionaliter incedentes ante Sacramentum in
occurso & transitu a latere ejusdem facere genuflexionem,
dummodo in transitu videatur; S. R. C. 1. Mar. 1681. in
una Canon. Reg. Later. Occasione quadraginta horarum:)
immo & in aliis; Vide num. 13. & 1224. Facere genuflex-
ionem,) utroque genu; Vide num. 1224.
- 528 Quod decimum fuit die 30. Sept. 1679. quod de Festo
translato faciendum sit Officium die immediate sequen-
ti, non impedita, etiam si adit aliud ejusdem dignitatis
festum prius translatum, non tamen idem intelligendum
est, si adit aliud festum, seu Officium majoris ritus
prius translatum; S.R.C. 1. Mart. 1681. in una Canon. Reg.
Later. Modo habet locum hæc sanctio juxta ea, quæ no-
tantur & citantur sub num. 508.
- 529 In processionibus Candelarum, Palmarum, & simili-
bus, quæ fiunt per Ecclesiam sine SS. Sacramento, non est
pulsanda campanula ad elevationem Hostiæ in Missa pri-
vata. Quod si pulsetur, & advertatur elevatio, tunc
genuflexionem est utroque genu a transeuntibus ante
altare, ubi Missa celebratur, & deposito SS. Sacramento
progrediendum est: similiter si alii transeant in elevatio-
ne calicis; S. R. C. 5. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Lat.
Tunc genuflexionem est) Cruciferum ne consideres;
Vide num. 177.
- 530 Dies octava cujuslibet festi, quia non transfertur,
excludit, & transferri facit quodlibet festum duplex, sive
majus, sive minus, solisque cedit festis solemnibus pri-
mæ vel secundæ classis, nisi sit octava privilegiata, qua-
lis est octava Epiphaniæ, de qua in Rubricis generali-
bus: hinc apud Franciscanos, ubi festum S. Elizabeth
Reginæ Ungariæ celebratur cum octava; festum Beatæ
Delphinæ occurrens in die octava, licet sit duplex ma-
jus, transferri debet in primam diem non impeditam;
S.R.C. 1. Mar. 1681. in una Ord. Minor. de Observ. Qualis
est octava Epiphaniæ:) in qua neque de Patrono sit Offi-
cium, ut in propria rubrica; adde etiam diem octavam
Corporis Christi, quæ duplicibus tantum primæ classis
occurrentibus cedit locum; Vide num. 723.
- 531 Pro Festo S. Matthiæ Apost. decimum fuit, quod in
anno bisextili propria dies sit vigesima quinta Februarii,
quæ alias est vigesima quarta, ita ut si alicubi habeatur
assignata dicta dies vigesima quinta pro aliquo Sancto mi-
noris ritus & dignitatis iste sit transferendus alio anno in
proxime sequentem diem non impeditam. Nunc queritur
; An idem intelligi debeat de aliis Sanctis seu Officiis
occurrentibus in tribus sequentibus diebus Februarii?
Responsum fuit: Affirmative; S.R.C. 1. Mar. 1681. in una
Canon. Reg. Lat. ad sextum Dubium; Vide num. 518.
- 532 Festum Purificationis Beate Mariæ Virginis, quando
occurrit in Dominicis privilegiatis, nisi sit titulus Ecclē-
siæ, quoad Officium & Missam in sequentem diem trans-
ferendum est; S.R.C. 9. Aug. 1681. in Bergomen. In se-
quentem diem) nisi impediante occurrente festo altioris
ritus; Vide num. seqq. & 1233.
- 533 Dies tertia Februarii non potest assignari alicui San-
cto duplici, vel semiduplexi semper translato pro ejus
certa, & perpetua sede, S.R.C. 9. Aug. 1681. in Bergomen.
Vide num. ant.
- 534 In nocte Nativitatis Domini non possunt dici tres

Missæ privatæ immediatæ post decantatam, circa quod
adest decretum tenoris sequentis, in Lucana, Inheren-
do aliis resolutionibus circa celebrationem trium Missarum
in nocte Natalis Domini alias edidit, & signanter
sub die 7. Decemb. 1641 iterum declaravit S. Rit. Con-
greg. non esse permittendum usum introductum a non-
nullis Canonicis, & Presbyteris Ecclesiæ Lucanæ, ce-
lebrandi tres Missas privatæ immediate post decantatam
Missam solemnem in media nocte Natalis Domini, sed
omnino prohibendum; S.R.C. 22. Novemb. 1681. in Lu-
cana, & 15. Sept. 1668. in Januen. Vide num. 285.

Qui habent privilegium celebrandi octavas in Qua-
dragesima; occurrente die infra octavam in feria quarta
Cinerum, nullam debent facere commemorationem de
octava neque in Laudibus, neque in Missa; S. R. C. 24.
Jan. 1682. in Mariscana; Vid. num. seq. Occurrente die
infra octavam in feria quarta Cinerum,) similiter & in
Dominica Passionis; Vide num. seq. ac 98. 537. & 1017.

In diebus infra aliquam octavam occurrentibus in
Quadragesima, debeat privilegiati dicere Missam con-
ventualem de feria currente cum commemoratione octa-
væ, quamvis recitaverint Officium de die infra octavam;
S.R.C. 24. Jun. 1682. in Mariscana. Missam conventua-
lem de feria.) Discordat in hoc casu Missa ab Officio,
ut accidit quoque infra annum, cum Officium de aliqua
Vigilia celebratur; Rub. Miss. de Vigilia; Vide num.
ante.

Cum alias Sacra Rituum Congregatio decreverit,
Officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quan-
do dies eorum festivitatum sunt impediti die Dominicis,
aut aliquo die festorum mobilium: quæ sit declarari,
quæ regula servanda sit, quando occurrunt eodem
die cum Officiis Sanctorum Calendarii proprii, vel trans-
latis, vel demum semel per hebdomadam, vel per men-
sem recitari concessis? Et Sac. eadem Congr. respondit,
prædicta Officia Sanctorum ad libitum etiam duplicia oc-
currentia in diebus Dominicis, octavis, & natalitiis San-
ctorum alicujus Religionis, vel Diocesis ex vi Calen-
darii proprii a Sede Apostolica approbati, quamvis sub ri-
tu semiduplexi celebrandis, non esse transferenda, sed
omitti debere, si autem occurrant eodem die, in quo
alias aliquod festum translatum poni deberet, tunc li-
berum fore declaravit eadem Officia ad libitum recitare,
& Officium translatum alterius ad aliam diem non impe-
ditam transferre: prout etiam omisso Officio, quod semel
per hebdomadam, aut per mensem Apostolico indulto
recitari concessum est, Officium ad libitum eodem die
occurrentibus recitari posse decrevit: & ita ab omnibus, qui
ad Horas Canonicas tenentur, servari mandavit S. R. C.
24. Jan. 1682. in Decreto generali. Diebus octavis:) in-
telligi etiam infra octavas; Vide num. 827. Quid agi pos-
sit, cum Officia ad libitum sint perpetuo impedita, con-
sule num. 491. 539. 567. & 1314.

In Officio feriæ quartæ Cinerum relinquendo com-
memorationem octavæ, debeat privilegiati dicere Preces,
Psalmos Graduales, &c. & observare omnino Rubricas
dictæ feriæ quartæ Cinerum; S.R.C. 24. Jan. 1682. in
Mariscana; Vide num. 534. & 1309.

Si Officium ad libitum non potuerit celebrari, &
habuerit etiam ritum simplicem de præcepto, eo anno
non omittatur, sed celebretur ritu simplici; S.R.C. 13.
Jun. in una Ord. Min. de Observ.

Debeat Religiosi recitare sub ritu duplici primæ clas-
sis, & cum octava, de Dedicatione, & de Titulari pro-
pria Ecclesiæ, ubi morantur: & sub eodem ritu du-
plici primæ classis tenentur recitare de Patrono principali
loci, & de Titulari Ecclesiæ cathedralis tantum, ad octa-
vam autem non tenentur, juxta pluries resoluta. De aliis
autem Patronis minus principalibus non tenentur recitare,
nisi sint descripti in Calendario Romano, vel in di-
ctorum Religiosorum proprio. Cæterum de Officiis, quæ
ab Apostolica Sede concessa sunt, vel concedentur, reci-
tanda ad libitum a toto Clero tam Sæculari, quam Re-
gulari in aliquo regno, provincia, diocesi, vel loco, in
quibus dicti Religiosi morantur, possunt quidem ad li-
bitum de ipsis recitare, sed si aliquid ipsorum occurrat in
die, in eorum Calendario impedita a festo novem lectionum,
debet illud omitti, & recitare de Sancto in eor-
rum

rum Calendario occurrente ad formam Decreti declarati- vi alterius Decreti de Sanctis ad libitum non transferen- dis, emanati die 24. Januarii 1682. quod omnino obser- vari debet; S.R.C. 13. Junii 1682. in una Ord. Min. de Observ. Vide num. 539. 545. 1109. 1121. & 1210.

541 In repositione duorum, vel plurium festorum eundem ritum habentium, & diverso die occurrentium, attendatur prioritas translationis, nisi attendenda sit major dignitas, quæ attendi debet in illis tantum festis, quæ exprimentur in Rubricis generalibus de Translatione festo- rum num. 7. & de Concurrentia Officiorum sub numer. 2. ab illis verbis, Inter festa aequalis ritus &c. S. R. C. 13. Jun. 1682. in una Ord. Min. de Observ. Festa quæ exprimentur in Rubrica de Transl. Festorum, sunt de quibus loquitur, ut si plura transferenda sint, prius trans- feratur duplex, quam femiduplex; & inter plura du- plicia, quod est magis solemne semper prius transferatur, & prius celebretur: alioquin si sint æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus; Rub. Breu. de Transl. num. 7. Ea vero, quæ præscribuntur de Concur. Officii, sunt: Festa Domini, quæ præferantur omnibus aliis, Festa B. Mariæ Virginis festis omnium Sanctorum: item Festa Angelo- rum & Apostolorum cæteris aliis, & Festa illorum San- ctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Calendario descriptis; Rub. Breu. de Concur. Officii num. 2. Sanctus Joseph vero habet præ- eminentiam super omnes Apostolos, statim post S. Joannem Baptistam; Vide num. 1149. seq.

542 Quando contingit transferri festum alicujus Sancti Confessoris a die sui obitus in diem proxime sequentem, si fiat a Capitulo de ipso, tunc in primis suis Vesperis di- citur in hymno meruit Beatius scandere sedes, & in reli- quo Officio dici sequentis debet continuari idem versus S.R.C. 13. Jun. 1682. in una Dubiorum. An versus re- tinendus per totam octavam, Vide num. 751. & 1110.

543 Officium Defunctorum dici potest in choro separatim ab Officio diei, in diebus exceptis in Breviario pro adim- plenda Testatorum voluntate; S.R.C. 12. Aug. 1682. in Tridentina. Diebus exceptis in Breviario, videlicet: 1. Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, 2. die prima cujusque mensis non impedita festo novem lectionum; alioquin alia sequenti die similiter non impedita (cummodo sit ante tempus Paschale, in quo Officium Defunctorum non recitatur) Vesperæ dicen- dæ sunt post Benedicamus Domino Laudum festi, nisi alia sit consuetudo Ecclesiarum, Rubr. de Officio de- functorum. Pro die vero Commemorationis omnium de- functorum. Vide num. 21.

544 Dies Natalitii omnes habendi sunt, qui licet veri non sint dies obitus, tamen ex Decreto Apostolico assi- gnati sunt festivitati alicujus Sancti veluti fixi, & veluti propria eorum sedes; S.R.C. 28. Novemb. 1682. in Nea- politana ad primum dubium. Dies Natalitii). Mutatur tamen in Officio Confess. versus tertius in hymno; Vide num. 751. Decreto Apostolico, vel Sac. Rit. Congr. vel etiam inconsulta Congreg. pro Sanctis dumtaxat perpetuo impeditis; Vide num. 1090.

545 Non est revocata concessio civitati Napolitanæ, prout asseritur, particulariter facta recitandi ad libitum Offi- cium Sanctæ Mariæ Egyptiacæ die secunda Aprilis, quamvis occurrat in festo natalitio S. Francisci de Paula, quod ob hanc causam in aliam diem in proprio Calenda- rio translatum fuerat. Verum si præfatum Officium S. Mariæ Egyptiacæ eo die aliquando juxta Rubricas recitari nequeat, tunc ex ea causa non est transferendum, sed omitti debet; S.R.C. 28. Novemb. 1682. in Neapolitana ad 2. dubium. Hoc decretum est generale, cum in simi- libus concessum sit Ordinariis diem aliam fixam statuere; Vide num. 1214.

546 Circa dubium Decreti sub die 24. Januar. anno 1682. emanati, in quo habetur, ut Officia Sanctorum ad libi- tum etiam sub ritu duplici in diebus Dominicis, & octa- vis occurrentia non possint transferri, sed omitti debeant, quæsitum fuit: An illa verba in octavis intelligi debeant de die proprio octavæ, vel de tota octava, & an de qua- libet octava, vel saltem de octavis privilegiatis? S.R.C. respondit, verba illa intelligenda esse de tota octava, &

de quacumque octava, 28. Novemb. 1682. in Faventina; & 30. Maji 1699. in Vlyssiponen. Vide num. 536.

Ubi habetur, quod prætermisso Officio semel in heb- domada, vel in mense ex Indulto Apostolico recitando, recitari possit Officium ad libitum eadem die occurrens; quæsitum fuit, an illud verbum prætermisso intelligi de- beat de intermissione illius diei, quo occurrit, vel præ- termittendum sit omnino intra totum illum mensem; & responsum fuit, consideranda esse verba Indulti Aposto- lici, eaque servanda, prout sonant; S.R.C. 28. Novem. 1682. in Faventina ad tertium dubium. Vide num. 536.

Quando transferatur Officium Patriarchæ S. Josephi, & Annuntiationis B. M. V. ambo secundæ classis, quocumque in contrarium non obstante, prius debet transferri, & recitari Officium de Annuntiatione, & postea de S. Josepho; S.R.C. 28. Novemb. 1682. in Faventina, die 30. Jul. 1689. in Vigiliis. & 14. Junii 1692. in Decreto generali.

Nemo valeat assignare diem fixum Sanctis translatis, sine speciali decreto, & ideo Officia Sanctorum propria die celebrentur, & si sint impedita, transferantur juxta Ru- bricam de Translatione festorum, scilicet in priorem diem non impeditam, S.R.C. 28. Novemb. 1682. in Fa- ventina. Hodie vero libere agitur etiam inconsulta Congregatione. Vide num. 1090.

Regulares non possunt uti Calendario diocesano, tenentur tamen ad recitationem Officii Patroni principalis loci, ac Titularis Ecclesiæ cathedralis, sed ad eorumdem octavas celebrandas non tenentur; S. R. C. 20. Mart. 1683. in una Ord. Min. Observ. ad primum dubium. Non pos- sunt uti) exceptis proprium non habentibus; Vide num. 549. Sub nomine Patroni principalis loci, intelliguntur etiam Patroni regni, vel provinciæ: Vide num. 551. Non tenentur ad octavas.) An excludat quoque libitum, consule num. 557. Sub quo ritu Regulares teneantur reci- tare tale Officium, require num. seqq.

Regulares possunt, & debent recitare Officia ad peti- tionem Regum & Principum recitari concessa in aliquibus regnis, provinciis, ditionibus &c. a toto Clero tam Sæ- culari, quam Regulari; S. R. C. 20. Mart. 1683. in una Ord. Min. de Observ. ad 2. dubium.

Regulares tenentur celebrare sub ritu duplici primæ classis festum de Patrono principali loci, ac Titularis Ec- clesiæ cathedralis, Patroni principalis regni, provinciæ, sed ad octavam non tenentur; S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ord. Min. de Observ. Non tenentur ad octavam,) comprehendit etiam libitum. Vide num. 557. 1131.

In occurrentia aliquorum Officiorum, quæ recitari de- bent in aliquibus regnis cum propriis Calendariis Ordinis regularis, servanda est rubrica de Translatione Festorum in dispari ritu, vel dignitate; S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ord. Min. de Observ. ad 3. dubium Vide n. seq. & 540. Servanda est Rubrica de Translatione Festorum) sub num. 540. per extensum disposita.

Si Officia, quæ recitari debent in aliquibus regnis sunt ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum Offi- cium loci, Officio in proprio religionis Calendario de- scripto? Resolutum fuit præferendum esse Officium, quod cum majori solemnitate, & populi concursu cele- bratur, ad formam Rubricæ de Translatione Festorum num. 6. S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ord. Min. de Ob- serv. ad 4. dubium. Quid agendum cum nulla solemnitas vel concursus habeatur; Vide num. ant. 540. 613. & 1238.

Quando aliqua ex Officiis concessa sunt recitanda in diebus Dominicis, v. g. de B. M. V. de Mercede, de San- ctissimo Rosario, de Patrocinio B. M. V. & si quæ alia sunt similia; si aliqua ex dictis Dominicis impediatur aliquando ab alio Officio majoris ritus, vel dignitatis, in tali casu dictum Officium ex supra concessis, non potest transferri ad aliam Dominicam, vel ad primam diem non impeditam, sed debet omitti; S. R. C. 20. Martii in una Ord. Min. de Observ. ad 5. dubium. Non potest transferri.) Loquitur sanctio de Officiis non ex præcep- to, sed libera concessione permissis. Vide num. 988. De- bet omitti) nunc vero transferri; cum unumquodque ex supra expressis sit hodie mandatum ex præcepto. Vide num. 988. & 1237.

Quando Officium de septem doloribus B. Mariæ Virg. in

in feria sexta post Dominicam Passionis occurrit cum alio Officio majoris ritus, tunc eo anno debet omitti, nisi tam- enon alibi S.R.C. aliter in concessione indulserit; S.R.C. 20. Mart. 1683. in una Ord. Min. de Observ. Eo anno de- bet omitti.) Hodie vero transfertur in Sabbatum sequens. Vide num. 487.

557 Cum ex declaratione Sacræ Cong. Regulares teneantur recitare Officium de Patrono principali loci, dubitabatur, an sub ly loci comprehendatur etiam Patronus prin- cipalis regni, vel Provinciæ, de quo concessum est ab Apostolica Sede, ut a Clero tam Sæculari, quam Regu- lari in dictis locis recitetur, sed declaratum fuit com- prehendi etiam dictos Patronos, si liquido constet de concessione Apostolica; S.R.C. 20. Mart. 1683. in una Ord. Min. de Observ. Vide num. 551.

558 Disponente Sacra Rit. Congr. quod Regulares ad octa- vas Patroni principalis non tenentur, quæsitum fuit, an ly non tenentur excludat etiam libitum, ita ut Regula- res non possint de dicta octava recitare, si velint? Res- ponsum fuit excludi etiam libitum, & non posse, nisi id specialiter ipsis Regularibus indultum fuerit ex vi con- cessionis Apostolicæ, vel Constitutionis religionis ab Apo- stolica Sede approbatæ; S.R.C. 20. Mart. 1683. in una Ord. Min. de Observ. ad 8. dubium. Vide num. 570.

559 Si urgente causa celebranda est Missa votiva infra octa- vam, quæ habeat Præfationem propriam, ac Communican- tes: in Missa votiva debet dici præfatio conveniens, Com- municantes vero de infra octavam, quia est proprium de illo tempore; S.R.C. 16. Jun. 1683. in Granaten. Vid. n. 563. Præfatio conveniens) idest propria illius Missæ votivæ, si habeat. Vide n. 576.

560 Si altare non haberet planitiem, sed multos gradus, vel si ipsam haberet nimis latam, debet in eo apponi pradella, quæ dividat altare a planitie, & Sacerdos inci- piat Missam ante ipsam pradellam; S.R.C. 16. Junii 1683. in Granaten.

561 SS. Sacramento exposito Gubernator civitatis, seu personam regiam repræsentans, debet habere eandem sedem, vel scamnum, quod habet reposito SS. Sacra- mento; S.R.C. 16. Junii 1683. in Granaten. Eandem Sedem;) & extra Presbyterium. Vide num. 336.

562 Nomine Episcopi Ruremundæ quæsitum fuit a Sac. Rit. Cong. declarari, an Invitorium, Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra, tempore pas- sionis in Quadragesima debeat cantari, sicut alia Invita- toria extra tempus Passionis, scilicet festis integræ, & ter imperfecte, hoc modo post versum: Quadragesima annis proximus fui &c. Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra, omisso Gloria Patri &c. No- lite obdurare corda vestra, & iterum repetatur integre Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare? Et S.R.C. respondit, omisso Gloria Patri &c. & Nolite ob- durare corda vestra, repeti debere integre Invitorium: Hodie si vocem Domini audieritis &c. Eadem S.R.C. 4. Jul. 1683. in Ruremundan.

563 Receptio ad habitum, & ad professionem religiosam sub re gravi numerari non potest, ut ex consuetudine cantari possit votiva Missa solemnis etiam de Spiritu Sancto in Dominicis, vel duplicibus, & hic abusus omnino est dero- gandus; S.R.C. 24. Julii 1683. in Ruremundan. In Do- minicis, vel duplicibus.) In femiduplicibus vero po- test, sed sine Gloria, & Credo; Rubr. Missalis, de Missis votivis. Vide num. 849.

564 Missæ votivæ de SS. Sacramento, vel de B. M. V. in cantu fundatæ dici non possunt in duplicibus, aliisque diebus duplicia excludentibus; sed cantari debent Missæ de festo currenti cum applicatione Sacrificii, juxta decre- tum editum 19. Maji 1614. sicque satisfieri, & benefa- ctorum mentem impleri, non obstante quacumque con- suetudine in contrarium, declaravit S. R. C. 24. Junii 1683. in Ruremundan. Cantari debent de Festo currenti.) An vero possit satisfieri, loco cantatarum, Lectis Missis; Vide num. 1285. Vide etiam num. 145. & 269.

565 Modus benedicendi alios, vel rem aliquam, debet esse cum manu recta, & digitis simul junctis, & extensis; S. R. C. 24. Julii 1683. in Albinganen. Vide 435.

566 Patena ad Missam in extremitate, seu ora patenæ con- gruentius est osculanda; S.R.C. 24. Junii 1683. in Al- binganen.

In Processionibus, quæ sunt cum interventu Capituli Cathedralis, præcedentia debetur Beneficentis ejusdem supra Parochos; S.R.C. 2. Octob. 1683. in Taurinen. Su- pra Parochos.) Alias, si Parochi essent de gremio Ca- pituli. Vide n. 611.

An per decretum de non transferendis, sed omit- tendis Officiis Sanctorum ad libitum, quando dies eorum festivitatum sunt impediti alio Officio novem lectionum de præcepto, nempe diebus Dominicis, octavis, & Na- talitiis Sanctorum &c. comprehendantur, & revocentur concessiones Officiorum ad libitum ab Apostolica Sede pec- culariter factæ, & fixæ diebus, qui ab eadem jam alta- ri festo, & Officio novem lectionum in Calendario Roma- no erant assignati, recitandi scilicet ad libitum Officium S. Elisabethæ Regina Portugallie die 4. Julii Officio octa- væ SS. Apostolorum Petri, & Pauli in Calendario Roma- no jam impedito? Sac. Rit. Con. respondit, prout alias in Neapolitana die 28. Novembris 1682. non comprehen- di. Verum si prædictum Officium eo die juxta Rubricas recitari nequeat, tunc eo casu non esse transferendum, sed omitti debere; S. R. C. 2. Octob. 1683. in una Dubio- rum. Ad libitum Officium S. Elisabethæ.) Hodie ad diem octavam translatum est sub ritu femiduplici de præcepto; Ex Const. Innocentii XII. 29. Januar. 1695. Non com- prehendi,) ideo hic videtur spectare generalis moderna Constitutio, quam vide num. 1214.

Quando pro aliquo festo, vel Officio concessio re- peritur ritus duplex absque expressione majoris, vel mi- noris, concessio intelligenda est de duplici minori etiam si ad honorem Deiparæ facta fuerit; S.R.C. 2. Octob. 1683. in Valentina, & 20. Nov. ejusdem anni in Laudan.

Dum dicenda sunt Suffragia Sanctorum in locis gaudentibus duobus, vel pluribus Patronis principalibus, facienda est commemoratio tantum de Patrono principa- liori; S. R. C. 20. Novemb. 1663. in Laudan. Tantum de Patrono principali.) An hoc decretum sit præcepti- vum quoad exclusionem plurium patronorum. Vid. n. 1293.

Moniales Ordinariis locorum subjectæ non tenen- tur recitare Officia particularia diocesum; tenentur ta- men recitare de Patrono Principali, & de Titulari Ec- clesiæ Cathedralis; nec non de eisdem Ecclesiæ Dedicat- ionis, non vero de eorumdem festorum octavis; S.R.C. 20. Novemb. 1683. in Laudan. De Patrono principali loci) sub ritu primæ classis, Vide num. 536. De Dedicat- ionis) vero Ecclesiæ sub ritu secundæ classis; & an ly non tenen- tur importet necessitatem, & quid agendum de Patrono regni, vel provinciæ; Vide num. 537. 542. seq.

Quando in Indultis & Decretis super concessione Officiorum leguntur verba illa, recitare posse, fieri posse, ita intelligenda sunt, ut nihil significet præter Officia ad libitum, quibus omnino competit Decretum die 24. Januar. 1682. pro Sanctis ad libitum emanatum; S.R.C. 20. Novemb. 1683. in Laudan. Nihil significet præter Of- ficia ad libitum) intellige, cum nondum sint acceptata; secus autem post acceptationem. Vide num. 931. & 1058.

Vicario foraneo ratione sui Vicariatus nulla debe- tur præcedentia, seu præminentia; & ad Præpositos for- enenses spectat præcedentia super Vicariis foraneos in pro- cessionibus, fessionibus, & aliis actibus fieri solitis occa- sione synodi diocesane; S.R.C. 11. Mart. 1684. in Pa- pien. Nulla debetur præcedentia) nisi in Congregationi- bus casuum Conscientiæ. Vide num. 596.

Rubrica concedit usus planetarum complicatarum ante pectus Diaconis, & Subdiaconis ministrantibus in Missa solemni, in cathedralibus, & præcipuis Ecclesiis, in diebus jejuniorum cum limitatione, ut ibi; in mino- ribus vero Ecclesiis, ministris prædictis dat tantum usum albæ cum manipulo Subdiacono, & cum stola ac manipu- lo Diacono; S.R.C. 13. Jun. 1684. in Angelopolitana. In diebus jejuniorum cum limitatione, ut ibi,) videlicet excipiendæ sunt Vigiliæ Sanctorum, & Dominica tertia Adventus (etiam si ejus Missa infra hebdomadam repeta- tur,) & quarta Quadragesimæ, Vigilia Nativitatis (li- cet id Dominica occurrerit,) Sabbatho Sancto in bened- ictione cerei quoad Diaconum tantum, & in Missa quoad etiam Subdiaconum, ac quatuor Temporibus Penteco- stes. In Benedictione vero Candelarum, & processione possunt & debent uti planetis plicatis, vel in albis, ut su- pra

pra in die Purificationis B. Mariæ, & in Benedictione Cinerum, ac benedictione Palmarum, & processione: quam planetam Diaconus dimittit cum lecturus est Evangelium, & eaque tunc super sinistram humerum super stolam complicatur, aut ponitur aliud genus stolæ latioris in modum planetæ plicatæ, & facta communione refumit planetam, ut prius. Similiter Subdiaconus dimittit eam cum lecturus est Epistolam, quam legit in alba, & ea finita, osculataque Celebrantis manu, planetam refumit, ut prius; Rubr. Miss. cap. 19. num. 6.

575 In concurrentia festorum S. Antonii Patavini Confessoris, & S. Basilii Episcopi & Confessoris, quæ Panormi ex Indulto Apostolico sub ritu majori celebrantur, Vesperæ dimidiandæ sunt, & faciendum a Capitulo de frequenti cum commemoratione præcedenti; S.R.C. 17. Junii 1684. in Panormitana.

576 Cum SS. D. N. Innocentius Papa XI. per universam Ecclesiam celebrari præceperit Festum SS. Nominis Mariæ Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem cum Officio & Missa propria sub ritu duplicis majoris: quod festum jam ante ex Indulto Apostolico, nonnullis in locis, cum Indulgentiis pro Christi fidelibus Missæ solemniter inter essentibus die 17. Sept. celebrabatur cum Officio & Missa propriis: Institutum fuit a S.R.C. declarari: Primo: An cessare debeat in dictis locis tam Officium proprium, quam festum SS. Nominis Mariæ ante a Sede Apostolica approbatum, ita ut idem festum dicta die 17. Sept. cum dicto Officio & Missa propriis non possit amplius mutari? Secundo: An dicta Indulgentiæ etiam cessantur cessare; an vero intelligantur translata ad dictam Dominicam infra octavam B. Mariæ Virginis? Tertio: An dictum Officium & Missam pro dictis locis, aut Ordinibus Regularibus possint amplius reimprimi; ac illo posthac possint iidem uti? Et Sac. Cong. ad dicta dubia, ut infra. Ad primum: Cessare debere. Ad secundum: Indulgentias pariter cessare pro illa die; & pro translatione supplicandum esse Sanctissimo. Ad tertium: Non licere; Ead. S.R.C. 17. Junii 1684. annuente Innocen. XI. in sua Constitutione XVI. in fine, quæ incipit Nuper pro parte. Vide num. 209. 579. & 1123.

577 Concurrente Sancto antiquiori Patrono civitatis cum alio Sancto recentiori pariter Patrono, nulla habenda est ratio de posterioritate patronatus, unde Vesperæ dimidiandæ sunt; S.R.C. 17. Jun. 1684. in Panormitana.

578 In Ecclesiis titularibus B.M.V. inter Sanctorum suffragia faciendæ est commemoratio de B.M.V. non obstante, quod in choro recitetur ejusdem Officium parvum; S.R.C. 18. Jun. 1684. in una Urbis, & 14. Aug. 1691. in Romana Dubiorum. Commemoratio de Beata Maria; idest Sancta Maria &c. ut in Breviario, licet Ecclesiæ dedicatio sub Assumptionis, Annuntiationis &c. titulo esset facta. Vide num. 662.

579 Vicario Apostolico in omnibus Ecclesiis, & Ecclesiasticis functionibus debentur tantum illæ prærogativæ, quibus gaudent Vicarii generales Episcopi, & titulus illustrissimi Vicario Apostolico non debetur; S. R. C. 12. Aug. 1684. in Spoletana, & eadem die & anno in Imolens. Vide num. 16. 222. & 582.

580 In festo Sanctissimi Nominis B.M.V. non est faciendæ commemoratio de ejusdem Nativitate, & in secundis Vesperis de Nativitate cadentibus in Sabbato, non est faciendæ commemoratio de prædicto Sanctissimo Nomine, S.R.C. 23. Sept. 1684. in Decreto generali. Non est faciendæ commemoratio. Similiter in festo almæ Domus die tertia octavæ Conceptionis occurrente; ubi celebratur; Rubr. Miss. & Brev. prop. Vide num. 575.

581 In occurfu non licet transferre Officium proprium ordinis, vel diocesis causa faciendi ad libitum aliud; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. ad ro. dubium. Vide num. 567.

582 In die infra octavam non potest fieri Officium licet occurrans de Sancto ad libitum; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Infra octavam;) intellige de quacunque octava. Vide num. 632.

583 Vicario generali debetur primus & dignior locus ac præcedentia super primam, & alias omnes Dignitates, & Canonicos Ecclesiæ cathedralis, tam in choro, quam in Processionibus & aliis functionibus ecclesiasticis; S.R.C.

2. Decemb. 1684. in Meliten. Debetur præcedentia,) intellige forsitan de Vicario, qui non est de gremio, ut in num. 16. & 222.

Qui recitat Officium de Sancto, de quo habet insignem Reliquiam in propria Ecclesia; si celebrat eo die in alia Ecclesia, debet omittere Credo; S. R. C. 2. Dec. 1684. in una Can. Reg. Lat. & 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Insignem Reliquiam) considerandam exhibet num. seq. 162. & 215.

Clerus; qui habet indultum recitandi Officia Sanctorum, quorum insignes Reliquiæ asservantur in aliena Ecclesia; quæ habet Clerum separatam, in Missis non debet dicere Credo; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Vide num. ant. & 639.

In Missis votivis privatis de SS. Sacramento, & de Officio duplici, quæ celebrantur in Ecclesiis, ubi adest Sacramentum expositum occasione quadraginta Horarum, non dicitur Credo, nisi aliter competat Missæ Officii duplicis de die; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Reg. Can. Lat. Non dicitur Credo,) neque Hymnus Angelicus, etiam tempore Paschali; Rubr. Miss. cap. 8. num. 4.

In Missa privata de Sancto duplici, vel semiduplici, de quo tali die fit Officium, potest quidem fieri commemoratio de SS. Sacramento exposito occasione quadraginta Horarum, sed omittenda in festis primæ & secundæ classis; S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Occasione quadraginta Horarum.) An id intelligatur etiam in aliis expositionibus, Vide num. 1222.

Durante expositione Sanctissimi Sacramenti occasione quadraginta Horarum, regulariter celebrari non potest Missa privata de Requiem, licet occurrat Officium hujusmodi Missas admittens; neque cantari potest Missa defunctorum pro adimplenda mente testatoris, sive anniversario satisfaciendo; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Occasione quadraginta Horarum.) Adde etiam pro publica causa, licet Sacramentum sit inclusum in pyxide. Vide num. 1223.

In Missa privata de festo semiduplici, simplici, seu votiva, vel de infra octavam, sive de feria non privilegiata, potest in penultimo loco dici collecta pro particulari defuncto, puta; Inclina, vel Deus qui nos patrem &c. & similia, sed ob id non est omittenda ulla ex collectis pro tempore assignatis, puta: A cunctis, vel Ecclesiæ S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Pro particulari defuncto.) Quoad defunctos generali, require num. 577.

Qui in Sabbato infra aliquam octavam B.M.V. recitat Officium de aliquo Sancto, eo die occurrente, volens celebrare Missam votivam de B.M.V. tenetur quidem dicere Missam festivam cum Gloria, sed sine Credo; S.R.C. 5. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Cum Gloria, sed sine Credo.) Extra Sabbatum omittitur etiam Gloria. Vide num. seq. & 67.

Qui in Sabbato recitat Officium de B.M.V. volens celebrare Missam votivam de aliquo Sancto, non debet dicere Gloria, neque Præfationem B.M.V. sed communem; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Vide num. ant. Præfationem... communem) vel de octava, si non habeat propriam, Vide num. ant. 67. & 850.

In Ecclesiis B.M.V. dicatis, seu aliis Sanctis, ubi adest immemorabilis consuetudo cantandi Missam votivam de B.M.V. singulis Sabbatis, licite continuari potest, etiam si occurrat officium duplex, dummodo non committatur suo tempore Missa conventualis; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Missam Votivam) post Nonam; Rub. Miss. cap. 15. num. 4. Continuari potest.) Qui vero dies excipiendi sunt: Vide num. 264.

Non est omittenda una ex assignatis orationibus in Missa, veluti tertia A cunctis, si secunda esset de Festo simplici ut ejus loco dicatur oratio imperata, veluti Deus refugium; sed post tertiam Orationem A cunctis potest & imperata dici, cum in Missa de semiduplici, vel simplici, vel votiva, non sint necessario dicendæ collectæ impares, puta tres, quinque vel septem; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Non sunt necessario dicendæ collectæ impares.) An id faciendum in Missis defunctorum, consule num. 1102.

In Exequiis post absolutionem, quæ fit supra cadaver

in die obitus, vel supra tumulum in die anniversario, dicto Requiescant in pace, subjungi debet: Anima ejus & animæ omnium Fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace: sed super lecticam, seu castrum doloris in commemoratione omnium Fidelium defunctorum, nihil est superaddendum; S.R.C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. Vide num. 686. Hoc decretum quoad secundam partem habet locum quotiescumque celebratur Offic. pro omnibus Defunctis.

595 In Missa Patroni minus principalis non debet dici Credo, & Particulam Patroni intelligendam esse de Patrono principali tantum, nec posse extendi ad minus principalem statuit S.R.C. 2. Decemb. 1684. in Beneventana, & 15. Sept. 1691. in Lycieu. Non debet dici Credo;) Nec potest suffragari consuetudo contraria. Vide num. 1190.

596 Si festum SS. Nominis B. M. V. quod sub ritu duplici majori celebrari debet Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem, occurrerit in die octava dictæ Nativitatis; Officium erit de dicto Sanctissimo Nomine, omiſſa in utriusque Vesperis & Laudibus commemoratione de prædicta octava Nativitatis; S.R.C. 15. Sept. 1685. in una Officii Nominis B.M.V. Innocen. XI. annuente 24. Ejusdem. Officium erit de dicto SS. Nomine,) ob speciale privilegium. Vide num. 730. Vide etiam 579.

597 Vicarii foranei in functionibus ecclesiasticis, nimirum Missis, Vesperis, & processionibus, sessionibus locorum, aliisque similibus, non debent præcedere Archipresbyteris, aliisque Curatis Parochialium. In Congregationibus vero casuum conscientiæ, quæ solent fieri, debent præcedere supra omnes, etiam Archipresbyteros; S.R.C. 10. Febr. 1685. in Imolen. Vide num. 572.

598 Præceptum, quod in nocte Nativitatis Domini post Missam decantatam non possint succedere aliæ duæ Missæ celebrari, nec Communio exhiberi Eucharistica fidelibus depositibus, ligat etiam omnes Regulares tum Ordinis Mendicantium, tum etiam Societatis Jesu, tum omnes cujuscumque alterius Instituti, etiam speciali mentione nominandi. Neque possunt excipi in Ecclesia confessiones, maxime mulierum, durante tempore nocturno sed expectandum est, ut illucescat aurora tam pro confessionibus mulierum excipiendis, quam pro Eucharistia ministranda fidelibus utriusque sexus; S.R.C. 23. Mar. 1685. in Senen. & 15. Sept. 1686. in Calaguritana. Vide num. 285.

599 Reliquiæ Sanctorum, quæ deferuntur in processionibus per civitates & oppida, non debent deferri sub baldacchino; S.R.C. 23. Mart. 1685. in Calaguritana. Vide num. 255.

600 Anniversaria, sive Missæ quotidianæ cantatæ de Requiem, relicta ex dispositione Testatorum, pro certis diebus, iisque impeditis die Dominico, seu alio festo de præcepto, cantari possunt in diebus subsequenter, seu antecedentibus, in quibus occurrunt Officia de festo duplici majori, non tamen de præcepto, præcipue de Sanctis proprii Ordinis, non relicta tamen Missa in cantu de festo duplici minori occurrente, quatenus adit onus cantandi; S.R.C. 4. Maii 1686. in una Can. Reg. Lat. Diebus subsequenter, seu antecedentibus: sed satius est prævenire. Vide num. 19.

601 Cum primum accipitur nuncium de obitu in loco distito alicujus de gremio; potest statim cantari Missa de Requiem, ut in die obitus pro ejus anima in festo duplici majori, vel minori, non tamen de præcepto, ut citius suffragetur animæ defuncti, non relicta tamen in cantu de festo duplici minori occurrente, quatenus adit obligatio cantandi; S.R.C. 4. Maii 1636. in una Can. Reg. Lat. De præcepto) audiendi sacrum, & abstinendi ab operibus servilibus. Vide num. 1299.

602 In anniversario translato ob festum de præcepto non variari debet oratio: Cujus Anniversarium depositionis diem commemoramus; sed recitanda prout in Missali; S. R. C. 4. Maii 1686. in una Can. Reg. Lat. Vide num. 19. & 1299.

603 Si festum Exaltationis SS. Crucis occurrat in Dominica infra octavam Nativitatis B.M.V., in qua celebrandum est festum Sanctissimi Nominis B.M.V. tunc Officium Nominis B. M. V. transferendum est ad primam diem festo novem lectionum non impeditam; S. R. C. 24. Jul. 1686. in una Dubiorum. Vide num. 795.

Quando in Missa solemniter concionator post salutationem Angelicam, salutat ministros altaris, seu facit reverentiam, non est incongruum si Ministri altaris, & ipse Celebrans correspondetur salutationi concionatoris discoperiendo caput; S.R.C. 20. Jul. 1986. in Angelopolitana: Salutationem angelicam,) quæ semper dicitur etiam Tempore Paschali, non vero Regina cœli; Carem. Episc. lib. 1. cap. 22. num. 5. Vide etiam num. 628.

605 In Natali Domini in tribus Missis post sumptionem sanguinis, eundo & redeundo in medium altaris, non est faciendæ genuflexio, vertendo se Celebrans ad Dominus vobiscum, & ad dandam benedictionem debet renes vertere ad altare, licet species vini non sint exsiccatæ in calice; & serventur rubricæ Missalis Romani de ritibus servandis in celebratione Missarum 11. & 12. n. 2. S.R.C. 20. Jul. 1686. in Angelopolitana. Serventur rubricæ Missalis,) in quibus nullam genuflexionem faciendam esse præscribitur; Rub. prop. Vide num. 706.

606 In concurrentia plurimorum Officiorum æqualis ritus, sive Martyrum, vel Confessorum, aut Virginum, vel Viduarum, minime attenditur dignitati eorum, sed præferenda sunt festa posteriorum, si celebrentur pompa solemniori, aut sint ex istis festis, quæ celebrantur in propriis locis, & Ecclesiis: & hoc juxta verba Rubricæ de concur. Officii tit. 15. num. 1. inter festo æqualis ritus &c. S. R. C. 20. Jul. 1636. in Tridentina. Juxta verba rubricæ.) Vide num. 521.

607 In die commemorationis omnium Fidelium defunctorum, potest fieri Officium de festo duplici minori, sed Missæ privatæ sunt celebrandæ de Requiem. S. R. C. 5. Oct. 1686. in una Urbis, & 27. Sept. 1698. in una S. Germani Montis Cassini. De duplici minori) etiam translato. Vide num. 732. Missæ privatæ.) Quid de conventuali statuatur. Vide num. 44.

608 Vicario generali in functionibus ecclesiasticis, in choro, processionibus, synodo, & aliis actibus publicis, & privatis competit præcedentia supra Capitulum Cathedralis; S.R.C. 13. Mart. 1688. in Louden. Competit præcedentia supra Capitulum,) cum restrictione vero, ut in num. 16. & 222.

609 Proposito dubio, an Declarationes Alexandri VII. & Clementis IX. sibi locum vindicarent etiam in diebus Dominicis, & infra octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus, licet a festo duplici non impediatur, adhuc tamen Missa defunctorum juxta ritum Ecclesiæ celebrari nequeunt, quatenus nimirum Missæ, quas iisdem diebus celebrare licet, servata cæteroaquin Privilegiatorum forma, ad Altaria privilegiata celebrarentur. Et responsum fuit; Prædictorum Pontificum declarationes pro omnibus diebus, quibus juxta Rubricas Missæ defunctorum celebrari non possunt, intelligendas esse. S.R.C. 3. Aprilis 1688. in decreto generali ab Innocentio XI. confirmato per Brevé, quod incipit: Alias postquam, datum die 4. Maii 1688.

610 Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ præferri debet festo Dedicationis Ecclesiæ, & habere integras secundas Vesperas cum commemoratione tantum sequentis. In festo autem Dedicationis Vesperæ sunt dimidiandæ, & a Capitulo debet fieri de Sanctis Patronis cum commemoratione Dedicationis, ut in utroque casu præscribitur in Rubrica de Concurrentia numero 2. versu Inter festa. Ita pariter infra octavas dictorum Festorum, nempe S. Joannis Baptistæ, & Dedicationis &c. faciendum est officium de octava S. Joannis Baptistæ cum comm. octavarum Dedicationis, & SS. Patronorum, seu Titularium Ecclesiæ, ut in tabella de Concurrentia num. 7. & Gavatus in Rubrica fest. 3. cap. 8. num. 6. S. R. C. 21. Aug. 1688. in Aquilejensi. Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ præferri debet festo Dedicationis.) An alia duplicia prima classis habeant locum a Dedicatione Ecclesiæ, & quid de octava omnium Sanctorum in concursu octavæ Dedicationis, consule num. 639. 919. & 1253. Gavant. in Rubrica fest. 3. cap. 8. num. 6. ubi legitur: In eadem vero classe attende personas hoc ordine, Christum, Beatam Virginem, Angelos, S. Joannem Baptistam, Apostolos, & alios juxta ordinem Litaniarum, & Rubricarum. De Concurrentia Officii num. 2. & ceteris paribus dignior est ea Octava,

- 42
 611 Occurrente die octava Dedicacionis cum festo Visitacionis Beatæ Mariæ Virginis, faciendum est officium de octava, in translato officio Visitacionis. S.R.C. 21. *Augusti 1688. in Aquilejen.* Faciendum est officium de octava, quæ non cedit, nisi duplicibus primæ, vel secundæ classis. Vide num. 652. & 660.
- 612 Quando Parochi non sunt de gremio Capituli, præcedentia debent Beneficiatis supra Parochos, secus vero si Parochi habent stallum in choro, & sunt de gremio illius Capituli. S. R. C. 22. *Aug. 1688. in Bituntina.* Vide num. 566.
- 613 Occurrente festo S. Marci die Dominica, in Missa Rogationum non dicitur *Credo*, quia est Missa ferialis. S.R.C. 27. *Sept. 1688. in Mutinen.* Die Dominico.) Adde etiam infra octavam Paschatis. Vide num. 700.
- 614 Occurrente eodem die festo novem lectionum Kalendarii particularis cum altero festo Kalendarii universalis, quæ tamen sint ejusdem ritus, prius recitari debet de festo Kalendarii particularis, & postea universalis. S.R.C. 22. *Januar. 1689. in Senogallien.* Eiusdem Ritus,) dignitatis, & solemnitatis. Vide num. 553.
- 615 Quando occasio belli contra Turcas dicitur Collecta, vel Missa contra Paganos, non potest mutari nomen Paganorum, dicendo Turcarum, vel Hæreticorum. S.R.C. 30. *Jul. 1689. & antea 4. Aprilis 1686. in Egitanen.*
- 616 Canonici Sæculares, quamvis possessione canonicatus posteriores, ubi præbendæ non sunt distinctæ, semper & ubique præferendi sunt Canonici inferioris ordinis, etiam possessione canonicatus anterioribus, non obstante immemorabili consuetudine, quam abusus in præscriptibilem esse declaravit S.R.C. 30. *Jul. 1683. in Sutrina.* Secus, ubi præbendæ sint adductæ. Vide num. 265.
- 617 Vicario generali quotidiano habitu induto, sive si sit Protonotarius cum rocchetto, & mantelletto, danda est præcedentia semper & ubique super omnes Dignitates, & Canonicos sacris vestibus non indutos. S. R. C. 30. *Jul. 1686. in Nolana.* Semper & ubique:) servatis vero iis, quæ in num. 16. & 222.
- 618 In Missis votivis B. M. V. quæ recitantur in Sabbato, dicitur *Gloria in excelsis Deo*, etiam si non fiat Officium de eodem. S.R.C. 30. *Jun. 1689. in una Ord. Capucc.*
- 619 In processione solemnī SS. Corporis Christi, quando processio sistit, Sacerdos celebrans, Subdiaconus, & Diaconus non debent sedere, neque in scamno, neque in sedibus, etiam si deferantur ad ornatum tantum. S.R.C. 21. *Jan. 1690. in Hispanen.* Quando Processio sistit,) præcipue propter longitudinem; tunc in aliqua Ecclesia poterit super Altare deponere SS. Sacramentum, & aliquantulum quiescere, & ibidem; antequam discedat, thurificare Sacramentum, & orationem de eodem cantare: quod tamen non passim in singulis Ecclesiis, vel ad singulas Altaria, quæ forsitan per viam constructa, & ornata reperiuntur, faciendum est, sed semel tantum, vel iterum; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 22.*
- 620 In Sabbato Sancto etiam si occurrat festum Annuntiationis B. M. V. celebratio Missarum privatarum omnino prohibetur in quibuscumque Ecclesiis, & Oratoriis, tam publicis, quam privatis, non obstante quacumque contraria consuetudine, sed unica tantum Missa conventualis una cum Officio ejusdem Sabbati Sancti celebratur. S.R.C. 11. *Febr. 1690. approbante Alex. VII. in Oratoriis tam publicis, quam privatis:) etiam nobilium laicorum; quæ proscriptio quoad Oratoria privata, se extendit ad diem primam Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Domini, & alios solemniores dies, quos inter etiam enumerantur dies Epiphaniæ, & Ascensionis Domini, Annuntiationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, Omnium Sanctorum, nec non SS. Apostolorum Petri & Pauli, ac Titularis Ecclesiæ loci. Jus erigendi oratoria privata habet solus Papa arbitrio Episcopi propriæ Diocesis duraturum; Constat. Bened. XIV. 2. Junii 1751. quæ incipit *Magne animi nostri mare.* Et hoc non licere etiam Regularibus cujuscumque Ordinis, Institutū, Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscumque Ordinis Militaris etiam S. Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiam si Episcopi essent, addita Regularibus prohibitione, pro*

cujus obedientia Episcopi etiam per censuras operam dare tenentur, ne in privatis Regularium cellis sive cubiculis erigatur Altare pro Missa celebranda, remota etiam consuetudine immemorabili. Episcopis autem & his majoribus Prælatibus, etiam si Cardinalatus dignitate fulgentibus, licet ex privilegio in corpore juris clauso possint altare erigere, tamen quocumque titulo suffragante, nullo modo licet extra domum propriæ habitationis, in domibus laicis, tam in sua, quam in aliena Diocesi, celebrare, seu celebrare facere: quæ prohibitio intelligenda non est de domibus etiam laicis, in quibus dicti Episcopi forte, occasione visitationis, vel itineris, hospitio excipiuntur in casibus a jure permissis, vel de speciali Sedis Apostolicæ licentia absentes a domo propriæ habitationis, Clemens XI. 15. Decemb. 1703. Innocent. XIII. 13. Maii 1723. in Const. quæ incipit *Apostolici ministerii* confirmata a Benedicto XIII. 17. Sept. 1724. in alia, quæ incipit *In suprema* 23. Sept. 1724. Vide num. seq. 638. 671. & 1248.

Si festum SS. Annuntiationis Mariæ occurrat in feria sexta in Parasceve, vel in Sabbato Sancto, transferatur una cum præcepto audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus ad feriam secundam post Dominicam in Albis, etiam quocumque alio festo impeditam; ita ut eadem feria, prædicto casu veniente, perpetuis futuris temporibus pro sede propria & fixa, memorato festo Annuntiationis assignata & stabilita intelligatur; & in illa eo prorsus modo & forma præfatum festum quoad Officium & Missam celebratur, quibus propria die vigesima quinta Martii in Kalendario Romano appositum celebraretur; protrahitis ad aliam diem non impeditam juxta Rubricam Breviarii Romani omnibus aliis festis in eadem feria occurrentibus, quæ non sint altioris ritus. S.R.C. 11. *Februarii, & 11. Martii 1690. approbante Alex. VIII. & Clem. XI. 15. Mart. 1612. Constit. quæ incipit Italica; Occorrendo nel Venerdì Santo.* Eo prorsus modo, & forma;) servatis iis, quæ ad Paschale tempus conveniunt; *Rubr. Miss. & Brev. prop.* Vide attente recens decretum sub num. 1233.

In Patronorum, seu Protectorum præcedentia servandus est ordo hierarchiæ ecclesiasticæ, & inter ordinem hierarchicum attendenda est anterioritas in electione. S.R.C. 11. *Mart. 1690. in Lycien.* Vide num. 521. & 571.

In Ecclesiis titularibus sub invocatione S. M. Angelorum (apud Minores S. Francisci) Officium cum Missa faciendum est ut in festis S. M. ad Nives, sed Lectiones secundi Nocturni sumendæ sunt a secundo nocturno diei Nativitatis ejusdem B. V. mutato verbo *Natali* in verbum *Festivitatis*. S.R.C. 10. *Jun. 1690. in una Ord. Min. de Obser.* Apud Minores S. Francisci) & Capuccinos: an apud alios. Vide num. 143. & 1234. Mutuo verbo *Natali* in Festivitate) ad primam lectionem secundi nocturni, nisi dicitur: *Tante Virginis illustrata Festivitate; Brev. Roman. de die Nativitatis Beatæ Mariæ.*

Non licet aliquid ex devotione, seu auctoritate privata miscere, mutare, vel apponere inter ea, quæ integrant Officia cujusvis diei, quia in Officiis Sanctorum nihil est addendum, vel immutandum, nisi a Sede Apostolica concessum fuerit. S. R. C. 10. *Jun. 1690. in una Ord. S. Benedicti* Hoc decretum est conforme Bullæ S. Pii V. quæ incipit *Quod a nobis*, data Romæ septimo Idus Julii 1568. Vide num. 630.

In processibus, in quibus deferuntur Sanctissimum Sacramentum, vel Lignum Crucis, tam Clerus, quam Sacerdotes detecto capite incedere debent: in aliis vero processibus, in quibus deferuntur Reliquiæ, vel Statuæ Sanctorum, tunc Sæculares, & Ecclesiastici, qui eas deferunt, detecto capite, nisi vero Clerici possint incedere tepto capite cum bireto: quando vero non possunt incedere capite cooperato. S.R.C. 18. *Jun. 1690. vel 2. Sept. in Capjetana.* Lignum Crucis) majori solemnitate, quam aliæ Reliquiæ in processibus deferendum. Vid. num. 1273.

Festa Sanctorum celebranda sunt eo die, quo cadunt. Verum si incidat in diem impeditam, transferenda sunt in alteram diem non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani; neque immutari possunt de licentia Ordinarii, ut pluries decrevit S.R.C. 2. *Sept. 1690. in Panormita-*

- 627 Vicario generali numquam competit præcedentia supra Canonicos sacris vestibus indutos, neque in choro, neque in processibus, nec competit usus sacrarum vestium, nisi sit de gremio Capituli, & eo casu stare debet in loco sui receptionis, juxta alias resoluta. S.R.C. 2. *Decemb. 1690. in Adjacen.* Vide num. 16. & 222.
- 628 Et si secundum regulas Breviarii Romani, cum plura festa æqualis ritus transferenda sunt, unum ante aliud transferri debeat eo ordine, quo erunt celebranda propriis diebus: attamen quia anno 1690. specialis prærogativa concessa fuit translationi festi Annuntiationis Mariæ incidentis in feriam vi. Parasceve, vel Sabbatum Sanctum; idcirco ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis hoc speciali privilegio decoratur idem festum Annuntiationis, nimirum ut quotiescumque contigerit festum prædictum, etiam quoad solum Officium, post octavam Paschæ transferri, idem cæteris festis æqualis ritus præponatur, licet temporis ordine sit in Kalendario posterius illius. S.R.C. 14. *Jan. 1691. in Decreto generali.* Resoluciones quamplurimæ de hac Annuntiationis solemnitate. Vide sub num. 620.
- 629 Concionator absente Episcopo debet prius salutare Canonicos Cathedralis in apparatu choralis capitaliter sedentes, & deinde Governatorem sæcularem Civitatis. S. R. C. 11. *Aug. 1691. in Vercellen. Salutationis.* Vide num. 603.
- 630 Officia Sanctorum ratione Corporis, seu insignis Reliquiæ recitanda, intelligi debent de Sanctis dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis, & dummodo constet de identitate corporis, seu reliquiæ insignis illius Sancti, qui reperitur in Martyrologio Romano descriptus. De cæteris autem Sanctis in prædicto Martyrologio non descriptis, aut quibus a S. Sede non fuerit specialiter concessum, Officia recitari, & Missæ celebrari non debent, non obstante quod ipsorum corpora, vel insignes reliquiæ in Ecclesia asserventur, quibus tamen ab Ordinariis locorum approbatis, debita fidelium veneratio (pro ut hætenus servatum est) exhibetur, sed abique Officio & Missa, sub pœnis de uno satisfaciendo præcepto recitandi Officium, aliisque in Constitutione S. Pii V. contentis. S. R. C. 11. *Aug. 1691. in Decreto generali approbante Innocent. XII. 19. Octob. ejusdem anni, in decreto, quod incipit Cum Sacra Rituum Congregatio, & Clem. XI. die 29. Sept. 1714. Constit. quæ incipit Cum occasione Missalis.* Vide num. 162. & 215. Vide etiam num. 1223. In Constitutione S. Pii V., quæ incipit *Quod a nobis*, die 9. Julii 1568. edita.
- 631 Sanctorum Officia, concessionis, lectiones, orationes, antiphonæ, & responsoria, aliaque hujusmodi, impostum a Typographo Camerali dumtaxat imprimantur: & inhibetur omnibus impressoribus, seu typographis tam in Urbe, quam extra, ubi vis locorum, dicta Officia imprimere, nisi facultate in scriptis accepta ab inquisitoribus hæreticæ pravitatis, si inibi fuerint, sin minus a locorum Ordinariis, qui quidem facultatem hujusmodi non prius concedant, quam originale scriptum S. Congregationis, vel exemplar Typographi Cameralis authenticum manu Secretarii ipsius Sacræ Congregationis, & sigillo obsignatum ipsis exhibeatur, quod exemplar in nihilo prorsus immutatum, nihilque in eo additum, sive detractum in eo imprimi debeat. S.R.C. 11. *Aug. 1691. approbante Clem. XII. die 19. Octob. ejusdem anni.* Vide num. 623.
- 632 Quocumque dies octava B. M. V. debet habere integras utraque Vesperas in concurrentia cum quocumque Officio duplici minori. S.R.C. 11. *Aug. 1691. in Romana Dubiorum.* Vide num. 522.
- 633 Officia ad libitum concurrentia infra octavas non privilegiatas, etiam particulares, & propriæ Religionis, omittenda. S.R.C. 11. *Aug. 1691. in Romana Dubiorum.* Vide num. 580.
- 634 In feria vi. post octavam Ascensionis potest fieri de Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

sto semiduplici translato. S.R.C. 11. *Aug. 1691. in Romana Dubiorum.* De festo semiduplici translato.) An commemoratio Feriæ in Missa facienda. Vid. num. 818.

Canonici semper, & quocumque tenentur in Missis solemnibus, & conventualibus, quæ a Dignitatibus, & ab ipsis cantantur per gyros, præcipue in diebus festis ex obligatione capitulari, assistere sibi metipsis gradatim in ministerio Subdiaconi & Diaconi, nec possunt substituere alios simplices Sacerdotes non de gremio Capituli ad exercendum officium Subdiaconi & Diaconi in hujusmodi solemnium Missarum celebrationibus, etiam assistente Episcopo, non obstante quacumque contraria consuetudine. S.R.C. 15. *Sept. & 15. Decemb. 1691. in Sarnon. & postea 14. Jun. 1692. in una Bituntina.* In Ministerio Diaconi, & Subdiaconi) Canonico Penitentiarum semper excepto. Vide num. 483.

A die 17. Decembris inclusive, usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive fieri potest quocumque Officium duplex, vel semiduplex, occurrens, vel translatum, sed in utrifque Vesperis pro communicatione feriæ dicantur antiphonæ majores tunc occurrentes. S.R.C. 17. *Maii 1692. in Florentina, & prius 5. Mar. 1664. in Neapolitana.* Antiphonæ majores,) quæ etiam in festis primæ classis non omittuntur, & semper, etiam in ritu semiduplici, duplicantur. *Rub. Brev. prop.* Vide num. 79.

Licitum est Episcopo incedere cum mitra, quando defert Reliquiam Ligni Sanctissimi Crucis in processibus. S.R.C. 14. *Jun. 1692. in Maceraten.* Reliquiam SS. Crucis) sub baldachino deferri, incensantibus duobus thuriferariis, concedit S.R.C. num. 1237. Clerus vero & populus detectis capitibus incedant. Vide num. 624.

Ubi celebratur festum SS. Gabrielis, vel Raphaelis Archangeli, ad octavam benedictionem dicatur, *Cujus festum colimus*, non vero *quorum festum &c.* S. R. C. 13. *Sept. 1692. in Hispanen.*

Si festum S. Joseph occurrit in feria v. majoris hebdomadæ, ejus Officium transmittendum erit ad aliam diem juxta Rubricas Breviarii Romani, & Decreta S. Congregationis; cæterum præceptum audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus non erit transferendum, sed servandum in prædicta feria v. adeoque per Ordinarios locum accurate providendum, ut eo die aliqua quidem Missa privatæ ante celebrationem solitæ Missæ conventualis celebrandæ pro præcepti adimplemento non desint: sed tamen propterea antiquus mos communionis Clerici in Missa solemnī illius diei, quo Ecclesia SS. Eucharistiæ Sacramenti institutionem, & memoriam recolit, summa religione hætenus retentus, nullatenus omittatur. S. R. C. 13. *Sept. 1662. Innoc. XII. in suo Bullario confirmante, Constit. quæ incipit Cum anno.* Decreta Sacræ Congregationis) sub num. 620. & 627. Ac idem prorsus agendum de festo Annuntiationis. Vide num. 619. & 641.

Si Officium & Missa de aliquo Sancto celebrentur in Cathedrali, vel Matrice, seu Parochiali propter insignem Reliquiam, quæ ibi asservatur, non potest celebrari per civitatem, sed in ipsa sola Ecclesia ex Decreto Sacræ Congregationis, contra abusus, edito 8. Aprilis 1628. & impresso in Missali, & in Breviario Romano. Si Officium concessum fuit universo Clero civitatis de aliquo Sancto, cujus insignis Reliquia asservatur in Cathedrali, vel Matrice, seu Parochiali, tunc Missa cum Symbolo celebranda est in ipsa Ecclesia tantum: in aliis vero Ecclesiis sine Symbolo ex Rubrica Missalis Romani 11. de Symbolo, juxta decretum 2. *Decemb. 1614. in una Ord. Can. Reg. Lat.* S.R.C. 10. *Jun. 1693. in una Galliarum.* Vide num. 315. seq.

Ubi est Confraternitas SS. Sacramenti, quando in una Dominica cujuslibet Mensis fit processio intra, vel extra Ecclesiam una cum SS. Sacramento, debet dici Missa de Dominica. S.R.C. 10. *Jan. 1695. in una Galliarum.* Missa de Dominica) cum colore conformi, etiam si violaceo, Vide num. 1236. 1140. & 1254.

Quando festum Annuntiationis B. M. V. occurrit in Sabbato Sancto, Missæ privatæ celebrari non possunt, & festum Annuntiationis transferendum erit ad feriam secundam post Dominicam in Albis, tamquam ad diem propriam & fixam, juxta decretum 11. *Febr. & 11. Mar.*

642 tii 1690. Quando vero occurrit in Feria quinta in Coena Domini, servandum est Decretum generale pro festo S. Joseph editum 13. Sept. 1692. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Quando occurrit in Sabbato Sancto ... transferendum erit ... tamquam ad diem propriam juxta decretum 1690.) Hodie etiam secundum aliud generale 2. Sept. 1741. emanatum. Vide num. 1094. Quando occurrit in feria v. servandum est decretum generale 13. Sept. 1692.) sub num. 638. Adde aliud quoque 20. Jul. 1741. positum sub num. 1233.

643 Missæ privatæ de Requiem, corpore præsentæ & infelto, dici non possunt diebus, quibus fit de Officio duplici, vel aliis a Rubrica vetitis, & quamcumque consuetudinem tamquam abusum abolendam juxta dispositionem Rubricæ Missalis Romani de Missa defunctorum num. 2. in fine, & Decreta Sacræ Congregationis, & signanter generale 5. Aug. 1662. servanda esse mandavit S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide num. 19.

644 In Missa solemnæ de feria commemoratio non est faciendæ de Sancto semiduplici, occurrente, cujus Missa pariter cantanda est absque commemoratione feriæ, & in utrisque Missis tempore Passionis dicebatur est tantum secunda oratio Ecclesiæ, vel pro Papa, ut docet Gavantus. In Missis autem privatis de festo semiduplici, cum sit clara dispositio Rubricæ IX. de Oratione n. 5. dicenda est secunda oratio de feria, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa; de simplici vero faciendæ commemoratio juxta eamdem Rubricam. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Tempore Passionis.) Adde etiam infra octavas Paschatis, & Pentecostes. Vide n. 1040. De simplici) ... juxta eamdem Rubricam, in qua legitur: Occurrente vero simplici hæc omittenda erunt, sicut & in Missis serialibus a Dominica Passionis usque ad feriam v. in Coena Domini; Rub. Miss. cit.

645 Si in die S. Marci post processionem in Ecclesia minoris, seu non collegiata cantetur unica Missa, ipsa debet esse de Rogationibus, & servanda est Rubrica Missalis Romani posita ante Missam festi S. Marci, ubi præscribitur, quod de prædicto Sancto cantanda est Missa tantummodo, quando processio terminatur ad Ecclesiam eidem Sancto dicatam, quemadmodum cavetur in Cæremoniali Episcoporum lib. 2. cap. 32. & decrevit S. Congregatio 23. Maii 1603. & alias pluries. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. De Rogationibus:) sine Gloria, & Credo, licet die Dominico, vel infra octavam Paschæ. Vide num. 413. 682. & 700.

646 Quæsitum fuit a S. R. C. declarari: si Officium duplex Romanum de præcepto cadat in die, quo fit Officium de Sancto proprio alicujus diocesis, vel Religionis, & tale Officium proprium habeat octavam, utrum Romanum transferendum sit post octavam Officii proprii, vel de eo fieri infra octavam, & ei assignari dies fixus? Si Romanum sit semiduplex, utrum debeat idem servari? Si Romanum sit semiduplex ad libitum, utrum transferri post octavam, vel locus fixus infra octavam ei assignari possit? Si Romanum, & proprium sit ejusdem classis, & neutrum habeat octavam; de quo fieri debeat Officium, de Romano, an de proprio, si occurrant eodem die? Sac. autem Congregatio respondit; in occurrentia Officii duplicis Calendarii Romani cum Officio proprio habente octavam, de eo (scilicet de duplici Romano) fieri debere infra octavam primæ die alio festo duplici, vel semiduplici non impedita juxta Rubricam VII. Breviarii Romani de Octavis num. 3. & 10. de Translatione Festorum num. 3. Quoad secundum de Officio semiduplici fieri debere die immediate sequenti, scilicet 2. die infra eamdem octavam, quæ si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum Officium transferendum esse post octavam juxta Rubricam x. de Translatione num. 5. Neutrum tamen transferri debere in diem fixam, nisi aliter indultum fuerit a Sede Apostolica; Officia autem ad libitum, sive sub ritu semiduplici, sive duplici infra dictam octavam occurrentia, non posse transferri, sed debere omitti ex Decreto generali de Officiis Sanctorum ad libitum non transferendis edito sub die 24. Januar. 1682. Si Officium Romanum, & proprium sint ejusdem ritus; servari debere Rubricam x. de Translatione Festorum num. 6. S. R. C.

10. Jun. 1693. in una Galliarum ad primum dubium. Sint ejusdem Ritus, servari debere Rubricam x. De Translatione num. 6.) nempe si duo vel plura festa novem lectionum, simul eodem die veniant, fiat Officium de majori, id est de duplici, & semiduplici transferantur. At si omnino fuerint duplicia, vel semiduplicia, fiat de digniori, seu fortiori; & quæ minoris solemnitate sunt transferantur. Si forte per omnia in paritate æquali inveniantur, habeat locum officium particulare, & Romanum transferatur, prout decisum fuit 22. Januar. 1689. Vide num. 613. Quæ vero sint festa inter se digniora. Vide num. 513.

An Officium Translationis Patroni, de quo fit, ut de Apollolo, & de quo fit duplex per annum, præferri debeat alteri duplici per annum, & habere Vesperas integras in concursu? Responsum fuit exprimi casum, & doceri de Indulto recitandi Officium Translationis Patroni, S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide num. ant. Exprimi casum,) quia non est sufficienter expressus. Festa tamen secundaria Patronorum, si celebrentur cum solemnitate, habeant in se naturam duplicis majoris; secus vero minoris. Vide num. 1102.

Cum præter propriæ Ecclesiæ Dicationem fieri debeat Officium Dicationis Ecclesiæ cathedralis in urbe cum octava, extra urbem sine octava; quæsitum fuit, utrum extra urbem in Ecclesia, quæ propriam non habet Dicationem, fieri debeat octava Dicationis Ecclesiæ cathedralis? & responsum fuit negative; & Regulares degentes in civitate debere recitare Officium Dicationis cathedralis sub ritu duplici tantum sine octava ex Decreto edito die 5. Aprilis 1662. extra civitatem non tenentur neque ad recitationem Officii in die festo, ut alias pluries S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. In Urbe) & suburbanis. Vide num. 1130. Extra Urbem,) nempe in Diocesi, celebratur festum Dicationis, vel sub ritu primæ classis sine octava, vel sub ritu duplici minori apud Sæculares, ut in num. 728. Regulares degentes in Civitate sub ritu duplici tantum,) intellige secundæ classis, & sine octava, quo nomine includuntur etiam Moniales. Vide num. 4. 8.

Quæsitum fuit, si uno die occurrant plures Martyres, quorum Officium unum si semiduplex, & aliud simplex, utrum in Vesperis pro commemoratione Simplicis dicebatur sit antiphona Gaudet in Cælis de secundis Vesperis, ut exemplum est 16. Sept., & utrum idetur ibi regula, vel exceptio regulæ Rubricæ de Commemoratione num. 8. Et responsum fuit servandam esse Rubricam IX. de Commemoratione num. 8. nisi aliter assignetur in propriis locis, ut ibi docet eadem rubrica, S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Servandam esse Rubricam IX. quæ est. Commemorationes variantur, ita ut in Vesperis sumantur ex Laudibus, & in Laudibus ex primis Vesperis ejusdem communis, nisi aliter assignetur. Rub. Breviar. IX. de Commemor. Vide num. 1007.

Ut in Officio simplici Martyris, qui sanguinem non fudit, semper pro secundo responforio dicendum sit: Domine prævenisti, quæcumque occurrit feria, vel tantum dum occurrat feria VI. ? & responsum fuit dicendum esse responforium: Domine prævenisti in quocumque Officio Martyrum, qui perierunt non effuso sanguine S. R. C. 10. Jan. in una Galliarum.

Ut in Antiphona B. M. V. Ave Regina &c. semper dici debeat die 2. Februarii, etiam si festum Purificationis, transferatur, vel habeat octavam? & ad utrumque responsum fuit, affirmative juxta Decretum Sacræ Congregat. emanatum 11. Januar. 1681. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide num. 520.

Die octava Sancti proprii cadente in festum Conceptionis B. M. V. & Dominica secunda Adventus die 7. Decem. utrum in primis Vesperis B. M. primo loco fieri debeat commemoratio de Dominica Adventus, & postea de die octava Sancti proprii? & responsum fuit occurrente Dominica secunda Adventus die 7. Decem. cum festo Conceptionis B. M. V. & die octava Sancti proprii, Commemorationem fieri, primum de hac, deinde de Dominica, juxta dispositionem Tabellæ secundæ de Concurrentiæ Dominicæ majoris, sive primæ vel secundæ classis cum die octava, ut ubi Regula tertia, quemadmodum præcise docet Rubrica Breviarii Romani de Commemoratione

ne num. 11. S. R. C. 10. Januar. 1693. in una Galliarum. Quemadmodum præcise docet Rubrica &c.) scilicet: De duplici fiat ante Dominicam, de Dominica ante festum semiduplex &c. Rubr. Brev. cit.

653 Quando dies octava Sancti proprii cadit in festum Præsentationis B. M. utrum transferendum sit Officium B. M. vel solum fieri debeat commemoratio diei octavæ Sancti proprii, ut in simili casu refert Gavantus fieri Regii de Sancto Prospero, cujus dies octava est festum Visitationis B. M. V. ? & responsum fuit transferendum esse festum Præsentationis juxta Rubricam x. de Translatione festorum num. 2. & in Tabella de Occurrentia, prout monet Gavantus sibi. 3. cap. 12. num. 20. ibi enim aliter decrevit, & specialiter indulgit Sacra Cong. ibi in gratiam festi Visitationis B. M. V. quod ibidem colitur de præcepto; unde cum privilegium sit locale, non potest extendi de loco ad locum ex Decreto Sacræ Congr. in principio Missalis Romani impresso. S. R. C. 10. Januar. 1693. in una Galliarum. Juxta Rubricam x. De Translatione.) prout monet Gavantus) festa enim tantum primæ, vel secundæ classis locum habent a die octava, excepta die octava Nativitatis Domini, & Epiphaniæ, quæ non cedunt neque duplicibus primæ classis. Rub. cit. Vide num. 610. & 660.

654 Quæsitum fuit: dum occurrit festum duplex infra octavam Corporis Christi cum Simplici, utrum nona lectio de Simplici sit legenda? & responsum fuit, legendam esse novam lectionem de Simplici in Officio de Sancto duplici infra octavam Corporis Christi, ut in Nuscana 12. Sept. 1671. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. An id faciendum in Officio de octava, consule num. 486. & 823.

655 Petitum fuit: si festum festivetur a populo, vel de præcepto, vel de devotione populi, ut Sanctus Ludovicus in Gallia, S. Rocchus &c. utrum dici debet tale Officium duplex majus, & lectiones primi nocturni legi de communi, etiam si in proprio de Scriptura currenti assignentur, & responsum fuit: Festum Sancti Ludovici indultum de præcepto in Gallia esse sub ritu duplici minori tantum, editis decretis die 15. Martii 1608. & 28. Novemb. 1609. propterea non esse dubitandum, quin recitari debeant lectiones, quæ assignantur de Scriptura, approbatis propriis secundi & tertii nocturni sub die 23. Feb. 1619. De Sancto Roccho, licet ejus festum fervetur ex devotione, attamen non potest de eo recitari Officium, & celebrari Missa, nisi in propriis Ecclesiis eidem Sancto dicatis, ex concessione Sacræ Congr. die 4. Jun. 1692. & clarius die 29. Novemb. ejusdem anni, & tunc dicendum est Officium sub ritu duplici primæ classis; S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide num. 241.

656 Quæsitum fuit: cum superest una Dominica post Epiphaniam, nec poni potest post Pentecostem, utrum si tota hebdomada ante Septuagesimam præter feriam secundam, quæ simplex habeat Officium, impediatur Officio novem lectionum, poni possit, & debeat in dicta feria secunda vel legi habeat homilia in Sabbato ante Septuagesimam? & responsum fuit; satis esse provisum per Rubricam Breviarii de Dominicis num. 6. & per aliam Rubricam propriam positam ante Dominicam primam post octavam Epiphaniæ, nempe in casu proposito, Officium de Dominica faciendum esse in primo Sabbato post octavam Epiphaniæ festo duplici, vel semiduplici non impedito; alioquin scilicet si prædictum Sabbatum esset impeditum, faciendum in prima die post dictam octavam, quæ non reperitur impedita festo duplici; festum vero semiduplex in ea occurrens transferendum in primam diem similiter non impeditam; S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum.

657 Usus pileoli Parocho rheumate laboranti, & Eucharistiam infirmis deferenti, non intra civitatem & oppidum, spectat privative ad Episcopum concedere; S. R. C. 10. Jan. 1693. in Treviensis. Vide num. 261. & 663.

658 Occurrente vigilia Sancti Mathiæ Apostoli feria III. post Dominicam Quinquagesimæ omnino observandum est jejuniis, quod non potest anticipari, ratione carnis privii; S. R. C. 23. Jan. 1694. in Ariminens. Innoc. XII. confirmante. Non potest anticipari) nisi ex Indulto Sedis Apostolicæ, ut sponte disposuit Benedictus XIV. die 30. Jan. 1751. in Constit. quæ incipit: Prodiit jam dudum.

Tertiarii Sancti Francisci degentes in saculo possunt uti Breviario Ordinis Minorum, & illius Calendario conformari; S. R. C. 7. Aug. 1694. in una Ord. Min. S. Francisci. Tertiarii S. Francisci.) Quid statuatur, cum sint choro obligati; Vide num. 11. 1207. seq. & 1275.

660 Octava omnium Sanctorum tamquam dignior, præferenda est octavæ Dicationis Ecclesiæ; S. R. C. 5. Mar. 1695. in Sabinen. Tamquam dignior) & universalis; Vide num. 610.

661 Festus dies Sancti Caroli transferendus est juxta Rubricam de Translatione Festorum ob occurrentiam cum octava Dicationis Ecclesiæ ad diem sequentem; S. R. C. 5. Mart. 1695. in Sabinen. Cum octava dicationis.) Octava enim dies, licet non privilegiata, cedit tantum duplicibus primæ, vel secundæ classis; Vide num. 610. & 652.

662 In Ecclesiis beatæ Mariæ sub quocumque titulo dicatis, in feriali Officio debet fieri commemoratio de eadem S. Mariæ tamquam de Titulari, etiam si ejusdem Officium parvum in choro fuerit recitatum S. R. C. 23. Apr. 1695. in Fossanen. Debet fieri commemoratio.) Qualis vero commemoratio faciendæ; Vide num. seq. & 39.

663 Pro suffragio beatæ Mariæ in Ecclesiis eidem dicatis sub quocumque titulo, sive Assumptionis, sive Conceptionis &c. sufficit consueta antiphona: Sancta Maria succurre miseris &c. S. R. C. 23. Apr. 1695. in Fossanen. Vi. de num. ant.

664 Parochis ministraturis SS. Sacramentum infirmis, non est licitum de die, neque de nocte, uti parvo pileolo in delatione ejusdem per Civitatem, sub prætextu alicujus infirmitatis, absque speciali Sanctæ Sedis licentia; S. R. C. 13. Aug. 1665. in Januen. Per civitatem,) extra vero civitatem & oppidum ex consensu Episcopi; Vide num. 261. & 656.

665 Sacerdos, qui celebrat Missam conventualem, in qua chorus tenetur cantare Symbolum, non potest eam prosequi eo tempore, quo a choro cantare Symbolum S. R. C. 17. Decemb. 1695. in Januen. & antea 13. Sept. 1630. in Beneventana. A choro cantatur Symbolum) totum, organum enim non erit intermiscendum; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 28. num. 10.

666 Cum nonnullorum non rite sensum generalis Rubricæ Breviarii Romani titulo n. numer. 7. De Translatione festorum percipientium, obrepserit opinio, quod de festo transferendo, quod potest in sequentem diem immediate transferri, sit recitandum Officium ante alia æqualis ritus prius translata; Sac. Rit. Congr. ad retentionem Eminentissimi, & Reverendissimi D. Card. Petrucci supradictam generalem Rubricam omnino, & quocumque alio Decreto in contrarium non obstante, in casu proposito (servato ordine Calendarii) Officium de primo translato prius recitandum esse declaravit: Ita tamen, ut per hanc declarationem nihil penitus circa semiduplicia in Dominicis infra octavas occurrentia veniat immutandum, pro quibus prædictam generalem Rubricam tit. n. num. 5. pariter omnino servandam esse censuit, & ita servari mandavit S. R. C. 22. Decemb. 1696. in Decreto generali, & 1. Sept. 1703. in Camerin. Semiduplicia infra octavas occurrentia) Adde etiam ipsamet, die festi, vel in alia infra octavam, in qua Officium de festo duplici recitatum fuit; Vide num. 598. & alios ibi notatos.

667 Supplicatum fuit: in quanam parte altaris a Celebrante absque Diacono & Subdiacono sit candendum Evangelium pro benedictione solemnæ palmarum. Et responsum fuit, in cornu Epistolæ; Sac. Rit. Congr. 27. Apr. 1697. in Eugubina.

668 In Ecclesiis, in quibus occasione quadraginta horarum, expositum detinetur Augustissimum Sacramentum, congruentius abstinendum est a celebratione Missarum defunctorum, etiam si ex præscripto testarum essent celebrandæ; S. R. C. 27. Apr. 1697. in Eugubina. Occasione quadraginta horarum,) vel alia causa publica, & quid de aliis expositionibus, consule num. 1222. seqq. Ex præscripto festorum.) Privilegium altaris per Missas currentes, vel votivas de SS. Sacramento, adimpletur ex Const. Clementis XII. exhibitæ pro quadraginta Horis, quæ incipit: Effendo state fatte 5. 17. lata die 1. Sept. 1726.

In vigilia Epiphaniæ dici non possunt Missæ privatæ de

- Requiem S.R.C. 27. Apr. 1697. in *Panormitana*; Vide num. 830. & 932.
- 670 Officium semel in hebdomada concessum recitari potest die Sabbathi, si tota hebdomada sit impedita, & in tali casu omittendum Officium beatæ Mariæ in Sabbato S.R.C. 27. Apr. 1697. in *Panormitana*; Vide num. 717. seq.
- 671 Prima die mensis non impedita festo duplici, vel semiduplici, & in qua occurrit recitari supradictum Officium semel in hebdomada concessum, transferendo, vel etiam aliquando omittendo Officium defunctorum; S.R.C. 27. Apr. 1697. in *Panormitana*.
- 672 In Ecclesiis tam parochialibus, quam non parochialibus, ubi deest numerus cantorum, non potest celebrari in Sabbato Sancto unica Missa privata, loco solemnis, ut in eisdem Ecclesiis fiat benedictio tam luminis, & cerei, quam aquæ, attentis maxime decretis 11. Feb. & 11. Martij 1690. prohibentibus celebrationem Missarum privatarum, & unicam tantum Missam conventualem una cum Officio Sabbati Sancti celebrari præcipientibus; S.R.C. 13. Jun. 1697. in *Janua*. Attentis maxime decretis S. C. 13. Jun. 603. Missa privata:) solemnis vero etiam non cantata conceditur a Benedicto XIII. qui Cæremoniale parvum pro Ecclesiis minoribus promulgavit anno 1725. Vide num. seq. & 1308. Quid agendum, si eo die festum SS. Annuntiationis occurrerit. Vide num. 619.
- 673 Benedictio aquæ in Sabbato Sancto etiam sine effusione Olei Sancti, fieri non potest in Ecclesiis non habentibus fontem baptismalem, quamvis usus sit in hujusmodi Ecclesiis talem benedictionem fieri; S.R.C. 13. Jul. 1697. in *Janua*. Benedictio Aquæ in Sabbato Sancto (neque extra Sabb. Paschæ, & Pentecostes, quando aqua consecrata non habetur, num. 1307. seqq. Sine effusione Olei) ut est apud illos, qui ante fontis benedictionem Olea Sacra recipere non potuerunt; Vide num. 1307.
- 674 Ad removenda aliqua dubia quæsitum fuit, sub quo ritu in Hispaniæ regnis (excepta civitate Gerundiæ) sit celebrandum Officium Sancti Narcisi, & sub quo ritu ceteris casibus, quando a Sacra Congregatione non exprimat: & examinatis decretis, responsum fuit; Officium S. Narcisi recitandum esse in civitate, & diocesi Gerundiæ die 29. Octob. cum Missa sub ritu duplici primæ classis cum octava, die vero 18. Mart. de eo fiat commemoratio tantum, sicut quadragesimali tempore fit de simplicibus. In ceteris regnis autem Hispaniarum recitandum esse sub ritu duplici minori dicta die 29. Oct. S. R. C. 3. Aug. 1697. in *Hispalen*.
- 675 In Ecclesiis permittuntur altaria tantum antiqua Sanctis veteris Testamenti Prophetis dicata; S.R.C. 3. Aug. 1697. in *Imolen*.
- 676 Non est tollerandus usus, qui ab aliquibus servatur Feria vi. in Parasceve, incensandi iterum SS. Sacramentum post incensationem oblato, omittendo consuetam crucis incensationem, cum sit contra Rubricam illius diei, S.R.C. 3. Aug. 1697. in *Panormitana*; Vide num. 583. Rubricam illius diei) præcipientem, Episcopus incensat, fat oblata, & inde Crucem, & altare more solito; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 25. num. 33. Vide num. 705.*
- 677 In depositione defunctorum in verbis illis: *Non intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia nullus apud te iustificabitur homo*: quando est mulier, aut plures sunt defuncti, non possunt verba *servo tuo* immutari in *serva tua*, vel *servis tuis*, absque sacræ Rubricæ læsione, & servandum est rituale; S.R.C. 31. Aug. 1697. in *una Pæteoli diocesi Fanensi*, & 21. Jan. 1741. in *Calaguritana*.
- 678 Prima lectio secundæ nocturni in festo S. Thomæ de Villanova post verba, *Exalta pueritia. Compluto, quo missus fuerat*, statim addatur sequentia, ut *alumnus in Collegio majori Sancti Adelfonsi*. Et post verba, *ad quem que statim reversus est*, addantur, *Sacræ Theologiæ cursu confecto, adeo doctrina excelluit, ut in eadem universitate cathedram ascendere iussus philosophicas, theologicasque quæstiones mirabiliter explanaverit*, S.R.C. 31. Aug. 1697. in decreto Urbis, & Orbis.
- 679 Ante versiculum, qui dicitur Communio, cooperiendus est calix vero in anteriori parte, prout ante Confessionem; S.R.C. 1. Mart. 1698. in *Pragen*.
- 680 Cum Officia non sint eisdem ritus, Episcopus in sua

diocesi non potest minus digno fixam diem assignare; S. R.C. 15. Mart. 1698. in *Herbipolen*. Vide tamen recens decretum sub num. 1090. 1177. 1185. & 1195.

In expositione SS. Sacramenti, quæ fit ad instar processionis, quantitas luminum superati candentibus expositionem remittitur, & in altari pæter candelabris ad minus sex candelæ accendi debent; S. R. C. 17. Mart. 1698. in *Narnien*. Quantitas luminum:) videlicet viginti quatuor ad minus candelæ præter duo luminaria majora saltem in expositione quadragesima horarum; Clem. XI. Const. *Essendo state fatte*) Conf. Bened. XIII. & Clem. XII. §. 4. 1. Sept. 1736. Const. edita.

Festa ad libitum, quæ semper cadunt infra octavas Sanctorum, celebrari non possunt, attento decreto sanctæ memoriæ Innocentii XI. 24. Januar. 1682. emanato prohibentur alia festa ad libitum celebrari infra octavas; S. R.C. 15. Mart. 1698. in *Herbipolen*. Quæ semper cadunt:) non immutata lege Sanctorum ad libitum. Nunc datur exceptio; Vide num. 1182.

Si aliquod Festum sive duplex, sive semiduplex pro universali Ecclesia noviter a S. Sede Apostolica institutum, vel instituendum occurrit singulis annis eodem die cum festo diocesano eisdem ritus, debet Officium de festo institutum pro Ecclesia universali; S. R. C. 15. Mart. 1698. in *Herbipolen*. Officium de festo institutum pro Ecclesia universali:) modo addas, si major dignitas, vel solemnitas apparatus in officio universali exigatur; alioquin de illo diocesano, ut peragatur, docet aliud decretum urbis & orbis mandatum: Vide num. 776.

In Sanctorum Patronorum electione fieri non debent promissiones servandi diem festum patroni electi tamquam de præcepto, etiam si ab Ecclesia universali sub tali ritu non colatur; nam has promissiones, & vota non admittit, nec approbat, sed rejicit, & tantum ex devotione servari posse concedit, S.R.C. 15. Mart. 1698. in *Theatina*, & *Pinnen*. pro clero, & populo nonnullorum oppidiorum. In Sanctorum Patronorum electione, minus principalium, nam primus loci patronus habet etiam festivum de præcepto, ex Const. Urbani VIII. quæ incipit *Universa*; Vide num. 243. & 1130.

Consuetudo triginta annorum non habet vim ad hoc ut continuari possit recitatio Officii de aliquo Sancto in Ecclesia, in qua assertur ejus corpus, nisi doceatur, an sit descriptus in Martyrologio, & de ejus identitate constat, S.R.C. 5. Julij 1698. in *Collen*. Consuetudo triginta annorum:) neque antiqua & immemorabilis; Vide num. 1217. In Martyrologio Romano:) vel a Sede Apostolica concessio; Vide num. 629.

Si in feria III. Rogationum occurrat festum simplex, in Cathedralibus & Collegiatis non sunt cantandæ duæ Missæ; S.R.C. 5. Julij 1698. in *Collen*.

In absolutionibus in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum non est dicenda tota conclusio in oratione; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. in absolutionibus, (secus vero in Officio; Rub. Brev. de Officio def. Vide num. 593.

In expositione, & depositione SS. Sacramenti etiam causa devotionis non est addendum *Alleluja*. ad versiculum *Panem de Cælo*; S.R.C. 5. Julij 1698. in *Collen*. Non est addendum *alleluja*:) intellige extra tempus Paschæ, vel octavam Corporis Christi; Clem. XI. Const. *Essendo state fatte*, approb. Innoc. XIII. Benedict. XIII. & Clem. XII. die 1. Sept. 1736. edita num. 21. tunc enim addendum est *alleluja*.

Parochus duarum Ecclesiarum unitarum debet de ambarum Patrono & Titulari recitare Officium juxta Rubricas, maxime si Ecclesiæ sint peræque unitæ; S. R. C. 5. Julij 1698. in *Collen*. Juxta Rubricas:) videlicet primæ classis cum octava; Juxta Brev. n.

In anniversario occurrenti in festo duplici secundæ classis non potest cantari Missa de Requiem; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. In Anniversario:) quando vero concedatur; Vide num. seqq. & 16. seq.

In duplicibus primæ classis etiam presente corpore non potest cantari Missa defunctorum, & multo minus dicenda est una Missa privata deficientibus clericis in choro; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. In duplicibus primæ classis;) intellige festivis, & quæ sint vide num. 75.

- 692 Infra octavas privilegiatas non potest cantari Missa defunctorum in anniversario, & Officio solemnibus; S. R. C. 5. Jul. 1698. in *una Collen*. & 2. Sept. 1741. in *Aquen*. Infra octavas privilegiatas,) scilicet Paschæ, Natalis, Pentecostes, Epiphaniæ, & Corporis Christi; Rub. Brev. de *Officio*. Vide num. ant. & seq. ac 75.
- 693 In die anniversarii, & depositionis, non potest cantari defunctorum Missa loco conventualis; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. In die anniversarii, & depositionis.) Post tamen prima die mensis cantari Missa principalis generaliter defunctorum (extra Adventum, Quadragesimam, & Tempus paschale) si eo die non fuerit festum simplex, vel feria, quæ propriam habeat Missam, aut reassumenda sit Missa Dominicæ præcedentis, quæ fuit impedita, & infra hebdomadam non occurrat alius dies, in quo reassumi possit; quo in casu in Ecclesiis cathedralibus & collegiatis cantantur duæ Missæ, una pro defunctis, alia de simplici, vel feria, & in Ecclesiis non cathedralibus nec collegiatis una de die cum commemoratione generaliter defunctorum; Rub. Miss. tit. 5. num. 1.
- 694 Quando in mense Novembris sunt eadem die ponenda plura initia Prophetarum, dicenda est tantum unica lectio; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Dicenda est tantum unica lectio) pro præcepto adimplendo, poterunt etiam recitari tres lectiones simul ad modum unius; Rub. Brev. XXVI. De lectionibus num. 3. & 6. Vide num. seqq.
- 695 Non possunt poni plura tribus initiis Prophetarum unica die; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*.
- 696 Ubi sunt plura Officia habentia primas lectiones proprias, possunt omitti aliqua ex dictis initiis Prophetarum, occurrente legitima causa; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*.
- 697 In Dominicis Adventus, & Quadragesimæ, in quibus fit de duplici primæ classis, non sunt cantandæ duæ Missæ; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. In Dominicis adventus, & quadragesimæ:) intellige secunda, tertia, vel quarta, in quibus Officium & Missa festo duplici primæ classis non denegantur; secus vero de primis Dominicis, quibus nec Missa solemnis de duplici primæ classis occurrente conceditur; Rub. Miss. tit. 6. num. 1.
- 698 Si anniversarius anticipetur, aut postponatur per aliquot dies, potest dici Missa, ut in anniversario; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Potest dici Missa, ut in Anniversario) vel quotidiana; Oratio vero Deus Indulgentiarum &c.) non erit varianda: Vide num. 19. & 1279.
- 699 Officium defunctorum pro secunda die Novembris potest recitari defuncto præfente Episcopo ante Completorium diei festi omnium Sanctorum; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Ante Completorium:) intellige ante horam Completorii in choro dicendam solemniter. Cæremoniale enim ait: „ Interim Episcopus post Vesperas omnium Sanctorum, & Canonici paramenta deponunt; Mansionarii, seu Capellani, vel Seminaristæ in Secretario recitant Completorium; „ *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 10. num. 2.* An permittatur absente Episcopo, & quomodo, & quid statuatur de privata recitatione, consule num. 21.
- 700 Quando ab aliqua Congregatione dicitur totum Officium defunctorum, non debet illud dici, ut secunda die Novembris omittendo psalmos post Vesperas, & Matutinum positos in Officio defunctorum; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Omittendo psalmos.) Quando vero omittendi sint psalmi prædicti; Vide num. 1020. & 1066.
- 701 Occurrente festo S. Marci infra octavam Paschæ in Missa Rogationum non est dicendum *Credo*; S.R.C. 5. Jul. 1693. in *Collen*. Infra octavam Paschatis,) & in quacunque die etiam Dominica; Vide num. 612.
- 702 Deficiente Subdiacono pro Missa solemnibus, data necessitate, potest permitti per superiores, ut substituaturs constitutus in minoribus ordinibus, ad cantandam Epistolam, paratus absque manipulo; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*.
- 703 Sacerdos Missam celebraturus transiens ante altare, ubi sit populi communio, non debet permanere genuflexus, donec, & quousque terminetur communio, S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Quomodo vero debeat genuflexus, Vide num. 278.
- 704 In Ecclesia cathedrali, quæ habet privilegium recitandi Officium novem lectionum qualibet hebdomada non

impedita, non potest cantari unica Missa feriæ cum commemoratione Officii currentis, quando eo die occurrit feria, quæ habeat Missam propriam; S. R. C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Unica Missa:) sed una de Officio post Tertiam, altera de Feria post Nonam; Rub. Miss. tit. 3. num. 1.

Potest permitti, quod Hebdomadarius, aut alius Canonici post processionem in festo alicujus Sancti, stans ad altare majus benedicat populum, habens tantum superpelliceum, & stolam, sicut in aliis processionibus, in quibus circumferuntur aliquæ reliquiæ cum alba, stola, & pluviali; S.R.C. 5. Jul. 1698. in *Collen*. Vide num. 776. & 1038.

In feria vi. Parasceves thurificanda sunt oblata; sed post thurificationem oblato, non est iterum thurificandum Sacramentum, ob cuius tamen præsentiam non est omittenda thurificatio Crucis, sed Crux & altare thurificanda sunt eo prorsus modo, quo fit in aliis Missis, non omittis debitis genuflexionibus transeundo ante SS. Sacramentum; S. R. C. 5. Jul. 1698. in *Panormitana*. Crux & Altare thurificanda sunt, eo prorsus modo quo fit in aliis Missis) posito autem incenso sine osculo & benedictione; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 25. num. 33.* Crucem vero thurificat celebrans triplici ductu; Idem lib. 1. cap. 23. num. 4. Vide num. 675.

In transeundo de una ad alteram partem altaris in prima, secunda, & tertia Missa Nativitatis Domini, ferventur Rubricæ Missalis, quæ nullam præscribunt genuflexionem ante calicem esse faciendam; S. R. C. 2. Aug. 1698. in *Veneta*. Vide num. 604.

In expositione SS. Sacramenti, cantatis, seu recitatis versiculis, *Panem de Cælo* &c. Sacerdos insurgens non debet reiterare genuflexionem antequam recitet orationes: S. R. C. 2. Aug. 1698. in *una Urbis* & 6. Sept. 1698. in *Ravennaten*.

Si Episcopus suffraganeus accedens ad Ecclesiam defunctam cappam, tenetur ipse sustentare sibi caudam involutam brachio sinistro, & duostantare debent ire usque ad ostium Ecclesiæ; dignior vero illorum porrigere ei tenetur aspersorium, quo suffraganeus se ipsum aspergit, & pariter eum associant ad eumdem locum; S.R.C. 6. Sept. 1698. in *Veliterna*. Se ipsam aspergit.) Episcopus vero in propria diocesi, Capitulum, Magistratum, & circumstantem populum aspergit, postquam se laicali aqua munierit; & præfidi vel Gubernatori præfenti per contatum aspersorii porrigeret; *Cærem. Episc. lib. 3. cap. 3. num. seqq. & 32.*

Si Episcopus suffraganeus assistens concioni sedeat in presbyterio, concionatoris salutatio ei prius dirigi debet distincta ab illa Canonicorum, & Magistratus sæcularis; S.R.C. 6. Sept. 1698. in *Veliterna*.

Si Episcopus suffraganeus occasione functionum episcopaliumpaliu accedat cum cappa, debet se habere in faldistorio alias in sacrario; non potest tamen sibi deferri facere caudam vestis violacæ una cum elevatione fibriæ anterioris in plano pavimenti Ecclesiæ. S.R.C. 6. Sept. 1698. in *Veliterna*. Vide num. 708.

In die commemorationis omnium fidelium defunctorum in Ecclesiis cathedralibus vel collegiatis, ubi quotannis occurrit dies octava Dedicationis Ecclesiæ, Missæ private dicendæ sunt de Requiem, & cantandæ sunt duæ Missæ conventuales, una scilicet de die octavæ post Tertiam, & altera de Requiem post Nonam juxta Rubricas. Quando vero dies octavæ incidit in Dominica, omnes Missæ celebrandæ de die octavæ, & commemoratio omnium fidelium defunctorum transferatur in diem sequentem; S. R. C. 27. Sept. 1698. in *una S. Germani Montis Cassini*.

Vesperas Sanctorum Angelorum Custodum esse dimidiandas cum sequenti duplici minori; S.R.C. 27. Sept. 1698. in *una Ord. Capuc. Vesperas Angelorum esse dimidiandas*.) *una Ord. Capuc. Vesperas Angelorum esse dimidiandas*.) S. R. C. 20. 842. & 930.

Si incidat in eandem diem duplex Officium novem lectionum ritus æqualis, ritus unum, & Ecclesiæ universales, aliud vero ordinis Minorum, sit ambo transferantur: quodnam ex duobus debeat transferri? Quid vero dicendum, si sint ritus inæqualis; ut contingit die 12. Novembris, in qua occurrit festum S. Martini, quod est semiduplex, & festum S. Didaci duplex secundæ classis; S. R. C. 27. Sept. 1698. in *una Ord. Capuc. Vesperas Angelorum esse dimidiandas*.) S. R. C. 20. 842. & 930.

48 DECRETA SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS.

- 715 Responsum fuit ad primam partem Officium, quod ab universali Ecclesia celebratur, prius esse perfolvendum: ad secundam, Festa particularia majoris ritus festis minoris ritus præferenda esse, etiam in Calendario pro universali Ecclesia sint descripta; S. R. C. 27. Sept. 1698. in una Ord. Capuc. Pro prima parte hujus decreti vide contrariam modernam legem sub num. 1019. Pro secunda vero, omnia decreta habentur conformia. Vide num. 513.
- 716 Commemoratio de S. Dominico ex concessione Clementis P. X. ab eisdem facienda, quando sit Officium de S. Francisco, fieri debet tantum in Officio S. Francisci, quod semel in mense ab iisdem recitatur, post alias commemorationes, & quod in Officiis per annum semel in mense recitandi de SS. Bonaventura, Antonio Patavino, & Clara, non attendatur ordo dignitatis; S. R. C. 27. Sept. 1698. in una Ord. Capuc.
- 716 In consecrandis Virginibus servetur Pontificale, & quoad egressum in Ecclesiam exteriorem arbitrio Em. Archiepiscopi, circa modum accessus & recessus standum erit. Moniales vero per eandem portam exterioris Ecclesie accedere debent, ac recedere; S. R. C. 27. Sept. 1698. & antea 5. Julii ejusdem anni in Bononien.
- 717 Festum SS. Fabiani & Sebastiani una simul celebratur in illis in quibus S. Sebastianus est Patronus minus principalis; S. R. C. 12. Novemb. 1698. in Cremon. Alias resolvitur cum sit patronus principalis; Vide num. 29. & 916.
- 718 Festa duplicia, & semiduplicia translata præferenda sunt Officio S. Benedicti semel in hebdomada concessio sub ritu semiduplici omnibus Congregationibus Sancti Benedicti; S. R. C. 7. Febr. 1699. in Tarvisina. Hoc decretum est generale. Vide num. seqq. & 455.
- 719 Officium semel in hebdomada concessum, non potest recitari in Vigiliis ordinariis, & quatuor temporibus juxta alia decreta jam emanata; S. R. C. 7. Febr. 1699. in Tarvisina. Neque tempore Quadragesimæ, & Adventus, ac Feria II. Rogationum; Vide num. seqq. & num. 524.
- 720 Officium semel in hebdomada concessum recitari valet in Sabbato, quando fieri deberet de S. Maria in Sabbato; S. R. C. 7. Febr. 1699. in Tarvisina. Vide num. ant. & 670.
- 721 Pyxis, in qua proprio velo coopertum defertur SS. Viaticum infirmis, debet etiam cooperiri extremitatibus veli oblongi humeralis; S. R. C. 21. Mart. 1699. in Bergomen.
- 722 Dignitatibus vel Canonicis in Choro non debetur thurificatio triplici, sed duplici tantum ductu, non obstante quod ibi, amissis distributionibus, persona habens dignitatem, vel canonicatum incedat cum habitu Prototonarii in choro; S. R. C. 21. Mart. 1699. in Caballicon. Insula. Duplici tantum ductu. S. Rom. Ecc. Cardinali præsentate, unico ductu thurificantur; Vide num. 70. & 184.
- 723 Non licet Clericis ministrantibus thuribulum, seu naviculam Canonicis celebrantibus coram Episcopo genu illis flectere, sicut sit Episcopo; & Diaconus ministrans thus Canonico celebranti, ut benedictis, debet dicere: *Benedicite Pater Reverende*, & non *Pater Reverendissime*. S. R. C. 4. Apr. 1699. in una Burgi Sancti Sepulchri. Genu illis flectere) sed ante Canonicos stare debent inclinati, & naviculam Diacono tradere semiapertam; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 1. & lib. 2. cap. 3. num. 10.*
- 724 Infra octavam Sanctissimi Corporis Christi potest recitari Officium de duplici primæ & secundæ classis etiam translato, non autem in die octava, in qua nec etiam potest recitari de duplici secundæ classis occurrente; S. R. C. 30. Maii 1669. in Ulyssiponen. Vide num. 514. & 529. & num. 1008.
- 725 Non possunt Canonici in celebratione Missæ uti Palmatoria, vulgo Bugia; S. R. C. 11. Jul. 1669. in Vicentina.
- 726 Lampas ardens omnino retinenda est ante altare Sanctissimi Sacramenti, non vero supra valvas Ecclesie in choro de diametro opposito ante prædictum altare; Sac. Rituum Congregat. 22. Aug. 1699. in una Ord. Capuc. Lampas ardens.) Ante SS. Sacramentum Lampades impari numero ad mysticum sensum ordinantur, & ad minus tres accensæ tota die adsint; ad reliqua vero singularia altaria singulæ possunt lampades appendi; quæ quidem in præcipuis festis, saltem dum Vesperæ & Missa solemnis decantantur, continue ardeant; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 12. num. 17.*
- Dignitates nunquam debent Canonicis inservire; 727 S. R. C. 3. Octob. 1699. & 11. Jun. 1701. in Gerunden. Inservire,) licet præbendis inserviendi gaudeant. Vide num. 30. & 940.
- Conceditur primatus Fratibus Provinciæ S. Didaci novæ Hispaniæ in Indiis Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci disalceatorum nuncupatorum contra Fratres Augustinianos in Regno Mexicano, non solum in processionibus solitis, & sub propria Cruce, sed etiam in concionibus, disputationibus, concurrantia Prælatorum, aliisque actibus tam publicis, quam privatis, interveniente, vel non interveniente familia de Observantia: Tam in voce, quam in scriptis partibus accerrime informantibus auditis, ita respondit, & amplius dubium proponi vetuit, S. R. C. 13. Mart. 1700. annuente Innoc. XII. 4. Apr. ejusdem anni in Constit. quæ incipit. Emanavit.
- Cum festum Dedicationis Cathedralis extra civitatem celebratur sine octava, hæc annua celebratio per totam diocesim celebranda est juxta solitum, vel sub ritu duplici primæ classis, vel sub duplici minori; S. R. C. 10. Jun. 1700. in Curien. Vid. num. 647. Per totam diocesim,) exclusis Regularibus, & Monialibus. Vide num. 1220.
- Quando duæ octavæ simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis sub ritu duplici primæ classis, altera vero B. M. V. sub ritu duplici secundæ classis, recitandum est Officium infra octavam de Patrono principali cum commemoratione octavæ Beatissimæ Mariæ Virginis; S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien. Cum commemoratione octavæ B. M. V.,) etiam in die ipsamet octava; neque obstat, si octava esset universalis, & longe major dignitas reperitur, ut est in S. Maria. Vide num. 1274.
- Si in Dominica infra octavam Nativitatis Beatissimæ Mariæ Virginis, in qua celebratur festum SS. Nominis ejusdem B. M. V. sub ritu duplici majori, occurrat alicubi dies octava, translato festo dicti SS. Nominis, agendum est de die octava in ipsa Dominica: S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien. Agendum est de die octava;) intellige de octavis, quæ non sunt de B. Maria, qui in eo casu erit celebrandum festum de SS. Nominis sine commemoratione Nativitatis ejusdem; S. R. C. num. 595. & 602.
- In festo, & per octavam SS. Angelorum Custodum hymni ejusdem metri terminari non possunt, sicut terminatur eorum hymnus in Laudibus, per stropham; *Deo Patri sit Gloria, qui quos redemit Filius, & Sanctus unxit Spiritus, per Angelos custodiat*; S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien.
- Occurrente festo duplici minori, seu translato in die commemorationis omnium defunctorum Officium faciendum est de Sancto, Missæ vero celebrandæ de Requiem; S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien. Occurrente Festo,) quod non sit de præcepto audiendi sacrum, & vacandi ab operibus servilibus; Vide num. 44.
- In festo translationis Patroni principalis Cathedralis sub ritu duplici majori dici non potest Symbolum in Missa, tam in ipsa Ecclesia cathedrali, quam etiam per totam diocesim; S. R. C. 19. Jun. 1600. in Curien. Dici non potest Symbolum;) nisi ratione corporis, vel insignis reliquiæ; *Rubr. xi. Miss. de Symbolo*. Vide num. seq.
- In festis Sanctorum Martyrum & Virginum, quæ celebrantur sub ritu duplici majori, non est dicendum Symbolum in Missa, sed serventur Rubricæ generalis Missalis Romani, cap. xi. de Symbolo; S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien. Serventur Rubricæ generales,) in quibus legitur, In festis Sanctorum, quibus dedicata est Ecclesia, fia, & ubi habetur corpus, vel insignis Reliquia; *Rubr. cit.* Si altare, vel capella iisdem adesset dicata, tunc Symbolum in Missa solemni erit decantandum, licet de aliquo Sancto sub ritu semiduplici festum celebraretur; Vide num. 411.
- In Ecclesiis parochialibus ruralibus, in quibus per annum plerumque unus tantum Sacerdos celebrat, & sine cantu, potest dici Missa de Requiem, quando anniversaria ex Testatorum dispositione, recurrente obitus die, incidunt in festum duplex minus: Non tamen dicendum die-

diebus tertio, septimo, & trigesimo, sed servetur Decretum generale editum 5. Aug. anno 1662. quod incipit *Cum Sanctissimus*; S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien. Quod incipit *Cum Sanctissimus*,) in quo declaratur non posse celebrari Missas defunctorum. Vide num. 19. & seqq.

737 Ex privata devotione Parochianorum potentium sæpius per annum anniversaria post defunctis parentibus, fratribus, amicis, & aliis defunctis, potest in ruralibus Ecclesiis cantari Missa solemnis de Requiem in festo duplici minori, altera cantata de festo, ubi adsunt plures, vel saltem duo Sacerdotes, dummodo sermo sit de die vere anniversaria a die obitus; S. R. C. 19. Jun. 1700. in Curien. Vide num. ant. & 19.

738 Si feria sexta post Dominicam Passionis, in qua celebratur Officium septem dolorum Beatæ Mariæ sub ritu duplici majoris, occurrat festum primæ, vel secundæ classis, dictum Officium non est transferendum, sed omittendum. Item Dominica prima Octobris Officium SS. Rosarii, ubi adest altare, & Confraternitas ejusdem; S. R. C. 19. Junii 1700. in Curien. Vide tamen num. 481. in quo statutum esse transferri per posteriore Constitutionem Benedicti XIII. Cum hodie Officium de Rosario universaliter sit demandatum; ideo non omitti, sed transferri debet. Vide num. 988.

739 Festum semiduplex incidens in Dominicam infra octavam non privilegiatam, debet transferri immediate in feriam secundam non impeditam; licet sit reponendum quodcumque Officium etiam ex solemnioribus; S. R. C. 19. Jul. 1700. in Valentina. Incidens in Dominicam;) adde etiam, si occurrat in die festo, vel in duplici infra octavam. Vide num. 649.

740 Quadragesimæ, Adventus, & Vigiliarum temporibus, necnon in diebus Rogationum; occurrente aliquo festo duplici, vel semiduplici, non licet post Primam celebrare Missam prædictarum Feriarum, sed servandæ sunt Rubricæ; S. R. C. 22. Januar. 1701. in una Camaldulensium Montis Corona. Servandæ sunt Rubricæ,) videlicet post Nonam; *Rubr. Miss. de Feria*, & *Vig. num. 1.* An valeat contraria consuetudo, consule num. 1141. seq.

741 In die commemorationis omnium Fidelium defunctorum non potest celebrari Missa solemnis de Requiem post Primam, sed servandæ sunt Rubricæ; S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona. Servandæ sunt Rubricæ,) idest post Nonam; *Rubr. Miss. in prop. de Sanctis die 2. Novembr.*

742 Matutinum die commemorationis omnium Fidelium defunctorum non potest recitari in choro in die festivitatis omnium Sanctorum post Completorium, sed servandæ sunt Rubricæ; S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camaldulensium Montis Corona. Intellige absente Episcopo, & ubi consuetudo pro commoditate populi non adest. Vide num. 21. Pro privata vero recitatione vide num. 1201.

743 Benedictio publica sacrorum Cinerum prima die Quadragesimæ non potest fieri post Tertiam, sed servandæ sunt Rubricæ; S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona. Servandæ sunt Rubricæ,) scilicet post Nonam; *Rubr. Miss. in prop. de Temp. Feria 4. Civ.* An valeat contrarium pro consuetudine, vide num. 1141. seq.

744 Absque pluviali non licet non habentibus usum illius in die, & infra octavam SS. Corporia Christi peragere processionem cum SS. Sacramento; non posse tamen cogi, ut ejus expositio fiat cum pluviali ab ipsis non habentibus usum, statuit S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona. Non habentibus usum) aut etiam per particulares Ordinis Constitutiones. Vide num. 1315.

745 In Sacrificio Missæ non est adhibenda palla a parte superiori drappo serico cooperta; S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona.

746 Sacerdotes in Sacrificio Missæ congruentius utuntur cingulo lineo, quam serico. S. R. C. 20. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona. Cingulo lineo;) colore albo, vel saltem paramentorum. Vide num. 862.

747 Ante sacras Reliquias expositas ultra lampadem debent continuo super altare ardere saltem duo lumina, alias reliquiæ non exponantur. S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona.

748 Ante ostium Tabernaculi SS. Sacramenti retineri non potest vas florum, vel quod simile, quod prædictum Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

occupet ostium cum imagine Domini nostri in eodem inscripta, sed potest collocari in humiliori, & decentiori loco. S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona.

Regularium superiores, & Priores locales non veniunt sub nomine Ordinariorum, & consequenter non possunt assignare aliquam ex Dominicis Novembris pro recitatione Officii de Patrocinio B. M. V. quod multis in locis permittitur celebrandum in aliquo die Dominico præfati mensis a locorum Ordinariis eligendo. S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona. Hoc officium a Benedict. XIII. fuit assignatum pro statu Ecclesiasticæ Dominicæ secundæ Mensis Novembris.

In Missa conventuali dierum solemnum, quæ absque cantu & ministris celebratur, non est facienda translatio. S. R. C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corona. Absque cantu & ministris;) quid cum cantu, & sine ministris. Vide num. 314.

Ordini Eremitarum Disalceatorum S. Augustini provinciarum Franciæ permittitur horas canonicas cantu Gregoriano canendi facultas; S. R. C. 19. Jan. 1701. annuente Clem. XI. Constit. quæ incipit: Nuper a Congregatione Vener. Fratrum, data Romæ die 29. Jan. 1701.

An in Officio ad hymnum *Iste Confessor* pro Sanctis Confessoribus, quoties eisdem sex dies est assignata, quæ non est dies obitus, recitari debeat *Memento beatas scunders sedes*, eo quod revera Officium fiat de die obitus? & quatenus affirmative, an eadem regula servanda sit in Officiis Confessorum translatis, dummodo Officium sit de die obitus? *Et Sac. Rit. Cong. respondit Negative: & ita declaravit 11. Jun. 1701. in una Tertii Ordinis S. Francisci. Negative.*) Affirmative vero, si die immediate sequenti obitus Officium celebraretur, & dummodo festum a Capitulo diei præcedentis inchoatum fuit. Vide num. 541. Quid vero per octavam statuatur, consule num. 1110.

Sacerdotes etiam Regulares diebus, quibus propria Officia recitant sub ritu duplici, celebrantes in alienis Ecclesiis, quando peragitur festum cum solemnitate, & concursu populi, debent celebrare Missas conformando se ritui, & colori earundem Ecclesiarum; in aliis vero diebus possunt; sed quando prohibentur Missæ votivæ, vel defunctorum, debent se uniformare, saltem quoad colorem; S. R. C. 11. Jan. 1701. in una Tertii Ordinis S. Francisci. Debent celebrare Missas conformando se ritui &c.) Iterum præsens & sequens dubium, una cum alio tenoris sequentis, propositum fuit in Sac. Cong. 29. Januar. 1752. Utrum possit Sacerdos, qui habet officium duplex, celebrare Missam de Requiem, ubi non agitur de ritu duplici? Quæ dubia iterum confirmavit; præterea docuit generaliter teneri Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares, & se conformari ritus Ecclesiæ, in qua celebrant. Unde sequitur posse sine scrupulo Missas omnes privatas & solemnes celebrare, ac etiam defunctorum, ut in casu, ad formam decreti 23. Aug. 1704. sub num. 805. quod pugnare videtur cum alio 7. Maii 1749. sub num. 1228. Instituendo hanc sententiam Sacræ Congregationis, eamque sequendo servatur ex integro illa Missalis Rubrica, Quoad fieri potest Missa cum officio conveniat, respiciens potius Ecclesiam publicam, quam officium privatum celebrantis; *Tit. IV. de Missis Votivis, S. Mariæ, & aliis num. 3. Vide num. 1261.*

Sacerdotes exteri confluentes ad Ecclesias etiam Regularium, & celebrantes de Sanctis etiam Ordinis, quando festum celebratur cum solemnitate, & concursu populi, debent in Missis se uniformare cum Sacerdotibus illius Ecclesiæ, etiam Regularibus quoad Credo, & numerum orationum more duplicium, in aliis vero diebus possunt, si volunt; S. R. C. 11. Jan. 1701. in una Tertii Ord. S. Francisci. Ecclesiæ etiam Regularium;) comprehendunt etiam Moniales. Vide num. ant. & 757.

In Ecclesiis Regularium diebus Dominicis, quibus tam Regulares, quam exteri celebrant de Dominica, possunt exteri uti coloribus paramentorum, quibus utuntur Regulares ratione alicujus octavæ; & Regulares celebrantes in alienis Ecclesiis uti coloribus juxta ritum eorundem, & tam exteri in Ecclesiis Regularium, quam Regulares in alienis, possunt apponere commemorationem octavæ, ut supra, occurrentis, servata Rubrica de duqli-

- 756 duplici oratione habenda in Dominicis infra octavam; S.R.C. 11. Jun. 1701. in una Tertii Ord. S. Francisci. Vide num. ant. & seq. Servata Rubrica,) quæ est, in Dominicis infra octavas occurrentibus dicuntur duæ Orationes, una de Dominica, secunda de octava; Rub. Miss. Tit. VIII. num. 10.
- 757 Declaratio Sac. Rit. Cong. quod scilicet Regulares non possint recitare Officium octava Patroni principalis sine speciali indulto ejusdem Sac. Cong. comprehendendi etiam Moniales; S.R.C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina.
- 757 Moniales Ordinarii subiectæ non debent recitare Officium de octava Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, nec possunt ad libitum, & tantum tenentur recitare Officium prædicatum sub ritu duplici secundæ classis sine octava; S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina. Officium prædicatum;) etiam prima dies, & reliqua octava impedita sit. Vide num. cit. Moniales) in civitate degentes, an vero in diocesi. Vide num. 1235.
- 758 Prohibitio facta a Sac. Rit. Congr. in declaratione, quod Sacerdotes Sæculares etiam Capellani, qui licet recitaverint Officium semiduplex, vel simplex, vel feriale, non celebrent Missam de Requiem in Ecclesiis Regularium, in quibus recitatum sit Officium duplex de non præcepto: vel de aliquo Sancto eorumdem sui Ordinis, intelligi etiam debet pro Ecclesiis Monialium; S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina. Vide num. 467. & 752.
- 759 Facultas celebrandi cum Missali Romano concessa a S. Rit. Cong. pro Capellanis Monialium, intelligi debet pro omnibus, & singulis, qui ex debito tenentur celebrare in Ecclesiis ipsarum Monialium, dummodo celebrent cum Missali Romano; S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina. Vide num. 893.
- 760 Impedito, aut nolente Episcopo celebrare, & alias functiones explere, spectat non ad Vicarium generalem, aut ad Canonicum hebdomadariam, sed ad primam Dignitatem, eaque impedita gradatim ad alias, ejus vices supplere; S.R.C. 11. Febr. 1702. in Gerunden. Alias functiones.) Vide num. 14. 164. & 798.
- 761 Si Dominica infra octavam Ascensionis occurrat in die 4. Maii; tunc in feria secunda sequenti recitandum est Officium de Sancta Monica quod in dicta Dominica occurrit sub ritu semiduplici, non vero reponendum est festum Sanctorum Apostolorum Philippi, & Jacobi, quod sub ritu duplici secundæ classis occurrit die 2. Maii S.R.C. 16. Sept. 1712. in una Ord. Cælestinorum. Recitandum est Officium de S. Monica.) Hoc decretum est generale, & valet pro similibus; modo vero non habet locum pro S. Monica, ad duplicem ritum elevatam ex Decreto 26. Aug. 1730. Vide num. 508. & 645.
- 762 In prima & secunda Missa, quæ celebratur in die festo Nativitatis D. N. J. C. non debet fieri purificatio calicis; S.R.C. 16. Sept. 1702. in una Regni Portugallie.
- 763 Canonici Ecclesiæ Cathedralis interessentes concionibus, præsertim quadragesimalibus, debent esse induti habitu canonicali, dum sedent in propriis stallis; S. R. C. 25. Mart. 1703. in una Pomponii Stabite.
- 764 Sacerdotes non debent deferre manutergium super calicem tam eundo, quam redeundo ab altari; S. R. C. 1. Sept. 1703. in Pissaurien.
- 765 Festum duplex ante octavam non privilegiatam occurrens, alio majori festo duplici impeditum, est transferendum ad diem infra octavam proxime festo duplici, vel semiduplici non impeditam; S. R. C. 22. Sept. 1703. in Viennen. in Austria.
- 766 An Confraternitates Laicorum legitime erectæ in Ecclesiis Parochialibus, habeant dependentiam a Parocho in explendis functionibus Ecclesiasticis, non parochialibus? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Clement. XI. 12. Jan. 1704. confirmante Constitut. quæ incipit: Ad debitum. Vide num. seqq.
- 767 An Confraternitates Laicorum erectæ in Capellis, vel Oratoriis, tum publicis, tum privatis, adnexis Parochialibus Ecclesiis, ab eis dependentibus, habeant dictam dependentiam a Parocho quoad dictas functiones? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Clement. XI. approbante ut supra.
- 768 An Confraternitates erectæ in aliis Ecclesiis publicis,

habeant quoad easdem functiones aliquam dependentiam a Parocho, intra cuius Parochiæ limites sitæ sunt Ecclesiæ? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis, ut supra.

An Confraternitates erectæ in Ecclesiis Parochialibus quoad dictas functiones Ecclesiasticas, habeant dictam dependentiam a Parocho? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An benedictiones, & distributiones Candelarum, Cinerum, & Palmarum, sint de iuribus mere Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1704. Urbis, & Orbis. Vide num. 60. & 771.

An benedictiones Mulierum post partum, Fontis Baptismalis, Ignis, Seminis, Ovorum, & similibus, sint de iuribus mere Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; sed benedictiones Mulierum, & Fontis Baptismatis fieri debere a Parocho, S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An functiones omnes Hebdomadæ Sanctæ sint de iuribus mere Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet, S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vide num. 60. & 769.

An celebratio Missæ solemnis feria quinta in Cœna Domini, sit de dictis iuribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet, sed spectare ad Parochiam; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An prima pulsatio Campanarum in Sabbato Sancto sit de iuribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet, sed spectare ad Ecclesiam digniorem ad formam Const. Leonis X. la 22. §. 14. S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Ad formam Constitutionis Leonis X.)

Videlicet: Tam Regulares, quam alii Clerici Sæculares, etiam super hoc Apostolicæ Sedis privilegio muniti, die Sabbato majoris hebdomadæ, antequam Campana Cathedralis vel Matricis Ecclesiæ pulsaverit, campanam in Ecclesiis suis pulsare minime possint, & contradicentes pœnam centum ducatorum incurrant; Const. XXII. quæ incipit: Dum intra mentis §. 14. cujus initium: Et ut debitum, Romæ edita die 19. Decemb. 1516.

An celebratio Missarum solemnium per annum, sive pro vivis, sive pro defunctis, sit de dictis iuribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet, sed licere confratribus solemnioribus ejusdem Ecclesiæ vel Oratorii, ut in Brundusina sub die 1. Junii 1601. S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An expositio quadragesima horarum, & benedictio, quæ fit super populum, sit de dictis iuribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An expositio, quæ fit cum Reliquiis, vel Sacris Imaginibus, & benedictio, quæ cum eis fit super populum, sit de dictis iuribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, & quod ad benedictiones cum Reliquiis, & Imaginibus servantur Decreta; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vide num. 712.

An functiones in præcedentibus octo dubiis, videlicet a dubio quinto ad duodecimum expressæ, peragi possint in Oratoriis privatis, contradicente Parocho? Et responsum fuit: Satis provisum in Superioribus; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An in Oratoriis privatis Confraternitatum per Confratres statis horis recitari possint horæ Canonice cum cantu, vel sine, absque alia licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative, nisi aliter Ordinarius statuat ex rationabili causa; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vid. num. seqq.

An in Oratoriis privatis sit licita celebratio Missæ privatae, assentiente Ordinario loci, & contradicente Parocho? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Celebratio Missæ exceptis diebus in Bulla Benedicti Papæ XIV. expressis. Vide num. ant. & 619.

An Cappellani Confraternitatum possint populo denuntiare festivitates, & Vigiliis occurrentes in hebdomada absque licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vide num. 234.

- 782 An Parochus invitis Confratribus docere possit doctrinam Christianam in prædicis Ecclesiis, Oratoriis publicis, vel privatis a Parochia divisis, & separatis? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Docere doctrinam christianam.) Removeri autem exercitium Catechismi, & docendi pueros in Ecclesiis Confraternitatis non posse, statuit Sac. Congr. Trident. 29. Augusti 1722. in una Civitatis Mantuæ. Et, an Reclor Confraternitatis teneatur permittere, ut Parochus doceat in Oratorio doctrinam Christianam, vel possit hoc impedire? Responsum fuit: Arbitrio Ordinarii. S. Cong. Conc. Trid. 29. Augusti 1733. in una Diocesis Afoli, ex Regestis ejusdem S. Congregationis sub enantiato tempore signatis.
- 783 An in sæpe dictis Ecclesiis publicis Confraternitatum possint haberi publicæ Conciones etiam pro totum curriculum Quadragesimæ, vel Adventus cum licentia Ordinarii, & absque licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.
- 784 An in eisdem Ecclesiis posse celebrari Missa sive lecta, sive cantata ante Missam Parochialem, sive lectam, sive cantatam? Et responsum fuit: Negative, nisi aliter Episcopus disponat; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vide num. 234.
- 785 An ad Parochum spectet Officium funebre super cadaveribus sepeliendis in sæpe dictis Ecclesiis, & Oratoriis publicis Confraternitatum? Et responsum fuit: Affirmative, quando tumulandus est subditus Parocho, intra cuius fines est Ecclesia, vel Oratorium; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.
- 786 An intra ambitum earundem Ecclesiarum fieri possint Processiones juxta cujusque Confraternitatis institutum, absque interventu, vel licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vide num. seq. & 50.
- 787 An eadem Processiones fieri possint extra ambitum digitarum Ecclesiarum absque licentia illorum Parochorum, per quorum territorium transeundum est? Et responsum fuit: Negative; nisi adsit licentia Episcopi; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Vide num. ant.
- 788 An in dictis Processionibus Capellani Confraternitatum possint deferre Stolum? Et responsum fuit: Negative extra propriam Ecclesiam; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.
- 789 An Episcopo accedente ad Ecclesias publicas Confraternitatum, quæ non sint Regularium, neque proprium Rectorem Beneficium habent, porrigendum sit Aspersorium a Parocho, in cuius territorio sint sitæ diæ Ecclesiæ? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. An porrigendum sit Aspersorium a Parocho? Negative,) sed a primo de Capitulo Cathedralis. Vide num. 71.
- 790 An earundem Ecclesiarum, & Confraternitatum Rectores, & Cappellani possint Parochus, cessante alio speciali, ac legitimo titulo, & ex solo jure Parochialitatis compellere invito ad assistendum functionibus Ecclesiæ Parochialis? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.
- 791 An in sæpeditis Ecclesiis Confraternitatum, neque Parochialibus, neque Regularibus, retineri possit Sanctiss. Eucharistiæ Sacramentum sine speciali indulto Sedis Apostolicæ? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.
- 792 Præsupposita facultate retinendi, ut possit intra annum publice exponi, sine licentia Ordinarii? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis. Per annum.) Excipe octavam Corporis Christi. Vide num. 51.
- 793 An possit Parochus se ingerere in administratione oblationum, vel elemosynarum in sæpeditis Ecclesiis relictarum, vel Capsulæ pro illis recipiendis expositæ clavem retinere? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.
- 794 An in Ecclesia Parochiali Confratres, vel eorum Cappellani immisceri se valeant, invito Parocho, in ejusdem Ecclesiæ functionibus, sive Parochialibus, sive non Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An Confraternitates sive sint erectæ in Ecclesia Parochiali, sive extra illam, possint pro libito, & juxta uniuscujusque peculiariam statuta Congregationes suas facere, absque interventu, vel licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative, dummodo non impediatur functiones, & divina Officia; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An possint propria bona administrare, a tque de illis disponere absque ulla dependentia a Parocho? Et responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

Quando Parochus eisdem Congregationibus interfit de mandato Ordinarii, & tanquam ejus delegatus, an possit suffragium decisivum ferre, & quatenus affirmative? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.

An etiam suffragium duplex? Die 10. Decembr. 1703. prout infra respondit. Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis, Clem. XI. annuente supra omnia dicta dubia die 12. Januar. 1704. Constit. incip. Ad dubium.

Prima Dignitas præcise tenetur supplere partes Episcopi impediti in celebrandis Missis inferioribus, & peragendis aliis solemnibus functionibus ad ipsum Episcopum spectantibus; S. R. C. 19. Jan. 1704. in Cremonen. Prima dignitas,) eaque impedita aliæ successive. Vide num. 759. Idem declaratum fuerat 11. Febr. 1702. ad exclusionem Vicarii Generalis, & Canonici hebdomadarii, ac impedita prima Dignitate, pertinet ad secundam.

Quando plures adsunt Cathedrales unitæ, Officium Dedicationis cujuslibet Ecclesiæ cathedralis non debet recitari ab universo clero dioceseum unitarum, sed in qualibet respective diocesi debet recitari de sua propria respective Ecclesia cathedrali; S. R. C. 1. Martii 1704. in Viterbien.

An impedito Diacono, munus auferendi mitram, & gremiale Celebranti in Cappella Pontificia, & alia ejusdem Diaconi munera, spectent ad Subdiaconum, vel potius ad Cæremoniarum Magistros &c. S. Cong. respondit: Dilata, & ad Eminentiss. Ponentem ad mentem, & mens fuit, quod Eminentiss. Ponens certaret, ut Magistri Cæremoniarum abstineant in futurum ab imponendo & auferendo mitram, & gremiale in casu &c. nisi impeditis Diacono, & Subdiacono; S. R. C. 28. April. 1704. & iterum denegata nova audientia Præcæsis Cæremoniarum, servari hoc decretum statuit eadem S. R. C. 1. Jan. 1704. in Romana. Reperitur in Bullario Romano Clem. XI. Decreto IV. quod incipit Romana. Cum inter Subdiaconum. Tom. 8. Bull. Rom. Luxemburgi 1727. pag. 433.

In occurrentia festi Kalendarii particularis, & festi Kalendarii universalis cum paritate ritus, & sine excellentia majoris dignitatis, faciendum est Officium de primo, translato secundo; S. R. C. 12. Jul. 1704. in una Urbis, & Orbis dubiorum. Cum paritate ritus,) quid vero dicendum de Officio, quod celebratur cum magna festivitate, consule num. 513. 613. 978. 1016. & 1044.

Cruces altarium, seu processionum non sunt benedicenda de præcepto, potest tamen simplex Sacerdos eas benedicere privatim, & non solemniter; S. R. C. 12. Jul. 1704. in una Urbis Clem. XI. confirm. in suo Bullario part. 3. decr. 5. & reperitur in Bullar. Rom. tom. 8. Luxemburgi 1727. pag. 433. incipit Decretum Urbis: Fratres Josepho.

Licet proponere Spinam Domini Nostri Jesu Christi ab immemorabili, præsertim in Parasceve, capite scilicet aperto sub baldachino processionaliter propositam; S. R. C. 12. Jul. 1704. in una Urbis, & Orbis. Sub baldachino,) immo etiam cum velo humerali, & incenso. Vide n. 255.

In Ecclesia, ubi quotidie non cantatur Missa, si occurrat festum Patroni, seu Titularis diebus, quibus non potest de eo fieri Officium, potest nihilominus (diebus non exceptis a Rubr. Miss. tit. 6. de Translatione) cantari Missa de Patrono, seu Titulari, licet non cantetur altera Missa concordans cum Officio; S. R. C. 23. Aug. 1704. in una Ordinis Eremitar. S. Augustini. Diebus exceptis a Rubrica,) qui sunt Dominica prima Adventus, & Quadragesimæ, feria 4. Cinerum, Dominica Palmarum cum

tota hebdomada majori, Resurrectionis, & Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, die Nativit. Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, Miss. Rubr. de Transf. Essi. tit. 6. num. 1.

806 Religiosi celebrantes ex quacumque causa in aliena Ecclesia, ubi non agitur Officium duplex, & sunt Exequiæ pro aliquo defuncto, vel anniversaria, seu simile Officium pro defunctis, etiam ipsi Religiosi recitaverint Officium Sanctis duplicis, possunt se conformare cum Ecclesia, in qua celebrant. S. R. C. 23. August. 1704. in una Exem. Camald. Vide num. 752.

807 Non sunt omnittenda in suffragiis communibus commemoratione SS. Salvatoris, nec S. Crucis in eorum Ecclesiis titularibus. S. R. C. 23. August. 1704. in una Exem. Camald.

808 Quando in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, & Quinquagesimæ occurrit festum Purificationis B.M.V. in Ecclesiis eidem sub alio titulo dicatis, scilicet Annuntiationis &c. Missa solemniter post benedictionem Candelarum, & processionem debet cantari de Dominica. S. R. C. 23. Aug. & 13. Sept. 1704. in Catanien. De Dominica.) ad quam non accenduntur Candelæ ad Evangelium, & elevationem usque ad summationem peractam, ut fit in Missa Purificationis. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 16. num. 19. Vide num. 814. & 1031.

809 Parochi, Cappellani Confraternitatum, Sacerdotes, aliique Ecclesiastici, qui cotta induti interveniunt processionibus, funeralibus, deferant, sicut in aliis processionibus, biretum sacerdotale, non vero pileum, excepto tempore pluvie & noctis, prout disponit Rituale Romanum tit. de Processionibus, & ut sæpe resolvit S. R. C. quæ quidem pilei prohibitio non solum est pro Ecclesiastico sæculari, sed etiam regulari, licet sint Parochi cotta induti. Hæc decreta S. R. C. confirmantur a Clemente XI. 9. Decemb. 1704. in sua Constit. quæ incipit La Santità di Nostro Signore. Vide num. 8.

810 Si festum S. Marci occurrat in die Paschatis, processio cum litanis transferatur in feriam tertiam sequentem juxta Rubricam particularem Missalis; & si alicubi sit abstinencia, vel jejunatur, servanda est consuetudo a Regularibus. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Transferatur in feriam tertiam) una cum Missa Rogationum sine Gloria, & sine Credo. Vide num. 700.

811 Dignior e clero, a quo Celebrans in diebus Purificationis, Cinerum, & Palmarum recipit candelam, cineres, & palmam debet accedere ad altare sine stola, & genuflexus, sicut alii recipere candelam, cineres, & palmam a Celebrante, & osculari manum Celebrantis porrigentis candelam, & palmam. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Dignior e Clero:) intellige cum non sit Cathedralis Canonicus, aut Collegiatus, si pro isto adesset consuetudo. Vide num. 96. & 453.

812 Non est toleranda consuetudo quorundam, qui contra id, quod præscribitur in Missali, exponunt Hostiam consecratam reservandam a feria v. in Cœna Domini usque ad ipsius consumptionem in feria vi. Parasceve. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Quod præscribitur in Missali, idest, reponendus est Calix in capsula clausa, & clavi tuta. Rub. Miss. de feria v. in Cœna Domini.

813 Antiphona B.M.V. in fine Officii debet omitti in choro, quando immediate sequitur Missa, quæ in Ecclesiis non cathedralibus, & non collegiatis, sed in minoribus etiam Regularium, licet non cantetur a choro, sed coram clero legatur tantum a Celebrante, habenda est tamquam conventualis; & in festis secundæ classis debet omitti commemoratio S. Simplicii eadem die occurrentis, ut præscribitur in Rubrica Missalis tit. 7. num. 1. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Ut præscribitur in Rubrica Missalis &c.) nempe de simplici non fit commemoratio in Missa solemniter, sed in Missis tantum privatis, quando de eo in Officio facta fuit commemoratio solummodo ad Laudes. Rub. Miss. tit. 7. num. 1.

814 An, cum ex decreto S. R. C. emanato 11. Januar. 1681. dicenda sit antiphona Beatissimæ Virginis, Ave Regina Cælorum, cum V. Dignare me &c. in fine Completorii secunda die Februarii, licet transferatur Officium Purificationis, dici debeat in suffragiis) quando fit de Officio semiduplici &c. Verf. Ora pro nobis Sancta Dei Geni-

trix, cum oratione Concede nos famulos &c. & in Missa secunda oratio A cunctis, tertia ad libitum? & S. R. C. affirmative respondit 14. Febr. 1705. in una Ord. Capucc. Gallie. Verf. Ora pro nobis &c. cum oratione,) submissa voce a Celebrante dicenda. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 3. num. 15.

An in diebus, in quibus in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, vel Quinquagesimæ fit Officium Purificationis B.M.V. illis Dominicis occurrentis, debeant, vel possint PP. Capuccini iis diebus recitare idem Officium cum sola commemoratione, & non lectione Dominicæ in gratiam populorum ad suas Ecclesias accedentium? Et responsum fuit negative. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Negative.) Affirmative vero, ubi Purificationis festum est titulum primæ classis, Rubr. Brev. IV. de Dominicis n. 1. Vide num. 520. & 807.

An translato Officio Annuntiationis B. Mariæ, de qua potest fieri die 5. Aprilis omisso Officio ad libitum S. Vincentii Ferrerii, hac die occurrentis, satius sit celebrare Officium Annuntiationis vel hac die, vel sequenti, ut non omittatur Officium S. Vincentii? Et si hoc ultimum satius judicetur, an in diebus, in quibus celebratur 5. die Aprilis Officium translato Annuntiationis B. Mariæ cum feriacione diei, in qua transferatur, satius sit PP. Capuccinos illud celebrare hac die, omisso Officio ad libitum S. Vincentii Ferrerii in gratiam populorum, qui ad suas Ecclesias accedunt audituri Missam, & Officium de mysterio Annuntiationis; & inde etiam an translato Officio Annuntiationis juxta Romanas Rubricas in 4. diem Aprilis, debeant tamen, vel possint illud differre in sequentem diem 5. Aprilis, in diebus, in quibus tunc transferatur in hanc diem ob festum S. Ambrosii, quod celebratur 4. Aprilis propria ipsius obitus die? Et responsum fuit, quod quando transferatur solum Officium, & non solemnitas, tunc potest fieri de Sancto ad libitum occurrente. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Vide tamen posteriora decreta hodie observanda sub num. 1233.

An sub nomine Patroni loci, de quo juxta Bullam Gregorii XIII. Regulares tenentur recitare Officium sub ritu duplici primæ classis, veniat etiam Patronus Parochiæ, in qua commorantur; & S. R. C. respondit negative 14. Febr. 1705. in una Capucc. Gallie. Juxta Bullam) die 30 Decembris 1573. quæ incipit: Pastoralis Officii.

Quando dies anniversaria consecrationis Episcopi incidit in Dominicam primæ classis, infra hebdomadam majorem, in die Paschæ, Pentecostes, Nativitatis Domini, vel alio solemniori, non potest dici Missa de dicta consecratione, sed in ipsa Missa de die fieri debet collecta pro Episcopo sub una conclusione, ut disponat Cærem. Episcoporum. S. R. C. 4. Aprilis 1705. in Lycien. Dies Anniversaria consecrationis) pariter & dies anniversaria electionis. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 35. num. 1. Ut disponit Cærem. Episcop. videlicet; Si dies consecrationis venerit in die aliquo festivo, celebrabitur solemniter de festo cum paramentis festo convenientibus, & cum commemoratione pro Episcopo. Si vero venerit in die feriato, celebrabitur, prout in Missali, cum paramentis albis, & una tantum collecta pro Episcopo, videlicet Deus omnium Fidelium Pastor &c. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 15. num. 1. seq. Vide num. 865. & 1116.

In feria vi. post octavam Ascensionis, si occurrit festum novem lectionum, facienda est in Missa commemoratio illius diei, nisi festum fuerit ex solemnioribus juxta Rubricas. S. R. C. 4. Aprilis 1705. in Lycien. Festum novem lectionum.) Intellige etiam semiduplicia translata. Vide num. 633.

In Missa votiva SS. Sacramenti tertia oratio dicenda est ea, quæ secundo loco erit dicenda ratione temporis occurrentis, non vero ea, quæ est assignata secundo loco infra octavam ejusdem SS. Sacramenti. S. R. C. Apr. 1705. in Lycien. Ratione temporis occurrentis:) nempe secunda oratio in hac Missa votiva (ita & in aliis) quæ regulariter erit de festo semiduplici occurrenti, vel simplici, loquendo de privatis: in solemnibus enim non est facienda commemoratio festi: Tertia, quæ secundo loco ratione temporis occurrentis dicenda erit, nisi occurrerit Simplex. Ordo vero harum orationum erit sequens. Ab

octava Pentecostes usque ad Adventum, & a Purificatione (nempe usque ad diem secundam Februarii, licet festum Purificationis ultra hanc diem protrahatur) usque ad Quadragesimam, oratio erit a cunctis. Ab octava Epiphaniæ usque ad Purificationem, ut supra, Deus qui saluisti. A feria iv. Cinerum usque ad Dominicam Passionis, de feria currenti. A Dominica Passionis usque ad Dominicam Palmarum de Feria. Ab octava Paschæ usque ad Ascensionem, Concede nos famulos tuos, infra aliquas octavas, & in Vigiliis, in quibus jejunatur, de S. Maria, sed infra octavas Beatæ Mariæ, in Vigilia, & infra octavam omnium Sanctorum oratio dicitur de Spiritu Sancto, Deus qui corda Fidelium. Rub. Miss. tit. 9. de Orationibus. Vide num. seq. & 520.

821 Ex parte Magistri Cæremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Lycienis quaesitum fuit, an si festum Purificationis B.M.V. est transferendum, vel ratione octavæ diutius perseveret, est usque perseverare debeat Antiphona Alma Redemptoris Mater; an vero in hoc casu die 2. Februarii ad Completorium dicenda sit antiphona Ave Regina Cælorum? Et responsum fuit: quod servetur decretum S. C. emanatum sub die 11. Januar. 1681. ita S. R. C. 4. Apr. 1705. in Lycien. Vide num. 520.

822 An Officium Expectationis partus B.M.V. concessum sit omnibus regnis Hispano Monachæ subjectis, an solum aliquibus? Responsum fuit: Indultum Gregorii XIII. esse tantum pro sola Hispania; S. R. C. 4. Apr. 1705. in Lycien. Officium Expectationis) hodie extenditur etiam ad totum dominium Republicæ Venetæ, & alibi, ex decreto de die 23. Septemb. 1695.

823 Officia Sanctorum ad libitum, sive duplicia, sive semiduplicia, occurrentia in die, quo fieri debet Officium de Dominica anticipanda ante Septuagesimam, vel ante Dominicam 24. post Pentecostem, non sunt recitanda cum commemoratione dictæ Dominicæ, neque transferenda, sed potius omnittenda. S. R. C. 4. Aprilis 1705. in Lycien. Officium de Dominica anticipanda,) scilicet: Quando Septuagesima venerit in prima Dominica post octavam Epiphaniæ, tunc in primo Sabbato post octavam, non impedito festo novem lectionum, alioquin prima die post octavam, fiat Officium de Feria, in qua ponuntur Responsoria primi nocturni Dominica secunda post Epiphaniam, & tres lectiones legantur de homilia ejusdem Dominicæ, cum ejus antiphona ad benedictus, & oratione. Festum vero semiduplex in ea occurrens transferatur in primam diem similiter non impeditam. Rubrica Brev. post Dominicam Epiph. pro Dominicis vero post Pentecostem, quæ ad summum viginti octo, & ad minus viginti tres possunt esse; ut compleatur numerus trigenarius, servandus erit sequens ordo. Si Dominica post Pentecostem fuerint xxv. Dominica xxiv. post Pentecostem erit quæ est vi. post Epiph. Si fuerint xxvi. Dominica xxiv. erit quæ est v. & xxv. quæ est vi. Si fuerint xxvii. Dominica xxiv. erit quæ est v. & xxvi. erit vi. Si fuerint xxviii. Dominica xxiv. erit iii. & xxv. erit iv. & xxvi. erit v. & xxvii. erit vi. & ultimo loco semper ponitur quæ est in ordine xxiv. post Pentecostem, etiam si post Pentecostem aliquando non sint nisi xxiii. Dominica. Tunc enim xxiv. ponitur loco xxiii. & Officium xxiii. ponitur in præcedenti Sabbato, quod non sit impeditum festo novem lectionum; alioquin in alio præcedenti die non impedita, in qua fiat Officium de Feria cum commemoratione festi simplicis si occurrat, & in ea legantur tres lectiones de homilia Dominica, omisso lectionibus Scripturæ illius ferie, & in laudibus dicatur antiph. ad benedictus, & oratio de Dominica xxiii. Quod si tota hebdomada impedita sit festis ix. lectionum, etiam translatis vel aliqua octava, tunc in Sabbato legatur nona lectio homilia Dominica xxiii. & de ea fit commemoratio in laudibus tantum, cum antiph. & orat. prop. Rubr. Brev. de Dom. num. 4. Cum vera interdum contingat, ut Dominica iii. vel iv. vel v. vel vi. post Epiphaniam supersit, nec possit poni etiam post xxiii. a Pentecoste, tunc de ea fit Officium in Sabbato ante Dominicam Septuagesimæ. Rubrica Brev. de Dom. num. 5. Vide num. 639.

824 Infra octavam SS. Corporis Christi, occurrendo festo novem lectionum, non debet omitti nona lectio festi simplicis. In Officio enim tantum de octava omitti debet dicta lectio. S. R. C. 4. Apr. 1705. in Lycien. Vide num. 471. & 633.

In processionibus, & funeralibus debetur præcedentia Parochis supra Mansionarios, etiam Ecclesiæ cathedralis, incedentes sine Canonicis, & Capitulo: Mansionariis autem Ecclesiæ collegiate incedentibus absque Capitulo non est licitum deferre pelles super brachio in processionibus & funeralibus. S. R. C. 12. Sept. 1705. in Arcetina.

825 Si accedat ad Regularium Ecclesiæ Episcopus titularis suffraganeus ad celebrandum pontificaliter, non debent Regulares ei baldachinum erigere, quod nec in Ecclesiis suis, nec in exemptis diocesis, nec extra diocesim illi competet, quamvis accedat de licentia Ordinarii. S. R. C. 6. Mart. 1705. in Hildesheim. Vide num. 52. Cum multis Congregationibus, Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus concessum sit ab Apostolica Sede ut semel, vel pluries in singulis hebdomadibus, vel mensibus celebrentur varia Officia per annum, v. g. de SS. Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo festo duplici, vel semiduplici, hujusmodi indulta non habeat locum in feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec in Feria secunda Rogationum, nec in alia Feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum Officium Dominicæ. S. R. C. 20. Mart. 1706. in decreto generali Clem. XI. annuente suo Decr. VI. quod incipit. Circa Rubricas cum S. R. C. Tom. 8. Luxemburgi 1727. pag. 434. Officium Dominicæ) anticipandæ juxta Rubricam Breviarii de Dominicis tit. IV. num. 3. seqq. Vide num. seqq. 524. & 1024.

826 Dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro Officiis semel in hebdomada, vel in mense recitandis, intelligitur etiam dies, in quo ponendum est Officium de festo duplici, vel semiduplici translato, nec non dies octavæ est impeditus respectu talium Officiorum. S. R. C. 20. Mar. 1706. in decreto generali Clem. XI. annuente, ut in num. præced. §. Secundum. Dies octavæ:) intellige etiam infra octavam. Vide num. 717. & 1084.

827 Regulares absque speciali privilegio, sed sola communicatione aliarum Religionum, non possunt addere nomen Sancti fundatoris in Litanis, & Confiteor, nec recitare Officium, & Missas concessas aliis Religionibus. S. R. C. 20. Mart. 1706. in decreto generali, Clem. XI. confirmante; ut supra num. 829. §. Tertium. Communicatio privilegiorum? etiam si esset amplissima. Vide num. 512.

828 Missa ad postulandam gratiam bene moriendi demandatur apponenda in Missali Romano post Missam pro remissione peccatorum, & in Rubricis generalibus in tit. de Coloribus paramentorum sub colore violaceo, ac propterea in Gradualibus ad cantum chori in eodem cantu, & tono, qui in antiquis habetur Feria iv. Dominicæ primæ, & Sabbato Dominicæ tertie in Quadragesima, & in Dominicis iv. v. xx. & xxxi. post Pentecostem. S. R. C. 20. Mart. 1706. Clem. XI. annuente die 27. ejusdem mensis & anni.

829 Dignitatibus, & Canonicis Ecclesiæ cathedralis convenit distinctio, tam quoad qualitatem paramentorum, quam quoad locum separandi pro Missis privatis respectu altaris tantum, aliorumque Sacerdotum eidem Ecclesiæ addictorum. S. R. C. 20. Mart. 1706. in Recineten. Præminentiarum. Vide num. 4.

830 Si Festum S. Marci Evangelistæ occurrat in Feria secundam post Dominicam Resurrectionis, & similiter Festum SS. Apostolorum Philippi & Jacobi in Dominicam in Albis, ac præterea juxta Rubricas utrumque sit transferendum, prius transferri, & reponi debet Officium Sancti Marci. S. R. C. 17. Jul. 1706. in una Urbis, & Orbis, Clem. XI. annuente in Decreto VIII. quod incipit. Cum anno 1107. Vide num. 463.

831 Quamvis PP. Capuccini Conventus Leodien. ex consuetudine plusquam centum annorum soleant facere Officium duplex majus de S. Servatio Episcopo 13. Maii, quia est patronus principalis Parochiæ, in qua morantur, & est Festum devotionis in populo; nihilominus declaratum, & decisum fuit, non licere prædicis PP. Capuccinis continuare recitationem dicti Officii, nec in alium diem transferre, quando ab alio majori Festo contingit esse impeditum. S. R. C. 28. Aug. 1706. in una PP. Capucc. Provincia Leodien.

834 Declaratum fuit non licere PP. Capuccinis, nec aliis cuiusvis ordinis Regularibus, qui non utuntur Breviario PP. Minorum Observantium, in usum deducere Rubricam in dicto Brev. anni 1656. num. 15. his verbis expressam: *Quando autem plura Officia de præcepto eodem die in aliquibus locis ita fixe occurrant, ut translatio alicujus, seu aliquorum sit perpetua, tunc prima dies proxima non impedita assignanda censeatur in perpetuum pro die propria festi translata respectivo.* Siquidem concessio facta utentibus Breviario Minorum non extenditur ad non utentes. S.R.C. 28. Aug. 1706. in una Capucc. Provincia Leodien. Non extenditur ad non utentes. Hodie hæc constitutio est universalis, ita ut, etiam inconfluta Sacra Congregatione, dies proxime non impedita censeatur propria. Vide num. 1090. & 1195.

835 Occurrente Vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistæ in die festo SS. Corporis Christi, anticipato jejuniis Vigiliæ prædictæ in diem 22. Jun. ad formam Constitutionis Urbani VIII. emanatæ 13. Oct. 1638. an debeat in Officio diei 22. prædictæ ejusdem Evangelii nona lectio recitari, & in Officio, & in Missa de eadem fieri commemoratio? Eadem Sac. Rit. Cong. censuit nihil de eadem Vigilia in Officio, & Missa peragendum esse S.R.C. 18. Sept. 1706. approbante Clem. XI. 2. Octob. ejusdem anni. Ad formam constitutionis Urbani VIII. quæ incipit *Cum anno proximo venturo.* Vide num. 279.

836 Infra octavam Nativitatis Domini prohibentur Missæ votivæ privatæ, & pro defunctis. In Missis vero votivis solemnibus pro re gravi infra eandem octavam celebrandis, dicenda est Præfatio juxta Rubricam generalem tit. 12. num. 4. S.R.C. 25. Sept. 1706. & 25. Sept. 1714. approbante Clem. XI. in suo Bull. par. 3. Const. 20. & in Bullar. Rom. tom. 8. decreto 20. quod incipit. Cum occasione Missalis 5. Item prohibitum est, Edit. Luxemburgi 1727. pag. 437. Infra octavam Nativitatis, & alias quascumque privilegiatas. Vide num. 1102. Dicenda est præfatio juxta Rubricas videlicet *Ut dicatur etiam Præfatio propria in Missis votivis, si habeant, alioquin de tempore Nativitatis, ut in hoc casu, vel alia præfatio, ut in aliis.* Rub. Miss. gen. tit. num. 4. Vide num. 75.

837 Feria tertia Rogationum non dicitur secunda oratio Dominicæ. S.R.C. 25. Sept. 1706. in una Urbis, & Orbis. Non dicitur secunda oratio Dominicæ, sed *Concede nos* &c.), tertia Ecclesiæ, vel pro Papa. Rub. Miss. prop.

838 Occurrente Dedicatione Basilicæ Sanctissimi Salvatoris, vel SS. Petri & Pauli Apostolorum infra octavam Dedicationis aliarum Ecclesiarum, pro earum octava debet sumi alia oratio de communi, nempe *Deus, qui invisibiliter.* S.R.C. 25. Sept. 1709. in una Urbis, & Orbis. *Deus, qui invisibiliter,* quæ oratio non tantum in citatis casibus, sed in omnibus similibus, & in die ipsamet Consecrationis dicitur. Rub. Miss. & Brev. de Comm. Ded. Eccl.

839 Ecclesia cathedralis Ferentina cum fuisset pluribus in locis restaurata, & magna in parte renovata, & de illius consecratione signa nullibi apparet, neque aliæ probationes existerent, adhuc quia in præteritum, Festum Dedicationis fuerat celebratum, censuit Sac. Rit. Cong. non indigere nova consecratione, & statuit Dedicationis Festum posse transferri ab Episcopo ad aliam diem fixam amplius non immutandum. S.R.C. 27. Nov. 1706. in Ferentina. Vide num. 239.

840 Quotiescumque occurrerit apud Franciscanos dies octava S. Rosæ Viterbiensis in Dominica infra octavam Nativitatis B.M.V. fiat Officium de dicta die octavæ, pro tracto ulterius Festo Sanctissimi Nominis ejusdem B.M.V. S.R.C. 22. Januar. 1707. in una Ord. Min. Obser. Hoc decretum est generale. Vide num. 610.

841 An liceat PP. Capuccinis Civitatis Neocastri retinere, professionaliter publice deferre, & respective publice exponere in propria, & in alienis Ecclesiis statutam S. Antonii de Padua in Habitu Capuccino? Et an eidem PP. Capuccinis in publicis functionibus Ecclesiasticis tam intra propriam Ecclesiam quam extra & in Processionibus tam publicis, quam privatis liceat uti Vexillis, velis, palleolis, planetis, pluvialibus, vel similibus mobilibus, ubi sint depictæ, sculptæ, & impressæ imagines ejusdem Sancti Antonii cum Habitu Capuccino? Et an

eidem PP. Capuccinis subtus imagines ejusdem S. Antonii, vel S. Francisci de Assisio depictas, sculptas, vel impressas cum eorum Habitu, & Caputio, tam intra Ecclesiam, & Conventum, quam extra, & signanter in parietibus, & frontispicio eorum Ecclesiæ sint permittendæ inscriptiones indicantes, illas esse effigies Sancti Antonii de Padua, S. Francisci de Assisio cum veriore forma Habitus ipsius S. Francisci, vel potius sint delendæ, aut cancellandæ, ac in futurum prohibendæ in casu? Respondit ad primum, & secundum, Affirmative. Ad tertium quoad primam partem, Negative, & quoad secundam, Affirmative: & ita decrevit, & servari mandavit. S.R.C. die 22. Januar. 1707. in una Neocastrensi.

Super altare, in quo SS. Sacramentum expositum est, Crux de more collocari debet cum imagine Crucifixi apposita. S.R.C. 14. Maii 1707. in una Senarum. Crux de more collocari debet.) Hoc decretum, quod præcipue intelligitur tempore Sacrificii, ad eas tantum pertinet Ecclesias, in quibus Missæ, in altari ubi SS. Sacramentum expositum est, dici consueverunt. Vide num. 1104.

In secundis Vesperis de SS. Angelis Custodibus fieri tantummodo Commemoratio, non vero a Capitulo, de Translatione S. Claræ apud Franciscanos. S.R.C. 14. Maii 1707. in Bononien. Hoc decretum est universale. Vide num. 930.

In Ecclesiis dedicatis sub titulo S. Mariæ Angelorum, Officium de hoc Titulari celebrandum est die Assumptionis B.M.V. cum octava ejusdem. S.R.C. 14. Maii 1707. in una Parisien. In die Assumptionis.) Fratres Minores S. Francisci, & Capuccini diem secundam Augusti pro hoc officio rite habent electam. Vide num. 622. & 1234.

Canonicus Sacerdos præcedere debet Canonicum Diaconum, sed Subdiaconum anteriorem, habentem possessionem tam in stallis, quam in aliis omnibus functionibus intra, & extra Ecclesiam, & Canonicus Diaconus, vel Subdiaconus anteriorem habens possessionem, promotus postea ad Sacerdotium præcedere debet Canonico Sacerdotem ordine sacerdotali anteriorem. S.R.C. 27. Aug. 1707. in Sutrina. Præcedere debet.) Intelligitur, ubi præbendæ non sunt distinctæ. Vide num. 54.

Episcopus palmas benedicens, & Missæ assistens, non debet legere Epistolam, neque Evangelium, *Cum appropinquasset,* vel *Altare autem die post Passionem tam ex praxi Capellæ Pontificiæ, quam ex præscripto Cæremonialis Episcoporum.* S. R. C. 28. Apr. 1708. in Bracharen. Ex præscripto Cæremonialis Episcoporum) videlicet *Cantatis Epistola & Evangelio, prout in Missali, ab iis Ministris, qui in Missa ministraturi sunt: & iis omnibus, quæ cantantur. ab Episcopo in sua Cathedra sedente, lectis &c. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 21. num. 4.*

Dum Episcopus distribuit Candelas, Cineres, & Palmas &c. Celebrans, & Ministri debent federe capitibus cooperitis. S. R. C. 28. Apr. 1708. in Bracharen. Distribuit Candelas, Cineres &c.) Huc festio quoad Celebrantem, & Ministros in Feria quarta Cinerum solummodo habet locum. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 18.*

Episcopus assistens Missæ in Dominica Palmarum paratus, vel cum cappa, non debet sedere, neque genuflectere, sed stare discooperitus, dum cantatur Passio, & in casu impotentia debet abstinere ab interventu, saltem Missæ. S. R. C. 28. Apr. 1708. in Bracharen. Dominica Palmarum.) Adde & in aliis Feriis Passionem admitteantibus. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 26. num. 5.*

Canonici & Assistentes Episcopo parati, & illum ad altare comitantes in pontificalibus, ratione paramentorum possunt procedere per Ecclesiam cooperitis, non vero nudis capitibus. S. R. C. 28. Apr. 1708. in Bracharen.

Non potest Missa votiva de Spiritu Sancto, vel alia celebrari etiam ab Episcopo pro eligenda Abbatissa in festa duplici, vel Dominica. S. R. C. 28. Apr. 1708. in Bracharen. Vide num. 562.

In Vigilia Epiphaniæ non licet celebrare Missas privatias pro defunctis. Et quando per annum fit apud privilegiatos Officium de Immaculata Conceptione, vel sub alio titulo, vel de Sancta Maria in Sabbatho, vel de SS. Sacramento, si dicatur aliqua Missa votiva, non habens præfationem propriam, Præfatio debet esse de communi vel de tempore, si tunc specialis dicatur, non vero ea,

quæ est conformis Officio: & servetur Rubrica generalis tit. 12. S.R.C. 16. Jun. 1608. in Parisien. In Vigilia Epiphaniæ Vide num. 668. & 932. Servetur Rubrica generalis tit. 12.) idest *In Missis votivis dicitur etiam Præfatio propria, si propriam habeant: si vero non habuerint, dicitur Præfatio de tempore, vel octava, infra quam contingerit hujusmodi Missas celebrare: alioquin Præfatio communis.* Rub. Miss. cit. num. 4. Vide num. 590.

852 Episcopus celebrans Missam de Natali Dominica in pontificalibus, vel assistens cum pluviali, vel cappa, quæ eo die ob maximam solemnitatem numquam conveniret; ex quo sedens legit Evangelium, non debet genuflectere ad *Verbum caro factum est,* sed solum quando Diaconus illud cantat. S.R.C. 28. Sept. 1708. in Bracharen.

853 In die S. Laurentii Titularis alicujus Ecclesiæ cathedralis, vel matricis nullius diocesis non est recitandum Symbolum Apostolorum in aliis Ecclesiis ejusdem loci, sed tantum in Ecclesia propria. S.R.C. 23. Mart. 1709. in Perusina. In Ecclesia propria:) seu ubi aliqua Reliquia insignis asservatur. Vide num. 583. segg.

854 Celebratio Missæ solemnisi in diebus Nativitatis Domini, Paschatis, Resurrectionis, Pentecostes, & in die festo SS. Corporis Christi spectat private ad primam Dignitatem, seu primum de Capitulo. Eo autem absente, vel impedito, non potest alium in sui locum ad libitum subrogare, sed hujusmodi celebratio fieri debet private ab alio, qui immediate succedit, non vero ab hebdomadario. S. R. C. 23. Mart. 1709. in Compiana. Non potest alium in sui locum ad libitum subrogare) nempe substitutum, licet Archipresbyteri. Vide num. 14. & 164.

855 Celebratio Missarum in secundis Feriis Paschatis, Resurrectionis, & Pentecostes, ac in die Festivitatis S. Stephani Protomartyris, nec non in die Dominico infra octavam SS. Corporis Christi spectat ad secundum de Capitulo. S.R.C. 23. Mart. 1709. in Compiana. Vide num. ant. & seg.

856 Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in processione, quæ fit in festo SS. Corporis Christi, deferri debet ab eo, qui Missam celebrat, & idem fervandum in processione, quæ fit in die Dominico infra octavam, non vero deferendum est a primo de Capitulo, qui non celebravit; S.R.C. 23. Mar. 1709. in Compiana. Qui non celebravit.) An teneatur celebrare, Vide num. 118.

857 In Ecclesiis, in quibus celebratur festum S. Bartholomæi Apostoli die 25. Augusti cum octava, vel quia est Titulare earundem Ecclesiarum, vel ex alia ratione, & sic per necessesse festum S. Ludovici sub ritu semiduplici venit celebrandum die 26. dicti Mensis Augusti secunda die infra octavam S. Bartholomæi; quæritum fuit quando dies 26. sit dies Dominica, quæ non admittit Semiduplicia, an in tali casu Officium S. Ludovici sit transferendum: ad diem Lunæ immediate sequentem, licet impeditam alio Officio semiduplici, nempe die 3. infra octavam S. Bartholomæi? Et responsum fuit. Servetur Rubrica x. num. 5. de Translatione Festorum; S. R. C. 23. Mart. 1709. in Perusina. Servatur Rubrica X.) in qua legitur, „ Semiduplex occurrens in Dominica infra octavam transfertur in sequentem diem cum commemoratione octavæ, quæ si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum festum semiduplex veniens in Dominica transfertur post octavam; ita ut festum semiduplex infra octavam non transferatur, nisi in proxime sequentem diem; Vide num. 508.

858 Occurrente commemoratione Sancti simplicis in Feria secunda Quadragesimæ, quando dictum est Nocturnum Defunctorum, non debet in Missa quarto loco dici oratio: *Omnipotens sempiternus Deus, qui vivorum* &c. pro commemoratione defunctorum, sed sufficit tertia oratio, *A cunctis.* Quod si dicatur quarta *Omnipotens,* quinta erit ad libitum; S.R.C. 4. Maii 1709. in Pistorien. Quinta erit ad libitum;) non ex præcepto, sed ex congruentia in Missis vivorum; Vide num. 868. secus autem in Missis defunctorum; Vide num. 1102. Oratio vero ad libitum quænam dicenda, Vide num. 1107.

859 Occurrente commemoratione Sancti simplicis in Feria secunda post Dominicam Passionis, quando dictum est

Nocturnum defunctorum, in Missa dicenda est secunda oratio de Simplicibus tantum; S.R.C. 4. Maii 1709. in Pistorien. In Missa) feriali, & quando Officium erit de feria, secunda oratio dicenda est de simplicibus; non occurrente vero simplicibus, Ecclesiæ, vel pro Papa; numquam *Fidelium;* Rub. gen. T. V. num. 2. Vide num. 392.

Diebus infra octavam SS. Trinitatis, ubi est Titulus Ecclesiæ, & in festis infra dictam octavam occurrentibus, non debet ad primam dici Symbolum S. Athanasii; S. R. C. 8. Junii 1709. in Bracharen. Infra octavam;) In die festo, & octavo dicitur ex Rubrica Brev. ad Primam, ex resolutione sub num. 991.

Diebus sexta, & septima infra octavam SS. Trinitatis, ubi est Titularis, faciendum est Officium de die secunda, & tertia infra octavam Corporis Christi, cum commemoratione Ss. Trinitatis, S.R.C. 8. Jun. 1709. in Bracharen.

Episcopi debent uti vestibus violaceis in die Annuntiationis B.M.V. quando occurrit in Quadragesima, excepta tota hebdomada majori, & feria vi. non vero eo die ad quem prædictum festum transfertur in Quadragesima: S. R. C. 8. Jun. 1709. in Bracharen. Episcopi:) Intelligere Sæculares, vel Regulares, qui utuntur rocchetto; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 3. num. 4.*

Cingulum tertium indumentum sacerdotale potest esse coloris paramentorum; S.R.C. 8. Jun. 1709. in Bracharen. Coloris Paramentorum:) sericum vero, an lineum; Vide num. 745.

Instrumentum bugiæ, de candela serviens Episcopo non potest esse materia Ordinis Acolytorum loco Candelabri, seu Ceroferarii; S.R.C. 8. Jun. 1709. in Bracharen.

Quatuor Dignitates, seu Canonici assistentes Episcopo ad Absolutionem ad tumulum, debent necessario esse Sacerdotes; S.R.C. 8. Jun. 1709. in Bracharen. Vid. n. 944.

Commemoratio in Missa pro consecratione Episcopi, quando ratione festi occurrentis dicitur Missa de festo habente plures commemorationes, debet uniri cum oratione Missæ, & dici sub unica conclusione, juxta Rubricam Pontificalis Romani de Consecratione electi in Episcopum, & Missalis Romani in fine post benedictiones; S.R.C. 8. Jun. 1709. in Bracharen. Dicitur Missa de festo: ideo propter ordinationes Episcoporum numquam mutatur Officium diei; dicitur tamen post collectam diei pro Officio consecrationis, collecta pro electo sub uno. Per Dominum nostrum &c. Pont. Rom. p. 1. de Concurr. electis in Episc. cap. Vide num. 817.

Feria v. in Coena Domini, cum Episcopus exit a Sacrorum custodia ad altare, non debent Canonici, qui eum parati associant, præcedere Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos paratos, qui eum comitantur sed debent sequi; S.R.C. 7. Jun. 1709. in Bracharen. Feria V. in Coena Domini:) intellige dum procedit ad Olei Sancti consecrationem. Pont. Rom. par. 3. de Officiis in v. Feria Coena Domini.

In Ecclesiis, ubi Titulus est Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum festum, quod transferri debet diebus, in quibus juxta Rubricas Missalis de Translatione festorum, possunt cantari duæ Missæ, una erit de die, alia de festo. Sed in Ecclesiis, in quibus non est obligatio cantandi Missam quotidie, cantari potest Missa solemnisi votiva de festo occurrente tantum; Sac. Rit. Con. 17. August. 1709. in Bergomen. Diebus, in quibus juxta Rubricas Miss.) Vide num. 264. & 804.

Quando tertia Oratio in Missa est ad libitum, & ex jussu Summi Pontificis, vel Episcopi debet apponi aliqua specialis Oratio pro publica indigentia, videlicet contra Turcas, seu ad petendam serenitatem, aut pluviam &c. hæc oratio debet recitari tamquam ex præcepto quarto loco, non omisa tertio loco illa, quæ est ad libitum, seu pro devotione Sacerdotis eligenda; S. R. C. 17. Aug. 1709. in Bergomen. Ad libitum:) dummodo sit ex Missali deprompta, Vide num. 1107.

In die Consecrationis, vel Tituli Ecclesiæ parochialis, non cathedralis, & per octavas non potest celebrari Missa Dedicationis, seu Titularis sua eodem ritu duplici, ac in parochiali, etiam in Oratoriis eidem Ecclesiæ parochiali subjectis, in quibus multi Sacerdotes celebrant; S.R.C. 17. Aug. 1709. in Bergomen.

- 871 De Titulo, & Consecratione parochialis Ecclesiæ, quæ quæ non est cathedralis, non debet fieri Officium in die, neque per oclavam, a Sacerdotibus, qui non sunt de clero parochiali, licet per eadem Parochiali degant; S.R.C. 17. Aug. 1709. in Bergomen. Vide num. 238.
- 872 Sancti Martyres in concurrentia Officii duplicis cum Sancto Confessore, non debent habere integras Vesperas propter majorem dignitatem, & nobilitatem. quam habet Martyr præ Confessore: neque hæc major dignitas, & nobilitas tribuenda est Confessori concurrentia cum Virgine; sic in concurrentia Officiorum æqualis ritus, quæ possunt accidere, Sanctus Confessor non habet integras Vesperas: aliter enim fit in prædictis casibus, quam fiat in concurrentia festorum Domini, B.M.V. Angelorum, & Apostolorum; unde antedictis primis concurrentiis standum est præscriptioni Rubricæ Breviarii Romani de Concurrentia Officiorum num. 2. quæ dicit Regulariter fit a Capitulo de sequenti; S.R.C. 14. Decemb. 1709. in una Ord. Capuc. Non debent habere integras Vesperas, nisi causa solemnitas apparens, & concursus populi; Rub. Brev. Rom. xi. num. 2. Vide n. 1079. Standum esse præscriptioni &c. Videndum. 521.
- 873 In festo SS. Cornelii, & Cypriani die 16. Sept. pro commemoratione S. Euphemie & Sociarum dicatur in primis Vesperis antiphona *Gaudet in celis &c.* & in Laudibus antiphona *Istorum &c.* Prædictæ tamen antiphonæ dicendæ non sunt, quando Officium SS. Cornelii & Cypriani transfertur, ex quo occurrat in Dominica: tunc enim in primis Vesperis Dominicæ dicenda erit antiphona pro dicta commemoratione *Istorum &c.* & in Laudibus antiphona *Vestri capilli &c.* S.R.C. 14. Decemb. 1709. in Ferraricn.
- 874 Cum nonnulla Officia propter perpetuam concurrentiam majoris dignitatis, seu solemnitatis, seu ritus perpetuam habeant translationem, & juxta Rubricas de Translatione festorum num. 6. in primam diem non impeditam semper transferenda sint, quæsitum fuit, an illa prima dies censenda sit propria illius translati sedes perpetua (juxta Gavantum *fest. 3. cap. 10. num. 13.* ita ut debeat de eo celebrari semper illa prima die, etiam si occurrat transferri aliud Officium ejusdem, vel superioris ritus? Responsum fuit negativæ, & servantur Rubricæ generales; S.R.C. 14. Decemb. 1709. in una Ord. Capuc. Rubricæ generales) Breviarii Tit. x. De Translatione festorum, Vide num. 1195.
- 875 In Vigiliis omnium Sanctorum si occurrat dici Missa de festo semiduplici, post orationem Vigilæ, tertia Oratio erit *A cunctis*, non vero de Spiritu Sancto. Et in Officio, non obstante commemoratione Vigilæ, debent in Laudibus fieri Suffragia communia; S.R.C. 21. Jan. 1710. in una Ord. Capuc. Tertia oratio *A cunctis*. In Missa vero Vigilæ Oratio erit de Spiritu Sancto; Rub. Miss. prop.
- 876 Quando altare fuit consecratum ad modum altaris fixi cum sacris sigillis, & unctionibus inter stipitem, & altare, si motus fuerit lapis superior, qui format mensam altaris, a suo stipite, tunc exccatur altare. Si vero fuerit consecratum ad modum altaris portatilis, non exccatur in quavis remotione, sed tantum, quando frangitur sepulcrum Reliquiarum; S.R.C. 21. Jun. 1700. in una Ord. Capuc.
- 877 De Patrono, seu Titulari Ecclesiæ debet fieri Officium sub ritu duplici primæ classis cum oclava a clero eidem adscripto, etiam si Ecclesia non fuerit consecrata, sed tantum benedicta; S.R.C. 21. Jun. 1710. in una Capuc.
- 878 Quando in Missa solemnè ministratur sacra Eucharistia clericis, vel laicis, reliqui de clero debent stare; S.R.C. 9. Maii 1711. in Catanen.
- 879 In civitate & diocesi Pisauriensi die 31. Augusti occurrit festum Dedicationis Cathedralis sub ritu duplici primæ classis celebrandum, & eadem die ab Ecclesia universali fit Officium S. Raymundi Nonnati; Item in eadem civitate & diocesi die 14. Septembris occurrit festum Sancti Terentii Martyris Patroni principalis civitatis, & diocesis sub ritu duplici primæ classis celebrandum, & eadem die ab universali Ecclesia fit Officium B. M. Virg. de Mercede sub ritu duplici minori. Supplicatur: Si prædicta festa altioris ritus venerint die sabbato, an Officium S. Raymundi, & B.M.V. de Mercede Vigore de-

creti Sac. Rit. Cong. emanati 14. Aug. 1684. & iterum 15. Octobr. 1696. in reformatione Calendarii Fratrum Minorum sint celebranda die Dominica sequenti tamquam die propria, vel debeant transferri in feriam proximam non impeditam? A Sac. Rit. Cong. fuit remissa hæc supplicatio ad D. Joannem Baptistam Gambarucci S. D. N. & Sedis Apostolicæ Sacrarum Cæremoniarum Magistrum, nimirum faciendum esse de Officiis de quibus agitur sub diebus respectivè assignatis etiam in occurso Dominicæ: S.R.C. i. Jul. 1712. in Pisauriensi. Officium B.M.V. de Mercede sub ritu duplici minori: tunc vero majori, ex concessione Benedicti Papæ XIII. 22. Mart. 1727. Vide num. 1090. 1161. & 1195.

Omnibus Fratribus, & Monialibus Ordinis Minorum 880 S. Francisci indulgetur, atque conceditur, ut in recitatione Officii Desponsationis B.M.V. cum S. Josepho fiat ab ipsis commemoratio ejusdem S. Josephi tum in utriusque Vesperis, tum in Laudibus, & respectivè etiam in Missa cum antiphonis, & oratione sub die 9. Mart. pro Ecclesia universali approbata; S. R. C. 1. Jul. 1713. in una Ord. Min. Obs. Commemoratio S. Josephi: ante omnes alias occurrentes, five Domini sint, five Deiparæ; Rub. Brev. prop. Vide num. 977. & 1045.

In tertia lectione propria secundi Nocturni pro Sancto Pio Papa Quinto, post illa verba: *Multis a Deo ejus intercessione patratu miraculis*, addantur infra scripta, nempe: *Quibus rite probatis a Clemente Undecimo Pontifice Maximo Sanctorum numero adscriptus est.* S. R. C. 1. Julii 1714. in Decreto Urbis & Orbis, annuente Clemente XI. die 8. ejusdem mensis & anni in decreto, quod incipit: Cum Sacra Rituum Congregatio. Tom. 8. Bull. Luxemburgi 1727. pag. 437.

Officium S. Josephi Sponsi B.M.V. cum novis antiphonis, versibus, lectionibus primi nocturni, responsoriis, & capitulis, approbavit, & ab omnibus Christianis fidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, die 19. Martii in festo S. Josephi in posterum recitari, & in Breviario apponi mandavit S. R. C. 3. Febr. 1714. Urbis, & Orbis, annuente Clem. XI. sub die 4. ejusdem mensis & anni in decreto, quod incipit. Ad conservandam. Vide Tom. 8. Bull. Rom. edit. Luxemburgi 1727. pag. 437.

Decretum de die 5. Augusti 1662. ab Alexandro VII. approbatum, de Missis defunctorum non celebrandis in festo duplici, sed dicendis de dicto festo cum applicatione Sacrificii, a speciali Brevi, quod incipit, *Credite nobis*, iterum ab eodem fuit confirmatum, ac insuper statutum idem servari debere quoad Missas in altari privilegiatis ex obligatione celebrandas, & indulgentias per ejusmodi privilegia concessas animabus in Purgatorio existentibus suffragari, perinde ac si celebratæ fuissent Missæ defunctorum. Ac denique declaratum, Anniversaria, & Missas Cantatas de Requiem relictas ex dispositione Testatorum quotannis in die ipsorum obitus, etiam in duplici majori contingentis, in prædicto decreto die 5. Augusti 1662. edito minime comprehendendi, prout antea S. R. C. 15. Sept. 1714. Urbis & Orbis, annuente Clemente XI. 29. ejusdem, & antea 22. Novemb. 1664. in una Novarien. Vide Bullar. Rom. Edit. Luxemburgi 1727. pag. 437. in decreto, quod incipit: *Cum occasione Missalis §. Prædictum.* Vide num. seq. 19. & 75.

Clemens XI. Sac. Rit. Cong. decreta de die 5. Aug. 1662. & 21. Novemb. 1664. alio Brevi, cujus initium, *cum sel. rec.* confirmavit, & Alexandri VII. dispositionem de die 22. Januarii 1667. quoad Missas in altari privilegiato ex obligatione celebrandas, & indulgentias per hujusmodi privilegia concessas animabus Purgatorii suffragari, perinde ac si celebratæ fuissent Missæ de Requiem, extendit ad altaria non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius, vel longius tempus, ac non in omnibus, sed aliquo, vel aliquibus tantum hebdomadæ diebus, nunc & in futurum quandoque privilegiata. Quod quidem confirmatum fuit a S.R.C. 15. Sept. 1714. Urbis & Orbis, annuente Clem. XI. 29. ejusdem, in decreto XX. §. Deinde sel. recor. ut in num. ant. Vide num. ant. & seqq. nec non 75.

Declaratione Alex. VII. 22. Januarii 1667. & Clem. XI. 23. Sept. 1669. circa Missas defunctorum in altari pro-

animabus Purgatorii privilegiato non celebrandas, licet loquantur tantum de festis duplicibus tamen intelligenda sunt etiam de diebus Dominicis, & infra octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus, licet a festo duplici non impediatur, adhuc tamen Missæ defunctorum juxta Rituum Ecclesiæ celebrari nequeant, quatenus nimirum Missæ, quas iisdem diebus celebrare licitum est, servata cæteroquin privilegiorum forma, ad altaria privilegiata celebrarentur. S. R. C. 15. Sept. 1714. Urbis & Orbis, annuente Clem. XI. 29. ejusdem, in decreto XX. §. Tandem proposito, ut in num. 882. & antea 3. Apr. 1668. Innocentio XI. Brevi, quod incipit: *Alias postquam 4. Maji 1688.* Vide num. 75. & num. 474.

886 Decretum a S.R.C. anno 1680. editum quo permittitur posse in Ecclesiis recitari Officia, & Missas celebrari de illis Sanctis, quorum Corpora, vel Reliquiæ insignes in iisdem asservantur, intelligendum est de Sanctis, dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis, & dummodo constet de identitate Corporis eorundem, vel insignis Reliquiæ, secus vero de Sanctis in eodem Martyrologio non descriptis, quorum tamen Corporibus, & Reliquiis ab Ordinariis locorum approbata debita fidelium veneratio exhibenda est, sed absque Officio, & Missa, sub pœnis de non satisfaciendo præcepto recitandi Officium, aliisque in Constitutione S. Pii V. contentis. S.R.C. 15. Sept. 1724. annuente Clem. 29. ejusdem, Urbis & Orbis, & antea 11. Augusti. 1691. approbante Innocentio XII. 19. Oct. ejusdem in Decreto XX. §. Decretum Bull. Rom. ut in num. 882. Dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis) vel a Sede Apostolica concessis; Vide num. 629.

887 Ad augendam fidelium venerationem erga Augustissimum Eucharistiæ Sacramentum, ejusque cultum in toto Terrarum orbe promovendum, prohibuit celebrari Missas votivas, vel pro defunctis infra octavam Corporis Christi, Sac. Rit. Congr. 15. Sept. 1714. Urbis, & Orbis, annuente Clemente Papa XI. 29. ejusdem, & antea 21. Junii 1670. Clem. Papa X. eadem die approbante V. Tom. 8. Bull. Rom. Luxemburgi 1727. pag. 437. Votivas vel pro defunctis: non comprehenduntur solemnes pro re gravi, vel pro defunctis, corpore præsentem; Vide num. 478.

888 Cum Festum S. Firminii Episcopi Medensis, & Confessoris a Clericis Regularibus Societatis Jesu civitatis Oeniponti diocesis Brixinensis die tertia Novembris sub ritu duplici minori celebratur; cumque eadem die aliquando occurrat commemoratio omnium Fidelium defunctorum: propterea ex parte Clericorum Regularium prædictorum Sac. Rit. Cong. humillime supplicatum fuit declarari. An occurrente festo S. Firminii eadem die Commemoratio omnium Fidelium defunctorum possint ipsi, aut etiam debeant transferre festum S. Firminii ad aliam diem non impeditam currentis octavæ, an vero non obstante Officio commemorationis defunctorum sit faciendum Officium de S. Firminio, ac saltem Missa solemnè dicti Sancti celebrari possit? Et responsum fuit: transferendum esse Officium S. Firminii; Eadem S.R.C. 11. Julii 1716. in una Brixinen. Vide num. 44. Hoc decretum est particulare; generale etenim habes sub num. 44.

889 Cum Sac. Rit. Cong. ne tam processus causarum Beatificationum, & Canonizationum, quam alii, qui in causis controversis confici possunt, per manus Notariorum variorum tribunalium dispersi vagarentur, usque ad annum 1629. eadem Sac. Cong. censuit omnes causas penes ipsam controversas, ac impotenter controvertendas, ab eaque cognoscendas, illarumque acta omnino spectare ad Notarium ipsius Sac. Cong. privative quoad omnes alios Notarios quorumcumque tribunalium; & ita observari mandavit, non obstantibus quibuscumque, quæ causæ, processus &c. quovis modo in ipsa S. Congregatione privative quoad omnes etiam Sac. Palatii Apostolici, & A. C. Notarios sub pœnis arbitrio ipsius Sac. Cong. infligendis cum ingerere sese audeant, & præsumant; Eadem S.R.C. 6. Jul. 1715. Clem. XI. approbante 13. ejusdem mensis, & anni in Decreto XXI. Tom. 8. Bullar. Rom. editione Luxemburgi 1727. pag. 438. Modus agendi causas, & processus, necnon taxæ Notariis statutæ, reperiuntur sub num. 500.

Ferrar. Bibliot. Tom. VIII.

Si festum Ss. Annuntiationis incidit in feriam v. majoris hebdomadæ, præceptum audiendi Missam, & abstinenti a servilibus non erit transferendum, sed omnino servandum in prædicta feria v. prout in Camerineni, pro Ecclesiis almæ Urbis mandatum fuit 20. Martii 1660. adeoque per Ordinarios locorum providendum, ut eo die pro civitate, degentium numero, plures Missæ privative ante celebrationem Missæ conventualis, pro præcepti adimpleto celebrandæ non desint; sed tamen propterea antiquus mos communis Cleri in Missa solemnè ejus diei, quo Ecclesia, Ss. Eucharistiæ Sacramenti institutionem, & memoriam recolat, summa religione hætenus observatus, nullo modo omitatur; S. R. C. 12. Sept. 1716. approbante Clem. XI. 27. ejusdem in ejus Bullario particulari par. 3. Decreto XXIV. quod incipit: *Cum Festum Ss. Annuntiationis; Vide Tom. 8. Bull. Rom. ut in num. præcedenti.* Officium & Missa Ss. Annuntiationis, quando transferri debeat; Vide num. 641.

In Ecclesia S. Mariæ in Porticu, ubi asservatur brachium S. Marcellini tantum (occurrentis die 18. Junii) faciendum est Officium etiam de S. Marco sub ritu duplici minori de Comuni plurimorum Martyrum; S.R.C. 7. Aug. 1717. in una Urbis. Faciendum est Officium etiam de S. Marco; quia non est patronus principalis præfatus D. Marcellianus, quod secus facere suadet decretum sub num. 25.

Licet Capitulo Collegiæ S. Joannis Baptistæ Modœstie Goronam ferream uno ex clavis D. Nostri Jesu Christi, ut pie creditur, in laminam, five circulum compacto exornatam, retinere intra Crucem, in qua fuit reposita simul cum aliis reliquiis, & publicæ venerationi exponere, etiam in altari majori, & processionaliter deferre, prout olim practicabatur; S.R.C. 7. Aug. 1717. in una Modœstie, Clem. XI. annuente 10. ejusdem mensis & anni in suo Brevi, quod incipit. Cum Modœstie, Tom. 8. Bull. Rom. ut in num. 888. pag. 440.

Ex parte Ecclesiæ S. Jacobi Incurabili Urbis quæsitum fuit, an Officium Visitationis B.M.V. die 2. Julii, in qua festum Dedicationis ejusdem Ecclesiæ occurrit, celebrari possit die immediate sequenti, etiam si fuerit dies Dominica? Secundo quæsitum fuit ex parte ejusdem Ecclesiæ, an item die immediate sequenti diei 1. Augusti, etiam Dominica, celebrandum sit Officium S. Petri ad Vincula, cum hac ipsa die occurrat octava S. Jacobi? Et Sacra Cong. rescripsit, faciendum esse de Officiis, de quibus agitur, in die immediate sequenti, etiam in occurso Dominicæ, propter perpetuum impedimentum in propria die, juxta alterum decretum Sac. Cong. 2. Julii 1712. Eadem S. R. C. die 20. Nov. 1727. in una Urbis. Propter perpetuum impedimentum; Officia enim perpetuo impedita assignanda sunt die prima sequenti non impedita, tamquam die propria, ut in decreto in hac sanctione citato, quod extat sub num. 487. servando ordinem & ritum a Rubrica Breviarii X. signatum, de qua consule num. 1090. 1161. & 1195.

Confessario, & Cappellanis tantum quarumcumque Monialium servitio addicis, licitum est Missas Sanctorum, de quibus ipsæ recitant Officium, celebrare, sed cum Missali Romano, & de communi, non vero Missas proprias eorundem Sanctorum variis Ordinibus concessas; S.R.C. 20. Novemb. 1717. approbante Clem. XI. die 1. Decemb. in Decreto generali contentas in ejus Bullario particulari par. 3. Decreto XXVIII. quod incipit Supplicationibus. Extat tom. 8. Bullar. Rom. edit. Luxemburgi 1727. pag. 441. Confessario, & Cappellanis tantum, aliis quoque Sacerdotibus, qui ex debito tenentur celebrare in Ecclesiis earum Monialium. Vide num. 758.

In Vigilia Epiphaniæ Missæ votivæ, & Defunctorum celebrari non possunt, S. R. C. 10. Decemb. 1718. in Eff. n. Missæ votivæ, & Defunctorum) privata. Vide num. 668. & 850.

Cum Tertiariæ Ordinis Capuccinorum Terræ Fani Diocesis Nonantularum, ob nondum constructionem earum Ecclesiæ, Missam in una ex Capellis Parochiæ audire soleant, cumque Feria v. majoris hebdomadæ in eadem Capella Missa solemnè celebrari nequeat, propterea pro facultate, ut ultra Missam Parochialem in altari majori decantandam alia privata in memorata Capella, ad spiritum

ritualem ipsarum consolationem celebrari possit, Sac. Rit. Congregationi enixe supplicaverunt, & eadem S. Congregatio, attentis circumstantiis, Oratricibus gratiam petitam concedendam esse censuit, quibuscumque Decretis in contrarium non obstantibus. S. R. C. 11. Martii 1719. *in una nullius Nonantula.* Hoc decretum est particulare, & gratuum. Vide num. 321.

897 In Missa S. Anselmi Archiepiscopi Cantuariensis, & Angliæ Primatis, quæ incipit: *In medio Ecclesiæ*, dicitur etiam *Credo*. S. R. C. 3. Febr. 1720. *in una Urbis*, & *Orbis ad instantiam Serenissimi Jacobi III. Magnæ Britannicæ & regis, approbante Papa Clemente XI. die 8. ejusdem mensis, & anni decreto 29. quod incipit.* Ad pias preces, *Tom. 8. Bull. Rom. edit. Luxemburgi 1727. pag. 441.*

898 Cum in universo Ordine S. Benedicti Officium semiduplex ad libitum S. Canuti Martyris die 19. Januarii obcurrentiam alterius Officii S. Agathonis Papæ, & Confessoris recitari minime valeat, ut idem Officium die fixa in ordine prædicto recitari possit, nempe die 20. Februarii, concedit S. R. C. 15. Martii 1721. *in una Urbis S. Benedicti.* Recitari possit non immutata tamen lege Sanctorum ad libitum. Vide num. 873. & 1214. Die xx. Februarii) sub qua respective elogium ejusdem Sancti in Martyrologio Monastico hodie ponitur. Vide num. 993. seqq.

899 Abbatissa, & Monialibus Monasterii S. Georgii Ordinis S. Benedicti civitatis Patavinæ, pro declaratione dubii circa modum celebrandi secundas Vesperas in festo S. Georgii titularis ipsarum Ecclesiæ, etiam parochialis, concurrentes cum primis Vesperis Dedicationis Ecclesiæ cathedralis, Sac. Rit. Congr. humillime supplicantibus, Sacra eadem Rit. Congregatio secundas Vesperas de S. Georgio ex integro celebrandas esse cum commemoratione Dedicationis Ecclesiæ cathedralis declaravit; Eadem S. R. C. 9. Aug. 1721. *in una Monialium S. Benedicti Civitatis Patavinæ.* Hoc decretum asservatur in archivio dictarum Monialium. S. Georgii Titularis (festum est primæ classis *Rub. Brev. duarum Tabellarum 6. Duplicis primæ classis.* Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis) secundæ classis, & sine octava. Vide num. 370.

900 Cum in directorio Divini Officii pro civitate, & diocesi Januensi impresso, sub prætextu decreti Sac. Rit. Congr. die 18. Octobr. 1884. super assignatione diei pro Officio Sanctorum die propria impeditis, prima dies non impedita pro hujusmodi Officio fixe fuerit assignata, cumque occasione similis impressionis multæ exortæ fuerint altercationes, propterea Sac. Rit. Congr. instantibus Ecclesiasticis civitatis Januensis, & præcipue, quia decretum prædictum suppositum est, & nunquam editum fuerit, in casu, de quo agitur, servandas esse Rubricas declarat, atque decrevit S. R. C. 29. Novemb. 1721. *in Januensi.* Vide tamen ultimam legem sub num. 1195.

901 Officium proprium SS. Nominis Jesu ab omnibus Christianis fidelibus, ipsi ad Horas Canonicas tenentur, sub ritu duplici secundæ classis, Dominica secunda post Epiphaniam recitari, & Missam respective celebrari debere indulget S. R. C. Novemb. 1721. *Innocentio XIII. annuente 20. Decemb. ejusdem anni.* Dominica secunda. An teneantur hodie Fratres Minores S. Francisci, & quid dictum sit de sequentia in Missa, require n. 913. & 1011.

902 In Missa S. Isidori die 4. Aprilis de communi Doctorum dicitur *Credo*; S. R. C. 25. Aprilis 1722. *in decreto Urbis, & Orbis ad pias Serenissimi Philippi Quinti Regis Catholicæ preces, & Ecclesiæ Hispanicæ, annuente Innocentio Papa XII. die eodem, & anno.*

903 Ad preces Archiepiscopi Januensis iterum porrectas super assignatione dierum fixorum pro Officiis plurium Sanctorum, quæ ob occurrentiam aliorum Officiorum majoris ritus in prædicta civitate, & diocesi propria die recitari nequeunt, Sacra Rit. Congr. quoad Officia tantum Sanctorum Canuti Regis & Martyris diem 6. Februarii, & S. Wenceslai Martyris diem 7. Octob. assignari, quoad reliqua Officia vero Rubricas de Translatione festorum servandas esse mandavit. S. R. C. 21. Aug. 1722. *in Januensi.* Hoc decretum in præsentem affirmative se habet in Officiis, quæ non sunt ad libitum, pro quibus dies proxime non impedita, propria censetur, negative autem in Officio Sanctorum ad libitum. Pro Officiis

plurium Sanctorum, de quibus Officiis solummodo potest Ordinarius assignare diem fixum extra octavas Sanctorum, & extra Dominicam, cum hoc tamen quod impedita die assignata, eo anno omittenda sint. Vide num. 1090. & 1214.

Episcopus deputatus administrator alterius Ecclesiæ 904 in functionibus pontificalibus, non gaudet omnibus illis præminentibus, & prærogativis, quibus fruuntur, & gaudent omnes alii Episcopi in propriis diocæsi; S. R. C. 22. Augusti 1722. *in Sarasinaten.* Vide num. seqq.

Episcopus, & administrator amovibilis Ecclesiæ vacantis, dum cantat Missam, & Vesperas in pontificalibus, non potest sedere super cathedra Episcopi elevata quatuor gradibus, parata cum baldachino, & postergali, nec uti potest baculo pastoralis; sed sedere debet super faldistorio prope altare, sine ipso baculo, S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Nec uti potest baculo pastoralis, quia non est in propria diocæsi. Vide num. ant. seqq. & 56.

Episcopus deputatus administrator amovibilis Ecclesiæ vacantis non potest concedere Indulgentiam quadraginta dierum sine speciali facultate Apostolica; S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Vide num. ant. & seqq.

Episcopo deputato administratori amovibili Ecclesiæ vacantis, dum assistit Missæ solemnibus, ab alio cantata, non debent Canonici facere circulos ad *Kyrie eleison, Gloria in excelsis, Credo, Sanctus, & Agnus Dei.* Et tunc sedeat in proprio stallo chori; S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Facere circulos. Modum faciendi circulos habes num. 921.

Pro Episcopo deputato administratore Ecclesiæ vacantis fieri non debet anniversarium suæ consecrationis, cum Missa cantatur per Capitulum, & Clerum; ejusque nomen non debet in Canone memorari per Sacerdotes celebrantes; S. R. C. 22. Aug. 1712. *in Sarasinaten.* Vide num. ant. & seqq. necnon 306.

Dum Episcopus deputatus administrator Ecclesiæ vacantis Missam cantat in pontificalibus, non debet poni super altare septimum candelabrum cum candelâ accensa; S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Vide num. ant. & seqq. necnon 69.

Dum Episcopus deputatus administrator amovibilis Ecclesiæ vacantis, cantat Missam in pontificalibus, non debent omnes Canonici sacris paramentis induti, sed tantum fungentes Officio Diaconi, Subdiaconi, & Presbyteri assistentis; S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Vide num. ant. & seqq.

Cum Episcopus administrator Ecclesiæ vacantis vadit ad Cathedralē, potest proprio arbitrio sumere cappam magnam, vel in ædibus superioribus Episcopatus, vel in ingressu Ecclesiæ, vel Presbyteri; S. R. C. 22. Aug. 1722. Vide num. ant. & seqq.

Episcopum administratorem accedentem ad Cathedralē, decet quod omnes Canonici excipiant in ædibus episcopalibus, non vero foli tres, aut quatuor ad portam Ecclesiæ; S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Vide num. ant. & seqq.

Diebus festis fieri debent publicæ orationes pro novi Episcopi electione ad formam Concilii Tridentini, & Cæremonialibus Episcoporum, licet adhuc Episcopus administrator; S. R. C. 22. Aug. 1722. *in Sarasinaten.* Ad formam Concilii Tridentini, & Cæremonialibus Episcoporum. Videlicet; Cum primum Ecclesiæ vacaverit, supplicationes, ac preces publicæ privatimque habeantur, atque a Capitulo per civitatem & diocæsim indicantur; quibus clerus, populusque bonum a Deo Pastorem, valeat impetrare; *Conc. Trid. sess. 24. in Decreto de Reform. cap. 1.* Conveniret, ut singulis diebus, vel saltem simul in hebdomadis, Religiosi processionaliter ad Ecclesiam cathedralē accederent, Litanias cantatas; & ibidem pias, & devotas orationes recitaret cum Canonici, & clero ejusdem Ecclesiæ cathedralis; *Cærem. Episc. lib. 3. cap. 38. num. 27.*

Officium SS. Nominis Jesu die 14. Januarii nec Monialibus SS. Corporis Christi de Bononia, nec Fratribus Minoribus aliarum Religionum non licere amplius, sed Dominicam secundam post Epiphaniam recitare; omnesque teneri sub pœnis de non satisfaciendo Officio divino, aliis-

que

que in Bulla S. Pii V. contentis, novissimo Decreto die 29. Novembris 1721. pro universalis Ecclesiæ edito se conformare; S. R. C. 28. Novemb. 1722. *in una Bononiensi.* Fratribus Minoribus. Observantes S. Francisci, eorumque Ministro generali subjecti hodie possunt die 14. Januarii celebrare festum prædictum ex Const. Benedicti PP. XIII. vivæ vocis oraculo exhibitâ, non obstante decreto pro Ecclesiâ universali; *Rubr. partic. Brev. Minor. S. Francisci num. 1.* Vide num. 900.

D. Bartolomeo Calimani Piovano della Chiesa parrocchiale, collegiata, & matrice di S. Maria Zobenigo di Venezia, umilmente rappresentata all' Eminentze Vostre; come è stato concesso dalla Santa Sede alla Serenissima Repubblica di Venezia l'indulto di celebrare la Messa, e recitare l'Offizio del Santissimo Redentore ogni anno nella terza Domenica di Luglio: e perchè in detta Domenica è sempre assegnato il giorno della Dedicatione della sua Chiesa, essendo doppio di prima classe, e l'Offizio suddetto doppio ordinario, supplica, e domanda all' Eminentze Vostre, se deve trasferire il suddetto Offizio del Redentore in altro giorno non impedito? Et Sac. Rit. Cong. censuit transferendum esse Officium Sanctissimi Redemptoris, juxta Rubricas, 27. Febr. 1723. *in Veneta.* Doppio ordinario. Modo Officium SS. Redemptoris ad duplicem ritum secundæ classis cum octava a Papa Clemente XII. fuit elevatum per totum Venetiarum dominium sub die 6. Aprilis 1737. Vide num. 1175. Juxta Rubricas; idest prima die non impedita festo duplici, vel semiduplici; *Rubr. Brev. de Transl. Vide num. seqq.*

Sacra Rit. Congregatio, instante Eminentissimo, & Reverendissimo Domino Cardinali Barbado Episcopo Patrono, censuit in fine sextæ lectionis pro Officio diei festi Sanctissimi Redemptoris, sub die 26. Aug. proxime præteriti, universo Dominio Serenissimæ Republicæ Venetiarum concesso, addi, & imprimi posse verba infra scripta: *Ut autem excepti beneficii recordatio, & cultus erga Salvatorem nostrum augetur in dies, Officium proprium, & Missam sub titulo Sanctissimi Redemptoris, quæ Innocentius XIII. Romanus Pontifex omnibus utriusque sexus Christianis fidelibus Venetiis existentibus, qui ad horas canonicas tenentur, singulis annis, Dominica tertia Julii recurrente recitanda concessit, Benedictus XIII. itidem Romanus Pontifex ad totum Statum & Dominium Venetiarum extendit: Si Sanctissimo Domino nostro visum fuerit: & Sanctitas Sua benigne annuit die 16. ejusdem mensis, & anni; S. R. C. 9. Decemb. 1724. in Patavinæ.* Hoc decretum servatur in archivio Cathedralis Patavinæ.

Benedictus XIII. 28. Aprilis anni 1726. ritu solemniter consecravim sacrosanctam Basilicam Lateranensem, ejusdem celebratissimæ memoriæ decrevit recolendam quolibet anno die 9. Novemb. & mandavit, ut idem festum tamquam Dedicationis cathedralis Ecclesiæ almæ Urbis ab universo ipsius Clero sæculari tantum, & ejus districtu, juxta S. Rit. Cong. decreta hac in re pluries edita, sub ritu duplici primæ classis cum octava quotannis celebraretur; Ita etiam S. R. C. 14. Sept. 1726. *in decreto Urbis, & Orbis, annuente eodem Benedicto XIII.* Ab universo ipsius Clero sæculari tantum juxta S. Rit. Cong. decreta; idest sub ritu primæ classis cum octava a Sæcularibus; a Regularibus vero, & Monialibus sub ritu secundæ classis sine octava. Vide num. 418.

Festum S. Benedicti, quod habet annexum Forum incidens in aliquam diem majoris hebdomadæ, transfertur ad Feriam tertiam post Dominicam in Albis tamquam diem propriam, translato quocumque alio Officio etiam æqualis ritus in eo occurrente; S. R. C. 6. Sept. 1727. *in Fulden.* Idem antea statuente pro Monachis, & Monialibus S. Benedicti, Benedictus XIII. 29. Januar. 1727.

Quando adest consuetudo in aliqua diocæsi celebrandi post festum Patroni principalis Ecclesiæ immediate annuam Dedicationem propriæ Ecclesiæ in proxima Dominica: si tali Dominica incidit festum primæ classis, tunc dicta annua Dedicatione debet transferri alterius in aliam diem non impeditam, etiam si non sit in eodem mense; S. R. C. 6. Sept. 1727. *in una Fulden.* Incideret festum primæ classis; ut sunt Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Pascha Resurrectionis, Ascensio Domini, Pentecostes, Festum Corporis Christi, Nativitas S. Jo. Ba-

Ferrari. Biblioth. Tom. VIII.

ptistæ, Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli, Assumptio Beate Mariæ, & Festum omnium Sanctorum. Item Dominicæ majores, scilicet prima Adventus, prima Quadragesimæ, Passionis, Palmarum, Paschæ, in Albis, Pentecostes, & Trinitatis. Similiter Feriæ majores sequentes: Quarta Cinerum, dies omnes hebdomadæ sanctæ, Paschatis, & Pentecostes, necnon Vigilia ejusdem Pentecostes, & Nativitatis Domini; *Rubr. Brev. V. in Tabellis, & S. R. C. num. 609.*

Canonico Episcopo titulari post delatam per Archidiaconum, five Presbyterum assistentem pacem Episcopo locali, non debet ita per eundem Archidiaconum, five Presbyterum ipsi deferri, sed illam recipere debet ab eodem ministro parato, qui eam distribuit choro, & postquam Episcopus localis ipsam dederit Canonicis assistentibus in throno; S. R. C. 10. Apr. 1728. *in Asculana.* Vide num. seqq. Ab eodem Ministro parato, idest Subdiacono, qui cantavit Epistolam in Missa, pace antea Presbytero assistente Episcopi accepta; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 24. num. 10.* Vide num. seqq. & 5.

Canonici Episcopus titularis in Missis, & Vesperis cantatis cum assistentia Episcopi localis tenentur discendere a stallo una cum reliquis Canonicis pro faciendis consuetis circulis præscriptis a Cæremonialibus Episcoporum; S. R. C. 10. Apr. 1728. *in Asculana.* Consuetis circulis (faciendis in Missis, quæ non sint defunctorum, nec feria vi, in Parasceve coram proprio Episcopo Missæ assistente, non vero celebrante, & non alio, licet Legato de latere, Metropolitanano, vel Suffraganeo &c., qui tamen circuli, præsertim Prælati superiore, ob ejus reverentiam omittuntur. Igitur circulus primus sit, cum Episcopus stans in sua sede legit Introitum; & dicit *Kyrie eleison* &c. & successive *Gloria in excelsis* &c. hoc modo semper: Canonici opportuno tempore discendente ab eorum sedilibus, procedunt ad medium chori, factis altari, & Episcopo reverentibus, & se sistant in circulum ante Episcopi faciem, quod diversimode fit pro diversitate situationis altaris, & sedis episcopalis. Si enim altare adhæreat parieti, & sedes episcopalis sit in latere Evangelii, incipient procedere juniores a sedili Diaconorum, ita ut ultimus Canonici consistat ante faciem Episcopi, quos gradatim alii sequuntur perficiendo circulum, & dignior Canonici, five Dignitas modice a suo sedili digressus, stat ad dextram Episcopi. Si vero altare erit sub tribuna, & sedes episcopalis ex opposito altari, tunc Canonici venientes ad circulum procedunt simul ab utraque parte non proficientes circulum, ne terga vertant altari, sed facientes hinc inde semicirculum, & sic stantes dicunt *Kyrie, & Gloria* cum Episcopo. Quo finito, producent super eos Episcopo signum crucis, quod semper in fine circuli observatur, facta illi, & altari reverentia, procedunt ad loca sua. Secundus, dum dicitur *Credo*, in quo simul cum Episcopo genuflectunt ad *Incaratus* &c. Et si forte cum redeunt ad loca sua itidem articulus cantetur a choro, ubicumque erunt pariter genuflectunt in via. Tertium ante finem præstationis pro *Sanctus* &c. non tamen pectus percipientes. Quartus & ultimus ante *Agnus Dei*, & tunc, dum veniunt ad circulum, & dum discedunt ambobus genibus versus altare genuflectunt propter reverentiam Ss. Sacramenti, quod est super eo. Canonici a circulis revertentes ad sedes suas, faciunt contrario modo, quam faciunt veniendo: quia primo revertuntur seniores; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 21. n. 3. seqq. V. n. 244.*

Canonici Episcopus titularis, exercente pontificalia Episcopo locali, cum assistentia Capituli sacris vestibus parati, potest cum reliquis Canonicis in stallo assistentibus deferre pluviam; S. R. C. 10. Aprilis 1718. *in Asculana.* Vide num. seqq. & 8.

Canonici Episcopus titularis, exercente pontificalia Episcopo locali, potest de consensu Episcopi gestare mitram lineam, sed illam per se ipsum imponere, & removere debet a capite; & semper thurificandus est post Archidiaconum, sub Presbyterum assistentem, & Canonicos a latere Episcopi in throno pariter assistentes; S. R. C. 10. Apr. 1728. *in Asculana.* Vide num. ant. & seqq.

Canonici Episcopus titularis debet se abstinere a

lebra-

lebratione Missæ cantatæ, & Vesperarum de turno in propria hebdomada, sed subrogare tenetur alium; in solemnioribus vero festis de licentia Episcopi debet uti faldistorio, & indumentis pontificalibus; S. R. C. 10. Apr. 1728. in *Anagnina*. Vide *num. ant.* Vide etiam pag. 240. Merati.

925 Decretum jam concessum Patribus Trinitariis die 12. Julii 1727. celebrandi Dominica secunda Octobris Officium Beatæ Mariæ Virginis sub titulo de Remedio, ad tollendas rixas, & contentiones inter hos, & Patres Beatæ Mariæ de Mercede, accedentibus etiam particulatibus instantiis Patris generalis Ordinis Prædicatorum, & Patris generalis Carmelitarum, revocandum esse statuit. S. R. C. die 21. *Januar.* 1730. *annuente Benedicto XIII. die 29. Julii 1730. Constit. que incipit Emanavit.*

926 Canonici, & Beneficiati, dum occasione benedictionis Angustissimi Sacramenti singulis Dominicis post Completorium cantatur Hymnus *Pange lingua*, non tenentur descendere a choro, sed flexis genibus canere ante Venerabile, & remanere possunt in eorum stallis choralibus. S. R. C. 26. *Aug.* 1730. in *Avenionen.* Adest in Ecclesia metropolitana Avenionensi onus ex testamento exponendi SS. Sacramentum omnibus Dominicis; cum hoc, ut Canonici, & Beneficiati descendant a choro, & genuflexi ante Eucharistiam cantent hymnum *Pange lingua*. Cum vero anno 1603. Egidius Berton testator reliquisset hanc suam voluntatem, chorus positus erat a latere altaris, & non nisi per aliquos gradus descendebatur in planum; nunc autem scilicet anno 1730. in quo hujus decreti emanatio orta est, in eodem plano post altare majus, ideo S. R. C. optime statuit (licet hæredibus reclamantibus) ut Canonici &c. non descendant, quia reversa sunt ante SS. Sacramentum genuflexi.

927 Confuevit Clerus Ordinis Hierosolymitani hætenus celebrare sub ritu duplici majori Festum S. Sebastiani Martyris, Patroni minus principalis prædicti Ordinis, & Titularis Capellæ Lingæ Alverniæ; erectæ in Ecclesia majori S. Joannis Baptistæ ejusdem Ordinis, translato in primam diem non impeditam Festo S. Fabiani Papæ, & Martyris sub ritu semiduplici; & quia, ut asseritur, emanatum fuit decretum ab hac S. Rit. Congregatione usque de die 22. Novemb. 1698. quo declaratum est, quod Festum S. Fabiani non transferatur, sed celebretur una cum S. Sebastiani, ideo humiliter postulat, ut possit solitum servare, non obstante dicto decreto, aliisque rationibus; & resolutum fuit, quod servari debeat decretum emanatum die 22. Novemb. 1698. Ita S. R. C. 16. *Sept.* 1730. in *uno Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.* Decretum enuntiatum habes sub *num. 716.* Quid statuatur, cum S. Sebastianus sit patronus titularis, Vide *num. 25.*

928 Confuevit dictus Clerus Ordinis Hierosolymitani transferre in solam sequentem diem dummodo non impeditam, Festum S. Laurentii Justiniani assignatum pro Ecclesia universalis die quinta Septembris sub ritu semiduplici ad libitum, eo quia eo die celebratur Officium de die octava Decollationis S. Jo. Baptistæ; unde pariter petit, ut possit imposterum solitum servare, quibuscumque non obstantibus; & responsum fuit juxta mentem, quæ est, quod supplicet pro assignatione diei fixæ. S. R. C. 16. *Sept.* 1730. in *una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.* Supplicet pro assignatione diei fixæ. Hodie vero conceditur Ordinario loci facultas modo exhibitæ sub *num. 1214.*

929 Exponit dictus Clerus Sacri Ordinis &c. qualiter de anno 1659. fuerit facta quædam fundatio ab Eminentissimo sel. mem. Magno Magistro D. Martino Redia pro decantandis in pontificali primis Vesperis, & Missa votivis de S. Francisco Xaverio, assignata pro adimplemento suæ dispositionis die 10. Decembris cujuslibet anni, ne impediatur, ut creditur Festum ejusdem Sancti, quod magna cum pompa, & populi concursu celebratur die 3. ejusdem mensis in Ecclesia PP. Societatis Jesu civitatis Valetæ, unde ad tenorem dictæ piæ dispositionis confuevit dictus clerus usque adhuc post solutum pensum Officii currentis, decantare primas Vesperas, & Missam, in quibus intervenit Magnus Magister, & Venerandum Consilium: ideoque interpellat, ut possit

solitum servare, quibusque non obstantibus, quoad Vesperas. Et S. R. Cong. ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi D. Cardin. Zondadari scribendum censuit negative, & transferatur Festum S. Francisci Xaverii in perpetuum ad diem decimam Decembris. Ita prædicta S. R. C. 16. *Sept.* 1730. in *una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.*

930 Submisit, instat dictus clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani pro extensione Officii Dedicationis cum octava prænominatæ Ecclesiæ majoris, non solum ad clerum servitio ejusdem Ecclesiæ additum, & ad Equites qui tenentur ad horas canonicas ratione alicujus beneficii, sed etiam ad omnes alios Religiosos utriusque sexus prædicti Ordinis ubique locorum existentes, etiam extra Melitam, non obstante decreto hujus Sac. Rit. Cong. emanato die 11. Julii 1711. & S. R. C. respondit negative quoad extensionem ubique locorum, die 16. *Sept.* 1730. in *una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.* Decretum die 11. Julii 1711. editum, non inveni in authographis, sed aliud simile in Auximana 16. Maii 1744. Vide *num. 1173.*

931 Dicitur clerus &c. petit declarari, an Festum Ss. Angelorum, & Archangelorum debeat habere utraque Vesperas integras in concursu alterius duplicis Litoris, ad tenorem novi decreti emanati, ut asseritur, die 14. Maii 1707. S. R. C. 16. *Sept.* 1730. in *una Ordinis Hierosolymitani &c.* Ad tenorem decreti, quod stat pro parte affirmative. Vide *num. 842.*

932 Similiter dicitur clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani supplicat declarari, an sub nomine Sanctorum ad libitum comprehendantur Officia duplicia, & semiduplicia Sanctorum, recitari concessa aliquibus regnis, provinciis, civitatibus, & alicui particulari Ordini absque expressa notula ad libitum, sed tantum cum sequitur clausula, nimirum, *recitari possunt, & valeant, vel recitari posse censuit?* Asseritur enim emanatam fuisse quandam declarationem ab hac Sac. Congreg. tenoris sequentis, videlicet: *Ex voto Sac. Rit. Congreg.* (ut constat ex responso Illustrissimi, & Reverendissimi Archiepiscopi Apamensis ejusdem Sacræ Congregationis Secretarii) *sub nomine Sanctorum ad libitum non comprehenduntur Officia duplicia Sanctorum aliquibus regnis, & provinciis recitari concessa; ideoque occurrentia in Dominicis non debent omitti, uti etiam si cadant diebus impeditis, juxta Rubricas transferantur.* Et S. R. C. dubio proposito respondit negative die 16. *Sept.* 1730. in *una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.* Non debent omitti prædicta Officia postquam acceptata sint. Vide *num. 571. & 1058.*

933 Dicitur clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani petit declarari, an in Vigilia Epiphaniæ Domini possint celebrari Missæ privatis de *Requiem*, & votivæ? Et S. R. C. respondit negative 16. *Sept.* 1730. in *una Meliten.* Vide *num. 668.*

934 Capellani Ecclesiæ cathedralis de massa nuncupati, Episcopum Missam, aliaque divina Officia pontificaliter celebratorum ex aula episcopali ad Ecclesiam, & ab ea ad aulam, ubi adest antiquum solitum, comitari tenentur. S. R. C. 3. *Mart.* 1731. in *Januen.* Vide *num. seq.*

935 Capellani de massa nuncupati non tenentur Episcopo pontificaliter celebrato deferre sacra paramenta ad cathedram episcopalem, nisi deficientibus Acolytis; actualiter vero celebranti debent tenere librum, & bugiam. S. R. C. 3. *Mart.* 1731. in *Januen.* Tenentur eidem Episcopo private celebrat, vel solemniter aliquid legit; non autem cum cantat; quia hoc munus est Presbyteri assistentis. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 11. num. 3.* Vide *num. seq. & 339.*

936 Capellani, ubi adest antiquum solitum, in aula episcopali, quando Episcopum excipiunt tam in recessu, quam in regressu, tenentur eidem Episcopo genuflectere. S. R. C. 3. *Mar.* 1731. in *Januen.* Tenentur eidem Episcopo genuflectere. An cum semigenuflexione, Vide *n. 1227.*

937 Associatio a Capellanis juxta antiquum solitum debetur Episcopo, quando ipse cappa indutus descendit ad Ecclesiam pro præstanda assistentia. S. R. C. 3. *Martii in Januen.* Associatio a capellanis) una cum Canonici & Dignitatibus *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 15. num. 1.* Vide *num. seq. 99. & 952. seq.*

938 Directio chori private spectat ad Primicerium, quantum

tenus interfit choro S. R. C. 24. *Novemb.* 1731. in *Baren.* Ad Primicerium, & eoque impedito ad quos spectat. Vide *num. seq.*

939 Non possunt Primicerii, eidem, vel eorum altero absentibus, subrogare eorum loco simplicem Presbyterum; sed eorum vices supplere debent Canonici, eisdem coadjuvare in canendis anaphonis. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Baren.* Vide *num. ant.*

940 Primicerii, quando sunt secundæ Dignitates, debent assistere Episcopo in Ecclesia collegiata Diocesis pontificaliter celebranti S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Baren.* Debent assistere) in Diaconali munere, ubi præbendæ, & ordines non sunt distincti, secus autem, ubi sunt distincti ordines diaconales; quia tunc ad præbendatos spectabit. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 26. num. 1. seq.* Vide *num. 4.*

941 Primicerii, seu secundæ Dignitates non debent assistere in officio Diaconi, vel Subdiaconi Archiepiscopo primæ Dignitati functiones solemniter peragenti. S. R. C. 2. *Nov.* 1731. in *Baren.*

942 Aliqui ex Dignitatibus, seu Primiceriis, & Canonici abesse possunt a choro audiendi causa Monialium, seu Sæcularium confessiones, & dirigendi Confraternitates, vel ex alia causa, pro diebus, quibus tenentur interesse choro S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Baren.*

943 Ad secundas Dignitates, non vero ad Canonicos, spectat peragere functiones solennes, prima Dignitate impedita, vel celebrare nolente. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Baren.* Functiones solennes, adnotantur in *num. 118.*

944 Functiones solennes Dignitatibus, seu Primiceriis peragentibus, tenentur Canonici illis assistere in munere Diaconi, vel Subdiaconi. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Baren.* Tenentur Canonici) nullo modo Dignitates. Vide *num. 30. & 726.*

945 Abbatibus pontificaliter indutis, uti coabsolventibus, debetur præcedentia super Canonicos Cathedralis in processione funeum. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Ragufina.* In processione funeum: in aliis vero officiis neque supra, neque inter Cathedralis Canonicos habent locum, sed concedentem pro judicio & prudentia Episcopi. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 13. num. 9.* Vide *num. seq.* Dignitates & Canonici Sacerdotes coabsolventes admittit Sacra Congregatio. Vide *num. 864.*

946 Abbates pontificalibus induti invitati pro assistentia in solemnibus Vesperis, processione, & Missa, debent sedere in loco decenti separatim a Canonici in Choro post Episcopos. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Ragufina.* Post Episcopos, an supra Canonicos? Vide *num. ant.*

947 Abbatibus pontificaliter indutis, & genua flectentibus in actu receptionis, & restitutionis Sacri. Reliquiarum, quæ per eosdem in processione deferuntur, debet permitti usus ejusdem pulvini, quo in eodem actu utuntur tam Archiepiscopus, quam Episcopi suffraganei. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Ragufina.* Reliquiarum) Ss. Crucis, vel sacre Spinæ, & similibus Domini nostri Jesu Christi. Vide *num. 255. & 1120.* Pulvini) regulariter coloris paramentorum currentis. *Cærem. Episc. lib. 3. cap. 4. num. 1.* Vide *num. 1265.*

948 Abbates pontificaliter induti in processione secum ducere possunt duos tantum clericos, seu monachos cotta indutos in utroque latere assistentes pro servitio, & usu mitræ, & baculi pastoralis. S. R. C. 24. *Nov.* 1731. in *Ragufina.*

949 Licitum est Capitulo eligere pro functionibus canonicis, & ejus servitio Magistrum Cathedralis distinctum ab altero Episcopi. S. R. C. 7. *Jul.* 1734. in *Aquilana.* Distinctum ab altero Episcopi, qui saltem in sacro ordine sit constitutus. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 5. num. 3.* Vide *num. seq. & 954. seqq.*

950 Magister Cæremoniarum non potest suum munus exercere absque approbatione Episcopi. S. R. C. 7. *Jul.* 1734. in *Aquilana.* Vide *num. seqq. & ant.*

951 Magister Cæremoniarum in functionibus tantum Episcopalis uti valet veste violacea ex dispositione Cæremonialis. S. R. C. 7. *Jul.* 1734. in *Aquilana.* Veste violacea ex dispositione Cæremonialis, de qua vide *num. 160. & 954.*

952 Dignitates, & Canonici in eorum Missis privatis celebrandis, tam intra, quam extra Cathedralis, ultra

unum interservientem, qui Missæ respondeat, uti non possunt Magistro Cæremoniarum, cum vel sine veste violacea, vel alio Ministro Sacerdote, tam pro delatione calicis ad altare, & illius deportatione ad sacrificium, quam pro sustinendo Missali, indicando orationes, operiendo, & porrigendo patenam cum hostia, calicemque postea cum velo instruendo, & cæteris actibus Missæ interserviendo ad instas Episcoporum, sed debent celebrare, ut quilibet alius simplex Sacerdos, omnes relatos ritus a seipso explendo absque ope ministrorum. S. R. C. 7. *Jul.* 1734. in *Aquilana.* Ut quilibet alius simplex Sacerdos, cum paramentis vero præ cæteris solemnibus loco separato dispositis. Vide *num. 836.*

953 Dignitates, & Canonici tenentur capitulariter in habitu canonicali recipere Episcopum a suo cubiculo, & associare ad Ecclesiam cathedralem, similique modo ad idem reducere, quando iste vult pontificaliter celebrare, tam in solemnioribus a Pontificali Romano præscriptis, quam in aliis Festis ex consuetudine, vel devotione in civitate introductis, vel occasione universalis Jubilæi, vel alia ratiocinabili causa Episcopo bene visa. S. R. C. 7. *Jul.* 1734. in *Aquilana.* Recipere Episcopum: Suum proprium intellige, & etiam administratorem, sed vacante, vel suffraganeum, quando nomine Episcopi pontificalia exerceat. Vide *n. 32. 708. seqq. 911. & 936.* An teneantur quoque Episcopo accedente cum cappa? Vide *num. seq.*

954 Quando Episcopus ad Ecclesiam cathedralem accedit cum cappa, ut assistat Missæ cantatæ, Vesperis, vel Processioni, vel ut concionem audiat, vel alia de causa, Dignitates, & Canonici tenentur capitulariter in habitu canonicali ipsum recipere a suo cubiculo, & associare ad eandem, & similiter ad idem reducere juxta Cæremoniale Episcoporum. S. R. C. 7. *Jul.* 1724. in *Aquilana.* Juxta Cæremoniale Episcoporum, scilicet: *Præbunt familiares Episcopi, & si aderit Magistratus, aut alii nobiles, & illustres viri, immediate ante Episcopum, cum ipse Episcopus, & post eum sequentur Canonici bini, juxta antiquam, & canonicam disciplinam. Quod si fuerit Archiepiscopus, aut alius utens Cruce, ipsa Crux immediate ante Archiepiscopum per aliquem Capellanum deferatur, imagine Crucifixi ad Archiepiscopum conversa, inter quam, & Archiepiscopum nullus omnino incedit. Eo ordine procedat usque ad portam primariam, Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 15. num. 3.* Vide *num. ant.*

955 Licitum est Capitulo eligere Magistrum Cæremoniarum ab Episcopo confirmandum. S. R. C. 17. *Julii* 1734. in *Monopolitana.* Vide *num. 190. & 948. seq.* Magistrum Cæremoniarum) secundum non vero primum, prout in *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 5. & in Brevis Clem. P. XI. die 6. Junii 1708.* Vide *num. seqq. 160. & 948. seqq.*

956 Episcopus justis de causis in Cæremoniali Episcoporum præscriptis confirmationem Magistri Cæremoniarum a Capitulo factam potest denegare, nec tenetur causas exprimere. S. R. C. 17. *Julii* 1734. in *Monopolitana.* Justis de causis in Cæremoniali Episcoporum præscriptis, quæ forte sunt. *Ut duo, si fieri possit, de gremio suæ Ecclesiæ aspectu, & statura corporis convenienti, & multo magis scientia, & bonis moribus præditi, experti, & dociles ad hujusmodi onus assumantur, quorum primus vigesimo quinto saltem attingat annum, sitque in presbyterali ordine constitutus, bonis artibus instructus, & si fieri possit juris Canonici, vel Theologici intelligentiam habeat, divinorum Officiorum, ac rituum ecclesiasticorum assiduus & diligenter percrutator.* *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 5. num. 1.* Vide etiam *num. seqq. 160. & 948. seqq.*

957 Magister Cæremoniarum non censeri debet electus privative, etiam quoad omnes functiones Episcopales, & assistentias præstari solitas Episcopo tam intra, quam extra Ecclesiam cathedralem. S. R. C. 17. *Jul.* 1734. in *Monopolitana.* Vide *num. ant. & seqq.*

958 Episcopo licitum est alium Magistrum Cæremoniarum eligere pro omnibus functionibus ab ipso peragentis, & aliis ipso præsentibus explendis, tam intra, quam extra Ecclesiam cathedralem. S. R. C. 17. *Jul.* 1734. in *Monopolitana.* Vide *num. ant. & seqq.*

959 Magistro Cæremoniarum ab Episcopo electo omnes capitulares tenentur obedire quoad ea, quæ divinum cultum

lebratione Missæ cantatæ, & Vesperarum de turno in propria hebdomada, sed subrogare tenetur alium; in solemnioribus vero festis de licentia Episcopi debet uti faldistorio, & indumentis pontificalibus; S. R. C. 10. Apr. 1728. in Anagnina. Vide num. ant. Vide etiam pag. 240. Merati.

925 Decretum jam concessum Patribus Trinitariis die 12. Julii 1727. celebrandi Dominica secunda Octobris Officium Beatæ Mariæ Virginis sub titulo de Remedio, ad tollendas rixas, & contentiones inter hos, & Patres Beatæ Mariæ de Mercede, accedentibus etiam particularibus instantiis Patris generalis Ordinis Prædicatorum, & Patris generalis Carmelitarum, revocandum esse statuit. S. R. C. die 21. Januar. 1730. annuente Benedicto XIII. die 29. Julii 1730. Constit. que incipit Emanavit.

926 Canonici, & Beneficiati, dum occasione benedictionis Angustissimi Sacramenti singulis Dominicis post Completorium cantatur Hymnus *Pange lingua*, non tenentur descendere a choro, sed flexis genibus canere ante Venerabile, & remanere possunt in eorum stallis choralibus. S. R. C. 26. Aug. 1730. in Avenioncn. Adest in Ecclesia metropolitana Avenionensi onus ex testamento exponendi SS. Sacramentum omnibus Dominicis; cum hoc, ut Canonici, & Beneficiati descendat a choro, & genuflexi ante Eucharistiam cantent hymnum *Pange lingua*. Cum vero anno 1603. Egidius Berton testator reliquisset hanc suam voluntatem, chorus positus erat a latere altaris, & non nisi per aliquos gradus descendebatur in planum; nunc autem scilicet anno 1730. in quo hujus decreti emanatio orta est, in eodem plano post altare majus, ideo S. R. C. optime statuit (licet hæredibus reclamantibus) ut Canonici &c. non descendant, quia revera sunt ante SS. Sacramentum genuflexi.

927 Confuevit Clerus Ordinis Hierosolymitani hætenus celebrare sub ritu duplici majori Festum S. Sebastiani Martyris, Patroni minus principalis prædicti Ordinis, & Titularis Capellæ Linguz Alverniæ; erectæ in Ecclesia majori S. Joannis Baptistæ ejusdem Ordinis, translato in primam diem non impeditam Festo S. Fabiani Papæ, & Martyris sub ritu semiduplici; & quia, ut asseritur, emanatum fuit decretum ab hac S. Rit. Congregatione usque de die 22. Novem. 1698. quo declaratum est, quod Festum S. Fabiani non transferatur, sed celebretur una cum S. Sebastiani, ideo humiliter postulat, ut possit solitum servare, non obstante dicto decreto, aliusque rationibus; & resolutum fuit, quod servari debeat decretum emanatum die 22. Novem. 1698. Ita S. R. C. 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten. Decretum enuntiatum habes sub num. 716. Quid statuat, cum S. Sebastianus sit patronus titularis, Vide num. 25.

928 Confuevit dictus Clerus Ordinis Hierosolymitani transferre in solam sequentem diem dummodo non impeditam, Festum S. Laurentii Justiniani assignatum pro Ecclesia universalis die quinta Septembris sub ritu semiduplici ad libitum, eo quia eo die celebratur Officium de die octava Decollationis S. Jo. Baptistæ; unde pariter petit, ut possit impostero solitum servare, quibuscumque non obstantibus; & responsum fuit juxta mentem, quæ est, quod supplicet pro assignatione diei fixæ. S. R. C. 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten. Supplicet pro assignatione diei fixæ. Hodie vero conceditur Ordinatio loci facultas modo exhibitio sub num. 1214.

929 Exponit dictus Clerus Sacri Ordinis &c. qualiter de anno 1659. fuerit facta quædam fundatio ab Eminentissimo fel. mem. Magno Magistro D. Martino Redia pro decantandis in pontificali primis Vesperis, & Missa votivis de S. Francisco Xaverio, assignata pro adimplemento suæ dispositionis die 10. Decembris cujuscumque anni, ne impediretur, ut creditur Festum ejusdem Sancti, quod magna cum pompa, & populi concursu celebratur die 3. ejusdem mensis in Ecclesia PP. Societatis Jesu civitatis Valetæ, unde ad tenorem dictæ piæ dispositionis confuevit dictus clerus usque adhuc post solutum pensum Officii currentis, decantare primas Vesperas, & Missam, in quibus intervenit Magnus Magister, & Venerandum Consilium; ideoque interpellat, ut possit

solitum servare, quibusque non obstantibus, quoad Vesperas. Et S. R. Cong. ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi D. Gardin. Zondadari scribendum censuit negative, & transferatur Festum S. Francisci Xaverii in perpetuum ad diem decimam Decembris. Ita prædicta S. R. C. 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.

930 Submitte, instat dictus clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani pro extensione Officii Dedicationis cum octava prænominatæ Ecclesiæ majoris, non solum ad clerum servitio ejusdem Ecclesiæ additum, & ad Equites qui tenentur ad horas canonicas ratione alicujus beneficii, sed etiam ad omnes alios Religiosos utriusque sexus supradicti Ordinis ubique locorum existentes, etiam extra Melitam, non obstante decreto hujus Sac. Rit. Cong. emanato die 11. Julii 1711. & S. R. C. respondit negative quoad extensionem ubique locorum, die 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten. Decretum die 11. Julii 1711. editum, non inveni in authographis, sed aliud simile in Auximana 16. Maii 1744. Vide num. 1173.

931 Dicitur clerus &c. petit declarari, an Festum Ss. Angelorum, & Archangelorum debeat habere utrasque Vesperas integras in concursu alterius duplicis Linoris, ad tenorem novi decreti emanati, ut asseritur, die 14. Maii 1707. S. R. C. 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani &c. Ad tenorem decreti, quod stat pro parte affirmative. Vide num. 842.

932 Similiter dictus clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani supplicat declarari, an sub nomine Sanctorum ad libitum comprehendantur Officia duplicia, & semiduplicia Sanctorum, recitari concessa aliquibus regnis, provinciis, civitatibus, & alicui particulari Ordini absque expressa notula ad libitum, sed tantum cum sequitur clausula, nimirum, recitari possunt, & valeant, vel recitari posse censuit? Asseritur enim emanatam fuisse quædam declarationem ab hac Sac. Congreg. tenoris sequentis, videlicet: Ex voto Sac. Rit. Congreg. (ut constat ex responso Illustrissimi, & Reverendissimi Archiepiscopi Apamensis ejusdem Sacræ Congregationis Secretarii) sub nomine Sanctorum ad libitum non comprehenduntur Officia duplicia Sanctorum aliquibus regnis, & provinciis recitari concessa; ideoque occurrentia in Dominicis non debent omitti, uti etiam si cadant diebus impeditis, juxta Rubricas transferantur. Et S. R. C. dubio proposito respondit negative die 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten. Non debent omitti) prædicta Officia postquam acceptata sint. Vide num. 571. & 1058.

933 Dicitur clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani petit declarari, an in Vigilia Epiphaniæ Domini possint celebrari Missæ privatæ de Requiem, & votivæ? Et S. R. C. respondit negative 16. Sept. 1730. in una Meliten. Vide num. 668.

934 Capellani Ecclesiæ cathedralis de massa nuncupati, Episcopum Missam, aliaque divina Officia pontificaliter celebraturum ex aula episcopali ad Ecclesiam, & ab ea ad aulam, ubi adest antiquum solitum, comitari tenentur. S. R. C. 3. Mart. 1731. in Januen. Vide num. seq.

935 Capellani de massa nuncupati non tenentur Episcopo pontificaliter celebrato deferre sacra paramenta ad cathedram episcopalem, nisi deficientibus Acolytis; actualiter vero celebranti debent tenere librum, & bugiam. S. R. C. 3. Mart. 1731. in Januen. Tenentur eidem Episcopo cum cantat; quia hoc munus est Presbyteri assistentis. Cerem. Episc. lib. 1. cap. 11. num. 3. Vide num. seq. & 339.

936 Capellani, ubi adest antiquum solitum, in aula episcopali, quando Episcopum excipiunt tam in recessu, quam in regressu, tenentur eidem Episcopo genuflectere. S. R. C. 3. Mart. 1731. in Januen. Tenentur eidem Episcopo genuflectere). An cum semigenuflexione, Vide n. 1227.

937 Associatio a Capellanis juxta antiquum solitum debetur Episcopo, quando ipse cappa indutus descendit ad Ecclesiam pro præstanda assistentia. S. R. C. 3. Martii in Januen. Associatio a capellanis) una cum Canonicis & Dignitatibus Cerem. Episc. lib. 1. cap. 15. num. 1. Vide num. seq. 99. & 952. seq.

938 Directio chori private spectat ad Primicerium, quatenus

tenus interfuit choro S. R. C. 24. Novemb. 1731. in Baren. Ad Primicerium,) eoque impedito ad quos spectat. Vide num. seq.

939 Non possunt Primicerii, eidem, vel eorum altero absentibus, subrogare eorum loco simplicem Presbyterum; sed eorum vices supplere debent Canonici, eisdem coadjuvare in canendis anaphonis. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren. Vide num. ant.

940 Primicerii, quando sunt secundæ Dignitates, debent assistere Episcopo in Ecclesia collegiata Diocesis pontificaliter celebranti S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren. Debent assistere in Diaconali munere, ubi præbendæ, & ordines non sunt distincti, secus autem, ubi sunt distincti ordines diaconales; quia tunc ad præbendatos spectabit. Cerem. Episc. lib. 1. cap. 26. num. 1. seq. Vide num. 4.

941 Primicerii, seu secundæ Dignitates non debent assistere in officio Diaconi, vel Subdiaconi Archiepiscopo primæ Dignitati functiones solemniter peragenti. S. R. C. 2. Nov. 1731. in Baren.

942 Aliqui ex Dignitatibus, seu Primiceriis, & Canonicis abesse possunt a choro audiendi causa Monialium, seu Sæcularium confessiones, & dirigendi Confraternitates, vel ex alia causa, pro diebus, quibus tenentur interesse choro S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren.

943 Ad secundas Dignitates, non vero ad Canonicos, spectat peragere functiones solennes, prima Dignitate impedita, vel celebrare nolente. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren. Functiones solennes,) adnotantur in num. 118.

944 Functiones solennes Dignitatibus, seu Primiceriis peragentibus, tenentur Canonici illis assistere in munere Diaconi, vel Subdiaconi. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren. Tenentur Canonici) nullo modo Dignitates. Vide num. 30. & 726.

945 Abbatibus pontificaliter indutis, uti coabsolventibus, debetur præcedentia super Canonicos Cathedralis in processibus funerum. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina. In processibus funerum:) in aliis vero officiis neque supra, neque inter Cathedralis Canonicus habent locum, sed condecetem pro judicio & prudentia Episcopi. Cerem. Episc. lib. 1. cap. 13. num. 9. Vide num. seq. Dignitates & Canonicos Sacerdotes coabsolventes admittit Sacra Congregatio. Vide num. 864.

946 Abbates pontificalibus induti invitati pro assistentia in solemnibus Vesperis, processione, & Missa, debent sedere in loco decenti separatim a Canonicis in Choro post Episcopos. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina. Post Episcopos, an supra Canonicos? Vide num. ant.

947 Abbatibus pontificaliter indutis, & genua flectentibus in actu receptionis, & restitutionis Sac. Reliquiarum, quæ per eosdem in processione deferuntur, debet permitti usus ejusdem pulvini, quo in eodem actu utuntur tam Archiepiscopus, quam Episcopi suffraganei. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina. Reliquiarum) Ss. Crucis, vel sacre Spinæ, & similibus Domini nostri Jesu Christi. Vide num. 255. & 1120. Pulvini) regulariter coloris paramentorum currentis. Cerem. Episc. lib. 3. cap. 4. num. 1. Vide num. 1265.

948 Abbates pontificaliter induti in processibus secum ducere possunt duos tantum clericos, seu monachos cotta indutos in utroque latere assistentes pro servitio, & usu mitræ, & baculi pastoralis. S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina.

949 Licitum est Capitulo eligere pro functionibus canonicis, & ejus servitio Magistrum Cæremoniarum distinctum ab altero Episcopi. S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana. Distinctum ab altero Episcopi,) qui saltem in sacro ordine sit constitutus. Cerem. Episc. lib. 1. cap. 5. num. 2. Vide num. seqq. & 954. seqq.

950 Magister Cæremoniarum non potest suum munus exercere absque approbatione Episcopi. S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana. Vide num. seqq. & ant.

951 Magister Cæremoniarum in functionibus tantum Episcopalis uti valet veste violacea ex dispositione Cæremonialis. S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana. Veste violacea ex dispositione Cæremonialis,) de qua vide num. 160. & 954.

952 Dignitates, & Canonici in eorum Missis privatis celebrandis, tam intra, quam extra Cathedralis, ultra

unum intervenientem, qui Missæ respondeat, uti non possunt Magistro Cæremoniarum, cum vel sine veste violacea, vel alio Ministro Sacerdote, tam pro delatione calicis ad altare, & illius deportatione ad sacrificium, quam pro sustinendo Missali, indicando orationes, operiendo, & porrigendo patenam cum hostia, calicemque postea cum velo instruendo, & cæteris actibus Missæ interveniendo ad instar Episcoporum, sed debent celebrare, ut quilibet alius simplex Sacerdos, omnes relatos ritus a seipso explendo absque ope ministrorum. S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana. Ut quilibet alius simplex Sacerdos,) cum paramentis vero præ cæteris solemnibus loco separato dispositis. Vide num. 836.

953 Dignitates, & Canonici tenentur capitulariter in habitu canonicali recipere Episcopum a suo cubiculo, & associare ad Ecclesiam cathedralem, similique modo ad idem reducere, quando iste vult pontificaliter celebrare, tam in solemnioribus a Pontificali Romano præscriptis, quam in aliis Festis ex consuetudine, vel devotione in civitate introductis, vel occasione universalis Jubilæi, vel alia ratiocinabili causa Episcopo bene visa. S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana. Recipere Episcopum:) Suum proprium intellige, & etiam administratorem, sed vacante, vel suffraganeum, quando nomine Episcopi pontificalia exerceat. Vide n. 32. 708. seqq. 911. & 936. An teneantur quoque Episcopo accedente cum cappa? Vide num. seq.

954 Quando Episcopus ad Ecclesiam cathedralem accedit cum cappa, ut assistat Missæ cantatæ, Vesperis, vel Processioni, vel ut concionem audiat, vel alia de causa, Dignitates, & Canonici tenentur capitulariter in habitu canonicali ipsum recipere a suo cubiculo, & associare ad eandem, & similiter ad idem reducere juxta Cæremoniale Episcoporum. S. R. C. 7. Jul. 1724. in Aquilana. Juxta Cæremoniale Episcoporum,) scilicet: *Præibant familiares Episcopi, & si aderit Magistratus, aut alii nobiles, & illustres viri, immediate ante Episcopum, cum ipse Episcopus, & post eum sequentur Canonici bini, juxta antiquam, & canonicam disciplinam. Quod si fuerit Archiepiscopus, aut alius utens Cruce, ipsa Crux immediate ante Archiepiscopum per aliquem Capellanum deferretur, imagine Crucifixi ad Archiepiscopum conversa, inter quam, & Archiepiscopum nullus omnino incedit. Eo ordine procedat usque ad portam primariam, Cerem. Episc. lib. 1. cap. 15. num. 3. Vide num. ant.*

955 Licitum est Capitulo eligere Magistrum Cæremoniarum ab Episcopo confirmandum. S. R. C. 17. Julii 1734. in Monopolitana. Vide num. 190. & 948. seq. Magister Cæremoniarum) secundum non vero primum, prout in Cerem. Episc. lib. 1. cap. 5. & in Brevi Clem. P. XI. die 6. Junii 1708. Vide num. seqq. 160. & 948. seqq.

956 Episcopus juxta de causis in Cæremoniali Episcoporum præscriptis confirmationem Magistri Cæremoniarum a Capitulo factam potest denegare, nec tenetur causas exprimere. S. R. C. 17. Julii 1734. in Monopolitana. Justis de causis in Cæremoniali Episcoporum præscriptis,) quæ forte sunt. *Ut duo, si fieri possit, de gremio suæ Ecclesiæ aspectu, & statura corporis convenienti, & multo magis scientia, & bonis moribus præditi, experti, & doctes ad hujusmodi onus assumantur, quorum primus vigesimum quintum saltem attingat annuum, sitque in presbyterali ordine constitutus, bonis artibus instructus, & si fieri possit juris Canonici, vel Theologiae intelligentium habeat, divinarum Officiorum, ac rituum ecclesiasticorum assiduum & diligenter perscrutator. Cerem. Episc. lib. 1. cap. 5. num. 1. Vide etiam num. seqq. 160. & 948. seqq.*

957 Magister Cæremoniarum non censeri debet electus privative, etiam quoad omnes functiones Episcopales, & assistentias præstari solitas Episcopo tam intra, quam extra Ecclesiam cathedralem. S. R. C. 17. Jul. 1734. in Monopolitana. Vide num. ant. & seqq.

958 Episcopo licitum est alium Magistrum Cæremoniarum eligere pro omnibus functionibus ab ipso peragentis, & aliis ipso præsentibus explendis, tam intra, quam extra Ecclesiam cathedralem. S. R. C. 17. Jul. 1734. in Monopolitana. Vide num. ant. & seqq.

959 Magistro Cæremoniarum ab Episcopo electo omnes Capitulares tenentur obedire quoad ea, quæ divinum cultum

tum concernunt, sub pœna arbitrio Episcopi. S.R.C. 17. Jul. 1754. in *Monopolitana*. Vide *num. ant.*

960 Cum in tota Hispania sit concessum, ut tertia Dominica post Pascha celebretur Festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici, ex parte Reverendissimi Archiepiscopi & Capituli Ecclesiæ metropolitanæ Hispalensis quæsitum fuit, si cadit illa die Festum majoris ritus, an Festum Patrocinii S. Joseph sit transferendum ad alium diem? Et responsum fuit, transferri posse; ita tamen ut pro dicto Festo Archiepiscopus assignet certam aliquam diem, quæ non sit Dominica fixa. S.R.C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen.* Hoc decretum est generale ex rationibus allatis sub *num. 988. 1236. & 1234.*

961 Cum plures occurrant quotannis eodem die duo Festa Sanctorum, quorum unum juxta Rubricas est transferendum, petitum fuit ex parte ejusdem Archiepiscopi, & Capituli Hispalensis, ut quoties perpetua est talis occurrentia, assignetur ei, quod transferendum est, dies propria, & fixa, prima nempe dies non impedita. Et S.C. rescripsit, quod Sanctis, qui perpetuo sunt transferendi, sit assignanda dies fixa, & commisit eidem Reverendissimo Archiepiscopo, ut pro unica vice deveniat ad hanc designationem dierum. S.R.C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen.* Hoc decretum est universale, & latissime ampliatur sub *num. 1090. & 1161.*

962 In festo Expectationis partus Beatissimæ Virginis Mariæ, Hymni sunt celebrandi cum versibus: *Virtus, honor, laus, gloria, &c.* & breve responsum ad primam debet esse, *Qui venturus es in mundum* S. R. C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen.* & 29. Novemb. 1738. in *Hispan.* Vide *num. 1049.*

963 An Sancti, de quibus in toto anni decursu celebrari Officium non potuit, transferendi sint ad annum sequentem, vel potius eo anno sint omittendi? Sacra eadem Rituum Congregatio, ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi D. Cardinalis Belluga, respondit: Sanctos, qui in fine anni supersunt, non esse ad annum sequentem transferendos, sed quoties toto anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc illo anno, diebus eorum propriis considerandos esse tamquam simplices, faciendo illorum commemorationem, ut sit in semiduplicibus nona lectione ad Matutinum composita ex omnibus eorum lectionibus propriis secundi nocturni ad modum unius; & ita declaravit, & servari mandavit S. R. C. 26. Nov. 1735. in *una Ord. Capuc. nec non 21. Jun. in una Ord. Cassinensium, & 6. Sept. in una S. Francisci de Observantia.* Ad annum sequentem, vulgarem intellige & communem, qui a Calendis incipit Januarii. Vide *num. 1310.* Sanctos, qui in fine anni supersunt. Intellige illos etiam, qui sub ritu duplici celebrantur. Vide *num. 1124. & 1193.* Commemorationem, ut sit in semiduplicibus; scilicet ad primas & secundas Vesperas, & in Laudibus, ordine ut in festis semiduplicibus, ideoque occurrentibus cum feria, & vigilia, prius de festo est agendum, postea de vigilia, vel feria. Vide *num. 1162.*

964 Lectiones primi nocturni de Exodo; quæ leguntur in Dominica quarta Quadragesimæ, quoties ista sit impedita aliquo festo primæ classis, reassumendæ sunt intra illam hebdomadam in festo occurrente carente; lectionibus propriis primi nocturni, quæ defumerentur de Scriptura occurrente, si festum illud extra Quadragesimam incidisset. S.R.C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen.* Intra illam hebdomadam. Quid agendum a Monachis S. Benedicti, si tota hebdomada esset impedita, Vide *num. 990.*

965 Relatis in S.R.C. ab Eminentissimo D. Cardinali Belluga die 26. Novemb. anni proxime præteriti, Reverendissimi Archiepiscopi, & Capituli Metropolitanæ Hispalensis enixis precibus, quibus supplicatum fuit pro elevatione Officii S. Josephi ad ritum duplicem primæ classis; nec non pro declaratione, utrum Officia semiduplicia, quæ occurrunt in Dominica infra octavam non privilegiatam, die lunæ sequentis non impedito per Officium novem lectionum fieri debeant, in exclusione alicujus duplicis præcedentis transferendi? Sacra eadem congregatio tunc respondit: *Dilata.* Reppositis iterum hujusmodi instantiis per dictum Eminentissimum Ponentem, eadem Sac. Cong. ad primum rescripsit pro gratia elevationis absque octava. Ad secundum vero respondit juxta votum

Eminentissimi Ponentis nempe quod in exclusione duplicis præcedentis transferendis in diem lunæ immediate sequentem non impeditam, debeat Officium fieri de semiduplici, quod aliquando occurrit in Dominica infra octavam privilegiatam, quia eo casu talis dies est assignata pro dicto semiduplici. S.R.C. 21. Apr. 1736. in *Hispalen.* In Dominica infra octavam; idem statuit cum occurrerit in die ipsomet festo habente octavam, vel alio a festo duplici impedito infra octavam eandem. Vide *num. 508. & alios ibi notatos.*

Præpositus Cathedralis absente Episcopo non debet 966 thurificari triplici ductu neque præsentate Vicario generali. Ubi ob deficientiam sedium fixarum chori, Canonici sedent in scamnis, sive in functionibus sacris, sive in congressibus canonicibus, præsentate, vel absente Episcopo, debet sedere in illis primo loco, nec eidem apponenda est sedes cameralis. S.R.C. 21. Apr. 1736. in *Anagnina.* Vide *num. seq.*

In diebus solemnibus, sacrum faciente Præposito Cathedralis, non possunt exponi in gradibus abaci pelvis, gutturnium, & manutergium in lance pro *Lavabo*; duobus Mansionariis, vel Clericis cum cotta ministrantibus; sed debet celebrare ad instar aliorum Canonicorum. S.R.C. 21. Apr. 1736. in *Anagnina.* Ad instar aliorum Canonicorum, scilicet ut simplex Sacerdos, sed pretiosioribus indumentis in distincto loco, ab aliis Sacerdotibus, sumptis; Vide *num. 830. & 970.*

In processionibus Præposito Cathedrali debetur candelæ majoris ponderis, & in distributione palmarum distincta, & honorabilior palma, quam cæteris de Capitulo; S.R.C. 21. Apr. 1746. in *Anagnina*; Vide *numer. antec. & seqq.*

Assistentibus in choro Vicario generali, & Præposito 969 cathedralis præcedere debet Vicarius, non vero Præpositus: secus vero si Præpositus sit indutus sacris vestibus, aut si Vicarius sit Canonicus, & intersit choro habitu canonicali; S.R.C. 21. Apr. 1736. in *Anagnina.* Præcedere debet Vicarius. Ubi vero non adest consuetudo, Vide *num. 16. & 1173.*

Præpositus Cathedralis, dum induit vestibus choralibus, tolerari non potest, ut inserviat ei unus ex Mansionariis, neque aliquis ex illis debet ei deferre Breviarium ad suum stallum; S.R.C. 21. Apr. 1736. in *Anagnina*; Vide *num. ant. & seqq.*

Præposito Cathedralis non debentur paramenta sacra, 971 & nobiliora in loco distincto a cæteris Canonicis; S.R.C. 21. Apr. 1736. in *Anagnina.* Vide *num. ant. & seqq.* A cæteris Canonicis, sed tantum a quibuscumque aliis inferioribus de clero; Vide *num. 966.*

Præpositus Cathedralis tenetur per seipsum, quando 972 non est legitime impeditus, servare hebdomadam in choro, & canere Missas per turnum cum cæteris Canonicis; S.R.C. 21. Apr. 1737. in *Anagnina*; Vide *num. ant.*

In festo S. Marci, vel respective in feriis Rogationum; 973 si fiat de Officio duplici, vel semiduplici in locis, ubi tantum una Missa cantatur, pro majori populi commoditate, ut possit post processionem vacare laboribus, conveniendus est processioem facere post Nonam, iude cantare Missam Rogationum; S. R. C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Missa Rogationum; intelligo extra Ecclesias D. Marco dicatas; Vide *num. 644.*

In festo B. M. V. de Monte Carmelo, quod etiam a Regularibus servari debet die 16. Julii, quamvis Officium recitetur juxta concessionem Benedicti XIII. prout in festo S. Mariæ ad Nives, tota tamen Missa, & non tantum Evangelium, dicatur illa, quæ a Sede Apostolica approbata est, & quæ incipit *Gaudeamus omnes* &c. S. R. C. 5. Maii 1736. in *una Ordinis S. Benedicti Congregationis Helvetiæ.* Missa *Gaudeamus* approbata a Sede Apostolica die 24. Sept. 1726. Benedicto Papa XIII. regnante.

Quando festum S. Petri Martyris transferitur extra 975 tempus paschale, Evangelium erit *Si quis venit ad me*; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Vide *num. 1061.*

Ab orationibus expugnanda sunt cognomina, & patris Sanctorum; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Præter hanc generalem sanctionem, alia habetur particularis pro S. Francisco de Paula sub *num. 192.* Adest quoque scheda Missalis typis Reverendæ Cameræ (cujus exemplum

plum omnes Typographi extra Urbem tenentur exacte sequi, ut in *num. 630.*) sigillo Sacræ Rituum Congregationis, & manu D. Secretarii firmata; in qua specificæ, & signanter sequentia tolluntur cognomina, & patriæ Sanctorum ab Orationibus, ad normam aliorum Decretorum in ipsa scheda expressorum. Et sunt; S. Canuti Regis Danorum die 19. Januarii, S. Petri Nolasco die 31. ejusdem mensis. S. Joannis de Matha die 8. Februarii. S. Pii V. die 5. Maii. S. Margaritæ Reginæ Scotiæ die 10. Junii. S. Joannis Gualberti die 12. Julii. S. Raymundi Nonnati die 31. Augusti. S. Margaritæ de Cortona die 23. Febr. aliaque multa pro Regularibus Ordinis Seraphici S. Francisci.

977 Annuæ Commemoratio omnium defunctorum alicujus ordinis, seu communitatis, non est transferenda, si in illa die occurrit festum duplex unius, etiam translatum, sed fiet Officium de duplici cum sola Missa solemnè post Tertiam: Officium vero defunctorum recitandum est post Laudes, & omnes Missæ privatæ dicentur pro defunctis in paramentis nigris; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Fiet officium de duplici) Procedit generaliter hoc decretum, fallit autem in Ecclesia Societatis Jesu Civitatis Oeniponti; Vide *num. 44.*

978 In Desponsatione B. M. V. non est faciendæ commemoratio S. Josephi, nisi constet de speciali concessione; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Vide *num. 879. & 1045.*

979 Si die 21. Januarii occurrit in aliquibus locis festum alicujus Sancti particulare sub ritu duplici, v.g. S. Meinardi apud Benedictinos, faciendum est Officium de tali Sancto, & transferendum est Officium S. Agnetis, quod occurrit eadem die, cui assignari debet aliqua dies fixa, quæ tamen non sit dies 28. Januarii, ne festum Sanctissimi Nominis Jesu, quod celebratur Dominica secunda post Epiphaniam, aliquando occurrat in eadem Dominica, quæ est Septuagesimæ; ideoque ne illud festum celebretur intra Quadragesimam (quod non conveniret) erit relinquenda vacua dies 28. Januarii, in quam id tunc erit transferendum. Quando autem agatur festum S. Agnetis secundo, fiet de eo commemoratio tamquam de simplici, nullo habito respectu, quod festum ejusdem solemnè, prius non fuerit celebratum; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Festum particulare) cum paritate ritus, & dignitatis, prævalet universali; Vide *num. 801. 980. 1044. 1212.*

980 In tertio Nocturno pro festo S. Joannis Nepomuceni tam intra quam extra tempus paschale semper dicatur Evangelium *Nihil est opertum* &c. cum sua Homilia; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.*

981 Ubi celebratur festum S. Barbaræ sub ritu duplici, etiam sine speciali solemnitate, sive de illa Officium, assignando aliam fixam, & perpetuam diem S. Petro Chryologo; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Ubi celebratur festum) particulare, quod universalibus non cedit. Vide *num. 801. 978. & 1044.* Idem servandum in similibus casibus, ut eruitur ex pluribus decretis particularibus; hujusmodi autem assignatio diei fixæ ex *Decr. S. R. C. 28. Aug. 1706.* faciendæ non videtur incongrua *Sac. Cong. Rituum.*

982 Pro translatione festorum talis ratio habeatur, ut prius fiat Officium de prius descripto in Calendario nullo habito respectu, quod Officium translatum sit Ecclesiæ particularis, Ordinis, seu Religionis, Diocæsis, Nationis, & Ecclesiæ universalis; S. R. C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Pro translatione festorum. Intellige in pari ritu & dignitate. An id statuatur in assignatione talium Officiorum. Vide *num. 1130. 1016. & 1161.*

983 Quando occurrit festum aliquod in diocæsi, quod sit de præcepto quoad forum, Regulares de eo debent Officium facere, nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud festum, quod sit ejusdem classis, ritus, & majoris dignitatis; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.*

984 Quando in primis Vesperis S. Hermenegildi Martyris, hymnus proprius non fuerit recitatus, ponendus est in Matutino, & hymnus Matutini sublinendus est in Laudibus; S. R. C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Idem dicendum de similibus; v. g. de S. Martina die 30. Januarii, aliisque, ne gestorum historicus ordo subvertatur.

In festo S. Margaritæ Scotorum Reginæ ab aliquibus 985 Breviariis expungi debent ultima verba lectionis. Cujus festum ab eodem Pontifice concessum, Innocentius XI. octavo Idus Julii transferri jussit; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.*

Quando vigilia omnium Sanctorum venit in Dominica; 986 & consequenter anticipanda est in Sabbato, quod tunc erit die 30. Octobris, in qua a PP. Benedictinis celebratur festum Sacrarum Reliquiarum totius Ordinis, tunc a prædictis Monachis faciendæ est commemoratio tantum de Vigilia omnium Sanctorum; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Commemoratio tantum de Vigilia; quia Evangelium Vigiliæ concordat cum illo festi, ut accidit quoque die festo Translationis almæ Domus apud plurimas mundi catholici regiones, quando occurrit cum feria quarta Temp. Adventus; *Rubr. Brev. prop.* Vide *num. 1026.*

In die octava Dedicacionis semper sunt repetendæ lectiones in primo nocturno Officii de ipsomet festo Dedicacionis; *Rubr. Brev. de lection. num. 9. S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsfdlen.* Semper sunt repetendæ) tamquam propria etiam ultra hanc petitionem, cui respondit Sacra Congregatio juxta Rubricam Breviarii de lectionibus *num. 9.* nempe. *Quando aliquod festum novem lectionum occurrit in Quadragesima; & quatuor Temporibus, in 2. feria Rogationum, & in Vigilia Ascensionis, in quibus feriis in Officio de Tempore non assignantur lectiones de Scriptura sed de Homilia, tunc enim in festo, recurrendum est ad lectiones de Scriptura postas in Comuni Sanctorum. Quod si in aliquibus ex supradictis feriis occurrat dies octava alicujus festi habentis octavam; tunc in primo Nocturno diei octavæ repetantur lectiones, quæ in primo Nocturno festi lecta fuerunt; Rubr. Brev. XXVI. citata.* Vide *num. 1118.*

Quando dies octava Dedicacionis impeditur per festum majoris ritus, & in ea occurrit Dominica, vel concurrat in primis, aut secundis Vesperis semiduplex, commemoratio diei octavæ faciendæ est ante commemorationem Dominicæ occurrentis; & semiduplicis cujuscumque occurrentis; S. R. C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Majoris ritus, quod sit primæ vel secundæ classis; octava enim dies non cedit duplicibus majoribus extra classem; & advertatur oportet, hocce decretum in omnibus generaliter procedere, quoad omnes octavas juxta Rubricas Breviarii de Octavis. Vide *num. 650. & 651.*

Non possunt transferri Officia illa affixa certis diebus, 989 quæ sunt concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus, ad eorum instantiam: at quando Officia prædicta sint de præcepto pro aliquo Statu; sicuti sunt Officia flura B. M. V. concessa a S. M. Benedicto XIII. pro Statu Ecclesiastico affixa certis diebus, transferantur; S.R.C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Vide *num. 1237.*

In omnibus Congregationibus Ordinis Benedictini post 990 festum omnium Sanctorum 14. Nov. celebratur solemnè commemoratio omnium defunctorum Confratrum dicti Ordinis, unde si die illa 14. Nov. alicubi adsit festum duplex, sive occurrens, fiet quidem Officium de tali festo duplici cum Missa solemnè post Tertiam; Officium vero defunctorum recitandum erit post Laudes & omnes Missæ privatæ dicendæ erunt pro defunctis Confratribus in paramentis nigris, quapropter commemoratio omnium defunctorum non est transferenda in tali casu; S. R. C. 5. Maii 1736. in *Einsfdlen.* Duplex) minus, seu per annum etiam translatum, & hoc decretum est generale; Vide *num. 976.*

Quæsitum fuit, an si per Dedicacionem Ecclesiæ, vel 991 aliud festum eadem in Dominica, impediatur initium Scripturæ talis Dominicæ, & per octavam non sit locus pro ea, eo quod omnes dies sint dies infra octavam, præter unam forte, quæ tamen habet lectiones de communi assignata, tunc tale initium sit omittendum, vel potius reponendum in illo festo, & quid si illud sit duplex majus? Est responsum fuit: Initium Scripturæ aut transferendum est ad diem liberam, etiam si post octavam hoc veniat, aut anticipate legendum; sed in Officio, pro quo assignatæ sunt lectiones de communi, illæ sunt legendæ: quod faciendum est etiam in duplici majori,

64

DECRETA SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS.

jori, juxta *Rub. Brev. de Lectio. S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidlen.* Hoc decretum valet pro Benedictinis, qui in Officio de die infra octavam tres tantum lectiones admittunt. Qui vero Breviario Romano utuntur, videant *num. 963. & 1098.*

992 Ubi festum Sanctissimæ Trinitatis est titulus Ecclesiæ, five est in Patronus, non est dicendum per totam octavam, five Officium fiat de octava, five de alio festo occurrente, Symbolum S. Athanasii, sed solum in solemnitate SS. Trinitatis, & in die octava ejusdem; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. 859.*

993 Festum principalis Patroni alicujus diocesis a Regularibus est celebrandum sub ritu duplici primæ classis, & Dedicatio Ecclesiæ cathedralis sub ritu duplici secundæ classis sine octava: & degentes extra civitatem non teneantur ad Dedicatio Officium; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.*, & *ante die 16. Junii 1708. in Parisien.* Nomine Regularium intellige etiam Moniales, licet Ordinarium subiectæ, & per ly non teneantur, excipe etiam libitum; Vide *num. 283. 570. & 1130.*

994 Postquam S. Canutus pro ordine Benedictino est repositus die 20. Februarii, potest pridie hoc elogium legi in Martyrologio: S. Canuti Regis, & Martyris VIII. Idus Januarii, non variata tamen dispositione Martyrologii Romani: S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* In Martyrologio Benedictino, additur, & *quartodecimo Kalendas Februarii.* Idem sub die 20. Febr. Hoc decretum est generale; Vide *num. seq. 897. & 1113.*

995 Festa illa, quæ a die obitus aliquorum Sanctorum translata, sortita sunt alium diem fixum, annuntianda sunt iisdem diebus, & verbis in Martyrologio Romano descriptis. Quod si eorum transferatur Officia, pridie quam celebrantur potest nunciari festum illius Sancti de quo sequenti die agatur solemnitas memoria; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Iisdem diebus quibus festa celebrantur, non notantur; Vide *num. ant. & 1113.*

996 Si in Dominica quarta post Pascha legantur lectiones Initii Epistolæ B. Jacobi Apostoli, in festo SS. Apostolorum Philippi & Jacobi legendæ sunt lectiones ejusdem Epistolæ, quæ occurrent dicendæ in illa feria; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* In illa feria, si de Epistola B. Jacobi legatur, alioquin ponitur in die festo initium ejus Epistolæ, ut in Dominica quarta post Pascha; *Rub. Brev. prop. de Sanctis.*

997 Cum sæpe contingat, ut in diocesi celebretur unum & idem festum, & alii in tertio nocturno unum assignent Evangelium, alii vero aliud: Religiosi sequi debent ordinem proprii Breviarii; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.*

998 Dominica in Albis potest legi nona lectio de simplici festo occurrente, ut accidit anno 1735. de S. Aniceto; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.*

999 Quando festum SS. Philippi & Jacobi celebratur extra tempus paschale, omitti debent omnia *Alleluja.* Asterisci vero non tolluntur; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Omnia *Alleluja.* Intellige plura, quæ congruunt tempori paschali, non ea, quæ habentur extra tempus prædictum in Communi Apostolorum Brev. Romani, ex quo Responsoria lectionum, Capitula omnia, & Responsoria Brevia cum Versiculis omnibus desumi debent; Rubricæ Breviarii nonnullæ (proprio loco positæ) de Sanctis in Mense Maii. Notandum autem ex Gavanto, quod repetitio ultima in istis Responsoriis debet esse brevior, non autem prolixior.

1000 Quando October habet tantum quatuor Dominicas, servetur omnino dispositio Breviarii Romani, & in feria quinta, sexta, & Sabbato hebdomadæ quartæ leguntur lectiones de Dominica quinta continentes historiam martyrii SS. Machabeorum; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Lectiones de Dominica quinta:) scilicet, de Dominica quinta in die feriæ quintæ, & in feria sexta de feria secunda; in Sabbato vero de feria tertia ejusdem Dominicæ quintæ. Quod si fuerint impeditæ eo anno, omittantur illæ lectiones, quæ in diebus legi non possunt. Si vero in sequenti hebdomada hæc lectiones in suis feriis legi non possint, ponuntur in sequentibus feriis ejusdem hebdomadæ juxta ordinem historiarum Martyrii Machabeorum; *Rub. Brev. de Temp. post feriã quintam Dominicæ IV. Octobris.* Vide *num. seq.*

Quando in festo aliquo lectiones assignantur legendæ 1001 five propriæ, five de communi, omittitur etiam initium Scripturæ, quod reponendum est infra hebdomadam in Officio ritus inferioris, minoris dignitatis, & solemnitatis: etiam si tale festum habeat lectiones proprias, aut sint de communi; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. ant. 963. & 990;*

In festo S. Joannis Chryostomi, quoad lectiones in 1002 primo nocturno legendas, servetur Rubrica Breviarii Romani: unde extra Quadragesimam dicantur lectiones de Scriptura occurrente; intra Quadragesimam vero recitentur lectiones de Communi Doctorum. Pro S. Joanne de Matha idem servandum, & in Quadragesima dicantur lectiones de communi, scilicet *Beatus vir &c.* S. R. C. 5. Maii 1739. *in Einsidlen.*

In festo S. Caroli Borromæi 4. Novemb. in primis Ve- 1003 speris pro commemoratione Sanctorum Vitalis, & Agnicolæ MM. antiphona erit: *Ipsorum est enim regnum Celorum &c.* cum versu *Latamini in Domino &c.* & ad Laudes substituetur versus: *Exultent iusti &c.* post antiphonam: *Vestri Capilli &c.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.*

Quando festum S. Raphaelis celebratur Dominica ter- 1004 tia post Pascha, antiphona primi nocturni erit *Multa magna;* & in secundo nocturno *Archangel Raphael;* in tertio autem *Angelus Archangelus &c.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. seq.*

Dominica tertia post Pascha, ubi celebratum est fe- 1005 stum Sancti Raphaelis Archangeli, in tertio nocturno recitetur Homilia S. Joannis Chryostomi, nempe *Cum vellet Deus &c.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. ant.*

Festum Lanceæ, quod est approbatum ex indulto in 1006 Germania, & celebratur feria sexta post Dominicam in Albis, si ob occurrentiam alicujus festi novem lectionum impediatur, transferri debet ad aliam feriã sextam intra tempus paschale tantum; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.*

Die 3. Martii, quæ in Germania occurrunt S. Ansel- 1007 mus Abbas, & S. Cunegundis virgo Imperatrix. faciendum est Officium de S. Cunegunde, & assignanda fixa, & propria dies pro S. Anselmo; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.*

Quando antiphonæ, & versus in Vesperis variandi sunt 1008 pro commemoratione alicujus simplicis faciendæ, tunc ad primas Vesperas accipiendæ est antiphona cum versu Laudem. Si vero plures sint commemorationes simplicium, tunc secunda commemoratio sumetur ex secundis Vesperis cum versu secundi nocturni, tertia vero commemoratio fiet, desumendo antiphonam primam ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni. An Laudes prima commemoratio cum versu erit propria ex primis Vesperis; secunda commemoratio fiet cum antiphona tertii nocturni, & versu assignatis jam in primis Vesperis; tertia autem commemoratio fiet desumendo antiphonam, & versum dictos secundo loco in primis Vesperis, nempe antiphona secunda Vesperarum, & versus secundi nocturni; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. 648.*

Si Festum S. Joannis Baptistæ, five aliud ex solemnio- 1009 ribus venerit in die Corporis Christi, Officium S. Joannis singulari privilegio transfertur in sequentem diem a quo cumque die duodecim lectionum etiam impedita, cum commemoratione octavæ, sed in secundis Vesperis Corporis Christi fit commemoratio tantum S. Joannis. Cætera vero festa solemniora occurrentia in dicta die Corporis Christi transferantur infra octavam in prima die non impedita; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Duodecim lectionum:) quia ad instantiam P. Abbatis Monasterii Einsidlenensis responsum fuit; Vide *num. 609.*

Cum Missa cantatur coram Ss. Sacramento in altari ex- 1010 positio, debet fieri commemoratio de eodem Sacramento post omnes alias commemorationes de præcepto, & in Missis solemnibus tantum festorum primæ, & secundæ classis faciendæ est sub unica conclusione; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Burgen.* Dum Missa cantatur coram Ss. Sacramento.) Loquitur de Missa solemnè extra occasionem quadragesimæ horarum, quando necessitas urget in eo altari cantare, vel recitare; in occasione enim prædicta Missa

cantatur de Sacramento, non de festo occurrenti diebus omnibus exceptis festis primæ, & secundæ classis, feria 5. Cinerum, feria secunda, tertia, & quarta majoris hebdomadæ, tota octava Paschatis, & Pentecostes, Vigilia Nativitatis, & Pentecostes, & octava Epiphaniæ, in quibus diebus Missa erit occurrens cum commemoratione de Ss. Sacramento sub unica conclusione; Ex Brevi Clem. XII. 1. Sept. 1730. quod incipit italice, *Essenda. state fatte;* Vide *num. 1222.*

1011 Quando ob festum Ss. Nominis Jesu contingat transferri aliud Officium duplex secundæ classis inferioris dignitatis, de eo debet fieri prima die non impedita; S. R. C. 27. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. seq. & 900.*

1012 Sequentia in Missa de Ss. Nominis Jesu est omittenda; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Burgen.* & 16. Febr. 1737. *in Michlinien.* Sequentia est omittenda) minime vero a Fratribus Seraphici S. Francisci; Missale proprium sub die 14. Januarii ab Innocentio Papa approbatum.

1013 Dum præter Missam Conventualem cantatur Missa ex fundatione, in hac Missa non debet fieri commemoratio festi, de quo cantatur Missa conventualis; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Burgen.* Cantatur Missa ex fundatione) diebus a Rubricis permixtis; Vide *num. 264. 347. & 1260.*

1014 Quando occurrit vigilia, aut feria quatuor Temporum infra octavam Conceptionis B. M. V. debet recitari Officium de die infra octavam; Missæ autem, five una cantetur, five legatur, sint de feria quatuor Temporum cum secunda oratione de octava, & tertia de Spiritu Sancto, quæ semper dicitur infra octavas B. M. V. juxta tit. 9. de Orationibus *num. 7. & 9.* nam oratio, quæ ibi præscribitur dicenda secundo loco, ponitur tertio loco. At si feria quatuor Temporum occurrat in die octava Conceptionis, omnes Missæ privatæ dicantur de octava cum commemoratione feriæ. Missa autem solemnitas, quæ dicitur post Tertiam, erit de ipsa octava sine commemoratione feriæ, cum de ea cantari debeat alia Missa post Nonam sine commemoratione Conceptionis, Dicendæ autem sunt Orationes assignatæ in ipsa feria, nempe *secunda Deus qui de Beatæ Mariæ Virginis utero,* & tertia *Ecclesiæ;* vel pro Papa, cum præfatione communi. Idem servandum est in Missa, & Officio alicujus Sancti, ex speciali privilegio aliquibus in locis in Quadragesima octavam habente, in qua Missæ omnes dici debent de feria cum commemoratione octavæ, & tertia oratione *Concede,* non vero *A cunctis.* Tempore autem passionis quando contingat fieri Officium de infra octavam, unica pariter cantari debet Missa de feria cum commemoratione diei infra octavam, & præfatione de octava, si habeatur propria, ut dictum est de octava Conceptionis. S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. seqq.*

1015 In Missa feriali, quæ substituitur Missæ de octava, est genuflectendum in choro; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Est genuflectendum in choro) Prælati, & iis, qui erunt parati exceptis, in omnibus Missis etiam solemnibus dum celebrans facit confessionem cum suo psalmo; deinde in Missis ferilibus, & Vigiliis, quæ jejunantur, excepta Vigilia Paschæ, & Pentecostes, ac Nativitatis Domini, & quatuor Temporum Pentecostes, ac in Missis defunctorum genuflectunt omnes etiam ad orationes, & a dicto per celebrantem *Santus* usque ad *Pax Domini,* & ad Orationes post communionem; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 8. num. 32. & cap. 18. num. 19. seqq.* Missale Tit. XVII. De ordine genuflectendi &c. *num. 5.* Vide *num. 63.*

1016 In Missa votiva, quæ celebrari aliquando potest infra octavam, in Adventu, Quadragesima, quatuor Temporibus, Vigiliis, & feria 2. Rogationum, prima oratio erit de Missa, secunda de octava, tertia de feria, & non recitatur Evangelium feriæ, sed initium S. Joannis *In principio &c.* S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Missa votiva:) intellige de privata. Quid vero dicendum de solemnè, consule *num. 347. & 1012.*

1017 In occurrentia Festorum ejusdem ritus, & alias quomodocumque partium talis ordo servetur, ut primum locum habeat Officium Ecclesiæ particularis, secundum Ordinis, tertium Diocesis, quantum Nationis, quintum Ecclesiæ universalis; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* & 22. Apr. 1741. *in Vilnen.* In occurrenti festorum.) intellige in pari rita & dignitate, Vide *num. 521. 1161. Ferrari. Biblioth. Tom. VIII.*

An talis ordo habeatur etiam in translatione, consule *num. 981.*

Octava S. Scholasticæ, quando de illa fiat Officium 1018 apud Benedictinos, impedit preces &c. Quod si occurrat in feria IV. Cinerum, dicuntur preces, sed nihil sit de octava, quæ terminatur ad primas Vesperas feriæ IV. Cinerum exclusive; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Quid dicendum de his octavis occurrentibus in Dominica Passionis, require *num. seqq. & 98.*

Quæsitum fuit, an conformiter ad decretum S. R. C. de 1019 Commemoratione octavæ S. Scholasticæ in die Cinerum omittenda, etiam in Dominica Passionis, infra octavam S. Benedicti cadente, & ejusdem Dominicæ in primis Vesperis sit omittenda commemoratio octavæ? Et responsum fuit: In primis Vesperis faciendæ est commemoratio de die infra octavam, quando octava celebratur post Dominicam Passionis, secus autem si dies octava incidit in eandem Dominicam Passionis, quia propter Dominicam privilegiam cessat octava; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Vide *num. ant. & 98.*

In Officio votivo immaculatæ Conceptionis in antipho- 1020 na, quæ dicit, *Post partum virgo inviolata permansisti,* dici non potest *immaculata;* S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Dici non potest *immaculata.*) Quid vero dicendum de cognominibus, & patriis Sanctorum, consule *num. 192. & 977.*

In Officio defunctorum in Vesperis & Laudibus dicendi 1021 semper sunt psalmi appositi, nempe *De profundis,* & *Lauda anima mea Dominum &c.* post Vesperas & Laudes; amittantur iidem psalmi tantum in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, & in die obitus, seu depositionis defuncti; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* & 3. Aug. 1707. *in una Quindecti Nolanæ Dioceseos;* Vide *num. 1066.*

Festum Inventionis S. Crucis cadens in Dominica, in 1022 qua celebratur festum Dedicatio Ecclesiæ, non potest in diem immediate sequentem, si hæc sit festo duplici, vel semiduplici impedita, sed debet reponi prima die non impedita; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.* Hoc decretum est universale quoad omnia alia Officia, servatis privilegiis Annuntiationis B. M. V. & aliis, de quibus consule *num. 531. 620. 917. 978. 1070. 1094. seqq. 1185. & 1233.*

In secundis Vesperis S. Emiliani Abbatis (quod est 1023 duplex majus apud Benedictinos), quæ coincidunt cum primis Vesperis de festo omnium Sanctorum Monachorum ejusdem Ordinis, est faciendæ commemoratio de S. Emiliano, si ritus id permittat, nulla habita ratione, quod sit etiam ipse unus ex iisdem Sanctis Monachis, quorum festus dies celebrari incipit in dictis Vesperis; S. R. C. 23. Jun. 1736. *in Einsidlen.*

In Officio S. Mariæ in Sabbato a Patribus Benedictinis 1024 faciendæ est commemoratio S. Benedicti, non vero S. Scholasticæ. Rursus in Officio de S. Benedicto, quod iidem Monachi celebrare solent infra singulas hebdomadas, non est faciendæ commemoratio Sanctæ Scholasticæ; S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.*

In Officio SS. Sacramenti, quod recitatur singulis v. 1025 feriis in Germania, & in Officio Immaculatæ Conceptionis, quod ex indulto Sac. Rit. Congr. recitatur in Germania sub ritu duplici in Sabbato, quoad commemorationes in his faciendas, servetur Rubrica de commemorationibus, & commemoratio S. Benedicti (a PP. Benedictinis) fiat in semiduplici, simplici, & ferliis. Et quoad Officia S. Benedicti, S. Scholasticæ, SS. Sacramenti, & Immaculatæ Conceptionis, servetur decretum diei 30. Martii 1706. quo prohibentur hujusmodi Officia celebrari in fra Quadragesimam, Adventum, quatuor Tempora, Ferias Rogationum, & Vigiliis omnes, five cum jejunio, five sine jejunio; S. R. C. 23. Jun. 1836. *in Einsidlen.* Servetur rubrica de commemorationibus, quæ admittit commemorationem de festis simplicibus, de octavis, & de Dominica in primis Vesperis; quæ vero Communes, seu Suffragia vocantur, non admittit, cum sub ritu duplici prædicta Officia recitentur; *Rub. Brev. IX. de commem. num. 1. seqq. & XXXV. De Commemorationibus,* seu Suffragiis Sanctorum *num. 1. Ferias rogationum,*) seu alias, in quibus Officium Dominicæ

- reponendum sit ex Rubricis, Vide numero 826.
- 1026 Quando festum SS. Philippi & Jacobi cadit in Dominica; tunc ultimum responsum, quia est, proprium, dicatur loco penultimi, quod est de Dominica pro Benedictionis; S. R. C. 23. Jun. 1736. in Einsidlen.
- 1027 Festum Sacrarum Reliquiarum, quæ afferantur in Ecclesiis Ordinibus Benedictionis, celebrandum est ab ipsi Monachis de præcepto, & quidem die 30. Octob. S. R. C. 23. Jun. 1736. in Einsidlen. Festum Sacrarum Reliquiarum non admittit Evangelium ultimum, si occurrat cum Vigilia omnium Sanctorum; Vide num. 985.
- 1028 Festum B.M.V. de Monte Carmelo celebrandum est ab omnibus die 19. Julii de præcepto, & servari debet decretum emanatum 24. Septembris 1729. S. R. C. 23. Jun. 1736. in Einsidlen. Servari debet decretum emanatum per Benedictum XIII. Urbis & Orbis die 24. Septemb. 1726.
- 1029 Festum SS. Nominis Mariæ celebrandum est Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem; S. R. C. 23. Jun. 1736. in Einsidlen. Vide num. seqq.
- 1030 Quando dies octava Nativitatis B. Mariæ incidit in Dominica, in qua celebrari debet festum SS. Nominis ejusdem, nulla fit commemoratio Nativitatis; S. R. C. 23. Jun. 1736. in Einsidlen. Vide num. ant.
- 1031 In secundo triduo majoris hebdomadæ non possunt celebrari Exequiæ defunctorum, & Officium, & preces recitentur privatim; S. R. C. 21. Aug. 1736. in Placentina; Vide num. 498.
- 1032 Si festum Purificationis B.M.V. venerit in Dominica Septuagesimæ, vel Sexagesimæ in Ecclesiis dicatis sub titulo Annuntiationis, vel Assumptionis, debet cantari Missa Dominicæ tantum, nec facienda est commemoratio Purificationis B.M.V. S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana. Nec facienda est commemoratio Purificationis. Officium vero Purificationis quando transferendum. Vide num. 531.
- 1033 In processione feriæ vi. in Parasceve, Episcopo totum Officium, & sacram functionem in pontificalibus non peragente, non sunt a gestantibus hastas baldachini adhibenda pluvialia, sed solum cottæ; S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana. Sed solum cottæ. Ita etiam Episcopo celebrante, deficientibus pluvialibus. Carem. Episc. lib. 2. cap. 27. num. 31. Vid. num. 10.
- 1034 In adoratione Crucis feriæ vi. in Parasceve debent celebrans, & Ministri deponere etiam manipulum, S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana.
- 1035 Translato festo semiduplici ad Vigiliam alicujus Apostoli, in Missa festi, tertia oratio debet esse *Acutis* S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana. In Missa festi in Missa vero vigiliæ dicitur *Ecclesiæ*, vel pro Papa *Rub. Miss. de Oratationibus num. 9.*
- 1036 Si secunda oratio est de Spiritu Sancto, aut de eo fit mentio, tertia, sive ultima non debet concludi, *ejusdem Spiritus Sancti Deus &c.* S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana. Tertia, sive ultima non debet concludi: sed quando dicuntur plures Orationes, prima tantum, & ultima cum sua conclusione terminantur, & ante primam & secundam dicitur *Oremus*, & ante primam dicitur etiam *Dominus vobiscum*, exceptis Secretis, in quibus, & Dominus vobiscum, & Oremus omittuntur; *Rub. Miss. VII. de Comm. num. 7. & de Offer. VII. num. 1. Si oratio dirigitur ad Patrem, concluditur. Per Dominum nostrum &c. Si ad Filium, Qui vivis, & regnas cum Deo Patre. Si in principio orationis fiat oratio Filii, concluditur. Per eundem Dominum nostrum. Si in fine orationis ejus fiat mentio, Qui tecum vivit. Si facta sit mentio Spiritus Sancti inclusive dicitur.* In unitate ejusdem Spiritus Sancti &c. *Rub. Miss. de Oratatione ix. nunc ultimo.*
- 1037 In communione Monialium habentium fenestrellam in parte Evangelii, Sacerdos debet descendere, & reverti per gradus anteriores, & non per laterales altaris. S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana.
- 1038 Post expositionem Reliquiæ Ss. Crucis, vel post ejus delationem in processione, benedicendus est populus cum ipsa S. R. C. 15. Sept. 1736. in Brixien. Reliquiæ Ss. Crucis. Quid dicendum de aliis Reliquiis, & Ss. Imaginibus, Vide num. seqq. & 704.
- 1039 Reliquia Ss. Crucis non est incensanda a Celebrante genuflexo. S. R. C. 15. Sept. 1736. in Brixien. Vide num. seqq.

Non est genuflectendum a Capitulo, & Clero processionaliter transeuntibus ante altare, in quo recondita est Reliquia Ss. Crucis. S. R. C. 15. Sept. 1736. in Brixien. Vide num. ant.

In Missis Ferialibus e Dominica Passionis usque ad Feriam v. in Coena Domini, & infra octavas Paschatis, & Pentecostes, juxta alias resolutiones 21. Nov. 1619. in una Rubricarum, 13. Sept. 1692. in Casaraugustana, & 4. Maji 1709. in Pistoriensi, occurrente festo simplici, non est dicenda tertia oratio *Ecclesiæ*, vel pro Papa. S. R. C. 15. Sept. 1736. in una Rubricar. Vide num. 627. In Missis Ferialibus) secus autem in semiduplicibus eo tempore occurrentibus. Vide num. 543.

Ex parte Cleri Ecclesiæ Toletanæ quæsitum fuit, an occurrente festo duplici secundæ classis octavam habente cum Dominica Septuagesimæ, si (sequentibus Feriis occupatis) transferatur ad sequens Sabbatum, secundæ Vesperæ erunt ut in primis, aut in secundis Vesperis Festi cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, aut erunt de Psalterio a Capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ; & quid, si dies octavæ habeat orationem propriam? Et S. R. C. Ponente Eminentissimo Zondadari respondit, secundas Vesperas Festi fieri debere cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, & in die octavæ esse recitandam orationem propriam; eadem S. R. C. 15. Septemb. 1736. in Toletana. In die octavæ; in qua omittuntur Preces ad primam & Completorium ac Sanctorum suffragia. *Rub. Brev. in suis propriis locis.* Vide num. 188.

Ex parte ejusdem Cleri quæsitum pariter fuit, an instantibus decretis de non addendo, mutando, vel retrahendo in Breviario Romano, nec non decretis Officiorum noviter apponendorum in corpore, in quibus præcipitur his verbis: *debeant, teneant, agant*, in Officiis vero provincialibus concluditur sic, *valeant, possint, recitare posse censuit, concessit, annuit &c.* si autem in aliqua Ecclesia, præsertim Regularium, sint tot Festa, quod non possint nonnulla semiduplicia translata adhuc recurrente anno reponi semel in biennio: in hoc ergo casu quæsitum, inquam, fuit, an licebit omittere quæ sunt de Breviario, ut fiat de particularibus dicto modo concessis (Et S. R. C. respondit: Detur decretum in Hispalensi, emanatum sub die 26. Novemb. 1735. Eadem S. R. C. 15. Sept. 1736. in Toletana. An licebit omittere quæ sunt de Breviario, ut fiat de particularibus?) Affirmative respondit S. R. C. ut videre est sub num. 1016. Detur decretum in Hispalensi,) declarans tamquam simplices sub ritu semiduplici considerandos esse Sanctos, qui in fine anni supersunt. Vide num. 962.

Officia B. M. V. nempe desponsationis, Patrocinii, Translationis Almæ Domus, & Expectationis partus a S. M. Benedicti XIII. die 23. Augusti 1725. pro toto Statu Ecclesiastico concessa, sub ritu duplici majori celebrari debent: ita declaravit S. R. C. die 15. Sept. 1736. in una Dubior.

An festa diocesana occurrentia eodem die cum Festis Romanis proponenda sint Festis Romanis ejusdem ritus, & solemnitate, ex gr. die 4. Decemb. Festum Diocesana S. Barbaræ occurrit cum Festo duplici Romano S. Petri Chrysologi, dubitatur, & quæritur, quale Festum sit prius celebrandum? Et responsum fuit; Detur decretum sub die 12. Julii 1704. in una Urbis. S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien. Decretum sub die 12. Julii 1704.) proponenda Festa diocesana Romanis docet cum paritate ritus, & dignitatis. Vide num. 801. & 980.

An die 23. Januarii in Festo Desponsationis B. M. V. sit faciendâ commemoratio Sponsi S. Josephi, tam in Officio, quam in Missa? Et responsum fuit: Servetur Rubrica, quæ habetur in Officio Desponsationis. S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien. vel 23. Jun. 1736. in Brugen. Servetur Rubrica, quæ concedit tantum fieri commemorationem ab iis, qui expresse habent indultum. Vide num. 977.

Cum Festum S. Gregorii VII. ex mandato Benedicti XIII. celebrandum sit die 25. Maji, quo die antea celebrabatur Festum semiduplex S. Mariæ Magdalenzæ de Pazzis, quæritur an hoc Festum habeat diem fixam, an vero sit transferendum in primam diem non impeditam? Et responsum fuit vel assignandam esse primam diem non impedi-

peditam. S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien. & antea 23. Junii 1736. in Brugen.

1048 An festum Nominis B. M. V. in diocesis Imperatori subjectis sit duplex majus, proat in Breviario ponitur, an vero duplex secundæ classis ob Indulgentias plenarias ab Innocentio XIII. concessas anno 1722. prout in diocesi Viennensi? Et responsum fuit affirmative ad primam partem, negative ad secundam. S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien.

1049 An in Festo S. Lucie die decimatercia Decembris possit legi nona lectio propria alicujus S. simplicis, ut de S. Jacobo solet legi in hac diocesi, de quo in illa sit commemoratio? Et responsum fuit affirmative. S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien. & antea 23. Jun. 1739. in Brugen.

1050 An die 17. Decembris in Festo Expectationis partus B. M. V. sit finis hymnorum *Jesu tibi sit gloria &c.* sicut in aliis Festis B. M. V. an non? Et responsum fuit: Servetur Rubrica. Ita S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien. & antea 23. Jun. 1736. in Brugen. Servetur Rubrica:) scilicet claudantur hymni per *Virtus Honor &c.* Vide num. 961.

1051 Dum semiduplex incidit in Festum habens octavam, vel in Dominicam infra octavam (non privilegiatam) & dies immediate sequens non est impedita, sed restat celebrandum duplex, v. g. anno 1736. Festum Ascensionis Domini incidit in die 10. Maji, seu in Festo S. Antonii, & remanet celebrandum Festum S. Petri Martyris, quod est duplex; quæritur an die 11. Maji, nempe immediate sequenti, celebrari debeat Festum semiduplex S. Antonii juxta Rubricam de Translatione Festorum n. 5. transferendo ulterius Festum S. Petri M. ? Rursum quæsitum fuit, an die Festo translato faciendum sit Officium die immediate sequenti non impedito, etiam si adit aliud ejusdem dignitatis Festum prius translatum? Ad utrumque responsum fuit affirmative, & justum fuit dari decretum emanatum sub diebus 30. Sept. 1679. & 16. Sept. 1702. S. R. C. 16. Febr. 1737. in Mechlinien. Ad utrumque responsum fuit affirmative) ex Rubrica Breviarii X. de Translatione Festorum num. 5. & ex decretis sub num. 507. pro prima hujus sanctionis postulatione; pro secunda vero intelligi debet absolute, ut in num. 508. & 665.

1052 Serventur Rubricæ Missalis, Breviarii, & Cæremoniæ Episcoporum ad verba Invitatorii: *Venite adoremus, & procedamus ante Deum &c.* ad verba symboli: *Et incarnatus est &c.* & ad alia similia genuflexionem requiruntia, etiam a Cantoribus ad ambonem, aut chororum regentibus, dum ea proferuntur actualiter; sic tamen, ut quando mora genuflexionis est brevis, hæc fiat, quando autem mora est longa, nec plurimum vocum unisona modulatio inflectatur, genuflectendum erit sub finem verborum. S. R. C. 8. Mart. 1738. in Vlixbonen. Occid. Regii Nofocomii. Serventur Rubricæ Missalis, Breviarii, & Cæremoniæ Episcoporum, in quibus Episcopus etiam celebrans, ac omnes de choro, tam ipsi cantores, quam alii ministri, ut genuflectant præscribitur *Carem. Episc. lib. 2. cap. 5. num. 2. & cap. 6. num. 8. Rub. Miss. & Brev. prop.*

1053 An Feria secunda post Festum Ss. Trinitatis, in qua tamquam in sede perpetua, & propria quotannis celebratur solemnitas Ss. Mysterii uti Titularis debeat, cantari Missa solemnitas de Ss. Trinitate cum Gloria, & Credo ratione rei gravis ob concursum fidelium, licet ipsam feriâ secunda impedita sit Festo duplici, dempto classico? Responsum fuit: Pro gratia. S. R. C. 8. Mart. 1738. in una Vlixbonen. Occid. pro Confraternitate Clericorum Sæcularium in Ecclesiâ Regii Nofocomii.

1054 An Officia pro animabus Confratrum extra diem obitus, seu depositionis, tertium, septimum, & trigesimum, cum castro doloris, & concursu Sacerdotum officiatâ, habere debeant ritum duplicem, vel semiduplicem cum psalmo, ac tribus orationibus? Responsum fuit: Serventur Rubricæ Ritualis Romani una cum novissimo decreto edito anno 1737. in Nolana, nempe duplicatio antiphonarum, præter diem Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, & diem depositionis defuncti fiat in diebus tertio, septimo, trigesimo, & anniversario tantum. S. R. C. 8. Mart. 1730. in Vlixbon. Occidentali. Fiat in diebus, tertio, septimo &c.) recita-

tis psalmis *Lauda, & De profundis* in die commemorationis omnium Defunctorum, obitus, seu depositionis defuncti omittendis tantum. Vide num. 1010. & 1066.

Feria secunda post Dominicam infra octavam omnium Sanctorum, Festo duplici minori occupata, in qua pro animabus Confratrum cantatur Officium defunctorum cum solemnitate, debet pro gratia cantari Missa de *Requiem*: quod si anniversarium prædictum contingat in Festo altioris ritus, debet illud præcedenti die celebrari. S. R. C. 8. Mart. 1738. in Vlixbon. Occid. pro Ecclesiâ Regii Nofocomii. Vide num. ant. & 109.

An in diebus infra octavam Corporis Christi duplicia non excludentibus, cantari possit Missa de *Requiem* de die obitus, tertio, septimo, & trigesimo, ac anniversario in dicto octavario incidentibus? Responsum fuit negative, & serventur decreta vulgata in Nuscana 12. Septemb. 1671. & in Collensi 9. Junii 1698. S. R. C. 8. Mart. 1738. in Vlixbon. Occid. Serventur decreta, ut Missa tantum solemnitas de die obitus, & præserte corpore cantari possit. Vide num. 19. 485. & 1102.

Rappresenta umilmente all' EE. VV. il Capitolo, e Canonici della Cattedrale di Lisbona Orientale, qualmente per uso antichissimo, e senza memoria d' uomini, quando il Paroco di detta Cattedrale porta il Santissimo Sacramento per Viatico ogg' Infermi, e dà la benedizione al popolo con il Santissimo chiuso nella Pisside, l' incensa uno, o due Canonici, o Sacerdoti, che sono obbligati, ed ordinariamente sono due Canonici, che accompagnano il Santissimo per li statuti di detta Cattedrale approvati dalla Santa Sede Apostolica, e Costituzioni dell' Arcivescovato, in modo tale, che tanto li Sacerdoti, come li Canonici, che il Presidente del coro manda ad accompagnare il Santissimo Viatico, sono cantati nel coro, quando in esse si cantava il Matutino, ed altre ore dell' Offizio divino. Ma perchè, Eminentissimi Signori, è stata riprovata dal Maestro di Cerimonie di detta Cattedrale quella d' incensare il Santissimo rinchiuso nella Pisside, quando il Paroco dà la benedizione al popolo, e non ostante detta riprovazione, ha ordinato il Capitolo Oratore, s' osservasse la detta cerimonia d' incensare il Santissimo nel suddetto atto per rendergli maggior culto: pertanto supplicano l' EE. VV. a degnarsi graziosamente con dichiarare, se devono, o no osservare detta cerimonia, che lasciando di farla, seguirà scandalo al popolo. Sac. Rit. Congr. declaravit servari debet dicta cerimonia thurificandi Ss. Sacramentum inclusum in pyxide, cum defertur pro Viatico infirmis, & cum ipso benedicendum esse populum. Eadem S. R. C. 21. Jun. 1738. in Vlixbon. Orient.

*Se alla benedizione, che dall' Edomario si dà nella seconda lezione del terzo notturno de' Santi al Cujus Festum, vel Quorum Festum colimus, debbasi no inginocchiare, stante nell' altre sette benedizioni, in alcune delle quali si nomina il Divin Padre, il Figliuolo, e lo Spirito Santo, non si costuma tal genufessione? Responsum negative S. R. C. 9. Sept. 1738. in una Ord. Min. de Observ. Ref. Fran. Inginocchiare.) Debet tamen se inclinare profunde ad *Te Domine &c.* versus celebrantem benedictionem petens, & sic inclinatus permanere, usque dum celebrans stans detecto capite, benedicit. Et dum dicit *Tu autem Domine &c.* genuflectat si non est Canonicus, Cruci, vel Sacramento, si adit, etiam si sit Canonicus, comitante Cæremoniario, vel Acolytho, qui si noctu lectiones legantur adhibeat parvam candelam. *Carem. Episc. lib. 2. cap. 6. num. 12. seqq.**

Frater Michael Angelus a Gallipoli Procurat. Gener. 1059 Ord. Min. Obser. v. Ref. S. Francischi suppliciter exponit, quatenus recenter a S. R. C. concessa sunt quedam Officia Sanctorum alia Urbis, & Orbis, alia aliquibus regnis, ditionibus, statibusque peculiibus recitanda, tum a Sæcularibus, tum a Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, quæ concessiones exprimentur his verbis: *Recitari posse, fieri posse*; & cum ex Rubricis nostri novi Breviarii approbatis a S. M. Innoc. PP. XII. per Bullam, quæ inc. *Exponi nobis &c.* statuatur, ut quotiescumque sit hæc expressio, *Recitari posse, fieri posse*, nihil aliud intelligatur, nisi Officium ad libitum; hinc humiliter petit ab EE. VV. ut dignentur, declarare, an prædicta Officia cum tali expressione expressa, si incurrat in die im-

pedita ab aliis Officiis de præcepto Breviarii prædicti, non obstantibus decretis S.R.C. de non transferendis Officiis Sanctorum ad libitum, a nobis possint transferri ad aliam diem, vel debeant omitti? Sacra autem Congregatio declaravit, prædicta Officia acceptata, si occurrant diebus impeditis, non reputari debere tamquam mera Officia ad libitum, sed de præcepto, adeoque omnino transferenda. Eadem S.R.C. 6. Sept. 1738. in una Ord. Min. Observ. Reform. Vide num. 931.

1060 Festum S. Joachim Patris B. M. V. quod celebrabatur 20. Martii, nunc ad ritum duplicem majorem, & ad Dominicam infra octavam Assumptionis translatum, & perpetuo affixum est per recens decretum anno 1738. die 3. Octobris emanatum, ne Festa de præcepto multiplicentur. Quod si alio Officio juxta Rubricas impeditum fuerit, ad primam diem non impeditam transferendum erit. In quo decreto ad eundem ritum duplicis majoris elevatum est Officium ejusdem conjugis S. Annæ pro die 26. Julii. Eadem S.R.C. 20. Septemb. 1738. in Decreto Urbis & Orbis, approbante Clem. XII. die 3. ejusdem anni.

1061 Si transferatur ad tempus Paschale Festum SS. Martyrum, in quorum Missa Introitus sit *Gaudemus omnes in Domina &c.* si ultra Introitum *Gaudemus &c.* habet etiam proprium vel Evangelium, vel Epistolam; tunc debet recitari idem Introitus; sacus si nihil aliud proprii haberet, quia in eo casu Introitus alter incipiens *Protestantibus me Deus dicitur.* S.R.C. 29. Nov. 1738. in una Carthagini. in Hispan. Vide num. seq.

1062 Si Festum alicujus Sancti Martyris habens in Missa proprium Evangelium transferatur ad tempus Paschale, dici debet idem proprium Evangelium, non vero unum ex assignatis pro tempore Paschali. S. R. C. 29. Nov. 1738. in una Carthagini. in Hispan. Vide num. ant. & 974.

1063 An in Officio Transverberationis S. Theresiæ debeat ad Matutinum recitari hymnus *Hæc dies, qua candida*, vel potius de communi Virginum, & responsum fuit, debere recitari hymnos proprios, qui recitantur in Festo S. Theresiæ, sed loco: *Hæc dies, qua candida*, dicatur in Festo Transverberationis; *Felix dies, quo candida.* S.R.C. 29. Nov. 1738. in una Carthagini. in Hispan.

1064 Dum incensatur altare, in quo est expositum publicæ adorationi Venerabile Sacramentum, non debet post illud incensatum Crux quoque incensari. S. R. C. 29. Nov. 1738. in una Carthagini. in Hispan. Crux quoque incensari. Feria 6 in Parasceve ad Missam Præsanctificatorem, licet ad sit Sanctissimum Sacramentum, crux debet incensari ex Rub. propria & Carem. Episc. lib. 2. cap. 25. num. 33. & cap. 16. num. 19. An Imago Crucifixi Jesu coram Sacramento exposita super altare reponi debeat, consule num. 1104.

1065 In Commemorationibus communibus, sive suffragiis Sanctorum per annum, dum sit de aliquo Sancto principali, cujus antiphonæ habent in fine *Alleluja*, si contingat verba, quibus exprimantur gaudium, victoris, & similibus, debet hæc *Alleluja* recitari, alioquin omittatur, S.R.C. 29. Nov. 1738. in una Carthagini. in Hispan. Per annum,) secus autem tempore paschali quo ad omnes Antiphonas, quibus non legitur *Alleluja*, addendum est Rubr. Brev. 21. de Antiphonis num. 6. Omittatur autem a Dominica Septuagesimæ usque ad Paschæ.

1066 Promotor Fiscalis Curie Episcopalis Montis politiani exponit in illa Cathedrali vigere consuetudinem, quodcumque cantentur Vesperæ Feriales diebus Quadragesimæ, Adventus, & jejuniorum, canendi etiam preces, quæ flexis genibus persolvantur alta voce cum desinentia ad unumquemque versiculum, prout in Festo Simplicii in commemorationibus, & ad antiph. B.M.V. scilicet a *fa ad re*, excepta oratione Dominica, quæ non canitur, sed alta voce recitatur usque ad versic. *Et ne nos inducas &c.* quæ pariter canitur cum supradicta desinentia; ita psalmus *Miserere* non cantatur, sed recitatur alta voce, & in eodem tono, sicut cæteri versiculi. Humillime querit, an ista consuetudo servanda sit, & quatenus quo modo, & forma dicendæ sint? Et responsum fuit, non esse attendendam consuetudinem assertam concinendi preces Feriales ad Vesperas, & ad Laudes in diebus jejuniorum per depressionem vocis a *fa ad re*, sed utendum tono, ac voce uniformi per simplicem *fa*. S.R.C. 9. Maii

1739. in eadem Montis politiani. Vide num. 1010. & 1053.

1067 Quod statutum fuit per plura decreta S. R. C. dicendum esse psalmos *Lauda anima mea &c.* ad Vesperas & De profundis ad Laudes pro defunctis, exceptis diebus commemorationis omnium Fidelium defunctorum, & depositionis defuncti, servandum erit etiam in illis Ecclesiis, ubi ex vi regulæ, seu ob adimplendas piæ defunctorum voluntates totum Officium defunctorum ritu duplici recitare tenentur, ut sit diebus supra expressis, & in casu affirmativo. S.R.C. 9. Mar. 1739. in una Ord. Erem. Camald. Congreg. Montis. Vide num. seq. ac 1020. & 1053.

1068 Queritur, an in dictis casibus omittendum sit Invitatorium, cum Rubrica Breviarii innuat, quod hoc dicatur in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum? Et responsum fuit, negative; nempe quod in Officio defunctorum, quando recitatur integrum; nunquam omittendum sit Invitatorium. S.R.C. 9. Maii 1739. in una Ord. Erem. Camald. Congregat. Montis. Vide num. ant. Quando recitatur integrum) vel legatur primum Nocturnum, sicuti debet in depositione cadaveris, saltem cum Laudibus recitatur. Rit. Rom. de Exequiis Tit. 6. cap. 3. num. 16.

1069 Ex parte moderni Episcopi polensis Sac. Rit. Congr. pro declaratione infra scripti dubii supplicatum fuit; nempe, Dignitates, Canonici, & Capitulum Cathedralis Herbipolensis, obtentu consuetudinæ, terminatis omnibus Horis Canonicis, etiam diebus Festivis, in quibus nec horam Tertiam umquam canunt, nisi pontificalia exercent Episcopo, recitatis anticipate hoc casu Sexta, & Nona, Missam conventualem decantant. Itemque Missas pro defunctis a testatoribus legatas ante Matutinum, quoties contingunt, cum cantu celebrant. Cumque hæc consuetudines resistant Rubricis Missalis Tit. de hora celebrandi Missam, necnon cuidam decreto Sacræ Rit. Congr. in uno Cathacen. die 18. Junii 1689. queritur, an attenta consuetudine tolerari queant hujusmodi respective anticipationes, & postpositiones horarum; & solemnium Missarum cantuum supramemorata. Et responsum fuit Serventur omnino Rubricæ Missalis Romani sub tit. xv. S. R. C. 9. Maii 1730. in Polana. Serventur omnino Rubricæ Missalis,) nempe *Missæ Conventualis in Festis duplicibus, semiduplicibus, in Dominicis, & infra octavam dici debeat post horam Tertiam in chore recitatum. In Festis simplicibus, & Feriis per annum dicta Sexta. In Adventu, Quadragesima, quatuor Temporibus, etiam infra octavam Pentecostes, & Vigiliis, quæ jejunantur, quamvis sint dies solemnes, Missa de tempore debet cantari post Nonam. Missa autem defunctorum post Primam ubi vero dicuntur eorum Vigilia mane post Matutinum dici, dictis hujusmodi Vigiliis cum Laudibus immediate dici potest Missa pro defunctis. In die vero Commemorationis dicitur post Nonam, quod quidem servari potest in die anniversarii, depositionis, tertii, septimi & trigesimi, in quo sit concursus populæ. Rubr. Miss. cit. Vide num. 75.*

1070 Nequit Episcopus Abbatibus, aliisque Prælati inferioribus exercitium Pontificalium restrictivè habentibus, in suis tantum Ecclesiis, facultatem, seu licentiam impertiri exercendi illa in Ecclesiis ipsis non subiectis, sive Sæculares fuerint, sive Regulares suæ diocesis. S.R.C. 11. Julii 1759. in Barchinonen. Vide num. 364.

1071 Officium Translationis S. Januarii, quod in civitate & diocesi Neapolitana antiqua consuetudine Sac. Rit. Cong. quoque roborata 1664. 16. Septembris, celebratur Dominica prima Maii sub ritu duplici majori cum octava, vel secunda, si prima fuerit Dominica in Albis, occurrente cum Festo altioris ritus, vel majoris dignitatis transferendum est a prima Dominica Maii ipsi tamquam propria die assignata in primam diem non impeditam; quoad octavam vero serventur Rubricæ. S.R.C. 11. Julii 1739. in una Nericonen. Quoad octavam serventur Rubricæ,) quæ præscribunt feri de illis diebus infra octavam solummodo, quæ remanent a die propria Festi translati, non vero a die translationis. Rubr. Brev. x. de Translatione Festorum num. 1. Ad id faciendum, quando Officia sunt perpetuo translata, & ab assignato cuilibet illorum die perpetuo amota, quare num. 1091. & 1122.

1072 Canonici Collegiatæ, seclusa consuetudine in contrarium, uti personæ graduatæ, & quasi in dignitate constitutæ non genuflectunt, sed caput, & honorem profunde inclinant Episcopo, & altari, ad instar Canonicorum Cathedralis. S. R. C. 11. Julii 1739. in Nericonen. Vide num. 137. 160. & 1078.

1073 In Sabbatis quatuor Temporum, vel aliis ad ordines conferendos a jure præstitutis, Episcopus Ordinationem faciens, Missam de Feria, non autem de Sancto, qui forte diebus illis occurrit duplex, vel semiduplex, v. g. S. Matthiæ tempore verno, S. Thoma tempore hyemali &c. celebrare debet. S. R. C. 11. Julii 1737. in Nericonen. A jure præstitutis, quæ sunt *Sabbato in omnibus quatuor Temporibus, Sabbatum ante Dominicam de Pasione, & Sabbatum Sanctum. Pent. Rom. part. 1. de Ordinibus conferendis.* Vide num. 1165.

1074 Non tenetur Capitulum Cathedralis pro inchoandis divinis Officiis, quibus intervenire assolet Magistratus Civitatis multoties ad deferendas consuetas oblationes; expectare ultra horam conditam. S.R.C. 11. Julii 1739. in Senogallien.

1075 Capitulum, & Canonici celebrantes tam in Cathedrali, quam extra, postquam ingressi sunt Presbyterium pro Missis, vel Vesperis celebrandis induti pluvialibus, sicut quoties procedunt ad sedem, & redeunt ad altare sese inclinante Cruci, Episcopo, & Canonicis existentibus in presbyterio, ita quoque non debent se se vertere a presbyterio ad extra, & salutare Magistratum. S. R. C. 11. Julii 1739. in Senogallien. in hærendo aliis resolutionibus in similibus pluries editis.

1076 *Se la notizia di nuovo Offizio di un Santo giungesse dopo la giornata propria assegnata, debba o no farsi in quell'anno?* Responsum fuit, affirmative quatenus evenire possit Officii recitatio tempore congruo, nempe quod a die pro Officii recitatione a Sac. Rit. Congregationis præscripto nondum habuerat dies feriati, seu vacantes, vel festo inferioris ritus impediti, in quibus juxta Rubricarum regulas hujusmodi Officium recitari potuerit, & minime fuerit recitatum, quod si secus, pro presenti anno omittatur; S.R.C. 11. Julii 1739. in Tropien.

1077 Transferendum est Officium, cadens in die assignata, recitandum est de assignato, ut accidit in Tropien die S. Joannis a Cruce assignata Sancto Felici de Valois, cum hujusmodi festum non debeat considerari ut translatum, sed immutatum in aliam diem similiter sibi propriam perpetuo a Sac. Rit. Cong. assignatam, & sit ritus majoris S. Joannis a Cruce, cui ex vi Rubricarum de occurrentia competi translatio; S.R.C. 11. Julii 1739. in Tropien. & 1. Octob. 1740. in Nolana. A Sac. Rit. Cong. assignatam,) vel etiam inconsulta Sacra ipsa Congr. Vide num. 1083. & 1090.

1078 Non licet juxta mentem, & normam præscriptam in Rituali Romano Sacerdotibus Prioris S. Petri in Silice civitatis Volaterranæ deferre cadavera Monialium ex Monasterio ad Ecclesiam supradictæ Prioris: S. R. C. 11. Julii 1739. in eadem Volaterrana. Juxta mentem & normam præscriptam in Rituali Romano) quæ est, ut deferantur defunctorum cadavera a domo ad propriam Ecclesiam. Idem tit. vi. cap. 5. de Exequiis.

1079 Servandum est Cæremoniale Romanum quoad Canonicos Cathedralis, etiam si mitram deferant ex indulto Apostolico, pro Diacono, & Subdiacono assistentes a latere Archiepiscopi, nempe debent genuflectere, dum Archiepiscopus aëu Sacramento benedicit, ut declaravit pro Cathedrali Messanensi: non valet contraria consuetudo, licet immemorabilis, ut stent, ex praxi etiam nonnullarum Cathedralium corroborata; S.R.C. 28. Novemb. 1739. in diœsa Messanen. Ad benedictionem Episcopi sine Sacramento non tenentur Canonici genuflectere; Carem. Episc. lib. 2. cap. 3. num. 6. Vide num. 28. & 137. Circa Collegiatarum Canonicos. Vide num. 1071.

1080 An Beata Rita de Cascia possit eligi in Titularem Ecclesiæ publice erectæ in Hospitali Meliaporensi Patrum Eremitarum S. Augustini: quia cum de Titulari cujusvis Ecclesiæ debeant fieri suffragia in Laudibus, & Vesperis, quod est prohibitum quoad Beatos nondum canonizatos: item de Titulari sit Officium cum octava, de Beatis vero non sit cum octava absque speciali privilegio? Re-

sponsum fuit non licere, nisi Pontificio indulto munitis assumere in Titularem propriam Ecclesiæ Beatum; S.R.C. 23. Jan. 1740. in Meliaporens. Est prohibitum quoad Beatos.) Quæ privilegia vero concedantur Beatis. Vide num. 289 seqq. & quid statuatur de diademate capiti Beatorum imponendo, quære num. 1191.

1081 Titulus Ecclesiæ assumptus de Beato supprimi debet, & alium pro eo de Sancto jam canonizato substituit. S.R.C. 23. Jan. 1740. in Meliaporens. pro B. Rita de Cascia; Vide num. ant. num. 399. nec non a num. 378. usque ad 397. & 1311.

1082 Officium Patrocinii B. M. V. in Dominica Novembris ab Ordinario loci assignandum, si per totum mensem a duplicibus primæ classis cum octava Dominicæ sint impeditæ, prædictum Officium in hoc casu non est recitandum in die alicujus octavæ, sed transferendum pro gratia servatis Rubricis Breviarii Romani de Translatione festorum; S.R.C. 1. Octob. 1740. in Nolana. Servatis Rubricis Breviarii:) id est transferendum esse in primam diem non impeditam, dummodo semper præferantur festa dignioris ritus, majoris, seu solemnioris; Rub. Brev. x. de Transl. Vide num. 558.

1083 Cum in die 22. Novembris occurrat octava S. Felici Episcopi, & Martyris in Ecclesia cathedrali Nolana, ideo transferendum Festum S. Cæcilie sub ritu duplici, quia Festa, quæ omittunt diem propriam, & sunt perpetuo translata, faciendæ sunt in prima die non impedita a festo novem lectionum tamquam die propria juxta decreta Sacræ Congregationis sub die 7. Septemb. 1706. & per hoc assignata fuit dies 24. An quis eadem dies videtur novissime ab eadem Sacra Congregatione assignata festo S. Joannis a Cruce, queritur, quale Officium transferendum, Sanctæ Cæcilie potius, an S. Joannis? Et responsum fuit, firmo Officio S. Cæcilie in die 24. Novembris, erit assignanda Officio S. Joannis a Cruce dies alia, tamquam dies fixa, & perpetua ab Officio novem lectionum non impedita; S.R.C. 1. Octob. 1740. in Nolana. A festo novem lectionum.) Excipe dies infra octavas; Vide num. 1183.

1084 Stantibus sequentibus decretis pro Officio Corporis Christi, nempe omnibus feriis quintis per annum præterquam in Adventu, Quadragesimæ, & Vigiliarum, ut in Nolana, Officio novem lectionum etiam translato, non impeditis, sit sub ritu semiduplici Officium juxta decretum S. R. C. 20. Martii 1706. Item si occurrat semiduplex ad libitum, poterit de illo fieri, si saltem in mense recitandum sit de hac commemoratione, alias Officium fiat de commemoratione, relicto profusus Officio ad libitum; Eadem S.R.C. 24. Januarii 1682. Queritur igitur, si in aliquo mense omnes feriæ quintæ impeditæ fuerint a Sanctis novem lectionum, dummodo non essent ad libitum, commemoratio Corporis Christi in hoc casu relinquenda erit secundum supradictum decretum, sed si occurreret etiam Officium translato, sive duplex, sive semiduplex, eritne faciendum de dicta commemoratione, vel potius hac omissa, recitandum Officium de Sancto translato? Responsum fuit, occurrente quocumque Officio novem lectionum etiam translato, omissa recitatione Officii SS. Sacramenti, faciendum est Officium ea die occurrens, etiam si dies sit infra octavam; S. R. C. 1. Octob. 1740. in Nolana.

1085 In Officio votivo Sanctissimi Sacramenti, quod recitatur ex Indulto Apostolico, in responsoriis ad Matutinum, responsoriis brevibus horarum, versiculis ad *Magnificat*, & Laudes non debent recitari *Alleluja*, prout dicitur in Officio festivo diei solemnitatis Corporis Christi; S. R. C. 10. Decemb. 1740. in Salisburgensi ex parte Consistorii. Non debent recitari *Alleluja*,) nisi esset tempus Paschale, in quo Nocturni Matutini sub una Antiphona dicuntur, & plura *Alleluja* juxta Rubricas Breviarii Romani XXI. num. 6. XXIV. num. 4. XXVII. num. 8. & XXVII. num. 5. Vide num. 447. Missa vero dicitur cum *Gloria in excelsis sine Credo*; Vide num. 1272.

1086 Quando Dominica tertia post Pascha, cui est affixum festum Patrocinii S. Joseph secundæ classis, occurrat festum altioris ritus, vel majoris dignitatis, ut festum Inventionis SS. Crucis, transferendum est Officium de S. Joseph in primam diem non impeditam, quæ tamen non

non sit Dominica; S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen. Vide num. 827. Transferendum est officium, ut statui, vel regioni de præcepto concessum, secus autem si in civitate celebraretur ex gratia? Vide num. seqq. 938. & 1237.

8087 Quando Dominica tertia post Pascha occurrit festum S. Marci Evangelistæ, vel SS. Apostolorum Philippi & Jacobi, debet ne S. Joseph ceteri dignior prædicis, ex quo positus est in Litanis ante omnes Apostolos post S. Joannem Baptistam, & decretum extat Sac. Rit. Cong. 22. Augusti 1711. editum, quod dignitas personæ etiam attendi debeat juxta ordinem Litaniarum, ita ut prædictum Patrocinium non cedat præfatis festis; vel debet cedere, & omitti hoc anno, vel transferri saltem, ut supra dictum est? Responsum fuit negative quoad primam partem propositæ difficultatis: pro gratia quoad secundam partem, videlicet, quod Officium Patrocinii S. Joseph transferri possit in diem non impeditam, sed extra Dominicam; S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen. Vide tamen moderatas declarationes sub num. ant. 1149. seqq. quoad primam partem; quoad vero secundam; Vide num. 988. & 1237.

8088 Cum Dominica infra octavam Assumptionis B. M. V. celebretur in Regno Poloniæ festum S. Hyacinthi Patroni principalis duplicis primæ classis cum octava, & eadem Dominica reciter sit assignata perpetuo a Sac. Rit. Cong. festo S. Joachim, an possit licite celebrari 20. Martii, ut olim, cum hac Dominica numquam de eo Officium fieri possit, vel transferri in aliam diem non impeditam, vel in Dominicam ante Nativitatem B. M. V. numquam impeditibilem, cum Dominica post octavam Assumptionis sit jam pridem assignata translationi S. Casimiri: & si feret de S. Joachimo 20. Martii, utrum sit celebre ad populum, secundum decretum nuper emanatum 20. Septembris 1738. Responsum fuit faciendum esse Officium in regno Poloniæ Dominica infra octavam Assumptionis de S. Hyacintho primæ classis, assignata firma die Officio S. Joachim, cujus festum non sit de præcepto, quia translato Officio non transfertur festum, neque ejus festum potest celebrari ante Dominicam infra octavam Assumptionis; S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen. Vide num. seq.

8089 Cum in regno Poloniæ Dominica post octavam Assumptionis B. M. V. sit assignata pridem a S. R. C. translationi S. Casimiri (Conf. de eadem Provincia perpetuo occurrit octava S. Hyacinthi Conf. assignata firma die festo translationis S. Casimiri, faciendum est Officium de die octava S. Hyacinthi in Dominica post octavam Assumptionis; S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen. Vide num. ant.

8090 Cum de concessione Officii SS. Ursulæ, & Soc. Virg. non constet a Sede Apostolica, & tamen omnes diœceses de illa habeant Officium duplex 21. Octob. excepta diœcesi Cracoviensi; an licite possint omnes de illa tale Officium habere, vel omnes diœceses debeant cessare a tali recitatione? Et responsum fuit, satis vulgatum esse, pluribusque decretis firmatum, Officiis particularibus locis concessa, quantumvis Sanctorum in Martyrologio Romano expressorum, Sede Apostolica inconsulta, non posse ab aliis recitari. Hinc cum sermo sit de Officio S. Ursulæ a Sac. Rit. Congr. approbato, ac non semel concessio, ejus extensio expetenda est, ut Officium licite, ac valide recitetur in illis locis, in quibus præfata S. Ursulæ festum cum Officio celebratur absque S. C. indulto; S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen. Sede Apostolica inconsulta.) etiam si locorum Ordinarii permittant; Vid. num. 216. seq.

8091 Serventur Decreta Sacræ Rituum Congregationis, quæ sane assignatio alterius diei Officio in perpetuum impedito fieri potest Sacra Congregatione inconsulta; abrogando alia contra hoc emanata; S. R. C. 22. Apr. 1742. in Vilnen. Assignatio alterius diei) quæ sane debet fieri secundum ritum Officii, & dignitatem personæ; Vide num. 1161. Decreta in hac sanctione firmata sunt sub num. 878. & 892.

8092 Cum in Ordine Carmelitarum Excalc. festum Corporis Christi celebretur cum octava ad instar octavæ Epiphaniæ, in qua non admittuntur nisi duplicia concurrentia primæ classis; quæstum fuit, an octavæ inchoatæ ante festum Corporis Christi adveniente eodem festo

debeant cessare sicut aliæ octavæ cessant a 17. Decemb. usque ad Epiphaniam? Et responsum fuit: Si octava inchoata sit ante festum Corporis Christi, eo adveniente octava est deferenda. Quod si infra octavam occurrit festum sub ritu duplici primæ classis, de eo celebrabitur Officium cum com memoracione octavæ occurrentis. Si vero infra octavam Corporis Christi occurrit festum secundæ classis, nihil de eo fit, sed transfertur post octavam Corporis Christi, pereunte octava festi translato, si post octo dies a die ejusdem festi octava celebratur; S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen. Vide num. 1070.

Officium a Bened. XIII. concessum universo Dominio Regis Sardinie de Sancta Sindone habet locum in qualibet feria sexta a duplici, vel semiduplici non impedita, & specialiter in Quadragesima, non vero suffragatur Indultum Adventus, Vigiliarum, & quatuor Temporum; S. R. C. 8. Julii 1741. in Fossanen. Vigiliarum) cum jejunio, & sine jejunio. Adde quoque feriam secundam Rogationum, & illas, in quibus reponi debet Officium Dominicæ; Vide num. 827.

Responsorium extestamento quotidie cantandum pro defunctis a Monialibus Monasterii das Chagas potest cantari post Missam decantatam, exceptis diebus primæ, & secundæ classis, octavis eorumdem festorum privilegatis, nec non tota hebdomada majori, in quibus diebus, ne pia Testatoris voluntas defraudetur, recitetur, privatim in choro a Monialibus prædictis, absolutis horis canonicis; S. R. C. 8. Julii 1741. in Lawacem.

Quando festum Annuntiationis B. M. V. transfertur simul cum præcepto audiendi Sacrum ad feriam secundam post Dominicam in Albis, præfertur cuicumque duplici etiam primæ classis eo die occurrenti. Si vero transfertur absque præcepto audiendi Sacrum, præfertur quidem cuicumque festo translato, licet primæ classis, non autem festi eo die occurrentibus; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Non autem festis eo die occurrentibus; si essent majoris ritus, & dignitatis; Vide num. 1133.

Obligatio audiendi sacrum non reddit solemnitatem majorem, sed relinquit Officium in suo ritu: quare reponendum prius erit Officium altioris ritus præ alio minoris, quemvis istud haberet annexum præceptum audiendi sacrum; cum sit peculiaris tantummodo prærogativa festi Annuntiationis B. M. V. & S. Joseph, ex decretis tum Alexandri VIII. tum Clementis XI. quod ista festa sic translata quibusque aliis festis tam translatis, quam occurrentibus præferantur; quando cum illorum Officio transfertur simul obligatio audiendi sacrum; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Vide num. 638. 1097. & 1100.

Officia translata, quæ tantum sint ejusdem ritus, & dignitatis, reponuntur non die immediate sequenti libera, sed juxta ordinem translationis, ut scilicet prius celebratur Officium ab antea translatum, deinde fiat de alio secundo loco translato, & sic successive. Ab hac tamen regula excipitur semiduplex occurrens in festo habente octavam, vel in Dominica infra octavam, vel in festo duplici infra octavam: quod semiduplex in præfatis tribus casibus transfertur in diem immediate sequentem, in qua agendum esset de octava, protrahendo ad aliam diem non impeditam aliud quodcumque duplex, etiam primæ classis prius translatum. Et decretum quoad semiduplex occurrens in festo duplici infra octavam non privilegatum; datum die 30. Septemb. 1670. declaratum verum, non apocryphum; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Vide num. 507. seq. 1134. & 1179.

Festa duplicia, quæ coluntur a populo de præcepto, retinent eundem ritum, quem alias haberent, seclusa hac quæstione præcepti, nec sunt duplicia majora; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Retinent eundem ritum.) Quando vero possint habere integras Vesperas; Vide num. seq.

Duplicia majora habent lectiones primi nocturni vel proprias, vel de communi non autem de Scriptura occurrente; S. R. C. 1. 2. Sept. 1741. in Aquen

Qualitas Festivitatis non est ratio, quod Vesperæ sint, & dicantur integræ de tali festo, nisi hoc festum fruatur simul qualitate vel majoris dignitatis, vel ritus; S. R. C. 2. Sept.

2. Sept. 1741. in Aquen. Majoris dignitatis, vel ritus.) Adde etiam si magna cum solemnitate celebraretur; Vide num. seq. 395. 1145. & 1185.

1101 Secundæ Vesperæ Annuntiationis concurrentes cum primis diei festi S. Marci, recitantur integræ de Annuntiatione ob præstantiam dignitatis, non propter qualitatem præcepti. Idem dicendum de festis Domini; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Vide num. ant.

1102 Cum juxta Rubricas Ritualis Romani absque Missa quantum fieri potest defunctorum corpora non sint sepelienda, poterit præfente cadavere unica Missa solemniter pro defunctis celebrari feria secunda post Pascha, aut Pentecostes. Hæc autem Missa non decantabitur in duplici primæ classis haud festivo, si corpus præfens fuerit, aut pridie sepultum. S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Aut pridie sepultum) etiam sine Missa, & sine Officio, ut aliquando accidit ob rationabilem causam; videlicet ob temporis angustiam &c. Rit. Rom. de exequiis. Vide num. 75;

1103 In Missis quotidianis, quæ pro defunctis celebrantur, possunt quidem plures dici orationes quam tres, sed curandum ut sine numero impares, & aliquando pro illa Deus venia largitor impune subrogabitur alia, v. g. pro patre, matre &c. dummodò ultimo loco dicatur Fidelium. Insuper Anniversaria adimplenda non sunt infra octavas privilegatas; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Curandum ut sint numero impares.) An id faciendum in Missis vivorum. Vide num. 19. & 817.

1104 In Missis defunctorum, seu, utar verbis decreti, in paramentis nigris, non ministratur Eucharistia per modum Sacramenti, scilicet cum particulis præconsecratis, extrahendo pyxidem a custodia; potest tamen ministrari per modum Sacrificii, prout est, quando fidelibus præbetur communico cum particulis infra eandem Missam consecratis; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen.

1105 Etsi decretum hujus Sacræ Congreg. de anno 1707, præcipiat, quod in altari, ubi est publice expositum SS. Sacramentum, tempore Sacrificii Crux de more collocetur: non est tamen in viridi observantia, & Patriarchales Ecclesiæ Urbis oppositum servant. Supervacuum enim adjudicant Imaginis exhibitionem, ubi prototypus adoratur. Et hæc de causa Instructio pro Oratione quadraginta horarum Clem. XI. Benedicti XIII. & Clem. XII. Summ. Pontificum jussu editæ sub silentio præterit, an locanda, removendave sit hujusmodi Crux, iniquens quemlibet in sua praxi; S. R. C. 2. Sept. in Aquen. Benedicto Papa XIV. 16. Julii 1746. Const. quæ incipit Accepimus, corroborante. Vide num. 844. & 1063.

1106 Commemorationem de SS. Sacramento tempore solemniter expositionis posse fieri in Missa de festo duplici, non tamen primæ, vel secundæ classis, declaravit S. R. C. Insuper Sanctorum Reliquiæ non esse collocandas super altari, in quo recipit SS. Sacramentum publicæ venerationi est expositum; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. & antea per Constitutionem Quadragesima Horarum Clementis XI. Benedicti XIII. & Clem. XII. quæ data fuit die 2. Septemb. 1736. incipit italice Essendo state fatte s. v. in Missa) privata, intelligi etiam Sacramentum expositum sit in pyxide publica causa; Vide num. 1221.

1107 Possunt adimpleri quælibet foundationes, sive in honorem Sanctorum, sive pro defunctorum liberatione, Missam de die celebrando, quando & Missæ Sanctorum, & defunctorum prædictæ ab occurrente primæ, vel secundæ classis solemnitate, aut festivo die quoad forum impediuntur; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Quælibet foundationes;) cave ne intelligas anniversaria defunctorum, quæ debent transferri, ut in num. 19. & 1280. seq.

1108 Tertia oratio in Missa dicenda ad libitum Sacerdotis potest esse vel de Sancto, vel de SS. Sacramento, vel de Patrono, de Passione, de Cruce, &c. S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Vide num. 868.

1109 Officia Sanctorum ad libitum incidentia in die impedita in perpetuum non possunt figi, seu locari perpetuo in alia die ab Ordinariis locorum designanda, Sac. Cong. inconsulta: nec circa hoc verificatur decretum de anno 1725. revocans in hoc aliud decretum generale de anno 1628. S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Secus Congrega-

tione inconsulta;) semel vero, & pro semper potest Ordinarius assignare, non immutata tamen lege Sanctorum ad libitum. Vide num. 1214.

Debet fieri in una diœcesi Officium cum octava Titularis Ecclesiæ cathedralis, aut Patroni; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. In tota diœcesi,) a toto clero non seculari, quam Regulari, sub ritu primæ classis, etiam a Monialibus; sed isti & istæ non tenentur ad octavam. Vide num. 539. 544. 1131. & 1180.

Hymnus Iste Confessor, quando festum alicujus Confessoris habens octavam transferatur, sed non ultra octo dies, dicendus est cum versu Meruit beatas scandere sedes, ab iis tantum, quibus a Breviarii Rubrica injunctum est: nec prædicta mutatio fiet, quando Officium festivum Sancti habentis octavam, non ultra octavam transfertur, qui tota octava nihil aliud est, quam extensio ipsius festi, & ideo versus idem per reliquos octavæ dies; qui forte supererunt, retinebitur; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Vide num. 541. & 751.

In festo translato Stigmatum S. Francisci nulla est facienda mutatio in Hymno; quæ quidem mutatio servanda modo est in festo S. Joachim, Dominica infra octavam Assumptionis celebranda; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Nulla est facienda mutatio;) scilicet versus pro Stigmatibus ad Vesperas erit sequens; Hac die letus meruit beata vulnera Christi, pro Meruit supremos Laudis honores, vel Meruit beatas scandere sedes. Ad Laudes vero Christi recepit Stigmata, loco Migravit inter sydera. Rubr. Brev. prop.

Canonici extra Chorum Officium persolventes non tenentur ad Psalmos graduales, pœnitentiales, ad Officium defunctorum B. M. V. &c. quæ quidem Officia sunt onera tantummodo ex præcepto implenda in Choro; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Extra chorum) & in choro hodie non possunt cogi, neque per Constitutiones Synodales, neque per Consuetudines; Vide n. 196. 1106. & 1309.

Festa, quæ perpetuo in aliam diem translata sunt & remissa, pronuntiari debent in Martyrologio eo ipso, de quo celebrantur, non eo quo notantur; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Eo ipso die quo celebrantur.) Quid si talia officia transferentur pridie quam celebrantur? Vide num. 993.

Organa non silent, quando Ministri altaris, Diaconus scilicet, & Subdiaconus utuntur in Missa Dalmatica, & Tunicella, licet color sit violaceus; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. In Missa.) silent vero ad Vesperas Dominica III. Adventus, quæ dicitur Gaudete in Domino, & IV. Quadragesimæ, quæ dicitur Latere Jerusalem. Carem. Episc. lib. 2. cap. 28. num. 2.

Ubi festum S. Petri ad Vincula, vel Conversioni S. Pauli est Titulus Ecclesiæ, semper per octavam facienda est commemoratio distincta alterutrius, prout in die festo, non autem unica communis per antiphonam Petrus Apostolus &c. S. R. C. 2. Sept. 1751. in Aquen. Facienda est commemoratio,) per antiphonam in die S. Petri ad Vincula pro S. Paulo, tam in Vesperis, quam in Laudibus; Sancte Paule Apostole &c. Vers. Tu es vas Oratio: Deus, qui multitudinem gentium. In die vero Conversionis S. Pauli pro S. Petri in Laudibus, & Vesperis: Tu es Pastor &c. Resp. Tu es Petrus. Oratio; Deus, qui Beato Petro &c. Rub. Brev. prop.

Si Episcopus non sit primum consecratus pro Ecclesia cui præest, sed pro alia, a qua ad præsentem fuerit translatus, Missa, quæ habetur in Missali, celebranda est in Ecclesia, cui fuit ultimo loco præpositus, recurrente die quo Papa cum tali Ecclesiæ præfecit. Exemplum habentur in electione Summi Pontificis. Festumque hujusmodi erit annuntiandum cum termino translationis; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Missa,) ut in Missali Romano de Anniversario &c. exceptis diebus solemnibus, ut in num. 817.

In festa S. Tereciæ lectiones primi nocturni sunt de Scriptura, non vero de communi. S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen.

In die octava dedicationis Ecclesiæ lectiones primi nocturni sunt de communi, & non de Scriptura. S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. De communi, quæ lectæ fuerunt die festo. Vide num. 988.

1120 Petitionum fuit, an possint Regulares, cuiuscumque sint Ordinis, intra limites Parochiæ, extra ambitum propriæ suæ Ecclesiæ absolutiones defuncti facere, eumque incenso adolere, etiam si ad id faciendum rogati sint a parentibus defuncti, vel a Magistratibus Civitatis, quando agitur de funeribus unius e Magistratibus; & contra jus parochiale supradictas sanctiones palam, & publice deposito feretro in vico facere præsumant, quænam poena plecenda sint? Et responsum fuit negative quoad primam partem: Parochi iurisdicção super defuncto durat quousque transeat in aliorum iurisdictionem: non transit autem in iurisdictionem Regularium, nisi quando pervenit ad fores eorum Ecclesiæ; Sacra Cong. Concilii 23. Februarii 1708. in Sutrina, & 26. Mart. 1711. in Montispolitiani. Et sicut non licet Parocho deposito feretro ante limen Ecclesiæ Regularium consuetas recitare preces supra cadaver; S. R. C. in Camerin. 2. Septemb. 1708. ita non poterunt Regulares antequam vere, & realiter sit cadaver intra limites propriæ iurisdictionis, super illud absolvere, deposito feretro in vico, qui ætius ad summum unice spectaret ad Parochum.

Ad secundam vero partem poena consultius erit pecuniaria, quia agitur de re mere iurisdictionali iuxta alias in similibus statutas, prout ex decreto diei 21. Martii 1609. quod inflixit poenam centum aureorum Regularibus pulsantibus campanas in Sabbato S. ante Ecclesiam Matricem; S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aquen. Decretum S. R. C. prohibens prædictam Campanarum pulsationem extat sub num. 773. una cum Constitutione Leonis Papæ X. Vide etiam num. 262.

1121 Consuetudo deferendi in processibus Reliquiam Ss. Crucis manibus operis cum velo a spatulis pendente potest retineri. S. R. C. 16. Sept. 1741. in Bracharen. Cum velo) sub baldachino, præcedentibus duobus thuriferariis; ut de sacris Spinis statuitur. Clerus ac populus incedere debet aperto capite, Episcopus vero cum mitra. Vide num. 355. 608. & 626.

1122 Regulares etiam si recitent Officium iuxta ritum Calendarii Cleri Sæcularis Civitatis, non tenentur ad recitationem Officii de Octava Patroni loci, vel Titularis principalis. S. R. C. 16. Sept. 1741. Panormit. in una Ordinis Cler. Reg. Theat. Non tenentur ad octavam.) An teneantur ad Officium, & quomodo? Vide num. 539.

1123 Festa Sanctorum, quibus concessa est octava perpetuo translata & ab assignato cuilibet illorum die perpetuo amota, celebranda sunt sine octava, si de ea nihil remanet, vel cum residuo illius, si de ipsa aliqui tantummodo dies supererunt. S. R. C. 16. Sept. 1741. Panormit. in una Ordinis Minor. de Observ. Ref. S. Francisci. Vide num. 1070.

1124 An Festis quibus concessa est Indulgentia, attenda eorum perpetua translatione, transferri etiam possit Indulgentia, ut multi prætentunt virtute Constitutionis Leonis X. quæ incipit *Exposuit*, sub die 23. Julii 1518., in qua prope finem habentur hæc verba: *Ac volumus, ut quoties dictarum festivitatum, & octavarum earundem celebrationes qualibet ex causa, etiam extra Tempus transferantur, etiam Indulgentiæ dictas Ecclesias in festivitibus huiusmodi, & per earum octavas visitantibus pro tempore concessæ ad tempus celebrationis huiusmodi sint, & censentur translatae?* Et responsum fuit: Translato Festo unice quoad Officium non transfertur Indulgentia tali Festo concessa. S. R. C. 16. Sept. 1741. Panormit. in una Ord. Min. Observ. Ref. S. Francisci.

1125 Decreta, quæ statuunt non esse transferendos ad annum sequentem Sanctos illos; qui in fine anni supererunt, intelligenda sunt non solum de semiduplicibus, sed etiam de duplicibus, sive ab accidentali, sive a perpetuo occurrenti impedimento eorum celebratio fuerit impedita. S. R. C. 16. Sept. 1741. Panormit. in una Ord. Min. Observ. Ref. S. Francisci. Ad annum sequentem) communem, non vero ecclesiasticum. Sed consideranda sunt tamquam simplicia, retento suo ritu, ut in num. 962. & 1310: A perpetuo occurrenti impedimento, ut est cum alia dies non remaneat pro sede fixa assignanda, sicuti pluries imperando in hac circumstantia statuit Sac. Cong. Vide num. 1190. & alios ibi notatos. Quid fieri debeat si dies S. Silvestri occurrerit cum Festo Dedicacionis Ecclesiæ? Vide num. 1193.

Non est omittendus in fine cuiusvis Horæ Verf. *Fidelium* 1126 *anima* &c. quando post eam immediate dicitur Missa, sed servandus adamusim textus Rubricæ 30. Rev. Romani sub num. 3. S. R. C. 14. Apr. 1762. in Thelesina. Servandæ sunt Rubricæ: versus nempe *Fidelium anima* &c. dicitur post *Benedicamus Domino*, & responso *Deo gratias*. Qui versus *Fidelium* non dicitur post *Benedicamus Domino* ad primam ante *Preiosa*, & ad Completorium ante versus *Benedicatur Rub. Brev. hic cit.*

Ex vi aut lege Cæremonialis Episcoporum non prohibetur Episcopo, ut propria utatur sede, qua desuper umbraculum, seu baldachinum dependeat, dum divinis assistit, vel per se ipsum peragit, SS. Sacramento super altari palam exposito: dummodo genuflexiones tunc præscriptas, debitasque reverentias adamusim observet, atque aperto capite in signum reverentiæ saltem assistat. S. R. C. 9. Julii 1742. in Conimbricen. Aperto capite: & conveniens esset, ut staret semper durante Officio, & nunquam federet. Quod si ob longitudinem officii præstare non poterit, non omittat saltem detecto capite existente Ss. Sacramento Divinis Officiis assistere. Similiter conveniens esset, ut non cappa tantum indutus, sed amicu, alba, cingulo, stola, & pluviali albi coloris interesset. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 15. & 33.*

Il Vescovo di Veroli con ogni maggior ossequio rappresentata all'EE. VV. che celebrandosi il dì primo Maggio la Festa della Dedicazione della Cattedrale, da antico tempo fu fissato per la Festa de' SS. Apostoli Filippo, e Giacomo il dì 5. di detto Mese. Ed essendo poi stato ordinato l'Officio di S. Pio V. credette il Clero di detta Città di dover trasportare detta Festa de' SS. Apostoli alli II. dello stesso mese, e così si pratica presentemente. E perchè alle volte detta giornata delli undeci cade in Domenica, supplica perciò l'EE. VV. a degnarsi di prescrivergli precisamente, se debba in avvenire far celebrare la Festa de' SS. Filippo, e Giacomo il giorno de' 5 di Maggio, secondo era lo stile, o pure seguitare a farla celebrare il dì 11. quantunque sia Domenica. Che &c. Sac. Rit. Cong. respondit: De Officio Ss. Apostolorum fieri debet die quinta ipsi jam pridem assignata, etiam in occurso Dominicæ, & de altero de S. Pio V. die xi. tamquam propria. Eadem S. R. C. 9. Jun. 1742. in Verulana. Tamquam propria) & fixa; & præsens decretum, licet particulare, habet a generalibus suum fundamentum. Vide num. seq. & 1177.

Modernus Episcopus Tergestinus S. R. C. humillime supplicavit, quatenus infrascriptum dubium declarare dignaretur, nempe: *Singulis annis in diocesi Tergestina die 19. Junii celebratur ritu duplici Festum S. Nazarii Ep. & Conf. ritu vero semiduplici Festum S. Juliane de Falconeriis, & Festa SS. Achaii, & Soc. Mart. Quaritur, inquam, an Officium S. Juliane de Falconeriis possit celebrari semper 23. Junii, & Officium SS. Achaii, & Soc. Mart. die 20. Junii, quibus diebus aliunde deberet fieri Officium de ea, ita ut dies 20. & 23. sit dies tantum propria eorumdem Sanctorum, ad exclusionem alterius translatis Sancti, qui potest aliquando contingere, & sic de aliis, qui sunt omnes simul 48. quolibet anno in præfata diocesi; & insuper an concurrentia similia Officia duplicia in die Dominica possint celebrari tali die, ac si esset illorum propria? Et responsum fuit affirmative in omnibus. S. R. C. 28. Julii 1742. in Tergestina. Vide num. anteced.*

D. Matthia Eremita Camaldolese di Monte Cerona al presente Priore dell' Eremo di S. Maria degli Angeli di Nola in Regno, Oratore umilissimo dell' EE. VV. riverentemente espone, come in tutta la sua Congregazione vi è l' abuso, che nella processione del Corpus Domini si porta il venerabile dal Celebrante col solo umeral, e senza altra assistenza de' Ministri con indumenti sacri, che d' un solo Chierico, che porta il turribolo, ed un altro, che sostiene l' ombrella appresso, lo che pare sia contro le Rubriche, e l' uso universale di S. Chiesa, ed anche di poca venerazione, decoro, e rispetto verso Gesù Sacramentato, che però supplica l' EE. VV. volerli compiacere d' istruire tanto l' Oratore, che tutta la detta sua Congregazione, della maniera propria, colla quale si deve fare non solo detta processione del Corpus Domini, ma anche quella del Giovedì, e Venerdì Santo, per potere in avvenire correggere

gere gli abusi, ed errori sin al presente commessi. Che &c. Responsum fuit a Sac. Rit. Congreg. Præcedet Crux hastata a Religioso cotta induto delata inter Ceroferarios cotta pariter indutos: Sequentur viri Religiosi bini incedentes, qui in solemnitate Corporis Christi, Monasterii cappis depositis, post Communionem celebrantis, sumunt non in choro, sed in alio convenienti loco super pelliceum, cereosque accensos gestant. In processionibus vero, quæ fiunt Feria v. in Cœna Domini & Feria vi. in Parasceve, quali hæc intra Ecclesiam peraguntur, cum cappis monasticis procedunt. Post digniores Religiosos viros succedunt duo Thuriferarii itidem cum cottis, qui thuribula cum incenso fumigantia lente ducent ante celebrantem, facie, non dorso ad Sacramentum semiverfa in incessu. Tandem advenit Celebrans pluviali, ac vero humerali albo amictus, deferens Sacramentum inter ministros sacris vestibus, sed sine manipulo indutos, simbras pluvialis hinc inde elevantes, qui alternatim una cum eodem Celebrante psalmos submissa voce recitant. Supra Celebrantem Sacramentum portantem deferatur omnino baldachinum quaternis saltem hastis instructum, quæ a totidem Religiosis superpelliceo indutis in Festo Corporis Christi eleventur. Feria autem sexta in Parasceve deferri poterit baldachinum a Religiosis sine cotta: qua die Celebrans non sumet pluviale, ministri autem Celebrantis, cum non utantur planetis plicatis, tum solemniori illius diei Officio, tum processioni, cum superpelliceo assistent. Cerei extinguuntur postquam reconditum fuerit Sacramentum, & Feria sexta in Parasceve postquam fuerit a Celebrante consumptum; nec cessabit campanarum sonitus, ubi ab Ecclesia non prohibetur, nisi post sacram actionem absolutam. Quod si ad huiusmodi supplicationes convocentur Confratres alicujus sodalitati, hi sacco induti designari poterunt ad defendendum baldachinum, supplendo vices Religiosorum alia munia obeuntium. In iis autem Cœnobiis, seu religiosis famulis, in quibus parva Monachorum manus sit, assistentes Celebrantis poterunt incedere cum superpelliceo; sed nunquam fas sit, ut omittatur baldachinum, semper deferendum ut supra, sive a Monachis, sive a Confratribus. S. R. C. 15. Sept. 1742. in una Ord. Erem. Mont. Coronæ Vide num. 8.

1131 Si Festum alicujus Sancti erit, tamquam Patroni loci, electi a Clero, populo &c. illius loci cum approbatione Episcopi vigore Constitutionis Urbani VIII. anno 1642. quæ incipit *Universa*, iuxta decreta Sac. Rit. Congreg. tunc Festum prædicti Sancti erit de præcepto observandum, & celebrandum ab incolis totius loci, etiam a suburbanis, alias negative, S. R. C. 15. Sept. 1742. in Tridentina. Cum approbatione Episcopi, mediante Concilio generali Civitatis vel loci, non autem ab officialibus solum. Vide num. seqq. 243. & 288.

1132 Si Festum prædictum erit de Patrono loci &c. Officium erit celebrandum sub ritu primæ classis cum octava ab omnibus Sacerdotibus Sæcularibus ejusdem. Si vero Festum &c. erit Titularis illius tantum Ecclesiæ parochialis, Officium celebrandum erit sub ritu primæ classis ab iis Sacerdotibus tantum cum octava, qui additi sint servitio Ecclesiæ illius parochialis, & non ab aliis. S. R. C. 15. Sept. 1742. in Trident. Cum octava: a Regularibus vero sub eodem ritu, sed sine octava ex præcepto. Vide num. 551. Ecclesiæ Parochialis: fecus autem de Cathedralis Ecclesiæ Titulo. Vide num. 1109. Sacerdotibus tantum cum octava, qui additi sint servitio Ecclesiæ, vel beneficio etiam tenuissimo, vel simplici gaudeant. Vide num. 1173.

1133 Quando non constat, Officia, quæ recitantur in aliqua diocesi, a S. Sede Apostolica concessa esse, queritur, an licite possint omnes dioceses de illis talia Officia habere, vel illæ dioceses debeant cessare a tali recitatione? Et Sac. Congreg. respondit: Serventur decreta edita super Officiorum recitatione. Qui autem peculiariter Officia recitare desiderant, iacent pro illorum approbatione, & concessione; S. R. C. 1. Decemb. 1742. Polonia in una Ord. Carmel. Excalceat. Serventur decreta edita &c.) quæ tollunt talium Officiorum recitationem post Bullam S. Pii Papæ Quinti; Vide num. 216.

1134 Festa quæ sunt ritus duplicis, non celebrantur sub Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

alio ritu, quam ritu duplicis minoris, nisi constet de diversa concessione. Festa tamen secundaria Patronorum minus principalium, si celebrantur cum solemnitate, habent in se naturam duplicis majoris, & qualitatem duplicis minoris, si absque solemnitate peragantur. Symbolum autem in Missis recitandum non est, nisi in iis Ecclesiis, in quibus aut sacrum eorum Corpus, aut insignes Reliquiæ asservantur; S. R. C. 1. Decemb. 1741. Polonia, in una Ord. Carmel. Excalceat. Insignes Reliquiæ, quæ sint? Vide num. 215.

Cum ex Synodo Provinciali Regni Poloniæ anno 1628. die 22. Maii constitutum sit, ut Festa aliqua a Clero, & populo culta, ac veneratione solemniter celebrentur, quemnam ratione talis solemnitatis ritum habere debent? quia aliqua dioceses tribuunt ipsis duplicem majorem, aliæ duplicem minorem, tamen in occurso cum duplici minori dant illis integras utrasque Vesperas: proinde ob uniformitatem in festis in Sac. Rit. Congreg. pro elevatione Officiorum a ritu duplici minori ad duplicem majorem in festis a provinciali Synodo Regni Poloniæ designatis, & interim serventur Rubricæ tam de concurrentia, quam de concurrentia festorum: quæ ex ritu Officii, non autem ex apparatu, & concursu propriam; & veram desumunt solemnitatem; S. R. C. 1. Decemb. 1742. Polonia in una Ord. Carmel. Excalceat. Non ex apparatu, & concursu propriam, & veram desumunt solemnitatem) quoad ritum & dignitatem, at integræ Vesperæ concurrentur ex Rubrica XI. de Concurrentia Officii num. 2. & fortius si festa sint in populo de præcepto; Vide num. 521. 1139. & 1179. Festa vero a supradicta Synodo statuta, sunt quæ sequuntur: S. Martini Episcopi 11. Nov. S. Nicolai Episcopi 6. Decemb. S. Annæ 26. Julii. S. Mariæ Magdalensæ 22. Jul. S. Agnetis V. M. 21. Januar. S. Margaritæ V. M. 20. Jul. S. Catharinæ V. M. 25. Novembris Syn. Prov. Polonia sess. 3.

Cum in Synodo provinciali constitutum sit, ut in Adventu singulis diebus celebretur Missa primaria de Beata Virgine, quæ vocatur *Rorate*, utrum in duplicibus possit dici Missa eadem privatim, & in Dominicis Adventus, ac in Festis primæ, vel secundæ classis secundum institutum ejusdem Synodi utrum ut solemnitas cum Orationibus Dominicæ, vel aliarum canenda sit, & præcipue in illis Ecclesiis, ubi non est consuetudo cantandi duas, sed tantum unam Missam? Et responsum fuit tum ad primam, tum ad secundam dubii hujus partem negative; S. R. C. 1. Decemb. 1742. Polonia in una Ord. Carmel. Excalceat. In Adventu singulis diebus.) An comprehendantur novem dies ante Natalem Domini, requirere num. 347.

Cantata Missa solemniter de aliquo Sancto, ut est de S. Joseph in Polonia, ob concursum populi, & Indulgentias, licet solemnitas, & expositio Ss. Sacramenti adesse, color parentorum in Missis privatim, nullo habitu respectu coloris adhibito in quavis Missa votiva solemniter, semper is esse debet, qui convenit Officio in illa die occurrenti, etiam si violaceus; S. R. C. 1. Decemb. 1742. in una Ord. Carmel. Excalceat. Et expositio Sacramenti adesse) in ipsomet altari; Vide num. 1254.

An Celsitudinis Regalis Eminentissimi Ludovici Domini Cardinalis Infantis Hispaniarum Toletanæ Hispaniensis Ecclesiæ administratoris, ac possessoris, licet sacerdoti Ordinis, nomen in Canone Missæ, Collectæ, & Præconio sit exprimendum? Et responsum fuit affirmative, S. R. C. 19. Januar. 1743. in Hispanen. Administratoris, ac possessoris.) Quid de administratore tantum, vel alio superiore? Vide num. 306.

Cum sub die 22. Aprilis 1741. obtenta fuerit facultas pro servanda in posterum uniformitate in eremis sub Dominio Reipublicæ Venetiarum recitandi Officium Patrocinii Beatæ Mariæ Virginis pro die 14. Novembris, utpote minime impedita ab alio Officio; modo competum est illam diem fuisse jam assignatam ab hac Sacra Rituum Congregatione S. Andrea de Avellino per decretum sub die 21. Jul. 1739. obtentum a Congregatione Cassinensi pro omnibus sub regula S. Benedicti militantibus; ideoque dubitatum, an hoc non obstante, possit recitari prædictum Officium Patrocinii illa ipsa die 14. Et si non possit, sup-

supplicatur pro assignatione Dominicæ tertiæ Novembris. Responsum fuit: Posse recitari Officium Patrocinii B. M. V. die 14. Novembr. & remitti ad aliam diem non impeditam Officium S. Andreae de Avellino; S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Ord. Erem. Camaldul. Montis Coronæ. Hoc decretum est generale; Vide num. 1082. & 1177.

1140 Cum apud Camaldulenses Montis Coronæ celebratur 16. Novembris Officium Ss. Martyrum Joannis, & Benedicti Eremitarum dictæ Congregationis jam a S. Sede specialiter eis indultum sub ritu duplici secundæ classis, & cum die sequenti habeatur Officium S. Gertrudis Virg. jam concessum post annos pariter sub ritu duplici secundæ classis pro omnibus sub regula S. P. Benedicti militantibus; dubitatur utrum stante Rubrica tit. xi. num. 2. in fine de Concurrentia, sit præponendum cum secundis Vesperis integris Officium dictorum Sanctorum Martyrum, utpote celebrandum tantum in dicta Congregatione Camaldulensi, Officio dictæ S. Gertrudis Virginis, quod celebratur generaliter in tota Religione Benedictina? & responsum fuit, esse præponendum cum secundis Vesperis integris Officium Ss. Martyrum Officio S. Gertrudis; S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Cong. Camald. Montis Coronæ. Esse præponendum cum secundis vespers integris, ratione magnæ solemnitatis, ex Rub. Brev. cit. & S. R. C. num. 522. & 1134.

1141 Festum principale S. Romualdi apud Camaldulenses est principale in die dormitionis ejus in Domino 19. Junii, non vero translationis sui corporis die 7. Februarii, & festum hoc dormitionis tantum celebrandum est cum octava; S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Ord. Erem. Montis Coronæ.

1142 Cum per Rubricas, & Decreta statutum sit, quod Quadragesimæ, Adventus, & Vigiliarum temporibus, nec non in diebus Rogationum occurrente aliquo festo duplici, vel semiduplici, celebratur Missa dictarum feriarum post Nonam, cum per Constitutiones teneantur Camaldulenses Montis Coronæ celebrare Missam conventualem post Nonam in Quadragesima, & non sit consuetudo celebrandi post Nonam aliis temporibus, dubitatur an prædicta Missa feriarum remitti possit ad aliud tempus, an potius relinquenda, cum non adit aliqua obligatio apud illos eam celebrandi? Responsum fuit observandum esse decretum die 22. Januarii 1701. in quo prohibetur celebratio Missæ Vigiliarum &c. post Primam, sed servandas esse Rubricas, in quibus præscribitur post Nonam; S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Cong. Camald. Montis Coronæ; Vide num. 739.

1143 Cum in Ecclesiis Camaldulensium Montis Coronæ non adit consuetudo celebrandi Missam post Nonam in feria quarta Cinerum, & cum rubrica, ac decreta præcipiant benedictionem publicam sacrorum Cinerum fieri debere post Nonam, dubitatur an remitti possit ad aliud tempus, nempe post Tertiam hæc benedictio, aliter post consuetudinem apud illos introducta? Responsum fuit observandum esse decretum 22. Januarii 1701. in quo prohibitum fuit fieri Cinerum benedictionem post Tertiam; sed servandas esse Rubricas, in quibus præscribitur post Nonam; S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Congr. Camald. Montis Coronæ; Vide num. ant. & 742.

1144 Cum Rubrica, & decreta præcipiant Matutinum diei Commemoracionis omnium Fidelium defunctorum recitari debere post Laudes Officii currentis, & cum hæc ordinatio videatur pro Monachis Camaldulensibus Montis Coronæ nimis onerosa, quippe qui ad duas horas per noctes semper protrahant consuetum Matutinum cum Laudibus, dubitatur an prædictum Matutinum defunctorum remitti possit ad summum mane ante Primam immediate, vel recitari permittatur in die festivitatis omnium Sanctorum post Completorium, uti ex antiqua consuetudine moris est apud illos in similibus? Responsum fuit observandum esse decretum 22. Januarii 1701. in quo præscribitur non posse recitari in Choro Matutinum defunctorum in die omnium Sanctorum, sed servandæ sunt Rubricæ; S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Camald. Montis Coronæ. Servandæ sunt Rubricæ; scilicet post Laudes exclusis circumstantiis, de quibus Vide num. 21. sed præcipue num. 1201.

1145 Pax danda est Magistratibus sæcularibus solemniter

assistentibus Missæ conventuali in Ecclesiis tam Sæcularium, quam Regularium, sed cum instrumento ab eodem ministro, qui illum per osculum deferat Dignitatibus, & Canonici, cæterisque Choro interessentibus, & non per Diaconum; S. R. C. 23. Mart. 1743. in Barchin. Vide num. 5. 10. & 84.

An Mazzerii, & Virgarii Magistratus secularis in processibus Corporis Domini nostri Jesu Christi, & aliis, in quibus dictus Magistratus assistit, & aliqui ex personis, quæ Magistratum componunt, hastas baldachini deferunt, & reliqui Magistratus cum suo capite Episcopum subsequuntur, incedere debeant ante illos baldachinum deferentes, ita quod ante dictos Mazzerios, & Virgarios incedant Sacerdotes faces, & insigni a Pontificalia portantes, seu potius illi incedere debeant ante dictos Sacerdotes, aut extra lineam processionis alam facientes a lateribus illorum, vel post Episcopum ante reliquum majorem numerum Regitorum cum suo capite, in quibus potius corpus Magistratus representatur? Et responsum fuit, Mazzerios autem in processione Sanctissimi Corporis Christi incedere debere non ante, sed hinc inde pro baldachinum; S. R. C. 23. Mart. 1743. in Barchinonen. Vide num. 10. & 151.

An Subdiaconus, vel alius quicumque Minister, qui inter Missam solemnia, vel alio quovis casu petit benedictionem a Prælate pro incensu, seu aqua, possit, seu debeat invertere ordinem Pontificalis Rubricæ, qua jubetur, ut dicat: *Benedicite Reverendissime Pater, & dicere Bracharæ tempore præsentis, Benedicite Serenissime Pater?* Et responsum fuit, Servetur Cæremionale Episcoporum lib. 1. cap. 3. S. R. C. 11. Maji 1743. in Bracharen. Servetur cæremionale Episcoporum, ubi habetur: *ut cum Acolythus, sive Cæremionarius offert thuribulum cum prunis ardentibus sinistra, naviculum autem cum thure, & cochleari dextera, ad Episcopum, aut celebrantem, illico adest, vel primus Presbyter assistens, vel si Episcopus celebrans est apud altare, Diaconus Evangelii, & accipit de manu prædicti Acolythis naviculum semiapertam, & cochlear in ea existens, cum osculo cochlearis, & manus episcopalis, offert eam Episcopo dicens: Benedicite Pater Reverendissime: Episcopus vero; accepto cochleari, sumit cum eo ter ex navicula thuris (qui purus esse debet, vel si aliqua addantur, advertatur ut quantitas thuris longe superet) illudque etiam ter in thuribulum mittit dicens interim: Ab illo benedicaris, in cujus honore cremaberis. Quæ quidem benedictio, & verba omittuntur præsentis Sanctissimo Sacramento exposito, & thuribulum porrigitur absque osculis, similiter quando per Cæremionarium, vel Acolytum, ut in Missis vivorum vel per Subdiaconum, ut in Missis defunctorum, ponitur thuris pro elevatione; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 23.*

An illa Antiphona: *Ecce Sacerdos magnus, quæ diei debet esse dispositione Pontificalis Romani in ingressu, & receptione Prælatorum in suis civitatibus, debeat repeti toties, quoties iidem Prælati ingrediuntur Ecclesiam cathedrali ad actus pontificales peragendos?* Et responsum fuit; Servetur consuetudo; S. R. C. 11. Maji 1743. in Bracharen. Ecce Sacerdos magnus, quod vocatur Responsorium tono octavo modulandum, vel Antiphona: *Sacerdos, & Pontifex &c.* Si Prælati non esset Episcopus, puta Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium tono septimo *Fidelis namque &c.* Et si essent duo vel plures, tono octavo canitur: *Vos estis cives &c.* Pontif. Rom. jussu Benedicti Papæ XIV. par. 3. Ordo ad recipiendum Prælatum vel Legatum.

Festa Beatae Cunegundis, ac S. Stanislai Kostkæ; quibus pro Regno Poloniæ, magno Ducatu, adnexisque provinciis, Dominicam post 24. Julii, & 13. Novembris respective assignavit, non utique in subsequente Dominicam transferenda, sed ipsismet diebus 24. Julii, & 13. Novembr. fore celebranda, quando ipsi dies in Dominica incidant, S. R. C. 11. Maji 1744. in Polon. Vide num. 1127.

Attenta dignitate personæ, licet æqualitas ritus sit inter festum S. Marci, & Ss. Apostolorum Philippi & Jacobi, & S. Joseph, Officium vero de Patrocinio S. Joseph est recitandum, si cum prædictis solemnitatibus occurrat; S. R. C. 11. Maji 1743. in Senen. Vid. n. seq. 1186. & 1236. Occur-

1151 Occurrente Patrocinio S. Joseph cum S. Marco & Ss. Apostolis Philippo & Jacobo, Vesperæ non sunt dimidianda, sed persolvenda integræ de Patrocinio, attenta dignitate S. Joseph; S. R. C. 11. Maji 1743. in Senen. Vide num. ant. & seqq.

1152 Patrocinium S. Joseph non potest transferri ad aliam diem, quando non habet locum in Dominica tertia post Pascha, ut in Senensi, ob occurrentiam Festi altioris ritus, vel dignitatis, sed pro eo anno omittatur ex novissimo hujus Sac. Cong. decreto in una Einsidlensis 5. Maji 1736. S. R. C. 11. Maji 1743. in eadem Senen. Non potest transferri; quæ non est præcepto, sed ex concessione recitatur; Vide num. 988. & 1236.

1153 In oratione *A cunctis*, & in suffragiis præponendus est S. Joseph Apostolis Petro, & Paulo, præscribitur in Litanis majoribus; S. R. C. 11. Maji 1743. in Senen. Præponendus est Sanctus Joseph Apostolis. Nomen quoque Sancti Michaelis Arcangeli, quod quidem intelligi potest de omnibus Angelis, ex hoc, aliisque S. R. C. decretis sub num. 521. & Rubr. Missalia ante Orationes.

1154 Primaria festa S. Joannis Baptistæ, & Apostolorum Petri & Pauli, attentis rationibus per P. Merati Sect. 3. cap. 10. num. 2. innixis decreto Sac. hujus Congregationis in Aquilejen 21. Augusti 1688. excludunt omnia alia festa in ipsis occurrentia, excepta solemnitate Corporis Christi. S. R. C. 11. Maji 1743. in Senen. Primaria Festa S. Joannis Baptistæ, & Apostolorum Petri, & Pauli, idest *Nativitas, & festum Ss. Petri & Pauli excludunt quodcumque festum in iis occurrens etiam primæ classis, qualia sunt festa Patroni principalis loci, seu ordinis, nec non Titularis Ecclesiæ, ac ejus Dedicatio, ita ut nequeat fieri Officium de dicto festo, sed transferri, & respective mutari debeat in diem proximam non impeditam.* P. Cajetanus Maria Merati loc. cit. & S. R. C. num. 1175. Occurrente vero die sequenti Titulo Ecclesiæ, vel ejus dedicatione, Vesperæ quomodo sint celebrandæ, consule num. 609.

1155 Ubi S. Joannis Baptistæ festum, & ejusdem Decollationis memoria gaudent prærogativa Patroni, vel Titulari, in Missa est utique recitandum Symbolum, secus vero negative, nisi rursus adesset ejusdem Sancti insignis Reliquia; S. R. C. 11. Maji 1742. in Senen. Nisi rursus adesset ejusdem Sancti insignis Reliquia; quæ sunt caput, brachium &c. Vide num. 215. Ubi vero adest titulus Cappellæ, vel Altaris, in Missa tantum solemniter dicatur Symbolum; vide num. 411.

1156 Postquam a Capitulo Ecclesiæ cathedralis Scalensis in suo particulari Calendario assignata fuit dies decima Novembris Officio Dedicacionis Basilicæ Sanctissimi Salvatoris ob perpetuum impedimentum festi altioris ritus S. Theodori occurrentis die nona ejusdem mensis, ac subinde ex concessione Apostolica tali diei fuit assignatum Officium S. Andreae Avellini pro Ecclesia universalis; quapropter Capitulum, & Canonici præfatæ cathedralis Sac. Rit. Congr. demisse supplicarunt, an ipsi in prædicta die decima Novembris debeant recitare Officium Sancti Andreae Avellini, vel Dedicacionis Basilicæ Sanctissimi Salvatoris? Et responsum fuit: Fieri Officium Dedicacionis die decima ipsi jam pridem assignata, & ad aliam diem non impeditam transferri Officium S. Andreae postea concessum; S. R. C. 11. Maji 1743. in eadem Scalensi. Jam pridem assignata; quia sedem propriam in assignatione acquisivit; Vide num. 1127. & 1177.

1157 Il Guardiano, e Religiosi Capuccini di Vipacco nella Provincia di Stiria, diocesi di Aquileja, espongono riverentemente all' E. V. come essendo un dubbio circa il giorno anniversario della Dedicazione della loro Chiesa, stantechè il documento della Consecrazione della medesima parla in questi termini: *Consecravimus anno 1643. ipsa Dominica quatuor Temporum post festum Exaltationis S. Crucis Ecclesiam &c. e dandosi alcuni anni, che fra l'esaltazione di S. Croce e le quattro Tempora intermedia una Domenica: si domanda, se questa Domenica, che antecede le quattro Tempora, o quella che immediatamente segua, debba considerarsi propriamente: ipsa Dominica quatuor Temporum, nella quale si debba celebrare l'anniversario di essa Consecrazione?* S. C. respondit: *Dominicam quatuor Temporum esse illam, quæ Sabbatum Ferrar. Bibliot. Tom. VIII.*

quatuor Temporum immediate sequitur, non est prolixus ambigendum; S. R. C. 31. Aug. 1743. in Aquilejen. in una Ord. Capuc.

An diebus, quibus juxta ritum Ecclesiæ Ambrosianæ prohibetur fieri de duplici, five de solemnitate prohibeatur etiam Missæ de Requiem? Et responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. Juxta Ritum Ecclesiæ Ambrosianæ. Et id faciendum in Romana; Vide num. seqq. & 422.

An Missæ pro enunciatis diebus Officium de duplici seu de solemnitate non admittentibus in Calendario, & Missali Ambrosiano præscriptæ ad altaria privilegiata celebratæ, animabus in Purgatorio existentibus perinde suffragentur, ac si celebrentur Missæ de Requiem? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 31. Aug. 1743. in Mediolanen. Affirmative) ad normam Ecclesiæ Romanæ ex Constit. Clement. IX. Vide num. 474.

An Regulares debeant celebrare festa perpetuo translata in illis diebus in Calendario diocesis auctoritate Ordinarii assignatis, tamquam propriis, quando in illis diebus non occurrat festum sui ordinis? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen.

An festa perpetuo translata etiam si sint semiduplicia transferri possent in dies infra octavas non privilegiatas, in quibus fieri deberet de octava, tamquam in dies proprias? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. Infra octavas non privilegiatas. Quomodo etiam infra privilegiatas; Vide num. 1183. & 1196.

In fixatione festorum attendi debet, quod præcipitur a Rubrica x. Breviarii Romani sub num. 7. de Translatione festorum, ut scilicet prius agatur de duplici, postea de semiduplici, & inter plura duplicia quod est magis solemnæ semper prius celebratur, five ex ritu, five ex dignitate majoritas ista solemnitatis proveniat; alioquin si sint omnino æqualia, unum ante aliud reponatur, & ordine quo erant celebranda in propriis diebus; eadem enim militat ratio in fixatione, quæ probaret in translatione; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. Majoritas ista solemnitatis proveniat; five etiam ex festis Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Calendario descriptis, Rub. Brev. xi. de Concurrentia Officii num. 2. Vide num. 1016. & 1134.

An post decretum 7. Decemb. 1680. abrogatum sit aliud decretum ejusdem Sac. Rit. Congr. scilicet Officia Sanctorum, quæ alicubi supersunt de mense Decembris, postquam transferri in annum sequentem? Responsum fuit: Posterioribus hujus Sac. Congr. decretis, quibus cautum est, ut Sancti, qui in fine anni supersunt, non sint ad sequentem annum transferendi, abrogatum fuisse decretum 7. Decemb. 1680. ideoque comprehendi sub illis etiam Sanctos, qui mense Decembris occurrentes translati supersunt, affirmare non dubitaret; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. Ad sequentem annum) communem, idest a Calendis Januarii usque ad finem mensis Decembris: Vide num. 1310. Quo ritu & methodo celebrari debeant; Vide num. 692.

An sit validum votum emissum anno 1736. in civitate Thermitana ob liberationem a ruinis Terræmotus, primo celebrandi tria festa de præcepto, scilicet diem primam, secundam, & tertiam Septembris: secundo jejunandi die præcedente prædicta festa: tertio numquam admittendi mulieres in scenis histrionum, & theatris? Responsum fuit: Votum sustineri quoad personas tantum, quæ illud emisserunt; S. R. C. 1. Febr. 1744. in Pannonitana. Hoc decretum est generale; Vide num. 290.

Utrum in Sabbato Sancto pro collatione sacrorum ordinum, Episcopus in suo domestico Oratorio teneatur Missam cum Prophetiis, ut in Missali, celebrare? Responsum fuit Missam collationis &c. incipiendam esse a Prophetiis; S. R. C. 21. Martii 1744. in Bergomen. A Prophetiis, quæ omitti non debent etiam attenta consuetudine immemorabili; Vide num. 1247. & 1308.

In Ordinum collatione diebus a jure statutis dicenda est semper Missa de feria occurrente, non de Sancto in ea contingente; S. R. C. 21. Mart. 1744. in Bergomen. Vide num. ant. & num. 1072.

Utrum in Dominicis primæ classis, & aliis diebus, in quibus absolute quæcumque alia festa etiam primæ clas-

classis excluduntur, licitum sit cantare Missam de Requiem præsentem cadavere) Et responsum fuit: Servetur decretum latum 5. Julii 1698. videlicet: In duplicibus primæ classis etiam præsentem cadavere non potest cantari Missa defunctorum; S. R. C. 21. Mart. 1744. in Bergomen. In duplicibus primæ classis.) Intelligit festiva, exceptis feriis secundis, & tertiis Paschatis, & Pentecostes; S. R. C. num. 1101.

1168 Cum Rubrica Missalis de Introitu num. 5. præscribat, quod, incensata Cruce, incensentur & Reliquiæ, seu imagines Sanctorum, quæritur an imagines Sanctorum debeant habere inclusas Sanctorum Reliquias juxta Quar. et part. 2. lib. 4. de Introitu, & Merati tom. 1. part. 2. tit. 4. Responsum fuit: Non esse de necessitate in sculptis Sanctorum imaginibus in altari dispositis sacras includere Reliquias ad hoc, ut incensata Cruce valeant illæ a celebrante thurificari; S. R. C. 21. Mart. 1744. in Bergomen. Incensentur & Reliquiæ, seu Imagines Sanctorum:) incensata Cruce, & facta ei reverentia, antequam celebrans discedat a medio altaris, primum incensat eas, quæ a dextris sunt, idest a parte Evangelii prope crucem, bis ducens thuribulum, & iterum facta cruci reverentia, similiter incensat bis alias, quæ sunt a sinistris, hoc est a parte Epistolæ; Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 23. num. 6.

1169 Cum in Missali ultra primam in principio detur & altera Rubrica in ordine, & canone Missæ, & inter has videatur aliqua discrepantia, præcipue in inclinationibus, & manuum junctionibus; quæritur quænam sequenda? Responsum fuit, pari forma sequendas esse tam Rubricas generales, tum particulares Missalis Romani, præcipue ad cæremonias inclinationibus, & manuum junctione rite peragendas; S. R. C. 2. Mart. 1744. in Bergomen.

1170 Permitti posse, ut statua B. Mariæ Virg. velo nigro circumdata in nocte feriæ quintæ in Cœna Domini cum Jesu Domino filio mortuo in gremium deposito in Ecclesia exponatur, & sequenti feriæ sexta in mane processionaliter cum pluvialibus nigris deferatur; S. R. C. 21. Mart. 1744. in Bergomen.

1171 Serventur præscripta a Cæremoniali Episcoporum circa vestem violaceam, & ferulam gestandam, prout legitur cap. 5. & hujusmodi color, & ferula gestatio convenit solummodo Cæremoniaris Ecclesiæ cathedralis; S. R. C. 21. Mart. 1744. in Bergomen. Vide num. 160.

1172 Capellani Monialium Ordinis S. Benedicti, cæterique Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares ad earum Ecclesias confluentes, Missam propriam S. Benedicti cum Missali Monastico, non solum in die festi, sed per subsequentes dies alias non impeditas infra ejus octavam celebrare possunt, ac debent; S. R. C. 21. Mart. 1744. in Putavina, Benedicto XIII. antea permitte.

1173 Cum Sanctissimus Dominus noster Benedictus PP. XIV. ad instantiam Serenissimi Caroli utriusque Sicilia Regis sub die decima Julii 1743. indulserit universo Clero præfatorum regnorum, Officium, & Missam Beati Gamilli de Lellis sub ritu duplici ad libitum pro die 15. Julii; cumque eadem die occurrat Officium diei festi S. Henrici Confessoris sub ritu semiduplici de præcepto; propterea Clerus diocesis Barenfis ad tollendam omnem hæsitacionem Sac. Rit. Cong. demisse supplicavit, quatenus benigne declarare dignaretur, quodnam ex duobus enuclatis Officiis sit transferendum? Et Sac. eadem Cong. censuit inscribendum: ad Dominum Secretarium cum Sanctissimo. Et facta de prædictis per me Secretarium relatione, Sanctitas Sua decrevit: ut fiat Officium de S. Henrico Confessore die 15. Julii, Officium vero Beati Gamilli non transferatur, sed omittatur. Die 18. Aprilis 1744. pro eadem Barenfi. Sed omittatur) juxta regulam generalem latam in decreto sub num. 536. Semel & pro semper, poterat Ordinarius assignare aliam diem servatis omnibus, ut in num. 1214.

1174 Clerus alicujus Terræ non tenetur recitare Officium, & octavam Dedicationis Ecclesiæ matricis, nisi fuerit ipsius Ecclesiæ servitio, vel commoditati adstrictus, aut in ea aliquod beneficium, vel tenue possideat, vel beneficium simplex; S. R. C. 16. Maii 1744. in Auximana; Vide num. seq. 11. & 929.

1175 An clericus alicujus Terræ possit, vel debeat recitare

Officium cum Missa tam in die, quam per octavam Dedicationis Ecclesiæ matricis? & an sint excludendi Sacerdotes alicujus Congregationis, qui habeant onus recitandi divinum Officium more Canonicorum in propria Ecclesia, cujus Dedicatio occurrit, sub cujus Cruce in processibus, quæ sunt infra annum promiscue incendant? Et responsum fuit non indigere responione; S. R. C. 16. Maii 1744. in Auximana. Non indigere responione:) satis enim loquitur per se decretum, & clamat teneri responio antecedens, & illa sub num. 11. & 1208.

Presbyteri Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii Cortonæ exposuerunt, quod festum Dedicationis eorum Ecclesiæ jam affixum quintæ Dominicæ post Pentecosten concurrat hoc anno 1744 cum Vesperis SS. Apostolorum Petri & Pauli; propterea Sac. Rit. Congr. supplicarunt pro declaratione, quod ex hisce duobus festis sit præferendum. Responsum fuit: Faciendum esse totum de digniori cum commemoratione minus digni, scilicet totum de Dedicatione cum commemoratione SS. Apostolorum, idque servandum esse in præzatione octavarum juxta Rubricas generales, etiam occurrente in Dominica quinta post Pentecosten; S. R. C. 19. Maii 1744. in una Presbyte. Sacul. Oratorii S. Philippi Nerii. Vide attente generale Decretum in Aquilejensi emanatum univervo servandum. Occurrente die octavo S. Michaelis cum festo B. M. V. 1177 de Rosario faciendum est Officium de octava S. Michaelis, transferendo Officium, & Missam Rosarii ad primam diem non impeditam; S. R. C. 20. Junii 1744. in Albinganens. Hoc decretum est generale; Vide num. 529.

Prima dies proxime non impedita assignanda est cui libet festo a sua die ob perpetuum impedimentum translato; ita ut diebus illa imposterum sit tamquam dies propria, & fixa festi translato, justificatis tamen apud Episcopum loci Ordinarium translatorum numero, & causis, dierumque assignandorum ordine, ac qualitate; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Frisingen. Prima dies proxime non impedita;) servata tamen lege secundum ritum, & dignitatem festi, Vide num. 1161. & 1195.

Ufus celebrandi quamplura festa sub ritu duplicis majoris ex eo quia sunt celebria in populo, ut est in Cracoviensi, sustineri non potest, S. R. C. 22. Aug. 1744. in eadem Cracoviensi. Vide num. seq. & 1099.

Festa per annum duplicia, quæ solemniter celebrantur a choro, & in populo sunt de præcepto, in concurrentia cum æqualibus quoad ritum, & dignitatem possunt habere integras Vesperas ad sensum Rubricæ XI. Brev. Rom. num. 2. S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. Vide num. 295. Possunt habere integras Vesperas.) An vero mutandus sit ritus, consule num. 295. & 1097.

Moniales Ordinariis locorum subjectæ non tenentur recitare officia particularia diocesum; tenentur tamen recitare de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ cathedralis, nec non de ejusdem Ecclesiæ Dedicatione, non vero de eorumdem festorum octavis, nisi id specialiter ipsis indultum sit ex vi concessionis Apostolicæ, vel propriæ Conditionis ab Apostolica Sede approbata; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Januen. Monialium Ord. S. Clare. De Patrono, & Titulari) sub ritu duplici primæ classis: de Dedicatione vero secundæ classis; Vide num. 418. & 1109.

Moniales Ordinis S. Clare, ut petitum fuit in Januensi a diocis Monialibus, novum Breviarium, & Calendarium pro Patribus Conventualibus editum possunt assumere, petita venia ab hac Sac. Rit. Congr. Eadem S. R. C. 22. Aug. 1744. in Januen.

An festum S. Joachim, si occurrat in Dominica in die octavæ Assumptionis, celebrandum sit eadem die, vel potius ad aliam transferri? Responsum fuit servari Rubricam x. Breviarii Romani de Translatione Festorum; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Romano. Servari Rubricam,) in qua dicitur: Faciendum erit Officium de octava Assumptionis, quia festum duplex majus, ut est S. Joachim; transferatur in primam diem non impeditam, & dies octava cedit locum duplicibus tantum primæ, & secundæ classis. Rub. Brev. cit. & S. R. C. num. 529.

Non dedecet assignari festis etiam semiduplicibus a propria die ob aliquod impedimentum perpetuo translatis dies infra octavam non privilegiatam ab alio occur-

currenti festo non impeditos, qui dies habeantur, & sint imposterum fedes fixæ talium translatorum; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. Infra octavas non privilegiatas.) An infra privilegiatas, & quo ritu, consule num. 1196.

1185 Cum aliquod festum jam translato iterum moveri ex necessitate contigerit a die sibi semel assignata, non est opus, ut cætera alia festa post ipsam translata e diebus sibi respective assignatis denuo removeantur: nisi forte nova Calendarii constructio ex integro assumeretur; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi.

1186 Utrum Ecclesia particularis, quæ non potest facere de festo in die assignata tamquam propria pro tota diocesi, possit, & debeat huic festo aliam diem eligere tamquam propriam? Responsum fuit affirmative, cum approbatione tamen Reverendissimi Episcopi loci Ordinarii circa electionem diei; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. Aliam diem eligere) primam proxime non impeditam, etiam infra octavas; Vide num. 1177. & 1183.

1187 Ab antiquo festum Sanctorum Cosmæ & Damiani perpetuo a suo die translato in Polonia appositum fuit pro prima die Octobris: postea festum S. Remigii concessum fuit semiduplex ad libitum. Nonne convenit assignare diem aliam istis Sanctis, puta tertiam Octobris, ut possit fieri de S. Remigio? Et in hoc casu nonne satius esset, ut in Cathedrali propter occursum diei infra octavam S. Wenceslai fieret die prima Octobris commemoratio tantum S. Remigii in Officio de infra octavam, protrahendo illud SS. Cosmæ & Damiani ad diem tertiam, ne multiplicentur dies proprii respective ad particulares Ecclesiæ? Responsum fuit: Festum SS. Cosmæ & Damiani jam alias a propria die perpetuo amotum celebrari deinceps poterit tam in Cathedrali, quam in diocesi Cracoviensi die tertia Octobris, ut die prima agatur in diocesi de Sancto Remigio ad libitum, de quo in Cathedrali haberi poterit commemoratio tamquam de simpliciter in Officio de infra octavam S. Wenceslai inibi tantum occurrente; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. Festa prædicta SS. Cosmæ & Damiani in Polonia, adventante S. Remigio die prima Octobris, aut nondum erat assignata illis hæc dies secundum regulas sub num. 1076. postas, aut est particularis gratuitum juxta petita.

1188 Perpetuo transferri debet festum S. Annæ, quod celebre est in Polonia propter octavam nuper concessam de Beato Joanne de Dukla, supplicatur humillime, ut hoc festum fiat propria die cum commemoratione octavæ etiam S. Vincentii a Paulo apud RR. Sacerdotes Cong. Missionis. Similiter contingit fieri de die octava S. Stanislai Kostka 25. Novembris cum translatione S. Catharinæ, quæ colitur celebratur ad populum, eadem gratia postulatur, ut scilicet fiat de Sancta cum commemoratione octavæ. Responsum fuit, pro gratia quoad Officium festivum S. Annæ die 26. Julii cum commemoratione octavæ tam Beati Joannis de Dukla, quam S. Vincentii a Paulo pro RR. Sacerdotibus Congregationis Missionis insimul occurrentis. Quoad incidentiam vero diei octavæ S. Stanislai cum festo S. Catharinæ servetur Rubrica de Translatione festorum; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. Quoad incidentiam vero diei octavæ servetur rubrica:) Nempe fieri de die octava, & S. Stanislao assignare aliam diem; Rubr. Rom. num. 2.

1189 Tolerari potest Missa votiva cantata B. M. V. toto tempore Adventus, ut in Polonia, exceptis solemnioribus festivitatibus, dummodo cantetur sine Symbolo, etiam si Missa occurrat illud exigat, & solum cum Gloria in excelsis in Sabbatis, & infra octavam ejusdem B. V. non omitta tamen Missa conventuali; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. Tolerari potest Missa votiva:) iterato firmavit Sacra Congregatio sub num. 1257. Sine Symbolo. Excipie diem festum quemcumque Beatæ Mariæ Virginis, & infra octavas, quando de ea fiat officium, nec non novem dies ante Nativitatem Domini, ubi adest consuetudo, vel concursus. Rub. Miss. de Symbolo; Vide num. 347. & 1259.

1190 In Ecclesiis minoribus, ubi unica celebratur Missa, non potest omitti illa occurrentis festi de præcepto, ut cantetur votiva; S. R. C. 28. Aug. 1744. in Cracoviensi. Missa occurrentis festi.) nisi defunctorum de die obitus.

Vide num. 75. in anniversario tantum; Vide num. 735. & de Rogationibus; Vide num. 644.

Exequenda sunt omnia decreta 2. Decembris 1684. 1191 15. Septembris 1691. & 19. Junii 1700. quibus vetitum est dicere Credo in Missis Patronorum minus principalium, etiam si nunquam fuerint ad praxim deducta, & a Missalibus, ubi contrarium notatur, expungatur; S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi. In Missis patronorum minus principalium,) Idem agendum in festis secundis Patroni principalis, puta Translationis &c. Vide num. 594. 1133. & 1154.

Imagines Beatorum pingi, ornarique possunt laureolis, radiis, & splendoribus; non autem diademate, juxta decretum Sac. Rit. Congr. 19. Februarii 1658. ab Alex VII. confirmatum; Quod rursus a Benedicto XIV. die 6. Sept. 1744. in causa canonizationis B. Nicolai Albergati renovatum fuit, ut in ejus Bullaria; Vide num. 378. seqq.

Festum Sanctorum Martyrum Cornelii & Cypriani a propria die perpetuo annorum, die septimo infra octavam Dedicationis, non impedita ab alio festo celebrari deinceps in Civitate Perusina pro conventu Capuccinorum posse non improbat; S. R. C. 28. Nov. 1744. in eadem Perusina. Hoc decretum est generale; Vide num. 1183. & 1196.

Occurrente festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ in die S. Silvestri, Officium S. Silvestri non est transferendum ad annum frequentem, sed celebrandum in ipsomet die Dedicationis cum commemoratione ejusdem S. Silvestris S. R. C. 23. Jan. 1745. in Lunen Sarzanen. Ord. S. Francisci de Observ. Officium S. Silvestri.) Hoc decretum est universale pro omnibus Officiis, & diebus infra annum occurrentibus. Vide num. 962. & 1310.

Prima die mensis impedita duplici, aut semiduplici, cum ex præscripto Rubricarum Officium defunctorum, & Missa conventualis de Requiem non sit celebranda, Officium, & Missa hujusmodi differenda sunt ad aliam diem non impeditam juxta Rubricas; S. R. C. 29. Mar. 1745. in una Eporegien.

Quando plura Officia de præcepto eodem die in aliquibus locis ita fixe occurrunt, ut translatio alicujus, seu aliorum sit perpetua, tunc prima dies proxime non impedita, assignata censetur in perpetuum pro die propria festi respective translato. S. R. C. 15. Maii 1745. Polonia in una Ord. Disceat. SS. Trinitatis. Officia de præcepto.) Semiduplicia intellige, & duplicia, vide num. 1177. Prima dies proxime non impedita,) attento ritu, & dignitate personæ. Vide num. 1162. An vero assignatio fieri possit infra aliquas octavas, consule num. 1160. & 1183.

Festa plura de præcepto eadem die occurrentia possunt stabiliri infra octavas privilegiatas, quæ hujusmodi festa occurrentia non excludunt, licet excludant translata, ut est octava Corporis Christi, quæ admittit duplicia occurrentia, non autem translata. Stabiliri autem non possunt infra eas octavas, quæ hujusmodi festa occurrentia excludunt juxta regulas præscriptas in Rubrica de octavis num. 3. S. R. C. 13. Maii 1745. Polonia in una Ord. Disceat. SS. Trinitatis. Infra illas octavas, quæ hujusmodi festa occurrentia non excludunt.) infra octavas igitur fit de festis duplicibus, & semiduplicibus occurrentibus etiam translatis; sed hoc modo circa semiduplicia tantum: Quando occurrunt in die festo habente octavam, vel in Dominica infra octavas, vel in festo duplici infra octavas, dummodo dies immediate sequens sit libera, reponenda sunt Officia semiduplicia cum commemoratione octavæ: alioquin ultra non sunt protrahenda, ex decretis S. R. C. & Rubr. Brev. decima de Translatione festorum num. 5. Infra octavas autem Paschæ, & Pentecostes non fit de festo aliquo, etiam principali Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, vel de Dedicatione ejusdem, sed transfertur post octavas. Infra octavam Epiphaniæ fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, de Dedicatione ejusdem, & de duplici primæ classis occurrente) non tamen in die octava) cum commemoratione tamen octavæ. Infra octavam Corporis Christi fit tantum de duplicibus, non tamen translatis, nisi sint primæ, vel secundæ classis, & in die octava neque

que de duplici secundæ classis occurrente facta semper commemoratione octavæ; ex Rub. Brev. VII. de octavis num. 3. Commemoratio vero octavæ numquam omittitur, nisi in solemnioribus, scilicet primæ, & secundæ classis, exceptis octavis Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi. Rub. Brev. cit. Vide num. 723.

1198 Cum in die octavæ Beati Joannis de Dukla compatroni Regni Poloniæ incidat perpetuo festum S. Annæ genetricis B. M. V., qui dies magna cum devotione populi frequentatur, queritur, an debeat fieri Officium de S. Anna, cum commemoratione octavæ Beati Joannis de Dukla? Responsum fuit, de die octavæ Beati Joannis de Dukla compatroni regni habendum esse Officium, S. Annæ vero die prima non impedita habendum esse; S. R. C. 15. Maii 1735. in una Ord. Exalcoat. SS. Trinitatis. Officium S. Annæ die prima non impedita. Præceptum vero audiendi Missam non transfertur. Hoc præceptum est generale, & Rubricis Breviarii conforme. Aliud resolvitur pro gratia S. Annæ in Cracoviensi; Vide num. 1187.

1199 Non est reprobandus Parochus, qui defert SS. Viaticum infirmo feria sexta in Parasceve, dummodo private, & submissa, quinimmo submississima voce, recitet psalmos consuetos per vias publicas, etiam si dicat Vers. Gloria Patri &c. quia in tali circumstantia actio talis nullam habet connexionem cum functionibus Ecclesiæ hujus diei, & considerandum est, quod defert cum stola, atque pluviali albi coloris, quando in feria supradicta color paramentorum est niger pro Ecclesiæ functionibus. Ideoque si defert privatim pro aliqua necessitate, non est reprobandus, si populum absque benedictione dimittat feria sexta in Parasceve, quia in publica Ecclesia non debet recondi; S. R. C. 15. Maii 1745. in Lucana.

1200 Licet Episcopo observari facere caeremoniam candelæ accensæ in Confirmatione conferenda, utpote ab Ecclesia receptam fidei protestativam, & meritoriam; S. R. C. 15. Maii 1745. in Portugallen.

1201 Non licere Tertiariis Sacerdotibus S. Francisci in numero decem & octo, seu viginti nuncupatis congregatis B. M. V. de Oliveira in diocesi Portugallensi deferre moz-zettam ad instar Episcoporum; & Episcopus etiam auctoritate Sac. Cong. per censuras, si opus sit, eos obliget ad illam deponendam; declaravit S. R. C. 15. Maii 1745. in eadem Portugallen.

1202 An non obstante decreto prima Sept. 1607. aut alio quocumque, possit quis in festo omnium Sanctorum post secundas Vesperas, etiam Vesperas Vigilæ defunctorum una cum Matutino & Laudibus recitare, facereque fructus suos, aut an obligetur sub peccato obedire prædicto decreto, & secunda Novembris dictum Matutinum cum Laudibus recitare, facereque fructus suos? Et responsum fuit: Privata Officia defunctorum recitatio pro generali illorum commemoratione absolvi licite potest post vespertinas horas Festi omnium Sanctorum; in choro autem juxta Rubricas adimplenda est mane die secunda Novembris: nisi ut populi commodius, & frequentius illis interesse possint, contraria jam faceret consuetudo; S. R. C. 4. Sept. 1745. in Rotisbonen. An præfente Episcopo in Choro etiam non accedente legitima causa in hac functione expressa, legitime recitari possit post Vesperas? Vide num. 21.

1203 An universa diocesis teneatur ad celebrandum sub ritu primæ classis cum octava de festo titulari Ecclesiæ Cathedralis & Civitatis? Responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Universa diocesis, etiam de titulo Cathedralis tantum, Regulares vero, & Moniales non teneantur ad octavam; Vide num. 1109. & alios ibi notatos.

1204 Canonici assistentes Episcopo in Missa Pontificali non albam, sed rocchetto, vel cottam, quoquo modo, vel forma ad regionis morem compacta illa sint, & consueta, induere debent una cum amicu subtus dalmaticam, vel aliud chori peculiare insigne; S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Vel aliud Chori peculiare insigne, ut sunt tunicella pro Subdiaconis, planeta pro Presbyteris, & pluviale pro Dignitatibus, quibus comprehenditur Primicerius, licet dubitetur an sit Dignitas; S. R. C. num. 6. & 59. Cerem. Episc. lib. 1.

Quando præbendæ non sunt distinctæ, Duo Diaconi 1205 assistentes apud folium Episcopi erunt primæ duæ Dignitates immediate sequentes post primam. Si autem inter præbendatos Canonicos perpetua, non autem accidentalis esset ordinum distinctio in presbyterales, & diaconales, tunc pro munere assistentiæ assumuntur primo duo Canonici ex ordine diaconali, Diaconus vero Evangelii, & Subdiaconus pro Epistola in Missa Pontificali inservientes, quando tale opus inter omnes per vices, vel alias juxta Ecclesiæ consuetudinem distribuendum non sit, erunt alii duo digniores, sive Canonici, sive Dignitates fuerint, qui sequuntur in ordine post assistentes Canonicos in folio, si, ut supra dictum est, nulla intercedat ordinum, vel præbendarum distinctio; S. R. C. 4. Sept. 1743. in Pernambuco.

Cum nullus pro Vicario generali Episcopi determinatus sit locus, sed illum diversum obtineat juxta diversam consuetudinem Ecclesiarum; idcirco scribendum Episcopo, ut de suæ respondeat Ecclesiæ praxi; S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Vide num. 16. & 221.

Officium parvum B. M. V. in diebus simplicibus, & ferialibus, non abrogata tamen consuetudine, quæ in contrarium fortasse vigeret, tuto potest omitti, & in bona conscientia; S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Non abrogata consuetudine) quoad consilium, non autem ex præcepto, cum non sint cogendi Canonici ad recitationem in choro ex consuetudine, & Synodo Officii parvi B. M. V. Defunctorum &c. Vide num. 1309.

An Clerici sæculares Choro non adstricti possint recitare de Sanctis Ordinis Carmelitani, sint ejusdem Ordinis Tertiarii? Responsum fuit affirmative. S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Vide num. seq. 11. 658. & 1175.

An Clerici sæculares professi in militari ordine D. N. J. C. possint recitare de Sanctis, de quibus recitant ejusdem Ordinis claustrales? Et responsum fuit, cum clausula, dummodo non sint Choro adstricti. S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Vide num. ant.

De Titulari Ecclesiæ Cathedralis in genere, commemoratio inter suffragia solummodo habenda est per illos, qui sunt de gremio Ecclesiæ; secus si esset infimus Patronus principalis civitatis. S. R. C. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Vide num. 569. & 1293.

In diocesi Januensi die 21. Novembris fit Officium Patrocinii B. M. V. & in toto dominio ejusdem fit etiam Officium Patrocinii B. M. V. de Misericordia die 18. Martii; queritur, an Clerus Sæcularis, & Regularis oppidi Novarum diocesis Dertonen. in dominio Januensi possit, & debeat recitare utrumque Officium concessum die 21. Novembris, & 18. Martii? Responsum fuit affirmative. S. R. C. 29. Jan. 1746. in eadem Dertonen.

Vigore decreti Sanctissimi D. N. Benedicti XIV. editi sub die 12. Aprilis 1742. in actis Sacræ Congregationis exhibiti, potest Ordinarius Rhegiensis Provincia Bononiensis, in feria quinta post Sexagesimam absque alia ulteriori facultate, solemnè pompa festum S. Aloysii Gonzagæ cum communionem generali, Indulgentia plenaria, & Missa ejusdem Sancti celebrare juxta consuetudinem; ac respective in perpetuum assignare Patribus Societatis Jesu feriam prædictam post Sexagesimam pro celebratione prædictæ festivitatis pro spiritali populorum profectu. S. R. C. 19. Januarii 1746. in eadem Rhegien. Provincia Bononiensis.

Potest ulterius transferri Officium S. Raymundi de Pennafort ob occurrentiam fixam Desponsationis, relinquendo diem 28. Januarii vacuam, ut festum Nominis Jesu ponatur illa die, & non celebretur in Quadragesima, quando contingit illud transferri ex eo, quod Dominica secunda post Epiphaniam assignata huic Officio, aliquando incidit in Dominica Septuagesimæ; S. R. C. 7. Maii 1740. in Varsovien. Hoc decretum est generale & respicit Officium S. Agnetis, ac omnia Officia transferenda in suam diem extra 28. Januarii. Vide num. 973.

Quando festum Purificationis occurrit in aliqua Dominica secundæ classis, ejus Officium transferendum est in feriam secundam immediate sequentem, quamvis impeditam, translato ab ea quocumque alio festo, ne continuatio mysterii Dominicæ Incarnationis diu protrahatur;

tur; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. in explic. Rubricæ Missæ de Bened. Candel. Translato ab ea quocumque alio festo.) Intellige minoris, vel æqualis ritus incidente. Vide num. 1233.

1215 Semel, & pro semper assignare potest Ordinarius diem non impeditam extra Dominicam, & octavas Sanctorum festis Sanctorum ad libitum, non immutata tamen lege Sanctorum ad libitum. S. R. C. 5. Maii 1746. in Varsovien. Non immutata lege Sanctorum ad libitum:) quomodo id intelligi debeat; Vide num. 536.

1216 Non potest continuari Officiorum recitatio, quæ concessa sunt in aliquibus diocesis ab aliquo tempore, ut sunt de Sanctis Martyribus Gorcomiensibus 9. Julii, & de S. Erasmo Episcopo Martyre 3. Junii pro Belgio, sub ritu duplici ad libitum, cum nullum fundamentum sit horum Officiorum extensionis ad regnum; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien.

1217 Festa simplicia perpetuo impedita, ita ut de illis nequidem commemoratio perpetuo fieri possit, non potest Ordinarius loci assignare certam diem aliam illis festis impeditis; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Vide num. 1251.

1218 Consuetudo antiqua, & immemorabilis dicendi Officia de aliquo Sancto sufficit ad licite continuandum ut illud recitent, dummodo immemorabile respiciat festum in Romano Martyrologio descriptum, sin minus, negative; S. R. C. 7. Maii 1745. in Varsovien. In Martyrologio descriptum.) Quid de Sanctis non descriptis in Martyrologio, Vide num. 629.

1219 Cum inter cætera Officia Patronorum Regni Sveciæ a S. R. C. approbata, & sub die 25. Maii 1616. extensa ad Regnum Poloniæ, reperitur festum Reliquiarum in Ecclesia Hispanensi, Dominica proxima post festum S. Matthæi celebrandum, & dioceses Regni Poloniæ variæ celebrant illud; aliæ enim prædictum festum impeditum a festo altioris, & æqualis ritus in Dominica præfata occurrente illo anno omittunt juxta decretum a S. R. C. emanatum sub die 20. Mart. 1653. Aliæ vero dioceses, non obstante prædicto decreto, transferunt illud in primam diem non impeditam secundum alia decreta emanata sub die 16. Sept. 1730. & sub die 5. Maii 1736. Et responsum fuit: Officium Reliquiarum, quod celebratur prima Dominica post festum S. Matthæi, si talis Dominica fuerit Officio altioris ritus impedita, poterit in aliam diem non impeditam transferri; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Poterit in aliam diem non impeditam transferri (tamquam Officium de præcepto, ut in num. 988. & 1237.

1220 Supplicatur, quid faciendum in diocesis Cracoviæ, & Posnaniæ, in quibus jam a tribus annis nihil sit de festo Reliquiarum, quæ reperiuntur in Ecclesia Hispanensi, juxta alia iterum decreta ab eadem S. R. C. sub die 3. Jun. 1617. & 12. Maii 1615. & 5. Apr. 1625. ideo ad uniformitatem diocesis supplicatur humillime declarari, an debeat prædictum Officium recitari, etsi impeditum sit a festo altioris ritus occurrente in præfata Dominica, vel possit nec ne transferri ad primam diem non impeditam non obstante citato decreto? Et responsum fuit: Officium Reliquiarum prædictarum, impedita Dominica a festo altioris ritus, in diem aliam non impeditam transferri; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Vide num. ant.

1221 Cum Officium Gratiarum actionis pro victoria de Turcis obtenta pro Polonia concessum sit, atque approbatum a S. R. C. sub die 21. Jan. 1629. sub ritu duplici, & Missa nulla sit ordinata, varie illam Sacerdotes dicunt, alii dicunt votivam de Sanctissima Trinitate cum secunda oratione pro gratiarum actione, ut in Missali, alii vero Missam quidem dicunt de Sanctissima Trinitate, sed orationem dicunt ex Officio, & quidem unicam, Evangelium etiam conforme Officio, non illud, quod est in votiva de Sanctissima Trinitate: ideoque ad tollenda dubia supplicatur declarari qualiter debeat dici Missa, num priori modo, an posteriori, utpote in quo Missa est conformior Officio? Responsum fuit: Exhibeant Officium concessum, ut ex ipso designari possit Missa; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien.

1222 Cum præscriptum sit dicendum esse Officium de Dedicatione in ipsa die consecrationis a Clero illius Ecclesiæ,

quæ consecratur, dubium est, utrum Episcopus consecrans, etiam non ordinarius loci, debeat dicere idem Officium de Dedicatione? Et responsum fuit negative quoad præceptum; poterit tamen, si velit, ex congruentia; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien.

Commemoratio de Ss. Sacramento in Missis privatis poterit fieri, quando ejus expositio fiat pro publica causa, etiam si Sacramento expositum sit in pixide; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Commemoratio in Missis privatis poterit fieri,) exceptis diebus primæ vel secundæ classis. Vide num. 1009. & 1105.

Missæ de Requiem extra altare, ubi est expositum Sacramentum, poterit etiam in pixide, poterunt celebrari, dummodo tamen oratio coram Sacramento non sit pro publica causa; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Vide num. ant. & seqq.

Genuflexio utroque genu est facienda a transeuntibus ante Sanctissimum Sacramentum, etiam si fuerit in pixide patenter expositum; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Genuflexio utroque genu:) quid de Sacerdote Missam celebraturo, & de Crucem ferente. Vide num. 13. 278. & 313.

Quando frequenter sunt expositiones Sanctissimi publice in majori altari, & præter Missam solemnem dicuntur, etiam Missæ privatæ ad idem altare majus, an etiam in Missis privatis ad altare majus, & ad alia altaria minorâ durante expositione Sanctissimi poterit fieri commemoratio de Sacramento durante expositione? Responsum fuit: Poterit fieri commemoratio de Sanctissimo Sacramento durante expositione; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Vide num. ant. & seq. Missæ privatæ ad idem altare majus,) nisi ex necessitate celebrandæ; ad majorem enim decentiam erit abstinendum; Cerem. Episc. lib. 1. cap. 12. num. 9. Quid statuatur de Missa solemnè, Vide num. 480.

Exposito Sanctissimo Sacramento in altari majori, dum sub Magnificat in Vesperis idem altare majus incensatur, an debeant etiam incensari alia altaria, ex eo quod incongruum esse videtur relinquere in altari expositum Sacramentum; & utrum thurificatio altari majori, ubi est expositum Sanctissimum, debeat etiam fieri thurificatio illius altaris, in quo est reconditum Sanctissimum in choro? Responsum fuit, non esse thure adolenda alia altaria, licet alibi Sanctissimum Sacramentum asservetur; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Non esse thure adolenda:) Ac idem servandum non exposito Sacramento. Vide num. 305.

Transeuntes ante expositam Reliquiam S. Crucis, utrum debeant genua usque ad terram genuflectere, vel etiam, an sufficiant semigenuflexio, uti solet fieri coram Episcopo; & utrum eadem genuflectio faciendâ sit ante prædictam Reliquiam S. Crucis, quæ licet non sit exposita, asservatur tamen occlusa in aliquo altari, aut etiam quando exposita est, sed una apparet ex eo, quod pars illa, quæ respicit populum, habeat figuram Christi Crucifixi? Et responsum fuit: Si loco principe Reliquia Sanctissimæ Crucis super altare fuerit exposita, non transeuntes ante illam unico genu usque ad terram flexo venerare debent; diversimode vero sola capitis inclinatione, si præfata Reliquia recondita erit intra custodiam; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien. Tunc transeuntes ante expositam Reliquiam SS. Crucis.) Excipe Celebrantem paramentis, Canonicos Cathedralis, & Collegiatæ, non obstante consuetudine in contrarium (qui non genuflectunt, nisi feria sexta in Parasceve (excepto Crucifero, ut erunt ex Cerem. Episc. lib. 2. cap. 27. num. 7. & cap. 28. num. 12. Rub. Miss. 7. de Introitu, & 8. de Offert. Vide num. 127. & 1771.

Cum contingat sæpius in Ecclesiis Regularium, vel aliis præsertim in die obitus, seu anniversario defunctorum, Missas celebrari a confluentibus Sacerdotibus, supplicatur declarari, an Sacerdotes, qui recitant Officium de festo duplici, confluentes ad Ecclesias sive Regularium, sive aliorum, ubi dicitur Officium de semiduplici, possint ibi dicere Missas privatas defunctorum? Responsum fuit negative; S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsovien.

Ad recte, & absolute observandum præfens decretum, & sine scrupulo, vide quæ diximus in num. 752.

1230 Recitantes Officium de Martyre, & celebrantes in Ecclesiis, ubi dicitur de Confessore, utrum debeant se conformare in colore illis Ecclesiis, etiam si nulla ibi sit solemnitas? Responsum fuit affirmative, etiam quoad Missam, quæ non poterit celebrari de Sancto Confessore, si color fuerit rubeus; S. R. C. 7. Maii 1746. in *Vasfawien*. etiam quoad Missam, sed cum Missali Romano, ubi particulares puta alicujus religionis celebrantur. Vide num. ant. 732. & 893.

1231 An Dominica infra octavam Beatæ Mariæ Virginis ut de S. Maria de Monte Carmelo in Massa &c. Sacerdotes, qui accedunt ad dictam Ecclesiam, debeant in ea celebrare Missam de S. Maria cum commemoratione, & Evangelio Dominicæ in fine, & an possit eadem Ecclesia celebrare ejusmodi Missam solemnem, prout singulis annis celebrat dicta Ecclesia de Massa absque ulla commemoratione? Responsum fuit: In Dominica infra octavam, Missæ privata nequeant dici de festo, sed dicuntur de Dominica cum commemoratione octavæ juxta Rubricas; constituto tamen de concursu populi, permittitur unica tantum Missa solemnis de octava cura *Gloria*, & *Credo*, absque ulla commemoratione; S. R. C. 3. Sept. 1746. in una *Massa*, & *Populonii*. Constituto tamen de concursu populi, vel alia causa. Vide num. 430. Unica recitata oratione de Beata Maria sine commemoratione Dominicæ & Evangelia ejusdem in fine. Vide num. 347. & 1012.

1232 An in exequiis defunctorum Sacerdotum, præsentem corpore Subdiaconus se sistere debeat ad caput defuncti Sacerdotis, vel ad pedes, juxta opinionem P. Merati? Responsum fuit: Servetur Rituale Romanum, & in exequiis defuncti Sacerdotis præsentem corpore locetur Crux ad caput defuncti inter feretrum, & altare; S. R. C. 3. Sept. 1746. in una *Missæ*, & *Populonii*. Servetur Rituale, ubi dicitur: *Finita Missa, Sacerdos deposita clausula, & manipulo, accipit pluviale nigri coloris, & Subdiaconus accipit Crucem, accedit ad feretrum, & se sistit ad caput defuncti cum Cruce, medius inter duos acolythos, seu corosferarios, cum candelabris, & candelis accensis, & omnes alii de Clero veniunt ordinati in gradu suo cum candelis accensis, & stant in circuitu feretri. Rit. Rom. de Exeq. num. 7.*

1233 Officium Sanctissimi Sacramenti, quod recitatur ex privilegio in feria quinta non impedita per annum a festis duplicibus, vel semiduplicibus, demptis quoque feriis Adventus, Quadragesimæ &c. si occurrat in Vesperis cum alio Officio semiduplici, dividit Vesperas a capitulo; S. R. C. 1. Julii 1747. in *Zagabrien*. Vide num. 447. & 1184.

1234 An quando festum Purificationis B. M. V. occurrit in Dominica privilegiata, ejus Officium transferri debeat in feriam secundam immediate sequentem, an in primam diem non impeditam festo duplici, vel semiduplici? Responsum fuit: Quando hujusmodi casus intervenerit, Officium Purificationis esse transferendum in feriam secundam immediate sequentem, quocumque festo etiam æqualis, non tamen altioris ritus in eam incidente; & idem servandum mandavit, quando festum Annuntiationis Beatæ Mariæ Virginis occurrit in Dominica privilegiata; quod si in hebdomada majori, vel Paschali, tunc Annuntiationis Officium pari cum privilegio in feriam secundam post Dominicam in albis transferri voluit; atque hoc decretum generalibus Calendarii Romani Rubricis adjici præcepit; S. R. C. 20. Julii 1748. in decreto *Urbis*, & *Orbis*. Quod si in hebdomada majori. Excipe feriam sextam, & Sabbatum, de quibus require num. 620. & 1094.

1235 An in Ecclesiis sub titulo S. Mariæ Angelorum fieri debeat die secunda Augusti Officium cum Missa de B. Maria Virgine, prout hætenus servatum fuit, vel potius festum S. Mariæ Angelorum sit celebrandum die Assumptionis ejusdem? Sac. Rit. Cong. re mature discussa ad relationem Eminentissimi & Reverendissimi D. Cardinalis Alexandri Albani rescribendum censuit, servari solum; nempe in casu proposito die secunda Augusti faciendum esse Officium cum Missa de B. Maria Virgine titulari Ecclesiæ; prout in festo ad Nives, præter lectiones secundæ Nocturnæ, quæ sumendæ sunt ex secundo nocturno Nativitatis ejusdem Beatæ Mariæ, mutato verbo *natali* in

verbum, *festivitate*, juxta decretum editum die decima Junii anni 1690. in una Ord. Min. de Observ. S. R. C. 7. Sept. 1743. in una Ord. *Capucinorum Provinciarum Calabriae in Italia Sanctissimo Papa Benedicto XIV. suppliciter porrecta*, & ad S. R. C. eadem die remissa; Servari solum apud Franciscanos; Vide num. 622. Secus apud alios; Vide num. 843.

An dedicatio Ecclesiæ Cathedralis, ad quam Regulares intra eandem Civitatem constituti, sub ritu duplici secundæ classis celebrandum tenentur, ultra illud octavam transferri possit ab illis Regularibus, si prima dies altiori festo, simulque tota reliqua octava aliis novem lectionum festis impedita sit? Responsum fuit affirmative. S. R. C. 11. Januar. 1748. in una Ord. *Excalceat. S. Augustini Provincia Austria*. Tenente... ultra illius octavam transferri; non tenentur vero, immo non possunt octavam Dedicationis celebrare, & ligat etiam Moniales Ordinariis subiectas; Vide num. 756. Episcopus vero cogere debet eosdem, ut Cathedralis Dedicationem adimpleant; Vide num. 1277.

Festum Patrocinii S. Joseph occurrens in festis altioris ritus transferri potest, non obstantem decreto 20. Martii 1683. Nam eadem Sac. Rit. Cong. die 26. Novemb. 1735. hanc declarationem edidit: Cum in tota Hispania sit concessum, ut in tertia Dominica post Pascha celebraretur festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici, quæsitum fuit, si cedat in illa die festum majoris ritus, an festum Patrocinii S. Joseph sit transferendum ad aliam diem? Et responsum fuit, transferri posse. Hæc declaratio facta pro regnis Hispaniæ valet etiam pro aliis regnis, quibus idem Officium concessum est. S. R. C. 11. Jan. 1748. in una Ord. *Excalceat. Provincia Austria*. Transferri posse juxta decretum citatum de anno 1735. sub num. 939. tamquam Officia de præcepto, & non gratiose concessa. Vide num. 988. & 1237.

An festum titularis Archiconfraternitatis Septem dolorum, quod pro regnis, & Provinciis hæreditariis Augustinæ Domus Austriacæ ab utroque Clero sub ritu duplici celebrari debere indultum est tertia Dominica Septembris, cum in Religione S. Augustini idipsum sæpe impediatur ab octava B. Mariæ Virginis, & S. Nicolai, ac festum S. Thomæ de Villanova eadem Dominica celebratur, possit similiter transferri; præcipue quod hoc festum potius videatur repetitio alterius, quod feria sexta post Dominicam Passionis in Quadragesima celebratur, prout patet ex oratione, & lectionibus secundæ nocturnæ, quæ sunt eadem? Responsum fuit affirmative. Quia pro Statibus Austriacis tale Officium est de præcepto: dicitur enim in decreto concessionis die 28. Augusti 1734. *Recitari debere*. Officia autem de præcepto, licet sint fixa certis diebus, si in his impediatur, transferri possunt juxta decretum Sac. Rit. Cong. 5. Maii 1736. in Einsidlen. S. eadem Rit. Cong. 11. Jan. 1749. in una Ord. S. August. *Excalceat. Provincia Austria*. Vide num. ant. & 988.

An festum Sanctissimi Nominis B. Mariæ Virginis, quod pro regnis, & provinciis Austriacis est duplex secundæ classis, in occurrentia cedere debeat festo S. Nicolai Tolentini, quod est duplex secundæ classis cum octava; præsertim cum illud Viennæ cum solemnissima utriusque Cleri processione, maxima exteriori pompa. Indulgentiis etiam plenariis, ac ingenti populi concursu, ob liberationem Viennensis civitatis ab obsidione Turcarum celebratur? Responsum fuit negative. Octava enim non elevat ritum. In paritate autem ritus attendi debet tum major dignitas B. Mariæ Virginis juxta Rubricam de concurrentia Officii tit. x. num. 2. tum major solemnitas celebrationis, & populi concursus juxta decretum die 20. Martii 1683. in quo sic. Si Officia, quæ recitari debent in aliquibus regnis sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum Officium loci Officio in proprio religionis Calendario descripto? Resolutum fuit, præferendum esse Officium, quod cum majori solemnitate, & populi concursu celebratur; S. R. C. 11. Jan. 1749. in una Ord. S. August. *Excalceat. Provincia Austria*. In paritate autem ritus, ut hic asseritur, attendi debet major dignitas; secus autem in disparitate ritus, ut videre est n. 1313. Decretum vero in hac sanctione notatum. Vide num. 553. An

1240 An ubi habentur insignes reliquias plurium Sanctarum Virginum, & Martyrum e Societate S. Ursulæ, debeat de illis fieri Officium duplex 21. Octob. cum commemoratione S. Hilarionis, & SS. Ursulæ, & Sociarum, vel possit aliis distinctis extra illum diebus de singulis illarum in particulari, prout hætenus alicubi die 17. & die 19. Decemb. observatum fuit, recitari Officium duplex? Quod si primum fieri oporteat, quæritur adhuc, an id faciendum, ubi festum SS. Ursulæ, & Sociarum est duplex, vel semiduplex, aut hoc potius in aliam diem non impeditam transferendum sit? Responsum fuit, fieri debere Officium duplex de SS. Ursula, & Sociis cum sola commemoratione S. Hilarionis, sicut fit Romæ in patriarchali Ecclesia S. Mariæ Majoris, ubi aservatur caput unius ex Sociis S. Ursulæ. Et ita pariter fieri debet absque ulla translatione in illis Ecclesiis, in quibus festum SS. Ursulæ, & Sociarum aliunde esset duplex, vel semiduplex. S. R. C. 11. Januar. 1749. in una Ord. S. August. *Excalceat. Provincia Austria*. Insignes Reliquiæ quæ sint. Vide num. 215.

1241 Ubi processio SS. Sacramenti in ejus festo die, vel per octavam ea, qua decet, solemnè pompa nequiverit haberi, designabit Episcopus pro suo arbitrio, & prudentia unicuique Ecclesiæ aliquam ex sequentibus Dominicis, in qua celebrata Missa cum commemoratione SS. Sacramenti juxta Rubricarum præscriptum formam solemnè illius Processio peragi possit. S. R. C. 8. Martii 1749. in *Lisbonæ*. Ea qua decet solemnè pompa; id est præcedente Cruce hæstata &c. de quo Vide num. 1129. Celebrata Missa) currenti cum colore festo seu Officio convenienti. Vide num. 640. 1136. & 1254.

1242 Exorto dubio in Ecclesiis parochiali, & collegiata S. Jacobi de Luptio Civitatis Venetiarum, an liceat die 2. Augusti celebrari festum S. Petri ad Vincula, prout ab antiquo tempore consuevit, eo quod præcedenti die perpetuo occurrat octava S. Jacobi Apostoli ejusdem Ecclesiæ titularis, an potius recitandum sit Officium S. Hermolai, quod paucis ab hinc annis in diocesi Venetiarum sub ritu semiduplici affixum fuit diei secundæ Augusti? Pro parte Capituli dictæ Ecclesiæ Sac. Rit. Cong. humillime supplicatum fuit, quatenus dignaretur declarare, nedum quid in subiecto casu sit faciendum, verum etiam an possit assignari semiduplex infra octavam non privilegiatam? Responsum fuit ad primum: Die 2. Augusti agendum esse in dicta Ecclesia S. Jacobi de Luptio Venetiarum de festo S. Petri ad Vincula. Ad secundum: Festum semiduplex a sua die perpetuo amotum celebrari deinceps potest infra octavam non privilegiatam in die ipsi assignanda, tamquam sede illius fixa, juxta decretum die 28. Novemb. 1744. in Perusina. Eadem S. R. C. 19. Apr. 1749. in una *Venetiarum*. Prout ab antiquo tempore consuevit. Ad hanc petitionem decretum fuerit fieri de festo S. Petri ad Vincula, cum non sit regulariter amplius amovendum Officium, (quod erat jam perpetuo impeditum) a die assignata, eo quia nunc vel postea assignaverit Ordinarius, aut etiam Sac. Rit. Congregatio eandem diem alicui Officio, sed firmam & propriam Sedem jam primum adeptum sit. Vide num. 892. & 1255. Decretum vero de celebrando Officio semiduplici, perpetuo impedito, infra octavam non privilegiatam, habes sub num. 1192. una cum alio num. 1183.

1243 Instructio pro oratione quadragesima horarum Romæ jussu fel. rec. Clementis XI. primum edita, extra Urbem non obligat; laudandi tamen, qui se illi conformare student, nisi aliud ab Ordinariis locorum statutum sit. S. R. C. 12. Julii 1749. in una Cong. *Oratorii S. Philippi Neri civitatis Patavinae*. Clemente XI. primum edita, deinde ab aliis Summis Pontificibus ordinata, signanter die 1. Sept. 1736. cujus initium; *Essendo state fatte*.

1244 An Presbyteri ordinandi statim ab initio, vel solum a *Suscipe Sancte Pater* &c. debeant inchoare Missam cum celebrante, & Ordinate Episcopo? Responsum fuit, teneri solum a *Suscipe Sancte Pater*. S. R. C. 20. Sept. 1749. in una *Javarinen. in Hungaria*; Vide num. seqq.

1245 An Presbyteri ordinandi debeant legere Missam stantes, vel in terram genuflexi? Responsum fuit negative ad primam, affirmative ad secundam partem. S. R. C. 10. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*. Vide num. ant. & seq. Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

An Presbyteri ordinandi omnes illas, quas Episcopus ordinans in Missa facit adiones debeant facere, adeoque, an ii Presbyteri debeant cruces manu super oblata peragere, an genuflectere &c. an denique omnia illa, quæ Episcopus sub Sacrificio agit, agere. Similiter idem quæritur de Episcopo consecrato? Responsum fuit ad primum negative; ad secundum, servandum esse Pontificale Romanum. S. R. C. 20. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*. Vide num. ant. & seq. Servandum esse Pontificale Romanum; in quo præterbitur: *Dicit Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et consecratus veniens ex sua capella; inter assistentes Episcopos medius coram Consecratore genuflectit. & illi offert duo intorticiu accensa, duos panes, & duo barilia vino plena, & Consecratoris prædicta recipientis manus reverenter osculatur. Deinde Consecrator, lavat manus, & accedit ad altare; Consecratus etiam ad posterius cornu Episcopale altaris ejusdem accedit. Et ibi stans medius inter Episcopos Assistentes ante se, habens Missale suum, simul cum Consecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali. Et ponatur una Hostia consecranda pro Consecrante, & Consecrato, & vinum consecrandum in Calice, sufficiens pro utroque Pontif. Rom. p. 1. tit. de Consecr. Electi in Episcopum; Vide num. ant. & seq.*

An Presbyteri ordinandi postquam sunt de corpore D. N. J. C. communicari debeant de illo Calice, quem in ordinatione sua tetigerunt, oblationem fumere? Responsum fuit, non esse necesse; S. R. C. 20. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*. Ablutionem fumere; Non in Calice, quo Pontifex celebravit, sed in alio cum vino; Pontif. Rom. p. 1. tit. de Ordinat. Presbyt. Vide num. ant.

Cum Sabbato Sancto unica tantum in quavis Ecclesia Missa cantata admittatur, an Episcopus in privata Capella, vel Oratorio possit ordinationem sub Missa lecta servare? Et quatenus affirmative, an debeat post communionem idem Episcopus pro Vesperis: *Alleluja, Vespere autem &c. Laudate Dominum, Magnificat* &c. dicere? Responsum fuit, ad mentem; S. R. C. 20. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*; Vide num. 1164. & 1368.

An Episcopi non habentes facultatem specialem concedendi in Oratoriis privatis, & Capellis pro secularibus, & aliis, legendi Missam, possint licentiam dictam potentibus concedere? Responsum fuit negative; S. R. C. 20. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*. Negative. Et hæc facultas spectat ad Papam; ex Const. Bened. XIV. 2. Jul. 1751. quæ incipit: *Magna cum animi nostri*; Vide num. 619.

Cum in Rubricis de Sacramento Confirmationis dicitur: *Adulti, seu alii majores ponunt pedem suum super pedem dexterum Patris sui*; quæritur, an sufficiat, si Patrius ponat manum suam dexteram super humerum dexterum Confirmandi? Responsum fuit, sufficere; S. R. C. 20. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*; Vide num. seq.

An Confirmandus tempore Confirmationis, quando Episcopus dicit: *N. Signo te signo Crucis* &c. præter nomen suum baptismale, possit aliud nomen Sancti sibi imponi curare? Responsum fuit, posse; S. R. C. 20. Sept. 1749. in *Javarinen. in Hungaria*.

Il Compositore del Calendario per i Religiosi e Religiose di S. Francesco, sotto l'obbedienza del Ministro generale di tutto l'Ordine Serafico, umilmente espone, come leggendosi nel Rituale del Mesati alla sezione 3. capitolo 4. de Festo simplici citato un Decreto nel dì 22. Gennaio 1735. col quale la Sacra Congregazione assegna a S. Teodoro Martire di rito semplice, per i Padri Minori Conventuali il giorno 12. Novembre, per l'impedimento perpetuo della Dedicazione della Basilica Costantiniana, celebrata da essi fatto rito di prima classe, e per le Monache del Terz'Ordine di S. Francesco, quali celebrano S. Elisabetta d'Ungharia sotto l'istesso rito, come Padrona principale, si assegna a S. Ponziano Papa, e Martire il giorno 20. dell'istesso Mese; wa non trovandosi col decreto nel registro della Segreteria, supplica l'EE. VV. a dichiarare, se si debba tale decreto osservare tanto dalle sudette Religiose, quanto per altre diverse Chiese dell'Ordine, nelle quali occorrono molti Santi del detto rito perpetuo.

mente impediti, ovvero si debba nelle dette Chiese lasciare totalmente la memoria di essi Santi; tanto più che la rubrica generale, dove al titolo decimo de Translatione Fectorum, si legge al numero 8. Et anno de eo non fit amplius, parla dei Santi semplici impediti dalle feste di prima classe mobili? Che della grazia &c. Et Sacra Congregatio, re mature discussa, ad relationem Eminentiissimi & Reverendissimi D. Cardinalis Tamburini Penitentis Sanctæ memoriæ, rescribendum censuit. Si festum simplex perpetuo impediatur ob concurrentiam duplicis primæ classis, non esse ad aliam diem transferendum juxta Rubricas; S. R. C. die 18. Julii 1750. in una Ord. Minor. S. Francisci. Vide num. 1216.

1253 Regulares degentes in civitate tenentur ad Officium Dedicationis Cathedralis sub ritu 2. classis, extra civitatem & per totam diocesim non tenentur, neque ad recitationem Officii in die festo; S. R. C. die 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Officium Dedicationis Cathedralis fit a Regularibus, & Monialibus in civitate sub ritu duplici secundæ classis sine octava, & similiter a secularibus in diocesi; Vide num. seq. 478. & alios ibi notatos.

1254 Cum in omnibus diocesis Regni Poloniæ, & Magni Ducatus Lithuanicæ, Officio Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis assignata sit dies Dominica in perpetuum, & in eadem Dominica recitetur quotannis, utrum aliquando apud Regulares occurrente in illa Dominica alio festo altioris ritus, vel dignitatis, debeat prædictum Officium Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis apud Regulares transferri in aliam diem non impeditam; etiam ultra duas septimanas, an omitti juxta Decretum Sacræ Rituum Congregationis emanatum anno 1683. 10. Martii? Et insuper utrum cedere debeat prædictum Officium Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis Officio solemniori alicujus Religionis occurrenti eadem die Dominica sub eodem ritu? Ad primam ejusdem dubii partem, responsum fuit, transferendum esse ad primam diem non impeditam; ad secundam vero servari Rubricam X. Breviarii Romani de Concurrentia Fectorum num. 2. S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Servari Rubricam X. Breviarii: In qua legitur sub num. 6. Si duo vel plura festa novem lectionum simul eadem die veniant, fiat Officium de majori, id est, de duplici, & semiduplici transferantur. At si omnia fuerint duplicia, vel omnia semiduplicia, fiat de digniori, sive solemniori, & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur; Rubr. Brev. cit. Inter festa autem æqualis solemnitatis qualis ordo præcise antea datur; Vide num. 521. Decretum vero in præsentem lege signatum sub num. 354. ut omittatur Officium Dedicationis, non est considerandum circa Officia de præcepto recitanda; inter quæ hoc festum considerari debet, ut in num. 1277. sed de illis dumtaxat gratiose concessis; Vide num. 988. 1237. & 1256.

1255 Dum fit expositio Sanctissimi Sacramenti ratione solemnitatis ad Populum in Dominicis privilegiatis, vel aliis festis, in altari majori, ubi est expositum publice Sacramentum, si celebretur Missa diei, celebrari debet cum paramentis festo, seu officio convenientibus, scilicet non est adhibendus color albus, uti competens solemnitati ratione expositionis, sed etiam violaceus; S. R. C. die 29. Januar. 1752. in una Ordinis Disalceat. Carmelitarum Provincia Polonia. Ubi est expositum publice Sacramentum, si celebretur: propter necessitatem intelligence, aut enim Cæmoniale: Non incongruum, sed maxime decens est, ut in altari, ubi Sanctissimum Sacramentum situm est, Missæ non celebrarentur, quod antiquitus observatum fuisse videmus; Cæm. Episc. lib. 1. cap. 12. num. 9. Vide num. 640. 1236. & 1240. Missa vero solemnium quando rite celebrari possit, Vide num. 480. & 1235.

1256 Cum in provincia Polonia, & Lithuana ob occursum in perpetuum cum festo S. Stanislai Episcopi & Martyris Patroni principalis ex die 8. Maji Officium Apparitionis S. Michaelis Archangeli translatum in diem decimam Maji tamquam propriam recitaretur, quæritur, utrum nunc cum Sacra Rituum Congregatio officio S. Antonini de præcepto semiduplici eandem diem decimam Maji

assignaverit pro universalis Ecclesiæ, debeat cedere officium Apparitionis S. Michaelis Archangeli ad uniformitatem Officio S. Antonini? Et responsum fuit: Officium jam translatum Apparitionis S. Michaelis Archangeli ob occursum festi S. Stanislai Episcopi Martyris, quod in Polonia sub ritu duplici primæ classis celebratur, & perpetuo assignatum diei 10. Maji, non erit ulterius amovendum propter Officium S. Antonini Episcopi eo die in Ecclesiâ universali celebrandum, sed firmo remanente Officio Apparitionis, illud S. Antonini transferatur in primam diem non impeditam; S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Non erit ulterius amovendum: Assignatio enim non est translatio, sed propria sedes Festi illius regulariter reputatur; & ideo decretum hoc est generale; Vide num. 878. 892.

Utrum occurrente aliquando festo altioris ritus in Dominica secunda post Pascha, in qua ex indulto Sacræ Rituum Congregationis recitatur in Polonia Officium assuetum huic Dominicæ Sanctissimi Sepulchri, debeat ne prædictum Officium Sanctissimi Sepulchri transferri in aliam diem non impeditam, an omitti juxta Decretum anno 1683. 20. Martii emanatum? Responsum fuit: Officium Sanctissimi Sepulchri, si occurrerit festum altioris ritus, non erit ad aliam Dominicam transferendum, sed prorsus omittendum; S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Sed prorsus omittendum: quia ex Indulto, non ex præcepto recitatur, juxta decretum 20. Martii 1683. hic enuntiatum, quod extat sub num. 554. Vide num. 988. 1237. & 1252.

Et cum maxima solemnitate, & concursu populi, cantetur ab immemorabili tempore in Adventu Domini singulis diebus Missa votiva Beatæ Mariæ Virginis, quæ vocatur *Rorate*, instituta etiam a Concilio Provinciali, ut est in Regno Poloniæ, a Paulo V. Papa approbata, non est tamen recensenda inter Missas votivas pro re gravi, vel pro publica causa, sed haberi dumtaxat poterit, ut mera populi devotio; S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelit. Disalceat. Provincia Polonia. Singulis diebus, exceptis solemnioribus festivitibus, Novem dies vero ante Nativitatem Domini sunt privilegiati, ubi adest consuetudo & concursus, in quibus quotidie, etiam diebus solemnibus, unam Missam cantare votivam cum Gloria & Credo non negatur; Vide num. 347. & 1188.

Utrum ex præscripto Fundatorum, & institutione eorundem possit dici Missa de Assumptione, Purificatione, Conceptione Beatæ Mariæ Virginis in sabbatis, vel aliis feriis per annum non impeditis festo duplici? Responsum fuit: Non sunt violandæ rubricæ imperitorum laicorum causa, & ideo petentibus Missam votivam de Assumptione &c. fiet satis celebrando unam ex Missis votivis Beatæ Mariæ Virginis juxta temporis occurrentiam; S. R. C. 29. Jan. 1772. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Fiet satis, sed contra Rubricas forte non agitur, si votiva Missa recitetur de Septem doloribus Beatæ Mariæ Virginis, ut erigitur ex Missali Romano de eodem festo in mensis Martio. Infra octavam vero alicujus festivitatis, licet non fiat Officium de S. Maria, erit congruenter ejus votiva de octava sine Gloria & Credo; Vide num. 1282.

Cum in Regno Poloniæ ab immemorabili consuetudine recitetur 28. Septembris Officium S. Wenceslai Mart. recitetur 5. Martii, sub ritu duplici minori & sub eodem similiter ritu duplici minori Officium Translationis ejusdem S. Wenceslai Mart. utrum licite tolerari possit, ut festum principale, & ejus translatio sub eodem ritu celebretur, sicut in magno Ducatu Lithuanicæ Officium S. Adalberti, & ejus translatio, & an debeat cessari a recitatione officii translationis S. Wenceslai Martyris sub ritu duplici in Regno Poloniæ, sicut & in Lithuana a recitatione officii translationis S. Adalberti? Responsum fuit: Servetur solitum; S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia.

In iis Ecclesiis Regularium, in quibus non est consuetudo canendi quotidie Missam currentis officii, utrum in Missa solemnium, quæ sola canitur pro re gravi, vel ob occur-

cursum festi solemnium, de quo eodem die officium nequit fieri; non cantata Missa officii diei, nempe de Dominica privilegiata, feria majori, vel festo aliquo, debeat addi Collecta illius diei officii currentis? Responsum fuit: In Missis votivis solemnibus, quæ pro re gravi, vel ob occursum festi solemnium in aliam diem sunt transferendæ, est unica tantum cantatur missa, unica oratio dicenda est; S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Unica oratio dicenda est, cum Evangelio in fine Missæ S. Joannis, cum Præfatione propria, si habeat Missa, vel de communi; Vide num. 347. 835. & 850.

1262 Utrum Sacerdos secularis, vel regularis habens officium duplex, & quid si duplex primæ, vel secundæ classis, celebrans in aliena Ecclesiâ ex devotione, ubi celebratur festum solemnium, debeat ne celebrare Missam se conformando illi Ecclesiæ, ubi celebrat, etiam quoad solemnitatem, & colorem paramentorum? Utrum etiam Sacerdos secularis, vel regularis habens officium duplex, & quid si duplex primæ, vel secundæ classis, celebrans in aliena Ecclesiâ ex obligatione in sepultura solemnium alicujus cadaveris, vel exequiis solemnibus debeat se conformare illi Ecclesiæ celebrando missam de Requiem? Responsum fuit: Serventur Decreta alias edita in una Tertii Ordinis S. Francisci die undecima Junii 1701. Et Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares, conformare se debeant ritui Ecclesiæ, in qua celebrant; S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Pro adimplenda rite & absolute mente hujus decreti, Vide ea, quæ diximus in adnotatione ad num. 752.

1263 Missa privata de Requiem, etiam corpore præsentem, & inseputo, dici non possunt diebus, quibus fit de officio duplici etiam minori, vel aliis a rubrica exceptis, & quæcumque consuetudo in contrarium abusus esse declaratur; Missa tamen unica solemnium inseputo corpore celebrari poterit etiam in Dominicis, & festis diebus, non tamen solemnioribus primæ classis. S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Vel aliis a rubrica exceptis: ut sunt ferie majores, & Dominicæ omnes, in quibus prohibetur fieri de festo duplici, ut in Breviario. Solemnioribus primæ classis) festis, & celebribus intra quas ferie secundæ, & tertiæ Paschatis, & Pentecostes non numerantur; Vide num. seqq. 75. & 1101.

1264 Utrum in majori hebdomada, excepto triduo ante Pascha, & biduo post, & infra octavam Paschæ, & Pentecostes, ac etiam in festis duplicibus primæ classis, non tamen celebribus, possit cantari Missa unica solemnium de Requiem in sepultura cadaveris? Responsum fuit, Affirmative. S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Excepto triduo ante Pascha, biduo post. Vide tamen num. ant. & alios ibi notatos, & præcipue 1101.

1265 In die obitus, vel depositionis alicujus defuncti sacerdotis dici poterit vel missa prima, quæ est pro Episcopis assignata, ut in Commemoratione omnium fidelium defunctorum, vel ea, quæ est secundo loco posita, quæ est in die obitus, seu dispositionis, dummodo oratio pro eo designata: *Deus qui inter Apostolicos Sacerdotes &c.* omnino adhibeatur. Similiter agendum erit in anniversario pro Sacerdote defuncto. S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Carmelitarum Disalceat. Provincia Polonia. Oratio *Deus, qui inter Apostolicos,* vel alia *Præsta quæsumus,* ut in Rubrica Missalis de Missis Defunctorum. Vide n. 19.

1266 Dignitates, & Canonici Metropolitanæ Ecclesiæ Urbinatefis possunt uti annulo cum unica gemma, cruce pectorali sine gemmis, caligis, Sandalis, & chirothecis sine auri ornatu in missis solemniter decantandis; & quoad solum celebrantem, qui sedere debet in scamno cooperto tapete, vel panno currentis coloris, non vero in balditorio. S. R. C. 29. Januar. 1752. in eadem Urbinate. Benedicito XIV. confirmante die 28. Febr. ejusdem anni in Constit. que incipit: In Throno Justitiæ ad primum, & secundum dubium.

1267 Supradictæ Dignitates & Canonici, an Palmatoria seu Bugia in Pontificalibus, & in Missis lectis, seu privatis, uti valeant? Responsum fuit, negative, & amplius S. R. C.

29. Jan. 1752. in eadem Urbinatefis ut supra num. ant.

An liceat eisdem in Missa Pontificali populum salutare dicendo *Pax vobis*, loco dicendi: *Dominus vobiscum*; Et an post Missas, Vesperas, aut Matutinum in Pontificalibus celebratum, possint ipsi solemnem dare benedictionem, dicendo: *Sit nomen Domini Benedictum*, seu potius simplicem benedictionem tantum post Missam dicendo: *Benedicat vos omnipotens Deus*, cum unico, seu cum trino signo Crucis? Et an benedicendo populum cum Sanctissimo Sacramento, dare possint trinam benedictionem, vel unam; nec non, an induti mitra, aliisque paramentis ad instar Abbatum, etiam missas, aut vespers in Pontificalibus non celebraverint, dare possint trinam benedictionem; Et responsum fuit ad primum Negative & amplius. Ad secundum, Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, cum unico signo, & amplius. Ad tertium ad primam partem affirmative; ad secundam, cum unica tantum, & amplius. Ad quartum negative, & amplius. S. R. C. 29. Jan. 1752. in supradicta Urbinatefis ad quintum, sextum, septimum, & octavum dubium, Benedicito XIV. annuente. Vide n. 190.

An possint supradicti pontificaliter celebrare missas in Ecclesiis Monialium absque consensu Archiepiscopi; Et an in vestitionibus, & velationibus Monialium, factis de commissione Archiepiscopi, uti possint Mitra; Et responsum fuit negative in omnibus. S. R. C. 29. Januar. 1752. in dicta Urbinatefis ad nonum & decimum dubium ut supra.

An in Metropolitana Ecclesiâ supralaudatæ Dignitates & Canonici uti possint mitra, & Pontificaliter celebrare in Missis defunctorum; Et responsum fuit, negative. S. R. C. 29. Jan. 1752. in Urbinatefis ad undecimum dubium, ut supra. Hoc decretum est generale, Prælatos omnes Episcopis inferiores respiciens. Vide num. 359.

An in insignibus, & armis suæ familie appositis, vel apponendis in paramentis sacris, aliisque rebus Ecclesiæ concernentibus, loco mitræ, vel una cum ipsa, pileum apponere valeant Dignitates, & Canonici supradictæ Metropolitanæ; Et responsum fuit, Affirmative quoad mitram tantum, & amplius. S. R. C. 29. Januar. 1752. in Urbinatefis ad duodecimum dubium ut supra.

An pluries supralaudatæ Dignitates, & Canonici in Processionibus Sanctissimi Corporis Christi incedere possint capite mitra cooperto; Responsum fuit Negative, & amplius. S. R. C. 29. Januar. 1752. in Urbinatefis ad trigesimum, & ultimum dubium, Benedicito XIV. ad servandum mandante die 29. Januar. ejusdem anni in Constit. que incipit. In Throno justitiæ.

Missa, quæ cohærenter ad officia semel in mense vel hebdomada recitari concessa celebrantur, puta de Ss. Sacramento feria quinta, de Ss. Nominis B. M. V. in Sabbato, de Patrono principali in alia feria, cum Gloria in Excelsis tantum, & sine Credo celebrari debent; S. R. C. 26. Aug. 1752. in una Gadicensi. Officia semel in mense, vel hebdomada) quando, & cur licite recitanda, Vide num. 536. & alios ibi notatos.

Cum ex fundatorum voluntate opus sit quotannis ultra officium diei plura anniversaria adimplere, & de pluribus festivitibus Sanctorum officium cum Vesperis, & Missa celebrare, quæritur num Vesperæ dictarum Festivitatum Sanctorum Pontificum v. g. seu Virginum tempore Paschali, si celebrentur, Antiphonæ Psalmorum, & reliqua dici debeant cum Alleluja ob citati temporis paschalis occurrentiam; Et similiter in iisdem Vesperis (ut pote extra diem proprium earum Festivitatum) ultimus psalmus esse debeat de sanctis Pontificibus v. g. *Memento Domine David*, & in sanctis Martyribus psalmus *Credidi*, num vero psalmus *Laudate Dominum omnes gentes*? Responsum fuit: Quando ultra Officium diei recitatur allud de aliquo Sancto ex fundatorum voluntate, si tempus currerit paschale, ritum pro tempore convenit imitari, addendo Antiphonas, Versiculos, & singulis responsois Alleluja, una excepto beatæ Mariæ Virginis Officio parvo, in quo dum feriâ conjungitur officio diei, nullum additur Alleluja secundum peculiarem illius rubricam juxta alias resoluta; Psalmi quoque Vesperarum erunt, ut jam alias designati in Festo scilicet ut in primis, si primæ decantantur Vesperæ, ut in secundis, si secundæ.

- da. S.R.C. 26. Aug. 1752. in una Gadicensi. Secundum peculiarem illius Rubricam, scilicet: Tempore Paschali in Officio parvo Beatæ Mariæ, quod dicitur in choro, non additur *Alleluja* antiphonis, neque versibus, neque responsoriis. *Rub. Brev. Tit. XXXVII. de Officio parvo Beatæ Mariæ num. 2. juxta Decr. S.R.C. 28. Mart. 1626.*
- 1275 Cum ex fundatorum voluntate Missæ solemnes ultra illam dici celebratur, quæritur, num propositæ Missæ solemnes celebrari possint occurrente Festo duplici, & maxime quia tunc casus, si celebratur, datur, quod de eadem Festivitate in eodem die duæ Missæ solemnes in eodem principali altari dicantur, ex. gr. una solemnis post Primam, & altera eadem post Tertiam; Respondum fuit: In casu, de quo agitur, duplex de eodem occurrenti solemni Festo cantabitur Missa; una videlicet pro fundatore post Primam, altera Conventualis post Tertiam. S.R.C. 26. Aug. 1752. in una Gadicensi. Una pro fundatore post Primam. Non ritu votiva in hac accidentali occurrentia, sed de Festo, ut Conventualis post Tertiam. Non interposita vero Hora Canonica, scilicet una Missa post aliam immediate, an possit cantari, Vide num. 316.
- 1276 Quæritur, num in Officio eidem Cathedrali Gadicensi, & Clericis ejus choro tantum adscitis concessio, nomine & privilegio dīctorum Clericorum Cathedralis gaudere possint Clerici Curati, in eadem Ecclesia curam animarum exercentes, qui quidem eidem choro de rigore non sunt adscripti? Respondum fuit: Servetur decretum Sacræ Rituum Congregationis 30. Aug. 1602. nempe: Clerici licet adscripti alicui Ecclesiæ, non tamen obligati choro, non tenentur recitare officia, quæ in choro propria dicuntur S.R.C. 26. Aug. 1752. in eadem Gadicensi. Vide num. 11. 1173. & 1207. seqq.
- 1277 Lignum Ss. Crucis, & Spinæ Coronæ Domini Nostri Jesu Christi, ubi adest immemorabilis consuetudo, licitum est capite aperto sub baldacchino processionaliter deferre, easdem reliquias incensantibus duobus thuriferariis: S.R.C. 26. August. 1752. in Gadicensi. Lignum Ss. Crucis, & Spinæ, cum velo a spatulis pendente, manibusque cum eo operis deferenda sunt in processionibus. Et Episcopus ea deferens incedere potest cum mitra; Clerus vero & populus ut detecto capite procedat statuitur. Vide num. 624. 636. 803. & 1120.
- 1278 An onus celebrandi Missam unam omnibus diebus festivis Deiparæ Virginis, intelligendum sit pro diebus festivis tantum de præcepto; an etiam pro aliis simplicibus, in quibus commemoratio in honorem Deiparæ Virginis intra annum fieri consuevit; Quo relato per Eminentissimum Cardinalem Cavalchinum Ponentem, Sacra eadem Congregatio respondit: Missas esse celebrandas omnibus diebus, in quibus sit Officium beatissimæ Virginis sub ritu duplici majoris, & altioris ritus tam in Ecclesia universali, quam in diocesi. Die 9. Decembris 1752. in Bracharensi. Renovatio SS. Sacramenti debet fieri qualibet Dominica non autem differri ad quindecim dies S.R.C. 5. Apr. 1753.
- 1279 Anniversaria, quæ ex diversorum Testatorum voluntate sunt a Capitulo præsertim circa singula quatuor anni tempora in cantu celebranda, absolvi possunt in Festo duplici majori per annum, non tamen de præcepto, etiam si dies ille non sit vero dies anniversarius defuncti. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Non tamen de præcepto audiendi Missam, & abstinendi ab operibus servilibus, juxta mentem Sac. Congregationis sub num. 1299. Vide etiam num. seq. & 19.
- 1280 Translato Anniversario e proprio die obitus Testatoris ob occurrentis impedimentum in alium diem non impeditum, de Requiem cantanda est missa sive ut in anniversario, sive ut in quotidianis, verba tamen in oratione: Cujus anniversarium depositionis diem commemoramus &c. non sunt varianda S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Vide num. ant. & seqq. nec non 19.
- 1281 Obitus die impedito, non potest pro defunctorum anniversario cantari Missa de occurrenti Festo, vel Feria privilegiata per applicationem. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Non potest, sed transferri in aliam diem, prout transtulit S.R.C. Vide num. ant. & 19. An aliæ fundationes licite absolvi possint, consule num. 1106.

Anniversaria, quæ occurrunt absolvenda circa quatuor tempora Paschalia, & infra octavam Pentecostes, & non possunt omnia absolvi, aut finire ante octavam Sanctissimi Corporis Christi, quomodo, & qualiter absolvenda? Respondum fuit: Servetur Decretum datum die 4. Maii 1686. in una Canonico Regularium Lateranensium. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Decretum enuntiatum signatur sub num. 599. Quomodo, & qualiter absolvenda. Vide num. citat. ant. & præcipue 19.

Pro missis ex fundatione, aut ex alia quacumque causa in cantu celebrandis, sive de Assumptione, sive de Conceptione beatæ Mariæ Virginis, extra ejus Festos dies, vel octavas earumdem solemnitatum, assumi nequit propria Festivitas, sed substituenda est ei una ex quinque votivis Missis beatæ Mariæ Virginis, quæ habentur in Missali Romano juxta congruentiam temporis. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Assumi nequit propria Festivitas: Dubitatur de Missa votiva Septem dolorum Beatæ Mariæ in Missali Romsno de Festivo assignata. Vide num. 1258.

Pro Missa votiva alicujus Sancti, si habeat propriam, mutanda sunt verba: *Natalitia*, vel *Festivitas* in aliis congruentibus votivis, scilicet *Commemoratio*, aut *memoria*. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania pro Missa S. Casmiri.

Quando per rubricas Missalis, ac per decreta Sacræ Congregationis videlicet per octavas Nativitatis, Epiphaniæ, per Feriam IV. Cinerum, a Dominica Palmæarum usque post Octavam Paschæ, per octavas Pentecostes, & Sanctissimi Corporis Christi, prohibentur Missæ votivæ privatæ, prohibentur etiam votivæ in cantu fundatæ, Sac. Rit. Cong. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Per octavas, nempe per omnes dies dīctarum octavarum. Vide num. 1286. Votivæ in cantu fundatæ: (illæ vero pro re gravi, vel de Titulari, seu Patrono Ecclesiæ non prohibentur, nisi diebus exceptis a Rubrica Missalis tit. VI. de Translatione, de quibus consule num. 804. Vide num. seqq.)

Substitui debent Missæ de festo pro votivis in cantu fundatis diebus impeditis; & ex rationabili causa ab Ordinario dignoscenda, & approbanda satisfieri posse lectis, loco cantatarum, statuit S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Vide num. 145. & 563.

Num saltem in primis diebus solemnibus possint substitui loco votivarum Missæ cantatæ de festo: reliquis vero diebus infra octavas prædictas, & aliis diebus supra enunciatis cantari votivæ; Respondum fuit, negative. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Vide num. 1284.

Quando juxta Rubricas Missalis in Feriis Quadragesimæ, quatuor Temporum, Rogationum, ac Vigiliarum præscribuntur duæ Missæ cantatæ in Cathedralibus, & Collegiatis, una de festo post Tertiam, altera de feria post Nonam: An propter insufficientiam temporis ratione multarum votivarum cantandarum ex fundatione (ut est in Cathedrali Vilnensi) possit una ex his duabus substitui lecta pro cantata; & quæ potius, an de festo post Tertiam, an post Nonam de Feria; Respondum fuit: Non posse omitti alteram ex his duabus Missis cantandis. Rursum, an securius una ex dīctis votivis legi possit, ut ambæ Conventuales de Sancto, & de Feria per rubricas præscriptas decantentur; Et responsum fuit: Quoad Missam votivam lectam cantatæ substituendam, jam provifum sub num. octavo (de quo vide num. 1285.) S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania.

An in Dominicis infra octavam, sive privilegiatam, sive non, præter Missam Conventualem, quæ cantatur de Dominica, debeat etiam alia Missa cantari de die infra octavam; Item in Dominicis per annum, in quibus fit de aliquo Festo cum commemoratione Dominicæ, an item præter Missam Conventualem de Festo celebrandam per Hebdomadariam, debeat etiam alia Missa cantari de Dominica per Vicarios, ut agitur in Cathedrali Vilnensi; Et responsum fuit, Negative: scilicet in Dominicis infra octavas, vel aliis a Festo duplici impeditis, unicam tantummodo cantandam esse missam: In Dominicis quidem infra octavas de Dominica, cum commemoratione

octavæ, in aliis vero Dominicis non privilegiatis, & in quibus fit de occurrenti Festo duplici, Missa de Festo cum commemoratione Dominicæ, ejusque Evangelio in fine. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania.

1290 Quando absolvitur Missa lecta coram Sanctissimo Sacramento in monstrantia exposito, attamen velato; item coram Sanctissimo Sacramento in pyxide exposito, debeat omnes genuflexiones observari in tali Missa, quæ alias observantur coram Sanctissimo Sacramento publice exposito, & non velato, conformiter ad rubricam Missalis Feriæ quintæ in Cœna Domini. S.R.C. 22. Decemb. in una Vilnen. in Lithuania. Absolvitur Missa lecta, quæ regulariter dicitur pro expositione, vel expositione; privatæ enim Missæ non sunt celebrandæ, nisi ex necessitate. Vide num. 480.

1291 Quando Episcopus pro publicis supplicationibus injungit in Diocesi recitari publice in templis litanias de Sanctissimo Nomine Jesu, utrum Parochi scientes easdem litanias esse prohibitas debeant satisfacere huic edicto? Respondum fuit: Dilata, & exhibeantur Litanie. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Exhibeantur Litanie. Præter Litanias, quæ in Breviariis, Missalibus, Pontificalibus, ac Ritualibus continentur, nec non de Beata Virgine, quæ in æde Lauretana decantari solent, inconspicua Sacra rituum Congregatione, non posse in publicum edi, aut recitari in Ecclesiis, & Oratoriis, & Processionibus, sub pœnis (ultra peccatum) arbitrio Ordinarii, & Inquisitoris severo infligendis, præcepit, & mandat Clemens VIII. die 6. Septemb. 1601. Constit. quæ incipit *Sanctissimus*.

1292 Et consuetudo in plurimis Poloniæ, & Lithuanie Ecclesiis decantandi Officium parvum de Immaculata Conceptione Beatæ Mariæ Virginis; sunt insuper in aliquibus Ecclesiis relicta pia legata ad hunc effectum, ut idem Officium parvum de Immaculata Conceptione Beatæ Mariæ Virginis certis diebus publice decantetur; In tali casu Rectores Ecclesiarum quid facere debeant, cum idem officium sit prohibitum; Respondum fuit: Dilata, & exhibeatur Officium. S.R.C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania.

1293 Cum Archiepiscopo Civitatis Bahiæ, alias S. Salvatoris nuncupatæ, occasione controversiæ in sua civitate exortæ circa commemorationem faciendam inter Communia suffragia de Sanctissimo Salvatore Titulari civitatis prædictæ, ejusque Cathedralis, ac de S. Francisco Xaverio Patrono principali rite electo, & confirmato ejusdem civitatis, per supplicem libellum humillime supplicaverit Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papæ XIV. pro solutione sequentium duorum dubiorum, ac Sanctitas sua preces Oratoris Sacræ Rituum Congregationi remiserit: prædicta dubia ab Eminentissimo Cardinali Tamburino ejusdem Sacræ Congregationis Præfesto, ac Ponente in ea proposita fuerunt, nempe: An Archiepiscopo prædicto liceat declarare per litteras Pastorales, Sanctissimum Salvatorem non esse patronum, sed semper fuisse & esse titulare civitatis Bahiensis, ejusque Cathedralis; adeoque in posterum pro Patrono principali habendum, & colendum sub eodem ritu, quem nunc habet, & semper habuit quamdiu Patronus existimabatur? Respondum fuit, auditio prius voto ab Apostolicarum Cæremoniaram collegio scriptis enarrato, typisque vulgato: Licere prout in dubio. S.R.C. 16. Febr. 1754. in eadem Bahien. ad primum dubium.

1294 An eidem prædicto Archiepiscopo liceat declarare per litteras Pastorales, S. Franciscum Xaverium esse patronum principalem civitatis Bahiensis rite constitutum; adeoque in posterum pro Patrono principali habendum, & colendum sub eo ritu, qui Patronis principalibus civitatum conceditur, ita ut infra annum in Officio divino, quando dicuntur Suffragia Sanctorum, de eo, ut Patrono principali, fieri debeat commemoratio loco competentis; & propterea in Missa, quando dicitur oratio *A cunctis* sub littera N. ejus nomen exprimi debeat? Respondum fuit: Licere prout in dubio, dummodo non omitatur in Metropolitana commemoratio Sanctissimi Salvatoris tamquam Titularis ejusdem; S.R.C. 16. 1754. in eadem Bahien. ad secundum dubium. Hoc decretum est municipale, Vide num. 560. Loco competentis, videli-

cet, ut in casu, post Commemorationes vel Suffragia de Mysteriis Domini Nostri Jesu Christi, de S. Maria, & Angelis, de S. Michaeli, S. Joanne Baptista, S. Joseph, Ss. Apostolis, & de cæteris aliis, ultimo loco de Pace; *Rub. Brev. XI. num. 2. & XXXV. num. 1. Vide num. 1152.*

Festum duplex secundæ classis, habens octavam, cadit in Dominica impedita officio altioris ritus, sed sine octava, quæritur utrum officium prædicti festi, possit reponi in subsequenti Dominica, cum alias sit octava ejusdem festi, & tota hebdomada sit impedita, vel potius debeat fieri de Dominica, & dīctum officium reponi prima die non impedita post dīctam Dominicam? Respondum fuit: Negative quoad primam partem, Affirmative quoad secundam; S.R.C. 16. Febr. 1754. in una Ordinis Carmelit. *Discalceat. Urbis*.

Ubi erectæ sunt Confraternitates S. Annæ, S. Francisci, S. Antonii, & aliorum Sanctorum, non possunt cantari votivæ simplices de hujusmodi Sanctis in festo duplici minori & majori, etiam si non sint de præcepto seu festivo, licet antiqua consuetudo vigeat, & populus concurrat, libenterque eas audiat, & cantari procuret; S.R.C. 11. Maii 1754. in una Ordinis Minor. de Observ. S. Franc. Provincia majoris Poloniæ. Non possunt cantari votivæ de Sanctis. De Beata Virgine Maria an tali rigore sit procedendum, Vide num. 9. & alios.

Missæ de Requiem pro Parentibus Fratrum, quavis feria secunda in quolibet Conventu non potest cantari exposito Castro doloris, occurrente festo duplici minori & majori, etiam si non sit de præcepto, seu festivo; S.R.C. Maii 1754. in Ordinis Minor. de Observ. S. Franc. Provincia Majoris Poloniæ. Vide num. 75.

Missæ de Requiem possunt cantari in iis Ecclesiis pro benefactoribus defunctis (qui apud illos non sepeliuntur) in die obitus illorum, occurrente festo duplici minori & majori, sed non de præcepto, seu festivo; S.R.C. 11. Maii 1754. in una Ord. Min. de Observ. S. Franc. Provincia Majoris Poloniæ.

An Missæ de Requiem (ut populus semper præterit, & non per applicationem Sacrificii) possit cantari pro Benefactoribus defunctis ad petitionem hæredum quavis die, etiam si non sit dies obitus, vel anniversarii, occurrente festo duplici minori & majori, sed non de præcepto, seu festivo? In omnibus supradīctis quæsitis exclusa volumus festa primæ & secundæ classis, Dominicas, ac octavas privilegiatas. Respondum fuit: *Negative*; S.R.C. 11. Maii 1754. in una Ord. Min. de Observ. S. Franc. Provincia Majoris Poloniæ. Ad petitionem hæredum: secus autem pro adimplenda mente testatoris. Vide num. 19. In ruralibus vero Ecclesiis cum agatur de die vera anniversaria, tantum indulgetur in officio duplici minori pia consanguineorum vota persolvere. Vide num. 736.

Cum Sacra Rituum Congregatio decreverit, in festo duplici minori & majori, sed non de præcepto, posse cantari Missam de Requiem, cum accipitur nuntius de obitu alicujus in loco distito, sub die 4. Maii 1686. & Anniversaria, quæ ex dispositione Testatorum cum cantu quotannis sunt celebranda, possint cantari etiam si eorum dies incidit in festum duplex majus, non tamen de præcepto, sub die 20. Julii 1669. annuente Sanctissimo Clemente IX. quæritur intelligendum duplex majus de præcepto, an quod sit celebre ad populum, seu festivum, vel alio modo &c. Et Sacra Congregatio, auditio prius votibus ex Cæremoniaram Apostolicarum Magistris, ad relationem Eminentissimi Cardinalis Tamburini ejusdem Congregationis Præfesti, rescribendum censuit: Festum duplex majus de præcepto est illud, in quo occurrit Officium recitandum sub ritu duplici majori, cuique a legitimo superiore adnexum est præceptum audiendi sacrum, & abstinendi ab operibus servilibus; S.R.C. 11. Maii 1754. in una Ord. Min. de Observ. S. Franc. Provincia Majoris Poloniæ. Vide num. 600.

Quando adest onus celebrandi, v. g. duas Missas singulis diebus festivis duodecim Apostolorum, & pariter alias duas in festis Evangelistarum; non tenetur pro adimplendo testamento in festis Ss. Joannis, & Matthæi ultra duas Missas, alias duas similiter celebrare ex eo quia

quia prædicti Sancti non solum Apostoli, sed etiam sunt Evangelistæ; S.R.C. 7. Sept. 1554. in una Lisbon.

1302 Onus celebrandi, v. g. duas Missas in festis Doctorum Sanctæ Matris Ecclesiæ, rite adimpletur, quando in officio Ecclesiæ utitur Antiphona: *O Doctor optime*; S.R.C. 7. Sept. 1754. in una Lisbon.

1303 Patriarchas Religionum pro adimplendo onere, puta duarum Missarum in festis eorumdem, eos omnes intelligendos esse, de quibus Ecclesiæ Catholica celebrat Officium, & Missam declarat; S.R.C. 7. Sept. 1754. in una Lisbon.

1304 An Fratres Provinciæ S. Mariæ de Arrabida in Regno Portugalliæ infra octavam omnium Sanctorum, Anniversarium a Joanne V. Rege Fidelissimo fel. rec. Cœnobii & Ecclesiæ fundatore institutum pro animabus Regis Petri II. & Regiæ Mariæ parentum suorum; nec non alia tria anniversaria pro omnibus defunctis Religiosis Provinciæ, eorumque parentibus, & Provinciæ Patronis solemniter celebrare possint illis diebus ab officio sub ritu duplici impeditis. Respondit: Anniversarium pro gratia, & in reliquis servetur decretum Alexandri VII. 5. Aug. 1662. S.R.C. 11. Januar. 1755. in una Ordinis Minorum Reformatorum S. Francisci in Provincia S. Mariæ de Arrabida in Regno Portugalliæ. Anniversarium pro gratia: non enim pro adimplenda mente testatoris celebratur; sed ad pium institutum, dum adhuc viveret Joannes Rex V. forte fuit ordinatum. Vide n. 19. & 1278.

1305 An Patres supradictæ Provinciæ debeant, vel possint continuare recitationem officiorum specialium Calendarii Diocesani, vel ab illa totaliter abstinere? Respondit: Negative ad primam partem; Affirmative ad secundam; & servantur Decreta Sacræ Congregationis, & Constitutiones Ordinis, S.R.C. 11. Januar. 1755. in una Ordinis Minor. Reformatorum S. Francisci in Provincia S. Mariæ de Arrabida in Regno Portugalliæ. Hoc decretum est generale pro omnibus Regularibus Calendario Religionis utentibus. Vide num. 549. & 1121.

1306 An ferenda sit immemorabilis, aut antiqua consuetudo Parochorum benedictium sacrum fontem de mane, aut in Vesperis dierum festorum juxta præscriptum Ritualis Romani, ubi agit de benedictione Fontis Baptistini extra Sabbatum Paschæ & Pentecostes, cum aqua consecrata non habetur? Respondit: Parochos habentes facultatem benedicti Fontem Baptistalem, Sabbatis diebus Paschatis aut Pentecostes dumtaxat, & non aliis diebus illum de more benedicere debere. Qui vero hanc facultatem non habent; ab ejus benedictione se abstinere tenentur; S.R.C. 12. Aprilis 1755. in Lucana. Vide num. seqq. & 672.

1307 An Parochis, quibus in die Sabbati Sancti imminet onus adeundi Ecclesiam Matricem, aut plebanalem, ut functioni Fontis intersint, aquamque benedictam, atque olea sacra recipiant, possint, aut teneantur idem onus in alium Sacerdotem ab iis deputandum, ac delegandum rejicere, ut qui habent Fontem Baptistalem illum benedicant, & cum quo numero ministrorum, aut saltem sacrum faciant pro commoditate, & devotione suorum Parochianorum? Respondit: Parochis licere alium Sacerdotem delegare, qui benedictioni Fontis Baptistalis in Ecclesia Matrice pro iis assistat; sicut etiam possunt die Sabbati Sancti alteri Sacerdoti Missæ celebrationem in propria Ecclesia committere. Qui facultatem obtinent fontem benedicti, quatuor saltem clericos in ministerio habeant; S.R.C. 12. April. 1755. in Lucana. Vide num. ant. & seq.

1308 An fas sit Parochis uti in collatione Sacramenti Baptistatis aqua in Ecclesia Matrice, aut plebanali benedicta, cui privatim, & separatim, & non in ipso actu benedictionis Baptistalis infusa fuerint olea sacra? Respondit: Parochi ex Matricis fonte aquam cui sacra olea jam fuerint commixta suscipere debent, quam adhibeant in Baptistini collatione. Qui vero ante Fontis benedictionem olea sacra recipere non potuerunt, illa subinde privatim, ac separatim in aquam mittere potuerunt; S.R.C. 12. April. 1755. in Lucana. In Ecclesia Matrice aut plebanali benedicta: numquam in Ecclesiis non habentibus fontem, licet sacrum oleum non infundetur. Vide num. 672.

An Parochi in aliænas Ecclesias convenientes possint, at- 1309 tenta consuetudine immemorabili, aut saltem antiqua, sacrum facere in die Sabbati Sancti cum cantu, aut sine cantu in propria Ecclesia, prætermittis benedictionibus Ignis, Cerei, Prophetiis, aliisque ritibus ipsa die præscriptis, aut non obstante eadem consuetudine idem sacrum omittere teneantur, & quatenus Negative quoad secundam partem, sub qua pœna statuenda contra Parochos, aliosque Sacerdotes? Respondit: Congruit, ut Missæ in Sabbato Sancto celebrandæ igni ac cerei benedictiones præcedunt, ante quam Missam Prophetiæ omitti non debent, & Archiepiscopus Parochus ad ignis ac cerei benedictionem faciendam aliqua pœna pœnariaria adigere poterit. S.R.C. 12. April. 1755. in Lucana. Prophetiæ omitti non debent, Missam enim semper incipiendam esse a Prophetiis, statuit S.R.C. Vide etiam num. 671. seq. & num. 1164.

An Canonici cogi possint ad recitationem in choro statutis diebus officii Beatæ Mariæ Virginis, & Defunctorum, Psalmorum quoque Pœnitentialium, atque Gradualium juxta Rubricas Brvriarii Romani, Constitutiones Synodales, & consuetudinem Firmæ Diocesis? & proposito dubio per Eminent. Card. Tamburini Sacræ Rituum Congregationis Præfectum, & hujus instantiæ Ponentem, Eminentissimi Patres Sacræ Rituum Congregationis Præpositi unanimes fuerunt in sensu: Non esse cogendos; & ita S.R.C. decrevit, ac servari mandavit. Die 11. Junii 1756. in eadem Firmana. In choro statutis diebus, de quibus vide num. 196. 112. & 1206.

Cum Capitulum & Canonici Ecclesiæ Cathedralis Angelopolitane in Indiis Occidentalibus Sacræ Rituum Congregationi humiliter exposuerint, tam in eadem Cathedrali, quam in tota Diocesi, adamussim observata fuisse Decreta, & signanter illud de anno 1755. præcipiens, quod Officia Sanctorum, quæ in fine anni supererant, non sint transferenda ad annum sequentem, sed quoties non omni decursu de illis celebrari non valeat, tunc in illo anno diebus eorum propriis consideranda sunt tamquam simplicia, faciendo illorum commemoratione, ut sit in semiduplicibus cum nona lectione composita ex omnibus lectionibus propriis secundi nocturni (si proprias habuerint) ad modum unius. Sed cum quidam Religiosus Matritensis in Calendario typis dato, inter cætera admoverit circa supradictum Decretum, quod principium anni in hoc casu a die illius festi, non vero a mense Januario computandum sit; ideo ad tollendum quodcumque dubium eidem Sacræ Rituum Congregationi enixe supplicarunt, quatenus benigne declarare dignaretur, quod intelligendum sit de anno communi, qui incipit mense Januario, & non aliter. Et Sacra eadem Congregatio ad relationem mei Secretarii, damnata Religiosi Matritensis vana interpretatione, Capitulo & Canonici præfata Ecclesiæ Metropolitanæ respondendum censuit: Decretum diei vigesimæ sextæ Novembris 1735. esse intelligendum de anno vulgari & communi, qui a Calendis incipit Januarii. Et ita declaravit die 30. Augusti 1755. in eadem Angelopolitana in Indiis Occidentalibus. Quia Calendis incipit Januarii: ita ut neque Officium duplex die 31. Decembris occurrens & perpetuo impeditum transferri fas sit ad annum sequentem. Vide num. 1193. Decretum vero 26. Novembris 1735. hic citatum, habes quamplurimis copulatum sub num. 962.

Cum adfint Decreta Sacræ Rituum Congregationis aliquoties reperias, quod in Missa de Beatis, idest nondum Canonizatis. Credo dici cogi debeat, dubitatur, an in Festis B. Joannis Cantii, B. Joannis de Dukla, B. Ladislai de Gielniou, & B. Cunegundis Virginis, quorum Officium auctoritate Sedis Apostolicæ tamquam de Patronis Regni principalibus ritu duplici primæ classis in Polonia recitatur, Credo in Missa dicendum sit? Et respondit: Affirmative; S.R.C. 19. Novemb. 1755. in Varmienfi. Auctoritate Sedis Apostolicæ, sine qua Beatos in patronos eligi non valent; & ubi forte assumptum fuerit, supprimi debet. Vide num. 1079. seq.

Quamvis juxta rubricam generalem Breviarii, & Missalis Romani in festis ritus duplicis primæ classis nulla die infra octavam fiat commemoratio; tamen hymni ad ho-

horas terminari debent; v. g. *Jesu tibi sit gloria*. Et in Missis Præfatio Beatæ Mariæ Virginis erit dicenda, ut pro festo S. Hyacinthi patroni principalis Poloniae decrevit S.R.C. 29. Novemb. 1755. in Varmienfi. Nulla diei infra octavam fiat commemoratio) *exceptis octavis Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi, de quibus sit semper commemoratio, quocumque festo in illis occurrente; Rub. Brev. VII. de Octavis num. 3.* De die vero octava sit commemoratio etiam in festis solemnioribus; *Rub. Brev. IX. de Commem. num. 4. & 10. de Translatione Festorum num. 2.*

1314 Si Officium infra octavam festi S. Joachimi Patris Beatæ Mariæ Virginis in Polonia ex Indulto Sacræ Rituum Congregationis die 29. Januarii 1751. dato ad ritum duplicem primæ classis cum octava elevati, & in Dominicam secundam post octavam festi Assumptionis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis translati, cum octava festi Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis concurrat, ut sæpissime contingit, faciendum est Officium de die infra octavam S. Joachimi, an vero de die infra octavam Nativitatis & c. Ratio dubitandi est, quod est festum primæ classis præcedat aliud secundæ classis, attamen octava Beatæ Mariæ Virginis est pro universali Ecclesia, jam autem altera pro Polonia dumtaxat, sitque devotio fidelium ad Deiparam Virginem longe major? Respondit: Recitandum esse Officium de infra octavam S. Joachimi; S.R.C. 29. Novemb. 1755. in Varmienfi. De infra octavam S. Joachimi) ratione ritus primæ classis, qui habet præcedentiam a duplici secundæ classis; secus autem in paritate ritus, quia attendenda erit major dignitas; Vide num. 1258.

1315 Ecclesia Collegiata Loci Gurtenstadt Diocesis Varmienfis sub titulo Sanctissimi Salvatoris, & omnium Sanctorum dedicata fuit, sed cum potior titulus, nempe Sanctissimi Salvatoris, illic nullam festivitatem haberet, Episcopus ordinavit, ut festum Transfigurationis Domini, quod in Octavario Romano per Bartholomæum Gavantum concinnato a Sacra Rituum Congregatione die 29. Februarii 1622. approbato, & Venetiis Typis Balleoniani anno 1733. impresso *Salvatoris* appellatione venit, dignitate Tituli Ecclesiæ habeat, & Officium de eadem Transfiguratione Domini ritu duplici primæ classis cum octava deinceps recitetur. Sacra Rituum Congregatio dignabitur declarare, an hæc ordinatio sit observanda: nulla quidem ex parte Capituli & Cleri præfata Ecclesiæ est oppositio, Episcopus tamen desiderat, ut omnia auctoritate Sedis Apostolicæ fiant. In statu Veneto Dominica tertia mensis Julii ritu duplici secundæ classis recitatur Officium Sanctissimi Redemptoris, quod quidem Salvatori synonimum, sed in Polonia præcitat Officii usus nondum obtinuit. Et responsum fuit: Servandum esse decretum ejusdem Reverendissimi Episcopi: *Sacr. Rit. Congregat. 29. Novemb. 1755. in Varmienfi*. Vide num. 185. 865.

1316 Pater Provincialis ordinis Minorum Excalceatorum S. Francisci Provinciæ S. Didaci Hispanensis Sacræ Rituum Congregationi exposuit, prohiberi sub Religiosis a quibusdam peculiaribus Constitutionibus usum pluvialis in processibus Sanctissimi Corporis Christi, quæ leges cum adversentur Decretis hujus Sacræ Congregationis, humillime eidem supplicavit, ut præcipue dignaretur, ut ab omnibus suis Religiosis præfata Provinciæ eadem Decreta Sacræ Congregationis essent observanda. Et Sacra Congregatio rescripsit, quod eidem Oratori darentur Decreta alias in hoc dubio emanata, videlicet: Congregationis Montis Coronæ: Supplicante humiliter Sacræ Rituum Congregationi P. Juvenale Visitatore generali Congregationis Camaldulensium Montis Coronæ infra scriptum dubium declarari; An liceat non habentibus usum pluvialis in die, & infra octavam Sanctissimi Corporis Christi peragere processionem cum Sanctissimo Sacramento, & illud sine pluviali exponere? Et Sacra eadem Rituum Congregatio censuit respondendum. Negative quoad primam partem, & quoad secundam non posse cogi, idest in expositione Sanctissimi Sacramenti. Et ita respondit & declaravit, die 22. Januarii 1701. Quod Decretum eadem Sacra Congregatio etiam a Religiosis Excalceatis S. Francisci diocesis Provinciæ S. Didaci servari

mandavit, Die 15. Maii 1756. in eadem Hispanensi. Vide num. 743.

Cum Reverendissimus Episcopus Varmienfis Sacræ Rituum Congregationi exposuerit, quod Fratres Minores S. Francisci de Observantia nuncupati Conventuum, existentes in sua Diocesi expunxerunt ab eorum Calendario festum Dedicacionis Ecclesiæ Cathedralis, ad cujus celebrationem tenentur ex præscripto Decretorum, Sacra Rituum Congregatio rescripsit: Ut Reverendissimus Episcopus cogat eosdem Fratres ad celebrationem festi Dedicacionis suæ Ecclesiæ Cathedralis ad formam Decretorum. Die 18. Decem. 1756. in eadem Varmienfi. Ad formam Decretorum, juxta quæ obligantur ad celebrandum Anniversarium Dedicacionis Ecclesiæ Cathedralis Regulares in urbe degentes, non vero in diocesi. Vide num. 418. & alios ibi notatos.

An civitas Calaguritana rigorose prout ante Indultum servare teneatur festum Sanctorum Hemeterii & Celedonii fratrum Martyrum; & Civitas Calceatensis servare eodem modo teneatur festum S. Dominici, vel utraqve civitas utrumque festum servare teneatur. Et responsum fuit: Affirmative ad primam, Negative ad secundam; S.R.C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad primum Dubium.

An oppida, quæ non habent peculiarem Patronum, servare teneantur festum Patronorum principalium Ecclesiæ Calaguritane, cui subsunt, seu potius festa Patronorum utriusque Ecclesiæ, nempe Calaguritane, & Calceatensis. Et responsum fuit: Negative ad utramque partem; S.R.C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad secundum Dubium. Vide num. seq.

An oppida, quæ habent peculiarem Patronum, servare teneantur festum illius dumtaxat, sive potius omnifido festo sui peculiaris Patroni, servare teneantur festum Patronorum Ecclesiæ Calaguritane cui subsunt, vel Ecclesiæ Calceatensis huic principaliter unitæ, vel potius festa Patronorum utriusque, servato etiam festo proprii Patroni. Respondit: Teneri servare festum Patroni particularis loci dumtaxat; S.R.C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad tertium Dubium. Vide num. 1318. seq.

An civitates Calaguritana, & Calceatensis servare teneantur, ultra festum Patroni proprii, festum Patroni principalis Provinciæ, in qua sitæ sunt. Et an oppida particularia diocesis Calaguritane, sive habeant, sive non habeant Patronum proprium, servare teneantur festum Patroni proprii Provinciæ, in qua ea respective existunt, nempe S. Prudentii Episcopi & Confessoris Patroni Provinciæ Alacce, & S. Ignatii de Loiola Patroni Provinciæ Guipuzcoæ & Viscayæ & c. Respondit: Negative ad utramque partem; S.R.C. 26. Mart. 1757. in eadem Calaguritana ad quartum Dubium. Vide num. anteced.

Officium S. Stanislai Polonii Martyris Episcopi Cracoviensis, Patroni principalis Regni Poloniae, quod a Clero seculari, & aliis in Polonia recitatur sub ritu duplici primæ classis, a Patribus autem Carmelitis propter aliquod dubium sive scrupulum tantum sub ritu duplici minoris primæ classis: Utrum iidem Patres Carmelites in Polonia idem Officium S. Stanislai teneantur recitare sub ritu duplici majoris primæ classis, æquivaleret, & correspondet ritui duplici primæ classis juxta Rubricas Breviarii Romani nec ne. Idem est dubium de S. Casimiro. Respondit: Teneri ad ritum duplici majoris primæ classis; S.R.C. 26. Mart. 1757. in una Ordinis Carmelitarum Regni Poloniae ad primum Dubium. Vide num. 551.

Officium proprium de eodem supradicto Sancto debet recitari cum suis antiphonis, lectionibus, responsoriis & c. a Patribus Carmelitis in Polonia, prout recitatur a clero seculari; S.R.C. 26. Mart. 1757. in una ejusdem Ordinis Carmelitarum Poloniae ad secundum Dubium.

Utrum festum Sancti Joachimi cum suo Officio, quod per Decretum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Benedicti XIV. ex Dominica infra octavam Assumptionis beatæ Mariæ Virginis translatum est pro Dominica post octavam Assumptionis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis in Regno Poloniae; ut ab omnibus hoc Decretum observetur in Polonia, utrum etiam Patres Carmelites teneantur ad illud

illud observandum propter uniformitatem cum aliis, nec ne. Responsum fuit, Affirmative: S. R. C. 26. Martii 1757. in una Ordinis Carmelitarum Poloniæ ad tertium Dubium.

1325. Magister Cæremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Gadicensis supplicavit, quatenus declarare dignaretur: an Officium Patrocinii S. Josephi, quod privilegio & concessione particulari omnibus Hispaniarum Regnis indultum est celebrari sub ritu duplici minori Dominica tertia post Pascha; si concurrente in dicta Dominica, sicut accidit hoc præfati anno 1757. festo Sanctorum Apostolorum Philippi & Jacobi sub ritu duplici secundæ classis, vel alterius Sancti sub eodem ritu, dictum Officium Patrocinii S. Josephi non tam celebrari, neque transferri, sed omitti debeat? & quatenus affirmative; Supplicavit pariter pro declaratione, an licitum sit, & possit Reverendissimus Episcopus Gadicensis idem Officium transferre in aliam diem post citatam Dominicam tertiam, ut jam in simili ab hac Sacra Congregatione concessum fuit Archiepiscopo & Capitulo Ecclesiæ Hispaniæ sub die 26. Novembr. 1735. Et responsum fuit: In hujusmodi casu Officium Patrocinii esse omittendum ad formam rubricarum; S. R. C. 16. Jul. 1757. in una Gadicensi. Omittendum, quia non ex præcepto, sed ex privilegio, & concessione particulari recitatur. Vide num. 1237. Vide etiam num. 959.

Facultas concessa est Clero Regni Poloniæ transferendi Festa nonnullorum Sanctorum ad Dominicas infra eorum octavas ob majorem populi concursum; cum autem, ut sæpe solet, aliquod ex dictis festis incidat die Dominico, quaeritur: An hoc casu festa Sanctorum incidentia in diebus Dominicis celebrari debeant in iisdem diebus propriis assignatis pro Ecclesia universali, sive transferri ad Dominicas respective sequentes. Et responsum fuit: Festa prædicta celebranda esse in diebus propriis, non autem in Dominicis sequentibus in casu, de quo agitur; S. R. C. 16. Junii 1757. in una totius Cleri Regni Poloniæ. Diebus propriis) cum Missa, & Officio, ut patet; sed cum celebraretur in Dominica infra octavam, quo in casu neque Missa solemniter conceditur. Vide num. 408.

Singulis Dominicis diebus totius anni, quibus Præfationes propriæ, per rubricas non sunt assignatæ, incipiendo a Dominica Sanctissimæ Trinitatis anni 1759. Sacerdotes omnes utriusque Cleri Sæcularis, atque Regularis, Præfationem de Sanctissima Trinitate, quæ jam inde a vetustissimis temporibus in usu fuisse dignoscitur in Missa recitare teneantur: & inviolabiliter observari mandavit. S. R. C. 3. Januarii 1759. in decreto Urbis & Orbis, Sanctissimo D. Papa CLEMENTE XIII. feliciter regnante ipso movente, & confirmante.

INDEX ALPHABETICUS RESOLUTIONUM

Numerus indicat seriem cuiusque Decreto præfixam in Opere.

A

- A** Bacus pro Prælati. num. 359.
 Abbas benedictio cum bireto. 43.
 Abbas an possit benedicere populum more Episcoporum. 104. 366.
 Abbas, præfente Episcopo; ubi sedet. 157. 946.
 Abbates Collegiæ exemptæ quando incensandi post Canonicos. 33. 370.
 An possint pontificalia exercere extra suam Ecclesiam. 365. 368.
 An de Ordinariorum licentia. 565. 1070.
 Abbates Casinenses, quoad Pontificalia, & privilegia. 405. seqq.
 Abbates plures in eodem loco, quomodo iacere debeant in processionibus. 135.
 Abbates Cavenfes. 360. 402.
 Abbates nullius diocesis. 378.
 Abbates pontificaliter induti. 945. seqq.
 Abbates an sint associandi, cum ad pontificalia accedunt. 140.
 Abbates in processionibus. 948. seqq.
 Abbates Ss. Salvatoris Venetiarum quibus Privilegiis uti possint. 367.
 Abbatissæ electio. 850.
 Ablutio in Missis Nativitatis Domini. 762.
 Presbyterorum ordinandorum. 1247.
 Absolutio Solemnis in Anniversario Episcopi. 329.
 In die obitus. Ibidem.
 Absolutio quomodo concludenda super cadaver. 591.
 In Commemoratione omnium defunctorum. 687.
 Abusus contra Cæremoniale, Rituale, & Rubricas tollendi ab Episcopo. 41.
 S. Emilianus. V. Officium.
 S. Agnes. V. Festum.
 Alleluja in expositione, & depositione Ss. Sacramenti. 688.
 In antiphonis, per annum, quando dicendum. 1065.
 Omittendum, quando Officium celebratur extra tempus Paschale. 999.
 In Officio votivo Ss. Corporis Christi. 1085.
 In Officio votivo Sanctorum intra tempus Paschale. 1274.
 In Officio parvo B. M. V. tempore Paschali. 1274.
 Almutia canonicalis supra paramenta, an deferenda. 442.
 S. Aloysius Gonzaga. V. Festum.
 Altare cum pradella. 360.
 Fixum consecratum, quomodo excretur. 876.
 Portatile, quomodo permissum. 133. 418.
 An Episcopus possit illud exigere extra suam habitationem. 620.
 Sub quo sunt sepulta cadavera mortuorum, an sit celebrandum. 236.
 An erigendum in cubiculis privatis Regularium. 620.
 Altare quot mappis cooperiendum. 133.
 Altare majus, & quando Missæ private ibi prohibita. 177.
 Altaria Beatorum, an permitta. 401.
 Sanctorum Prophetarum veteris Testamenti. 675.
 Angeli, & Archangeli. V. Officium.
 S. Annæ. V. Festum.
 Anniversaria Consecrationis Episcopi. 818. 866.
 Anniversaria Dedicacionis Ecclesiæ, quando Episcopus non elegit diem, qua die celebrandum. 426.
 An in Oratoriis subjectis faciendum. 870.
 In Ecclesia Capuccinorum de Vipacco, quando celebrandum. 1157.
 Congregationis S. Philippi Neri Cortonæ. 1176.
 Anniversaria Sanctorum quo ritu celebranda. 1274.
 Anniversarium Defunctorum. Vide Defunctorum Missæ solemnes.
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.
- Anniversarium Petri II. Regis Portugalliæ. 1304.
 In ingressu Prælati inferioris Episcopo. Ibidem.
 Anuli usus in Missa quibus vetatur. 493.
 Qualis Canonicis concedatur. 443.
 Antiphona *Eccle Sacerdos magnus*, in ingressu Episcopi quando dicenda. 1148.
 Antiphona *Istorum est enim Regnum Cælorum*, quando dicenda. 520.
 Antiphona Beatae Mariæ in fine Officii, quando omittenda. 813.
 Antiphona *Alma Redemptoris*, an protrahenda post diem 2. Februarii. 521. 714. 821.
 Antiphona *Ave Regina Cælorum*. Ibidem; & 651. 821.
 Antiphonæ in choro dandæ primæ Dignitati post Celebrantem. 330.
 Ad Canonicum Episcopum. 494.
 Antiphonæ feriales ad Laudes in festis ante Nativitatem Domini, an in solemnibus omitti possint. 79.
 Antiphonæ majores ante Nativitatem Domini, nunquam omittendæ. Ibidem, & 636.
 Antiphonæ Matutini in festo S. Raphaelis Archangeli. 1004.
 Antiphonæ, quando duplicandæ in Officio defunctorum. 1061.
 Apostoli, & Evangelistæ sunt ejusdem qualitatis. 464. 832.
 Ara lapidea. V. Altare portatile.
 Archidiaconus quando est prima Dignitas. 325.
 Quando thurificandus. 58.
 Assistens Episcopo an intelligatur in choro. 81.
 Ejus munera. 153. 395. seqq. 482.
 Præcedentia. 266. 293.
 Archidiaconus Protonotarius. 108. 302.
 Archidiaconus Cameriniensis. 396.
 Archiepiscopus quoad Crucem. 138.
 Ejus præcedentia. 333.
 Ante receptionem Pallii. 208.
 Archiepiscopus Granatensis. 338.
 Archipresbyter. 111. 457.
 Non habet regimen chori. 43.
 Qui resignavit Dignitatem. 346.
 Protonotarius. 445.
 Aspersio die dominico a quo facienda. 260. 308. 505.
 Aspersorium a quo ministrandum Episcopo. 71. 90. 231. 251. 321. 459. 782.
 Cardinali. 252.
 Quando a Religiosis. 301.
 Assistens Canonico celebranti cum pluviali. 4.
 Assistens Episcopo thurificat Episcopum ad sedem. 72.
 Quo loco ipse thurificandus. 74.
 Assistentes quales Canonico officium facienti ad Vesperas sint. 83.
 Assistentes Episcopo, quoad munera, & præminentias. 6. 18. 38. 108. 129. 180. 235. 260. 272. 294. 304. 849. 940.
 An debeant deponere biretum de capite Episcopi. 38. 175. 444.
 Assistentia Episcopo quoad Tumulum. 865.
 Assistentia duorum Canonicarum Episcopo præstanda. 52. 66. 94.
 Diaconorum erga Episcopum. 6. 38. 66. 341. 1205.
 Episcopo concionanti. 294.
 Assistentia Episcopo suffragano. 32. 710. seqq.
 Episcopo extra Cathedralem. 129. 163. 324.
 In Ordinationibus. 67.
 In Missis privatis. 341.
 Assistentia a Coadjutis Canonicorum, an Episcopo præstanda. 272.

- A**ssistentia Canoniorum Dignitatibus, quando, & a quibus præstanda. 4. 350.
Eorum habitus. 1204.
Assistentia in choro, & in receptione cinerum, candelarum, & palmarum, quando non attendatur. 20. 81.
Associatio Abbatum Cassinensium ad pontificalia accedentium. 403.
Associatio Episcopii quoad Canonicos in genere. 23. 29. 253. *seq.* 395. 848. *seq.*
Quoad Archidiaconum, 395.
Quoad Capellanos. 935. *seqq.*
Ave Maria semper dicenda ante Concionem. 604.
Ave Regina Calorum. V. Antiphona Beatæ Mariæ Avenionensis Metropolitana. 924.
Aurora pro Missa. 268.

B

- B**aculus, & mitra sunt correlativa. 21. 56.
Baculus pastoralis, & Mitra Prælatorum Episcopii inferiorum. 363.
Baldachini hæcæ quomodo deferendæ, & a quibus. 10. 191. 1146.
Ejus color pro Episcopis, & Cardinalibus. 157.
Qualis locus reputetur dignior in iis deferendis. *Ibid.*
Baldachinum Prælatorum inferiorum, 358.
Quale coram Episcopo. 370.
An Episcopo concedatur Sacramento exposito. 1127.
Baldachinum Suffraganeo ubi competat. 826.
Domino loci. 337.
Baro Dominus loci, ubi, & a quo thurificandus. 92. 97.
Beati nondum canonizati Missa, & Officium. 347. 379. 451.
Eorum imagines, & privilegia. 276. 319. 379. *seqq.* 390. *seqq.* 452. 1171.
An Reliquiæ eorum exponendæ, & deferendæ in processionibus. 389.
An eligendi in Patronos. 243. 391. 1080. *seq.*
Beaatorum processus. V. Processus.
S. Benedicti. Vid. Officium, Festum, Commemoratio.
Benedictio Abbatum super populum. 104. 190. 368. *seq.* 375.
Benedictio Aquæ in Sabbato Sancto. 673. Vid. Sabbatum Sanctum.
Benedictio cum Ligno S. Crucis post ejus expositionem, vel processionem. 1038.
Reliquiis Sanctorum, & Imaginibus. 705.
Benedictio Episcopi. 136. 425. 1072.
Benedictio Candelarum, Cinerum, & Palmarum ubi agenda, & quomodo. 60. 96. 101. 113. 154. 194. 202. 235.
An sit de jure parochiali. 60. 770.
Post Noam, non vero post Tertiam faciendæ. 743. 1143.
Benedictio mulieris post partum quo jure. 771.
Benedictio incensi in Missa. 723.
Quomodo petenda per Ministrum ab Episcopo. 1147.
Hodie Bracharæ. *Ibid.*
Benedictio, ad danda a Vicario ante Evangelium, vel Concionem. 57.
Benedictio cum V. *Sit nomen Domini benedictum*, cui competat? 190. 368.
Benedictio factæ suppelletilis quoad Prælatos inferiores. 374.
Benedictiones faciendæ manu extensa. 426. 565.
Benedictiones, quæ non sunt de juribus mere parochialibus. 60. 770.
Beneficiati quo ritu incensandi. V. Thurificatio.
Ubi sedeant quando sunt parati. 114.
Biretum quoad Episcopum. 38. 175. 444. V. Pileolum.
Deferendum ab omnibus in processionibus. 809.
Breviarii Romani usus. 85.
Semel acceptus confirmatur. *Ibid.*
Bugia, seu candela, a quo ministranda Episcopo. 341. 864.
Illa uti possunt Canonici. 725.
Neque Dignitates Urbinatensis Ecclesiæ. 1266.
Non potest esse materia Acolythi. 864.

C

- C**adavera Mortuorum sub altari non collocanda. 236.
Calis, quando cooperiendus ante versiculum, quod dicitur *Communio*. 677.
Ceremoniale Episcoporum an tollat consuetudines. 41.
Ceremoniale Episcoporum in regno Castellæ, & Legionis. 8.
In Calaritana Ecclesia. 216.
Ceremoniale an semper servandum. 5. 41. 112.
Ceremoniæ neque immutandæ, neque inducendæ. 125.
Ceremoniarum Magister. Vid. Magister Ceremoniarum.
Calendarium. V. Festa Calendarii.
Cæsaries ficta in Missa, an permessa. 318.
Calix velo cooperiendus in parte anteriori. 678.
Nihil super illo ponendum. 764.
Reponendus in capsula feria v. in Coena Domini. 811.
Calaritana Ecclesia. Vid. Ceremoniale Episcoporum.
Campanarum pulsatio in Sabbato Sancto. 774.
In Salutatione Angelica. 46.
Campanula in elevatione Sacramenti. 177. 529.
Candela. V. Bugia.
Candela, an accendenda in administratione Sacramenti Confirmationis. 1200.
Candela accensa in processione SS. Sacramenti. 17.
Candelarum distributio. V. Benedictio.
Candelabrum septimum in quibus Missis ab Episcopo adhibendum. 65.
An conveniat Abbatibus. *Ibid.* & 356.
Canon Missæ. 307. 908. 1138.
Canonici Diaconi. V. Assistentes Episcopo.
Canonici Diaconi obtinentes præbendas presbyterales. 127.
Canonici debent cantare alta voce. 12.
Sub qua pœna. *Ibidem*.
Tenentur cantare Missam de die. 120. *seq.*
An deferant cappam in administratione Sacramentorum. 219.
An debeant assistere in Ministerio Diaconi, & Subdiaconi. 635. 951.
Quando bini de Sacrificia exeant. 218.
Eorum munera erga Episcopum. 6. 22. 163. 342. 912. 953. *seq.* 1205.
Erga Suffraganeum. 32. 709. *seq.*
Quando incensandi. V. Thurificatio.
Quo habitu interveniant ad concionem. 763.
Ad assistendum Episcopo. 1204.
Canoniorum, & Dignitatum præcedentia. 94. 102. 137. 265.
Erga Vicarium. V. Vicarius.
Sede vacante. 148. V. Dignitates.
Canonici Protonotarii privilegia, & restrictiones. 108. 119. 184.
Canonici parati. 16. 109. *seqq.* 442.
Canonici an genuflectant Episcopo, & Altari. 28. 137. 1072.
Canonici Cathedralis in collegiatis Ecclesiis. 172.
Canonici Cathedralis, & Collegiatae simul in Ecclesiis Regularium. 8. 107. 166. 172.
Quando induant sacras vestes. 213.
Canonici Regulares. 223.
Canonici Ecclesiæ Urbinatensis. V. Urbinatensis.
Canonicus Episcopus. V. Episcopus Titularis.
Canonicus Pœnitentiarius. 179. 490.
Canonicus Officium faciens, quando nequeat respuere assistentiam Clericorum. 88.
Cantiones vulgari sermone in processionibus an cantandæ. 100.
Cantor, Dignitas in Cathedrali. 116.
Cantor in regimine chori. 43.
S. Canutus. V. Officium.
Capellani. 7. Eorum munera erga Episcopum. 35.
Erga Canonicos. 936.
Monialium. 758. *seq.* 894.
Capellani in Ecclesiis Regularium. 468. 758.
S. Benedicti. 1172.
De Massa nuncupati. 984. *seq.*

Ter-

- Terræ Xenæ**. 267.
An teneantur Episcopo genuflectere. 936. 1228.
Capellanus Curatus in funeribus. 334.
Capitulum repræsentatur in prima Dignitate. 465.
Cappa episcopalis. 228. 711.
Canonialis. 35. 219.
Capuccini, & alii Regulares, an uti possint Breviario concessio Fratrum Min. de Observantia, 824.
Capuccini Conventus Leodiensis. V. Officium S. Servatii.
Caput quando aperiendum a Celebrante in Missa solemniori. 495.
Ab Episcopo cum cappa. 175.
Coucionatori. 604.
Cardinalis quoad aspersorium. 252.
Quoad erectionem altaris in domo. 620.
S. Carolus. V. Festum, Officium.
Cassinenses. V. Abbates.
Cathedra quando uti possit Prælati Episcopis inferiores. 357.
Celebrans, qui benedicit cineres. Vide Benedictio.
Celebrantes Missam in alienis Ecclesiis, quomodo se debeant conformare. 753. *seqq.* 1129. *seqq.*
Celebratio Missæ in Oratoriis privatis. V. Oratorium.
Collatio Ordinis in Sabbato Sancto a Prophetiis inchoanda. 1165.
In aliis Sabbatis. 1166.
Ceroferrarii ad Evangelium. 306.
Chori directio ad quem spectet. 34. 342. 938. *seq.*
Cineres benedicendi. V. Benedictio Cinerum.
Cinerum impositio Episcopo ad quem spectet. 154. 203.
Cingulum quoad colorem, & materiam. 746. 863.
Circuli ante Episcopum. 244. 907. 921.
S. Claræ Officium, cum Officio Angeli Custodis apud Franciscanos. V. Officium S. Claræ apud Franciscanos.
Clausura Regularium quoad processiones. 210. *seq.* 225. 248.
Clerici assistentes in defectu Capellanorum, & Beneficiatorum. 88.
Clerici ministrantes thuribulum, seu naviculam, quando debeant genuflectere. 723.
Clerici parati. 1.
Clerici Seminarii quoad locum in processione. 8. 76.
Clerus Cathedralis quoad locum in processionibus. 8. 37. 106. 152.
Clerus stat dum ministratur Eucharistia Clericis, & Laicis. 878.
Coadjutor Episcopi quoad stallum in Choro. 189.
Quoad Missam. 207.
Coadjutor Canoniorum, Coadjutis præsentibus. 198. 271.
Absentibus. 272.
An possint servire Episcopo. *Ibid.*
An teneantur interesse Choro. 198.
Eorum habitus. 271.
Fræcedentia. 478.
Cœmeterii reconciliatio ad quem spectet. 80.
Cognomina, & Patria Sanctorum, an exprimenda in Oratione. 192. 976. 1020.
Collegiata insignis quoad præcedentiam. 123. 169.
Collegiata Prior. V. Prior.
Collecta pro Episcopo quoad Regulares. 3.
Collecta pro Consecratione Episcopi. V. Commemoratio.
Collecta contra Turcas. 615.
Collecta in Anniversario translato Defunctorum, an varianda. 19. 602.
Collecta pro Sacerdote defuncto qualis semper dicenda. 1265.
Collectæ pro defunctis in Missis vivorum, quando dicendæ. 458. 590.
Numero impari quando dicendæ. 858. 1103.
Collecta jussu Ordinarii. 593.
Color in Missa qualis a Sacerdote, qui recitavit Officium de Confessore, in Ecclesia, in qua festum agitur de Martyre. 758. 1229. *seq.*
Color in Missis coram Sacramento. 1255.
Color in Missis votivis solemnibus. 1137.
Ferrar. Bibliot. Tom. VIII.

Defunctorum. 479.

- C**olor in consecratione Episcopi. V. Consecratio.
Commemoratio S. Mariæ inter Suffragia faciendæ in ejus Ecclesiis Titularibus, etiam in choro recitetur illius Officium parvum. 29. 578. 662.
Commemoratio Ss. Benedicti, & Scholasticæ quando faciendæ a Monachis ejusdem Ordinis. 1024.
Commemoratio Consecrationis Episcopi. 818. 806.
Commemoratio S. Joseph, in Officio Desponsationis Mariæ pro Ordine Minorum. 882. 978. 1046.
Quo loco dicenda. *Ibidem*.
Quid servandum pro aliis. *Ibid.* & 715.
Commemoratio octavæ an omittenda a privilegiatis in feria IV. Cinerum. 98. 535. 538. 1162.
Commemoratio octavæ in Vesperis Dominicæ privilegiatæ. 188.
Commemoratio festi an faciendæ in Missis votivis. 350. 1013.
Commemoratio solita de Cruce, quando est titulus Ecclesiæ. 807.
Ss. Salvatoris. *Ibidem*.
Ss. Salvatoris in civitate Bahiæ. 1293. & *seq.*
Commemoratio Ss. Vitalis, & Agricolæ in primis Vesperis S. Caroli. 1003.
Commemoratio Ss. Cornelii, & Cypriani, sc. Ss. Euphemii, & Sociorum, qualis. 873.
Commemoratio S. Dominici in Officio S. Francisci a quibus faciendæ. 715.
Commemoratio S. Petri in Conversione S. Pauli, & S. Pauli in festo S. Petri ad vincula. 1116.
Commemoratio Ss. Sacramenti expositi. 109. 1106. 1223. 1226.
In Missa de Dominica. 641.
Commemoratio omnium Fidelium defunctorum. V. Defunctorum.
Commemorationes plures uno die de Sanctis ejusdem qualitatis occurrentes. 649. 1008.
Quando variandæ, & quomodo. *Ibid.*
Commemorationes S. Crucis in ejus Ecclesiis titularibus. V. Suffragia.
Communicatio privilegiorum alicujus Religionis, an se extendat ad Officium. 470. 506. 513. 829.
Communio dum fit ad altare, celebraturus transiens quomodo genuflectat. 278. 314. 703.
Communio populi, an faciendæ in Missis defunctorum. 1104.
In Noctæ Nativitatis Domini, an ministranda. 285. 287.
Communio quoad Canonicos, & Clericos feria v. Coenæ Domini. 292. 639. 890.
Communio quomodo ministranda a Canonicis. 219.
Communio dum ministratur Clericis, & Laicis, an standum in choro. 878.
Communio Sacerdotum cum stola. 504.
Monialium. 1037.
Concio coram Sacramento. 242.
Quo habitu audiendæ a Canonicis. 324. 763.
Concionator quos salutat, & a quibus ipse resalutandus. 148. 604. 629.
A quo benedicendus. 375. 408.
Concionator Episcopus. V. Episcopus.
Concurrentia. V. Occurrentia.
Confessiones quo habitu audiendæ a Sacerdotibus. 224.
An audiendæ noctu in Ecclesia. 598.
Confessores Sancti an cedant Martyribus. 872.
In *Confiteor*, an addendum nomen Institutoris alicujus Religionis ob communicationem privilegiorum. 829.
An reiterandum a choro. 63.
Confraternitates quoad officia divina, processiones, & ecclesiasticas Functiones. 8. 183. 498. 775. & *seqq.*
Confraternitates SS. Sacramenti quoad præcedentiam in processionibus; 95. 151. 332. 641.
S. Conradus. V. Lectiones.
Consecratio Ecclesiæ. V. Dedicatio.
Consecratio Episcopi quo colore ministranda. 431.
Consecratio Ordinum Minorum. V. Missa.
Confuetudines spectantes ad Canonicos. 1. 22. 35. 130.

m 2

Ad

Ad Magistros Cæremoniarum . V. Magister Cæremoniarum .
 Circa pulsationem campanæ ad Salutationem angelicam . 46.
 Circa pluviale ad Vesperas . V. Pluviale .
 Circa expositionem Hostiæ in Feriis v. & vi. hebdomadæ sanctæ . 812.
 Circa præintonationem Antiphonarum . 61.
 Consuetudines pro Officii recitatione . 635. 831. 1218.
 Consuetudines contrariæ Cæremoniali, an servandæ . 41. 55.
 Consuetudines omnes an ab Episcopo approbandæ . *Ibid.*
 Corporale an benedicendum . 313.
 Corona ferrea cum clavis Domini Jesu an reponenda cum reliquis, & exponenda . 892.
 Corpus Christi . V. Festum, Officium, Processio, Occurrentia .
 Cottæ forma ad regionis morem . 1204.
 Credo . V. Symbolum .
 Cruces altarium, & processionum an benedicendæ . 803.
 Cooperandæ quomodo . 434.
 Cruces super Oblata quomodo efformandæ . 436.
 Crucifer an genuflectat coram Sacramento . 13.
 S. Crucis reliquia quomodo deferenda ab Episcopo in processionibus . 638.
 Quomodo clerus & populus se gerere debeant . 625. 804. 1121. 1277.
 An benedicendus populus cum ipsa . 1037.
 Crux in altari pro Missa celebranda . 428.
 An coram Sacramento . 842. 1064. 1105.
 Reverentia ei faciendæ a Clero . 1040.
 Quomodo incensanda a Celebrante . 1039.
 Crux Archiepiscopalis an deferenda in locis exemptis . V. Archiepiscopus .
 Crux parochialis . 152.
 Crux processionis in Exequiis Sacerdotum ubi locanda . 1232.
 Cujus festum colimus &c. in Officiis Sanctorum concessum Regularibus infra annum, octava benedictio . 462.
 An genuflectendum ad hunc versum . 1057.
 An dicendum in Officio Ss. Gabrielis, & Raphaelis Arch. 637.
 Curatus . V. Parochus .

D

D Ecanus . 110. 146.
 Decreta moderationis Pontificalium observanda a Prælatibus Episcopo inferioribus . 356. 377.
 Dedicatio Basilicæ Ss. Petri, & Pauli Apostolorum occurrens cum Octava Dedicacionis aliarum Ecclesiarum . 837.
 Dedicatio Basilicæ Salvatoris extra Urbem . 446.
 In Urbe . 917.
 Dedicatio Ecclesiæ cathedralis in civitate sit cum octava, in diocesi sine octava . 419. 648. 729. 899.
 Dedicatio plurium Cathedralium unitarum . 904.
 Dedicatio Cathedralis extra civitatem . 729.
 Dedicatio Cathedralis quoad Regulares, & Moniales . 420. 540. 672. 648. 757. 899. 992. 1081. 1236. 1253. & seq.
 Dedicatio Ecclesiæ occurrens cum festo primæ classis . 610. 660. 919.
 Cum alio festo Dedicacionis, vel octava . 837.
 Dedicatio Ecclesiæ Matricis a quibus celebranda . 1174.
 Dedicacionis Ecclesiæ Officium ubi celebrandum . 236. 419. 426. 648. 729. 870. & seq.
 Quomodo . *Ibidem* .
 Dedicacionis Officium an teneatur Episcopus etiam non Ordinarius consecrans in die Consecrationis recitare . 1222.
 Dedicacionis Ecclesiæ festum, interruptum, quomodo continuandum . 142.
 Dedicacionis octava die, lectiones primi Nocturni . V. Octava, Lectiones .
 Dedicacionis Ecclesiæ majoris Ordinis Hierosolymitani

ad omnes Religiosos ejusdem Ordinis ubique locorum extensio Officii negata . 930.
 Defunctorum Officium pro prima die Mensis non impedita . 671.
 Pro commemoratione omnium Fidelium defunctorum . 21.
 In die Anniversarii, tertii, septimi, & trigesimali . 19.
 Pro adimplenda mente testatoris . 543.
 In Ecclesiis ruralibus . 736. & seq.
 Cum primum accipitur nuntium de more alicujus . 601.
 Defunctorum Matutinum in commemoratione generali, an cantandum pridie vespere . 21. 583. 699. 742.
 Quando private recitandum . *Ibidem*, & 1202.
 Quid pro Monachis Camaldulensibus . 1144.
 In die Anniversarii . 19.
 Defunctorum Missa solemnis pro defunctis præsentem corpore . 76. 486. 1263. seq. 1281.
 In die commemorationis omnium Fidelium defunctorum post Nonam . 741.
 Quando pro defuncto in particulari possit cantari hæc die . 306.
 Defunctorum Missæ in Anniversario . 19. 1280. & seqq.
 Defunctorum Missæ solemnes, quando cantandæ . 19. 76. 328. 479. 588. 836. 883. 1031. 1056.
 Quando prohibita . 307. 479. 691. seqq.
 An dicendæ coram Sacramento . 1224.
 Defunctorum Missæ privatae quando concedantur, & quando non . 307. 351. 422. 588. 643. 836. 862.
 Infra Octavam Corporis Christi solemnes, & privatae . 479. 486. 692. 885. 1056. 1224.
 Vid. Exequiæ .
 Defunctorum Missæ in Ecclesia Ambrosiana . 1148.
 Delatio Ss. Sacramenti . V. Processio Ss. Sacramenti .
 Desponsationis Officium . V. S. Mariæ Officium .
 Diaconi, & Subdiaconi munera, quando obeunda a Canonicis . 639. 944.
 Diaconus ministrans thus Canonico . 723.
 An debeat thurificare chorum . 92.
 Et Dominum loci . 97.
 Teneatur semper ministrare incensum . 305.
 Dies 3. Februarii, an assignanda pro Sanctis . 533.
 Quid de 28. Januarii . 978. 1213.
 Dies octo ante Nativitatem Domini admittunt Officia etiam semiduplicia . 636.
 Dies festivi B. M. Virginis qui sint . 1278.
 Dignior Sacerdos porrigenz Candelam, Cineres, & Palmam Celebranti . 96. 456. 811.
 Dignitas prima Cathedralis quoad præcedentiam . 465.
 Dat Candelam &c. Episcopo . 96.
 Si sit Protonotarius, quo habitu in choro . *ibidem* .
 V. Propositus, Canonici, & Dignitates .
 Dignitates distinctæ a Canonicis quoad habitum, quomodo in processionibus . 161.
 Dignitas seu Canonici assistentes Episcopo ad absolutionem ad Tumulum debent esse Sacerdotes . 865.
 Dignitates, an teneantur ministrare inferioribus . 30. 827. 941.
 Paribus . 944.
 Tenentur associare Episcopum . 99.
 An etiam in Ecclesiis Collegiatis . 163.
 Quando abesse possint a choro . 942.
 Quando incensendæ . 305.
 Dignitates in Missis privatis . 952.
 Dignitates Urbinatis Ecclesiæ . V. Urbinatenfes .
 Erecliojum Officii pro diocesi Januensi . 900.
 Discrepantia inter Rubricas Missalis pari forma sequenda . 1169.
 Doctoratus, qualis præcedentia . 117. 181.
 Doctrina Christiana, an doceri possit in Oratoriis . 782.
 Domine prævenisti &c. V. Responsorium .
 Dominica infra octavam, occurrens cum semiduplici . 761.
 Dominica, quæ superest post Epiphaniam, an poni possit post Pentecosten . 656.
 Dominica Septuagesimæ occurrens festo duplici secundæ classis cum octava . 1142.
 Dominica anticipandæ, aut omittendæ, si cadant in die impedita novem lectionum . 1016.

S. Dominici Commemoratio . V. Commemoratio .
 Domino loci ubi detur baldachinum . V. Baldachinum .
 Domus Lauretana . V. S. Mariæ Officium .
 Duplex sine alia expressione concessus, semper intelligitur duplex minus . 569.
 Duplex in die commemorationis omnium defunctorum, sed Missæ de Requie . *ibid.*
 Duplex occurrens ante octavam non privilegiatam, si transferendum, quomodo . 505.
 Duplicitas, & semiduplicitas translata, præferenda Officio concessio semel in hebdomada . 718. seqq.
 Quid de Religione Servorum Beatæ Mariæ . 456.
 Duplicitas primæ classis, si incidant in Sabbatum duplici minori occupatum, an duplex minus transferendum in Dominicam sequentem . 885.

E

Ecclesiæ Confraternitates . V. Confraternitates .
 Ecclesiæ exemptæ . 365. 371.
 Ecclesiæ Monialium . 758. seqq.
 Ecclesiæ Monialium . V. Cæmeterium .
 Ecclesiæ Regularium . 15. 166. 753. seqq. 1239.
 Ecclesiæ Sæcularium sub parochia Regularium . 152.
 Ecclesiæ parochialis simplex . 169.
 Elevationi Eucharistiæ an semper genuflectendum . V. Genuflectere .
 Episcopi commemoratio in Canone . V. Canon Missæ .
 Collecta ultima ejusdem . 3.
 Episcopus in processionibus . 228.
 Eo absente functiones a quo fiant . 201. 118. 297.
 Deferens lignum Crucis . 637.
 Prædicans in ambonem . 394.
 Assistens Missæ solemni in Nativitate Domini . 852.
 In Dominica Palmarum, & hebdomada sancta . 846. seqq.
 An sit thurificandus assistens cum cappa . 440.
 Cum cappa sibi met caput aperit, & quid in pontificalibus . 175.
 In Ecclesiæ quomodo salutet Canonicos . 28.
 An possit celebrare Missam in domo laicorum . 322. 610.
 An possit habere fenestram e domo respicientem in Ecclesiam . 36.
 Concionaturus numquam petit benedictionem . 62.
 Quando deferat vestes violaceas . 862.
 Episcopus in feria v. Cœnæ Domini . 867.
 In aliena Ecclesiæ, & extra diocesim . 169.
 In Romana Curia . *ibidem* .
 An possitmittere processiones . 498.
 An possit compellere Regulares, ut accedant ad processiones . 103.
 In pontificalibus ante Missam an faciendæ aspersio die dominico . 309.
 Mozzetam quando deponat . 182.
 Quando Ordines possit conferre . 1073.
 Ubi thurificandus, & a quo . 72.
 An possit aliquid addere Calendariis, mutare ritum, aut Rubricas Breviarii . 216.
 Quomodo possit diem fixum assignare Sanctis, & quibus . 1114.
 In Matutinis ubi sedeat . 89.
 An possit recitare Officium Patroni alicujus oppidi, quando reperitur in sua diocesi ob aliquam causam . 289.
 An possit concedere facultatem legendi Missas in Oratoriis privatis . 1249.
 An possit in Confirmatione addere aliud nomen Confirmationis . 1251.
 An debeat se abstinere a frequenti accessu ad Ecclesias exemptas . 371.
 Quomodo se gerere debeant in Ecclesiis Abbatialibus . 31. 157. 370.
 An Episcopus possit in Oratorio suo facere ordinationes in Sabbato Sancto sub Missa lecta . 1248.
 Episcopus administrator alterius Ecclesiæ . 904. seqq.
 Administrator, & possessor . 1138.
 Episcopus Canonicus . 185.
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Episcopus Coadjutor quoad locum in choro . 189.
 Quoad Missam cantandam . 206.
 Episcopus Regularis . 401.
 Episcopus Suffraganeus . 32. 709. seqq.
 Episcopus Titularis in aliena diocesi . 334.
 Episcopus consecrator in ordinatione . 1246.
 Consecrandus . *ibidem* .
 Episcopus consecratus pro alia Ecclesia diversa, a qua fuit translatus, quo ritu pronuntiandus in Missa . 1117.
 Evangelium S. Joannis in fine Missæ, an mutandum ex aliqua causa . 248.
 In Missa votiva . 348. 1016.
 Evangelium in benedictione palmarum . 667.
 Evangelium Vigiliæ, vel Temporum, quando concordat cum Evangelio Missæ . 963. 1025.
 Evangelium proprium alicujus Martyris an dicendum etiam tempore paschali . 1061.
 Evangelium S. Petri Martyris quando transfertur . 975.
 Eucharistia in Ecclesiis Confraternitatis . 794. seqq.
 Eucharistiæ expositio quando permittitur . 51. 212. 792.
 Quadragesima horarum . 668. 776.
 In die Corporis Christi a quo deferenda in processionibus . 101. 854. seqq.
 S. Eulalia . V. Officium .
 Exequiæ Defunctorum . V. Non intres in iudicium &c.
 Parvulorum in feria v. & vi. & Sabbato majoris hebdomadæ . 499.

F

S. Fabiani, & Sebastiani Officium . V. Officium .
 Familiares Episcopi ubi stent, & quo ritu . 754.
 Ferentinæ Cathedralis nova consecratio . 839.
 Feria iv. Cinerum, si incidat aliqua octava . 535. seqq. 1162.
 Feria ii. post Dominicam Passionis, quoad Orationes . V. Collecta .
 Feria iii. Rogationum, quando occurrat cum simplici . 686.
 Quænam oratio . 836.
 Feria v. in Cœna Domini, quoad celebrationem Missæ . 773.
 Feria vi. in Parasceve, vel Sabbato Sancto, si occurrat Annunciatio B. M. Vide S. Mariæ festum .
 Feria vi. post Dominicam Passionis . V. S. Mariæ festum de septem doloribus .
 Feria vi. post octavam Ascensionis cum sit Officium de semiduplici translato . 634. 819.
 Festa Domini præcedunt omnibus aliis . 522.
 Festis pluribus ejusdem ritus occurrentibus, quæ præcedant . 524. 614. 802. 1017.
 Festa ex voto Communitatis . 1098. 1134. seq. 1180.
 Festa, quæ festivantur a populo cum solemnitate, an Officium habeant sub ritu majori . 1096. 1098. 1101.
 Festa secundaria Patronum minus principalium, quo ritu . 1134.
 Festa ubi desunt suam solemnitatem . *ibid.* 1180.
 Festum Calendarii particularis occurrens cum festo Calendarii universalis . 511. 524. 802. 952. 1016.
 Festa translata, si item moveri ex necessitate contingat . 1185.
 Festa translata, quoad novam assignationem, & recitationem . 447. 879. 893. 1007. 1017. 1091. 1097. 1162. 1187.
 Festa translata in genere . 509. 528. 646. 666. 965. 1051. 1096. 1128. seqq. 1187.
 Incidens in Dominicam infra octavam . 509. 666. 739. 761. 966. 1051. 1097.
 In aliam diem octavæ . 646. 1184. 1097. 1197.
 Festa semel assignata an semper habeant suam sedem ipsa die . 1128. seqq. 1149. 1156.
 Quomodo assignanda . 524. 1017. 1178. 1185.
 Festa perpetuo impedita, quando celebranda . 1196.
 Festa perpetuo impedita an possint assignari in diem infra octavam . 1161. 1197.
 Festa duplicia ante octavam, non privilegiatam, vel infra eam occurrentia . 505. 508. seqq.
 Semiduplicia . *Ibidem* .
 Festa duplicia cadentia in festo Ss. Nominis Jesu . 91. 1011.

Festa semiduplex occurrentia infra octavam . V. Semiduplex .
 Festa noviter a Sede Apostolica instituta pro universalis Ecclesie, quomodo proponenda festo diocesano ejusdem ritus . 683. 1017.
 Festa Beatæ Mariæ Virginis . V. S. Mariæ festa .
 Festa aliqua incidentia in diem 2. Novembris . 44. 733.
 Festum Patroni principalis . V. Patronus .
 Festum Ss. Corporis Christi . V. Processio Corporis Christi .
 Festum Corporis Christi occurrens in Festo S. Joannis Baptistæ . 1009.
 S. Joannis Baptistæ cum Dedicacione propriæ Ecclesie . 610.
 Ss. Petri, & Pauli cum Dedicacione . 919.
 S. Bartholomæi ubi celebratur die 25. Augusti . 857.
 S. Laurentii Martiris . 853.
 Ss. Marci cum Ss. Philippi, & Jacobi . 464. 834.
 S. Marci quoad Missam . V. Missa .
 S. Petri Martyris translatum . V. Litanie Majores, Quoad Evangelium . V. Evangelium .
 S. Pirminii Episcopi . 888.
 Quadraginta Martyrum mutatum . 394.
 Ss. Nominis Jesu quoad Fratres Minores S. Francisci . 901.
 S. Joachim a die 20. Martii remotum . 1060.
 Occurrens in die octava . 1085.
 Lanceæ indultum in Germania . 1006.
 S. Annæ de præcepto elevatum ad duplex majus . 1060.
 Occurrens cum die alicujus octavæ . 1194.
 S. Agnetis secundo . 979.
 S. Aloysii Gonzagæ quando celebrandum in Rhegensi . 1212.
 S. Joseph de præcepto ubique . 639.
 Patrocinii S. Josephi impeditum, an transferendum . 884. 1152. 1237.
 An præponendum Apostolorum festis . 1087. 1150. *seqq.* 1237.
 Archiconfraternitatis septem dolorum, pro regnis, & provinciis hæreditariis Domus Austriacæ . 1238.
 Dedicacionis Ecclesie . V. Dedicatio .
 S. Francisci de Paula, *ly de Padua*, an dicendum in Orationibus . V. Cognomina Sanctorum .
 S. Francisci Xaverii Officium translatum . V. Valletta .
 S. Francisci Fratres quoad præcedentiam . V. Regulares .
 V. *Fidelium Anima*, an omittendus in fine horarum quando subsequatur Missa . 1126.
 Fimbriæ pluvialis Episcopi a quo elevandæ . V. Pluviale .
 Functiones episcopales ad Dignitates spectantes absente Episcopo . V. Dignitates .
 Prima Dignitate impedita, a quo . 101. 118. 297. 760. 799.
 Functiones spectantes ad Episcopum . *ibidem* .
 Functiones, quæ non sunt de juribus parochialibus . 772. *seqq.*

G

S Gabrielis Archangeli qualis octava Benedictio . V. Officium S. Gabriellis Archangeli .
 Genuflectere ante Reliquiam Ss. Crucis . 1040. 1127.
 Ad *Verbum caro* in Missa solemnæ Nativitatis Domini, quoad Episcopum . 852.
 Genuflexio a Celebrante coram Sacramento exposito . 278. 703.
 In processionibus . 727.
 Ante Ss. Sacramentum expositum . 13. 177. 314.
 In sola pyxide . 1224.
 Quid de Crucifero . V. Crucifer .
 Genuflectere a choro intra Missam . 921.
 Genuflectere in communione populi, dum celebrans transit pro Missa celebranda . 278.
 Genuflectere ad benedictionem Episcopi, quoad Canonicos . 137. 260. 496. 1073.
 Dum Episcopus benedicit cum Sacramento . 1279.
 An sufficiat semigenuflexio coram Episcopo . 1196. 1228.
 Genuflectere in Missa feriali, quæ substituitur Missæ de Octava . 965.

In Missis solemnibus . *ibid.*
 Ad Orationes in Missis solemnibus . 63.
 Genuflectere post *ψ. Panem de Cælo* ante repositionem Sacramenti . 708.
 In ministracione thuribuli, seu naviculæ a Clericis . 722.
 Genuflectere in Missis Nativitatis Domini . 605. 707.
 Ad introitum Missæ solemnibus . 1015.
 Gloria in excelsis Deo cum Credo, quando omittatur . 69. 591.
 In Missa votiva Beatæ Mariæ, quando dicatur . 68. 618.
 An dicendum in Missa de septem doloribus Beatæ Mariæ . 476.
 Gloria Patri quando dicenda in feria VI. Parasceve . 1199.
 Gregorianus cantus conceditur Ordini Erem. S. Augustini Francie . 751.
 Gubernator Civitatis quomodo thurificandus . 53.
 Ubi sedeat in Ecclesia . 337. 561.

H

H Ebdomadarius paratus in choro ubi sedeat . 110. 195
 Quæ intonare debeat . 325.
 An possit uti stola . 435.
 Hæredes debent statuere in funeribus circa numerum Religiosorum . 284.
 Homilia . V. Lectiones tertii nocturni .
 S. Honuphrii Officium, & Missa permittitur cum distinctione . 258.
 Hora canonica celebrandi Missas solemnes a Rubricis statuta an mutari possit . 1069. 1142.
 Horæ canonicæ decantandæ unitam a clero sæculari cum regulari . 11. 26.
 Hora canonicæ in Oratoriis Confraternitatum . 779.
 Hostia in feria V. Cœna Domini, an exponenda . 812.
 Hostiæ pars quomodo sciendatur in Missa . 438.
 Hymnus S. Hermenegildi . 984.
 Hymnus S. Theresiæ in festo transverberationis . 1063.
 Hymnus cum versu: *Meruit beatas scandere sedes. V. Meruit beatas etc.*
 Hymnus in festo stigmatum S. Francisci translato . 1112.
 S. Joachim translato . *ibidem* .
 Hymnus in festo Ss. Angelorum Custodum ad Horas non debet terminari ut in Laudibus . 732.

I

I Januarii Officium . V. Officium .
 Jejunium . V. Vigilia .
 Jerosolymitani Religiosi . 927. *seqq.*
 Imagines sacræ velandæ, & detegenda . 310. *seqq.*
 Beatorum . V. Beati .
 Sanctorum Religionis S. Augustini a Fratribus discalceatis, quomodo depingendæ . 277.
 Imagines Sanctorum an incensandæ, etiamsi non habeant inclusus reliquias . 1168.
 Imagines in processionibus quomodo deferendæ ab Episcopo . 228.
 Imago S. Mariæ, an deferendæ in feria V. & VI. majoris hebdomadæ de nocte . 1170.
 Immaculatæ Conceptionis Officium . V. S. Mariæ Officium .
 Immaculata non potest dici pro Inviolata in antiphona .
 Post partum 1020. V. Benedictio .
 Incensatio . V. Thurificatio .
 Incensum, an ministrandum a Diacono . 306.
 Indulgentiæ, quando impartiri, vel publicari valeant a Prælati inferioribus . 367.
 Indulgentia, an transferatur, quando transfertur Officium . 510. 576. 1124.
 Indulgentia perpetua per i mortis, an liceat apponi intuitu altaris privilegiati . 467.
 Indulta Sedis Apostolicæ super beatificationibus . 319.
 Indultum erigendi Oratorium privatum . 418.
 Initium Scripturæ, si aliquod festum cadat die Dominico, nec possit legi per hebdomadam . 964. 991. 998.
 Inquisitiones pro beatificatione, & canonizatione Sanctorum . 501.
 Introitus *Gaudemus*, an dicendus tempore paschali 1161.
 In-

M

Inventionis S. Crucis festum cadens in Dominicam in qua celebratur festum Dedicacionis Ecclesie . 1022.
 Invitatorium: *Hodie si vocem Domini audieritis*, quomodo recitandum . 562.
 Invitatorium Officii defunctorum quando dicendum . 1068.
 S. Joachim festum . V. Festum .
 S. Joseph festum occurrens cum Ss. Apostolis an præferendum . 185. *seq.* 1150. 1237.
 S. Joannis Chryostomi lectiones primi nocturni, quando variandæ . V. Lectiones .
 S. Joannis a Cruce Officium . V. Officium .
 S. Joannis de Matha lectiones variandæ in primo nocturno . V. Lectiones .
 S. Joannis Nepomuceni homilia tertii Nocturni . 980.
 S. Joseph nomen additum in Litanis . 1153.
 An præponendum Apostolis . 522. 1150. *seqq.*
 Ritus celebrandi ejus Officium in Hispania . V. Officium .
 Ejus commemoratio in Officio Beatæ Mariæ . V. Commemoratio .
 Jus parochiale in genere . 60. 772. *seqq.*

K

K Alendarium . V. Calendarium .

L

L Ampas ante altare Ss. Sacramenti . 726.
 Ante Reliquias expositas . 747.
 Lanceæ festum . V. Festum .
 Lectio de simplici continens vitam duorum Sanctorum, ubi de uno tantum fit Officium . 500.
 Lectio de simplici infra octavam Corporis Christi . 472. 487. 654.
 Lectio ultima Episcopo celebrante ad eundem spectat . 176.
 Lectiones duæ penultimæ quando cantandæ a Canonicis ultimis . 158.
 Primi & secundi nocturni quando a Canonicis, & quo ritu . 176.
 Lectiones initii Beati Jacobi Apostoli in festo Ss. Philippi, & Jacobi legendæ . 996.
 Lectiones de Scriptura, quando omittendæ . 964. 1001.
 Lectiones Martyrii Ss. Machabæorum numquam omittendæ . 1000.
 Lectiones Prophetarum mense Novembris, an dicendæ plures una die . 695.
 Quando possit omitti . 696.
 Lectiones duæ, quando disjungi non possint, quid agendum . 500.
 Lectiones primi nocturni in festo S. Theresiæ . 1118.
 In die octava Dedicacionis Ecclesie . 987. 1119.
 In festo duplici majori, quales . 347.
 In Officio de præcepto . 655.
 Lectiones primi nocturni Dominicæ quartæ Quadragesimæ . 964.
 Lectiones primi nocturni quando variandæ in festis Ss. Joannis Chryostomi, & Joannis de Matha . 1002.
 Lectiones tertii Nocturni in festo S. Raphaelis Archangeli . 1005.
 Legata cum onere celebrandi Officium sub altiori ritu an adimplenda . 295. 1182.
 Legatum recitationis alicujus Orationis a Sacerdote post Missam, quo ritu adimplendum . 477.
 Legatum in Avenionensi civitate circa *V. Pange lingua gloriosæ* . 926.
 Liber sustinendus a prima Dignitate Episcopo solemniter cantante . 340.
 Ad Libitum Officium . V. Officium .
 Litanie majores in die Paschæ, an transferendæ ad aliam diem . 810.
 Litanie quæ permittantur . 246.
 Litanis nulli Sancti addendi . 246. 829.
 An in Consecratione Ecclesie . *ibidem* .
 Additio S. Joseph . V. S. Josephi .
 S. Ludovici Officium in Gallis . V. Officium .

M Agister Cæremoniarum quomodo eligendus . 148. *seqq.* 959. *seqq.*
 Ejus vestis, & baculus . 160. 1171.
 Debet vocare Vicarium . 47.
 Ejus locus in processionibus . 8. 159. *seqq.*
 Ejus locus intra, vel extra suum exercitium . 160.
 Magister Capellæ quoad locum in processionibus . 8. 839.
 Magistratus, sede vacante Episcopi, quoad locum . 148.
 Magistratus præsentate Episcopo . 954.
 Magistratus circa horam pro inchoandis Officiis erga Canonicos . 1074.
 Manipulus an deponendus in adoratione Crucis feria VI. in Parasceve . 1004.
 Mansionarii Collegiatae in processione funerum . 824.
 Manus super oblata . 437.
 In efformanda Cruce . 426.
 Manutergium, an supra Calicem . 764.
 Mappa pro altari . 133.
 S. Marci Evangelistæ festum quoad Missam, & Officium . V. Festum .
 Ss. Marci, & Marcelliani Mart. dupl. ratione insignis reliquie eorum alterius . 891.
 S. Margaritæ Scotorum Reginæ, in Officio ultima verba lectiois expungenda . 985.
 S. Maria succurre miseris pro suffragio Beatæ Mariæ in Ecclesiis sub quocumque titulo dicatis . 29. 683. *seqq.*
 S. Mariæ Egyptiacæ Officium . V. Officium .
 S. Mariæ Virginis festa .
 S. Mariæ Angelorum in Ecclesiis titularibus quando celebranda . 623. 844. 1235.
 Annuntiationis, incidens intra hebdomadam majorem . 336. 1234.
 In feriam V. Cœnæ Domini . 356. 642. 890.
 In feriam VI. & Sabbatum Sanctum . 194. *seqq.* 620. 642. 1234.
 In die S. Joseph . 548.
 Purificationis . 1214. 1234.
 Occurrens in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, & Quinquagesimæ . 521. 815.
 Conceptionis . 652.
 Præsentationis . 653.
 Visitationis, occurrens in die octava Dedicacionis Ecclesie . 893.
 Desponsationis . 978. 1044. 1213.
 Expectationis partus . 822. 962. 1044. 1050.
 De Mercede . 555.
 De Monte Carmelo . 974. 1028.
 Rosarii . 555.
 Dolorum . 476. 488. 556.
 Patrocinii . 1044. 1082. 1139.
 Translationis almæ Domus . 144.
 Ss. Nominis . 1029.
 In diocessibus Imperatori subjectis quo ritu celebranda . 1048.
 S. Mariæ in Sabbato . V. Officium parvum Beatæ Mariæ .
 S. Mariæ Commemorationes . V. Commemoratio .
 S. Mariæ Magdalene de Pazzi Officium . V. Officium .
 S. Martinæ . V. Hymnus .
 Martyrologium, Festa translata quomodo annuntianda . 994. *seqq.* 113.
 Martyrum cum Confessore concurrentia . 872.
 Matutinum in nocte recitandum, an albascente die possit recitari . 73.
 Matutinum defunctorum . V. Defunctorum Matutinum .
Meruit beatas scandere sedes, quando non immutanda hæc verba . 542. 752. 1111. *seqq.*
Miseratur, & Confiteor in choro quomodo recitanda 64.
 Missa in altari, ubi est expositum Ss. Sacramentum, an licita . 481. 489. 1223.
 Ubi tantummodo servatur . 1255.
 Missa, cum sit processio cum Ss. Sacramento, qualis . 326.
 Missa ad postulandam gratiam bene moriendi . 830.
 Missa in die Corporis Christi qua hora cantanda . 420.
 Infra octavam Corporis Christi quo ritu . 473. V. Missa solemnibus .
 Missa in collatione Ordinum qualis . 1073. 1166. 11

In Sabbato Sancto. 1164.
 Missa in Palatio episcopali, absente Episcopo. 414.
 Missa contra Turcas. 615.
 Missa qualis celebranda in Ecclesiis, ubi sit Officium semiduplex, a quibus celebratur festum duplex. 728. 1229. *seqq.*
 Missa an celebranda in altari majori inter divina Officia. 177.
 Missa occurrens, an satisfaciat pro adimplenda alterius voluntate. 1107.
 Missa de Dominica Pentecostes an possit repeti. 299.
 Missa privata in nocte Nativitatis Domini an licita. 287. 287.
 Missa Rogationum. 507. 643. 701. 973.
 An possit Episcopus in Ecclesiis Regularium eam decantare. 15.
 Missa de Passione Domini quando toleratur. 413.
 Missa S. Crucis. 471.
 Missa Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo. 1028. 1231. Rosarii. 555.
 Immaculatæ Conceptionis. 473. 502.
 Purificationis. 267. 532. 808. 1032. 1234.
 Dolorum. 476. 482. 1269. V. Missa votiva.
 Missa Beatorum. V. Beati nondum canonizati.
 Missa Feriæ. 644. 704. 1741.
 Qua ora dicenda. 740. 1142.
 An ultra Missam festi sit cantanda. 122. 197. 270.
 Ad quos spectet hujus Missæ decantatio. 128.
 In Cathedralibus quo ritu cantanda. 204.
 Pro quibus applicanda. 121.
 Missa vigiliarum qua hora cantanda. 740. 1142.
 Missa Patroni minus principalis, an siæ Credo. V. Symbolum.
 Missa solemnior coram Sacramento. 1290.
 Pro expositione quadraginta horarum. 1010.
 Missa solemnior alicujus Sancti, an celebranda in Dominica infra ejus octavam. 409.
 Missa solemnior de Titulari die impedita quando cantanda. 805.
 Missa solemnior de S. Joseph infra hebdomadam majorem. 432.
 Missa solemnior pro quibus applicanda. 121.
 Missa solemnior pro defunctis. V. Defunctorum Missa solemnior, & privata.
 Missa votiva Beatæ Mariæ in sabbato in ejus Ecclesia. 592.
 Missa votiva solemnior tempore Adv. 1238.
 Missa votiva solemnior B. M. in novendialibus ante Nativitatem Domini. 348.
 Missa votiva B. M. V. per annum quæ dicenda. 1282.
 Missa votiva B. M. quando permessa. 264. 316. 343. 424. 430. 564. 592. 1013. 1136. 1259.
 Missa votiva de B. M. V. in octava ejusdem 1259.
 Missa votiva de Titulari Ecclesiæ. 345.
 Missæ votivæ de aliquo Sancto in Sabbato. 590. *seqq.*
 Missa votiva de Ss. Sacramento 461. 586. *seqq.*
 Missa votiva in Adventu, Quadragesima, quatuor Temporibus, Vigilia, & Feria 11. Rogationum quoad Orationes, & Evangelium Feriæ. 1016.
 Missa votiva in Dominica Palmarum. 298. 336.
 Missa votiva pro re gravi. 466. 562. 836. 850. 1261.
 Missa votiva, quando suffragari possit pro Conventuali. 193.
 Missa votiva infra octavam habentem Præfationem, & Communicantes proprias. 559. 564.
 Missa votiva Sanctorum quo ritu dicenda. 1284.
 Missa votiva in cantu fundata. 1285. *seqq.*
 Missæ cantandæ duæ quando. 697. 712. 868.
 Missæ duæ ejusdem Sancti, an cantandæ eodem die. 317.
 Missæ certæ Regularibus concessæ, an possint alii eas celebrare. 728. 1230. 1248.
 Missæ coherentes Officio semel in mense vel hebdomada concessæ. 537. 1273.
 Missæ duæ cantandæ in Cathedralibus, & Collegiatis, quo ritu. 288.
 Missæ extra tempus paschale pro Ss. Martyribus Stanislao, Petro, Nereo, & Achilleo. 463.
 Missæ tres in Nativitate Domini. 285. 287.

Missæ quarum celebratio spectat ad secundam Dignitatem de Capitulo. 855.
 Missæ coram Sacramento an celebrandæ. 1255. 1290.
 Missæ privatæ canonicorum sine ope alterius ministri. 972.
 Missæ privatæ infra octavam Epiphaniæ. 410.
 Missæ privatæ pro defunctis. V. Defunctorum Missæ.
 Missalis, & Breviarii Romani usus. 86.
 Missalis Romani usus semel receptus, an confirmandus. 85.
 De ejus usu in Ecclesiis Monialium. 759. 894.
 Mitra. 56.
 Pretiosa quibus concedatur. 363. 406.
 Mitra, Baculus, & Pontificalia quando Abbatibus concessa. V. Pontificalia.
 Mitra Episcopi titularis in choro. 921.
 Mitra Episcopo a quo imponenda. 801.
 Mitra Canonicorum. 1079.
 Mitra Dignitatum & Canonicatum Urbinatensi Ecclesiæ ubi & quando utenda ab iisdem. 1269. *seq.*
 Modicæ Ecclesiæ Ss. Georgii, & Petri; Controversiæ. 273. *seq.*
 Monachi Cassinenses an cogendi ad interessendum processibus. 2.
 Moniales ad quæ Officia teneantur recitanda. 571. 759.
 Non subjectæ Ordinariis locorum, quoad Officia particularia diocesis. *ibidem.*
 An veniant sub nomine Regularium. 757.
 An possint recitare Officia Patroni, & Dedicationis. 419. 1174.
 Cathedralis cum octava. 899.
 Moniales quomodo accedere debeant ad Ecclesiam in die earum consecrationis. 716.
 Moniales S. Claræ in Januensi habent Breviarium Patrum Conventualium. 1182.
 S. Monicæ Officium. V. Officium.
 Mozzetta Episcopi coram Cardinalibus. 182.
 Mulieres quoad ingressum per claustra Regularium. 225. 248.

N

S Narcisi Officium. V. Officium.
 Natalitii dies Sanctorum qui sint. 544.
 Nativitatis S. Joannis Baptistæ an præferenda Dedicationi Ecclesiæ. 610.
 Cadens in diem Corporis Christi. *ibidem.*
 Ss. Nazarii, & Celsi Officium.
 Nomen fundatoris addi non potest in Litanis, & Confiteor, ob solam communicationem privilegiorum. 829.
 Ss. Nominis Jesu Officium. V. Officium.
 Ss. Nominis Mariæ festum. V. S. Mariæ festum.
 Non intres in iudicium &c. nihil addendum, aut immutandum. 677.
 Notarius debet vocare ordinandos singulatim. 67.
 Novendales dies ante Nativitatem Domini. 348.

O

Oblationes in adoratione Crucis Feria vi. in Parasceve. 27.
 Occurrentia plurimorum Officiorum eundem ritum habentium. 541.
 Occurrentia Dedicationis cum Patrono, vel cum prima classe. 919.
 Occurrentia duplicis secundæ classis cum festo Ss. Nominis Jesu. 902.
 Octava Nativitatis Domini. 836.
 Epiphaniæ. 530.
 Corporis Christi. 515. 530. 824.
 Octava S. Benedicti apud Benedictinos. 1019.
 S. Scholasticæ. 1018.
 Octava Dedicationis dies impedita per festum altioris ritus, si in eo occurrat Dominica, vel semiduplex in primis aut secundis Vesperis. 988.
 Occurrens in octava S. Joannis Baptistæ. 610.
 Occurrens cum festo S. Caroli. 661.
 Octava S. Elisabeth Reginæ in die Beatæ Delphinæ, occurrens pro Franciscanis. 530.

Octava festorum B. M. occurrens cum duplici minori, vel majori. 523. 632.
 Octava S. Joannis Baptistæ concurrens cum festo dedicationis Ecclesiæ, vel de Patronis, aut cum eorum octavis. 610.
 Octava omnium Sanctorum dignior Dedicatione Ecclesiæ. 660.
 Octava an transferatur. 1071. 1092. 1123.
 Octava Patroni principalis occurrens cum octava Beatæ Mariæ. 730.
 Octava Defunctorum an permessa. 467.
 Octava dies occurrens cum Dominica primæ, vel secundæ classis. 188.
 Octava dies cedit tantum festis primæ, & secundæ classis. 653. 661.
 Octava dies, quæ festa excludat. 529. 730.
 Octava dies Sancti proprii cadens in festo Conceptionis, vel Præsentationis Beatæ Mariæ. 523. 632. 652.
 Octava dies incidens in Dominicam infra octavam Nativitatis Beatæ Mariæ. 596. 731.
 In die Exaltationis S. Crucis. 603.
 Octava non elevat ritum. 1239.
 Octavæ duæ simul occurrentes. 730.
 Octavarium Romanum. 187.
 Octavas celebrandi in Quadragesima privilegium. 98. 535. *seqq.*
 Quando prohibitum. 1018. *seq.*
 Officii assignatio, an possit fieri inconsulta S. Congregatione. 1090. 1109. 1215.
 Officia, quæ perpetuo sunt impedita. 893. 1091. 1163.
 Officia assignata. 879. 893. 903. 961. 1007. 1017. 1083. 1088. 1092. 1097. 1123. 1128. 1196.
 V. etiam Festum translatum.
 Officia Beatæ Mariæ. V. S. Mariæ Virginis Officia.
 Officia concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus affixa certis diebus, quando transferri possint. 989. 1090. 1152. 1237.
 Officia semel in hebdomada concessa, vel in mense, an celebranda in adventu, Quadragesima, & quatuor Temporibus, Feria Rogationum, &c. 525. 823. *seq.* 827. *seq.* 1025.
 De eorum intermissione cum Officio ad libitum. 547. 1084.
 An celebranda in Sabbato. 672. 720.
 An sint præferenda translatis. 456. 718. 1084.
 An infra octavas. 803. 1054.
 Officia particularia majoris ritus. Festis minoris ritus etiam universalibus an præferenda. 514. 524. 541. 614. 802. 821. 982. 1117.
 Officia, ad quæ regulares tenentur. 547. *seq.* 550. *seq.* Moniales. 571.
 Officia de Ss. Martyribus Gorcomiensibus. 1214.
 Officia Sanctorum, quæ de mense Decembris supersunt, an fieri possint anno sequenti. 518. 963. 1125. 1163. 1194.
 Quid dicendum de S. Silvestro. 1194.
 Officia semiduplex occurrentia in Dominica infra octavam. 965.
 In die octavæ, vel infra octavam præter Dominicam. 509.
 Officia Sanctorum ad libitum occurrentia in Dominicis, & octavis, aliisque diebus impeditis. 532.
 Quando omittenda. 492. 546. 557. *seqq.* 568. 1109.
 An celebranda sub ritu simplici. 538. 582. 633.
 An assignanda infra octavas. 537. 823.
 An perpetuo impeditis erit alia dies assignanda. 1109. 1215.
 Officia Sanctorum ad libitum occurrentia in Officiis Dominicæ anticipanda. 823.
 Officia Sanctorum a Typographis quomodo imprimenda. 621.
 Officia diocesis Venetiarum in diocesi Brixienti, quæ sita est extra Statum Venetiarum, an recitanda. 437.
 Officia translata. V. Festum translatum.
 Officii recitatio, quoad Tertiarios S. Francisci sæculares adscriptos alicui Ecclesiæ. 662.
 In Officiis de Sanctis locorum, & de Beatis nondum canonizatis nihil propria auctoritate statuendum. 266.

In Officiis Sanctorum nihil addendum, vel minuendum. 624.
 Officium duplex Romanum, vel semiduplex occurrens cum Officio proprio alicujus diocesis ejusdem ritus, si habeat octavam. 646.
 Officium Feriæ quartæ Cinerum. 535. 538.
 Officium Feriæ, quando superest aliqua Dominica post Epiphaniam, vel Pentecosten. 656.
 Officium particulare occurrens die 25. Februarii anno Bixentili, & 21. Januar. 519.
 De pluribus Ss. Virginibus, & Martyribus eo die quocadit. 520.
 Simplex ejusdem qualitatis, commemoratio simplicis qualis. V. Commemoratio.
 Officium plurimorum Sanctorum, quorum unus sit semiduplex, alter simplex. 649.
 Officium de festo an faciendum in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum. 607.
 Officium proprium Ordinis, vel Diocesis. 519.
 Officium Commemorationis S. Augustini. 516. *seq.*
 Officium de Dominica anticipanda. 656. 823.
 Officium pro Sanctis non canonizatis. 217. 227.
 Non descriptis in Martyrologio Romano. 630.
 Officium ratione Ecclesiæ Parochialis, vel Regularis, vel Abbatæ, vel Reliquiæ insignis, vel Corporis. 214.
 Officium de Patrono sub quo ritu 877.
 Officium Beatorum, V. Beati.
 Officium super cadaveribus in Ecclesiis Regularium ad quos spectet. 280.
 Officium de Sindone in Dominio Sardinia quo ritu celebrandum. 1093.
 Officium S. Thomæ Cantuariensis occurrens die 29. Dec. in Dominica. 526.
 Officium S. Silvestri impeditum, an transferendum in annum sequentem. 1194.
 Officium Patroni Regni. 550.
 In diocesi. 540. 1110.
 Officium Patroni Ecclesiæ. 550. 1122.
 Officium Dedicationis Ecclesiæ. V. Dedicationis Ecclesiæ.
 Officium Ss. Redemptoris Venetiis pro Ecclesia S. Mariæ Jubenicorum. 915.
 Officium Ss. Corporis Christi cum Officio S. Joannis Baptistæ. V. Festum.
 Officium Corporis Christi qualibet feria v. ex concessione. 448. 456.
 V. Officium Ss. Sacramenti.
 S. Emiliani pro Ordine S. Benedicti. 1023.
 Angelorum Custodum. 479.
 Occurrens cum duplici minori. 523. 713. 843. 931.
 Angelorum, & Archangelorum in concursu alterius duplicis. 520. 931.
 Officium S. Raphaelis Archangeli. V. Antiphonæ, Homiliæ.
 In Officio Ss. Gabrielis, & Raphaelis Archangelorum, qualis octava benedictio. 638.
 Officium Reliquiarum in Ecclesia Hispanensi. 1219. 1220.
 Officium ratione Reliquiæ insignis. 162. 165. 215. 584. 630. 640. 1134. 1240.
 Sacrum Reliquiarum totius Ordinis Benedictini, quando Vigilia omnium Sanctorum venit in Dominica. 983. 1027.
 Gratiarum actionis pro victoria de Tursis obtenta in Polonia. 1221.
 S. Canuti pro ordine S. Benedicti. 898.
 S. Servatii pro Capuccinis Conventus Leodiensis. 831.
 S. Claræ apud Franciscanos. 843.
 Defunctorum. V. Defunctorum.
 S. Eulaliæ cum octava in Quadragesima. 98.
 Ss. Ursulæ, & Soc. 1240.
 Ss. Fabiani, & Sebastiani, ubi solus S. Sebastianus est titularis, vel patronus. 717. 927.
 S. Januarii pro Regno Neapolit. 449. 1071.
 S. Joseph Officium translatum. 960. 1237.
 Quo ritu celebrandum in Hispania. *ibid.*
 S. Ludovici in Galliis quo ritu. 655.
 Occurrens cum festo S. Bartholomæi. 857.
 Officium Ss. Sacramenti singulis feriis v. pro Germania. 1025.

- Concessum pro Religione Servorum an cedat translato. *Paramenta a quibus benedicenda.* 373.
456.
V. Officium Corporis Christi.
S. Marci Evangelistæ V. Officium translatum.
S. Mariæ Virginis. V. S. Mariæ Officium.
Officium parvum S. Mariæ, quando concedatur, & quando denegetur. 196. 1113. 1207.
Officium Sanctorum non descriptorum in Martyrologio Romano. V. Sanctorum non descriptorum in Martyrologio.
Officium translatum Stigmatum S. Francisci. 1112.
S. Mariæ Egyptiæ in Civitate Neapolis. 545.
S. Mariæ Magd. de Pazzis. 1047.
S. Monica. 761.
S. Narcisi quo Ritu in Regno Hispaniæ. 674.
SS. Nominis Jesu. 901. 914. 1011. *seqq.*
Quid de Fratibus Minoribus Sancti Francisci. 914. *ibid.*
Quid de Sequentia. V. Sequentia.
Quo die transferendum, cum incidit in Dominica Septuagesimæ. 979. 1213.
S. Joseph. 882.
S. Rocchi Officium, & Missa in Ecclesiis eidem dicatis. 241.
S. Vincentii Ferrerii in festo translato Annuntiationis. 816.
Oleum in aqua benedictum quando infundendum. 1308.
Onus adeundi ad Ecclesiam Matricem in Sabbato Sancto. 1307. *seqq.*
Onus. V. Legatum.
Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix quando dicenda. 814.
Oratio in festo Ss. Fabiani, & Sebastiani numquam varianda. 25.
Oratio *A cunctis* quando dicenda. 858. 875.
Oratio S. Francisci de Paula quo ritu recitanda. 191. 1020.
Oratio quando non concludenda *ejusdem Spiritus Sancti Deus.* 1036.
Oratio in die Dedicationis Ecclesiæ, quando varianda. 838.
Oratio tertia ad libitum, an omittenda in dicta oratione pro publica necessitate. 858. 869.
Ubi desumenda hæc tertia Orat. 869. 1108.
Oratio tertia qualis in Missis votivis. 820.
Oratio tertia, an dicenda a Dominica Passionis usque ad feriam v. in Cœna Domini. 393. 644. 859.
Infra octavam Paschatis, & Pentecostes. 1041.
Oratio quarta in feria II. Quadragesimæ. 858.
Orationes in Missis votivis privatis. 820. 1016.
In solemnibus. 348. 1013.
V. Collecta.
V. Commemorationes.
Orationes publicæ pro novi Episcopi electione. 913.
Orationes infra octavas Conceptionis B. M. in Missa Feriæ. 1014.
Orationes quomodo concludendæ. 1036.
Oratoria Confraternitatum quoad Missam. 324. 354. 775. 784.
Quoad alias functiones, & jura parochialia. 766. *seqq.*
Oratoria privata, & privilegiata, quoad Missam. *ibid.* 418. 620.
Oratorium publicum. 415.
Ordinandi an faciant omnes actiones, quas Episcopus facit in Missa. 1246.
Quo loco Missam cum Episcopo legere debeant. 1244.
An teneant eam legere genuflexi. 1245.
Oratorium rurale. 234.
Ordinationes sacræ quoad assentiam Episcopo. 67. 129.
Ordinis Hierosolymitani pro clero, Decreta quædam Sac. Cong. 927. *seqq.*
Organa, an pulsanda, quando utuntur Dalmaticis. 1216.
Dum cantatur Symbolum. 665.
Ostenorium benedicendum. 313.

P

- Paganorum nomen an immutandum in collecta. 615.
Palla an cooperiendi serico. 745.
Pallium Archiepiscopale. 208.
Pallium, & pileum, an permittantur in choro. 205.

- Paramenta a quibus benedicenda. 373.
Palmatoria. V. Bugia.
Parasceve. V. Feria vi. in Parasceve.
Parati quando incedere debeant nudis capitibus. 849.
Parochiales functiones quando committi possint Cappellani Confraternitatis. 457.
Parochialia jura, quæ non sint. 234. 772. *seqq.*
Quoad processiones. 211.
Parochia ruralis quoad anniversaria. 736. *seqq.*
Parochialis Ecclesia. V. Dedicatio.
Parochi in processibus, & funeralibus. 8. 105.
Parochi Regulares in funeribus. 262. 280. 825. 1120.
Parochus duarum Ecclesiarum unitarum quoad Officia Titularium. 689.
Parochi jurisdictione circa Defunctorum cadavera. 1120.
Particula Hostiæ in Missa quo loco præcedenda. 438.
Passio Domini a quibus cantanda. 130.
Quo in latere legenda. 433.
Episcopus an assistat capite tecto. 848.
Patent oculum. 566.
Patent suppositio in Communione generali. 416.
Patriæ, & cognomina Sanctorum. Vid. Cognomina, & Patriæ Sanctorum.
Patrini in Sacramento Confirmationis, an possint ponere manum super humerum, vel pedem. 1249.
Patroni civitatis electio quomodo faciendâ. 243.
An fieri possit cum permissione, & voto colendi festum tamquam de præcepto, si non colatur tali ritu ad Ecclesia universali. *ibidem.*
Patroni si plures, de principali tantum faciendâ commemoratio in suffragiis. V. Suffragia.
Patroni Regni Officium. V. Officium Patroni Regni.
Patronus Ecclesiæ. 877.
Patronus loci, an habeat diem festum. 243. 684.
Patronus principalis loci, quoad præcedentiam. 622.
Quid intelligi debeat sub nomine Patroni. 595.
Patronus Parochiæ, an veniat sub nomine Patroni loci. 817.
Pax cum osculo in choro, quomodo porrigenda. 5.
Cum instrumento Laicis. *ibid.* 1145.
A Diacono, & Subdiacono, quomodo accipiendâ ab Episcopo celebrante. 84.
Ss. Philippi, & Jacobi festum quod venit in Dominica pro Benedictinis. 1026.
Occurrens cum Patrocinio S. Joseph. 1087. 1150.
Pileoli usus, an adhibendus a Parocho deferente Eucharistiam infirmis. 261. 656. 663.
Ab Episcopo. 38.
Ab Abbate in Missa. 363.
Pileus, & Pallium, ad deferendum in choro. V. Pallium.
Pileus in processibus funeralibus. 809.
S. Pirminii Episcopi Melden. festum occurrens die 2. Novembris in Ecclesia Oeniponti Soc. Jesu. V. Festum.
Planeta plicata. 574.
A Ministris quando deferenda. *ibidem.*
Pluviale ad Vesperas, quando capiendum. 78.
An deferendum in Processionibus. 744.
Ejus simbriæ a quibus elevandæ. 66.
A Primicerio. 58.
A Dignitatibus. 8.
A gestantibus hastas Baldachini. 10. 1033.
Pontificalium moderatio. 356. *seqq.*
Portinarii, & Beneficiati quomodo thurificandis. 147.
Præbendarum distinctio an prælationem Ordinis inducat, & quomodo. 54. 82. 265. 352. 616. 1225.
Præcedentia Archiepiscopi. 333. *seqq.*
Canonicorum erga Regulares. 166. V. etiam Canonicus.
In choro quoad Vicarium generalem, & Canonicos. 16. V. etiam Vicarius generalis.
Præcedentia in Canonicis Episcopi. V. Episcopus Canonicus.
Præcedentia Curati ratione stolæ. 105. 335.
Præcedentia in processibus. 8. 37. 68. 76. 95. 114. 135. 139. 228. 230. 353.
Præcedentia inter Canonicos. 16.
Inter Presbyteros. 117. 181.
Præcedentia nulla si resiguetur Dignitas. 346.
Pradella Altaris. 560.

Pre-

- Preces ad implorandam pluviam, &c. an inter Missam decantandæ. 42.
Preces in Feria IV. Cinerum. 538.
Preces feriales quo tono cantandæ. 1066.
Prælatio in votivis per annum apud privilegiatos. 851.
An Missis votivis infra octavam Nativitatis Domini. 826.
In Missis votivis infra octavas. 559.
In Officio Sabbati B. M. ad Missam votivam alicujus Sancti. 591.
In Dominicis per annum. 1327.
Prælati Episcopo inferiores. 65. *seqq.* 356. *seqq.*
An possint aliqua exercere de licentia Ordinarii. 375. 408.
Præpositi forenses. 573. 597.
Præpositus Cathedralis. 966. *seqq.*
Presbyter assistens, quando thurificandus. 74.
Presbyteratus Ordinis anterioritas. 352.
Presbyterium. 337.
Præsentia in choro, quando non debetur. 942.
Primicerius an capiat pluviale in processibus. V. Pluviale.
Ejus munera circa chorum. 928. *seqq.*
Prior Ecclesiæ Collegiæ. 90. 173.
Priores Confraternitatis in processione. 151.
Privilegium locale, an possit extendi de loco ad locum. 653.
Processio SS. Sacramenti in die festo. 118. 155. 240. 527.
Extra diem festum. 641.
An possit Episcopus in aliam diem transferre. 1241.
Processio feræ v. in Cœna Domini, & vi. in Parasceve. 1130.
Processiones in genere. 8. 159. 625. 637. 1130. V. etiam Rogationes.
Processiones Ecclesiæ Cathedralis cum Sacramento. 8. 326.
Sine Sacramento. 209.
Processiones in Oratoriis Confraternitatum. 786. *seqq.*
Processiones Regularium. 2. 103.
In Feria v. & vi. majoris hebdomadæ. 139.
Quid in secularibus. *ibidem.*
Processiones cum Reliquia S. Crucis. 625. 637.
Processionum præcedentiæ. 8. 567. 612.
Processus in beatificatione, & sanctificatione. 501.
Protonotarii participantes quoad præcedentiam. 136. 170.
Titulares quoad locum. 170. 221. 353. 355. 482.
Protonotarii Canonici quas vestes induant. 119. 184.
Quomodo thurificandi. 722.
Psalmi *De profundis*, & *Lauda anima mea*, quando dicendi in Vesperis, & Laudibus. 700. 1021. 1067. 1054.
Psalmi Graduales, & Pœnitentiales, & alia onera, an implenda a Canonicis extra chorum. 196. 1113.
Pulvinar pro Abbatibus. 974.
Pulvinar sericum, an prohibitum Dignitatibus. 124. 483.
Purificatio Calicis, an faciendâ in prima, & secunda Missa Nativitatis Domini. 762.
Purificatio S. Mariæ. V. S. M. V. Festa.
Pyxis benedicenda. 313.
An velo cooperiendâ, dum defertur ad infirmos. 721.

- ReCTOR chori. 24. 43. 343.
Rectores Parochialium in processibus. 126.
Inter divina Officia. 251. 253. *seqq.*
SS. Redemptoris Officium. V. Officium.
Regulares cum Canonicis pro recitatione Officii in choro. 11. 115. 1208.
Regulares quoad Officium Dedicationis, Titularis, Cathedralis, Patroni principalis loci. 419. 540. 550. 557. *seqq.* 1110. 1122. 1181.
An debeant omittere Officium ad libitum concessum, si aliud occurrat in eorum Calendario. V. Officium ad libitum.
Ad quæ Officia teneantur. V. Officia.
An de Patrono Parochiæ in qua morantur. 833.
An sequi possint ordinem proprii Breviarii. 997.
Regulares quoad processiones. 2. 103. 107. 139. 166. 210. *seqq.* 249. 498.
Regulares S. Augustini. 295.
Quoad Missam. 3. 15. 319. *seqq.* 562. 598.
Celebrantes Missam in aliena Ecclesia. 753. *seqq.*
Quoad Officium. 943. 997. 1160.
Quoad funera. 262. 1120.
Regulares Prælati. V. Prælati Regulares, Regularium nomine an veniant etiam Moniales. 756.
Regularium superiores an veniant sub nomine Ordinarii. 48.
Religionis Ordinis Hierosolymitani. V. Hierosolymitani Religiosi.
Reliquiæ S. Spinæ quo ritu deferenda. 255. 1238.
Reliquiæ S. Crucis. V. S. Crucis.
Reliquiæ quo ritu a Celebrante incensandæ. 1168.
Reliquiæ an collocandæ super altare Ss. Sacramenti. 1106.
Reliquiæ Beatorum, V. Beati nondum canonizati.
Reliquiæ Sanctorum in Ecclesiis Regularium a quo deferendæ, & quo ritu. 107. 599.
Reliquiæ in processibus a quibus deferendæ. 323. 339.
Quoad Officium & Missam celebrandam. 640.
Reliquiarum Officium. V. Officium.
Reliquiarum clavis cui assignanda. 34.
S. Remigii Officium pro Clero Gallicano. V. Officium.
Responsorium: *Domine præveniisti.* 650.
Reverentia in fine Missæ, Papæ, Episcopo &c. 33.
S. Rocchi Officium, & Missa. V. Officium.
S. Rosa Viterbiensis octava apud Franciscanos. V. Octava.
Rogationes. 15. 701. 612. 645.
B. Rita de Cascia an eligenda in Patronum. 1080. *seqq.*
Rubricæ non sunt violandæ imperitorum causa. 1259.

S

- Abbatum quoad votivas Missas Beatæ Mariæ in ejus Ecclesia. 592.
Quoad Missas aliorum Sanctorum. 592.
Sabbatum Sanctum quoad Missas privatas. 590.
Quoad benedictiones aquæ. 672.
Cerei &c. 1306. *seqq.*
Sacerdos in commune Monialium a qua parte debeat descendere. 1037.
Sacerdotes. V. Celebrantes.
Ss. Sacramenti Officium pro Germania. V. Officium.
Pro Religione Servorum. V. Officium.
Sacrificia in die Commemorationis defunctorum, an applicanda ad libitum. 441.
Sancti, de quibus nihil in Calendario. V. Breviarium Romanum. 217.
Sanctissimum Sacramentum. 1278.
S. Scholasticæ Commemoratio. V. Commemoratio.
Ss. Sebastiani, & Fabiani, quando Officia sint separanda. 717.
Sedere quoad Celebrantem ad *Gloria*, & *Credo.* 115. 143. 200. 460.
Quando Episcopus distribuit candelas, cineres &c. 847.
Sedes prima in choro cui concedatur. 195.
Sedes Abbatis præsentis Episcopo. 157.
Sedes Canonici celebrantis coram Episcopo. 143.
Episcopo non præsentis. 115.

Sedes

SS. Quadraginta Martyrum assignata sedes fixa pro Officio. 394.

R

- Raphaelis Archangeli Officium. V. Officium.
Receptio ad habitum religiosum, & processionem. 562.
Recitari posse, vel *fieri posse*, quid valeant in Indultis, & decretis Officiorum. 572. 932. 1043. 1059.
Recitari debere importat præceptum. 1238.
Reconciliatio Ecclesiæ, & Cœmeterii ad quem spectet. 80.

Sedes Episcopi Coadjutoris . 189.
 Sedes Governoris civitatis . 337. 561.
 Sequentia Nominis Jesu a quibus dicenda . 1012.
 Sella gestatoria . 619.
 Semiduplex occurrens in duplici quomodo transferendum . 646. 666. 739. 1051. 1097.
 In aliam diem octavæ . *Ibidem*.
 Infra octavam Ascensionis . 761.
 Sepulchrum Feriæ v. in Cœna Domini . 374.
 Signum Canonicorum Cathedralis concedatur aliis . 131.
 Simplex Officium perpetuo impeditum . 1217. 1252.
 Infra octavam Corporis Christi . 772. 487.
 Simplex occurrens in Dominica in aëbis . 998.
 Spinæ Coronæ Domini an sint insignes . 255. 804.
 Quomodo deferendæ in processibus . *Ibid.* 1119.
 Stigmatum S. Francisci Officium . V. Officium .
 Stola in Confessione administranda . 224.
 In sumptione Eucharistiæ . 504.
 Quomodo aptanda super alba . 503. *seq.*
 In horis canonicis . 435.
 Stolæ præcedentia . 105. 335.
 Subdiaconi Officium , an suppleri possit per alium in minoribus . 702.
 V. Diaconi , & Subdiaconi munera .
 Substitutus Archipresbyteri . 14. 164.
 Suffraganeus . V. Episcopus suffraganeus .
 Suffragia communia in vigilia omnium Sanctorum . 875.
 Suffragia Beatæ Mariæ . 578. 662.
 Suffragia B. Mariæ in Ecclesiis eidem dicatis . 662. *seq.*
 Suffragia quo ritu dicenda , ubi plures sunt patroni . 570.
 In suffragiis communibus , an sint omittendæ commemorationes Ss. Salvatoris , aut S. Crucis in earum Ecclesiis titularibus . 807.
 Superpellicium . V. Cotta .
 Symbolum in Missa quomodo cantandum . 665.
 Quando dicendum . 584. *seq.* 590. 591. 701. 734. *seq.* 853. 1022. 1183.
 An dicendum in Missis Beatorum . 452.
 In festo S. Joannis Baptiste , ubi est titolare . 1155.
 In Missis patroni minus principalis . 1134.
 Symbolum S. Athanasii an dicendum in die Ss. Trinitatis , & per octavam . 860. *seq.* 901.

T

T Abernaculum Ss. Sacramenti . 748.
 Taxæ in beatificatione , & canonizatione Sanctorum juxta reformationem Benedicti XIV. 501. *seq.*
 Tempus a jure statutum pro collatione Ordinis . 1073.
 Tertiarii S. Francisci sæcularis quoad Officii recitationem . 11. 659.
 Carmelitarum , & alii . 1208. *seq.*
 Tertiarii de Oliveira an deferre possint mozzettam . 1201.
 S. Thomæ Cantuariensis Officium occurrens in Dominica . V. Officium .
 S. Thomæ de Villanova in Officio , quid addendum . 678.
 Thuribulorum duorum usus , quando concedatur . 77. 93. 167.
 Thurificatio in Missa solemni ; quando omittenda . 83. 315. 750.
 Thurificatio in Vesperis ; & Laudibus , quo ritu faciendâ . 97. 1226.
 Thurificatio Celebrantis absente Episcopo . 180.
 Dignitatum in choro . 722.
 Beneficiorum . 1. 9.
 Thurificatio Ss. Sacramenti dum benedicatur populus . 1057.
 Thurificatio Crucis , an faciendâ coram Sacramento . 1064.
 Thurificatio Crucis , & Oblatorum in Feria vi. majoris hebdomadæ . 676. 707.
 Titularis Ecclesiæ , si est dignior , an prævaleat Patrono civitatis . 263. 622.

Tobatea . V. Mappa .
 Translatio Festorum . V. Festum .
 Translatio duplicis . V. Officia .
 Translatio Officii in diem immediate sequentem non impeditam , quomodo intelligenda . 509. 656.
 Translatio Patroni . V. Patronus .
 Translatio perpetua Officii . V. Officia .
 Translatio Anniversarii . V. Anniversarium .
 Translatio an assignari possit dies fixa sine decreto . Vid. Festa translatis .
 Translationes festorum Apostolorum , & Evangelistarum ejusdem ritus . 464.
 Translationes Apostolorum , & Evangelistarum cum S. Joseph . 1150. *seq.*
 Ss. Trinitatis festum ubi fit cum octava . V. Symbolum S. Athanasii .
 Typographi quoad impressionem Officiorum . 631.

V

V Alletta . 929.
 Velatæ Cruces , & Imagines . 310. *seq.*
 Velum , quo Crux cooperitur . 312.
 Feria v. in Cœna Domini quoad altare majus . *Ibid.*
 Ad Verbum caro factum est an genuflectat Episcopus . V. Genuflectere .
 Vesperæ , quando dimidiandæ . 575. 577.
 Vesperæ primæ diei octavæ occurrentes in Dominica privilegiata . 1042.
 Vesperæ secundæ de die octava non privilegiata concurrentes cum primis Vesperis duplicis . 450. 523.
 Vesperæ secundæ diei octavæ B. M. V. cum duplici per annum . 523.
 Vesperæ secundæ diei octavæ Dedicationis Ecclesiæ cum duplici per annum . 447.
 Vesperæ secundæ Ss. Apostolorum Petri , & Pauli cum primis Vesperis Dedicationis Ecclesiæ . 1176.
 Vesperæ integræ de festis cum solemnitate celebrandis . 1180.
 Versus ad Primam in Expectatione Partus Beatæ Mariæ . 962.
 Viaticum deferre infirmis feria vi. in Parasceve quo ritu . 1198.
 Vicarius Apostolicus . 141. 379.
 Capitularis . 414. 465.
 Foraneus . 573. 497.
 Vicarius Collegiatus de Urbe . 33.
 Vicarius generalis Episcopi quoad præcedentiam . 16. 109. 113. 156. 185. 222. 230. 583. 608. 617. 627. 1206.
 In processibus . 230. 627.
 Præsentæ Præposito Cathedralis . 936. *seq.*
 In recitatione Officii in choro an expectandus . 49. 5
 Quoad thurificationem . 90. 136. 156. 170. 222. 296.
 V. etiam Præminentia .
 An possit benedicere Prædicatorem , aut Diaconum . 57.
 Vigilia S. Mathiæ Apostoli in feria tertia post Quinquagesimam , an jejunandum . 658.
 Vigilia Nativitatis S. Joannis Baptiste occurrens in festo Corporis Christi . 275. 335.
 Vigilia Omnium Sanctorum . 875.
 Vigilia Pentecostes . 316.
 Vigilia Epiphaniæ . 669. 851. 931.
 S. Vincentii Ferrerii Officium in festo translato Annuntiationis . V. Officium .
 Visitationis B. Mariæ Officium occurrens in die octavæ Dedicationis Ecclesiæ . V. S. Mariæ festum .
 Volaterranæ circa cadaverum Monialium . 1078.
 Volfongo loco in diocesi Brixienfis . 491.
 Votum factum ab Universitate , an obliget personas , & populum . 290.
 Votum emissum a civitate Thermitana , an valeat . 1164.
 S. Wenceslai pro regno Polonia . 1260.
 Urbinatenfes Dignitates , & Canonici . 1266. *seq.*
 S. Ursulæ Officium . V. Officium .

INDEX GENERALIS

RERUM OMNIUM PRÆCIPUARUM,

QUÆ IN TOTA ADM. R. P.

F. LUCII FERRARIS

PROMPTA BIBLIOTHECA

CONTINENTUR,

Itemque in *Nov. add.* , & *Not.* a Romm. Cenforibus in altera , & in hac postrema editione adjectis docentur , & complectuntur

Ea omnia , quæ in hoc Indice sine hisce verbis in Nov. add. , vel in Not. , vel in Not. novis. invenies adnotata , ad Auctorem pertinent .

A Bamita quæ sit ? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 15.*

A B B A S.

Abbatis nomen quid significet , ac in quotuplici differentia extent Abbates ; Vide verb. *Abbas a num. 1. ad 12.*

Tres sunt species Abbatum , quarum singularum qualitates vide in *Nov. add. num. 1. & seqq.*

Abbatem semel benedicti cum usu Birreti , si transferantur ad aliam Abbatiam cum usu Mitræ , non indigent alia benedictione ; *Ibid. num. 13. & verb. Resolutiones Sacr. Congreg. in hoc Volumine .*

Ista benedictio non est de essentia , nec simpliciter necessaria , ad hoc , ut Abbates ea , quæ sunt Ordinis , & sui Officii , exercere possint ; est nunc attendendum decretum Alex. VII. & Constitutio Benedicti XIII. *Ibid. a num. 14. ad 19.* Attamen nisi ter humiliter benedictionem postulaverint , vel apostolico fulciantur privilegio , præfata munia exercere nequeunt . Vide *notam noviss. ad num. 18.*

Num dari possint Abbates exempti nativa exemptione ; Vide *Nov. add. num. 2.*

Abbatibus sæcularis , & ab Ordinario exemptæ , ac Secundi Apostolicæ immediate subjactæ , usum Mitræ habentes , dum in sua Abbatiali Ecclesia Divinis solemniter interfunt , possunt , absente Episcopo , suos Canonicos assumere ad sibi assistendum , & eandem in eos Jurisdictionem exercere , quam Episcopus exercet in suos ; *Ibid. num. 20.*

Quarum facultates competant , & quæ sit potestas Abbatibus tertie speciei ; Vide *Nov. add. numer. 17. & seqq.*

Abbatibus , & alii quicumque , quantumvis exempti , intra fines alicujus Diocesis existentes , etiam si nullius Diocesis , vel exempti esse dicantur , non possunt sibi non subditis , Tonsuram , & Minores Ordines conferre ; *Ibid. num. 21. 22. 23.*

Quando autem possint suis non subditis , tonsuram , minoresque ordines conferre , & quando irrita sit talis collatio facta sibi non subditis . Vide *notas noviss. ad num. 21. & ad num. 23.*

Abbatibus licet in Parochos , & Parochianos jurisdictionem habeant quasi Episcopalem privative ad Episcopum , nequeunt suis subditis Sæcularibus Litteras Dimissorias ad Ordines suscipiendos concedere ; *Ibid. num. 24. & verb. Ordo artic. 3. n. 49. & 50. ac ibid. num. 51.* constat nec ipsis Abbatibus ab Ordinariis dimissorias posse dirigi .

Imo neque Episcopus , cui commendatum est monasterium exemptum , potest sibi Sæculares subditos ratione dicti Monasterii ordinare , nec tamquam Abbas , nec alius Prælati loci potest subditis Sæcularibus nullius Diocesis concedere Litteras Dimissorias , sed Episcopus vicinior ; *Ibid. num. 26. & verb. Ordo loc. cit.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Abbatibus , & alii Prælati habentes Jura quasi Episcopalia , si non habeant Jus congregandi Synodum , & in ea Examinatores eligendi non possunt indicere Concursum pro Parochialibus Ecclesiis vacantibus , bene vero , si tali jure fruuntur ; *Ibid. num. 27. 28. ac verb. Concursum art. 1. num. 7. 8.*

An Abbates , & alii Prælati Jura Episcopalia habentes gaudeant facultate dispensandi , & absolvendi concessa Episcopis a Tridentino ? Vide verb. *Irregularitas , quoad ejus dissolutionem , & dispensationem art. 3. num. 13. & seq.*

Abbatibus , & alii Prælati Jurisdictionem quasi Episcopalem habentes , quoad usum Pontificalium , & quoad Benedictiones , Indulgentias , & alia tenentur servare formam præscriptam in Decreto generali Sacr. Congr. Rit. ab Alexandro VII. approbato , & assertur cum suis declarationibus ; *Ibid. n. 30. 31.* Abbas exemptus non potest ab Episcopo excommunicari ex ejus ordinaria auctoritate , & Abbati Regulari non habenti Jurisdictionem quasi Episcopalem , nec Territorium separatam concedi non solet Indultum consecrandi Ecclesias noviter ædificatas ; *Ibid. num. 32. 33.*

Dantur Abbates tertie speciei per fictionem , quibus non est Territorium cum Clero & Populo ; Vid. in verb. *Abbas in Nov. add. num. 25.*

In Abbate exempto pro amissione exemptionis centenariam concurrere opus est ; *Ibid. in Nov. add. num. 27.*

Abbas , & Abbatia S. Eliæ Terræ Carbonis non est Nullius , nec habet Territorium separatam , & Jurisdictionem quasi Episcopalem ; *Ibid. num. 34.*

Abbatibus etiam benedictis præcedunt Canonici capitulariter , & processionaliter procedentes ; Vide verb. *Canonicus art. 7. num. 19.*

Abbatibus non conceditur benedicere per vias ; Imo Abbates neque possunt per Ecclesiam incidentes benedicere populis , quamvis pleno jure subditis ; Vide verb. *Benedictio art. 2. num. 9. 10.*

Abbatibus abusive vocantur simplices Clerici ; Et in Urbe lepide distinguuntur in duas species , quæ explicantur ; Vide verb. *Vestis num. 21.*

Abbatibus & alii exempti , quibus usus Pontificalium est a Sede Apostolica concessus , in Provincialibus Conciliis & Episcopalis Synodis quibusdam mitris uti possunt ; *Ibid. in add. Auct. num. 35.*

Itemque Abbates & Prælati non exempti , sed qui usum Pontificalium habent ; *Ibid. in add. Auct. num. 36.*

Varia stabilita circa præcedentiam Abbatum inter Monachos Ruthenos Ord. S. Basilii , & Proto Archimandritas ; *Ibid. in add. Auct. num. 37.*

Abbatibus habentes jus Mitræ & Baculi , etiam si Titulares & Com-

Commendatarii sint five Sæculares five Regulares, præcedunt in Synodo Canonicis etiam Cathedralis capitulariter non interuentibus; *Ibidem in add. Auct. num. 38.*

Inter Abbates vero præcedit, qui dignitatem prior sit affectus; *Ibid. in add. Auct. num. eod.*

Abbates, qui habent Jurisdictionem quasi Episcopalem, habent suffragium in Concilio Provinciali, ac subscribunt, & jus quoque habent interveniendi Conciliis Generalibus; *Ibid. in add. Auct. num. 39.*

Nullum Episcopi exercere possunt jurisdictionis actum in Parochos & Parochianos, in quos Abbates & alii Superiores Regulares Jurisdictionem spirituales & temporales habeant, nisi tamen Episcopi alia de causa ac titulo sint in quasi possessione majoris juris; *Ibid. in add. Auct. num. 40.*

Componitur ac terminatur controversia jurisdictionis, quæ erat inter Abbatem Commendatarium Cryptæ Ferratæ, & Episcopum Tusulanum; *Ibid. in add. Auct. num. 41.*

Restringitur jurisdictio Abbatis Farfensis, & quomodo; *Ibid. in add. Auct. num. 42.*

Quomodo, quando, & quales Abbates teneantur visitare Limina SS. Apostolorum; *Ibid. in add. Auct. num. 43.*

Quomodo, & coram quibus jurare Abbates hujusmodi debent, se Apostolorum Limina visitasse; *Ibid. in add. Auct. n. 44.*

Abbatii Generali Monachorum S. Hieronymi, Benedictus XIV. Indultum concessit interveniendi Capellis Pontificiis. *Ibid. in supplem. Auct. num. 45.*

Abbatia Fuldensis erecta est in Episcopatum ab eodem Pontifice *Ibidem num. 46.*

Abbates alii tertie Speciei, eorumque origo. *Vid. Addit. alt. ad calcem primi voluminis. num. 1. & seq.*

ABBATISSA.

Nulla Monialis potest eligi in Abbatissam, seu Priorissam, quæ non habeat annos quadraginta completos ætatis, & annos octo saltem Professionis Regularis; *Vid. verb. Abbatissa num. 1. & 2.*

Varia tamen fuit Ecclesiæ disciplina circa ætatem, quæ in Abbatissa concurrere debet; *Vide Ibid. in nov. add. num. 1.*

Si non reperiretur in Monasterio Monialis quadragenaria, quænam eligi posset; *Ibid. num. 3. ad 5.*

Si in Monasterio reperiretur una sola habens ætatem requisitam a Concilio, ipsa deberet eligi, nisi esset penitus inhabilis ex alio capite; Nec potest eligi alia, quæ deficiat a dicta ætate, aut tempore per solum mensem, licet sit habilior illa, quæ habet requisitam ætatem, & tempus; *Ibid. n. 6, 7.*

Item non potest in Abbatissam eligi illegitima, corrupta, publice penitentiata, vidua, cæca, surda, nec tertia Soror viventibus aliis duabus Sororibus; *Ibid. num. 8. ad 14.*

Ex dispositione Concilii Trident. necesse est, ut ea, quæ in Abbatissam eligenda est, octo post Professionem annos in eodem Monasterio vixerit; *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Num electio Abbatissæ, quæ justam ætatem vel legitimum vitæ tempus in eodem Monasterio non expleverit, irrita ipso jure sit, an rescindenda; *Ibid. in nov. add. num. 2.*

Soror potest eligi in Abbatissam immediate post aliam Sororem; Si vero alicubi per Statutum contrarium prohiberetur, tale statutum est observandum; *Ibid. num. 15, 16.*

Plura specialia sancita sunt in electione Abbatissæ; *Ibid. in nov. add. num. 7.*

Abbatissæ electio debet fieri per vota secreta; & si vota non sint secreta, electio est nulla, etiam si ex ignorantia vota non exhibeantur secreta; *Ibid. num. 17, 18. & 19.*

Abbatissæ electio remanet Canonica per vota secreta, licet Præses electionis accipiat vota oretenus exhibita, præsentibus duobus, vel tribus probatis viris, qui vota audiant, & notent; *Ibid. num. 20. & 21.*

In electione Abbatissæ de Jure communi habent vocem activam omnes Moniales Choralis professæ ejusdem Monasterii, in aliquibus tamen Religionibus, & Monasteriis de Jure speciali suarum Constitutionum vocem non habent, nisi post aliquot annos Professionis; *Ibid. num. 22. & 23.*

Si reperiretur aliqua Monialis infirma, quæ nollet renunciare Juri suo, quid agendum; *Vide Ibid. num. 25.*

Si in aliquibus Monasteriis vigeret consuetudo, quod etiam Converse in tali electione votarent, essent manutenendæ; *Ibid. num. 25.*

Abbatissæ electio si fiat per schedulas, & in aperitione scrutini reperiuntur plures schedulæ, quam sint vocales, adhuc

electio erit valida, si, demptis superfluis, remanet adhuc major pars; *Ibid. num. 26. & verb. Electio art. 4. num. 27.*

Valida, & Canonica est electio, quoties major pars Capituli Monialium concurrat in unam, at pro Abbatissæ Ord. Casinen. duæ ex tribus partibus requiruntur; *Ibid. n. 27. & 28.*

Nec Episcopus, nec alius Superior potest ferre suffragium in electione Abbatissæ, quamvis vota Monialium essent paria, & Moniales in electione non concordarent; Et tunc quid agendum; *Ibid. num. 29. & 30.*

Prælati Regulares tenentur significare Ordinario diem electionis Abbatissarum sibi subiectarum, ut per se, vel per alium possit intervenire, si velit, & ipsum expectare, si expresse declaraverit, velle per se, vel per alium intervenire; aliter posset Superior Regularis valide ad electionem procedere; *Ibid. num. 31. & 32.*

Assignantur quæ Episcopus, seu Vicarius ad rem non potest, & subjungitur nullatenus posse se ingerere in Confirmationibus; *Ibid. num. 33. ad 38.*

Electio Abbatissæ debet publicari statim ac secuta est, significando quot suffragia habuerit ipsa, & quot alie Moniales; Quo præstito, si statim opponant se elegisse aliam, quid agendum; *Ibid. num. 39. & 40.*

Moniales non possunt electionem Abbatissæ compromittere in Episcopum, vel alium Prælatum; *Vide Ibid. num. 41. & verb. Electio art. 4. num. 29.*

Nec potest Monialis concurrere cum alia ad Abbatissatum cedere votum suum Superiori Præsidenti electioni, ut illud eimetipis redonet ad superandam æmulam in votis; *Ibid. num. 42.*

Electio, ut sit valida, requirit, ut in ipsam concurrat saltem major pars Capituli; sufficit autem quicumque excessus ultra medietatem, quamvis esset solum unius medii voti; *Ibid. num. 43. & 44.*

Electio, ut sit valida, nedum debet esse facta a majori parte Capituli, sed etiam a saniori; & quæ etiam sit major; *Ibid. num. 45. 46. & 47.*

Dummodo major pars non elegerit scienter indignam, & hæc quæ sit; *Ibid. num. 48. & 49. & verb. Electio art. 4.*

Electio facta a minori parte Capituli, non solum invalida est, sed insuper per subsequentem consensum aliarum ratificari non potest; ac datur quæ sit capituli pars sanior, & quæ talis in dubio præsumenda sit; *Ibid. num. 50. ad 52.*

Num in electione Abbatissæ perpetuæ locum habeat forma cap. Quia propter de Elect. *Ibid. in nov. add. num. 6.*

Constitutio Gregorii XIII. *Exposcit debitum* non habet locum in electione Abbatissarum extra Italiam, neque in Collegiis Oblatarum; *Ibid. in nov. add. num. 9. & 10.*

Abbatissæ non possunt durare in Officio Abbatissatus ultra triennium, & eo elapso, debent vacare per integrum triennium a die finiti regiminis inchoandum; & inde ad rem plura, quæ exhibentur; *Ibid. num. 53. ad 57.*

Abbatissa propter juramentum fidelitatis præstandum Domino Sæculari causa Feudi sui Monasterii poterat licite exire, si id per Procuratorem prestare nequiret; sed nunc secus; *Ibid. num. 58. & 59.*

De Potestate Ordinaria Abbatissæ; *Ibid. in nov. add. n. 11.* Abbatissa, quamvis non habeat facultatem commutandi, ac dispensandi in veteris suarum Monialium, habet tamen facultatem ea irritandi, & præcipiendi in virtute S. Obedientiæ, & in conscientia obligare; *Ibid. num. 60. 61. & in verb. Votum art. 2. num. 41.*

Abbatissa potest instituire Beneficia, & Capellanas conferre, nominare, & instituire Parochum, quem Ordinarius approbaverit idoneum; *Ibid. num. 62. & 63.*

Potest etiam Abbatissa cum legitima causa privare Clericos sibi subiectos Beneficiis jam illis collatis, non tamen proprie suspendere, ut nec interdiceret, aut excommunicare, nec proprie dispensare, benedicere, vel predicare; *Ibid. num. 64. ad 69.*

Abbatissa consumens, vel expendens dotem supranumerariam sine licentia Sac. Congreg. suspenditur ab Officio; & si non sit amplius in Officio, punitur aliis pœnis; *Vide verb. Moniales art. 2. num. 44.*

Abbatissæ benedicendæ quæ requisita habere teneantur; *Vide verb. Benedictio art. 3. num. 9. & 10.*

Quoad electionem Abbatissarum observanda sunt novissima Decreta edita a Sac. Congreg. Concil. *Vide verb. Electio art. 4. num. 100.*

Num

Num Abbatissa capax sit exemptionis tertie speciei; *Ibid. in nov. add. num. 12. & seqq.*

Si Abbatissa secundæ & tertie speciei jus habeat conferendi Beneficia, minime jus habet destituendi, & multandi Clericos & Beneficiatos; *Ibid. in nov. add. num. 15.*

Alia vid. hoc tom. 8. *In Appendic. decret. in Tyburtina. Wormatien. Jurisdictionis.*

Alia Wormatien. *Jurisdictionis.*

Abbatissarum nomen donatur Priorissæ Ord. Præd. Vid. *Suppl. Auct.*

ABBREVIATORES.

Abbreviatores unde dicti, ac quid recipere possint; *Vid. verb. Abbreviatores num. 1. & 2. De Abbreviatorum institutione; Ibid. in nov. add. num. 1.*

Abbreviatores alii sunt de majori, alii de minori Parco; *Ibid. in nov. add. num. 2.*

Officium Abbreviatorum de Parco majori, & minori; *Ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Abbreviatoribus de Parco majori conceditur usus Redimicul galeri, vulgo *Cordone* coloris violacei, etiam dimissio Officio; *Ibid. verb. Insignia in add. Auct. num. 32.*

Abbreviatores admittuntur per gradus a minori ad majorem Parcum, eorum Officia sunt compatibilia cum aliis Curie Officiis, & resignabilia; *Ibid. num. 3.*

In Collegio Abbreviatorum de Parco majori septem antiquiores majora percipiunt emolumenta; *Ibid. in nov. add. n. 5.*

Antianitas in Collegio Abbreviatorum de Parco majori non ab exercitio, sed ab admissione desumitur; *Ibid. in nov. not. num. 6.*

Abbreviatores quibus fruantur privilegii; *Ibid. num. 4. ad 8. & Suppl. Auct.*

ABAVUS, & Abavia qui sint; *Vide verb. Affinitas art. 1. sub num. 15.*

ABEL ubi genitus, & quo mundi anno; *Vide verb. Mundus num. 48.*

ABIGEATUS quid sit; *Vid. verb. Furtum num. 14. & 15. & verb. Abigeatus in nov. add. num. 1.*

Abigeatus ex numero subtrahitur pecoris, & ex loco æstimatur; *Vide verb. Abigeatus in nov. add. num. 2. ad 5.*

Abigeatus pœna quæ sit; *Vid. verb. Pœna art. 2. num. 29. & verb. Abigeatus in nov. add. num. 7.*

Hodie pœna Abigeatus est arbitraria, & circumstantiæ pensantur, neque raro reducit ad pœnam extraordinariam; *Vid. verb. Abigeatus in nov. add. num. 8.*

Quomodo legenda sit *Lex ult. ff. de Abigeis.* *Vide verb. Abigeatus in nov. add. num. 8. & 9.*

ABJURANTES.

Sacerdotes sæculares abjurantes de levi non impediuntur exercere Ordines, & Sacramenta ministrare, ac Fidelium Confessiones audire, secus in abjurante de vehementi; *Vide verb. Abjurantes num. 1. & 2.*

Regulares abjurantes etiam de levi inhabiles ad omnes Religionis suæ gradus, & Officia redduntur; *Ibid. num. 3.*

Abjurantes de vehementi hæresim, de qua fuerant accusati, vel vehementer suspecti, si postea cadant in eam realiter, & plene probetur, tractantur quadam Juris fictione ut relapsi; *Ibid. num. 4.*

Abjurantes hæresim formaliter, si postea receiptent hæreticos, donent eis munera, vel impendant favores, si non possint excusari, quod id fecerint ob aliud motivum, tractantur ut relapsi; *Ibid. num. 5.*

ABJURARE verbum quoque judiciare est; *Vide verb. Abjurantes in nov. add. num. 6.*

ABJURATIONEM facere omnes hæretici tenentur; *Vide verb. Abjurantes in nov. add. num. 1.*

De differentia & requisitis abjuracionis; *Ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Quinam fuerit antiquus abjuracionis mos; *Ibid. in nov. add. num. 4.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Nonnulli ex Novatianis ultra abjuracionem Christum recipiebant; *Ibid. in nov. add. num. 5.*

ABNEPOS quia sit, & quæ Abneptis; *Vide verb. Affinitas art. 1. sub numer. 11.*

ABORTUS.

Quid sit Abortus, a quonam dicatur, unde differat ab abortu, & quando evenire & committi judicetur; *Vid. verb. Abortus in nov. add. num. 1.*

Abortum dolo malo factum gravissime punitum videmus apud plerasque gentes; *Ibid. in nov. add. num. 2.*

Apud Romanos abortus dolo malo factus non ita severe puniebatur, & ratio; *Ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Contra procurantes, consulentes, & quomodocumque concurrentes ad abortum, nedum factus animati, sed etiam inanimati, edita est rigidissima Constitutio a Sixto V. quæ assertur cum Gregorii XIII. modificatione; *Vide verb. Abortus num. 1. ad 4.*

Omnes pœnæ a Sixto V. statutæ una cum pœnis ab utroque Jure contra homicidas voluntarios inflictas remanent in suo robore, & adhuc hodie incurruntur a procurantibus abortum factus jam animati, & ab iis, excommunicatione excepta, nemo dispensare, & absolvere potest, nisi Summus Pontifex; *Ibid. num. 5. & 6.*

Approbant, seu ratum habentes abortum suo nomine factum omnes supra recensitas pœnas incurrunt, si ratum habeant, & approbent ante factum, minime vero si post; *Ibid. num. 7. & 8.*

Procurantes abortum factus evadunt Irregulares, etiam in dubio an factus sit animatus; & est irregularitas reservata Pontifici; non gaudet immunitate Eccles. & hac in re damnata propositiones afferuntur; *Ibid. num. 9. ad 12.*

Quænam sit Sixti V. Constitutio circa abortus dolo malo commissos, & partuum abactiones; *Ibid. in nov. add. num. 12.*

Gregorius XIII. modum dedit Sixti V. Constitutioni circa abortus arte paratos; *Ibid. in Nov. add. num. 13.*

Non una est Doctorum sententia, quamnam pœna sit puniendus ille, qui abortionis poculum dedit, abortu non secuto; *Ibid. in nov. add. num. 14.*

Varia a Jure communi Statutæ pœnæ contra parantes abortus; *Ibid. in nov. add. num. 15.*

Utrum mulieri morbo aliquo cum vitæ periculo laboranti Medicus præbere possit abortus poculum, ut salva sit; *Ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.*

ABSENS quod electionem.

Abfens vocari debet ad Electionem, vel per Nunciū, vel per Epistolam, ubi locus est certus; Ubi vero est incertus, debet vocari per Edictum; *Vide verb. Absens art. 1. num. 1. & 2.*

Abfens non potest suffragium suum dare per Litteras, & legitime impeditus de jure comm. potest eum dare per Procuratorem, & circa hunc quædam superadduntur; *Ibid. num. 3. ad 7.*

De Jure particulari, maxime penes Regulares, attendendæ, & observandæ sunt speciales consuetudines, & propriæ Constitutiones cujuslibet Religionis, Capituli, seu Conventus; *Ibid. num. 8. & 9. & alia Vide verb. Electio.*

Quæ differentia sit inter absentes quoad Electionem Prælati, ex cujus obitu viduata sit Ecclesia, & Electionem Dignitatum Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum; *Vide verb. Absens artic. 1. in nov. add. num. 1.*

Ad electionem, in qua servari debet forma Cap. *Quia propter*, de Elect. vocandi sunt absentes, qui in eo morantur loco, unde intra Statutum Electionis tempus commode venire possunt; *Ibid. in nov. add. num. 2.*

Quinam censeri debeat locus ille, unde quis commode venire valeat; *Ibid. in nov. add. num. 3.*

Quando possit is, qui absurus est, statuere aliquem de Capitulo, qui suffragium suo nomine ferat contingente Prælatuæ Vacatione; *Ibid. in nov. add. num. 4.*

ABSENS quoad Chorum.

Absens Beneficiatus, ut fructus, & distributiones lacretur; *duo*

duo requiruntur, scilicet iuxta causa absentiae, & licentia Ordinarii, non autem Capituli; Vide verb. *Absens art. 2. num. 1.*

Causa iuxta absentiae est quaelibet vera infirmitas, pro qua venit etiam caecitas, non vero surditas, & alia; *Ibid. num. 2. ad 3.*

Distributiones a Canonicis absentibus amissa debentur Canonicis interessentibus, & etiam Canonicis Jubilatis vigore Indulti, etiam si Choro non intersint, quatenus eis non obstat statutum, vel consuetudo contraria Ecclesiae: etiam si distributiones essent auctae post obtentam Jubilationem; *Ibid. num. 9. ad 11.*

Et istae fallentiae Canonicorum absentium debentur etiam Canonicis, qui Papae, vel Cardinalibus inserviunt cum Indulto percipiendi distributiones pro diebus, & horis, quibus actualiter in tali servitute occupantur; *Ibid. num. 12.*

Episcopus semper abesse censetur a Choro ex legitima causa; *ibid. in nov. add. num. 1.*

Episcopus Canonicus nunquam propter absentiam amittit fructus & distributiones; *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Absentes a Clero ratione servitii, quod praestant Episcopo, habentur pro praesentibus; *Ibid. in nov. add. num. 2.*

Quodnam servitium praestari debeat Episcopo, ut Canonicus absens habeatur pro praesente in Choro; *Ibid. in nov. add. num. 4.*

Quamnam Personae de Choro assumi possint ab Episcopo pro suo servitio, ut absentes habeantur pro praesentibus; *Ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Qui praestant servitium Episcopo, habentur pro praesentibus in Choro quoad fructus Praebendae, etsi revera absint; *Ibid. in nov. add. num. 11.*

Diversae sententiae circa participationem distributionum pro his, qui servitio Episcopi addicti, licet absentes, habentur pro praesentibus, recensentur; *Ibid. in nov. add. num. 11. & seqq.*

Quid requiratur, ut Episcopus possit, assumendo aliquem ad suum servitium, facere, ut in Choro pro praesente habeatur; *Ibid. in nov. add. num. 16.*

Alia vide verb. *Beneficiatus*, verb. *Canonicus*, verb. *Distributiones*, verb. *Residentia*.

ABSSENS quoad iudicia.

Absens nemo potest iudicari, nec condemnari, nisi sit contumax, & tunc potest iudicari, & condemnari; Vide verb. *Absens art. 3. num. 1. & 2.*

Absente parte contumaci, etiam lite non contestata, potest causa terminari; *Ibid. num. 3.*

Quando absentes criminum rei condemnari de jure Civili nequiverint; *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Quando absentes citandi edictis fuerint, & bona eorum adnotanda; *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Quando ob contumacem absentiam bona cedant, quando non; *Ibid. in nov. add. num. 1.*

ABSSENS quoad absolutionem a peccatis, & Censuris.

Absens non potest confiteri per Nuncium, vel per Litteras, nec per Litteras absolvi; Vide verb. *Absens art. 4. num. 1. & 2.*

Valida est Confessio, si per Litteras poenitens mittat peccata Confessario absenti, qui ea legat, & huic factus praesens dicat: *Accuso me de peccatis illis, quae scripsi, & peto absolvi*; Sicuti etiam si praesens peccata scripta det Confessario legenda, & postea dicat &c. Non est tamen hoc faciendum sine rationabili causa; Imo multi volunt hoc extra casum necessitatis esse illicitum; *Ibid. num. 3. & 4.*

Reprehenditur Auctor a novo Correctore; *Ibidem in Nota.*

Absens etiam invitus extra Confessionem Sacramentalem potest absolvi a Censuris, & ab Irregularitate dispensari; *Ibid. num. 5. & 6.*

ABSOLUTIO a quibus, & de quibus dari possit, vel non?

Episcopi non possunt absolvere casibus, & Censuris publicis reservatis Summo Pontifici, neque a casibus, & Censuris occultis in Bulla Coenae contentis, & maxime ab Haeresi;

possunt tamen absolvere a casibus occultis reservatis Summo Pontifici extra Bullam Coenae; Vide verb. *Absolutio art. 1. num. 1. ad 5.*

Impeditos personaliter adire Pontificem, vel in perpetuum, vel ad longum tempus possunt Episcopi directe absolvere pro utroque Foro, etiam ab omnibus casibus publicis reservatis Papae a jure, aut ab homine, etiam Haeresis, & in Bulla Coenae contentis, cum ea tamen advertentia, quae hic datur; *Ibid. num. 6. 7.*

Assignantur, qui in jure censeantur legitime impediti adire Pontificem, ac ad id dantur quatuor versiculi, qui enunciantur *Ibid. num. 8. ad 25.*

Impediti personaliter adire Pontificem, non tenentur mittere Procuratorem, vel scribere ad S. Poenitentiarum pro obtinenda absolutione a casibus, & Censuris Papae reservatis; *Ibid. num. 26.*

Si impediti adire Pontificem sint etiam impediti adire Episcopum, probabilius non possunt a casibus publicis reservatis Papae absolvi in foro conscientiae a Parocho, aut alio Confessario; Sicuti etiam impediti adire Episcopum pro casibus Dioecesanis sibi reservatis publicis, non possunt absolvi ab inferiori extra casum necessitatis, *Ibid. num. 27. 28.*

Praelati Regulares, uti Generales, & Provinciales, possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, a quibus possunt Episcopi absolvere suos Dioecesanos; Imo possunt absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Coenae contentis, quinque solum exceptis, qui assignantur; Quinimo dumtaxat excepto homicidio voluntario injusto, & mutilatione commissa post ingressum in Religionem, & haeresi occulta; *Ibid. num. 29. ad 40. & verb. Irregularitas art. 3. a num. 17. ad 20. & verb. Praelatus Regul. num. 30.*

Confessarii Regulares possunt in foro conscientiae absolvere saeculares ab omnibus casibus, & censuris reservatis Papae, exceptis contentis in Bulla Coenae, & casibus reservatis Episcopis in suis respective Dioecibus: Et exceptis intra Italiam, & extra Urbem aliis sex, dictis Clementinis; *Ibid. num. 41. ad 47.*

In articulo, & periculo mortis quilibet simplex Sacerdos non approbatus, quamvis sit excommunicatus, degradatus, irregularis, apostata &c. si non adsit alius Confessarius, potest quoslibet Fideles a quibusvis casibus, & censuris, etiam quomodocumque reservatis absolvere; *Ibid. num. 48. 49. 50. & verb. Moribundus a num. 32. ad 35. Contraria tamen sententia solidis innititur fundamentis; Ibid. in not. novis. ad num. 48.*

Si in periculo, & articulo mortis adsit Confessarius approbatus promptus ad Confessionem excipiendam, probabilius non potest simplex Sacerdos absolvere; *Ibid. num. 51. & 52. & verb. Jurisdictio num. 28.*

Absoluti in articulo mortis, seu periculo a casibus reservatis, qui habeant annexam censuram, si convalescant tenentur, Papae, vel Episcopo respective se praesentare mandata ipsius humiliter suscepturi, & parti laesae, prout iustitia fuerit, satisfacturi, aliter reincident in excommunicationem; secus autem, si reservati nullam habeant annexam censuram; *Ibid. num. 53. ad 56.*

Absoluti in tali periculo a casibus reservatis habentibus annexam Censuram, licet non indigeant nova absolutione, possunt tamen adhuc urgeri a Superiore, qui potest contra eos procedere, donec etiam pro foro externo absolutionem obtineant; *Ibid. num. 57. & verb. Excommunicatio art. 7. num. 4.*

Absolutio non potest dari extra articulum mortis a Sacerdote non approbato, & non habente Jurisdictionem; & nunquam a Laico; *ibid. num. 58. 59.*

Absolvendi facultas delegata non potest subdelegari; Absolutio non potest dari a simplici Sacerdote non approbato, neque pro solis peccatis mortalibus dubiis; nec pro solis venialibus; *ibid. num. 60. 61. 62.*

Quid importent absolutiones Generales, quas Praelati Regulares in fine Visitationis, & in quibusdam anni solemnitatibus dare consueverunt suis subditis Religiosis? & quid absolutiones in articulo mortis dari solitae moribundis? ac quid absolutiones, quae dantur a Praelatis, seu Praesidibus ante electiones Capitulares? Vide verb. *Praelatus Regularis a num. 67. ad 73.*

Absolutio a censuris contractis ex causa violatae Immunitatis, a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Immunitas art. 3. a num. 142. ad 152.*

Absolutio ab Excommunicationibus a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Excommunicatio art. 7. per tot.*
Absolutio ab Excommunicatione Canonis, a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Excommunicatio art. 12. per tot.*

ABSOLUTIO quibus dari possit, vel non?

Absolutio dari potest moribundo, qui petiit Confessarium, licet ipso adveniente jam obmutuerit, & nulla dare possit signa poenitentiae; & sub conditione, etiam moribundo, qui nullum poenitentiae signum dedit, nec dare potest, si probe, & Christiane vixerit; Vide verb. *Absolutio art. 2. num. 1. ad 7.*

Confirmatur haec Auctoris Sententia a novo Correctore contra P. Concinam; Vide *ibid. in Nota**

Absolutio dari potest ei, qui est in occasione proxima involuntaria, nec est in sua potestate eam remove; Dummodo tamen vitare conetur periculum formale peccandi per actus proprios, secus autem de eo, qui est in voluntaria, nec vult eam, cum possit, deferere, licet sub praetextu &c. *ibid. num. 8. ad 13.*

Absolutio dari non potest consuetudinario, & recidivo, qui semper labitur in iisdem peccatis sine ulla spe emendationis, nec facit, quantum in se est, pro tali consuetudine peccaminosa deferenda; & contra vero, si cum aliqua emendatione, & conatu ad eamdem; *ibid. num. 14. 15.*

Cum recidive peccata fiunt ex sola fragilitate intrinseca, potest poenitens toties absolvi, quoties Confessarius iudicat eum serio dolere, & proponere in posterum se emendare; *Ibid. num. 18.*

An sint absolventi nec ne illi consuetudinarii, seu recidivi, qui in aliqua confessione minora afferunt peccata, & in alia majora, & sic vicissim longo tempore sua peccata continent, & quomodo cum istis procedendum? *ibid. num. 19.*
Absolutio dari non debet, sed differenda iis, qui propria culpa, & negligentia ignorant principalia Mysteria Fidei, & alia scitu necessaria ad salutem; *ibid. num. 20.*

Absolutio dari nequit a Confessario suo Complici in peccato carnis: Et si detur est nulla. Et Confessarius audens eum absolvere, incurrit Excommunicationem Papae reservatam; Vide verb. *Complex peccati a num. 1. ad 3. ac ibid. num. 4.* etiam de complici in quocumque alio peccato mortali non carnali.

Confessarius potest absolvere, & dispensare poenitentem, quamvis ante executionem dispensationis obtentae iterum copulam illicitam habuerit cum eadem forore foeminae, quam ducere intendit; secus autem si post dispensationem nondum executam iterum copulam haberet, non cum eadem dista forore, sed cum alia Persona intra secundum gradum conjuncta foeminae, quam ducere intendit; Vide verb. *Instructio Parochorum num. 33. 34.*

ABSOLUTIO quomodo, & sub qua forma dari possit, & debeat, vel non?

Absolutionis sacramentalis verba necessaria, & sufficientia assignantur, ac quid tutius in praxi tenendum digeritur; Vide verb. *Absolutio art. 3. num. 1. ad 4.*

Absolutio est valida, sed illicita, si detur aliis verbis, quae tamen non mutant sensum formae ordinariae, nec actum iudicii; & afferuntur variae similes formae; *ibid. num. 5. 6. 7.*

Absolutio autem data his verbis; *Ego te munda a peccatis tuis*, vel consimiliter, a pluribus censetur insufficientis. Et peccaretur mortaliter, ut etiam extra casum necessitatis voluntarie relinquendo *Ego & in Nomine Patris &c.* at nequidem veniale est aliarum precum rationabilis omisio; *ibid. num. 8. 9.*

Assignatur digna praxis servanda in usu administratione Sacramenti Poenitentiae, uti quoque in urgente gravi necessitate; *ibid. num. 10. 11.*

Absolutionis verba non praecise, & unde indicant, & declarant poenitentem esse a Deo absolutum, sed vere, & per modum sententiae judicialis important absolutionem poenitentis a peccatis loco Dei a Confessario velut a Iudice pronunciatam; aliter invalida est; *ibid. num. 22. 13.*

Reprehenditur facilitas Auctoris hac in re definienda; *ibid. in nov. add. in Nota**

Absolutio nequit dari absenti per auncium, nec per litteras, at ab uno potest dari pluribus simul, & absolutio esset virtualiter multiplex &c. *ibid. num. 14. 15. 16.*

Similiter potest dari absolutio uni a pluribus simul, sed illicite, exceptis quibusdam casibus; *ibid. num. 17. 19.*

Formula Absolutionis danda in articulo mortis omnibus Personis utriusque sexus trium Ordinum S. P. N. Francisci, & Benedictionis Papalis danda praedictis quatuor in anno diebus, quibus maluerint; Vide verb. *Indulgentia art. 5. num. 65. 66.*

Formula Absolutionis Generalis danda omnibus supradictis, Personis in solemnitatibus, seu Festis Domini Sabaoth, B. M. Virginis, Omniumque Sanctorum, & Apostolorum Petri & Pauli, S. Patris Francisci, S. Clarae, per totam majorem Hebdomadam, & in Festo S. Catharinae Virginis & Martyris; *ibid. num. 68.*

Alia quoad Absolutionem; Vide verb. *Confessarius art. 1. in add. Auctor. num. 57. & seqq.*

ABSTINENTIA.

Abstinentia a carnibus est praecipua pro omnibus diebus Veneris, & Sabbathi, pro Quadragesima, pro Quatuor anni temporibus, & variis vigiliis; Vide verb. *Abstinentia num. 1. 2. 3. 4.*

Si Vigiliae incidant in die Dominica, non fit in ipsis abstinentia, sed anticipatur in Sabbatho, ut etiam anticipari debet feria 4. vigilia S. Joan. Bapt. si cadat in die Corporis Christi; e contra autem, si vigilia S. Mathiae occurrat ultima die Bacchanalium; *ibid. num. 7.*

Si Nativitas D. N. J. Christi accidat in die Veneris, dispensantur omnes ab abstinentia carnis, exceptis iis, qui tenentur voto, vel Regulari observantia. *ibid. num. 8.*

Tempore Quadragesimae adest praecipuum abstinentiae, nondum a carnibus, sed etiam ab ovis, & lacticiis; *ibid. num. 9.*

Abstinentia nimia a cibo, vel potu, vel somno impediens aliquem, ne postea suis possit fungi Officiis, est mala, & peccaminosa, *ibid. num. 10.*

Abstinentia ab omni cibo, & potu ultra terminum naturalem septem, aut novem, aut ad summum undecim dierum in iis, qui vitae sanctimonia excellunt, constituta facti veritate, censenda est supernaturalis, & miraculosa, at dari potest etiam naturaliter; *ibid. num. 11. ad 14.*

ABUSUS.

Abusus praesupponit usum; & abuti quid sit, ac quid abutens sibi mereatur; Vide verb. *Abusus num. 1. 2.*

Abusus est facere Processionem cum Sanctissimo Sacramento de nocte feria quinta, & sexta majoris hebdomadae; *ibid. num. 3. & verb. Processiones num. 63.*

Abusus est, ut Superior Monasterii, licet habeat Jurisdictionem spirituales, & temporales, faciat ante se deferri Crucem more Archiepiscoporum; *ibid. num. 4.*

Abusus est, ut Canonicus Clericus, vel Subdiaconus antiquior praeteratur Canonico Presbytero subordinari; *ibid. num. 5. & verb. Canonici art. 7. num. 23. & 31.*

Abusus antiqui qualiter eliminandi? *ibid. num. 6. & verb. Resolutiones Sacrar. Congreg. num. 52.* Nec non saecularium, ac Claustraliu abusus enumerantur; *ibid. num. 7. 8.*

Abusus in Baptismo, Confessione, Eucharistia, Matrimonio; Ordine, & Sacra Scriptura poena, quae sint? Vide verb. *Poena art. 2. num. 31. ad 49.*

ACCEPTILATIO quid sit, & quando valeat? Vide verb. *Solutio a num. 41. ad 45.*

ACCEPTIO Personarum.

Acceptio Personarum quid sit; Vide verb. *Acceptio personarum num. 1. & in nov. addit. num. 1.*

Qui in iudiciis, concursibus &c. anteponebat unum alteri, & illi confert, quod isti ex merito iustitiae debetur, committit grave peccatum acceptionis personarum; *ibid. num. 2.*

Ad peccatum acceptionis personarum necessarium est, quod res uni potius, quam alteri debeat qualicumque iustitiae debito; *ibid. num. 3.*

Querela Bracharensis Archiepiscopi coram PP. Tridentinis contra acceptionis Personarum in Beneficiis Ecclesiasticis conferendis; *ibid. in nov. add. num. 2.*

Peccant contra iustitiam distributivam qui omisso digniore eligunt dignum per acceptionem personæ, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Patroni etiam laici omiffa acceptione personæ eligere tenentur digniorem; *ibid. in nov. add. num. 4.*

In foro tamen externo ad evitandas lites præsentatio Patroni per acceptionem personæ de digno omiffa digniore irritari nequit; *ibid. in nov. add. num. 4.*

Unde desumenda sit major capacitas, & quomodo de ea inquirendum ad vitandam personarum acceptionem, ut beneficium digniori conferatur; *ibid. in nov. add. num. 5.*

Quam grave delictum sit acceptio personarum in collatione Beneficiorum; *ibid. in nov. add. num. 5.*

ACCESSIO.

Accessio, seu adjunctio quando dicatur pro aquirendo rerum dominio; Vide verb. *Dominium art. 3. num. 13.*

Si annulo accedat, seu conjungatur gemma, si vestis intexantur purpurea gemma, & purpura spectabunt ad Dominum illius, cujus erat annulus, & vestis cum obligatione tamen reddendi alteri æstimationem rei suæ; *ibid. num. 55.*

Alia quoad Jus Accessionis, Vide *ibid. a num. 16. ad 69.*

ACCESSORIUM.

Accessorium naturam sequi congruit Principalis, ac idem utriusque iudicium; Vid. verb. *Accessorium num. 1. & 2.*

Quomodo Accessorium a Principali in diversis casibus & circumstantiis distinguitur; Vide verb. *Accessorium in nov. add. num. 1. ad 6.*

Accessorium non alterat principalem dispositionem, sed illi omnino famulatur, ac videtur concessum, cui est concessum principale; *ibid. num. 3. & 4.*

Accessorium non tenet, si non tenet principale, ad quod sequitur, & corrui principali deficiente; *ibid. num. 3. & 6.* Ea enim omnia, quæ accessionis locum obtinent, omnino extinguuntur, ubi principalis causa vel ab initio, vel ex post facto non subsistit; *ibid. in nov. add. num. 7.*

Quandoque tamen fallit regula isthæc; *ibid. in nov. add. num. 11.*

ACCUSARE qui possit, vel non?

Exceptis quibusdam infra assignandis, omnes accusare possunt criminaliter in causis propriis: In defendendis injuriis sibi illatis; & morte suorum propinquorum: In crimine Hæresis, Sacrilegii, Veneficii, seu Magiæ, Assassini, & Græfationis per vias publicas, Falsæ Monetæ, Simonia, Læsæ Majestatis, similibusque aliis criminibus atrocissimis; Vide verb. *Accusare a num. 1. ad 9.*

Non possunt tamen neque in supradictis accusare, Primo mente capti, & furiosi. 2. Excommunicati. 3. Capitales inimici. 4. Clerici, & Religiosi, præsertim si esset infligenda poena sanguinis; *ibid. num. 10. ad 13.*

Clericis tamen, si pro arcenda sua, & suorum injuria, vel pro utilitate, & defensione suæ Ecclesiæ esset necessaria accusatio, deberent expresse se processari contra poenam sanguinis ad evadendam irregularitatem; *ibid. num. 14.*

In aliis causis, & criminibus accusare non possunt; Primo excommunicati. 2. Infantes, viles, & criminosi. 3. Pagani, Hæretici, & Judæi non possunt Christianos accusare. 4. Inimici capitales, & graves. Item cohabitantes, & frequenter versantes cum inimicis accusari. 5. Omnes illi, qui subornati alias falsum testimonium dixerunt, vel pecuniam ad accusandum, vel non accusandum acceperunt, sicuti etiam pauperes non notæ bonæ famæ. 6. Jam accusati de aliquo delicto, nisi prius se innocentes probaverint. 7. Liberi accusare non possunt Parentes, nec e contra. Nec Fratres, nec Sorores adinvicem, nec Liberti Patronum, aut ejus Hæredem. 8. Clerici, & Religiosi, qui tamen possunt accusare suum Prælatum. 9. Furiosi, & mente capti. 10. Impuberes seu pupilli, & mulieres. 11. Milites, & Magistratus. 12. Laici non admittuntur ad accusandos Clericos, nisi tamen Laicus injuriam sibi, & suis a Clericis illatam prosequatur; *ibid. num. 15. ad 29. in nov. add. num. 4. & seqq.*

Inter eos, qui accusare non possunt, sunt infames Juris; *ibid. in nov. add. num. 3.*

Pauperes accusare non possunt etsi bonis moribus sint præditi; *ibid. in nov. add. num. 4.*

Filium familias accusare posse, dummodo Pater consentiat, nonnulli sentiunt; *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Servi de iis tantum criminibus accusare possunt, de quibus permiffum est omnibus accusare; *ibid. in nov. add. num. 8.*

Num servo permiffum quoque sit accusare Dominum de suis criminibus, de quibus permiffum est omnibus accusare; *ibid. in nov. add. num. 9.*

Num familiares & domestici, adeoque & uxor accusare possint Patrem familiæ, & maritum; *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*

Cujusnam ætatis esse debeat Accusator; *ibid. in nov. add. num. 10. & seqq.*

Parochiani, & Patronus Ecclesiæ de crimine civiliter agere possunt contra Rectorem Parochiæ, vel Beneficii, ut amoveatur a Beneficio; *ibid. num. 30.*

Singulares qualitates requiruntur in illo, qui Episcopum accusare intendit; *ibid. in nov. add. num. 15.*

ACCUSARI qui possint, vel non?

Accusari non possunt; Primo infantes, furiosi, & mente capti; & quid de Minoribus doli capacibus; Vid. verb. *Accusari n. 1. 2.*

Secundo accusari non possunt nec illi, qui ante plures annos delictum commiserunt, & illud jam præscripserunt, exceptis tamen quibusdam; *ibid. num. 3. ad 6.*

Tertio semel accusati, & jam absoluti iterum accusari non possunt de eodem crimine: adjicitur tamen habenda advertentia; *ibid. num. 7. 8.*

Quarto absentes non possunt accusari, & sententari; possunt tamen accusari, ut a Judice legitime citentur; *ibid. n. 9.*

Quinto accusari non possunt Magistratus temporales, vel Præsides, aut Legati Provinciarum durante eorum officio, nisi delinquant circa officium, vel crimen notorium sit; *ibid. num. 20. & in nov. add. num. 1.*

Sexto accusari non possunt Christiani ab Infidelibus, Hæreticis, & Judæis; nec denique accusari possunt, qui superiorem se non agnoscunt; & Accusatio contra Prælatos, seu Superiores non de facili admittenda. *ibid. n. 11. 12. 13.*

Si crimen pluribus Legibus vindicetur, accusatus ex una lege, accusari & reus fieri non potest ex alia ob idem crimen admiffum. *ibid. in nov. add. num. 2.*

Servi accusati de delicto non sunt immunes ab extraordinaria poena, si crimini sit adnexa poena, quæ solos Cives & liberos afficere potest; *ibid. in nov. add. num. 3.*

ACCUSATIONIS definitio & etymon; Vide verb. *Accusatio in nov. add. num. 1.*

ACCUSATOR ad quid teneatur?

Accusator tenetur se subscribere ad poenam talionis, & tenetur probare crimen, quod objici, ac subire poenam talionis; Vide verb. *Accusator num. 1. 2. 3.*

Istis tamen nostris temporibus videtur hanc poenam talionis abiisse in desuetudinem; Si quis tamen esset convictus, quod innocentem vere, & malitiose accusasset, deberet adhuc puniri poena talionis; Vide *ibid. num. 4.*

Accusator nedum in scriptis tenetur dare accusationem, sed præter scripta debet in persona se conferre ad Judicem, nec libello jam oblato potest amplius desistere ab accusatione; bene vero ante; *ibid. num. 5. 6. 7.*

Accusator tenetur ad expensas, si accusatus se purget; & ob pecuniam puniendus est exilio, vel durius, & tenetur restituere, nec unquam potest esse Judex aut testis; *ibid. n. 8. 9.*

Accusans Clericum, si non probat per tres, vel saltem duos testes, excommunicatur; *ibid. n. 10.*

Tria, & quænam erant, quæ olim ab accusatore de jure Romanorum præstari debebant; Vide *ibid. in nov. add. num. 1.*

Onus incumbit accusanti probandi delictum, & quomodo illud probetur; *ibid. in nov. add. num. 2.*

Quænam poena esset ex Sen. C. Turpilliano iis, qui oblato in libello accusationem deserebant; *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

A Sen. C. Turpilliano exceptæ feminae minores; *ibid. in nov. add. numer. 11.*

ACCUSATUS.

Accusatus fatigandus non est, si accusator non sit legitimus, nec puniri, nisi vincatur; Vide verb. *Accusatus n. 1. & 2.*

Accusatus non potest alium accusare, nisi prius se purget a crimine, & pendente accusatione non potest esse testis, nec tenetur respondere, nisi vocetur; *ibid. num. 3. 4. 5.*

Accusato danda sunt omnia capitula, in quibus accusatur, nomina, & dicta testium, ut possit se defendere, excepto casu hæresis; *ibid. num. 6.*

Accusatus, etiam si non sit convictus, vel accusator deficiat, adhuc tenetur se purgare canonice; & tunc, si deficiat, habetur ut reus; *ibid. num. 7. 8.*

Bona fama accusati, non solum facit præsumptionem innocentia, sed abstergit præsumptionem contrariam; *ib. n. 9.*

Accusatus non tenetur veritatem fateri Judici; etiam si interrogetur sub juramento, quando non servato Juris ordine hic dato interrogat; & traditur, qualiter in occultanda ei veritate perjurium evitari valeat; *ibid. num. 10. 11.*

Accusatus tenetur fateri crimen Judici legitimo, & servato juris ordine interroganti, & præcipiente sub juramento de dicenda veritate, maxime in delictis non inferentibus poenam capitale &c. *ibid. num. 12. ad 16.* Quinimo etsi de inrentibus poenam capitale sit causa. *ibid. num. 18. ad 24.*

Accusatus, seu reus, qui crimen semel negavit injuste, & cum juramento, an teneatur illud constiteri post latam sententiam, vel saltem ante, aut in articulo mortis; *ibid. num. 24. ad 28.*

Illum teneri probabilis est. *ibid. in not. noviss. ad num. 28.*

Accusatus, seu reus, qui metu vel vi tormentorum mentitus sibi falsum crimen imposuit, ob quod sit morte plectendus, tenetur se retractare, si hoc prodesse queat; secus autem si e converso; & quid ei consulendum; *ibid. num. 29. 30.*

Accusatus ex præsumptione falsa, a Judice interrogatus non tenetur constiteri propositionem veram, ubi ista confessio, condemnandus esset in foro externo de crimine, aut debito, ad quod revera in foro conscientia non tenetur; *ibid. n. 31. ad 42.*

Accusatus, seu reus interrogatus a Judice, ut sub juramento dicat, quantum mercis v. g. apud se retineat, excusatur ex perjurio, etiam si cum juramento neget partem mercis, ne solvat gabellam evidenter injustam, supposito, quod in iis circumstantiis non interrogetur legitime; *ibid. num. 43.*

Judex non potest ab accusatis, seu reis criminaliter inquisitis exigere juramentum, dum judicialiter uti principales examinantur; Vide verb. *Juramentum art. 1. num. 56. verb. Judex num. 65. & verb. Reus num. 26.*

In pluribus erravit Auctor in hac materia, quæ a Correctore, refellendo contraria, reprehenduntur, *ibid. in Nota * verb. Accusatus & not. noviss. Ibidem.*

Accusatus de crimine publico ex jure civili prohibetur accusare non modo accusantem, sed etiam illius Filium, Patrem, vel Matrem; *ibid. in nov. add. num. 1.*

Quando aliquis de uno crimine accusatus & absolutus iterum de eodem accusari valeat, nec ne, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*

Accusatus & absolutus in ecclesiastico foro potest iterum in foro laicali accusari, quoties delictum sit mixti fori; *ibid. in nov. add. num. 5.*

Intra quantum tempus Accusatus & absolutus ab observatione iudicii iterum accusari possit novis detectis argumentis; *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Ab accusato facienda est super delicto transactio cum omnibus habentibus jus accusandi, ut ita vitetur periculum novæ accusationis; *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Accusatus morte, vel alia corporali poena plecti non potest, si transactio rite sit inita inter accusatam & accusatorem lite pendente ante sententiam, vel saltem pendente appellacione; *ibid. in nov. add. num. 10.*

ACEDIA.

Acedia ut sic tripliciter sumi potest, & assignatur, solum tertio modo sumpta est peccatum; Vide verb. *Acedia num. 1. 2.*

Acedia tertio modo capta quid sit, & quotupliciter accipiat; *ibid. num. 3. ad 6.*

Acedia generaliter sumpta potest esse peccatum mortale, vel veniale, & assignatur quando unum, & quando alterum; &

specialiter accepta est ex genere suo mortale, si plene voluntaria: potest tamen quandoque esse solum veniale; *ibid. num. 7. ad 9.*

Acediæ filia sunt Malitia, Rancor, Pusillanimitas, Desperatio, Torpor, & Evagatio; ac omnium quidditas, & peccati qualitas aperitur; *ibid. num. 10. ad 16.*

ACOLYTHATUS.

Acolythatus quid sit, quæ ejus materia & forma; quando institutus, & quæ ætas ad ipsum? Vide verb. *Ordo art. 1. a n. 37. ad 39. & art. 2. n. 39.*

ACOLYTHUS.

Acolythus idem ac Ceroferarius; ejusque assignatur Officium; Vide verb. *Acolythus num. 1. 2. 3.*

Acolythi unde dicti; *ibid. in nov. add. num. 1.* Quodnam olim fuerit Officium & munus Acolythorum; *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

De antiquitate Acolythorum; *ibid. in nov. add. num. 2.*

Acolyti, sive alii Clerici in Minoribus non sunt assumendi ad cantandam Epistolam, vel Evangelium, etiam si sit penuria Diaconorum, & Subdiaconorum, & contra facientes debent puniri; *ibid. num. 4. & 5.*

Acolythus, seu alius Clericus, qui solemniter cantat Epistolam cum Tunicella, & reliquis sacris vestibus, sed absque manipulo debet petere dispensationem irregularitatis ad cautelam, & idem est de non Diacono, qui cantat Evangelium sine stola; *ibid. num. 6.*

ACTIO.

Actio Commodati, & actio contraria Commodati quid sint, & quibus competant; Vide verb. *Commodatum a n. 29. ad 35.*

Actio Empti & Venditi quid sit, & quibus competat? Vide verb. *Emptio art. 1. a num. 1. ad 6.*

Actio Redhibitoria, & actio Restimatoria quid sint, ad quæ dentur, & quibus competant; Vide *ibid. a n. 16. ad 22.*

Actio locati, & Conducti quid sit, ad quæ detur, & quibus competat? Vide verb. *Locatio a num. 8. ad 84.*

ACTOR.

Actor dicitur is, qui petit, & ad iudicium provocat; eique incumbit onus probandi, & eo non probante, Reus absolvitur; Vide verb. *Actor num. 1. 2. 3.*

Actor petens rem ex certa causa, si causam non probet, succumbit; non tenetur tamen jurare, si plene probet; *ibid. numer. 4. 5.*

Actor tenetur sequi forum rei, & non potest mitti in possessionem, absente reo, nisi causa custodia, si lite non contestata, reus est contumax; *ibid. num. 6. ad 8.*

Actor obtinens possessionem coram Judice non tenetur coram eo respondere de proprietate, si sit alterius fori; *ibid. num. 9.*

Actore, & reo ejusdem Civitatis existentibus neuter conveniatur extra eam; *ibid. num. 10.*

Actor non admittitur ad litigandum, nisi det libellum in scriptis, & citatus non comparens in termino, tenetur ad expensas eousque factas a reo; *ibid. num. 11. 12.*

Actor non potest exigere a reo scripturas contra reum, & ei non licet, quod nec reo licet; *ibid. num. 14. & in nov. add. numer. 1.*

Actor excommunicatus non potest agere; Imo a Judice est repellendus ex officio, etiam si reus non opponat; Potest tamen in iudicio conveniri, & debet per alium in iudicio respondere; *ibid. numer. 15. 16.*

Favorabiliores in jure sunt rei, quam actores, & in quibus præsertim rebus; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Actoris conditio in causa melior fieri potest post litem contestationem, nequaquam deterior; *ibid. in nov. add. num. 3.*

Actor nequit a iudicio incepto pro libitu desistere; *ibid. in nov. add. num. 4.*

In iudicio in vim Legis Diffamari, is, qui primo provocat, est reus; *ibid. in nov. add. num. 5.*

Actor in libello debet obligationis causam deducere, & illum Judici offerre, & Reo, sive Parti intimare; *ibid. in nov. add. num. 6.*

Si Actor instantiam deferat, non est audiendus nisi reo expensas obtulerit; *ibid. in nov. add. num. 7.*
 Quando, & quomodo, si novum iudicium instituere velit actor, teneatur expensas reo reficere; *ibid. in nov. add. n. 8.*

A D A M.

Adam si hodie viveret, non posset cum aliqua Matrimonium contrahere; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii artic. 1. numer. 43.*
 Adam, & Eva quando, quomodo, & ubi formati, & varia alia de ipsis; Vide verb. *Mundus a numer. 24. ad 11.*
 Adam, & Eva qua die, & hora comederint de fructu verito, qua item expulsi sint de Paradiso; *ibid. num. 43. ad 45.*
 Adam, & Eva a Paradiso electi, quam regionem incoluerint, & ubi tumulati fuerint; *ibid. a num. 52. ad 55.*
 Adam, & Eva quot filios genuerint; *ibid. num. 49.*

A D J U N C T I.

Pro Adjunctis debent initio cujuslibet anni eligi a Capitulo duo de gremio Capituli, & ad quid? Vide verb. *Adjuncti numer. 1.*
 Electioni Adjunctorum tamquam Coniudicum utrum assentiat, an resistat jus commune; *ibid. in nov. add. num. 1.*
 Unum tantum debet esse utriusque votum, & alter potest Episcopo accedere; & quid si ambo ab Episcopo discordent? *ibid. num. 2. ad 4.*
 Capitulum Ecclesie in Cathedrali erecta post Tridentinum, quae prius non erat exempta, sed in omnibus Episcopo subiecta, nequit habere Adjunctos, seu Coniudices; *ibid. numer. 5.*
 De mandato Concilii Tridentini tenetur Capitulum initio cujuslibet anni duos fide ipsius eligere, qui cum Episcopo contra Capitulares procedere debeant, & electi iuramentum prestare tenentur; *ibid. num. 6. 7. 8.*
 Si Capitulum uti supra non elegerit, potest Episcopus procedere per se solum; Dummodo prius illud moneat; *ibid. num. 9.*
 Episcopo nolente, vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere, non devolvitur Jurisdictio ad Adjunctos, nec contra istos nolentibus &c. devolvitur ad Episcopum, sed ad Superiorem; *ibid.*
 Ut valeant sententiae, & Decreta in casibus hujusmodi, sunt exprimentia, & pronuntianda sub nomine simultaneo Episcopi, & Adjunctorum; *ibid. num. 12.*
 Solus autem Episcopus sine Adjunctis poterit in principio ad informationem summariam, & necessariam detentionem rei procedere in criminalibus ex incontinentia provenientibus &c. quando de fuga continetur, ac etiam solus potest, si totum Capitulum deliquerit; *ibid. num. 13. 14.*
 Si reperiatur unus in Capitulo, qui non deliquerit; iste procedet simul cum Episcopo, cum restrictione tamen, quae assignatur; *ibid. num. 15. 16.*
 Potest etiam sine Adjunctis visitare Corpus Ecclesie Cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, caeteraque ad Cultum Divinum destinata; *ibid. num. 17.*
 Potest etiam visitando sine Adjunctis peccata, & excessus Capitularium corrigere, punire, & emendare; *ibid. n. 18.*
 Potest etiam sine Adjunctis procedere in personas Capitulares delinquentes in exercitio Curae Animarum, quam obtinent extra Ecclesiam Capitularem; *ibid. num. ex errore 20. sed vere 19.*
 Potest etiam sine Adjunctis procedere ad privationem Canonico ex causa, quod Ordines suis praebendis annexos non susceperint. Vide *ibid. num. 20. circa medium.*
 Potest sine Adjunctis exigere rationem administrationis operum piorum ad Curam Capituli spectantium; Dummodo non procedat ad privationem, vel alias criminaliter in forma iudicii; *ibid. num. 21.*
 Episcopus potest sine Adjunctis procedere contra Capitulares ob non residentiam, dummodo non procedat ad privationem; nec non alia sine illis potest, quae referuntur; *ibid. num. 21. ad 26.*
 Nequit Episcopus sine Adjunctis procedere contra Coadjutores Canonico Cathedralis, si ex forma Coadjutoriae colligatur ipsi Coadjutori concessa fuisse omnia privilegia, quae habent Canonici, & alia, quae apponuntur; *ibid. numer. 27. ad 30.*

Episcopus duarum Cathedralium conjunctarum potest in qualibet ipsarum maluerit tribunal erigere, ibique procedere in casibus Capitularium cum suis respective Adjunctis non obstante consuetudine memorabili in contrarium; *ibid. num. 31.*
 Episcopus in Visitatione, & casibus Capitularium potest uti suo proprio Notario; Dummodo non sit suspectus Capitulo, & assumere suum proprium Fiscalem, vel alium, si hic habeatur suspectus; *ibid. num. 31. 32. 33.*
 Adjuncti possunt esse omnes, qui sunt de Capitulo, etiam dignitates obtinentes in eadem Ecclesia, licet Capitulares non sint; *ibid. num. 35. & 36.*
 Adverte, quod in adjunctos eligi non possunt, nisi ii, qui vere sunt de Capitulo, unde Beneficarii, qui assidue dicuntur eligi in adjunctos non possunt; *ibid. in nov. add. numer. 2. & 3.*
 Adjuncti, si ea de causa sine fraude tempore Divinorum Officiorum absint, privandi non sunt quotidianis distributionibus; *ibid. num. 37.*
 Cum istis duobus adjunctis a Concilio praescriptis nedum Episcopus, sed etiam ejus Vicarius procedere potest contra Capitulares, & etiam Vic. Capitularis Sede vacante; *ibid. num. 38. 39.*
 Recusato Vicario Capitulari, non sunt ei dandi adjuncti, sed recurrendum est ad Capitulum, ut eligat arbitros pro cognoscendis causis suspicionum, & alteri non suscepto causam deleget; *ibid. in nov. add. num. 4.*
 Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret. in Gnesnen. Gerunden. Exemptionis.*

ADMINISTRATIO, ADMINISTRATOR.

Ordinarii locorum possunt exigere iuramentum de fidelitate administrandi ab Administratores locorum, & legatorum piorum, ac rationes, & computa administrationis, etiam Testator id inhibuerit. Vide verb. *Administratio, Administrator num. 1. ad 5.*
 Ab Ordinariis potest ordinari, quod Administratores locorum piorum singulis annis rationem reddere teneantur, etiam si de iis, qui de Juris communis dispositione visitari non possunt; *ibid. num. 6. 7.*
 Administratores piorum Locorum etiam exemptorum nullam rationem reddentes Episcopo posthac eam reddere tenentur, & quod si eam aliis reddere consueverunt; *ibid. num. 8. 9.*
 Ordinarii possunt compellere Syndicos, & Ministros Monasterii Monialium Regularibus subiecti ad exhibendos libros receptorum, & expensarum dicti Monasterii pro redditione rationis administrationis bonorum illius, etiam sine praesentia Ministri Provincialis, cui subest dictum Monasterium, quatenus interpellatus recuset interesse; *ibid. a numer. 10. ad num. 11.*
 Redditio rationis administrationis danda est Ordinariis etiam a locis, quae sunt sub immediata Regum protectione, & ad hoc ut sint immunita a Visitatione Ordinariorum, debent esse talia a primava sua fundatione; *ibid. a num. 12. ad 18. & verb. Confraternitates artic. 3. numer. 6. ad 8. & 11. ad 13.*
 Ordinarii possunt cogere quoscumque Administratores piorum locorum, & Ecclesiarum; imo etiam Canonicos Cathedralis ad exhibendos libros, & qualiter; *ibid. num. 19. 20. verb. Confrat. art. 3. numer. 9.*
 Et ad finem reddendi fideliter quotannis suos computos, & rationes tenentur omnes Administratores conficere librum rationum, qui contineat data, & accepta &c. *ibid. n. 21. 22. 23.*
 Nec possunt ipsi Administratores exhibitionem librorum, & redditionem rationum faciendam Episcopo effugere, praetextu quod soliti fuerint ipsos computos, & rationes reddere aliis, & qualiter procedi possit, si male se gesserint; *ibid. num. 24. 25.*
 Pro labore autem revisionis &c. nequeunt Episcopi aliam quam mercedem, seu propinam exigere, non obstante quacumque contraria consuetudine; *ibid. num. 26.*
 Regulares non debent, nec possunt esse Administratores bonorum temporalium Monasteriorum Monialium etiam sibi subiectarum; *ibid. a num. 27. ad num. 30.*
 Episcopus per se exigere potest, immo debet rationem administrationis a Vicario Capitulari, & ab omnibus Officialibus, seu Administratoribus, Sede vacante a Capitulo deputatis;

ADULTERIUM quoad ejus poenas.

tatis, ac illos in aliquo delicto reptos punire, & juxta multos scienter, & negligenter omissens non est immunis a gravi culpa; *ibid. num. 31. 32. 33.*
 Designato a S. Sede Minore XXV. annis in futurum Ecclesiae Praesulem, eidem Administrator tam in Spiritualibus, quam in temporalibus deputatur; *ibid. in nov. add. n. 1. & seq.*
 Quamnam sint facultates hujus Administratoris; *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

ADMIXTIO, seu commixtio pro acquirendo rerum dominio, quid sit, & qualiter differat a Confusione? Vide Verb. *Dominium art. 3. num. 72. 73.*
 Assignatur prima regula ad dignoscendum, ad quem spectet rerum dominium in Admixtione, *ibid. num. 76. & alia ad rem, ibid. num. 77. ad 84.*

ADOPTIO quid, & quotuplex sit? Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. a num. 74. & verb. Patria potestas a n. 19. ad 33. ubi multa ad rem.*

A D O R A T I O.

Adoratio, seu cultus quid sit; Vide verb. *Veneratio Sanctorum num. 34.*
 Adoratio, seu Cultus, alia est mere civilis, seu Politica, & alia Sacra, seu Religiosa, & quae utraque sit, *ibid. n. 35.*
 Adorationis Sacrae, seu Religiosae tres sunt species, nempe Latrae, Hyperduliae, & Duliae, & quae singulae sint: Item alia absoluta, & alia respectiva, *ibid. num. 36. ad 40.*

ADVENE, quibus legibus obligentur; Vide verb. *Lex art. 3. a num. 28. ad 48.*

ADULTERIUM quoad ejus esse, & divisionem.

Adulterium quid sit, & quotuplex? Vide verb. *Adulterium art. 1. num. 1. & 2.*
 Item quid, & unde dictum Adulterium, *ibid. in nov. addit. num. 1.*
 Quisnam Adulter & stuprator Jure Romanorum. *ibid. in nov. add. num. 2.*
 Ecclesiae Patres a marito quoque Adulterium in inuptam committi constituerunt. *ibid. in nov. add. num. 3.*
 Distinctio adulterii in duplex & simplex in foro fore nullam vim habet. *ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*
 Adulterium dividitur etiam in verum, & praesumptum, *ibid. in nov. add. num. 6.*
 Adulterium si sit duplex, est necessario in Confessione aperiendum, & qui concubuit cum conjugata, etiam consentiente marito, committit adulterium; ut etiam qui accedit ad suam uxorem putans se accedere ad alienam, *ibid. num. 3. 4. 5.*
 Conjux in actu conjugali cum sua se morose delectans in alia velut praesente, addit speciem adulterii in Confessione explicandam; & adulterium etiam concupiscentia committitur, *ibid. num. 6. 7.*
 Quomodo a Lege Julia de Adulteriis puniebatur ille, qui sine sua, sive alienae Ancillae jungebatur, *ibid. in nov. addit. num. 7.*
 Cum libertis jure Rom. adulterium committitur, *ibid. in nov. add. num. 9.*
 De adulterio cum vili foemina, *ibid. in nov. add. num. 10.*
 Cum uxore injusta an adulterium committatur; & quoniam sit apud Romanos injusta uxor; *ibid. in nov. addit. numer. 13.*
 Cum aliena Concubina Adulterium non est; *ibid. in nov. add. num. 14.*
 An cum sponsa adulterium committatur; *ibid. in nov. add. num. 15.*
 Siquis se junxerit cum ea, quam bona fide putabat solutam esse, quam vere nupta esset, Stupri non adulterii reus est, & contra; *ibid. in nov. add. num. 16. & 17.*
 Si quis duas simul uxores duxerit, num Stupri, vel adulterii species dicatur; *ibid. in nov. add. num. 19.*
 Multi licet adulteri non sint, puniuntur tamen adulterii poena; *ibid. in nov. add. num. 20.*

Adulterium semper fuit punitum gravissimis poenis, quae assignantur. Vide verb. *Adulterium art. 2. a num. 1. ad num. 6.*
 De variis apud varias gentes Adulterii poenis, & praesertim apud Romanos. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Quibus poenis adficerentur Adulteri medio aevo; *ibid. in nov. add. num. 10.*
 Hodie pro adulterio poenae plerumque leviores; *ibid. in nov. add. num. 11.*
 Clericus adulter non modo deponitur, sed etiam in Monasterium detruditur; *ibid. in nov. add. num. 9.*
 Jure Canonico auferitur adultero jus exigendi debitum conjugale, & conceditur, quod innocens possit facere divortium quo ad thorum, & habitationem; Dummodo fiat auctoritate Judicis Ecclesiastici; *ibid. num. 7. 8.*
 Propter adulterium adhuc uxor privatur dote, & maritus adulter donatione propter nuptias. sive dotalitio; *ibid. n. 9.*
 Per Jus Canonicum correctum est Jus Civile; Hinc non licet parti, aut marito occidere adulterum deprehensum in fragranti cum filia, aut uxore adultera; *ibid. n. 10. ad 13.*
 Maritus occidens propria auctoritate uxorem adulteram, neque excusatur totaliter a delicto etiam a Jure Civili, sed poena adhuc afficitur aliqua; *ibid. num. 14.*
 De jactura rei familiaris uxoris, vel mariti in adulterio deprehensi; *ibid. in nov. add. num. 12. & seqq.*
 Recensentur causae, propter quas mulier adultera non amittit dotem; *ibid. in nov. add. num. 25.*
 Adulterii accusatio quando perimatur; *ibid. in nov. addit. num. 26. & 27.*
 Si mulier commisso Adulterio defuncta sit, & haeredes ejus dotem repetant, maritus contradictionis modo obijcere adulterium potest, atque ita dotis lucrum sibi tueri; *ibid.*
 An marito mulieris in adulterio deprehensa praesentia ante institutam actionem illius haeredes repellere possint adulteram dotem repetentem; *ibid. in nov. addit. num. 29.*
 An exponenti querelam criminalem adulterii a principio, competat civilis actio pro lucro dotis; *ibid. in nov. addit. numer. 31.*
 De potestate patris vel mariti occidendi adulterio deprehensum, vel deprehensam; *ibid. in nov. addit. num. 32.*
 De accusatione adulterii, & effectu sententiae; *ibid. in nov. addit. num. 33.*

ADULTERIUM quoad casus, in quibus propter ipsum nequit fieri divortium.

Primo nequit fieri divortium propter omissum adulterium, si uterque conjugum illud commiserit. 2. Si ipse maritus prostituat uxorem, vel uxor cum consensu mariti adulterium committat. 3. Si mulier nupta alteri, ex quo vere creditur maritum suum fuisse mortuum. 4. Si uxor ex errore concubuit cum altero viro latenter in ejus lectum ingresso putans esse suum verum maritum, & contra. 5. Nequit fieri divortium propter adulterium commissum a muliere vi oppressa, & omnino involuntariae. 6. Si post adulterium vir sibi reconciliavit uxorem, vel uxor virum petendo, & reddendo debitum; Vide verb. *Adulterium art. 3. a n. 1. ad 8.*
 An in casu, quo Maritus male, & injuste tractet uxorem, negando ei alimenta, & debitum conjugale, eamque e domo expellendo, & tunc ipsa adulterium committat, possit ipse Maritus divortium facere; *ibid. num. 9. & 10.*

ADULTERIUM quoad varia respectu Adulteri, & Adultera.

Adulter accusatus de adulterio, lite pendente, non est privandus possessione, si tamen lite non contestata est contumax, potest excommunicari. Vide verb. *Adulter art. 4. n. 1. & 2.*
 Adulter tenens concubinam pulsa uxore, vel ea retenta, si maritus eam non pellat, sed adhuc cum ea adultere vivat, debet excommunicari; *ibid. num. 3.*
 Adulter, qui ut suam libidinem libere, & sine obice expleat, procurat carcerari maritum alicujus, vel consanguineos mulieris, est ultimo supplicio puniendus, & adulterans cum Judaea, vel Gentili excommunicatur; *ibid. num. 4. 5.*
 Adulter emendatus potest negare debitum, & dimittere uxorem,

rem, quæ præferat in adulterio, & non vult se emendare, imo tunc tenetur eam dimittere; *ibid. num. 6. 7.*
Adultera nec etiam mortuo marito potest Matrimonium contrahere cum suo adultero, potest tamen post penitentiam; Dummodo non fuerit causa mortis sui viri; *ibid. num. 8. 9.*
 Olim de Civili & Canonico jure absolute prohibita nuptia inter adulterum & adulteram; *ibid. in nov. add. numer. 1. ad 3.*
 Postea restringi coepit prohibitio ad quos casus, & quinam sint. *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*
Adultera post penitentiam a viro recipienda est, & separata a viro propter adulterium perdit dotem, & dotalitium; & si impudice vivit, est puniendæ pœna mortis; *ibid. 10. 11. 12.*
 Explicatur Auctor; *ibid. in nov. add. num. 17. & 18.*
Adultera occidens fœtum animatum, seu natum infantem, excommunicatur, & punitur, ut homicida, & quid, si conjuges sint ambo adulteri, sed unus publice, & alter occulte *ibid. num. 13. 14.*

ADULTERIUM quoad obligationem Genitorum ratione prolis adulterinæ.

Genitores adulteri tenentur præstare alimenta proli adulterinæ, si ipsa non habeat unde sustentetur, quamvis per Jus Civile fuerit id vetitum. Vid. verb. *Adulter art. 5. num. 1. ad 4.*
 Mater tenetur alere prolem primo triennio, & post hoc triennium tenetur eam alere pater, donec proles sua industria se possit juvare, *ibid. num. 5.*
Adulter sciens prolem esse suam, si adultera sit impotens ad restitutionem, tenetur ipse restituere impensa in alenda prole adulterina, & filia dotanda, & compensanda damna, quæ filii legitimi in divisione hæreditatis patiuntur, & quid in dubio. *ibid. num. 6. 7. 8.*
Adultera non tenetur cum periculo vitæ, & maghæ infamiæ manifestare prolem spuriam ad reparanda damna legitimorum, nec proles spuria tenetur credere Matri asserenti non esse legitimam, *ibid. num. 10. 11.*
Adultera quando teneatur manifestare prolem spuriam ad reparanda damna legitimorum filiorum, *ibid. in nov. addit. numer. 3.*
 Lepida cautela a matre adultera adhibita, ne individuum prolem ex adulterio habitam indigitare compelleretur, *ibid.*
Adultera tamen tenetur quantum in se procurare omni meliori modo, ut illarum damnum legitimis compensetur, & si nullo alio modo tale damnum compensari possit, tenetur proli spuria persuadere, ut statum Ecclesiasticum, vel Religiosum amplectatur, vel vitam cœlibem ducat, *ibid. n. 12. 13.*
 Parentes, qui sine debitis modis, & cautionibus liberos suos exponunt clam ad Hospitalia, &c. graviter peccant, si possint aliter eis providere; Excusantur tamen a culpa, qui cum debitis cautionibus clam noctu exponunt ad Hospitalia ad vitandam infamiam, seu quia nequeunt eos alere aliter, *ibid. num. 14. & 15.*
 Sed si divites sint, tenentur restituere Hospitali, seu loco pio, vel cuiusque alteri expensas in prolem suam factas, *ibid. num. 16. 17.*
 An facta Thori separatione propter uxoris adulterium teneatur maritus uxori inopi alimenta præstare, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

ADULTI quas dispositiones habere debeant ad recipiendum Baptismum valide, & fructuose? Vide verb. *Baptismus art. 5. a num. 22. ad 34.*

ADVOCATI officium quibus sit a Lege prohibitum?

Advocati officium exercere prohibentur Pagani, Hæretici, & Excommunicati, Minores 17. annis &c. Vid. verb. *Advocatus art. 1. num. 1. & 2.*
 Item Judices, vel Assessores non possunt in eadem causa esse Advocati, nec non Clerici in Sacris constituti, aut Beneficium ecclesiasticum habentes nequeunt in foro sæculari Advocatum agere, nisi in causis, quæ assignantur, *ibidem num. 3. 4.*
 Item Monachi, & Religiosi omnes, etiam Canonici Regulares, nisi pro utilitate sui Monasterii, & accedente simul mandato proprii Prælati Regularis, *ibid. num. 5.*

Alii præterea sunt, qui advocati munus exercere acqueunt, quos Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Advocati, qui postulare prohibentur ob bonum publicum, ne litigatorum quidem consensu postulare possunt, *ibid. in nov. add. num. 2.*
 Is, cui uno in loco Judicis decreto Advocatum esse interdictum sit, alio in loco & coram alio iudice non prohibetur postulare, nisi concurrat infamiæ nota, *ibid. in nov. add. num. 3.*
 In foro autem Ecclesiastico possunt Advocatum agere Clerici in Sacris, & Beneficiati etiam pro Laicis, nunquam tamen pro extraneis contra Ecclesiam, a qua est Beneficium, *ibid. num. 6. 7.*
 De Clerico, qui Advocati munus contra Ecclesiam exercet, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*
 De Advocatis Ecclesiarum, *ibid. in nov. add. num. 9.*

ADVOCATUS quid in exercitio sui Officii licite possit, vel non?

Quid licitum vetitumque sit Advocatis; Vide verb. *Advocatus art. 2. in nov. add. num. 1.*
 Advocatus non potest suscipere patrocinium causæ, quam cognoscit esse Injustam, alias graviter peccat, & tenetur ad restitutionem &c. *ibid. art. 2. num. 1. & 2.*
 Et si causa Clientis a principio videbatur Advocato justa, vel saltem probabilis, aut dubia, & in progressu cognoscatur esse injustam, tenetur statim eam deserere, & Clientem suum inducere, ut a lite desistat, aut cum parte adversa componat, absque tamen ejus damno, *ibid. num. 3. & 4.*
 Advocatus, qui propter negligentiam suam, ignorantiam, vel imprudentiam, causam a se susceptam male defendit, tenetur etiam ad restitutionem, & mortaliter peccat, si cum non sit idoneus, Officium Advocati exerceat, *ib. n. 5. & 6.*
 Sicuti etiam mortaliter peccat, & ad restitutionem tenetur, si causam sui Clientis pro viribus non defendat, & omittat negligenter, aut malitiose adducere jura, & fundamenta ad causam facientia, & necessaria, *ibid. num. 7.*
 Advocatus, qui contra debitam fidelitatem detegit adversario secreta, & fundamenta causæ sui Clientis, peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem, si propter hoc Clientis perdidit causam, quam fuisset victurus, *ibid. num. 8.*
 Imo Advocatus aperiens adversario secretas scripturas, & alia secreta sui Clientis dicitur falsarius; & graviter peccat utrique parti simul, & semel inserviens, aut si in eadem causa velit esse Advocatus, & Judex, *ib. num. 9. ad 12.*
 Item peccat graviter Advocatus adducens scienter falsas Leges, vel abrogatas, vel bonas malitiose in falsos sensus detorquens, falsas scripturas, aut falsos testes producens, imo scienter utens falsis pro veris, falsi crimen incurrit, *ibid. num. 13.*
 Item peccat Advocatus plures causas accipiens, quam juxta vires expedire possit, nisi Clientes de hoc moniti, attempta eximia Advocati peritia, sint contenti, *ibid. num. 14.*
 Advocatus graviter peccat, & ad restitutionem tenetur, si cum præjudicio Clientum causarum expeditiones notabiliter ipsis invitatis differat, vel falsis cavillationibus innixus querat superfluas, & non necessarias dilationes in gravamen partis, *ibid. num. 15.*
 Imo in causa Matrimoniali Advocatus procurans, ut causa malitiose differatur, vel ut Matrimonium non fortiaur effectum, excommunicatur, *ibid. num. 16.*
 Advocato non licet pacisci cum suo Cliente de quota litis, id est de dimidia tertia, vel quarta parte ejus sibi attribuenda, si causam reportaverit, *ibid. num. 17.*
 Nec ipsi licet pacisci cum Cliente de pretio post inchoatam litem, sed vel ante coeptam, vel post finitam, nec potest cum Cliente aliquem contractum inire, alienas lites reddimere, & causas litigiosas emere, aut convitiis, & probris Advocatum partis adversæ onerare, *ibid. num. 18. ad 22.*
 Item ei non licet pro arbitrio pretium exorbitans a Cliente exigere, sed solum moderatum, prout a Lege est taxatum, vel si non est taxatum a Lege juxta praxim fori, & regionis, attentata magnitudine, vel parvitate causæ, & laboris, *ibid. num. 23.*
 Advocatus tenetur egenis in extrema, vel gravi necessitate gratis patrocinari, imo ad hoc potest a Judice compelli sub pœna pecuniaria, & etiam privationis Officii, ubi ad id re-

peritur deputatus, & stipendiatus, *ibid. num. 24. ad 26.*
 Non tenetur tamen Advocatus pauperum patrocinium præstare gratis Viduis, & pupillis, si sint divites, nec ipse, sicut nec alii, tenetur esse laureatus, *ibid. num. 27. 28.*
 Advocatus antequam causam patrocinandam suscipiat ad quid teneatur. Vide *ibid. num. 29.*
 Advocatus in causis probabilibus, & dubiis quoad utramque partem potest suscipere patrocinandam quam maluerit, etiam minus probabilem; Dummodo moneat Clientem de minori probabilitate, *ibid. num. 30.*
 Multa commoda & Privilegia sunt Advocatis concessa, quæ recensentur, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*
 Multæ item prærogativæ Advocatis competunt circa salariam, quæ recensentur, *ibid. in nov. add. num. 19. & seqq.*
 De delictis, quibus Advocati se reddunt Privilegiis indignos, *ibid. in nov. add. num. 24.*

ÆDIFICANS.

Ædificans in solo alieno an, & quando acquirat ædificii dominium, vel possit repetere sumptus, aut non; Vide verb. *Dominium art. 3. a num. 56. ad 59.*

ÆGYPTII.

Ægyptios seu Zingaros consulentes qualiter, & quando peccent; Vide verb. *Zingari num. 3.*

ÆQUATOR quid sit? Vide verb. *Mundus num. 134.*

ÆQUITAS quid sit; Vide verb. *Lex. art. 5. num. 34.*

ÆQUIVOCATIO.

Æquivocatione, seu restrictione mentali, aut amphibologia uti quando, & quomodo liceat, vel non; Vide verb. *Acusatus a num. 31. ad 43. & verb. Juramentum art. 1. a n. 13. ad 26. ac verb. Restrictio mentalis per tot.*

ÆROMANTIA quid sit; Vide verb. *Superstitio num. 18.*

ÆTAS:

Ætas incipit a die natiuitatis, non autem a die Baptismi; Vide verb. *Ætas num. 1.*
 Quomodo probetur dies natalis alicujus, *ibidem in nov. add. num. 1. & 2.*
 Ætas hominis septuplex distinguitur a Juristis, & assignatur, *ibid. num. 2.*
 Ætas pro prima Tonsura, & Ordinibus Minoribus, ac Majoribus requisita proponitur, *ibid. num. 3. 4. & 5.*
 Ætas pro Episcopatu, & Cardinalatu habenda, *ibid. n. 6. & 7.*
 Ætas pro Papatu quænam requiratur, *ibid. num. 8. & 9.*
 Ætas requisita ad Beneficium simplex obtinendum est ætas 14. annorum, & ex mente fundatoris potest sufficere etiam septem annorum, *ibid. num. 10. & 11.*
 Quænam ætas requiratur in Clerico ad affectuionem simplicis Beneficii fundatum ante Concilium Tridentinum, *ibid. in nov. add. num. 3.*
 Ætas septem annorum sufficit ad pensionem obtinendam, nec ad eam exigitur ætas 14. *ibid. num. 12.*
 Ætas sufficiens ad obtinendum Canonicatum in Ecclesia Collegiata est 14. annorum, si in fundatione, vel statu, aut consuetudine nullus requiratur Ordo Sacer, *ibid. n. 13. & 14.*
 Ætas 14. annorum sufficit etiam in Collegiata, in qua spectet Cura animarum Canonice non uti singularis, sed uti unitis; & etiam ad obtinendam dimidiam pensionem in Ecclesia Cathedrali, *ibid. num. 15. & 16.*
 Ætas requisita ad Dignitates quasquasque, quibus subest cura animarum, seu ad Beneficia Curata, est ætas 25. annorum saltem inceptorum, ut quoque ad Dignitatem Ecclesiæ Cathedralis, cui sit distributio Missæ cantatæ per turnum infra hebdomadam, *ibid. num. 17. & 18.*
 Hæc autem ætas 25. annorum inceptorum non exigitur, nec est necessaria, quando Dignitati, vel Canonice Cura animarum non subest principaliter, sed solum accessorie est ipsi unita, *ibid. num. 19.*
 Ætas requisita ad Dignitates, vel Personatus, quibus nulla Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

subest cura animarum, in Cathedralibus est ætas 23. annorum completa, *ibid. num. 20. & 21.*
 Ad Canonicatus Cathedralis, ubi est facta distributio Sacrorum Ordinum, requiritur illa ætas, quam exigit Ordo Canonicatus, & ubi non est facta talis distributio, requiritur ætas ann. 22. inceptorum, *ibid. num. 22. & 23.*
 Ætas requisita ad Dignitates, & Personatus in Ecclesiis Collegiatis est etiam 22. annorum. & sicuti in Cathedralibus, at secundum multos alios sufficit ætas 14. annorum, *ibid. num. 24. & 25.*
 Ætas requisita ad Generalatum, Provincialatum, Abbatiatum, cæterasque similes Dignitates Jurisdictione quasi Episcopali gaudentes, de Jure communi est ætas 30. annorum completorum, de Jure autem municipali, & particulari attendendæ sunt Constitutiones cujusque Religionis, *ibid. num. 26. & 27.*
 Ætas requisita pro electione in Abbatissam, seu Priorissam; Vide *ibid. num. 28. & 29. & verbo Abbatissa num. 1. 3. & 5.*
 Ætas requisita, & sufficiens ad sponsalia est septennium completum, tam in masculis, quam in fœminis: ad Matrimonium est ætas pubertatis, scilicet 12. annorum in fœminis, & 14. in masculis, nisi malitia suppleat ætatem, & debet esse completa in utrisque, *ibid. num. 30. & 32.*
 Ætas requisita ad Professionem Regularium est ætas 16. annorum completorum tam Virorum, quam Mulierum in quacumque Religione, *ibid. num. 33.*
 Ætas quæ requiratur ad receptionem Novitiorum, & Novitiarum? Vide *ibid. num. 34. & 35. verb. Moniales art. 1. n. 72.*
 Ætas sufficiens ad peccatum mortale regulariter est septennium, a quo incipit obligatio Confessionis Sacramentalis, & quænam ætas ad Communionem requiratur? *ibid. num. 36. & 37.*
 Ætas, qua pueri, & puellæ obligantur ad audiendam Missam, & ad abstinendum a carnibus regulariter etiam est septennium, ad legem vero jejunii est ætas 21. annorum completorum; *ibid. num. 38. & 39.*
 Regulares autem licet nondum annum 21. expleverint, tenentur a die emissæ Professionis ad omnia jejunia præcepta in sua Religione, licet ad jejunia mere Ecclesiastica non obligentur ante 21. sicut alii fideles, *ibid. num. 40. & 41.*
 Ætas requisita, & sufficiens pro Patris Baptismi, & Confirmationis est ætas usus rationis, seu septennii. Nec refert, an Patris sit minoris ætatis, quam Baptizatus, & Confirmatus, *ibid. num. 42.*
 Ætas requisita, & sufficiens ad votum, seu ad votandum est ea ætas usus rationis, seu septennii, quæ sufficit ad peccatum mortale perfectio actu humano, & directe in se volitum, *ibid. num. 43.*
 Ætas requisita, & sufficiens ad incurrendam Censuram, licet aliqui credant, quod sit ætas 12. saltem annorum, tamen tenendum est de rigore Juris sufficere illam ætatem, in qua pueri sunt doli capaces, etiam ante annos pubertatis, *ibid. num. 44.*

AFFECTIO Beneficii quid sit, & in quibus differat a Reservatione, & quid operetur; Vide verb. *Beneficia art. 8. per tot.*

AFFILIATIO RELIGIOSORUM.

Affiliatio Religiosorum quando dicatur fieri, & quæ requirantur, ut sit valida, necnon in quibus quandoque dispensetur; Vide verb. *Affiliatio num. 1. ad 8.*
 Affiliationes num fieri debeant votantibus etiam illis Religiosis veris quidem filiis illius Conventus, in quo sunt, sed in aliis Conventibus Religionis commorantibus, an a solis Religiosis commorantibus de Familia in Conventu, in quo sunt, sive sint illius filii, sive non, *ibid. a num. 9. ad 12.*
 Sacra Congr. Episcop. & Regul. in causis affiliationum solet præ oculis habere bonas qualitates Religiosi affiliati, quo casu solet sanare aliquas nullitates, & supplere aliquos solemnitatis defectus, nec solet attendere ad præsentas, & objectas violentias, & metum, quibus ab adversariis interdum asseritur procurata affiliatio, *ibid. num. 13. & 14.*
 Apud Fratres Minores de Observantia, & Reformatos non habentes Filiationes Conventuales, incorporatio, & transitus ad alienam Provinciam quomodo faciendæ? *ibid. num. 15.*
 De facultate Generalis & Provincialis Superioris circa Affiliationem Religiosorum, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Nullus inferior Superioribus Generalibus, etiam si sit Vifitator in ampliffima forma deputatus, potest aliquem incorporare, nisi conformiter ad statuta generalia, *ibid. num. 16.*
Tollitur auctoritas Ministri Poloniae incorporandi Fratres unius illarum Provinciarum in illam, ac etiam Albanensium arcetur incorporatio, *ibid. num. 17. & 18.*
Ab incorporatione recedendum poenae, & quid pro aliis non habeantibus Filiationes Conventuales? *ibid. n. 19. & 20.*

AFFINITAS

Quoad ea, quae concernunt ejus esse, contractionem, & gradus.

Affinitas quid sit; & quid ad eam contrahendam requiratur? Vide verb. *Affinitas art. 1. a num. 1. ad 3.*

Affinitas etiam contrahitur ex copula perfecta habita cum foemina prorsus invita, & renitente, & etiam dormiente, aut ebria, & e contra cum simili viro dormiente &c. *ibid. a numer. 4. ad 5.*

Affinitas ex illicito commercio ad impedimentum matrimonii tantum porrigitur, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seq.*

Immo ipsa affinitas proveniens ex matrimonio, eo soluto, durat solummodo pro impediendo novo matrimonio, non autem pro aliis effectibus, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Utrum inferviat pro impediendo novo matrimonio, quando nulli sunt ex matrimonio liberi, *ibid. in nov. add. n. 4.*

Affinitas Jure antiquo dirimebat matrimonium usque ad 7. gradum, at novo ex copula licita dirimit Matrimonium solum usque ad 4. gradum; & ex illicita usque ad 2. Vide *ibid. num. 6. ad 9.*

Affinitas non parit Affinitatem; & inde consequens exhibetur, *ibid. num. 10. & 11.*

Licet antiquo Jure tria fuerint genera affinitatis, cujus secundum, & tertium genus complectebatur supradictos, & consimiles casus; novo tamen unicum tantum est affinitatis genus, scilicet inter virum cognoscentem, & consanguineos foeminae cognitae, & contra, *ibid. num. 12. & 13.*

Ad dignoscendos gradus affinitatis sufficit cognitio arboris consanguinitatis, cum juxta gradus consanguinitatis computentur etiam gradus affinitatis, *ibid. num. 14.*

Sicuti in consanguinitate alii sunt nobis conjuncti in linea ascendenti, alii in descendenti, alii in transversa; Ita & affines, quorum nomina assignantur, *ibid. num. 15. & 16.*

AFFINITAS quoad ea, quae concernunt dispensationem in impedimentis ortis ex ea.

Affinitas orta ex copula illicita in nullo gradu cujuscumque lineae irritat Matrimonium de Jure naturae, adeoque omnino dispensabilis est a Summo Pontifice; Vide verb. *Affinitas art. 2. num. 1.*

In affinitate orta ex copula illicita pluries Sancta Sedes dispensavit, & solvitur obiectio, *ibid. a num. 2. ad 4.*

Affinitas orta ex copula licita in nullo gradu lineae transversalis dirimit Matrimonium jure naturae, sed solum Jure Ecclesiastico, adeoque penitus est dispensabilis a Summo Pontifice, idque jam praestitum a plurimis, *ibid. num. 5. & 6.*

Sic in Lege veteri Jacob sanctissimus duxit Liam, & Rachellem sorores, & Judas dedit eidem mulieri duos fratres in maritos, *ibid. num. 7.*

Affinitas orta ex copula licita probabilis non dirimit Matrimonium de Jure naturae, neque in primo gradu lineae rectae ascendendum; adeoque etiam ista est dispensabilis a Summo Pontifice cum gravissimis, & justis inter vitricam, & privignam &c. *ibid. a num. 8. ad 11.*

Afferuntur, & solvuntur duae obiectioes, *ibid. a n. 12. ad 17.*

AFFINES an veniant sub nomine *li sui parenti e consanguinei*, Vide verb. *Affinitas art. 1. in nov. addit. num. 5.*

Utrum inter Affines in linea recta prohibita nuptiae sint de jure positivo, an naturali; Vide *ibid. art. 2. in nov. addit. n. 1. & seq.*

AFFLICTIO.

Afflictio non est addenda afflictio. Vide verb. *Distributiones art. 1. num. 20.*

AFRICA unde sit dicta. Vide verb. *Mundus num. 80.*

Origo, progressus, varia facta, & praesens status prohibita alienationis rerum Ecclesiasticarum, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Alienatio bonorum Ecclesiae sine justa causa, & debita solemnitate est prohibita Jure Divino, & Canonico; ac quid alienationis nomine veniat exponitur; verbo *Alienatio art. 1. num. 1. & 2.*

Bona Ecclesiae vel sunt communia, vel mensalia, & quantum illa sint, & de vario jure circa illorum alienationem, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Alienari prohibentur immobilia, & pretiosa mobilia Deo dicata, & quantum ad praesens veniunt etiam nomine immobilium servitus praediorum, jura piscandi, venandi, & similia; ac census & annui redditus, necnon certa summa pecuniae deputata ad immobilium emptionem, censuum &c. *ibid. a num. 4. ad 6.*

Nomine mobilium pretiosorum inalienabilium veniunt, quae sunt de thesauro Ecclesiae, vel quae propter pretium, artem, raritatem, & antiquitatem conferunt Ecclesiae specialem splendorem, & similia excedentia valorem viginti quinque aureorum, Reliquiae sanctorum, ac ea, ex quorum fructibus proveniunt annui redditus; *ibid. a num. 7. ad 9.*

Item nomine mobilium pretiosorum inalienabilium veniunt arbores frugiferae, seu praedio necessariae, ut illis sublati praedium reddatur graviter deterius, *ibid. n. 10. & 11. & art. 4. a num. 13. ad 17.*

Sub prohibita alienatione rerum Ecclesiae venire jus percipiendi fructus, nequaquam vero commoditatem fructuum aliqui docent, *ibid. in nov. add. num. 5.*

ALIENATIO quoad causas, & solemnitates Juris ad eam requisitas.

Causae justae, ob quas bona Ecclesiae alienari possunt, sunt quatuor. Prima est evidens Ecclesiae necessitas, 2. manifesta Ecclesiae utilitas, 3. pietas, 4. incommoditas; Vide verb. *Alienatio art. 2. a num. 1. ad 4.*

Utrum satis sit, ut causa alienationis rerum Ecclesiae interveniant de tempore initii contractus, an de tempore executionis Beneplaciti Apostolici, *ibid. in nov. add. num. 1.*

In transactione quando dicatur concurrere Ecclesiae utilitas, res non est adeo expedita, ut in ceteris contractibus, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Quid laicus, quid Ecclesia facere debet in probanda causa, confirmata vel non confirmata rei Ecclesiasticae alienatione, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Solemnitates requisitae ad alienationem bonorum Ecclesiasticorum sunt pariformiter quatuor. Prima, quod praecedat tractatus Capitularis, 2. quod ad sit consensus totius Capituli, vel saltem majoris, aut sanioris partis, 3. quod fiat subscriptio a Capitularibus, 4. quod interveniat consensus Superioris talis Ecclesiae, & consensus Summi Pontificis; non autem Patroni, *ibid. a num. 5. ad 9.*

Necessaria haud est subhastatio in alienatione rei Ecclesiasticae, *ibid. in nov. add. num. 5.*

ALIENATIO quoad ea, quae alienari possunt sine solemnitatibus.

Absque talibus solemnitatibus alienari possunt. Primo, Terrulae, alique fundi steriles, & exigui valoris, minusque utiles Ecclesiae; Vide verb. *Alienatio art. 2. num. 1. & 2.*

Terrulae, & res modici valoris sunt, quae non aestimantur ultra viginti solidos, seu viginti quinque scuta aurea, & valor assignatur scuti aurei, *ibid. num. 3. & 4.*

Justa tamen causa interveniat necesse est in alienatione rei exigui valoris, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Si fundus aliquis non singulis annis, sed biennio, vel triennio fructus reddat, locatio rei Ecclesiasticae fieri potest ad sex vel novem annos, quin incurrat in prohibitionem alienationis rerum Ecclesiasticarum, *ibid. in nov. add. n. 2.*

Qua occasione disceptatur an & quando locatio rerum Ecclesiae ad novennium, quae sapit alienationis speciem, pro toto novennio, vel pro triennio sustineatur, nec ne, *ibid. in nov. add. num. 2. in fin.*

Secundo sine talibus solemnitatibus alienari possunt immobilia relicta Monasterio, seu Ecclesiae incapaci ea retinendi, *ibid. num. 5. & 6. & verb. Syndicus Apostolicus n. 19. ubi decernitur modus.*

Tertio sine solemnitatibus, potest fieri locatio, atque conductio rei Ecclesiae ad triennium fructiferam; Vide *ibid. num. 7. & 8.*

Si locatio rei fructificantis singulis annis fiat ad novennium simpliciter, & indivisibiliter, est nulla, & invalida etiam pro primo triennio, secus si divisibiliter fiat; & hoc declaratur, *ibid. num. 9. & 10.*

Quarto sine solemnitatibus possunt dari in Feudum, vel Emphyteusim res immobiles Ecclesiae ab antiquo in Feudum, vel Emphyteusim dari solitae, & exponitur *ly dari solitae; ibid. a num. 11. ad 13.*

Quinto sine solemnitatibus alienari possunt fructus, & bona Ecclesiastica, quae servando servari non possunt; hocce explicatur, *ibid. num. 14. & 15.*

Sexto sine solemnitatibus alienari possunt res Ecclesiasticae, quando summa alienandi instaret necessitas, & Papa de facili adiri non posset; & esset periculum in mora, *ibid. n. 16.*

Septimo sine solemnitatibus alienari possunt mancipia Ecclesiae, seu servi fugitivi, & qui de fuga revocati retineri non possunt, *ibid. num. 17.*

ALIENATIO quoad eos casus, in quibus nequit fieri sine solemnitatibus.

Distinctio theoretica, qua docetur quando, nec ne alienatio rei Ecclesiasticae fieri possit sine solemnitatibus; Vide verb. *Alienatio art. 4. in nov. addit. num. 1. & 2.*

Quamvis sine solemnitatibus fieri possit alienatio rei Ecclesiasticae pro solvendis debitis illius, qui bona, & hereditatem reliquit Ecclesiae, cum talia bona nondum sunt Ecclesiae incorporata, non tamen, si jam incorporata, *ibid. n. 1. & 2.*

Secundo, licet solemnitatibus, aut Beneplacito Apostolico, & Episcopi facultate possit res Ecclesiae in aliam transmutari; Non sic tamen in subrogatione Patrimonii Clericalis, quod alienari non potest sine licentia Episcopi, etiam si in locum ejus subrogetur Beneficium, *ibid. num. 3. & 4.*

Tertio, licet sit multum probabile, quod Praelatus possit sine solemnitatibus, & Beneplacito Apostolico repudiare legatum factum Ecclesiae etiam de rebus immobilibus; tamen probabilis est absque Beneplacito Apostolico non posse, *ibid. a num. 5. ad 10.*

Quarto sine Beneplacito Apostolico, aut solemnitatibus nequeunt alienari jura perpetua Ecclesiae, adeoque neque servitus passiva imponi, nec activa alienari potest sine Beneplacito Apostolico, *ibid. num. 11.*

Quinto, sine Beneplacito Apostolico nequit fieri ulla transactio, qua cedantur jura super bonis praesentis ab Ecclesia, licet illa non possideat, sed aliquid aliud loco bonorum recipiat, *ibid. num. 12.*

Sexto, sine solemnitatibus, & Beneplacito Apostolico nequit fieri alienatio ab una Ecclesia in aliam, Imo neque inter personas ejusdem Ecclesiae, *ibid. a num. 13. ad 14. & infra num. 31.*

Septimo, sine solemnitatibus, & Beneplacito nequit fieri arborum incisio, & venditio, quando incisio, & venditio est in magna quantitate cum notabili detrimento fundi, & quando arbores sunt fructiferae: bene vero, si secus; Vide *ibid. num. 15. ad 17.*

Octavo, sine Beneplacito Apostolico non possunt bona Ecclesiastica, sive mobilia pretiosa dividi in plura corpora ad hoc ut minuatur valor, & reducatur ad esse Terrularum, vel ad aestimationem minorem 40. Scuti Romanis, ut sic res fiat auctoritate Episcopi alienabilis, *ibid. num. 18. & 19.*

Nono, sine Beneplacito Apostolico sunt nullae, & invalidae locationes, seu concessiones ad longum tempus bonorum Ecclesiae, seu Capituli, quamvis fiant inter Canonicos, & Beneficiarios ejusdem Ecclesiae alienantis, *ibid. num. 20.*

Decimo, sine Beneplacito Apostolico non possunt alienari annui Census creati ad formam Bullae Pianae, imo nec dimitti, *ibid. num. 21. & 22.*

In casu autem, quo Capitale census fuerit restitutum, tunc si pro investitione non invenitur fundus tot reddens redditus, quot reddebat primus; vel si tot reddens fructus, aut etiam majores, periculosus tamen sit, tunc valide, & licite fieri potest investitio pro min. reddito, *ibid. num. 23. & 24.*

Undecimo, sine Beneplacito Apostolico nequeunt alienari loca montium, seu pecunia collocata in montibus, *ibid. num. 25.*

Aggressor iniquus quando possit, vel non, licite occidi? Vide verb. *Homicida, Homicidium a num. 25. ad 28.*

AGNUS DEI.

Agnus Dei unde sint dicti, & quando soleant a Papa solemniter benedici? Vide verb. *Agnus Dei num. 1.*

Circa Agnus Dei Gregorius XIII. edidit Constitutionem, in qua sub poena Excommunicationis nemini reservata, omnes tamen afficientis prohibet, ne inaurantur, aut alio colore pingantur, & nullo modo venales fiant, *ibid. num. 2.*

Non videtur tamen per hanc Constitutionem prohibitum tales Agnos Dei thecis aureis, argenteis &c. in girum circumornare, aut coronare, *ibid. num. 3.*

Nec videtur prohibitum, si jam antecederet depicti sint, eos sic retinere, dummodo non retineantur ad vendendum, quod tamen non videtur prohibitum, si id fiat ratione solius materiae, *ibid. num. 4. & 5.*

Non est licitum ceteros Agnos Dei liquefacere una cum alia cera, ut possint sic multiplicari, nisi ad hoc habeatur speciale privilegium, *ibid. num. 6.*

Agnos Dei tangere, seu contrectare licet per se, & absolute non videatur licere, nisi Clericis in Sacris constitutis, aliter tamen usus obtinuit; adducitur novissima dispositio, necnon Agnorum Dei virtus, *ibid. num. 7. ad 11.*

ALCHIMIA, ALCHIMISTÆ.

Alchimia quid significet, deque ortu & progressu istius artis; Vide verb. *Alchimia in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Alchimia ad faciendum aurum, vel argentum turpis lucri gratia pro commerciis contractuum, vel pro mixtione monetarum, est illicita, & expresse prohibita sub lethali, *ibid. num. 1. & 2.*

Alchimistæ, & Alchimiam fieri curantes, aut mandantes, & si aurum, vel argentum Chemicum vendant, vel dent in solutum, aut expendant, ad quid teneantur, & quid si Clerici sint? *ibid. num. 3.*

Adducitur ad hanc Pontificia Constitutio, ejusdemque confirmata in foro conscientiae ante sententiam Judicis obligantia, *ibid. a num. 4. ad 7.*

Circa allatam Constitutionem tres Doctorum sententiae in medium protruduntur, *ibid. num. 8. ad 10.*

Afferitur ratio pro tertia sententia exemplis demonstrans saepe sapienter diabolicis praestigiiis chemicam artem exerceri, *ibid. num. 11.*

Ex supradictis concluditur, quod quamvis ars chimica physice defendi possit, moraliter tamen improbat, *ibid. num. 12. & 13.*

Alchimistæ hac arte depauperantur, familiae necessaria subtrahuntur, quarum defectu ad non paucas superstitiones, & praestigia recurritur, cum semper hac arte decipiantur ipsi; ut alios decipiant, *ibid. num. 14.*

Alicubi adest Lex, ne cui sine permisso Principis sub poena capitis liceat Alchimiam exercere, *ibid. num. 15.*

Alia vide verb. *Falsum, Falsarius num. 36. verb. Pens art. 2. num. 51.*

ALCATORES.

Alcatores publici sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infames sub num. 11. & verb. Irregularitas art. 1. sub num. 12. vers. Ostrava.*

ALGEBRA quid? Vide verb. *Mundus num. 199.*

ALGEBRA Speciosa quid? *ibid. num. 199.*

ALGORITHMUS quid? *ibid. num. 199.*

ALIENATIO

Quoad ea, quae veniunt sub nomine Alienationis bonorum Ecclesiasticorum Mobilium, & Immobilium.

Subiectum Canonicae Regulae circa prohibitionem alienationis rerum Ecclesiae; Vide verb. *Alienatio art. 1. in nov. add. num. 1.*

Duodecimo, sine solemnitatibus nequeunt alienari bona Ecclesiarum, licet sint ita Ecclesiarum relicta, vel donata, ut possint pro libito sine solemnitatibus alienari; secus si relicta sint ad determinatum effectum, *ibid. num. 26. & 27. ac verb. Bona art. 1. num. 3. & 4.*

Tertiodecimo Regulares, quamvis possent alias alienare bona suarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum nulla petita licentia a Sede Apostolica, vel a Locis Ordinariis ex privilegiis sibi concessis; nunc tamen id haud amplius queunt, *ibid. a num. 28. ad 30.*

Quartodecimo Regulares sine Beneplacito, & solemnitatibus nequeunt transferre bona de uno Monasterio divite in aliud Monasterium, etiam si ejusdem Provinciae, & Religionis, *ibid. num. 31. & 12. cod. art. a num. 13. ad 14.*

Potest tamen Praelatus Regularis de consensu Capituli Conventualis permutationem facere de aliquibus mobilibus alteri Monasterio etiam superfluis. Prohibita est autem alienatio immobilium, & mobilium pretiosorum ex uno in aliud Monasterium, etiam ejusdem Ordinis, *ibid. num. 32.*

Quintodecimo sine Beneplacito Apostolico Regulares nequeunt alienare mobilia pretiosa neque cum permissione, & facultate Capituli Generalis; imo maxime in Conventibus subjectis Episcopis de se ipsis neque terrulas, & vineolas, *ibid. num. 33. & 34.*

Sextodecimo Regulares nequeunt sine beneplacito hypothecare bona specialia Monasterii; bene vero generaliter omnia. At tunc si deberet procedi ad substationem bonorum, requireretur Beneplacitum, *ibid. num. 35. & 36.*

Decimosextimo Moniales sine facultate Sacrae Congregationis nequeunt alienare dotem Choristae supranumerariae, sed omnino investiri debet, & quidem in bonis stabilibus; vel iis deficientibus, in censibus securis, *ibid. n. 37. & 38.*

Dos autem Convertere licet supranumerariae potest sine tali facultate expendi in necessitatibus Monasterii, ut etiam dotem Monialium intra numerum cum sola facultate sui Superioris, *ibid. num. 39. & 40.*

Decimo octavo Moniales, & Regulares nequeunt sine Beneplacito alienare pecuniam relictam Monasterio, vel deputatam ad emendum bonum immobile, vel mobile pretiosum. Et neque alienare mobilia pro Fabrica Monasterii. Possunt tamen sine Beneplacito convertere in usum Conventuum spolia defunctorum, vel defunctorum. Vide *ibid. num. 41.*

Decimo nono Moniales, & Regulares nequeunt sine beneplacito pro extinguendis debitis Monasterii alienare bona, vel pecuniam redactam, seu retractam ex redemptione census, unum tamen ex census extinctione fieri posse absque Sac. Congr. facultate videtur, & assignatur, *ibid. num. 42. ad 44.*

Num fieri possit alienatio rei Ecclesiasticae sine solemnitatibus ad una ad aliam Ecclesiam, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Et si agatur de Regularibus exemptis, assensus alienationis rerum exigui valoris nequit praestari ab eorum Praelato, sed ab Episcopo, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Abbas tamen tertiae speciei exemptionis praestare potest consensum in alienatione rei Ecclesiasticae exigui valoris, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Intellige tamen nisi agatur de rebus proprii sui Monasterii, *ibid. in nov. add. num. 7.*

ALIENATIO quoad modum succurrendi Ecclesiae per ipsam enormiter laesa, & quoad actiones ipsi Ecclesiae competentes.

Si alienatio facta fuit invalide ob non servatas solemnitates, succurrendum est Ecclesiae per totalem rescissionem contractus; Si vero fuit valida, vergens tamen in enormem Ecclesiae lesionem, in integrum restituendum erit; & ad quid tunc teneatur Ecclesia. Vide verb. *Alienatio art. 5. n. 1. & 3.*

Ad succurrendum Ecclesiae potest rem alienatam repetere, non solum successor male alienantis, sed etiam ipse male alienans, quamvis juraverit se non reperiturum. Vide *ibid. num. 4. & 5.*

Et in defectum male alienantis, & ejus successoris quilibet Clericus rem male alienatam repetere potest, *ibid. num. 6.*

Ecclesia laesa per malam alienationem duplicem habet actionem, quae assignatur. Vide *ibid. a num. 7. ad 9.*

Rem Ecclesiae male alienatam scienter, & mala fide recipiens non facit fructus suos, sed tenetur eos restituere unquam melioramentis. *ibid. num. 10.*

De restitutione fructuum rei Ecclesiasticae nulliter alienatae. *ibid. in nov. add. num. 1.*

ALIENATIO quoad poenas male alienantium, & ad ipsam cooperantium.

Prima poena est, quod talis alienatio facta non servatis requisitis solemnitatibus ipso Jure sit nulla, adeoque rescindenda; nullitas tamen pro foro externo intelligenda est. Vide verb. *Alienatio art. 6. num. 1. & 2.*

Secunda poena est, quod tam alienantes, quam alienata recipientes, & subscribentes incurrant excommunicationem majorem non reservatam, & perhibentur, qui ab ea incurrenda excusentur. *ibid. num. 3. ad 6. & verb. Bona art. 1. num. 13. ad 15.*

Tertia poena est, quod Episcopi, vel Abbates male alienantes subjaceant interdictio ingressus in Ecclesiam; & si per sex menses talem poenam contumaciter sustinuerint, ab administratione Beneficii, & dignitatis sint suspensi; Inferiores autem Praelati &c. Beneficiis sint ipso facto privati. *ibid. num. 7. & 8.*

Regulares vero, qui mobilia, & mobilia pretiosa alienant, locant, vel distrahunt census, & hypothecas speciales constituunt absque facultate Sac. Congr. ulterius incurrunt ipso facto poenam privationis officiorum, inhabilitatis ad illa, vocis activae, & passivae, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Recensita autem poena non incurruntur, si ubi adest necessitas, & evidens Ecclesiae utilitas, & pietas, alienantur bona Ecclesiae modici valoris cum facultate Episcopi. *ibid. num. 12.*

Et hinc quando, nec ne, subjaceant Regulares poenis alienationis rerum Ecclesiasticarum in arborum incisionibus, *ibid. in add. Auctoris num. 14.*

Indicantur Auctores, qui agunt de poenis alienantium bona Ecclesiae sine solemnitatibus. *ibid. in nov. add. num. un.*

Quoad haec attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. incipiens: *Universalis Ecclesiae*, in qua sub poena Excommunicationis nullitas actus, & contractus, & sub omnibus poenis statutis contra alienantes bona Ecclesiae, varia prohibentur, quae assignantur, *ibid. num. 13.*

Alia vid. tom. 8. in *Appendic. decret. in Tarentina Beneplaciti Apostolici. Ravennaten. Altaris.*

A L I M E N T A.

Alimentorum nomine generaliter veniunt omnia, quae sunt necessaria ad honestam, & congruam vitae humanae sustentationem: eaque cuncta assignantur, ac declarantur. Vide verb. *Alimenta a num. 1. ad 13.*

Ad dignoscendum quid nomine alimentorum veniat, & quomodo taxanda sint, incipere oportet, qua ex causa debeantur *ibid. in nov. add. num. 1.*

Alimentorum recensentur causae; & regulae aptandi alimenta singulis iisdem casibus, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Alimenta in genere conventa praestari debent juxta commodam alimentantium sustentationem, habito respectu ad gradum familiae, & consuetudinem loci, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Alimenta praestari debent servato ordine, & gradu conjunctionis, ut qui proximior est, & magis conjunctus, ea subministrare teneatur, *ibid. num. 14.*

Hinc in primis tenentur parentes alimenta praestare Filiis etiam spuris; cum hac tamen differentia, quod Mater alere Filios primo triennio, & post triennium tenetur Pater usque ad emancipationem, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Nomine alimentorum aliud intelligitur respectu Patris, & aliud respectu Matris, & assignatur ad quid teneatur Mater, & ad quid Pater, *ibid. num. 18.*

In defectu Patris qui alimenta praestare teneantur; item & in defectu Matris, vel etiam mortuis Parentibus, & Avibus, *ibid. num. 19. 20. & 21.*

Clericus tenetur alimenta praestare Filiis ex damnato, & sacrilego complexu etiam in Sacerdotio susceptis, & deficiente patrimonio, potest eos alere ex fructibus Beneficii, *ibid. num. 22.*

Parentes, alique supra recensiti non tenentur alimenta praestare Filiis & Nepotibus, si ipsi aliunde habeant, quo sufficienter se possint alere, vel aliqua arte polleant, qua honeste juxta conditionem proprii status sine dedecore possint sibi victum querere. *ibid. num. 23.*

Item

Item Pater non tenetur alimenta praestare Filio, si sine justa causa nolit habitare cum ipso; secus autem si ex justa causa. *ibid. num. 24. & 25.*

Alimenta sunt per Patrem infidelem praestanda Filio noviter converso ad Fidem, & in ea quantitate, qua tenebatur Pater ante conversionem ejusdem Filii, *ibid. num. 26. & verb. Hebraeus num. 21.*

Alimenta debent a Parentibus praestari Filiis secundum decentiam status & conditionis ipsorum, *ibid. num. 27.*

In controversia pro taxandis alimentis attendi debet non solum dignitas personarum, & facultatum copia, sed etiam aetas Alimentarii, & consuetudo regionis, *ibid. num. 28.*

Facta semel taxatione alimentorum, vel per Judicem, vel per partes inter se, quid si contingat patrimonium Patris decrescere, vel augeri, *ibid. num. 29.*

Pater tenetur juxta decentiam proprii status, non solum alimenta praestare Filio, sed etiam ipsius Uxori quamvis eam duxerit sine dote, ipso consentiente, imo etiam si dissentiente, *ibid. num. 30. & 31.*

Pater tenetur sic praestare alimenta, etiam Uxori sui Filii illegitimi, ac spurii, *ibid. num. 32.*

Pater tenetur alimenta praestare etiam Filiis emancipatis, si aliunde non habeant quo se alant; & etiam saltem in subsidium Filiam nuptam viro pauperi non habenti unde ipsam alat, *ibid. num. 33. & 34.*

Pater tenetur alimenta praestare etiam Filio excommunicato; ei tamen culpabiliter, & pertinaciter in excommunicatione perseveranti solum tenetur juxta necessitatem naturae; si autem, juxta decentiam status, *ibid. num. 35. & 36.*

Licet Pater teneatur regulariter praestare alimenta juxta necessitatem naturae Filio excommunicato, non ita, si Haereticos alios pervertere nitatur, *ibid. num. 37.*

Item Pater tenetur praestare alimenta juxta necessitatem naturae Filio bannito, quamvis statuto cautum sit, ne ei praebantur, *ibid. num. 38.*

Pater tenetur praestare alimenta Filio Monacho jure ejecto a Religione, si ipse aliunde non habeat quo se alat, *ibid. num. 39. & verb. Ejecti num. 41.*

Ex quibus causis Pater filiis alimenta extra paternam domum praestare teneatur, *ibid. in nov. add. num. 19.*

An & quando alimenta promissa ab aliquo in sua domo debeantur etiam extra illam, *ibid. in nov. add. num. 20.*

An alimenta debeantur ex fideicommissis ascendentibus & transversalibus ulterioribus vocatis ad ipsum, *ibid. in nov. add. num. 21.*

Religiosi praeclearissimae Societatis Jesu post vota simplicia ante solemnem Professionem a dicta Societate dimissi, nulla ab eadem Societate praetendere possunt alimenta, aut congruam sustentationem, licet dum in ea viverent titulo Religiosae paupertatis ad Sacros etiam Presbyteratus Ordines promoti fuerint, *ibid. num. 40.*

Monachus, seu Regularis injuste ejectus, potest compellere Monasterium, seu Religionem ad alimenta futura, & etiam praeterita, si illa mutuo accepit; & lite pendente, adhuc ex bonis Monasterii alii debet, *ibid. num. 41. & 42. & verb. Ejecti num. 47. & 48.*

Alimenta non sunt praestanda a primo Monasterio Regulari, aut Moniali ad aliud Monasterium transeunti, quamvis penes primum remaneat dos, & alia bona, *ibid. num. 43.*

Alimenta praestare tenetur Monasterium Regulari, in aliud Monasterium incluso pro poenitentia peragenda, vel in Carceribus Sancti Officii detento, dummodo illa Religio non sit de illis, quae in communi non possident, *ibid. num. 44. & 45.*

Alimenta a Novitia solvi non debent Monasterio, si eandem teneatur recipere, & ad Habitum, & ad Professionem sine dote. Secus autem, si ad solam Professionem, *ibid. num. 46.*

Monachus, seu Monialis, pendente lite super validitate suae Professionis, si sine licentia debita degat extra Monasterium, non potest ab ipso alimenta praetendere, secus autem si sit ex ord. Sac. Congr. *ibid. num. 47. & 48.*

Filii tenentur alimenta praestare Parentibus indigentibus, sicuti Parentes ipsis, *ibid. n. 49. ac subsequent. n. 50. ad 54.* plura scitu necessaria de filiis ad rem remissive indicantur.

Frater dives tenetur alimenta praestare Fratri pauperi, etiam si naturali, vel spurio, & licet bona non provenierint a communi Patre, *ibid. num. 55. ad 58.*

Tenetur etiam Frater dives alimenta praestare Sorori pauperi, etiam solum uterinae. Vide *ibid. num. 59. & 60.*

Patruus Nepotem, & e converso Nepos Patrum alere tenetur in subsidium, etiam si agatur de Nepote Naturali, & spurio, aut ex Fratre naturali, vel spurio, & quamvis bona non procedant a communi Stipite, *ibid. a n. 61. ad 64.* Et quod dicitur de Patruo respectu Nepotis, dicitur etiam de Nepote respectu Patruo, qui si sit pauper alendus est a Nepote, *ibid. num. 56. ad 66.*

Conjuncti ratione sanguinis, & naturalis pietatis tenentur inter se praestare vitae subsidia, *ibid. num. 67.*

Maritus tenetur alimenta praestare Uxori, etiam si sine dote eam duxerit, si scienter indotatam accepit, nec dos fuit ei promissa, nec Jus aliquod sibi reservavit ad dotem, *ibid. num. 68. & 69.*

Si autem Maritus Uxorem duxit sine dote numerata, cum dote tamen promissa, & convena in determinata quantitate, fide data de solutione, & postea eandem non possit exigere, tunc de rigore Juris non tenetur alimenta Uxori praestare, sed solum ex aequitate, & honestate, *ibid. num. 70. & 71.*

Si Uxor sine necessaria causa recedat, & divertat a Marito, Maritus non tenetur ei alimenta praestare, quamvis dotem ab ea acceperit; secus vero ob justam, *ibid. num. 72. & 73. & verb. Uxor num. 14.*

Si Maritus sit inops, & Uxor dives, tenetur haec alimenta illi praestare *ibid. num. 24.*

Alimenta debentur Uxori ab haeredibus Mariti, qui dotem detinens pro anno luctus, etiam si diviti, vel dotis fructus ad alimenta praestanda non sufficient; nec tenetur in illorum favorem impendere suas operas, sive obsequiales, sive artificiales, *ibid. num. 75. ad 78.*

Potest Uxor sine labe usurae convenire cum haeredibus Mariti pro alimentis sibi debitis pro anno luctus, ut certam quantitatem sibi conferant, quamvis valorem excedat fructuum dotis, *ibid. num. 79. & 80.*

Uxor vidua non solum intra annum luctus potest ab haeredibus Mariti detinentibus dotem exigere alimenta, sed etiam post annum luctus, si in mora fuerint restituendi eandem, *ibid. num. 81.*

Haeredes Mariti tenentur alere Uxorem viduam, si sit indotata, inops, & non habeat aliunde, quo se possit alere, ut etiam Haeredes Uxoris Maritum inopem, *ibid. n. 82. & 83.*

Extante controversia inter Patrem, & Filium super alimentis praeteritis, probabilius est, quod possint compelli ad compromissum, secus autem quoad futura, *ibid. n. 84. & 85.*

Alimenta praeterita non praestata a Patre Filio, qui eadem acquisivit mendicando, vel alio modo non oneroso, non possunt a dicto Filio repeti neque quoad eorum estimationem, si autem contraxerit aliquod debitum per mutuum, tunc Pater tenetur &c. *ibid. num. 86. & 87.*

Renente Patre alimenta debita praestare Filio, cum possit, potest idem Filius alimenta repetere a die petitionis, *ibid. num. 88.*

Alimenta debentur Filio asserenti se esse Filium, quamvis Pater neget, si sit in quasi possessione Filiationis, & quid si secus? Vide *ibid. num. 89. & 90.*

Alimenta sunt a Patre iterum praestanda Filio, quamvis hic culpose consumpserit quantitatem sibi assignatam pro eisdem alimentis *ibid. num. 91.*

De alimentis praestandis a Monasterio Monacho, vel moniali intra, vel extra Monasterium, *ibid. in nov. add. n. 25.*

An Creditores jus habeant super annua praestatione promissa filio titulo alimentorum expresso nomine legitima, *ibid. in nov. add. num. 23.*

Alimenta quando, & quomodo debeantur Patrono Beneficii & Beneficiario *ibid. num. 92. & in nov. add. num. 24.*

Clerici privati Beneficii, ad quorum titulum ordinati fuerunt, nullum Jus habent pro alimentis super eorum fructibus, quamvis non habeant aliunde, quo se alere possint, *ibid. num. 93.*

Clericus a Beneficio suspensus, si aliunde non habeat, debet ex fructibus illius alimenta percipere, *ibid. num. 94.*

Parentes, & alii exponentes infantes in publicis Hospitalibus, &c. an, & quando teneantur refundere alimenta, seu restituere expensas, *ibid. num. 95.*

Si Filius in querela inofficiosi Testamenti in prima instantia obtinuerit pro se sententiam, sunt ei decernenda alimenta, & litis expensae usque ad finem ejusdem litis per ultimam sententiam; & quid si in prima instantia nondum fuerit sententiam consecutus, *ibid. num. 96. & 97.*

Ali-

Alimenta, & litis expensæ, pendente lite super inofficioso Testamento, debentur etiam multis aliis, qui assignantur, ibid. num. 98.

Alimenta, & sumptus litis debentur cuicumque Actori pauperi, quando cum paupertate concurrat etiam præsumptio boni juris, ibid. num. 99. 100. & 101.

Alimenta si sint debita ex sola dispositione Juris, non potest Alimentarius sine causa ea exigere extra domum hæredis, bene vero ex justa causa, quæ assignatur, ibid. n. 102. & 103.

In tali autem quæstione qualis sit justa causa petendi alimenta extra domum hæredis, remittitur arbitrio Judicis a Jure regulando, qui est alimenta essent legata in domo, potest cogere hæredem ex justa causa ad ea præstanda extra domum, ibid. num. 104. & 105.

Si alimenta sint debita ex sola dispositione hominis, seu Testatoris, & Testator simpliciter alimenta legaverit absque alia adjecione, tunc Legatarius facultatem habet habitandi ubi vult, & hæres tenetur eidem alimenta præstare, ibid. num. 106. & 107.

Si autem Testator alicuius alimenta legaverit in domo, vel sub conditione, vel cum onere morandi, vel habitandi in domo, vel cum hæredibus, vel per aliud æquipollens constet de tali voluntate Testatoris, quid? ibid. n. 108. ad 110.

Si mulier, cui fuerunt legata alimenta, sit copulata Matrimonio, non tenetur percipere alimenta ex mensa hæredis, & idem ad quæ alia excludatur sit palam, ibid. numer. 111. 112. & 113.

Alimenta a quibus sint Prædicatori præstanda, ibid. a n. 114. ad 116. Fratres minores de Observantia, Reformati, & Capucini exempti sunt ab alimentis præstandis iis, qui in carcere Inquisitionis detinentur, ibid. num. 118.

In concursu plurium ad alendum obligatorum cuius onus alendi imponendum sit, ibid. in nov. add. num. 16.

De modis, quibus cessat obligatio præstandi alimenta ex officio Pietatis, ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.

Alia ad rem; Vide verb. Adulterium artic. 5. verb., Filius verb. Juspatronatus artic. 4. verb. Necessitas, verb. Parentes.

A L L E L U J A.

Alleluja non additur tempore Paschali Officio parvo B. M. V. Vide verb. Officium Divinum artic. 3. num. 110. Et neque in fine vers. Panem de Cælo infra annum in Expositione SS. Sacramenti, excepto tempore Paschali, & diebus infra octavam Corporis Christi; Vide supra verb. Resolutiones Sacrar. Congregationum num. 373.

A L L U V I O.

Alluvio est duplex, alia latens, & patens, & quæ sit utraque necnon cuius sit fundi augmentum per alluvionem latentem, vel patentem factum, & Insula per eandem de novo nata, ac alveus a fluvio derelictus; Vide verb. Dominium art. 3. num. 47. 48. 49. & 50.

A L T A R E.

Altare unde dictum, quid sit, & quotuplex, ac qualiter debeat esse lapideum; Vide verb. Altare num. 1. ad 6.

Num primi Christiani ad Sacra Mysteria conficienda, Altaria, templaque habuerint, ibid. in nov. add. num. 1. & 2.

Altari portatili, seu viatico nequeunt hodie uti Regulares quicumque quantumvis olim privilegiati; imo neque Episcopi, & majores Prælati, etiam si essent Cardinales, ibid. num. 7. & verb. Missa art. 4. & verb. Oratorium num. 70. ubi asseritur nova Pontificia declaratio.

Num usus Altaris portatilis primis Ecclesiæ temporibus invaluerit, ibid. verb. Altare in nov. add. num. 3.

A nemine, nisi a Summo Pontifice, Altaris portatilis privilegium impertiri potest, nisi urgeat necessitas, ibid. in nov. add. num. 4.

Episcopi quid competat circa Altare portatile, ibid. in nov. add. num. 7.

Altaris portatilis Privilegium gaudent Cardinales, ibid. in nov. add. num. 9.

Altaris consecratio de Jure Communi non potest fieri nisi per Episcopum, nec potest simplex Sacerdos Altare consecrare, nisi ex privilegio, & commissione Summi Pontificis: in una

sola Missa plura consecrare potest Episcopus in eadem Ecclesia, ibid. a num. 8. ad 12.

Abbatas, qui sunt hoc privilegio suffulti, nequeunt hodie consecrare, nisi Altaria suarum Ecclesiarum, ibid. a num. 12. ad 13. & verb. Abbas num. 31.

In Altaris consecratione stando in rigore juris non videtur necessaria, & de essentia repositio Sacrarum Reliquiarum, in praxi tamen non est omittenda, & notatur quid cavendum, quidque solitum, ibid. a num. 14. ad 19.

Altare fixum, & stabile quando excretur, & in dubio ad quem spectet iudicium. Execrato Altari fixo, & immobili non execratur Ecclesia, nec econtra; at polluta, seu violata Ecclesia, polluntur, seu violantur Altaria fixa; ibid. a num. 20. ad 28.

Altare portatile, quando excretur? At comparate ad Ecclesiam quoad violationem non inducitur uti supra, ibid. a num. 29. ad 33.

Nullum Altare five fixum, five portatile execratur ex eo, quod in ipso celebraverint excommunicati, interdicti, & degradati, & in Ecclesia non consecrata an possit consecrari Altare fixum sine Summi Pontificis auctoritate, ibid. numer. 34. & 35.

In Ecclesia consecrata nulli licet erigere Altare stando in jure communi sine Episcopi consensu, in Ecclesiis tamen non consecratis potest erigi a Presbyteris, ibid. num. 36.

Sic autem Altare ab Episcopo consecratum, aut in Ecclesia consecrata erectum nequit destrui sine permissione Episcopi, in Ecclesiis vero non consecratis quilibet suo jure potest Altare non sacratum destruere, ibid. num. 37. & 38.

Altaris lapis prophanatus, seu execratus potest vendi, & licite teneri ab emptore; Dummodo in loco honesto, & decenti, ibid. num. 39.

In Altari non consecrato nemo celebrare potest, & in ipso celebrans peccat mortaliter, & quæ ambigua sunt de consecratione, consecrari debent, ibid. num. 40. ad 43.

In Altari, in quo Episcopus Missam cantavit, non potest alius Sacerdos eadem die celebrare, quod si alicubi observaretur, esset intelligendum, nisi adesset licentia ejusdem, at nunc id exolevit, ibid. num. 44. 45. & 46.

In Altari Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli solus Papa celebrat, nec aliis permittitur nisi mediante Brevi Pontificio, ibid. num. 47.

Altare erectum super sepulcrum non potest consecrari, assignatur quid prius agendum, quantumve sepulcrum removendum, ibid. a num. 48. ad 50. & verb. Resolutiones Sacr. Congr. num. 25. & 26.

Traditur qualiter procedendum cum Patronis Altaria in Regularium Ecclesiis habentibus destituta necessariis, veltute collabentia &c. ibid. num. 51.

Altare majus licet ex veteri consuetudine Orientalem mundi plagam respiciat, sicuti etiam antiqua consuetudine Ecclesiæ versus Orientem ædificabantur, id tamen necessarium minime est, ibid. num. 52. & 53.

In Altari majori Ecclesiarum Cathedralium non debet aservari SS. Sacramentum propter functiones Pontificales, in eo tamen servari debet ab Ecclesiis Parochialibus, & Regularibus, ibid. num. 54.

Altaria, & Cappellas in Regularium Ecclesiis etiam per secularium Confraternitates constructa visitari non potest Episcopus, ibid. num. 55.

Non debet unum Altare discooperiri, ut aliud cooperiatur, ibid. num. 56.

Altarium numerus in Ecclesiis Græcorum augeri potest, ibid. Supplem. Auct. num. 57. & 58.

Quomodo, & quando crux in Altari, in quo celebrari debet, sit collocanda, ibid. num. 59. & 60.

Altare, in quo Episcopus celebravit, nequit simplex Sacerdos eo die Sacrificium offerre ibid. num. 61.

Altare super naves ad celebrandum; Vide verb. Missa.

Nulli permissum est in Altari elevato in Navi Missam celebrare, nisi concurrat speciale Apostolicum Privilegium, ibid. in nov. add. num. 8.

Super Altari, in quo Missæ celebrantur, Crux collocari debet, est aservetur ibidem SS. Eucharistia; & si expositum sit in ipso Altari SS. Sacramentum, servari debet consuetudo; Vide verb. Altare Privilegiatum in addit. Auct. num. 1.

Altaria (& idem de Cappellis) in Regularium Ecclesiis per sacra

Quoad ea, quæ concernunt Beneficia,

secularium Confraternitates constructa Episcopus visitare non potest; Vide verb. Confraternitas num. 3. & 4.

ALTARE privilegiatum.

Altare privilegiatum quomodo a Summis Pontificibus concedi solet; Vide verb. Altare privilegiatum num. 1. ad 4.

Sub generali Indulgentiarum suspensione, quæ fit anno Jubilæi, non comprehenduntur Altaria privilegiata, nec aliæ Indulgentiæ pro solis defunctis concessæ, ibid. num. 5.

Altaria privilegiata pro defunctis non comprehenduntur sub clausula illa: Volumus autem, ut si alias Christianis defunctis Ecclesiam visitantibus aliqua alia Indulgentia perpetua, vel ad tempus nondum elapsam duratura concessa fuerit, præsentibus Litteris nulla sint: Nec sub alia consimili, ibidem num. 6. & 7.

Missæ celebratæ de Festo currenti in Altaribus privilegiatis in diebus, in quibus non licet Missas de Requiem celebrare, habent eandem vim, & Indulgentias periade ac si essent celebratæ Missæ de Requiem, seu Defunctorum, & hoc quomodocumque Altaria sint privilegiata; necnon per hujusmodi Missas satisfit obligationibus, ac si fuissent celebratæ de Requiem, ibid. num. 8. ad 10.

Altare privilegiatum quotidianum, & perpetuum conceditur Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus totius Orbis Catholici Ecclesiis, ibid. num. 11.

Translato legitima auctoritate Altari privilegiato de loco ad locum, adhuc durat Indulgentia, si ipsa sit concessa Altari in reverentiam alicujus Sancti, vel Mysterii, in cujus honorem dedicatum sit, ibid. num. 12.

Altaria Pontifice consecrata plura privilegia adnequuntur, quæ vide, ibid. in add. Auct. num. 15. ad 17.

Varie concessiones Altarium & quidem privilegiatorum referuntur & recensentur, ibid. in add. Auct. n. 18. ad 20. & num. 27. ad 30. & num. 36.

Altare privilegiatum conceditur omnibus Ecclesiis Parochialibus ibid. Suppl. Auct. num. 37. Et omnibus totius Orbis Ecclesiis pro die Defunctorum ibid. num. 38.

Missæ pro Defunctis in Altari privilegiato non suffragatur nec Indulto satisfit, nisi sit de requiem, licet in Indulto non exprimat, ibid. in add. Auct. num. 21.

Explicat, ibid. in add. Auct. num. 22.

An privilegium in Altari privilegiato perpetuo ad dies non impeditis ante declarationem Alexandri VII. concessum suffragetur etiam diebus impeditis festo post illam declarationem, ibid. in add. Auct. num. 23.

Sub generali Indulgentiarum Suspensione, quæ fit Anno Sancto, non comprehenduntur Altaria privilegiata, nec aliæ Indulgentiæ pro solis Defunctis concessæ, ibid. in add. Auct. numer. 24.

In Altari privilegiati in aliqua Ecclesia non licet exponere tabellam supra Januam Ecclesiæ Indulgentia per li Morti, ibid. in add. Auct. num. 25.

Quomodo in Indultis Altarium privilegiatorum adjici solet clausula: Dummodo in dicta Ecclesia tot Missæ quotidie celebrantur, ad conditioni satisfaciendum oportet singulis diebus tot Missas celebrare, ibid. in add. Auct. num. 26.

Varie referuntur Sac. Congr. Indulg. Resolutiones circa varias Quæstiones super Altaribus privilegiatis, ibid. in add. Auct. a num. 31. ad 35.

An inter eas Religiones, quæ habent communicationem privilegiatorum, fiat etiam Altarium privilegiatorum communicatio, ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.

Non destruitur privilegium Altaris, si istud ex parte notabili destruat, etiam si consecrationem ammitteret, dummodo tamen remaneat secundum majorem sui partem, ibid. in nov. add. num. 7.

Secus erit si privilegium fuit concessum Altari uti dicato alicui Sancto mutata dedicatione, ibid. in nov. add. n. 8.

Si Pontifex in concessione Altaris privilegiati, illud non designavit, facta semel designatione unius Altaris, nequit alterum destinari, ibid. in nov. add. num. 9.

Num quando Testator mandavit celebrari Missam in Altaribus privilegiatis, possit tum in Altaribus privilegiatis tempore dispositionis existentibus, tum in Altaribus privilegiatis postmodum erectis celebrari, ibid. in nov. add. num. 10.

cæteris deficientibus requisitis, non cessat, bene vero stante statuto per Papam confirmato, in quo etiam expresse disponitur optionem habere vim validæ collationis, & promissionis *ibid. num. 38. & 39.*

Exclusa censetur Alternativa ex quasi possessione Episcopi libere conferendi Beneficia, secus vero si Episcopus non sit in hac quasi possessione, etiam si bonum jus foveat super proprietate. *ibid. num. 40. & 41.*

Quasi possessio conferendi Beneficia sufficit ad excludendam Alternativam, quando lis non est inter Episcopum, & Capitulum, sed inter provisos, *ibid. num. 42.*

Quando unus est provisos ab Episcopo, qui dicitur refedisse, & alter est provisos a Papa, quia Episcopus negatur refedisse, tunc proviso ab Episcopo incumbit probare, quod Episcopus vere refederit; Vide *ibid. num. 43.*

Quæ & qualis residentia Episcopi esse debet, ut suffragetur Alternativa, *ibid. in nov. add. num. 23. & 24.*

Episcopo negligente conferre Beneficia in mensibus Alternativæ, devolutio immediate fit ad Papam, *ibid. in nov. add. num. 21.*

Quando actus Alternativæ perfectus sit, & Episcopus uti eodem possit. *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*

Alternativa quando expiret, *ibid. num. 44. & in nov. add. num. 23. & 24.*

ALTERNATIVA quoad aliqua Miscellanea.

Alternativa, ut verificetur, satis est alteram partem esse veram, & regulariter est electionis, non Ordinis; Vide verb. *Alternativa quoad Miscellanea num. 1. & 2.*

Fallit, si Alternativa sit posita inter diversas personas; & in primo ex nominatis subsit major ratio. *ibid. num. 3.*

In Alternativis electio regulariter est debitoris; fallit in Debitore moroso, & doloso, in Legatis Alternativis, in pœnis alternative appositis, & quando Alternativa est posita in favorem Conditoris, *ibid. num. 4. ad 8.*

In Alternativa prohibitionem sufficit alterum verificari, & Alternative petens non censetur præcise alterum petere, ac obligatus ad duo alternative, potest præstare, quod maluerit, ut liberationem consequatur, *ibid. num. 9. ad 11.*

Alternativa, seu turnus inter Regulares eligendi alternativam modo ex una, modo ex alia Natione Superiores tum Generales, tum Provinciales, aliosque Officiales, an congruat, & liceat, *ibid. num. 12.*

Electio coarctata ad paucos eligibiles est ipso Jure nulla, & hic multa ad rem. *ibid. num. 13.*

Ubi talis Alternativa pro pace, & quiete, & pro servanda justitia distributiva legitime introducta, & concessa, est omnino servanda. *ibid. num. 14.*

Ad hoc ut Alternativa legitime introducat, debet concedi a Sancta Sede, vel fulciri ejus speciali auctoritate, & hic multa ad rem. *ibid. num. 15.*

An talis Alternativa concedi, seu demandari possit a Capitulis Generalibus, & quomodo facienda subrogatio in Definitoriis Provinciarum Minorum habentium Alternativam. *ibid. num. 16. & 17.*

Quomodo providendum Alternativæ, si moriatur Commissarius Generalis Ord. Minorum Observantium & Reformatorum, *ibid. in nov. add. num. 47.*

AMBITUS pœna quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 13.*

A M E N T E S.

Amentes, & furiosi quando possint, & debeant, vel non, baptizari; Vide verb. *Baptismus art. 5. num. 2. 3. & 4.*

Amentes, & furiosi an, & quando sint capaces Sacræ Communionis; Vide verb. *Eucharistia num. 33. & verb. Paschalis Communio num. 29.*

Amentes, & furiosi quando sint, vel non, irregulares; Vide verb. *Irregularitas art. 2. num. 12.*

AMERICA unde sit dicta? Vide verb. *Mundus.*

AMITA, & Amita Magna quæ sint; Vide verb. *Affinitas sub num. 15.*

AMITINI, & Amitinæ qui, & quæ sint; Vide *ibid. sub dict. num. 15.*

ANNIVERSARIA.

Anniversarium quid sit, & in quo sensu stricte sumatur. Vide verb. *Anniversaria num. 1. & 2.*

Anniversarium a quo tempore numerari debet, *ibid. in addit. Auctor. num. 27.*

Anniversaria, & Missæ de Requiem, quæ ex dispositione Testatorum (non ex placito Vivorum) cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari, etiam si ipsorum obitus dies incidit in Festum duplex majus, *ibid. num. 3. & 4. & in addit. Auctor. num. 28. & num. 37. Resolutiones Sac. Congr. in Indice 1. Decret. Merati num. 483. 663.* Non autem si incidit in Duplex 2. Classis, *ibid. num. 524.*

Anniversaria & Missæ de Requiem, quæ ex dispositione restatorum cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari etiam si ipsorum obitus incidit in festo duplici majori, *ibid. in addit. Auctor. num. 29.*

Anniversaria, & Missæ de Requiem, quæ certo die dici debent, ut die tertia, septima, & trigesima, eo impedito, transferri possunt in sequentem diem, *ibid. num. 5. & dict. verb. Resolutiones loc. citat. num. 20. & aliis ibi indicatis, vel anticipari possunt, ibid. num. 6.*

Nullimode cani possunt Missæ de Requiem ad solum placitum vivorum in duplicibus, & quomodocumque est Officium excludens duplici, *ibid. num. 7.*

In Anniversario occurrente in die festo duplici secundæ Classis non potest cantari Missa de Requiem, *ibid. in addit. Auctor. num. 30.*

Intra octavas privilegiatas non possunt cantari Missæ Defunctorum in Anniversario & Officio solemnium, *ibid. in addit. Auctor. num. 30.*

Missæ cantatæ Mortuorum infra Octavam Corporis Christi non sunt celebrandæ, nisi præsentem corpore, *ibid. in addit. Auctor. num. 32.*

Anniversaria & aliæ Missæ pro defunctis certa die dicendæ, ea impedita possunt transferri in diem sequentem, *ibid. in addit. Auctor. num. 33. & 39.*

Exemplificatur cum Resolutione *Sacr. Rit. Congr. ibid. in addit. Auctor. num. 35.*

Et quid recurrente die tertio, septimo, & trigesimo in Parochialibus, in quibus per annum plerumque unus tantum Sacerdos celebrat, *ibid. in addit. Auctor. num. 36.*

Ex privata devotione Parochianorum petatium sæpius per annum pro eorum defunctis Anniversaria, potest in Ruralibus Ecclesiis cantari Missa solemnium de Requiem in festo duplici minori, altera Missa cantata de festo, ubi adsunt plures, vel saltem duo Sacerdotes, dummodo sermo sit de die vere Anniversaria a die obitus, *ibid. in addit. Auctor. num. 37.*

Non valentes satisfacere Anniversariis Defunctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de precepto, *ibid. in addit. Auctor. num. 38.*

In die Anniversarii & Depositionis non potest cantari Missa Defunctorum loco conventualis, *ibid. in addit. Auctor. num. 40. & viceversa ibid. in addit. Auctor. num. 41. vid. plura ibid. in addit. Auctor. num. 42.*

Convivia & prandia tollerari possunt in Anniversariis defunctorum, ubi est consuetudo, & quatenus, *ibid. in addit. Auctor. num. 43.*

Habens injunctum onus faciendi celebrari Anniversarium 15. v. g. vel 20. Missarum pro anima fundatoris, non tenetur celebrari facere Missam cantatam, tamen nec de mente Testatoris Missæ private dici queunt de Requiem, si dies Anniversaria incidat in duplici, & quomodocumque est Officium excludens duplicia. *ibid. num. 8. & 9.*

Anniversarium ordinatum a Testatore pro anima sua sine declaratione, an pro una vice, vel an in perpetuum, presumendum est pro perpetuo, & onera in fundo imposita pro Anniversariis transeunt cum eodem fundo, *ibid. num. 12. & 13. Vide nov. addit. num. 3.*

Anniversarium relictum a Testatore, ut celebretur pro anima sua in Ecclesia, in qua statuit sepeliri, cessat, si Testator culpabiliter se ipsum occiderit, aut in puteum se projecerit, secus autem, si pro anima sua, & suorum, *ibid. n. 14. & 15.*

Auctoritas Episcopi in Anniversariis quænam sit; Vide *ibid. in nov. add. num. 1.*

Quid Juris si quis Ecclesiæ, in qua sepulturam elegit, legatum reliquerit pro Anniversario, & deinde mutato consilio Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

alibi voluerit sepeliri, legato non revocato, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Quando & quomodo ab hæredibus fundus, vel pro Anniversario tradi vel solvi debeat, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

Anniversaria non fixa, & alia similia, quæ expressa Testatorum, & Fundatorum voluntate prohibentur dari absentibus ex quacumque causa, & jubentur dari solummodo physice, & corporaliter interessentibus, non participantur ab habentibus Indultum a Papa, ut etiam in absentia possint participare &c. nec talia Anniversaria possunt reponi in distributionibus quotidianis per Episcopum, *ibid. num. 16. ad 25.*

Anniversaria autem fixa, & alia similia, in quibus non adsit contraria dispositio Testatoris, & Fundatoris, participantur ab Indultariis, ac si personaliter interessent, *ibid. n. 26.*

De causis absentiarum pro participatione Anniversariorum, *ibid. in nov. add. num. 8.*

A N N O N A.

Annonæ fraudatæ pœna quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. n. 54.*

A N N U N C I A T I O B. M. V.

Si festum Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis occurrat feria 6. in Parasceve, vel in Sabbatho Sancto, quando, & quomodo transferendum. Vide verb. *Annunciatio B. M. V. num. 2. & verb. Resolutiones S. C. num. 326. 495. & 404. in Indice 1. Decret. Merati.*

Tria circa hujusce Festi translationes annotantur, *ibid. n. num. 2. ad 4.*

Si simul transferenda sint Festa S. Joseph, & Annunciationis, prius reponatur Annunciatio, deinde S. Joseph, *ibid. num. 9. & dict. verb. Resolutiones Sac. Congr. num. 336. & ibid. in 2. Indice Decretorum Merati num. 171.*

Annunciationis Festum non licet celebrare in Majori hebdomada, nec potest feri ejus Officium in Dominicis Quadragesimæ, nisi in Ecclesiis sub Annunciationis invocationis dedicatis, *ibid. num. 6. & 7.*

A N N U L U S.

Annuli prius ad signandum sunt adinventi, signatorij, & sigilla promiscue usurpati, dein ad ornamentum, & luxuriam mutati; verb. *Annulus num. 1. 2. & 3.*

Annulus Piscatoris quid sit, quare dicatur Piscatoris, & qualiter servetur, ac finiatur, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Annuli usus in Missa prohibetur Protonotariis non participantibus, & Doctoribus quibuscumque, & Canonicis Cathedralium, *ibid. num. 7.*

Possunt tamen Canonici Missam celebrare cum annulo aureo, & de rigore uti, sed sine gemma, & sine aliqua effigie, *ibid. num. 7. Benedictus tamen XIII. novissime in Concilio Romano statuit a Sacerdotibus, nisi Abbates sint benedicti, esse in celebratione deponendum.*

Communionem de manu Episcopi capiens antea debet manum Episcopi osculari, non autem annulum, *ibid. num. 9.*

Annulus Sacer quare tradatur novo Episcopo; Vide verb. *Episcopus art. 2. num. 50. Ejus antiquitas. Ver. Annulus not. noviss. ad num. 9. Annulis nuptialibus antiqui utebantur Christiani. ibidem.*

Annulus, cæteroquin Clericis prohibitus, a quibus Clericis ferri possit; & plura de annulis. Vide *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

A N N U S.

Annus unde sit dictus, & qualiter, ut recte accipiatur in Sacris Canonibus, Bullis, Decretis, Statutis, & similibus, regulandus, distincte referatur. Vide verb. *Annus n. 1. ad 9.*

Anni initium non ubique eodem tempore sed diverso pro diversis Regionibus, & variis styliis calculatur, ac assignatur usus tam antiquus, quam modernus, tam in actibus publicis, quam privatis, tum in Bullis, & Brevibus Pontificiis, tum in Sacris Congregationum Decretis, *ibid. n. 10. ad 15.*

Ne æquivocis laboremus, proprius uniuscujusque Regionis, ac Tribunalis Stylus est attendendus. *ibid. num. 16.*

Annus unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur. Vide verb. *Kalendarium a num. 38. ad 50.*

Annus ab Orbe condito usque ad Æram Christi Vulgarem quot effluxerint. Vide verb. *Mundus num. 64.*

Annus incœptus quando haberi possit pro completo, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Quando in Statutis mentio fit de anno, num continuus, an utilis veniat, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

De Actionibus, quæ anno finiuntur, *ibid. in nov. add. n. 6.*

ANNUS Probationis, seu Novitiatus.

Annus Probationis ad quid institutus, & quando incipiat. Vide verb. *Annus probationis num. 1. & 2.*

Habitus Regularis de essentia, & substantia est deferendus a Novitiis per annum probationis, & fieri nequit in habitu seculari. *ibid. num. 3. 4.*

Pro admittendis ad annum probationis, seu Novitiatus, licet in Jure nulla reperitur statuta præcisa ætas, tamen ex Sacra Congr. requiritur, quod saltem attingant 15. annum, *ibid. num. 5. 6.*

Puella, quæ non complevit annum 12. recipi poterit interim pro educanda, sed regulariter Novitia vestiri non potest ante 14. annum expletum, & tunc de licentia Sacræ Congr. si velit esse formaliter Novitia ante 13. expletum, *ibid. n. 7. 8.*

Conversi nequeunt recipi ante 20. ætatis suæ annum, *ibid. num. 9.*

Annus probationis debet esse continuus, ita ut Novitiatus annum probationis animo Religionem deferendi interrumpens, licet per duas solas horas, teneatur incipere de novo annum Novitiatus: secus si dumtaxat intra claustrum aliquantisper latitasset; Imo non interruptitur, etiam si Novitiatus retento habitu perterritus severitate &c. Monasterium abdite exeat causa se celandi, dummodo habeat animum redeundi, idque firmatur exemplo, *ibid. num. 10. ad 13.*

Annus Novitiatus non interruptitur, si Novitiatus Habitu Religionis indutus a Monasterio ex sui Superioris licentia exeat causa peregrinandi ad stationes &c. vel etiam si ob adversam valetudinem maneat extra Monasterium. *ibid. num. 14. 15.*

Annus tamen Novitiatus interruptitur a Novitia, quæ infirma morbo contumaci remittitur curanda domum, eo pacto, ut reversa reincipiat Novitiatus a capite, absque tamen Cæremoniis ad evitandas expensas; Sed si ipsum expleverat, potest, cum redit, admitti sine novo Novitiatu, *ibid. numer. 16. ad 19.*

Annus Novitiatus non dicitur interrupti, nec discontinuari a Novitiis, qui eo completo propter infirmitatem ante emissam Professionem cum licentia Superiorum exeunt, immo etiam si absque licentia, *ibid. num. 20. 21.*

Sic etiam novitiatus, qui finito anno probationis fuit habitu spoliatus, potest iterum admitti, & profiteri absque novo Novitiatu, secus si habitum sponte depofuisset, *ibid. num. 22. 23.*

Et sic etiam non interruptitur Novitiatus a Novitio, seu Novitia, si intra annum Novitiatus a Capitulo dimittatur, & habitu Religionis expolietur, & postea mutata sententia ad Habitum restituatur antequam exeat a Monasterio, *ibid. num. 24.*

Annus Novitiatus debet esse completus de momento in momentum, licet bisextili, adeo ut Professio facta, nondum completo anno, etiam per modicum tempus, esset nulla, *ibid. num. 25. ad 28.*

Anno probationis completo non potest a Superioribus Regularibus ultra protrahi tempus probationis, non solum relucante Novitio, sed neque ipso consentiente, *ibid. n. 29. 30.*

Monialibus elapso tempore Novitiatus, si habiles sint, præfigendus est terminus 15. aut 30. dierum ad deliberandum, num velint profiteri, necne; & si renuant profiteri, remittendæ sunt ad parentes, aut consanguineos, *ibid. n. 31.*

Aliqua rationabili, aut justa interveniente causa profunt Superiores annum probationis, & Professionem prorogare utque ad sex menses, & non ultra inconsulta Sede Apostolica, *ibid. num. 32. ad 35.*

Annus Novitiatus, sicuti & Professio sub pœna nullitatis debet necessario fieri in Conventualibus designatis, & dantur ad hoc Decreta, *ibid. num. 36. ad 39.*

Non obstant tamen allegata Clementina Decreta, quin posset aliquis a Superioribus ad Habitum recipi in Conventu non designato, ut sic ejus Filius instituat, dummodo postea transmittatur ad Conventum designatum, & ibi inte-

grum Novitiatus annum peragat, & inspecto effectu dicitur admittus, & receptus in Conventu designato, *ibid. num. 40. ad 42.*

Annus probationis non potest renunciari, neque a Novitio, neque a Monasterio, estque necessarius etiam in Religione Hierosolymitana, *ibid. num. 43. 44.*

Immo hodie ex Concilio Tridentino annum Probationis consensu mutuo utriusque partis, novitii nempe, & admittentium illum ad Professionem, diminui nullo pacto potest, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Equites Ordinum Militarium annum Probationis non habent secluso Statuto, *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Privilegium Professionis ante annum Probationis pro Monialibus S. Dominici in articulo Mortis constitutis. Vide *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

ANNUS SANCTUS.

Annus Sanctus unde sumpserit originem, & denominationem, quidque penes Catholicos ejus nomine veniat? Vide verb. *Annus Sanctus num. 1. & 2.*

Varie circa Anni S. seu magni Jubilæi inchoationem, & institutionem extiterunt opiniones, quæ referuntur, & assignatur, quare a Bonifacio VIII. fuerit indicatus pro unoquoque centesimo, *ibid. n. 3. ad 7.*

Annus Sanctus sic a Bonifacio dispositus, fuit statim a Deo tamquam sibi gratissimus miraculis comprobatus, multitudine ex cunctis Universi plagis pene innumera accurrente condecoratus, ac divina Providentia mirabiliter ditatus, *ibid. n. 8. ad 10.*

Annus Sanctus a Bonifacio VIII. pro unoquoque centesimo determinatus, fuit postea ad quinquagesimum a Clemente VI. & ad trigésimum tertium ab Urbano VI. redactus; idque ratum habuerunt, servaruntque Martinus V. & Nicolaus V. *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Exinde Paulus II. statuit, ut in posterum Jubilæus perageretur quolibet anno 25. idque usque ad præsens servatur, *ibid. num. 14. 15.*

Annus Sanctus publicatur die Ascensionis Domini præcedentis anni, incipit a primis Vesperis ejusdem Nativitatis Domini, & durat usque ad primas Vesperas ejusdem Nativitatis anni sequentis, *ibid. num. 16. 17.*

Porta Sancta quare sic dicta; quibus cæremoniis aperiatur, & claudatur? *ibid. num. 18. ad 23.*

Pro Anni Sancti Jubilæo lucrando indicte sunt varæ Basilicæ visitandæ. Vide *ibid. a num. 14. ad 27.*

Tales Basilicæ debent visitari per triginta vices a Romanis, & incolis Urbis, & per quindecim vices ab exteris, & quandoque aliter indultum, *ibid. num. 28. ad fin.*

ANTICRYSEOS pactum quid sit; & an sit illicitum, & usurarium, vel non? Vide verb. *Hypotheca num. 32.*

ANTIPODES an existant, unde dicti, & qui sint? Vide verb. *Mundus a num. 108. ad 110.*

ANTIQUATA propositio quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatæ, num. 44.*

APES evolantes quando fiant de dominio capientis, vel non? Vide verb. *Dominium, art. 3. num. 15. 16.*

APOCYPHÆ Indulgentiæ, revocatæ, & nullæ, varæ sunt. Vide verb. *Indulgentia, art. 4. per tot.*

APOCYPHA propositio quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatæ, num. 43.*

APOGEUM quid? Vide verb. *Mundus num. 138.*

APOSTASIA, APOSTATA.

Apostasia ex vi nominis quid significet, & imponet, ac quomplex sit? dein quid sit Apostasia, & Apostata a Fide, & quomodo differat ab hæresi? Vide verb. *Apostasia, num. 1. ad 5.*

Apostatæ incurrunt omnes pœnas, quas incurrunt Hæretici, & alias majores & graviore, *ibid. num. 6. 7. 8.*

Quæ autem pœnæ de jure sint statutz Hæreticis, & consequenter Apostatis? Vide verb. *Hæreticus.*

Apostatæ a Fide in Turcharum ditionibus existentes, si sibi deant ad pœnitentiam, ad quid teneantur? *ibid. num. 10.*

Apostatæ reversi ad Fidem in terris infidelium tuta conscientia qualem habitum deferre possint; & an arceudi a Sacramentis, *ibid. num. 11. 12.*

Apostatam pœnitentem in articulo mortis constitutum, & in terris infidelium existentem quomodo Confessarius absolvere debeat, & qualiter se gerere deberet Pœnitens, si tunc ad suæ Fidei confessionem invitaretur, *ibid. num. 13. ad 16.*

Apostasia a Fide per Chirographum fraude Dœmonis facta nullum Jus illi tribuit, & reconciliandus est Apostata, absque eo quod cogatur Chirographum reddere, *ibid. num. 17. 18.*

Apostasia ab Obedientia late, & stricte capta quid sit, ut etiam Apostasia a Religione, *ibid. num. 19. 20. 21.*

Qui a Religione professæ etiam sine legitima facultate ad aliam laxiorem Religionem transfret, non esset rigorose, & proprie Apostata, *ibid. n. 22. Vide in nov. add. n. 1. & seqq.*

Apostasia vere incurrit, & dicitur Apostata, qui a Religione temere discedit cum animo non amplius redeundi, etiam si retineat Habitum, *ibid. num. 23. 24. Vide in nov. add. numer. 4. & seqq.*

Quod si cum animo redeundi quis discedat, non est proprie Apostata, sed fugitivus; in praxi tamen communiter accipiuntur, & tractantur ut veri Apostatæ, qui extra claustra sine Superiorum licentia, Habitu etiam retento, & cum animo redeundi ad Religionem vagantur, *ibid. n. 25. ad 28.*

Non est tamen Apostata Regularis, qui injuste, & notabiliter gravatus a Superiore recta via ad Generalem, Provinciam, aut alios, ad quos de jure, accedit absque licentia Superioris; sed dicitur appellare de facto, quamvis antea non appellaverit, *ibid. num. 29. ad 36.*

Debet tamen talis Religiosi gravamen esse patens, vel probatu facile; & ad justificandum suum recursum, ac ut nulla pro foro etiam externo sit Apostasiæ umbra, & suspicio fugæ, nec contra eum militent fœntia a Sac. Congr. Regul., dignus traditur modus, ac salutaris datur instructio, *ibid. num. 37. 38. 39.*

Tenent plurimi, quod in tali casu periculoso posset etiam Regularis habitum dimittere absque incurfu Apostasiæ, & sic directe ad Superiorem accedere; Dummodo vere, & certo timeat, quod in itinere capiatur, & reducat per vim ad manus Superioris gravantis, *ibid. num. 40. 41.*

Quinimo pericula vitandi causa licet Clericis arma deferre & comam, *ibid. num. 42. 43.*

Regularis cum Litteris obediencialibus itinerans, & ad liberius divagandum Habitu Regulari in itinere dimisso, & in veste Sæculari incedens non est Apostata, nec fugitivus, *ibid. num. 44. 45.*

Ligatur tamen excommunicatione lata in Regulares temere Habitum dimittentes liberius vagandi causa, eamque etiam incurrat, qui habitum deserit, fed ita cooperatum, ut cognosci non possit, *ibid. num. 46. 47.*

Regulariter quantumcumque Habitus etiam ex lascivia relinquatur, ac cooperiatur, si non relinquatur animo deliberato illum non reassumendi, non contrahitur Apostasia, *ibid. num. 48.*

Pœnæ Apostasiæ a Religione, seu statu Religioso de jure communi sunt varæ, quæ assignantur, & declarantur, *ibid. a num. 49. ad 54.*

Præter pœnas a jure communi statutas sunt etiam aliæ, ut privatio vocis activæ, & passivæ, carceris, flagellationis &c. juxta peculiare Religionum Constitutiones, *ibid. num. 55.*

Apostatas, & fugitivos recipientes, & retinentes, vel occultantes, aut eis pro fuga, & Apostasia consilium, aut auxilium præstantes peccant mortaliter, & ipso facto excommunicationem incurrunt, *ibid. num. 56.*

Prælati, seu Superiores Regulares tenentur fugitivos, seu Apostatas requirere, & revocare, & eos cogere, ut ad Ordinem revertantur, *ibid. a num. 57. ad 60.*

Apostatæ a Religione debent recipi, salva regulari disciplina, dum pœnitentes recedunt, non obstantibus Constitutionibus prohibentibus recipi eos, qui ter apostatarunt, *ibid. n. 61.*

Apostasia a Sacro Ordine, & Apostata ab illo quis sit, & quæ ejus pœnæ, *ibid. num. 62. ad 67.*

Apostatæ & fugitivi Regulares quomodo absolvantur a summo Pœnitentiario, *ibid. in add. Auctor. num. 68. & 69.*

Apostatæ nullatenus admittuntur ad allegandam quamcumque causam super nullitate Professionis Regularis, seu Monasterium redire coguntur, *ibid. in add. Auctor. num. 70.*

Apostatæ declarantur illi, qui post unicam Sententiam latam pro nullitate Professionis, etiam appellatione non interposita habitum adjecerint, *ibid. in add. Auctor. num. 71.*

Item ii, qui post sibi indultam restitutionem in integrum e Religionis claustris migrare præsumunt, *ibid. in add. Auctor. num. 72.*

Constitutio San. Mem. Benedicti XIV., qua Regulares Apostatæ ad suos Ordines cum pœnarum condonatione revocantur, *ibid. in add. Auctor. num. 73.*

APOSTOLUS.

Apostolus idem est ac latine missus; Apostoli omnes fuerunt baptizati Baptismo Christi; solus Petrus a Christo, a Petro Andreas, Jacobus, & Joannes, & ab eis cæteri, Vide verb. *Apostolus num. 1. 2. 3.*

Apostoli omnes a Christo ordinati sunt Sacerdotes, & Episcopi, ac etiam immediate ab ipso munus Apostolatus acceperunt, *ibid. a num. 4 ad n. 11.*

Apostoli singuli posuerunt suum Articulum in Symbolo, & verisimiliter juxta ordinem traditum a Scoto, *ibid. n. 12. 13. 14.*

Apostolorum Canones recipiendi, & tenendi sunt omnes, prout recipiuntur a Synodo, & afferuntur, *ibid. num. 15. 16.*

Apostolorum traditiones non possunt in dubium revocari, & ab omnibus sunt observandæ; eorumque literas contemnens est Hæreticus, *ibid. num. 17. 18.*

Apostoli cum Christo habuerunt usum, & dominium aliquorum mobilium, & affirmare contrarium est hæreticum: de multis poterant disponere, ac de pecunia non habenda præceptum non fuit rigorosum, *ibid. num. 19. 20. 21.*

Plura notantur, quæ ad Apostolos pertinent, & in quibus vel erravit Auctor, vel aliqua præterit, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

APOSTOLI, idest Litteræ missoriæ.

Apostoli, unde dicti? Quidque eorum nomine veniat? Vide verb. *Apostoli, idest Litteræ missoriæ num. 1. 2. & in nov. add. num. 1.*

Isti Apostoli, qui petuntur in casu appellationis, interdum vocantur Epistolæ, & interdum Dimissoriæ, & cur dimissoriæ? *ibid. num. 3.*

Apostolorum quinque sunt species, quæ assignantur, ac singulatim expenduntur, *ibid. num. 4. ad 9.*

Si Judex requisitus non tradit Apostolos, & appellanti eos denegat, & postea procedit in causa, non valet processus, nisi renunciatum fuisset appellationi, *ibid. num. 10.*

Si appellans non petat Apostolos infra 30. dies, censetur renunciare appellationi; & si Judex eos denegat, vel infra præmissum tempus malitiose, aut negligenter ei tradere prætermittit, non valet ejus interim consecutus processus, *ibid. num. 11. 12. 13.*

Quænam solemnia Apostolorum de jure Rom. *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Apostolorum usus in Jure Ecclesiastico, *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

Apostoli dicti Apostilli, *Ibid. in nov. add. num. 6. Vide verb. Appellatio artic. 7.*

APPELLATIO

Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, divisionem, & finem.

Appellatio quid sit? Estque alia judicialis, & alia extrajudicialis, ac utraque declaratur; Vide verb. *Appellatio art. 1. num. 2. ad 5.*

Appellatio Judicialis & extrajudicialis tripliciter differunt inter se, & assignantur, *ibid. num. 6. 7. 8.*

Appellatio de Jure Canonico extrajudicialis, minime permissa est de Jure Civili, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Causæ de Jure Canonico extrajudicialis appellationis recensentur, *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

Appellatio alia est rationalis, seu legitima, alia frustratoria, & alia frivola, seu levis, quæ explicantur, *ibid. n. 9. 10. 11.*

Appellatio propter tres causas potissimum introducta est, quæ proponuntur, *Ibid. num. 12. 13. 14.*

Fieri potest, ut, licet sententia prioris Judicis sit formaliter justa, isque recte processerit, ea tamen ab Appellatione Judice propter novas allegationes rescindi debeat, *ibid. n. 15.*

In Appellatione judiciali appellans, ea, quæ in prima instantia non probavit, adhuc probare, & quæ non deduxit, deducere potest, *ibid. in nov. add. num. 11.*

De differentia appellationem inter, & Relationem, & de forma ac solemnitate Relationis, *ibid. in nov. add. num. 12.*

APPELLARE quis possit, vel non?

Appellare potest omnis a Judice injuste gravatus, etiam si juraverit stare sententiæ; & etiam si Excommunicatus; Vide verb. *Appellatio art. 2. num. 1. 2. 3.*

Imo non solum qui gravatus existit, sed etiam alii, quorum interest, appellare possunt; hocce referatur, *ibidem num. 4. ad 10.*

Utraque pars litigantium appellare potest ab eadem sententia continente plures articulos, quatenus in aliquibus utrique parti est contraria, *ibid. num. 11.*

Si in eadem sententia plures reperiantur gravari, licet unus solus appellet, iste debet audiri, & ejus appellatio pro omnibus prodest, si eadem sit ratio, & causa pro omnibus, *ibid. num. 12.*

Plura de communione appellationis; Vide *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Assignantur omnes, qui appellare non possunt, *ibid. numer. 13. ad 18.*

APPELLARI a quo Judice, & ad quem possit, vel non?

Appellari potest ab omnibus Judicibus Judicem superiorem cognoscentibus; Vide verb. *Appellatio artic. 3. num. 1. 2. 3.*

Exornatam questionem a quonam Judice appellari possit, Vide *in nov. add. num. 1.*

Appellantes a Papa ad futurum Concilium Generale quicumque sint, excommunicantur in Bulla Cœæ: Et si Universitates, Collegia, vel Capitula, interdicuntur; Insuper sunt Schismatici, multasque alias pœnas incurrunt, *ibid. num. 4.*

Appellari neque potest a Concilio Generali legitime congregato, & approbato, nec a sententia totius Congregationis Cardinalium, nec a Supremis Tribunalibus, *ibid. num. 4. ad 7.*

Appellatio regulariter fieri debet gradatim ad proximum, & immediatum Superiorem ejus, a quo appellatur, non autem omisso medio ad remotum, & mediatum, idque jure merito cautum, *ibid. num. 8. 9.*

Excipiuntur tamen plures casus, in quibus immediate ad Majorem appellari potest, omisso Judicibus intermediis; & exhibentur, *ibid. num. 10. ad 18.*

Quid si utraque pars litigantium appellet a sententia sui Judicis, v. g. Episcopi, & una appellet ad Archiepiscopum, & altera immediate ad Papam, *ibid. num. 19. 20.*

Appellari non potest regulariter loquendo a Judice seculari ad Papam; nisi litigantes sint temporali jurisdictioni Papæ subiecti, *ibid. num. 21. 22.*

A regularibus etiam, & potissimum, gradatim est facienda appellatio, nullimode tamen possunt ipsi appellare ad Judices extraneos, seu ad Tribunalia secularia, aliter ipsi, & eos admittentes incurrunt excommunicationem latæ sententiæ, *ibid. num. 24. 25.*

Imo nec licet Regularibus appellare ad Judices Ecclesiasticos, quibus non subduntur, alias ipsi & Judices eos admittentes incurrunt excommunicationem latæ sententiæ, *ibid. num. 26. 27.*

Ordinariis idcirco est omnino prohibitum, ne se ingerant in cognitionibus causarum Regularium tam Civilium, quam Criminalium, quinimo Nuncios Apostolici recipere non debent Appellationes Regularium, sed relinquere gradatim a suis Superioribus cognoscendas, *ibid. num. 28. 29.*

Nec licet Regularibus recurrere extra Ordinem ad quascumque personas, tam Ecclesiasticas, quam Sæculares, etiam Cardinalatus honore, & excellentia Ducali, Regali, & Imperiali fulgentes, pro consequendis honoribus, dignitatibus &c. in ipso Ordine, *ibid. num. 30. ad 45.*

Est hic insimul advertendum, quod non solum est prohibitum Regularibus subditis recurrere extra Ordinem uti supra, sed insuper sub gravissimis pœnis, & etiam Excommunicationis latæ sententiæ est prohibitum Superioribus Re-

gularibus ad instantiam quorumcumque personarum extra suos Ordines Officia, & dignitates eis concedere, *ibid. n. 46. & verb. Recursus num. 18. & seqq.*

Utrum a Sententia Subdelegati ad Subdelegantem, an vero ad Subdelegantis Superiorem interponenda sit appellatio, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Num a Sententia Judicis Ecclesiastici in causa Sæculari lata appellari possit ad Superiorem laicum, *ibid. in nov. add. n. 5.*

Siquis in appellatione erraverit, ut quum ad unum appellare debetur, ad alium appellaverit, num causa remittenda sit ad priorem Judicem, *ib. in nov. add. n. 6. & seqq.*

APPELLATIO a quibus sententiis, & causis fieri possit, vel non?

Duplex est sententia, definitiva una, interlocutoria altera; quæ utraque sit, & cur Interlocutoria sic dicta? Vide verb. *Appellatio art. 1. num. 1. ad 4.*

Sententia interlocutoria subdividitur in mere Interlocutoriam, & in Interlocutoriam habentem vim definitivæ, & quæ sint utraque, *ibid. num. 5. ad 7.*

De Jure Canonico appellari potest, & a sententia definitiva, & ab interlocutoria, *ibid. num. 8.*

Dummodo tamen interlocutoria vim habeat definitivæ, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Et quoniam sententia interlocutoria dicatur habere vim definitivæ, & habere damnum irreparabile, ut fiat appellationi locus, *ibidem in nov. add. num. 4. & seqq. & numer. 8. & seqq.*

Differentia inter appellationem ab interlocutoria sententia, & a definitiva, *ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.*

Si est reformata sententia interlocutoria in instantia appellationis, tota causa ad Judicem Appellationis devolvitur, neque locus est remissioni, *ibid. in nov. add. num. 32.*

Limita, *ibid. in nov. add. num. 34.*

In appellatione facta in judicio ab Interlocutoria decem requiruntur, quorum si unum solum defuerit non valebit appellatio, & enumerantur per singula, *ibid. a num. 9. ad 19.*

De Jure Civili appellari potest solum a sententia definitiva; Ab Interlocutoria vero, etiam si prædicta decem concurrant, non potest appellari, nisi in quibusdam casibus, & ad hos dignoscendos quæ præbentur regulæ, *ibid. numer. 20. ad 23.*

Concilium Trid. statuit, quod quantum ad hujusmodi appellationes conformiter Juri Civili procedatur etiam in Jure Canonico, & inde est, quod universaliter loquendo appellari potest in quatuor casibus tantum, qui adducuntur cum annotatione debita ad primum, *ibid. a num. 24. ad 30.*

Extra recensitos casus ab Interlocutoria, vel quovis alio gravamine ante definitivam sententiam hodie in judicio appellare non licet, uti licebat de jure veteri, *ibid. num. 31.*

Inhibitio autem ista Concilii comprehendit solum appellationes judicialiter factas in judicio, non autem appellationes judicialiter factas extra judicium, *ibid. num. 32.*

Ex supra firmatis universalibus conclusionibus varii inferuntur casus, in quibus appellatio admittitur ab Interlocutoria, vel quia vim definitivæ habet, vel quia damnum irreparabile continet, iique singillatim referuntur, *ibid. a num. 33. ad 47.*

Casus, in quibus Jura prohibent appellare, recensentur, & brevibus verbis includuntur, & enucleantur, *ibid. numer. 48. ad 61.*

APPELLATIO a correctione superioris, sive Regularis, sive Sæcularis, & a Censuris, quandonam sit prohibita, vel non?

Appellatio a legitima correctione Superioris sive Regularis, sive Sæcularis, est omnibus subditis prohibita; admittitur tamen si in corrigendo modum excedat; Vide verb. *Appellatio art. 5. num. 1. & 2.*

A correctione morum facta a Prælato, seu Superiore extrajudicialiter, seu paternaliter, & ad pœnitentiam nullo formato Processu judiciario admittitur appellatio subditi solum quoad effectum devolutivum; non autem quoad suspensivum, *ibid. num. 3. 4.*

Hinc Appellatio quoad effectum suspensivum non admittitur a Visitatione Ecclesiæ Cathedralis, & personarum ipsius ab Episcopo facienda, nec a decreto in Visitatione facto, *ibid. n. 5. 6.*

Quomodo distinguendum in quæstions, utram admittatur appellatio quoad effectum suspensivum a decreto lato in Visitatione, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Appellationis cujuscumque prætextu nequaquam potest impediri, seu retardari Diœcesanæ Synodi celebratio, nec actuum executio, *ibid. num. 7. 8.*

A mandato de residendo in Visitatione edito non datur appellatio ad effectum suspensivum, sed solum devolutivum; at a correctione morum, judicialiter formato processu, admittitur quoad utrumque, *ibid. num. 9. 10.*

Appellatio a Censuris absolute ab homine latis admittitur solum quoad effectum devolutivum, a latis sub conditione admittitur quoad utrumque ante conditionis eventum: ut etiam quoad utrumque admittitur a comminatis, *ibid. numer. 11. ad 17.*

Hinc si quis citetur ad adducendam rationem, quare non debeat excommunicari, hic poterit appellare, & Ordinarius tenebitur huic appellationi deferre; e contra vero si quis citetur ad adducendam rationem, quare non debeat declarari incidisse in excommunicationem, *ibid. num. 18. 19.*

Ad uberiorem notitiam, & solidiorem confirmationem præsentis materiæ adducitur declaratio Sac. Congreg. Episc. de mandato Clementis VIII. edita, aliaque decreta Sac. Congr. Conc. *ibid. num. 20. 21.*

De appellatione a sententia incurfus censurarum plura; *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

APPELLATIO quoad vim, & effectus Clausulæ: Appellatione remota.

Causas committere cum Clausula Appellatione remota potest solus Papa in causis Ecclesiasticis ubique terrarum, & in causis prophanis Papa in locis suæ temporalis Jurisdictionis; Imperator, Reges, & omnes Principes Supremi in suis respectivis ditionibus, & non alii; Vide verb. *Appellatio artic. 6. num. 1. ad 4.*

Vi Clausulæ Appellatione remota censetur prohibita omnis Appellatio, quæ a jure expresse concessa non reperitur *ib. n. 5.*

Per clausulam Appellatione remota non solum non prohibentur appellationes a jure expresse concessæ cum adjecto: Non obstante clausula: Appellatione remota, sed neque prohibentur appellationes a jure expresse concessæ, & approbatæ, licet sine tali adjecto: Non obstante clausula: Appellatione remota, *ibid. num. 6. 7.*

Clausula Appellatione remota plures operatur effectus, quorum præcipui recensentur, *ibid. a num. 8. ad 13.*

Declaratur Auctor num. 13. Vide, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Clausula Appellatione remota non præjudicat tertio, qui pro suo interesse appellare intendit, *ibid. in nov. addit. num. 2. & seqq.*

De Clausula Omni, & quacumque appellatione remota. Vide, *ibid. in nov. add. num. 4.*

APPELLATIO quoad Fatalia.

Appellationum Fatalia quid sint, unde dicantur, & quotuplicia? Vide verb. *Appellatio art. 7. num. 1. 2. 3.*

Fatalia, seu tempora interponendæ Appellationis de jure antiquo erant duo dies in causa propria, tres in aliena, seu procuratorio nomine acitata; at de jure novo sunt dies 10. a die gravaminis illati, vel latæ sententiæ, & scientiæ numerandi, & currunt statim a momento habitiæ notitiæ &c. de momento in momentum, & continue, *ibid. num. 4. ad 8.*

A sententia dubia, eaque ad instantiam Partium a Judice declarata utrum intra decem dies ab ejus publicatione, an intra decem dies a declaratione ipsius sit appellandum, *ibid. in nov. add. num. 1.*

A sententia conditionali quando sit interponenda appellatio, *ibid. in nov. add. num. 2.*

A sententia conditionali quando sit appellandum, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Procuratore existente apud acta, eoque non appellante, an post decem dies a lata sententia Dominus appellare queat, *ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

Decendum ad appellandum an, & a quo tempore currat contra tertium, *ibid. in nov. add. num. 8.*

Quando appellatio a gravamine momentaneo vel Successivo interponi queat, *ibid. in nov. add. num. 9. & 10.*

Fatalia, seu tempora petendi Apostolos; Vide verb. *Apostoli*, idest *Littera Missorie.*

Fatalia, seu tempora præsentandæ appellationis de jure civili sunt sex menses, de jure vero Canonico videtur reliquum dispositioni Judicis a quo, *ibid. num. 10. 11.*

In appellatione extrajudiciali an petendi sint Apostoli, *ibid. in nov. add. num. 11.*

Fatalia, seu tempora finiendæ appellationis de jure sunt 12. menses, & ex causa necessaria, & evidenti biennium, ita tamen ut Judex a quo secundum locorum distantiam, & personarum, & negotii, seu causæ qualitatem, prout expediens judicaverit, possit brevius tempus præfigere *ibid. 12.*

Hoc tempus est numerandum non a die latæ sententiæ, sed a die interpositæ appellationis, & qualiter, *ibidem num. 13. 14. 15.*

Fatalia, seu tempora unius anni, & ex justa causa biennii ad prosequendam & finiendam appellationem a jure concessa, non currunt legitime impedito, *ibid. num. 16.*

Impedimenta legitima, quorum quodlibet sufficit, ut appellans etiam elapso biennio habeat jus ad prosequendam appellationem, enumerantur a Canonistis communiter sex, & expenduntur, *ibid. num. 17. ad 23.*

Ad hoc tamen, ut numquodque ex dictis impedimentis sufficiat ad prosequendam appellationem post elapsam biennium, debet esse reale, & veridicum, & quod tale evidentissima probatione constet, idque evincere incumbit appellanti, *ibid. num. 23. 24.*

Imo nedum appellanti incumbit onus probandi, sed in super probare debet, quod diligentiam adhibuerit ad removendum tale impedimentum, & appellationem prosequendam, *ibid. num. 25. 26.*

Si appellans partim negligens, partim impeditus fuerit per anni cursum, an eidem concedendum biennium, *ibid. in nov. add. num. 12.*

An Judex tempora appellationis arctare, & viceversa progare possit, *ibid. in nov. add. num. 13.*

APPELLATIO coram quibus, quomodo, & quoties fieri debeat, & possit?

Appellatio regulariter debet fieri coram Judice a quo, & in ejus copiæ defectu coram Judice ad quem, & intimari Judici a quo; at in defectu utriusque appellari potest coram viris honestis, vel saltem coram uno honesto, adhibitis ei testibus; Vide verb. *Appellatio art. 8. num. 2. ad 4.*

Dato quod aliquis justo metu cadente in constantem virum correptus non auderet appellare coram Judice a quo, tunc sufficeret, quod coram honestis viris intra 10. dies testaretur se velle appellare a sententia contra se injuste lata, sed detineri justo timore Judicis a quo, *ibid. num. 5. ad 7.*

Appellatio potest fieri duplici modo, qui assignatur, & declaratur, *ibid. num. 8. 9. 10.*

Appellatio potest fieri nedum per hæc verba expressa *appello*, vel *provoco*, sed etiam per alia æquipollentia, & nedum scriptis, ac verbis, sed etiam facto; Dummodo serventur necessaria, quæ nominantur, *ibid. num. 12. 13.*

Appellatio generalis super omnibus causis, quæ contra appellantem quovis tempore possint moveri, non potest fieri, & non admittitur; bene vero respectu cujuscumque gravaminis, quod in aliqua determinata causa sibi quis timet esse inferendum, *ibid. num. 15. ad 17.*

Appellatio a sententia Interlocutoria, vel a gravamine extrajudiciali debet fieri in scriptis petendo Apostolos, & expressa in specie causa rationabili appellationis, aliter est invalida, *ibid. a num. 18. ad 20.*

Appellatio vero a sententia definitiva, si ea fiat statim, ac est lata sententia, & adhuc Judice pro Tribunali sedente, & nondum ad alia divertente, potest fieri viva voce, si vero fiat ex intervallo, etiam ipsa debet fieri in scriptis, *ibidem numer. 21. 22.*

In appellatione a definitiva non est necesse exprimere causam appellationis in specie, seu sufficit dicere in genere *appello*, quia gravatus sum, vel quia lata sententia est injusta, nulla expressa in specie causa, vel gravamine, *ibid. n. 23. 24.*

In eadem causa non potest ab eodem tertio appellari a sententia, quæ fuit bis confirmata; potest tamen ab eodem pluries appellari, si pluries gravaretur super diversis articulis, licet in una eademque causa, *ibid. num. 25. ad 29.*

In eadem causa, & super eodem articulo licet utrique parti colligantur bis appellare successive, & adhuc quilibet tertius, cujus interfit, potest appellare, non obstante quod utraque pars litigantium jam bis appellaverit, *ibid. num. 30. 31. 32.*

De variis appellationum formulis, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

APPELLATIO quoad effectum suspensivum, & devolutivum.

Appellationis effectus principaliter est duplex, suspensivus scilicet, & devolutivus, & utraque exponitur; Vide verb. *Appellatio art. 9. num. 1. 2. 3.*

Appellatio a sententia Definitiva regulariter parit effectum suspensivum jurisdictionis Judicis a quo respectu causæ appellatae, *ibid. num. 4. 5.*

Potest tamen appellans recusare Judicem a quo tamquam suspensum etiam in aliis causis, si non sint de notoriis, & manifestis, *ibid. num. 6. 7.*

Appellatio a Definitiva in variis casibus non parit effectum suspensivum jurisdictionis Judicis a quo, & primo in casibus a jure expressis, & supra allegatis in art. 4. Deinde in aliis casibus, qui assignantur, & comprobantur, *ibid. n. 8. ad 15.*

Appellatio a sententia interlocutoria, si sit super aliquo articulo, sive questione incidenti, vel gravamine ita connexo cum causa principali, ut causa principali non discussa, nec possit desiniri, & discuti incidens, vel connexum, parit effectum suspensivum jurisdictionis Judicis etiam super cognitione ipsius causæ principalis, *ibid. num. 16.*

Appellatio ab Interlocutoria, etiam si sit super aliquo articulo, sine quo causa principalis terminari potest, adhuc parit effectum suspensivum jurisdictionis Judicis a quo, nedum super illo articulo, in quo est appellatum, sed etiam super cognitione ipsius causæ principalis, *ibid. num. 17. 18.*

Appellatio legitima ultra effectum suspensivum parit etiam effectum devolutivum, ita ut causæ cognitio devolvatur ad Judicem ad quem appellatur, & ipse de justitia appellationis cognoscere debeat, & non Judex a quo. Imo Judex ad quem non solum cognoscere potest de justitia appellationis, sed etiam hac probata causam principalem examinare, & sententialiter definire potest, *ibid. num. 19.*

Appellatio a sententia Definitiva devolvit ad Judicem ad quem non solum causam principalem, sed etiam ejus accessoria; nec tunc ipse Judex ad quem potest causam remittere ad Judicem a quo, sed tenetur propria sententia eam ultimare, & definire, *ibid. num. 20. 21. 22.*

Appellatio a sententia interlocutoria, si sit probata legitima, devolvit totam causam ad Judicem ad quem; sin autem, debet Judex ad quem remittere causam principalem Judici a quo; & irrationabiliter ac frivole appellantem in expensis condemnare, *ibid. num. 23. 24.*

In casu autem quod Judex a quo jam ipsi appellationi frivola, & illegitima detulerit, concedendo v. g. Apostolos dimissorios, vel reverentiales, tunc Judex ad quem, non obstante quod appellatio sit frivola, & illegitima, adhuc potest in tota causa procedere, ipsamque totaliter terminare, nec tenetur, ut prius ipsam remittere Judici a quo, *ibid. num. 25.*

De effectu appellationis, in quo tam appellantis, quam appellati, quam Judicis a quo, & Judicis ad quem appellatum, officia continentur; Vide *ibid. in nov. add. num. univ.*

APPELLATIO quoad attentata, & revocationem eorum.

Attentata idem sunt ac innovata contra jus, lite, seu appellatione pendente, idque fati elucidatur; Vide verb. *Appellatio art. 10. a num. 1. ad 4.*

Attentata pendente appellatione a sententia Definitiva revocantur ante omnia per remedium *attentati*, ita ut Judex ad quem ante omnia debeat penitus revocare, nedum ea, quæ sunt innovata post appellationem interpositam, sed etiam ea omnia, quæ sunt innovata, & mutata medio tempore inter sententiam, & appellationem, perinde ac si post eandem appellationem innovata fuissent; Dummodo postea intra decem dies appellatum sit, *ibid. num. 5.*

Non solum innovata post appellationem a Definitiva sententia interjectam debeat semper ante omnia per appellationis Judicem penitus revocari, sed etiam ea omnia, quæ me-

dio tempore inter sententiam, & appellationem, quæ postmodum infra decendum interponitur ab eadem contingit innovari, ac si post appellationem eadem innovata fuissent, *ibid. num. 6. 7.*

Attentata autem pendente appellatione a sententia Interlocutoria, seu a gravamine, non revocantur ante omnia, sed debet prius justificari causa appellationis, *ib. n. 8. ad 10.*

APPELLATIO quoad aliquos casus, in quibus moraliter est illicita, vel licita:

Appellatio est illicita, & contra justitiam, cum interponitur cum solo fine, ut causa longius protrahatur, & ne contra se iusta sententia proferatur, & sic appellans tenetur de damnis illatis; Vide verb. *Appellatio art. 11. num. 1. 2.*

Appellatio est penitus illicita in causa, quam appellans scit esse injustam, & talis appellans tenetur ad integram restitutionem damnorum illatorum; ut etiam illicita est, & peccaminosa, si fiat a Judice Catholico ad Acatholicum, *ibid. num. 3. 4.*

Condemnatus a Judice non habente sufficientes probationes pro illo condemnando, licet revera sit Reus coram Deo; nihilominus potest ab illa sententia licite appellare, *ibidem num. 5. 6. ac verb. Accusatus num. 5. 6. 7.*

Appellationis malæ pœna quæ sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 56. ad 59.*

Circa admissionem, vel non admissionem appellationis plura vide collecta, *ibid. in nov. add. Auctor. num. 7. & seqq.* Alia vide hoc tomo in *Appendic. decret. in Sardinia Appellationis.*

APPLICATIO MISSÆ.

Applicatio Missæ quomodo, a quibus, & pro quibus fieri debeat, & possit? Vide verb. *Missæ art. 2. per tot. & art. 7. per tot.*

Applicatio Missæ facta a Religioso subdito prævalet applicationi factæ a Superiore; Vide dict. *art. 2. num. 10.*

Vivens probabiliter invalide applicat Animabus Purgatorii omnes missas pro se defuncto applicandas, *ibid. num. 11.*

APPROBATIO

Pro Confessionibus excipiendis.

Approbatio est authenticum iudicium, seu declaratio de idoneitate, & sufficientia Sacerdotis ad audiendas Confessiones facta ab habente potestatem Episcopalem, vel quasi Episcopalem; & differt a collatione jurisdictionis; Vide verb. *Approbatio art. 1. a num. 1. ad 5.*

Historia quoad facultatem excipiendi Sacramentalem Confessionem; Vide, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Nullus Presbyter sive Sæcularis, sive Regularis potest Regularium confessiones excipere, nisi ab Episcopo approbationem acceperit, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Dummodo Parochiale Beneficium non habeat, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Approbatio Ordinarii prærequiritur ad valide absolvendum a peccatis venialibus, & a mortalibus alias confessis, *ibid. a num. 7. ad 9.*

Approbatio ad beneplacitum, seu absque temporis limitatione concessa non expirat per mortem, vel amotionem ab Officio ipsius concedentis. *ibid. num. 10. & verb. Gratia ut est gratiosum Rescriptum num. 8.*

Approbatio ad beneplacitum quibuscumque etiam Regularibus concessa quandocumque revocari potest, & ad limitatum tempus reduci, eoque elapso sine alia revocatione expirat, *ibid. num. 11. ad 13.*

Ante vero finitum tale tempus non potest sine causa revocari, imo sine gravi causa neque prorogatio debet denegari; *ibid. num. 14.*

Approbatio Confessioniarum pro locis exemptis pertinet ad Episcopum, intra cujus Diocesim existunt loca exempta, non autem ad Prælatum loci; secus vero si locus sit nullius Diocesis, *ibid. num. 15. 16.*

Generaliter loquendo approbatio potest dari ab Episcopis etiam non consecratis, si jam electi sint, & confirmati, a Vicariis Capitularibus Sede vacante, ab Abbatibus, Comendatariis, Prioribus, & aliis habentibus proprium Ter-

ritorium, & a Generalibus, & Provincialibus Regularibus quoad suos subditos, *ibid. num. 17. ad 23.*

Approbatio nequit dari a Parochis pro suis Parochianis: Imo Parochi nequidem possunt sibi in Confessarium eligere simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario; *ibid. num. 24. 25.*

Approbatio an dari possit a Nunciis, & Legatis in suis respective Provinciis, *ibid. a num. 26. ad 38.*

Approbatio debet dari ab Episcopo illius loci, in quo Confessarius Confessiones audit, *ibid. num. 39. 40. 41.*

Regulares in Diocesi, in qua sunt approbati, possunt audire Confessiones omnium Sæcularium, etiam ex aliis Diocesisbus confluentium, & eos item absolvere a casibus ipsis reservatis, nisi eosdem penitentes noverint in fraudem reservationis ad alienam Diocesim pro obtinenda absolutio- ne migrasse, *ibid. num. 42. 43.*

Approbatio petita, & non obtenta ab Ordinario, licet injuste denegetur, non sufficit nec pro Confessario Sæculari, nec pro Regulari, *ibid. a n. 44. ad 46.*

Approbatio Ordinarii pro Confessionibus sæcularium est necessaria Regularibus, etiam si sint Lectores, & in Theologia Magistri; imo possunt examinari, etiam si Examinatores Synodales, non obstantibus privilegiis, etiam Cruciatæ, *ib. num. 47. 48.*

Regulares prævio examine semel approbati non possunt iterum ab eodem Episcopo examinari, neque ab eisdem Confessionibus audiendis suspendi, nisi nova superveniente causa, quæ ipsas Confessiones concernat, *ibid. num. 49. ad 51.*

Auctor num. 50. corrigitur, *ibid. in nov. add. num. 10. & seqq.*

Quilibet Confessarius quantumvis Regularis simpliciter approbatus ab Episcopo antecessore potest iterum examinari, & si minus idoneus repertus fuerit, reprobari ab Episcopo successore; ad iterandum autem examen Successores non tenentur, *ibid. num. 52. 53.*

Licet Confessarii possint iterum examinari ab Episcopo successore, non tamen iterum examinari possunt a Vicario Capitulari, Sede vacante, nec ab ipso revocari potest eorum facultas, & approbatio habita ab Episcopo, seu Ordinario defuncto, *ibid. a num. 54. ad 57.*

Auctor num. 54. & seqq. declaratur, *ibid. in nov. add. num. 14. & seqq.*

Et neque Vicarius Apostolicus examinare potest approbatos ab Episcopo, & multo minus Vicarius Generalis Episcopi, *ibid. num. 58. 59.*

Regulares generaliter idonei reperti debent sine limitatione temporis, loci, & personarum approbati, ad differentiam eorum, qui non adeo idonei inventi possunt admitti cum limitata facultate ad arbitrium Ordinariorum, *ibid. num. 60. ad 62.*

Regulares sine approbatione Ordinarii nequeunt excipere Confessiones Tertiariarum, qui vivunt in propriis Domibus, licet habeant requisita pro Tertiariis; bene vero illorum Sæcularium, qui sunt vere de familia in suis Monasteriis, & continui commensales ex sola Prælatis Regularis approbatione; & præbetur qui censendi sint vere de familia continui Commensales, *ibid. a num. 63. ad 68.*

Privilegium præfatum non tenet respectu aliorum non tallium, nec etiam quoad Advenas, qui in Monasteriis Regularium infirmantur, *ibid. num. 69. 70.*

Regulares approbati ad Confessiones Sæcularium audiendas nequeunt omnes simul unius Conventus suspendi a locorum Ordinariis, nec ad duos restringi pro qualibet Ecclesia, *ibid. num. 71. 72.*

Quamvis pœna puniendi sint Regulares, qui sine licentia Episcopi se pro Confessariis gerunt, *ibid. in nov. add. n. 16.*

Confessarii ubicumque, etiam Romæ approbati, licet etiam sint Regulares, non possunt hodie audire Confessiones extra territorium approbantis absque licentia Ordinarii loci, *ibid. a num. 73. ad 74.*

Confessarii etiam Regulares in vim Bullæ Cruciatæ a penitentibus ad audiendas eorum Sacramentales Confessiones electi, nullatenus Confessiones hujusmodi audire possunt sine approbatione Ordinarii loci, in quo ipsi penitentes degunt, & Confessarios eligunt, & assignatur sub qua pœna, *ibid. num. 76. ad 79.*

Approbatus in una Diocesi non potest in alia Diocesi, in qua non sit approbatus, excipere Confessionem alicujus habitantis

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

licentiam, seu privilegium eligendi quemcumque Confessarium, *ibid. num. 80. 81. 82.*

Proin virtute facultatis datæ in Jubilæis, seu in Bullis etiam Cruciatæ nequeunt penitentes eligere sibi Confessarios non approbatos ab Ordinario loci, in quo Confessiones sunt excipiendæ, *ibid. num. 83.*

Parochus post dimissum Beneficium non potest absque nova approbatione audire Confessiones, nec etiam tempore Jubilæi, nisi forte fuisset prius approbatus sine limitatione temporis independentem a Beneficio Parochiali, *ibid. n. 84.*

Parochus non indiget alia approbatione ad audiendam Confessionem sui Parochiani extra propriam Parochiam, & Diocesim. Varii autem tenent contrarium. *ibid. num. 85. & verb. Parochus art. 3. num. 26. 27.* ubi ad rem assertur resolutio Sacræ Congr. Concilii.

Capellani militum, seu Missionarii castrenses in casibus, in quibus non adest Breve Apostolicum aliter disponens, debent approbari ab Ordinario loci, non autem a Capellano Regio, & innuuntur ad rem necessario advertenda, & observanda, *ibid. num. 86. 87. 88.*

Approbatio potest dari ab Ordinario etiam extra propriam Diocesim existente, *ibid. n. 89. 90.*

Regularis approbatus ab alio Episcopo dum in ejus Diocesi versatur, sive ut hospes, sive cum domicilio, si postquam transferit ad diversam, ad eandem redeat, non indiget ibi nova approbatione, sed virtute illius prioris nondum revocatæ potest ibi Confessiones audire, etiam tempore Episcopi Successoris, nisi Prædecessoris approbationes revocaverit, *ibid. n. 91. 92.*

Ordinarii in approbatione Confessioniarum tenentur eos obligare ad attente legendas, & accurate observandas Constitutiones Gregorii XIV. incip. *Universi Domini Gregis*, editam contra Confessarios sollicitantes, & Constitutionem Benedicti XIV. incip. *Sacramentum Pœnitentiæ*, *ibid. in nov. add. Auctor. num. 93. & seqq.*

Approbatio extra Diocesim approbantis non prodest, *ibid. in Supplem. Auct. num. 95.*

APPROBATIO Regularium pro confessionibus Regularium habenda a solis eorum Prælatis Regularibus.

Regulares pro Confessionibus suorum Regularium non indigent approbatione Episcopi, sed solum sui Prælatis Regularis, a quo approbati, sine expressa exclusione Novitiorum, possunt valide eos absolvere; Vide verb. *Approbatio art. 2. num. 1. ad 4.*

Novitii absque licentia Prælatorum Ordinis possunt valide confiteri, & absolvi a peccatis etiam in Religione reservatis per quemcumque Confessarium ab Ordinario pro sæcularibus approbatum, *ibid. num. 5. 6. 7.*

Confessarii approbati pro Fratribus possunt valide absolvere Juvenes professos sub cura Magistrorum degentes, nisi Prælatus Regularis in approbatione expresse eos excluderit, *ibid. num. 8.*

Regulares itinerantes, seu tempore Concionum, vel alterius occasionis extra Conventum existentes, nec copiam Confessarii approbati propriæ Religionis habentes, possunt confiteri cuilibet Confessario, sive Regulari, sive Sæculari, & secundum plurimos etiam non approbato, & assignatur quid oheris eis super sit pro reservatis, *ibid. num. 9. ad 14.*

Quid sentiendum de sententia Auctoris num. 10. & seqq. posita, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Regulares quamvis ab Episcopis approbati nequeunt virtute privilegiorum audire Confessiones Regularium alterius Ordinis, nisi forte, qui volunt audiri, licentiam habeant suorum Prælatorum, qua stante poterunt eligere etiam simplicem Sacerdotem, sive Sæcularem, sive Regularem non approbatum ab Episcopo, *ibid. num. 16. 17.*

Regularis, qui incipio, vel invito Prælato sui Ordinis, approbatur ab Ordinario ad audiendas Confessiones in sua Diocesi, licet eas illicite audiat, tamen eas valide excipit; at neque valide si in aliqua Religione in contrarium ad sit constitutio a Sede Apostolica approbata, *ibid. num. 18. 19.*

Generalis Regularium potest suos subditos a se, vel a suis Prædecessoribus, vel aliis quibuscumque Superioribus ad audiendas Confessiones approbatos, eosdem ab iisdem suspendere etiam ex causa occulta, & extrajudicialiter, *ib. n. 20.*

Tempore Jubilæi possunt omnes Regulares confiteri peccata

cata etiam Superiori servata Sacerdotibus ab Ordinario approbatis, tam Sæcularibus, quam cuiusvis Ordinis Regularibus, *ibid. num. 21, 22.*

Equites S. Johannis Hierosolymitani possunt confiteri cum Regulari Sacerdote a suo Superiore tantum approbato, sicuti possunt alii Regulares, *ibid. num. 23.*

APPROBATIO Confessariorum pro Monialibus.

Confessarii Monialium debent esse approbati ab ordinario loci, quamvis sint Regulares pro sibi subiectis, ac etiam si Generales; Vide verb. *Reprobatio art. 3. num. 1. ad 4.*

Licet iidem Confessarii sint generaliter approbati ab Episcopo ad audiendas Confessiones Sæcularium, adhuc est eis necessaria specialis approbatio pro Monialibus sibi subiectis, nec approbati pro uno Monasterio censentur approbati pro alio, *ibid. num. 5. 6.*

Etiam Confessarii Extraordinarii indigent speciali approbatione Episcopi, nec semel approbati censentur semper approbati, nec in vim unius approbationis possint plures Monialium etiam ejusdem Monasterii Confessiones audire, sed toties approbandi, quoties deputandi, *ibid. num. 7. ad 10.*

Confessarii non approbati specialiter ad audiendas Confessiones Monialium nequeunt earum Confessiones audire neque tempore Jubilæi, quo etiam approbatus pro uno Monasterio non censetur approbatus pro alio, *ibid. num. 11. 12.*

Confessarius præsentatus ad excipiendas Confessiones Monialium Regularibus subiectarum debet, vel absolute rejici, vel per totum triennium approbari, non vero ad tempus brevius, *ibid. num. 13.*

Nulla ex Monialibus subiectis Regularibus sentiens se non gravatam mortali culpa potest de venialibus valide confiteri Sacramentaliter cuiusque Sacerdoti non approbato ab Ordinario, *ibid. num. 14.*

Non obstante Privilegio ab Auctore relato in *Supplemento*, concessio Generalibus, & Provincialibus pro Religiosis Hispaniarum audiendi confessiones Monialium absque Ordinarii approbatione, attamen id alibi non licet. Vid. *not. noviss. ad num. 15.*

An Moniales ex Lege Foundationis, & ex consuetudine possint sibi eligere in Confessarium aliquem, qui ab Episcopo approbationem accipiat, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

AQUA BENEDICTA.

Aqua benedicta est duplex, & quæ sit? Eamque facere nequit Diaconus; Vide verb. *Aqua benedicta num. 1. 2. 3.*

Aquæ lustralis benedictio si fieret a Sacerdote excommunicato, vel suspenso, evaderet irregularis, *ibid. num. 4.*

Aqua benedicta non est Sacramentum, sed quoddam Sacramentale; & exhibetur quando Aquæ lustralis benedictio facienda, qui, qualiter, & per quem aspergendum, *ibid. n. 5. ad 9.*

Aqua benedicta, si defecere videatur, & alia benedicta haberi non possit, reparari quit per additionem non benedictæ in minori quantitate, ac idem de oleo benedicto, *ibid. num. 10.*

Aquæ benedictæ Asperforium Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari a prima dignitate, vel Digniore Canonico, accedenti vero ad Ecclesiam Collegiatam, seu Regularium, porrigendum est a Digniore illius Ecclesiæ, *ibid. num. 11. 12.*

Prælato Referendario, & Governatori Civitatis accedenti ad Ecclesiam quomodo danda aqua benedicta? *ibid. num. 13.*

AQUA ad Baptismum quæ requiratur? Vide verb. *Baptismus art. 2. per tot.*

AQUA vino consecrando in Sacrificio Missæ sub mortali admisceri debet, & minor vino saltem quoad duas partes; Vide verb. *Missæ art. 8. num. 1. & 2. & verb. Vinum a numer. 23. ad 26.*

Aqua admiscenda est vino potissimum ob tres rationes, quæ ex Trident. assignantur, *ibid. num. 24.*

Præceptum de aqua miscenda vino, est tantum Ecclesiasticum, & non Divinum, *ibid. num. 25.*

Aqua mixta vino non convertitur immediate, sed solum mediate in Sanguinem, *ibid. num. 27.*

Aquæ benedictæ asperforium an, & quomodo proficit defunctis? Vide verbum *Suffragia num. 21.*

Arbiter unde sit dictus, & qualibus donatus sit acceptionibus; Vide verb. *Arbiter, Arbitrator num. 1. & 2.*

Arbiter proprie & strictè quis sit? ejusque duplex assignatur genus, ac differentia declaratur; Vide *ibid. a num. 3. ad 12. & in nov. addit. num. 1.*

Arbitri nomen quamvis in lata, & generali acceptione possit etiam convenire Arbitratori, & amicabili compositor: strictè tamen, & proprie isti inter se differunt; hocce affatim enucleatur; Vide *ibid. a num. 13. ad 18.*

Quandonam quis electus dicatur in Arbitratorem, & non Arbitrum, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Etiam inter Arbitrum præsertim voluntarium; & Judicem multæ intercedunt differentiæ; quæ assignantur; Vide *ibid. num. 19.*

Arbitri juris non multum differt a Judice; ast tamen proprie non est Judex, nec ordinarius, nec delegatus, sed ad similitudinem delegati; Vide *ibid. num. 20. & 21.*

In Arbitros compromittere generaliter loquendo possunt omnes, qui habent rerum suarum liberam administrationem; Secus autem non, Vide *ibid. num. 22.*

In specie loquendo in Arbitros compromittere non possunt multi, qui assignantur; Vide *ibid. num. 23.*

Arbitri esse possunt generaliter loquendo omnes, qui a jure non prohibentur, & assignantur varii; Vide *ibid. a numer. 24. ad 27.*

In specie loquendo Arbitri esse non possunt multi, qui assignantur; Vide *ibid. num. 28.*

Explicatur Auctor, *ibid. in nov. add. n. 3. & 5.* Licet fœminæ nequeant esse Arbitricæ, possunt tamen esse Arbitratricæ; Vide *ibid. num. 29.*

Imo fœminæ possunt etiam esse arbitricæ, si habeant jurisdictionem de jure communi, vel secundum consuetudinem Regionis; Vide *ibid. num. 30.*

Item licet Religiosi nequeant esse Arbitri, possunt tamen cum consensu Superiorum esse Arbitratores; Vide *ibid. num. 31.*

Sic etiam licet nemo possit esse Arbiter in re propria, potest tamen esse Arbitrator; Vide *num. 32.*

Ita pariter licet Laicus nequeat in causis spiritualibus esse Arbiter, potest tamen esse Arbitrator; Vide *ibid. num. 33.*

Insuper accedente auctoritate Judicis Ecclesiastici Laicus conjunctim cum Clerico potest esse etiam arbiter in causa spirituali, & valet Laudum ab ipsis prolatum; Vide *ibid. n. 34.*

Laici possunt esse Arbitri in causis Civilibus Clericorum; Vide *ibid. num. 35.*

Compromissum tam de jure Civili, quam de jure Canonico potest fieri in Judicem, ut in Arbitratorem, etiam respectu causa coram ipso agitata; Vide *ibid. num. 36.*

An etiam utroque jure possit fieri tale Compromissum in Judicem ut in Arbitrum; Vide *ibid. num. 37.*

Confirmatur sententia Auctoris, *ibid. in nov. add. num. 5.* Explicaturque *Lex 9. §. 2. ff. de Recept. Arbitr. ibid. in nov. add. num. 6.*

Compromissum potest fieri in unum, duos, vel plures Arbitros pari, vel impari numero; Consultius tamen est, ut impari numero assumantur, hisque non concordantibus stari debet arbitrio majoris partis concordantis; Vide *ibid. num. 38. 39. & 40.*

Quid si ipsi omnes discordent in taxanda aliqua quantitate? Vide *ibid. num. 41.*

Si duo eligantur Arbitri ea conditione, ut si inter se discordent, eligant tamen tertium innominatum, tunc tale Compromissum, & secutum inde Laudum non valet; Vide *ibid. num. 42.*

Imo tale Compromissum, & secutum inde Laudum erit invalidum, etiam si duo illi Arbitri concorditer eligant dictum tertium innominatum; Vide *ibid. num. 43.*

Si autem eligantur duo Arbitri ea conditione, ut si inter se discordent, sibi associent tertium nominatum, & determinatum, tunc tale compromissum, & inde secutum Laudum erit validum; Vide *ibid. num. 44.*

Arbiter de iis tantum ferre potest Arbitrium, de quibus in ipsum factum est Compromissum; Vide *ibid. num. 45.*

Potest tamen Arbiter cognoscere, & arbitrari de illis, quæ ita sunt coheræntia, & connexa cum causa principali, ut hæc sine illis commode expediri non possint, licet ipsa non

non sint in Compromisso expressa; Vide *ibidem num. 46.*

Item potest Arbiter arbitrari super fructibus perceptis ex re, de qua in se factum est Compromissum; Vide *ibid. num. 47.*

Item potest Arbiter statuere, seu assignare diem solutioni faciendæ; Vide *ibid. num. 48.*

Quamvis Arbiter Compromissarius non possit punire partem contumacem in parendo, nisi in Compromisso sit specialiter cautum, potest tamen eam condemnare ad solvendas expensas ob dictam suam contumaciam ab altera parte factas; Vide *ibid. num. 49.*

Coram Arbitro Compromissario non potest fieri reconventio, nec etiam coram Arbitro juris electo, non ad totam causam, bene vero si ad totam causam; Vide *ibid. numer. 50. ad 52.*

Arbiter tenetur per se ipsum Laudum, seu sententiam ferre; Vide *ibid. num. 53.*

Arbiter Laudum pronunciare debet in præsentia partium compromittentium, nisi aliter in Compromisso sit cautum; Vide *ibid. num. 54.*

In Arbitros potest fieri Compromissum super qualibet causa, seu re, de qua in jure non sit expresse prohibitum; Vide *ibid. n. 55.*

In jure prohibentur committi in Arbitros causæ illæ, quæ ob sui gravitatem, & præjudicii periculum a majoribus Judicibus sunt expediendæ, & recensentur, Vide *ibid. numer. 56. ad 63.*

Quando Compromissum simpliciter factum est, & Laudum necdum receptum, aut homologatum, datur ex eo actio ad interessè; Vide *ibid. num. 64.*

Quando Laudum est receptum, vel homologatum, datur ex eo exceptio, & actio in factum; Vide *ibid. num. 65.*

Si in compromisso apposita sit pœna, tunc sub ea standum est Laudo per Arbitros pronunciato; Vide *ibid. num. 66.*

Pœna tamen soluta, non compellitur pars nolens stare Laudo; Vide *ibid. n. 67.*

Excipe tamen, nisi dicto Compromisso pœnali adjecta sit clausula: *Rato manente Compromisso, & Arbitrio, seu Laudo super eo lato*, vel adjectum sit juramentum de stando Laudo; Vide *ibid. num. 68. & 69.*

Si nullo interveniente legitimo impedimento solutio non fiat intra tempus ab Arbitro præfixum, tunc pœna committitur, quamvis post lapsum dictum tempus solutio offeratur; secus tamen interveniente legitimo impedimento, aut si pars altera post lapsum præfixum tempus solutionem oblatam accipiat; Vide *ibid. num. 70. ad 72.*

Si pro solutione faciendâ non fuerit ab Arbitro præfixum certum tempus, tunc faciendâ est post modicum tempus arbitrio boni viri, seu Judicis taxandum; Vide *ibid. num. 73.*

Contra iniquum Laudum, seu injustam sententiam Arbitri competunt tria præsertim remedia, quæ assignantur; Vide *ibid. num. 74.*

Compromissum, & Arbitrorum Officium, seu potestas finitur multis modis; & primo finitur per sententiam definitivam super tota causa compromissa prolatam, quod ubertim declaratur; Vide *ibid. a num. 75. ad 78.*

Secundo finitur compromissum, & Officium, seu potestas arbitrorum per lapsum termini in Compromisso præfixi. Tertio recusatione Arbitrorum suspectorum. Quarto acceptilatione. Quinto finitur iudicio. Sexto finitur pacto. Septimo interitu rei, de qua erat ipsum compromissum, nisi tamen in tali casu aliquid litigantium interfit. Octavo morte utriusque, seu etiam unius tantum compromittentium, nisi secus in compromisso fuerit expressum. Nono morte Arbitrorum. Decimo finitur etiam morte unius solius Arbitri, si plures sint, nisi secus in compromisso sit expressum; Vide *ibid. a num. 79. ad fin.*

Sententia ab Arbitro lata hoc nomine impugnari non potest, quod is non processit præmissis necessariis probationibus, *ibid. in nov. add. num. 7.*

Et a jure Canonico correctum Jus Civile circa præsentiam Arbitrorum in prolatione sententiæ, *ibid. in nov. addit. num. 8. & seqq.*

Si tres fuerint electi Arbitri, quorum unus postea inhabilis repertus sit; an sententia a duobus prolata valida sit, *ibid. in nov. add. num. 11.*

Multa circa munus & Officium Arbitrorum referuntur, *ibid. in nov. add. num. 12. & seqq.*

De Arbitro feudali, *ibid. in nov. add. num. 14.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

ARBOR, cujus fructus comestio fuit prohibita Adamo, & Evæ quæ fuerit; Vide verb. *Mundus num. 46. ad 51.*

ARBOR CONSANGUINITATIS.

Arbor consanguinitatis; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 34. & 35.*

Arboris consanguinitatis cognitio sufficit etiam ad dignoscendos gradus affinitatis, Vide verb. *Affinitas num. 14.*

ARCHIDIACONUS.

Archidiaconus unde dictus, & qualiter primis Apostolorum temporibus fuerit Archidiaconus; Vide verbum *Archidiaconus num. 1. & 2.*

Archidiaconi dignitas in Ecclesia antiquissima quibusdam conferebatur, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Archiepiscopi auctoritas ex post sic est adaucta, ut Vicarius Episcopi in omnibus esset: Imo sic excrevit, ut fuerit etiam Episcopi oculus appellatus, ac idcirco antelatus Archiepiscopytero, hicque ei subiectus, *ibid. num. 3. ad 8.*

Excipitur tamen casus funeralium, in quibus Archiepiscopytero curam animarum exercenti ratione stolæ danda est præcedentia, *ibid. num. 9.*

Multo de jure communi pertinent ad Officium Archidiaconi, quæ cum debitis adnotationibus referuntur, *ibid. a num. 10. ad 19.*

Ast hodie attendenda est cujusque specialis Ecclesiæ consuetudo, quæ multiplex assignatur, *ibid. a num. 20. ad 25.*

De Archidiaconi Officio, Dignitate, & præminentis plurima sæpe sapius in dies disposita sunt a Sacris Congregationibus, quæ pro omnium commodo hic aduocantur, *ibid. num. 26. ad 48.*

De Archidiacono comparate ad Vicarium est advertendum, quod illi inter se tripliciter differunt, & assignatur, *ibid. num. 49. 50. & 51.*

Munus Archidiaconi intra Ecclesiam, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Archidiaconi Officium extra Ecclesiam, *ibid. in nov. add. numer. 11. & seqq.*

Quando, & qualis Jurisdictio Archidiaconis accessit, *ibid. in nov. addit. num. 15. & seqq.*

De Avaritia, & Abusu antiquorum Archidiaconorum, *ibid. num. 24. & seqq.*

De præsentis Archidiaconorum auctoritate, & vestigiis in ea antiquæ auctoritatis, *ibid. in nov. add. num. 30. & seqq.*

Quomodo Episcopi ad se revocarunt eam auctoritatem, quam sibi Archidiaconi arrogarunt, *ibid. in nov. addit. numer. 28. & seqq.*

Archidiaconus quamvis ex cap. *Ad hæc 7. & cap. De nostrorum 9. de Offic. Archidiacon.* deberet examinare Ordinarios, illotque Episcopo præsentare, tamen hodie non tenetur Episcopus ipsum vocare, ut interfit examini Ordinandorum; Vide *ibid. num. 52.*

Sic etiam non tenetur Episcopus eam vocare, ut interfit cum Examinatoribus Synodalibus, nec ipse debet cum ipsis necessario intervenire examini instituendorum ad Parochiales, *ibid. num. 53.*

Imo nedum Archidiaconus non habet jurisdictionem ad supradicta, quæ sibi a Concilio, & Sacra Congregatione sunt limitata, sed neque habet facultatem, & jurisdictionem ad multa alia, quæ sibi a jure ipso sunt specialiter interdicta, quæque assignantur, *ibid. a num. 54. ad 62.*

ARCHIEPISCOPUS

Quoad suum esse, & jurisdictionem, quam habet in tota sua Provincia.

Archiepiscopus unde dictus? Vide verb. *Archiepiscopus art. 1. num. 1.* Alio nomine appellatur Metropolitanus, & quare? *Ibid. num. 2.*

Archiepiscopus, & Metropolitanus in re sunt idem; Vide *ibid. num. 3.* Dantur tamen aliqui Archiepiscopi, qui proprie non sunt Metropolitanus, ex quo nullum habeant Suffraganeum, *ibid. num. 4.*

Quinam Episcopi Metropolitanarum proprio nomine veniebant, & illorum origo, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Episcopi Metropolitanus subiecti quare appellantur suffraganei? *ibid. num. 5.*
Archiepiscopus seu Metropolitanus ultra jurisdictionem, quam habet in propria Diocesi, sicuti ceteri Episcopi in suis, habet ordinariam jurisdictionem in omnes suffraganeos, seu Episcopos non exemptos suae Provinciae, *ibid. num. 6.*
Archiepiscopus est iudex ordinarius & competens omnium Episcoporum suae Provinciae, *ibid. num. 7.*
Archiepiscopus potest libere exercere suam jurisdictionem, & auctoritatem in casibus, qui assignantur, *ibid. a num. 8. ad 50.*
 In tota sua Provincia benedictionem impertiri potest, *ibid. in Supplem. Auct. n. 51.*

ARCHIEPISCOPUS quoad casus, in quibus non habet jurisdictionem.

Archiepiscopus non potest hodie visitare Dioceses suffraganeorum, nisi causa cognita & probata in Concilio Provinciali, nec se ingerere quit in causis, quae agitantur coram eisdem in prima instantia; Vide verb. *Archiepiscopus n. 1. & 2.*
 Plura alia non potest Archiepiscopus, & distincte referuntur cum advertitur, si qua exigitur, *ibid. n. 3. ad 38.*
 Quamnam sit Jurisdictio Archiepiscopi in Episcopo suffraganeo, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
Archiepiscoporum in suffraganeos diminuta Jurisdictio a Concilio Trident. *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*
 Jurisdictio Archiepiscoporum in subditos Episcoporum suffraganeorum quamnam sit, *ibid. in nov. add. n. 24. & seqq.*
 Jurisdictio Archiepiscoporum in Dioceses Episcoporum suffraganeorum, *ibid. in nov. add. num. 31. & seqq.*
Archiepiscopus in Provincia tota benedictionem super Populum impertiri potest, *ibid. art. 3. in add. Auct. num. 47.*
 Auctoritas quatuor Archiepiscoporum Status Ecclesiastici circa libertatem commercii, *ibid. in add. Auct. num. 46.*

ARCHIEPISCOPUS quoad Pallium.

Pallium est praecipuum Archiepiscoporum insigne, seu ornamentum de corpore Beati Petri sumptum, a quo Pastoralis Officii plenitudo cum Archiepiscopalis nominis appellatione ipsis a Papa confertur, & dilucidatur; Vide verb. *Archiepiscopus art. 3. n. 1. ad 5.*
Archiepiscopus quamvis sit consecratus in Episcopum, nequit multa exercere ante receptionem Pallii, & ponitur qualiter conficitur ac traditur, ejusque origo indicatur, *ibid. num. 6. 7. & 8.*
 Adducitur forma, qua Praelatus indigens Pallio illud per se ipsum petit, & recipit, & qualiter per Procuratorem, *ibid. num. 9. & 10.*
 Qui Pallium sunt recepturi, postquam fuit petatum in Consistorio, & concessum, componunt primum cum Subdiaconis, *ibid. num. 11.*
 Cui usus Pallii competit, debet infra tres menses a die consecrationis, si ante non fuit consecratus, vel a die Confirmationis, si jam consecratus, cessante jure impedimento, per se, vel per Procuratorem petere Pallium, *ibid. num. 12. & 13.*
 Ante receptionem Pallii non licet Archiepiscopo, quamvis sit consecratus in Episcopum, imo etiam si possessionem acceperit, nec se Archiepiscopum nominare, nec eos actus exercere, qui sunt jurisdictionis Archiepiscopalis, *ibid. num. 14.*
 Potest tamen Archiepiscopus confirmatus ante receptum Pallium ea, quae sunt Ordinis Episcopalis, demandare suffraganeis, *ibid. num. 15.*
 Si vero Archiepiscopus non consecratus in Episcopum ante receptum Pallium faciat ea, quae sibi proveniunt ex Pallio circa potestatem Ordinis, & Chrismatis &c. sunt valida, sed peccat contra Canones, & Jura, *ibid. num. 16.*
 Papa in omnibus Missarum solemnibus semper, & ubique locorum utitur Pallio. Archiepiscopi tamen, Primates &c. quibus Pallium concessum est in Ecclesia tantum suae respectivae Diocesis, & Provinciae, & certis dumtaxat diebus, possunt tamen illud adhibere etiam in Ecclesiis exemptis, *ibid. n. 18. & 19.*
 Dies, quibus ipsi Pallio uti possunt, generaliter enumerantur, sed attendendi sunt dies in cujusque Privilegiis expressi, *ibid. num. 20. & 21.*

Archiepiscopi, & alii jus Pallii habentes, nequeunt eo uti extra Missarum solemnitas, nec extra Ecclesiam, *ibid. a num. 22. ad 25.*
 Secundum Glossam, & alios, Archiepiscopus etiam in Synodo uti potest Pallio, ac probabiliter etiam quoties ex causa solemniter in Altare portatili celebret. *ibid. num. 27. & 28.*
 In hac tamen re spectandum est, quae sit cujusque Ecclesiae consuetudo; at nequeunt sine speciali Privilegio Papae uti Pallio in aliena Provincia, neque de consensu ejus, ad quem spectat Ecclesia, vel Provincia, etiam si ad sit generalis Regni consuetudo, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Tria requiruntur, ut Archiepiscopus possit uti Pallio in aliena Diocesi, & Provincia, & assignantur, *ibid. num. 33.*
Archiepiscopus, & alii jus Pallii habentes possunt tam in sua, quam in aliena Diocesi, & Provincia privatim celebrare sine Pallio, & hujus inhibitus est in Missis defunctorum usus, *ibid. num. 34. & 35.*
Archiepiscopus nequit alteri Archiepiscopo Pallium commutare, & translatus ad alium Archiepiscopatum non potest uti Pallio priore, sed debet obtinere novum, & hoc solum uti; *ibid. num. 36. ad 39.*
Archiepiscopus mortuus vestiri debet Pallio posterius accepto pro secunda Ecclesia, & alterum acceptum pro prima Ecclesia debet supponi ejus capiti, *ibid. n. 40.*
 Si Archiepiscopus retineat duos Archiepiscopatus simul, & semel, duo debet habere Pallia, unum pro unaquaque Ecclesia, & qui renunciavit Archiepiscopatu, non potest amplius Pallio uti, quamvis transferatur ad Ecclesiam Episcopalem: imo Archiepiscopus, qui se Archiepiscopatu abdicavit, si iterum ad eandem Ecclesiam eligatur, alio indiget Pallio, uti item si ab illo ad alium transferatur, iterumque redeat ad priorem, *ibid. num. 41. ad 44.*
 Quid si Archiepiscopus perdat Pallium a Papa acceptum, vel casu igne comburatur, vel fuerit concessum, & non ei traditum, *ibid. num. 45. & 46.*
 Reprehenditur Auctor circa Pallii originem, & quamnam ea sit, recensetur, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

ARCHIMANDRITA.

Archimandrita unde sit dictus, & in quo differat ab Abbate? Vide verb. *Archimandrita num. 1. ad 4. & in nov. addit. num. 7. & 8.*
Archimandritarum nomen, & origo pariter; Vide in nov. add. *num. 1. & seqq. & num. 10. & seqq.*
Archimandrita etiam Archiepiscopi dicti, *ibid. in nov. add. n. 6.*
Archimandrita nomen maxime in usu fuit apud Graecos in Oriente, in Italia vero cepit in usum de veniente anno 1094. ejusque vicissitudo notatur, *ibid. num. 5. ad 7.*
Archimandrita a Patriarchis promovebantur, *ibid. in nov. add. num. 9.*
 Jurisdictione, & praesentia in loca, & subditos Messanenensis Archimandritatus residet penes Commendatarium ex Brevi Urbani VIII. *ibid. num. 8.*
 Dicitur Archimandritatus est de Jurepatronatus Regis, & in maxima veneratione habetur, atque in Cappella Pontificia potitur usu Rocheti, & Cappae, & sedet primus post Episcopos, *ibid. num. 9. & 10.*
 Palatium hujus Archimandritae habitantis in Civitate Messanenensi etiam conductitium non fixum, nec cohaerens alicui Ecclesiae, concurrente legitima consuetudine, gaudet Immunitate, quemadmodum gaudet Palatium Episcoporum, *ibid. num. 11.*
 Idem Archimandrita exercens jurisdictionem in suos subditos potest procedere ad Censuras, & alias poenas juxta Sacros Canones, & Constitutiones Apostolicas contra Magistratus Laicos &c. jurisdictionem ejus perturbantes, *ibid. n. 12.*
 Item Familiars dicti Archimandritae etiam ad tempus conducti, durante servitio, gaudent privilegio Fori; & ipse non tenetur ad personalem residentiam, *ibid. num. 13. & 14.*
 Pariter idem Archimandrita potest indicare concursus ad Beneficia curata in sua quasi Diocesi vacantia, *ibid. in nov. add. num. 14.*
 Non potest tamen dare dimissorias ad Ordines suscipiendos, *ibid. in nov. add. num. 13.*
 Neque eidem competit Jus convocandi Synodum, *ibid. in nov. add. num. 15.*

ARCHI-

ARCHIPRESBYTER.

A R M A.

Archipresbyter etymologice explanatur, ac duplex assignatur; Vide verb. *Archipresbyter n. 1. ad 4.*
Archipresbyterorum origo, *ibid. in nov. add. n. 1. & seqq.*
Officium Archipresbyteri Urbani Ecclesiae Cathedralis de jure communi quale sit, & qualiter conveniat, & differat ab Archidiacono, necnon quamnam nunc vigeant, Vide *ibid. a num. 5. ad 11. & in nov. add. num. 6. & seqq. & num. 12. & seqq.*
Archipresbyter debet thurificari duplici ductu, sicuti Canonici, non obstante Constitutione Capitulari, cui per Ceremoniale derogatum est, at eum sedem paratam habere non convenit, *ibid. num. 12. & 13.*
Archipresbyter, si non poterit, vel noluerit celebrare, non potest Missas suo arbitrio alteri delegare, sed Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in locum Archipresbyteri, *ibid. n. 14. & 15.*
Archipresbyteri substitutus non debet cantare Missas, quae ad Archipresbyterum pertinent, nec locum, nec honorem in sensu, & pacis ipsius recipere, *ibid. num. 16. & verb. Resolutiones Sacrar. Congr. in Indice 1. Decret. Merati num. 12. 257. & 288.*
Archipresbyter, licet sit prima Dignitas, in Choro tamen cedere debet primum, & digniorem locum Canonico celebranti, nec debet se intromittere in regimine Chori, *ibid. num. 17. & 18. in dist. verb. Resolutiones num. 14.*
Archipresbyter Vicario Episcopi uti Canonico in Choro, Capitulo, Processionibus, aliisque actibus publicis procedere debet, ideoque solennes Missas canere, aliasque functiones, quae Episcopo absente primae Dignitati competunt, peragere potest, *ibid. num. 19.*
Archipresbytero ratione stolae in funeralibus, non Archidiacono primae Dignitati debetur praecedentia, & manutenendus est in sua quasi possessione celebrandi Missas absente Episcopo, non obstante contradictione Vicarii; atque Archipresbyter Collegatae paratus praecedit Canonicis Cathedralis, *ibid. num. 20. 21. & 22.*
 Olim in arbitrio Episcopi fuit ex Praesbyteris eligere Archipresbyterum, *ibid. in nov. add. num. 10.*
Archipresbyterorum Ruralium origo, *ibid. in nov. add. num. 21. & seqq.*
 Officium Archipresbyteri Ruralis, seu Foranei quale sit, & qualiter subordinatur Episcopo, ejusque Vicario Generali? *ibid. num. 23. & 24.*
 Loco Archipresbyteri Ruralis succedit Vicarius Foraneus; quare, nisi hoc absente, se ingerere non debet in Fectorum dispensatione, *ibid. num. 25. & 26.*
Archipresbyter Ruralis non debet associari a Presbyteris, & Clericis, neque convenit, quod eorum Dignior in porta Ecclesiae ei porrigat Aspersorium &c. *ibid. num. 27.*
Archipresbyter Ruralis non habet Dignitatem Ecclesiasticam, seu Personatum; & quando accedit in Cathedralis ad praestandam obedientiam Episcopo, vel ut in Synodo intersit, non debet sedere in Choro simul cum Canonicis Cathedralis, *ibid. num. 28. & 29.*
 Adducuntur exemplariter quidam casus, in quibus Archipresbyter N. censuris fuit innodatus, & qualiter absolutus, *ibid. num. 30. ad 33.*
Archipresbyterorum Basilicarum Urbis jurisdictione abolita praeterquam in iis, quae concernunt servitium Ecclesiae, & correctionem morum, *ibid. in add. Auct. num. 34. 35. & seqq.*
 Quinam sint Archipresbyteri Basilicarum Urbis, & illorum auctoritas, quantum se extendat, vide plenius, *ibid. in add. Auct. num. 34. & seqq.*

ARCHITECTURA, quid? Vide verb. *Mundus num. 214.*

A R C T A T U S.

Arctatus ratione Beneficii recepti vel recipiendi quis dicatur? Et arctatus quando Vicarius Capitularis possit, vel non dimissorias concedere? Vide verb. *Ordo artic. 3. num. 40. 44. & 45.*

AREOMETRIA, quid? Vide verb. *Mundus num. 200.*
ARITHMETICA, quid? Vide *ibid. num. 198. & 199.*

Arma deferre non possunt Clerici sub poena excommunicationis, & assignatur quomodo puniendi, si in factione arma sumpserit; Vide verb. *Arma num. 1. 2. & 3.*
 In prohibitione Armorum quid hoc nomine veniat, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Clericis peculiariter vetita armorum delatio, *ibid. in nov. addit. num. 9. & seqq.*
 Monachi tenentur arma intra septa Monasterii sine licentia Superioris ipso facto incurrunt excommunicationem, *ibid. num. 4.*
 Etiam aliis Regularibus prohibitum est arma gestare, seu tenere, sive intra, sive extra Monasterium, *ibid. num. 5.*
 Pro Regularibus Status Mediolanensis extat peculiare decretum; & ex hoc quadam observatione digna animadvertuntur, *ibid. num. 6.*
 Regulares deferentes publice arma possunt de mandato Episcopi carcerari, si ita notorie deferant, & delinquant extra claustra, ut populo scandalo sint; & supposito ejusdem Edicto, ne Clerici Saeculares, vel Regulares arma deferant, *ibid. num. 7. & 8.*
 Clerici omnes licite portare possunt arma cum justa, & legitima causa, v.g. ad se, & proximum defendendum contra latrones & hostes; Imo in itineribus periculosis etiam possunt secum ducere ad uberiorem securitatem familiares armatos: quoniam ex recepta jam consuetudine defensoria feruntur in itinere omni, *ibid. num. 9. 10. & 11.*
 Extra tamen causam itineris, & sine justa, & legitima causa non possunt Clerici, & multo minus Regulares licite arma deferre, neque causa venationis voluptuosae, & clamorosa; ad quam nec Episcopi eis arma concedere valent, *ibid. num. 12. ad 16.*
 Clerici cum legitima causa juxta Sacros Canones dispensari, & ab Episcopo licentiam habentes gestandi arma non comprehenduntur sub bannimentis Laicalibus; nec molestari possunt etiam si conjugati a Curia Saeculari sub excommunicationis poena, *ibid. a num. 17. ad 20.*
 Nec curia Laicalis potest sine licentia Episcopi ad carceres perducere Clericos cum armis prohibitis repertos, licet postea ipsos Curiae Episcopali consignet, *ibid. num. 21.*
 Hac de re unum assignatur, quod praestare potest Episcopus, sed non expedit, & qualiter se gerere debeat, tum circa Clericos, tum si curia saecularis eos carceraverit, *ibid. num. 22. & 23.*
Arma Clerici carcerati consignanda sunt a Laicis Curiae Episcopali, *ibid. num. 24.*
 Non licet Curiae Saeculari auferre arma etiam prohibita a Laicis confugientibus ad Ecclesias, & alia loca immunita, ac praedictis sunt restituenda, si ablata, *ibid. num. 25. ad 27.*
Arma ablata per Curiam Saecularem a loco immuni sunt ibidem restituenda, vel Episcopus sibi consignari faciat ad effectum disponendi juxta ordines Sacrae Congregatae, *ibid. num. 28.*
 Ablatio armorum a confugitis non est permessa absque facultate S. Sedis, & assignatur qualiter id concedatur Archiepiscopo, *ibid. num. 29.*
 Contra auferentes arma a confugitis procedendum est ad declarationem Censurarum, & procedendum prout juris contra auferentes arma a Ministris Curiae Ecclesiae, *ibid. num. 30. & 31.*
Arma portantes ad infideles sunt excommunicati ipso facto excommunicatione majori in Bulla Coenae, *ibid. num. 32. & 33.*
 Si tamen aliqui fideles captivi facti a Turcis nequeant aliter redimi, nisi ultra conventam pecuniam, etiam bellica instrumenta, & arma tradantur, iste casus non est comprehensus sub censura; Dummodo modica interveniat quantitas, *ibid. num. 34.*
Arma prohibita deferentium poena quae sit? Vide verb. *Pena art. 2. num. 60. & 61.*
Armorum delatio, seu usus privatis ut plurimum vetitum, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*
 Sequioribus temporibus Nobiles a Plebeis distincti sunt Armorum delatione, *ibid. in nov. add. num. 6.*

A R M A, seu Insignia.

Arma, seu Insignia, quae modo in usu sunt, successerunt loco Imaginum, & statuarum, quibus Nobiles olim utebantur, & de-

& describitur; ac inde ortus armorum, seu insignium usus Nobilium proprius. Vide verb. *Arma, seu Insignia num. 1. ad 3.*

Et quamvis etiam ab ignobilibus deferantur, & eorum delectio non reddat eos Nobiles; tamen in Nobilibus necessario requiruntur ad eorum probandam nobilitatem, *ibid. num. 5. ad 6.*

Hinc in nobilissima Religione Hierosolymitana adest statutum, ut in receptione ad Habitum, & probatione Nobilitatis probari debeat familias Patris, Avi, Matris, & Aviae habuisse per 100. annorum spatium arma, seu insignia, & quod istis usi fuerint, *ibid. num. 7.*

Quamvis autem, quod proprium est, ab omnibus usurpetur; & sic plebæ quoque Insignibus, & Armis Nobilium utantur, non possunt tamen assumere, & deferre arma, & insignia Nobilium, & eo minus alterius singularis Dignitatis sub pœna punitionis proportionatæ, *ibid. num. 8. ad 9.*

Insignia, & Arma sunt distinctiva generis personarum, & familiarum, & per hoc dicitur emanatum esse usum Cimeriorum, seu Coronarum in Armis, & cum diversitate, *ibid. num. 10. ad 11.*

Arma, & Insignia solent apponi in operibus publicis ad acquirendum, & demonstrandum Jus in illis, idque de facto eadem præstare comprobatur, *ibid. num. 12. 13. ad 14.*

Similiter Sepulcrum habens insculpta Arma, & Insignia probant illius concessionem, & licentiam obtentam, *ibid. num. 15.*

Et hic mos apponendi Insignia, & Arma in Templis, Cappellis, & Sepulcris viguit etiam priscis temporibus; & eo magis hisce nostris servatur etiam in scamnis &c. *ibid. num. 16. 17. ad 18.*

Arma in Ecclesia imprimi non possunt, nisi de voluntate Prælati, & stante pene universali usu, & consuetudine Insignia, Arma &c. ponendi in altaribus &c. dicimus licitum esse, maxime si qui id facit, legitimo jure, & justo sine agat, *ibid. num. 19. ad 20.*

In Ecclesia tamen Insignia ponere non nisi is potest, qui vel Patronus est, vel Benefactor, *ibid. in nov. add. num. 2. ad 3.*

Insignium & Armorum materia varia complectitur, quæ per summa capita recensentur, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Episcopus non debet amovere Arma, & monumenta seu memorias suorum Prædecessorum ab Ecclesia, vel Palatio Episcopali, & ad id reponitur factum; Vide *ibid. num. 21. ad 22.*

Item arma Fundatorum Ecclesiæ, vel Monasterii amovere non potest, & si amota, restitui debent, *ibid. n. 23. ad 24.*

Arma ejus, qui Cappellam ornavit, non debent amoveri, sed ejus, qui nihil contulit, vel cui fuit erogata pecunia restituta, debent amoveri, maxime, si sit Laicus, at manutendendi Patroni, *ibid. num. 25. ad 26.*

Potest hæres gravari, ut teneatur Arma Testatoris pigni facere in ejus rebus, & cognomen, & ejus Insignia semper deferat, idque censetur intuitu conservandæ agnationis, & nec ab hæredibus queunt abradi, *ibid. num. 27. ad 30.*

Tam jure communi, quam particularibus multorum locorum legibus decretum est, quod corrupteantes, ac delentes alicujus Familiæ Insignia in Ecclesiis &c. severe puniantur, & adducitur Patavinum peculiare statutum, *ibid. num. 31. ad 32.*

Ecclesiæ Matræ an competat Jus apponendi Insignia in Ecclesia filiali, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Præpositos ad Constructionem alicujus operis publici, quod fit expensis Civitatis, vel Regis, nequit sua Insignia in eo apponere, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Quilibet Dominus alicujus loci potest in eo sua Insignia apponere, *ibid. in nov. add. num. 6.*

AROMATARIA, AROMATARIJ.

Regulares non possunt Aromatariam tenere nisi pro se ipsis, quo casu visitari non potest a Protomedico; Vide verb. *Aromataria, Aromatarii num. 1.*

Permitti tamen potest Regularibus, & Monialibus præsertim pauperibus vendere medicinalia suæ Aromatariæ renovandi gratia, maxime pretiis moderatis, *ibid. num. 2. ad 3.*

Pro solo tamen sine lucri, & negotiationis nequeunt Regulares Aromatariam tenere, neque Clerici id exercere sine

licentia Papæ, vel Sacræ Congreg. *ibid. num. 4. ad 5.*

Aromataria quibus conditionibus permittatur Regularibus, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 2.*

Aromatariæ artis exercitium pro Sæcularibus, & venditio pharmacorum prohibetur in Urbe omnibus Regularibus exceptis Hospitalariis S. Joannis de Deo, *ibid. in add. Auctor. num. 24.*

Item excipe, ut est *ibid. in addit. Auctor. num. 25.*

Aromatarii non possunt societatem contrahere cum Physicis, & Chirurgis, privilegium tamen præferentia habent contra quoscumque alios privilegiatos in quibusdam, quæ assignantur, *ibid. num. 6. ad 9.*

Aromatariorum libris plena fides est adhibenda, si eos tenent secundum usum suæ artis, sed solum per quinquennium; & Debiteres eorum usque ad quinquennium tantum intelliguntur obligati, si in eorum libris inveniantur descripti, *ibid. num. 10.*

Aromatariorum causæ a nullo Juce possunt cognosci, nisi a Consulibus artis, nec ab ullo reassumi, *ibid. num. 11.*

Aromatariæ defalcationes in computis ex generali consuetudine sunt in tertia parte, & disalcum dicitur probatum in consuetata remissione alias observata; ac qualiter præsumatur taxa remissionis negata, *ibid. num. 12. ad 24.*

Ostenditur quando, & qualiter Aromatarii, seu Pharmacopolæ in sui muneris exercitio peccent, *ibid. a num. 19. ad 22.*

Aromatarii, seu Pharmacopolæ rite, & fideliter suam exercentes professionem non sunt irregulares; Vide verb. *Irregularitas art. 1. num. 14.*

Aromatariorum Officinæ in Urbe redactæ sunt ad sexaginta, *ibid. in addit. Auctor. num. 23.*

ARRHA.

Arrhæ notio generatim, ac specialiter delineatur, ac differentia ejusdem a sponsalitia largitate assignatur; Vide verb. *Arrha num. 1. 2. ad 3.*

Arrha cur dicta, *ibid. in nov. add. num. 1. ad seqq.*

Quomodo intervenit Arrha in Sponsalibus, *ibid. in nov. add. num. 12. ad seqq.*

Si aliquid detur post sponsalia, & expresse exprimat, quod detur veluti in pignus, & assurancementum futuri Matrimonii, tunc non erit Arrha, sed sponsalitia largitas. Vide *ibid. num. 4.*

Quod autem datur ante sponsalia, non est Arrha, nec sponsalitia largitas, sed est donum, & quamvis donataria vicissim redonet aliquid Donatori, per hoc non spondet Matrimonium, *ibid. num. 5. ad 6.*

Datio tamen Arrhæ, si fiat inter sponsum, & sponsam, præsumitur pro Matrimonio, nisi probetur contrarium, vel esset contraria consuetudo, vel ætas repugnaret, si vero hoc fiat a parentibus, sola sponsalia contrahuntur, vel præsumuntur, eo tamen modo, quo a parentibus sponsalia contrahi possunt, *ibid. num. 7. ad 8.*

Arrhæ licite, & valide dari, & accipi possunt in contractu sponsalicio, de jure communi possunt tradi, & constitui in quavis quantitate, etiam in rebus immobilibus, etiam reciproce: de jure vero municipali Regni Castellæ solummodo quoad decimam partem bonorum constituentis, *ibid. num. 10. ad 12.*

Sive de jure communi, sive de jure Hispano, si Arrhæ consistant in immobilibus, seu mobilibus præteritis, quæ servando servari possunt, non possunt constitui per pupillos, & Minores, inconsultis Tutoribus, & Curatoribus, & absque Judicis Decreto, *ibid. num. 13.*

Si vero Arrhæ consistant in mobilibus, quæ servando servari non possunt, possunt licite tribui per pupillos, & Minores sine Decreto Judicis, non tamen sine Tutoris, & Curatoris auctoritate, *ibid. num. 14. ad 16.*

Injuste resiliens a Sponsalibus perdit arrhas, quas dedit in contractu sponsalicio, quas, si Matrimonium compleat, de novo acquirat, *ibid. num. 17. ad 18.*

Si tamen non qui dedit, sed solum qui recepit arrhas injuste resiliat a Sponsalibus, tunc si sit major 25. annis debet restituere arrhas in duplum, si autem sit minoris ætatis, teneatur restituere solum id, quod accepit, & si uterque contrahentium arrhas dedit, & accepit, tunc injuste resiliens debet perdere quas dedit, & restituere, quas accepit, *ibid. num. 19. ad 21.*

De

De Patre, vel Matre, five Avo, vel Proavo, si arrhas pro Filia, Nepote, seu Pronepote receperint, vel pro Filio, Nepte, seu Pronepote quid sentiendum, *ibid. a num. 22. ad 24.*

Patri, vel Matri, five Avo, vel Proavo restituendæ sunt arrhæ, quas dederunt promittentes Filia, Neptis, vel Pronepotis Matrimonium, si ista nolit adimplere, facientibus ipsis quidquid in se est, ut vere Matrimonium sequatur, *ibid. num. 25.*

Arrhæ Sponsaliorum nomine datæ non acquiruntur de jure communi, si interea Sponsus, vel Sponsa decesserit; nisi causam ut nuptiæ non celebrarentur, defuncta persona jam præbuerit, *ibid. a num. 26. ad 27.*

Arrha quomodo, & quando datur in contractu emptionis, *ibid. in nov. add. num. 4. ad seqq.*

ARS MILITARIS, quid? Vide verb. *Mundus num. 216.*
ARS NOTORIA, quid sit. Vide verb. *Superstitio num. 48.*
ARTICULUS MORTIS. Vide verb. *Absolutio art. 1. num. 48. ad 59. & verb. Jurisdictio n. 27.*

ARTIFICIUM.

Artificium est licitum Clericis & Monachis ad vicium quærendum, ad otium tollendum, ad concupiscentiam refrænantam, & ad elemosynas faciendas; Vide verb. *Clericus art. 3. a num. 51. ad 58.*

ARUSPICES, ARUSPICIUM. Vide verb. *Astrologia num. 15. & verb. Superstitio num. 31.*

ASIA unde sic dicta. Vide verb. *Mundus num. 99.*
ASPECTUS obsceni qualiter, & quando sint peccaminosi. Vide verb. *Luxuria a num. 58. ad 61. & verb. Sponsi num. 7.*

ASPERSORIUM.

Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam ministrari debet a prima Dignitate, vel digniore Canonico cum osculo manus; Vide verb. *Aspersorium num. 1. ad 2. & verb. Aqua benedicta num. 11. & verb. Resolutiones Sac. Congregat. in Indice 1. Merati num. 61. & aliis ibi indicatis.*

Episcopo accedenti ad Ecclesiam Collegiatam porrigendum est Aspersorium a Priore ejusdem Ecclesiæ, & accedenti ad aliam quamcumque a digniore illius, *ibid. num. 3. & dict. verb. Resolutiones num. 84. 263. & aliis ibi indicatis.*

Episcopo accedenti ad Ecclesiam, dum in Choro a Canonicis recitantur Horæ Canonice, saltem duo ex Canonicis teneantur obviam ire porrigentes Aspersorium, *ibid. num. 5.*

Si suffraganeus de licentia Episcopi deferat Cappam, quid circa Aspersorium, *ibid. num. 6.*

Aspersorium non est porrigendum Archipresbytero a Digniore Presbytero, *ibid. num. 7.*

Aspersio aquæ benedictæ fieri debet singillatim quibuscumque Dignitatibus, & Canonicis, non vero unico ictu in Circulum, *ibid. num. 8. & verb. Resolutiones Sac. Congregat. num. 36.*

Aspersio aquæ benedictæ fieri debet in Dominicis diebus per ipsum Celebrantem, *ibid. num. 9. & dict. verb. Resolutiones num. 268.*

Ad solum Parochum defuncti, etiam interveniente Capitulo Cathedralis, vel Collegiæ, spectat aspergere aqua benedicta Cadaver, antequam levetur de domo, & intonare Antiphonam *Si iniquitates*, *ibid. num. 10. ad 11.*

Aspersiones domorum in Sabbatho Sancto spectant ad Parochos private quoad alios, *ibid. num. 12.*

Prælato Referendario, & Governatori Civitatis accedenti ad Ecclesiam quomodo danda aqua benedicta per Aspersorium, *ibid. num. 13.*

Aspersio aquæ benedictæ an, & quomodo proficit defunctis, Vide verb. *Suffragia num. 21.*

Multa ad materiam Aspersorii vide indicata *ibid. in nov. add. num. unic.*

ASSASSINIUM, ASSASSINUS.

Assassinium de Jure Civili incognitum; Jus autem Canonicum de eo primum mentionem habuit, Vide verb. *Assassinium, Assassinus in nov. add. num. 1.*

De Assassinii origine, & antiqua ratione, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Ut Assassinium committatur, tria requiruntur, *ibid. in nov. add. num. 3. ad seqq.*

Assassinii criminis atrocitas, & quædam illius singularitates recensentur, *ibid. in nov. add. num. 10. ad seqq.*

Assassinium proprie dictum quale sit, & qui Assassinii, *ibid. num. 1. ad 2.*

Mandans, & Mandatarius quando adhuc immunitate gaudeant, *ibid. num. 3. 4. ad 5. & in nov. add. num. 15.*

Assassini sunt, & privantur immunitate Ecclesiæ: Qui receptant, defendunt, vel occultant Assassinium, dummodo sint vere causa mortis illatæ per Assassinium, & cognoscant Assassinium esse, cui auxilium præstant, & quatenus tale auxilium præstent, *ibid. num. 6. ad 12.*

Assassini sunt testes, qui pro pecunia accepta perhibent falsum testimonium, ob quod innocens morte punitur, & qui pecunia, ac pretio corrupti, innocentes ad mortem damnant, *ibid. num. 13. ad 14.*

Sic etiam dicuntur Assassinii, & immunitate carent pro pecunia occidentes, seu mandantes occidi quemlibet infidelium, v. g. Judæum, vel Paganum in Ditionibus Christianorum toleratum, *ibid. num. 15.*

Assassinus tamen non dicitur, qui adversarium cum quo inimicitias gerebat, fociis pecunia conductis occidit, sicut neque occidens communem inimicum, item ex pecunia, *ibid. num. 16. ad 17.*

Nec etiam dicitur Assassinus, qui sine pretii præmio, & sine promissione aliquem interficit, ut alteri rem gratam faciat, vel solam ob spem obtinendi præmium, aut ob solas preces, aut alios respectus; aut spe succedendi in bonis occisi, vel vincendæ litis, *ibid. num. 18. ad 20.*

De primo ad ultimum, ad hoc, ut possit de facili cognosci, an quis dicatur, & sit vere Assassinus, ac privetur immunitate Ecclesiæ, sciendum est, quod quatuor principaliter requiruntur, & assignantur, *ibid. num. 21. ad 28.*

Clerici diffidati Assassinii excluduntur a privilegio Canonici contra percutientes eos, & sunt spoliati omni privilegio Clericali sine alia degradatione, & possunt absque pœna occidi &c. *ibid. num. 26.*

Cognitio tamen Assassinii commissi a Clericis non spectat ad Curiam Laicalem, nec Judex Laicus in eos aliquid potest sub prætextu hujus criminis ante sententiam declaratoriam ab Ecclesiastico Juce faciendam, ad quem etiam cognitio Assassinii confugitorum spectat, *ibid. num. 27. ad 29.*

Assassini veri varias incurrunt pœnas, & primo Excommunicationem ipso facto, etiam morte non secuta, at non reservatam, *ibid. num. 30. ad 32.*

Secundo incurrunt pœnam perduellionis, seu diffidationis perpetuæ a toto populo Christiano ipso facto in personam, & bona sua, ut tamquam publici hostes habeantur, ita ut possint impune occidi, nedum per Judicem, sed etiam per quemcumque privatum, supposita Assassinii declaratoria, *ibid. num. 33. ad 34.*

Tertio incurrunt pœnam depositionis, seu privationis omnis Dignitatis, honoris, & Officii, ac Beneficii ipso facto five Clerici, five Laici; imo tam Mandans, quam Mandatarius, & omnis cooperans effectu secuto incurrunt Irregularitatem, *ibid. num. 35. ad 37.*

Quarto tam Mandans, quam Mandatarius, & cooperantes eo ipso immunitate Ecclesiastica privantur, effectu tamen secuto, sed aliæ pœnæ incurrunt etiam effectu non secuto, *ibid. num. 38. ad 39.*

ASSECURATIO, ASSECURATOR.

Assecurationis nomini variæ sunt adnexæ notiones, & in quo sensu acceperit Auctor; Vide verb. *Assecuratio, Assecurator in nov. add. num. 1.*

In definitione Assecurationis non conveniunt inter se Doctores, *ibid. in nov. add. num. 5. ad seqq.*

Assecuratio est contractus, quo suscipitur in se periculum alicujus rei alienæ pro pretio, vel interesse accepto, & exponitur, ut etiam quomodo licitus, & quæ ad id exponendæ conditiones. Vide *ibid. num. 1. ad 8.*

Resolvitur hic Primo, quod si is, qui assecurationem petit, sciat merces jam periisse, vel esse in eo statu, in quo certissime perire debeant, non potest pretio promisso securitatem ab alio exigere: fecus si talis notitia præhaberi non potuit, *ibid. num. 9. ad 10.*

Se

Secundo resolvitur, quod si quis non habeat merces in mari, sed fingat eas habere, non est valida assicuratio, & assurens, qui per fraudem, & dolum adductus est a Mercatore ad præstandam assicurationem, potest sibi retinere premium acceptum a Mercatore, *ibid. num. 11.*

Tertio resolvitur, quod assurens, qui fingit se habere bona, quæ revera non habet, agit contractum invalidum assicurationis, & tenetur restituere acceptum pro assicuratione; imo damna Mercatori inde provenientia, *ibid. num. 12.*

Quarto resolvitur, quod si assurens sciat, vel per litteras amicorum, vel alio modo merces jam esse in tuto, vel pervenisse navim ad portum, licet hoc ab aliis communiter ignoretur, non potest premium sibi pro assicuratione pacisci, & tenetur ad ea, quæ *num. 12.* sed si solum sciat pericula magna ex parte cessasse, tunc potest aliquid accipere, & retinere pro quantitate decrementi, vel incrementi periculorum secundum prudentis iudicium, *ibid. num. 13. & 14.*

Quid si assurens ex Astrologia, aut alio capite cognoscit non futuram in mari tempestatem, aut ex litteris amicorum facit mare esse securum, & liberum a latronibus, & piratis, *ibid. num. 15.*

Utrum assicuratio contractus sit nominatus, an vero innominatus, & hujus quæstionis effectus, *ibid. in nov. add. num. 10. & seqq.*

Quid nomine periculi veniet in contractu assicurationis, *ibid. in nov. add. num. 15. & seqq.*

Assuratio facta a periculo maris non extenditur ad alia pericula; si vero exceptio facta sit de uno tantum casu, ceteri comprehenduntur, *ibid. num. 16. & 17.*

Periculum in contractu assicurationis utrum duret de portu in portum, an de litore ad litus, *ibid. in nov. add. num. 23. & seqq.*

Si mercium assicuratio facta fuerit super una, & certa determinata navi, & postea sine nova conventionem merces deferantur super diversam; si fuerint deprædatæ, vel naufragio deperditæ, contra assurentem agi non potest, *ibid. num. 18.*

Assurans merces, vel pecunias per loca periculosa vehendas intelligitur in se suscipere periculum solius fortunæ, non autem culpæ vehentis, aut alterius, *ibid. num. 19.*

Assurans navim, vel merces de uno loco ad alium, mercibus deperditis, vel deterioratis, qualiter teneatur refarcire damnum, *ibid. num. 20.*

Assuratio navium, si sit facta in forma amplissima se obligando ad omne riscum, & periculum, per quod possit impediri transportatio ad locum conventum, videtur nulli esse excusationi locus, *ibid. num. 21.*

Præmium assicurationis dependet a brevi, vel longa navigatione minus vel magis periculis obnoxia, *ibid. in nov. add. num. 25.*

Assuratio non potest consequi integrum premium assicurationis, si naves totum iter non fecerint, ejusque integrale periculum non subierint, assicurationis causa retangitur, & quid pro modico periculo debeat proponitur, *ibid. num. 22. & 23.*

In computando damno in contractu assicurationis quænam æstimatio inspicienda est, & cujusnam loci, ac temporis; *ibid. in nov. add. num. 27. & seqq.*

Formula contractus assicurationis, *ibid. in nov. add. n. 30.* De actione directa & contraria assicurationis, *ibid. in nov. add. num. 31. & seqq.*

Ex quibusdam Legibus judicandum sit de assicurationis contractu, *ibid. in nov. add. num. 33.*

ASSISTENTIA, ASSISTERE.

Assistentia Episcopo faciendâ est juxta Cæremoniale, & assignatur a quo ei celebranti cum pluviali præstanda, hicque habetur pro tunc ut in Choro præfens; Vide verb. *Assistentia, Assistere num. 1. 2. 3. & verb. Canonicus art. 6. num. 27. 34. 35. & verb. Resolut. Sacr. Congreg. in Indice 1. Merati num. 78. 88. & 180.*

Assistentia duorum Canonicorum semper convenit Episcopo Ordinario, sive celebret, sive Divinis Officiis assistat, & qui? *ibid. num. 5. 6. & verb. Canonicus art. 6. num. 39. 40. & dict. verb. Resolutions num. 88.*

Assistentia quæ fit ad Missam, & Vesperas, faciendâ est cum Pluviali, & qualiter servandus præferentiæ Ordo inter Assistentes, & alios, *ibid. num. 8. ad 13. & verb. Archidiaconus num. 28. & dict. verb. Resolutions num. 1. 6. 19. 98. 107. & 265.*

Assistentes Dignitates, & Canonici, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inservientes nullo modo tenentur genuflectere, *Ibid. num. 14. & dict. verb. Resolutions num. 136. & 269.*

Canonici duo assistentes Episcopo debent eligi ex numero Diaconorum, quando Præbendæ sunt distinctæ, *ibid. num. 15. & dict. verb. Canonici art. 6. num. 40.*

Assistens Presbyter, sive Dignitas sit, sive Canonicus, & non Diaconus Evangelii, debet Episcopum thurificare, *ibid. num. 16. & dict. verb. Resolutions num. 63.*

Non convenit, ut Episcopus in Vesperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis, stante penuria Sacerdotum, admittat pro assistentibus cum pluvialibus Clericos in Minoribus constitutos, etiam in solemnioribus Festivitatibus, *ibid. num. 17.*

Assistere tenentur Episcopo celebranti Archidiaconus, seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum, *ibidem num. 18. & dict. verb. Canonici num. 32.*

Canonici tenentur Episcopo assistere non modo in Cathedrali, verum etiam in quibuscumque Civitatis Ecclesiis, ad quas ob publicas, vel solemnes Episcopales functiones exercendas cum ire contigerit, dammodo sufficientes Canonici pro Chori servitio in Cathedrali maneat, *ibid. num. 10. & 20.*

Quid circa assistentiam, si Episcopus ad private celebrandum ad alias Ecclesias accesserit, *ibid. num. 21. 22. & 23.*

Ad Dignitates, & Canonicos Cathedralis, si assistit, pertinet assistere Episcopo pontificaliter celebranti, etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, vel Exempta; non autem ad Canonicos Collegiata, vel Presbyteros Parochialium; etiam si numerus alioquin sufficiens sit Presbyterorum. Id tamen videtur intelligendum solum quando Canonici Cathedralis interveniunt capitulariter, non autem quando uti singuli, *ibid. num. 24. 25. & seq.*

Canonici, qui assistunt Episcopo cum Cappa, non tenentur ei ponere, & deponere biretum, sicuti ei tenentur ponere, & deponere Mitram, *ibid. num. 26. & dict. verb. Resolutions num. 176.*

Canonici duo Diaconi assistentes, & non Presbyter assistens, debent elevare simbrias Pluvialis hinc inde, dum Episcopus progreditur, & thurificat Altare, *Ibid. num. 27. & dict. verb. Resolutions num. 64.*

Canonici assistere debent Episcopo, quando facit Ordinationes, tam si faciat cum Missa solemnâ, quam si faciat cum Missa privata, *Ibid. num. 28. & dict. verb. Resolutions n. 65.*

Diaconi assistentes non tenentur, immo non debent inservire Archiepiscopo de Bagia, seu Candela, sed ea administranda est per Capellanum; possunt tamen cogi Canonici ad ei inserviendum in Missis privatis præter consuetudinem, *ibid. num. 29. & 30.*

Canonici tenentur assistere Suffraganeo, quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exercet, *ibid. num. 31. & 32.*

Canonicorum duorum assistentiam habere non debet Episcopus suffraganeus ultra Diaconum, & Subdiaconum, qui sunt cantaturi Evangelium, & Epistolam, sicut haberet proprius Episcopus: nisi id antiqua consuetudo permitteret, *Ibid. num. 23. & 24.*

Canonici, & Dignitates omnes non debent assistere parati, quando suffraganeus solemniter celebrat; sed in habitu ordinario, sicut & quando facit Ordinationes &c. *ibid. n. 35.*

De primo ad ultimum circa assistentiam faciendam Episcopo a Dignitatibus, & Canonicis servandum est Cæremoniale Romanum, prout etiam circa alia omnia, *Ibid. num. 36. & 37.*

Qui assistit in Choro Missæ Conventuali non potest portare pileolum per totum Canonem; in aliis vero Divinis officiis uti potest, *ibid. num. 38.*

Quænam assistentia faciendâ sit a Canonicis Episcopo Concionibus habenti; Vide dict. verb. *Canonicus art. 6. num. 62.*

Primæ Dignitati post Pontificalem solemniter in solemnitatibus majoribus celebranti assistentiam præstare debent duo Canonici, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Id locum non habet in Collegiatis Insignibus, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Quid si consuetudo contraria inoleverit in Collegiatis istis, *Ibid. in nov. add. num. 5.*

Assistentia matrimonii non temere deleganda Sacerdotibus extraneis, qui non sint contrahentium Parochi, *ibid. in addit. Auctor. num. 39.*

Assistentia matrimonii delegandi facultas adempta est Nuncio Apostolico in Polonia; *ibid. in add. Auctor. num. 40.*

Assistentia matrimonii non inducit cognationem spirituales, *ibid. in add. Auctor. num. 41.*

ASTROLOGIA. ASTROLOGUS:

Astrologia quotuplex sit, quid, & circa quæ occupata? ac inter artes liberales reponitur. Vide verb. *Astrologia, Astrologus num. 1. ad 5.*

Astrologia Naturalis non est prohibita, magna ex parte incerta, & parum utilis, excepta ea parte, quæ sumitur ex ortu, occasu, aspectu, & colore Solis, ac Lunæ, *ibid. num. 6. 7.*

Joannes Picus jurejurando affirmat ex 130. prædictionibus nobilissimi cujusdam Mathematici de mutatione Cæli, & Aeris se adhibita accurata observatione tantum 7. veras deprehendisse. *ibid. num. 8.*

Et similes prædictiones tanto magis erunt incertæ, si de temperamento, inclinationibus, propensionibus, ac moribus hominum fiant ex Astris, & hora nativitatis eorum, *ibid. num. 9.*

Amentia dicitur, ex aspectu Syderum, qui tempore nativitatis viget, velle de temperamento, vel inclinationibus prolis judicare, licet tamen hoc iudicium, si ulterius non procedat, permittatur, *ibid. num. 10.*

Astrologia Judiciaria prædicens eventus pendentes ex libera hominum voluntate, aut casus fortuitos, est superstitiosa; & omni jure prohibita, ac proinde usus illius est peccatum mortale, *ibid. num. 11. ad 15.*

Astrologiam judiciariam damnant, ac lethalis culpæ obnoxiam faciunt Doctores communiter, *ibid. num. 16.*

Utentes hac divinatione subjiciunt se disciplinæ Diaboli, ex cujus traditione per homines curiosos ab ipso deceptos regulæ hujus artis processerunt, *ibid. num. 17.*

Notabile dictum Pauli Rubei de hac Astrologia, ac laudabile ejusdem monitum ad similes Astrologos, quorum pauca vera, *ibid. num. 18. 19. 20.*

De variis hujus damnatæ artis Cultorum nominibus, nec non proprie loquendo qui sint, indicatur, *ibid. num. 21. 22.*

Tales Astrologi Judicarii prædicentes absolute aliquid in particulari, quamvis non certo, sed tantum probabiliter eventura prænuncient, peccant mortaliter, *ibid. num. 23.*

Si aliquando vera fuerint ab eis prænunciata, ideo est, vel quia casu ita accidit, vel quia intercedit pactum, & invocatio Dæmonis suggerentis sibi nota ad homines decipiendos, *ibid. num. 24.*

Si vero Astrologi solum in genere prænunciant, ita ut probabilis ratio reddi possit ex ætate, dispositione corporis, temperamento, consuetudine vitæ, aut aeris affectione, quæ ex Syderum concursu, vel Astrorum aspectu proveniat, non sunt condemnandi, *ibid. num. 25.*

Inquirentes occulta furtâ, vel alia delicta ab Astrologis Judicariis, sicuti & per quamvis divinationem, peccant mortaliter, *ibid. num. 26.*

Sic etiam peccant mortaliter consulentes Astrologos ad inveniendos thesauros occultos, & consulentes eos, qui affirmant se videre venas metallorum, & thesauros in Terræ viscibus latentes, & recurrentes ad eos pro difficili curatione morborum, *ibid. num. 27.*

Contra Astrologos Judicarios variæ sunt statutz pœnæ, & in primis eadem pœna, quæ est statuta contra Necromanticos, & alios Magos cum pœna Excommunicationis ipso facto, *ibid. num. 28. 29. & verb. Superstitio a num. 40.*

Item pœna ultimi supplicii, & confiscatione omnium bonorum, si præsumant prædicere, & sua falsa judicicia formare de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, sive de vita, aut morte Papæ, & eorum consanguineorum usque ad 3. gradum, *ibid. num. 30.*

Easdem pœnas incurrunt Astrologi talia Judicia sive a se, sive ab aliis facta scienter retinentes, vel dantes, seu ostendentes aliis, aut de iis quovis modo tractantes, *ibid. n. 31.*

Ferrari. Biblioth. Tom. VIII.

Si Ecclesiastici sint, tam Sæculares, quam Regulares, incurrunt ultra prædictas pœnas etiam privationem omnium Beneficiorum, & Officiorum, & perpetuam inhabilitatem, & prævia degradatione tradendi sunt Curiæ sæculari pro condigna punitione, *ibid. num. 32.*

Si sint Episcopi, aut etiam majores Prælati, ipso facto privantur omnibus gradibus, Dignitatibus, Beneficiis, & incurrunt ultra Excommunicationem, sicut alii, privationem regiminis, & perpetuam inhabilitatem, *ibid. num. 33.*

Easdem pœnas incurrunt etiam omnes ad id consulentes tales Astrologos, Ariolos, Mathematicos, Aruspices, Vaticinatores, & alios hujus generis, vel eorum prædictiones recipientes, retinentes, & adhibentes; *ibid. num. 34. 35.*

Hujusmodi Astrologi Judicarii a quibus sint judicandi, & condemnandi? & libros retinentes, ac legentes ab Inquisitoribus contra hæreticam pravitatem puniri possunt, *ibid. num. 36. 37.*

Quæ Auctor dixit de Astrologia, de Judiciaria tantum sunt intelligenda, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Quoniam tempore eam Profitentes a Principibus magis sœvitum fuerit, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Quid Justinianus Imperator in Astrologiam judicariam profitentes senserit, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Egyptianæ, vel Egyptiani, vulgo Zingari, vel Zingari, qui se faciunt divinare bonam, vel malam fortunam, & in dies ab idiotis præsertim, & plebeis passim de sua sorte consulunt, possunt ab Inquisitoribus puniri, *ibid. num. 38.*

Tam Egyptianæ, & Egyptiani id facientes, quam omnes alii ipsos, vel ipsas consulentes peccant mortaliter, si fiat cum firma fide, vel scandalo, venialiter autem si ob curiositatem, & risum, *ibid. num. 39. & 40.*

Afferitur celebre dictum S. Augustini de Astrologis, *ibid. num. 41.*

ASTROLOGIA, seu ASTRONOMIA quid? Vide verb. *Mundus num. 203.*

A S T R U M,

Astrum quid sit? Vide verb. *Mundus num. 172.* Astra alia sunt fixa, & alia Errantia: Fixa vocantur Stellæ & Errantia appellantur Planetæ, & quare, *ibid. num. 173. & 174.*

ASYLUM. Vide verb. *Immunitas art. 3. per tot.*

ATAVUS, ATAVIA. Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 15.*

ATHEA Propositio quæ sit. Vide verb. *Propositiones Damnatae num. 29.*

A T T E N T A T A.

Vide verb. *Appellatio art. 10. in nov. add. num. unic.*

A T T E N T I O.

Attentio quid, ac quotuplex sit, & per quid differat ab intentione. Vide verb. *Attentio num. 1. ad 4.*

Attentio interna circa orationem est triplex, & assignatur. Vide *ibid. num. 5. ad 8.*

Quælibet ex his tribus attentionibus adhuc est triplex, & assignatur, *ibid. num. 9. ad 12.*

Ad satisfaciendam præcepto de recitando Divino Officio, & de audienda, vel celebranda Missa requiritur sub culpa mortali nedum attentio externa, sed etiam interna, *ibid. num. 13. ad 23.*

Ad peccatum mortale incurrendum ob defectum debitæ attentionis internæ non est necesse, ut mentis evagatio sit liberata, directeque volita, sed sufficit, si sit volita indirecte, *ibid. num. 24.*

Si vero distractio non sit plene voluntaria, vel inadvertenter aliud cogiter, aut faciat, quousque adverzat se distrahi, semper reputatur sufficienter attentus, & per consequens satisfacit &c. *ibid. num. 25.*

Clerici Beneficiati, qui cum voluntariis distractionibus recitant Divinum Officium, licet mortaliter peccent non tenentur tamen ad ullam fructuum restitutionem, dummodo inte-

gre, & cum intentione orandi, & Deum colendi recitent, *ibid. num. 26. ad 28.* Contrarium tamen evincitur a Theologo Censore, *ibid. in not. noviss. ad num. 8.*

Ad satisfaciendum præcepto recitandi Divinum Officium, vel audiendi, seu celebrandi Missam sufficit attentio tacita, vel implicita, *ibid. num. 29.*

Qui Officium incipit recitare, vel Missam audire cum intentione recitandi, vel audiendi debite, quoties dedita opera mentem non divertit, licet per totum Officium, vel Missam distractus non peccat mortaliter, saltem si scrupulosus, *ibid. numer. 30. & 31.*

Qui accedit ad Ecclesiam de more ibi Officium recitaturus &c. sufficientem habet attentionem, ac proinde satisfacit; quamvis postea recitet, audiat, vel celebret involuntarie distractus, *ibid. num. 32.*

Dummodo quis adhibeat mediocrem diligentiam pro repellendis distractionibus se vexantibus, & non supina, & crassa negligentia se evagari sinat, satisfacit præcepto cum sufficienti attentione, imo est absque culpa brevis evagatio mentis sed sublevamen, *ibid. num. 33. & 34.*

Quandiu scrupulose evidenter non constat, quod mutaverit propositum recitandi attentè, licet advertens, sciens, volens inhærerit cogitationibus plane alienis inter recitandum Officium, vel audiendum Sacrum, credere potest se satisfecisse suæ obligationi, *ibid. numer. 35.*

ATTRITIO; Vide verb. *Penitentia Sacramentum art. 2.*

A V A R I T I A .

Avaritia quid sit, & in quibus consistat? Vide verb. *Avaritia num. 1. & 2.*

Avaritia in avaro potest considerari circa Deum, circa proximum, & circa se ipsum; idque totum plene referatur, *ibid. num. 3. ad 6.*

Avaritia semper est lethalis, ubi opponitur iustitiæ in re gravi, & aliquoties est etiam lethalis, licet ei non opponatur: at ubi opponitur soli liberalitati, est peccatum ex genere suo veniale, *ibid. num. 7. & 9.*

Avaritia opponitur duplici virtuti, scilicet iustitiæ, & liberalitati, & describuntur iustitia, liberalitas, & Prodigalitas, *ibid. num. 10. ad 12.*

Prodigalitas licet ex genere suo sit tantum peccatum veniale, potest tamen ab extrinseco fieri mortale, *ibid. num. 14.*

Avaritia septem habet filias, quæ enumerantur, & pro ea iugienda adducuntur varii Sacræ Scripturæ textus, nec non notabile S. Hieronymi dictum de avaris, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

AUDITOR, AUDITORES.

Auditores ut sic qui sint, & qualiter causam definire queant? Vide verb. *Auditor, Auditores num. 1. & 2.*

Auditorum genera licet sint multiplicia, hic tamen non nisi de Auditore Camerae, & Auditoribus Rotæ, *ibid. num. 3.*

Auditor Camerae habet jurisdictionem ordinariam, quæ per obitum Papæ non expirat, estque Judex ordinarius appellationem a sententiis per Ordinarios latis etiam extra Statum Ecclesiasticum, *ibid. num. 4. & 5.*

Auditor Camerae generalem habet facultatem procedendi contra Episcopos in quibuscumque causis etiam gravioribus, eosque puniendi absque speciali commissione, & signatura Papæ; dummodo tamen Monitoria contra Episcopos ad comparandum personaliter non nisi prævia commissione manu Papæ signata decernat, *ibid. num. 6. ad 14.*

Auditor Camerae de facto processit in variis causis contra Episcopos, ac Archiepiscopos, & ei non est necessaria specialis commissio in scriptis ad procedendum contra Episcopos nisi in casu transmissionis Monitorii ad personaliter comparandum, *ibid. num. 17. & 18.*

Auditor Camerae non potest cognoscere de causis Ecclesiasticorum in prima instantia, nec Monitoria decernere ad extrahendas partes a suis Domiciliis; nec in Beneficialibus etiam quoad iudicium mantentionis inter Beneficiarios, nec absolvere a Censuris ex causa violatæ immunitatis Eccles. *ibid. num. 19. ad 23.*

Notarius Auditoris Camerae, qui absque facultate Sacræ Congreg. per sua acta expedierat absolutionem cum reincidentia in causa violatæ immunitatis suspenditur ab exercitio sui muneris arbitrio Eminentiss. Præfecti, *ibid. num. 25.*

Auditor Camerae in causis pendentibus in suo Tribunali debet superferere, si partes recurrant ad Sacram Congr. Immunit. pro alicujus dubii declaratione, & illam exequi; imo debet etiam superferere in cognitione causæ, donec ab Episcopo sit confectus processus, an confugitus gaudeat, nec ne? *Ibid. num. 26. & 27.*

Auditor Camerae est legitimus Judex obligationum Cameralium; unde potest judicare causas omnium Prælatorum, Cardinalium, Regum, & Imperatorum in proventibus, & aliis Juribus Ecclesiarum, pluribusque causis, quæ signantur, *ibid. num. 28. ad 30.*

Est Executor omnium Litterarum, ubi quidem nullus alius est deputatus, solus ac privative; ubi vero deputati sunt alii, cumulative, *ibid. num. 31.*

Remissorias, ac Compulsorias dat, Monitoria ad partes decernit, Censuras promulgat, ac solus cognoscit de causis, & litibus ortis vigore obligationis Cameralis, & vigore suarum facultatum est executor obligationum Cameralium privative quoad omnes; non potest tamen avocare causas obligationis Cameralis introductas, sed solum motas in eadem Urbe; *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Auditor Camerae potest etiam in pluribus casibus procedere in causis Regularium, quæ enumerantur cum respectu advertendis, *ibid. num. 35. ad 49.*

Non potest autem Auditor Camerae procedere, aut se ingerere in causis Regularium, in quibus agitur de disciplina & moram correctione, nec in prima instantia, nec in gradu appellationis, ut neque Nuncii Apostolici; sed regulares remitti debent suis Superioribus, *ibid. num. 46. ad 50.*

In casibus, in quibus Auditor Camerae potest Appellationes recipere a sententiis, & gravaminibus Prælatorum Regularium, inhibitiones minime decernit, nec Præfectus Signaturæ Justitiæ dat commissiones, nisi prius citato Procuratore Ordinis, *ibid. num. 51.*

Facultates Auditoris Camerae circa Commissiones Causarum Criminalium; Vide *ibid. in nov. add. Auditor. num. 91. & seqq.* Vide verb. *Executor in nov. add.*

Auditores Rotæ 12. esse debent; ad istum numerum sic redacti a Sixto IV. & ex quibus Nationibus esse debeant; *ibid. num. 52. & 53.*

Inter Auditores Sac. Rotæ Rom. quidam asserit olim fuisse Neapolitanum, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Auditores Rotæ in eorum origine erant Cappellani Summi Pontificis; crescentibus deinde causis decidendi, majoribus pressi Summi Pontifices unum Tribunal ipsorum Cappellanos erexerunt pro decisione talium causarum, & Sacri Palatii Auditores sunt Appellati, & unde postea Auditores Rotæ nuncupati, *ibid. num. 54. 55. & 56.*

Horum Auditorum, seu Rotæ Romanæ decisiones sunt tantæ existimationis, quod prævaleant communi opinioni, ac eorum jurisdictione, auctoritas, Officium, & obligatio late statuta est a pluribus Romanis Pontificibus, qui assignantur, *ibid. num. 57. & 58.*

Eorum Locumtenentes non possunt manifestare vota sua sub pœna excommunicationis late sententiæ, possunt vero significare difficultates, motiva, & rationes, ob quas dilata est resolutio in aliqua causa, recitatio tamen nomine eorum, qui illas adducunt, *ibid. num. 59. & 60.*

Auditorum Rotæ adjutores, manuales, & alii, qui sciunt tractatus, & causas, sub eadem Censura tenentur celare, & nulli patefacere, *ibid. num. 61.*

Auditores Rotæ accipientes aliquod munus a Notariis ratione Officii incurrunt excommunicationem, & tenentur ad restitutionem in duplo erogandam pauperibus, imo nihil recipere possunt, neque per se, neque per alium a partibus litigantibus, exceptis quibusdam solitis pro Festis Natalitibus, & Augusti Kalendis, *ibid. num. 62. 63. & 64.*

Auditores Rotæ nequeunt votum proferre in causis propriis suorum consanguineorum usque ad secundum gradum consanguinitatis, Dominorum, familiarium, & Ecclesiarum sui Beneficii, & tunc debent exire; imo dictæ causæ modo prohibentur exagitari in Rota, *ibid. num. 65. & 66.*

Auditores Rotæ prohibentur dare consilium, sive publicum, sive privatum in causis pendentibus, sive introducendis in Rota, & si dederint, debent repelli a voto ferendo, ut etiam in causis, quas ut Advocati patrocinati sunt, antequam Auditores eligerentur, *ibid. num. 67. & 68.*

Auditores Rotæ permultis gaudent privilegiis, quorum varia

varia receusentur, ac loca, ubi alia spectari possunt, innuntur, *ibid. num. 69. ad 83.*

Auditores Rotæ ubi olim congregarentur, & ubi congregentur nunc, qua hora, & pro quo tempore, *ibid. num. 84. & 85.* Auditores Rotæ Missam semper audiunt collegialiter in Rota, antequam ad causarum discussionem procedant, *ibid. n. 86.*

Antequam novus Auditor in hanc Congregationem, seu Collegium admittatur, ultra publicum examen, debet etiam sustinere examen privatum coram Eminentissimo Vice-Cancellario, *ibid. num. 67.*

Rotæ jurisdictione quoad singulos quando cesset, & quomodo regulari debeat circa personas, loca, Festa, causas, & alia omnia, *ibid. num. 89. & 90.*

Auditoribus Rotæ conceditur delatio Rocchetti per Urbem, & habitum Concistorialium Advocatorum assumere non possunt sine licentia Collegii, *ibid. in nov. add. Auditor. num. 95. & seq.*

Ab Auditoribus Rotæ assumi consuevit Regens Cancellariæ, *ibid. in add. Auditor. num. 97.*

Quoniam in ordine Auditores Rotæ ministrent Summo Pontifici, & quodnam illi, eorundemque Decanus habeant Officium circa Pallia, Vide *ibid. in add. Auditor. num. 98. & 99.*

Quænam Causæ pertineant ad Rotæ Auditores, & quomodo, & quonam ordine cognoscendæ; Vide *ibid. in add. Auditor. num. 102. & seqq.*

Auditor Papæ executioni Legum a Pontifice statutarum pro Tribunali Viarum peculiariter invigilare jubetur, *ibid. in add. Auditor. num. 94.*

Auditor Papæ tamquam Secretarius Congregationis Oeconomicae examinare & approbare debet causas mittendi Commissiones Criminales ex Officio a Tribunalibus Card. Vicarii, & A. C. *ibid. in add. Auditor. num. 94.*

AUGURIUM quid sit? Vide verb. *Superstitio n. 18.*

AUREA pro solvenda pensione quomodo intelligenda? Vide verb. *Pensio a num. 115. ad 118.*

AUREOLÆ Beatorum quid, & quot sint, & cur sic dictæ; Vide verb. *Dos, Dotare art. 1. num. 5.*

AUREUS NUMERUS quid sit, & cur sic appelletur? Vide verb. *Kalendarium num. 64. ad 66.*

AURORA unde dicta, qualiter pro diversitate mensium diverso tempore præcedat Solem, & quomodo sumenda pro licita Missarum celebratione? Vide verb. *Aurora num. 1. 2. & 3.*

AVIA, Avus, Avus paternus, & maternus qui? Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

AUSPICIUM quid sit? Vide verb. *Superstitio num. 29.*

AXIS MUNDI quid sit? Vide verb. *Mundus num. 128.*

A Z Y M I P A N E S .

Azymos panes tradere Christianis prohibitum est sub gravibus pœnis Hebræis, & eorum comestio ritu judaico prohibita est Christianis; Vide verb. *Hebræus num. 19. 183. & 114.* Vide verb. *Eucharistia in Appendice seu nov. art.*

B

B A C C H A N A L I A .

Uo abusus præcipue ab Ecclesia in bacchanalibus reprobantur, scilicet producere ultima nocte usque ad diem Cinerum, & incedere personatum diebus festis. Vide *Bacchanalia in add. Auditor. num. 1.*

Hujusmodi abusus a Benedicto XIV. prohibentur in Ecclesiastica ditione, *ibid. a num. 2. ad num. 5.*

Monet laudatus Pontifex se cætera Bacchanalia luda minime probare, adducitque exempla Sanctorum Virorum, suorumque prædecessorum, opponitque bacchanalibus pravitatibus specialia pietatis exercitia, *ibid. num. 6. ad 15.*

B A C U L U S .

Baculus est duplex, alius communis, alius Pastoralis, unum ex insignibus Episcopalibus; & cur sit acutus in fine, rectus in medio, & retortus in summo? Vide verb. *Baculus n. 1. & 2.* Baculo communi possunt uti omnes, etiam si aureus, vel argenteus, *Ferrar. Bibliot. b. Tom. VIII.*

gentis sit, excepto Sacerdote; qui eo uti non potest in Altari Missam dicens, neque ad Altare cum eo accedere, *ibid. num. 3. & 4.*

Baculo Pastoralis varia indita fuerunt nomina, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Baculi Pastoralis, & Regum Sceptri Origo, *ibid. in add. num. 2. & seq.*

Baculo Pastoralis non possunt uti nisi Episcopi, & alii Privilegiati, *ibid. num. 5.*

Papa non utitur Baculo Pastoralis, nisi in Diocesi Treverensi, & adestur historia, quare ipse non utatur alibi, & cur ibi? *ibid. num. 6. ad 10.*

Qui utitur Baculo Pastoralis, potest uti & Mitra, *ibid. num. 11. & verb. Resolutiones Sacr. Congr. in Indice 1. Merati num. 51.*

Baculo Pastoralis non semper utitur Episcopus Suffraganeus, *ibid. num. 12. & dict. verb. Resolutiones in Decreto Pitonii n. 92.*

Quare Baculus Pastoralis competat Abbatibus, *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

Baculo, & Mitra in processionibus extra suum Monasterium non potest uti Abbas, nec ante se deferri facere facultatem habet, *ibid. num. 13. & verb. Ad has sub num. 31. & non sub num. 11. ut ex errore citatum est in corpore hujus tituli Baculus.*

Baculus Pastoralis quare tradatur in manibus novi consecrati Episcopi? Vide verb. *Episcopi art. 2. num. 52.*

An Episcopus celebrans extra propriam Diocesim uti possit Baculo Pastoralis, *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

B A L B U T I E N S .

Balbutiens, qui præ timore, vel balbutie non pronunciat Evangelium S. Joannis, quod legitur in fine Missæ, sed ejus loco suo arbitrato aliud recitat, suspendendus est a celebratione, quousque illud rite pronunciare assuecat; Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congr. num. 207.*

B A L D A C H I N U M .

Baldachini usus est concessus nedum Episcopis, sed etiam pluribus Abbatibus, aliisque privilegiatis, tamen sine auro, & gemma, ac tribus tantum anni Festivitatibus; Vide verb. *Baldachinum num. 1. 2. & verb. Resolutiones Sacr. Congr. in Indice 1. Merati a num. 340. ad num. 383.*

Abbatibus, aliisque privilegiatis Episcopis inferiores nequeunt tenere Baldachinum, & Sedem Abbatialem fixam, & permanentem prope altare, ut Sedes Episcopalis retineri solet, *ibid. num. 3. & dict. verb. Resolutiones loc. cit. & in nov. add. num. 1.*

Baldachino uti principaliter nequeunt Abbates in Officio, & Missis defunctorum, nec etiam cum solemnibus ritibus in suis Ecclesiis celebrant exequias nobilium virorum, & Principum, *ibid. a num. 4. ad 5. & dict. verb. Resolutiones loc. cit.*

Regulares tenentur in propriis Ecclesiis erigere Baldachinum Episcopo volenti ibi Pontificales functiones exercere; Moniales tamen iis subiectæ non tenentur erigere Baldachinum Episcopo clausuram visitare volenti, *ibid. num. 6. & 7.* Baldachinum a propriis personis, quibus de jure, consuetudine, vel privilegio competit, non autem ab eorum substitutis deferendum est, ac ejusdem hæc deferendæ ut in Cæremoniis Episcoporum, nec est parandum pro benedictione sponsi, & sponsæ, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Baldachinum non potest erigi a Vicario Episcopi, Episcopo absente in Ecclesiis Monasteriorum Cassinensium invitis Monachis, *ibid. num. 11.*

Baldachinum in Ecclesia loci Dominus, seu Marchio, Comes, vel Baro erigere non potest, & si erecta, omnino removenda sunt, ac contra reuvenies possunt Episcopi procedere juris remediis usque ad Censuras, ac pro iis, & similibus asferitur Decretum Generale, *ibid. num. 12. ad 15. & verb. Ecclesia art. 5. num. 30.*

Delatores Baldachini in ingressu Episcopi debent incedere pedites, & capite detecto; Vide verb. *Resolutiones Sacr. Congr. in Decretis Merati Indice primo num. 195.*

Sub Baldachino non debent deferri Reliquiæ Sanctorum in Processionibus, *ibid. num. 482.*

Imaginem Beatissimæ Virginis cum Baldachino, & intorticiis

ziciis in Processione deferri non est prohibendum, & idem dicendum de Imaginibus, seu statuis Sanctorum; Vide verb. *Processiones num. 37. 38.*

Quale Baldachinum competat Episcopo Pontificalia exercenti *ibid. in nov. add. num. 3.*

Referendarii Utriusque Signaturæ in Processionibus Pontificiis deferre debent Baldachinum, *ibid. in add. Auctor. n. 16.*

Si Referendarii deficiant, quinam deferre debeant Baldachinum, Vide *ibid. in add. Auctor. num. 17.*

Principi Supremo debitum est Baldachinum in Ecclesia, & ubi, *ibid. in nov. add. num. 4. 5.*

Num etiam debitum sit Baldachinum Principi, qui aliquam habet subjectionem, pollet vero principalioribus juribus Imperii, *ibid. in nov. add. num. 7.*

BANNITUS, BANNUM.

Bannitus unde dicatur, ejusque proscriptio quid sit, ac quotuplex Bannitorum genus; Vide verb. *Bannitus, Bannum num. 1. ad 4. 5. in nov. add. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36.*

Banniti latine Sacri & Proscripti, sed improprie, *ibid. in nov. add. num. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36.*

Banniti olim communi jure incogniti, *ibid. in nov. add. n. 8.*

Capitaliter banniti possunt licite etiam in foro conscientie occidi a quacumque etiam privata persona, quæ non sit Ecclesiastica, quatuor interventibus conditionibus, quæ assignantur, *ibid. num. 5. ad 10.*

Talibus conditionibus interventibus, possunt banniti etiam proditorie per insidias, aut veneno occidi, imo inter se ipsos possunt eodem modo se ad invicem interficere, *ibid. num. 11. 12.*

Laudatur a pluribus Doctoribus usus quorundam Principum, qui proponunt præmia bannitos occidentibus; id tamen non nisi ob gravissimas causas concedendum, maxime ne in culpa mortales existentes, sicut plurimum accidit, occidantur, *ibid. num. 13. 14.*

Assignatur ratio, cur a Republica fiat potestas occidendi bannitos sine culpa, & cur peccet Maritus occidendo Adulteram, vel Uxorem? *ibid. num. 15.*

Ecclesiastici licet occidendo bannitos essent immunes a poena temporali, graviter tamen peccarent, *ibid. n. 16.*

An qui occidit bannitum immunis a poena esse debeat, si Bannum fuerit ipso jure nullum, *ibid. in nov. add. num. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36.*

Bannitum juste damnatum ad mortem posse occidere aggressorem tenent aliqui; at reliqui communissime merito hoc negant, *ibid. num. 17. ad 20.*

Regulares prohibentur receptare, & retinere in Conventibus bannitos, fallitos, ære alieno gravatos, *ibid. numer. 21. 22.*

Banniti non possunt receptari, & retineri in Statu Ecclesiæ, neque a Baronibus, neque ab aliis, sed fugari debent sub gravissimis poenis; & eos non revelantes intra tres dies similes Poenas incurrunt, *ibid. num. 23. 24.*

Bannitos receptans in Statu Ecclesiæ, vel faciens cum eis treugam, præter excommunicationem incurrit crimen læsæ Majestatis, uti etiam occultantes &c. vel impediendes alios, ne &c. sunt Rei læsæ Majestatis, & privantur omni Ecclesiastico Beneficio, Honore, & Dignitate, *ibid. num. 25. 26.*

Banniti in Statu Ecclesiæ a solo Papa aggratiari queunt, vel componi, *ibid. num. 27. 28.*

Banniti, vel alii exules Urbis Romæ minantes partibus offensis, nisi pacem habeant cum eis, crimen læsæ Majestatis incurrunt, uti etiam deferentes litteras, vel ambasciatas de hac re ad partes offensas, *ibid. num. 29. 30.*

Bannitus occidens alium hominem ad consequendam gratiam non potest aggratiari, nisi se ipsum præsentet, *ibid. num. 31.*

Conceditur facultas Episcopo carcerandi in propriis carceribus bannitos abutentes Ecclesia, ad quam confugerant, & Ordinariis extrahendi ab ea bannitos obidentes vias publicas, & itinera frequentata, *ibid. num. 32. 33.*

Conceditur facultas ejiciendi e locis immunibus infra tri-dium bannitos committentes ibi atrociam, & publica Furta, & Episcopo consignandi bannitos captos in Feudo Mensæ Episcopalis, ac Eminentiss. Urbis Vicario absolvendi, sive per se, sive per alium Cooperatores extrahendi ab Ecclesia aliquorum delinquentium, qui fuerunt jugulati, *ibid. num. 34. 35. 36.*

Bannitus Capitalis ab aliis bannitis violenter extractus a scalis Ecclesiæ gaudet immunitate, ut quoque violenter a Laicis ab Ecclesia extractus, & in carceres Laicales conjectus, non obstante, quod post ejus fugam e carceribus, fuerit elapsus sex mensibus captus in loco non immuni, *ibid. num. 37. 38.*

Contra Dominos Laicos, personas Ecclesiasticas bannientes, relegantes &c. est indicta poena Excommunicationis ipso facto, & eorum Oppida, & Communitates supponuntur Interdicto, & alia adfunt poenæ per leges tum canonicas, tum imperiales, *ibid. num. 39. ad 41.*

Ultra prædicta omnia est lata excommunicatio in Bulla Cœnæ contra ejicientes Cardinales, Patriarchas &c. atque loca, & Domina bannientium Clericos supponuntur Interdicto, *ibid. num. 42. 43. 44.*

Bannum a Communitate publicatum, ne quis accedat ad molendinum in Molendino pertinentem ad Mensam Archiepiscopalem, est invalidum, ut etiam alia plura laicalia, quæ referantur, & omne id genus revocandum ea forma, qua publicatum, *ibid. a num. 45. ad 57.*

Bannitus propter homicidium præmeditatum, sive sit Clericus, sive Laicus, non gaudet Immunitate Ecclesiastica in Foro Ecclesiæ, & Lucensi, *ibid. in nov. add. Auctor. num. 58. 59.*

BAPTISMUS

Quoad ejus institutionem, divisionem, & necessitatem.

Baptismus fuit a Christo institutus ante suam Passionem, & Mortem; Vide verb. *Baptismus art. 2. num. 1. ad 5.*

Baptismus est triplex, & assignatur, nec sequitur, quod tria sint Baptismi Sacramenta; aut solus Baptismus Fluminis est hujusmodi, *ibid. num. 6. ad 12.*

In defectu autem Baptismi Fluminis sufficit ad salutem Baptismus Fluminis, vel Sanguinis, *ibid. num. 13. ad 15.*

Baptismus extra casum necessitatis est omnibus ad salutem necessarius necessitate medii, Parvulis in re, Adultis vero in re, vel in voce, *ibid. num. 16. 17. 18.*

Baptismi fides non est simpliciter necessaria pro contrahendo Matrimonio; Vide *ibid. num. 14.*

Baptismus non esse validum, nisi simul Chrisma & Eucharistia conferatur, damnavit Bened. XII. *ibid. in addit. Auctor. num. 20.*

BAPTISMUS quoad ejus materiam.

Materia Baptismi quotuplex, & quotupliciter fiat ablutio; Vide verb. *Baptismus art. 1. num. 1. 2. 3.*

Quænam sit materia Baptismi valida, quæ invalida, & quæ dubia? Vide *ibid. num. 4. ad 12.*

Peccat mortaliter, qui in solemnibus Baptismo absque necessitate adhibet aquam aliam, quam benedictam in Sacro Fonte, non sic in privato, *ibid. num. 13. 14.*

Peccat mortaliter, qui cum possit habere materiam validam, adhibet pro suo libito aliam, vel impuram, & turbidam absque gravi necessitate, *ibid. num. 15. 16.*

Baptismus extra casum necessitatis conferri non debet aqua communi, vel ea, quæ pro lustratione benedicitur; Vide *ibid. art. 7. in add. Auctor. num. 48.*

In necessitate, quando non potest haberi materia certo valida, non solum licite potest, sed etiam sub mortali tenetur quis adhibere aquam dubiam; & quando ablutio fieri non potest in capite, vel alia parte principali, in quacumque minima parte corporis est facienda, dumque dubitatur vel de materia, vel de parte, Baptismus conferendus est sub conditione, & assignatur praxis in his, ac similibus adhibenda, *ibid. num. 17. ad 21.*

BAPTISMUS quoad ejus formam.

Assignatur vera forma Baptismi pro Ecclesia Latina, & pro Græca una cum motivo, & ratione diversitatis; Vide verb. *Baptismus art. 5. num. 1. ad 5.*

Ad essentiam formæ Baptismi quatuor necessario requiruntur, & referuntur, *ibid. num. 6. ad 11.*

De aliis particulis in dicta forma Baptismi usitatis, scilicet *Ego, In, Amen, varii varia sentiunt; & assignantur in spe-*

specie variz formæ validæ, variz invalidæ, & variz dubiæ, *ibid. num. 16. ad 51.*

BAPTISMUS quoad ejus Ministerium.

Baptismi Minister Ordinarius ex Officio, & solemniter cum solitis Ecclesiæ cæremoniis est Papa in toto Orbe, Episcopus in sua Diocesi, & Parochus in sua Parochia, vel alius Sacerdos ab ipso delegatus; Vide verb. *Baptismus art. 4. num. 1. 2.*

Diaconi, Subdiaconi, & alii Clerici inferiores non possunt ex vi sui muneris, & Ordinationis Baptismum solemniter cum solitis Ecclesiæ cæremoniis administrare, quod si audeant, irregularitatem incurrunt; possunt tamen ex commissione Episcopi in defectu Sacerdotum, *ibid. num. 3. ad 6.*

Diaconus factus Parochus potest solemniter baptizare, antequam sit Sacerdos secundum aliquos; at verius non potest secundum alios. *ibid. num. 7. ad 10.*

In casu necessitatis validus, & licitus Minister Baptismi est quilibet homo usum rationis habens cum debita intentione, *ibid. num. 11. 12. art. 7. in add. Auctor. num. 82.*

Baptismus a Bigamo administrari non debet etiam in necessitatis casu, si alius adfit magis idoneus, *ibid. in add. Auctor. num. 83.*

Quinimo etiam extra casum necessitatis validus est Baptismus collatus ab Hæretico, & Pagano, *ibid. num. 12. 13.*

Infideles ad Fidem conversi in locis, ubi non adfunt Episcopi, nec Parochi, possunt licite baptizari etiam solemniter, & extra casum necessitatis a Missionariis; secus si adfunt, *ibid. n. 14. 15.*

Et a fortiori non licet eis, nec aliis baptizare infideles ad fidem conversos in locis Christianorum, cum hoc spectet ad Episcopum, & ipso impedito, vel nolente, ad Parochum domicilii ipsius infidelis baptizandi, quod in præjudicium Parochi domicilii nec prætendi potest a Parocho Cathedralis. *ibid. num. 16. 17.*

Sacerdotes, sive Parochi alienæ Parochiæ baptizantes alienum subditum sine licentia proprii Parochi, vel Episcopi extra casum necessitatis peccant mortaliter, & possunt severe puniri, *ibid. num. 18.*

Quamvis Episcopus alteri Sacerdoti, etiam Parocho invito, facultatem baptizandi, aliaque Sacramenta ministrandi delegare possit, id tamen raro, & non nisi urgenti de causa facere debet, *ibid. num. 19.*

Sacerdotes, sive Parochi alienum subditum sine licentia baptizantes non incurrunt aliquam censuram, & Irregularitatem, quam tamen ultra mortale incurrunt Diaconi baptizantes solemniter sine debita licentia, etiam si in casu necessitatis, *ibid. num. 20. ad 22.*

Subdiaconi, & alii Clerici inferiores, & a fortiori Laici solemniter baptizantes etiam in casu necessitatis contrahunt irregularitatem, etiam si baptizarent ex commissione Episcopi, *ibid. num. 23. ad 27.*

Clerici inferiores, & Laici, & etiam Sacerdotes censura irretracti baptizantes extra casum necessitatis etiam privatim graviter peccant, *ibid. num. 28.*

Qui in casu necessitatis conferendi Baptismum non servant debitum ordinem, ut videlicet inferior in baptizando cedat Superiori, seu digniori presenti, peccant juxta gravitatem, vel levitatem injuriæ Majori presenti irrogatæ, nisi iusta causa id suadeat, *ibid. num. 29. 30. 31.*

Unus solus Minister potest in casu necessitatis plures simul per aspersionem baptizare, quod extra necessitatem lethale est; atque in præmissis casu plura formaliter forent Baptismata, *ibid. num. 32. ad 34.*

Plures Ministri simul valide baptizant, si quilibet abluat, & formam proferat independentem ab intentione alterius; secus si unus aquam effundat, & alter verba proferat, *ibid. num. 35. 36.*

Si plures simul concurrant ad eundem baptizandum sub hac forma: *Nos te baptizamus, in nomine Patris &c.* nullum faciunt Baptismum, *ibid. num. 37.*

Baptizatus a Christo, vel ab Angelo est valide baptizatus, *ibid. a num. 38. ad 40.*

In casu necessitatis si nullus alius existat, potest baptizare Pater, & Mater pueri sine solutione conjugii, seu absque debiti matrimonialis præjudicio, nunquam tamen quis se ipsum baptizare valet, *ibid. num. 41. 42.*

Baptismus quando conferendus nec ne sub conditione, *ibid. in add. Auct. a num. 47. ad 49.*

Monachi, & Regulares, nedum in casu necessitatis, sicuti omnes alii, possunt valide, & licite baptizare, sed etiam extra de licentia Ordinarii, vel Parochi possunt licite baptizare, *ibid. num. 43.* Vide etiam verb. *Regulares art. 1. num. 116.*

An puerum alias sine Baptismo moriturum projicere liceat in flumen, vel puteum. Vide verb. *Minister Sacramentorum num. 55. 56.*

BAPTISMUS quoad ejus subjectum, & dispositiones in subiecto requisitas.

Subjectum capax Baptismi est omnis, & solus homo Viator etiam vix natus; Vide verb. *Baptismus art. 5. num. 1.*

Item capaces sunt, & baptizari debent furiosi, & amentes a nativitate, qui nullis gaudent lucidis intervallis, & qui ex sana mente in furorem, & amentiam inciderunt, si pro tempore sanæ mentis Baptismum petierint, vel voluntatem illius recipiendi sensibilibiter exhibuerint, *ibid. num. 2. 3. 4.*

Pariter baptizari debent monstra ex viro, & muliere genita, & si constet ex geminatis partibus principalibus corporis duas habere animas, bis sunt baptizanda: si vero dubitetur an duas habeant animas, bis Baptismus conferri debet, unus absolute in illa parte, in qua perfectius apparet caput, & alius in alia sub conditione, *ibid. num. 5. 6.*

Monstrum genitum ex muliere, & bruto baptizari non debet, bene vero, si sit ex viro, & bruto femella; in dubio autem an sit ex bruto masculo, vel ex viro, baptizari debet sub hac conditione; *Si homo es &c. ibid. num. 7. 8. 9.*

Si daretur casus, quod infans non via ordinaria, & per feminalem generationem, sed miraculose formatus ex humana carne prodigiose nasceretur, an esset baptizandus? *ibid. num. 10.*

Filii parvuli quorumcumque infidelium, sive nunquam baptizatorum, sive jam baptizatorum possunt valide baptizari invitis parentibus, *ibid. n. 11. 12.*

Filii parvuli infidelium baptizatorum, idest Hæreticorum, seu Apostatarum a Fide, nedum valide, sed etiam licite possunt baptizari invitis parentibus, si ita velint legitimi Superiores, *ibid. num. 13.*

Filii infidelium nunquam baptizatorum ordinarie loquendo non possunt licite baptizari invitis parentibus etiam de gentibus in ditionibus Principum Christianorum, idque expresse prohibetur, & qui id facere ultra grave peccatum esset severe puniendus, *ibid. num. 14. ad 16. 17. art. 7. in add. Auct. num. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Prohibitum est ordinarie loquendo, quia dantur aliqui casus, in quibus parentibus invitis, possunt eorum filii licite baptizari, & selecti proponuntur, *ibid. num. 17. ad 23.*

Multa docte ac sapienter stabilita fuerunt a Benedicto XIV. circa Baptismum Hebræis collatum relucantibus Parentibus, *ibid. art. 7. in nov. add. num. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Pariterque docte definit quandonam Hebræus sit evocandus, & Christianus tradendus, si nuncio haud dubie delatus sit desiderare Baptismum, *ibid. in nov. add. num. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Ac tandem docte definit circa Baptismum Sponsarum & conjugum Hebræorum ab eorum Viris oblatarum Fidei Christianæ, *ibid. in nov. add. n. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Quomodo & quando conferri debeat Baptismus Filiis mulierum Christianarum ex contrario in Turcarum genitibus, *ibid. art. 9. in add. Auctor. num. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Ip infantibus ante usum rationis, & in perpetuo amentibus nulla requiritur moralis dispositio, tam ad valide, quam ad fructuose recipiendum Baptisma; in Adultis vero ad recipiendum valide, & fructuose tres dispositiones requiruntur, & assignantur, *ibid. num. 24. ad 27.*

Eadem dispositiones ex Tridentino afferuntur. *In not. noviss. ad num. 27.*

Non requiritur tamen in ipsis adultis baptizandis exterior peccatorum confessio; imo ad recipiendum Baptismum valide in adultis ratione mentibus requiritur solum prima dispositio ex assignatis, & sufficit quilibet consensus voluntarius licet non involuntario mixtus, & alia duæ dispositiones requiruntur solum ad eum fructuose recipiendum, *ibid. num. 28. ad 32.*

Recedente fisione, idest posito actu Fidei, & doloris de peccatis, tunc recipitur etiam fructuose absque reiteratione ex vi præteriti Baptismi recepti sine Fide, & dolore, *ibid. num. 33.*

Et idem de Hæreticis, qui baptizati in Hæresi recipiunt valide Baptismum, & recedente fisione, idest abnegata Hæresi, recipiunt statim gratiam, *ibid. num. 34.*

Filii expositi quando, & quomodo debeant baptizari? Vide verb. *Expositi Filii.*

Catechumeni non ante, sed post Baptismum, veste candida sunt induendi; Vide verb. *Vestis num. 18.*

Baptismus adulto conferri non debet nisi antea instructus fuerit in Mysteriis Fidei, quæ sunt necessaria necessitate mediæ, *ibid. art. 7. in add. Auctor. num. 73. & seqq.*

Quid sentiendum, & quomodo practicandum sit circa Baptismum violenter, atque animo plane contrario susceptum, *ibid. in add. Auctor. num. 76. & seqq.*

Baptismus ab adulto susceptus, animo suscipiendi lavacrum tamquam Ecclesiæ Christianæ proprium est valide, *ibid. in add. Auctor. num. 81.*

BAPTISMUS quoad tempus, locum, & Cæremonias.

Baptismus est ab omnibus suscipiendus quamprimum, nec amplius pro parvulis differendus ad Pascha, vel Pentecostem, sed iis præstari potest statim acnati, imo ex Concilio Mediol. sub pœna excommunicationis non ultra 1. dies protrahendus; Vide verb. *Baptismus art. 6. num. 1. ad 4.*

Aliquis tamen solemnior Baptismus apud Principes cum gravi causa, potest differri usque ad sesquimensum, *ibid. num. 5.*

Adulti moraliter peccant, si absque iusta causa diu differant suscipere Baptismum, *ibid. num. 6.*

Baptismus valide in febris ardore, infania, somno, vel furore confertur iis, qui ante præmissa illum exoptularunt, *ibid. art. 7. in add. Auctor. num. 80.*

Baptismus extra casum necessitatis est omnibus ministrandus in Ecclesiis, ubi sunt Fontes, exceptis Filiis Regum, & Principum, ac qui eorum nomina veniant, declaratur, *ibid. num. 7. ad 11.*

Illæ Cæremoniæ sunt adhibendæ in Baptismo, quibus utitur Ecclesia Romana, *ibid. num. 11.*

Per filios Principum intelliguntur etiam Nepotes, & Pronepotes, *ibid. num. 13.*

Quisque Parochus habens Fontem Baptismalem infantes in sua Parochia natos Baptismate privative quoad alium purgare debet, *ibid. art. 7. in add. Auctor. num. 89. & seqq.*

Quomodo & quando baptizandus, vel non, sit infans in utero matris, *ibid. in add. Auctor. num. 84. & seqq.*

Baptismus infantibus protrahi non debet ultra præfixum tempus ab Ecclesia, *ibid. in add. Auctor. num. 84.*

Baptismi conferendi ritus & cæremoniæ in Rituali præscriptæ sine gravi causa omitti haud debent, vel cito debent suppleri, *ibid. in add. Auctor. num. 49.*

Baptismi Cæremoniæ, quibus tunc utitur Ecclesia, fuerunt ex tempore Apostolorum, nec mutari, aut omitti possunt a privatis personis, nec ab Episcopis, & omiffis in privato, supplendæ in Ecclesia, *ibid. num. 11. 15. & 16.*

Cæremonias omnes, aut etiam unum principalem omittente, & negligere extra casum necessitatis est peccatum mortale, *ibid. num. 27.*

In Baptismo consuetudo omitti non debeat Sacramentalia, & signanter saliva, sal, & insufflatio, *ibid. in add. Auctor. num. 70.*

Quid circa hæc statuerit Clemens XII. pro Missionariis Regnorum Maduren. Mayssur. & Carnaten. Vide *ibid. in add. Auctor. num. 51. & seqq.*

Baptismus proferendus est a propriis respective Parochis in propria Parochiali Ecclesia, non obstante contraria consuetudine, *ibid. num. 18.*

A Baptismo excludi debent ii, qui de Sacramentalibus cæremoniis ab Ecclesia præscriptis perperam sentiunt, *ibid. in add. Auctor. num. 59.*

Iis, qui Baptismo lavantur, non sunt imponenda nomina Idolorum, aut falsæ Religionis, sed Sanctorum in Martyrologio Rom. descriptorum, *ibid. in add. Auctor. num. 53.*

Quonam ritu baptizari debent nati ex patre, & matre

græca, vel patre tantum; aut matre græca; matre vero; vel patre latino, *ibid. in add. Auctor. num. 59. & seqq.*

Quomodo probetur Baptismi collatio, *ibid. in add. Auctor. num. 84. & seqq.*

BAPTISMUS quoad ejus effectus, & Patrinos.

Baptismi effectus quot extant præcipui indicatur; Vide verb. *Baptismus art. 7. num. 1. ad 3.*

Ad rem adducuntur verba S. Jo. Chrysostomi, *ibid. in not. noviss. ad num. 3.*

Patrini saltem unus requiritur sub peccato mortali in Baptismo solemniter, ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine; non peccatur autem, si absque Patrino Baptismus privatim administratur, *ibid. num. 4. ad 8. exclusive.*

Patrini Baptismi unus, vel una esse debet, vel ad summum duo, unus masculus, & alia foemina; nec Episcopus potest dispensare, ut duo viri, vel duæ foeminae simul suscipiant, *ibid. num. 8. ad 10.*

Qui plures Patrinos vel Matrinas adhiberet, peccaret mortaliter; si tamen plures designati susciperent, omnes cognationem spiritualem contraherent, *ibid. num. 11. & 12.*

Patrini designare spectat ad parentes, non autem ad Parochum, unde si alii a Parocho, & alii a parentibus sint designati, contrahunt cognationem solum designati a parentibus; at si nullum designaverint, veri Patrini erunt, quos Parochus nominaverit, *ibid. num. 13. & 14.*

Si autem nullus specialiter esset designatus Parrinus ex negligentia, aut oblivione Parentum, seu Parochi, & multi simul tenendo tangerent baptizatum, aut de Fonte æque susciperent, omnes contraherent cognationem spiritualem, *ibid. num. 15.*

Si incertum sit, qui ex pluribus qui tetigerunt, fuerit designatus, aut quis primus tetigerit, omnes contraxisse de cimum est, *ibid. num. 16.*

Levans de Fonte infantem tamquam Procurator nomine alterius non contrahit cognationem, sed ipsam contrahit mittens, seu mandans, *ibid. num. 17.*

Ex duobus Patrini designatis, quorum unus tangit infantem in Baptismo, & alter assistit, sed non tangit, contrahit cognationem solum is, qui tangit, *ibid. num. 18.*

Licet ad munus Patrini non possint admitti duo ejusdem sexus, possunt tamen admitti, si unus teneat proprio nomine, & alterius Procurator alterius personæ diversi sexus, *ibid. num. 19.*

Licet suscipientes puerum in Baptismo privatim administrato non contrahant cognationem, eam tamen contrahit Baptizans, *ibid. num. 20.*

Si vero maritus in extrema necessitate baptizaret proprium filium, non impediretur debitum petere, *ibid. num. 21. & cod. verb. Baptismus art. 4. num. 41.*

Tenentes infantem, dum in Ecclesia suppletur solemnes Cæremoniæ omiffæ in Baptismo ei privatim collato, non contrahunt cognationem, nec eam contrahit Commater suscipiens puerum de omnibus Compatri, *ibid. num. 22. & 23.*

Patrini, & Matrini non contrahunt inter se cognationem, nec Maritus, & Uxor peccant, si simul suscipiant, vel teneant alienum puerum in Baptismo, nec prohibentur sibi debitum reddere, *ibid. num. 24. ad 26.*

Suscipientes, & Baptizantes filium Infidelium non contrahunt cognationem spiritualem cum ejus parentibus Infidelibus, Paganis v.g. & Judæis sicuti hæc cognatio spiritualis non contrahitur inter Infidelem baptizantem, seu suscipientem, & fidelem baptizatum, seu susceptum, & parentes ejus, *ibid. num. 27. & 28.*

Secundum multos si contingat Judæum vel Infidelem converti, deinde & baptizari, nihilominus ex tali actu gesto in infidelitate non incipiet habere locum cognatio spiritualis, *ibid. num. 29. & 30.*

Dato tamen casu, quod tales Infideles ex post conversi, & baptizati vellent contrahere cum a se susceptis, vel baptizatis, vel cum istorum parentibus, pro tutiori esset recurrendum ad S. Sedem, *ibid. num. 31.*

Patrini potest esse omnis Fidelis ad usum perfectæ rationis perventus, etiam si esset junior Filiastro adulto: & licet adhuc impubes contraheret cognationem spiritualem, *ibid. num. 32. & 33.*

Requiritur: ex aliquibus Conciliis, ut saltem quatuordecim

cimannorum ætate sit constitutus, *ibid. in not. noviss. ad num. 32.*

Neque Patrini in Baptismo esse potest, qui confirmatus non est, *ibid. in not. noviss. ad num. 34.*

Hæretici saltem licite, Patrini esse non possunt; urgente tamen causa, vel necessitate etiam Hæretici pro Patrini admitti, *ibid. num. 35. & 36.*

Imo urgenti gravi causa, vel metu posset etiam Catholicus esse Patrini infantis Hæretici a Prædicante baptizandi, *ibid. num. 37.*

Patrini licite esse non possunt excommunicati, nec facinorosi, aut criminosi, aut moribus infames, nec muti, *ibid. num. 38. & 39.*

Nec possunt esse proprii Parentes infantis baptizandi. Si tamen admitterentur, non contraherent inter se cognationem spiritualem, *ibid. num. 40.*

Monachi, & Regulares utriusque sexus nequeunt licite esse Patrini, *ibid. num. 41. & 42.*

Imo a Conciliis Provincialibus, & Synodis Diocesanis, nedum hoc munus solet interdicti Regularibus omnibus, sed etiam aliis Ecclesiasticis Sæcularibus, *ibid. num. 43. ad 47.*

Alia vid. hoc tom. in *Appendice Decr. in Urbis Fabrianae. Fontis Baptismalis, & Juris baptizandi.*

BARBITONSORES, quid licite facere possint diebus festis? Vide verb. *Festa sub num. 19. num. 15.*

BASILICÆ, quæ dicuntur? Vide verb. *Ecclesia art. 3. a numer. 1. ad 4.*

BEATIFICATIO, BEATUS. Vide verb. *Veneratio Sanctorum.*

BELLUM,

Quoad ejus esse, divisionem, & justitiam.

Bellum differt a Seditione, Rixa, & Duello, & definiuntur? Vide verb. *Bellum art. 1. num. 1. ad 4.*

Bellum aliud est justum, aliud injustum, & quale sit utrumque, *ibid. num. 5. ad 7.*

Bellum justum aliud est defensivum, & aliud offensivum, atque referantur, *ibid. num. 8. ad 10.*

Bellum offensivum ut sit justum, tres potissimum conditiones requirit, quæ referuntur, *ibid. num. 11. ad 13.*

Priusquam Bellum instituat, debet proponi, & indicari causa parti adversæ, quæ si offerat convenienter satisfactionem, debet acceptari, nec potest justè Bellum inferri, nisi negata satisfactione, *ibid. num. 14. ad 17.*

Afsignatur præcipua justæ causæ in particulari, propter quas potest bellum indicari, *ibid. num. 18. ad 26.*

Bellum non potest esse ex utraque parte justum materialiter, & a parte rei, bene vero formaliter, *ibid. num. 29. & 30.*

Numquam licere Bellum inire cum opinione probabilis pro ejus justitia evidenter ostenditur, *ibid. in not. noviss. ad num. 30.*

Licet sufficiat opinio probabilis pro justitia belli, si tamen justitia maneat æqualiter dubia, & alter sit in possessione, non licet ei bellum indicare, *ibid. num. 31.*

Subditi in dubio pro justitia belli pro Rege ad bellum eos vocante, possunt ei parere, & militare; Dummodo certo non constet causam esse injustam, *ibid. num. 32.*

BELLUM circa ea, quæ debent, & justè possunt, vel non Reges, & Principes.

Primo debent Reges, antequam bellum incipiant se certificare cum Consiliariis, Canonistis, & Theologis de ejus justitia, & gravi causa; Vide verb. *Bellum art. 2. num. 1.*

Secundo intellecta ab ipso belli justitia, & a se coram Deo examinata, & pro tali cognita, debent Reges illam præponere parti adversæ, quæ si offerat competentem satisfactionem pro injuria, non possunt bellum instituire, *ibid. num. 2.*

Tertio Reges ad muniendum Civitatem vel Fortalitium ædificantes in fundo alicujus particularis, tenentur huic compensare pro rata, *ibid. num. 3.*

Quarto, & quinto tenentur Reges injustum bellum moventes restituere univèrsa, quæ surripiant, & absolvere a juramento eos, quos fecerunt jurare, *ibid. num. 4. & 5.*

Sexto tenentur Reges datam publicam fidem servare, *ibid. num. 6.*

Possunt Reges primo licite represalia concedere cum quibusdam conditionibus, quæ narrantur, *ibid. num. 7. ad 11.*

Secundo possunt Reges in bello justo federa inire cum infidelibus, & Hæreticis; Dummodo sint in summa necessitate, & absit scandalum, & periculum Fidei, *ibid. num. 12.*

Tertio possunt in bello justo Civitates incendere, si aliter capi non possint, quamvis multi innocentes cum nocentibus occidantur, *ibid. num. 13.*

Quarto possunt Reges in bello justo repetere expensas pro recuperatione factas, & hostibus victis possunt licite tributa imponere in compensationem, & pœnam, *ibid. num. 14.*

Quinto possunt bellum instituire pro recuperatione bonorum, & rerum Ecclesiæ, *ibid. num. 15.*

Primo tamen, & secundo non possunt Reges instituire bellum sine gravi necessitate, ex nocendi cupiditate, vel ulciscendi crudelitate, vel dominandi libidine, *ibid. num. 16. & 17.*

Tertio non possunt Reges in bello ab aliis justè moto, & a se etiam pro justo cognito, se armis defendere, *ibid. num. 10.*

Quarto non possunt Reges Militibus justè stipendia, & necessaria denegare, seu culpabiliter retinere sub pœna restitutionis, si proin rapinæ sequantur, *ibid. num. 19. & 20.*

BELLUM quoad ea, quæ licite possunt, vel non, Duces, seu Officiales, & Milites.

Primo possunt Duces militum in bello justo licite uti infidiis, Vide verb. *Bellum art. 3. num. 1.*

Secundo possunt licite Belli Duces in bello justo, ferro, & igne vastare terras hostiles, Oppida, agros &c. & etiam totam Urbem deprædandam Militibus tradere, servando tamen modum justitiæ vindicativæ, ut pœnæ non excedant quantitatem injuriæ, *ibid. num. 2. & 3.*

Tertio quamvis innocentes per se, & directe occidere nunquam liceat, id tamen indirectè fieri potest, & alia quædam prout enucleantur, *ibid. num. 4. ad 8.*

Quarto possunt belli Duces justè bellantes sine peccato devastare agros, vineas &c. tributa imponere, & surripere pecunias subditis Regis hostilis, quo casu Rex, qui fuit causa damni, ad omnium compensationem adstringitur, *ibid. num. 9. & 10.*

Quinto licet per se non possint diripi, nec occupari bona Ecclesiastica, possunt tamen surripi ibi ab hostibus deposita & alia quædam per accidens fieri, *ibid. num. 11. & 12.*

Primo non possunt belli Duces, alique Officiales sine peccato ratione stipendii sibi dimidiati, aut male ante hac persoluti, postea in lustratione Militum facta nomina conscribere, ut suppleatur stipendium, nec compensari cum fallacia, & hæc multo minus si integrum recipiant stipendium, *ibid. num. 13. ad 15.*

Secundo non possunt Officiales sibi erogare, & retinere stipendium debitum militibus defunctis, sicuti nec Principes sibi retinere stipendia debita Officialibus defunctis, *ibidem num. 16.*

Tertio peccant mortaliter belli Duces, si disciplinam militarem fervare intermittant, milites ab injustis rapinis, prædis, stupris, aliisque flagitiis condignis pœnis non coercent, *ibid. num. 17.*

Quarto peccant belli Duces, & tenentur ad restitutionem, si dissimulent, qua via velint exercitum ducere, & sic a diversis Oppidis transitum redimentibus pecunias accipiant, *ibid. num. 18.*

Quinto similiter peccant Commissarii, alique Ministri, & tenentur ad restitutionem, si aliqua Oppida militibus, victuariis, aliisque oneribus plus æquo onerent; ut ab aliis, qui se redimunt, pecunias accipiant ob consimilia, quæ exponuntur, *ibid. num. 19.*

Sexto, & septimo peccant belli Duces, & ad restitutionem tenentur, si partem stipendii militibus debiti sibi retineant, & exinde prædationes Militibus permitant, necnon qui comeatum, vel victualia non administrant, aut fraudem in id committunt, *ibid. num. 20. & 21.*

Octavo peccant Commissarii, qui Capitaneis rogantibus annotant plures milites, quam habeant, & tenentur ipsi ad restitutionem, si Capitaneis deficiant, *ibid. num. 22.*

Quidam circa hoc sentiendum; Vide *ibid. in Nota**

Nono non possunt belli Duces molestare Presbyteros, Monachos, Conversos, Peregrinos, Mercatores, Rusticos euntes,

tes, & redeuntes, & in agricultura existentes, & animalia, quibus erant &c. *ibid. num. 23.*

Milites in bello iusto possunt primo auctoritate Principis, vel Ducis belli licite facere ea omnia, quæ sunt necessaria ad consequendum finem iusti belli; & inde licita consecraria aperiantur, *ibid. num. 24.*

Secundo milites subditi, & alii ante bellum jam conduci præcipiente Principe possunt licite militare, & ad suprascripta omnia procedere, etiam si dubii sint de iustitia belli, dummodo eis certo non constet causam esse iniustam; at non sic probabilis de liberis, & extraneis, *ibid. num. 25. & 26.*

Tertio milites possunt licite uti pabulatione in terra hostili, non autem in amica, si pabula sufficientia advehantur, aut possint emi, aliter pabula sunt communia ratione necessitatis; imo voluntarii, quod ex communi consuetudine licita sit talis pabulatio, alii tamen non nisi ratione necessitatis extremæ cum onere compensationis, *ibid. num. 27. ad 29.*

Quarto milites capti in bello, etiam ex parte captivum iusto, nisi adsit specialis promissio, possunt licite fugere, & si iniusto etiam bona hostium auferre; Item capti in bello iusto, si fugiant non possunt insequentibus vi resistere; bene vero, si in bello iniusto, *ibid. num. 30. ad 33.*

Quinto possunt milites licite sibi retinere bona mobilia ab hostibus accepta in bello iusto; nisi aliter cautum speciali lege, vel consuetudine, occupata vero ad damni compensationem, aut injuriæ satisfactionem spectant ad Principem, *ibid. num. 34. ad 36.*

Primo, & secundo Milites non possunt militare sola avaritia, atque cupiditate prædæ, & non motivo iustitiæ, nec scienter, & voluntarie militare in bello patenter iniusto, *ibid. num. 37. 38. & 39.*

Tertio non possunt milites sine gravi peccato, & onere restitutionis gravare insolitis, atque indebitis exactioibus homines innocentes, per quorum Terras non hostiles transeunt, vel apud quos hospitantur, *ibid. num. 40.*

Quarto non possunt milites a iusto bello desicere, & mortaliter peccare, si in pugna non consistant, & si nisi palam desperata victoria fugiant, *ibid. num. 41.*

Quinto non possunt milites sine gravi peccato stationem deserere, sed debent ipsam servare, & arcem sibi commissam defendere etiam cum periculo certo vitæ, quandiu spes defendendi superest, *ibid. num. 42.*

Sexto non possunt milites sine gravi culpa transgredi seria mandata suorum Superiorum in iis, quæ spectant ad iustum bellum, nec sine eorum facultate possunt a castris, vel exercitu discedere, *ibid. num. 43.*

BELLUM quoad Clericos omnes, sive Sæculares, sive Regulares.

Clericis omnibus, sive Sæcularibus, sive Regularibus, est iure Ecclesiastico prohibitum propria manu pugnare; possunt tamen de facultate Pontificis maxime contra Infideles absque irregularitatis incurfu, & exponuntur verba illa *iure Ecclesiastico, & propria manu*; Vide verb. *Bellum art. 4. num. 1. ad 4.*

Clerici possunt aliis iustum bellum suadere, Principes Sæculares in subsidium ad bellandum contra Infideles, & Hæreticos in defensionem Ecclesiæ invocare, atque insuper quoties iurisdictione temporali polleant, bellum legitimam cum auctoritate indicare, exercitum conscribere, & arma ad pugnandum militibus præbere; non tamen personaliter Præfati, aut ductores exercitus fieri debent, *ibid. num. 6. ad 8.*

Clerici, & Religiosi, qui non pugnandi, sed spiritualiter adjuvandi causa bello iusto interfunt, Spolia hostium, non minus, quam alii milites accipere, & retinere possunt, nisi de contraria Principis, aut supremi Ducis voluntate constet, *ibid. num. 9.*

Clerici omnes, & Religiosi urgente magna necessitate defendendi Urbem, licet non possint propria manu pugnare, possunt tamen mœnia, & portas Urbis custodire, imo ad id in repente bello teneri, *ibid. num. 10. & 11.*

BELLUM quoad irregularitatem, quæ incurritur, vel non.

In bello etiam defensivo, & etiam contra Infideles, & Hæreticos pro Patria aliquem occidentes, vel mutilantes, sive

sint Clerici, sive Laici, incurrunt irregularitatem; Vide verb. *Bellum art. 5. num. 1. ad 4.*

Et tanto magis evadunt irregulares Clerici, & Laici aliquem occidentes, seu mutilantes in bello aggressivo quantumvis iusto, *ibid. num. 5. ad 7.*

In bello manifeste iniusto, sive offensivo, sive defensivo, licet pauci mutilentur, seu occidantur, vel etiam unus solus, evadunt irregulares omnes militantes, licet non omnes suis manibus mutilent, seu occidant; in offensivo autem, & defensivo certe iustis evadunt irregulares solum occidentes, vel mutilantes propriis manibus, *ibid. num. 8. ad 10.*

Clerici, sive Laici pugnantes in bello iusto, & occidentes; vel mutilantes inimicos, sunt irregulares, non ex delicto, sicuti pugnantes in bello iniusto, sed solum ex defectu lenitatis, quam incurrunt, etiam Equites Hierosolymitani, & alii omnes approbati a Sede Apostolica, si in bello etiam contra Infideles aliquem necaverint, vel mutilaverint, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Irregularitas an & quando contrahatur in Bello sive iusto sive iniusto, tum a Laicis, tum a Clericis, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seq.*

Licetne Christiano homini militiæ nomen dare, *ibid. in nov. add. numer. 3. & seq.*

BENEDICERE, BENEDICTIO.

Quoad ejus esse, Divisionem, & Ministrum.

Benedicere potest contingere tripliciter, & assignatur; Vide verb. *Benedicere, Benedictio art. 1. num. 1. ad 4.*

Benedictio imperativa, de qua erit hic sermo, est duplex, una scilicet, quæ datur a puro homine propter meritum Sanctitatis, & alia, quæ datur a Sacerdote propter meritum Christi; Et hæc secunda adhuc est duplex, una scilicet personarum, & alia rerum, & patefiunt respectiva dilucidatione debita, atque subdivisione cum dignis observationibus, *ibid. num. 5. ad 13.*

Benedictionum, quæ sunt cum sale, & exorcismo ad benedicendas res, & loca, & ad homines aspergendos, ac fugandos Dæmones, atque venialia delicta abluenda, solus Sacerdos est adequatus Minister, *ibid. num. 14. & 15.*

Datur autem alia aquæ benedictio, quæ fit a solo Episcopo cum vino, & cinere ad reconciliandam consecratam Ecclesiam, *ibid. num. 16.*

Paramenta Ecclesiastica, & ornamenta omnia, tam Ministrorum, quam Altaris, sunt per Episcopum benedicenda, *ibid. num. 17.*

Hæc facultas benedicendi paramenta, & Ecclesiastica ornamenta, & vasa, in quibus non adhibetur Sacra unctio, fuit concessa diversis Archidiaconis, Decanis, Archipresbyteris, aliisque personis Ecclesiasticis, *ibid. num. 18.*

Talem facultatem habent omnes Prælati Regulares, scilicet Generales, Abbates, Provinciales, Priores, Guardiani, aliique omnes Superiores locales quocumque nomine nuncupati pro usu suarum Ecclesiarum, *ibid. num. 19. & 20. & dict. verb. Resolutiones num. 100. & 355.*

Similiter etiam Abbates, aliique Prælati habentes privilegium benedicendi Calices, Patenas, Campanas, & similia, in quibus adhibetur Sacra unctio, possunt solum pro usu suarum Ecclesiarum, *ibid. num. 21. verb. Campana num. 10. verb. Calix num. 5. & dict. verb. Resolutiones num. 356.*

Alia ad rem; Vide verb. *Vasa Sacra.*

Benedictio antiquitus accipi solebat pro Ordinatione, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Res benedicta, & speciatim Campana an pro usu prophano infervire possit, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Benedictiones præter eas, quæ in Ecclesia receptæ sunt, a Sacris Ritibus non admittuntur, *ibid. art. 5. in add. Auct. num. 32.*

BENEDICTIO Episcopalis in via quoad eos qui possunt, vel non, impertiri illam.

Benedictionem in via, seu itinerando, dare potest Episcopus in sua Diocesi, Archiepiscopus, Primas, seu Patriarcha in tota sua Provincia etiam extra visitationem, Legatus, & Nuncius Apostolicæ Sedis in locis suæ Legationis, & Romanus Pontifex ubique terrarum; Vide verb. *Benedictio art. 2. n. 1. Ex*

Ex præfatis Minor in præsentia Majoris, & Superioris nequit benedicere, nisi de licentia Superioris, *ibid. num. 2.*

Archiepiscopus, Primas, seu Patriarcha potest etiam populo benedicere in locis exemptis intra ejus Provinciam existentibus, etiam extra visitationem, *ibid. num. 3. verb. Archiepiscopus art. 1. num. 47. & dict. verb. Resolutiones n. 137.*

Sic etiam potest Episcopus populo benedicere in locis exemptis intra suam Diocesim existentibus, & de ipsis licentia Coadjutor per Civitatem incedens, *ibid. num. 4. & 5. & dict. verb. Resolutiones in Decretis Pittoni num. 13.*

Archiepiscopus, Primas, seu Patriarcha Nuncios, & Legatus extra suam Provinciam, ac Episcopus extra Diocesim sine speciali privilegio, neque solemniter, neque privatim per viam, & itinerando, possunt populo benedicere, *ibid. num. 6. & 7.*

Legato præsentem in Civitate, Episcopus, non potest benedicere populo, sed intra Ecclesiam eo absente, vel annuente, potest benedicere, *ibid. num. 8.*

Benedicere per vias, aut per Ecclesiam Abbati non conceditur, *ibid. num. 9. & 10. & dict. verb. Resolutiones num. 101. 350. & 355.*

Confirmatur sententia Auctoris, *ibid. in nov. add. num. 2.*

A quonam tempore Abbates impetraverint facultatem impertendi solemnem Benedictionem Populo, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Non nisi Episcopus potest benedicere populo extra actum celebrationis, *ibid. num. 11. & dict. verb. Resolutiones num. 101. & 350.*

Abbates præsentem Episcopo Benedictionem Populo impertiri non possunt in Ecclesiis pleno jure sibi subiectis, *ibid. in nov. add. num. 3.*

BENEDICTIO Episcopi respectu Abbatum, Abbatissarum, & Monialium.

Episcopus benedicit Abbates, Abbatissas, & Moniales; Vide verb. *Benedictio art. 3. num. 1. & 2.*

Benedictio Abbatissæ solet dici Ordinatio, & Consecratio, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Abbates semel benedicti cum usu bireti, si transferantur ad aliam Abbatiam cum usu Mitræ, non indigent alia benedictione, quæ tamen dari debet diebus, quibus Ordines minores conferri possunt, & sine aliquo examine, *ibid. num. 3. ad 5. & dict. verb. Resolutiones num. 45.*

Ista autem benedictio non est de essentia: nec simpliciter necessaria ad hoc ut Abbates ea, quæ sunt Ordinis, & sui Officii, exercere possint, sed potius videtur esse de solemnitate, *ibid. num. 6. & verb. Abbas num. 19. ubi assertur ad id novissima Constitutio Benedicti XIII. necessario videnda.*

Abbates Regulares de jure conferre possunt Ordines Minores suis subditis, licet non sint benedicti, *ibid. num. 7. & 8. & dict. verb. Resolutiones num. 347.*

Abbatissæ, quæ in Monasteriis, ubi est consuetudo, ab Episcopo benedicuntur, minores annis 40. completis, & quæ per octo ante professæ non fuerint, eligi, & benedici in Abbatissas prohibentur, *ibid. num. 9. & 10.*

Abbatissæ temporales, quæ non nisi ad Triennium eliguntur, non sunt iure benedicendæ, *ibid. num. 11.*

Consuetudo benedicendi, & consecrandi Virgines, seu Moniales non amplius est in usu. At si alicubi vigeat, est servanda. Et Benedictus XIII. concessit Indulgentiam plenariam quibuscumque Monialibus Velum Sacrum, benedictionem, & consecrationem recipientibus, *ibid. num. 12.*

Secundum Canones non sunt benedicendæ, seu consecrandæ nisi attingant 25. annum, nec pro ipsarum benedictione, seu consecratione potest Episcopus ingredi clausuram Monialium, *ibid. num. 13. & 14.*

BENEDICTIO quoad Sponfos.

Sponsus, & Sponsa, cum nubunt temporibus pro solemnitate nuptiarum non vetitis, sunt in Ecclesia benedicendi; Vide verb. *Benedictio art. 4. num. 1.*

Benedictionis nuptialis origo, ritus, cæteraque; Vide in nov. addit. num. 1. & 2.

Tales Sponsorum benedictiones, sicuti & prohibitionem solemnitatis nuptiarum certis anni temporibus damnantes, anathematizantur, *ibid. num. 2.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Talis benedictionis omisso, licet, cum sit sine scandalo, & contemptu, non sit peccatum mortale, est tamen saltem peccatum veniale, *ibid. num. 3.*

Talem benedictionem debent Sponfi recipere ante consummationem Matrimonii, sublato tamen scandalo, & contemptu, non est mortale consummare matrimonium ante talem benedictionem, imo nec veniale, si ex rationabili causa, *ibid. num. 4. ad 7.*

Conjuges non benedicuntur, si ambo vel alter fuerit alias benedictus, *ibid. num. 8. & 9.*

Si vero virgo contrahat cum viro, qui jam habuerat aliam uxorem, nihilominus nuptiæ benedicuntur, *ibid. num. 10. & 11.*

Benedicendi sunt conjuges in secundis nuptiis, si neuter ex ipsis fuerit benedictus in primis, *ibid. num. 12. & 13.*

Benedictio nubentium fieri debet a proprio Parocho, non autem ab alio Sacerdote, nisi de ipsius Parochi, vel Ordinarii licentia, *ibid. num. 14.*

Nuptialis benedictio de jure potest dari a Parocho utriuslibet Sponfi; consuetudo tamen fere ubique obtinuit, ut deatur a Parocho Sponsæ, & ubi adest, observari debet, *ibid. num. 15. & 16.*

Si vero Sponsus, & Sponsa statim a Parochia, ubi contraxerunt, abirent ad aliam, deberent ab hoc ultimo Parocho benedici, sicuti etiam si mulier statim post contractum Matrimonium traducatur ad domum viri in alia Parochia habitantis, *ibid. num. 17.*

Parochi alieni, & alii Sacerdotes, sive Sæculares, sive Regulares benedicentes in nuptiis alienos Sponfos sine licentia proprii Parochi, vel Ordinarii incurrunt suspensionem ab Officio, & beneficio, *ibid. num. 18. & 19.*

Prædicta suspensionis pœna est imposita soli benedicti, non autem deputanti alium, qui benedicit per se, eamque ad incurrandam requiritur plena scientia, *ibid. num. 20. & 21.*

BENEDITIONES variæ a quibus possunt, vel debeant fieri.

Benedictio, & distributio Candelarum, Cinerum, Palmarum, regulariter potest fieri in omnibus Ecclesiis tam Collegiatis, quam Parochialibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus, Vide verb. *Benedictio art. 5. num. 1. verb. Candelæ num. 2. & verb. Resolutiones Sacr. Congreg. in Indice 1. Merati n. 55.*

Benedictio Candelarum fieri nequit in Oratorio Confraternitatis, *ibid. in nov. add. n. 1.*

Fieri tamen potest pro Sodalibus, *ibid. eod. num. in nov. add.*

Benedictio Fontis Baptismalis quibusnam diebus, & a quonam fieri debeat, Vide *ibid. in nov. add. num. 3.*

Benedictio, & distributio Candelarum, Cinerum, Palmarum, & Fontis, absente, vel impedito Episcopo, debent fieri ab eo, qui cantaturus est Missam, *ibid. num. 2. & dict. verb. Resolutiones num. 209.*

Et in Ecclesiis Regularium, in quibus exerceri consuevit cura animarum, benedicere Cineres, illoque fidelibus distribuere, pertinet ad Regulares, non ad Parochum, *ibid. num. 3.*

Ille idem, qui benedicit Cineres, Candelas, vel Palmas, debet etiam cantare Missam sequentem, *ibid. num. 4. & dict. verb. Resolutiones in Decretis Pittoni num. 217.*

Benedicere Ecclesiam novam, vel Oratorium, & Ecclesiam reconciliare non potest simplex Sacerdos sine licentia Sedis Apostolicæ; Cœmeterii autem, & Ecclesiæ non consecrate potest committi Presbytero in dignitate Ecclesiastica constituto, *ibid. num. 5. & 6. & dict. verb. Resolutiones num. 77.*

Regulares Superiores, vel alii Sacerdotes in Capitulis Generalibus deputati, possunt benedicere, & reconciliare suas Ecclesias, Cœmeteria, & Oratoria, etiam suarum Monialium, & quæ aqua requiratur, & de militaribus dietæ, *ibid. num. 7. ad 10.*

Jesuitis fuit etiam concessum a Paulo III. ut possint benedicere Calices, & Altaria in locis, in quibus non adest Episcopus, qui posset ea benedicere, *ibid. num. 11. verb. Calix num. 8.*

Regulares non possunt domos benedicere in hebdomada Sancta; & an possint benedicere mulieres post partum, & ad purificationem admittere in propria Ecclesia, *ib. n. 12. & 16.*

Quod ejus esse, & divisionem.

Qualiter regulares possint vel non cum solemnitate exponere SS. Eucharistiæ Sacramentum, ac benedicere Populum, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Benedictiones agrorum, & frugum fieri non possunt a Regularibus cum Stola sine Parochi licentia, *ibid. num. 20.*

Benedictiones animalium in die Festo S. Antonii Abbatis dare, & oblationes recipere ab aliis Cappellanis, Regularibus, & Rectoribus aliarum Ecclesiarum intra fines Parochiæ existentium, nec prohibere, nec impedire potest Parochus, ut nec etiam ovorum &c. *ibid. num. 21. & 22.*

Illustratur Auctor, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*
Benedictio Crucum, Altarium, & Processionum, potest fieri private a quolibet simplici Sacerdote; Pyxidum vero, quibus est concessum posse benedicere paramenta, & ornamenta Ecclesiastica, *ibid. num. 23. & 24.*

Ad benedicenda Monialium Monasteria, & Cellas die Sabbathi Sancti, & quolibet alio tempore, est omnibus prohibitus in Clausuram ingressus, *ibid. num. 25.*

Benedictio mensæ pertinet ad Sacerdotem, & eo præsentem, non potest eam benedicere Diaconus, nisi sit Diaconus Cardinalis, *ibid. num. 26.*

Mulier benedicere non potest, nisi eo modo, quo potest quilibet bonus Christianus, *ibid. num. 27.*

An Clerici peccent non benedicendo mensam ante prandium, & coenam, & non agendo gratias post, *ibid. a num. 28. ad 29.*

Quædam observanda pro mutatione Versuum, & Psalmorum in benedictione mensæ, in Vigilia Nativitatis Domini, ac Pentecostes, & in feria quarta, & Sabbatho Majoris Hebdomadæ, *ibid. num. 30.*

Benedictio aquæ in Sabbatho Sancto etiam sine infusione Olei Sancti fieri non potest in Ecclesiis non habentibus Fontem Baptistalem, quamvis usus sit in hujusmodi Ecclesiis talem benedictionem fieri, *ibid. num. 31.*

Benedictione aquæ, ignis, & cæterarum rerum quare utatur Ecclesia, *ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*

Benedictio super Populum est ætus solemnis Romano Pontifici competens in quacumque Orbis Terræ parte, Episcopis in suis Diocæsiibus, & locis earum exemptis, Archiepiscopis in suis Provinciis, *ibid. in addit. Auct. num. 39.*

Benedictionem impertiri olim non licebat simplicibus Sacerdotibus, nunc autem ipsis permittitur in fine Missæ, *ibid. in add. Auct. num. 40.*

Quomodo Sacerdos in fine Missæ benedicere debeat si adsit Episcopus Diocæsis ubi celebrat. *ibid. in add. Auct. n. 41.*

Quid si adsit alterius Diocæsis Episcopus, *ibid. in add. Auct. num. 42.*

Ante benedictionem quæ datur in fine Missæ ab Ecclesia discedens, Concilii Agathensis judicio habetur ac si Missæ non interfuisset, *ibid. in addit. Auct. num. 43.*

Quonam ritu danda sit a Regularibus Benedictio Auctoritate Pontificis cum Indulgentia Plenaria, *ibid. in add. Auct. num. 44. & seqq.*

Trina Benedictio si quidem ab Episcopis & Archiepiscopis dumtaxat dari potest in locis sibi subjectis, *ibid. in addit. Auct. num. 45.*

Benedictionem cum Indulgentia plenaria in articulo Mortis impertiendi facultas conceditur omnibus Episcopis & Ordinariis locorum; Vide *ibid. in add. Auct. num. 46.*

Quanam formula utendum sit pro Benedictione animalium in Festo S. Antonii Abbatis, *ibid. in addit. Auct. num. 59.*

Dari potest Benedictio cum Sanctissima Cruce, sive cum Reliquiis Sanctorum, & Sacris Imaginibus, *ibid. in add. Auct. num. 33. & seqq.*

Benedictio post Communionem danda est fidelibus postquam Sacerdos reposuit Pyxidem, clausitque in Tabernaculo, *ibid. in add. Auct. num. 36.*

Monialibus non est danda Benedictio cum Pyxide ex Fensella, sed dari eis debet Benedictio consueta manu tantum dextera etiam si Sacramentum sit præsens, *ibid. in add. Auct. num. 37.*

Traditur formula pro Benedictione contra mures, locustas, brucos, & vermes noxios, *ibid. in add. Auct. n. 59.*

Beneficium ut sit, seu genericè captum quid sit? Vide verb. *Beneficium art. 1. num. 1.*

Beneficium genericè captum dividitur in Beneficium propriè, & strictè sumptum, in Privilegium, & Rescriptum, & quid sint, *ibid. num. 2. ad 5.*

Beneficium Ecclesiasticum, de quo hic per se agendum, quid sit, & quæ expostulet requisita, *ibid. num. 6. ad 14.*

Origo Beneficiorum Ecclesiasticorum, & definitio secundum Theologos, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Num perpetuitas sit de essentia Beneficii, *ibid. in add. Auct. num. 8.*

Beneficia Ecclesiastica dividuntur. Primo ratione diversi status Hominum in Regularia, & in Sæcularia, & quæ sint, *ibid. num. 15. ad 18.*

Secundo ratione annexæ Curæ animarum, administrationis, & aliorum jurium dividuntur in Beneficia Curata, & non Curata, & quæ sint, *ibid. num. 19. ad 21. & in nov. addit. num. 14. & seqq.*

Beneficia Curata sunt duplicis generis, scilicet alia, quæ habent curam animarum in foro externo, seu contentioso, & alia, quæ habent curam animarum in foro interno, seu animæ, & quæ sint, *ibid. num. 22. & 23.*

Rursus Beneficia Ecclesiastica alia sunt duplicia, & alia simplicia. Duplicia quæ sint? inter quæ reponuntur dignitas Personatus, & Officium, ac quid sint, *ibid. num. 24. ad 28.*

Plerumque neque Canonice veniunt nomine Beneficiorum simplicium, & hæc quæ sint, *ibid. num. 29. & 30.*

Beneficia Ecclesiastica adhuc dividuntur in Electiva, in Patronata, & in Collativa; & quæ sint, *ibid. num. 31. ad 34.*

Insuper Beneficia alia sunt manualia, & alia non manualia, seu Titularia, & quæ sint, *ibid. num. 35. ad 37.*

Ulterius Beneficium aliud vocatur Canonice, & aliud Vicaria perpetua, & quid sint, *ibid. num. 38. & 39.*

Denique aliud dicitur Commenda, aliud Præbimonium, & aliud quandoque pensio, *ibid. num. 40. ad 41.*

Beneficia inspecto Officio alia sunt majora, alia minora, & quænam ea sint; Vide *ibid. in nov. add. num. 9. & 10.*

Dividuntur Beneficia inspectis Personis conferentium in reservata & affecta, ac in non reservata, *ibid. in nov. add. num. 17. & 18.*

Beneficiorum divisiones cumulas Vide *ibid. in nov. add. num. 14. ad 18.*

Quænam propriè dicantur Beneficia Electiva, *ibid. in nov. add. num. 19.*

Impropriè autem quænam sint; Vide *ibid. in nov. add. num. 19. & 20.*

Beneficia divisa in Regularia, & Sæcularia quomodo ad utram pertinere classem dignoscantur; Vide *ibid. in nov. addit. num. 21.*

BENEFICIA quomodo erigenda?

Beneficia Ecclesiastica debent erigi cum auctoritate expressa Episcopi; aliter non sunt Beneficia, nec Juspatronatus acquiruntur; Vide verb. *Beneficia art. 2. num. 1. & 2.*

Explicatur num. 1. Auctor, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Beneficia ante approbationem Episcopi, possunt concedi per Laicum per modum simplicis deputationis Sacerdotis, & absque eadem Cappellanæ censuræ laicales, neque ad Canonice erectionem Beneficii Ecclesiastici sufficit auctoritas Prælati inferioris, *ibid. num. 3. ad 5.*

Beneficia Ecclesiastica erigi debent in Ecclesia ad certum Altare sub invocatione alicujus Sancti sub onere præstandi ibi aliquod Officium spirituale & cum congrua dote; de cujus congruentia judicium ad Episcopum attinet ratione habita Beneficii &c. *ibid. num. 6. ad 8.*

Dotem debet Fundator Beneficii, ad hoc ut habeat legitimum Juspatronatum, assignare de propriis bonis liberis, *ibid. num. 9. ad 11.*

Auctor num. 11. declaratur, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Beneficii Fundator potest in limine foundationis adjicere quascumque qualitates, leges, & conditiones sibi benevolens etiam

etiam juri communi contrarias, debentque plene observari, *ibid. num. 12. ad 14.*

Si in Fundatione Beneficii sit cautum, quod possit conferri etiam non habentibus ætatem a jure communi præscriptam, talis dispositio est observanda, *ibid. num. 15. & 16.*

Patronus hæres, seu Fundatoris successor non potest neque cum consensu Episcopi alterare, seu mutare leges, conditiones, seu qualitates in limine foundationis a Fundatore appositas, licet juri communi contrarias, *ibid. num. 17. & 18.*

Imo neque ipse Fundator etiam de consensu Episcopi potest mutare leges, & conditiones a se in fundatione positas, & ab Ordinario acceptatas, si talis mutatio esset in præjudicium Ecclesiæ, vel Tertii, *ibid. num. 19.*

Episcopus neque de consensu, & positiva voluntate Hæredis, seu Patroni potest in erectione Cappellanæ, seu Beneficii simplicis injungere onus residentie, quod Testator non injunxit; nec addere, quod Beneficiarius, sive Cappellanus pro tempore per se ipsum Missas celebret, aliter Testatoris voluntatem immutare, *ibid. num. 20. & 21.*

Item Episcopus etiam de consensu Patroni non potest reducere, & moderari Missas in limine foundationis Beneficii impositas, quamvis redditus Beneficii ob temporum injuriam sint dimiauti, nisi sit ei concessum in ipsa Beneficii erectione, *ibid. num. 22. & 23.*

Ut sustineantur conditiones juri contrarie in limine foundationis Beneficiorum appositæ, requiritur omnino expressa & specialis Ordinarii approbatio, *ibid. in nov. addit. num. 7.*

Et quando eadem conditiones dicantur tacite ab Ordinario approbatæ, *ibid. in nov. add. num. 8.*

Num fundator adjicere ex intervallo possit conditiones juri contrarias Beneficio Ecclesiastico erecto, *ibid. in nov. add. num. 9. & seqq.*

An possit Fundator, vel hæres adjicere ex intervallo conditiones juri non contrarias Beneficio erecto, *ibid. in nov. add. num. 12.*

BENEFICIA quomodo, & quando conferenda?

Beneficia Ecclesiastica tribus potissimum modis, qui referantur, conferuntur, videlicet per electionem, præsentationem, & liberam collationem; & ad hos alii, qui assignantur, reducuntur; Vide verb. *Beneficia art. 3. num. 1. ad 5. & in nov. add. num. 1. & seqq. & num. 7.*

Tribus etiam potissimum modis Summus Pontifex Beneficia Ecclesiastica conferre solet, nimirum Jure præventionis, concursus, & devolutionis, atque discutuntur, *ibid. num. 6. ad 12.*

Beneficia Ecclesiastica debent conferri, seu provideri Canonice, scilicet juxta præscriptum Sacrorum Canonum, & observanda est forma a jure communi, vel legitima consuetudine, statuto vel fundatione præscripta, *ibid. num. 13. & 14.*

Sex propterea ad validam Beneficiorum collationem, seu provisionem requiruntur, & assignantur, *ibidem num. 15. ad 20.*

Beneficia Curata debent necessario conferri ad præscriptum Concilii Trid. & per concursum coram Episcopo, vel ejus Vicario, & saltem tribus Examinatoribus Synodalibus habendum; Vide *ibid. num. 21. & 22.*

Tales Examinatores, qui non possunt esse minores, quam tres, debent esse electi in ultima Synodo, vel si in aliis electi, saltem in ultima confirmati, & præstito juramento juxta Trid. aliter concursus erit nullus, ut etiam est nullus, si infirmul interveniat non Examinator Synodalis, *ibid. num. 23. ad 25.*

Non licet Episcopo auctoritate Ordinaria sibi assumere Examinatores non Synodales, qui suppleant etiam in casu non existentium Examinatorum Synodali numero sufficientium ad Concursus faciendos, nec potest in locum demortuorum alios subrogare usque ad novam Synodum, *ibidem num. 26. & 27.*

Provisi tamen de Parochialibus, non servata forma Concilii, ex eo quod ob varias difficultates non potuissent agi Synodus, nec deputari Examinatores Synodales, non sunt removendi, *ibid. num. 28.*

Beneficia curata debent conferri per viam concursus, etiam si Cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur; & etiam si sint Juspatronatus Ecclesiastici, ac ad concursum admitti debent tam nominati a Patronis, quam alii. *ibid. n. 29. ad 31.*

etiam juri communi contrarias, debentque plene observari, *ibid. num. 12. ad 14.*

Dispositio Concilii Trid. de habendo concursum procedit; nedum in Rectoriis de Jurepatronatu Ecclesiastico, verum etiam in Vicariis perpetuis, quando in Vicarium est translata totalis cura; Secus vero si solum exercitium; & hæc enunciantur, *ibid. sub num. 31. ad 34.*

Etiam Beneficium Parochiale Juspatronatus Laicalis confertur per concursum inter plures præsentatos, si ipsi habeant æquales voces, imo & Parochialia Juspatronatus Laicorum ad Episcopum devoluta, ut etiam Theologalis, & Pœnitentiaria, *ibid. num. 35. ad 37.*

Sine concursu conferuntur Vicariæ perpetuæ Parochialium unitarum, seu incorporatarum aliis Ecclesiis, Monasteriis, Beneficiis, Collegiis, vel Locis piis, in quibus non proprie Parochus, sed Vicarius ponendus est, & alia plura, quæ recententur, itidem absque concursu conferuntur, *ibid. num. 38. ad 54.*

Beneficia quæcumque Ecclesiastica conferri solum possunt ab inferioribus Papa, quando sunt vere vacantia, & si conferantur, vel promittantur ante vacationem etiam a Patronis, eorum collatio, seu promissio est nulla, ac scienter obtinens deponendus est, *ibid. n. 55. & 56.*

Licet Beneficia solum, quando sunt vacantia, possunt conferri ab inferioribus Papa; is tamen ratione suæ plenariæ potestatis potest jus tribuere etiam in Beneficiis vacaturis, Coadjutoriis, & etiam simplicibus expectativis: hæcque absque speciali, & expressa derogatione Concilii Trid. *ibid. num. 57. ad 60.*

Beneficia omnia vacantia etiam in quibuslibet Cathedralibus, & aliis Ecclesiis ab Episcopo, ad quem collatio spectat, sunt conferenda intra sex menses, quibus elapsis, de Episcopo ad Capitulum, & e converso, & demum ad proximum Superiorem collatio devolvitur, *ibid. num. 61.*

Sic etiam Parochialium provisio intra sex menses faciendæ est, quando eorum collatio ad illum spectat, intra quatuor vero, quando ad Papam, ac menses currere incipiunt a die scientiæ vacationis, *ibid. num. 62. ad 65.*

Præfata vacationis notitia præsumenda est in ordinario, itaut menses incipiant currere ab eo tempore, quo scire potuit vel debuit, & computari debent juxta Calendarium, secundum quod occurrunt, & jacent per totum circulum anni, *ibid. num. 66. ad 68.*

Præsentatio ad Beneficium Juspatronatus Laicorum fieri debet intra quatuor menses, quo elapso Patroni auctoritas expirat, *ibid. num. 69. & 70.*

Non præjudicat tamen dictum quadrimestre pupillo, quin eidem ob non petitam in tempore dispensationem competat restitutio in integrum, *ibid. num. 71.*

Patronus Ecclesiasticus de jure habet semestre ad præsentandum, ut etiam Locus pius; si tamen prima die v. g. semestris aliquem præsentet, non potest deinde semestri adhuc durante alium præsentare, & eo minus post, *ibid. num. 72. ad 75.*

Si agatur de Jurepatronatus mixto Laicorum, & Ecclesiasticorum, tunc præsentatio fieri potest ab omnibus Patronis intra semestre, & ita, quod Patroni uti Laici intra quadrimestre ante Episcopi institutionem possint variare, *ibid. num. 76. ad 81.*

Tempus ad præsentandum non currit Patronis, nisi a die scientiæ vacationis, *ibid. num. 22. ad 25.*

Si intra tempus sex, vel quatuor respectivè mensium Beneficia non conferantur, vel præsententur, collatio devolvitur gradatim ad Superiorem, & dantur sex menses ad conferendum a tempore scientiæ, *ibid. num. 86. ad 88.*

Metropolitani conferre non potest jure devoluta, nisi omnes inferiores Collatores ultra sex menses neglexerint; Papa autem, lapsa primo semestri, *ibid. num. 89. & 90.*

Si Papa Beneficia vacantia in Curia non conferat infra mensem a die vacationis, illi, ad quos collatio pertinebat, poterunt illa conferre, ac si nulla nunquam reservatio ea fuisset, in cæteris autem nullum est Papæ præfinitum tempus, *ibid. num. 91. & 92.*

In exemptis immediate Papæ subjectis, devolutio fit immediate ad Papam, vel Legatum de Latere, *ibid. num. 93.*

In Beneficiis, quorum collatio jure proprio pertinet ad Episcopum, eo negligente, intra tempus debitum potestas conferendi devolvitur ad Capitulum Cathedralis, hisque negligentibus devolvitur ad Metropolitanum, *ibid. num. 94. & 95.*

Quod si collatio Beneficii pertineat ad Episcopum

jure speciali, v. g. ex delegatione, privilegio, aut devolutione, tunc Episcopo negligente jus conferendi, non ad Capitulum, sed immediate ad Metropolitanum devolvitur; & immediate ad Papam, si Episcopus sit exemptus, *ibid. num. 96. & 97.*

Devolutio ad immediate Superiorem fit etiam in Episcopatus, Archiepiscopatus, & Abbatibus, seu Prælatibus Regularibus, si illi, ad quos spectat electio, negligant eligere intra tres menses, secus autem si per impotentiam juris, vel facti, etiam culpa contingentem, *ibid. num. 18. ad 107.*

Iusto impedimento cessante omnis electio, seu collatio, quæ fit post lapsum tempus a jure præscriptum, est nulla, nisi de patientia, seu misericordia toleretur, *ibid. num. 102. & 103.*

Potest Superior elapso tempore maxime in Beneficiis patronatis gratiam facere patronis, & tempus ad præsentandum prorogare non tamen ultra sex menses, *ibid. num. 104. & 105.*

In Parochialibus Ecclesiis de Jurepatronatus tenetur Episcopus infra duos menses instituere illos, qui ad eas promoti fuerunt, *ibid. num. 106.*

Eveniente vacatione Parochialis, potest Episcopus intra quatuor, vel sex menses respectiva a die vacationis apponere Edictum pro concursu; ac non cum majori termino viginti dierum, *ibid. num. 107. & 108.*

Tempus decem, vel viginti dierum ad nominandum idoneos Clericos coram Deputatis Examinatoribus præfixum non currit a die habitæ notitiæ vacationis Ecclesiæ, sed potest ab Episcopo quocumque assignari, *ibid. n. 109.*

Debet tamen Episcopus statim ac occurrerit alicujus Parochialis Ecclesiæ vacatio deputare, si opus fuerit, pro ejus regimine aliquem idoneum Vicarium, seu Oeconomum, *ibid. num. 110.*

Sola collatio in forma gratiosa consummat præcedentem vacationem, *ibid. in nov. add. num. 6.*

De Bullis nova Provisionis; Vide *ibid. in nov. add. num. 8.*

BENEFICIA a quibus conferenda, vel non?

Triplici jure conferri possunt Beneficia, Plenarij scilicet, Delegato, & Ordinario; Vide verb. *Beneficia art. 4. in nov. add. num. 1.*

Summus Pontifex habet plenariam potestatem conferendi omnia Beneficia Ecclesiastica totius Mundi, eaque primitus solus conferebat; at dilatata Ecclesia dedit Episcopis, reservata sibi tamen majori & superiori potestate etiam quoad prævenire, & cum Ordinatione concurrere; Vide *ibid. num. 1. ad 4. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Imo Papa concurrente cum aliis Collatoribus potest conferre Beneficia in omnibus mensibus, ejusque provisio in dubio semper est præferenda, ubi non constat de anteriore provisione Ordinarii; hocce per plura magis, ac magis exponitur, *ibid. num. 5. ad 9.*

Quonam modo dignosci possit, Summum Pontificem contulisse Beneficium jure Præventionis, non vero jure Reservationis, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Papa retinet potestatem conferendi Beneficia jure Præventionis in locis etiam ubi vigent Concordata, *ibid. in nov. add. num. 7.*

In concursu Collationis a Papa factæ jure Præventionis cum Collatione Ordinarii, prior in tempore est præferendus, & quomodo judicandum, si eadem die Collatio & Præsentatio facta sit, *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Legatus a Latere potest conferre Beneficia, quæ in sua Provincia vacant tempore suæ Legationis, etiam Patroni Ecclesiastici; & de jure communi concurrat ibi cum quolibet Ordinario in collatione Beneficiorum, ita ut inter ipsos simul, & Papam locus sit præventioni, *ibid. num. 10. ad 12.*

Insuper potest reservare suæ collationis Beneficia vacatura, quæ ceteroquin potest conferre vacantia, idque tamen expirat finita Legatione, & una pendente reservatione aliam in eadem Ecclesia, vel respectu ejusdem collatoris non faciat, *ibid. num. 13. 14. ac art. 8. num. 45.*

Quinimo potest etiam conferre Beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta, & a fortiori si ad Episcopum; Vide *ibid. num. 15. & 16.*

Dato quod idem Beneficium sit collatum a Legato a Latere, & ab Episcopo, & nesciatur, quæ collatio prius facta fuerit,

si neuter adhuc possideat, erit præferendus provisorius a Legato, qui & potest conferre Beneficia suæ Provinciæ, cuique etiam existentia extra, *ibid. num. 17. & 18.*

Cardinales Titulares habent jus conferendi Beneficia in Ecclesia sui tituli, *ibid. num. 19.*

Nuncius Apostolicus vigore suarum facultatum potest conferre quæcumque Beneficia etiam reservata; dummodo non excedat valorem Ducatorum 24. De jure tamen communi etiam cum potestate Legati a Latere missus non potest conferre Beneficia in sua Provincia, sicuti possunt Legati a Latere Cardinales, *ibid. num. 24. ad 29.*

Inter Ordinarios Beneficiorum Collatores Papa, ejusque Legato inferiores prior est Episcopus, cujus nomine veniunt Archiepiscopi &c. *ibid. num. 30.*

Episcopus in propria Diocesi confert etiam Beneficia ibi fundata ab Episcopo alterius Diocesis, & Episcopo ædificatori competit solum Juspatronatus respectu Ecclesiæ a se ædificatæ, *ibid. num. 31. ad 33.*

Episcopus potest cuilibet facere collationem de Beneficio permutato, quando ad eum spectat collatio ejusdem Beneficii, & conferre Beneficia vacantia mensibus reservatis tempore vacantis Sedis Apostolicæ, & etiam vacantia in Curia, si Papa ipsa non conferat infra mensem a die vacationis, *ibid. num. 34. ad 36.*

Capitulum Cathedralis, Episcopo negligente, potest conferre Beneficia ad hujus collationem spectantia, *ibid. num. 37.*

Quando collatio Beneficii communiter pertinet ad Episcopum, & Capitulum, mortuo Episcopo, vel effectu inhabili, potest conferre Capitulum; & e converso, *ibid. num. 38. & 39.*

Capitulum, Sede Episcopali vacante, potest confirmare electiones ad Beneficia celebratas, vel eas juxta exigente causa infirmare; Præsentatus a Patronis ad Beneficia instituere, & Resignationes Beneficiorum recipere factas ex necessaria causa, *ibid. num. 41. & 42.*

Insuper Sede vacante, potest recipere, atque autorizare Resignationes Beneficiorum, quando horum collatio spectat ad solum Capitulum, vel ad Episcopum, & Capitulum simul, *ibid. num. 43.*

Vicarius Generalis, seu Officialis Episcopo per commissionem officii sibi generaliter factam potest præsentatos a Patronis instituere in Beneficiis, in generali tamen Vicariatus commissione non venit potestas conferendi Beneficia, *ibid. num. 44. 45.*

Data Vicario Generali speciali facultate conferendi Beneficia poterit conferre etiam in Beneficiis, quæ jure devoluta ad Episcopum pertinent, etiam Curata, *ibid. num. 46. & 47.* Beneficia conferre possunt Laici, & collatio ex speciali privilegio concessa Imperatori, Regibus &c. reputatur Apostolica, *ibid. num. 48. ad 50.*

Legati a Latere varia Beneficia conferre non possunt. Primo, & secundo conferre non possunt Ecclesias Cathedralis, vel Regulares, aut Collegiatas, & Beneficia per Papam suæ collationi specialiter, vel generaliter reservata, *ibid. num. 51. ad 53.*

Tertio, & quarto Beneficia, quæ ad Episcopi collationem spectant jure speciali, seu delegato, & quæ Juspatronatus Laicalis; imo de his neque Papam libere disponere expedit, *ibid. num. 54. ad 58.*

Quinto, & sexto Legati non possunt conferre Beneficia litigiosa; nec admittere Resignationem Beneficii ad favorem certæ personæ, *ibid. num. 59. 60.*

Episcopi conferre non possunt, Primo, & secundo Beneficia Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum electiva, ac idem dicendum de Abbatibus, & Beneficiis Juspatronatus sine Patroni consensu, *ibid. num. 61. ad 63.*

Tertio, & quarto durante lite inter Episcopos, & patronos non possunt conferre Beneficium, ut nec etiam lite pendente inter Patronum, & Præsentatum, vel inter ipsos Præsentatos, *ibid. num. 64. & 65.*

Quinto, & sexto non possunt Episcopi Beneficium conferre colliganti, & vacantis ob non factam publicationem Resignationis, *ibid. num. 66. 67.*

Septimo, & octavo Beneficia, quando collatio est devoluta per lapsum sex mensium, vel reservata sunt Sedi Apostolicæ, *ibid. num. 68. & 69.*

Nono, & decimo non possunt soli conferre Beneficia, quæ sunt simultaneæ collationis cum Capitulo, nec admittere Resi-

Resignationem Beneficii ad favorem certæ personæ, *ibid. num. 70. & 71.*

Capitulum Sede Episcopali vacante, Primo, & secundo non potest conferre Beneficia libera, quorum collatio ad solum Episcopum pertinet; nec præsentare ad Beneficia, quando jus præsentandi pertinet ad solum Episcopum, dum vivit, *ibid. num. 72. & 73.*

Tertio non potest Capitulum libere, ac simpliciter loquendo in favorem resignantis recipere resignationem Beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi, *ibid. a num. 74. ad 76.*

Vicarius generalis Episcopi, Primo, & secundo non potest vigore sui officii sibi generaliter concessi conferre Beneficia, quorum collatio pertinet ad Episcopum; nec sine speciali commissione saltem in Litteris Vicariatus expressa recipere Resignationes Beneficiorum, *ibid. a num. 77. ad 79.*

Beneficia conferri non possunt a schismaticis, Excommunicatis non toleratis, & suspensis, *ibid. num. 80. ad 85.*

Quinam Beneficia conferant indultario jure, *ibid. in nov. add. num. 14. & 15.*

Quinam conferant jure ordinario, *ibid. in nov. add. num. 16. & seqq.*

BENEFICIA Ecclesiastica, quibus conferenda, vel non?

Beneficia Ecclesiastica conferenda sunt habentibus qualitates a jure, & a Tridentino requisitas, primo, scilicet, ut promovendus ad Prælaturas, & Beneficia Eccles. sit ex legitimo Matrimonio procreatus; Vide verb. *Beneficia art. 5. num. 1. & 2.*

Secundo, ut eligendus in Clericos, idest saltem prima Tonsura initiatus, ni Papa dispensaret, aut electio fiat ex instinctu Spiritus S. *ibid. num. 3. ad 6. & in nov. add. num. 5. & seqq. pariterque art. 1. in nov. add. num. 4. & seqq.*

Tertio, & quarto, ut eligendus sit legitimæ ætatis a Sacris Canonibus præscriptæ, & in statu Cœlibatus, *ibid. num. 7. ad 10.*

Quinto, ut eligendus habeat saltem tantam scientiam, & peritiam, quanta sufficit pro exequendo Officio, ad quod eligitur, aliaque requisitæ qualitates infra patefient, *ibid. num. 11. & 12.*

Antiquitus illegitimi non arcebantur a Beneficiis, & quando arceri cœperint, & quales illegitimi, & qua de causa; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Possunt hodie quoque illegitimi Ordines minores, & Beneficia, quibus non imminet Cura Animarum habere ex Episcopi dispensatione, *ibid. in nov. add. num. 4.*

In Beneficio de jurepatronatus licet Patronis præsentare laicum sub conditione: dummodo Clericatus intra tempus datum ad præsentandum superveniat, *ibid. in nov. add. num. 8.*

An valida sit collatio Beneficii facta cum clausula: *Si quam primum ad Clericatum fuerit assumptus?* *ibid. in nov. add. num. 9. & seqq.*

Ex quonam tempore certa ætas præfinita in Ecclesia fuerit ad Beneficia Ecclesiastica assequenda, *ibid. in nov. add. num. 11. & seqq.*

Beneficia Ecclesiastica non nisi dignis, & idoneis sunt conferenda sub pœna peccati, & restitutionis, tum respectu procurantium, tum conferentium, & cooperantium, *ibid. num. 13. ad 15.*

Imo peccant etiam mortaliter eligentes, seu promoventes ad Beneficia Ecclesiastica præsertim Curata minus dignum, relicto digniore, *ibid. num. 17. ad 27.*

Conferre personis dignis, omittis dignioribus, Beneficia simplicia, & non Curata, non est peccatum mortale, *ibid. num. 28. ad 30.*

Ad Beneficia patrimonialia, seu de jurepatronatus possunt eligi illi, qui sunt vocati, dummodo sint idonei, quamvis alii meliores, sed extranei reperiantur, *ibid. num. 31.*

Cum Patronus Laicus præsentat Clericum dignum ad Beneficium etiam Curatum, tenetur Episcopus eum instituere, licet judicet aliquem alium fore digniorem; imo præferendus est præsentatus a pluribus in discordia Patronorum, dummodo sit idoneus, & dignus, licet alius Præsentatus sit dignior, *ibid. num. 32. & 33.*

Patronus Laicus non tenetur præsentare ad Parochialem sui Juspatronatus semper digniorem, sed sufficit, quod præ-

sentet dignum, seu idoneum, *ibid. num. 34. & 35.*

Eligendus non semper debet esse simpliciter melior, sed melior quoad regimen Ecclesiæ, *ibid. a num. 36. ad 39.*

Pro Beneficiis assequendis quis censetur indignus, dignus, & dignior, *ibid. num. 40. ad 42.*

Adducuntur præcipuæ qualitates, propter quas potest aliquis cæteris paribus ceteri dignior, ut alteri præferatur, *ibid. num. 43. ad 64. & vide in nov. add. num. 16. & seqq.*

Fuse declaratur, qui sint inhabiles, & incapaces ad Beneficia Eccles. *ibid. num. 65. ad 90. & in nov. add. num. 22.*

Probata qualitate Sororia inter duas Ecclesias, illegitimus assequi haud potest Beneficium in una Ecclesia Sororia, si ejus Pater Beneficium habeat in altera Ecclesia Sororia, *ibid. in nov. add. num. 23.*

BENEFICIA quoad pluralitatem, & incompatibilitatem.

Incompatibilitas Beneficiorum triplici ex capite oritur; Vide verb. *Beneficia art. 6. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quinam de incompatibilitate Beneficiorum plene loquatur; Vide *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Pluralitas Beneficiorum est prohibita eidem personæ cujusvis Dignitatis, etiam si Cardinalatus honore fulgeat; an ex duplici capite est generatim incompatibilis, *ibid. num. 1. ad 6.*

Retinens sine justa dispensatione plura Beneficia, quorum unum sufficiat ad sui honestam sustentationem, peccat mortaliter, & est in statu damnationis æternæ, ac variæ excusationes, & pretextus diluuntur, *ibid. num. 7. ad 20.*

Quodnam Beneficium in specie debeat ceteri sufficiens pro honesta Beneficiati sustentatione, *ibid. a num. 21. ad 27.*

Hæc sufficientia non est sumenda a familiæ nobilitate, *ibid. in not. noviss. ad num. 25.*

In defectu Judicii prudenter arbitrans pro sufficientia ad congruam Beneficiati sustentationem relinquatur ipsius Beneficiati conscientia, non habita tamen ratione bonorum patrimonialium, *ibid. num. 28. & 29.*

Beneficiatus potest vivere de Beneficio, & Patrimonium suum, fructusque ejus sibi reservare, & cum justa, rationabili, & legitima Papæ dispensatione possunt licite retineri simul plura Beneficia etiam sub eodem tecto, & de se incompatibilia, *ibid. a num. 30. ad 35.*

Ad hoc ut licite plura Beneficia simul incompatibilia cum dispensatione Papæ licite retineantur, requiritur justa, rationabilis, & legitima causa dispensandi, quæ si non appareat, dicendum importune, obreptitæ, aut subreptitæ obtentam dispensationem, & inde nullum conscientia tutamen, *ibid. num. 36. ad 41.*

Quando Papa non ad instantiam partis, sed motu proprio cum aliquo dispensat, ut simul retinere possit plura Beneficia incompatibilia, tunc præsumendum est se moveri ex justa causa ad dispensandum, *ibid. a num. 42. ad 44.*

Causa justa, & legitima dispensandi in pluralitate Beneficiorum triplex recenferi solet, scilicet necessitas Ecclesiæ, ejusdem utilitas, & evidens prærogativa meritorum, *ibid. num. 45. ad 48.*

Dispensatio Apostolica, ut cum justa causa possint simul ab uno plura Beneficia licite retineri, requiritur in variis, quæ assignantur, *ibid. num. 49. ad 53.*

Triennalis possessio minime sufficit ad incompatibilitatis Beneficiorum dispensationem præsumendam, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*

Sufficit tamen possessio decennalis, *ibid. in nov. add. cod. num.*

Num decennalis possessio sufficiat, si Officialis Datarie testimonium dicat, dispensationem non requiri in Regestis ipsius Datarie, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

Quænam sint Beneficia sub eodem tecto? & quæ uniformia, seu similia, & difformia, seu dissimilia? *ibid. num. 54. ad 57.*

Licet sine Apostolica dispensatione non possint ab eodem obtineri, & retineri simul duo Beneficia uniformia sub eodem tecto; bene tamen difformia, quando unum non est sufficiens ad honestam Clerici sustentationem, imo secundum plures etiam sine Episcopali dispensatione, *ibid. num. 58. ad 62.*

Episcopus potest dispensare, Primo, ut quis obtinere possit duo Beneficia simplicia difformia sub eodem tecto, dummodo quodlibet non sit per se sufficiens ad sustentationem provisi, *ibid. num. 63.*

Secundo potest conferre secundum Beneficium obtinenti primum de se sufficiens, sed insufficientis ob pensionem; Dummodo provifus post collationem sibi factam non consenserit pensioni, *ibid. num. 64.*

Tertio potest dispensare, ut habens Beneficium insufficientis sive Curatum, sive simplex, possit etiam aliud simplex per se sufficiens obtinere, & retinere; Dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, *ibid. num. 65. ad 68.*

Non potest Episcopus dispensare, ut habens duo beneficia etiam simplicia, & ad honestam Clerici sustentationem non sufficientia, possit obtinere, & retinere tertium, etiam si omnia simul ad Beneficiati sustentationem non sufficientia, & licet tertium foret de Jurepatronatu, *ibid. num. 69. ad 71.*

BENEFICIA quoad eorum vacationem ipso jure.

Beneficia Ecclesiastica pluribus modis vacare possunt, quorum quælibet, vacatione secuta, alteri conferre libere possunt. Primo, & secundo per mortem naturalem Beneficiati, vel civilem, ut per professionem; Vide verb. *Beneficia art. 7. num. 1. ad 4. & in add. Auctor. ad art. 12. num. 26.*

Tertio, & quarto per Renunciationem, vel affectuionem pacificam Beneficii incompatibilis, *ibid. num. 5. & 6.*

Quinto, & sexto per contractum Matrimonii per verba de præfenti, etiam non secuta copula, & per malitiam sæcularem a Clerico Minorista assumptam, *ibid. num. 7. ad 11.*

Septimo, & octavo per promotionem ad Episcopatum ipso jure præhabita Beneficia vacant, & per translationem Episcopi ad aliam Ecclesiam illico vacat prior Episcopatus, prout declaratur, *ibid. num. 12. & 13.*

Nono, decimo, & undecimo vacat Beneficium ob invaliditatem electionis, vel collationis, per ejusdem cassationem, & postulationem repulsionem, *ibid. num. 14. ad 16.*

Ultra præmissos vacandi Beneficia modos, adhuc alii novem & viginti supersunt, qui cum præfatis collati numerum constituunt quadragesimum, ac per ordinem ad illos referuntur cuncti, *ibid. a num. 17. ad 45.*

Vacationes Beneficiorum ipso jure, de quibus agit Auctor, ad quinque genera referuntur, & qualia; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

BENEFICIA quoad Renunciationem, vel Resignationem; Vide verb. *Resignatio.*

BENEFICIA quoad eorum Reservationem, seu Affectuionem.

Quid sit Beneficii reservatio? eaque soli Papæ in toto Orbe competit; Vide verb. *Beneficia art. 1. num. 1. & 2.*

De reservationum origine non est una Scriptorum sententia, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Reservationum aliæ sunt clausæ in corpore juris, aliæ non. Quales sunt prioris generis, & quales posterioris, ac de effectu divisionis, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Legatus a Latere in sibi demandata Provincia potest reservare suæ collationi Beneficia vacatura, quæ cæteris potest conferre vacantia, finita tamen Legatione expirant reservationes, & simul una pendente aliam in eadem Ecclesia, vel respectu ejusdem Collatoris non potest facere, *ibid. num. 3. ad 5. & art. 4. num. 14.*

Quid sit Beneficii affectio traditur, satisque expenditur, una cum appositione manuum Papæ in Beneficia, *ibid. num. 6. ad 9.*

Reservatio, & affectio Beneficiorum differunt inter se ea differentia, quæ intercedit inter causam, & causatum, inter tacitum, & expressum, *ibid. num. 10. ad 12.*

Beneficia affecta differunt a reservatis, Primo, quia reservatio actum expressum verbalem, seu scriptum respicit: Affectio e contra respicit actum realem, & factum aliquod, *ibid. num. 13.*

Secundo, quia Beneficium reservatum nunquam amplius potest conferri ab inferiore, affectum vero prohibetur solum conferri ab inferiore pro illa vice, qua Papa manum apposuit super ejus provisionem, *ibid. num. 14.*

Tertio, quia affectio Beneficiorum, seu appositio manus Papæ est majoris efficacis ac potentis, quam simplex generalis reservatio, *ibid. num. 15.*

Beneficia pluribus modis redduntur affecta per appositionem manus Papæ, & assignantur, *ibid. num. 16. ad 25.*

Assignatur regula generalis pro cognoscendo, an Beneficia reddantur, & dicantur affecta per appositionem manus Papæ? *ibid. a num. 16. ad 30.*

Beneficia Papæ reservata permulta sunt, & notabiliora referuntur, ac ubi oportet adnotatione postillantur, *ibid. num. 31. ad 76.*

Animadvertendum tamen, Beneficia vacantia, Sede Apostolica vacante, non esse reservata, nisi sint primæ Dignitatis, *ibid. num. 78. 79. & 80.* ubi excipiuntur concordata Germaniæ.

Beneficia pariter vacantia in Curia Sede Romana vacante conferuntur ab Episcopo, vel ab aliis, ad quos spectat, nisi ex alio cap. reservata sint Papæ, proin ad futurum spectantia, *ibid. num. 81. & 82.*

Sic etiam Beneficia, quæ vacaverunt in Curia ante mortem Papæ, si non fuerunt provisa, conferuntur ab eis, ad quos spectat, immo id etiam vivente Papa, si ipse non conferat infra mensem a die vacationis, *ibid. num. 83. & 84.*

In potestate Fundatorum Beneficiorum est excludere in Limine foundationis reservationes, idque ex Sacrorum Canonum indulgentia, *ibid. in nov. add. num. 12.*

Quando a fundatore exclusæ dici queant reservationes, *ibid. in nov. add. num. 13.*

Quando non ceaseantur exclusæ, *ibid. in nov. add. n. 14.*

BENEFICIA quoad Reservationem, & dispositionem in Regula Cancellariæ contentas.

Quid sint Regulæ Cancellariæ, & quis primo eas condiderit? Vide verb. *Beneficia art. 9. num. 1. & 2.*

Regulæ Cancellariæ successu temporis in pluribus fuerunt mutata, atque augmentata, vel magis declarata, habent vim Legis, & Constitutionis, atque obligare incipiunt statim ac a novo Papa reassumuntur, licet nondum fuerint publicata, *ibid. num. 3. ad 5.*

Regulæ Cancellariæ durant tantum vivente Papa eas faciente, eoque moriente, expirant, & durante vacatione Sedis Apostolicæ dicuntur non esse in rerum natura, *ibid. n. 6.*

Hinc Sede Papali vacante potest Collator Ordinarius conferre Beneficia reservata solum per Regulæ Cancellariæ, ut puta vacantia in mensibus Pontificis, dummodo id fiat priusquam a novo Papa aliæ fiant, vel priores renoventur, *ibid. num. 7. 8.*

Licet Collator Ordinarius, Sede Apostolica vacante, possit conferre Beneficia reservata per Regulæ Cancellariæ, non potest tamen conferre alia Beneficia, quæ sunt reservata Papæ ex alio capite, sed ipsa conferenda sunt a Papa futuro, *ibid. num. 9.*

Ad omnium promptius commodum dantur ad litteram ipsamet Cancellariæ Regulæ, *ibid. num. 10.*

BENEFICIA, quoad quasdam observationes circa ejus Cancellariæ Regulæ.

Regula prima Cancellariæ continet reservationes similes illis, quæ habentur in *Extravaganti Ad regimen*, & reservat beneficia eorum, qui promoventur ad Episcopatum, sive tunc vacantia, sive in futurum vacatura, & tollit dispositionem jur. com. in cap. Cum in cunctis 7. de elect. Vide verb. *Beneficia art. 29. num. 1. & 2.*

Secunda reservat omnia Monasteria Virorum valorem annum 200. Florenorum auri communi æstimatione excedentia, & commendari solita, unde non procedit de aliis, nec de Beneficiis manualibus, nec de Germania ob Concordata, nec de privilegiato in contrarium, *ibid. num. 3. ad 7.*

Regula tertia, olim secunda, reservat Pontifici Beneficia vacantia Sede Episcopali vacante, & vacantia post translationem Episcopi usque ad provisionem, & possessionem successoris, etiam si ab immemorabili Collatio ad aliquem spectaret, necnon vacantia de tempore obitus Abbatis &c. locum tamen non habet hæc Regula in Dignitatibus non reservatis, *ibid. num. 8. ad 12. & art. 8. num. 65.*

Quarta, olim tertia, reservat Summo Pontifici Dignitates majores post Pontificalem in Cathedralibus, & Dignitates principales excedentes valorem 10. Florenorum auri, & primam Dignitatem post Pontificalem in Cathedrali solum, vel duas

duas, si sint æque majores; primam Dignitatem in Collegiata, a Cathedrali distincta, etiam si unicam, & Parochialem in dignitatem ereciam, nec non si primæ dignitates non possint cadere sub reservatione, reservata est prima subsequens, *ibid. num. 13. ad 22.*

Quinta, alias quarta, reservat omnia Beneficia Ecclesiastica quorumcumque Collectorum, & Subcollectorum fructuum, ac proventuum Cameræ Apostolicæ, *ibid. num. 23.*

Sexta reservat Beneficia Curialium, & habet locum etiam in Curialibus ad honorem, sicuti in cubiculariis ad honorem, *ibid. num. 24.*

Nona, alias octava, reservat Papæ omnia Beneficia qualitercumque qualificata in singulis, Januarii, Februarii, Aprilis, Maji, Julii, Augusti, Octobris, & Novembris mensibus qualitercumque extra Curiam vacantia, computandis a media nocte mensis præcedentis ad mediam noctem sequentis, ex quo si occurrat dubium, an obierit Beneficiarius in mente Papæ, vel Ordinarii, tunc nemine adhuc in possessione existente, præsumendum est pro Mense Episcopali, *ibid. num. 25. ad 27.*

Hæc Regula revocat quæcumque privilegia, & Indulta concessa quibuscumque personis disponendi de Beneficiis vacaturis in dictis mensibus, consuetudines ei contrarias, & optandi etiam immemorabiliter, & comprehendit etiam Beneficia de Jurepatronatus Ecclesiastici, & ex privilegio, ac etiam Beneficia Religionis Hierosolymitanæ, *ibid. a num. 27. ad 37.*

Hæc nona Regula exceptuat expresse, Primo Beneficia spectantia ad collationem, præsentationem, electionem, & quamcumque aliam dispositionem Cardinalium, non tamen Cardin. Legatorum, nec intelligitur de Capitulo Cathedralium, quibus S. R. E. Cardinales præfunt, *ibid. num. 38. ad 44.*

Secundo, tertio, & quarto exceptuat expresse Beneficia, & personas, quarum favore adfunt Concordata, Beneficia vacantia in mensibus, in quibus adest alternativa cum Episcopo, & vacationem Beneficiorum per resignationem validam in dictis mensibus vacantium, *ibid. num. 45. ad 47.*

Quinto, & sexto non comprehendit Beneficia unita, nec manualia, nec Vicarias sive temporales, sive perpetuas, nec Capellanias, nec Beneficia de Jurepatronatus, *ibid. num. 48. ad 53.*

Insuper ratione ejusdem Regulæ Episcopus, vel alius Collator inferior non amittit jus conferendi Beneficium in suo mense vacans, etiam si istud eodem mense non contulerit, & sic vacatio ejus duraverit, in mensem Apostolicum, neque prohibetur Beneficium conferre, currente ipsomet mense Apostolico, *ibid. num. 54. & 55.*

Decima nulla indiget speciali observatione, & undecima generaliter, ac indefinite comprehendit reservationem omnium, & singulorum Beneficiorum reservatorum per Prædecessores Pontifices, non comprehendit tamen Parochiales, *ibid. num. 56. & 57.*

Duodecima de se patet, & tertiadecima expresse derogat unionibus effectum non fortitis, & comprehendit uniones factas ex causa minus necessaria, quod per sequentia patet, nec non plures, quas eadem regula habet limitationes, proponuntur, *ibid. num. 58. ad 70.*

Quintadecima, alias 14. revocat facultates conferendi Beneficia reservata, seu affecta, & quæcumque Indulta huic Regulæ contraxit de quibuscumque Beneficiis concessa, imo revocat non solum privilegia activa eligentium, & Collatorum, sed etiam passiva eligendorum, & providendorum, nisi quando jus passivum competit ex fundatione, *ibid. num. 71. ad 76.*

Sextadecima, 17. 18. de se patent, & 19. quæ inscribitur de viginti, seu de infirmis resignantibus, annullat quamcumque resignationem factam ab infirmo, qui ex ea infirmitate decedit, vel etiam factam a sano, qui intra 20. dies a die præfati consensus decedit, *ibid. num. 77. ad 80.*

Regulæ 20. 21. 22. 23. 24. & 25. de se patent, & 26., quæ apud antiquiores est 24. & apud alios 25. annullat resignationes Beneficiorum factas ab eo, qui est promotus ad Prælaturam, post vacationem Prælaturæ, *ibid. numer. 81. & 82.*

Regula 27. disponit, quod non judicetur juxta formam supplicationis, sed juxta tenorem Litterarum, & per eandem amittitur facultas ferendi judicium ante expeditionem

Litterarum Apostolicarum ad effectum audientis, & disputationis, *ibid. num. 83. & 84.*

Regula 28. est de se clara, & 29. quæ subrogandis colligantibus inscribitur, disponit, quod si dum super Beneficio litigetur, & alter moriatur, vel alio quovis modo recedat, superstes possit petere per subrogationem gratiosam substitui in jure, vel ad jus, & possessionem, quæ adversariis competeant, non tamen ad favorem intrusi, *ibid. a num. 85. ad 89.*

Regula 30. quæ de verisimili notitia appellatur, annullat concessionem Beneficii per mortem Beneficiati obtenti, quando inter vacationem, & datam gratiæ tantum temporis non intercesserit, quo verisimiliter Pontifex notitiam habere potuerit vacationis, *ibid. a num. 90. ad 92.*

Regula 31. adimit omnem jurisdictionem Executori quoad omnia acta Litteris non expeditis, itaut antea nulla jurisdictione data censetur, non habet tamen locum, ubi fuerint expeditæ Litteræ gratiæ principalis, *ibid. num. 93. ad 95.*

Regula 32. disponit, quod in collatione Beneficiorum Familiarium Cardinalium reservatorum per regulam 4. præfati debeat consensus per Cardinalem Patronum, *ibid. a num. 96. ad 100.*

Regula 33. disponit, quod Beneficia vacantia per obitum Familiarium Cardinalium conferantur per Cardinalem Ordinarium Collatorem, non autem per Cardinalem Patronum; & fuit inducitur ad tollendas lites, quæ ex præcedenti Regula oriri possent inter Cardin. Ordinarium Collat. & Card. Patronum super provisione Beneficiorum vacantium per obitum Familiarium Cardinalis; non tollit tamen reservationem Regulæ quartæ, *ibid. num. 101. ad 108.*

Regula 34. de se est clara, & 35. de annali possessione disponit, quod impetrans Beneficium Ecclesiasticum ab alio possessum, quod certo modo de jure vacare, & injuste ab alio possideri prætenditur, exprimere debeat qualitates possessoris, & nullitates possessionis, & intra sex menses possessionem in judicium vocare debet, & infra annum sententiam obtinere, alias gratia impetrata corrumpitur, & introducta fuit in odium impetrantium aliena Beneficia, & in favorem possidentis, *ibid. num. 109. ad 114.*

Regula 36. appellata de trienniali possessore defendit quemcumque possessorem Beneficii ex quovis titulo possessi, si per triennium in ejusdem possessione pacifice permanerit, ita ut non possit a quocumque alio molestari, & procedit tam in collatione facta a Papa, quam ab Ordinario, & adversus quascumque molestias, tam in possessorio, quam in petitorio illatas; ab hac tamen Regula excipitur possessor per Simoniam ingressus, & excipiuntur reservationes in corpore juris clausæ, *ibid. num. 116. ad 124.*

Triennialis possessio debet esse pacifica, aliàs non suffragatur, ita ut ad eam excludendum sufficiant etiam controversiæ extrajudiciales, & ut habeat locum, præter pacificam triennem possessionem, requirit saltem titulum coloratum. Reliquæ satis de se patent, *ibid. num. 125. ad 127.*

Plura circa Regularem Cancellariæ originem, vim, extensionem, efficaciam, & illarum interpretationem, propriamque naturam; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

BENEFICIA quoad Concordata.

Per concordata quid intelligatur, & adducuntur exemplariter concordata Germaniæ; per quæ tamen non omnes sublata sunt reservationes papales; Vide verb. *Beneficia art. 11. num. 1. ad 5.*

Per concordata Germaniæ remanent adhuc Papæ reservata sequentia Beneficia. Primo omnia Beneficia, quæ collationi Papæ sunt reservata per Extravagant. *Execrabilis*, 2. Prima Dignitas post Pontif. in Cathedralibus, & principalis in Collegiatis. 3. Beneficia vacantia in mensibus Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris, Regulis tamen Cancell. per ead. solum derogatur quoad ea, quæ circa reservationem Beneficiorum sibi propria continent, seu specialiter disponunt, *ibid. numer. 6. ad 10.*

Per concordata Germaniæ sublata sunt reservationes Papales sequentium Beneficiorum. Primo in Metropolitanis, & Cathedralibus etiam immediate non subiectis Ecclesiis, & Monasteriis immediate subiectis Sedi Apostolicæ, quando extra Curiam vacaverint, permittuntur fieri electiones Canonice, *ibid. num. 11. & 12.*

Secundo concordata Germaniæ tollunt quamcumque reservationem

vationem, & gratiam expectivam a Papa factam, vel facendam super dignitates ceteras, & quacumque Beneficia Sæcularia, & Regularia, quæ vacabunt de mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris, & ea vacantia in alternativa talium mensium, possunt libere disponi per illos, ad quos eorum provisio, presentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat, quædam tamen excipiuntur Beneficia, *ibid. num. 13. & 14.*

Tertio Concordata Germaniæ tollunt reservationem Beneficiorum vacantium etiam in mensibus Pontificiis, quoties de ipsis non provideatur per Papam intra tres menses a die notæ vacationis in loco Beneficii, quibus integre elapsis, poterit Ordinarius Collator de illis libere disponere, *ibid. num. 15. & 16.*

In hac alternativa mensium Concordatorum Germaniæ non comprehenduntur omnia Beneficia, sed sunt aliqua etiam in titulum concessa, quæ semper, & in quocumque mense vacaverint, per Collatores Ordinarios conferri possunt, & assignantur, *ibid. num. 17. ad 23.*

Beneficia vacantia in mensibus Papalibus, Sede Papali vacante; non possunt conferri ab Ordinariis Germaniæ, contrarium tamen defenditur ab aliquibus, *ibid. num. 24. & 25.*

Quamvis Papa possit ob justam, & gravem causam derogare Concordatis; Tamen non solet derogare, nisi in casibus valde necessariis ob causas graves, & extraordinarias concernentes commune bonum Ecclesiæ, *ibid. a num. 26. ad 34.*

Concordata Germaniæ, quia habent vim pacti, sunt ab omnibus observanda, *ibid. numer. 35. ad 37.*

Si quis obtinisset Beneficium Ecclesiæ contra Concordata Germaniæ; etiam si id recepisset bona fide, & ignorantia Concordatorum; Nihilominus cognito suo errore, teneretur Romanam adire pro nova provisione, atque referenda priori Collatione, utpote nulliter facta, *ibid. num. 38. & 39.*

Concordata utpote habentia vim pacti religiosissime sunt servanda, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Ut locum habeant Concordata factis est, ut concurrat alterutra qualitas in eis expressa, scilicet vel localitas, vel personalitas, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Summus Pontifex derogare potest Concordatis, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Quodnam derogasse dicatur, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Contrarius usus vim habere non potest adversus concordata, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Diversum esset, si concordata acceptata & observata non essent, *ibid. in nov. add. num. 7.*

BENEFICIA quoad primas Preces Imperatoris .

Per primas preces Imperatoris quid intelligatur, & quare vocentur primæ preces; Vide verb. *Beneficia art. 12. num. 1. & 2.*

Privilegium primarum precum Imperatoris est antiquissimum, ejusque summa refertur. *ibid. a num. 3. ad 7.*

Ex hujus privilegii, seu Indulti tenore colligitur. Primo posse Imperatorem primas preces porrigere in Ecclesiis infra fines Sacri Romani Imperii, prout nunc est, existentibus, non autem hæcenus ab eodem avulsis, *ibid. num. 8.*

Et quamvis Collator habitet extra fines Sacri Romani Imperii, si intra istud Beneficia saltem quatuor habeat ad sui collationem spectantia, tenetur ad recipiendas primas preces Imperatoris ratione ditorum Beneficiorum; fecus vero si e contra, *ibid. num. 9. & 10.*

Colligitur 2. posse Imperatorem concedere primas preces ad Beneficia vacantia etiam in Mensibus Ordinariis, & ita esse in praxi, *ibid. num. 11. & 12.*

Colligitur 3. posse Imperatorem preces primarias concedere ad quævis Beneficia Sedi Apostolicæ reservata, quibusdam tamen exceptis, & assignantur, *ibid. num. 13. ad 17.*

Colligitur 4. posse Imperatorem per primas preces nominare eandem personam ad plura Beneficia, cum hoc tamen quod quamprimum talis persona de aliquo ditorum Beneficiorum provisio fuerit, cesset nominatio ipsius quo ad alia Beneficia, *ibid. num. 18. & 19.*

Colligitur 5. Nominatum per preces Cæsareas ad Beneficium debere illud intra mensem a tempore vacationis per se, vel per Procuratorem acceptare, sicque ante lapsum mensem Collatori Ordinario vid. Episcopo, vel ejus Vicario insinuare Rescriptum precum Cæsarearum, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Colligitur 6. 7. Precistam post acceptum semel Beneficium non posse variare, neque si negligens fuit in acceptando primum Beneficium vacans, petere postea secundum vacans nulli adhuc debitum, *ibid. num. 23. & 24.*

Colligitur 8. 9. non posse Imperatorem per primas preces nominare ad Dignitates Pontificales, nec ad Dignitates majores post Pontificales in Cathedralibus, nec ad principales in Collegiatis, nec ad Beneficia Jurispatronatus Laicalis, bene vero Jurispatronatus Ecclesiastici, *ibid. n. 25. 26. & 27.*

Colligitur decimo non posse Imperatorem per primas preces gravare eundem Collatorem plusquam semel, & explicatur hoc quod est semel gravare, *ibid. num. 28. & 29.*

Colligitur 11. non posse Imperatorem primas preces porrigere, nisi illis collatoribus, qui habent saltem quatuor Beneficia suæ liberæ collationis, *ibidem num. 30. & 31.*

Colligitur 12. quod licet concessio primarum precum pertineat ad gratias expectativas, non tamen prohibetur a Concilio Trid. Sess. 24. cap. 19. de reformat. & hoc etiam dato, adhuc subsisteret, & valeret Indultum ipsarum, utpote a Papa, qui de jure potest supra jus, & Concilium dispensare, *ibid. num. 32. ad 35.*

Imo Papa in Indulto primarum precum expresse derogat etiam Concordatis Germaniæ, & gravissimi Auctores volunt ita vigere tale indultum, ut Imperator statim ac electus, possit eo uti ante confirmationem a Papa obtentam, *ibid. n. 36. & 37.*

Colligitur ultimo, quod ut Indultum hoc primarum precum Imperatoris suum omnino fortiat effectum, concedit Papa eidem Imperatori Executores, qui per se, vel per alios, etiam per Censuras ecclesiasticas possunt compellere Ordinarios Collatores ad Beneficia conferenda Precistis; & assignantur quales esse debeant, *ibid. num. 38. & 39.*

Preces primariæ Vacante imperio expeditæ nullæ declarantur; Vide *addit. Auct. ibid. ad art. xii. num. 9.*

De origine primarum precum; Vide *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 1.*

Quænam Beneficia comprehendantur in primariis precibus, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 2. & 3. & 4.*

An ii, qui primarias habent preces, pollere debeant qualitatibus a statuto vel consuetudine requisitis, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 5. & 6.*

Primariis precibus fruuntur tantum Germani & Indigenæ, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 7.*

Quidnam facere debeat Precista, ut effectus primarum precum consequatur, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 8.*

De tempore prefixo ad insinuandas primarias preces Collatori Ordinario, & unde incipiat, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 9. & seqq.*

Jus ex primariis precibus alicui quæsitum morte Imperatoris non expirat, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 12.*

Morte Precistæ jus precum executioni nondum datum, cessat. Idem est si Precista vel expresse vel tacite renunciet, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 15.*

Quid si impetratæ fuerint legitimo tempore primariæ preces aliæ ab Imperatore, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 16.*

Precista an jus primarum precum possit in alterum transferre, *ibid. in nov. add. ad art. xii. numer. 17.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Bithocen.; Burgi S. Donnini.*

BENEFICIA quoad varia quæ reperiuntur *in addit. Auct. ad xii. art.*

Beneficia Ecclesiastica sæcularia conferri nequeunt Canonicis Regularibus Lateranensibus, aut Sanctissimi Salvatoris, Vide verb. *Beneficia in add. Auct. ad art. xii. num. 1.*

Beneficia Curata, aut residentialia conferri nequeunt Præbyteris, aut Clericis Congregationis Missionis, *ibid. in addit. Auct. num. 2.*

Beneficia Ecclesiastica simplicia de Jurepatr. Laicorum erigi possunt in Commendas Militiæ SS. Mauritii & Lazari, *ibid. in add. Auct. num. 3.*

Irritantur Beneficiorum resignationes cum reservatione pensionis cum pacto eam cassandi, & irritantur extinctiones pensionum intra sex menses a capta possessione Beneficii obtentæ, *ibid. in addit. Auct. num. 4.*

Ad Beneficia & officia Urbis Doctoratum requirentia non suffragantur gradus in externa Universitate in posterum adepti, *ibid. in add. Auct. num. 5.*

Be-

Beneficiorum fructus honestæ Beneficiati sustentationi superflui, in pauperes, pioque usus erogandi sunt; in profanos infumne nequeunt sine gravi peccato, *ibid. in add. Auct. num. 7.*
Num Beneficia Possidentes sint illorum Domini, an Administratores, *ibid. in addit. Auct. num. 8., & Vide verb. Beneficiatus art. 1. num. 35. ad 36.*

BENEFICIATUS ad quid teneatur ?

Beneficiatus tenetur primo ad recitationem Divini Officii, etiam si suum Beneficium sit tenue, si scienter illud acceptavit, & quando incipiat obligatio, Vide verb. *Beneficiatus art. 1. num. 1. ad 4.*

Secundo tenetur Beneficiatus (si post sex menses ab obtento Beneficio Divinum Officium non dixerit sine legitimo impedimento) fructus Beneficii tanquam injuste perceptos in fabricam Beneficii, vel pauperum elemosynas erogare; etiam ante sententiam Judicis, *ibid. num. 5. & 6.*

Neque hanc restitutionem compensare potest Beneficiatus per elemosynas ante neglectam recitationem datas ex fructibus Beneficii, ob quod tenetur ad Horas; at ob neglectas Horas satis est post illud tempus, a quo Beneficiatus omisit, dare elemosynam, etiam si non cogitet de debito, neque intendat dare in exsolutionem suæ obligationis, *ibid. num. 7. & 8.*

Tertio tenetur Beneficiatus Curatus Professionem Fidei emittere coram Episcopo, vel, eo impedito, coram ejus Vicario Generali intra duos menses a die adeptæ possessionis Beneficii, & promoti ad Dignitates, & Canonatus in Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Vicario Generali, sed etiam coram Capitulo, *ibid. num. 9. & 10.*

Hanc Fidei Professionem per se ipsos, & non per Procuratorem tenentur emittere provisæ de Parochialibus, & de Canonatibus in Cathedralibus, *ibid. num. 11.*

Et eandem tenentur denuo emittere illi, qui in adeptione alterius Beneficii similis eam jam emisissent, *ibid. num. 12.*

Fidei Professionem intra duos menses non facientes tenentur restituere fructus perceptos post lapsos ipsos duos menses, nisi ipsa Sacra Congr. eos remiserit, seu condonaverit, *ibid. num. 13.*

Tales autem omittentes Fidei Professionem, licet non faciant fructus suos, distributiones tamen acquirunt, & faciunt suas; nec privantur aliis effectibus possessionis, *ibid. num. 14. & 15.*

Ceteri vero Beneficiati, licet non teneantur Professionem Fidei emittere vigore Concilii Tridentini, & Constitutionis Pii IV. Tamen tenentur ipsam emittere vigore Legum Diocesæsanarum, *ibid. num. 16.*

Professio Fidei emitti potest cor. Vicario Generali, Episcopo nedum impedito, verum etiam non impedito, de ipsius tamen licentia, *ibid. in nov. add. num. 1.*

An professio hæc Fidei fieri possit per Procuratorem speciale habentem mandatum, *ibid. in nov. add. num. 2.*

An requiratur Sententia declaratoria, ut qui Fidei Professionem non emittunt fructus amittant, *ibid. in nov. add. num. 3.*

An hi, qui intra duos menses professionem fidei non emisissent, fructus perceptos intra ipsos duos menses amittant, *ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*

Distributiones, & Anniversaria non amittuntur ab his, qui professionem Fidei non emittunt. Quando fecus, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Professio Fidei facta post lapsum terminum duorum Mensium non prodest ad recuperandos fructus præteritos, sed solum ad acquirendos futuros, *ibid. in nov. addit. num. 3.*

Neque juvat triennalis vel ulterior possessio, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Quarto tenetur Beneficiatus ad reparationem Fabricæ Ecclesiæ sui Beneficii, ad quam tenentur etiam Cardinales, & Episcopus potest ob id sequestrare fructus, *ibidem num. 17. ad 20.*

Quinto tenetur Beneficiatus infra annum recipere Ordines requisitos a suo beneficio, aliter justo impedimento cessante caret voce in Capitulo, donec illos suscipiat, & perdit dimidiam partem distributionum, *ibid. num. 21.*

Sexto tenetur Beneficiatus a jure communi ad residentiam personalem in loco Beneficii, etiam in Beneficiis simplicibus; ex generali tamen consuetudine Beneficia simplicia residen-

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

tiam personalem non requirunt, *ibid. a num. 22. ad 25.*

Septimo, 8. 9. 10. tenetur Beneficiatus in prima Synodo, quæ sit, recipere Decreta illius, & Concilii Tridentini, exercere hospitalitatem, habere exempla, scripturas, & instrumenta de bonis ac redditibus Beneficii duplicata, ita quod unum sit apud eum, & aliud in Archivio Cathedralis, uti supellebili modesta & frugali mensa, *ibid. n. 26. ad 29.*

Undecimo, 12., & 13. tenetur jurare in manu Episcopi, quod Simoniam non commisit in adeptione Beneficii, & quod a Patrono habuit sine dono, pacto, promisso &c. tenetur restaurare Ecclesiam, domos, possessiones, & fundos dotales Beneficii, & contribuere pro procuratore Episcopi Visitantis, *ibid. num. 30. ad 32.*

Quartodecimo, 15. & 16. tenetur accedere ad Processiones, ad quas Beneficiatus non accedendo potest cogi sub mortali solvere Pensionem impositam Beneficio, & redditus Beneficii suæ honestæ sustentationi superfluos erogare in causas pias, ita ut expendentes in causas profanas gravissime peccent, non obstantes quod dicant se adherere sententiæ docentium Beneficiatos bonorum superfluum Dominos esse, *ibid. a num. 33. ad 37.*

An autem Beneficiati redditus superfluos suorum Beneficiorum in pauperes, & causas pias non erogantes, sed in causas profanas expendentes, ultra peccatum mortale, quod committunt, teneantur insuper ad restitutionem, controversia maxima est inter Doctores: affirmativam tamen dicimus amplectendam, *ibid. num. 38. ad 62.*

BENEFICIATUS quid de fructibus Beneficii facere possit ?

Beneficiatus potest primo vivere de fructibus sui Beneficii, licet habeat pingue patrimonium, & patrimonium cum fructibus ejus potest servare, quibus voluerit; Etsi ex bonis patrimonialibus vixit, potest uti compensatione ex redditibus Beneficii. Vide verb. *Beneficiatus art. 2. num. 1. ad 9.*

Secundo Beneficiatus potest licite distribuere superfluos redditus sui Beneficii in eos, qui quamvis habeant necessaria ad victum, non tamen habent sufficientia ad decentiam status, & pro conditione, & qualitate personæ, *ibid. num. 10. ad 12.*

Tertio Beneficiatus potest ex proventibus Beneficii alere liberos, non tantum legitimos, sed etiam illegitimos, & spurios, & potest etiam dare dotem filiæ etiam spurie sorori, vel alteri consanguineæ, *ibid. num. 13.*

Quarto, & quinto Beneficiatus, etiam si bona patrimonialia habeat, potest ex bonis Ecclesiasticis filium suum alere, vel etiam fratrem suum, aut alium consanguineum, etiam si Pater ipsius posset illi sumptus ad studendum ministrare; & Nepotem, vel Consanguineum indigentem ad Doctoratum promovere, *ibid. num. 14. & 15.*

Sexto Beneficiatus potest ex redditibus Beneficii donare consanguineis, non solum quod necesse habent pro tempore præfenti ad sublevandas suas præsentis necessitates, sed quod in futurum deserviat, fundando redditus perpetuos, quibus ipsi & eorum posterii decenter vivere possint; Dummodo moderatum sit, & non ob familiæ memoriam principaliter fiat, sed ex pietate ad posterorum indigentiam sublevandam, *ibid. num. 16. & 17.*

Septimo Beneficiatus, qui ex humili familia ad Episcopatum pinguem, vel ad Cardinalatum assumitur, potest ejus fratres, & propinquos, & a fortiori parentes ex fructibus sui Beneficii moderate elevare ad altiorem statum, *ibid. num. 18. ad 20.*

Cavere tamen debent tales Beneficiati non esse attendendum affectum carnis, & sanguinis, sed Christianam prudentiam & modestiam, atque ad hoc præclara adferunt exempla, & reprehenduntur aliter facientes, *ibid. num. 21. ad 28.*

Octavo Beneficiatus potest ex redditibus superfluis aliquando reservare aliquam mediocrem quantitatem ad proprias necessitates probabiliter eventuras, *ibid. num. 29.*

Nono potest de redditibus Ecclesiasticis remunerare accepta servitia, quinimo facere etiam quasdam donationes non remuneratorias cum moderatione debita, *ibidem num. 30. & 31.*

Decimo potest de redditibus Ecclesiasticis exercere etiam honestam hospitalitatem non solum illam, quæ sit erga Pauperes peregrinos, sed etiam hospitalitatem urbanam juxta

G

sta.

vationem, & gratiam expectivam a Papa factam, vel faciendam super dignitates ceteras, & quæcumque Beneficia Secularia, & Regularia, quæ vacabunt de mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris, & ea vacantia in alternativa talium mensium, possunt libere disponi per illos, ad quos eorum provisio, presentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat, quædam tamen excipiuntur Beneficia, *ibid. num. 13. & 14.*

Tertio Concordata Germaniæ tollunt reservationem Beneficiorum vacantium etiam in mensibus Pontificiis, quoties de ipsis non providetur per Papam intra tres menses a die notæ vacationis in loco Beneficii, quibus integre elapsis, poterit Ordinarius Collator de illis libere disponere, *ibid. num. 15. & 16.*

In hac alternativa mensium Concordatorum Germaniæ non comprehenduntur omnia Beneficia, sed sunt aliqua etiam in titulum concessa, quæ semper, & in quocumque mense vacaverint, per Collatores Ordinarios conferri possunt, & assignantur, *ibid. num. 17. ad 23.*

Beneficia vacantia in mensibus Papalibus, Sede Papali vacante, non possunt conferri ab Ordinariis Germaniæ, contrarium tamen defenditur ab aliquibus, *ibid. num. 24. & 25.*

Quamvis Papa possit ob justam, & gravem causam derogare Concordatis; Tamen non solet derogare, nisi in casibus valde necessariis ob causas graves, & extraordinarias concernentes commune bonum Ecclesiæ, *ibid. a num. 26. ad 34.*

Concordata Germaniæ, quia habent vim pacti, sunt ab omnibus observanda, *ibid. numer. 35. ad 37.*

Si quis obtinisset Beneficium Ecclesiæ contra Concordata Germaniæ; etiam si id recepisset bona fide, & ignorantia Concordatorum; Nihilominus cognito suo errore, teneretur Romam adire pro nova provisione, atque referenda priori Collatione, utpote nulliter facta, *ibid. num. 38. & 39.*

Concordata utpote habentia vim pacti religiosissime sunt servanda, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Ut locum habeant Concordata satis est, ut concurrat alterutra qualitas in eis expressa, scilicet vel localitas, vel personalitas, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Summus Pontifex derogare potest Concordatis, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Quodnam derogasse dicatur, *ibid. in nov. add. num. 4.* Contrarius usus vim habere non potest adversus concordata, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Diversum esset, si concordata acceptata & observata non essent, *ibid. in nov. add. num. 7.*

BENEFICIA quoad primas Preces Imperatoris.

Per primas preces Imperatoris quid intelligatur, & quare vocentur primæ preces; Vide verb. *Beneficia art. 12. num. 1. & 2.*

Privilegium primarum precum Imperatoris est antiquissimum, ejusque summa refertur. *ibid. a num. 3. ad 7.*

Ex hujus privilegii, seu Indulti tenore colligitur. Primo posse Imperatorem primas preces porrigere in Ecclesiis infra fines Sacri Romani Imperii, prout nunc est, existentibus, non autem hætenus ab eodem avulsis, *ibid. num. 8.*

Et quamvis Collator habitet extra fines Sacri Romani Imperii, si intra istud Beneficia saltem quatuor habeat ad sui collationem spectantia, tenetur ad recipiendas primas preces Imperatoris ratione dictorum Beneficiorum; focus vero si e contra, *ibid. num. 9. & 10.*

Colligitur 2. posse Imperatorem concedere primas preces ad Beneficia vacantia etiam in Mensibus Ordinariis, & ita esse in praxi, *ibid. num. 11. & 12.*

Colligitur 3. posse Imperatorem preces primarias concedere ad quævis Beneficia Sedi Apostolicæ reservata, quibusdam tamen exceptis, & assignantur, *ibid. num. 13. ad 17.*

Colligitur 4. posse Imperatorem per primas preces nominare eandem personam ad plura Beneficia, cum hoc tamen quod quamprimum talis persona de aliquo dictorum Beneficiorum provisiva fuerit, cesset nominatio ipsius quo ad alia Beneficia, *ibid. num. 18. & 19.*

Colligitur 5. Nominatum per preces Cæsareas ad Beneficium debere illud intra mensem a tempore vacationis per se, vel per Procuratorem acceptare, sicque ante lapsum mensem Collatori Ordinario vid. Episcopo, vel ejus Vicario insinuare Rescriptum precum Cæsarearum, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Colligitur 6. 7. Precistam post acceptum semel Beneficium non posse variare, neque si negligens fuit in acceptando primum Beneficium vacans, petere postea secundum vacans nulli adhuc debitum, *ibid. num. 23. & 24.*

Colligitur 8. 9. non posse Imperatorem per primas preces nominare ad Dignitates Pontificales, nec ad Dignitates majores post Pontificales in Cathedralibus, nec ad principales in Collegiatis, nec ad Beneficia Jurispatronatus Laicalis, bene vero Jurispatronatus Ecclesiastici, *ibid. n. 25. 26. & 27.*

Colligitur decimo non posse Imperatorem per primas preces gravare eundem Collatorem plusquam semel, & explicatur hoc quod est semel gravare, *ibid. num. 28. & 29.*

Colligitur 11. non posse Imperatorem primas preces porrigere, nisi illis collatoribus, qui habent saltem quatuor Beneficia suæ liberæ collationis, *ibidem num. 30. & 31.*

Colligitur 12. quod licet concessio primarum precum pertineat ad gratias expectativas, non tamen prohibetur a Concilio Trid. Sess. 24. cap. 19. de reformat. & hoc etiam dato, adhuc subsisteret, & valeret Indultum ipsarum, utpote a Papa, qui de jure potest supra jus, & Concilium dispensare, *ibid. num. 32. ad 35.*

Imo Papa in Indulto primarum precum expresse derogat etiam Concordatis Germaniæ, & gravissimi Auctores volunt ita vigere tale indultum, ut Imperator statim ac est electus, possit eo uti ante confirmationem a Papa obtentam, *ibid. n. 36. & 37.*

Colligitur ultimo, quod ut Indultum hoc primarum precum Imperatoris suum omnino fortiatum effectum, concedit Papa eidem Imperatori Executores, qui per se, vel per alios, etiam per Censuras ecclesiasticas possunt compellere Ordinarios Collatores ad Beneficia conferenda Precistis; & assignatur quales esse debeant, *ibid. num. 38. & 39.*

Præces primariæ Vacante imperio expeditæ nullæ declinantur; Vide *addit. Auct. ibid. ad art. xii. num. 9.*

De origine primarum precum; Vide *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 1.*

Quænam Beneficia comprehendantur in primariis precibus, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 2. & 3. & 4.*

An ii, qui primarias habent preces, pollere debeant qualitatibus a statuto vel consuetudine requisitis, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 5. & 6.*

Primariis precibus fruuntur tantum Germani & Indigenæ, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 7.*

Quidnam facere debeat Precista, ut effectus primarum precum consequatur, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 8.*

De tempore prefixo ad insinuandas primarias preces Collatori Ordinario, & unde incipiat, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 9. & seqq.*

Jus ex primariis precibus alicui quæsitum morte Imperatoris non expirat, *ibid. in nov. add. ad art. xii. num. 12.*

Morte Precistæ jus precum executioni nondum datum, cessat. Idem est si Precista vel expresse vel tacite renunciaverit, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 15.*

Quid si impetratæ fuerint legitimo tempore primariæ preces alix ab Imperatore, *ibid. in nov. addit. ad art. xii. num. 16.*

Precista an jus primarum precum possit in alterum transferre, *ibid. in nov. add. ad art. xii. numer. 17.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Bitecten;* Burgi S. Donnini.

BENEFICIA quoad varia quæ reperiuntur in *addit. Auct. ad xii. art.*

Beneficia Ecclesiastica secularia conferri nequeunt Canonice Regularibus Lateranensibus, aut Sanctissimi Salvatoris, Vide verb. *Beneficia in add. Auct. ad art. xii. num. 1.*

Beneficia Curata, aut residentialia conferri nequeunt Præbyteris, aut Clericis Congregationis Missionis, *ibid. in addit. Auct. num. 2.*

Beneficia Ecclesiastica simplicia de Jurepatr. Laicorum erigi possunt in Commendas Militiæ SS. Mauritii & Lazari, *ibid. in add. Auct. num. 3.*

Irritantur Beneficiorum resignationes cum reservatione pensionis cum pacto eam cassandi, & irritantur extinctiones pensionum intra sex menses a capta possessione Beneficii obtentæ, *ibid. in addit. Auct. num. 4.*

Ad Beneficia & officia Urbis Doctoratum requiritur non suffragantur gradus in externa Universitate in posterum adepti, *ibid. in add. Auct. num. 5.*

Be-

Beneficiorum fructus honestæ Beneficiati sustentationi superflui, in pauperes, piosque usus erogandi sunt; in profanos insumunt nequeunt sine gravi peccato, *ibid. in add. Auct. num. 7.* Num Beneficia Possidentes fiat illorum Domini, an Administratores, *ibid. in addit. Auct. num. 8.*, & Vide verb. *Beneficiatus art. 1. num. 35. ad 36.*

BENEFICIATUS ad quid teneatur?

Beneficiatus tenetur primo ad recitationem Divini Officii, etiam si suum Beneficium sit tenue, si scienter illud acceptavit, & quando incipiat obligatio, Vide verb. *Beneficiatus art. 1. num. 1. ad 4.*

Secundo tenetur Beneficiatus (si post sex menses ab obtento Beneficio Divinum Officium non dixerit sine legitimo impedimento) fructus Beneficii tanquam injuste perceptos in fabricam Beneficii, vel pauperum elemosynas erogare; etiam ante sententiam Judicis, *ibid. num. 5. & 6.*

Neque hanc restitutionem compensare potest Beneficiatus per elemosynas ante neglectam recitationem datas ex fructibus Beneficii, ob quod tenetur ad Horas; at ob neglectas Horas satis est post illud tempus, a quo Beneficiatus omisit, dare elemosynam, etiam si non cogitet de debito, neque intendat dare in exsolutionem suæ obligationis, *ibid. num. 7. & 8.*

Tertio tenetur Beneficiatus Curatus Professionem Fidei emittere coram Episcopo, vel, eo impedito, coram ejus Vicario Generali intra duos menses a die adeptæ possessionis Beneficii, & promoti ad Dignitates, & Canonicatus in Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Vicario Generali, sed etiam coram Capitulo, *ibid. num. 9. & 10.*

Hanc Fidei Professionem per se ipsos, & non per Procuratorem tenentur emittere provis de Parochialibus, & de Canonicatibus in Cathedralibus, *ibid. num. 11.*

Et eandem tenentur denuo emittere illi, qui in adeptione alterius Beneficii similis eam jam emisissent, *ibid. num. 12.*

Fidei Professionem intra duos menses non facientes tenentur restituere fructus perceptos post lapsos ipsos duos menses, nisi ipsa Sacra Congr. eos remiserit, seu condonaverit, *ibid. num. 13.*

Tales autem omittentes Fidei Professionem, licet non faciant fructus suos, distributiones tamen acquirunt, & faciunt suas; nec privantur aliis effectibus possessionis, *ibid. num. 14. & 15.*

Ceteri vero Beneficiati, licet non teneantur Professionem Fidei emittere vigore Concilii Tridentini, & Constitutionis Pii IV. Tamen tenentur ipsam emittere vigore Legum Diocesæ, *ibid. num. 16.*

Professio Fidei emitti potest cor. Vicario Generali, Episcopo nedum impedito, verum etiam non impedito, de ipsius tamen licentia, *ibid. in nov. add. num. 1.*

An professio hæc Fidei fieri possit per Procuratorem speciale habentem mandatum, *ibid. in nov. add. num. 2.*

An requiratur Sententia declaratoria, ut qui Fidei Professionem non emittunt fructus amittant, *ibid. in nov. add. num. 3.*

An hi, qui intra duos menses professionem fidei non emisissent, fructus perceptos intra ipsos duos menses amittant, *ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*

Distributiones, & Anniversaria non amittuntur ab his, qui professionem Fidei non emittunt. Quando focus, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Professio Fidei facta post lapsum terminum duorum Mensium non prodest ad recuperandos fructus præteritos, sed solum ad acquirendos futuros, *ibid. in nov. addit. num. 8.*

Neque juvat triennialis vel ulterior possessio, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Quarto tenetur Beneficiatus ad reparationem Fabricæ Ecclesiæ sui Beneficii, ad quam tenentur etiam Cardinales, & Episcopus potest ob id sequestrare fructus, *ibidem num. 17. ad 20.*

Quinto tenetur Beneficiatus infra annum recipere Ordines requisitos a suo beneficio, aliter justo impedimento cessante caret voce in Capitulo, donec illos suscipiat, & perdit dimidiam partem distributionum, *ibid. num. 21.*

Sexto tenetur Beneficiatus a jure communi ad residentiam personalem in loco Beneficii, etiam in Beneficiis simplicibus; ex generali tamen consuetudine Beneficia simplicia residen-

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

tiam personalem non requirunt, *ibid. a num. 22. ad 25.*

Septimo, 8. 9. 10. tenetur Beneficiatus in prima Synodo, quæ fit, recipere Decreta illius, & Concilii Tridentini, exercere hospitalitatem, habere exempla, scripturas, & instrumenta de bonis ac redditibus Beneficii duplicata, ita quod unum sit apud eum, & aliud in Archivio Cathedralis, uti supradicti modesta & frugali mensa, *ibid. n. 26. ad 29.*

Undecimo, 12., & 13. tenetur jurare in manu Episcopi, quod Simoniam non commisit in adeptione Beneficii, & quod a Patrono habuit sine dono, pacto, promisso &c. tenetur restaurare Ecclesiam, domos, possessiones, & fundos dotales Beneficii, & contribuere pro procuracione Episcopi Visitantis, *ibid. num. 30. ad 32.*

Quartodecimo, 15, & 16. tenetur accedere ad Processiones, ad quas Beneficiatus non accedendo potest cogi sub mortali solvere Pensionem impositam Beneficio, & redditus Beneficii suæ honestæ sustentationi superfluos erogare in causas pias, ita ut expendentes in causas profanas gravissime peccent, non obstante quod dicant se adhærere sententiæ docentium Beneficiatos bonorum superfluum Dominos esse, *ibid. a num. 33. ad 37.*

An autem Beneficiati redditus superfluos suorum Beneficiorum in pauperes, & causas pias non erogantes, sed in causas profanas expendentes, ultra peccatum mortale, quod committunt, teneantur insuper ad restitutionem, controversia maxima est inter Doctores: affirmativam tamen dicimus amplectendam, *ibid. num. 38. ad 62.*

BENEFICIATUS quid de fructibus Beneficii facere possit?

Beneficiatus potest primo vivere de fructibus sui Beneficii, licet habeat pingue patrimonium, & patrimonium cum fructibus ejus potest servare, quibus voluerit; Et si ex bonis patrimonialibus vixit, potest uti compensatione ex redditibus Beneficii. Vide verb. *Beneficiatus art. 2. num. 1. ad 9.*

Secundo Beneficiatus potest licite distribuere superfluos redditus sui Beneficii in eos, qui quamvis habeant necessaria ad victum, non tamen habent sufficientia ad decentiam status, & pro conditione, & qualitate personæ, *ibid. num. 10. ad 12.*

Tertio Beneficiatus potest ex proventibus Beneficii alere liberos, non tantum legitimos, sed etiam illegitimos, & spurios, & potest etiam dare dotem filiæ etiam spurie forori, vel alteri consanguinæ, *ibid. num. 13.*

Quarto, & quinto Beneficiatus, etiam si bona patrimonialia habeat, potest ex bonis Ecclesiasticis filium suum alere, vel etiam fratrem suum, aut alium consanguineum, etiam si Pater ipsius posset illi sumptus ad studendum subministrare; & Nepotem, vel Consanguineum indigentem ad Doctoratum promovere, *ibid. num. 14. & 15.*

Sexto Beneficiatus potest ex redditibus Beneficii donare consanguineis, non solum quod necesse habent pro tempore præsentis ad sublevandas suas presentes necessitates, sed quod in futurum deserviat, fundando redditus perpetuos, quibus ipsi & eorum posteris decenter vivere possint; Dummodo moderatum sit, & non ob familiæ memoriam principaliter fiat, sed ex pietate ad posterorum indigentiam sublevandam, *ibid. num. 16. & 17.*

Septimo Beneficiatus, qui ex humili familia ad Episcopatum pinguem, vel ad Cardinalatum assumitur, potest ejus fratres, & propinquos, & a fortiori parentes ex fructibus sui Beneficii moderate elevare ad altiorum statum, *ibid. num. 18. ad 20.*

Cavere tamen debent tales Beneficiati non esse attendendum affectum carnis, & sanguinis, sed Christianam prudentiam & modestiam, atque ad hoc præclara adferunt exempla, & reprehenduntur aliter facientes, *ibid. num. 21. ad 28.*

Octavo Beneficiatus potest ex redditibus superfluis aliquando reservare aliquam mediocrem quantitatem ad proprias necessitates probabiliter eventuras, *ibid. num. 29.*

Nono potest de redditibus Ecclesiasticis remunerare accepta servitia, quinimo facere etiam quasdam donationes non remuneratorias cum moderatione debita, *ibidem num. 30. & 31.*

Decimo potest de redditibus Ecclesiasticis exercere etiam honestam hospitalitatem non solum illam, quæ fit erga Pauperes peregrinos, sed etiam hospitalitatem urbanam juxta

sta.

G

statum, & qualitatem Beneficii; imo aliquoties moderna convivia amicis parare, ipsos ad honestam recreationem invitare, cum debita tamen moderatione, aliter peccaret mortaliter. *ibid. num. 32. ad 34.*

Undecimo potest ex redditibus Ecclesiasticis solvere debita contracta pro sui sustentatione, vel ob causam piam, licet habeat ex bonis propriis; dummodo tamen debita sint contracta post habitum Beneficium, profana vero ex bonis propriis sunt solvenda, & ex Ecclesiasticis solum in illorum defectu, *ibid. num. 35. ad 38.*

Duodecimo, & 13. Beneficiatus potest distributiones pro sua voluntate disponere, & expendere, & pro suo arbitrio facere, ac etiam testari de his, quæ sibi obveniunt ratione stipendii personalis, *ibid. numer. 39. & 40.*

Reprehenditur Auctor, quod limitationibus aliquot in Artic. 2. propositis multum extenuaverit obligationem Beneficiatorum erogandi superflua in pauperes, & Ecclesias, *ibid. in Not. **

BENEFICIATUS quid de fructibus Beneficii facere non possit.

Primo Beneficiatus non potest de fructibus Beneficii, nec ad causam piam, ullum de jure facere testamentum; ad eam tamen id consuetudine introduci potest, Vide verb. *Beneficiatus art. 3. num. 1. & 2.*

Vide alia in nov. add. num. 1.

Secundo Beneficiatus non potest neque vi consuetudinis testari de bonis Ecclesiasticis in notabili quantitate ad causas profanas; idque tamen possunt Beneficiati Incolæ, & Cives Urbis Romæ, qui in ea, vel ejus districtu decesserint, tam inter vivos, quam mortis causa, *ibid. num. 3. ad 9.*

Tertio Beneficiatus non potest sine peccato ex bonis Ecclesiasticis consanguineos, familiaresque ditare, vel ad majorem statum exaltare, ut plusquam ad conditionem, & decentiam status necessarium habent, eis conferre, *ibid. a num. 10. ad 13.*

Quarto Beneficiatus non potest sine peccato redditus superfluos sui Beneficii expendere in excessivis, & voluptuosis conviviis, in Ludis, Theatris, & amplis, ac sumptuosis Palatiis, *ibid. num. 14.*

Num sub prohibita Clericis fæctione testamenti de fructibus Beneficiorum veniant distributiones quotidianæ, & ea, quæ ipsi acquirunt ratione alicujus Ministerii Ecclesiastici, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

BENEPLACITUM Apostolicum. Vide verb. *Alienatio per tot. & signanter art. 4.*

BESTIALITAS. Vide verb. *Luxuria a num. 64. ad 69.*

BIBLIA SACRA. Vide verb. *Scriptura sacra per tot.*

BIBLIOPOLÆ, BIBLIOPEGÆ. Vide verb. *Libri & verb. Libri prohibiti.*

BIGAMIA, BIGAMUS

Quid, quotuplex sit, & quando incurratur Bigamia, & sit quis Bigamus, vel non?

Bigamia quid sit, & qualiter differat a Polygamia olim divinitus quibusdam permessa, nunc a Christo sublata. Vide verb. *Bigamia, Bigamus, art. 1. num. 1. 2. 3.*

Bigamia est triplex, nimirum vera, interpretativa, & similitudinaria, & unaquæque describitur, *ibid. num. 4. ad 8.*

Bigamia vera incurritur, seu contrahitur, quando quis vere duas uxores successive legitime duxit, easque carnali copula cognovit, quamvis utramque, vel alteram habuerit ante susceptum Baptismum; secus si cum altera sive priore, sive posteriore Matrimonio non consummavit, *ibid. num. 9. ad 13.*

Unde inferitur, quod multiplicitas Matrimonii rati, & non consummati non inducit Bigamiam, sicut nec multiplicitas sponsaliorum etiam si subsecuta sit copula, *ibidem, num. 14. & 15.*

Bigamia vera non incurritur ab eo, qui cum meretrice sæpius fornicatus est, vel plures Concubinas habuit, sive ante Matrimonium contractum cum una Virgine, sive eo stante, sive post illud; neque tales conjunctiones impediunt quominus tale Matrimonium adhuc habeat perfectam significationem

Sacramenti, *ibid. num. 16. & 17.*

Fundamentum irregularitatis ex bigamia vera in & quoniam ponatur: Et reprehenditur Auctor. *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Bigamia interpretativa quatuor præcipue modis a Doctoribus censetur incurri.

Et primus modus est, quando quis ducit Viduam, vel ab alio per fornicationem etiam si per vim corruptam, seu qualitercumque carnaliter cognitam, & cum ea Matrimonium consummans fit una caro cum illa; etiam si id penitus ignoraverit. *ibid. num. 18. & 20.*

Hanc tamen Bigamiam interpretativam non incurrit ducens Virginem, & existimans illam esse corruptam, nec qui ducit viduam, sed a priore Marito incognitam, nec qui ducit mulierem, non ab alio, sed a se ipso solo corruptam, *ibid. num. 21. ad 25.*

Secundus modus Bigamiae interpretativæ est, quando quis ducit virginem, & postquam adulterata est, illam adhuc carnaliter cognoscit, etiam si id ignoraverit, & ipsa uxor non volens, sed per vim cognita sit ab adultero, *ibid. num. 26. & 27.*

Quinimo eam incurrit, etiam si compellatur ab Ecclesia denuo conjugari, & copulari Uxori, quæ ipso pro mortuo habito, præcedente judicio Ecclesiæ, alteri nuperat, & Matrimonium consummaverat, *ibid. num. 28. ad 30.*

Tertius modus Bigamiae interpretativæ est, quando quis init duo Matrimonia, unum validum, & alterum invalidum, & utrumque consummat. Et hoc currit respectu cujuscumque Clerici etiam in solis Minoribus, & Laici, *ibid. num. 31. & 32.*

Hanc Bigamiae interpretativæ Irregularitatem incurrit etiam qui bona fide contraxit unum Matrimonium, illudque consummavit, & postea, cognita nullitate ejusdem, ad aliud transivit, illudque consummavit, nec non, qui dissoluto priori Matrimonio legitimo, ignorans impedimentum, aliud contraxit, *ibid. num. 33. & 34.*

Quartus modus Bigamiae interpretativæ est, quando quis etiam si sit Clericus in Minoribus, vel Laicus, init duo Matrimonia, sed utraque invalida, & utraque consummat, *ibid. num. 35. ad 37.*

Hanc Bigamiae interpretativæ Irregularitatem incurrit omnis, qui unum Matrimonium invalidum propter aliquod impedimentum dirimens contraxit, & consummavit cum vidua, vel corrupta, *ibid. num. 38. ad 40.*

Bigamia similitudinaria incurritur, quando quis in Sacris constitutus, vel in aliqua Religione Professus Matrimonium contrahit cum aliqua, eamque carnaliter cognoscit, *ibid. num. 41. ad 44.*

Antiquitus incognita fuit bigamia interpretativa. Unde ortum ead. habuerit vid. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Bigamia tam propria, quam similitudinaria prohibetur Diaconis Ecclesiæ Orientalis *ibid. art. 3. in add. Auctor. num. 32.*

BIGAMIA quod ad ejus effectus, & pœnas.

Bigamiae effectus in primis est irregularitatem inducere, ac proinde Bigami prohibentur Tonfuram, & Ordines suscipere, & in susceptis ministrare, estque talis irregularitas ex antiquissima traditione Apostolica, & ex defectu Sacramenti. Vide verb. *Bigamia art. 2. num. 1. ad 5.*

Insuper Bigamiae effectus est privare Bigamos omni privilegio Clericali, ac eos subicere Jurisdictioni Fori sæcularis, ut meros Laicos, nec deferre possunt habitum clericalem, & tonfuram, sicutque incapaces Ecclesiastici Beneficii, imo & pensionum, nisi accedat dispensatio Apostolica; & hac stante censentur etiam dispensati ad retinendum privilegium, seu exercitium characteris Clericatus ad dictum effectum, *ibid. num. 5. ad 11.*

Licet Bigamus ratione Bigamiae ordinari non debeat, tamen si fecus fieret, Characterem reciperet; & quamvis amittat exercitium, & privilegium Clericale, tamen ratione Characteris non destituitur Clericatu tamquam signo indelebili, *ibid. num. 12. & 13.*

Pœna privationis omnis privilegii Clericalis una cum prohibitione deferendi Tonfuram, & habitum Clericalem imposita Bigamis habet locum solum in Clericis constitutis in solis Ordinibus Minoribus, *ibid. num. 14. ad 17.*

Similiter non privantur privilegio Clericali Bigami professi in aliqua Religione approbata, sed adhuc gaudent privilegiis

legiis Clericorum, & qui tales percuteret, esset excommunicatus, *ibid. num. 18. & 19.*

Non solum in Sacris Canonibus incurrit pœnam Bigami ordinati, ut nequeant in susceptis Ordinibus ministrare, & ad altiores ascendere, & sic evadant irregulares; sed etiam specialem pœnam incurrit Episcopi tales Bigamos Ordinantes, & promoventes, videlicet suspensionem annalem ipso jure a collatione ejusdem Ordinis, quem contulit Bigamo, nec non a celebratione Missæ, *ibid. num. 20. ad 24.*

Sententia tamen tenens Episcopis ordinantibus Bigamos nullam pœnam impositam esse ipso jure, seu lata sententiæ, sed solum pœnam sententiæ ferendæ est suffulta solidis fundamentis, & gravissimis Doctoribus, *ibid. num. 25. & 26.*

Ultra quam quod Sacra Cong. Conc. censuit Episcopum ordinantem Bigamos non incurere aliquam certam pœnam ipso jure, seu lata sententiæ, & contrarium est jam redactum ad terminos Juris communis, *ibid. num. 27. & 28.*

Principio Bigami a solis Sacris Ordinibus erant exclusi. Deinde Concilium Lugdunense sub Greg. X. eos extra Regulam posuit quoad cæteros Ordines, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Bigamus idest irregularis recte censetur ille etiam, qui unam uxorem ante Baptismum, & aliam post Baptismum habuit, *ibid. art. 3. in add. Auctor. num. 33.*

Bigamus abstinere debet ab administrando sacramento Baptismi etiam in casu necessitatis, alius adit ab hac nota immunis, *ibid. art. 3. in add. Auctor. num. 34.*

BIGAMIA quoad ejus dispensationem.

Papa dispensare potest in omni Bigamia, & quoad omnes Ordines, & Dignitates. Vide verb. *Bigamia art. 3. a num. 1. ad 3. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Episcopus dispensare nequit in Bigamia vera; & interpretativa notoria non solum quoad Ordines sacros, seu Majores, sed nequidem quoad Ordines Minores, aut primam Tonfuram, vel Beneficium simplex, *ibid. num. 4. ad 17.*

Licet autem Episcopus nequeat dispensare in Bigamia notoria, potest tamen in Bigamia interpretativa occulta, & contracta inde Irregularitate, quoties ea provenit ex delicto occulto, *ibid. num. 18. & 19.*

In Bigamia similitudinaria, quæ pure sit talis, nec Bigamiam interpretativam admixtam habeat, Episcopus dispensare potest etiam ad altiores Sacros Ordines suscipiendos, vel ministrandum in susceptis; Dummodo Clericus in Sacris, vel Professus in Religione, qui de facto cum una Virgine contraxit, & consummare præsumpsit, pœnitentia correptus laudabilem vitam duxerit, *ibidem num. 22.*

Prælati Regulares quicumque sint, spectato jure communi, & seclusis specialibus privilegiis dispensare non possunt cum suis subditis Regularibus nequidem quoad Ordines Minores, *ibid. num. 23.*

Quantum autem ad specialia Regularium privilegia plures Doctores tenent, Religiosos dispensari posse in Bigamia præfata, nedum a Superioribus, sed etiam a quocumque Confessario Ordinis, *ibid. num. 24. ad 26.*

Per solidam vero rationem contrarium sustinent plurimi alii; unde concludendum est, quod cum hoc pertineat ad questionem facti, sunt attendenda, & caute consideranda Indulta a S. Sede supra id Regularibus concessa, *ibid. num. 17. ad 30.*

In Bigamia similitudinaria possunt Prælati Regulares cum Novitiis, ac Professis sibi subditis dispensare in illis casibus, in quibus possunt Episcopi, *ibid. num. 31.*

BIRRETUM.

Birretum est tegumentum capitis Clericorum proprium, Vide verb. *Birretum in nov. add. num. 1.*

Communicatum Birretum fuit Magistris Artium, & Doctoribus, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Birreti, seu Birretini, aut Pileoli usus in Missa, etiam extra Canonem, concedi non potest ab Episcopo, sed solum a Papa; nullus etiam Episcopus eo uti potest sine Sedis Apostolicæ licentia, *ibid. num. 1. & 2.*

Birretum debet Episcopus cum Cappa sedens ad sedem suam de per se sibi extrahere, & reponere; nec potest Decretum facere, quod sui Clerici teneantur semper deferre Birretum, Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

ibid. num. 3. & 4.

Canonici in Processione intra Ecclesiam debent incedere capite detecto, & extra eam cum Birreto in capite, atque Clerici in Choro uti debent Birreto, & non pileo, *ibid. num. 5. & 6.*

Birretum rubeum omnibus Cardinalibus, exceptis Regularibus, concessum erat, dein extensum ad Cardinales ex Ordinibus Regularibus, habitu tamen Religionis, in qua fuerant professi, in cæteris nihil immutato, *ibid. num. 7. ad 9.*

BLASPHEMIA

Quid, quotuplex, & quænam culpa sit.

Blasphemia est contumeliosa locutio in Deum, seu contumeliosa de Deo affirmatio, vel negatio, vel immediata, quæ Deum in seipso attingit, vel mediata, quæ profertur in Sanctos. Vide verb. *Blasphemia art. 1. num. 1. & 2.*

Blasphemia quadrupliciter potissimum committi potest. Primo dum de Deo negatur, quod ei convenit, vel aliquid de ipso affirmatur, quod ei non convenit; 2. dum quis Deum detestatur; 3. dum quis contumeliosas locutiones profert in B. Mariam Virginem, vel Sanctos, aut Sacramenta, vel res Deo sacras; 4. dum quis absque affirmatione, vel negatione, aut detestatione, vel imprecatione per despectum, aut indignationem injuriose, aut probrose, nominat Dei attributa, Sacramenta, Christi sanguinem &c. *ibid. num. 3. ad 6.*

Blasphemia præcipue dividitur in hæreticalem, & simplicem, ac utraque assignatur, *ibid. num. 7. ad 9.*

Ad simplicem seu non Hæreticalem Blasphemiam reducuntur primo omnia verba injuriose usurpantia Christi membra, vulnera, sacramenta; 2. verba contumeliosa prolata in Sanctos formaliter quatenus Sancti sunt, sive cum habitu, sine saltem virtuali ad Deum; 3. signa, & facta contumeliosa contra Deum, contra Imagines Christi Crucifixi, Virginis Mariæ, aliorumque Sanctorum, licet verba non sint, *ibid. num. 10. ad 12.*

Blasphemia quælibet deliberate commissa est peccatum mortale, etiam si sit joco prolata; dummodo deliberate, & advertenter ad inhonorationem Dei, *ibid. num. 13. & 14.*

Item est peccatum mortale, licet prolata ex habitu, aut ex indignatione, & ira, si Blasphemias ita loquens advertat ad vilipensionem Dei, vel rerum sacrarum, quam verba seu Blasphemiam præferunt; aliter tamen non peccat graviter, sed sub mortali tenetur serio conari pravum habitum tollere, *ibid. num. 15. ad 17.* Consulendus hac de re Pater Concina, *ibid. in notis novis, art. 1. ad num. 17.*

BLASPHEMIA, quoad ejus pœnas, & ejusdem Judicem competentem.

Blasphemiae culpa in Lege veteri erat mortis pœnæ subiecta. Vide verb. *Blasphemia art. 2. num. 1. & 2.*

Ob Blasphemiam Antiochus insanabili, & invisibili plaga percussus fuit, Holofernes fœminæ manu occisus, Goliath a Davide lapidis ictu e funda emissio peremptus, Populus ob Blasphemiam Hieremiæ gladio, & fame consumptus est; sic varii alii ob Blasphemiam morte puniti fuerunt, *ibid. num. 3. ad 7.*

Modo Blasphemiae pœnæ aliæ sunt de jure Canonico communi, aliæque a variis Pontificibus etiam contra non denunciantes, & aliæ de jure civili, ac omnes luculenter recensentur, *ibid. num. 8. ad 23.*

Ob pœnas contra Blasphemios hinc inde aliquantulum relaxatas rectum attendendum fertur monitum, Vide *ibid. num. 24. & 25.*

Ad hoc autem ut Blasphemi ordinarii pœnis a jure statutis subjaceant, debent deliberate & plena advertentia Blasphemias proferre, *ibid. num. 26. & 27.*

Iracundia ad hoc ut excuset Blasphemantem a rigore pœnæ a jure statuta, debet ortum habere ex gravi & justa causa, ut si quis v. g. ab hoste injuste invasus, vel uxorem in adulterio deprehendens accensus blasphemet, *ibid. num. 28. 29. & 30.*

Judex competens Blasphemiae Hæreticalis, seu habentis conjunctam Hæresim est solus Ecclesiasticus; non Hæreticalis autem seu simplicis potest esse Ecclesiasticus, vel sæcularis, & inter hos datur locus præventioi, absque tamen præjudicio

cio proprii respective fori: & ab Ecclesiastico compelli potest secularis ad puniendos Blasphemos, *ibid. num. 31. ad 34.*

BLASPHEMIA propositio quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatæ num. 30.*

BONA ECCLESIASTICA

Quoad alienationem, locationem, occupationem; seu usurpationem.

Bona Ecclesiastica sine justa causa, & debita solemnitate alienari non possunt. Vide verb. *Bona ars. 1. num. 1. & verb. Alienatio ars. 1. ubi & quæ veniant nomine bonorum Ecclesiasticorum, & quæ iustæ alienandi causæ, ac solemnitates requisitæ.*

Bona Ecclesiastica jam incorporata alienari non possunt sine requisitis solemnitatibus, quævis sint Ecclesiæ ita relicta, ut possint pro libito sine solemnitatibus alienari; tamen nondum incorporata relicta Ecclesiæ sub expressa conditione, ut vendantur ad aliquem determinatum effectum, possunt alienari sine solemnitatibus, *ibid. num. 3. ad 5.*

Post incorporationem autem existente Testatoris præcepto solum generaliter, ut bona vendantur, & non specialiter ut certa, & determinata bona vendantur, requiritur Beneplacitum Apostolicum pro alienatione certorum, & determinatorum bonorum, *ibid. num. 6 & 7.*

Sine beneplacito Apostolico alienari possunt Bona immobilia relicta Monasterio, seu Ecclesiæ incapaci ea retinendi, *ibid. num. 8. & verb. Syndicus Apostolicus num. 19. ubi decernitur modus.*

Bona Ecclesiastica sine Beneplacito Apostolico possunt locari ad triennium fructiferum, *ibid. num. 9. & 10.*

Locatio autem rei fructificantis singulis annis ad sexennium v. g. aut ad novennium simpliciter & indivisibiliter est nulla & invalida etiam pro primo triennio; secus si divisibiliter, ut exponitur *ibid. num. 11. & 12.*

Bona Ecclesiastica occupantes, seu usurpantes, quicumque sint, incurrunt excommunicationem ipso facto Papæ reservatam, *ibid. num. 13. ad 15.*

Excommunicationem latam contra usurpantes Bona Ecclesiastica incurrunt primo 2. & 3. omnes Jurisdictionem Ecclesiasticam sibi tanquam propriam usurpantes, sequestrantes, vel surripientes inique fructus alicujus beneficii, vel distributiones, *ibid. num. 16. ad 18.*

Quarto & 5. omnes usurpantes fructus, redditus, vel proventus Ecclesiæ, seu Beneficii vacantis, & Papatus Sede vacante, & spectantia ad Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, vel Beneficiorum, *ibid. num. 19. & 20.*

Sexto & 7. omnes vi, aut clam Arbores alieni Beneficii cedentes, & usurpantes, aut impediendes quo minus recipientur ab iis, ad quos pertineat, proventus Ecclesiarum, vel piorum locorum, *ibid. num. 21. & 22.*

Octavo & 9. omnes Excommunicationem incurrunt, sive publica, sive privata auctoritate bona seu Jura Ecclesiastica usurpent, etiam si Ecclesiastici; imo Clerici etiam alias penas incurrunt, & assignantur, *ibid. num. 23. ad 25.*

Decimo omnes Ecclesiastici consentientes occupationi, vel usurpationi bonorum Ecclesiasticorum incidunt in Excommunicationem Concilii, & Bullæ Cœnæ, *ibid. num. 26.*

Undecimo omnes supradicti incurrunt Excommunicationem latam in Concilio Trid. & in Bulla Cœnæ contra usurpantes bona, seu Jura Ecclesiastica solummodo quando sciunt prædicta bona usurpata, seu occupata Ecclesiastica, *ibidem num. 27.*

Excommunicationem latam contra usurpantes bona & jura Ecclesiastica non incurrunt primo usurpantes fructus, quos Sacerdos percipere solet ex bonis patrimonialibus, ad quorum titulum promotus est ad sacros Ordines, *ibid. num. 28.*

Secundo hanc Excommunicationem non incurrunt ii, qui Clerico tantum ex fructibus Beneficii subtrahit, quantum respondet suo credito, dummodo summam sui Crediti non excedat, *ibid. num. 29.*

Tertio probabiliter credentes bona Ecclesiæ ad se pertinere, si illa occupent, non incidunt in Excommunicationem Bullæ Cœnæ, & Concilii Trid. *ibid. num. 30.*

Quarto Furcs, Milites, & hujusmodi surripientes bona

Ecclesiæ non incidunt in Excommunicationem Bullæ Cœnæ, & Concilii. Furtum autem committentes intra Ecclesiam sunt ipso jure excommunicati, *ibid. num. 31. & 32.*

Quinto Excommunicationem latam contra usurpantes bona Ecclesiastica non incurrunt ipsa alienantes sine solemnitate, *ibid. num. 33.*

Ad bona Ecclesiastica refertur omne illud, quod est in Ecclesiæ patrimonio jure quocumque, & ex quo redditus Ecclesiæ augentur, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Divisio bonorum Ecclesiasticorum in communia, & menfalia, & illius usus, *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Quandam Ecclesia incœperit bona stabilia possidere, *ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*

Modi quibus Ecclesia acquirit varii sunt; & aliquot recensentur, *ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

Singularia donationis bonorum Ecclesiæ factæ; Vide *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Quid agere debeat Episcopus in donatione bonorum Ecclesiæ facta ab eo, qui Ecclesiam extruere vult, *ibid. in nov. add. num. 14. & seqq.*

Bona Ecclesiæ, nisi de alio titulo doceatur, titulo dotis acquisita censentur, *ibid. in nov. add. num. 18.*

Varie quæstiones circa bona Ecclesiæ ab hostibus invasa, & a Catholico Rege iterum recuperata, *ibid. in nov. add. num. 19. & 20.*

BONA Ecclesiastica quoad eorum immunitatem.

Bona Ecclesiastica, quantum ad præfens spectat, in triplici genere possunt considerari. Et quæ sint bona primi generis; qualiter immunita, & exempta; Vide verb. *Bona art. 2. num. 1. & 2.*

Bona secundi generis, quæ sint, ac quomodo immunita, & exempta, *ibid. num. 3. ad 10.*

Bona Ecclesiastica tertii generis quæ sint, & qualiter immunita, & exempta, *ibid. num. 11. ad 15.*

Omnia supradicta triplicis generis bona Ecclesiastica sunt immunita, & exempta ab omnibus oneribus, & exactionibus laicalibus, nedum de jure Civili, & Canonico, sed etiam de jure divino; varia ad rem adducuntur cum famosa Constitutione Urbani VIII. ejusque intenta summarie referuntur, *ibid. num. 16. ad 69.*

Quamvis autem Ecclesiæ, Ecclesiasticæque personæ, ac bona, & res ipsarum quælibet sint immunes, & exemptæ ab omnibus exactionibus, & oneribus etiam tempore necessitatis, tamen sex copulative concurrentibus conditionibus tempore necessitatis Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ personæ ratione suorum bonorum tenentur ad collectas, exactiones, & contributiones extraordinarias, & assignantur dictæ sex conditiones, *ibid. num. 70. & 71.*

Immunitas bonorum Ecclesiasticorum a contributionibus & Collectis Legibus etiam Civilibus fundatur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Constat etiam bona Ecclesiastica olim gavisia fuisse immunitate illa, nullo adhibito discrimine, quod postea inolevisse observa, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*

An bona, quæ priusquam Ecclesiæ obvenirent, obnoxia erant tributis & oneribus, eo ipso quod Ecclesiastica fiant, immunita evadant a tributis & gabellis, *ibid. in nov. add. num. 7.*

An Conductores bonorum Ecclesiasticorum gaudeant Immunitatis privilegio, *ibid. in nov. add. num. 11.*

Item Emphyteutæ & Coloni partiarii & jure hæreditario; vel Coloni perpetui bona Ecclesiastica possidentes in eadem Immunitate gaudeant, *ibid. in nov. add. num. 22. & 13.*

An Emptores fructuum bonorum Ecclesiæ gaudeant Immunitate, qua gaudet ipsa Ecclesia, *ibid. in nov. add. num. 14.*

Alterum Privilegium bonis Ecclesiæ competens est, ut sint exempta a sæculari jurisdictione, & subiecta solum Ecclesiasticæ, *ibid. in nov. add. num. 15.*

BONA Ecclesiastica quoad penas violentiam eorum immunitatem, & quoad absolutionem ab eisdem.

Ultra gravissimam Sacrilegii culpam triplex potissimum pena incurritur a violentibus immunitatem bonorum Ecclesiasticorum, & assignatur; Vide verb. *Bona art. 3. num. 1. ad 4.*

Ex

Excommunicationis penam incurrunt omnes & singuli sine expressa speciali licentia Romani Pontificis exigentes ab Ecclesiis, Ecclesiasticisque personis, aut earum bonis Collectas, Decimas, Taleas, Præstantias &c. *ibid. num. 5.*

Item qui Pedagias, Quidagias, Taleas, & Vectigalia eisdem imponunt, vel ab eis exigunt etiam pro rebus propriis ipsorum Ecclesiasticorum, aut sic imposita etiam a sponte dantibus, & concedentibus recipiunt; necnon omnes in prædictis per se, vel per alios, directe, vel indirecte peccantes, *ibid. num. 6. ad 8.*

Quinimo etiam successores in Officio imponentium collectas, vel onera Ecclesiasticis Excommunicationem incurrunt, nisi intra mensem satisfecerint, seu satisfactionem præstari a Communitate, & ab iis, in quorum utilitatem concessum est tributum, seu collecta, curaverint; & in horum defectu, si successores sint etiam hæredes, teneantur ad damna, *ibid. num. 10. & 11.*

A præfata Excommunicatione incurrenda nulla consuetudo etiam immemorabilis, nulla præscriptio, nullum privilegium, nullusque alius titulus excusat, *ibid. n. 12. ad 15.*

A præfata Excommunicatione, aliisque penis extra articulum mortis, nullus præter Romanum Pontificem absolvi potest, & in articulo mortis nullus absolvi potest, nisi Violatores prius cautionem præstent de satisfaciendo &c. *ibid. num. 16. ad 18. ubi datur necessaria advertentia.*

Quid si aliquis alius, quam Romanus Pontifex extra mortis articulum, vel in articulo mortis, non servatis præfatis conditionibus, similem Violatorem absolvet, & quid, ut absolutio etiam per Romanum Pontificem factam Violatoribus immunitatis suffragetur, necesse sit. Vide *ibid. num. 19. & 20.*

BONA Laicalia; & præcipue bona Conjugum, & Filiorum Familias quoad eorum esse, proprietatem, & Ususfructum.

Bona Conjugum alia sunt Dotalia, alia Paraphernalia, alia Antipernalia, alia propria, alia communia; & in primis Dotalia sunt ea, quæ ab Uxore, vel ab alio nomine ipsius dantur Marito ad onera Matrimonii sustinenda; eorumque ususfructus est Mariti, proprietas autem Uxor, & ita ut pro eis hypothecata maneant Mariti bona; Vide verb. *Bona art. 4. num. 1. ad 5.*

Dantur tamen duo præcipui casus, in quibus proprietas, seu Dominium Dotis plene transit ad Maritum, sed cum obligatione tantummodo soluto Matrimonio restituendi, & assignantur; atque in his periculum spectat ad Maritum, *ibid. num. 6. & 7.*

Bona Paraphernalia, seu Extradotalia sunt omnia alia bona Uxor, extra Dotem, & hæc plene ad Uxorem pertinent; imo si Marito commissa sit administratio, Uxor tacitam habet hypothecam in ejusdem bonis, non tamen ita privilegia. tam, ut pro Dote, *ibid. num. 8. ad 11.*

Plenissime de Bonis Paraphernalibus. Vide *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Declaratur num. 10. Auctor, *ibid. in nov. add. num. 23.*

Bona Antipernalia, propria, & Communia quæ sint? *ibid. num. 12. ad 15.*

Ex dictis inferitur 1. Maritum graviter peccare consumendo, ac dilapidando bona paraphernalia Uxor, aut in Bacchum &c. expendat, etiam si eorum administrationem habeat, & ad restitutionem teneri; ut idem quoque dicendum, si invita Uxore quid notabile dissipet de bonis communibus in excessivis commestationibus &c. *ibid. num. 16. ad 18.*

Inferitur 2. etiam Uxorem graviter peccare consumendo, & dilapidando, seu surripiendo summam notabilem ex bonis Mariti, eo rationabiliter invito, adeoque ad restitutionem teneri, & idem dicendum in bonis communibus, etiam si alienet dissipando acquisita sua industria; secus vero si absumat in bonum familiæ, *ibid. num. 19. ad 22.*

Inferitur 3. Uxorem in supradictis casibus teneri statim restituere aliquo ex tribus, qui traduntur, modis; excusabitur autem, si etiam Maritus sit prodigus, vel dilapidator, aut omnimoda adsit impotentia, *ibid. num. 23. ad 27.*

Inferitur 4. posse Uxorem sine peccato & onere restitutionis de bonis communibus, seu propriis Mariti disponere in variis casibus, qui satis adducuntur, ac luculenter edicuntur, *ibid. num. 28. ad 37.*

Bona receptitia Uxor, quænam sint, & Jus, quod in illis marito competit; vide *ibid. in nov. add. num. 6. & 24.*

An amplius dentur Uxor bona receptitia, *ibid. in nov. add. num. 25.*

De jure Communi nulla est inter Conjuges communio, que inducta est tamen a statutis plurium Gentium, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Bona Filiorum Familias alia sunt castrensia, alia quasi castrensia, alia adventitia, & alia profectitia. Castrensia quæ sint, & hæc undequaque, ac plene spectant ad Filium, *ibid. num. 38. 39. & 40.*

Pleniori calamo hæc enucleantur, *ibid. in nov. add. num. 26. & seqq.*

Reprehenditur Michalor. de Fratribus part. 1. cap. 2. n. 18. *ibid. in nov. add. num. 36.*

Quid sit peculium irregulare adventitium, *ibid. in nov. add. num. 65.*

Pecunia Juridica quorsum sit referenda; vide *ibid. in nov. add. num. 79.*

Bona quasi Castrensia quæ sint, & ista quoque pleno jure ad Filium pertinent, *ibid. num. 41. & 42.*

Bona adventitia quæ sint, eorumque dominium directum habet Filius, utile vero Pater; quandoque etiam utile habet Filius & assignatur; ut etiam proditur, quid si Bona adventitia sint usu consumptibilia, ut pecunia, vinum &c. *ibid. num. 43. ad 46.*

Bona profectitia quæ sint, & hæc penitus spectant ad Patrem solum, nisi quædam fuissent principaliter ex affectu in Filium donata; vide *ibid. num. 47. ad 50.*

Quæ ab ipsis parentibus dantur Filio in patrimonium, ut suscipiat sacros Ordines, vel Filia in Dotem, aut Filio ad Nuptias, ad studia &c. non sunt profectitia, nisi quoad hunc effectum, quod debeant postea in partitionem hæreditatis cum aliis Fratribus afferri, Dominium tamen eorum, & fructus percipiendi ad Filium, vel Filiam pertinent, *ibid. num. 51.*

Ex dictis inferitur 1. posse Filium de bonis castrensibus, & quasi castrensibus libere ad suum arbitrium independentem a Patre disponere, non secus, ac si esset Paterfamilias, *ibid. num. 52.*

Inferitur 2. Filium peccare graviter, & teneri ad restitutionem, si rationabiliter invito Patre notabilem quantitatem surripiat de bonis utcumque paternis, *ibid. num. 53.*

Inferitur 3. Patrem graviter peccare peccato injustitiæ, si Filio rationabiliter invito, auferat bona castrensia, vel quasi castrensia in notabili quantitate, *ibid. num. 54.*

Inferitur 4. & 5. Patrem graviter peccare, si bona adventitia Filii, quoad proprietatem, auferat, vel enormiter per malam administrationem, aut alio modo lædat, secus autem de profectitiis, *ibid. num. 55. ad 57.*

Arripitur ab Auctore occasio tractandi de legibus observandis in concedendis locationibus bonorum Cameræ, *ibid. in addit. Auct. num. 58.*

Aitque bona Cameræ devoluta iterum in feudum vel emphyteusim ab ullo non posse concedi, nisi a solo Romano Pontifice, *ibid. in add. Auct. num. 60.*

Neque ab alio nisi Romano Pontifice concedi posse restitutiones in integrum adversus Caducitates incurfas, aut compositiones super responsionibus non solutis, *ibid. in addit. Auct. num. 61.*

Si tamen Investituræ bonorum Cameræ ex lege concessæ sint, ut renoventur post certum tempus, Legatos, aut Provinciarum Præsides posse renovationem concedere, *ibid. in addit. Auct. num. 62.*

Item si Possessoribus indultum reperiatur, ut bona Cameræ alienare possint de consensu Cameræ, iisdem concedi, ut consensum nomine Cameræ præstare possint, *ibid. in addit. Auct. num. 63.*

In casibus tamen decisionem Romani Pontificis esse expectandam, *ibid. in add. Auct. num. 64.*

Pariterque occasionem arripit docendi, quod Bona reorum statim ab initio inquisitionis, si indicia graviora suppetant, describi debent, eaque descriptio inferi debet in processu, & Commissario Cameræ intimari, *ibid. in add. Auct. num. 65.*

Quid si id in Commissionibus Tribunalis Vicarii & A. C. neglectum fuerit, *ibid. in addit. Auct. num. 66.*

BRE-

BREVE, BULLA

Quid sint? Unde dicantur? In quibus differant, & conveniant?

Nomine Brevis Apostolici veniunt illæ Litteræ Pontificiæ, quæ in membranis subtilibus, & candidis, caractere latino nitido eleganti, ac intelligibili sunt descriptæ, & non sigillo plumbeo, sed cera rubea, chordulis lineis inclusa, annulo Piscatoris signatæ, ac manu Secretarii subscriptæ; & referatur annulus Piscatoris, Secretarius, & nomenclatura Brevium; Vide verb. *Breve, Bulla num. 1. ad 5.*

Nomine Bullæ veniunt illæ Litteræ Pontificiæ, quæ expediuntur sub plumbo, sive sigillo plumbeo pendente ex Chordulis conscriptæ in membrana magis nigra, & rudi, atque antiquo caractere gallico, ejusque usus unde ductus assignatur, & bullare idem, ac sigillare comprobatur, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Indicantur Loca, in quibus Regulæ inveniuntur, quibus veræ a falsis Bullis distinguantur, *ibid. in nov. add. num. un.* Brevia, & Bullæ inter se multipliciter differunt, & præcipue referuntur differentia, *ibid. num. 9. ad 16.*

Non obstantibus autem variis Brevia inter, & Bullas discriminiibus, in hoc unum conspirant, quod æqualis sint roboris, crimine falsi ejusque pœnis teneatur tam falsificans Brevia, quam Bullas, vimque legis habeant, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Gratiarum genera assignantur, quæ sub nullitatis pœna expediri omnino debent per Secretarium Brevium, & quæ promiscue per illum, & Datarium expediuntur, *ibid. in add. Auct. num. 21. & 22.*

BULLA CRUCIATÆ:

Cruciatæ origo, & quare Bulla *Cruciatæ* vocetur; Vide verb. *Bulla Cruciatæ num. 90. in not. sub* num. 1. & seqq.* Bulla Cruciatæ expenditur, ac ubi quis ad eam valide obtinendam consistere habeat, edicatur, *ibid. num. 1. ad 4.*

Pro Bulla Cruciatæ obtinenda quid requiratur; ac ad idem proportio, & proprietates eleemosynæ extricatur, *ibid. num. 5. ad 7.*

Regulares nihil habentes proprium quomodo possint Bullam obtinere, ut etiam quid scindum de Pauperibus, *ibid. num. 8. ad 10.*

Bulla durat per annum integrum a die promulgationis Bullæ in quovis respectivo loco, etiam si intra ipsum moriatur Pontifex, vel Commissarius Bullæ, *ibid. num. 11. & 12.*

Bulla communis, ut profit, debet necessario, & recipi, & acceptari, & simul retineri impressa, aut scripta, ac sigillo, & nomine Commissarii, seu ejus Delegati firmata, & consultius etiam cum inscriptione nominis illam accipientis, *ibid. a num. 13.*

Ut Bulla profit, non est necesse, ut eam quis secum ferat, vel manu tangat, quando vult aliquo ejus privilegio uti, sed satis est eam domi retinere, quamvis in alia Civitate, imo etiam apud absentem: Non potest tamen relinquere apud distributorem, seu Thesaurarium, *ibid. num. 14.*

Si Bulla amittatur inculpabiliter, potest adhuc amittens ejus privilegiis uti; Secus si consulto amittatur, projiciatur, aut laceretur, *ibid. num. 15.*

Potest Bulla sumi pro Petro a Paulo existente in eadem Civitate Regni, seu Provincia Bullæ, si Paulus illam ferat ad Petrum, vel Petrum de acceptione moneat, & ipse Petrus acceptet, & si Paulus pro Petro eleemosynam dedit, & Petri nomen in illa inscripserit, & pro Petro fervet. Secus autem, si uterque extra Provinciam Bullæ, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Bulla non potest Petro antequam sit admonitus de acceptione Bullæ pro se facta a Paulo, sive in eadem, sive in diversa Civitate ejusdem Regni Bullæ Petrus, & Paulus existant, etiam si Petrus acceptionem Bullæ Paulo commiserit, & ipse Petrus sciat Paulum esse diligentissimum in exequendis ejus negotiis, seu quolibet anno solitum esse eodem die pro se Bullam accipere, *ibid. num. 19.*

Bulla communis potest eodem anno bis simul, data utraque vice eleemosyna taxata, ac secunda quid operetur, assignatur. Et tertio poterit iterum, seu bis accipi eodem anno Bulla pro defunctis, *ibid. num. 20.*

Per communem Bullam Cruciatæ varia conceduntur privilegia; & Primo conceditur amplissimum privilegium varia complectens circa tempus Interdicti; assignantur, simulque elucidantur, *ibid. num. 21.*

Secundo, conceditur privilegium vescendi ovis, lacticiis, & carnibus diebus jejuniorum durate Bulla; ad carnes nisi necessitas patienti sit certa, requiritur consilium utriusque Medici (cujus nomine quid veniat explicetur); ad ova, & lacticia sufficit Bulla, *ibid. num. 29. ad 31.*

Ratione Bullæ Cruciatæ possunt omnes non excepti etiam sine consilio utriusque Medici vesci ovis, & lacticiis cunctis diebus jejuniorum etiam Quadragesimalium, & assignantur excepti per Bullam communem quoad jejunia Quadragesimalia, *ibid. num. 32.*

Ex prædictis exceptis per Bullam communem varii per aliam Bullam vocari solitam *Bullam lacticianorum* possunt vesci ovis, & lacticiis etiam in Quadragesima, excepta hebdomada sancta, quæ incipit a Dominica Palmarum inclusive, & assignatur taxa, *ibid. num. 33. & 34.*

Regulares utriusque sexus, non possunt uti Bulla lacticianorum quoad jejunia quadragesimalia, exceptis Episcopis non assumptis ex Ordine Minorum, *ibid. num. 35.*

Cardinales Regulares an possint uti dicta Bulla lacticianorum? *ibid. num. 26.*

Cardinales Sæculares non Presbyteri per solam Bullam communem Cruciatæ vesci possunt ovis, & lacticiis per totam Quadragesimam, etiam in majori hebdomada utriusque Sæculares, *ibid. num. 37.*

Sic etiam Novitii, & Novitiæ cujuscumque Religionis, Religio Ordinum Militarium etiam S. Jo. Hierosolymitani; & annus sexagenarius sufficit inceptus, *ibid. num. 38. ad 40.*

Tertio, conceditur privilegium quoad varias Indulgentias, & participationem bonorum operum, *ibid. num. 41. & 42.*

Quarto, conceditur privilegium lucrandi Indulgentias Stationum Almæ Urbis, & remissione earum declaratio; *ibid. num. 43. & 44.*

Regulares utriusque sexus licet sine Bulla nequeant lucrari Indulgentias ipsius Bullæ, possunt tamen lucrari omnes alias sibi aliunde concessas, nec eadem necessaria est ad Indulgentias Jubilæi, *ibid. num. 45. & 46.*

Quinto, conceditur maximum privilegium circa absolutionem a reservatis, & acquisitionem Indulgentiæ plenariæ semel in vita, & semel in articulo mortis cum electione Confessarii, cujus qualitas, ac facultas exponitur, atque solum sero interno suffragatur, *ibid. num. 47. ad 50.*

Regulares, & Moniales non possunt vi Bullæ Cruciatæ eligere sibi Confessarium quoad casus reservatos, nec Moniales eligere alios Confessarios, quam approbatos ab Ordinario ad audiendas earum Confessiones, *ibid. num. 51. & 52.*

Sexto, conceditur privilegium quoad compositionem votorum, quibusdam exceptis, etiam extra confessionem, sed cum inquisitione eleemosynæ a Confessario, & quæ? *ibid. num. 53. ad 57.*

Septimo, conceditur Commissario Generali Cruciatæ facultas suspendendi Indulgentias (exceptis illis concessis Regularibus Mendicantibus, peculiaribusque omnium Regularium facultatibus, & Jubilæo) & postea illas revalidat pro fumentibus Bullam, necnon pro solemniori promulgatione Bullæ suspendit Interdictum locale a quocumque Judice positum per octo dies ante, & octo post promulgationem, & sic probabiliter per dies 17. *ibid. a num. 58. ad 64.*

Octavo, conceditur Commissario Generali facultas faciendi compositionem super bonis male habitis, illicite retentis, aut usurpatis, quando eorum Dominus omnino ignoratur, & late expenditur, qualiter, & in quibus casibus compositis fieri possit, vel non, *ibid. num. 65. ad 75.*

Assignatur taxa pro una Bulla compositionis solvenda a qualibet persona, sive privata, sive insigni, ac advertitur obtinentem debere existere in Regno, ubi Bulla promulgatur, vel ad illud personaliter declinare, *ibid. num. 76. & 77.*

In Bulla compositionis debet inscribi nomen accipientis, & Commissarii cum appositione sigilli ejusdem; Non est tamen necesse, ut conservetur, sicut Bulla communis, atque prodesse potest etiam defuncto, qui pro exoneranda conscientia injunxit hæredi, aut alteri, ut necessarias ad id Bullas pro se acciperet, *ibid. num. 78. & 79.*

Novo, conceditur etiam Bulla pro defunctis, qua elargitur

tur Pontifex Indulgentiam plenariam per modum suffragii applicandam ab ipso Bullam fumente cuicumque Animæ sibi benevisæ, & usus invaluit, ut in illa inscribatur nomen Defuncti, & Accipientis, *ibid. num. 80. ad 82.*

Taxa hujus Bullæ est, quod erogentur duo Reales a quibusvis personis sive insignibus, sive privatis, & una non potest applicari pro pluribus; possunt tamen pro eadem anima sumi singulis annis duæ Bullæ, *ibid. num. 83. ad 86.*

Qui Bullam pro defuncto accipit, & illi applicat, non est necesse, quod sit in gratia, nec quod Defunctis obierit in loco Bullæ, *ibid. num. 87. & 88.*

Notatur quando liberetur Anima per Indulgentiam hujus Bullæ, & quod semel facta applicatione pro tali anima non potest amplius variari, *ibid. num. 89. & 90.*

Peculiariter de Bulla Cruciatæ pro Hispania loquitur, *ibid. in not. ad* num. 6. & seqq.*

Exemplar datur per extensum Bullæ Cruciatæ, *ibid. in nota* sub num. 12.*

BULLATIONIS, seu stigmatis pœna quæ fit? Vide verb. *Pœna art. 1. num. 3.*

C

C A D A V E R.

Cadavera nequeunt sepeliri, aut reponi sub Altaribus, neque sub gradibus eorum, aut Bradellis; Et si ibi reperiantur, non debet in illis celebrari, donec alio transferantur; Vide verb. *Cadaver num. 1. & 2.*

Cadaverum capsæ, depositæ, seu conditoria in Ecclesiis super terram existentia debent omnino amoveri, & Cadavera defunctorum in tumbis profundis infra terram collocari: non prohibentur tamen monumenta marmorea muris, seu columnis adhærentia præsertim amotis cadaveribus a locis altis, *ibid. num. 3. & 4.*

Cadavera pauperum fidelium gratis omnino tumulari, & sepulturæ tradi debent, nec ad emendicandam eleemosynam publice possunt exponi, nec prohiberi, ne Cadaver sepeliatur occasione juris sepulturæ, *ibid. num. 5. 6. & 7. & in add. Auct. num. 56.*

Cadavera decedentium in Parochia, ad cujus Ecclesiam Capitulum Cathedralis Ecclesiæ translatum est, non possunt levari per ipsum Capitulum, seu Canonicos, nisi requisito Parocho dictæ Ecclesiæ, *ibid. num. 8.*

Cadavera defunctorum levare de domo propria nullo modo licet Regularibus, & Presbyteris Sæcularibus, nisi de licentia, & consensu proprii Parochi: vocato tamen, & renuente per se, vel per alium intervenire, tunc possunt Regulares absque eo deferre Cadavera in eorum Ecclesiis sepelienda, *ibid. num. 9. & 10.*

Cadaver illius, qui elegit sepulturam apud Regulares, est testimonium eis simul cum oblationibus, si fuerit sepultum in Cathedrali, *ibid. num. 11.*

De variis competentis Parochorum circa Cadavera sepelienda in Ecclesiis Regularium, & viceversa de variis Regularium juribus supra Parochum in Cadavera sepelienda in propriis Ecclesiis juxta Resolutiones Sacrarum Urbis Congregationum, *ibid. in add. Auct. num. 34. ad 43.*

Cadavera defunctorum deferri possunt ad Ecclesiam pro beneplacito suorum, non tamen sepeliri, nisi post competens temporis spatium, nec deferri ad sepulturam curru clausa, *ibid. num. 12. & 13.*

Cadavera alicubi sepulta ad tempus transferri possunt ad proprium sepulcrum absque alia licentia; Secus si tradita fuerint perpetuæ sepulturæ, si pro transportatione de uno ad alium locum non solvitur gabella, *ibid. num. 14. & 15.*

Cadavera exhumari non debent pro capienda Informatione absque licentia, & assignatur, qualiter ad id Episcopus possit, vel non, *ibid. num. 16. ad 18.*

Exhumari nequeunt Cadavera sine licentia Sacræ Congregationis pro recognitione faciendæ a Curia Sæculari, *ibid. in add. Auct. num. 54.*

Si Cadaver occisi a sæculari fuerit personæ Ecclesiasticæ, qualiter sentiat Sac. Congr. Immun. quoad recognitionem traditur, *ibid. num. 19.*

Solet dari facultas Episcopo concedendi licentiam absque

violations immunitatis Ecclesiæ transportandi Cadavera, & vulneratos a loco immuni pro recognitione corporis delicti pro octo casibus, præmissa ab Ordinario solita protestatione, *ibid. num. 20.*

Solus Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis concedit licentiam exhumandi Cadavera Laicorum pro recognitione faciendæ extra Ecclesiam, & locum immunem, etiam si ipsa Cadavera fuerint sepulta in Ecclesiis Regularium, aut essent Regularium, *ibid. num. 21. & 22.*

Cadaver, quod alicubi positum non est per modum depositi, sed traditum perpetuæ Sepulturæ, exhumari non licet, *ibid. in add. Auct. num. 53.*

Varie proponuntur Regulæ ad dirimendas controversias super exhumatione Cadaverum juxta casus circumstantias, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Cadavera defunctorum cum ulatibus ad Ecclesiam associare non est permittendum, *ibid. num. 23. & 24.*

Qualiter procedendum, & quæ praxis circa Cadaver excommunicati, *ibid. num. 25. ad 28.*

Injungitur Vicario, ut prævia absolutione tradat Ecclesiæ sepulturæ Cadaver occisori Clerici, qui duobus diebus ante ejus obitum petiit confiteri, & absolvi a simplici Confessario existimans se esse in periculo vitæ, *ibid. num. 29.*

Quando Parochi parati sunt sepelire cadavera occisorum, non competit jus ea sepeliendi Confraternitatibus aggregatis Archiconfraternitati Mortis de Urbe; Vide *Confraternitas art. 1. num. 44.*

Cadavera induta Habitu Regularium possunt deferri ad sepulturam sine alio pallio, vel tegumento superimposito, non obstante quacumque ordinatione, vel prohibitione Ordinariorum locorum, etiam sub Censuris facta; Vide verb. *Habitus num. 46.*

Cadavera in quacumque hora diei deferri possunt ad Ecclesiam, de nocte vero non nisi de licentia Ordinarii, *ibid. in add. Auct. num. 30.*

Quoad tempus humationis Cadaverum servanda est Synodus, *ibid. in add. Auct. num. 31.*

Parochi jurisdictionis super Cadaver durat quousque transeat in aliorum jurisdictionem; Et quando dicatur transire Cadaver in aliorum jurisdictionem, *ibid. in add. Auct. num. 32.*

Cadavera recto tramite ad Ecclesiam deferri debent, *ibid. in add. Auct. num. 33.*

An ad Parochum spectet facere Officium funebre super Cadaveribus sepeliendis in Ecclesiis, & Oratoriis publicis Confraternitatum, *ibid. in add. Auct. num. 46.*

Quid spectet ad Confraternitatem Salutis in humatione Cadaverum; Vide *ibid. in add. Auct. num. 47.*

Consuetudo benedicendi Cadavera ad Ecclesiæ portam, & in Funeribus servanda est, *ibid. in add. Auct. num. 48.*

Domus antequam Cadaver efferatur, possunt hæredes super eo officia recitare facere cuicumque libuerit, & iisdem licet pro libito asportare Cadaver e propria domo ad quancumque aliam Ecclesiam per modum depositi, usque ad horam illud tumulandi in Parœcia, vel Ecclesia Regularium, *ibid. in add. Auct. num. 49. & 50.*

Cadavera non sunt sepelienda privatim sine lumine, Cruce, & Parocho, *ibid. in add. Auct. num. 51.*

Restituendum est Cadaver Ecclesiæ, in qua Defunctus sepulturam elegerat, una cum emolumentis quarta deducta, *ibid. in add. Auct. num. 52.*

Defunctorum Cadavera non possunt vulgo arrestari, seu sequestrari ob debita civilia etiam erga mensam, *ibid. in add. Auct. num. 55.*

CADUCITAS quando incuratur, vel non, ob non solum Canonem? Vide verb. *Emphyteusis art. 3. a num. 6. ad 12.*

C E C U S.

Cæcus an, & quando excusetur a recitatione Divini Officii? Vide verb. *Officium Divinum art. 1. a num. 1. ad 8.*

Cæcus Canonicus lucratur distributiones quotidianas; Vide verb. *Distributiones quotidianæ num. 15.*

C E L I B A T U S.

Calibatus initio præscriptus fuit, tam in Orientali, quam in Occi-

Occidentali Ecclesia. Vide verb. Calibatus in addit. Auctor. num. 1. & 2. Græcis ministris suadet a Ben. XIV. ibid. num. 3.

CEREMONIE.

Ceremonia unde dicitur? Vide verb. Magister Ceremoniarum num. 10. Ceremonias Baptismi, & Confirmationis contemnentia; Vide verb. Baptismus art. 6. a num. 11. ad 17. & verb. Confirmatio art. 3. a num. 21. usque in finem.

CAIN ubi genitus, & quo mundi anno? Vide verb. Mundus num. 43.

CALIX.

Calices primis Ecclesie temporibus poterant esse etiam lignei, & vitrei, nunc tam ipsi Calices, quam Patenae debent esse de auro, vel argento, vel saltem itamoo ob magnam paupertatem; Vide verb. Calix num. 1. & 2.

Calices, & Patenae debent consecrari, ac Chrismate perungi, quod de jure ordinario spectat ad Episcopos, ex privilegio tamen id possunt etiam Abbates, alique Praelati usum Pontificalium habentes, dummodo id faciant pro solo usu suarum Ecclesiarum, aliter contra eos possunt procedere Episcopi, & quomodo. ibid. num. 5. ad 6.

Privilegium consecrandi Calices, & Patenas potest a Summo Pontifice concedi etiam simplicibus Sacerdotibus, idque praxi jam praestitum sat comprobatur, ibid. num. 7. ad 9.

De Vicariorum Generalium ab Episcopo Vicario Apostolico in Indiis constitutorum potestate circa benedictiones Calicum, Patenarum, & Altarium portatiliam, ibid. in nov. add. num. 2.

Calix, & Patena duobus potissimum modis consecrationem amittunt, scilicet per fractionem, & per novam inaurationem, ac uterque modus exponitur, ibid. num. 10. ad 18.

Probabile est Calicem non consecratum remanere consecratum, si in eo bona fide celebretur; probabilis tamen est ulterius requiri consecrationem caeremonialem, ibid. num. 19. & 20.

Calix, Patena, & alia ornamenta, quae immediate attingunt Corpus, & Sanguinem Christi, non possunt tangi a Laicis, & multo minus a Foeminis, ibid. num. 21. 22. & 23.

Facultas tangendi vasa sacra vacua videtur etiam concessa Acolythis in ipso Missae Ministerio, & ex privilegio etiam Laicis, & Clericis nondum in Sacris constitutis Regularium, ibid. num. 24. & 25. & in nov. add. num. 1.

Non habentes praestitam facultatem, si absque rationabili causa, & sine morali necessitate tangant vasa sacra, peccant saltem venialiter, ibid. num. 26.

Calices aliaque vasa sacra urgente necessitate possunt vendi, at solum Ecclesiasticis personis possunt integra sine fractione vendi, nec potest plus exigi ratione consecrationis, ibid. num. 27. & 28.

Calix in Sacerdotum defunctorum manibus non debet poni; vide verb. Sacerdos num. 69.

Quis teneatur praestare Calices, & alia ornamenta Ecclesiae Parochiali, deficientibus, vel non sufficientibus redditibus Fabricae, ibid. in nov. add. num. 3.

CALVARIUM.

Calvarium unde nomen traxerit. Vide ver. Calvarium in addit. Auctor.

CALUMNIATORUM poena quae fit? Vide verb. Pana art. 2. a num. 66. ad 69.

CAMBIVM.

Quid, & quotuplex sit? & a quo sit licitum?

Cambium unde veniat? quid significet & sit, ac quomodo differat a caeteris contractibus; Vide verb. Cambium num. 1. ad 5.

Quis dicatur Campfor, & quis Campfarius? ibid. num. 9. Cambium est duplex, reale, & fictum: atque reale subdividitur in reale minutum, seu manuale, & reale locale, seu per litteras, & explicatur, ibid. num. 7. ad 15.

Cambium fictum quale sit, & quare sic dictum? estque illicitum, ibid. num. 16. ad 18.

Cambiorum usus, seu negotiatio ex duplici fine lucrandi ob publicum Reipublicae bonum, & ob privatam Campforum utilitatem inducitur; estque licita servatis conditionibus, quae assignantur, ibid. num. 19. ad 22.

Cambiorum negotiatio potest etiam licite exerceri a qualibet persona privata, & aliquod lucrum, seu utilitatem recipere ex cambiis, quae ex proprio arbitrio, & libertate exercet, ibid. num. 23.

Imo etiam si personae privatae per Decretum Principis, seu Reipublicae prohibeantur negotiationem Cambiorum exercere, contractus suorum cambiorum subsistunt, & servata justitia pretii nulla restituendi obligatio sequitur, nec peccant mortaliter, nisi sua cambia cedant in grave detrimentum Reipublicae, ibid. num. 24. & 25.

Corrigitur haec Auctoris sententia quantum ad liberationem a gravi culpa, ibid. in not. nov. ad num. 25.

Quando Cambium simul, & semel aequae prodest tam Campfario, quam Campfiori, is, qui praevenerit ab altero, potest ab illo lucrum cambii recipere, ibid. num. 26.

Famulus, qui pecunias aureas accipit a Domino, ut ipsas deferat pro solutione ad Creditorem ejusdem Domini, illasque commutat cum argenteis, acquisito in illa commutatione, seu cambio aliquo lucro, si fatiscit in integrum Creditori intra debitum tempus, nec graviter peccat, nec ad ullam restitutionem obligatur, suppositis tribus, quae assignantur, fecus autem si aliter expresse dominus intendat, ibid. num. 29. ad 31.

Cambium cum recambio, seu cum recurso, ab unis vocatum Vesuntinum, & ab aliis Placentinum, licet a variis velut licitum speculatione defendatur, tamen pro praxi est absolute rejiciendum velut purum mutuum, & palliata usura, adeoque Cambium fictum duplicatum, ibid. num. 32.

Cambium Francofurtense, seu Cambium ad Nundinas fieri potest licite ratione majoris lucri cessantis, quo diutius Nundinae distant, & pecuniae solutio differtur praestitum apud Mercatores, vel ob alium titulum, qui adducitur, ibid. num. 33. & 34.

Quid sit Cambium obliquum, & quid de hoc contractu sentiendum, ibid. in nov. add. num. 1. & 2.

Cambium obliquum creari potest ex praesistentibus creditis, modo absit suffocatio debitoris; & quomodo ex creditis anterioribus creari valeat, ibid. in nov. add. num. 3. & seqq. & num. 10. & seqq.

Num cambium obliquum ex fructibus alterius cambii coaccervatis creari possit, & quomodo, ibid. in nov. add. num. 6. ad 9.

An sustineatur cambium obliquum ex credito creatum, si praeservata sit anterioritas, & potioritas ipsius crediti, ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.

In Cambio obliquo a quoniam ex contrahentibus debeantur fructus, ibid. in nov. add. num. 20.

An cessent fructus cambii obliqui per decoctionem debitoris, qui onus cambiandi assumpsit, & quid si alter cum debitore in solidum se obligaverit, ibid. in nov. add. num. 23. & 24.

An cessent fructus Cambii obliqui elapso tempore praesentis, ibid. in nov. add. num. 21.

An & quando prorogatum censei debeat Cambium obliquum ad biennium contractum, & deinde ad beneplacitum, ibid. in nov. add. num. 26.

Num fructus Cambii obliqui conveniri a principio possint in certa quantitate, ibid. in nov. add. num. 26. §. De fructibus.

Num in Cambio obliquo dari possit fidejussor, vel recipiat pignus, ibid. in nov. add. num. 27.

CAMPANA.

De Campanarum origine contrariae sunt Scriptorum opiniones; vide verb. Campana in nov. add. num. 1.

Campanarum usus expresse indicatur a Glossa in duobus versiculis, qui referuntur, & inde magis magisque Campanarum usus referatur, ibid. num. 1. ad 4.

Campanae antequam in Campanili collocentur, debent esse benedictae, & consecratae ab Episcopo, vel ab alio habente facultatem, & hoc de necessitate praecipiti, atque Episcopus appensas non benedictas deponere, vel ne pulsantur prohibere

bere potest, ibid. num. 5. ad 7. & verb. Resolutiones in Decretis. Pittoni num. 18.

Benedictio Campanarum ab Episcopo delegari non potest sibi inferioribus, nisi ex speciali Indulto Papae, & qui habet Indultum, non potest aliis benedictionem delegare, nisi hoc illi concedatur expresse, ibid. num. 8. & 9.

Privilegio benedicendi Campanas gaudent Abbates, aliique Praelati usum Pontificalium habentes; dummodo id faciant pro solo usu suarum Ecclesiarum, ibid. num. 10. verb. Abbas num. 31. verb. Benedictio art. 1. a num. 19. ad 21. & verb. Resolutiones in Indice 1. Merati num. 356.

Campanae benedictae pulsari haud possunt, nisi ad usum, quos refert Glossa Extravag. Quia cunctos, de Offic. Custod. ibid. in add. Auctor. num. 26.

De consensu Episcopi pulsari possunt campanae benedictae ad usum prophanos, ibid. in add. Auct. num. 27. & 28.

Episcopus prohibere non potest, ne Campanas pro funeribus pulsent sine licentia ipsius Episcopi, ibid. in add. Auctor. num. 29.

Servanda est consuetudo pulsandi Campanam aliquot istius tam de fero, quam de mane, quando dicendum est Officium Defunctorum, ibid. in add. Auct. num. 30.

Servanda est consuetudo quoad mercedem Campanae, quae pulsatur occasione funerum, ibid. in add. Auct. num. 31.

Abusus est, quod Campana pro solis nobilibus pulsari reservertur, ibid. in add. Auct. num. 32.

Campanae in Sabbato Sancto non possunt in aliqua Ecclesia pulsari ante pulsationem in Ecclesia Cathedrali, vel Matrice; & Regulares ratione hujusmodi pulsationis in Sabbato Sancto, possunt conveniri coram loci Ordinario; nisi consuetudo in contrarium esset legitima, vel Ecclesiae multum distarent, ibid. num. 11. ad 15. & dict. verb. Resolutiones num. 97.

Sicubi nec Cathedralis Ecclesia, neque Matrix habeatur, magis digna Campanas prior pulsare debet Sabbato Majoris Hebdomadae, ibid. in nov. add. num. 3.

Quid si altera ex duabus Ecclesiis in pari gradu positis, quae inter se alternativam habeant pulsandi Campanas in majoris Hebdomadae Sabbato, in Collegiatam fuerit erecta; Vide ibid. in nov. add. num. 4.

Regulares prohiberi non possunt, ne in aliis diebus praeter Sabbatum Sanctum, pulsant Campanas in suis Ecclesiis, & Missas celebrent ante celebrationem Missae, & pulsationem Campanae in Ecclesia Cathedrali, vel Matrice, & priusquam Parochi celebrent; ibid. num. 16. ad 21.

Non una est Scriptorum opinio de disciplina interdictae pulsationis Campanarum in Majori Hebdomada, ibid. in nov. add. num. 1.

Campanae non sunt pulsandae tempore Interdicti, quod tamen permittitur in Festis quibusdam, quae referuntur, ibid. num. 12. ad 24.

Regulares, quibus est a Sede Apostolica concessum, ut quaedam proprii Ordinis Festa solemniter tempore Interdicti generalis quacumque auctoritate positi celebrent, possunt illis Festivitatibus sacra peragere, & divina persolvere, ac si Interdictum minime appositum esset, ibid. num. 25.

Campanarum pulsus an, & quomodo prosit defunctis? Vide verb. Suffragia num. 23.

CANCELLARIA, CANCELLARIUS.

Cancellariae Apostolicae Collegium quoad varia lineatur; Vide verb. Cancellaria, Cancellarius num. 1. ad 2. sed post verba Quomodo dividenda inter eos subde supplicationes, quid pro labore accipere possint a quo consocienda minuta, quae verba sunt a compositoribus ommissa.

Cancellariae Apostolicae regulae observandae pro expeditionibus Litterarum reformatae, & praescriptae sunt a variis Summis Pontificibus, describuntur, ac earum numerus indicatur, ibid. num. 4. ad 6.

Cancellaria Apostolica, an & quomodo possit supplere in Litteris Apostolicis id, quod est omissum in supplicatione, ibid. in nov. add. num. 1.

In quibusnam Cancellaria Apostolica possit Litteras Apostolicas corrigere; Vide ibid. in nov. add. num. 2.

Cancellariae Episcopalis exercitium non debet vendi, neque locari, sed exerceri per proprios Episcopi Ministros statuta Ferrar. Elliot. Tom. VIII.

provisione absque ulla participatione emolumentorum, ibid. num. 7. & 8.

Emolumenta Cancellariae debent sufficere pro solo Notario, & Sacra Congr. aliquando concessit Ordinario uti emolumentis Cancellariae pro solvenda pensione, vel pro suis necessitatibus, ibid. num. 9. ad 11.

In Cancellariis Episcopalibus servanda est Taxa Innocentiana, cujus praecipua quaedam inveniuntur, ibid. num. 12. & 13.

Cancellarius Episcopi nihil accipere potest, nec ratione scripturae, neque sigilli, neque laboris, aut alio titulo quoad quaedam, quae assignantur, ibid. num. 14.

Quoad alia vero, quae sequuntur, poterit aliquid percipere, si nullum sibi salarium, vel stipendium constitutum fuerit, tuncque non nisi, ut adnotatur, ibid. num. 15.

Cancellarius Episcopi pro mercede copia Processuum, sive Actorum servare debet Taxam pluries a Sacra Congr. Episc. approbatam, ibid. num. 16. & 17.

Cancellarius in exigendis emolumentis debet servare Taxam Innocentianam in illis, in quibus ipsa Taxa disponit; In reliquis vero, vel Metropolitanam, vel propriam Diocesis; Dummodo non sit rigidior, & contra Decreta Sacrae Congr. ibid. num. 18. & 19.

Scripturae, & Instrumenta, quae conficiuntur, & rogantur a Cancellario Episcopi tanquam Cancellario servari debent in Episcopi Cancellaria, non autem transferri debent ad Archivium Communium; imo ad id cogi possunt etiam quoad acta ad Monasteriorum Monialium spectantia, ibid. num. 20. & 21.

Cancellarius Episcopi, etiam si Laicus, gaudet privilegio, & exemptione ab oneribus personalibus praestitum sordidis, quamvis extra Diocesim delinquat, & dummodo tempore carcerationis actualiter inserviat, ibid. num. 22. ad 25.

Cancellarius Curiae, & Mensae Episcopalis, qui non vivit expensis Episcopi, seu non est ejus commensalis, gaudet quidem privilegio Fori, & exemptione a personalibus, sed non ab oneribus realibus, & mixtis, nisi concurrat legitima consuetudo ad ejus favorem, ibid. num. 26.

Cancellarius Foraneus Archiepiscopi gaudet privilegio Fori; & idem decretum fuit de Cancellario Abbatis, ibid. num. 27. & 28.

Cancellarius Foraneus Curiae Episcopalis admittendus est ad Magistratum saecularem, ne libertas Ecclesiastica praedjudicetur, ita tamen, ut quoad pertinentiam ad Officium Magistratus non gaudeat privilegio Fori, ibid. num. 29.

Cancellarius Vicarii Foranei gaudet tantum privilegio Fori; & Cancell. S. Officii censuratus ob recognitionem Cadaveris factam in loco immuni, ea cassata absolvitur, ibid. num. 30. & 31.

Cancellarius, & alii Officiales Curiae Laicalis facientes recognitionem corporis Cadaveris praecipitati in puteos Cortilis contigui habitationi Vicarii Generalis, non incident in excommunicationem, attentio, quod Vicarius dixerit talem recognitionem non spectare ad ipsum, sed ad Curiam Laicalem, ibid. num. 32.

An, & quomodo Cancellarius Episcopi possit una cum ipso interesse, & assistere Scrutiniis, ac electionibus Abbatissarum in Monasteriis Regularibus subjectis? Vide novissima Decreta Sac. Cong. Concil. allata sub verb. Electio art. 4. num. 100.

CANDELA.

Candelarum benedictio in die Purificationis B. M. V. & earum dispensatio inter Parochiales functiones connumerantur, ac proinde ad proprios Parochos spectant; tamen haec possunt regulariter fieri in omnibus etiam Ecclesiis Collegiatis tam Regularibus, quam Saecularibus; Vide verb. Candela num. 1. & 2. & verb. Benedictiones varie art. 5. num. 1.

Candelas benedictas in die Purificationis B. M. V. ad aedes Saecularium Parochi transmittere non debent, sed juxta laudabilem, & observatam ab Ecclesia universali consuetudinem in Ecclesia populus eas recipere tenetur, ibid. num. 3.

Benedictio, & distributio Candelarum, Cinerum, & Palmarum, absente, vel impedito Episcopo, pertinet non ad Hebdomadariam, sed ad primam Dignitatem, ibid. num. 4. & verb. Resolutiones Sacrae Congr. in Indice 1. Merati num. 96. & aliis ibi indicatis.

INDEX GENERALIS

Episcopus non debet prætermittere dare Candelas in die Purificationis B. M. V. & non debent recipi de manu Syndicorum, vel aliorum Laicorum, sed Episcopi, & annotatur qualiter procedendum circa expensas, & quantitatem cereæ, *ibid. num. 5. ad 8.*

Candela benedicta debet Episcopo ministrari a prima Dignitate, & eam ab Episcopo accipere debet ante omnes, etiam ante Vicarium ille, qui Candelam Episcopo ministravit, *ibid. num. 9. & 10. & dict. verb. Resolutiones num. 90.*

Episcopo distribuere Candelas, Cineres, & Palmas præferendus est ille, a quo Episcopus prædicta recepit, postea Dignitates, & Canonici sacris vestibus induti, & ante alios Vicarius Generalis; & ita similiter alio distribuere, *ibidem num. 11. & 12. ac dict. verb. Resolutiones num. 14. 90. 185.*

Candelæ, & Palmæ dantur Vicario Generali ante Canonicos, & Dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Pontificali existenti, ut etiam tunc sunt prius thurificandi, *ibid. num. 13. ad 15. & dict. verb. Resolutiones num. 14. 90. 185.*

Nec Candelæ quatuor accendi, nec duo Capellani assistere debent ad Missam Vicarii Generalis, *ibid. num. 16. & dict. verb. Resolutiones num. 215.*

Candelas qui distribuit, detraheo capite distribuere debet, *ibid. num. 17. & dict. verb. Resolutiones num. 200.*

Candelæ in Missa sunt accendendæ, nec ante finem Missæ extinguendæ, nec nimis parvæ adhibendæ, *ibid. num. 18.*

Parochis ad funus intervenientibus, sive associandis, sive non, ab aliis Canonicis ejusdem Parochiæ, distribui non debet candela major illa, quæ datur Superiori Regularium associato ab aliis Fratibus; & differentia quantitatis Candelarum pendet ab arbitrio hæredum, *ibid. num. 19.*

Candela itidem non debetur Sacerdotibus aliis, & Canonicis major illa, quæ datur Regularibus; Vide verb. *Parochus art. 3. num. 7.*

Candelæ eadem accensæ in associatione Cadaveris, deservire possunt, stante consuetudine, etiam circa Feretrum in ejus tumulatione, *ibid. num. 20.*

Candelarum, Cereorum, & Intortiorum ardentium usus an, & quomodo profit defunctis, Vide verb. *Suffragia num. 20.*

Residua Candelarum, quæ aliqua Confraternitas vel locus Pius impendit de suo in sepeliendis pauperibus gratis, nec a Parocho, nec a quocumque alio pretendi possunt, nisi sub sit fraus aliqua, *ibid. in add. Auctor. num. 11.*

De candelis in Associatione Cadaverum, de Candelis quæ mittuntur ad Ecclesiam Parochialem in die Commemorationis Defunctorum, plura; Vide *ibid. in add. Auctor. num. 22. 24. & 25.*

Servanda est consuetudo circa Candelas, quas præterdit Abbas, dum impeditur mittit ad funera Crucem Ecclesiæ suæ, *ibid. in add. Auctor. num. 23.*

CANDELABRUM.

Candelabrum septimum non adhibetur in Vesperis, neque in Missis Defunctorum, licet ab Episcopo celebrentur, sed solum in Missis solemnibus ab Episcopo celebrandis. Vide verb. *Candelabrum num. 1. & verb. Resol. Sacr. Congr. in Indice 1. Merati num. 60.*

Candelabrum septimum non debet poni super Altare, quando solemniter celebrat Episcopus suffraganeus, *ibid. num. 2. & verb. Coadjutoria, Coadjutor num. 101. & dict. verb. Resolutiones in Decretis Pittoni num. 91.*

Candelabrum septimum interdicatur Inferioribus Episcopo usum Pontificalium habentibus, *ibid. num. 3. & dict. verb. Resol. in Indice 1. Merati num. 338.*

CANES.

Canes venatici teneri, & alii non possunt ab Episcopis, Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, ac Minoritibus, & assignantur poenæ; Vide verb. *Canis num. 1. ad 3.*

Canes in Ecclesiam inferri non possunt; & in Monasteriis Monialium neque masculi, neque foeminae retineri, *ibid. num. 4. & 5.*

CANONES.

Canones Apostolorum; Vide verb. *Apostolus num. 16.*

Canones Pœnitentiales utiliter in multis Synodis sunt impressi; Vide verb. *Canones in add. Auctor. num. 2.*

Canonum statuta ab omnibus sunt custodienda, præsertim ab Episcopis, *ibid. in add. Auctor. num. 3.*

CANONICATUS, CANONICUS.

Quid sint Canonica, seu Canonicatus, & Canonicus, & unde dicantur?

Canonica, vulgo Canonicatus est Jus spirituale, quod provenit ex electione, seu receptione alicujus in Fratrem seu Canonicum, & elucidatur quid tale jus inferat, ac præferat, qualiterque Canonicum constituit; Vide verb. *Canonicatus, Canonicus art. 1. num. 1. ad 5.*

Canonicum nomen idem est, ac Regularis a voce græca *Canon*; quæ regulam significat, & Canonicorum prima origo fuit in Monastica disciplina; eorumque profectus per S. Augustinum, ac ad ejus exemplum, per plurimos Episcopos declaratur; nec non unde primum Canonicorum, & Præbendarum origo, nomen, & usus, *ibid. num. 6. ad 10.*

Canonicus unde dicitur, & de varia Canonicorum tum Sæcularium, tum Regularium origine; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Canonicorum Cathedralium Dignitas; Vide verb. *Beneficium art. 1. in nov. add. num. 12. & 13.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Florentina Præminentiarum. Equipendi Indulti. S. Marci. Asten. Officii Fabricerii. Cathacen. Urgellen. Bambergens. Canonicatus Acerrarum. Salernitana Edictorum. Romana Fructuum Canonicatus. Viterbien. Castri Maris Primiceriatu.*

CANONICATUS quoad Collationem, & Possessionem.

De jure collatio Canonicatum in Ecclesiis Cathedralibus simultanee spectare præsumitur ad Episcopum, & Capitulum; consuetudo tamen in contrarium attendi debet, tum quoad Episcopum, tum quoad Capitulum; Vide verb. *Canonicatus art. 2. num. 1. & 2.*

Consuetudo Canonicatus, & Dignitates conferendi a Capitulo irrequisito Episcopo probatur ex collationibus factis tantum ab eodem Capitulo, & præscribitur spatio 40. annorum, *ibid. num. 3. & 4.*

Nedum in Ecclesiis Cathedralibus, sed etiam in Collegiatis sæcularibus collatio, seu provisio Canonicatum spectat simultanee ad Episcopum, & Capitulum; nisi consuetudine aut pacto ad solum Episcopum devoluta sit; & tunc excludit reservationem in vim alternativæ, *ibid. num. 5. ad 8.*

Quando Canonicatus sunt simultaneæ Collationis, Indultum concessum Ordinario suffragatur etiam Capitulo, imo tunc si Ordinarius reperitur exemptus a regula S. Cancellariæ, exemptio prodest etiam Capitulo, *ibid. num. 9. & 10.*

In collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantum potestatem habet Episcopus solus per se, quantum totum Capitulum, & contra, ac dissertur quid stante discordia inducatur, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Sede Episcopali vacante, vel Episcopo a Beneficiorum collatione suspenso, stante simultanea, collatio spectat ad Capitulum jure proprio: Sicut e contra, effecto inhabili Capitulo, *ibid. num. 14.*

Possessio Canonicatus, sive Dignitatis, quæ sit de Capitulo, capitulariter capi debet, aliter est nulla, nec est manutentibilis, quamvis fuisset capta de mandato Executoris Litterarum Apostolicarum, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Ut possessio dicatur capitulariter capta debet convocari Capitulum ad sonum Campanæ sub nullitatis rigore; nec de soni attestazione statur Notario sine Testibus, *ibid. num. 18. & 19.*

Possessio, ut dicatur capta, debet Canonicus federe in Sede propria Canonicatus, de quo agitur, & non in alia, & capta hora Missarum cum assignatione Stalli in Choro, & loci in Capitulo, est sufficiens, *ibid. num. 20. & 21.*

Habetur possessio pro capitulariter capta, si Capitulum sine justa causa eam tradere recusavit, & eam allegans eam probare debet, *ibid. num. 22. & 23.*

Habetur etiam pro capitulariter capta, si prima Dignitas demandavit convocari Capitulum, & vocati noluerint interveni-

venire, nisi duo vel tres Canonici, vel etiam unus alius injuste reluctans, *ibid. num. 24. & 25.*

Aliquo impedimento existente, propter quod possessio capitulariter capi non possit, sufficit, si aliter capiatur; & quod sit legitime capta, justificatur ex actibus Canonicibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli; nunquam tamen in præjudicium Tertii, *ibid. num. 26. ad 29.*

An Canonicus, qui factio alterius injuste impeditus fuit, quominus possessionem Canonicatus apprehenderet, pro professore a principio habendus sit tum contra ipsum impediendum, tum contra tertium, cui jus interim fuit quæsitum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Canonicatum injuste possidens, superveniente sibi novo titulo valido, potest continuare possessionem ipsam de facto, mutato solum primo jure & titulo possessionis, quæ mutatio ipso jure statim facta, intelligitur data notitia fecundi tituli, etiam absque alia declaratione, *ibid. num. 30.*

Imo si Canonicus falsus diu stetit in possessione, & deinde a Papa obtinuit provisionem, non est necessaria nova apprehensio, & installatio, *ibid. num. 31.*

Pro admissione ad possessionem Canonicatum, aut Præbendarum, & distributionem quotidianarum sunt prohibita certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones &c. *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Idcirco consuetudo donandi aliquid in ingressu, & admissione alicujus ad Canonicatum est sublata per Concilium, pro ut & illa, secundum quam provisio solvant cæteris prandium, & talis consuetudo est abolenda, & assignatur etiam alia consuetudo per idem Concilium abrogata, *ibid. num. 35. & 36.*

Nequidem Episcopus cum consensu Capituli statuere potest, ut aliquid minimum solvatur in ingressu Canonicorum nec ei licet quidquam sibi accipere pro collatione Canonicatus, non obstante etiam immemorabili, *ibid. num. 37. & 38.*

Non improbantur autem statuta, & consuetudines de serviendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendi interim de Massa grossa; vel de inserviando ante illius participationem per plures annos, Missasque celebrandi gratis, *ibid. num. 39. & 40.*

Valet etiam, & servanda est consuetudo Ecclesiæ Astenfis, quod fructus spectent ad Capitulum, donec Beneficiatus sit Sacerdos; ut etiam Constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Trident. ad solvendam certam quantitatem ratione novæ possessionis Canonicatum pro fabrica Ecclesiæ, *ibid. num. 41. & 42.*

Consuetudo, ut duobus primis annis, quibus quis fuerit Canonicus, fructus sint hæredum antecessoris, non comprehenditur in prohibitione, reprobatur tamen etiam immemorabilis non admittendi ignobilem, & parum scientificum in Canonicum Cathedralis, *ibid. num. 43. & 44.*

Occasione quæstionis, an Capitulum pro possessione Canonicatus aliquid exigere possit, varia ad Canonici Juris historiam pertinentia referuntur, *ibid. in nov. addit. num. 4. & seqq.*

Interpretatur Concil. Trident. *sess. 24. cap. 15. de reform. ibidem in nov. add. num. 10. & seqq.*

An, & quando condi valeat Statutum de aliquo exigendo a Canonico pro Canonicatus possessione, *ibid. in nov. add. num. 15. & seqq.*

CANONICATUS quoad ætatem requisitam in Canonicis, & Dignitatibus, & quoad tempus, intra quod tenentur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, & Dignitatibus.

Variam Ecclesiæ disciplinam circa ætatem Canonicorum Ecclesiarum Cathedralium, Vide in verb. *Canonicatus art. 3. in nov. add. num. 1.*

Ætas requisita, & sufficiens ad obtinendum Canonicatum in Ecclesia Collegiata est ætas 14. annorum; si ex sua fundatione, vel statuto, aut consuetudine nullum requirat Sacrum Ordinem; etiam in Collegiata, in qua spectat cura animarum Canonicis, non uti singulis, sed uti unitis; si autem e contra, requiritur ætas 25. annorum saltem inceptorum, quæ nec est necessaria, quando Canonicatus, vel Dignitati cura animarum non subest principaliter, sed solum accessorie est ipsi unita. *ibid. num. 1. vel verb. Ætas ad quod remittitur circa ætatem requisitam ad Dignitates sine cura in Collegiatis sub num. 24. & 25. & in nov. addit. num. 3.*

Ætas requisita, & sufficiens, ad Canonicatus Cathedralis Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

ubi est facta distributio Sacrorum Ordinum, est illa, quam exigit Ordo Canonicatus: at ubi non est facta talis distributio, requiritur ætas annorum 22. inceptorum, *ibid. num. 7. & 8. & in nov. add. num. 2.*

Quandonam dicatur Consuetudo vel Statutum advexisse nec ne Ordinem Sacrum Canonicatibus, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Interdum onus Susceptionis Sacri Ordinis afficit Canonicos, non item est adnexum Canonicatibus, & de hujus propositionis effectibus; Vide *ibid. in nov. addit. num. 5. & 6.*

Ætas requisita ad Dignitates, vel Personatus, quibus nulla subest cura animarum, in Cathedralibus est 22. annorum; ubi vero subest, requiritur ætas 25. annorum saltem inceptorum; & hæc etiam requiritur ad Dignitatem Ecclesiæ Cathedralis, cui sit distributio Missæ cantatæ per turnum infra hebdomadam, *ibid. num. 9. ad 11.*

Canonici supranumerarii possunt recipi in anno 14. sed adveniente tempore Præbendæ, debent esse in ætate integra, *ibid. num. 12.*

Canonici, qui Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Canonicatus, Dignitates, vel Personatus, quibus aliqui Ordines sunt adnexi, tenentur eundem Ordinem requisitum intra annum suscipere: & ideo debent in ea ætate constituti esse, ut infra annum possint ad Ordinem requisitum promoveri, *ibid. num. 13. ad 15.*

Annus statutus ad se promoveri faciendum ad Sacros Ordines computari debet non a tempore collationis factæ, sed a die habitæ pacificæ possessionis; Dummodo per provifum non steterit, *ibid. num. 16.*

Canonici, qui ad Sacros Ordines suis Canonicatibus, Dignitatibus, vel Personatibus adnexos se intra annum, justo impedimento cessante, promoveri non faciunt, ex tunc donec promoti fuerint, privantur voce in Capitulo, & dimidia parte distributionum, *ibid. num. 17.*

Imo Canonici ad requisitos Ordines infra annum non promoti possunt aliis poenis, etiam privationis puniri: & prædicta privationis dimidiæ partis distributionum poena locum habet, quamvis intersint Divinis, & Officium recitent, nec ad id suffragatur contraria consuetudo, *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Pœna privationis dimidiæ partis distributionum respectu præfatorum locum habet, quamvis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Canonici: ea tamen poena non intelligitur de extraordinariis distributionibus, quæ scilicet dantur pro funeralibus, seu anniversariis; nisi hæc sint unica cum Horis, *ibid. num. 21. ad 23.*

Nullam tamen poenam incurrunr Canonici, si ad Ordines requisitos non promoveantur intra annum propter justum impedimentum; ut nec etiam incurrit dispensatus a Papa, ut in ætate v. gr. 16. annorum, vel in alia sufficiens Canonicatum in Cathedrali obtinere possit, *ibid. num. 24. & 25.*

Canonicus dispensatus super ætate ad obtinendum Canonicatum, si promoveri non curavit ad Ordines, postquam ad legitimam ætatem pervenit juxta formam in dispensatione præscriptam, distributiones non acquirit, quamvis Choro intersit: at non prius cogendus est ad Sacros Ordines promoveri, quam ad annos pervenerit, *ibid. num. 26. & 27.*

Canonicus in Sacris non constitutus vocem in Capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non potest; & non Subdiaconus nec vocem consultivam in electionibus, & Synodo habet, *ibid. num. 28. & 29.*

Præsidentem vero in Capitulo, etiam si non sit Sacris, in eo proponere, ac resolutiones accipere potest: atque Prælato Ecclesiæ Collegiatae, etiam si Sacris Ordinibus careat, præfidentia, ac vox in Capitulo competit, *ibid. num. 30. & 31.*

Canonicus in Ecclesia Collegiata habens canonicatum, cui neque juri communi, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto annexus est aliquis Ordo, præsertim Sacer, obtinere potest, & percipere distributiones, licet nunquam hujusmodi Sacrum Ordinem suscipiat: vocem tamen in Capitulo habere non potest, *ibid. num. 32. & 33.*

CANONICI, & Dignitates quoad Fidei professionem, & poenas eam omittentium.

Canonici, & Dignitates Ecclesiæ Cathedralis tenentur a die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses Fidei professionem facere non solum coram Episcopo, vel ejus Vicario Generali, sed etiam coram Capitulo; & hæc magis ac ma-

gis declarantur; Vide verb. *Canonicatus art. 4. num. 1. ad 3.*
Sede Episcopali vacante non sufficit Fidei professionem facere coram solo Capitulo, sed debet etiam fieri coram Vicario Capitulari; & ea fieri debet personaliter, & non sufficit per Procuratorem, *ibid. num. 4. § 5.*

De sententia Sac. Congregationis Concilii super Professione Fidei emittenda a Canonicis vel Beneficiatis per Procuratorem, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Dato, quod provifus Canonicus praesens in Curia non possit statim ad residendum accedere, solet tunc Sacra Congr. Concilii illum admittere ad Professionem Fidei coram, & in manibus Datarii, vel Cardinalis Praefecti Sacrae Congreg., & etiam coram Urbis Vicario, non obstante, quod in Litteris provisionis adfit Decretum emittendi in manibus Episcopi, *ibid. num. 6.*

Fidei professionem tenentur denuo facere etiam illi Canonici, qui jam antea eam emisissent in adeptione alterius similis beneficii, & qui de quo adipiscuntur in Cathedralibus Ecclesiis Canonicorum, vel Dignitatem, quam antea habuerant, & dimiserant, *ibid. num. 7. § 8.*

Hac Fidei professio fieri debet saltem intra duos menses ante adeptae possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Ecclesia Cathedrali, talis tamen terminus non currit provifio, qui non accepit possessionem, quamvis per eum stet, quominus eam accipiat; Imo ad effectum ut incipiant currere praedicti duo menses, non sufficit fuisse adeptam possessionem, sed requiritur possessio pacifica, *ibid. num. 10. § 11.*

Si intra praedictos duos menses a die adeptae realiter pacificae possessionis talis Canonicus emisisset diſtam Fidei professionem, non per hoc solutus est ab obligatione illam in posterum emittendi, *ibid. num. 12.*

Canonici, & Dignitates Ecclesiae Cathedralis tenentur ultro sese offerre ad faciendam Fidei professionem, adeo ut non requiratur ad hoc praevia monitio, & eam omittentes peccant mortaliter, nisi per ignorantiam, inadvertentiam, aut oblivionem ipsam facere omittant, *ibid. num. 13. ad 15.*

Canonici, & Dignitates Cathedralis non facientes Fidei professionem uti supra, ultra peccatum mortale, incurrunt etiam fructuum amissionem; in hac tamen non includuntur distributiones quotidianae, nisi omnes redditus Canonicatus in iis consistant, *ibid. num. 16. ad 18.*

Praedicta poena amissionis fructuum intelligenda est solum de fructibus decurrendis post lapsum duorum mensium, & professio Fidei exposita non proficit ad recuperandos fructus amissos post dictos duos menses, sed solum ad acquirendos futuros, *ibid. num. 16. § 20.*

Fructus Canonicatus, & Dignitatis ob amissionem professionis Fidei non acquisiti debent applicari in usus pauperum, vel in fabricam Ecclesiae Beneficii, si indigeat, quoties tamen omittentes habeant fructus distinctos, & separatos a mensa Capitulari, *ibid. num. 21. § 22.*

Episcopus non potest condonare huiusmodi fructus amissos ob non factam Fidei professionem, sed solum S. Sedes, vel Sac. Congr. *ibid. num. 23. § 24.*

Licet Canonicis Cathedralis omittentibus Fidei professionem possessio Canonicatus nihil suffragetur quo ad fructuum perceptionem, suffragatur tamen quo ad Titulum, & proprietatem talis Canonicatus, & quo ad vocem habendam in Capitulo, & jus praecedentiae, & caetera alia jura a die adeptae possessionis, & inde jvantur regula de trienniali ad effectum, ne possint molestari super Titulo, *ibid. num. 26. § 27.*

Quo ad fructus tamen retinendos non suffragatur, nec eis prodest etiam longissima possessio, quandiu professionem Fidei non emisierint, unde in conscientia etiam ante sententiam Judicis restitui debent fructus amissi ob non factam Fidei professionem, *ibid. num. 28. § 29.*

Lex emittendi per Canonicos professionem Fidei non solvitur per consuetudinem etiam constantem, sed solum per expressam exemptionem, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Coadjutores Dignitatum, & Canonicorum Cathedralium de rigore juris communis, seu Concilii Trid. non tenentur emittere professionem Fidei, ut nec etiam Portionarii, Vicarii temporales, & alii provifii de Capellanis in Ecclesia Cathedrali, nec Canonici, & Dignitates Ecclesiarum Collegiarum, & possidentes Beneficia inferiora non Curata; hi tamen omnes, & caeteri Beneficiati tenentur ipsam emittere vigore Dioecesanarum Legum, *ibid. num. 30. ad 33.*

CANONICI quoad Residentiam, Chorum & Missam.

Canonici, sive Cathedralium, sive Collegiarum tenentur saltem per novem menses, residere in Ecclesiis sui Canonicatus, ita ut non liceat ipsis ultra tres menses ab eisdem quolibet anno abesse. Vide verb. *Canonicus art. 5. n. 1.*

Varia circa tres menses, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, adnotantur, *ibid. num. 2. ad 6.*

Residentia Canonicorum in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis non amplius regulatur a statutis, & consuetudinibus, sed a Concilio Tridentino *sess. 24. cap. 2. de reform. Vid. ibid. in nov. add. num. 1.*

Fundationum privilegiis, quibus ultra tres menses Canonicis abesse licet, non est derogatum a Tridentino, per quod nec sublata sunt statuta a Summo Pontifice in idem confirmata, *ibid. num. 7. ad 9.*

Ut Canonici abesse possint tribus mensibus a Concilio permissis, nec Episcopi, nec Capituli licentia, nec causa requiritur, & possunt Canonici tunc abesse etiam ex causa recreationis, non tamen, pro eo tempore luantur distributiones quotidianae, sed solum fructus grossos, seu Praebendam, *ibid. num. 10. § 11.*

Potest Episcopus ob legitimam causam dare Canonicis suis facultatem, ut possint abesse per quatuor menses, *ibid. num. 12.*

Si per specialem aliquarum Ecclesiarum Constitutionem, aut consuetudinem longius servitii tempus requiratur, non est licitum Canonicis per tres menses abesse, secus autem, si totius anni servitium requiratur, *ibid. num. 13. § 14.*

In Collegiatis non Insignibus Canonici excusantur a Residentia, dummodo sint Ecclesiae illae rurales prorsus destituta, & in quibus supra hominum memoriam solum non fuit residere, aut quae adeo tenuis sint redditus, ut Canonici aliunde vivere debeant, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Canonici non residentes per novem menses, seu per majus tempus sibi a sua Ecclesia constitutum, incidunt in poenas Concilii Tridentini, & assignantur cum debitis advertentiis, *ibid. num. 15. ad 19.*

Poenarum gradus contra Canonicos non residentes a Concilio praescripti sunt necessario servandi, antequam deveniatur ad privationem, alias ipsa privatio, seu sententia privationis erit nulla, *ibid. num. 20. ad 24.*

An Canonici, qui spatium decem & plus annorum non resederunt, puniri debeant privatione Canonicatus, non servato Ordine praescripto a Concilio Tridentino, de quo supra, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Dantur ad id Decreta Sacrae Congr. Concilii, Vide *ibid. num. 25.*

Ut possit procedi ad privationem Canonicatus contra Canonicum non residentem, expectandum est triennium completum, interim tamen potest Episcopus praevius citationibus per censuras contra procedere, *ibid. num. 26. § 27.*

Poenae Canonicorum non residentium possunt infligi etiam contra Canonicos Coadjutores cum futura successione, & illas non potest Episcopus remittere in totum, bene tamen ante sententiam minuire, vel augere, *ibid. num. 28. § 29.*

Canonici, si novem mensibus anni absque legitima causa a residentia notabiliter absint, ultra supra dictas poenas incurrunt etiam secundum multos culpam mortalem, & juxta quosdam etiam si velint quotidianas distributiones amittere, in quo tamen casu varii alii eos cum quibusdam restrictionibus a mortali excusant, *ibid. num. 30. 31. § 32.*

Dantur tamen aliquae legitima causa omnino excusantes a continua residentia, & istae generatim loquendo sunt quatuor, quae enumerantur, ac satis referantur, *ibid. num. 35. ad 37.*

Speciatim etiam conceditur, ut duo Canonici in servitio Episcopi occupati pro residentibus habeantur, & ii possunt assumi, sive ex Cathedrali, sive ex Collegiata; *ibid. num. 38. § 39.*

Canonici ex justa causa absentes non tenentur relinquere substitutum, ac per hunc interim deservire, non obstante immemorabili consuetudine, *ibid. num. 40.*

Canonici tenentur recitare Officium in choro, nec ipsis potest Episcopus concedere, ut officium in Sacrastia, bene vero quandoque v. g. ob frigus, & etiam ad tres menses frigidiores tolerandum diebus tamen feriatis; *ibid. n. 41. ad 43.*

In Choro non est a Canonicis inchoandum Officium statim signo dato, sed elapsa tertia parte horae, & tunc non expectandus Vicarius, *ibid. num. 44. § 45.*

Canonici sub onere, & obligatione restitutionis fructuum tenentur per seipso psallere, seu canere in Choro cum aliis, & ex decencia debent alta voce cantare, & Episcopus potest illos ad hoc hortari, sed non cogere, *ibid. num. 46. § 47.*

Canonici dum Ecclesia harmoniaca modulatione utitur, satisfaciunt, attente assistendo. Non possunt contra solitum cogi ad Matutinum ante ortum solis; tamen licet duo, vel tres tantum; ad officium in Choro tenentur, *ibid. num. 48. ad 50.*

Canonici qualiter teneantur in Choro quoad Officium Defunctorum, Graduales &c. *ibid. num. 51. ad 56.* Vide tamen etiam verb. *Officium art. 1. num. 46. § art. 3. num. 107.*

Canonicos potest cogere Episcopus ad praestandum juramentum de fideliter punctando in Choro, nec possunt iidem a Choro exire, nisi petita venia Archidiacono seu Praesidenti per salutationem, & ibidem confabulantes sunt punctandi tanquam absentes; nec debent habere stratum, vel tapetum, & divinis interessentes sine habitu Canonicali, & superpelliceo debent punctari; & non permittendum, ut Laici, dum Divina celebrantur, stent, vel sedeant in Choro, *ibid. num. 57. ad 62.*

Canonici, vel Capellanum qualiter possit Ordinarius excusare a Choro, & junior supplere vices Hebdomadarii, *ibid. num. 63. 64.*

De servitio a Canonicis Choro praestando, de quo agit auctor. consulendus est san. mem. Benedictus XIV. in suis Institutionibus Ecclesiasticis, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Canonici tenentur quotidie ad canendam Missam Conventualem sub mortali, etiam diebus, quibus cantant aliquam Missam Votivam, vel pro Defunctis, *ibid. num. 65. ad 69.*

Praeterea Missa Conventualis in Quadragesima, Adventu, Quatuor Temporibus, & similibus, etiam si occurrat Festum duplex, non est omittenda, sed utraque, Missa nempe de Sancto, & de Feria, est celebranda, *ibid. num. 70. ad 72.*

In Cathedralibus, & Collegiatis non potest omitti altera ex duabus Missis cantandis ob celebrationem Capituli Canonicorum, *ibid. num. 73.*

Missae defunctorum cantari debet a Canonicis juxta legem foundationis etiam in illis diebus, in quibus ex praescripto Missalis cantatur alia Missa pro Defunctis, nec ob id Missa Conventualis omittenda, *ibidem num. 74. § 75.*

Canonici pro Missa Conventuali, quam quotidie celebrare, & Sacrificium pro Benefactoribus, & Fundatoribus applicare tenentur, nullatenus possunt aliam elemosinam recipere, non obstante consuetudine, nec tenuitate reddituum, pro ea tamen debetur Canonicis distributio ex Missa communi, *ibid. num. 76. § 77.*

Canonicus, qui Missam solemnem celebrat die Dominico, tenetur Officium Vesperarum facere eodem die post prandium, non obstante contraria consuetudine, & qui celebrat eam, in qua Chorus tenetur cantare Symbolum, non potest illam prosequi eo tempore, quo a Choro cantatur Symbolum praedictum, nec in Conventuali faciendi thurificatio, si sit absque cantu, & Ministris, *ibid. num. 78. ad 80.*

Canonicus Missam celebrans in Ecclesiis, vel ex devotione, vel ex obligatione, tempore, quo cantatur una Hora in Choro, qualiter habeatur absens, & qualiter sedendum a celebrantibus coram Episcopo, & per seipso divina obire, & Missas majores canere debent, & quid, si sint legitimo detenti impedimento, *ibid. num. 81. ad 84.*

Missas Pontificales celebrare, absente Episcopo, pertinet ad primam Dignitatem, vel ad secundam, vel ad antiquiorem Canonicum, non autem ad Canonicum Hebdomadarium, nisi aliter sit consuetudo, *ibid. num. 85. § 86.*

Canonicus solemner celebrat pro Diacono, & Subdiacono inservire debent pariter Canonici, *ibid. num. 87.*

Dignitas prima, si velit functiones Episcopales facere, debet etiam Missam cantare, alias pertinent ad subsequentes cum eadem conditione, & idem similiter servandum, si absente Episcopo velit deferre SS. Sacramentum, *ibid. num. 88. ad 90.*

Canonici non supplent vices Protonotariorum, & aliorum inferiorum, sed bene vices Dignitatum; etiam si haberent onus cantandi Epistolam, vel Evangelium; ac quaedam alia adducuntur decisa circa cantum Epistolae, & Evangelii; atque

respectu ministracionis, *ibid. num. 91. ad 100.*
Canonici, & Dignitates an possint Missas privatas celebrare tempore, quo Episcopus solemner celebrat, vel concionatur; *ibid. num. 101.*

CANONICI quoad associationem, & assistentiam debitam Episcopo.

Canonici qualiter, & quando accedere debeant ad domum Episcopi pro illius associatione ad Ecclesiam, ac ubi ad talem effectum sit conveniendum, quoties longe distet; Vide verb. *Canonicus art. 6. num. 1. ad 8.*

Ut Canonici in debita associatione Episcopi deesse non possint, & Officia Divina non turbentur, debet Episcopus certam horam sui adventus tempore congruo statuere, & significare, quo stabilito, si dato ultimo campanae signo non veniat, potest inchoari Officium, eo non expectato, *ibid. num. 9. § 10.*

Si Episcopus post inchoatum Officium ad Ecclesiam descendat, tunc satis erit, quatuor, vel quinque Canonicos obviam ire, sed saltem duo tenentur, & idem si venit tempore, quo post decantatum Evangelium Concilio inchoatur; *ibid. num. 11. ad 13.*

Item quoties finita Concione velit Episcopus domum redire, Canonici omnes non debent deserere Missam, sed tantum tres, vel quatuor eum usque ad portam comitentur, & statim redeant; omnes tamen debent saltem usque ad portam, si post Missam discedat, & si persolutis officiis, utque extra, vel ad primum atrium domus, si contigua, nec excipiuntur Dignitates, *ibid. num. 14. ad 17.*

Canonici, & Dignitates non tenentur associare, & reassociare Episcopum toties quoties accedit ad Ecclesiam, & ab illa recedit, sed solum in solemnioribus diebus, quibus cum Capella ad celebrandum, aut ad assistendum Divinis Officiis, vel ad Pontificalia exercenda accedit, aliter non nisi ex arbitrio, & urbanitate, aut ex consuetudine, si extet, prout adducitur, *ibid. num. 18. ad 21.*

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebravit, ad Sedem Episcopalem, si voluerit Missae Conventuali assistere; nec ad Camera Capitularem, nisi ex urbanitate; & associantes per Civitatem eorum Episcoporum Cardinalem, non collegialiter, nec cum Habitu Canonicali, debent illum anteire, non autem sequi, *ibid. num. 22. ad 24.*

Assignatur qualiter teneantur Canonici respectu suffraganei venientis ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprii, ejusque de licentia Cappam deferentis, *ibid. num. 23. § 26.*

Assistentia a Canonicis, & Dignitatibus debita Episcopo faciendae est secundum Ceremoniale Romanum; excepta tamen laudabili, & immemorabili in contrarium consuetudine, *ibid. num. 27. ad 30.*

Canonici, & Dignitates, & Portionarii tenentur assistere Episcopo solemner celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, & in primis prima Dignitas cum pluviali, & duae aliae Dignitates, vel Canonici praeter Diaconum, & Subdiaconum, *ibid. num. 31. ad 34.*

Talis prima Dignitas licet unica, seu dignior in casa, quo recusat Episcopo assistere, cogendus est poenis, & Censuris Ecclesiasticis, & assistentia praestanda est in habitu choralitantum, *ibid. num. 35. ad 37.*

Consuetudo, ut Dignitates & Canonici Mitram, Gremiale, & Thuribulum, ac simile ministrent Episcopo, servanda est; & sive celebret, sive Divinis assistat, si Ordinarius sit, debetur assistentia duorum Canonicorum ex num. Diaconorum, ubi praebendae distinctae; iique, & non Presbyter assistens, debent elevare fimbrias pluvialis, *ibid. num. 38. ad 41.*

Canonici iidem assistere debent Episcopo, quando facit Ordinationes, sive faciat cum Missa solemni, sive privata; ei tamen non est assistendum, dum accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluviali, & Mitra; nec Assistentes tenentur eponere, & deponere Biretum, sicut tenentur ad Mitram, *ibid. num. 42. ad 44.*

Canonici tenentur, & cogi possunt ab Episcopo, ut sibi ministrent, & inserviant etiam in quibuscumque Civitatis Ecclesiis, dum ad publicas, vel solemnes Episcopales functiones exercendas eum ire contigerit, non tamen extra Civitatem, & dum-

& dummodo Cathedralis Chorus non destituatur servitio debito, *ibid. num. 47. & 46.*

Non tamen possunt Canonici cogi ad assistendum Episcopo, si accesserit ad alias Ecclesias ad celebrandum private; imo sic nec etiam tenentur in Cathedrali, & si assistant non gaudent distributionibus, excepta tamen legitima consuetudine ad utrumque servanda, *ibid. num. 47. ad 50. & num. 60. 61.*

Canonici Cathedralis si adsint, debent inservire Episcopo Pontificalia exercenti, & non alii inferiores, etiam in Collegiata, & Parochiali, & quacumque alia intra Diocesim, *ibidem num. 51. ad 53.* Vide tamen etiam verb. *Assistentia num. 25.*

Canonici tenentur assistere suffraganeo, quando nomine proprii Episcopi functiones Pontificales exercet; ei tamen duorum Canoniorum assistentia ultra Diaconum, & Subdiaconum non debetur, nisi adsit antiqua ad id consuetudo, *ibidem num. 54. ad 57.*

Quando Episcopus suffraganeus solemniter celebrat, facit Ordinationes, Consecrationes, vel alias similes functiones pro Ordinario, illi tantum debent accipere paramenta, qui sunt necessarii in Ministerio, *ibid. num. 58.*

Canonici Diaconi assistentes non tenentur, imo non debent inservire Archiepiscopo de Bugia, seu Candela, sed ea administranda est per Capellanum, & non possunt cogi Canonici ad inserviendum Archiepiscopo in Missis privatis præter consuetudinem, juxta quam inservientes quotidianas distributiones non amittunt, *ibid. num. 59. ad 61.*

Quænam assistentia faciendâ sit a Canonici Episcopo Concionibus habenti, *ibid. num. 62.* Varia adducuntur decreta assistentiam Episcopo debitam spectantia, *ibid. in add. Auctor. num. 63.*

Fas est Episcopo adjungere suo servitio duos Canonicos Cathedralis, vel Collegiatarum, *ibid. num. 64.*

Tenentur Canonici Episcopo inservire in Monasterio Diaconi, vel Subdiaconi, *ibid. num. 65.*

Tenentur ei assistere etiam in Cathedrali præfens sit divinis Officiis in Cappa, *ibid. num. 66.*

Ministerium, & Officium a Canonici præstandum Episcopo multifariam determinant Variæ Resolutiones Sac. Rit. Congregat. *ibid. in nov. add. num. unic.*

CANONICI quoad præcedentiam, & præminentiam.

Canonici Ecclesiæ Collegiatae Urbis Romæ dignior est Canonico Cathedralis alterius Civitatis, etiam si Cathedralis Capitulum sit exemptum, Vide verb. *Canonici art. 7. num. 1.*

Canonici Cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi Magistratui sæculari, quando non est de perpetuis, & majoribus, & Concionator debet ipsos prius salutare, quam Magistratum, & ubique prius thurificandi, ubi talis est consuetudo; at extra Ecclesiam nulla pollent jurisdictione, & cedere debent &c. *ibid. num. 2. ad 4.*

Canonici Cathedralis omnibus aliis præcedunt, non obstante contraria consuetudine, etiam in sua Collegiata, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Imo Canonici Cathedralis præcedunt Canonici Collegiatae etiam in associandis funeribus defunctorum propriae ipsius Collegiatae Parochiæ, de quo tamen plenius in art. seq. *ibid. num. 8. & 9.*

Canonici Cathedralis, & Collegiatae, & alii Clerici sæculares semper præcedere debent Regularibus, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis, *ibid. num. 10.*

Canonici, & Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis debent præcedere omnibus Curatis Parochialium Ecclesiarum in omnibus Processionibus, & functionibus, etiam in propriis ipsorum Curatorum Ecclesiis, *ibid. num. 11. & 12.*

Limitatur, ac temperatur Sententia Auctoris, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Canonici Cathedralis, si ob intemperiem aeris resideant in alia Ecclesia, Rector illius debet federe post Canonicos supra Mansionarios, & reliquos Presbyteros, & si fuerit Protonotarius, præcedit Canonici uti singulis, non autem Capitulariter, *ibid. num. 13.*

Canonici Cathedralis in Ecclesia Parochiali dignior locus debetur immediate post Episcopum; & post Canonicos federe debet Rector, *ibid. num. 14.*

Canonici Collegiatarum Ecclesiarum præcedere debent omnibus Rectoribus, Curatis, Plebanis, ac Presbyteris Ecclesiarum

Parochialium in publicis Processionibus, & functionibus, etiam Synodalibus, *ibid. numer. 15. ad 17.*

Canonici tamen tamquam singuli incedentes, non habent præcedentiam supra Curatos, sed capitulariter, & processionariter procedentes præferuntur Abbatibus benedictis, & extra Ecclesiam Canonici præcedit Prælatum utriusque Signaturæ Referendarius, *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Canonici prius factus debet præcedere aliis post ipsum admisis, etiam si sint Doctores; & ubique Canonici Cathedralis, licet non Doctores, præferendi sunt Presbyteris non Canonici, esto sint Doctores, *ibid. num. 21. & 22.*

Canonici Presbyter præcedit Canonico antiquiori non Presbytero; & si omnes Presbyteri, præcedunt inter se secundum suam receptionem: at ubi Præbendæ sunt distinctæ, præcedendum juxta ordinem præbendarum, *ibid. num. 23. ad 26.* Et vid. *nov. add. num. 8. & seqq.*

Canonici Ordinis Diaconalis in Minoribus, vel Diaconali Ordine constituti, ubi Præbendæ sunt distinctæ, præcedere debent Canonici Ordinis Subdiaconalis, quamvis Presbyteris, & inde quædam ad rem de Coadjutore, *ibid. num. 27. ad 30.*

Canonici Diaconus, si promoveatur ad Sacerdotium, non recuperat Præcedentiam, quam prius cesserat Canonico Presbytero possessione posteriore, *ibid. num. 31.*

In Processionibus, quæ sunt cum interventu Capituli Cathedralis, Præcedentia debetur Beneficiatis ejusdem supra Parochos, *ibid. num. 32.*

Præcedentia, quæ debetur Parochis, & Curatis perpetuis, eadem debetur Parochis, & Curatis amovibilibus ad unum, *ibid. num. 33.*

Dignitatibus, & Canonici Cathedralibus convenit distinctio, tam quoad qualitatem paramentorum, quam quoad locum se parandi in Missis, & in Processionibus quo ad paramenta iis coæquari non debent Canonici Collegiatae, *ibid. numer. 34. & 35.*

Canonici non possunt in celebratione Missæ uti Palmatoria, vulgo Bugia, & digniores debent federe in sedibus vicinioribus Sedi Episcopali, *ibid. a num. 36. & 37.*

Canonici celebrans ratione paramentorum, & officii, debet habere primam locum, & primum sedem Chori supra Dignitates, & Canonicos, & Hebdomadarius supra omnes Dignitates, & Canonicos, *ibid. num. 38. ad 39.*

Canonici primus, vel prima Dignitas, qui digniorem locum habet in Capitulo, præferendus est cæteris in Processionibus, & parati præcedunt Vicario Generali, non obstante consuetudine in contrarium; secus autem si non parati, vel si etiam Vicarius sit paratus, *ibid. num. 40. ad 43.*

Canonici, qui est Vicarius Generalis, si uti Vicarius sedeat, præcedit omnibus Canonici, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones, *ibid. num. 44. & 45.*

Canonici, & Dignitates præcedunt Vicario Capitulari Canonico, si, ut lucratur distributiones, voluerit Choro interesse, quod si illas lucrari noluerit, tunc debet præcedere omnes, excepta prima Dignitate post Pontificalem; unde non potest occupare Sedem Archidiaconi in Ecclesia, sed debet federe in alia portatili, *ibid. num. 46. ad 48.*

Vicarius Foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quavis functione, & loco habet præcedentiam super alias Dignitates, & Canonicos antiquiores, *ibid. num. 49. & 50.*

Canonici, vel Dignitas factus Episcopus, cum retentione Canonici, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Canonici, & Dignitatibus etiam ipso antiquioribus; ut quoque Canonici qui sit Episcopus Titularis, *ibid. num. 51. & 52.*

Canonici, qui permutavit Canonici, si permutatio effectum habere non potuit, & redierit ad suum Canonici abique onere, in pristinum ponendus; at qui dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetravit, locum ultimi acquirat, & prioris deperdit, *ibid. num. 53. & 54.*

Licet Canonici sit de Jurepatronatus, debet eum obtinens præcedere tamquam verus Canonici omnibus aliis, qui post illum obtinuerunt Canonici, *ibid. num. 55.*

Canonici Collegiatarum Urbis præsentibus translationi pensionis, haud satisfactum est Indulto quoad præsentiam Ordinarium, vel Canonici Metropolitanarum Ecclesiarum, & Cathedralium Ecclesiarum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

CANONICI quoad perceptionem Sacramentorum, & quoad funera, & Sepulturam.

Canonici Ecclesiæ Cathedralis carentis Canonici, five ædibus Canonicalibus, habens domicilium, & aeternam habitans intra fines alterius Parochiæ, tenetur in infirmitate recipere Sacramenta a Parocho Domicilii. Vide verb. *Canonici art. 8. num. 1. & 2.*

Circa hanc conclusionem Varia vide, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Canonici ad funera intervenientes, si sint Ecclesiæ Cathedralis, præcedunt, nedum proprio Parocho Defuncti, etiam si stola induto, sed etiam præcedunt Canonici Collegiatae etiam in associandis funeribus defunctorum propriae ipsius Collegiatae Parochiæ: Si autem sint Collegiatarum, præcedunt propriis Parochis Defunctorum, *ibid. num. 3. & 4.*

Canonici Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatae, non possunt sociare Cadavera ex alienis Parochiis sine proprio Parocho, & ad hunc, non autem ad illos spectat Officia peragere super cadavera, nec ea levare licet irrequisito ipso, *ibid. num. 5. ad 9.*

Capitulum non vocatum non potest, invitis hæredibus, Iurandi stipendii causa, funeribus interesse, & Canonici Cathedralis decedentes non electa sibi sepultura, ubi debeat sepeliri, *ibid. num. 10. ad 13.*

Pro sepultura Canonico Cathedralium debetur quarta funeralis Parocho Domicilii, non vero Parocho Cathedralis, neque Parocho Parochiæ, ubi adest sepulcrum suorum Majorum, & assignatur quando Curatus, & Sacrista Cathedralis præcedant Parocho defuncti, *ibid. num. 14. & 15.*

Sententia Sac. Congregationis Rituum est, ut Canonici etiam habentes domicilium in aliena Parochia sepeliendi sint in Ecclesia Cathedrali, solatis tamen juribus Parochialibus Parocho domicilii, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*

CANONICUM Theologum, Pœnitentiarium, Protonotarium, & Jubilatum varia concernentia,

Canonici Theologus ubi deputandus, & quæ Præbenda ei assignanda? Vide verb. *Canonici art. 9. num. 1.*

Canonici Theologi deputati non fit in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, ubi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ; nec ei in vim unionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura competit Jus adversus Canoniciatum vacatum per Resignationem, *ibid. num. 2. & 3.*

Præbenda erecta, & deputata pro Theologo a sequenti Canonico optari non potest, nec Theologus admittendus ad jus optandi, *ibid. num. 4. ad 6.*

Canonici tamen Theologus, qui resignavit in manibus Ordinarium Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui Stalli in Choro, *ibid. num. 7.*

Canonici Theologus, stante consuetudine, ut per quemlibet Canonici habentem Præbendam Canoniciatum annexam obtineatur una ex Dignitatibus in eadem Ecclesia solum quamdam præcedentiam habente, eam obtinere potest, *ibid. n. 8.*

Per deputationem Præbendæ primo vacaturæ in Theologalem qualis comprehendatur, & ad quem spectet electio personæ ad hujusmodi Præbendam, *ibid. num. 9. ad 15.*

Canonici Theologus, ad quod factus est doctoratus in Jure Canonico, quadraginta saltem quotannis Lectiones publice in Ecclesia habere tenetur per se ipsum, vel per alios idoneos; imo compelli potest, ut per se si non legitime impediatur muneri suo satisfaciatur; & etiam assignatur qualiter ad id teneatur, si diuturnum adsit impedimentum, si senio confectus, aut Jubilatus &c. *ibid. num. 15. ad 20.*

Dato, quod Canonici Theologus nolit ullo modo legere, potest Episcopus illum cogere comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, & perseverante contumacia etiam ad privationem devenire, non servato temporum intervallo a Trid. præscripto, *ibid. num. 21. & 22.*

Cum Præbenda Theologalis vacat, dari debet in Commendam Canonico idoneo ejusdem Capituli, donec Titularis provideatur, alias poterit Episcopus applicare fructus alicui personæ extra Capitulum, quæ suppleat munus legendi, & innuitur, ex quibus eligi debeat, *ibid. num. 23. ad 25.*

Canonici Theologus gaudet vacatione a lectione Sacrae Scripturae in diebus, & temporibus, quibus gaudent Doctores Universitatum, & assignantur; at tempus, locus, & materia Script. Sacr. remittitur arbitrio Ordinarii, *ibid. num. 26. ad 30.*

Non potest Canonici Theologus se eximere ab explanatione Scripturae prætextu, quod non habeat auditores; non tenetur, si Antecessores nunquam legerint, ex quo non adesset necessitas, *ibid. num. 31. & 32.*

Ad lectionem Sacrae Scripturae in Cathedrali tenentur accedere Canonici, & cæteri Presbyteri ipsius Ecclesiæ Cathedralis, & possunt compelli ab Episcopo, ut de facto ad Concionem sub privatione distributionum illius diei, *ibid. num. 33. & 34.*

Ad interessendum autem lectioni, seu conferentiæ Casuum Conscientiæ possunt solum compelli Canonici, aliique Presbyteri, qui sunt Parochi, vel Confessarii; Regulares vero nullatenus ad id cogi possunt, nisi sint Parochi, imo tunc ad omnia cogi possunt, ad quæ tenentur Curati sæculares; cogi tamen non possunt ad assistendum Divinis in Cathedrali, *ibid. num. 35. ad 40.*

Canonico Theologo die, qua legit, licet Choro non intersit, debentur distributiones pro tota die, & etiam emolumenta quæcumque personaliter interessentibus dari solita; non censetur tamen præfens Matutino, ubi dicitur pro die sequenti in vespere præcedente, *ibid. num. 41. ad 43.*

Canonici Theologus petita & obtenta licentia a Capitulo potest concionari per alium; Vide verb. *Prædicator num. 110. & III.* Debet federe in loco sui Canoniciatus; Vide hic *num. 44.*

Pœnitentiarius Canonici in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, ubi id commode fieri potest, instituendus, qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in Theologia, vel Jure Canonico, non nomine, sed re, aliter alius est deputandus, *ibid. num. 45. ad 47.*

Quando autem Doctores, & Licentiati in Jure Canonico, vel Theologia apti non inveniuntur, quid agendum, *ibid. num. 48. & 49.*

Canonici Pœnitentiarius debet esse in ætate 40. annorum; hujus tamen defectus non obstat, si sit aptus, nec aptior in loco reperitur, *ibid. num. 50. & 51.*

Canonici Pœnitentiarii institutio est faciendâ tantum in Cathedralibus, & institutio, ac electio ad solum Episcopum abque consensu Capituli spectat, quando Præbenda non vacat in mense Apostolico, vel non adest alia reservatio, seu affectio, *ibid. num. 52. 53. & 54.*

Pœnitentiaria vacans sede Episcopali vacante, non potest provideri a Capitulo, quamvis collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, sed pertinet ad Papam, etiam seclusa reservatione, & non est reservanda futuro Episcopo, *ibid. num. 55. & 56.*

Capitulum non potest se intromittere in electione Pœnitentiarii, quamvis Episcopus sit absens, sed ipse poterit, ubicumque fuerit, eligere Pœnitentiarium, *ibid. num. 57. & 58.*

Quamvis electio Pœnitentiarii quocumque faciendâ spectet ad solum Episcopum, vel eo absente, ad suum Vicarium ad hoc specialiter delegatum absque consensu Capituli, collatio tamen Præbendæ unitæ Officio Pœnitentiarii ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat, *ibid. num. 59.*

Præbenda Officio Pœnitentiarii unienda debet esse integra, & Canonialis. Et si fructus omnes in distributionibus quotidianis consisteret, tunc distributiones habebuntur pro Præbenda, *ibid. num. 60. & 61.*

Non potest Episcopus primam Præbendam vacantem assignare pro Pœnitentiario, quamvis in loco videretur magis necessarius, sed prius debet erigi Theologalis; quod si alicubi e contra expediens magis judicetur, adeunda est Sedes Apostolica, *ibid. num. 62. & 63.*

Canonici Pœnitentiarius non potest optari, nec ipse potest aliam Præbendam optare; potest tamen Pœnitentiaria resignari etiam in favorem alterius, dummodo habeat requisita, *ibid. num. 64. & 65.*

Pœnitentiarius Præbendæ erectio non habet locum in ea, quæ vigore statuti a sequenti Canonico optatur, sed illa Præbenda, quam dimiserit Canonici, qui novissime optat, huic muneri affecta, & unita remanet, *ibid. num. 66.*

Pœnitentiarius eo ipso, quod est institutus, habet a Jure, & Con-

& Concilio facultatem audiendi Confessiones, & est veluti Parochus totius Diocesis, eique quilibet confiteri potest, & satisfacere præcepto, *ibid. num. 67. & 68.*

Pœnitentiarius institutus pro audiendis Confessionibus unius Diocesis, non potest audire in alia etiam habentium Bullam, vel licentiam sui Parochi; nec potest suam auctoritatem delegare, nec potest in casu expresse ab Episcopo sibi reservatos, *ibid. num. 69. ad 72.*

Pœnitentiarius tenetur integras Confessiones audire, non autem solos casus reservatos; nec recusare potest Confessiones audire; & si renuerit, poterit ab Episcopo puniri; immo etiam non vocatus tenetur Sedi confessionali ab Episcopo assignata Festis solemnioribus, quæ assignantur, *ibid. num. 73. ad 76.*

Non debet tamen Pœnitentiarius tenere in manu Virgam, seu bacchettam, sicut in Urbe; Nec potest cogi ab Episcopo ad sedem Confessionalem, si non adiut qui sua opera uti velint; nec ad majorem residentiam, quam alii Canonici; Dummodo tamen non absit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt, & Festis solemnibus, quæ assignantur, *ibid. num. 77. & 78.*

Pœnitentiarius quando habendus sit pro præsentem in Choro, vel non, proponitur, *ibid. num. 79. ad 82.*

Canonicus Pœnitentiarius non præcedit aliis Canonici, non obstante contraria consuetudine, & is approbatus, ac in possessionem immittitur a Delegato Apostolico potest audire Confessiones absque Ordinario: non potest tamen esse Vicarius Generalis, nisi sit raræ opinionis, *ibid. num. 83. ad 85.*

Canonicus Pœnitentiarius non admittendus in Confessarium Monialium, nisi utrique muneri satisfacere queat, *ibid. num. 85.*

Hodie tamen quo ad Canonicum Theologum, & Pœnitentiarius attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIII. incip. *Pastoralis*, quæ assertur; & iuxta ipsam per concursus eligi debent, *ibid. num. 87. ad 89.*

Vide plura ad interpretationem Constitutionis San. Mem. Benedicti XIII. quæ incipit *Pastoralis*, quæque est super electione Canonicatum Theologalium, & Institutione Canonici Pœnitentiarum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Protonotarius Apostolicus non potest in functionibus, & aliis actibus publicis sibi tamquam Canonico competentibus uti Habitu Protonotarii, sed suo Habitu Canonicali, bene vero non competentibus tamquam Canonico; & si cum Habitu Protonotarii intersit Choro, non lucratur fructus, & distributiones sui Canoniciatus, non obstante consensu, & concordia Capituli, & reputatur tamquam extraneus, *ibid. num. 90. ad 95.*

Possunt tamen Dignitates, & Canonici Protonotarii in Ecclesia uti subana violacea, dummodo in reliquis gerant Habitu similem, & æqualem aliis Canonici, *ibid. num. 96. & 97.*

Protonotarius, si sit prima Dignitas, potest in Choro deferre Rocchetto cum Mantelletto, si vero non sit prima Dignitas, sedere debet in suo Stallo cum suo Habitu Canonicali, *ibid. num. 98.*

Protonotarius utens Habitu Protonotarii, & Prælati, etiam si non sit prima Dignitas, debet præcedere Archidiacono primæ Dignitati; dummodo tunc non lucretur Distributiones quotidianas; at eo uti non potest in Processionibus, & in aliis actibus publicis, in quibus cum Capitulo intervenit, *ibid. num. 99. & 100.*

Indultum Jubilationis, quod est Ecclesiæ odiosum, & ideo parce concedendum non consistit de laudabili servitio Ecclesiæ per 40. annos post Clericatum præstito, ac de aliqua commiserationis causa, quæ una cum laudabili servitio concurrere debet, non solet, neque debet concedi; & concedendum non a Capitulo, sed a Sac. Congr. *ibid. num. 101. ad 103.*

Concesso legitime alicui Canonico a Sacra Congreg. Indulto Jubilationis, talis Canonico Jubilatus debet participare de distributionibus instar aliorum, & etiam ea, quæ proveniunt ex emolumentis Processionum, Anniversariorum, & aliorum; Dummodo Testatorum voluntas non obstet, *ibid. num. 104. ad 107.*

Indultum Jubilationis quantumcumque amplum non comprehendit Anniversaria non fixa, & pro solis vere, & corporaliter interessentibus a Testatore relicta, nisi in Indulto sit expressa voluntas Papæ Testatoris menti clare derogantis,

& etiam talia Anniversaria Indultario explicite indulgentis; at alia participantur, etiam si non intersint, & onera Missarum pro rata non adimpleat, *ibid. num. 108. & 109.*

Canonici Jubilati non tenentur, neque per se ipsos, neque per alios Missam Conventualem per turnum celebrare; nec potest Episcopus statuere, ne eis debeantur distributiones extraordinariæ, quæ ob absentiam, vel vacationem Canonicoz interessentibus accrescunt, *ibid. num. 110. & 111.*

Quoad ea, quæ concernunt Coadjutorias, Canonicos Coadjutores, & Coadjutos.

Coadjutoria cur adinventæ, & etiam contra dispositionem Tridentinæ permissæ? Vide verb. *Canonicatus art. 10. num. 1. ad 6.*

Ut excludatur votum captandæ mortis, super quo est fundata reprobatio Expectatarum, pro obtinenda Coadjutoria exigitur requisitio, & consensus Coadjuti adnotandus in libris publicis Camera, vel Cancellariæ; immo requiritur etiam consensus Capituli a majori parte datus, & insuper litteræ Commendatiæ Episcopi, vel Capituli de qualitatibus Coadjutoris, & indigentia Ecclesiæ, *ibid. num. 7. ad 10.*

Consensum Capituli in gratia Coadjutoria cum futura Successione, non ex aliqua necessitate, sed ex superabundanti Papa exquirere solet, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Immo necessarius nec est consensus Capituli, tamen jus eligendi, & quidem in omnibus mensibus, spectet ad ipsum Capitulum, *ibid. in nov. add. n. 2. & 3.*

Num sit necessarius consensus Patroni Laici pro gratia Coadjutoria cum futura Successione, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Litteræ Commendatiæ Episcopi non sunt de forma Coadjutoria cum futura Successione, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Coadjutor, vivente Coadjuto, non est vere Canonicus, sed dicitur fidus Canonicus, & Beneficiatus, & post omnes federe debet, non obstante statuto in contrarium disponente, *ibid. num. 11. ad 13.*

Excipiuntur tamen Coadjutores Dignitatum, qui idem prorsus Stallum obtinere debent, quod obtinerent sui Coadjuti, si præsentem essent, & præcedunt Canonici, & Dignitatibus inferioribus, *ibid. num. 16.*

Coadjutor in absentia Coadjuti præcedere debet Curatis, Plebanis, & Prioribus Ecclesiarum Parochialium, sicuti præcedunt veri Canonici, *ibid. num. 17.*

Coadjutor, vivente Coadjuto, stante divisione Canoniciatum in Ecclesia Cathedrali in Ordines subdiaconales &c. si sit Coadjutor Canonici Presbyteri, installandus est ultimo loco in Ordine Presbyterali, & præcedentiam acquirit super inferiorem Ordinem, quamvis Coadjutor non sit Sacerdos, & etiam eo præsentem, & per seipsum inserviente; nec non assignatur plene differentia inter Coadjutores Dignitatum & Coadjutores Canonicoz, *ibid. num. 18. ad 21.*

Coadjutores ex forma Coadjutoria extra suam Ecclesiam, & sine Capitulo nullam habent prærogativam, ac si non essent Coadjutores, *ibid. num. 22. & 23.*

Coadjutor debet habere locum captæ possessionis post mortem Coadjuti, & non locum possessionis captæ eo vivente, quamvis accederet ad annos 20. *ibid. num. 24. ad 26.*

At vero si suscepit possessionem Canoniciatus, vivente Coadjuto, ex tunc pro tempore, quando venerit casus cessationis Coadjutoria, non indiget nova possessione post mortem Coadjuti, si fuit capta capitulariter, *ibid. num. 27. & 28.*

Coadjutori debetur præcedentia supra alios Canonicos non a die captæ possessionis Coadjutoria cum futura Successione, sed a die apprehensæ possessionis per obitum Coadjuti, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Quamvis gratia contineat clausuram *ex nunc prout ex tunc* contra ac sentire videtur Auctor. *num. 27. Vide ibid. in nov. add. loc. cit.*

Quid in gratia Coadjutoria cum futura Successione operetur clausula: *Etiamsi actu nunc, vel modo præmissis, vel alio quovis modo actu vacet: ibid. in nov. add. num. 7.*

Coadjutor gaudet regula de annali, & triennali possessione, etiam si non sit ei data nova possessio post mortem Coadjuti, si per annum &c. post mortem Coadjuti continuaverit in possessione, *ibid. num. 29.*

Coadjutor tenetur residere, & Divinis inservire, etiam in casu, quo Coadjutus propter infirmitatem, vel legitime impeditus non teneretur alioquin residere; Potest tamen

gaudere de mensibus datis causa recreationis, & traditur servandus modus, *ibid. num. 31. & 32.*

Coadjutor tenetur celebrare Missas, quas vigore testamenti, & institutionis Capellanæ ipse Coadjutus celebrare tenetur, quando Coadjutus est legitime impeditus; & inde consecratoria adducuntur, *ibid. num. 33. ad 36.*

Quamvis Coadjutor non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine paramentis Sacris cum Cappa, & Cotta, facere potest Coadjutus, si præsens esset, *ibid. num. 37.*

Coadjutor lucratur Distributiones quotidianas, absente Coadjuto ad ipsius Coadjuti utilitatem; quo infirmo vel impedito adhuc eas lucratur etiam si Horis Canonici non intersit, si ex forma, seu Litteris Coadjutoria ipse Coadjutus nunquam teneatur Horis Canonici interesse, *ibidem. num. 39.*

Tres sunt causæ legitimæ, quarum aliqua interveniente tam Coadjutor, quam Coadjutus lucrantur distributiones; non obstante absentia, & assignantur, *ibid. num. 39. & 40.*

Si vero ex Litteris Coadjutoria appareat Coadjutum non eximi totaliter a residentia, quando habilis sit, & quando Coadjutor est absens, tunc Coadjutus tenetur inservire per se, ut lucretur distributiones; quo infirmo, vel impedito, si Coadjutor non resideat, non debentur ei distributiones quotidianæ, & puniatur in ipsius damnum, *ibid. num. 41. & 42.*

Coadjutor non potest lucrari distributiones quotidianas, quando Coadjutus est præsens; nec lucratur, quæ dantur Canonici, & Præbendatis propriæ Ecclesiæ, nisi quando celebrat pro ipso Coadjuto, *ibid. num. 43. & 44.*

Coadjutor datus Canonico non ordinato ad formam statuti requirentis certum Ordinem in Canonici sub pœna amissionis ejusdem partis fructuum non lucratur hujusmodi fructus pro Coadjuto, quamvis ipse Coadjutor esset ordinatus ad formam dicti statuti, *ibid. num. 45.*

Coadjutor inserviens non potest lucrari fructus Præbendæ pro Præbendato Coadjuto pro eo tempore, quo dictus Coadjutus culpabilis repertus mansit carceratus; & annotatur ad quid, & qualiter obstet, vel non, si sit excommunicatus, *ibid. num. 46. ad 49.*

Coadjutor potest uti privilegiis concessis veris Canonici optandi Beneficia, ad utilitatem tamen, & commoditatem Coadjuti, & in Processionibus, si simul sit Rector, adhuc incedere potest sub Cruce Canonicoz, *ibid. num. 50. & 51.*

Coadjutor, & Coadjutus possunt simul in habitu Canonicali interesse in Processionibus, & Missarum solemnibus, Coadjutus in loco sibi debito, & Coadjutor post omnes Canonicos, *ibid. num. 52.*

Coadjutor non tenetur ad onera Canonicoz juniorum, licet teneatur ad onera sui Coadjuti, nec tenetur tempore concessionis Coadjutoria habere Ordinem Presbyteralem, licet statuto Ecclesiæ id cautum fuerit, sed sufficit habere Clericalem, & legitimam ætatem ad Ordinem requisitam, *ibid. num. 53. & 54.*

Coadjutor non potest esse Judex Apostolicus, seu Delegatus Papæ, nec designari Judex Synodalis; non tenetur tamen ad Fidei professionem, nisi cum fuerit successione locus, nec ad Officium Canonicum recitandum, sed Proprietarius, *ibid. num. 55. ad 60.*

Coadjutor consequi non potest fructus ex Beneficio Coadjuti; Imo lucratur etiam distributiones quotidianas absente Coadjuto ad utilitatem ipsius Coadjuti, *ibid. num. 61. & 62.*

Coadjutor non potest gaudere privilegiis & indultis de percipiendis fructibus in absentia, puta ratione studii, aut Lecturæ in aliqua Universitate, quibus Coadjutor gaudere potest; in ingressu tamen non tenetur Fabricæ solvere, quod est conventum solvi per Canonicos de novo ingressos, *ibid. num. 63. & 64.*

Coadjutor non potest exercere Officia, ad quæ Coadjutus electus est, ei tamen Canonici tenentur inservire, & ministrare, prout tenerentur inservire Coadjuto in omnibus functionibus Canonicalibus, *ibid. num. 65. & 66.*

Coadjutor non potest ordinari ad Titulum Coadjutoria; nec est comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa jubilare facit Canonicos, nec etiam Coadjuto absente potest Capitulis interesse, vel votum dare, nec Officium antianitatis exercere, nisi in Litteris Apostolicis hæc expresse concedatur, *ibid. num. 67. 68. & 69.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Non licet novum Habitum, sive signum a Canonici Cathedralis Ecclesiæ absque Sedis Apostolicæ auctoritate assumi; nec deferri possunt Almutiz nisi incedendo collegialiter una cum Capitulo; Vide verb. *Canonicatus art. 11. num. 1. & 2.*

Canonici Cathedralis non sunt in Dignitate Ecclesiastica constituti, nisi late sumpto vocabulo, sed dicuntur Clerici primi Ordinis; sunt tamen persona in Dignitate constituta ad hoc ut possit coram eis fieri translatio Pensionis, *ibid. num. 3.*

Collegiata simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quæ tantum Parochiales sunt, & Canonici Collegiata de Jure insignis præferuntur Canonici Collegiata, quæ est insignis per Indultum de recenti, *ibid. num. 4. ad 6.*

Canonicus Collegiata, quamvis peritissimus Doctor, eligi non potest in Judicem Synodalem, & Canonicus celebrans in Collegiata non tenetur facere reverentiam Vicario Generali præfenti in sine Missæ ante benedictionem, *ibid. num. 7. & 8.*

Canonicoz ad privationem potest procedere Episcopus sine Adjunctis ex causa, quod Ordines suis Præbendis annexos non suscepit. Si tamen contra Pœnitentiarium non residentem velit ad privationem procedere, servare tenetur præscriptum a Trident. & Canonici ab eo ad Palatium vocati, ire tenentur, secus si a Vicario, *ibid. num. 9. ad 11.*

Canonici Cathedralis, & Collegiata debent retinere Tabellam horariam, & Officia Divina persolvere statutis horis, & ad id possunt cogi per Episcopum; ut etiam ad discendum Cantum Gregor. *ibid. num. 12. & 13.*

Canonici abesse volentes extra Diocesim tenentur semper petere licentiam ab Episcopo, quæ denegari non potest, si honeste, & rationabiliter petatur; & absens de licentia Sacre Congreg. cum clausula: *Dimissa tertia parte fructuum*, dimittit tertiam, quæ superest, detracta pensione, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Contra enim Canonicos non residentes, ultra amissionem distributionum quotidianarum, potest Episcopus procedere per multas pecuniarias, *ibid. in addit. Auctor. num. 26.*

Canonicum erigere Episcopus non potest sine consensu Capituli; si tamen irrationabiliter negetur, superior supplet; nec etiam potest Episcopus auctoritate ordinaria creare Canonicos supranumerarios absque consensu Capituli, & Canonicoz, *ibid. num. 17. ad 19.*

Canonicus supranumerarius neque ad futuram Præbendam creari potest; & edicitur de supranumerario ex mandato Papæ, ac supranumerarii explicantur, *ibid. num. 20. ad 22.*

Si Canonicus supranumerarius fuit admissus per Capitulum simpliciter sine præsertione suorum Jurium, quotidianas lucratur distributiones; ac innuitur ætas de supranumerariis, ex privilegio Apostol. receptis; itemque datur posse permitti, quod Canonici deputent in Parochum Canonicum supranumerarium, *ibid. num. 23. ad 25.*

Quid sit Mediaria, quid Tertiaria Canonicoz, & quando concedatur; Vide *ibid. in addit. Auctor. num. 27. ad 30.*

Varia resolutionum Sac. Congregationis Concilii capita referuntur, quibus norma datur assistentiæ, quam Canonici Episcopo debent præstare, *ibid. in add. Auctor. num. 30.*

Et varia pariter afferuntur ejus Sac. Congregationis resolutiones, quæ attendi debent a Coadjuti, & Coadjutoribus, *ibid. in addit. Auct. loc. cit.*

Canonici & Dignitates ubique ad psallendum tenentur, non obstante qualibet consuetudine, aut præsumptis privilegiis, *ibid. in add. Auct. num. 31.*

Diversa referuntur spectantia ad Canonicos Regulares Lateraneenses, & Sanctissimi Salvatoris, præsertim circa Beneficiorum Sæcularium incapacitatem, *ibid. in add. Auctor. num. 32. & seqq.*

Canonici Regulares Ordinis Hospitalarii S. Spiritus, ejusque Ordinis Moniales in Hispania, & Polonia degentes eximuntur a jurisdictione Præceptoris Generalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, *ibid. in add. Auctor. num. 36.*

Et Canonici Regulares S. Augustini Monasterii Ultiensis in Alpibus Sæcularizati fuerunt, excepto Castitatis voto, *ibid. in add. Auctor. num. 37.*

Erectio novi Canoniciatus est subreptitia, si Summo Pontifici non fuerit expressum Statutum prohibens augeri numerum Canonicoz, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Canonici novæ erectionis an & quando participant proventus Capituli, & an & quomodo teneantur ad onera Capituli; & Quæ-

Quenam præcedentia debeatur Canonici secundæ erectionis, *ibid. in nov. addit. num. 5.*

CANONICI REGULARES.

Canonici Regulares Lateranenses; & SS. Salvatoris declarantur incapaces obtinendi Beneficia Sæcularia. Vide verb. *Canonici Regulares in addit. Auth. num. 1.*

Provisi de Beneficiis non possunt a Claustris discedere *ibid. num. 2. ad 4.*

Alia Ad Canonicos Regulares Spectantia Vide *ibid. a num. 6. ad num. 13.*

CANONIZATIO Sanctorum; Vide verb. *Veneratio Sanctorum per tot.*

CANTIONES.

Cantiones obscenæ & inhonestæ quando sint peccata venialia, & quando mortalia? Vide verb. *Luxuria num. 86. & 87.*

Cantiones vulgari sermone non sunt canendæ in Festo Corporis Christi; Vide verb. *Processio num. 52.*

Ne canatur Musica lingua vernacula, quantumvis cantionculæ, & verba spiritualia sint, Episcopus prohibere potest, non obstante quacumque in contrarium consuetudine; Vide verb. *Beneficia art. 5. num. 41.*

CAPELLA.

Capella, & Capellani ad invicem conferuntur, quidque sint, differitur, ac variæ assignantur acceptiones; Vide verb. *Capella num. 1. ad 15.*

Etymologia Vocabuli *Capella*, & quonam tempore usurpari illud competit, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Capella constructa pro celebratione Missarum debet sufficientes donari a Patrono, aliter non acquirit Juspatronatus, & si non sit sufficienter dotata, refertur qualiter procedi valeat, *ibid. num. 16. & 17.*

Præceptum de augenda, vel constituenda dote sub pœna privationis Juspatronatus, & Capellæ, potest quoque fieri Patrono, etiam si in fundatione fuerit sufficienter assignata, & deinde tractu temporis fuerit diminuta, vel deperdita, si id absque culpa Rectoris Capellæ, aliter iste, & non ille gravandus, *ibid. num. 18. ad 21.*

Ad quem spectet mantentio Altarium, seu Capellarum, quæ sunt de Juspatronatus, ac ornamentorum necessariorum pro eisdem Altaribus, seu Capellis, *ibid. num. 21. ad 24.*

Si nec Patronus, nec Ecclesia, nec Rector, seu Beneficiarius possunt necessaria ministrare, & aliter necessitati opportunum remedium præstari nequit, quid peragendum edicitur, *ibid. num. 25. 26. & 27.*

Capellæ fundationem, & Juspatronatus demonstrant inscriptiones, arma, & insignia familiæ insculpta in marmoreis lapidibus, vel pariete Capellæ, & inde consecraria dantur, ac de jure attendenda, & a lege statuta ponuntur, *ibid. num. 28. ad 36.*

Capellæ Regiæ, & eorum Capellani subsunt locorum Ordinariis, non autem Capellarum Magistris; & quantumcumque gaudeant prærogativa exemptionis, possunt nihilominus visitari ab Episcopo loci, *ibid. num. 37. ad 40.*

De Privilegiis Capellarum multorum Regum agitur, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Proteccio Regia ad effectum exemptionis contentæ in textu Concilii non acquiritur per simplicem receptionem in protectionem, *ibid. n. 40. ad 47.*

Capellæ, seu Altaria Confraternitatum Laicorum existentium in Claustris, seu Ecclesiis Regularium ab Episcopis visitari non possunt, nisi in his, quæ Confraternitatum administrationem respiciunt, *ibid. num. 48.*

Potest Episcopus visitare Capellam, quæ est Titulus Beneficii sæcularis, existentem in Ecclesia Regulari respectu tantummodo Tituli Beneficii, ac ejusmodi Beneficiati, & non ultra, nec potest visitare Capellas campestris Regularium: Oratoria tamen publica, quæ habent requisita Ecclesiæ, visitantur ab Episcopo, etiam si sint de pertinentiis eorum, dummodo sint separata a Claustris, & campestria, at Capellas, seu Oratoria in Grangiis, seu Domibus ruralibus

eorumdem nullatenus visitare potest, nec ab eis procuratorem exigere, *ibid. n. 47. ad 52.*

Sic nec etiam potest Episcopus visitare Capellas, seu Oratoria, quæ in privatorum Domibus sunt, nec ab eis procuratorem exigere, tamen permissum ei est videre saltem per viam denuntiationis, aut Inquisitionis, an decenter, & cum debita reverentia Sacrificium Missæ ibi celebretur, *ibid. num. 53. & 54.*

Episcopus dispensare non potest, ut Missæ relicta a Testatore in una Capella, dicantur, vel remittantur in alia, quando satisfieri possunt in propria, *ibid. num. 55.*

Capellæ privatorum Palatiorum non gaudent Immunitate, ut nec etiam Capella carcerum, vel contigua carceribus, *ibid. num. 56. & 57.*

Capella contigua, ut dicitur *al corpo di Guardia* erecta, ut milites ibi degentes audiant Missam maxime diebus Festivis permittitur declarari non esse locum Immunem, *ibid. num. 58.*

Capella realis, vulgo dicta *Una Macchia* posita in publica via; nisi probetur fuisse constructam auctoritate Ordinarii, non gaudet Immunitate, *ibid. num. 59.*

Capella ista in Palatio Abbatiali habens ingressum ab Atrio ejusdem Palatii inserviens publicæ utilitati, gaudet Immunitate Ecclesiastica, quamvis Palatium non sit unum Ecclesiæ Abbatiali, *ibid. num. 60.*

Capella existens in Palatio Gubernatoris quando immunitate gaudeat, *ibid. num. 61.* An autem Capella vendi, & alienari possit? Vide verb. *Sepultura num. 159. ad 162.*

Status Capellæ obnoxie juripatronatus an mutari possit in feodo patrono, *ibid. in nov. add. num. 3.*

De Capellis Pontificiis; Vide *in add. Auctor. num. 63. & seqq.*

CAPELLANIA.

Capellanæ aliæ sunt Mercenariæ, aliæ Collatiæ, & aliæ Gentilitiæ, omniumque declaratio menti admovetur; Vide verb. *Capellania num. 1. ad 6.*

Episcopus nequit ullimode excludi a Collatione, seu Institutione Capellanæ Gentilitiæ, seu Juspatronatus, etiam si Fundator in ejus fundatione contrarium disposuerit, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Ad Titulum Capellanæ Mercenariæ, & amovibilis nemo potest ordinari, si tamen consentiente Patrono, & Episcopo conferatur alicui in Titulum vitalitium, vel hujusmodi Capellaniam in Capella Papæ obtineat, poterit ipse ad Sacros Ordines promoveri, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Explicatur Auctor *num. 11. ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

Capellania erecta in una Ecclesia, non potest sine necessitate transferri de jure communi ad aliam Ecclesiam, etiam si sit Capellania de Juspatronatus, *ibid. num. 13. ad 16.*

Videtur tamen esse a Sancta Sede indulgendum, ut Capellania Juspatronatus possit transferri de loco ad locum, ut de facto fuit indultum, quod Capellani transferretur e Castro ad aliud Castrum de jurisdictione ejusdem familiæ, *ibid. num. 17. & 18.*

Capellanæ obtinens non tenetur Sacros Ordines suscipere, sed Missarum oneri potest per alium satisfacere, nisi in fundatione cautum sit, ut per se ipsum celebret, *ibid. num. 19.*

Capellania, in cujus erectione Fundator sic disposuit: *Instituatur Capellanus, qui Missas celebrat*, aut ita, *Eligatur Capellania, vel Sacerdos*, non est Sacerdotalis, & potest etiam conferri simplici Clerico 14. annorum, *ibid. num. 20. & 21.*

Capellania hac conditione erecta: *Ut eligi debeat unus Præbendarius, qui singulo quoque die teneatur Missam celebrare, & Divinis Officiis interesse*, non est Sacerdotalis, & Capellanus potest per alium Missas celebrari facere, *ibid. n. 22.*

Capellania hac lege fundata: *Ut Capellanus per se ipsum Missas celebrare teneatur*, conferri potest simplici Clerico, in ea tamen ætate, ut infra annum possit in Sacerdotem ordinari, nisi alia essent verba in fundatione posita, quæ requirerent obtinentem tempore Collationis esse actu Presbyterum, *ibid. num. 23.*

Referuntur quædam aliæ formulæ, quæ si in Capellanæ fundatione sint appositæ, compatiuntur præsentandum non esse

esse actu Sacerdotem, sed sat esse, ut infra annum possit ad Sacerdotium promoveri, *ibid. num. 24. ad 29.*

Capellania, in cujus fundatione sic disponitur: *Eligatur Capellanus, qui actu sit Sacerdos, vel non conferatur nisi Presbytero*, requirit necessario, quod præsentandus sit actualiter Sacerdos, *ibid. num. 30.*

Ad dignoscendum autem, ut ad Capellaniam sit præsentandus Capellanus, qui sit actu Sacerdos, vel solum aptitudine, sequenda est Theorica Sacræ Rotæ Romanæ, & fufe exhibetur, ac roboratur, *ibid. num. 31. ad 42.*

Late differitur circa examen, utrum Capellania sit Sacerdotalis, nec ne, *ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

Capellania fundata cum onere interessendi Divinis Officiis in Cathedrali, vel Collegiata, requirit personale servitium, quod non potest adimpleri per Substitutum; si vero fundata sit in Ecclesia non Cathedrali, vel Collegiata, seu in alia non habente servitium Chori, non obstante fundatoris clausula, ut Capellanus debeat Missas celebrare, & Divinis inservire, seu interesse, non tenebitur Sacerdotium suscipere, nec ad Missas &c. per seipsum, sed satis erit, ut per alium adimpleat, *ibid. num. 43. & 44.*

Explicatur Auctor *num. 43. ibid. in nov. add. loc. cit.* Capellanæ Cathedralis Ecclesiæ, quarum redditus in Distributionibus quotidianis consistunt personalem residentiam requirunt, *ibid. num. 45.*

Capellania sic instituta: *Ut Capellanus quotidie Missam celebret: & si negligens fuerit, certam pœnam incurrat*, vel: *ut Domus edificetur Capellano, in qua habitet, & Divinis inserviat, & nisi habitet, & inserviat, possit amoveri, & de alio provideri*, non requirit personalem residentiam, *ibid. num. 46. & 47.*

Capellanæ, quibus incumbit onus celebrandi Missas, & Choro inserviendi, non sunt compatibles cum Canonicatibus, & Parochialibus, quamvis per earum Constitutiones liceat servare per Substitutum, *ibid. num. 48.*

Capellania sic fundata: *Ut eligatur idoneus Capellanus Sacerdos, qui Missam celebret*, est Sacerdotalis, sed Capellanus non tenetur inservire per se ipsum, & potest celebrare per alium, *ibid. num. 49.*

Capellania non potest conferri Filiis illegitimis Presbyterorum in Ecclesiis, in quibus eorum Patres fuerunt Beneficiati, *ibid. num. 50.*

Late disceptatur circa examen, utrum Capellania sit Ecclesiastica, an Laicalis, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Alia vid. hoc tom. 8. in *Append. Decret. in Tudertina Capellanæ. Romana Capellanæ; alia Romana Capellanæ. Neapolitana Capellanarum. Sevonen. Polycastren. Brugen. Romana Capellanæ. Firmana Capellanæ. Camerinen. Capellanæ. Galertana Capellanarum.*

CAPELLANUS in communi.

Capellanus tenetur per se ipsum Missas celebrare, si id verbis expressis, aut æquipollentibus cautum fuerit in fundatione Capellanæ, ac in id quædam præbentur formulæ, & quædam ad oppositum; Vide verb. *Capellani in communi num. 1. ad 4.*

Capellanus, qui de mente Testatoris quotidie per se ipsum celebrare tenetur, semel in hebdomada per alium poterit celebrare, immo etiam titulo honestatis, vel reverentia Sacramenti, an illa justa causa poterit aliquoties, & etiam semel in hebdomada abstinere a celebratione, absque eo, quod faciat tali die celebrare per alium, maxime si obligatio quotidie celebrandi sit mere personalis ad ipsius Capellani personam directæ, *ibid. num. 5. ad 8.*

Explicatur Auctor *num. 6. & excusatur, ibid. lit. a.* Reprobatur Auctor *num. 7. ibid. lit. a.*

Capellanus, qui tenetur quotidie celebrare, non potest novam elemosynam accipere, & duabus obligationibus unica Missa satisfacere, nisi in fundatione expresse cautum sit, quod non teneatur Sacrificium applicare, & Capellanus, qui potest per alium celebrare, non tenetur dare stipendium Sacerdoti celebranti ad rationem reddituum Capellanæ, *ibid. num. 9. & 10.*

Capellani amovibiles, qui sunt nominati, vel electi ab Hæredibus Testatorum ad celebrandas Missas cum assignatione certi redditus juxta dispositionem Testatorum, possunt as-

signare certam mercedem juxta morem Regionis Sacerdoti pro Missis celebrandis, & pro se aliam partem retinere, *ibid. num. 11. & 12.*

Si vero reperitur injunctum, v. g. quod celebrentur singulis annis Missæ 30. S. Gregorii pro Defunctis in Ecclesia N. per Sacerdotem eligendum a N. cui solvantur pro elemosyna Scuta 8. vel 10. Capellanus Sacerdos, sic electus, tenetur per se ipsum celebrare, *ibid. num. 13.*

Capellanus, cui impositum est onus quotidie celebrandi, & si cessaverit celebrare, teneatur v. g. solvere duos paulos pro qualibet Missa non celebrata, non potest unquam vacare, nisi suppleat per alium, *ibid. num. 14.*

Non tenetur tamen, neque per alium celebrare, tempore infirmitatis, non excedentis 15. dies, & ex Conc. Provinc. Mediolanen. etiam si per integrum mensem ægrotet, *ibid. num. 15; & 16.*

Reprehenditur *num. 16.* Auctoris opinio, *ibid. num. 16. in not. lit. a.*

Si vero ex fundatione Capellanus non teneatur celebrare per se ipsum, cum talis Capellanus nunquam possit a celebratione vacare, ipse non teneretur per alium celebrare, solum tempore infirmitatis non excedentis 15. dies, *ibid. num. 17.*

Sacerdos, aut substitutus a Capellano ad celebrandum pro fundatore, si omittat celebrare causa infirmitatis per aliquot dies, non acquirit stipem Missis omissis correspondentem, sed illa est eroganda alteri Sacerdoti, ut celebret, vel est retinenda ab ipso Capellano, si per seipsum pro illis diebus celebret, *ibid. num. 18.*

De amotione Capellani ab Officio quamplura colliguntur scitu necessaria, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Ex hac occasione de vario Capellanorum genere, quoad remotionis actum pertinet, differitur, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

Si in fundatione alicujus Capellanæ dictum sit, quod præsentetur Capellanus, qui intra annum possit ascendere ad Sacerdotium, initium anni sumitur a die præsentationis, *ibid. in nov. add. num. 10.*

Capellanus Episcopi, qui cum eo recitat Officium, debet se illi conformare, & Capellanus eligendus ab Episcopo pro tempore, non est amovibilis, neque manualis, sed perpetuus, *ibid. num. 20.*

Capellani Ecclesiæ Cathedralis, qui sunt membra Ecclesiæ, debent incedere in processibus, & sedere in Choro immediate post Canonicos, nec inter eos debent interponi Rectores Ecclesiarum aliarum, etiam prætexu Doctoratus, *ibid. num. 21.*

Capellanus Presbyter prius ordinatus debet præcedere Capellano postea ordinato, licet ultimo ordinatus prius acceperit possessionem Capellanæ, *ibid. num. 22.*

Non potest Episcopus præcipere Capellanis Capellarum Campestrium Regularium, ne Missas celebrent antequam celebretur Missa Ecclesiarum Parochialium, *ibid. num. 23. & verb. Campana a num. 17. ad 21.*

Capellanus non potest cogi ab Episcopo, ut celebret certa hora, quando in fundatione hoc non reperitur injunctum; potest tamen adstringi (non Censuris) ad providendum de proprio paramenta, *ibid. num. 24. & 25.*

Capellanus semel examinatus, & approbatus quoad scientiam ab Ordinario, nulli examini exinde de scientia subjici potest, *ibid. num. 26.*

In erectione Capellanæ, seu Beneficii simplicis Capellano injungi non potest, quod Testator non injunxit, nec immutari ejus voluntas, *ibid. num. 27.*

Capellanus Confraternitatum nou potest sine expressa Episcopi licentia Processiones facere, & si non adit licentia Episcopi, non potest illas facere sine licentia Parochorum, per quorum Territorium transeundum est; nec potest in Processionibus extra propriam Ecclesiam deferre Stalam, *ibid. num. 28. ad 30.*

Capellani Confraternitatum non debent ab Episcopo sine causa amoveri, reluctantibus Confratribus, *ibid. num. 31. & alia de iisdem; Vide verb. Confraternitas.*

Capellanus quo tempore, loco, seu Ecclesia, vel Altari debeat celebrare Missam, & pro quo debeat applicare, & quid possit quoad reductionem, satisfactionem, elemosynam, & alia; Vide verb. *Missæ, ubi late de omnibus.*

Capellanus habens obligationem inhabitandi domum a fundatore

tores ad id relicta instructam suppellectibus &c. tenetur omnimode ibi habitare, *ibid. num. 34.*

CAPELLANUS MONIALIUM.

Capellani Monialium debent esse maturæ ætatis, & si Moniales jus habeant nominandi Capellanum, potest illum Episcopus ob ejus defectum rejicere; & Abbatissa illum non recipere, si ab ipso detur juvenis; Vide verb. *Capellanus Monialium num. 1. 2. & 3.*

Ubi tamen senes, & provecti de facili non inveniuntur, relinquuntur prudentiæ Episcopi, ut etiam juvenes bene perpenis omnibus possit admittere, *ibid. num. 4. & 5.*

Regulares non possunt esse Capellani Monialium, nisi propter penuriam Presbyterorum Sæcularium, *ibid. num. 6.*

Capellani Monialium debent esse amovibiles, non autem perpetui, & intitulati; si tamen Moniales sint in quasi possessione præsentandi Capellanum ad vitam, Episcopus non debet innovare, sed suorum Jurium monumenta ad Sac. Cong. mittere, *ibid. num. 7. & 8.*

Capellanus in Ecclesia Monialium Regularibus subjeclarum approbatur a Superiori Regulari: at Presbyteri Sæculares, qui advocantur pro celebratione Missarum, possunt ab Episcopo prohiberi, ne accedant, quamvis Moniales exemptæ sint, aut Regularibus subjeclaræ, *ibid. num. 9. & 10.*

Capellanus Monialium potest Missam celebrare de Sancto, cujus Officium ab ipsis Monialibus celebratur in Choro, Missali tamen Romano, in quo si Missa particularis de eodem Sancto non adest, sumitur de communi: & idem quoad recitationem Officii, *ibid. num. 11. & 12.*

Capellanus Monialium non debet alium Presbyterum substituere sine licentia Episcopi, sive Vicarii Generalis in casu impedimenti, *ibid. num. 13.*

Capellanus Sæcularis de licentia Confessoris Monialium potest Eucharistiæ Sacramentum ministrare, & Episcopus nullum Capellanum absque causa amovere debet, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Capellanus Monialium exemptarum excluso Parocho omnia Sacramenta etiam in articulo mortis ipsis administrat, *ibid. in nov. addit. num. 1.*

Num idem obtineat quoad Moniales non exemptas, *ibid. in nov. addit. num. 2. & seqq.*

CAPELLANUS Militum, seu Missionarius, Exercitus, vel Castrensis.

Capellani Militum, seu Missionarii Exercitus, vel Castrenses in casibus, in quibus non adstet Breve Apostolicum aliter disponens, debent approbari ab Ordinario loci; imo dato, quod adstet Breve Apostolicum, est bene, & caute ejus dispositio pendenda, ac idem jurisdictionem non habent in Clericos; Vide verb. *Capellanus Militum num. 1. ad 4.*

Regii Capellani Majores non possunt prætere, ut omnes Capellani, vulgo nuncupati *delli Prestaj, e Fortezze*, sint exempti a Jurisdictione Episcoporum Diocæsanorum, & subjecli suæ Jurisdictioni; & præbetur quid iidem concessum sit per Breve Clemen. VIII, a Rege Philippo obtentum, *ibid. num. 5. & 6.*

Adducuntur varæ responsiones Sacræ Congreg. Concil. ad dubia ei proposita occasione cujusdam Brevis Apostolici concessi Archiepiscopo Mechliniensis pro exercitu in Flandria, *ibid. num. 7.*

Adducitur resolutio ejusdem Sacræ Congreg. Concilii in responsione ad dubium ei propositum in una Mediolanensi pro Matrimonio contracto a Milite in Statione degente coram Capellano sui Tertii, *ibid. num. 8.*

Adducitur alia resolutio ejusdem S. C. Conc. in una Derthonensi pro quodam Matrimonio celebrato coram Capellano Militiæ Equestris in Terra Vogheræ, *ibid. num. 9.* Afferuntur varæ resolutiones Sacræ Congreg. Concil. in dubio Jurisdictionis Capellanorum Exercitus occasione Militum a variis Germaniæ partibus in Italiam irruptentium, *ibid. num. 10.*

Afferuntur varæ aliæ resolutiones ejusdem Sacræ Congreg. Conc. in una Casalensi quoad potestatem Capellani Militum circa assistentiam præstantam Matrimoniis contrahendis in eorum Regiminibus existentium, *ibid. num. 11.* Matrimonia contracta coram Capellanis exercitus a Militibus

degentibus in castris, & stationibus hybernis, vel æstivis, aut in expeditione etiam cum Militaribus Fœminis sine licentia Ordinarii loci, vel sine speciali facultate Sedis Apostolicæ nulla sunt; uti etiam nulla sunt contracta coram A catholicis, *ibid. num. 12. & 13.*

Ad uberiores notitiam consimilium Capellanorum juvat adducere novissimam resolutionem ejusdem Sacræ Congregationis Concilii circa Capellanos Triremium Summi Pontificis, *ibid. num. 14.*

Attendenda sunt Indulta Apostolica pro Capellanis Militaribus concessa, & illorum exempla afferuntur, *ibid. in add. Auctor. num. 15.*

De variis nominibus Magni Capellani Regum, tum de variis per diversa tempora illius juribus, *ibid. in nov. add. num. 1.*

CAPILLITIUM fictitium; Vide verb. *Coma fictitia per tot.*

C A P I T U L U M

Quoad ea, quæ concernunt ejus convocationem, seu congregationem.

Capituli convocatio qualiter, & per quem faciendâ, Vide verb. *Capitulum art. 1. num. 1 ad 5.*

Convocator Capituli non tenetur explicare materiam convocationis in ipsa convocatione, & pro convocatione non requiritur licentia Episcopi, si solum sit sine illa congregari; & non potest absque justa causa prohibere, ne convocetur; bene vero ex juxta, *ibid. num. 6. ad 10.*

Non potest tamen Episcopus cogere Canonicos ad sibi significandum quid tractare velint in Capitulo; bene vero ad sibi exhibendam copiam actorum, seu resolutionum Capitularium, *ibid. num. 11. & 12.*

Episcopus potest congregare Capitulum pro casibus, in quibus juxta Sacros Canones tenetur exquirere ejus votum, vel consilium, & in aliis casibus spectantibus ad sui Dignitatem; non potest tamen pro spectantibus ad Capitulum uti Capitulum, *ibid. num. 13. & 14.*

Vicarius Generalis Episcopi, sive præsentis, sive absente Episcopo, in nullo casu potest convocare Capitulum exemptum; & bene vero non exemptum, *ibid. num. 15. & 16.*

Extante legitima consuetudine, ut Episcopus, seu Vicarius interveniat in omnibus Capitulis, etiam quæ sunt pro re spectante ad Capitulum, debet illa servari; non potest tamen nec Episcopus, nec Vicarius intervenire, seu perseverare, si in Capitulo agendum sit de interesse proprio, seu suorum, & exponitur, *ibid. num. 17. ad 20.*

Ubi autem Episcopus, seu Vicarius juxta solum, seu consuetudinem Capituli intervenit, non potest ferre suffragium, nisi esset etiam Canonicus, *ibid. num. 21. & 22.*

Episcopus in casibus, in quibus convocatur Capitulum, debet in eo præsidere cum omnibus prærogativis. Si tamen solum ratione consuetudinis adstet in Capitulis, & non convocando in actibus concomitantibus Capitulum, præminentia loci &c. spectant ad Caput Capituli, ni obstat consuetudo, *ibid. num. 23. ad 25.*

Episcopus, qui est Canonicus, sive in Ecclesia suæ Diocæsis, sive alibi, non potest uti Canonicus convocare Capitulum, vota recipere, & similia, sed hæc spectant ad Caput Capituli; habet tamen præcedentiam, & præminentiam super omnes Canonicos, & Dignitates, *ibid. num. 26. & 27.*

Capitulum convocari, seu celebrari debet in Ecclesia, & loco ad hoc determinato, nisi justa causa aliter exposulat, *ibid. num. 28. ad 31.*

Capitula, seu Tractatus, & Congregationes, aclusque Capitulares per Canonicos Cathedralium, & Collegiarum Ecclesiarum fieri non debent eo tempore, quo celebrantur Divina Officia, *ibid. num. 32.*

Definitio, nomen Capituli Ecclesiæ Cathedralis, & origo Capitulorum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Referuntur quatuor requisita, ut Capitula jure suo expleant negotia, *ibid. in nov. add. num. 4.*

CAPITULUM quoad ea, in quibus requiritur ejus consilium, vel consensus.

Jurium Capitularium diminutio; Vide verb. *Capitulum art. 2. in nov. add. n. 1. & seq.*

Capituli consensus requiritur in multis, & assignantur, *ibid. num. 1. ad 11. & in nov. add. num. 2. & seqq.*

Advertendum est, quod consensus majoris partis sufficit in iis, quæ sunt communia pluribus uti universis, non autem uti singulis; & Capituli consensus præstandus est collegialiter, & eo ad id legitime congregato: ac quoties requiritur, facta sine illo, etiam per Episcopum, sunt nulla, *ibid. num. 12. ad 14.*

Reprehenditur Auctor, quod non recensuerit omnes casus, in quibus Episcopus adhibere debet consensum Capituli, *ibid. in nov. add. num. 10.*

Capituli consilium requiritur in multis, & referuntur, ac generatim habendum est in arduis Ecclesiæ negotiis, *ibid. num. 15. ad 26.*

At vero fere ubique habetur in plurimis consuetudo contraria, qua legitima extante non amplius requiritur ipsius Capituli consilium, *ibid. num. 27.*

CAPITULUM quoad ea, quæ ipsum concernunt, & Sede plena, & Sede vacante.

Capitulum Sede plena, seu vivente Episcopo, potest etiam sine consensu Episcopi condere statuta de his, quæ respiciunt particularia ipsius Capituli negotia, aut proprios Capitulares concernunt circa rectam ordinationem Ecclesiæ, etiam sub pœnis; successores tamen non obligant, nisi sint ab Episcopo confirmata; Vide verb. *Capitulum art. 2. num. 1. & 2. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Capitulum ex causa publicæ utilitatis potest statuta facere contra antiquam Ecclesiæ consuetudinem, etiam de ea non facta mentione; attentis tamen quibusdam, quæ dantur, *ibid. num. 3. ad 5.*

Ut autem valeant statuta a Capitulo condita, quatuor potissimum requiruntur conditiones, quæ assignantur, *ibid. num. 6.*

Capitulum, vivente Episcopo, non potest facere statuta, quæ obligent extraneos, sive totam Diocæsim; nec non plura alia, quæ exhibentur, *ibid. num. 7. ad 12.*

Capitulo potest competere Jus conferendi Beneficia etiam private ad Episcopum; hocce existente Hæretico concedere potest Dimissorias. Imo ipsas sufficit obtinere ab uno ex Canonicis, si reliqui propter Hæresim sint dispersi, *ibid. num. 14. ad 15.*

Capitula Cathedralium, etiam vivente Episcopo, vocanda sunt, & admittenda, aut eorum Nuncii ad Concilia Provincialia, præsertim ad ea tractanda, quæ Capitula ipsa contingere dignoscuntur, ut etiam Capitula Collegiarum quasi Episcopalem jurisdictionem habentia, *ibid. num. 16. & 17.*

Capitulum non potest residentiam Canonicorum remittere, neque servitium condonare, *ibid. num. 18.*

Capitulum, Sede vacante, succedit in Jurisdictionem Episcopi, & potest omnia facere, quæ sunt Jurisdictionis Ordinariæ, nisi expresse prohibita reperiantur; non succedit tamen in Jurisdictione Episcopo delegata etiam ex generali delegatione Sedis Apostolicæ; nec in ea, quæ ei ex Concilio Trid. competit tamquam Sedis Apostolicæ Delegato; Secus autem si competat utroque Jure, scilicet Ordinario, & delegato, *ibid. num. 19. ad 22. & in nov. add. num. 5. & seqq.*

Capitulum, Sede vacante, non succedit in Jurisdictionem competente Episcopo jure speciali, & inde consecratoria præbetur, *ibid. num. 23. ad 25.*

Capitulum, Sede vacante, potest quasdam Constitutiones facere obligantes totam Diocæsim, etiam in tempus futuri Episcopi, donec hic, vel ejus Successor easdem revocaverit; & tenetur Vicarium Capitularem constituere infra octo dies post mortem Episcopi, *ibid. num. 27. & 28.*

Capitulum non potest cogi ad creandum Vicarium intra pauciores dies, quam octo; & infra illos dies antequam Vicarium constituat, exercitium Jurisdictionis spectat ad totum Capitulum in solidum, non autem ad primam Dignitatem, *ibid. num. 29. & 30.*

Capitulum nedum potest eligere Vicarium Capitularem post mortem Episcopi, sed etiam quando Ecclesia vacat per translationem Episcopi ad aliam Ecclesiam, aut efficitur captivus ab hostibus Catholicæ Fidei, vel ingreditur aliquam Religionem, vel renunciat, vel est depositus, aut relegatus, *ibid. num. 31. ad 35.*

Non potest tamen Capitulum Vicarium constituere in casu, quo Episcopus sit excommunicatus, vel suspensus, vel in casu, quo Episcopo in remotis degente Vicarius Generalis ab ipsis relicto moriatur, vel a Principe sæculari ejicitur a Diocæsi, *ibid. num. 36.*

Capitulum non potest devenire ad electionem Vicarii Capitularis ante certam notitiam vacationis, nec post habitam notitiam mortis, vel translationis Episcopi, quando Vicarius Episcopi defuncti, vel translatus missus fuerat a S. Sede, vel a Sacra Congr. Episcoporum, *ibid. num. 38.*

Electio Vicarii Capitularis debet fieri a Capitulo more solito capitulariter congregato, & per secreta suffragia, *ibid. num. 39.*

Capitulum non potest eligere in Vicarium Capitularem, nisi unum tantum, vel ad summum duos ut alternis mensibus Vicarius munere fungatur, quoties ad id legitima adstet consuetudo, *ibid. num. 40. & 41.*

Facta semel per Capitulum electione Vicarii Capitularis, non potest illum ad libitum revocare, & novum constituere; ad quod justa accedente causa, obtinenda est a Sac. Congr. Episc. licentia, *ibid. num. 42. 43. & 44.*

Plures sunt causæ, propter quas fuit Sacra Congr. Episc. facultatem concedere removendi Vicarium Capitularem ut indignum, & assignantur, *ibid. num. 45.*

A Capitulo pro electione Vicarii Capitularis circa vacationem & absentes quid observandum sit assertur, *ibid. num. 40. ad 49.*

Capitulum debet pro Vicario Capitulari eligere unum, qui sit de gremio Capituli, si adstet idoneus; & qui sit Doctor in Jure Canonico ab aliqua Universitate, *ibid. num. 50. ad 53.*

Habilis tamen non Doctor tolerari potest, si Doctor haberi non possit, & tunc sibi eligere tenetur Consultorem Doctorem, *ibid. num. 54. & 55.*

Si Capitulum eligat aliquem in Vicarium Capitularem non Doctorem, quando adstet Doctor, electio devolvitur ad Metropolitanum; si tamen Vicarius deponens per Metropolitanum decederet, possit Capitulum novum eligere Vicarium infra octo dies, ut prius, *ibid. num. 56. & 57.*

Capitulum non potest in electione, seu deputatione Vicarii apponere restrictivam, ut Vicarius Capitularis non possit procedere contra aliquem Capitularem absque consensu Capituli, nec quædam alia quæ assignantur, *ibid. num. 58. ad 62. verb. Ordo art. 3. num. 43. verb. Vicarius Capitularis art. 3. num. 38.*

Capitulum post electionem Vicarii nullam exercere potest jurisdictionem, *ibid. num. 63. & 64. verb. Ordo art. 3. num. 62. verb. Vicarius Capitularis art. 3. num. 39.*

Capitularibus Vicariis in Regno Neapol. prohibetur concessio Litterarum dimissorialium pro prima Clericali tonsura: aliique Ordinibus etiamsi annus a die Vacationis Ecclesiarum elapsus sit, absque speciali facultate Sac. Congregationis, *ibid. in addit. Auctor. num. 68.*

Capituli extinctio non inducit suppressionem Cathedræ Episcopalis, *ibid. in nov. add. Auctor. num. 67.*

Laudabile, & approbatum est Statutum, per quod plures Fratres, aut plures quam duo consanguinei primi, & secundi gradus excluduntur a voce activa in Capitulo, *ibid. num. 65.*

Capitulum nequit celebrare Missas in Ecclesiis Regularium, ipsis reuventibus; Vide verb. *Missæ art. 4. num. 31.*

Capitulum Cathedralis non est salutandum a Concionatore cum titulo Reverendissimi, neque in absentia Episcopi, *ibid. num. 66. & verb. Titulus num. 28. Alia vide verb. Vicarius Capitularis art. 1. & 2.*

Dantur Capitula, in quibus deest Cathedra Episcopalis, & ita Sedes Vacans concipi nequit, & quænam sint, *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt Capitulum Regularium. Vide verb. *Electio art. 4. per tot.*

C A P S U L E.

Capsulæ pro elemosynis ad Missas ab Ecclesiis auferri debent, si illis satisfieri non possit. Vide verb. *Missæ art. 2. sub num. 17. vers. Undecimo super quinto, vers. Decimo tertio An panæ, & vers. Ad undecimum respondit.* Capsulæ pro elemosynis nullimode retineri possunt a Fratribus Minoribus. Vide verb. *Votum art. 2. num. 99.*

CAPUCCINI.

Varia Capuccinos concernentia. Vide verb. Capuccini in add. Auct. num. 1. & seqq.

CARCERIS pœna quid sit. Vide verb. Pœna art. 2. num. 4.

CARDINALES

Quoad eorum Originem, Creationem, & Numerum.

Cardinalium Origo figuratiter, exemplariter, ac nominaliter, unde desumpta? Vid. verb. Cardinales art. 1. num. 1. ad 8.

Misis iis, quæ auctor assertit, indicatur Cardinalium denominatio in antiqua Ecclesia, & in illorum Origine differitur, ibid. in add. num. 1. & 2.

Creatio Cardinalium diversimode, diversisque Ritibus pro diversitate temporum, & Pontificum fuit hædenu facta, & nostris temporibus penitus obsolevit, quod in Cæremionali Romano dispensare de promovendis Cardinalibus feria quarta Quatuor anni Temporum &c. qui in præsentiarum viget alia referatur, ibid. num. 9. ad 19.

Licet ab Eugenio IV. fuerit decretum, quod Cardinales in secreto Confistorio pronuntiati non dicantur Cardinales, antequam Cardinalatus insignia susceperint, neque vocem in electione Summi Pontificis habeant, donec sit eis licentia votandi concessa; hodie tamen res e converso se habet, ibid. num. 20. ad 23.

Ad Cardinalatum promovendi debent habere ea omnia, & singula requisita, & qualitates, quæ pro Episcopis præficiendis a Sacris Canonibus decernuntur; & pro possibili ex cunctis Mundi partibus sunt eligendi, ac ex Regularibus Mendicantibus quatuor saltem fieri debent Cardinales Theologi, ibid. num. 24. ad 26.

Illegitimi etiam per sequens Matrimonium legitimati ad Cardinalitiam Dignitatem non sunt promovendi, & multo minus spurii, ibid. num. 27. & 28.

Cardinalis eligendus debet esse prius Clericus; & qui Filios, vel ex his Nepotes habet, Cardinalis esse non potest; ut nec etiam frater ex uno parente germano, vel patruelis, consobrinus, aut amicitius alicujus Cardinalis viventis, ibid. num. 29. ad 31.

Item Patruo, vel Avunculo Cardinale vivente, ejus ex fratre, vel sorore nepos, vel e converso nequit fieri Cardinalis; Imo neque ullus potest esse Cardinalis, qui primo, aut secundo consanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi sit conjunctus, ibid. num. 32. & 33.

Bigami ad Cardinalatum non solent assumi; nec ad Cardinalatum sunt assumendi, nisi legitimissimi, præcellentes, & undequaque digni Viri, ibid. num. 34. & 35.

Ætas pro Cardinalibus Presbyteris, & Episcopis requisita est 30. annorum, & pro Diaconis 22. annorum, ibid. num. 36. & 37.

Numerus Cardinalium varius olim fuit pro varietate temporum, & Summorum Pontificum, qui juxta exigentiam temporum, seu rerum variam emergentiam plures, vel pauciores Cardinales creabant, ibid. num. 38. & 39.

A tempore tamen Sixti V. numerus septuagenarius invariatus remansit, prout ipse admittit illorum 70. Seniorum, quos Dominus Auditores Consiliarios Moyse dedit, constituit; 6. Cardinales Episcopi, 50. Cardinales Presbyteri, & 14. Cardinales Diaconi, ibid. num. 40. & 41.

Et coilibet ex omnibus istis 70. Cardinalibus juxta suum Ordinem est assignata sua particularis Ecclesia, Titulus, & Diaconia; Affertur Constitutio, & assignantur Ecclesiæ &c. ibid. num. 42. 43. & 44.

De vario Cardinalium numero expressius agitur, ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.

CARDINALES quoad eorum Dignitatem, & Præminentiam.

Cardinalatus nulla est major Dignitas post Papam in Ecclesia Dei. Vide verb. Cardinales art. 2. num. 1. ad 4.

Tantæ Dignitatis, præstantiæ, & præminentiæ sunt Cardinales, quod ipsis solis est demandata auctoritas eligendi Summum Pontificem, & innuitur qualiter habita, & exer-

cita præfiscis temporibus, & qualiter nunc, & per quos stabilita, ibid. num. 5. ad 9.

Cardinales soli possunt deferre Pileum, seu Galerum Rubrum, & Biretum purpureum, ac vocari cum titulo Emiaentissimi, & vestræ Eminentiæ, ibid. num. 10. ad 13.

Imo Cardinales sunt tantæ Dignitatis, & præminentiæ, ut eorum Dignitas non parum Regiam Majestatem æmulare contendat, præcipue Collegium representantes, quod est honorabilius membrum in Ecclesia Dei, &c. ibid. num. 14. ad 18.

Adducitur Decretum a particulari Congregatione editum, & a Clemente XI. approbatum, & servari mandatum circa affectionem Decanatus Sacri Collegii Cardinalium, ibid. num. 19.

Affertur Constitutio Benedicti XIII. qui Decanatum Sacri S. R. E. Cardinalium Collegii ad Episcopum Cardinalem antiquiorem, licet a Romana Curia absentem, dummodo tempore vacationis ejusdem Decanatus apud priorem sibi commissam Ecclesiam personaliter resideat, devenire decernitur, pluraque alia quoad Ostiensis, & Veliternensis Ecclesiarum optionem, statumque, ibid. num. 20.

Affertur Constitutio Clementis XII. qua prævia confirmatione, & innovatione alterius Constitutionis san. mem. Pauli Papæ IV. anno 1555. editæ decernitur, Decanatum Sacri S. R. E. Cardinalium Collegii ipso jure deferendum esse Cardinali antiquiori Episcopo, qui tempore vacationis ipsius Decanatus in Romana Curia præsens, vel ex causa publica, ac Romani Pontificis destinatione duntaxat, non tamen ratione residentiæ apud aliam Ecclesiam sibi commissam a dicta Curia absens fuerit; aliaque insuper statuuntur, & ordinantur tam circa ejusmodi Decanatum, quam circa sex Episcopatus suburbicarios eisdem Cardinalibus assignari solitos pro Titulo sui Cardinalatus, ibid. num. 22.

Historia præcedentiæ Cardinalium super Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.

CARDINALES quoad eorum Residentiam, & jurisdictionem in suis Titulis, aut Diaconiis.

Cardinales tenentur residere in suis Titulis; quod si in hac parte deficient, assignatur qualiter jam prædicatum, & deinceps procedendum. Vide verb. Cardinalis art. 3. num. 1. ad 8.

Cardinales non possunt a Romana Curia abscedere vel extra permanere sine licentia Papæ sub variis pœnis, ibidem num. 9. 10. & 11.

Cardinales etiam non Episcopi habent in suis Titulis, & in Ecclesiis sibi subiectis Episcopalem jurisdictionem: adducitur, & explicatur responsum, ad id datum a Gregorio XIII. necnon plura recententur exinde, quæ præstare valent, ac tandem concluditur posse Cardinales sive per se, sive per suos Vicarios in suis Titulis reliqua facere, quæ sunt Jurisdictionis Episcopalis, ibid. num. 12. ad 25.

Reprehenditur Auctor num. 23. & 24. Vide ibid. ad num. 20 in not. lit. A.

Et idem Cardinalis Vicarius Urbis non cognoscit de causis sub Titulis Cardinalium; atque supradicta procedere etiam in Cardinalibus Diaconis in suis Diaconiis, ibid. num. 26. & 27.

Cardinales Episcopi ad legis residentiam tenentur, ibid. in addit. Auct. num. 28.

Cardinales Episcopi suburbicarii, ibid. num. 31. & seqq. Jurisdictio Cardinalium in Ecclesiis suorum Titulorum longe minor est ea, quam eis tribuit Auctor, ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.

Occasio disputationis super jurisdictione Cardinalium in Ecclesiis suorum Titulorum, ibid. in nov. addit. num. 7. & seqq.

CARDINALES quoad eorum Privilegia.

Cardinales plurimis potiuntur privilegiis, quibus eorum grandis onera est dignitas, varia deferuntur per viginti tres numeros, apposita uti oportet advertentia sub num. 5. quoad privilegium Altaris portatilis: ac demum remissive quoad alia. Vide verb. Cardinales art. 4. per totum.

Ex

Ex rationibus ab Auctore adductis num. 4. concludi non potest Cardinalem non Episcopum posse sibi eligere Confessarium ab Ordinario non approbatum, ibid. in not. lit. A.

Errat Auctor num. 18. vide ibid. in not. lit. B.

De numero Privilegiorum, quibus Cardinales fruuntur, ibid. in nov. add. num. 1.

De modo testandi Cardinalium ad instar Militum, & varia adnectuntur ad materiam, ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.

CARDINALES in Conclavi, & Sede vacante.

Cardinales ingredi debent Conclave transactis decem diebus a morte Papæ, ibique non possunt habere ultra duos servientes Clericos vel Laicos sibi beneficos, & Confessarium a majori parte Cardinalium per secreta suffragia eligendum. Vide verb. Cardinales art. 1. num. 1. ad 3. & not. noviss. ad num. 3.

Cardinales Episcopi, audita morte Papæ, tenentur ad Conclave, & post duos menses ab electione, & coronatione Papæ redire ad suum Episcopatum sub pœna contra Episcopos non residentes, ibid. num. 4.

Cardinales non intrantes Conclave, vel exeuntes sine causa non sunt amplius requirendi, nec admittendi ad electionem faciendam, & exeuntibus infirmis, alii debent prosequi electionem, & convalescentes possunt redire, & qui intra 10. dies non se stiterunt, si supervenerint re integra, debent admitti ad Conclave, ibid. num. 5. ad 7.

Dato casu, quod Papa pereat extra Civitatem Romanam, vel extra eam, in qua erat Curia, tunc Cardinales tenentur convenire in Civitate, in cujus territorio, seu districtu Pontifex obiit, & ibi in Palatio Episcopali, vel alio commodiori loco constituere Conclave, Cellis per cortinas divisis, & Papam de more eligere, ibid. num. 8. & 9.

Cardinales in Conclavi solum vacare debent electioni Pontificis, nisi Ecclesiæ necessitas urgeat ad alia, nec debent admittere ad se venientes, nec dari facultas cum eis secrete loquendi, immo sub excommunicationis latæ sententiæ pœna inhihibetur nunciis, vel scripturam ad Cardinales mittere, vel cum aliquo secrete loqui, ibid. num. 10. ad 12.

Innuitur dispositio Gregorii X. ad properandam Pontificis electionem, ac talis dispositionis ratio, & executio tangitur, ibid. num. 13. 14. & 15.

Cardinales in Conclavi excludi non possunt ab electione activa, vel passiva ratione Excommunicationis, Suspensionis, vel Interdicti, & quæ insuper circa Conclave nunc vigeant, indicantur, ibid. num. 16. 17. & 18.

Cardinales in Conclavi existentes possunt in suis Titulis jurisdictionem exercere non personaliter, sed per suos Vicarios, & Ministros, ibid. num. 19. ad 21.

Cardinales non sunt cogendi intrare Conclave, nisi in casu, quo nullus vellet intrare, vel in casu quo, non electo Pontifice, omnes simul, vel successive extire contingeret, ibid. num. 22.

Sede vacante Cardinalium Collegium non succedit Pontifici in his, quæ ratione Excellentiæ, Dignitatis, Præminentie, ac Prærogativæ tantum sunt reservata, & præbentur quæ inde consecrari non possunt, ibid. num. 23. ad 32.

Cardinales, Sede vacante, nec in arduis possunt se immiscere, nisi pro Terra Ecclesiæ defendenda, & grandi evidenti periculo imminente, nec potestatem, aut jurisdictionem habent gratiam aliquam, aut justitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi, ibid. num. 34.

Potest autem Collegium Cardinalium; Sede vacante, mittere unum Cardinalem pro Terra Ecclesiæ defendenda, vel evidenti ingenti periculo, necnon mittere tanquam Nuncium Cardinalem ad Papam electum in absentia; & ad illum reducendum ad Urbem; illique expensas necessarias constituere de redditibus Romanæ Ecclesiæ, & Legatum a Papa defuncto missum, urgente tamen necessitate, revocare, ibid. num. 35. ad 39.

Duobus de Papatu contententibus, & Generale Concilium convocare renuentibus, potest fieri convocatio a Collegio Cardinalium, ac potest & debet intrusum in Papatu anathematizare, & extrudere, ibid. num. 40. & 41.

Cardinalium Legatorum Apostolicorum Officium non expirat per obitum Papæ, Sede vacante, ut etiam Congregationum

Cardinalium Facultates, quæ nec consueverunt renovari per novum, ibid. num. 42. 43. & 44.

Præfata tamen Sede vacante Cardinalibus in Conclavi manentibus, debent conquirere quoad negotia & causas, quæ expediuntur per subscriptionem Cardinalis Præfecti, seu habentis sigillum, non sic quoad ea, quæ in communi forma a solo Secret. expediri solent; indeque quid præstari queat ponitur, ibid. num. 45. 46. & 47.

Recententur Constitutiones Apostolicæ, quas Cardinales initio Conclavis jurati servare promittunt, ibid. in nov. add. num. 1. & 2.

CARDINALES quoad eorum Sepulturam, & Quartam Parochialem.

Cardinales Romæ decedentes, vel extra electa Sepultura, ubi sepeliri debeant? Vide verb. Cardinales art. 6. num. 1. & seqq.

Ampliat Auctor num. 1. ibid. in nov. add. num. 1. & seqq. Cardinalis Regularis potest sibi eligere sepulturam ubilibet sine licentia Superioris Regularis, alias decedens, non electa Sepultura, sepelitur in propria Ecclesia sui Tituli, ibid. num. 6. & 7.

Nullis autem Cardinalibus permittitur sepeliri in Basilica Vaticana, & Quarta Parochialis debetur proprio Parocho ex funere Cardinalium, qui sepeliuntur extra Parochiam, ibid. num. 8. & 9.

CARDINALES quoad quasdam Additiones Auctoris.

Cardinales ad Urbem accedentes Summo Pontifici se sistere debent, nec ab Urbe discedere possunt sine licentia ejusdem. Vide verb. Cardinales post Auct. 6. in addit. Auct. num. 10.

Cardinales in Urbe non residentes qualibet ex causa excluduntur a participatione Rotuli, ibid. in add. Auct. num. 11. Accedentibus autem ad Urbem ex causa legitima tribuitur portio pro tempore moræ, ibid. in add. Auct. num. 12.

Forma & solemnitas in Exequiis S. R. E. Cardinalium servanda, ibid. in add. Auct. num. 13.

Cardinales in causis Commissariis judicantes uti debent Notario Archivii, ibid. in add. Auct. num. 14.

Cardinalibus tribui potest Ecclesia Episcopalis in partibus Infidelium, ibid. in add. Auct. num. 15.

Cardinalis Episcopus Residentiæ lege tenetur, ibid. in add. Auct. num. 16.

Cardinales Episcopi per Ecclesiasticam Ditionem, quibus honoribus prosequendi sint a Gubernatoribus, Vicelegatis, & Præsidentibus, ibid. in add. Auct. num. 18.

Cardinales tam in Urbe, quam in aliis Civitatibus legentes, quando visitari debeant a Prælatibus, ibid. in add. Auct. num. 19.

C A R O , C A R N E S .

Carnium esus prohibitus est diebus jejunii. Vide verb. Jejunium art. 1. num. 6.

Item prohibitus est diebus Veneris, & Sabbati. Vide verb. Abſtinentia num. 1.

Dispensari circa esum carnium, an, & quando censentur etiam dispensati a jejunio. Vide verb. Jejunium art. 1. a num. 30. ad 34.

Si Nativitas D. N. J. Christi accidat in die Veneris, dispensantur omnes ab abstinentia carnis, exceptis illis, qui tenentur voto, vel Regulari observantia. Vide verb. Abſtinentia num. 8.

Hinc Fratres Minores tenentur ad jejunium tali die. Vide d. verb. Jejunium art. 2. num. 27. & seqq.

Advenæ, & peregrini an, & quando in locis suæ peregrinationis teneantur abstinere a carnibus? Vide verb. Lenæ art. 3. a num. 31. ad 35.

Carnibus vesci in Monasteriis Chartusienſibus est omnibus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ interdictum, ibid. in add. Auct. num. 1.

Carnium esus sicuti conceditur tempore jejunii, is servare debet leges præscriptas de unica comestione, de non permiscendis epulis, de hora refectionis, & aliis declaratis a Benedicto XIV. ibid. in add. Auct. num. 2.

Car-

Carnes comedi nequeunt in Vespertina refectiuacula tempore jejunii, *ibid. in add. Auct. num. 3.*
 Carnium esus die Sabbati prohibetur Latinis in Græcorum famulatu degentibus, *ibid. in add. Auct. num. 3.*
 Carnium esus in die Sabbati per annum permittitur in Regnis Castellæ, Legionis, & Indiarum, *ibid. in add. Auct. num. 5.*
 Carnis privium, ita dictum tempus ante Quadragesimam, quia Ecclesiastici, & Religiosi a carnibus abstinere incipiunt. *ibid. in add. Auct. num. 6.*
 Abusum comedendi carnes Dominica prima Quadragesimæ, Spectacula, Ludosque publicos diebus festis fieri solitos ab Ecclesia Mediolanensi extirpavit S. Carolus Borromeus. Et ad alia. Vide *ibid. in add. Auct. num. 5.*

CASTITAS. Vide verb. *Votum a num. 117. usque in finem.*

CASUS fortuitus quid sit? Vide verb. *Commodatum num. 16.*

CASUS RESERVATI. Vide verb. *Reservatio Casuum.*

CATECHUMENI.

Catechumeni non ante, sed post Baptismum veste candida sunt induendi. Vide verb. *Vestis num. 18.*
 Catechumeni an sint sepeliendi in Ecclesiastica sepultura. Vide verb. *Sepultura num. 172.*

CATENÆ infamis pœna quid sit? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 5.*

CAUSA efficiens, seu Ministri Matrimonii sunt ipsi contrahentes. Vide verb. *Matrimonium art. 1. a num. 27. ad 32.*

CATHEDRATICUM.

Cathedricum quando introductum, & quid sit? cur sic dicatur, & etiam Synodaticum. Vide verb. *Cathedricum, num. 1. 2. & 3.*

Cathedrici origo, obligatio, quantitas, & tempus præstationi illius statutum, vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Nomine Solidi quid intelligatur, qualiter pro Cathedricis solvendi, quidque ad id attendendum. *ibid. num. 4. ad 9.*

Cathedricum est in Juribus Episcopalibus, & adeo privilegium, ut in totum præscribi non possit, nec est a Trid. sublaturum solvi tamen non debet in Visitatione, sed extra, & in Synodi celebratione, *ibid. num. 10. ad 15.*

Ad Cathedricum solvendum tenentur de jure omnes Ecclesiæ Sæculares, quod exponitur, *ibid. num. 16. ad 19.*

Regulares vero non tenentur solvere Cathedricum pro Monasteriis, & eorum Ecclesiis Regularibus, ubi ipsi resident, & Divina peragunt, & quæ Monasteriis contigua, seu immediate penes ipsas existunt: pro Ecclesiis tamen Sæcularibus &c. quibus præsent, tenentur, etiam si Monasteriis, aut eorum Ecclesiis pleno jure sint incorporatæ, *ibid. num. 20. ad 22.*

Ad Cathedrici, & Synodatici tamen solutionem non tenentur, neque compelli possunt Fratres S. Joannis Hierosolymitani, sive eorum Vicarii in Parochialibus Religioni prædictæ unitis, *ibid. num. 23.*

Ad complementum adducitur hic id, quod de Cathedricis fuit novissime in Concilio Romano celebrato anno 1725. a Benedicto XIII. sancitum, *ibid. num. 24.*

Quædam colliguntur ab Auctore Sac. Congreg. Resolutiones ad Cathedricum pertinentes, *ibid. in add. Auct. num. 25. & seqq.*

Alia vid. tom. 8. in *Append. Decret. in Guardian. Aculana Cathedrici. Cassanen. Cathedrici extra. Per. f. na Cathedrici. Bisacciarum. S. Severini Cathedrici. Amalphanæ Cathedrici, & Procurationis. Tolentina Cathedrici.*

CATOPTRICA quid? Vid. verb. *Mundus num. 208.*

CAVENA, & Feudum de Cavena quid sit? Vid. verb. *Feudum art. 1. num. 28. & 29.*

CAUPO, CAUPONA. Vide verb. *Taberna, Tabernarii per tot. & verb. Clericus art. 5. a num. 10. ad 14.*

Causæ omnes in prima instantia ab Ordinariis sunt cognoscendæ, & quæ excipiantur. Vid. verb. *Causæ ex add. Auct. num. 1. & seqq.*

Quamplurima referuntur, quæ ad pertinentiam Causarum pertinent stabilita in variis suis Constitutionibus a Benedicto XIV. *ibid. ex add. Auct. num. 4. & seqq.*

Varia corriguntur ab Auctore probata, *ibid. in not. a. b.*

CENSURA

Quoad ea, quæ concernunt Censuras in genere.

Censura unde dicta, & quid sit declaratur. Vid. verb. *Censura num. 1. 2. & 3.*

Censuræ Ecclesiasticæ proprie dictæ sunt tantum tres, Excommunicatio, Suspendio, & Interdictum, & proponitur quibus eas ferendi potestas competat, *ibid. num. 4. ad 8.*

Fallitur Auctor dum hoc loco ait, posse Superiores Locales censuras ferre in subditos. Recensentur porro casus, in quibus Superiores possint sine consensu Capituli Generalis vel Provincialis censuras ferre, *ibid. in nov. add. Auct. litt. A.*

Erudite declaratur Auctor in divisione censurarum, *ibid. in nov. add. Auct. num. 1. & seqq.*

Censura ferri non potest nisi in delinquentes Christianos, in rationis capaces, & in subditos jurisdictioni ferentis ipsam, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Communitas, aut Collegium potest quidem ligari Suspensione, & Interdicto, minime tamen Excommunicatione, *ibid. num. 12.*

Ex speciali jure non ligantur Episcopi sententia generali Suspensionis, aut Interdicti, nisi de ipsis specialis mentio fiat, & sic etiam Cardinales, *ibid. num. 13. & 14.*

Denique Imperatores, & Reges ob suæ Dignitatis excellentiam Censura aliqua ab Episcopis ligari non possunt, *ibid. num. 17.*

Ad validitatem Censuræ requiritur culpa gravis, & in suo genere completa cum contumacia, seu inobedientia delinquentis, & hæc per singula referantur, *ibid. num. 16. ad 21. & in add. Auct. num. 45. & seqq.*

Ad incurrendum censuram in foro externo requiritur Sententia declaratoria commissa, cui est Censura jure ipso alligata, non tamen in foro interno, *ibid. in add. Auct. num. 47. & 48.*

Ad validitatem Censuræ ferendæ ab homine requiritur, etiam triplex monitio, nisi urgens necessitas aliud suadeat, & traditur praxis, at non sic ad validitatem Censuræ latæ sent. a Jure statuta, *ibid. num. 21. ad 25.*

Censura Interdicti potest intelligi etiam ob peccatum alterius, non sic Censura Excommunicationis majoris, & Suspensionis proprie, & stricte acceptæ, *ibid. num. 26. 27. & 28.*

Ab incurrendis Censuris tres præcipuæ causæ excusant, & assignantur, *ibid. num. 29. ad 31.*

Quando Appellatio fit post latam Excommunicationem &c. non habet vim suspendendi, sed solum devolvendi, ut Superior possit cognoscere de justitia Censuræ, *ibid. num. 32.*

Innocens Censuratus, v. gr. Excommunicatus secundum allegata, & probata in foro externo pro tali habere se debet, quamvis coram Deo ab ea immunis sit, & in secreto contra eam agere possit, *ibid. num. 33. & 34.*

A Censuris a jure, si non sint reservatæ, absolvi potest quilibet Confessarius pro Foro interno conscientiæ, pro foro tamen externo Superior Censurati, & a Censuris ab Homine non nisi, qui eas tulit, vel ejus Delegatus, vel plene Superior Censurantis, at Archiepiscopus respectu suffraganeorum tantum in casu appellationis, *ibid. num. 35. ad 37. & in nov. add. num. 4. & seqq.*

Ad propositum refertur declaratio Clementis XI., *ibid. ad num. 36. in nov. add. lit. a.*

Nemo tamen absolvi debet a gravibus censuris, sive pro Foro externo, sive pro Foro interno, nisi prius serio promittat de parendo mandatis Ecclesiæ, vel absolventis, & non committendo in posterum hujusmodi delicta, *ibid. num. 38.*

In articulo mortis potest quisvis Confessarius, & in defectu Confessarii quilibet Sacerdos a quibusvis Censuris absolvi.

solvere, sub onere tamen, ut elapso periculo poenitens coram Superiore compareat ad exequendum quod ille præscriperit, *ibid. num. 39.*

Potest quis pluribus Censuris ligari, & potest absolvi ab una, & non ab aliis ad differentiam peccatorum; & excommunicationis censura ligatus non potest a peccatis absolvi, nisi prius ab ipsa absolvetur, *ibid. num. 40. & 41.*

Forma absolutionis a Censuris non habet præfixa, & determinata verba, sed potest dari verbis exprimentibus absolutionem talis specialis Censuræ, a qua fit absolutio. Sed de istis, & aliis, Vide verb. *Excommunicatio, verb. Suspendio, & verb. Interdictum, & ibid. in nov. add. ubi de Auctoritate Episcopi in Exemptos quoad censuras inferendas.*

Reo correcto, ejusque contumacia cessante, non cessant Censuræ, nisi per absolutionem tollantur, maxime loquendo de Censuris absolute latis, *ibid. num. 43.*

Absolutio a Censuris contractis ex causa violatæ Immunitatis a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Immunitas art. 3. a numer. 142. ad 152.*

Quando Censuræ sint latæ, vel ferendæ sententiæ, & quando incurrantur, vel non, ante sententiam Judicis; Vide verb. *Lex art. 2. a num. 27. ad 44. & verbo Censura in nov. add. num. 8. & 9.*

Privilegium, nequis inconsulta S. Sede censuris irretiri possit, non afficit Ordinariorum Sententias, idque nec probat ab eorum jurisdictione Exemptionem; vide verb. *Censura in add. Auct. num. 44.*

Num Episcopus existens extra Diocesim ferre censuras possit in subditos suos, *ibid. in nov. add. num. 10.*

Mulieri an competere possit potestas ferendi censuras, *ibid. in nov. add. num. 11.*

De forma ferendi censuras, *ibid. in nov. add. num. 12.*

Alia ad rem, puta ad captum pleniorum censuræ latæ a jure, & latæ ab Homine &c. Vide verb. *Excommunicatio, Interdictum, & Suspendio.* Et qui operatur aliquid cum conscientia erronea censuræ gravior quidem eum peccare, sed censuram non incurere, vide verb. *Excommunicatio art. 11. num. 1.* Ac denique ignorantiam censuræ ab eadem excusare; Vide verb. *Reservatio casuum num. 39.*

CENSUS

Quoad ea quæ concernunt ejus esse, & Conditiones.

Hoc nomen Censuræ accipitur varie, & exhibentur ac declarantur acceptiones, nec non præbetur quis Censurarius, & quis Censuista; Vide verb. *Census num. 1. ad 5.*

Census dividitur in Reservativum, & Consignativum, atque hic in Realem, Personalem, Mixtum, Perpetuum, & Temporalem, ac isti subdividuntur, scilicet Perpetuus in Redimibilem, & Irredimibilem, & Temporalis in Temporalem ad certum tempus, & in Temporalem ad incertum tempus, quæ omnia per definitionem explicantur, *ibid. num. 6. ad 11.*

Ut census sit licitus ac justus Jure naturæ, saltem quatuor conditiones requiruntur, & assignantur, ut autem sit licitus, & justus Jure Canonico, plures aliæ conditiones requiruntur, *ibid. num. 15. ad 18.*

Quamvis allatam S. Pii V. Constitutionem ob solam præsumptionem usuræ esse latam, & consequenter in conscientia non obligare, ubi *Contractus Censualitatis* ab usura alias immunis est, teneant Navarrus, & alii: Nihilominus omnino tenendum est dict. Constitutionem Pianam, ubi usu recepta est, & per legitimam contrariam consuetudinem non est abrogata, absolute obligare, secus autem e contra, *ibid. num. 19. 20. & 21.*

Sed Vide, *ibidem in add. Auct. num. 29. & seqq.*

Census personalis non transit in realem, quamvis detur hypotheca, qua pereunte census non perit, *ibid. in add. Auct. loc. cit.*

Censuum, & Cambiorum fructus a Communitatibus Ditionis Ecclesiasticæ conventi ad æquitatis rationem fuerunt redacti a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auct. num. 28.*

Census consignativus realis omnis ex parte tam Censuarii, quam Censuista, seu Censualitæ, ubi non est in usu Piana Constitutio, est licitus de Jure naturali: & sic etiam Personalis, si super Persona fructifera, secus autem de Jure Canonico, *ibid. num. 22. 23. & 24.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Census perpetui creati ad formam Bullæ Piæ connumerantur inter bona immemorabilia; & spectantes ad Ecclesias, & loca pia reduci non possunt ad minorem fructum sine Beneficentia Apostolica, *ibid. num. 25. & 26.*

Regulares nequeunt censuario nomine recipere pecuniam sine Beneficentia Apostolica, *ibid. num. 27.*

Videndus Aulsius in lib. singulari de Censibus, quod attingit ad ea, quæ pertinent ad censum reservativum, & consignativum, *ibid. in nov. add. num. un.*

CEREI.

Cereus Paschalis quando sit accendendus; Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congregat. num. 86.*

Cereorum ardentium usus an, & quomodo profit Defunctis? Vide verb. *Suffragia num. 20.*

CESSIONES.

Cessio bonorum; Vide verb. *Resitutio art. 5. a num. 49. ad 59. & verb. Solutio a num. 3. ad 6.*

Cessiones commodi exigendi fructus Beneficiorum, prohibentur sub pœna excommunicationis, & annullantur a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auct. num. 1.*

Cessiones commodi exigendi pensiones, factæ intra sex menses a die captæ possessionis Beneficii annullantur, *ibid. in add. Auct. num. 2.*

CHARACTER Sacramentalis; Vide verb. *Sacramentum a num. 33. ad 41.*

CHARITAS; Vide verb. *Virtus a num. 34. ad 87.*

CHARITATIVUM subsidium; Vide verb. *Subsidium Charitativum.*

CHIROMANTIA quid sit; Vide verb. *Superstitio num. 20.*

CHOREE: Vide verb. *Clericus art. 4. a num. 13. & verb. Luxuria num. 88.*

Choreæ publicæ Festis diebus prohibentur, *ibid. in add. Auct. num. 1.*

Choreas extrema die Bacchanalium usque ad mediam noctem produci vetatur in tota Ecclesiastica ditione, *ibid. in add. Auct. num. 2.*

CHOREPISCOPI qui, quod eorum Officium, & quare ab Ecclesia sublati? Vide verb. *Episcopus art. 1. a numer. 36. ad 41.*

CHRISMATA.

Chrisma benedici nequit, nisi ab Episcopo; Vide verb. *Chrisma in add. Auct. num. 1.*

Chrisma pro Ecclesiis Græcis recipi debet ab Episcopo Catholico, & quidem ab Ordinario, *ibid. in add. Auct. num. 2.*

Quamvis Chrismatis consecratio sit unum ex præcipuis muneribus Ordinis Episcopalis, acceperunt tamen aliqui simplices Sacerdotes a summo Pontifice facultatem illud consecrandi, *ibid. in add. Auct. num. 3.*

Verum non ita frequenter fuit data facultas hujusmodi simplicibus Sacerdotibus, *ibid. in add. Auct. num. 4.*

CHRISTIANA Charitas quando sufficiat pro absentando a residentia? Vide verb. *Canonicus art. 5. num. 34. verb. Episcopus art. 3. num. 4. & verb. Parochus art. 2. num. 39.*

CHRONOLOGIA quid; Vide verb. *Mundus num. 211.*

CIBORIUM SACRUM.

Ciborium Sacrum non potest vendi, nec oppignorari; Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congregat. num. 210.*

Ciborii Sacri fur quas pœnas incurrat; Vide verb. *Fur a num. 75. ad 80. & verb. Pœna art. 2. num. 38.*

CINGULUM pro Missa congruentius debet esse lineum, quam sericum; Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congr. num. 359.*

CICLOMETRIA quid? Vide verb. *Mundus num. 290.*

CIRCULI.

Circuli minores sunt ambo *Tropici*, & ambo *Polesses*; Vide verb. *Mundus num. 149.*

Circuli Tropici, unde dicti, & cur unus vocetur *Tropicus Can-*

Cancri, & alter *Tropicus Capricorni*? *ibidem numer. 150.*
 Circuli Polares, unde dicti, & cur unus vocetur *Arcticus*, &
 alter *Antarcticus*, *ibid. num. 151.*
 Quid de habitantibus sub istis polaribus circulis? *ibid.*
num. 152.
 Dicti quatuor circuli minores dividunt Mundum in quin-
 que partes, seu zonas, quæ assignantur, *ibid. num. 153.*
ad 156.

CIRCUMCISIO.

Circumcisio fuit verum, & proprie dictum Sacramentum de-
 letivum culpæ originalis, & collativum gratiæ ex opere ope-
 rato; Vide verb. *Circumcisio num. 1. & 2.*
 Hoc tamen non est certum, & a Viris Theologis, ut plu-
 rimum negatur, *ibid. in notis nov. ad num. 1. & ad num. 21.*
 Circumcisio non solum fuit Sacramentum Legis scriptæ, sed
 etiam Legis naturæ; immo Circumcisio in Lege scripta non
 fuit aliud Sacramentum ab eo, quod erat in Lege naturæ,
 sed idem magis determinatum, *ibid. num. 3. & 4.*
 In Lege naturæ ante Circumcisionem fuit a Deo institu-
 tum Sacramentum aliquod pro justificatione parvulorum,
ibid. num. 5.
 Circumcisio data 400. circiter annis ante Legem scriptam tunc
 non nisi genus Abrahæ adstringebat. *ibid. num. 6.*
 Pro foeminis etiam post institutum Circumcisionem te-
 manfit, & perseveravit Sacramentum Legis naturæ. Cur
 Circumcisio pro solis Masculis, & in membro genitali, *ibid.*
num. 7. ad 9.
 Circumcisio, & Baptismus in multis differunt, & in multis
 conveniunt inter se, & differuntur, ac objectiones diluan-
 tur, quibus originalis impetitur deletio respectu Circum-
 cisionis, demumque concluditur Circumcisionem, & Legis
 naturæ Sacramentum Characterem impressisse, *ibid. num. 10.*
ad 21.

CIRCUMSTANTIÆ peccatorum; Vide verb. *Pœnitentiæ Sa-
 cramentum art. 2. num. 100. ad 124.*

CIVITAS, CIVILITAS, CIVES.

Civitas multis modis sumitur, & assignantur, necnon adinvicem
 conferuntur Civitas, & Urbs, una cum quid Oppidum,
 Castrum, Villa, & Villicus; Vid. verb. *Civitas &c. n. 1. ad 15.*
 Solum illam dici Civitatem, quæ habet Episcopum, su-
 fficient multi; plurimi autem alii verius, & melius censent
 ad essentiam Civitatis non requiri neque Episcopum, neque
 Cathedralam, *ibid. num. 17. 18. & 19.*
 Civitas occidens suum Episcopum jam consecratum privatur
 in pœnam dignitate Episcopali, *ibid. num. 20. & 21.*
 Dicta pœna an procedat solum, quando occisio processit
 ex facto Civitatis, vel etiam quando processit ex odio pri-
 vato aliquorum Civium, *ibid. num. 22. ad 25.*
 Cathedralis ratione occisionis Episcopi non amittitur ipso ju-
 re, sed sententiam requirit; & si occisio fuit in sui defen-
 sionem cum moderamine inculpate tutelæ, aut eum non
 agnoscens, pœna privationis non incurritur Episcopalis
 Dignitatis, ut nec etiam si solum vulneravit, *ibid. num.*
26. ad 31.
 Civitas, quæ auxilium, consilium, aut favorem dederit ad
 occidendum, seu offendendum Cardinalem, privatur Ca-
 thedralitate, & eadem privari etiam potest, si conspiret
 contra Sedem Apostolicam, vel si tota labatur in Hæresim,
ibid. num. 32. ad 34.
 Civitas condemnata ad aratrum non potest amplius ædificari
 absque speciali licentia Principis, *ibid. num. 35. & 36.*
 Civitas tamen privata Cathedralitate propter occisionem pro-
 prii Episcopi &c. remanet adhuc Civitas quoad privilegia
 secularia; & privata Cathedrali propter delictum, non
 privatur Diœcesi, *ibid. num. 37. & 38.*
 An private Civitatis dignitate Episcopali ob occisionem
 Episcopi sit perpetua, vel temporalis; & de privatione ob
 occisionem Præpositi, *ibid. num. 39. ad 41.*
 Differentia est inter Jus Civitatis, & Jus Civilitatis, &
 quænam ea sit; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Civilitas triplici modo acquiritur. Primo per Nativitatem;
 Secundo de jure; Tertio per privilegium, & undequaque
 elucidantur, *ibid. num. 42. ad 46.*

Licet ad effectum veræ, & naturalis Civilitatis requiratur
 nativitas in loco; tamen si occasionaliter extra sequatur,
 habetur ac si vere, & naturaliter quis natus esset in propria
 patria, *ibid. num. 47. & 48.*

Originarius, seu Oriundus dicitur a nativitate propria,
 seu paterna; & ex Jure Civili locus originis est, in quo pa-
 ter natus est, *ibid. num. 49. & 50.*
 Et ideo vulgo dicitur, non matris, sed patris spectan-
 dam esse originem, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Quomodo id tamen intelligatur, *ibid. sub num. 7. & seqq.*
 Num natus ante cooptionem Patris in Civium numerum
 pro Cive Originario haberi debeat, *ibidem in nov. addit.*
num. 11. & 12.

Civilitas acquiritur etiam per spirituales nativitates; & Ci-
 vilitas originis non amittitur ob alterius loci incolatum ne-
 cessarium, vel occasionalem; & hæc acquiritur decennali
 habitatione cum animo tamen perpetuo permanendi in tali
 loco; ac domicilium quid sit, & in quo differat ab habita-
 tione? *ibid. num. 53. ad 56.*

Non contrahitur Civilitas domiciliaria per permanentiam
 in Civitate per decem annos, imo nec per triginta in servi-
 tio alicujus Domini, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Civilitatem domiciliariam potest quis habere in pluribus locis;
 & Civilitas legitime acquisita cum habitatione, & solutione
 onerum constituit aliquem verum Civem, ita ut possit conse-
 sequi officia Civibus debita; nec amittitur per quamdam
 necessariam, seu occasionalem absentiam; nec fit præjudi-
 cium ex possessione bonorum extra territorium. *ibid. num.*
60. ad 64.

Quid requiratur ad domicilii constitutionem, ut Civili-
 tas domiciliaris comparetur, *ibid. in nov. add. num. 13.*

Et ad hunc effectum an novi domicilii ratio habeatur, si
 in fraudem mutatio fiat, *ibid. in nov. add. num. 14.*

Civilitas privilegiativa generaliter quoad omnes effectus non
 conceditur, nisi a Supremo Principe; & datur qualiter pos-
 sint Domini inferiores, *ibid. num. 65. ad 67.*

Civilitas privilegiativa concessa per totam Civitatem, seu
 Consilium generale, tolli non potest per Magistratum par-
 ticularem, *ibid. num. 68.*

Differentia inter civem per allectionem ex decreto Decu-
 rionum, & eum, qui habet Rescriptum Principis, *ibid. in*
nov. add. num. 15.

Civis naturalis, & originarius alicujus loci secundum aliquos
 dicitur, qui natus est etiam casu, & per transitum in tali
 loco; at verius per alios etiam requiritur, quod ejus pa-
 ter ibi habeat domicilium constitutum; & hinc consecra-
 rium quoad Legatum præbetur, *ibid. num. 69. ad 71.*

Civis originarius, ac naturalis paternæ patriæ dicitur, quis,
 etiam si natus extra patriam occasionaliter; & originarius esse
 non desinet, qui alibi necessarium, vel occasionale domici-
 lium habet, *ibid. num. 72. & 73.*

Civis domiciliarius alicujus loci dicitur, qui ibi, licet aliunde
 oriundus, jam per decennium habitat cum animo perpe-
 tuo ibidem permanendi, & quis talis esse potest plurium lo-
 corum, *ibid. num. 74. ad 77.*

Civis ex privilegio dicitur Civis verus, & proprius, non mi-
 nus ac Civis originarius; & id transit in filios alibi quoque
 natos, licet de illis non fuerit facta mentio in concessione,
ibid. num. 78. & 79.

Quamvis Princeps per suum privilegium possit creare Ci-
 vem externum, non potest tamen facere, ut sit originarius;
 & inde sequentia exhibentur; *ibid. num. 80. ad 82.*

De commodis & oneribus Civilitati a jure annexis, *ibid.*
in nov. addit. num. 18.

Civis ex privilegio, quamvis non habitat in Civitate, adhuc
 tamen gaudet beneficio Civium quoad immunitatem a solu-
 tione vicigalium; & quid si creatus cum onere inhabitandi,
 & non inhabitet, *ibid. num. 83. ad 85.*

Civium appellations veniunt etiam nati in suburbiis, precipue
 in favorabilibus, & materia utriusque conveniente, *ib. num.*
87. & 88.

Civibus ex privilegio nihil suffragatur privilegium ad effectum
 successioneis, ubi, excludantur exteri forenses; secus autem
 si ad Beneficium vocantur soli Cives Civitatis; at non si Bo-
 noniæ, *ibid. num. 89. ad 91.*

Generaliter loquendo Beneficia Civibus potius, quam ex-
 teris conferri debent; Immo si fundator legem imposuit, ut
 Beneficium conferatur solis originariis, & non alienigenis,
 non

non potest conferri exteris, *ibidem. a numer. 92. ad 94.*

Beneficium erectum, seu Legatum fundatum pro solis Ci-
 vibus debetur tantum natis in Civitate, Suburbis, Vicis,
 & districtu; & si excludantur expresse Cives ex privilegio,
 isti ad illud non possunt admitti, *ibid. num. 95. & 96.*

Non censentur tamen exclusi Cives nati extra Civitatem
 originariam occasionaliter, vel nati in Civitate, & alibi ne-
 cessarium, aut occasionale domicilium habentes, *ibid. num.*
97. & 98.

Beneficium, seu Legatum, ad quod vocantur Cives natu-
 rales, & originarii, debetur solum natis in tali loco, non
 casu, aut per transitum, sed quando pater ibi domicilium
 habuit, aut est locus, ubi pater natus est; at in istorum de-
 fectum deberetur natis ibi casu, aut per transitum, *ibidem*
num. 99. & 100.

Beneficium, seu Legatum, ad quod vocantur naturales
 alicujus loci, potest conferri non solum originariis, seu
 oriundis, sed etiam per decennium ibidem domicilium ha-
 bentibus, dummodo cum animo ibi perpetuo commoran-
 di; & si vocantur Patricii, potest conferri non solum patri-
 ciiis domiciliariis; ac Patria duplex observatur, *ibid. num.*
101. ad 103.

In dictis, & similibus dispositionibus est omnimode in-
 vestiganda voluntas disponentis, idque perpendendum ex
 verbis ipsius Vocantis, & qualitatibus Vocatorum, prout
 exemplariter traditur; & semper præferendi habentes omnes
 qualitates relictas a Testatore habentibus solum aliquas ex
 ipsis, *ibid. num. 104. ad 107.*

De modis, quibus amittitur Civilitas, *ibid. in nov.*
add. num. 19.

CLAVIS.

Clavis Tabernaculi a quibus asservari debeat? Vide verb. *Tabernaculum num. 1. 2. 4. & 5.*

Clavis Reliquiarum quibus concedi possit? Vide verb. *Veneratio Sanctorum num. 87.*

CLUSURA; Vide verb. *Conventus art. 3. & verb. Moniales art. 3.*

Quid sanciverit Benedictus XIV. circa Clausuram
 Monasteriorum quorumcumque Virorum & Foeminarum
 Regularium; Vide verb. *Clausura add. Auctor. num. 1. &*
seqq.

CLERICUS

quoad ea quæ concernunt ejus nomen,
 Habitum, & Tonfuram.

Clerici nomen, & esse, ac duplex talis nominis adhibitio re-
 feratur. Vide verb. *Clericus art. 1. num. 1. ad 4.*

Clericorum nomine sequioribus sæculi veniebant illi qui litte-
 ris operam dabant; & contra laici dicebantur illiterati. Vide
 verb. *Clericus in not. noviss. ad num. 1.*

Clericorum nomine large, seu generaliter capto in materia fa-
 vorabili, quinam veniant intelligendi, referuntur singuli,
ibid. num. 5. ad 18.

Christianus populus divisus in Clericos & Laicos, Clerici
 autem in duplex genus divisi; Vide *ibid. in nov. add. num. 1.*
& seqq.

Clericorum nomine strictè, seu specialiter in materia odiosa
 veniunt duntaxat soli inferiores Clerici sæculares, non au-
 tem Canonici, Abbates, alique in dignitate Ecclesiastica
 constituti, nisi secus exprimat, vel aliunde de opposito
 constat, *ibid. num. 19. ad 22.*

Quomodo olim Clerici induti, & de Clericali veste plura,
 Vide *ibid. in nov. add. num. 6. & seqq. & num. 13. & seqq.*

De tonsura Clericorum, ejusque ab ordine facta separatio,
ibidem in nov. add. num. 9. ad 12.

Habitum, & Tonfuram Clericalem deferre tenentur Cle-
 rici in Sacris Ordinibus constituti, & etiam Clerici infio-
 res, si Beneficium Ecclesiasticum habeant, sub gravissimis
 pœnis, *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Clerici vero in prima Tonsura, aut etiam in Minoribus Ordini-
 bus constituti, & Beneficia Ecclesiastica, seu Jus ad illa
 nondum habentes non tenentur deferre Habitum, & Tonfu-
 ram Clericalem, nisi causative, quatenus velint gaudere pri-
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

viligiis Clericalibus, *ibid. num. 26.*

Clerici in prima Tonsura, aut etiam in Minoribus Ordinibus
 constituti non gaudent privilegio Fori, nisi habeant aliquam
 ex tribus conditionibus, quas requirit Concilium Tridenti-
 num, quæ hic assignantur, *ibid. num. 27. & 28.*

Qualitas, & forma habitus Clericalis licet in Jure commu-
 ni non reperitur in omnibus, & per omnia determinata, &
 stabilita, habentur tamen tum in Jure communi, tum in
 Conciliis, tum in Constitutionibus Pontificiis varia præscri-
 pta circa Habitum Clericorum, & proponuntur; ac inde pro
 hujus puncti coronide salutaria, ac decorosa dantur monita,
ibid. num. 29. ad 44.

Tonsura Ecclesiastica juxta Divum Isidorum originem
 sumit a Nazaræis; secundum alios ex quodam facto in Apo-
 stolorum Principe, quod refertur, *ibid. num. 45. ad 47.*

Tonsura Ecclesiastica fuit in usu usque de tempore Apo-
 stolorum; reprobatur Calvinus aliter sentiens, *ibid. num.*
48. & 49.

Tonsura Clericalis antiquitus fiebat rasæ desuper capite in
 modum sphaeræ, & inferius quoque, ita ut patentibus au-
 ribus sola Capillorum corona circa caput remaneret; & asser-
 tur qualiter nunc ab Ecclesia prædicetur, *ibidem num. 50.*
& 51.

Corona, & Tonsura debet esse congruens cujuslibet statui, &
 Ordini; ac mystica ejusdem significatio declaratur, *ibidem*
num. 52. ad 54.

Clerici in Sacris, vel Beneficiati, licet in prima Tonsura, aut
 etiam in Minoribus Ordinibus constituti, si per longum tem-
 pus Tonfuram, & Habitum Clericalem non deferant, & com-
 mam sine justa causa nutriant, peccant mortaliter, & sub-
 jacent gravissimis pœnis, nec non Excommunicationi; secus
 si justa causa excuset, prout per varios casus exponitur,
ibid. num. 55. ad 63. Vide nov. addit. sub nota * De Cleri-
corum ordine, vestitu, & distinctione primis Eccl. sæculis
& juxta hodiernam disciplinam, Vide nov. addit.

CLERICUS quoad privilegium Fori, & Canonis.

Per privilegium Fori, & Canonis quid intelligatur? Vide
 verb. *Clericus art. 2. num. 2. & 2.*

Clerici, & Monaci, seu Regulares gaudent privilegio Fori, &
 qui veniant nomine Clerici apponitur, *ibid. num. 3. ad 5.*

Clerici tamen Minoristæ non gaudent privilegio Fori, nisi ha-
 beant aliquam ex tribus conditionibus, quas requirit in ipsis
 Concilium Trid. *ibid. num. 6. ad 8.*

De Tonfurato resignante Beneficium, vel habente dunta-
 xat ejus validam collationem, qualiter privilegio Fori gau-
 deat, *ibid. num. 9. & 10.*

Clericus Tonfuratus, vel minorista non habens Beneficii pos-
 sessionem, nec titulum, nec pensionem, ut Fori privilegio
 gaudeat, quid requiratur? *ibid. num. 11. & 12.*

Clericus Minorista in Habitu, & Tonsura deserviens Ecclesiæ
 gaudet privilegio Fori, licet non deserviat ex mandato Epi-
 scopi, vel cui non fuit adscriptus, *ibid. num. 13. ad 16.*

Clericus, si Habitum a se gestari solitum aliqua occasione ad
 breve tempus deposuerit, non ideo Fori privilegium amit-
 tit, ut nec Beneficiatus si aliquando intermiserit, *ibid. num.*
17. & 18.

Imo Clericus Beneficio privatus ex Bulla Sixti V. eo quod
 non detulerit &c. non amittit &c. ante latam a Judice Eccle-
 siastico declaratoriam, *ibid. num. 19.*

Clericus non Beneficiatus, solitus tamen Ecclesiæ inservire,
 & in Habitu, & Tonsura incedere, si noctu vel interdiu in
 Habitu Laicali deprehendatur cum armis, gaudet privilegio
 Fori, imo eo gaudet non obstante Irregularitate contracta
 ob homicidium, *ibid. num. 20. ad 22.*

Clericus, qui post commissum delictum sine ulla fraude
 Clericatum assumpsit, gaudet privilegio Fori, tam quoad
 personam, quam quoad bona; si secus, gaudet quoad per-
 sonam, at non quoad bona, quoties Judex Eccl. de fraude
 adjudicaverit, *ibid. num. 23. ad 25.*

Clericus, qui dimisso Habitu, & Tonsura deliquit, & postea
 habitum, & Tonfuram sumpsit, & Ecclesiæ inservivit,
 gaudet privilegio Fori, nisi reassumserit Habitum in frau-
 dem; Quod ad Judicem Eccl. spectat declarare, & adduci-
 tur notabilis decisio, *ibid. num. 27. ad 29.*

Clericus, qui propria auctoritate habitum Clericalem reassu-
 mit post delictum, processum, & fideiussionem de se præ-
 sen-

sentando coram Iudice Laico, qualiter gaudeat, *ibidem* num. 30.

Clericus, qui ante incarcerationem reassumpserat Habitum, vel post praesentem delictum a se commissum, gaudere debet undequaque privilegio Fori, *ibid.* num. 31. & 32.

Clerico licet reassumere Habitum absque alia licentia Episcopi, nisi renunciaverit in Curia Episcopali cum declaratione non reassumendi sine illa; at si id praestitum esset in carcere, non obstat ad reassumendum absque &c. *ibid.* num. 33. ad 35.

Licet Clericus per dimissionem Habitum, & Tonfuram ante trinam monitionem non perderet privilegium Fori; tamen Clericus Minorum Ordinum non Beneficiatus, nisi Habitum, & Tonfuram deferat, & Ecclesiam interserviat, vel in Seminario, aut in aliqua Schola, vel Universitate de licentia Episcopi versetur, illud perdit sine alia monitione, nec si quae adfit in contrarium consuetudo est attendenda, *ibid.* num. 36. & 37.

Clericus tamen non habentibus supradicta requisita Concilii non admittitur perpetuo privilegium Fori, sed suspenditur ad tempus; & si adhuc quis se gerat pro Clerico, potest puniri etiam ab Episcopo, *ibid.* num. 38. ad 40.

De Clerico reperto a Curia Saeculari sine Habitu Clericali, & de eo, qui se immiscet enormitatibus, quoad privilegium Clericale, *ibid.* num. 41. & 42.

Clericus in Minoribus constitutus recusans frequentare Scholas, & Ecclesiam, non potest privilegio Fori privari, si adsit probabilis spes profectus; eodem Clerici Filius legitimus ante Clericatum susceptus gaudet, durante vita Patris; eisdem verbis renunciari non potest; at illud perdit tertio monitus, si non reassumat habitum, & tonsuram, *ibid.* num. 43. ad 46.

Licet Clerici in prima Tonsura constituti, vel Minoristae non habentes a Tridentino requisita, privilegia Fori non gaudeant; Tamen privilegio Canonis non sunt privati, *ibid.* num. 47. & 48.

Quamquam autem personae gaudeant tali privilegio Canonis, & quinam censetur illud violare; Vide verb. *Excommunicationis* art. 10. num. 18. & art. 11. a num. 14. ad 27.

Privilegio Fori, & Canonis gaudent nedom Clerici coelibes, sed etiam Clerici conjugati in Minoribus existentes, si tamen habeant tres conditiones, quae assignantur, & tunc gaudent privilegio Fori undequaque. *ibid.* num. 50. ad 57.

Clericum conjugatum carcerantes excommunicantur; & eum Episcopus tueri debet, ne vexetur a Curia Laica, *ibidem* num. 58. ad 60.

Clericus conjugatus Indulto Apostolico dispensatus ab obligatione incedendi in Habitu & Tonsura, gaudet privilegio Fori, & habens requisita, excepto quod non constat de deputatione ad servitium Ecclesiae, ei tamen interservias in genere eodem gaudet, *ibid.* num. 61.

Clericus conjugatus exercens artem Mercariam cum mensuris fraudulentis, puniendus est ab Ordinario, cui, si a trimebris sublatus, & obnova delicta carceratus, remittendus est, *ibid.* num. 62. & 63.

Subdiaconus, qui in vim dispensationis Apostolicae cum Vidua Matrimonium contraxit, & pensiones Ecclesiasticas obtinet, de Jure gaudet privilegio Fori. *ibid.* num. 64.

Varia insuper late traduntur de Clericis conjugatis quoad onera personalia, realia &c. *ibid.* a num. 65. ad 76.

Clerici gaudent privilegio Fori de Jure Divino; Canonis autem solum Jure Ecclesiastico, *ibid.* num. 77. ad 87.

Clerici omnes, sive in Sacris, sive in Minoribus, dimittentes Habitum Clericalem, & Tonsuram ex sola vanitate, & negligentia non perdunt privilegium Canonis ante trinam monitionem; illico tamen perdunt, si id ex iniquitate faciant, aut si enormibus se immisceant, *ibid.* num. 88. & 89.

An in dicto casu quoque statim amittant privilegium Fori, & an facilius deperat privilegium Fori, quam Canonis, *ibid.* num. 90. ad 95.

Plura vero de quaestione, an simplex Clericus, qui privilegium fori amisit eo quia non implevit quod praescribit Concil. Trid. amiserit simul alia privilegia concessa; Vide *ibid.* in nov. add. num. 1. ad 4.

CLERICUS quoad negotia Saecularia.

Negotium Saeculare accipitur tripliciter, & assignatur, ac quale Clericis prohibendum, indicatur, Vide verb. *Cle-*

ricus art. 3. num. 1. ad 5.

Clericis omnibus in Sacris constitutis, aut in Minoribus congruam sustentationem habentibus, sive ex Beneficio Ecclesiae, sive ex bonis patrimonialibus, est prohibitum negotiis saecularibus se se immiscere cupiditatis, & turpis lucri gratia, *ibid.* num. 6.

Assignantur causae prohibitionis, culpa, & poenae transgressionis, *ibid.* num. 7. ad 12.

Dantur tamen plures casus, in quibus Clerici negociationem exercentes nullam culpam, & poenam incurrunt, & assignantur, ac una dantur variae ad rem petitiones factae Sac. Congr. Concil. cum suis responsionibus, & declarationibus, *ibid.* num. 13. ad 46.

Negotiatio Clericis prohibita est quaestuarium, quae in personalem, & realem dividitur. Quando eisdem non sit interdita negotiatio realis; & in quo utraque negotiatiois species consistat, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Recollectio nivis in propriis puteis, ejusque venditio lucri & compendii causa pertinet ad negociationem quaestuarium personalem, & vetita est Clericis, *ibid.* in nov. add. num. 8.

Potest Episcopus prohibere Clericis Minorum Ordinum, & primae Tonsurae, ne exercent mercaturam, nec suscipiant appaltus Aquae vitae &c. *ibid.* num. 47.

Ex praedictis eruitur posse Clericos dare operam negotiationibus illius speciei, quae dicitur artificium, non autem negotiationi proprie sumptae; & haec enucleantur, *ibidem* num. 48. ad 50.

Licet negotiatio proprie sumpta sit Clericis interdicta, tamen artificium, & manualis operatio absque sine turpis lucri non interdicitur Clericis, imo ipsis recommendatur; & admodum utile id comprobatur, *ibid.* num. 51. ad 58.

Inter negotia, artes, & officia Clericis prohibita multa alia reperiuntur, & annumerantur, interjectis adnotationibus ubi opus est, & quibusdam quae eisdem possunt, *ibid.* num. 59. ad 89. Quo sensu Clericis Rescripta commendatur pro exercendo Advocati munere, *ibid.* in nov. add. num. 61.

Quid olim veniebat sub prohibito Clericis Physicae studio, *ibid.* in nov. add. num. 10.

Quoad negotia Clericis vetita, attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. incip. *Apostolicae servitutis*, in qua multa statuuntur, quae assignantur, *ibid.* num. 90.

Notandum, quod contractus a Clericis initi, qui continent negociationem quaestuarium personalem, non declarantur invalidi favore debitorum, sed quaestita ex iis spectant ad Cameram Apostolicam, *ibid.* in nov. add. num. 9.

CLERICUS quoad cohabitationem cum Mulieribus, & quoad Choreas, Larvas, Comaedias, & alia spectacula publica.

Clerici non possunt frequentare Domicilia Foeminarum, nec eas ad sua Domicilia admittere, art. 4. num. 1. & 2.

Quotiescumque mulieres, quae cum Clericis cohabitare permittuntur, sunt aliquo modo suspectae, etsi consanguineae, separandae sunt, & arcendae ab illorum domibus, licet sint senilis aetatis, *ibid.* num. 3.

Sinistra autem suspitione cessante, licitum est Clericis, & a Jure concessum in domo sua retinere rei domesticae gratia, seu ob aliud honestum motivum Matres, Avias &c. immo etiam extraneas, *ibid.* num. 4. & 5.

Aetas autem provecta, in qua cessat sinistra suspicio, & mulier, seu famula alias bonae famae, & honesta praesumitur cohabitare posse cum Clerico sine periculo incontinentiae, est ordinariae aetatis 50. annorum; Interdum tamen potest etiam minor aetas extortis non esse suspitionis; unde remittitur concessio, vel prohibitio Episcoporum prudentiae, *ibid.* num. 6. ad 12.

Recte distinguitur & explicatur quid Clericis prohibendum sit in tit. *Decretalium de Cohabit. Clericor. &c.* *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Recensetur Ordo procedendi in Clericos Concubinarios praescriptus a Conc. Trid. *ibid.* in nov. add. num. 5. & seqq. Simplex Clericus Concubinarius quomodo puniatur, *ibid.* in nov. add. num. 14.

Quid veniat sub nomine Concubinarii Clerici, *ibid.* in nov. add. num. 15. & 16.

Clerici non possunt Choreas aut saltationes ducere, nec, ubi du-

ducuntur publice interesse, nec personati incedere, & haec ab Episcopo possunt etiam Regularibus vetari, *ibid.* num. 13. 14. & 15.

Clericis vitare tenentur Comedias, Hasludia, & alia hujusmodi vana spectacula, & sub qua culpa, *ibid.* num. 16.

Nec ullo modo possunt Clerici recitare in Comediis prophanis, & Episcopi possunt statuere poenam Excommunicationis contra id facientes; nec Mimis, Jocularibus, & Histrionibus intendere debent; & affertur novissima inhibitiio quoad recitationem in Comediis, *ibidem* numer. 17. ad 19.

CLERICUS quod ludos, Cauponas, vel Tabernas, Crapulam, & ebrietatem.

Clericis est severissime prohibitus Aleorum, & Taxillorum Lusus, & maxime ille lusus, qui magis fortuna, quam arte, vel industria ludentium regitur; Vide verb. *Clericus* art. 5. num. 1. & 2.

Unde Doctores dicunt, quod Clericus lucri gratia, & pro notabili quantitate taliter ludens peccet mortaliter, praesertim si frequenter, aut publice cum scandalo aliorum id fiat; secus autem, si e contra, *ibid.* num. 3. ad 5.

Ludus Schachorum, seu Latruncularum non est prohibitus Clericis, licet Litterario studio deditis sit minus conveniens, sic etiam est Clericis permissus omnis ille ludus, qui consistit in ingenio, aut virtute corporis, *ibid.* num. 6. & 7. sed vid. in nov. add. num. 1. & seqq.

Assignantur inventiones, quae oriuntur ex ludis prohibitis, & pretiosa, quae amittuntur, *ibid.* num. 8. & 9. Clerici Cauponas, vel tabernas, nisi longioris itineris causa ingredi prohibentur, & eo minus eis tabernas habere licet; & assignatur qualiter, & sub quibus poenis id prohibeatur, ac quid per tabernas, & caupanas intelligatur, *ibid.* n. 10. ad 14.

Crapula, & Ebrietas sub gravissimis poenis usque ad suspensionem ab Officio, & Beneficio est Clericis interdicta, & explicantur Crapula, & Ebrietas, ac praecipue damnatur in Ecclesiasticis, *ibid.* num. 15. ad 22.

CLERICUS quoad arma, & venationem.

Clerici sine justa, & necessaria causa arma deferre non possunt sub poena Excommunicationis; unde inferunt Doctores, quod Clerici arma prohibita deferendo peccant mortaliter; Vide verb. *Clericus* art. 6. num. 1. ad 4. & latius verb. *Arma* per tot.

An Clericus deferens arma, quae Statuto Saeculari simpliciter, vel certo tempore, aut loco prohibita sunt, spoliari iisdem a Ministris Curiae Saecularis possit; Vid. *ib.* verb. *Clericus* art. 6. in nov. add. num. 1. & seqq.

Venatio frequens, & voluptuosa praecipue cum armis, & clamorosa est Clericis interdicta; ac quae fit cum canibus, & falconibus ex voluptate dicitur clamorosa, & illicita; observatu digna praebentur ex SS. Hieronymo, & Ambrosio, *ibid.* num. 6. ad 9.

Neque Episcopis licet arma concedere Clericis pro sola voluptuosa venatione; id praestantes a culpa non forent immunes, *ibid.* num. 10. ad 16.

Quamvis non sit licita Clericis venatio voluptuosa, tumultuosa, & clamorosa, & moderata, nimis frequenter facta, est tamen eis licita venatio quieta, & moderata raro facta, & non pro sola voluptate venationis sed vel causa necessitatis, vel causa utilitatis, vel causa honestae recreationis, *ibid.* num. 17. ad 21.

Venatio, quae fit retibus, vel laqueis moderate & honestae recreationis gratia, ut piscatio, & hujusmodi, est licita Clericis; servatis tamen, quae subdantur, *ibid.* num. 22. ad 26.

Omnis, & quaecumque venatio etiam non clamorosa prohibita est quibuscumque Clericis, ut melius, *ibid.* in nov. add. num. 5. & seqq.

Licet venatio, & piscatio pro uno eodemque Jure ponantur, tamen inter venationem, & piscationem adest aliqualis differentia, & in Jure poenae adsunt contra Venatores, non contra Piscatores; assignantur, & declarantur, *ibid.* num. 27. ad 33.

Et ideo laudantur ii Ordinarii, qui sub determinatis, &

arbitrariis poenis interdicunt omnibus suis Clericis hujusmodi venationem, & delationem armorum; & traditur habendus in his modis, ac qualiter, & quando Clerici contrafacientes puniendi, *ibid.* num. 34. ad 38.

CLERICUS quoad Immunitatem, & Exemptionem.

Clerici fugientes ad Ecclesiam gaudent Immunitate Ecclesiastica in non exceptis; & quaedam specialiter afferuntur pro Regulari; Vide verb. *Clericus* art. 7. num. 1. ad 4.

Clerici non tenentur ad onera, nisi ea sint certa, realia, & invariabilia; nec ad solutionem onerum impostorum pro Physico &c. *ibid.* num. 5. & 6.

Clerici gaudent exemptione pro bonis patrimonialibus in totum, & etiam pro acquisitis, & donatis ab impositionibus, &c. etiam in Minoribus, & sine Concilii requisitis &c. *ibid.* num. 7. ad 12.

Clerici gaudent exemptione pro bonis patrimonialibus in portione sibi tangente, nec tenentur ad Gabellas, quando per alios, vel per se ipsos absque Officii sui detrimento arti ferice operam dant cum foliis arborum in propriis bonis existentium, *ibid.* num. 13. & 14.

Clerici in Minoribus constituti viventes cum Patribus non tenentur ad Collectas, & alia onera pro bonis sibi donatis, nisi donationes sint fraudulentae, & uti tales per Judicem Ecclesiasticum declaratae. *ibid.* num. 25.

Clerici in Minoribus, etiam non se promovere faciant ad Ordines sacros, gaudent exemptione ab impositionibus; Item a Gabellis Laicalibus etiam pro portione colonica, & pro extractione olei recollecti in suis bonis, *ibid.* num. 16. ad 18.

Clerici Cives Romani possidentes bona in Territorio Civitatis Malleani non tenentur ad solutionem Gabellae extractionis vigore statuti Laicalis debita pro fructibus ex eisdem bonis recollectis Romam convehendis pro eorum usu, *ibidem* num. 19.

Clericus non tenetur ad impositionem Capitationis ex bonis, & redditibus Patris, cujus impensis vivit; Clerici tamen non gaudent privilegio Patrimonii Ecclesiastici pro bonis ad suscipiendos Ordines Sacros eis assignatis, donec non fuerint in Sacris, nisi in possessionem eorumdem sine fraude essent translata, *ibid.* num. 20. & 21.

Clerici, & Ecclesiastici sunt exempti a tributis impositis causa belli, pestis, &c. nisi concurrant requisita &c. Item sunt exempti a tributis impositis pro novis muris Civitatis aedificandis, & pro refectioe Aggerum, & aliorum, quae adducuntur, *ibid.* num. 22. ad 28.

Ut Clerici licite solvant Collectas, & impositiones Laicorum, sex requiruntur, & plene assignantur, *ibid.* num. 29. ad 39.

Clerici non tenentur custodias facere occasione suspitionis Turcarum, nisi occurrere praecisa necessitate, ad onus unius ligni pro qualibet sarcina ob servitium Arcis, nec ligantur bannimentis Magistratus saecularis de petenda licentia accedendi ad proprias Vineas tempore vindemiarum, *ibid.* num. 40. 41. & 42.

Clerici, & Ecclesiastici non sunt subiecti oneribus, nec ordinariis, nec extraordinariis impositis ad favorem Principis. Non tenentur ad consignationem frumenti, & aliorum frumentum faciendam Principi Laico, & apponitur qualiter agendum in horum contingencia, nec perquisitio frumentorum, in locis immunibus permessa Laicis, *ibid.* num. 43. ad 46.

Non est permittendum Ecclesiasticis comprehendendi in prohibitione Laicorum vendendi, & emendi frumenta, nec quoad taxam, sed urgente necessitate potest Ordinarius peculiari suo Edicto Ecclesiastico prohibere, & taxare &c. *ibid.* num. 47. & 48.

Episcopus potest in casu necessitatis proprio Edicto statuere pretium frumenti Ecclesiasticorum, eoque cogere ad venditionem, reservata tamen pro zelo, & sustentatione ipsorum aequa, & proportionata quantitate, & adducitur modus, Episcopo praescriptus, qui etiam potest extraitionem prohibens, & qualiter? poniturque mandatum Episcopi & Archiepiscopi Regni pro venditione, & Nuncio Neapolis circa extractiones, *ibid.* num. 49. ad 53.

Gubernator non potest cogere Ecclesiasticos ad asportandum in horrea publica partem suorum frumentorum. Imo ob

ob Edicta laeva Libertatis Ecclesiasticae proceditur contra cumulum, nec possunt Ecclesiastici cogi ire ad Molendum Domini temporalis, seu Communitatis, *ibid. num. 54. ad 57.*

Ecclesiasticorum Molendina non comprehenduntur sub bannis Gubernatoris, qui debet facere declarationem de non comprehensione eorum; nec sub prohibitione Laicali solvendi Gabellam, ut dicitur *della Pesu*; ac plura alia ad rem praestantur, *ibid. num. 58. ad 67.*

Clerici, & Ecclesiastici sunt omnino exempti ab onere hospitandi Milites, etiam in bonis patrimonialibus, & Episcopus non potest permittere hospitalitatem equorum Militarium in Atriis, & Curtilibus Monasteriorum Monialium; *ibid. num. 66. ad 70.*

Ministri publici Civitatis, qui violenter fecerunt reponi foenum in Claustro Regularium, incidunt in Excommunicationem, & qualiter absoluti, ut etiam officiales ob violentem hospitalitatem in domo Canonicali, *ibid. num. 71. & 72.*

Clerici, & Ecclesiastici sunt immunes a Gabella chartae sigillatae, seu bullatae, & ab expensis novae mensurationis bonorum ad instantiam Communitatis factae, & a Collectis pro portione bonorum ad eos spectantium, *ibid. num. 73. & 74.*

Ecclesiastici ementes bona cum pacto solvendi onera, non tenentur ad onera personalia, sed tantum ad onera realia, quae sunt certa, & invariabilia, & ante venditionem imposita; nec tenentur ad solutionem oneris nuncupati *il tasso della Cittadella*, & sunt taliter exempti a Gabellis Laicalibus, ut nec etiam sponte illas solvere possint sine Beneplacito Apostolico: ac ita solventes absolvuntur a Censuris, *ibid. num. 75. ad 78.*

Quaedam alia ad propositum subduntur non omittenda, *ibid. num. 79. ad 87.*

Sed non est praetereunda quaestio, an Clerici obligentur statutis Laicorum, quorum materia Clericis aequae ac Saecularibus communis est, neque Privilegiis ipsorum Clericorum repugnat, luculenter examinata, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

CLERICUS quoad Ordines; Vide verb. *Ordo*.

CLERICUS quoad obedientiam, & subjectionem Episcopo.

Clerici non possunt cogi ab Episcopo ad praestandum aliquod servitium non expressum in jure; Vide verb. *Clericus art. 8. num. 2. ad 3.*

Sic etiam simplices Sacerdotes non habentes Officium neque Beneficium in Ecclesia Cathedrali non possunt per Episcopum cogi ad idem, & Canonicis inserviendum in functionibus Ecclesiasticis, non obstante exiguo numero Canonicorum, nisi contraria adesset consuetudo; vel nisi ageretur de Clericis pro necessitate, & utilitate Cathedralis ad Titulum Patrimonii ordinatis, *ibid. num. 4. ad 7.*

Superiora explanantur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.* Ubi etiam explicatur *Concil. Rom. tit. 6. cap. 2. ibid. in nov. add. num. 2.*

Et dato, quod ob parvum numerum Canonicorum, & deficientiam Mansionariorum servitium Ecclesiae Cathedralis detrimentum pateretur, tunc erit recurrendum ad Sacram Congr. Concil. *ibid. num. 8. & 9.*

Item simplices Sacerdotes non possunt compelli ad interessendum, & assistendum functionibus Ecclesiasticis in Cathedrali; nec Clerici, alii Presbyteri non Confessarii ad interessendum Conferentiis Casuum conscientiae, *ibid. num. 10. ad 12.*

Episcopus non potest Clericis Beneficiatis addere nova onera in fundatione Beneficiorum a Fundatoribus non apposta, aut a Sacris Canonibus non imposita, nec alio modo Testatoris voluntatem immutare, *ibid. num. 13. ad 17.*

Episcopus non potest a Clericis exigere Charitativum subsidium, nisi sit pauper; minime tamen a non Beneficiatis, *ibid. num. 18. & 19.*

Episcopus non potest cogere Clericos in Minoribus constitutos ad suscipiendos Ordines Majores sub poena privationis privilegiorum Clericalium, & absque eo ingredi possunt Religionem, *ibid. num. 20. & 21.*

Clerici omnes, imo & Laici, quantumcumque potentes, tenentur Episcopo praestare Canoniam Obedientiam; & Clerici peregrinari non debent nisi de ipsius licentia; ut etiam testimonium Judiciale perhibere saeculari, & exhibetur praxis ad hoc tenenda, *ibid. num. 22. ad 27.*

Episcopus in delictis difficilis probationis sibi notis potest extrajudicialiter, & sine processu Clericos, & Presbyteros a Divinis suspendere; & absque judiciali monitione excommunicare Clericos, sive Laicos, qui se opponunt Visitationi, vel solita obsequia ei injuriose denegant, *ibid. num. 28. ad 30.*

Cetera, quae ad materiam Clericorum spectant, quoad omnes Superiores articulos; Vid. in *add. Auctor. ad superior. art. num. 1. & seqq.*

COADJUTORIA, COADJUTOR.

Coadjutoria quid sit, & quotuplex, ac qualiter prohibita, vel concessibilis, & a quo? Vid. verb. *Coadjutor, Coadjutoria num. 1. ad 8.*

Coadjutor quis, & quid sit, ac unde dicatur? *ibid. num. 9. & 10.*

Coadjutor ob varias causas dari potest, & solet; ac singulae percurruntur, *ibid. num. 11. ad 17.*

Coadjutor debet habere omnes qualitates a Jure requisitas ad illud Officium, pro quo datur; & hoc declaratur respective ad unumquodque, *ibid. num. 18. ad 21.*

At in Coadjutore ad tempus qualitates necessariae concurrere debent de tempore gratiae. sed in Coadjutore perpetuo cum futura successione possunt intra annum concurrere, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Coadjutor fere coincidit cum Administratore, & Suffraganeo; ac Coadjutoria, & Suffraganeatus sine successione, & solum temporales expirant per obitum Episcopi, Coadjutoria tamen perpetua concessa per Sedem Apostolicam cum futura successione non expirat per obitum Coadjuti, *ibid. num. 22. ad 26.*

An perpetuus Coadjutor datus Episcopo cum futura successione, & cum libera potestate administrandi possit ipso Episcopo Coadjuto vivente, & contradicente solus administrare, quae sunt Jurisdictionis Spiritualis, seu Temporalis? *ibid. num. 27. ad 50.*

Coadjutor vivere debet, & recipere congruam portionem de proventibus Ecclesiae, seu Beneficii, cujus Praelato, vel Beneficiario datus est, si sunt abundantes, seu saltem sufficienti pro congrua sustentatione tam Coadjutoris, quam Coadjuti, si autem quis praefertendus sit? *ibid. num. 31. ad 41.*

Afferuntur variae responsiones, & declarationes datae a Sacra Congr. Rituum, quoad ea, quae concernunt Coadjutorem perpetuum datum Archiepiscopo, vel Episcopo, *ibid. a num. 47. ad 52.*

Coadjutor Episcopi non sedet celebrans nisi in Faldistorio, neque habet Diaconos assistentes, neque Canonicos paratos, neque septimum Candelabrum nec utitur baculo nisi in Ordinationibus; Celebrans tamen praeter Diaconum, & Subdiaconum debet habere assistentem Canonicum pro libro; & non tenetur visitare Limina Apostolorum, *ibid. num. 42. ad 56.*

Coadjutor Episcopi etiam non adhibitus ad ullam functionem tenetur residere, nec discedere potest absque consensu Coadjuti, vel licentia Sacrae Congr. & tenetur, quoties fuerit requisitus, Pontificalia, & alias functiones obire, quamvis Coadjutor propria impedimenta non probet, & edicitur, quod insuper debeat, vel non? *ibid. num. 57. ad 59. & verb. Resolutiones Sacr. Congr. num. 13.* ubi, quod de licentia Coadjuti potest benedicere Populo, dum per Civitatem incedit.

Cum Episcopus habent Coadjutorem est impeditus, non potest functiones alteri, quam Coadjutori delegare, & ei dare debet commoditatem habitationis in Palatio Episcopali, & necessaria pro exercitio Pontificalium &c. *ibid. num. 60. & 61.*

Coadjutor separatim Tribunal statuere, aut habere non potest; sed in consueto Tribunali Episcopi Jus reddendum est, & Episcopus residere tenetur, licet habeat Coadjutorem, *ibid. num. 62. & 63.*

Coadjutor Archiepiscopi Metropolitanam Bononien. debet praecedere

COLLEGIUM, COLLEGIATA.

Collegium, Universitas, Communitas sunt Synonima; & praebetur unde dicta, & quid fiat? Vide verb. *Collegium, Collegiata num. 1. ad 4.*

Ad constituendum Collegium requiruntur tres: Jus autem Collegii conservari potest in duobus, imo & in uno, & qualiter? *ibid. num. 5. ad 8.*

Ad constituendam Universitatem sufficiunt quinque, ac Universitatis nomine censetur Synodus, Concilium, Coetus, Conventus, ejusque Jus propter Casus supervenientiam conservari potest etiam in uno, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Ad constituendam Congregationem, Familiam, Parochiam, Populum &c. quot requirantur? *ibidem num. 12. ad 17.*

Magis luculenter exponitur quomodo probetur Ecclesia Collegiata, quid commune habeat cum Ecclesia Communitativa, & in quibus ab ea differat, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Collegiata non potest erigi nisi per Papam; si tamen contingat Collegium deficere ob mortem v. g. Canonicorum, vel aliam consimilem causam, in tali casu reditio Collegialitatis ad actum poterit fieri ab Episcopo, *ibid. num. 19. ad 23.*

Si agatur de Collegiata jam erecta tempore, quo vigeat opinio, ut posset ab Ordinario erigi, tunc similiter judicari debet juxta illud tempus, & non secundum opinionem posteritorem contrariam, *ibid. num. 24. ad 26.*

Status Collegialitatis non dissolvitur, nisi tribus modis, qui assignantur, nec suppressio unquam justificata dicitur, nisi de auctoritate Superioris supremi facta appareat, ac circa eandem quaedam insuper subduntur, *ibid. num. 27. ad 31.* Collegialitas Ecclesiae, quando non constat de primava legitima erectione, vel subsequenti privilegio Apostolico, probatur ex conjecturis, indiciis, & enunciativis, & potissima accurate pronunciantur, *ibid. num. 32. ad 48.*

Confirmatur quod Auctor dicit *num. 39.* nempe, rigide inquirendum de Collegialitate Ecclesiae, si de ea quaestio sit ad omnes effectus, secus si de ipsa disputari contingat ad unum, vel alterum effectum. *ibid. in nov. add. num. 19.* Ex allatis conjecturis, seu signis, aliisque sufficientibus Ecclesia est existimanda Collegiata, licet de fundatione, & privilegio non constet; nec est necesse praesignatas omnes conjecturas simul verificari, sed sufficit aliquas adesse, ex quibus id argui possit, & verisimile credi, *ibid. numer. 49. & 50.*

Collegiata Insignis praecedat aliis non Insignibus, etiam si fuerint prius erectae, & qualis sit ut Insignis habenda elucidatur, *ibid. num. 51. ad 54.* & verb. *Insignis num. 2. ad 8. & num. 15.*

Canonici Collegiarum Insignium praefertendi sunt in Synodo, ac Processionibus Canonici Collegiarum non Insignium, *ibid. num. 55. ad 57.*

Pro expensis factis a Canonicis pro obtinendo Indulto deferendi Cappas, & Rochetum non possunt ab ipsis alienari bona Ecclesiae, *ibid. num. 58. & 59.*

Collegiata Ecclesia circa Ritus, & Ceremonias debet servare laudabiles, & antiquas consuetudines aliarum similium Ecclesiarum Provinciae; ejusque statuta quaerenda a proprio Episcopo; ac ipsius edicitur praecedentia, *ibid. num. 60. ad 63.*

Archypresbyter, & Canonici Collegiatae, quae non est Parochia, quid circa Benedictiones valeant, narratur, ut etiam non teneri inservire Episcopo extra eorum Ecclesiam, nisi in casu necessitatis, vel contrariae consuetudinis; nec intervenire Processionibus SS. Sacramenti, quae fit in Cathedrali qualibet tertia Dominica, *ibid. num. 64. 65. & 66.*

Collegiata nuper erecta subiecta est Ordinario, nec habet praecedentiam super alias; Capitulum tamen Cathedralis praebere non potest ullam molestiam Capitulo Collegiatae, quod teneat Clericos ad cantandum in Choro &c. *ibid. num. 67. & 68.*

Collegiatae Canonici possunt juxta eorum consuetudinem deferre Crucem propriam in Processionibus, dummodo digniore, & ultimum locum relinquunt Clero Ecclesiae Cathedralis; Vide *ibid. num. 69.*

Collegiata non debet accedere ad Ecclesiam Parochialem ad faciendam benedictionem, & distributionem Candelarum, & Palmarum, non obstante consuetudine; in ea vero possunt Divi-

cedere Vexillifero ejusdem Civitatis; & In Synodo Provinciali debet sedere inter Episcopos Provinciales loco suae promotionis, *ibid. num. 64. & 65.*

Coadjutor Parochi in absentia Coadjuti in functionibus Parochialibus praecedat Beneficiatos, & recipit eadem emolumenta, quae Coadjuto debentur, *ibid. num. 66.*

Coadjutorem habens in Animarum Cura, & in Canonicatu tenetur reddere in loco Parochiae, & Canonicatus, *ibid. in add. Auctor. num. 105.*

De Coadjutoribus perpetuis Canonicorum; Vide verb. *Canonius art. 10. per tot.*

Episcopo Titulari Suffraganeo qualis honor, & praeminentia debeat in Ecclesia, in qua vice Episcopi Ordinarii functiones Pontificales exercet, *ibid. a num. 68. ad 93.*

Episcopus Suffraganeus, quando nomine proprii Episcopi exercet functiones Episcopales, debet habere assistentiam Dignitatum, & Canonicorum, non tamen assistentiam suorum Canonicorum ultra Diaconum, & Subdiaconum, sed sat est unus paratus cum Pluviali ad librum, *ibid. num. 94. & 95.*

Reliqua Episcopum Suffraganeum concernentia item accurate exhibentur, ac de eo clauditur sermo apponendo eum non posse visitare clausuram Monasteriorum Monialium, nisi sit simul Vicarius Generalis, & ab Episcopo, cujus est suffraganeus, facultatem Vicarii Generalis, vel aliud speciale mandatum habeat, *ibid. num. 96. ad 104.*

Gratia Coadjutoriae cum futura successione minime valida est, si consensus detur a Procuratore post obitum Coadjuti, *ibid. in nov. add. Auctor. num. 2. & seqq.*

Coadjutore effecto impotenti ad servitium Ecclesiae, cessat gratia Coadjutoriae, itaut ne successione quidem in Beneficio praetendere valeat ipse Coadjutor, *ibid. in nov. addit. num. 6.*

CODICILLUS, Codicillaris Clausula; Vide verb. *Testamentum per tot. art. 6.*

C O E L U M.

Coelum unde dictum, & quid sit? quot modis usurpetur? Vide verb. *Mundus num. 165. ad 167.*

Coelum quoad suam durationem, & immutationem, *ibid. num. 168.*

Coelum est rotundum, & sphaericum undique distans aequaliter a terra, *ibid. num. 111.*

Coeli quot sint? *ibid. num. 171.*

COEMETERIUM. Vide verb. *Ecclesia art. 4. num. 61. & verb. Sepultura num. 3. 4. & 5.*

COGNATIO. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. a num. 28. ad 73.*

COGNOMEN non additur in Orationibus de Sanctis; Vide verb. *Resolutiones Sac. Congr. num. 152.*

C O L L A T I O.

Collatio Beneficiorum quid, & quotuplex sit, quae ejus differentia ab Electione, & a quibus fieri possit, Vide verb. *Electio art. 1. num. 13.*

Collatio Ordinum a quibus fieri possit, vel non? Vide verb. *Ordo art. 3. & 4.*

COLLATIUNCULA die jejunii est licita, & qualis? Vide verb. *Jejunium art. 1. num. 14. & 41. ad 46.*

C O L L E C T A.

Collecta quando dicitur, vel Missa contra Paganos, non potest mutari nomen *Paganorum* dicendo Turcarum, Haereticorum &c. Vide verb. *Resolutiones Sacrarum Congregationum num. 324.*

Collecta imperata a Superiore, omittenda est in duplicibus primae classis, Romae omittitur etiam in duplicibus secundae classis. Vide *ibid. num. 74.*

Non est omittenda una ex assignatis Orationibus in Missali, veluti *A cunctis*, ut ejus loco dicatur aliqua Collecta imperata ab Episcopo. Et si tertia sit praescripta, addi debet pro quarta; Vide *ibid. num. 313.*

Divina perfolvi citius, quam in Cathedrali, *ibid. num. 70. & 71.*

Numerus trium Canonorum congruus est ad Collegiatam constituendam; hisque deficientibus, vel tantum uno remanente quid? *ibid. num. 72. ad 74.*

Ecclesia Parochialis erigi potest in Collegiatam, & nihilominus Cura animarum remanere penes Parochum, prout antea erat, non autem in Collegium, vel Dignitatem transferri: & Collegiata antiquior quæ habet insignitatem a jure, præfertur habenti insignitatem ex privilegio, *ibid. numer. 75. & 76.*

COLLUSIONIS, seu prævaricationis pœna, quæ sit? & quid sit collusio? Vide verb. *Pœna art. 2. a num. 70. ad 73.*

COLONUS quando possit, vel non petere remissionem, seu minutionem mercedis, aut pensionis, & quando debeat, vel non augere mercedem, seu pensionem? Vide verb. *Lacatio num. 37. ad 47.*

COLOR.

Color paramentorum sacrorum quotuplex esse possit, & qualis esse debeat? aureus, sive croceus æquivaleret omni. Non videtur tamen absolute substituendus pro colore nigro, & violaceo; Vide verb. *Paramenta sacra num. 25. & 28.*

Rubrica de coloribus paramentorum non est præceptiva, sed directiva; unde non inducit rigorosam obligationem; potest tamen peccari venialiter, si absque rationabili causa varietur communis Ecclesiæ ritus circa colores. Imo etiam mortaliter, si ex circumstantiis timeatur grave scandalum, *ibid. num. 26. & 27.*

COLUMBÆ.

Columbæ, & alia animalia domestica, seu naturaliter mansueta, sicut & ferina mansueta, quamdiu redire solent non sunt primo capientis, etiam si longe aberraverint, sed sunt Domino restituenda; Vide verb. *Dominium artic. 3. num. 9. & seqq. ubi alia ad rem.*

COLURI quid sint, unde dicti, quomodo vocentur, & quid operentur? Vide verb. *Mundus a num. 146. ad 148.*

COMA scititia, seu adscititia.

Coma scititia, seu adscititia vulgo *Perucca* est Personis Ecclesiasticis prohibita pluries, & pluries; Vide verb. *Coma scititia num. 1. ad 13.*

Hinc plurimi, ac gravissimi Doctores tenent, Clericos præsertim in Sacris constitutos, vel Beneficiatos deferentes Comam adscititiam, peccare, *ibid. num. 14.*

Solet Clericis prohiberi in Synodis, Episcoporum usus comarum scititarum, nec sine justa causa ab ipsis dispensatur, *ibid. in add. Auct. num. 16. & seqq.*

Quod quidem Episcopos facere posse declaravit Benedictus XIV. Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Nullimode possunt Episcopi ulli Sacerdoti licentiam concedere, ut cum coma scititia Missam celebret, *ibid. in add. Auct. num. 19. & 20.*

De differentia comam scititiam inter, & circulum Capillorum, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Alia ad rem, Vide verb. *Missæ art. 9. a num. 2. ad 4. & verb. Pileolus per tot.*

COMÆDIÆ. Vide verb. *Clericus art. 4. num. 16. verb. Lumnaria num. 87. & verb. Comædia in nov. addit.*

Comædiæ origo, & quam Christiana, & a fortiori Clericali professioni repugnet, Vide *nov. art. a censure Romano edit.*, ubi & Auctor jure castigatur.

COMÆDI sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infamis numer. 11. & verb. Irregularitas art. 1. numer. 12. vers. Oñava.*

COMMEMORATIO.

Commemoratio Defunctorum si incidat in Dominicam, Officium cum Missa transferretur in diem sequentem etiam Festo duplici impeditum. Vide verb. *Resolutiones Sacr. Congr. num. 323.*

In die commemorationis Defunctorum, occurrente Festo duplici minori, etiam translato, Officium faciendum est de Sancto, Missæ vero celebrandæ sunt de Requiem; Vide verb. *Officium Defunctorum num. 2. & sequent. ubi multa ad rem.*

Commemoratio ordinaria de Cruce in Officio sufficit, si commemoratio de Cruce tamquam de titulo Ecclesiæ sit faciendæ, & Commemoratio de B. M. V. faciendæ est in Ecclesiis titularibus ejusdem B. M. V. etiam si in Choro recitetur ejus Officium parvum: at quando Officium sit de aliquo ejus Festo non fit commemoratio de alio illius occurrente, seu concurrente Festo, vel octava; Vide verb. *Resolutiones Sacr. Congr. num. 145. 303. 304. 316.*

Commemoratio de SS. Sacramento, si expositum sit, potest fieri etiam in Missa de Festo duplici, quod non sit primæ, vel secundæ classis, *ibid. num. 308.*

Quid permittatur, atque vetetur Episcopis Italo-Græcis circa commemorationem in Missis; Vide verb. *Commemoratio in add. Auct. num. 1. & 2.*

In Sacris Liturgiis Schismatici, vel Hæretici Patriarchæ; sive Episcopi nullimode fieri potest commemoratio a Græcis, Armenis, aliisque Orientalibus. At omnino fieri debet in iis locis commemoratio Rom. Pontificis, *ibid. in nov. add. num. 1. & seq.*

Historia Commemorationis Summi Pontificis in Liturgiis Græcorum, & quare ab ea recesserint, *ibid. in nov. add. num. 4. & seq.*

COMMENDA quid sit? Commendatario, sive ejus Procuratori, non deferretur Liber osculandus in Missa; Vide verb. *Beneficium art. 1. num. 40. & 109.*

COMMESATIONES in Ecclesia fieri prohibentur; Vid. verb. *Commessiones add. ab Auct. num. un.*

COMMODATUM.

Commodatum unde dictum, & quid sit? Quis Commodans, & quis Commodatarius? Vide verb. *Commodatum num. 1. 2. & 3.*

Commodari potest quælibet res, sive immobilis, sive mobilis, & Commodatum differt a Pignore, Deposito, Precario &c. nec est licitum uti re commodata ad alium usum præter eum, ad quem est concessa, *ibid. num. 4. ad 9.*

Culpa aliter sumitur apud Theologos, & aliter apud Juristas, & assignatur differentia, *ibid. num. 10.*

Culpa Juridica, seu Civilis prout ad præsens, dividitur in latam, levem, & levissimam, & explicantur, uti etiam casus fortuitus, & dolus, *ibid. num. 11. ad 17.*

Cum aliquid commodatur in gratiam Commodatarii tantum, tunc Commodatarius obligatur etiam ex levissima culpa, etiam in Foro conscientie ante omnem sententiam Judicis; est negativa quoque probabilis, prior tamen in praxi tenenda, *ibid. num. 18. ad 22.*

Cum aliquid commodatur in gratiam solius Commodantis, tunc Commodatarius tenetur solum de dolo, & culpa lata, non autem de culpa levi, & levissima; at cum in gratiam utriusque, tenetur de culpa lata, & levi, non autem levissima, *ibid. num. 23. ad 25.*

Qui utitur re commodata ad diversum usum, ab eo, pro quo fuit sibi commodata, tenetur de omni damno causato in tali re propter diversum, & longiorem, seu graviorem usum de ipsa factum, *ibid. num. 26.*

Commodatarius, qui equum v. g. sibi commodatum adhibet ad solum moderatum usum, seu iter, pro quo fuit sibi commodatus, abunde interim ei ad vitam necessaria suppeditans, licet ex tali usu, & itinere deterior, & pretio vilior factus sit sine ulla sua culpa, nullum damnum Commodatario pro tali deterioratione præstare tenetur; secus autem si e contra, *ibid. num. 27. & 28.*

Ex Commodato duæ oriuntur actiones, una, quæ dicitur Actio directa Commodati, & altera, quæ dicitur Actio contraria Commodati; & exponuntur, *ibid. num. 29. & 30.*

Prima Actio contraria Commodati competit Commodatario, si Commodans non patiatur Commodatarium uti re pro eo tempore, & usu, pro quo est commodata; & apponitur qualiter limitari debeat rem commodatam non posse repeti ante tempus finitum, vel usum pro quo fuerat concessa, *ibid. num. 31. & 32.*

COMMUTARE, COMMUTATIO.

Secundo Actio contraria Commodati competit Commodatario, quando Commodans scienter ipsi commodavit rem vitiosam, propter quam Commodatarius damnum passus est; at secus si inscienter, *ibid. num. 34.*

Tertio Actio contraria Commodati competit Commodatario ad recuperandas a Commodante impensas majores, & extraordinarias, quas fecit circa rem commodatam, *ibid. num. 35.*

Commodatarius non tenetur de casu fortuito, quo res sibi commodata perit; excipiuntur tamen tres casus, imo quatuor, qui afferuntur cum adnotationibus, ubi opus est, *ibid. num. 36. ad 46.*

Commodatarius ad nullum damnum tenetur, licet res commodata culpa nuncii, vel casu fortuito pereat, quando rem commodatam consignavit ipsi nuncio de expresso mandato Commodantis; secus autem si e contra, & si nuncius ille communiter pro fideli, ac idoneo non habeatur, *ibid. num. 47. ad 49.*

Commodatarius eligens ipse nuncium, seu famulum, per quem remittat Commodanti rem commodatam, si res commodata culpa nuncii pereat, vel deterioretur, tenetur de omni damno; etiam si nuncius, seu famulus a Commodatario electus communiter pro fideli, ac idoneo non habeatur, *ibid. num. 50. & 51.*

Commodatarius in casibus fortuitis, v. g. in incendio, naufragio, incurssione hostium, qualiter se gerere debeat ad salvandas res commodatas comparare ad proprias, *ibid. num. 52. ad 56.*

Si pluribus simul res commodata sit, contra singulos in solidum datur Actio Commodati, quando secus, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

COMMUNICANTES infra octavas Epiphaniæ, & Ascensionis dici debent de ipsis, si occurrant alia Festa propriam habentes Præfationem; Vide verb. *Resolutiones Sacr. Congr. num. 173.*

COMMUNICATIO cum Excommunicatis, vel Hæreticis quando liceat, vel non? Vide verb. *Excommunicatio art. 6. & verb. Hæreticus.*

COMMUNICATIO privilegiorum; Vide verb. *Privilegium art. 1. a num. 21. ad 30.*

COMMUNIO.

Communio quotidiana, an; & quando expediat? Vide verb. *Eucharistia num. 40. 41. & 42.*

Communio Cleri die Jovis Sancto de manu Celebrantis fieri debet; Vide verb. *Resolutiones Sacr. Congr. num. 101.*

Sacerdotes tali die communicantes possunt deferre stolam, vel ante pectus ad formam Crucis, vel a collo pendentem, *ibid. num. 276.*

Communio die Veneris Sancto datur solum infirmis. Vide *ibid. num. 147.*

Communio in media nocte Nativitatis Domini non est danda Fidelibus. Vide *ibid. num. 219.*

Communio prærequirit jejunium naturale, aliquando tamen sumi potest ipso facto; & assignatur quando frangatur, vel non ipsum jejunium naturale; Vide verb. *Missæ art. 11. a num. 7. ad 46.*

Communio an danda in paramentis nigris? Vide verb. *Missæ art. 14. num. 22. & 23. & verb. Eucharistia num. 27. & 28. & per tot. ubi multa ad rem.*

Communio populi intra Missam non est de præcepto, & justis de causis prohiberi potest; Vide verb. *Communio in add. ab Auct. num. 1. & 2.*

Communio sub utraque specie toleratur pro Græcis, ubi viget consuetudo, quæ alibi introduci prohibetur, *ibid. in add. Auct. num. 3. & 4.*

Communio Paschalis tempus prorogatur pro incolis Servie, *ibid. in add. Auct. num. 5.*

Ad primam Communionem admitti non debent pueri in doctrina Christiana non satis edocti, *ibid. in add. Auct. num. 6.*

In Communionem Monialium habentium fenestrellam ex parte Evangelii Sacerdos debet descendere, & reverti per gradus anteriores, & non laterales Altaris; Vide verb. *Benedictio art. 5. in add. Auct. num. 49.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Commutare Legata pia, & ultimas voluntates quis possit, & quando, vel non? Vide verb. *Legatum a num. 143. ad 165. & iusta causæ talium commutationum quænam sit; Vide ibid. a num. 157. usque in finem.*

Commutatio operum pro lucrando jubilæo quando, & quomodo fieri possint? Vide verb. *Jubilæum art. 2. a num. 34. ad 69.*

Commutatio Pœnitentiæ Sacramentalis; Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum art. 3. a num. 41. ad 48.*

Commutatio Votorum; Vide verb. *Jubilæum art. 2. a num. 34. ad 67. & verb. Votum art. 3. a num. 115. ad 157.*

COMPENSATIO.

Compensatio quid sit, & qualiter licita enunciatur, conditiones singillatim afferendo requisitas; Vide verb. *Compensatio num. 1. ad 12.*

Pro Foro externo varia sunt debita a Jure excepta, in quibus Compensatio non potest fieri; etiam si adsint conditiones requisitæ ad occultam compensationem, & alia via res obtineri nequeant; & sub visu ducuntur, *ibidem num. 13. ad 18.*

Pro Foro tamen interno, seu conscientie supradictorum debitorum exceptio locum non habet, sed licite potest fieri compensatio occulta etiam in omnibus dictis casibus, *ibid. num. 19.*

Reprehenditur Auctor hoc loci; Vide *ibid. in nov. addit. lit. a.*

Famuli, & Famulæ domesticæ non possunt occulte heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam absque certa, & evidenti cognitione majorem judicant salario, quod recipiunt; secus vero, si certo, & evidenter constet stipendium esse minus iusto, *ibid. num. 20. ad 23.*

Declaratur hic Auctor, *ibid. in nov. add. lit. a.*

Sic etiam licita est occulta compensatio, quando certum est, quod famulus invitatus occupatur in aliis, ad quæ non est conductus, nec datur ei stipendium, quod juxta servitii proportionem ab aliis communiter dari solet, *ibidem num. 24.*

Item licita est, quando herus, vel stipendium promissum integre non solvit, vel cum damno famuli solvit; necnon, si famulus fuerit invitatus a Domino coactus dolo, minis &c. ad serviendum pretio minori infimo iusto, vel pretio minori eo, quod communiter dari solet aliis talia servitia præstantibus, *ibid. num. 25. & 26.*

Confessarii satis caute procedere debent cum se occulte compensantibus, & firmiter in praxi tenere, quod nisi evidenter, certo, & indubitanter constet stipendium, seu salarium esse injustum, nunquam liceat famulis, aliisque mercede conductis occulta compensatio; ac in idem praxem aliæ ab eisdem advertendæ edicuntur, *ibid. num. 27. ad 33.*

Regulæ & ratio compensationis doctius exponuntur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Ad sistendum cursum uturarum datur etiam compensatio cum credito certo, sed non liquidato in principio, sed ex intervallo, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Alius pro alio non compensat, & limitatur, *ibid. in nov. addit. num. 10. & seqq.*

An Cessionario obstat Compensatio, quæ obstabat cedenti, *ibid. in nov. addit. num. 13. & seqq.*

COMPLEX PECCATI.

Confessarii, sive Sæculares, sive Regulares nequeunt absolvere suos complices in peccato contra sextum Decalogi præceptum, nisi in articulo mortis, & tunc solum in defectu alterius Confessarii; & quid si contra fiat? Vide verb. *Complex peccati num. 1. 2. & 3.*

Vide constitutionem declaratoriam Benedicti XIV. super hoc articulo, *ibid. in nov. add. lit. a. in add. Auct. num. 23.*

An Confessarii nequeant etiam absolvere suos complices in quocumque alio peccato mortali non carnali, *ibid. num. 4.* Complex ordinarie Confessario manifestari non potest; Potest tamen Confessarius interrogare necessaria ad Confessionem; quamvis per accidens veniret in notitiam Complicis, *ibidem num. 5.*

Potest autem Pœnitens nominare Complicem, si nec apud alium Confessarium, nec aliter possit integre confiteri, *ibid. num. 6.*

Confessarius cogere potest Pœnitentem ad peccatum Complicis, vel cuiuscumque alterius manifestandum illi, ad quem spectat scire, & emendare, vel cavere periculum relapsus; alienæ seductionis &c. *ibid. num. 7.*

Non expedit tamen ordinarie complicem moneri per Confessarium; quod si aliter fieri non possit, expedit illum a Pœnitente manifestari extra Confessionem, *ibid. num. 8.*

Si Complex absque necessitate manifestet peccatum Complicis Confessario, illud probabilius est materia sigilli; Vide *ibid. num. 9.*

Complex an, & quando teneatur, & possit fateri, seu revelare Complicem, *ibid. num. 10. ad 12.*

Complices criminis a Pœnitentibus revelari non debent, *ibid. in addit. Auctor. num. 20.*

Complicum nomina a Pœnitentibus exquirere, denegando abolitionem Confessarius prohibetur, *ibid. in addit. Auctor. num. 20.*

Alia ad rem, Vide verb. *Moniales art. 1. num. 82.* & verb. *Pœnitentiæ Sacramentum num. 89. & 90.*

COMPOSITIO.

Compositio super Legatis reliâs Fratibus Minoribus an, & quomodo fieri possit cum Rev. Fabrica S. Petri de Urbe? Vide verb. *Legatum a num. 97. ad 100.*

Compositio debitorum cum Creditoribus, an, & quando eos liberet ab onere restitutionis? Vide verb. *Restitutio art. 5. a num. 30. ad 35. & a num. 49. ad 59.*

Compositio Debitorum facta cum Papa, vel Episcopo, an, & quando eos liberet ab onere restitutionis? Vide *ibid. a num. 41. ad 43.*

Compositio litis beneficiæ media pensione uni parti solvenda, an qua auctoritate, & quibus de causis fieri possit? Vide verb. *Pensio a num. 14. ad 28.* & verb. *Resignatio Beneficiorum a num. 47. ad 74.* ubi varia ad rem.

COMPROMISSUM quoad Arbitros; Vide verb. *Arbiter per tot.* & quoad Electionem; Vide verb. *Electio art. 1. a num. 24. ad 31.*

CONCENTRICI circuli qui sint? Vide verb. *Mundus num. 103.*

CONCILIUM

De his, quæ concernunt Concilium ut sic, & Concilium Generale.

Concilium unde sit dictum? & quantum ad nostrum propositum sumitur pro Coetu seu Conventu Sacerdotum maxime Episcoporum pro resolvendis rebus Fidei, seu aliis gravioribus Ecclesiæ negotiis a legitimo Superiore congregatum; Vide verb. *Concilium art. 1. num. 1. 2. & 3.*

Concilium sic acceptum est triplex, scilicet Generale, Provinciale, & Episcopale, & referantur, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Concilium Generale absque auctoritate Romani Pontificis celebrari non potest, estque sine ipsa Conciliabulum; imo idipsum dicendum, licet fuisset cum ea inchoatum, sed postea per Rom. Pontif. dissolutum, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Hinc tanquam Conventicula, & Conciliabula fuerunt semper reprobata Concilia, quæ vel non a Summo Romano Pontifice, vel non ejus auctoritate ab Imperatoribus indicta sunt, ut hocce pluribus actis reprobationibus patet, ad quas referendas festine proceditur, *ibid. num. 10. ad 17.*

Ubi legitur Imperatores, sive etiam Reges Concilia indixisse, debet intelligi, quod ipsi hoc fecerint vel mandante, vel consulente, vel exhortante ad id Romano Pontifice: quod si aliquod reperitur aliter convocatum, nunquam poterit œcumenicum appellari: donec ipse Romanus Pontifex ratam ex suo beneplacito, & assensu habuerit illius convocacionem, *ibid. num. 18. ad 21.*

In casu Schismatis, existentibus pluribus dubiis Pontificibus, possunt Cardinales Concilium convocare; & præcipere, ut Pontifices contententes Pontificatu se abdicent. Quod si fecerint, possunt eos sententia lata a Pontificatu dejicere, & alium Pontificem legitimum eligere; & ad hoc refertur quod contigit, *ibid. num. 22. ad 26.*

Ad Concilia Generalia vocandi sunt de Jure solum Episcopi, & Majores Prælati, scilicet Patriarchæ, Primates, & Archiepiscopi, cum hi omnes de Jure, & Officio Jus suffragii decisivi habeant; immo eodem pollent etiam Episcopi Titulares; idcirco & hi de Jure vocandi, *ibid. num. 27. 28. & 29.*

Ex privilegio autem, & consuetudine vocandi sunt ad Concilia Generalia cum suffragio decisivo Cardinales, etiam non Episcopi, Abbates, & Ordinum Regularium Generales, *ibid. num. 30.*

Ad Concilia Generalia solent vocari etiam aliqui insignes Theologi, & Sacrorum Canonum Doctores pro voto consultivo, *ibid. num. 31.*

Principes etiam ad Concilia Generalia solent invitari; ut per se, vel per suos Oratores intersint, tum ut Concilium defendant, & scandala, seu novitates Novatorum compefiant, tum ut testes, & conscii Decretorum Concilii postea transgressores, & contumaces pœnis corporalibus puniantur, *ibid. num. 32.*

Ipsi autem Principes, sive Imperiales, sive Regales, sive aliqua quacumque Dignitate præfulgeant, & quicumque alii Laici quacumque scientia, doctrinâ, & Juris utriusque peritia conspicui in Conciliis Generalibus suffragium decisivum non habent, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Et de facto auctoritas decidendi dubia ad Religionem, & mores spectantia, & functio regendi Ecclesiam, non Laicis, sed solis Episcopis est demandata, uti etiam varii Imperatores cognoverunt, ac facti sunt, *ibid. num. 36. ad 40.*

Hoc non spectare ad Laicos, sed ad solos Episcopos clare deducitur ex Conciliis Generalibus huc usque celebratis, in quibus Decreta facta esse a solis Episcopis patet ex solis eorum subscriptionibus, paucis exceptis, in quibus etiam Imperator subscripsit; sed aliter *ibidem num. 41. & 42.*

Imo quibusdam etiam, paucissimis exceptis, ut Florentino, Lateranensi, & Tridentino; quibus subscriperunt Abbates, & Generales Ordinum Regularium, nulli alii unquam, quamvis optimi, & doctissimi, sunt admitti in Conciliis legitimis ad suffragium decisivum, & consequenter ad definitivam subscriptionem, *ibid. num. 43. & 44.*

Soli Romano Pontifici competit Jus auctoritative præsidendi, vel per se, vel per suos Legatos in Conciliis Generalibus; & ita revera in hucusque celebratis, *ibid. num. 45. 46. & 47.*

Ad faciliorem intelligentiam notandum est, quod alia est Præsidencia auctoritativa, & alia est Præsidencia honoraria. Præsidencia auctoritativa quæ sit? Competit Romano Pontifici per proprietatem, quam suis Legatis communicat, ut eisdem Conciliis, ipso absente, præsent, semper tamen cum subordinatione &c. *ibid. num. 48. & 49.*

Præsidencia honoraria quæ sit? Hac Præsidencia Imperatores nonnullis Conciliis Generalibus in Oriente celebratis præfuderunt, cum ad ipsa nunquam interfuerint Summi Pontifices per se ipsos, aliter vero, si sic interfuerint, *ibid. num. 50. ad 54.*

Soli etiam Romano Pontifici competit Jus auctoritative confirmandi Concilia Generalia, & absque illius confirmatione decreta in illis robur non habent; Idcirco Patrum Conciliorum praxis est eam semper ab ipso petere; ad pleniorum ideam triplex Confirmationis species admovetur. *ibid. num. 55. ad 65.*

Emendatur Auctor in aliquibus factis ab ipso ex oscitantia prolatis, *ibid. in not. novis. ad num. 56.*

Definitiones Universalis Concilii etiam legitime congregati editæ, absente Romano Pontifice, non sunt infallibiles sine ipsius Papæ confirmatione, *ibid. num. 66. ad 71.*

Concilia Generalia a Romano Pontifice confirmata sunt infallibilis veritatis, & errare non possunt, nec in Fide, nec in moribus, *ibid. num. 72. & 73.*

Concilia Generalia ab Ecclesia totaliter approbata sunt 18. & enumerantur, *ibid. num. 74. & 75.*

Concilium Generale non est supra Papam, sed Papa est supra Generale Concilium, *ibid. num. 76. ad 81. & in nov. add. num. 1.*

A sententia Concilii Generalis potest appellari ad Papam tanquam ad Superiorem, sed non e converso. Imo appellantes a Romano Pontifice ad futurum Concilium, eorumque consiliiarii, & fautores variis pœnis innodantur, *ibid.*

ibidem numer. 82. & 83. in nov. add. numer. 2. & seqq.

Ex nuper habitis id, quod antea præmissum fuit, tanquam confectarium eruitur; ac Romani Pontificis supra Concilium Auctoritas expresse a Summi Pontificibus definita extrahitur, *ibid. num. 85. & 86.*

Appellantes ad Concilium futurum Generale damnantur & excommunicantur; Vide verb. *Concilium in art. 2. in add. Auctor. num. 57.*

CONCILIUM Provinciale quoad ejus concernentia.

Concilium Provinciale unde dictum, & quid sit. Vide verb. *Concilium art. 2. num. 1. & 2.*

Incidere, convocare, & celebrare Provinciale Concilium spectat ad Metropolitanum, etiam sine auctoritate Primatis & Patriarchæ, & per seipsum, non autem per Vicarium Generalem, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Metropolitano autem legitime impedito, convocatio Concilii spectat ad Coepiscopum antiquiorem; Et sic etiam ad Coepiscopum antiquiorem spectat convocatio Concilii, Sede Metropolitana vacante, & non ad Capitulum Metropolitanæ, seu ad ipsius Metropolitanæ Vicarium Capitularum, *ibid. num. 6. ad 9.*

Absente, vel impedito, seu mortuo Archiepiscopo, convocare Concilium Provinciale spectat ad Episcopum antiquiorem ex Suffraganeis, non autem ad Episcopum exemptum, quamvis antiquiorem, *ibid. num. 10.*

Ad Concilium Provinciale vocandi sunt, & admittendi omnes Episcopi Suffraganei cum voto decisivo, quamvis nondum quis consecratus; & etiam exempti; qui tamen, si sunt in Provincia Romana, non tenentur ad electionem Metropolitanam, *ibid. num. 11. ad 14.*

Ad Concilium Provinciale vocanda sunt de necessitate Capitula Cathedralia, Sede Episcopali vacante, & possunt mittere suum Vicarium Capitularum cum speciali mandato dandi vocem decisivam, *ibid. num. 15.*

Vocanda sunt etiam, sua Sede vacante, Capitula Collegiarum quasi Episcopalem Jurisdictionem habentia; necnon Abbates, & alii Prælati habentes proprium Territorium, & Jurisdictionem quasi Episcopalem exercentes intra ambitum ipsius Provincie, *ibid. num. 16. & 17.*

Procuratores Episcoporum, omniumque supradictorum quasi Episcopalem Jurisdictionem habentium, si, principalibus legitime impeditis, sint cum speciali mandato deputati ad Concilium, habent votum decisivum, si Concilio placuerit, *ibid. num. 18.*

Capitula Cathedralium, etiam vivente Episcopo, vocanda sunt, & admittenda, aut eorum Nuncii ad Concilia Provincialia, præsertim ad ea tractanda, quæ spectant ad ipsa Capitula; imo & ad alia ipsa non concernentia, *ibid. num. 19. & 20.*

Sic etiam Capitula Collegiarum Jurisdictionem quasi Episcopalem habentia, adhuc vivente suo Prælate, vocanda sunt ad Concilia Provincialia; At Capitula quæcumque, viventibus suis respective Prælatibus, non sunt Conjudices, nec habent votum decisivum, sed solum consultivum, *ibid. num. 21. & 22.*

In Concilio Provinciali omnia gerenda sunt de consilio Capitularum Provincie, & etiam Abbates Commendatarii habent votum consultivum, *ibid. num. 23. & 24.*

Ad Concilia Provincialia vocari, & intervenire debent generaliter loquendo omnes, qui de jure, vel consuetudine intervenire solent; & etiam gravati pro assequenda Justitia accedere possunt, necnon Laici ad idem permittuntur, vel ad defendendum, *ibid. num. 25. ad 27.*

Omnes qui de Jure, vel consuetudine interesse tenentur Conciliis Provincialibus, si vocati non compareant cessante legitimo impedimento, puniuntur, atque hoc satis exponitur, *ibid. num. 28. & 31.*

Concilia Provincialia secundum antiquos Canones debebant celebrari bis in anno per singulas Provincias: dein in 6. Synodo Universalis indultum sunt semel in anno fieri; hocce etiam non observato, statutum fuit in Concil. Lateran. sub Leone X. ut de cætero singulis trienniis fierent: & idem ex Trident. *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Metropolitani possunt quidem intra triennium etiam pluries Synodum convocare, si expediens judicetur, sed ultra Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

triennium protrahere non debent sub pœnis hic indicatis, *ibid. num. 35. ad 39.*

Conciliorum & Synodorum celebratio Episcopis juxta Concilium Trident. dispositionem efficaciter suadet a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auctor. num. 56.*

Locus eligendus pro congregando Concilio debet esse commodus, quantum fieri potest, omnibus, qui intervenire debent; idque ad Archiepiscopum spectat, *ibid. num. 40. & 41.*

Concilium Provinciale, postquam in loco indicto est congregatum, solet celebrari per spatium trium, vel quatuor dierum, nec potest ultra hebdomadam protrahi, nisi id exigentibus negotiis imminentibus, *ibid. num. 42.*

Quando in Concilio Provinciali Metropolitanus est unius sententiæ, Suffraganei autem omnes sunt alterius, debet prævalere sententia Suffraganeorum; pronuntianda tamen nomine Archiepiscopi de consilio, & consensu Suffraganeorum, ad quod eo dissentiente, recurrendum est ad Summum Pontificem, *ibid. num. 43. ad 46.*

Concilium Provinciale nequit dissolvi a solo Archiepiscopo sine consilio, & assensu, seu voto Suffraganeorum, quo præstito tenentur Episcopi infra sex menses publicare in suis Diocesium Conciliaria statuta; sed non inconsulto Romano Pontifice, *ibid. num. 47. ad 51.*

Nec idcirco ipsa obligant extra Provinciam; bene autem intra, etiam successorem Episcopi, & licet obligent ad pœnam, non vero ad culpam, nisi hoc declaraverit Concilium, *ibid. num. 52. ad 55.*

CONCILIUM Episcopale Diocesanicum, seu Synodale. Vide verb. *Synodus per tot.*

CONCIONATOR. Vide verb. *Prædicator per tot.*

CONCORDATA ratione Beneficiorum cum Papa. Vide verb. *Beneficia art. 11. per tot.*

CONCUBINATUS.

Concubinarius nequit absolvi, nisi prius ejecta concubina. Vide verb. *Absolutio art. 2. num. 11.*

Concubinatus quid sit? Vide *Luxuria num. 7.*
Concubinatus pœna quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 74. ad 81.*

CONCURSUS.

Concurfus ut legitime & Canonice fiat, servanda est Dispositio Sacrorum Canonum, & Apostolicarum Constitutionum, Decretorum, & signanter Dispositio Concilii Tridentini, Pii V. Clementis XI. & novissime Benedicti XIV. ac unaquæque adfertur. Vide verb. *Concurfus num. 1. ad 5.*

CONCURSUS edicere, & facere ad quem spectet, & quinam debeant, & possint ad illam admitti.

Concurfum edicere spectat ad Episcopum, seu Ordinarium; si tamen habeat Vicarium Generalem sibi Roma missum, etiam iste assistere debet, imo si sit Apostolicus, ad hunc præcise pertinet, ut etiam Synodus &c. Vide verb. *Concurfus art. 1. num. 1. ad 4.*

Edicta pro Concurfu habendo ad Parochiales vacantes, quarum Collatio pertinet ad inferiores Prælatos, qui non habent Territorium distinctum, nec Jus congregandi Synodum, debent publicari ab Episcopo, in cujus Diocesi Parochialis existit: vel ab alio, qui est vicinior, si sit Nullius, & coram eo Concurfus fieri, & ad ipsium Episcopus ex dignis digniore eligere, & inferiori Prælati pro collatione, seu institutione remittere spectat; e contra, si secus, *ibid. num. 5. ad 9.*, & verb. *Abbas num. 27. & 28.*

Episcopus manutenendus est in sua quasi possessione instituenti Concurfum, donec Prælati inferior coram Judice competente legitime probaverit Jus cogendi Synodum habere, illamque alias coegisse, in eaque Examinatores ad præscriptam Concilii formam deputasse, *ibid. num. 10. & 11.*

Concurfus, qui in vacationibus Parochialium fieri solet coram

Episcopo viciniore; si occasione Pestis Civitas illius sit bannita, & aditus præclusus ad eundem Ordinarium viciniorem potest prorogari, *ibid. num. 12.*

Concursum Edicta Ordinarii proponere debent in Beneficiis Curatis reservatis Sedi Apostolicæ vacantibus per obitum, & instituere Concursum ad formam Concilii non potest ut suspensus excusari, *ibid. num. 13. & 14.*

Vicarius Generalis Episcopi potest, Episcopo impedito, proponere Edictum pro Concursum, & coram se examen indicere, & alia ad propositum respectu Vicarii Generalis promuntur, *ibid. num. 15. ad 18.*

Capitulum nullam habet auctoritatem in his examinibus, sed debet constituere Officiale, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi, qui exequatur, quæ obeunda essent ab Episcopo, & debet instituere Concursum, uti faceret Episcopus &c. *ibid. num. 19. ad 22.*

Novus semper Concursum, & novum examen, novaque approbatio requiritur singulis vicibus pro quacumque Parochiali vacante, nec sufficit unus solus Concursum pro pluribus Parochialibus, *ibid. num. 23.*

Examinatores ex pluribus examinatis, non unum solum, sed plures, quos judicaverint idoneos, significabunt Vicario, & ex istis solus Vicarius eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit, & etiam solus scribet litteras ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio spectabit, *ibidem num. 24. ad 27.*

Capitulum, aut Decanus Cathedralis non potest indicere Concursum, nec alia ad id necessaria obire, sed omnia spectant ad Vicarium Capitularem, *ibid. num. 28. ad 32.*

Nec ipse Vicarius Capitularis potest constituere Vicarium in Parochia eum, quem magis idoneum in Concursum judicaverit, sed debet omnino a principio vacationis, & antequam sint Concursum, constituere in ea alium Vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec Parochialis fuerit a Sede Apostolica magis idoneo collata, *ibid. num. 32.*

Ad Concursum Parochialium, non tantum Diocesani, sed etiam cæteri debent admitti (nisi ad sit aliquod privilegium, quod Beneficia non conferantur exteris), etiam si alii habeant Concurrentes Beneficium Curatum, *ibid. num. 33. & 34.*

Nec Episcopus prohibere potest Curatis, ne accedant ad Concursum aliarum Parochialium, Originarius tamen, & de gremio Ecclesiæ est semper cæteris paribus præferendus extraneo, immo juxta multos etiam si hic dignior sit, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

An exclusio a concursum operetur nullitatem ipsius concursum independentem a reclamatione Exclusi vid. *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Regulares omnes, quamvis sint Canonici, sive Præmonstratenses, sive Lateranenses, sive quicumque alii Canonici Regulares, non sunt admittendi ad Concursum Parochialium sine dispensatione Apostolica, *ibid. num. 38. ad 50.*

Canonici Regulares omnes multo magis absque dispensatione speciali Apostolica sunt incapaces ad obtinenda Beneficia secularia non Curata, *ibid. num. 51. ad 56.*

Possunt tamen Regulares assumi in Parochos sine dispensatione Apostolica in Parochia eorumdem Monasteriorum, vel membris omnimode illis subiectis, *ibid. num. 57. & 58.*

Nec possunt cogi ipsi Superiores Regulares deputare Sacerdotem Sæcularem in simili Parochia subiective unita ipsorum Monasterio; Religiosi tamen ad Curam deputati non possunt reclamare, si a Superioribus Regularibus removeantur, & quid circa Congruam, *ibid. num. 59. 60. & 61.*

CONCURSUM quando, ubi, & quomodo faciendus.

Eveniente alicujus Parochialis Ecclesiæ vacatione debet Episcopus statim illius vacationis habita notitia, si opus fuerit, idoneum in eo Vicarium cum congrua portionis assignatione constituere; & exponuntur particula statim, & si opus fuerit. Vide verb. *Concursum art. 2. num. 1. 2. & 3.*

Episcopus potest differre Concursum usque ad sex menses, si Parochialis in suo mense vacaverit, & usque ad quatuor, si vacaverit in mense Sedi Apostolicæ reservato, & currere incipiunt non a die vacationis Parochiæ, sed a die scientiæ vacationis, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Tempus sex, vel quatuor respective mensium concessum

Episcopis ad conferendas medio Concursum Parochiales vacantes currit ipsis Episcopis etiam quando accedunt ad Concilium Provinciale, *ibid. num. 7.*

Pendente termino sex, vel quatuor respective mensium debet Episcopus proponere Edictum Concursum intra decem dies, vel aliud tempus a se præfigendum, & fieri potest temporis in Edicto præscripti prorogato usque ad 20. dies, sub pena tamen nullitatis concursum publicanda, *ibid. num. 8. ad 11.*

Sed vide *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Concursum habitus infra terminum decem dierum non est nullus, si nemo post examen comparuit, qui se læsum prætendat, & idem, si aliqui examinati fuerint infra 10. dies, alii vero post, *ibid. num. 12. & 13.*

Tempus, quo debet esse affixum Edictum, est arbitrium Episcopo, modo non excedat 20. dies, & dies certa examinibus Concurrentium, & propositi Edicti debet apponi in Litteris Citatoriis concursum, *ibid. num. 14. & 15.*

Si Episcopus in Edicto pro convocazione nullam habuit mentionem de die, quo Concursum convocandus esset, debet omnibus, qui in Albo Concurrentium se descriperunt, notificare diem hunc, & quidem non per novum Edictum, sed per Citationem personalem, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Non debet amplius audiri, qui nullo detentus legitimo impedimento non comparuit tempore Concursum præscripto, e contra vero si id fuit ex legitimo impedimento, & re adhuc integra, *ibid. num. 16. & 17.*

Ante lapsum terminum Edicti nullus est concursum, si post ipsum compareat aliquis, qui se læsum propterea prætendat, & idcirco per Episcopum quid attendendum subditur, *ibid. num. 18. & 19.*

Uno tamen comparente ex pluribus descriptis fieri potest concursum, nec est opus, ut proponitur secundum Edictum, ut etiam si unus tantum se describi facit, *ibid. num. 20. & 21.*

Quando nullus ad Concursum comparuit, aut certe nullus ex comparentibus vult subire examen, Episcopus assignare debet aliud tempus, sive Edictum, & si adhuc comparet, vel alius nemo idoneus reperitur, tunc conferre potest sine Concursum, *ibid. num. 22.*

Edictum Concursum debet proponi ab Ordinario loci, ubi existit Beneficium Curatum vacans, & ibidem examen peragendum, etiam si Beneficium ab Ordinario alterius Diocesis sit conferendum, *ibid. num. 23.*

Episcopus Civitatum unitarum potest Concursum facere in Civitate, in qua reperitur, modo cum interventu Examinatorum Diocesis, in qua sita est Parochialis, *ibid. num. 24. & verb. Synodus num. 6.*

Concursum Parochialium vacantium in Abbatibus, Commendis, aliisque locis subiectis Prælati non habentibus Jus congregandi Synodum debet fieri in Civitate residentiali viciniore Episcopi, & elucidatur, *ibid. num. 25. ad 28.*

Examen Concurrentium debet fieri ab Episcopo, vel ipso impedito ab ejus Vicario, & aliis Examinatoribus Synodalibus, non paucioribus, quam tribus, *ibid. num. 29. & 30.*

Examinatores ad minus sex debent eligi quotannis in Synodo Diocesana, & ad summum viginti eligi possunt; perdurantque usque ad novam Synodum, *ibid. num. 31. 32. & 33.*

Si Examinatores ante celebrationem alterius Synodi moriantur, vel in longinqua recedant, sive tot, ut non remaneant sex, quid peragendum, *ibid. num. 34. & 35.*

Examinatores Synodales eligi debent, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel Jure Canonico si extenta, alioquin alii Clerici sunt eligendi, qui ad id videbantur magis idonei, *ibid. num. 36. ad 38.*

Tales electi Examinatores debent ad Sancta Dei Evangelia jurare se fideliter munus suum executuros, & hoc de neesse, sufficit tamen semel præstitum sive in Synodo, sive extra, *ibid. num. 39. ad 42.*

Concursum est nullus, in quo cum Examinatoribus Synodalibus alius intervenit, qui non erat de Synodalibus, isque examinavit, secus autem post examen si interroget tantum honoris causa, nec det votum, nec sic subscribat, *ibid. num. 43. & 44.*

Concursum est nullus, ubi fuerunt adhibiti Examinatores deputati

putati in Synodis præcedentibus, & non confirmati in Synodo posteriori, ut etiam examen factum sine Synodalibus Examinatoribus in Collatione Jurispatronatus, si plures præsentantur, *ibid. num. 45. & 46.*

Episcopus non habet votum decisivum in Concursum, sed tantum accedit, ubi vota sunt paria, aut singularia, *ibid. num. 47.*

Approbatus autem nemo censetur, si ex tribus Examinatoribus quilibet eorum unum approbaverit, licet Episcopus uni accedat, & alia ad idem proportionaliter edicuntur, *ibid. num. 48. 49. & 50.*

Non spectat ad Examinatores, sed ad Episcopos solum judicare, & eligere quis ex Concurrentibus ad Parochiam vacantem sit magis idoneus, *ibid. num. 51.*

Rejectus in Concursum Parochialis potest provocare ad novum examen coram Judge Appellationis etiam antequam doceat de irrationabili judicio Episcopi; & hoc safe comprobatur, *ibid. num. 52. ad 55.*

Dato quod examen omnium Concurrentium una die fieri non possit, poterit in alia continuari. Si vero aliqua suspicio sit, quod examinandi secunda die veniant in cognitionem interrogationum examinis præcedentis, nova tunc poterunt fieri interrogatoria. Nunc tamen servanda est novissima dispositio Clementis XI., & Benedicti XIV. *ibid. num. 56.*

Canonicatus Pœnitentiariæ, & Canonicatus Theologalis debet nunc conferri per Concursum, *ibid. num. 37.* At quoad Parochiales, & Beneficia, quæ debent conferri per Concursum, vel non. Vide verb. *Beneficia art. 3. a num. 31. ad 56.*

Alia vid. e hoc Tomo in Appendic. decret. in *dubio Concursum.*

CONCUSSIONIS pœna, quæ sit? & quid sit concussio? Vide verb. *Pœna art. 2. a num. 81. ad 85.*

CONDITIO.

Conditio prout est impedimentum Matrimonii. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. a num. 6. ad 22.*

Conditiones sibi benevolas potest adjicere Fundator Beneficii in limine foundationis, etiam si sint juri communi contrariæ. Vide verb. *Beneficia art. 2. num. 12. & 13.*

CONDUCTIO, Conductor, Vid. verb. *Locatio per tot.*

CONFESSARIUS,

Quoad ea, quæ requiruntur in ipso ad valide, & licite ejus officium exercendum.

In Confessario, ut valide ejus officium exerceat, requiritur intentio, potestas Ordinis, ac intentio conditione sine qua non, debet esse actualis, vel virtualis. Vide verb. *Confessarius art. 1. ad 10.*

Defectu jurisdictionis simplex sacerdos non approbatus neque valide potest absolvere a peccatis venialibus, aut mortalibus alias confessis; bene vero in articulo aut periculo mortis, etiam a quibusvis Casibus, & Censuris quoque reservatis, non præsentem tamen Sacerdote approbato, *ibid. num. 11. ad 17.* Vide etiam verb. *Jurisdictio num. 27. 28. 34. & 35.*

Reprehenditur *num. 16. Auctor. ibid.* Vid. verb. *Confessarius art. 1. in add. add. lit. E.*

Confessarius Sacramentum Pœnitentiæ sine debita intentione ministrans peccat gravissime, & sacrilege, etiam si Sacramentum simularet ex gravi metu, vel alia gravi causa, *ibid. num. 18. ad 21.*

Potest tamen Confessarius, qui reperit pœnitentem absolutione indignum, obmurmurando recitare *Pater noster &c.* ne prodatur apud adstantes Pœnitentis indignitatem, *ibid. num. 22.*

Nemo sine potestate Ordinis, etiam si esset in Sacris constitutus, potest in ullo casu Confessiones excipere, idque audens qualiter puniatur, *ibid. num. 23. & 24.*

Nullus Sacerdos, sive Sæcularis, sive Regularis potest Confessiones excipere sine potestate jurisdictionis, sive sine approbatione; aliter absolutio esset nulla, & gravissime peccaret, & rigide posset puniri, *ibid. num. 25. ad 27.*

Potestas jurisdictionis est duplex, Ordinaria scilicet, & Delegata; quid sit utraque, & qualiter differant potestas Ordinaria, & Jurisdictionis, *ibid. num. 28. ad 32.*

Error communis qualis, & in quo sensu dare possit jurisdictionem, *ibid. num. 33. ad 42.*

Emendatur Auctor, & ostenditur errorem communem titulo destitutum non sufficere ad validam absolutionem impediendam, *ibid. in not. novif. ad num. 42.*

In Confessario ultra tria requisita ad valide absolvendum uti supra a *num. 1.* requiruntur alia tria ad rite, & licite, ac digne absolvendum, scilicet Probitas, Scientia, & Prudentia, *ibid. num. 43.*

In Confessario ita requiritur Probitas, ut si existens in peccato mortali scienter ministraret Sacramentum Pœnitentiæ peccet mortaliter, ac toties, quamvis continuatae audiat, quoties successive absolvat, probabile tamen etiam est tantum semel peccare, *ibid. num. 44. ad 47. Monetur lector circa doctrinam traditam, ibid. in not. novif. ad num. 47.*

Ut Confessarius licite, & digne audiat Confessiones, debet habere saltem scientiam mediocrem, non tenetur tamen ad eminentem, & explicantur scientia mediocris, ac eminens, *ibid. num. 49. ad 50.*

Scientiam mediocrem tenentur omnes Confessarii habere secundum magis, & minus attenta diversitate personarum, & locorum, & ignorans per eam principaliter sciendam, peccat mortaliter se exponendo ministerio Confessionis, *ibid. num. 51. & 52.*

Imo Confessarius ignarus ex ignorantia absolvens, quem absolvere non poterat ob reservationem peccati, vel indispositionem pœnitentis, dupliciter peccat mortaliter, & nisi congruam diligentiam sincere proponat, ipsemet Confessus absolvi non poterit, *ibid. num. 53. & 54.*

Monitio ad tales Confessarios, & ad pœnitentes, qui scienter ad tales Confessarios accedunt, *ibid. a n. 55. ad 58.*

Confirmator Auctoris sententia de scientia in Confessariis requisita Auctoritate Bened. XIV. *ibid. in not. novif. ad num. 58.*

Prudentia Confessarii principaliter consistit, ut pro diversis diversus sit Medicus, diversus Doctor, diversus Judex, & maxima requiritur in exequendis Brevibus Sacra Pœnitentiariæ præsertim in certiorandis Conjugibus de nullitate consensus ob impedimentum dirimens, quando alter eorum inscius contraxit, & dantur ad id modi plures, *ibid. num. 59. ad 79.*

Reprehenditur Auctor *num. 71. vid. ibid. in nov. add. lit. A.*

Prudentia Confessarii potissimum requiritur, cum in Confessione a Pœnitente Sponso, vel Sponsa ei aperitur aliquod impedimentum dirimens, & jam parata sunt omnia ad nuptias nec potest ab illis abstinere ad evitandam suspensionem alicujus criminis, vel infamiæ inter sponso, *ibid. num. 80. ad 83.*

Prudentia Confessarii requiritur pro discernendo, quando debeat, vel non monere pœnitentem ignorantia alicujus gravis mali laborantem, *ibid. num. 84. ad 86.*

Confutatur Auctor *num. 86. vid. ibid. in nov. add. lit. A.*

Alia quantum ad absolutionem Vide *add. Auctor. num. 87. & seqq.*

Quo jure Sacerdos potestatem absolvendi obtineat, late differitur *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

CONFESSARIUS quoad ea, quæ concernunt ejus approbationem. Vide verb. *Approbatio per tot.*

CONFESSARIUS quoad ea, quæ concernunt ejus facultatem quoad absolutionem. Vide verb. *Absolutio ubi late per totum, & verb. Complex peccati a num. 1. ad 4.*

CONFESSARIUS quoad varia alia,

Confessarius tenetur absolvere pœnitentem alias dispositum juxta sententiam vere probabilem ipsius Pœnitentis etiam contra propriam opinionem. Vide verb. *Confessarius art. 4. num. 1.*

Confutatur Auctor *num. 1. vid. ibid. in præmonitione Censuris Theologi.*

Confessarius nec debet, nec potest absolvere peccatores recidivos,

divos, & consuetudinarios, qui crebro peccant contra Legem Dei, Naturæ, & Ecclesiæ, si nulla in ipsis appareat spes emendationis, nec eum, qui est in proxima occasione peccandi, quam potest, & non vult dimittere &c. *ibid. num. 2. & 3.*

Nec potest absolvere Pœnitentes, quos cognoscit culpabiliter ignorare Mysteria Fidei, & præcipue aliud SS. Trinitatis, & Incarnationis Christi Domini; nec in magno pœnitentium concursu ipsos solummodo dimidiare audire, & absolvere, *ibid. num. 4. & 5.*

Religiosi semel simpliciter approbati, possunt in Diœcesi Episcopi approbantis quovis anni tempore, etiam Paschali, & quorumcumque etiam infirmorum Confessiones audire absque ulla Parochorum, vel ipsius Episcopi licentia; Parochum tamen saltem per scripturam apud infirmum relinquendam certiorum reddendo, *ibid. num. 6.*

Valde convenit, ut Confessarii extra casum infirmitatis, aut alterius honestæ causæ, non nisi in Ecclesia audiant Confessiones, *ibid. num. 7. & 8.*

Confessarii sine necessitate audire non debent mulierum Confessiones post crepusculum vespertinum, & ante auroram; nec earum, & puerorum extra Sedem Confessionalem, vel e conspectu, & non interposita Grate sub pœna suspensionis ab audiendis Confessionibus, *ibid. num. 9. & 10.*

Confessarii possunt juberi ab Episcopo, ut denegent absolutionem parentibus notabiliter contumacibus quoad filiorum educationem in rebus ad animarum salutem spectantibus, *ibid. num. 11.*

Confessarius potest absolvere, & dispensare pœnitentem, quamvis ante executionem dispensationis obtentæ, iterum copulam illicitam habuerit cum eadem sorore fœminæ, quam ducere intendit. Vide verb. *Instructio Parochorum num. 33.*

Secus autem esset dicendum, si post obtentam ipsam dispensationem nondum executam dicitur pœnitens iterum copulam haberet, non cum eadem, sed cum alia persona intra secundum conjuncta fœminæ, quam ducere intendit, *ibid. num. 34.*

Alia quoad Confessarium Sollicitantem, & Complicem in peccato contra castitatem. Vide *ibid. in addit. Auct. num. 12. ad 21.*

Confessariis interdicitur exquirere a pœnitentibus nomina Complicum, sive sociorum in crimine, vid. *ibid. in add. Auct. num. 22. & seqq.*

Admonitio ad Lectorem, *ibid. in add. noviss. ad num. 25.*

CONFESSARIUS Monialium. Vide verb. *Moniales art. 5.*

Confessarius Ordinarius Monialium Unicus pro tota Communitate deputari debet, vid. verb. *Confessarius art. 4. in add. Auct. num. 29.*

Quomodo, quoties, & a quibus pro Monasteriis deputari debeant Confessarii extraordinarii, *ibid. in add. Auct. num. 30. & seqq.*

Quomodo se gerere debeat is, qui olim deputatus fuit Confessarius extraordinarius pro Monasterio Monialium, *ibid. in add. Auct. num. 46. & seqq.*

CONFESSARIUS Regularium. Vide verb. *Approbatio art. 2.*

CONFESSARIUS quoad Sollicitationem. Vide verb. *Sollicitatio.*

CONFESSIO Vid. *addit. Auct. hoc titulo, num. 1. & seqq. & Vide verb. Pœnitentia Sacramentum.*

CONFIRMATIO

Quoad ejus esse, institutionem, materiam, & formam.

Quid sit Confirmatio, quæ est unum ex septem novæ Legis Sacramentis a Baptismo distinctum a Christo in nocte Cœnæ institutum. Vide verb. *Confirmatio art. 1. num. 1. ad 4.*

Materia remota Sacramenti Confirmationis est Chrismate consecratum ex oleo olivarum, & balsamo simul consecrato ab Episcopo. Vide *ibid. num. 5.*

Mixtura balsami nunquam omittenda est de necessitate præcepti; at de necessitate Sacramenti aliqui negant; sed affirmativa tutior tenenda, *ibid. num. 6. ad 10.*

Materia proxima Confirmationis est Unctio cum Chrismate

facta in modum Crucis in fronte confirmandi, *ibid. a num. 11. ad 19.*

Forma consueta Sacramenti Confirmationis in Ecclesia latina est ista: *Signo te Signo Crucis, & Confirmo te Chrismate salutis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. ibid. num. 18.*

Præfata verba, vel æquivalentia necessitate præcepti, & Sacramenti sunt necessaria, *ibid. num. 19. ad 25.*

CONFIRMATIO quoad ejus Ministrum, & Subjectum.

Minister Ordinarius Sacramenti Confirmationis est solus Episcopus, qui etsi excommunicatus &c. valide confert, & etiam si non esset ipse confirmatus; Vide verb. *Confirmatio art. 2. num. 1. 2. & 3.*

Minister extraordinarius Confirmationis potest esse simplex Sacerdos ex speciali commissione, & delegatione Summi Pontificis, ut jam præstitum; non solet tamen nisi ex urgentissimis causis, *ibid. num. 4. 5. & 6. & in add. Auct. num. 34. & 35.*

Confirmationis Sacramentum a Presbyteris Italo-Græcis conferri nequit, *ibid. in add. Auct. num. 36. & seqq.*

Confirmationis Sacramentum conferri potest a P. Custode, & Guardiano S. Sepulchri absentibus Episcopis Latini Ritus, cum oleo, & Chrismate etiam antiquis, si nova haberi non possint a Catholico Antistite benedictis, *ibid. in add. Auct. num. 45. & seqq.*

Confirmationis Sacramentum ab Abbatibus Cryptæ Ferratæ Episcopali Charactere præditis, semel singulis annis in illius Monasterii Ecclesia per se ipsos, *ibid. in add. Auct. num. 50.*

Episcopus non potest in alterius Diœcesi confirmare suos subditos, vel Pontificales actus exercere absque licentia Episcopi Diœcesani sub pœna Suspensionis ab exercitio Pontificalium, nec in Nullius, imo nec Archiepisc. in Diœcesi Suffraganei, *ibid. num. 7. & 9.*

Quinimmo nec in propria Diœcesi potest Episcopus licite ministrare Confirmationis Sacramentum personis alterius Diœcesis absque consensu Episcopi Confirmandorum, juxta quosdam sub pœna suspensionis: at per alios verius ab ea excusatur, & culpa, *ibid. num. 10. II. & 12.*

Episcopi vero attentiores talem unum confirmandi non subditos sine facultate suorum Ordinariorum non admittunt; quod si se inde expresse declarent non intendere eos confirmare, invaliditate afficerentur, *ibid. num. 13. & 14.*

Ad viciniorum Episcopum spectat conferre Chrismate, consecrare Aras, vel Altaria portatilia, Sede vacante, & Vicarius Capitularis procurare debet, ut illi subministraretur victus conveniens, & equorum expensæ; ac expenditur Vicinior, idemque firmatur quoad loca exempta, & Abbatis Nullius, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Episcopus in Parochialibus Monachorum exemptorum potest administrare Sacramentum Confirmationis, invitatis ipsis Regularibus, & contra eos hujusmodi administrationem impediendes, Censuris procedere, *ibid. num. 18.*

Abbas si tentet conferre Sacramentum Confirmationis, nihil agit, non obstantibus privilegiis obtentis ante Concilium Trid. potest tamen, qui vere est Nullius cum Territorio separato, Diœcesique distincta, vocare quemcumque Catholicum Antistitem, *ibid. num. 19. & 20.*

Non potest Episcopus, nec Archiepiscopus, nec Patriarcha in locis alienæ Diœcesis, ubi aliquas habet Ecclesias sibi immediate subjectas, licentiam concedere extraneo Episcopo administrandi Sacramentum Confirmationis, & Ordinibus, nec Pontificalia munia exercendi absque licentia illius Episcopi, in cujus Diœcesi locus est constitutus, *ibidem num. 21.*

Si Episcopus sit Commendatarius Abbatie Nullius, non potest ibi illis subditis Ordines conferre, vel Synodum, aut concursum facere, sed bene Confirmationis Sacramentum administrare, Altaria, & Capellas consecrare, aliaque Pontificalia exercere, *ibid. num. 22.*

Episcopus alienus Sacramentum Confirmationis administrans debet ab Episcopo Diœcesano provideri, *ibid. num. 23.*

Quando Ordinarius vadit per Diœcesim extra Viscitationis occasionem, licet ad consecrandam, vel reconciliandam Ecclesiam, vel Sacramentum Confirmationis administrandum,

neminem cogere potest ad subministrandas expensas, neque pro equis, neque pro victualibus, *ibid. num. 24. ad 30.*

Subiectum capax Confirmationis valide recipiendæ, est omnis homo Baptizatus, & nondum Confirmatus: permittens tamen bis confirmari, & bis confirmans non sunt irregulares, *ibid. num. 31. ad 34.*

Confirmationis Sacramentum in Ecclesia Occidentali conferri nequit ante usum rationis; quibus tamen ex causis conferri possit, Vide *ibid. in add. Auct. num. 40. ad 45. & num. 51. & seqq.*

Infantes quamvis valide possint confirmari ante usum rationis, non tamen licite, sed amentes, & furiosi, licet perpetuo tales, etiam licite, *ibid. num. 35. & 36.*

Muti possunt licite confirmari, etiam si fuerint a natiuitate tales; necnon infirmi mortis proximi, *ibidem num. 37. & 38.*

In adultis, & mente sanis, ut valide confirmentur, requiritur intentio saltem habitualis Confirmationem recipiendi; & ad licite recipiendum necessarius est gratiæ status; non tamen exigitur esse jejunus, *ibid. num. 39. 40. & 41.*

Confirmationis Sacramentum conferri non debet pueris parum instructis in Christiana doctrina, *ibid. in add. Auct. num. 46. & 47.*

CONFIRMATIO quoad ejus necessitatem, effectum, Patrinum, & Ceremonias.

Licet Sacramentum Confirmationis non sit necessarium ad salutem, neque necessitate medii, neque necessitate præcepti, est tamen necessarium, ut non contemnatur; Vide verb. *Confirmatio art. 3. num. 1. & 2.*

Tenantur tamen hoc Sacramentum prius recipere omnes, qui volunt primam Tonsuram suscipere, & ad Ordines admitti; at citra contemptum contrahendo, non peccatur graviter nec ab Ordinando, nec ab Ordinate; Observa tamen Sac. Congr. Concil. decretum, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Corrigitur tamen Auctor, *ibid. in not. noviss. ad num. 5.*

Effectus Confirmationis est triplex, ne npe augmentum Gratia habitualis, & jus ad gratias actuales roborativas ad Fidem fortiter profitendam, Character, quo Confirmatus signatur, ut miles intra militiam Christi ad Fidem cum robore propugnandam, & cognatio spiritualis, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Patrinus requiritur in Confirmatione sub gravi culpa, & unicus, vel unica, atque distinctus a Patrino Baptismi; *ibid. num. 9. ad 14.*

Unus Patrinus non potest tenere ultra duos eadem die Confirmationis, nisi aliter permittat necessitas, *ibid. num. 15. & 16.*

Patrinus Confirmandi debet esse confirmatus, ac sexus ejusdem cum Confirmando, *ibid. num. 17. ad 20.* & quoad Regulares non posse esse Patrinos, jam in verb. *Baptismus, & Vide etiam in verb. Regulares art. 1. a num. 113. ad 118.*

Improbatur *lit. a. in nov. addit. lit. a.*

Confirmatio debet administrari ab Episcopo cum Pluviali, Mitra, Stola, Baculo Pastoralis, & in Ecclesia quantum commode fieri potest; tamen simpliciter loquendo etiam conferri valet in quovis loco decenti, sed Monialibus ad fenestrellam Communionis, *ibid. n. 21. ad 24.*

Episcopus potest Confirmationem conferre in die feriali etiam post meridiem, quamvis non jejunus & ipse, & suscipiens; etiam tempore, & loco Interdicti, *ibid. num. 25. & 26.*

Episcopus debet propria manu Confirmationem conferre, ac Chrismate confirmandum in fronte ungere, *ibid. num. 27. & 28.*

Inungitur Confirmandus in fronte ad indicandam gratiam collatam ad adaucter profitendam Christi Fidem; & aliquo panno albo circumcingitur, ne recens unctio defluat, aut deleatur: in hoc tamen est servanda cujusque loci consuetudo, *ibid. num. 29. & 30.*

Alapa datur ab Episcopo, ut Confirmatus intelligat se roborari ad fortiter, & invicte tolerandas injurias, & imminencia subeunda pericula propter Christi Fidem, & recordetur hujus Sacramenti suscepti, *ibid. num. 32.*

Omissio colaphi citra contemptum non est peccatum mor-

tale; & pro complemento afferuntur novissimæ instructiones, *ibid. num. 32. & 33.*

CONFISCATIONIS bonorum pœna quæ sit, Vide verb. *Pœna art. 2. num. 6.*

CONFRATERNITAS.

Quoad ejus erectionem, & aggregationem.

Ut valide, & legitime erigantur, & aggregentur Confraternitates, debet omnimode observari Constitutio Clementis VIII. incip. *Quæcumque*, & adducitur, ac satis dilucidatur; Vide verb. *Confraternitas art. 1. num. 1. ad 15.*

Assignatur forma utenda in erigendis, seu institueudis, confirmandisque Confraternitatibus, ac communicandis Indulgentiis, & gratiis: nec non formula pro aggregationibus, & Constitutio Pauli V. pro Indulgentiis, & gratiis ipsis concessis adducitur, *ibid. num. 16. ad 21.*

Confraternitates Cordigerorum possunt ubique in propriis Ecclesiis erigere Patres Conventuales private quoad omnes, ubi existunt, & in eorum absentia Fratres Min. de Observ. *ibid. num. 22. 23.*

Solummodo Prælati Ordinis Minorum, inter quos numerantur Guardiani, & Præsidentes, possunt recipere volentes aggregari hujusmodi Confraternitati Cordigerorum private quoad omnes alios, *ibid. num. 24.*

Confraternitates SS. Rosarii erigere possunt, & instituire solum Sacri Ordinis Prædicatorum Magistri, vel Vicarii Generales, & per eos deputati Patres ejusdem Ordinis etiam in secularibus Ecclesiis, *ibid. num. 25. & 26.*

Sic Confraternitates Corrigiatorum S. Augustini, Scapularis S. Mariæ de Carmelo, & aliæ aliis Regularibus concessæ eriguntur, & instituuntur a suis respective Superioribus, seu deputatis Religiosis, *ibid. num. 27.*

Cum hoc tamen, quod omnes ab omnibus erigantur, & instituuntur juxta præscriptum a Clemente VIII in dict. Constit. incip. *Quæcumque*, & circa hanc alia ulterius scitu digna adnotantur, *ibid. num. 28. ad 36.*

Regulares, qui ex Indulto Apostolico facultatem habent instituendi Confraternitates, seu Societates in eorum Ecclesiis, non possunt illas erigere, seu instituere cum usu Saccorum absque Ordinarii loci licentia, *ibid. num. 37. Vide in nov. add. num. 1. ad 4.*

Sicuti Confraternitates licet sese transferre de una in alteram Ecclesiam, ita & Regularibus permittitur est ipsas Confraternitates dimittere, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7. num. 11. & 12.*

Num autem id accidere possit Confraternitatibus illis, quarum erectio ad superiorem Regularium ex Privilegio Apostolico spectat, *ibid. in nov. addit. num. 8. & seqq.*

Nova Confraternitas in eodem loco non prohibetur erigi, si titulum habeat ab antiqua Confraternitate diversum, *ibid. in nov. add. num. 12. & seqq.*

Ex duabus Confraternitatibus ejusdem tituli & Instituti, si una prius obtinuerit licentiam, & altera etsi postea habuerit licentiam, prius tamen sit erecta, hæc, & non illa remanere debet, *ibid. in nov. add. num. 16. & 17.*

Confraternitates Laicorum erigi, & institui non possunt in Ecclesiis Monialium; & ab Ecclesiis, in quibus reperiuntur, erectæ, & institutæ, possunt libere discedere, & expelli, etiam si in Ecclesiis Regularium, *ibid. num. 38. & 39.*

Confraternitatum aggregatio propriorum Ordinum potest fieri a Regularibus in quibuscumque Ecclesiis, sive propriis, sive extraneis, *ibid. num. 40.*

Confraternitates aggregatæ Archiconfraternitatibus Urbis non gaudent privilegiis Archiconfraternitatum aggregantium, sed solummodo illarum Indulgentiis, & gratiis spiritualibus, *ibid. num. 41. ad 44. & in nov. add. num. 18. & in add. Auct. num. 39. & seqq.*

Confraternitates SS. Sacramenti ubique erectæ, vel erigendæ absque nova concessione, communicatione, vel aggregatione participes sunt quorumcumque privilegiorum, concessionum, Indulgentiarum, & gratiarum Archiconfraternitati de Minerva concessarum, & concedendarum, *ibid. num. 45.*

Facta erectione, & aggregatione Archiconfraternitati Docrine Christianæ Urbis, cæteræ hujusmodi Confraternitates

tates ejusdem Diocesis non indigent separata aggregatione, ut gaudeant Indulgentiis, *ibid. num. 46.*

Affertur Decretum pro Taxa expensarum requisitarum pro aggregationibus obtinendis, *ibid. num. 47.*

CONFRATERNITATES quoad varia, quæ concernunt earum Capellanos, & Parochos.

Ad dirimendas controversias, quæ sæpe oriri solent inter Confraternitates, eorumque Capellanos, & Parochos, non est defumenda regula, & norma ab Archiconfraternitatibus Urbis, sed sunt observanda Decreta a Sacris Congr. pluries edita, & signanter a Sacra Congr. Concilii, Episcoporum, & Regul. & Rituum; Vide verb. *Confraternitas art. 2. per tot. & in addit. Auct. per tot.*

Celebris est Resolutio anno 1704, a Sacra Congregatione Rituum capta; quæ finem quodammodo imposuit diffidiis, quæ Parochos inter & Confraternitates oriebantur, *ibid. in nov. add. Auct. num. 1. & seqq.*

Quomodo eadem Resolutio sit intelligenda, *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

CONFRATERNITATES quoad illa, quæ respectu ipsarum Episcopus potest facere, vel non.

Confraternitates Laicorum cum usu Saccorum etiam in Regularium Ecclesiis, in quibus reperiuntur erectæ, possunt visitari ab Episcopo in his, quæ respiciunt administrationem, & adimpletum onerum; Vide verb. *Confraternitas art. 3. num. 1. ad 4. & in nov. add. num. 1. & 2. & in add. Auct. num. 38.*

Confraternitates Laicorum visitari possunt ab Episcopo, etiam si essent erectæ in Ecclesiis, seu Oratoriis fundatis, & extructis in solo, & Territorio Relig. Hierosolymitanæ; quin immo etiam illæ, quæ non a primæva sua fundatione, sed ex post sunt sub immediata Regum protectione, *ibid. num. 5. ad 8.*

Administratores Confraternitatum, sicut & aliorum piorum locorum, etiam si sub immediata Regum protectione, possunt compelli ab Episcopo ad reddendam rationem administrationis etiam ad Palatium Episcopale, si sint in loco residentis, seu alterius stationis, & permanentiæ Episcopi, *ibid. num. 9. ad 13.*

Confraternitates in Lateranensi solo excitatæ Episcopis minime subsunt. Quando autem vere excitatæ dicantur in solo Lateranensi; Vide *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Sixtus V. Episcopo in Ecclesiis, Oratoria, ac Confraternitates positas in solo Lateranensi tribuit idem Jus, quod a Synodo Tridentino confertur, *ibid. in nov. addit. num. 6. & 7.*

Episcopus manutenendus est in quasi possessione cogendi Confraternitates Laicorum, quæ utuntur sacco, per edicta pœnalia, exactionem pœnarum, aliaque juris, & facti remedia ad conveniendum solitis Processionibus, non obstantem aggregatione, *ibid. num. 14. & 15.*

Episcopus potest per se ipsum, vel per suum delegatum intervenire, & assistere Congregationibus Confraternitatum, & electionibus Officialium, modo non faciat novitates, etiam si sint in Ecclesiis, & Oratoriis Regularium, in quibus reperiuntur societates erectæ, *ibid. num. 16. & 17.*

Pro contributione Seminarii Episcopus potest taxare Confraternitatum bona, quatenus sint Ecclesiastica; & supposita Taxa pro Seminario cum solutione continuata ultra 30. annos, tenetur Confraternitas ad illius solutionem in futurum, *ibid. num. 18. & 19.*

Confraternitates tenentur contribuere pro visualibus Visitatoris, seu Episcopi visitantis, non obstante in contrarium consuetudine, *ibid. num. 20. & 21.*

Servari debet Decretum Episcopi, ne in Oratoriis Confraternitatum celebretur in Festis ante Parochialem, modo Parochus celebret hora competenti, *ibid. num. 22.*

Non potest Episcopus se ingerere in administratione bonorum Confraternitatum Laicorum, dum illa non dilapidant, nec prohibere ne faciant expensas extraordinarias excedentes summam Scutorum 20. sine sua licentia, *ibid. num. 24. & 25.*

Episcopus non debet compellere ad unionem Confraternitates, & nulliter id ageret, *ibid. num. 26. & 29.*

Nulla Confraternitas impediri debet; ne accedat ad futura, modo sine Jurium Parochialium præjudicio, & ne Confratres societatis Mortis incedant cum capite Caputis cooperato, *ibid. num. 28. & 29.*

Episcopus non potest prohibere, vel restringere Confraternitatibus, præsertim aggregatis, solita exercitia, puta Societati Mortis sepelire defunctos post horam 23. vel consuetam disciplinam; secus de insolitis periculosis, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Confraternitates possunt congregari ubi, & quoties magis eis placuerit, etiam absque Episcopi licentia, & earum Capellani non debent sine causa amoveri, reluctantibus Confratribus, *ibid. num. 35. & 36.*

CONFRATERNITATES quoad Immunitatem a potestate, & Jurisdictione Laicali.

Confraternitates auctoritate Apostolica, vel ordinaria erectæ subsunt jurisdictioni Episcopi, ac etiam ipsi Confratres, ubi agitur de interesse spiritualitatis, & Confraternitatis; Vide verb. *Confraternitas art. 4. num. 1.*

Causæ contra Confratres, vel Confraternitatem; & circa ejusdem bona ad Judicem Ecclesiasticum spectant. *ibid. num. 5. 3. & 4.*

Confraternitates Ecclesiasticæ gaudent exemptione a gabella pro pane, qui ab eisdem datur custodibus animalium ipsarum Confraternitatum pro eorum victu. Domus Confraternitatis eidem contigua immunitate gaudet etiam quoad confugientes, nisi sit locata Laicis, *ibid. num. 3. 6. & 7.*

Administratores, & Procuratores Confraternitatum, Ecclesiarum, & Capellarum auctoritate Episcopi fundatarum, quarum proventus in opem pia infumuntur, etiam si sæculares, quoad ea, quæ pertinent ad di. administrationem, conveniri debent ante Forum Ecclesiasticum, *ibid. num. 8.*

Judices Sæculares, qui Confraternitates, seu Confratres per præcepta compellunt ad se subjiciendum suis Judiciis pro rebus ipsarum Confraternitatum &c. tamquam usurpatores jurisdictionis Eccles. declarandi sunt incurrisse Excommunicationem Bullæ Cœnæ. *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Ad materiam; Vid. *ibid. in nov. add. num. un.*

CONFRATERNITATES, & Confratres quoad Sepulturas.

Confraternitatibus potest ab Episcopo concedi privilegium Sepulchri, & quid si Confratres non electi Sepultura decedant, Vide verb. *Confraternitas art. 3. num. 1. & 2.*

Electio Sepulturæ facta a Confratribus collective, & collegialiter sustinetur, & valet solum pro illis, qui individualiter consenserunt, *ibid. num. 3. ad 7.*

Hinc Confratres Confraternitatis etiam erectæ in Cathedrali, non electi sepultura, sepeliendi sunt in Parochiali, etiam si adesset statutum approbatum ab Ordinario pro sepulcro Confraternitatis, *ibid. num. 8.*

Officium super defunctis in Ecclesia, vel Oratorio Confraternitatis exemptæ sit a Parocho. & non a Capellano Confraternitatis; ac circa Parochum quoad funera adducuntur, & conciliantur quæ adversa videntur decreta, *ibid. num. 9. ad 13.*

Conceditur ex gratia Confraternitati; ut sepelire possit in sua Ecclesia omnes suos Confratres, ante infirmitatem, de qua decesserunt, in ea Confraternitate descriptos, de consensu hæredum, & sine præjudicio emolumentorum, quæ spectarent ad Capitulum, vel Parochiam, *ibid. n. 14.*

Num, quando ex statuto a S. Sede confirmato possunt Confratres sepeliri in Sepultura Ecclesie suæ Confraternitatis, spectet ad Parochum, an ad Capellanum Officium super Cadaveribus peragere, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Alia ad rem. Vide verb. *Sepultura a num. 51. ad 54.*

CONFRATERNITATES quoad varia alia ipsas concernentia.

Confraternitates Ecclesiasticæ nequeunt alienare bona sua sine Beneplacito Apostolico; quod requiritur etiam in Cessione

Quibus debetur? & in primis quoad ea, quæ concernunt Congruam Episcoporum, eorumque Coadjutorum.

Congrua debetur omnibus Ecclesiarum Rectoribus Curam animarum exercentibus, eorumque Vicariis, & Coadjutoribus; Vide verb. *Congrua art. 1. num. 1.*

Congrua pro Episcopis taxata est in scutis mille, & pro Parochis in scutis centum; & quædam ad rem declarantur, vel indicantur, *ibid. num. 1. ad 9.*

Episcopo petenti sibi condecencia alimenta denegari non potest Congrua, etiam si habeat aliunde, etiam si acceptaverit Episcopatum nimis tenuem, & gravatum Pensione, vel consenserit, & se ad eam obligaverit, *ibid. num. 10. ad 13.*

Et talis Congrua debetur ipsi Episcopo ex fructibus suæ Ecclesie, & regulariter illam præstare debet, qui Beneficii fructus recipit, *ibid. num. 14. ad 20.*

Episcopis gravatis pensionibus assignari solent pro Congrua mille ducati annui, de quibus securi jam redditi per schedulam mensariam, vel alio modo coguntur relinquere Pensionariis administrationem bonorum Mensæ, seu alterius Beneficii, *ibid. num. 21.*

Episcopus in Congrua non tenetur imputare redditus sui Patrimonii, si reservationi pensionis non consensit, minusque de suo solvere se obligavit. Secus vero, si obligavit, & hypothecavit sua bona patrimonialia pro pensione, *ibid. num. 22. & 23.*

Primo loco, & nunc omnia alia opera Episcopatus est solvenda Congrua Episcopo; maxime si in impositione onerum fuit addita clausula: *Demptis pro Episcopo, Scutis mille, ibidem num. 27. ad 28.*

Episcopi loco Congruæ, si indigeant, solent exigere charitativum subsidium, non sic tamen qui habent Congruam pinguem, *ibid. num. 29.*

Episcopus Adjutus debet præstare Congruam Episcopo Coadjutori, seu Suffraganeo, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Si Coadjutor, vel Suffraganeus Episcopi est pauper, non potest Congruam sibi in Litteris Apostolicis assignatam remittere; eique præterea Adjutus dare debet commoditatem habitationis, & necessaria pro Episcopalis functionibus, *ibid. num. 33. & 34.*

Utrinam, Pensionario ne, an Episcopo incumbat onus probandi, quod Episcopo remaneant Scuta mille pro Congrua, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

CONGRUA; Quoad ea, quæ concernunt Congruam Parochorum, eorumque Vicariorum.

Congrua debetur Parochis, & Curatis, & generaliter loquendo taxatur in Scutis centum, ac ubi aliter non fuerit a Papa expressum, intelligitur de Moneta loci Beneficii; Vide verb. *Congrua art. 2. num. 1. 2. & 3.*

Congrua non debet ordinarie taxari major scutis centum, nec minor scutis 50. annuis; in generaliter loquendo taxanda est Congrua, quæ sit sufficiens ad commodam, & honestam sustentationem personæ, habita ratione de loco, qualitate personæ, &c. *ibid. num. 4. ad 10.*

Licet in taxatione Congruæ pro Parochis, seu Curatis possint ab Episcopo considerari, & comprehendere emolumenta incerta, hoc tamen debet intelligi de incertis, quæ habent aliquam certitudinem, ut sunt Decimæ stumentis, vini, olei, aliique fructus, & emolumenta incerta solum ratione summæ, & quantitatis, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Congrua debetur loco alimentorum; Unde repugnat ipsam Congruam dependere ab incerto eventu. Nec in eam sunt imputanda, quæ debentur Parocho ratione laboris, & servitii. Nec quæ extra Ecclesiam, vel extra Curam ipsam animarum percipiuntur, neque fructus sui Patrimonii, si reservationi pensionis non consensit, secus vero, si in ea sua bona obligationi, & hypothecæ supposit, *ibid. num. 14. ad 19.*

Congrua debetur Parocho sufficiens, etiam si Beneficium tenue acceptavit non sufficiens, & ab Episcopo assignata præsumitur

sione bonorum Confraternitatis, licet in favorem alterius Ecclesie; Vide verb. *Confraternitas art. 6. num. 1. 2. & 3.*

Confraternitates mere Laicales, sicuti & Collegia mere Laicalia, licet ibi opera pia exercentur, & proinde dicantur loca pia, possunt alienare res suas absque solemnitatibus; secus vero, si sint auctoritate ecclesiastica erectæ, indeque collaria dantur. *ibid. num. 4. ad 7.*

Seminaria erecta in vim Concilii Trid. sunt loca Ecclesiastica, & eorum bona nequeunt alienari sine solemnitatibus, & Beneplacito Apostolico; secus autem de Collegio Puerorum, & Alumnorum absque Ordinarii auctoritate erectis, *ibid. num. 8. 9.*

Collegia Artificum, & Universitates Professorum, cum non sint loca Ecclesiastica, non subjacent Extravaganti; *Ambrosio*, ut Mons Misericordie Civitatis Neapolis petiit Beneplacitum Apostolicum pro alienatione Domus, *ibid. num. 10. & 11.*

Confraternitates Laicorum approbatæ, & earum Capellani possunt facere solitas Processiones, quando non sunt in Parochiali, & in primaria Ecclesia; & qualiter; *ibid. num. 12. & 13.*

In Processionibus peragendis extra ambitum Ecclesiarum in expositione Eucharistiæ, Benedictione solemniter super populum, aliisque similibus, quoties interveniat licentia Ordinarii, Parochus non potest se opponere, ne a Capellanis, & Officialibus Confraternitatum stant, *ibid. num. 14.*

Confraternitates Laicorum in Processionibus procedere, & præcedere debent inter se juxta Bullam Gregorii XIII. incip. *Expositis*; & ex ea præcedentiæ ordo opponitur, *ibid. num. 15. ad 19.*

Confratres ad conveniendum solitis Processionibus compellere potest Episcopus sub pœnis ejus arbitrio imponendis, stante possessione illos vocandi per Edicta, *ibid. num. 20.*

Confraternitates Episcopo assentiente possunt statuta condere; at ea confirmare nemo potest invito, vel inconsulto Episcopo, *ibid. num. 21. & 22.*

Confraternitas legitime, ut moris est, intimata, & coadunata poterit determinare, & resolutionem capere, etiam si non interveniant duæ ex tribus partibus, aut major pars Confratrum, *ibid. num. 13.*

Confraternitates erigere possunt, & ampliare suas Ecclesias, vel Oratoria sine præjudicio Jurium Parochialium, non tamen mutare Titulum, *ibid. num. 14.*

Confraternitates possunt elemosynas quærere secundum suum institutum, sed ad funeralia mortuorum accedere non possunt, nisi specialiter, & expresse vocentur; tamen de intorticiis, seu Cereis Quartam Parochis non debent, *ibid. num. 25. 26. & 27.*

Habitus mutatio non debet de facili Confraternitatibus indulgeri; & si duæ ejusdem loci deferunt eundem Sacrum, distingui debent addito aliquo coloris signo, *ibid. num. 28. & 29.*

Confraternitates quædam, quæ extra Urbem sunt, & dependent a Capitulo S. Joannis Laterani, vel S. Petri, vel S. Sebastiani, subsunt Ordinariis, ac Rectoribus Ecclesiarum, *ibid. num. 30.*

Statuta Confraternitatum potest Episcopus & Ordinarius mutare, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

An hæc ipsa facultas Ordinario competat quoad statuta condita in vim contractus, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Vel a S. Sede confirmata, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Vide quoad statuta Confraternitatum alia, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Varia adducuntur decreta Confraternitates concernentia, *ibid. add. Auct. num. 3. & seqq.*

Alia vide tomo hoc in Appendic. decr. in Lancianen. *Confraternitatis*, Novarien. *Aggregationis*, alia Novarien. *Aggregationis*, Bononien. *Asculana*, Cremonen. *alia Cremonen.*, alia *Cremonen.*, Maceraten. *Alexandrina*, Bononien. *Juvenacen.*, *Administrationis*, alia *Juvenacen.*, *Administrationis*, Viterbien. *Firmana*, *Hortana*.

CONFUSIO pro acquirendo rerum dominio quid sit? & qualiter ab admixtione differat &c. Vide verb. *Dominium art. 3. num. 71. ad 75.*

CONGENER quid sit? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 16.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

mitur sufficiens; nisi probetur diminuta, *ibid. num. 20. ad 26.*

Unde Congrua semel assignata non debet amplius assignari, vel augeri, sicuti non potest amplius diminui, nisi ex causa, *ibid. num. 27. ad 31.*

Si Congrua fuerit sufficiens tempore reservationis pensionis, quoties ex post diminuatur, augenda est de fructibus ejusdem pensionis, & Parochi pro consequendo Congrua credito præferendi sunt, deductis prius expensis culturae, Pensionariis, *ibid. num. 32. & 33.*

Vicariis perpetuis debet assignari Congrua portio de redditibus, fructibus, emolumentis, & proventibus Ecclesiae incorporatae Monasterio, Collegio, estque taxanda arbitrio Episcopi, habito respectu ad qualitatem personae, loci & dummodo non sit minor 50. nec major 100. aureis pro quolibet anno. *ibid. num. 34. & 35.*

Pro Congrua assignari possunt solum illa emolumenta incerta, quae habent quamdam certitudinem, ut sunt Decimae vini, frumenti, &c. non autem emolumenta omnino incerta, ut jam supra, *ibid. num. 36. & 37.*

Congruam certam debet habere Curatus, seu Vicarius substitutus, quamvis sit amovibilis, & semel assignata, nisi superveniat notabilis mutatio, vel rationalis causa, non est augenda, ut nec minuenda neque de consensu Curati, *ibid. num. 38. ad 41.*

Congrua Curato, seu Vicario non taxata, vel insufficiens assignata, si petatur, debetur in quantitate, prout juris est, a die petitionis, seu motæ litis, *ibid. num. 42.*

An Parochus, qui vel interitum, vel diminutionem passus est reddituum Parochialium, agere vel pro congrua, vel pro ejus Supplemento valeat adversus illos, qui decimas, vel alia bona Parochiae possident, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Adeoque utrum plures possessores decimarum, vel aliorum bonorum Parochiae teneantur in solidum, an singuli pro rata, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Et an in libertate eorum, qui decimas, vel bona alia Parochiae possideant, sit ea dimittere, ut se liberent ab onere congruae; & num id ipsum obtineat in Parocho primitivo, *ibid. in nov. add. num. 8. & 9.*

Alia; Vide verb. *Vicarius Parochialis a n. 5. ad 54.*

CONJUGES, CONJUGIUM.

Conjuges qui dicantur, & Matrimonium cur Conjugium? Vide verb. *Conjuges, Conjugium num. 1. & 2.*

Post contractum, & nondum consummatum Matrimonium habet uterque Conjux bimestre ad deliberandum, ut in Conjugio manere, vel ad Religionem transire velit? ac intra tale tempus licite petitur, & licite negatur conjugale debitum, *ibid. num. 3. & 4. & in nov. add. num. 2.*

Si intra dict. bimestre vel ab uxore invita copulam vi obtineat, potest Uxor adhuc ingredi Religionem saltem in casu, quo ipsa viro vim inferre nitenti excipiendo manifestavit se velle ingredi Religionem, aut circa hoc nondum plene deliberasse, *ibid. num. 5.*

Si ultra bimestre maneant Conjuges sine consummatione Matrimonii, potest uterque etiam altero invito semper Religionem ingredi; etiam si illicite sibi debitum negassent, *ibid. num. 6. & 7.*

Post dict. bimestre tenetur Conjux debitum reddere alteri, & ad id compelli potest etiam sub poena Excommunicationis, si Religionem non ingrediatur, quam incurret, si intra tempus sibi a Judice præfixum non pareat; valeret tamen nihilo secius etiam si post tale tempus Religionem ingrederetur, & profiteretur, ac aliter liber maneret, *ibid. num. 8. 9. 10. & 11.*

A quo tempore parti volenti Religionem ingredi currat bimestre; Vide *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

An intra hoc bimestre a Judice præfixum teneatur ingredi volens profiteri, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Consummatum autem matrimonium hac in materia habetur per conjugalem copulam subsequentem, non item per copulam antecedentem, *ibid. in nov. addit. num. 9. & 10.*

Utrum professio facta consummato Matrimonio ab uno conjugate altero invito, vel inscio sit irrita, an irritanda, *ibid. in nov. add. num. 12.*

Num ingressus non revocatus ab altero possit propria auctoritate egredi, & ad dimissum redire, *ibid. in nov. add. num. 12.*

Quid si Conjux alter moriatur, an confirmatur professio, *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*

Quid si uterque Conjux ingrediatur sine mutuo consensu, *ibid. in nov. add. num. 15. & 16.*

An altero Conjuge ingresso sine alterius consensu, possit & alter ingredi, & profiteri valide sine alterius consensu, *ibid. in nov. add. num. 17.*

Post consummatum autem Matrimonium nullus Conjux potest sine consensu alterius Religionem ingredi, & Professionem emittere; idque si fieret, nullum esset, *ibid. num. 12. & 13.*

Mortuo tamen altero Conjuge non potest licite propter simplex votum Castitatis alium ducere, nec potest petere licet reddere teneatur; si vero aliud Matrimonium contraheret, esset validum, quamvis illicitum, *ibid. num. 14. & in nov. add. num. 28. & seqq.*

Potest autem unus Conjux cum consensu alterius post consummatum Matrimonium ad Religionem transire, si requisitae adimpleantur conditiones, quae assignantur, *ibid. num. 15. ad 20.*

Professio emissa a Conjuge cum consensu alterius Conjugis est valida, quamvis non adhibita, & observata sint tres ultimae assignatae conditiones, *ibid. num. 21.*

Si Conjux in saeculo remanens perpetuam Castitatem voverit, Conjux de ejus licentia Professus nequit amplius revocari, si Conjux in saeculo remanens sit juvenis, si senex, si de incontinentia suspectus, vel suspecta, si non, *ibid. num. 22.*

An si unus Conjugum de licentia alterius Professionem in Religione emittat, & alter in saeculo remanens perpetuam Castitatem non voveat, Professus ad uxorem iterum revocari possit; & debeat, & quid de altero in saeculo remanente? *ibid. num. 23. & 24.*

Quamvis de Jure Communi non requiratur licentia Episcopi, ut talis ingressus, & Professio fiat valide, requiritur tamen, ut fiat licite, *ibid. num. 25.*

Quando unus Conjugum adulterium committit, potest, eo invito, Conjux innocens Religionem ingredi, etiam non expectata Judicis sententia, si fuit publicum, & notorium, *ibid. num. 26. 27. & 28.*

Conjux innocens, si post alterius adulterium, voluntarie cohabitaret petendo, & reddendo debitum, non potest, eo invito, Religionem ingredi, ut nec etiam, si & ipse ex post delinquat, *ibid. num. 29. & 30.*

Quando Conjux innocens Religionem non ingreditur, sed in saeculo manens divortium facit a Conjuge adultero etiam quoad cohabitationem, non potest Conjux adulter sine licentia Conjugis innocentis ingredi Religionem, nisi hic prius ingressus, & professus esset, *ibid. num. 31. & 32.*

Quotiescumque vir ob adulterium uxoris, ea invita, potest Religionem ingredi, potest etiam Ordines Sacros in saeculo quoque manens recipere, *ibid. num. 33. & 34.*

Propter adulterium Spirituale potest alter Conjux Fidelis, etiam alio invito, Religionem ingredi, vel Sacros Ordines suscipere, etiam postquam ad veram fidem rediit iterum Conjux adulterans. Dummodo separatio ob tale adulterium spirituale, auctoritate Ecclesiae, & non propria sit facta; Vide *ibid. num. 35.*

Imo innocens etiam propria auctoritate potest licite facere divortium quoad thorum, & cohabitationem, at tunc si Reus Haeresis se converterit, tenetur iterum ad eum redire; si vero divortium fecit auctoritate Ecclesiae, potest Religionem ingredi; quod tamen si noluerit, redire compellitur, *ibid. num. 36. ad 40.*

Secundum multos Matrimonia cum Haereticis nuda sunt valida, sed etiam licita in locis ubi Haeretici, & Catholici permixti vivunt, cum quibusdam tamen conditionibus, sed ordinarie sunt illicita sub peccato mortali, nisi Papa dispenset, aut rationabilibus causis excusentur, *ibid. num. 41. & 42.*

Iniquissimum est pactum illud, quod in aliquibus locis dicitur adjici Matrimonio Catholici cum Haeretica, nempe ut masculi educantur in Fide Catholica Patris, & Foemina in Secta Haeretica Matris, vel contra, *ibid. num. 43. & 44.*

Si

Si ambo Conjuges infideles convertantur ad Fidem Catholicam, possunt, & debeat in Matrimonio prius contracto permanere, & quavis cum impedimento Ecclesiastico contraxerit, & quid si vir Infidelis conversus plures habuit uxores, vel secundum ritum suum primam legitimam repudiaverit, & cum secunda contraxerit? *ibid. a num. 45. ad 49.*

Si ex duobus Conjugibus Infidelibus unus tantum convertatur, & alter rogatus nolit converti, nec cohabitare sine injuria Creatoris, tunc Matrimonium etiam si fuerit consummatum, dissolvitur quoad vinculum, non tamen ipso facto, sed tunc primum quando conversus ad alias nuptias actu transierit; unde si Conjux Infidelis antea convertatur, huic adherere debet: uti etiam si velit cohabitare sine injuria Creatoris, *ibid. num. 50. 51. & 52.*

Si Conjuges Infideles habeant prolem, & unus eorum convertatur ad Fidem, eidem, sive Pater, sive Mater sit, restitui debet tota proles doli adhuc incapax, cujus si capax, ejus libertati relinquatur, at in dubio Parenti converso est restituenda, *ibid. num. 53. 54. & 55.*

Conjugatus in Ecclesia Latina non potest ad Sacros Ordines promoveri, nisi ab uxore continentiam proficiente expressam licentiam obtinuerit, licet Matrimonium nondum consummatum, *ibid. num. 56. & 57.*

Potest autem conjugatus etiam post Matrimonium consummatum ad Sacros Ordines promoveri sine licentia Uxoris, etiam ipsa invita, & reclamante, si habeat legitimam Divortii causam, & quid extra talem causam, ut ad Ordines conjugatus promoveatur, *ibid. num. 58. 59. & 60.*

Modificatur sententia num. 58. ab Auctore proposita, *ibid. in nov. add. lit. a.*

Conjugatus non potest ordinari Episcopus nisi de expressa licentia Uxoris, & nisi ipsa Uxor prius Religionem profiteatur, & idem, ut promoveri possit ad Papatum, at ut ad Cardinalatum, requiritur ingressus Uxor in Religionem solum in illo casu, in quo requiritur pro Uxore conjugati promovendi ad Ordines, *ibid. num. 61. 62. & 63.*

Conjugatus absque licentia Uxor in Presbyteratum, Episcopatum, Cardinalatum, & Papatum promotus potest ab ipsa ad consortium conjugale revocari, & tunc teneretur ei debitum reddere, non tamen posset petere, nec ea norma ad alias nuptias transire, *ibid. num. 64. ad 67.*

An si conjugatus cum Uxor spontanea licentia ad Ordines Sacros sit promotus, & ipsa Uxor in saeculo manens perpetuam Castitatem non voveat, possit ab ipsa revocari ad consortium conjugale, *ibid. num. 68.*

Si conjugatus cum licentia spontanea Uxor Sacros Ordines suscepit, tunc Uxor non potest, eo mortuo, valide aliud Matrimonium inire, secus autem, si ea contradicente, vel ignoranter, *ibid. num. 69. & 70.*

Conjugatus sine spontanea Uxor licentia ad Ordinem Sacrum transiens, sit irregularis, & nequit in suscepto Ordine ministrare, nec ad Superiores Ordines provehi, nec ad aliquod Beneficium, aut Officium Eccles. promoveri: Nisi Religionem Canonice fuerit ingressus, *ibid. num. 71.*

Et si Matrimonium nondum fuerit consummatum, talis conjugatus est instanti monendus ad Religionem ingrediendam; quod si noluerit, si Sponsa ejus insisterit, est per Ecclesiasticam Censuram ad consummandum Matrimonium compellendus, *ibid. num. 72.*

De casibus, quibus post Matrimonium consummatum liceat ingredi Religionem, *ibid. in nov. add. num. 21.*

Si unus Conjux pro certo cognoscat invaliditatem Matrimonii, quamvis in facie Ecclesiae id probare nequeat, nec petere, nec reddere potest debitum, non obstante quod per sententiam, aut per Excommunicationem ad id compellatur &c. *ibid. num. 73.*

Quando Conjuges debitum conjugale possint, & debeant reddere, vel non? *ibid. num. 74.*

Quoad ea, quae concernunt debitum conjugale super impedimento petendi debitum; Vide verb. *Debitum conjugale art. 3. per tot.*

Quando, & quomodo possint, vel non, Conjuges facere divortium? *ibid. num. 76.*

Conjuges opus conjugale exercentes ob solam voluptatem non vacant culpa veniali; at si in alia persona velus praesente quis se morose delectet, peccat mortaliter, & addit novam speciem adulterii in Confessione explicandam, *ibid. n. 77. & 78.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Delectatio morosa de Conjugio inter conjuges praesentes, dummodo absit periculum pollutionis, non est peccatum mortale, neque si de materiali copula altero conjugate absente cogitans, in re cogitata morose quis delectetur, *ibid. num. 80.*

Omnes tactus, oscula, amplexus, turpiloquia, aspectus lascivi, & hujusmodi, quae fiunt inter Conjuges sine ordine ad copulam, si fiant cum periculo pollutionis in uno, vel altero, vel pertineant ad Sodomiam quamdam inchoatam, sunt peccata mortalia, alias non sunt nisi venialia, *ibid. num. 81.*

Conjuges, an, & quas donationes possint sibi invicem facere? Vide verb. *Donatio art. 2. a num. 13. ad 29.*

Quoad ea, quae concernunt bona Conjugum? Vide verb. *Bona art. 4. num. 1. ad 37.*

Quibus prius subvenire debeant Conjuges in extrema, gravi, & communi necessitate; Vide verb. *Necessitas a num. 25. ad 37.*

Ad quem Conjugum spectet proprietas, & dominium Dotis, & quid de ipsa in variis casibus; Vide verb. *Dos art. 1. & art. 3. per tot.*

Alia ad rem, verb. *Adulterium, verb. Bona art. 4. verb. Debitum conjugale, verb. Delectatio morosa, verb. Divortium, verb. Donatio, verb. Luxuria, verb. Maritus, verb. Impedimenta Matrimonii, verb. Matrimonium, verb. Necessitas, verb. Sepultura, verb. Tactus, verb. Uxor.*

CONNURUS, quae sit? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 16.*
CONSANGUINITAS, Vide verb. *Impedimenta dirimentia Matrimonium, & verb. Cognatio.*

CONSCIENTIA.

Ad articulum Conscientiae praemittuntur ea, quae Probabilissimum apprime consentant & proferunt ad ea convelenda, quae Auctor spargit in sequentibus de Conscientia Sententiis; Vide *praemiss.* ad verb. *Conscientia per tot.*

Conscientia quid sit, & quae differentia inter eam, & Synderesim? necnon quoad esse nominis elucidatur; verb. *Conscientia num. 1. ad 6.*

Conscientia melius definitur, atque dividitur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Conscientia partim respicit opera nostra praeterita, partim instantia, seu futura, & qualiter, *ibid. num. 7. & 8.*

Conscientia est intrinseca, & proxima regula, juxta quam homo tenetur dirigere suas actiones, ut Lex est extrinseca, & radix, unde oritur bonitas, vel malitia objecti, *ibid. num. 9. & 10.*

Regulae proponuntur, quibus unusquisque potest bene suam formare conscientiam, *ibid. in praemiss.* ad verb. *Conscientia num. 28.*

Potest contingere, ut actus sit bonus, & objectum in se malum, & econtra, sed actus intellectus practici, quo is judicat aliquid esse bonum, vel malum, aut indifferens in genere moris, & ut tale illud proponit voluntati, vocatur proprie *Conscientia, ibid. num. 11. & 12.*

Conscientia dividitur in Rectam, Erroneam, Dubiam, Probabilem, & Scrupulosam; ac primo quid sit recta, quidque erronea, cum hujus subdivisione in vincibilem, & invincibilem, *ibid. num. 13. ad 17.*

Conscientia Erronea. si sit Vincibilis, si Invincibilis, obligat negative ad actum dictatum, & invincibilis ad eum obligat etiam positive, *ibid. num. 18. & 19.*

Conscientia Erronea Vincibilis, non solum non obligat positive, ut eam sequamur, sed neque licite ipsam sequi possumus, obligat tamen, ut eam deponamus, ita ut sive juxta eam, sive contra eam agamus, semper peccemus, *ibid. num. 20.*

Qui peccat ex Conscientia Erronea, peccat peccato ejusdem speciei, & qualitatis, quam intellectus judicat, *ibid. num. 21.*

Conscientia erronea censuræ inducit quidem gravius peccatum, non autem censuram; Vide verb. *Excommunicatio art. 11. sub num. 1.*

Conscientia dubia quae sit? & quae differentia inter eam, & probabilem, cum divisionibus dubii, ac declarationibus variam ejus divisionem indicantibus, *ibid.*

Qui operatur cum Conscientia speculative dubia juris, vel facti, non peccat, si praesente judicet opus illud esse

hic & nunc sibi licitum, at cum practice dubia, peccat pro qualitate dubii, & in ea specie peccati, de qua dubitat, *ibid. num. 31. 32. & 33.*

Confutatur Auctor *num. 32. ibid. in præmissis.* ad verb. *Conscientia num. 24. & 25.*

Practice dubius debet suam actionem suspendere, donec re mature, sed humano more examinata, dubium pruden- ter deponat, formando iudicium determinatum de honestate actionis hic, & nunc exercendæ, *ibid. num. 34.*

Si re mature examinata adhuc maneat dubius pro utra- que parte, & reperitur in talibus circumstantiis, ut de- beat necessario operari, tunc si nequeat dubium deponere, debet eligere id, in quo non est periculum peccandi, aut id, quod est minus malum, *ibid. num. 35.*

Si autem utrumque malum appareat ipsi æquale, & re- pertus in necessitate operandi nequeat discernere, quodnam de duobus malis sit majus, vel minus malum, tunc potest eligere, quod vult, *ibid. num. 36. & 37.*

Pro regulis generalibus ad rationabiliter deponendum, quando propria materiæ motiva non suppetunt, exponuntur duo usualiora axiomata ex jure Communi de prompta, scilicet: *In dubiis tutor pars est eligenda, In dubiis melior est conditio possidentis,* & inde corollaria præstantur, ac plu- ra fuse pro praxi referantur, *ibid. num. 38. ad 67.*

Conscientia probabilis quæ sit, & quotuplex, ac qualiter dif- ferat a recta, & dubia, *ibid. num. 68. ad 72.*

Resolvitur primo, quod potest homo in rebus moralibus, & actionibus humanis licite sese conformare Conscientiæ, seu opinioni vere probabili, *ibid. num. 73. & 74.* Auctoris assertio refellitur in *not. novis. ad num. 73. & 78.*

Unus Auctor potest facere opinionem vere probabilem, si plures Classicos Doctores pro ea fideliter citet; Imo po- test dari casus, ut opinio unius Doctoris sit vere probabi- lis, etiam si quamplures Doctores contrarium sentiant, si Auctor ille ita solidas afferat rationes, quæ faciliter alio- rum rationes infringant, *ibid. num. 75.*

Unus tamen Auctor, qui non habeat, nec afferat ratio- nes intrinsecas ita firmas, ut aliorum rationes ab ipsis in- fringantur, non potest facere opinionem vere probabilem, *ibid. num. 76. & 77.*

Resolvitur secundo, quod potest homo licite sequi opi- nionem vere quidem, sed minus probabilem, minusque tutam, relicta probabiliori, & tutiori, quando tamen, agit de sola honestate actionis, an licita sit, vel non? *ibid. num. 78. ad 82.*

Resolvitur tertio, quod non potest homo licite sequi opi- nionem minus probabilem, & minus tutam, relicta proba- biliori, & tutiori, quando agit de materia facti, & exinde sequitur certum periculum inferendi damnum proximo, *ibid. num. 83.*

Unde Sacerdos in administratione Sacramentorum adhi- bens materiam, vel formam dubiam, minusque probabilem, & minus tutam, cum possit adhibere certam, aut tutiorem, graviter peccat; ut & Judex sententians ad favorem partis minus probabile Jus habentis, *ibid. num. 84. 85. & 86.*

Quando litigantes habent pro se opiniones æque probabi- les, non potest Judex adjudicare causam, cui maluerit, sed debet, vel compositionem inter partes suadere, vel rem controversam inter litigantes ex æquo dividere in re, vel in pretio exceptis tamen quibusdam casibus, qui si- gnantur, *ibid. num. 87. ad 91.*

Similiter Medici, & Chirurghi, nedum tenentur sub mor- tali sequi sententias certas, & securas, relictiis incertis, & dubiis, sed etiam (certa curatione infirmorum non oc- currente) tenentur sequi opiniones probabiliores, relictiis minus probabilibus, *ibid. num. 92.*

Per accidens tamen poterunt prædicti adhibere remedia minus tuta, si infirmi, vel læsi non possunt, aut nolint solvere pretiosa remedia, vel verosimillimum sit infirmum esse moriturum, nisi aliquo remedio juvetur, & nihil aliud occurrat; non licet autem experiri in desperatis, an medi- camenta sint utilia, vel noxia, *ibid. num. 93. 94. & 95.*

Sic etiam Consiliarii in dandis consiliis, ubi adest pericu- lum, ne proximo fiat damnum, aut injuria, tenentur se- qui sententias certas, vel probabiliores, at in aliis casibus possunt sequi sententias minus probabiles, dummodo vere probabiles, *ibid. num. 96. 97. & 98.*

Confirmatur *num. 98.* Auctor. *ibid. in præmissis.* ad verb.

Conscientia num. 26.

Sic itidem Advocati possunt suscipere defendendam cau- sam minus probabilem, sed vere probabilem, licet causa adversaria iudicetur ab ipsis probabilior. *ibid. num. 99.*

Resolvitur quarto licitum esse sequi opinionem alienam vere probabilem, & vere tutam, etiam contra propriam opinionem probabilioram, & tutiorem visam. Imo etiam quandoque eam sequi debere. *ibid. num. 100. ad 114.*

Conscientia Scrupulosa quæ sit, qui scrupulosi, & quæ consci- entia scrupulosa signa, causæ, remedia, ac privilegia, *ibid. num. 115. ad 123.*

Confutatur ea, quæ Auctor *num. 111. & seqq.* habet, *ibid. in præmissis.* ad verb. *Conscientia num. 27.*

Licitum est operari contra Conscientiam scrupulosam, manente scrupulo, dummodo iudicetur esse Scrupulum, & ut talis contemnatur, at qui operatur adhuc perseverante Conscientia Scrupulosa, si non iudicet, & teneat esse scrupulum, peccat sine contra, sine juxta eam operetur & si qui sit ita scrupulis implicatus, & nullo suffragante remedio, vel consilio adhuc fluctuet anceps, discurrendum est ut de conscientia dubia, *ibid. num. 124. 125. & 126.*

Alia ad Conscientiam pertinentia, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

CONSECRARE, CONSECRATIO. Quando & a quo consecrari debet Episcopus, Vid. verb. *Consecrare in addit. Au- thor. a. n. 1. ad 4.* De Ecclesiæ consecratione plura vide *ibidem a num. 5. ad num. 11.* Vide verb. *Altare verb. Ecclesia, verb. Episcopus, verb. Eucharistia.*

CONSERVATORES

Quoad ea, quæ concernunt eorum qualitatem, electionem, & durationem.

Conservatores qui sint, & qui eos sibi eligere queant, & qua- liter sint eligendi? Vide verb. *Conservatores art. 1. num. 1. ad 5.*

Eligendi in Conservatores debent esse in Dignitate Eccle- siastica constituti, ac inde qui possunt esse Conservatores, vel non, enumerantur, *ibid. num. 6. ad 13.*

Quomodo intelligendus sit Auctor *num. 7.*, ubi dixit posse in Conservatores eligi Episcopos &c. Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Conservatores debent esse Judices Synodales; Dato autem quod non ad sint Judices Synodales, possunt a Regularibus eligi non Judices, donec sit celebrata Synodus, & in ea Ju- dices sint designati, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Conservatores debent eligi a Regularibus in unaquaque Diœ- cesi, in qua Monasteria, Conventus, seu Domus Regu- lares habent, & quid si qui eos eligere non curaverint in- tra tempus a Gregor. XV. præfixo in cit. Constitut. *ibidem num. 17. 18. & 19.*

Electio Conservatoris documentum est relinquendum penes acta Curia Episcopalis, alias Regulares sunt con- veniendi coram Ordinario loci, ac Conservatores eligendi sunt ad præscriptum dict. Constitut. Gregorii XV. non ob- stantibus quibusvis privilegiis, & assignatur sub quibus pœ- nis, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Conservatores Regularium possunt eligi, vel a Superioribus Generalibus, vel Provincialibus, vel Localibus juxta Re- ligionum consuetudinem; at si ex ea, vel ex privilegio ad Superiores Locales spectet electio, debet intervenire etiam consensus Capituli, *ibid. num. 23. & 24.*

In Ordine Minorum de Observantia facultas eligendi Conservatores videtur restricta ad Provinciales priva- tive quoad Guardianos, seu Superiores Locales, & ubi adest similis Constitutio, & probata consuetudo, valida est electio etiam sine consensu Capituli, *ibidem numer. 25. & 26.*

Conservatores Regularium semel legitime electi, ac deputati, nisi ex legitima causa ex supra assignatis a Sede Apostolica, aut Locorum Ordinariis, prout eisdem Regularibus, & aliis prædictis liberit approbata, durante quinquennio a die deputationis amoveri, aut mutari nullatenus possunt, *ibid. num. 27. & 28.*

Regulares quinquennio elapso, possunt alium Conserva- torem libere eligere, & si ad aliam electionem procedere mi-

minime curent, aut nolint, electus etiam elapso quinquen- nio adhuc in Officio perseverat, usquequo alius eligatur, nec est necesse ipsum confirmare, vel reeligere, *ibidem num. 29.*

Conservatoris rite electi officium, & Jurisdictio non expirat, ex eo quod postea definat esse Judex Synodalis. *ibidem numer. 30.*

Ad rem adducitur novissima Constitutio Clem. XIII. *ibid. num. 31.*

CONSERVATORES quoad eorum Officium, & Jurisdictionem.

Conservatorum Officium est defendere eos, quibus sunt con- cessi, a manifestis injuriis, molestiis, & violentiis, & in propriarum rerum, & jurium possessionem conservare. Vi- de verb. *Conservatores art. 2. num. 12.*

Conservatores Regularium nonnisi de manifestis injuriis, at- que violentiis cognoscere possunt; & evocantur termini, *ibid. num. 3. ad 6.*

Conservatores Regularium non possunt cognoscere de iis, quæ Judiciale requirunt indaginem; & indago Judicialis expo- nitur, *ibid. num. 7. & 8.*

Quid si de aliis, quam de manifestis injuriis, & violentiis cognoscere præsumpsint, seu ad alia, quæ judiciale indaginem exigunt, se extenderint, *ibid. num. 9.*

Possunt tamen Regularium Conservatores in cognitione violentiarum, & injuriarum manifestarum adhibere Inda- ginem illam Judiciale, quæ in notoriis adhiberi solet, *ibid. num. 10.*

Quando Reus fatetur injuriam, seu violentiam, & qua- litatem ipsius fuisse notoriam, tunc Conservator potest sta- tim procedere absque ulla examinatione de notorietate, *ibid. num. 11.*

Conservatores possunt Regulares suæ curæ commissos defende- re, nedum ab injuriis, & violentiis illatis sed etiam a proba- biliter inferendis, etiam proferendo generalem excom- municationis sententiam in eos, qui illas fecerint, vel com- miferint, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Conservatores Regularium possunt per Censuras Ecclesiasticas, aliaque juris remedia procedere contra Episcopos, aliosque Judices ipsorum officium impediens; summa tamen pruden- tia, molestia, & reverentia, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

In dubiis de Jurisdictione inter Episcopos, & Conserva- tores suspendendus est processus, & non potest ultra proce- di in causa, sed eligendi sunt Arbitri, qui controversiam decident; & stante controversia super competentia Jurisdi- ctionis, non potest Conservator procedere contra Episco- pum per Censuras, *ibid. num. 18. & 19.*

In necessitate quando partes non conveniunt in Arbitro- rum electione, vel alias nequit per Arbitros concorditer controversia terminari, eligendus est tertius Arbitr; & si conservator Regularium recusetur ut suspectus, tunc ipse poterit partes compellere, ad eligendos Arbitros, *ibidem num. 20. 21.*

Conservatores Regularium non tenentur uti Notario Curia Episcopalis, sed possunt assumere quemcumque sibi benevisum, *ibid. num. 22.*

Conservatores Regularium possunt vices suas aliis committe- re, & in totum alium subdelegare, & substituere, quali- tatis tamen instructum ad Conservatores requisitis, *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Conservatores, qui aliis vices suas subdelegarunt, possunt ab ipsis subdelegatis causam ad se avocare; Dummodo ta- men Jurisdictio revocetur, antequam Jurisdictione eadem uti cœperint, *ibid. num. 26.*

Officium Subdelegati, seu Subconservatoris expirat per mortem naturalem, vel civilem Conservatoris, *ibid. num. 27. & 28.*

Per excommunicationem autem, vel Suspensionem Con- servatoris, vel etiam ipsius Delegati, vel Subconservatoris non expirat in Subdelegato Jurisdictio, sed solum sus- penditur, donec conservator, vel ipse Subconservator ab- solvatur, *ibidem num. 29.*

Notorius debitor Regularium coram eorundem Conser- vatores conveniri potest; & debitum notorium exponitur, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Quando Regulares sunt Debitores Laicis, vel Clericis Sæcularibus, non possunt conveniri coram Ordinario, sed conveniendi sunt coram suo Superiore, vel Conservatore,

ibid. num. 33. 34. & 35.

Conservatores Regularium cognoscere possunt de injuriis factis servis, familiaribus, Syndicis, & Procuratoribus ip- sorum in quantum talibus reduplicative, *ibid. num. 36. & 37.*

Regulares quicumque in casu, quo Episcopus præcipiat Decreta aliqua Concilii Trid. ab ipsis observari, non possunt eligere Conservatores sub prætextu, quod hujusmodi præ- cepta infringant sua privilegia, *ibid. num. 38.*

Nec Regulares possunt Conservatores Judices assignare, quando Ordinarius procedit juris ordine servato adversus ipsos Regulares in casibus, in quibus per Concilium, vel Constitutiones Apostolicas ipsi subjiuntur, *ibid. num. 39.* Conservatores, quando sunt Presbyteri Sæculares, tam in Civilibus, quam in Criminalibus, seu mixtis subjiuntur loci Ordinario, *ibid. num. 40.*

Alia vide hoc tomo in Appendic. Decret. in Nullius Al- tamuræ *Conservatorii, & Exemptionis.*

Pater Petrus Maria Forti, qui tractatum edidit an. 1743. de Conservatoribus, non probatur Benedicto XIV. *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.* Vide novissimam Constit. a Clem. XIII. hoc anno 1762. editam.

CONSOBRINI, & Consobrinae qui, & quæ sint? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 15.*

CONSOCER, & CONSOCRUS quis, & quæ sit? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 16.*

CONSORTII suspecti poena in Clericis, quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. a num. 86. ad 88.*

CONSPIRANTIUM poena quæ sit? Vide *ibid. a num. 89. ad 92.*

CONSTITUTIO UNIGENITUS.

Constitutio Unigenitus tantum sibi vindicat obsequium, ut es- dem publice refragantibus denegandum sit Viaticum. Vide verb. *Constitutio Unigenitus num. 1.*

Quinam sint publice refractarii. *ibid. num. 2.*
In re dubia, quam regulam sequi debent Sacramentorum Ministri, *ibid. num. 3. & 4.*

CONSUETUDO.

Consuetudo dicitur a verbo *Consuesco*, sive *Consuefacio*; est- que una facti, altera juris, & explicantur, Vide verb. *Con- suetudo num. 1. ad 4.*

Consuetudo generatim capta dividitur in consuetudinem præ- ter Legem, secundum Legem, & contra Legem: ac in pri- mis agit de prima, quæ sit? & inquitur ad hoc, ut obli- get requiri, quod sit introducta a toto Populo, aut majori, & saniori ejus parte, cum animo factem interpretativo se obligandi, & quod sit ad decennium præscripta, *ibid. num. 5. ad 9.*

Consuetudo secundum legem, & contra legem quæ sint? *ibid. num. 10. & 11.*

Hæc tertia consuetudo non potest introduci, nec dari con- tra Jus Divinum, & naturale, potest tamen tolli, & peni- tus abrogari lex humana positiva, sive Civilis, sive Cano- nica per contrariam consuetudinem; Dummodo ea sit ratio- nabilis, ac legitime præscripta, & hoc expenditur, *ibid. num. 12. ad 19.*

Tempus requisitum, & sufficiens, ut Consuetudo censea- tur legitime præscripta pro abolenda, & abroganda Lege Civili, est decennium: Pro Lege Canonica est spatium 40. an- norum. *ibid. a num. 20. ad 22.*

Probabile tamen est, quod etiam pro abolenda, & abro- ganda Lege Canonica sufficiat decennium; sicuti pro abro- ganda Lege Civili, *ibidem a numer. 23. ad 25.*

Pro abolenda, & abroganda Lege sive Civili, sive Ca- nonica per contrariam consuetudinem via conventiæ intro- ductam, probabilius est non requiri rigorosum, & deter- minatum tempus præscriptionis, *ibid. num. 26.*

Consuetudo contra Legem duplici modo potest introduci, & assignantur, *ibid. num. 27. & 28.*

Ad abrogandam Legem per consuetudinem via *Conventiæ* introductam non requiritur bona fides, bene vero ad eam abrogandam per consuetudinem via *præscriptionis*, *ibid. num. 29. & 30.*

Licet primi Legem transgredientes non possunt ob suam malam fidem præscriptionem, ipsamque consuetudinem inchoare; Posteri tamen eorum exempla bona fide sequentes id possunt, *ibid. num. 31.*

Consuetudo a Lege reprobata, & damnata tamquam irratio- nabi-

nabilis, & bonis moribus repugnans, non potest, licet sit immemorabilis, abrogare Legem; *ibid. num. 32.*
 Consuetudo a Lege, seu Constitutione reprobata tamquam irrationabilis, & iniqua, intelligitur nedum de Consuetudine præfente, seu existente, sed etiam de futura; cessante tamen irrationabilitate, ac iniquitate, potest induci valida consuetudo adversus eam Legem, non obstante tali reprobatione, *ibid. num. 33. & 34.*
 Per Legem universalem, seu clausulam generalem abrogativam consuetudinibus, v. g. non obstante quacumque consuetudine, aut huiusmodi, non abrogatur consuetudo immemorabilis, nisi de ea fiat specialis mentio, *ibid. num. 35.*
 Consuetudo, in quo principaliter differat a præscriptione, *ibid. num. 36.*
 An ad inducendam consuetudinem in Statu Monarchico opus sit scientia, & patientia Principis, *ibidem in noviss. add. num. 1. & seqq.*
 Negativa magis arridet opinio, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*
 Si Lex aliqua nominatim prohibeat consuetudinem sibi contrariam, tum opus est scientia, & Patientia Principis ad consuetudinem inducendam, *ibid. in nov. add. num. 10.*
 Quæ patientia, & scientia præsumitur, si consuetudo fuerit immemorabilis, *ibid. in nov. addit. num. 11.*

CONTENTIO quid sit? Vide verb. *Virtus num. 85.*

CONTINENS Mundi quid? Vide verb. *Mundus num. 87.*

CONTRACTUS IN GENERE.

Contractus proprie dictum quid sit, & quotuplex, cum respectiva omnium enucleatione? Vide verb. *Contractus num. 1. ad 18.*

Contractus possunt perfici quatuor modis, scilicet, re, verbis, scriptis, & consensu, *ibid. num. 19.*

Ad contractus validitatem multæ requiruntur conditiones. Prima, Mutuus utriusque contrahentis consensus, *ibid. num. 20.*

Secunda, ut contractus fiat a personis potentibus, & non prohibitis, de jure contrahere, *ibid. num. 21. & 22.*

Differentia, quæ nulla est jure naturæ inspecto inter pactum, & contractum, multa intercedit de jure Civili Romanorum, quod deinde a jure Canonico in hoc mutatum. Recensetur natura Contractus bonæ fidei, & stricti juris, & istius divisionis usus hisce temporibus, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Filius familias adhuc impubes de quibuscumque bonis suis etiam cum consensu, & Auctoritate Patris sui ex ullo contractu obligatur civiliter; bene vero pupillus adhuc impubes auctoritate Tutoris contrahens, *ibid. num. 23. & 24.*

Filius familias Pubes non potest valide contrahere sine consensu Patris de bonis adventitiis, & profectitiis; e contra autem de castrensibus, & quasi castrensibus, *ibid. num. 25. & 26.*

Pupillus, & Minorennis valide contrahit in suum commodum obligando alterum, non tamen in suum incommodum obligando se alteri sine auctoritate Tutoris, seu Curatoris, *ibid. num. 27.*

Pupillus Pubertati proximus, aut Pubes & multo magis Minorennis contrahens cum consensu, & auctoritate Tutoris, obligatur, & naturaliter, & civiliter; exceptis tamen immobilibus, & mobilibus pretiosis, quæ servando servari possunt, *ibid. num. 28. & 29.*

Pupillus, & Minorennis Curatorem habens non obligatur civiliter ex ullo contractu sine Tutoris, aut Curatoris auctoritate inito, exceptis casibus quibusdam, & assignantur, *ibid. num. 30. & 31.*

Quamvis Pupillus, Pubes, vel Pubertati proximus, & Minorennis sine Tutoris auctoritate contrahens non obligatur civiliter, obligatur tamen naturaliter, sive in foro conscientiæ, exceptis itidem quibusdam casibus, qui innuuntur, *ibid. num. 32. ad 35.*

Uxor sine consensu Mariti non potest valide contrahere de bonis dotalibus, quamdiu sub potestate Mariti, nec servus cum quocumque, excepto quod Domino pecuniam pro libertate promitteret, *ibid. num. 36. 37. & 38.*

Sic etiam Religiosi solemniter Professi nequeunt valide contrahere sine consensu Superioris; & quid de Superioribus, *ibid. num. 39.*

Tertia conditio requisita ad validitatem Contractus est, ut res, quæ sub contractu cadit, non sit aliquo jure prohibita cadere sub contractu, sed revera commercium pati queat, *ibid. num. 40.*

Quarta conditio est, ut Contractus celebretur cum cognitione & libere, idest nullus in conventionem intercedat error, neque vis, neque metus, neque dolus; & cuncta plene referantur, ac contractus enumerantur, & specificantur, qui ratione metus gravis sunt, vel ipso jure invalidi, vel irritandi, *ibid. num. 41. ad 50.*

Corrigitur *num. 43.* Auctor. *ibid. in nov. add. lit. a.*
 Contractus vulgo dictus *trium contractuum*, an sit licitus, vel illicitus, seu usurarius, Vide verb. *Societas a num. 3. ad 10.*

CONTRIBUTIO.

Ecclesiæ, & Ecclesiastici tum Sæculares, tum Regulares, sunt immunes ab omnibus contributionibus, & exactionibus a quibuscumque Laicis impositis; idque exigentes quicumque sint ipso facto excommunicationem majorem Papæ reservatam incurrunt; & etiam recipientes a sponte dantibus; Vide verb. *Contributio num. 1. 2. & 3.*

A præfata Excommunicatione extra articulum mortis nemo potest absolvere præter Romanum Pontificem; & in articulo mortis non nisi cautione præfata de restituendo &c. *ibid. num. 4.*

Absque incurfu tamen excommunicationis, & culpæ possunt licitæ Ecclesiæ, & bonis Ecclesiasticis imponi contributiones, concurrentibus copulative sex conditionibus, *ibidem num. 5.*

Cum solo consensu Episcopi, & Cleri absque consensu Papæ, si cæteræ aliæ requisitæ conditiones concurrant, possunt imponi dictæ contributiones, quando grave periculum est in mora; & ad unum, vel alterum actum, atque breve tempus, *ibid. num. 6. & 7.*

Aliqua interveniente gravi particulari necessitate, & impossibilitate interim adeundi Episcopum, potest interdum exigi & respective solvi &c. etiam absque consensu Episcopi, & Cleri; ejusque nomine quid veniat, *ibid. num. 8. & 9.*

Et sic servando consulitur, & indemnitati immunitatis Ecclesiasticæ, & securitati Episcoporum, *ibid. num. 10.*

Cognita vero communi necessitate tenetur Clerus contribuere; Dummodo prius consulatur Summus Pontifex, nisi grave periculum sit in mora, *ibid. num. 12.*

Absque prævio consensu Papæ non solum Laici exigendo, sed etiam Clerici solvendo contributiones quascumque, & Episcopi concedendo, aut consentiendo, ut solvantur, illicite, & invalide agunt, ac Excommunicationem ipsi Papæ reservatam incurrunt (nisi forte excusarentur per grave periculum in mora). *ibid. num. 13. & 14.*

Alia multa ad rem, *remissive, ibid. num. 15.*

De contributione expensarum pro re communi; Vide *ibid. in nov. add. num. un.*

CONTRITIO. Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum.*

CONTUMELIA, quid sit? Vide verb. *Directio art. 1. num. 8.*

CONVENTUS

Quoad ea, quæ concernunt eorum fundationem, & translationem.

Pro legitima & valida fundatione Conventuum, seu Monasteriorum Regularium sunt omnimode attendendæ Constitutiones Pontificiæ Clementis VIII. Gregorii XV. Urbani VIII. Innocentii X. quæ hic dantur; Vide verb. *Conventus art. 1. a num. 1. ad 5.*

Constitutiones Apostolicæ pro erigendis novis Conventibus sunt servandæ etiam extra Italiam, & in aliis Provinciis ultra montes, & in erectione Conventuum omnium Regularium tam Mendicantium, quam non Mendicantium; ac etiam in re assumptione Conventus antea derelicti, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Insuper non solum Decreta Apostolica servanda sunt in fundatione Conventuum, sed rigorosius in apositione Hospitiorum, *ibid. num. 9. & 10.*

Non sunt tamen attendendæ d. Constitutiones Apostolicæ in translatione Conventus ad alium situm ejusdem loci, vel ob salubritatem aeris, vel ob periculum ruinæ fabricæ, vel ob aliud grave incommodum; etiam si translatio fiat ad situm, in quo reperitur constructi Conventus aliarum Religio-

igionum, quæ privilegia habent, quod novi Conventus non erigantur, nisi servata certa distantia, *ibid. num. 11. & 12. in nov. addit. num. 12. & 13.*

Novus Conventus Regularium nequit erigi sine Beneplacito Apostolico, seu speciali Sedis Apostolicæ licentia, nec sine consensu Ordinarii, quo denegante recurrendum est ad Sac. Cong. Episc. & Regul., *ibid. num. 13. ad 18.*

Pro fundatione novi Conventus requiritur consensum aliorum Regularium in talibus Civitatibus, & locis existentium statuit Clemens VIII. at ex posteriori Constitutione Gregorii XV. non videtur amplius de necesse, quando Ordinariis constat erigendos posse commode, & sine aliorum præjudicio in tali loco sustentari, *ibid. num. 19. ad 23.*

Quoad hæc tamen attendendum est quoddam Breve Innocentii X., & variæ resolutiones Rotæ, & Sacrarum Congr. *ibid. num. 24. & 25.*

In fundatione novi Conventus præservanda sunt Jura Parochialia; nec erigi, seu fundari, nisi in eis possint sustentari saltem 12. Religiosi, aliter remanent subiecti Ordinariis, *ibid. num. 27. ad 30.*

Requisita pro fundandis novis Conventibus Religiosorum habent etiam locum circa erigenda Monasteria Monialium: at non pro Congregationibus Presbyterorum Sæcularium collegialiter viventium, & sola auctoritate Ordinarii fundatis, & erectis, *ibid. num. 31. & 32.*

Regulares, qui possessionis bonorum, & annuorum reddituum sunt capaces, quamvis Ordinum Mendicantium, sint, possunt ad novas fundationes admitti, recepta eorumdem obligatione non quæstuanadi, *ibid. num. 33.*

Apud Minores Regularis Observantiæ novi Conventus non eriguntur, neque jam erecti deferuntur sine consensu Definitorii Provinciæ, *ibid. num. 34.*

Pro erectione novorum Conventuum, & Monasteriorum adducitur novissima dispositio Sacræ Congregationis super Disciplina Regulari deputatæ, *ibid. num. 35.*

Digeruntur melius, & methodice Requisita, quæ requiruntur ad novi conventus fundationem, & ad rem variæ explicantur quæstiones, *ibid. in add. num. 1. & seqq.*

Et præsertim num dispositio *Text. in cap. unico de Excess. Prelatorum* sublata fuerit a Concil. Trid. *sess. 25. cap. 3. de Regular. ibid. in nov. add. num. 2.*

Et quoad consensum Parochi, solvitur quæstio, utrum ille præstari debeat ab eo, qui obtinet Curam habitualement, an ab illo, qui Curam obtinet actualem, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

An requisita pro novi Conventus fundatione concurrere debeant, si agatur de Regularibus illis, quibus in loco, de quo agitur jam competeat jus quæstuanadi, *ibid. in nov. add. num. 11.*

Quæ disposita fuerunt a P. Vice Commissario Generali Ord. Min. Obs. Ref. S. Francisci pro Conventibus recessus, seu Recollectionis, a Sac. Congregatione super disciplina Regulari confirmatur; Vide *ibid. in add. Auctor. post artic. 3. num. 37. ad 40.*

CONVENTUS quoad ea, quæ concernunt eorum suppressionem, restitutionem, & exemptionem.

Adducitur compendiosa notitia suppressionis, & restitutionis Conventuum. Vide verb. *Conventus art. 2. num. 1.*

Adducitur Constitutio pro numero personarum in singulis Monasteriis præstendo, & formula describendi eorum statum de mandato Congregationis consecuta, *ibid. num. 2. & 3.*

Bulla suppressionis parvorum Conventuum Italiæ, & Insularum adjacentium in Congregatione compilata, & jussu Papæ statim edita, & publicata, *ibid. num. 4.*

Litteræ Congregationis exprimentes nominatim Conventus suppressos, & exquirentes Episcoporum, & Capitulum sententias pro bonis applicandis, *ibid. num. 5.*

Relationes applicationis bonorum Conventuum suppressorum a Papa ad se relatas approbavit, *ibid. num. 6.*

Litteræ Circulares super Granciis, & membris etiam Curatis Monasteriorum, *ibid. num. 7.*

In Granciis, & membris Monasteriorum habitare non possunt Regulares Sacerdotes, sed Conversi tantum pro honorum administratione; & in his quando, & a quibus celebrandæ Missæ, *ibid. num. 8. & 9.*

Cura animarum in Granciis, & membris Monasteriorum exerceri non potest per Regulares, vel per Vicarios perpetuos, vel amovibiles ab Ordinario deputandos. Granciarum bona reservantur ipsorum Monasteriis, *ibid. num. 10.*

Canonorum Regularium Lateranensium Granciæ Parochiales ab Innocentio X. declarantur comprehendi in ejus Bulla *Instauranda, ibid. num. 21.*

Conventus plurimi primum suppressi, ac deinde ex rationabilibus causis a Papa Religionibus restituti, *ibid. num. 12.*

Regulares de jure facultatem non habent uniendi Ecclesias, etiam sibi pleno jure subiectas; & qualiter parvorum Conventuum ejusdem Religionis in eodem loco existentium unio facta fuerit? *ibid. num. 12.*

Adducitur motivum, & Decretum Innocentii X. pro subjectione nonnullorum Conventuum jurisdictioni Ordinarii loci, *ibid. num. 15.*

Conventus suppressi, & postea Religionibus restituti, si non alunt quatuor Sacerdotes, & duos Conversos, gratia restitutionis est nulla, *ibid. num. 16.*

Conventus nunquam suppressi, in quibus non aluntur ad minus quatuor Sacerdotes, & duo Conversi, sunt subiecti jurisdictioni Ordinarii loci, *ibid. num. 15.*

Decretum Urbani VIII. super Monasteriis erectis cum pauciori numero, quam 12. Religiosorum, præservatur in Decreto Innocentii X. *Ut in parvis. ibid. num. 18.*

Hoc Decretum illico transmissum fuit ad quemlibet Episcopum una cum Litteris Congregationis continentibus nomen Conventuum Religionis suæ restitutorum in illa Diocesi, *ibid. num. 19.*

Afferuntur dubia suborta ratione dicti Decreti Innoc. X. *Ut in parvis*, cum suis responsionibus, & Decretis, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Quamvis ex Decreto *Ut in parvis*, Conventus erecti post diem 21. Julii 1625. si in ipsis non permaneant saltem 12. Religiosi, relinquuntur subiecti Ordinariis loci: Tamen Sacra Congreg. Regular. diversimode censuit de omnibus generaliter Conventibus non suppressis, declarando Conventus nunquam suppressos, in quibus sunt plures, quam sex Religiosi, non subiacere Ordinariis, *ibid. num. 23. 24. & 25. vid. add. Auctor. post art. 3. num. 41.*

Conventus primum suppressi, & deinde restituti, non remanent iterum suppressi, nec gratia restitutionis est nulla, si ab ipsis ex aliqua rationabili causa, & ad breve tempus absint unus, vel plures ex numero 6. Religiosorum ibi degentium, *ibid. num. 26.*

Si tamen a Conventibus non suppressis, licet ex causa rationabili, absint aliqui ex 6. Religiosis ibi existentibus, Conventus subiacent jurisdictioni Ordinarii loci, durante tali absentia, recuperatur tamen eo redeunte, vel alias impleto, d. num.

Conventus omnes erecti post diem 23. Decembris 1697. si in ipsis non permaneant saltem 12. Religiosi, remanent subiecti Ordinariis, & affertur Epistola quoad parvos Conventus attendenda, *ibid. num. 29. & 30.*

Episcopus visitans parvos Conventus sibi suppositos nequit a Visitatis aliquid accipere procurationis nomine, neque in pecunia, neque in victualibus, *ibid. num. 31.*

Traduntur Regule, quibus evitari possit error in disquisitione Jurium Conventuum, in quibus exigua inhabitat familia, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*

Utrum Conventus, in quibus exigua degit familia, sub sint jurisdictioni Episcopi Ordinariæ, an delegatæ, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Varii recensentur hujus quæstionis effectus, *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Alia ad rem vide *add. Auctor. ibid. num. 1. & seqq.*

CONVENTUS quoad ea, quæ concernunt eorum Clausuram.

Omnes Regulares, quicumque illi sint, obligantur ad habendum aliquod genus Clausuræ in Claustris, & Conventibus suorum Ordinum. Vide verb. *Conventus art. 3. n. 1.*

Specialius Conventuum Regularium Clausuram respiciunt duæ Constitutiones S. Pii V. Prima revocat facultates ingrediendi Monasteria Virorum mulieribus concessas, & prætextu licentiarum ingredienti excommunicantur Excommunicatione Papæ reservata; nec non Regulares introducen-

ducentes Officiis privantur, inhabilitantur, & a divinis ipso facto suspenduntur, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Secunda extendit easdem pœnas etiam ad mulieres sine licentiarum prætextu Clausuram ingrediētes, & ad Religiosos eas etiam absque licentiarum prætextu admittentes, *ibid. num. 5. & in nov. add. num. un.*

Regulares quamvis ex didicis Constitutionibus non ligentur Excommunicatione introducendo, vel admittendo fœminas intra Conventuum suorum Clausuram, ipsam tamen incurrunt introducendo, vel admittendo ipsas sub licentiarum prætextu ex Gregorio XIII. imo ex declarat. Sac. Cong. Episc. & Regul. etiam absque tali prætextu, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Nomine Clausuræ Conventuum, in quam est fœminis interdicitur ingressus, intelligitur totum illud, quod intra septa Monasterii, seu Conventus continetur, *ibid. num. 9.*

Viridaria, & prata cum Conventu, & Clausura conjuncta veniunt nomine Clausuræ; secus vero, si sint a Clausura clavi, & muro convenienti separata, *ibid. num. 10. & 11.*

Sacristia, ad quam non patet aditus, nisi per januam, quæ sit in Claustro, comprehenditur sub Clausura, secus autem si habeat ingressum a sola Ecclesia: & quid si ad Sacristiam duplici porta, ex Claustro nempe, & Ecclesia, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Mulieres, quæ vadunt in prima Clausura ad hauriendam aquam, modo Conventus habeat alia Clausura in via mulieribus, non incidunt in excommunicationem, *ibid. num. 15.*

Nomine mulierum, quibus prohibetur ingressus in Monasteria Virorum, veniunt omnes fœminæ cujuscumque status, gradus &c. atque nunc attendenda novissima dispositio Benedicti XIV. quæ num. ultimo affertur, *ibid. num. 16.*

Etiam Fundatrices Conventuum, quantumvis nobiles sint, & excellentes, comprehenduntur sub ista prohibitione, & quid de puellis parvulis, *ibid. num. 17. ad 21.*

Imperatrices, Reginae, earumque Filiae possunt intrare in Monasteriis Religiosorum cum sua decenti comitiva, *ibid. num. 22.*

Mulieres an licite possint intrare Conventus Religiosorum tempore Processionum? Et an possint Superior pro libito Processiones instituere ad effectum &c. Quid si murus materialis clausuræ sit dirutus? & qualis ad rem sit novissima Dispositio Benedicti XIV. *ibid. num. 23. ad 29.*

Nomine Religiosorum introducendum, vel admittendum mulieres in Clausuram Conventus veniunt omnes Religiosi a quibus influentes in talem ingressum mulierum, ut sunt invitantes, consulentes, hortantes &c. *ibid. num. 30.*

Quid de Religioso, qui jam introductum ex urbanitate salutatur, & comitatur? *ibid. num. 31. & 32.*

Conventus clausuram nec ingredi queunt mulieres, si ratione alicujus solemnem Processionem egrediantur Religiosi omnes; Vide verb. *Processiones num. 87.*

Sæculares non possint pertractare &c. in Conventibus Fratrum Minorum de Observantia; nec etiam Clerici, nisi sint vita exemplares; excipiuntur tamen eorum Syndici Apostolici, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Affertur quoad Clausuram attendenda novissima dispositio Benedicti XIV. *ibid. num. 36.*

Varia afferuntur decreta, *ibid. addit. Auct. num. 37. & seqq.*

COROGRAPHIA quid? Vide verb. *Mundus num. 205.*

COSMOGRAPHIA quid? *ibid. num. 202. 203. & 210.*

CRAPULA quid sit, unde dicta, & qualiter Clericis prohibita? Vide verb. *Clericus art. 5. num. 17. 18. & 19.*

CRIMEN prout est impedimentum dirimens Matrimonium. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. a num. 79. ad 90.*

CRITICA quid sit. Vide verb. *Historicus num. 31.*

CRUSTICA quid? Vid. verb. *Mundus num. 209.*

C R U X.

Crux Christi a S. Helena Constantini Magni Imperatoris Matre fuit inventa, & miraculo cognita. Vide verb. *Crux num. 1. 2. & 3.*

Crux suæ præcisionis damnium non sentit, sed crescit & mul-

tiplicatur, & quando Romæ fuerit ejusdem Titulus inventus? *ibid. num. 4. & 5.*

Episcopo ingredienti aliquam Civitatem, vel Ecclesiam Parochialem, Crux deosculanda, a quo porrigi debeat, *ibid. num. 6.*

In Processionibus deferenda est Crux cum Imagine Crucifixi terga vertente Clero, seu populo sequenti, & a Regularibus cum velo pendente, seu pallio, *ibid. num. 7. & 8.*

Capuccini in Processionibus possunt erigere, seu deferre propriam Crucem, & debent in Processionibus locum cedere Regularibus anterioribus, *ibid. num. 9. & 10.*

Reformati, Discalceati, & Recollecti S. P. Francisci in Processionibus incedunt sub Cruce Minorum de Observantia, *ibid. num. 11.*

Crux in Processionibus deferri debet a Religiosis Laicis, seu Conversis, non autem a Clericis Professis, *ibid. num. 12.*

Crux adhiberi solet in Ecclesia tamquam insignis, per quod unum ab altero corpore distinguitur, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Ita ut ex unicitate Crucis unicitas Corporis, & vice-versa ex multiplicitate Crucium multiplicitas corporum inferatur, quod tamen non est perpetuum, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Refertur celebris controversia inter Hebdomadarios, & Canonicos Ecclesiæ Metropolitanæ Neapolis super distinctione Corporis ex duplici Crucis delatione, *ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

In funeralibus unica tantum Crux deferretur illius Ecclesiæ, in qua defunctus sepeliri debet; vel Cathedralis, aut Collegiatae, si harum Capitulum interveniat, *ibid. num. 13. ad 16.*

Secus ubi diversa viget consuetudo, *ibid. in add. Auct. num. 37.*

Si autem favore Regularium concurrat memorabilis consuetudo circa delationem propriæ Crucis, est servanda, *ibid. num. 17.*

Quid circa id sit statutum observandum a Clero Urbis, quidve a Confraternitatibus ejusdem? *ibid. num. 18. & 19.*

Confraternitates generatim nequeunt in Processionibus propriam erigere Crucem, *ibid. num. 20.*

Cruces Altarium, & Processionum non sunt benedicendæ de præcepto, & quilibet Sacerdos eas private benedicere potest, *ibid. num. 21.*

In Altari etiam sit expositum Venerabile, semper requiritur Crux cum Imagine Crucifixi, ac in fine Missæ ad quodcumque Altare celebrata sit reverentia Cruci infra gradus, capite semper aperto, *ibid. num. 22. & 23.*

Corrigitur Auctor *num. 22. ibid. in add. litt. A.*

Cruces, quæ sunt a Sacerdote super Oblata, non sunt faciendæ manu transversa, sed manu recta in transversa parte Crucis, & digitis conjunctis, *ibid. num. 24.*

Signum, quod sit cum Patena a fronte ad pectus, sit integre cum signo Crucis, *ibid. num. 25.*

Manus Sacerdotis ad Hanc igitur oblationem debent ita extendi, ut palmæ sint apertæ, pollices dextro super sinistrum in modum Crucis supra manus, non vero infra manus, *ibid. num. 26.*

Cruces in Missa super Calicem, & Hostiam quomodo efformandæ? *ibid. num. 27.*

Tolerari non debet, quod in locis publicis, & fordibus stent depictæ diversæ Cruces, vel Sanctorum Imagines, *ibid. num. 28. & verb. Resolutiones Sacrar. Congreg. n. 24.*

Sacerdos dum se induit Vestibus Sacris pro Missa de requiem non debet omittere osculum Crucium in Amiclu, Manipulo, & Stola, *ibid. in add. Auct. num. 38.*

Subdiaconus cum Cruce in absolutione ad tumulum absente Cadavere, debet semper se sistere contra altare ad pedes tumuli inter januam Ecclesiæ, & tumulum, versa facie ad altare, *ibid. in add. Auct. num. 39.*

An, & in quo loco se debeat sistere Subdiaconus Cruce præfente Cadavere disquiratur, *ibid. in addit. Auct. num. 40. & 41.*

Cruces, & nova in signa præter solitum in Processionibus deferre non licet, *ibid. num. 29.*

Crucem propriam in Processionibus erigere non possunt Presbyteri alicujus Ecclesiæ intra limites propriæ Parochiæ, sed debent incedere sub Cruce Parochiæ. Vide *ibid. num. 30.*

Archiepiscopi possunt ante se deferre Crucem etiam per loca

loca exempta suarum Diocesium: Et idem possunt Episcopi habentes privilegium deferendi ante se Crucem, *ibid. num. 31. ad 34.*

Crucem ante se deferendi mos a Summo Pontifice ad cæteros Prælatos dimanavit, *ibid. in add. Auct. num. 42. & 43.*

Regulares non debent accedere ad Processiones publicas cum Cruce, & numero duorum tantum Religiosorum; neque eorum Laici deferentes Crucem, vel candelabra, uti Alba cum Dalmatica, vel Pluviali. Vide verb. *Processiones num. 21. & 22.*

Alia ad rem. Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congreg. & signanter num. 697. 698. & 699.*

Affertur origo Crucis Caravacensis. Vide verb. *Crux num. 36.*

Quoad Indulgentias Crucium Jerosolymitanarum, & Caravacensium. Vide verb. *Indulgentia art. 5. num. 63. & 64.*

Alia. Vid. tom. 8. in Appendic. decret. in Papien. *Juris deferendi Crucem.* Alia Papien. *Juris deferendi Crucem.* Lucana *Juris deferendi Crucem.* Derthonen. *Jurium Parochialium.*

C U L P A.

Culpa alia est Theologica, & alia Juridica, & quæ sit utraque? Vide verb. *Culpa num. 1. & 2.*

Culpa Juridica est triplex, Lata, Levis, & Levissima; explicanturque singulæ, *ibid. num. 3. 4. & 5. & verb. Commodatum num. 12.*

Culpa Juridica valde differt a Casu, & Dolo, assignatur, & describuntur termini, *ibid. num. 6. 7. & 6.*

De jure naturæ non est obligatio restituendi pro damno sine culpa Theologica illato, & panditur an & quando de jure positivo eadem restituendi obligatio inducatur, *ibid. n. 9. ad 13.*

De casu fortuito, cum sit extra omnem humanam prævidentiam, & providentiam, regulariter nemo tenetur; nisi in tribus casibus, & qui sint, *ibid. num. 14.*

De generali hujus materiæ, seu obligationis intelligentia affertur hic tres potissimum Regulæ passim a Doctores assignatæ, *ibid. num. 15. ad 18.*

Sed vid. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

C U L T U S.

Cultus dispositus. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. a num. 91. ad 97.*

Cultus Sanctorum. Vide verb. *Veneratiq. Sanctorum.*

CURA, CURATOR. Vide verb. *Tutela, Tutor.*

CUSTODES conducti ad impediendam venationem, piscationem, lignationem, agrorum, & vinearum damnificationem, & hujusmodi. Vide verb. *Restitutio art. 1. num. 70. 71. & verb. Locatio num. 50. & 51.*

CYCLUS Solaris, & lunaris quid sit, & quæ regula ad cognoscendum quotus sit? Vide verb. *Kalendarium numer. 65. & 66.*

D

DAMNATIONIS ad metalla pœna, quæ sit. Vide verb. *Pœna act. 2. num. 9.*

DAMNIFICATIO, DAMNUM.

Damnificatio est duplex, Lucrosa, & non Lucrosa, & quæ sint? Vide verb. *Damnificatio, Damnum, num. 1. & 2.*

Damnificatio non lucrosa dividitur in inculpatam, & culpam culpam vel Theologica, vel Civili tantum. Quæ sit damnificatio culpata culpa Theologica? *ibid. num. 3.*

Ex damnificatione culpata culpa Theologica oritur obligatio restituendi, seu damna refarciendi; & talis obligatio etiam ante litem contestationem transmittitur ad hæredes, *ibid. num. 4. & 5.*

Quid sit damnificatio culpata culpa Civili, vel politica tantum, quid ex ea, & quæ sit damnificatio inculcata, & quando dicatur? *ibid. num. 6. ad 9.*

In foro Conscientiæ tenetur quis ad reparandum damnum alteri illatum, nedum per damnificationem culpam culpam Theologica, sed etiam per damnificationem culpam culpam Civili, seu Juridica lata, *ibid. num. 10.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Nemo (præsciando a Contractu) tenetur in Conscientia ante sententiam Judicis ad refarciendum damnum alteri illatum per damnificationem Civilem, seu Juridicam solum levem, & levissimam, *ibid. num. 11. & 12.*

Incapaces doli, seu culpæ Theologicæ in nullo Foro tenentur ad refarciendum damnum, nec qui adhibuerunt debitam diligentiam pro illo avertendo, nec qui illud causaverunt utendo jure suo, nec si ex casu omnino fortuito, qui prævideri, & evitari non potuit, *ibid. num. 13. ad 16.*

De damno an rebus alienis licite inferri quandoque possit, utilis est investigatio, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

DEBITOR, DEBITUM. Vide verb. *Restitutio, Solutio per tot.*

DEBITUM CONJUGALE

Quando possit, & debeat reddi, vel non?

Conjux tenetur sub mortali reddere debitum conjugii petenti serio, & instanter, quando nulla illud denegandi intervenit justa, & rationabilis causa. Vide verb. *Debitum Conjugale art. 1. num. 1. & 2.*

Peccat contra justitiam ex genere suo mortaliter Conjux ille, qui ad reddendum debitum reddit se notabiliter imponentem immoderatis jejuniis &c. *ibid. num. 3.*

Non peccat Conjux Conjugii Debitum semel tantum, & obiter, vel implicite petenti modeste denegando, tergiversando, se excusando, prece, vel suafu avertendo petentem. si id non valde ægre laturus deferatur, & absque incontinentiæ periculo, *ibid. num. 4. & 5.*

Ad dignoscendum, quod Conjux serio debitum Conjugale petat, non est necessaria petitio expressa, & formalis, sed sufficit tacita virtualis, & interpretativa, quæ habeatur a signis indicantibus seriam voluntatem petendi, *ibidem num. 6. 7. & 8.*

Dantur plures justæ, & rationabiles causæ, quibus intervenientibus potest licite debitum denegari; & assignantur, ac explicantur singulæ, *ibid. num. 9. ad 26.*

Assignantur plures causæ, propter quas non possunt Conjuges debitum denegare, *ibid. num. 27. ad 34.*

Auctoris sententia emendatur, *ibid. in not. noviss. ad num. 32.*

Debitum conjugale licite petitur, & redditur, etiam si mulier sit lætans, vel prægnans; dammodo absit periculum abortus, *ibid. num. 35. & 36.*

Patrum, Sacrorumque Canonum auctoritate Auctoris opinio refellitur, *ibid. in not. noviss. ad num. 35. & seqq.*

Debitum petere dum mulier est puerpera, per se loquendo non nisi veniale esse solet, & dum menstruate, petere & reddere in lege veteri sub pœna capitali prohibebatur, & nunc si non mortale, est ad minus grave veniale. *ibid. num. 37. ad 39.*

Debitum conjugale licite petitur, & redditur etiam non servato debito concubandi modo, aut situ, dummodo fiat propter aliquam justam, & rationabilem causam, aliter saltem venialiter peccatur, *ibid. num. 40. 41. & 42.*

Conjuges, qui mala fide, seu dubii de valore Matrimonii contraxerunt, non possunt stante illo dubio nec petere, nec reddere debitum, & quid si unus tantum dubius, aut jam bona fide contracto Matrimonio de valore dubium superveniat, *ibid. num. 33. ad 50.*

Textu Canonico Auctor abutitur, *ibid. in not. noviss. ad num. 50.*

Si Conjux pro certo cognoscat invaliditatem Matrimonii, eo quod indubitanter sciat subesse impedimentum dirimens, quamvis hoc in facie Ecclesiæ probare aequat, non solum non potest petere, sed nec reddere debitum, *ibid. num. 51. & 52.*

Conjux, qui durante Matrimonio contraxit affinitatem cum sua consorte, cognoscendo videlicet carnaliter ejus consanguineam in primo, vel secundo gradu, non potest petere debitum, tenetur tamen reddere; & si cognita solum esset consanguinea in 3. vel 4. gradu, non privatur jure petendi, *ibid. num. 53. 54. & 55.*

Conjux voto simplici Castitatis adstrictus non potest licite debitum petere, tenetur tamen reddere, *ibid. n. 56 & 57.*

DEBITUM CONJUGALE quoad ea, quæ concernunt dispensationem super impedimento petendi debitum.

Dispensatio ad hoc ut sit valida, debet dari ex legitima, & iusta causa. Vide verb. *Debitum conjugale art. 3. num. 1.*

Posiunt Episcopi ad petendum debitum dispensare cum conjugate, qui ante Matrimonium emisit votum perpetuæ Castitatis, eoque ligatus nupsit. Idem etiam possunt cum conjugate, qui post Matrimonium, sive consummatum, sive non, prædictum emisit votum vel cum, vel sine consensu alterius conjugis; Dummodo non fuerit emissum ab utroque cum reciproca, & expressa renunciatione juris, *ibid. num. 3. ad 6.*

Excipiuntur tamen casus urgentis necessitatis, in quibus Episcopi dispensare possunt etiam in votis Summo Pontifici reservatis, & consequenter super ipsorum impedimento petendi debitum, ac qui sint urgentis necessitatis casus innuuntur, *ibid. num. 7. & 8.*

Declaratur *Autor*, *ibid. in nov. addit. lit. A.*

Insuper possunt Episcopi dispensare ad petendum debitum cum impeditis ratione contractæ affinitatis, & cognationis spiritualis cum sua conjugate, *ibid. num. 9.*

Eadem potestas dispensandi super impedimento petendi debitum conjugale competit etiam Capitulis, eorumque Vicariis Capitularibus, Sede Episcopali vacante, & Vicario Generali Episcopi, maxime si specialem ab ipso habeat facultatem, *ibid. num. 10. & 11.*

Regulares Mendicantes, alique omnes cum ipsis communicantes possunt dispensare ad petendum debitum, tam super impedimento proveniente ex voto simplici Castitatis perpetuæ ante, vel post Matrimonium contractum inito, quam super impedimento proveniente ex affinitate contracta ratione copulæ habitæ cum consanguinea, vel consanguineo etiam in primo gradu alterius conjugis, *ibidem num. 12. ad 18.*

Confessarii Regulares possunt valide, & licite dispensare super impedimento petendi debitum in primo ex nuper expressis casibus, licet non sint ad hoc specialiter deputati a suis Superioribus majoribus: ut in secundo probabilius est non posse, nisi ad id specialem præfaturam commissionem habeant: Non desunt tamen magni nominis Doctores pro affirmativa, *ibid. num. 16. ad 22.*

DECANATUS Sacri Collegii Cardinalium cui debeat? Vide verb. *Cardinalis art. 2. a num. 19. ad 22.*

DECIMÆ

Quoad earum esse, divisionem, & obligationem.

Decimæ quid sint, unde novæ, quæ earum congruentiæ, ac cur decima pars potius, quam alia quota. Vide verb. *Decimæ art. 1. num. 1. ad 6.*

Melius de Origine Decimarum differitur, *ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Decimæ dividuntur in Prædiales, seu Reales, & in Personales; ac juxta varios etiam in mixtas; & denique aliæ sunt prophanæ, & aliæ Ecclesiasticæ; omniumque explicatio tribuitur, *ibid. num. 7. ad 12.*

Decimæ considerari possunt materialiter, vel formaliter, prout referatur; & primo modo inspeccæ Ministris Ecclesiæ ex omni jure debentur etiam si aliunde habeant, unde vivant; si tamen non, ex aliis Eccles. Bonis, *ibid. num. 13. ad 19.*

Sed vide *ibid. in nov. addit. num. 16. & seqq.*

Decimæ secundo modo consideratæ licet in veteri Testamento fuerint debite ex Jure Divino positivo, tamen tempore novi debentur solum ex jure positivo Ecclesiastico, *ibid. num. 20. ad 30.*

Decimas defraudans, vel non solvens peccat dupliciter, & contra virtutem Religionis, & contra virtutem Justitiæ, ac debet excommunicari, ut etiam impediens, *ibid. num. 29. ad 32.*

DECIMÆ quibus, & a quibus sint solvendæ?

Decimæ antiquitus solvebantur loci Episcopo distribuendæ Clericis Ecclesiæ Ministris juxta cujusvis meritum; ex post de jure communi solvendæ sunt Parochiis, Vide verb. *Decimæ art. 2. num. 1. & 2.*

Et in locis quidem, in quibus Parochiæ sunt divisæ, ju-

ris assistentiam pro Decimis habet utique Parochus, non item Episcopus, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Sed si Episcopus pro decimis agat adversus Possessores bonorum, datum non est iis declinare solutionem Decimarum hoc sub obtentu, quod Juris assistentiam pro Decimis non Episcopus, sed Parochus habeat, maxime si Parochus Episcopo adhæreat, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Decimæ prædiales de jure communi solvendæ sunt Parochio loci, non solum a Parochianis propriis, sed etiam ab alienis de agris, & prædiis, quæ intra limites talis Parochiæ existunt, nisi contraria sit legitima consuetudo, *ibid. num. 3. & 4.*

Decimæ ovium, aliorumque animalium, quæ dimidia parte anni morantur, & pascuntur intra limites Ecclesiæ prædialis, & altera dimidia parte anni morantur, & pascuntur intra limites Ecclesiæ Parochialis, debent solvi pro medietate utrique Parochio; ut etiam eorum, quæ in una jacent, & dormiunt, & in alia pascuntur, *ibid. num. 5. & 6.*

Quando oves &c. nec morantur, nec pascuntur per ullam anni partem in Parochia Domini sui, sed in aliis, nulla decimarum debetur Ecclesiæ Parochiali Domini, sed illi, ubi morantur, & pascuntur; nec sunt solvendæ Parochis Regionum, per quas pascendo transitum faciunt, & redeunt in domicilium, *ibid. num. 7. & 8.*

Decimæ personales de jure communi solvendæ sunt Parochio illius Ecclesiæ, ubi quis percipit Sacramenta, & audit Divina, etiam si alibi lucrum v. g. negotiatione reportet; & quid si Parochianus extra residet, vel domicilium mutaverit, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Decimæ personales sunt dividendæ inter plures Ecclesias pro rata temporis, quo Parochiani in eis audiunt Divina, & recipiunt Sacramenta; & quid si Artifex in duarum Parochiarum confinio domicilium habeat, *ibid. num. 12. & 13.*

Si quis perceperit Sacramentum Baptismi in Ecclesia Matriline, & reliqua Sacramenta in Parochiali, Decimæ personales partim debentur Ecclesiæ Baptismali ratione Baptismi, & partim Parochiali propter reliqua Sacramenta: alii autem aliter sentiunt; idcirco attendenda consuetudo, *ibid. num. 14. ad 17. exclusive.*

Quando Parochia aliqua dismembratur, & erigitur nova Decimæ prædiales ad Matricem pertinentes non transeunt ipso jure in noviter erectam, remanent apud Matricem, nisi eas Episcopus novo Parochio ad præscriptum Trid. assignaverit; e contra vero de decimis personalibus, *ibid. num. 17. ad 24.*

Decimæ variis in casibus debentur integræ soli Episcopo; illique singuli clare referuntur, *ibid. num. 25. ad 28.*

Decimæ etiam Canonice Cathedralium, vel Collegiarum, ac aliis Clericis simplicibus Beneficiis habentibus sunt de jure communi solvendæ secundum eam portionem, quæ eorum Mensis, Dignitatibus, aut Beneficiis legitima auctoritate Ecclesiastica est assignata, sicuti & quando eorum Beneficia ex decimis legitime sunt fundata, *ibid. num. 29.*

Decimæ debentur omnibus supradictis Clericis Beneficiatis, qui ex Officio in spiritualibus populo ministrant, etiam si divites sint, & malæ vitæ, *ibid. num. 30. & 31.*

Omnes fideles Parochiani, nisi aliquo speciali titulo, seu jure sint exempti, tenentur solvere decimas, tum prædiales, tum personales; immo & Hæretici, *ibid. num. 32. & 33.*

Etiam Judæi, & infideles tenentur solvere decimas prædiales ex fundis, & prædiis, quæ decimis erant obnoxia, antequam ad eorum manus pervenirent; non tenentur tamen ad personales, *ibid. num. 34. & 35.*

Clerici simplices, & non Curati tenentur solvere decimas, tum prædiales, tum personales de lucris, bonis, & fructibus seculari jure acquisitis; e contra vero de bonis Ecclesiasticis titulo Beneficii, aut alio titulo Clericali acquisitis, exceptis prædiis, agris, & aliis fundis, ex quibus antequam in dotem Beneficii assignarentur, decimæ solvi solebant, *ibid. num. 36. 37. & 38.*

Clerici Curati quacumque Dignitate præditi, ut Episcopi, Abbates &c. tenentur solvere decimas prædiales de fructibus bonorum titulo temporali, seu seculari acquisitorum, *ibid. num. 39.*

Præfati etiam tenentur ex prædiis, fundis, & agris Ecclesiasticis seu Ecclesiæ dotalibus in alterius Parochia positis, si de illis antequam in dotem Parochiæ pervenirent, decimæ

in alteri Parochio solvi soleant. *ibid. num. 40.*

Non tenentur tamen de bonis mere Ecclesiasticis in Propria Parochia acquisitis, ac ad Decimas personales. *ibid. num. 41. ad 43.*

Regulares de jure comuni tenentur solvere Decimas prædiales, & personales nisi speciali privilegio, vel legitima consuetudine sint exempti, *ibid. num. 44. & 45.*

Hodie tamen Regulares omnes aliquo saltem modo a solvendis Decimis sunt exempti per privilegia partim juri communi inserta, partim specialiter concessa, & cuncta ample elucidantur undequaque, *ibid. num. 46. ad 55.*

Rona, & prædia, quæ sdutioni Decimarum sunt obnoxia, remanent eidem onerisubjecta, etiam si ad Regulares exemptos transeant, nisi a Sede Apostolica speciale privilegium eos specificè quoad tales Decimas eximens obtineant, *ibid. num. 56. ad 59.*

Ad decimas solvendas non tenentur Regulares non possidentes stabilia, & quæ de elemosynis vivunt. *ibid. num. 60. 61. & 62.*

DECIMÆ ex quibus relus, quo modo, tempore, & loco sint solvendæ?

De jure communi solvendæ sunt decimæ prædiales de omnibus fructibus, seu proventibus bonorum omnium tam mobilium, quam immobilium licite acquisitorum, & assignantur in specie es, de quibus solvendæ, Vide verb. *Decimæ art. 3. num. 1. & 2.*

Decimæ prædiales solvendæ sunt, nedum de omnibus licite acquisitis, sed etiam de illicite acquisitis, e contra vero quoad personales, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

De licite tamen acquisitis, & licite retentis decimæ dari debent, & accipi possunt; non expedit tamen ut illas Ecclesiæ Ministri repetant, donec sic turpiter viventes non se emendaverint, *ibid. num. 67.*

Decimæ non sunt solvendæ ex bonis acquisitis titulo hæreditatis, Legati, vel Donationis. Si tamen sint fructifera, & ex illorum fructibus nondum sit pro illo anno solutæ decimæ, debent solvi ab eo, qui eorum dominium, & possessionem acquisivit, sicuti tenebitur ex post quotannis illas solvere. *ibid. num. 8. & 9.*

Decimæ prædiales solvendæ sunt integræ absque ulla deductione feminis, vel expensarum, quæ in colendis prædiis, & colligendis fructibus, pro custodia animalium sunt, *ibid. num. 10.*

Insuper decimæ prædiales solvendæ sunt integræ absque ulla deductione tributorum, & censuum prædialium, vel aliarum exactionum, ita ut ante præstationem ipsarum integræ solvi debeant, vel si prius tributa non decimata solvantur, & ipsa decimari debeant, sive decimas inde solve cogatur is, qui tributa accipit, *ibid. num. 11.*

Decimæ personales solvendæ sunt non nisi deductis prius expensis, & prædiales solvendæ sunt statim ac fructus sunt a solo separati, & collecti; & hoc magis declaratur, *ibid. num. 21. ad 16.*

Decimæ prædiales solvendæ sunt pluries in anno, si prædia pluries in anno seminantur, & pluries in anno fructus proferant; personales vero solvantur omnes in fine cujusque anni, sicut alii census &c. nisi aliter adesset consuetudo, *ibid. num. 17. & 19.*

Consuetudine fieri potest, ut quidam fructus a Decimis sint exempti, *ibid. in nov. add. num. 1.*

An vero Decima debeat, si in prædii, quæ fructus ferrebant Decimæ obnoxios, substituuntur fructus, qui decimæ minimè erant subiecti; Vide *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Consuetudine etiam fieri potest, ut Decimæ, quæ in fructibus ipsis debentur, solvantur in pecunia, *ibid. in nov. add. num. 8. & 9.*

Circa locum, in quo solvendæ sunt decimæ, si attendatur jus commune, videtur, quod Parochiani propriis sumptibus teneantur illas deferre in domum, vel horreum Parochi; Si vero attenduntur consuetudo jam fere ubique introducta, Parochi ipsi, alique Decimatores tenentur Decimas colligere, & suis expensis in domum deferre, *ibid. num. 20. & 21.*

DECIMANDI Jus a quibus, & quibus modis acquiri, & concedi possit?

Biblioth. Ferrar. Tom. VIII.

Clerici acquirere possunt jus decimandi variis modis. Primo Papæ concessione, seu privilegio; Vide verb. *Decimæ art. 4. num. 1.*

Secundo per consuetudinem legitime præscriptam, & ad legitimum ejus præscriptionem requisitum tempus apponitur, *ibid. n. 2. ad 5.*

Tertio per transactionem; & hæc facta cum legitima auctoritate, & consensu superiorum, obligat etiam successores, aliter non, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Quarto donatione, dummodo adsint solemnitates ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requisitæ; si tamen ea donatio sit facta a Laico Ecclesiæ, vel loco Religioso, sufficit solus Episcopi consensus, *ibid. num. 6. & 10.*

Quinto permutatione, cum solemnitatibus tamen ad alienationem necessariis, *ibid. num. 11. & 12.*

Sexto per compromissionem in Arbitros itidem cum solemnitatibus supradictis, *ibid. num. 13. & 14.*

Laici nullo modo possunt acquirere jus decimandi, quatenus spirituale, sive fundatum in titulo spiritualis Officii, seu obligatione ministrandi spiritualia; bene vero per spirituales concessiones, seu Privilegia summi Pontificis præciso titulo, ac jure spirituali, & spectato tali jure non nisi ut quid temporale, *ibidem num. 15. & 16.*

Sed vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
Imo olim etiam Episcopi, ac alii Ecclesiarum Prælati jus percipiendi tales decimas in Feudum, vel Emphyteusim perpetuo concedere poterant; hodie tamen id sine consensu, & facultate Summi Pontificis facere amplius non possunt; at concessiones jam ante contraria decreta factæ subsistunt, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Laici nulla præscriptione, & consuetudine etiam immemorabili acquirere possunt jus decimandi; & hinc juxta nuper allata datur quod exigitur, ut ii decimas retinere valeant, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

An Laici jus decimandi, quod ex legitimo titulo possident, in alios transferre possint Laicos sine auctoritate Papæ? *ibid. num. 23. & 24.*

DECIMÆ quoad modos, quibus potest quis eximi ab ipsis solvendis, & quoad Judicem competentem in earum causis.

Primus modus, quo potest quis eximi ab obligatione solvendi decimas, est privilegium concessum a Summo Pontifice, qui id valide potest; Vide verb. *Decimæ art. 5. num. 1. & 2.*

Ut Apostolicum Privilegium de non solvendis Decimis, efficax sit, continere debet expressam Derogationem Concilii Lateranen. sub Innoc. III. relat. in cap. *Nuper, de Decimis, ibid. in nov. addit. num. 3. & seqq.*

Ad Decimas, quæ a Laicis, maxime Principibus, percipiuntur, vires suas haud porrigit Privilegium Apostolicum, quo generaliter est concessa exemptio a Decimis, *ibid. in nov. add. num. 3.*

An id obtinere debeat etiam in casu, in quo denuo Decimæ a Laicis ad Ecclesias perveniunt, *ibid. in nov. addit. num. 9.*

Nec privilegium Apostolicum de non solvendis Decimis alicujus efficaciam est quoad Decimas debitas ipsis Ecclesiis, si earum favore accesserit munimen alicujus Concordiæ, *ibid. in nov. add. num. 10.*

Privilegium eximens a Decimis cessat, quando incipit esse enormiter præjudiciosum Ecclesiis Parochialibus, & in dubio recurrendum est ad Papam, *ibid. num. 3. & 4.*

Insuper cessat, & amittitur per non usum, seu potius per usum contrarium, quo privilegiati decimas per 40. annos solvunt, & potest etiam amitti transactione, & conventionem facta inter partes, *ibid. num. 5. & 6.*

Privilegium de non solvendis Decimis vim suam amittit illis omnibus modis, quibus suam amittit vim quæcumque aliud Privilegium, *ibid. in nov. add. num. 11. & 12.*

Hos autem modos Vide verb. *Privilegium* ut indicatur, *ibid. in nov. add. num. 12.*

Secundus modus, quo potest quis eximi ab obligatione solvendi decimas, consuetudo, vel præscriptio vel in totum vel in partem; talis tamen consuetudo debet esse uniformis, universalis, & per lapsum 40. saltem annorum *ibid. num. 8. ad 15.*

Quod concernit præscriptionem, videndum an Decimæ per-

percipiantur ab eo, qui habet assententiam Juris, an ab alia Ecclesia, an a Laicis; & vide harum omnium præscriptionum examinem, *ibid. in nov. add. num. 15. & seqq.*
Ad solum Judicem Ecclesiasticum privative quoad Laicum pertinet causa Decimarum, si agatur de proprietate, & jure percipiendi Decimas, ad quem pertineat, vel de privilegio, aut præscriptione earum, aut de exemptione a solutione earumdem, & potest etiam per censuras procedere, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

DECLARATIONES, ET DECRETA SACRARUM CONGREGATIONUM,

Decreta, & declarationes Sacrarum Cong. fidem non faciunt, nisi afferantur in forma authentica, & etiam non authentica, quoties a fide dignis allata sunt in veneratione habenda, eis uti valet Judex, ac juxta aliquos in foro conscientie obligant; Vide verb. *Declarationes, & Decreta numer. 1. ad 4.*

Hinc Decreta Sacrarum Congr. sunt ab omnibus semper reverenter amplectenda, & in dubio, recurrendum est ad Sacrarum Congr. Regesta, *ibid. num. 5. & 6.*

Et dato insuper quod in Regesto Secretariæ aliquod allegatum Decretum non reperitur, sufficit quod eo appareat per relationem, vel Epistolam, vel notationem proprio Characteræ factam Cardinalis causæ Ponentis, *ibid. num. 7.*

Decreta, seu declarationes Sacrarum Congr. consulto Sanctissimo factæ habent vim legis secundum multos Auctores in utroque foro ut leges generales, *ibid. num. 8. & 9.*

Quam sententiam amplectimur, si Sacrarum Congr. declarationes habeant tres sequentes conditiones, scilicet quod sint approbatæ a Summo Pontifice, quod sint signatæ manu, aut Sigillo Cardinalis Præfecti, & Secretarii, & quod sint sufficienter promulgatæ, *ibid. num. 10. & 11.*

Quoad Declarationes autem Sacræ Cong. Conc. consulto Sanctissimo factas, authentica forma exhibitæ, dicendum est, quod habeant vim legis, ac proinde obligent in utroque foro, licet publice non sint promulgatæ, *ibid. num. 12. ad 15.*

Alia Vide verb. *Resolutiones Sacrarum Congregationum.*
DECOCTIO, DECOCTOR; Vide verb. *Resolutio art. 5. a num. 49. ad 59. & verb. Solutio a num. 3. ad 6.*

DEDICATIONIS FESTUM.

Dedicationis Festum extra actum Congregationis non potest amplius mutari ab Episcopo inconsulta Sede Apostolica; Vide verb. *Resolutiones Sacr. Congr. num. 70.*

Potest autem Consecrator Ecclesiæ in actu Consecrationis statuere aliam diem pro Anniversario ejusdem Consecrationis, *ibid. num. 71.*

Si Ecclesiæ dedicatio occurrat in Festo Nativitatis B.M. V. sit de ea, *ibid. num. 72.*

Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis celebrari debet a Sæcularibus in totâ Diocesi sub ritu 1. Classis, sed sine octava, præterquam in ipsa Civitate, *ibid. num. 137.*

Dedicatio Ecclesiæ Regularium ab his celebrari debet sub ritu primæ classis cum octava, *ibid. num. 296.*

Dedicatio vero Ecclesiæ Cathedralis a Regularibus celebrari debet solum sub ritu 2. classis, *ibid. num. 240.*

Dedicatio Salvatoris, & Apostolorum; Item octava Dedicationis dividit Vesperas cum duplici minore, *ibid. n. 299.*

DEFENSOR.

Defensor matrimonii quis, & a quonam deputandus, illius munus, juramentum; Vide verb. *Defensor in add. Auctor. num. 1. ad 11.*

Defensor Professionis Regularis deputandus quoniam sit, & a quo, illiusque munus; Vide verb. *in add. Auctor. num. 12. & seqq.*

DEFINITIVA sententia; Vide verb. *Sententia a num. 4. & fere per tot.*

DEFLOMATIO, DEFLOMATO, Vide verb. *Stuprum, Stuprator.*

DEFUNCTORUM OFFICIUM; Vide verb. *Officium Defunctorum.*

DEGRADATIO.

Degradatio est duplex Verbalis, & Realis, sive Actualis, Verbalis quæ sit, Vide verb. *Degradatio num. 1.*

Per degradationem verbalem Clericus non amittit privilegium Fori, & Canonis, nec characterem; & sic Sacerdos valide conficit Eucharistiam, tamquam Hereticus, & valide absolvit pro mortis articulo, *ibid. num. 2. ad 5.*

Degradatio Realis, seu Actualis quæ sit? Per hanc amittitur privilegium Fori, & Canonis non tamen character, nec potestas valide consecrandi, & absolvendi pro mortis articulo, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Nec si degradatus liberatur a onere recitandi Horas Canonicas, & servandi perpetuam Castitatem; Sacra tamen Congr. Concil. & Clemens XI. cui ipsa Congregatio dubium resolvendum reservarat, noluit hoc decidere quoad obligationem recitandi Officium in Damnato ad Triremes, *ibidem num. 9.*

Quæ sint crimina, ob quæ de jure deveniri potest ad degradationem, seu depositionem verbalem, vel ad degradationem realem, seu actualem, & assignatur Solemnitatis servanda forma, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Degradatio Realis, seu actualis, & solemnitas non potest fieri nisi ab Episcopo consecrato, nec committi potest Abbatibus, aliisque inferioribus, *ibid. num. 13. 14. & 15.*

Degradatio vero verbalis potest fieri ab Episcopo electo, & confirmato, licet nondum consecrato, etiam per suum Vicarium Generalem, & Sede vacante a Capitulo, vel Vicario Capitulari, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Ad degradationem, seu Depositionem faciendam requirebatur olim certus Episcoporum numerus pro diversitate deponendorum; & assignantur, *ibid. num. 19. ad 24.*

Afferitur, & referatur dispositio Concilii Trid. quoad degradationem nunc attendenda, *ibid. num. 25. ad 29.*

Prælati Regulares de jure communi non habent potestatem degradandi degradatione Reali, seu actuali suos subditos, nisi speciali fulciantur privilegio, vel consuetudine a Rom. Pontif. tolerata, & ab ipsis fieri potest verbalis, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Indicatur *Bohemus* de veteri & nova disciplina circa degradationem, *ibid. in nov. add.*

DELECTATIO MOROSA.

Delectatio morosa generatim sumpta quid sit, quomodo differat a desiderio illicito, unde sic dicta, & tria requisita ut sit lethalis, quæ sint; Vide verb. *Delectatio morosa num. 1. ad 4.* Quid sit assensus implicitus explicatur, *ibid. in nov. noviss. ad num. 4.*

Delectatio morosa est triplex, scilicet de re cogitata, de cogitatione, & de modo; voluntaria, & deliberata de re cogitata formaliter mala est peccatum mortale, vel veniale, prout objectum est graviter, vel leviter malum; de cogitatione, cognitione, vel speculatione rei illicitæ non est peccaminosa, ut nec de modo artificioso, seu curioso rei illicitæ, *ibid. num. 5. ad 8.*

Corrigitur *num. 7. Auctor. ibid. in add. lit. B.*

Delectatio morosa speciem peccati non accipit a circumstantia personæ circa quam; secus autem de desiderio illicito circa consanguineam conjugatam, vel Sacram, *ibid. num. 9. & 10.*

Expenditur & explicatur *num. 9. Auct. ibid. in add. lit. C.* Ligatus voto Castitatis, si morose delectetur, debet in Confessione circumstantiam suæ personæ explicare, *ibid. num. 21.*

Morosam delectationem, seu desiderium capere de re aliena prohibita sub conditione: *Si talis res prohibita non esset*, non est peccatum mortale, quoties talis conditio vere auferat malitiam, secus vero, si contra, & in per se malis, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Delectatio morosa de re materialiter tantum mala v. g. de pollutione, homicidio &c. factis sine culpa in somno, ebrietate, amentia, ex ignorantia, vel errore invincibili, est peccaminosa, sicuti sunt tales res in se, secus si sub aliqua ratione boni, vel quatenus causa boni effectus, *ibid. num. 19. ad 18.*

Desiderare rem materialiter tantum malam, ut fornicationem, homicidium sciendum in somno, ebrietate, ignorantia invincibili &c. est peccatum mortale ejusdem speciei cum actu desiderato; licitum tamen est desiderio, vel affectu simplici, & inefficaci optare, ut pollutio mere naturalis, & omnino involuntaria in somno eveniat, ob aliquem bonum finem, *ibid. num. 19. ad 23.*

Delectio morosa de actu conjugii inter conjuges præsentem, dum-

dummodo ab sit periculum pollutionis, non est mortalis, immo conjux neque mortaliter peccat, si de maritali copula, altero conjuge absente, cogitans in re cogitata morose delectetur, secus tamen, si in actu conjugali morose delectetur in alterius imaginatione, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Delectatio morosa venerea, & directe voluntaria tam ex copula futura cogitata, quam ex cogitationibus, aspectibus, tactibus, oculis, amplexibus libidinosis, est sponis prohibita sub mortali, *ibid. num. 27.*

Quid de osculis, tactibus, & amplexibus non impudicis inter Sponfos sentiendum, *ibid. num. 28. & 29.*

Castigatur *num. 28. & 29. Auctor. ibid. in add. lit. A.*

Videtur mortaliter peccat, si voluntarie consentiant in motum delectationis sensitivæ, qui ex recordatione copulæ maritalis naturaliter oritur, eis tamen licita est rationalis delectatio, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Corrigitur *num. 31. Auct. ibid. in add. lit. A.*

DELEGARE, DELEGATUS.

Delegare quid sit, & quis sit Judex delegatus, & in quo differat ab ordinario, Vide Verb. *Delegare, Delegatus num. 1. ad 4.*

Judices delegati alii sunt a jure, & alii ab homine; Qui sint, & quæ eorum jurisdictio *ibid. num. 5. ad 12.*

Alii sunt Delegati, & alii subdelegati, *ibid. num. 13.*

Qui delegare possint, *ibid. num. 14. & 15.*

Delegatus ab alio, quam a Principe, non potest causam alteri subdelegare, secus vero si sit Delegatus ad universitatem causarum, *ibid. num. 16. & 17.*

Delegatus a Principe Supremo, quando possit, vel non causas alteri subdelegare? *ibid. num. 18. ad 24.*

Illustratur *num. 18. Auctor. & solvitur quæstio, an Delegatus ab aliqua Sac. Congregatione Urbis dici queat Delegatus a Principe, ita ut possit subdelegare, ibid. in nov. add. num. 12.*

An delegato Vicario Generali, delegatus etiam dici debeat successor in eo Officio, *ibid. in nov. add. num. 83.*

Judices Delegati qui esse possint, vel non? & qui compelli possint ad acceptandam delegationem, *ibid. num. 25. ad 28.*

Delegatus Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ejus, cujus dignitatis esse debeat, *ibid. num. 29. 30. & 31.*

Delegatus Episcopi, vel alterius inferioris Ordinarii quis possit esse, *ibid. num. 32. & 33.*

Episcopi, aliique Papæ inferiores non possunt Laico delegare causam spirituales, *ibid. num. 34.*

Imo neque possunt causam spirituales delegare Laico judicandam una cum Clerico, *ibid. num. 37.*

Neque delegare possunt Laico causam criminales Clericorum, *ibid. num. 36.*

Imo neque possunt delegare causas criminales Clerico conjugato, *ibid. num. 37.*

Possunt tamen probabiliter delegare Laicis causas Clericorum mere Civiles, plurimi vero contrarium sentiunt, *ibid. num. 38. & 39.*

Papa potest nedum causas Civiles, & Criminales Clericorum, sed etiam quasdam alias Ecclesiasticas delegare alicui Laico, v. g. Regi; non tamen tollere Clericorum exemptionem in locum, *ibid. num. 40. & 41.*

Delegati jurisdictio, & Officium expirat morte Delegati, si delegatio fuit personalis, & secus vero si delegatio non fuit personalis, *ibid. num. 42. & 43.*

Delegati jurisdictio, & Officium expirat per mortem Delegantis re adhuc integra; Secus autem si res non sit amplius integra, *ibid. num. 44.*

Quid requiratur ad hoc ut res non sit amplius integra, *ibid. num. 45. ad 52.*

Delegati jurisdictio cessat per cessationem Delegantis ab Officio, re adhuc integra, *ibid. num. 53.*

Subdelegati jurisdictio quando expiret, *ibid. num. 54. & 55.*

Delegati jurisdictio, & Officium expirat per revocationem Delegationis suæ a Delegante, vel ejus Superiore factam, *ibid. num. 56.*

Princeps, seu Judex Ordinarius Delegans potest delegationem libere revocare, etiam re non amplius integra, *ibid. num. 57.*

Delegatus a Principe Supremo quando possit revocare delegationem a se alteri factam, *ibid. num. 58. & 59.*

Delegati jurisdictio cessat lapsu præfixi sibi temporis, & finito negotio, ad quod fuit delegatus, & si ipse Delegatus tanquam suspectus recusetur, *ibid. num. 60. ad 62.*

Jurisdictio delegata an partium consensu tum expresso, tum tacito prorogari queat de loco ad locum, nec non de tempore ad tempus, *ibid. in nov. add. num. 14.*

Quid importet determinare, num Episcopus procedat uti delegatus S. Sedis, an uti Ordinarius, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Aliquos effectus referuntur, si dicatur Episcopus procedere uti delegatus S. Sedis, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Regulæ traduntur, quibus discerni possit num Episcopus procedat uti delegatus S. Sedis, an vero uti Ordinarius, *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

DENUNTIATIO

Quoad delicta spectantia ad S. Officium.

Afferitur in primis Edictum Universalis supremæ Inquisitionis Romanæ; Vide verb. *Denuntiationes num. 1.*

Ex vi talis Edicti, & aliorum Edictorum particularium Inquisitionum, seu Ordinarium consueverunt respectivæ Diocesis, qui sint denuntiandi, *ibid. num. 2. ad 8.*

Corrigitur & illustratur *num. 6. Auctor. ibid. in add. litt. a.*

Ad denunciandum ex vi Edictorum, quæ personæ teneantur, *ibid. num. 9.*

Afferitur ad id Edictum Universalis supremæ Inquisitionis Romanæ, *ibid. num. 10.*

Sub talibus Edictis tam quoad denuntiationem activam, quam passivam, quæ aliæ personæ comprehendantur, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

An quæ dicta sunt de ipsis formaliter Hæreticis, dici debeant etiam de ipsis solum de Hæresi suspectis? *ibid. num. 14. & 15.*

Hæreticus, aut suspectus de Hæresi quando teneatur denunciare se ipsum; *ibid. num. 16.*

Item Hæreticus socius criminis quando teneatur denunciare complicem, *ibid. num. 17.*

Catholici non tenentur denunciare Hæreticos in locis, in quibus sunt permixti, id scientibus Episcopis, & Inquisitionibus, *ibid. num. 18.*

Obligatio denunciandi formaliter Hæreticum, & alios reos quantumvis vehementer de hæresi suspectos, quanto tempore perseveret, *ibid. num. 19. ad 21.*

Viget obligatio denunciandi Hæreticum, quamvis credatur jam emendatus, *ibid. num. 22. & verb. Substitutio ad turpia in Sacramentali Confessione num. 47.*

Viget obligatio denunciandi delinquentem, etiam si statim post commissum delictum poeniteat, si in ipso cognoscant fuisse plenam advertentiam, & deliberationem ad se delinquendum, *ibid. num. 23.*

Quale periculum liberet ab obligatione denunciandi formaliter hæreticum, & suspectum de Hæresi, *ibid. num. 24. & 25.*

Licet quis, aut quæ semel tantum malefiscium, sortilegium, aut superstitionem fecerit, adhuc debet denunciari, *ibid. num. 26.*

Accedens ad Confessionem animo non confitendi peccata sed inducendi Confessarium ad Hæresim, est a Confessario denunciandus, *ibid. num. 27.*

Non tenetur tamen, nec potest Confessarius denunciare Hæreticum quem talem scit ex vera ipsius Sacramentali Confessione, *ibid. num. 28.*

Imo nedum Confessarius, sed nec qui casu aliquo talem poenitentem suam Hæresim Confessario vere Sacramentaliter confitentem audivit, debet, ac potest denunciare, ac revelare, *ibid. num. 29.*

Non excusatur tamen a denunciando Hæreticum formalem Confessarius sciens delictum ratione consilii a se petiti, nisi consilium a se petatur, & detur in Sacramentali Confessione, *ibid. num. 30.*

Ab obligatione denunciandi Hæreticum, aut suspectum de Hæresi non excusat secretum naturale, & sub juramento de non revelando. Nec etiam, si delictum sit occultum, &

proba-

probari non possit, nec qui commissum delictum audivit a persona fide digna, *ibid. num. 31. ad 33.*
 An autem denuntiari teneatur, qui audivit a persona levi, & non fide digna? Vide verb. *Solicitatio num. 36.*
 Quando plures sciunt commissum delictum, etiam si unus denuntiaverit, non excusantur nisi ab onere denuntiandi, *ibid. num. 35.*
Denuntiatio Hæretici ex malitia, aut suspecti de Hæresi est: facienda nulla præmissa correptione fraterna, etiam si firmiter emendatio speretur, *ibid. num. 36.*
 Denuntiatio est facienda intra terminum in Edictis præfixum, *ibid. num. 37.*
 Qui sine iusta causa, & legitimo impedimento non denuntiat intra præfixum terminum, quomodo peccet, & in quas censuras incurrat, & an teneatur adhuc post elapsum dictum terminum denuntiare, *ibid. num. 38. & 39.*
 Denuntiatio in Regnis Hispaniarum, ac in aliis Regnis & Provinciis, cui fieri debeat, *ibid. num. 40.*
Pœnitens culpabiliter omittens denuntiationem, quando, quo onere, & a quo Confessario possit absolvi, *ibid. num. 41. ad 44.*
 In aliquibus tamen casibus expedit, quod Confessarii absolvant pœnitentem ante factam denuntiationem, *ibid. num. 45.*
 Confessarii cautissime procedere debent circa imponendam pœnitentibus obligationem denuntiandi, *ibid. num. 46.*
 In casu, quo reperitur vera obligatio denuntiandi, nec possit pœnitens induci ad personaliter denuntiandum, quid agendum? *ibid. num. 47.*
 Quamvis Confessarius non moneat pœnitentem de obligatione denuntiandi, adhuc pœnitens ad id tenetur, *ibid. num. 48.*
 Confessarii, qui culpabiliter, & malitiose non monent pœnitentes de obligatione denuntiandi, seu docent ad id non teneri, sunt denuntiandi Episcopis, vel Inquisitoribus, *ibid. num. 49.*
Denuntiationes quomodo fieri debeant, *ibid. num. 50.*
 Omittentes denuntiare hæreticum, vel suspectum de hæresi, & testes veritatem celantes, vel minuentes, an sint de hæresi suspecti, & ipsi denuntiandi, *ibid. num. 51. ad 53.*
 Legitime impeditus, durante impedimento, non tenetur denuntiare per alium, *ibid. num. 54.*
 Alia ad rem. Vide verb. *Hæreticus, verb. Libri prohibiti, verb. Sigillum Sacramentalis Confessionis, verb. Substitutio ad turpia, & verb. Superstitio.*

DENUNTIATIONES MATRIMONII.

Denuntiationes Matrimonii quid sint? Vide verb. *Denuntiationes Matrimonii num. 1.*
 De illarum origine, *ibid. in nov. add. num. 1.*
Denuntiationes matrimonii sine gravi causa non sunt omittendæ, nec super trina denuntiatione est facile dispensandum, *ibid. in add. Auct. num. 69. & seqq.*
 Dispensandi facultas adempta est Nuncio Apostolico in Regno Poloniæ commoranti super denuntiationibus matrimonii, *ibid. in add. Auct. num. 91.*
Denuntiationum Lex pro contrahendis matrimoniis in Servia, & finitimis Regionibus est servanda, *ibid. in add. Auct. num. 71.*
 Si Matrimonium contrahitur sine legitima dispensatione absque præviis denuntiationibus quis peccet, *ibid. num. 2.*
 Assignantur pœnæ contra sic contrahentes, contra Parochos, & contra Testes dolosos assistentes, & ad rem citantur Decreta Sac. Congr. Concil. *ibid. num. 3. ad 11.*
 Differitur de tempore, quod a factis denuntiationibus ad Matrimonium elabi debet, ut ex repetatur, *ibid. in nov. add. Auct. a num. 2. ad 6.*
Denuntiationes quando fieri debeant, *ibid. num. 12. & 13.*
 Parochus non peccat mortaliter, si uno, vel altero die Festo omittat denuntiationes; Dummodo inter unam, & alteram denuntiationem multos dies Festos non interponat, *ibid. num. 14.*
 Qui intra duos menses post denuntiationes factas Matrimonium non contrahit, non potest aliud inire, nisi aliæ denuntiationes præmittantur, *ibid. num. 15.*
Denuntiationes, quando omittuntur, debent infra octo dies fieri a die contracti Matrimonii, & interim non debet

Matrimonium consummari, *ibid. num. 16.*
Denuntiationes non possunt fieri diebus feri alibus etiam cum dispensatione Episcopi, *ibid. num. 17.*
 Possunt tamen fieri in die Profesto, & quando ingens populi multitudo ad Ecclesiam accedit, *ibid. num. 18.*
 Corrigitur hic Auctor, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*
Denuntiationes valide fieri possunt etiam extra Ecclesiam, & Missarum solemnias, & possunt etiam fieri diebus Festivis, dum cantantur Vesperæ, *ibid. num. 19. & 20.*
Denuntiationes in Ecclesia, quæ est simul Parochialis, & Collegiata, possunt fieri, vel in Missa Parochiali, vel Conventuali ad arbitrium Parochi, quando pro utraque est populi concursus, & etiam eo tempore, quo nuptiæ sunt prohibitiæ, *ibid. num. 21. & 22.*
 Vicarius Generalis non potest impedire, ne Parochus faciat Matrimonii denuntiationes absque sua licentia, *ibid. num. 23.*
Denuntiationes, a quo faciendæ sint; *ibid. num. 24.*
 Si Sponsi sint ex diversis Parochiis, vel habuerint plura Domicilia, in qua Parochia debeant fieri denuntiationes; & quid requiratur si Sponsi sint ex diversis Diocesis, *ibid. num. 23. ad 27.*
 Confirmatur & illustratur sententia Auct. *num. 23. exposita, ibid. in add. lit. a.*
Denuntiationes Matrimonii contrahendi inter externos non sunt faciendæ a Parocho sine licentia Ordinarii, *ibid. num. 28.*
Denuntiationes in Missarum solemnias publicare non possunt Regulares, *ibid. num. 29.*
 Ex iusta causa possunt Ordinarii remittere denuntiationes Matrimoniales, Vicarius Generalis absque speciali mandato, & omnes alii Prælati Ecclesiastici, seu Abbates Jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, & proprium Territorium, *ibid. num. 30. ad 33.*
 Illustratur *num. 31. Auct. ibid. in nov. add. num. 11. & seqq.*
 Episcopus, & quilibet alius Ordinarius, in cujus Diocesi celebrandum est Matrimonium, potest cum utroque Sponso dispensare, licet unus sit alterius Diocesis; Dummodo saltem Ordinarius alterius contrahentis testetur in sua Diocesi nullum subesse impedimentum, *ibid. num. 34.*
 Sed vide, *ibid. in nov. add. num. 14.*
 Archiepiscopus non potest remittere denuntiationes in Diocesis suorum Suffraganeorum, nisi in aliquibus casibus, *ibid. num. 35.*
 Episcopus, seu alius Ordinarius potest alteri delegare facultatem dispensandi in denuntiationibus, *ibid. num. 36.*
 Vicarius Generalis, an possit facultatem dispensandi in denuntiationibus delegare, *ibid. num. 37.*
 Quid requiratur ad licite dispensandum in denuntiationibus, *ibid. num. 38.*
 Ordinarius si remittat denuntiationes sine iusta, & rationabili causa, peccat mortaliter, *ibid. num. 39.*
 Non tamen necesse est, ut Ordinarius huiusmodi causas cognoscat judicialiter; sed sufficit, ut ex informationibus extrajudicialiter habitis sibi videatur iustam dispensandi causam adesse, *ibid. num. 40.*
 Ordinarius non solum potest hanc dispensationem concedere, dum est intra suam Diocesim, sed etiam dum est extra illam, *ibid. num. 41.*
 Ordinarius non potest ratione huiusmodi dispensationum præcise imponere aliquam pecuniariam multam, nisi ali-quod delictum præberet iustam dispensandi causam, *ibid. num. 42. & 43.*
 Enumerantur iustæ principaliores causæ dispensandi in huiusmodi denuntiationibus, *ibid. num. 44. ad 58. & in nov. add. num. 15. & 16.*
 Ordinarius licet possit dispensare propter omnes supradictas, & consimiles causas, non tenetur tamen dispensare semper propter omnes, *ibid. num. 59.*
 Tenetur tamen Ordinarius sub mortali dispensare in denuntiationibus in variis casibus, in quibus, si denegat, potest appellari de iniusta denegatione, *ibid. num. 60. & 61.*
 Quid agendum, si Ordinarius adiri non possit, vel denegat dispensationem, & periculum sit in mora, *ibid. num. 63.*
 Est qui tenet, denuntiationes non esse necessarias, & omitti posse, si celebratio matrimonii demandata sit decreto

creto alicujus Supremi Tribunalis, *ibid. in nov. add. num. 17.*
Denuntiationes non requiruntur ad validitatem Matrimonii, *ibid. num. 64.*
 Obligatio manifestandi impedimenta Matrimonii post factas denuntiationes quando vigeat, vel non, *ibid. num. 65. ad 68.*
DEPORTATIONIS pœna quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 11.*
DEPOSITIO quid, a quo, & ob quam causam fieri possit? Vide verb. *Degradatio per tot.*

DEPOSITUM, DEPOSITARIUS.

Depositum potest accipi, & pro re deposita, & pro Contractu, & quid sit utrumque? Vide verb. *Depositum, Depositarius, num. 1.*
 Depositum ut sic dividitur in Judiciale, & Privatum, & quid depositum Judiciale, quod alio nomine dicitur *Sequestrum*, seu *Sequestratio*, & hæc potest esse voluntaria, vel necessaria, & uterque assignatur, *ibid. num. 2. ad 5.*
 Assignatur aliud genus Depositum Judicialis, *ibid. num. 6.*
Depositum Privatum quid, & quale sit? *ibid. num. 7.*
Depositarius non potest uti re deposita sine consensu expresso, vel tacito Deponentis, secus vero si bona fide existimet id Domino non displicere, *ibid. num. 8. & 9.*
Depositarius quomodo debeat depositum custodire, & restituere, *ibid. num. 10. & 11.*
Depositarius adeo tenetur de Dolo, & culpa lata, ut neque valeat pactum de Dolo non præstando: Hoc tamen intelligi debet solum de remissione doli futuri, *ibid. num. 12. ad 14.*
 Valet tamen pactum, ne depositi unquam agatur, quum cæteròquin vi ipsa id pactum sit, ne de dolo agatur; Vide *ibid. in nov. add. num. 14. & seqq.*
 Nam moribus nostris infamia ut apud Romanos noventur ii, qui dolose restituere depositum recusant, *ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.*
 An exceptio retentionis ob impensas opponi queat deposito, *ibid. in nov. add. num. 20. & 21.*
Depositarius non tenetur de culpa levi, & levissima, excerptis aliquibus casibus, qui assignantur, *ibid. num. 15. ad 19.*
Depositarius non obligatur ad præstandum casum fortuitum, exceptis etiam casibus ibidem expressis, *num. 20.*
Depositarius potest statim quocumque voluerit depositum revocare, etiam antequam sit elapsum tempus, pro quo res deposita fuit; & Depositarius tenetur statim rem depositam restituere præterquam in quinque casibus, qui luculenter explicantur, *ibid. num. 21. ad 28.*
Depositarius non potest retinere rem depositam pro compensatione alicujus crediti erga Deponentem, *ibid. num. 29.*
 Ex deposito factò penes Clericum v. g. Canonicum, aut Religiosum; seu Rectorem Ecclesiæ, vel Monasterii non potest obligari Ecclesia, vel Monasterium, nisi res illa deposita fuerit conversa in utilitatem ipsius Ecclesiæ, vel Monasterii, aut Prælati una cum Capitulo, seu Conventu Depositum in suam fidem, vel custodiam recepisset, *ibid. num. 30. ad 32.*
Depositarius, si in periculo naufragii, hostilis incurfus, vel incendii nequit res suas, & alienas servare, potest res suas pretiosiores salvare præ alienis minus pretiosis, & in tali casu nihil tenetur restituere, *ibid. num. 33. & 34.*
 Si res depositæ sint pretiosiores rebus propriis Depositarii, & utrasque salvare non possit, tenetur Depositarius eas præferre rebus suis vilioribus, illasque salvare, postpositis propriis minoris pretii, si sit moraliter certus de habenda compensatione damni proprii, aliter non teneretur eas præferre, *ibid. num. 35. ad 37.*
 De deposito miserabili, & quid in illo singulare sit; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
Depositum irregulare quid sit, & illius effectus, *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

DETRACTIO

Quoad ejus esse, & modum quibus fieri potest.
Detractio quid sit? Vide verb. *Detractio art. 1. num. 1.*
 Quid sit fama? *ibid. num. 2.*

Quid sit honor, & in quo sensu sit majus bonum, quam fama, & econtra, *ibid. num. 4.*
 Assignantur tres Detractionis divisiones, & explicantur singulæ, *ibid. num. 5. ad 10.*
Detractio, sive calumniæ, sive non calumniæ, quando sit peccatum mortale, vel veniale, *ibid. num. 11. & 12.*
 S. Thomæ doctrina Auctor illustratur, *ibid. in not. noviss. ad num. 11.*
 Defectu voluntarii perfecti, detractio, quæ de sui natura est peccatum mortale, redditur tantum veniale, vel nullum omnino peccatum, *ibid. num. 13.*
 Qui detrahit ex naturali impetu prævæ consuetudinis, & loquacitatis absque omni advertentia ad damnum proximi, non peccat mortaliter in ipso actu, licet peccet in sua causa, *ibid. num. 14.*
 Defectu materiæ gravis Detractio evadit solum peccatum veniale, *ibid. num. 15.*
 Levitas, & gravitas materiæ Detractionis unde attendi debeat, *ibid. num. 16.*
 Regulariter non est mortale revelare defectus naturales animi, corporis, vel naturarum, vel narrare defectus morales de aliquo in generali, *ibid. num. 17. & 18.*
 Mortaliter tamen peccat, & detrahit, si quis de determinata persona in generali dicat, v. g. *se scire quid de illo, quod sicut, sit cum magna rubore affecturus,* *ibid. num. 19.*
 Non est mortale de aliquo ignoto, vel indeterminato male loqui; dummodo tale crimen in aliorum damnum non redundet, *ibid. num. 20. & 21.*
 Gravius tamen, & gravissime peccat, qui Ordini, seu Congregationi alicui Religiosorum in communi, vel Monasterio detrahit, *ibid. num. 22.*
 Diffamatum in uno crimine de altero valde affini diffamare est tantum peccatum veniale, *ibid. num. 23.*
 Assertur regula generalis ad dignoscendum quando peccatur graviter, vel leviter in huiusmodi materia, *ibid. num. 24.*
 Defectu rei occultæ Detractio evadit solum peccatum veniale, *ibid. num. 25.*
 Notorium aliud est notorietate juris, aliud notorietate facti, *ibid. num. 26.*
 Ad constituendum aliquid notorium notorietate facti quot homines illud scire debeant, *ibid. num. 27.*
 Crimen notorium notorietate juris, quando possit evulgari absque injuria, *ibid. num. 28.*
 Crimen notorium notorietate facti manifestare, quando sit peccatum mortale, vel veniale, & quando nullimode peccatum, *ibid. num. 29. & 30.*
 An sit peccatum contra iustitiam manifestare in alio loco crimen notorium, vel limitare tantum, vel simpliciter, & absolute in aliquo loco particulari, *ibid. num. 31. & 32.*
 Occultum alicujus crimen ab aliis auditum narrare, an sit peccatum mortale, aut veniale concurrentibus aliquibus circumstantiis, *ibid. num. 33. ad 35.*
 Peccat mortaliter cum obligatione restitutionis, qui infamatum jam emendatum de præterito, & jam oblitto crimine, denuo sine iusta causa infamat, *ibid. num. 36.*
 Probabilius mortaliter peccat, qui occultum alterius crimen sine iusta causa manifestat uni, vel alteri viro prudenti non ulterius divulgatur; Secus autem si crimen patrum sit contra seipsum, illudque narret tantum consilii causa, & animo non detrahendi, *ibid. num. 37. & 38.*
 Defunctis detrahere, an sit peccatum mortale obligans ad restitutionem, *ibid. num. 39.*
 Quid de Historiographia, publica, vel occulta mortuorum crimina describentibus, *ibid. num. 40. ad 42.*
 Defectu iustitiæ revelandi, crimen occultum revelare non est peccatum, *ibid. num. 43.*
 Causæ iustæ revelandi aliquod crimen verum occultum alterius sunt præsertim quatuor, quæ enumerantur, ac luculenter explicantur, *ibid. num. 44. ad 52.*
 Detrahentes voluntarie & sine causa audire, & cum facile potest impedire, est peccatum mortale, *ibid. num. 53.*
 Audiens detrahentem cum aliis inducendo, provocando, adjuvando, peccat mortaliter contra iustitiam, & solum consentiendo, & complacendo in detractioem peccat mortaliter tantum contra Charitatem, & illam non impediendo quanto facile, & commode potest, peccat mortaliter contra Charitatem ex duplici respectu; & detrahendo solum

solum de gratia, & lepiditate detrahentis, non esset inde culpandus peccati gravis, *ibid. num. 54. ad 57.*
Seipsum infamare, an sit peccatum, *ibid. num. 58. & 59.*

DETRACTIO quoad obligationem restitutionis famæ, & quoad causas excusantes a tali restitutione.

Qui crimen falsum alicui scienter imposuit, tenetur dictum suum retractare etiam sub juramento, & adhibendo testes, si ita res exigat; & tali modo retractanti renuentes credere absque rationabili causa, ipse ad nihil aliud tenetur; *Vid. verb. Detractio art. 2. num. 1. & 2.*

Qui crimen alicujus verum, sed occultum iniuste prodidit, ad quid tenetur, *ibid. num. 3. & 4.*

Qui revelavit alterius crimen aliquibus sub secreto, an teneatur apud illos tantum famam restituere, *ibid. num. 5.*

Quid, quando ex detractioe oritur damnum etiam in bonis fortunæ, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Detractor, si supervixerit ei cui detrahit, tenetur famam restituere quamvis defuncto, *ibid. num. 9.*

Detrahens inadvertenter, & sine culpa, & postea cognoscens se detraxisse, ad quid tenetur, *ibid. num. 10. ad 12.*

Qui de Cajo v. g. revelat grave crimen, & advertit audientes per errorem intelligere de Titio, tenetur ex justitia restituere Titio, *ibid. num. 15.*

Assignantur, & explicantur decem causæ excusantes Detrahentem a restitutione famæ, *ibid. num. 14. ad 23.*

DETRUSIONIS in arcum Monasterium poena quæ sit? *Vide verb. Poena art. 2. num. 12.*

DIACONATUS quid sit? quæ ejus materia & forma? & quando fuerit institutus? *Vide verb. Ordo art. 1. num. 43. 44. & 45.*

DIACONISSA.

Diaconissarum munus, & quoadusque perdurant. *Vid. verb. Ordo art. 2. in not. noviss. ad num. 26.*

DIACONUS.

Diaconi Orientalis Ecclesiæ, qui ordinati fuerint in statu cœlibi, non possunt matrimonium contrahere; *Vide verb. Diaconus in add. Auct. num. 1. & 2.*

De Diaconis Coptis ordinatis in infantili ætate quoad matrimonium; *Vide ibid. in add. Auct. num. 3. & seqq.*

DIAMETER & Axis quomodo differant inter se? *Vide verb. Mundus num. 127.*

DIES unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur; & explicantur; *Vide verb. Mundus num. 3. ad 16.*

DIETA quot milliaria contineat? *Vide verb. Benedictio art. 5. num. 10.*

DIFFAMATIO quid sit? *Vide verb. Detractio art. 1. num. 9.*

DIGNITAS quid sit? *Vide verb. Beneficium art. 1. num. 26.*

DILAPIDATIONIS poena quæ sit? *Vide verb. Poena art. 2. a num. 93. ad 96.*

DILECTIO. *Vide verb. Virtus a num. 34. ad 87.*

DIMISSORIÆ, seu Dimissoriales. *Vide verb. Ordo art. 2. a num. 36. usque in finem.*

DIOPTRICA quid sit? *Vide verb. Mundus num. 208.*

DISCORDIA quid sit? *Vide verb. Virtus num. 84.*

DISMEMBRATIO.

Dismembratio est quædam species alienationis; *Vide verb. Dismembratio num. 1.*

Quid requiratur, ut Dismembratio dicatur effectuata, vel non, *ibid. num. 2. ad 5.*

In Ecclesiæ Dismembratione observantia subsecuta optime declarat quidquid fuerit præcedenter actum, *ibid. num. 6.*

Dismembratio, ut sustineatur, requirit omnes solemnitates requisitas in alienatione rerum Ecclesiæ, causæ necessitatem, & evidentem Ecclesiæ utilitatem, maxime si Ecclesiæ sit Parochialis, cujus Dismembratio requirit copulative solemnitatem, & justam causam, Parochianorum citationem, presentiam Rectoris, quo renuente potest Episcopus facere Dismembrationem, si adsit justa causa, quæ assignatur; *ibid. num. 7. ad 14.*

Ecclesiæ Parochialis propter quas causas non possit dismembrari, *ibid. num. 15. ad 20.*

In Dismembratione Ecclesiæ Parochialis reservandus est Canon, seu recognitio aliqua annua faciendæ Ecclesiæ Matrioni, *ibid. num. 21.*

Præcipua quædam circa dismembrationem Parochiarum juxta diversas Tribunalium Urbis sententias disputata; *Vid. ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Ecclesiæ dismembrata a Parochiali, consentiente Rectore, auctoritate Episcopi, & justa de causa dicitur jura Parochialia intra limites sibi assignatos habere exercibilia, *ibid. num. 21.*

Licet potuerit reservare sibi Ecclesiæ Matrix in signum subjectionis jus sepeliendi, vel similia, id debet expresse facere, alias omne id, quod non est exceptum, dicitur translatum in dismembratam Ecclesiam, *ibid. num. 23.*

Præservatio facta in Dismembratione Ecclesiæ intelligitur de aliis juribus præterquam consecutivis ad ipsam Dismembrationem, *ibid. num. 24.*

Dismembratio generaliter loquendo non præjudicat Ecclesiæ, a qua illa facta est, nisi in iis, quæ in litteris Dismembrationis continentur, neque præjudicat habentibus Officia, seu Beneficia in Ecclesiis dismembratis, neque Episcopo, seu Capitulo super exactione Decimarum tam prædialium, quam personalium, *ibid. num. 25. ad 29.*

DISPENSATIO.

Dispensatio quid sit? *Vide verb. Dispensatio num. 1. in nov. add. num. 1.*

Corrigitur Auctor in definitione dispensationis, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Dispensatio potest considerari sub variis modis, & explicantur singuli, *ibid. num. 2. ad 9.*

Declaratur item Auctor *num. 7. ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Dispensatio sine justa causa non est dispensatio, nec dissipatio, *ibid. num. 10.*

Dispensatio in Lege Superioris sine justa causa, an sit invalida, & peccaminosa tam quoad concedentem, quam quoad petentem dispensationem, *ibid. num. 11. ad 14.*

Dispensare, vel petere dispensationem in Lege propria sine justa causa, an liceat, *ibid. num. 15. & 16.*

Papa dispensans in propria Lege, & in jure positivo sine causa an peccet? *ibid. num. 17. & 18.*

Auctor emendatur, *ibid. in not. noviss. ad n. 18.*

Papa proprie, & rigorose loquendo non dispensat in jure Divino, *ibid. num. 19.*

Potest tamen Papa jus Divinum interpretari, & declarare, quod in aliquibus casibus propter aliquas circumstantias non obliget, *ibid. num. 20.*

Papa ex rationabili causa potest dispensare in omni jure Ecclesiastico, *ibid. num. 21.*

Ætatis dispensatio pro consequendo Beneficio Jurispatronatus familiaris non conceditur a Papa in præjudicium remotioris vocati habentis requisita, *ibid. num. 22.*

Episcopus quoad Sacros Canones, Constitutiones Apostolicas, & Decreta Conciliorum Generalium nequit dispensare nisi in casibus sibi a jure permisis, qui assignantur, *ibid. num. 23. ad 29.*

Potestas dispensandi in supradictis, & aliis consimilibus casibus competens Episcopis, competit etiam Capitulo Sede vacante, *ibid. num. 30.*

Dispensatio Matrimonii obtenta super impedimento consanguinitatis in forma pauperum, falso narrata paupertate, est invalida, & proles est illegitima, *ibid. num. 32.*

Dispensatio in Bigamia; *Vide verb. Bigamia.*

Dispensatio in Festorum observantia; *Vid. verb. Festum.*

Dispensatio in Jejunio; *Vid. verb. Jejunium.*

Dispensatio in impedimentis Matrimonii; *Vid. verb. Impedimentum Matrimonii art. 3.*

Dispensatio ab Irregularitate; *Vide verb. Irregularitas art. 3.*

Dispensatio in Juramentis, & Votis; *Vide verb. Juramentum & Votum.*

Dispensatio in pœnis Simonis; *Vide verb. Simonia.*

Dispensationes nec frequenter, nec sine justa causa sunt concedendæ. *ibid. in addit. Auct. num. 33. & 34.*

Quamplura referuntur ad dispensationes matrimoniales pertinentia, *ibid. in add. Auct. num. 35. & seqq.*

Dispensationes pro Regularibus non conceduntur, nisi de Superiorum Regularium consensu, vel ad eorum preces, *ibid. in add. Auct. num. 57.*

Dispensationes ab observantia Quadragesimæ, *ibid. in addit. Auct. num. 58. & seqq.*

Dispensationes super Ritibus Ecclesiasticis a S. Sede petendæ sunt, nec ea inconsulta ab alio quolibet concedi possunt, *ibid. in add. Auct. num. 66. & 68.*

Quando Episcopi dispensare nequeant super propriis Constitutionibus, & Legibus Synodi, & in genere de illorum auctoritate in materia dispensationum, *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Quando Episcopus dispensare possit super Legibus Superioris, *ibid. in nov. add. num. 17.*

De justis dispensationis causis, *ibid. in nov. add. num. 20.*

An cesset dispensatio, si causa, ob quam fuit concessa, cesset ante executionem illius, *ibid. in nov. addit. num. 20. & seqq.*

An, & quando potius datum mandatum de dispensando, quam gratia dispensationis concessa a Papa sit, & quinam sint effectus diversi, *ibid. in nov. addit. num. 22.*

Dispensatio est stricti juris, nec ullam patitur extensionem, *ibid. in nov. add. num. 23.*

DISPUTATIO cum hæreticis qualis, & quando sit prohibita Christianis? *Vide verb. Fides a num. 36. ad 41. & verb. Hæreticus a num. 27. ad 29.*

DISTINCTIO.

Distinctio specifica peccatorum, unde desumatur; *Vide verb. Peccatum a num. 26. ad 28.*

Distinctio numerica ipsorum unde desumi debeat? *Vide ibid. a num. 29. ad 34.*

DISTRACTIO.

Distractio in recitatione Divini Officii, & consimiliter in celebratione Missæ, an quando, & quomodo si peccaminosa; *Vide verb. Officium Divinum art. 2. a num. 38. ad 47. & verb. attentio a num. 13. ad 35.*

Distractio in auditione Missæ, an quando, & quomodo sit peccaminosa, *Vide verb. attentio num. 23. ad 35.*

DISTRIBUTIONES QUOTIDIANÆ

Quid, & quæ sint, & a quibus acquirantur.

Distributiones quare ita dicantur, & quare dicantur quotidianæ; *Vide verb. Distributiones quotidiana art. 1. num. 1. & 2.*

Distributionum quotidianarum duplex genus assignatur, & explicatur, earumque propria definitio traditur, *ibidem num. 3. ad 5.*

Distributiones hujusmodi non veniunt in appellatione fructuum, seu reddituum, & proventuum, nec comprehenduntur in Regulis Cancellariæ de valore fructuum exprimendo, *ibid. num. 6. & 7.*

Distributiones quotidianæ institutæ sunt in gratiam cultus Divini, *ibid. num. 8.*

Jus percipiendi Distributiones quotidianas, quibus competat, *ibid. num. 9.*

Distributiones, quibus debeantur, & quid requiratur ad eas lucrandas, *ibid. num. 10. & 11.*

Assignantur infirmitas, quibus detenti Canonici in absentia lucrantur distributiones. *ibid. num. 12. ad 18.*

Distributiones lucrantur senio consecuti, si alias residere soliti erant, *ibid. num. 19.*

Similibus infirmitatibus detenti possunt distributiones quotidianas percipere quamvis propria culpa in eas incidant, nec obstat statutum contrarium Capituli, nec etiam obstat contraria consuetudo, *ibidem num. 20. ad 22.*

Tempus, quo Canonici sicut infirmi, computandum non est pro tempore vacationum, *ibid. num. 23.*

Imo Canonici infirmi percipere debent etiam portionem accrescentem, *ibid. num. 24.*

Tales tamen Distributiones debentur solum illis Canonici infirmis, qui dum sani erant, Divinis Officiis interesse solebant, *ibid. num. 25.*

Distributiones quotidianas lucratur Canonici in absentia ratione justæ, & rationabilis corporalis necessitatis, easque lucrantur injuste carcerati, injuste excommunicati, a Civitate expulsi absque sua culpa, illi etiam qui ex facto Præ-

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

suæ Diocesis; non lucratur Distributiones quotidianas, *ibid. num. 7.*

Distributiones quotidianas non lucratur in absentia Canonici Collegiatæ Ecclesiæ, dum servit Episcopo Cardinali pro Caudatario, nec Canonici Cubicularii ad bussolam Sanctissimi; Neque eas lucratur Familiares Papæ, *ibid. num. 8. ad 10.*

Distributiones quotidianæ non debentur in absentia Canonico in publica Universitate docenti, neque debentur Canonico infirmo habenti Coadjutorem, si Coadjutor non resideat, neque debentur Canonico inquisito, & postea absoluto, si hic habuerit Coadjutorem, qui de tempore carcerationis, seu contumaciæ Coadjuti inservire debuisset, non inservivit. Neque debentur Canonico, qui fuit Romæ pro negotiis Capituli contra Episcopum, neque Canonici Officialibus S. Inquisitionis, absque speciali Indulto Sedis Apostolicæ, neque Canonici Inquisitoribus contra hæreticam privitatem, neque Examinatoribus Synodalibus, dum suo munere funguntur, neque Canonici voluntarie audientibus Confessiones, & Missam celebrantibus tempore Divini Officii, *ibid. num. 11. ad 17. & verb. Canonici art. 5. num. 82.*

Canonici absentes studiorum causa non lucratur Distributiones; fœcus vero si redditus omnes in Distributionibus consistant, *ibid. num. 18. & 19.*

Distributiones quotidiana non debentur interessentibus Congregationibus Capitularibus tempore, quo divina celebrantur; neque Peregrinantibus causa devotionis assumptæ; *ibid. num. 20. & 21.*

Canonici habentes privilegium Apostolicum percipiendi fructus Beneficiorum suorum in absentia non per hoc lucratur distributiones quotidianas, *ibid. num. 22.*

Distributiones, quæ dantur Canonici, vel Præbendatis propriæ Ecclesiæ, quando aliquas Missas celebrant, quando debeantur Coadjutoribus, *ibid. num. 23.*

Vicarius Generalis, ac Dignitates Protonotarii, si sint Canonici, nisi incendant cum habitu canonicali, & sedeant in suo ordinario loco, non lucratur distributiones, etiam accedente consensu Capituli, & affertur ad id novissima decisio *ibid. num. 24. ad 27.*

Quid de Canonico furdo, vel cæco, *ibid. num. 28. & 29.* Canonici dispensatus super ætate ad obtinendum Canonatum cum clausula, quod se promoveri faciat, perventus ad legitimam ætatem amittit Distributiones, si conditionem non curavit adimplere, quamvis Choro intersit, *ibid. num. 30.*

Distributiones a Canonici absentibus amissæ, quibus competant? *ibid. num. 31.*

Hæc tamen Auctoris propositio non est absolute vera; Vide *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Canonici non possunt distributiones sibi invicem condonare, *ibid. num. 32.*

Non lucratur Distributiones Canonici, quoties absunt a residentia occasione litium concernentium interesse suarum Præbendarum sine licentia Episcopi, *ibid. num. 33.*

Distributiones quotidianæ non debentur Canonici infirmis, aut alio legitimo impedimento detentis, si alias sani, aut non legitime impediti non erant soliti inservire, *ibidem num. 34.*

Potest Episcopus statuere, ne Canonici, & alii de Capitulo discedant ab Ecclesia tempore Concionis, & quod illi intersint quotidie sub pœna amissionis Distributionum illius diei, in qua defuerint, *ibid. num. 35.*

Non potest tamen Episcopus decernere, ut Canonici in Sacris non constituti non gaudeant Distributionibus, *ibid. num. 36.*

Permitti non debet Capitulo, quod dum pro litibus, vel alia causa vult expensas facere, utatur Distributionibus quotidianis, *ibid. num. 37.*

Episcopus, & Capitulum non potest amissas distributiones ob non residentiam remittere, aut condonare illi ipsi, qui eas amisit, *ibid. num. 38.*

Secundum Barbosa, & alios poterit Canonici Distributiones, quas alter amiserat, sibi jam applicatas, & traditas, postea illi ipsi condonare; nisi hac via detur occasio Clericis se abstinendi a Choro, *ibid. num. 39. & 40.*

Distributiones amittitur iuste Excommunicatis, vel Suspendis, vel Interdictis; & etiam Canonici non psallentes, & non canentes in Choro cum aliis, dormientes quoque & confa-

bulantes in Choro, non in totum, sed proportionaliter pro parte correspondente defectibus; eas etiam amittunt Canonici, quando non cantant Missam Conventualem, seu Missam de die, *ibid. num. 41. ad 44.*

Canonici, qui perceperunt Distributiones pro tempore, quo servitium Ecclesiæ non præstiterunt, tenentur ad illarum restitutionem, *ibid. num. 45.*

Canonici tempore divinarum Officiorum pulsans, vel cum Musicis psallens amittit distributiones quotidianas, si aliquod stipendium obtineat, *ibid. num. 46.*

Distributiones non lucratur Canonici Choro interessentes, qui cum cæteris non psallunt, *ibid. num. 47.*

Distributiones tamen lucratur Canonici & Beneficiati, qui de licentia Ordinarii spiritualia exercitia peragunt in aliqua pia, seu regulari domo, licet pro illis diebus Choro non intersint: sed id non indistincte accipitur quoad omnia tempora, *ibid. num. 48. & 49.*

Distributiones non lucratur, qui Canonici debet curam adnexam, extra Civitatem, *ibid. num. 50.*

Neque qui Episcopo inservit non celebranti, *ibidem num. 51.*

Suppletur Auctoris defectus quoad hunc Articulum, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Decreta varia attinentia ad Canonicos Jubilatos, & distributiones eis debitas.

Adducuntur varia Decreta attinentia ad Canonicos Jubilatos; Vide verb. *Decreta varia attinentia ad Canonicos Jubilatos art. 3. a num. 1. ad 17.*

Afferuntur ad id alia Decreta in una Aquependii Jubilationis, *ibid. a num. 18. ad 21.*

Adducuntur ad id varia Decreta, *ibid. num. 22. ad 32.*

Afferuntur ad id varia resolutiones Sacræ Congr. Concilii, *ibid. a num. 33. usque in finem.*

Alia vide hoc tomo in Appendic. Decret. in Romana Distributionum, Fundana Participationis, Nullius Farsen. Distributionum Quotidianarum, Acernen. Distributionum, Quotidianarum, & Jubilationis, Oveten. Coadjutoria, & Distributionum, Ravennaten. Distributionum Quotidianarum.

DIVINATIO quid sit, & quæ ejus species? Vid. verb. *Superstitio a num. 15. ad 33.*

DIVORTIUM.

Divortii genus triplex assignatur, & explicatur; Vide verb. *Divortium num. 1. ad 4.*

Divortium secundum æthimologiam nominis unde sit dictum, *ibid. num. 5.*

Divortium quoad vinculum Matrimonii rati, & non consummati fit inter fideles Professione Religiosa; Non vero fit per votum simplex, vel solemnæ Castitatis in susceptione Ordinis Sacri, *ibid. num. 6. ad 8.*

Potest tamen tale divortium quoad vinculum fieri per dispensationem Papæ juxta praxim Romanæ Curie, & ratione ostenditur, simulque adducitur, & solvitur instantia, *ibid. num. 9. ad 14.*

Ad dissolvendum quoad vinculum Matrimonium, sive ratum, sive consummatum cum impedimento dirimente, contractum, quod requiratur, *ibid. num. 15. & 16.*

Matrimonium valide inter fideles contractum, & consummatum est quoad vinculum indissolubile, *ibid. num. 17.*

Divortia Græcorum quoad vinculum irritantur, & fieri deinceps prohibentur, *ibid. in add. Auct. num. 61.*

Divortium quoad thorum, & cohabitationem potest licite fieri iusta interveniente causa, *ibid. num. 18.*

Et concludens requiritur illius probatio, ubi etiam ad divortium impediendum probari concludenter debet causæ remissio a parte innocente, *ibid. in nov. add. num. 17. & 28.* Causæ justæ faciendi divortium septem generatim assignantur, ac explicantur, *ibid. num. 19. ad 35.*

Divortio quoad thorum & habitationem locus hodie haud videtur esse posse ex voto ultramarino, de quo differit Auct. *num. 32. & quare ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Propter Sodomiam, & Bestialitatem, an possit fieri Divortium? *ibid. num. 36. & 37.*

Quando adulterium alterius Conjugis est notorium, oc-

cultum, vel dubium, an, & quomodo possit fieri Divortium, *ibid. numer. 38. ad 40.*

Conjux innocens, an teneatur & possit conjugem adulterum revocare, *ibid. num. 41. ad 43.*

Quando unus Conjugum adulterium committit, potest eo invito conjux innocens Religionem ingredi, etiam non expectata sententia Judicis, si adulterium sit publicum; fœcus si sit occultum, *ibid. num. 44. ad 46.*

Conjux innocens, si post alterius adulterium ei voluntarie cohabitavit petendo, & reddendo Debitum conjugale, non potest eo invito Religionem ingredi; Et etiam quando & ipse innocens postea adulterium committit, *ibid. num. 47. & 48.*

Conjux adulter quando possit ingredi Religionem infcio, vel invito innocente, *ibid. num. 49. & 50.*

Conjux innocens ob adulterium uxoris potest etiam in sæculo manens Ordines sacros recipere, *ibid. num. 51. & 52.*

Propter adulterium spirituale, an possit Conjux fidelis ingredi Religionem, alio invito, vel Sacros Ordines suscipere, *ibid. num. 53.*

Assignantur, & explicantur quatuor casus, in quibus propter adulterium nequit fieri Divortium, *ibid. num. 54. ad 59.*

Vir non censetur causam præbere mulieri adulterandi, si eam domo expellit, aut necessaria alimenta ei denegat, *ibid. num. 60. & verb. Adulterium art. 3. num. 9. & 10.*

Causa adulteri in eo differt quoad Divortium thori & habitationis a reliquis causis, quod ea tamquam immediate profluens ex violatione fidei conjugalis sit perpetua, aliæ vero ad tempus, *ibid. in nov. add. num. 15. & 16.*

Si a muliere petatur divortium ex adulterio viri, & a viro opponatur remissio, hæc probata dici nequit quod mulier sciens pravam consuetudinem viri cum eo habitaverit, sed docere præterea oportet de signis, iisque spontaneis, amoris, & benevolentia ipsius Mulieris, *ibid. in nov. add. num. 19. & 20.*

Causis vero divortii quoad thorum, & cohabitationem ab Auctore adductis a num. 19. ad 35. addi potest adulterium falso a Viro Uxori inputatum, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Defectus Virginitatis in Muliere minime præbet justam causam hujus divortii; Verum late super hoc differitur, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

Alia Vide verb. *Adulterium, Debitum Conjugale, Matrimonium.*

DOCTRINA CHRISTIANA

Quibus competat traditio Doctrinæ Christianæ; Vide verb. *Doctrina Christiana in addit. Auct. num. 1. ad 3.*

Quibusnam in locis sit tradenda, *ibid. in add. Auct. num. 1. ad 4.*

Doctrina Christiana non solum pueris, sed & adultis est & necessaria, *ibid. in add. Auct. num. 5. & seqq.*

Qui Doctrina Christiana satis instructi non sunt, non sunt matrimonio jungendi, *ibid. in add. Auct. num. 9.*

Mandatur Regularibus, ut doceant Professos Laicos, & præsertim Questuarios Fratres Christianam doctrinam, *ibid. in add. Auct. num. 10.*

DOLOR. Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum art. 2.*

DOLUS quid sit, Vide verb. *Commodatum num. 17.*

DOMICILIUM pro contrahendo Matrimonio; Vide verb. *Matrimonium. Impedimenta Matrimonii art. 2.*

DOMICILIUM pro Ordinibus suscipiendis; Vide verb. *Ordo art. 3.*

DOMINIUM

Quoad ejus esse, divisionem, & species.

Dominium generalissime sumptum quid sit; Vide verb. *Dominium art. 1. num. 1.*

Rectius Dominium definitur, & de Domini origine differitur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Tale Dominium dividitur in Divinum, & humanum, & quid sit utrumque, *ibid. num. 2.*

Dominium Divinum dicitur universalissimum, & excellentiæ, *ibid. num. 3.*

Dominium humanum aliquando dicitur Altum, seu politicum, & aliquando dicitur Bassum, seu speciale, & quid sit utrumque, *ibid. num. 4.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Dominium humanum est duplex, Jurisdictionis; & Proprietatis, *ibidem num. 5.*

Dominium Jurisdictionis quid sit; & quomodo dividatur, *ibid. num. 6. & 7. Vide etiam Verb. Regimen per totum.*

Dominium Proprietatis quid, & quotuplex sit? *ibid. num. 8. ad 11.*

Usufructus quid sit? & in quibus rebus constitui possit; *ibid. num. 12. ad 14.*

Usus generaliter loquendo quotuplex sit? & alia ad rem, *ibid. num. 15. ad 20.*

Possessio unde dicatur, quomodo dividatur, & divisiones explicantur, ac Possessionis vera Definitio traditur, *ibid. num. 21. ad 26.*

Possessio quotupliciter acquiri, ac deperdi possit, *ibidem num. 27. & 28.*

Per rei amissionem universaliter loquendo non perditur ejus Dominium, *ibid. num. 29.*

Possessionis commoda ac privilegia octo assignantur, ac explicantur, *ibid. num. 30. ad 37.*

Corrigitur num. 35. Auct. *ibid. in nov. addit. sub lit. A.*

DOMINIUM quoad ejus subiectum, & Officium. De fide est Deum esse rerum omnium creatarum vere, & proprie Dominum. Vide verb. *Dominium art. 2. num. 1.*

Christus ut homo fuit Dominus absolutus, & directus universorum quantum ad jus, & potestatem, *ibid. num. 2.* Angeli, quale Dominium habeant, ac potestatem, *ibid. num. 3.*

Inter creaturas inferiores solus homo est Domini capax, *ibid. num. 4.*

Unus homo licite acquirit, & habet Dominium in alium hominem quoad ejus opera, & servitutem personalem, *ibid. num. 5.*

Dominium servitutis in alium hominem potest homo acquirere quatuor modis seu titulis, qui enumerantur, & clare demonstrantur, *ibid. num. 6. ad 10.*

An habeat homo Dominium vitæ suæ, actuum suorum, libertatis, propriæ famæ, & honoris, *ibid. num. 11. ad 15.*

Uxores, ac Filiifamilias super quibus bonis habeant Dominium, *ibid. num. 16. & 17.*

Quid de Novitiis, ac Religiosis solemniter Professis circa Dominium bonorum temporalium, tam in communi, quam in particulari, *ibid. num. 18. ad 22.*

Clerici Beneficiati cujus portionis fructuum suorum Beneficiorum habeant Dominium, *ibid. num. 23. & 24.*

Indicantur Auctores plenius tractantes de materia hujus articuli, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 3.*

An mare esse possit domini subiectum, *ibid. in nov. add. num. 4.*

DOMINIUM quoad modos ipsum acquirendi. Dominium rerum tribus modis acquiri potest, & assignantur, & qualiter rerum istis tribus modis acquiratur Dominium; Vide verb. *Dominium art. 3. num. 1. ad 4.*

Dominium multipliciter, scilicet Occupatione, Alluvione, Specificatione, Accessione, Confusione, Commixtione, & fructuum perceptione; Et quomodo istis modis acquiratur rerum Dominium satis clare explicatur, ac exemplis demonstratur, & alia plura ad rem, *ibid. num. 5. usque ad 85.* Auct. emendatur, *ibid. in nov. novis. ad num. 82.*

Ad num. 62. Auctoris Vid. *ibid. in nov. addit. sub lit. A.*

De modo acquirendi rerum dominium jure Civili, atque Canonico, *ibid. 286. & verb. Præscriptio, seu Usucapio.*

De modo acquirendi rerum dominium jure particulari privati alicujus contractus, *ibid. num. 78. & verb. Emptio, Donatio &c.*

Modi, quibus olim dominium privatum inductum fuit, & etiamnum inducitur, dividi possunt in originarios, & derivatos; & quinam ii sint, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

DONATIO

Quoad ejus naturam, divisionem, & effectum. Donatio unde sit dicta, Vide verb. *Donatio art. 1. num. 1.*

Donationis definitio affertur, ejusdemque prima divisio in verbalem, & realem, & quæ sit utraque, *ibid. num. 2. ad 4.*

Donatio dividitur secundo in Donationem mere gratuitam, seu liberalem, & in Donationem remuneratorem, & quæ sit utraque, *ibidem num. 5. & 6.*

Donatio dividitur tertio in Donationem puram, seu absolutam, & in Donationem non puram, seu conditionatam, & utraque explicatur, *ibid. num. 7. & 8.*

Donatio dividitur quarto in Donationem inter vivos, & in Donationem mortis causa; Utraque hæc Donatio habetur in Jure definita, sed clarius definitur, & explicatur, *ibid. num. 9. ad 11.*

Donatio mortis causa potest fieri tribus modis, qui referuntur, *ibid. num. 12.*

Donatio mortis causa quando fieri possit, *ibid. num. 13.*

Donatio mortis causa expirat, seu tacite revocatur quatuor modis, qui assignantur, & explicantur, *ibid. num. 14. ad 18.*

Donatio mortis causa in quo differat a donatione inter vivos, *ibid. num. 19. ad 21.*

Ad valorem Donationis, sive inter vivos, sive mortis causa, quid requiratur, *ibid. num. 22.*

Voluntas, & animus sive donandi, sive donum acceptandi quomodo debeat manifestari in donatione, seu dopi acceptatione, *ibid. num. 23. ad 25.*

Donatio facta Ecclesie, vel alteri pie causæ quando obliget, *ibid. num. 27. ad 29.*

Solidus quid sit; *ibid. num. 30.*

Plures Donationes excedentes quingentos solidos valent absque insinuatione; & tales Donationes assignantur, *ibid. num. 31. ad 37.*

Donatio facta supra quingentos solidos potest a Donatario tuta conscientia retineri etiam quoad illum excessum, donec a Donante, vel ejus hærede repetatur, vel per Judicis sententiam rescindatur donatio quoad illum excessum, *ibidem num. 38.*

Donatio verbalis, an, & quomodo obliget Donatorem ad tradendam rem donatam, si a Donatario fuit acceptata, *ibid. num. 39. ad 43.*

Donatio ex quibus potius causa mortis, quam inter vivos dicenda sit, tum an solemnitates a Statuto inducæ quoad donationes requirantur in donatione causa mortis ad ejus validitatem, Vid. *ibid. in nov. add. num. un.*

DONATIO quoad personas, quæ donare possunt, vel non, & in qua quantitate.

Donare potest omnis ratione utens, lege non prohibitus, habens plenum Dominium, seu liberam administrationem rei suæ, Vide verb. *Donatio art. 2. num. 1.*

Donare autem non potest pupillus, minor, furiosus, amens, prodigus &c. *ibid. num. 2.*

Tutores, & Curatores de bonis, quæ administrant, an possint donare, vel facere elemosynas, *ibid. num. 3. & 4.*

Uxores, Filii familias, Pupilli, an, de quibus bonis, & in qua quantitate possint libere donare, vel facere elemosynas, *ibid. num. 5. ad 8. & verb. Bona art. 4.*

Donatio Patris facta Filio nondum emancipato quando sit valida, vel non, *ibid. num. 9. ad 11.*

Mater valide donat Filiis tam emancipatis, quam nondum emancipatis, *ibid. num. 12.*

Conjux an possit alteri conjugi mere liberaliter aliquid donare, *ibid. num. 13.*

Valida tamen est Donatio inter conjuges in pluribus casibus, qui assignantur, & explicantur, *ibid. num. 14. ad 26.*

Quando, & per quid Donatio inter Conjuges censetur tacite revocata, *ibid. num. 27. & 28.*

In dubio autem an donatio fuerit a Donatore revocata, præsumendum est non esse revocatam, *ibid. num. 29.*

Milites donare non possunt Focariis, seu concubinis suis, *ibid. num. 30.*

Princeps supremus, ut Rex &c. in qua quantitate possit donare, *ibid. num. 31. & 32.*

Clerici Beneficiati de rebus suis patrimonialibus, quasi patrimonialibus, & de bonis Ecclesiasticis, an, & quales possint facere donationes, *ibid. num. 33.*

Episcopi, seu Ecclesiarum Prælati, sive Sæculares, sive Regulares, sine consensu Capituli, an quales, de quibus bonis, quo titulo, in qua quantitate, & quibus personis possint facere donationes, *ibid. num. 34. ad 41.*

Prælati, seu Superiores Regularium quas possint de bonis Monasterii, seu Ecclesie facere donationes, *ibid. num. 42.*

Regulares illi, qui non sunt Prælati, administrationem tamen habent sibi commissam bonorum Monasterii, ut sunt Oeconomi, quas possint facere donationes, & elemosynas, *ibid. num. 43.*

Regulares Beneficiati extra Monasterium degentes, an possint de redditibus Beneficii facere donationes, ac elemosynas, & quales, *ibid. num. 44.*

Regulares, qui in Monasterio sub obedientia Superiorum vivunt, & nullam bonorum administrationem habent, an possint facere donationes, *ibid. num. 45.*

Quoad quantitatem donandi sunt prohibita duo genera donationum, scilicet donatio omnium bonorum, & donatio liberalis excedens 500. Solidos absque insinuatione facta, *ibid. num. 46.*

Donatio omnium bonorum præsentium, & futurorum mobilium, & immobilium, qua ratione prohibetur, & in ea cessante quandoque sit valida, *ibid. num. 47. ad 52.*

Donatio liberalis excedens 50. solidos est invalida quoad excessum, nisi fiat cum insinuatione; aliquando tamen potest esse valida, *ibid. num. 53. & 54.*

Si quis debitum aliquod liquidum summam 500. solidorum excedens remittat, invalida est remissio, *ibid. num. 55.*

An Clientes fervente lite donare possint Advocatis, Procuratoribus, aliisque similibus Litis Ministris, Vid. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

An ægroti donare possint Chirurgis, & Medicis, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Num Pœnitentes Confessariis, vel illorum domui, vel Conventui donare valeant, *ibid. in nov. add. num. 6.*

DONATIO quoad ejus revocationem.

Donatio inter vivos semel legitime facta, & acceptata regulariter loquendo non potest amplius revocari per Donatorem, imo nec etiam per Rescriptum Principis; Vide verb. *Donatio art. 3. num. 1. & 2.*

Ab hac regula excipiuntur tres casus principales, ob quos donatio revocari potest, scilicet ob ingratitudinem donatarii, ob prolem postea susceptam, & si donatio sit inofficiosa liberis, *ibid. num. 3.*

Ob ingratitudinem donatarii revocari potest donatio in quinque casibus, qui assignantur, *ibid. num. 4. ad 11.*

Donator probare debet in Judicio ingratitudinem, si ob illam revocare vult donationem, *ibid. num. 12.*

Potestas revocandi donationem ob ingratitudinem quibus competat; & contra quos possit revocari, *ibidem num. 13. ad 15.*

Assignantur quædam donationes, quæ ob ingratitudinem donatarii revocari non possunt, *ibid. num. 16. ad 19.*

Ob prolem postea susceptam revocari potest donatio quamvis unica postea nascatur proles, *ibid. num. 20. & 21.*

Quid considerari debeat, ut rectum proferatur judicium super revocatione donationis ob supervenientiam filiorum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

An, & quando donatio Jurispatronatus obnoxia sit revocationi ob supervenientiam filiorum, *ibidem in nov. addit. num. 9.*

Quid si in tali casu donatio sit remuneratoria, vel facta sit Ecclesie, *ibid. num. 22. ad 24.*

Emendatur Auctor *num. 22. ibid. in nov. addit. num. 12.*

Revocari potest Donatio, si sit inofficiosa liberis; Quid sit talis donatio; & quibus competat jus eam revocandi, *ibid. num. 25. ad 27.*

Donatio mortis causa proprie talis, etiam si acceptata a donatario, quando possit revocari ad libitum donantis, *ibid. num. 28. ad 30.*

Quandonam donatio mortis causa ipso jure expiret, seu tacite revocata censetur, *ibid. num. 31.*

DORMIENS quando evadat irregularis ex homicidio vel mutatione causali; Vide verb. *Irregularitas art. 1. sub num. 11. vers. Ex Homicidio.*

DOS, DOTARE

Dos quoad variam ejus acceptionem, naturam, divisionem, & proprietatem, seu Dominium.

Vocis, seu termini Dotis æquivocatio aperitur, ac variè assignantur acceptiones, & usus; Vide verb. *Dos art. 1. num. 1. ad 3.*

Affi-

Assignantur Dotes animæ beatæ, & quare virtutes Theologicæ non dicantur dotes, *ibid. num. 4.*

Obiter assignantur materiæ Beatorum, ac quid & quot sint, & cur dicantur materiæ, *ibid. num. 5.*

Assignantur Dotes corporis Gloriosi, quidque beatis corporibus præsent, *ibid. num. 6.*

Dos quid sit juridice, & civiliter capta, *ibid. num. 7.*

Dos ejusmodi est duplex, quæ assignatur, *ibid. num. 8.*

Dos Profectitia quæ sit? *ibid. num. 9.*

Dos Adventitia quæ sit? *ibid. num. 10.*

Res, quæ in dotem dantur, vel æstimatæ, vel inæstimatæ sunt, & de utriusque dotis effectibus; Vide *ibid. in nov. add. num. un.*

Cujus Dotis dominium, seu proprietas pertineat ad Maritum? *ibid. num. 11. ad 14.*

Quale dominium Dotis pertineat ad Uxorem contracto, vel soluto Matrimonio; Et Fundus dotalis quo jure, & qua conditione possit alienari? *ibid. num. 15. ad 20.*

Ufusfructus Dotis etiam rei immobilis, & inæstimatæ pertinet ad maritum; Secus si lucrum perceptum ex fundo dotali non pertineat ad fructuum naturam, *ibid. num. 21. & 22.*

Dominium Dotis quando amittatur ab Uxore, vel a Marito? *ibid. num. 23. & 24.*

Soluto per mortem Mariti Matrimonio Filia familias vidua quale dominium habeat suæ dotis tam Adventitiæ, quam Profectitiæ, ejusque fructuum, *ibid. num. 25. ad 27.*

Mortua uxore ususfructus Dotis spectat ad maritum; propterea vero pertinet ad filios, *ibid. num. 28. Vide nov. add. num. 1.*

DOS quoad illos, qui tenentur eam dare.

Pater tenetur Dote dare Filie, quamvis propria bona adventitia habenti; Et quamvis in Matrimonio nulla sit facta mentio Dotis; imo quamvis Filia invito Patre, nupserit viro digno; secus si ante annum 25. nupserit viro indigno moribus, aut genere; aut si Pater motivum habeat Filiam exhæredandi; Vide verb. *Dos art. 2. num. 1. ad 8.*

Si pater dotare nequit filiam, tenetur eam dotare Avus paternus, in cujus defectu tenetur Mater ipsa, & in defectu Matris tenetur Frater dotare inopem sororem ex Patre, *ibid. num. 9. ad 12.*

Dotem dare tenentur omnes, qui illam serio promiserunt, cujuscumque sint sexus, seu conditionis, *ibid. num. 13.*

Deflorator, qui absque promissione Matrimonii Virginem per vim, fraudem, vel metum injuste incussum violavit, tenetur illam dotare, aut ducere in Uxorem. Si vero ipsa recuset nubere cum Deflorante, aut jam habeat dotem competentem, ad quid teneatur Deflorator tam in foro interno, quam externo? *ibid. num. 14. ad 20.*

Quid de Defloratore, qui puellam jam corruptam vi, aut dolo seduxit? *ibid. num. 21. & 22.*

Clericus in Sacris constitutus, seu maritus qui fingens se laicum solum sub ficta promissione Matrimonii obtinet a sœmina copulam, ipsamque occultam prohalat, an teneatur puellam dotare, ac prohalationis damnum reparare, etiam si puella libere in stuprum consenserit? *ibid. num. 23. ad 26.*

Quantitas dotis danda a defloratore puellæ per vim defloratæ, quomodo taxanda sit, *ibid. num. 27. & 28.*

Cæteris paribus deflorator dives non tenetur plus dare defloratæ, quam deflorator pauper, *ibid. num. 29.*

Dos tribuenda a deliberatore paupere quomodo mensuranda sit? & ad quid teneatur, si ad pinguiorem statum devenerit? *ibid. num. 30. & 31.*

In foro interno dos puellæ per vim defloratæ tribuenda, quomodo mensuranda sit? Et ad quid teneatur deflorator in eodem foro, si Judex non sit bene informatus, vel puella sit nobilis? *ibid. num. 32. ad 34.*

Ad quid teneatur deflorator si puella sponte se obtulit, ac consensit in stuprum? aut muneribus, ac blanditiis, sine ulla vi, aut fraude fuit in stuprum inducæ? *ibid. num. 35. ad 38.*

Referuntur hac arrepta occasione ea, quæ sancivit Clemens XII. pro Urbe Roma contra defloratores, sive stupratores, & stupratas puellas; Vide *ibid. in nov. add. Conf. Theol. num. 1. & seqq.*

An Pater teneatur dotem dare filie nuptæ sine ejus con-

sensu, si vir scripserit tertio mediatori, quod duceret uxorem sine dote, modo Pater acquiesceret, *ibid. in nov. add. num. 1.*

An Pater iterum teneatur dotare filiam, si ejus culpa dos constituta, & soluta primo marito petiit, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Et quid si interim paternum patrimonium fuerit diminutum, *ibid.*

In illis locis, in quibus virum inter & uxorem viget communio bonorum, mater non in subsidium, sed æque principaliter, ac Pater dotem constituere tenetur filie, *ibid. in nov. addit. num. 3.*

DOS quoad ejus reversionem, seu restitutionem, soluto Matrimonio, & facultatem eam repetendi constante Matrimonio,

Soluto Matrimonio per mortem naturalem mariti dos adventitia est integra restituenda uxori; Vide verb. *Dos art. 3. num. 1.*

Dos Profectitia tamen redit una cum dotata ad dotantem, si dotata adhuc est in potestate dotantis. Secus si jam est emancipata, *ibid. num. 2. & 3.*

At quia ubique receptum est partium potestatem dissolvi per nuptias filie, adhærendum est illis, qui indistincte sentiunt hodie pro dote profectitia ipsam filiam solum agere posse, *ibid. in nov. add. num. 8.*

Soluto Matrimonio per mortem naturalem uxoris, nullis ex illis extantibus, Dos Adventitia, ac Profectitia, dotes constitutæ a stupratore puellæ stupratæ, a Raptores puellæ raptæ, a Viro sene puellæ juveni, ad quos pertineant, & quo jure? *ibid. num. 4. ad 9.*

Soluto Matrimonio quoad vinculum viventibus adhuc contrahentibus, vel per impedimentum dirimens, aut aliam licitam causam, sive propter crimen contrahentium, Dos, ac Dotis lucra obventa, ad quos spectent? *ibid. num. 10. ad 16.*

Constante Matrimonio si Maritus culpa sua ad inopiam vergat, an possit Uxor repetere dotem suam? *ibidem num. 17. & 18.*

Si absque sua culpa maritus vergit ad inopiam, nequit cogi ad restituendam dotem. Et in casu quid agere possit Uxor assignatur, *ibid. num. 19. ad 22.*

Potest uxor constante Matrimonio suam repetere dotem, si bona mariti Fisco inferantur, *ibid. num. 23.*

Uxor ratione dotis habet tacitam, & privilegiatam Hypothecam in omnibus bonis mariti, itaut præferatur omnibus aliis Creditoribus, *ibid. num. 24.*

Circa omnia hæc dicta de dote sunt attendendæ speciales conventiones dotales, & locorum consuetudines, *ibid. num. 25.*

An Neophytus teneatur dotem restituere uxori nolenti converti, aut cohabitare sine Creatoris contumelia. Vide verb. *Neophytus in add. noviss. Conf. Theol. a num. 9.*

De mulieris hypotheca pro dote, & prælatione supra cæteros Creditores, *ibid. add. noviss. num. 1. & seqq.*

Quoad dotem cætera. Vide verb. *Adulterium art. 2.*

DUBITATIO, DUBIUM.

Dubitatio quid sit? Quid de dubitatione temeraria, sive positiva, sive negativa? Vide verb. *Judicium centenarium a num. 2. ad 16.*

Dubium juris, & dubium facti quid sit? Vide verb. *Conscientia num. 29. & 30.*

Dubium speculativum, & practicum quid sit? *ibid. num. 25. & 26.*

Dubium positivum, & negativum quid sit? *ibid. num. 27. & 28.*

Dubium de irregularitate contracta, potest teneri quod non sit irregularis; excepto in dubio de homicidio, in quo dubitans, an vere homicidium commiserit, tenendus esset irregularis; Vide verb. *Irregularitas art. 8. num. 9. & 10.*

DUCATUS pro solvenda pensione quomodo intelligendus? Vide verb. *Pensio a num. 115. ad 118.*

DUBL-

Quoad ejus esse, divisionem, & prohibitionem.

Duellum proprie dictum quid sit? Vide verb. *Duellum artic. 1. num. 1.*

Duellum debet esse cum effectu, *ibid. num. 2.*

Duellum quando prohibitum? *ibid. num. 3.*

Duellum proprie dictum debet esse ex conditio, ac initum statum loco, & tempore; Et cum periculo occisionis, vel vulneris, *ibid. num. 4. ad 6.*

Duellum aliter dividitur a Theologis; & aliter a Legistis. Legista illud dividunt in Decretorium, Propagatorium, & Satisfactorium, & triplex divisio explicatur, *ibid. num. 7. ad 10.*

Theologi dividunt Duellum in sex species, scilicet in Duellum Manifestativum veritatis, Ostentativum virium, Evitativum ignominia, Terminativum controversia, Evitativum belli, & Defensivum honoris: & singulae explicantur, & quae sint licitae? *ibid. num. 11. ad 17.*

Duellum ulterius dividitur in illud, quod fit auctoritate publica, & in illud, quod fit auctoritate privata. Utrumque patet ex terminis, *ibid. num. 20.*

Duellum tum solemne, tum privatum, seu simplex est prohibitum Jure Divino, & humano, tam Civili, quam Canonico, *ibid. num. 21.*

Recensentur quinque Propositiones circa Duellum a S. M. Benedicto XIV. damnatae, *ibid. in nov. addit. sub lit. a.*

Indicantur Auctores, qui de rebus ad duella pertinentibus, & illorum Historiam spectantibus, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

DUELLUM quoad ejus poenas, & personas eas incurrentes, & earum absolutionem.

Affertur imprimis per extensum pro regula, & notitia factis necessaria ad haec omnia Constitutio Clementis VIII. Vide verb. *Duellum artic. 2. num. 1.*

Enumerantur poenae principales contra duellantes statutae, *ibid. num. 2.*

Duellantes, si moriantur, quando priventur Ecclesiastica Sepultura? *ibid. num. 3. & 4.*

Affignantur illi, qui incurrun poenas impositas contra duellantes, *ibid. num. 5. ad 13.*

Eadem poenas incurrun etiam Christiani cum Turcis duellantes, *ibid. num. 14.*

Non incurrun tamen tales poenas ratur habentes duellum factum, *ibid. num. 15.*

Exemplificantur varii casus, in quibus provocatus ad duellum non incurrit illas poenas, *ibid. a num. 16. ad 19.*

Absolutio ab excommunicatione incurra ob duellum ratione cit. Constit. Clementis VIII. a quo possit impendi, *ibid. num. 20. & 21.*

Referuntur poenae a Benedicto XIII. & per extensum exhibentur, item poenae latae contra duellantes a Bened. XIV. Vid. *ibid. in nov. not. sub lit. a. & in nov. add. num. un.*

E

EBRIETAS, EBRIUS.

Ebrietas quid sit? Vide verb. *Clericus artic. 1. num. 20.*

Ebrietas unde dicta? *ibid. num. 21.*

Ebrietas est sub gravissimis poenis interdicta Clericis, *ibid. num. 25.*

Ebrius quando evadit irregularis ex homicidio, vel mutilatione casuali; Vide verb. *Irregularitas artic. 1. sub num. 11. vers. Ex homicidio.*

Alia de Ebrietate; Vide verb. *Gula a num. 12. ad 28.*

E C C L E S I A

In sensu morali capta quoad ejus esse, & principales notas.

Ecclesiae nomen quid significet? Vide verb. *Ecclesia artic. 1. num. 1.*

Ecclesiae nomen dupliciter sumitur, & explicatur, *ibidem num. 2.*

Affertur vera definitio Ecclesiae, & explicatur per singulas ejus particulas, *ibid. a num. 3. ad 9.*

Ad hanc Ecclesiam spectant non solum praedestinati, & justi, sed etiam reprobi, & peccatores, *ibid. num. 11.*

Ad hanc tamen Ecclesiam non spectant, sed ab ipsa excluduntur Pagani, Turcae, & Judaei, Catechumeni, Haeretici, a Fide Apostatae, Schismatici, Excommunicati &c. *ibid. num. 12. ad 16.*

Una & eadem substantialiter, & formaliter est Ecclesiae Legis Gratiae, Legis Naturae, & Legis Scriptae, *ibid. num. 17.*

Notae praecipuae, per quas vera Ecclesia decernitur a falsis, sunt quatuor, & enumerantur, ac variis titulis, & rationibus explicantur, *ibid. num. 18. ad 24.*

Sola Ecclesia Romana Catholica habet notas verae Ecclesiae Christi, & in ipsa sola potest obtineri salus, & nullus extra ipsam salvatur, *ibid. num. 25.*

Ecclesia Romana pro eodem sonat, ac Universalis, *ibid. num. 26.*

Summus Pontifex, quamvis non sedeat Romae, appellatur semper Romanus Pontifex, *ibid. num. 27.*

Non habet Deum Patrem, qui non habet Ecclesiam Romanam Matrem, *ibid. num. 28.*

ECCLESIA quoad ejus visibilitatem, indefectibilitatem, & infallibilitatem.

Ecclesia vera Christi est, & fuit semper absolute visibilis; Vide verb. *Ecclesia artic. 2. num. 1.*

Ecclesiam esse visibilem ostenditur etiam evidenti ratione, *ibid. num. 2.*

Christi Ecclesia visibilis, seu Ecclesia Romana Catholica est indefectibilis, & semper duratura, & infallibilis, quod colligitur ex novo, & veteri Testamento, & probatur ex SS. Patribus, & Sacris Canonibus, *ibid. num. 3. ad 9.*

Ecclesia Romana Catholica est Regula Fidei, & morum in toto Mundo, & sola potest definire causas Fidei ab omnibus tenenda, *ibid. num. 10. ad 13.*

Ecclesia Romana dicitur Mater, & Magistra omnium Ecclesiarum; & est capax etiam Ecclesiae Graecae, *ibid. num. 14. & 15.*

Romana Ecclesia habet annexum primatum Universalis Ecclesiae ex institutione, & praeepto Christi Domini, *ibid. num. 16. & 17.*

Fides Apostolica non potest a Romana Urbe divelli, & alio transferri; & ubi est Papa, ibi est Roma, *ibid. num. 18. & 19.*

APPENDIX, seu Novus de Christi Ecclesia Articulus.

Ecclesia in genere quaelibet Congregatio dicitur, *ibid. verbo Ecclesia in nov. Artic. num. 1. & seqq.*

Ecclesia in sensu Ecclesiastico dicitur Societas Fidelium, *ibid. num. 5.*

Qui de hac sunt Ecclesia, vocantur interior per gratiam, exterior vero per verbum, *ibid. num. 7. & seqq.*

Ecclesia Christi duplici modo considerari potest, per latam scilicet, & strictam significationem, *ibid. num. 12. & seqq.*

Ecclesia Christi per latam significationem accepta temporibus Legis naturae, & scriptae etiam floruit, *ibid. num. 15.*

Quoniam fuerit Divinae providentiae cura in regendo Ecclesiam in statu naturae, & Legis scriptae, *ibid. num. 19. & seqq.*

Novatorum circa Ecclesiae Christi definitionem Haereses designantur, *ibid. num. 32. & seqq.*

Confutantur, *ibid. num. 43.*

Ostenditur, Ecclesiam Christi visibilem esse, *ibid. num. 44. & seqq.*

Esse unam, *ibid. num. 56.*

Sanctam, *ibid. num. 57.*

Catholicam, *ibid. num. 58.*

Et Apostolicam, *ibid. num. 59.*

In Ecclesiis Haeticorum non sunt notae Ecclesiae Christi, *ibid. num. 61. & seqq.*

Notae Ecclesiae Christi in Ecclesia Romana conspiciuntur, *ibid. num. 65. & seqq.*

Ecclesia Christi complectitur non solum praedestinos, perfectos, & justos, sed etiam peccatores, *ibid. n. 68. & seqq.*

Recensentur illi, qui ab Ecclesia Christi arcentur, *ibid. num. 73. & seqq.*

Visibilis Ecclesia Christi numquam deficit, *ibid. num. 75.*

Infallibilis item est in decernendis Fidei, & morum contrariis, *ibid. num. 80. & seqq.*

Romanus Pontifex Primatum obtinet in Ecclesia Christi, & est infallibilis in faciendis Religionis controversiis, *ibid. num. 85. & seqq.*

ECCLESIA materialis quoad ejus aedificationem, dotationem, & reparationem.

Ecclesia materialis juxta varias ejus Classes varia fortitur nomina; Vide verb. *Ecclesia artic. 3. num. 1.*

Basilicae, quare sic dicuntur, & quales Ecclesiae vocentur Basilicae? *ibid. num. 2. ad 4.*

Quales Ecclesiae vocentur Cathedrales, Collegiatae, Matrices, Filiales, Baptismales, & Parochiales, *ibid. num. 5. ad 10.*

Parochiales, & Baptismales ut plurimum tum in jure, tum in facto confunduntur, & Baptismales dicuntur etiam Matrices, *ibid. num. 11. & 12.*

Pro Ecclesia de novo aedificanda, quid requiratur? *ibid. num. 13. ad 15.*

Non requiritur licentia Episcopi pro aedificando Oratorio privato in propria Domo, *ibid. num. 16.*

Pro aedificanda Ecclesia una cum Monasterio Regularium, quid requiratur, *ibid. num. 17.*

Ad rem assignatur privilegium concessum Fratibus Minoribus, & postea quoad omnes Mendicantes restrictum, & contra quos tale privilegium procedat, *ibid. num. 18. ad 22.*

Patres Societatis Jesu habent peculiare privilegium, ut possint aedificare intra spatium etiam 140. cannarum prope quemcumque Conventum, seu Ecclesiam, *ibid. num. 23.*

Privilegium distantiae 140. cannarum attendendum est etiam in translatione Ecclesiae, & Conventus, *ibid. num. 24.*

Per tale privilegium impediri non potest ampliatio Conventus, si jam fuerit legitime erectus. Secus si erectio non fuerit legitime facta, *ibid. num. 25. & 26.*

Tale privilegium distantiae 140. cannarum locum non habet in Domibus, seu Hospitiis Regularium, quae non habent Ecclesiam publicam, nec etiam in Seminariis, *ibid. num. 27.*

Tale privilegium, an sit usu receptum? an eidem possint Ordinarii contraire? An censetur per Bullas abrogatum? & an per non usum tolli possit, *ibid. num. 28. ad 31.*

Mensuratio hujusmodi distantiae 140. cannarum debet fieri per aerem, non per terram, *ibid. num. 32.*

Longitudo cannarum debet esse pro qualibet 8. palmorum mensura, *ibid. num. 33.*

Pro aedificanda Ecclesia, quid ulterius requiratur, *ibid. num. 34. ad 37.*

Capella, an erigi possit sine dote? *ibid. num. 38. & 39.*

Dos assignanda Ecclesiae, cujus quantitatis esse debeat? *ibid. num. 40.*

Pro cognoscenda sufficientia dotis novae Ecclesiae Regularium aedificandae, quid attendi debeat? *ibid. num. 41.*

Pro aedificanda Ecclesia requiritur ulterius ut ipsa Ecclesia noviter aedificanda non vergat in praedictum alterius Ecclesiae praesertim Parochialis, *ibid. num. 42.*

Hinc si ab Episcopo permittatur aedificatio Ecclesiae in praedictum Parochialis, potest Parochus se opponere, & a licentia concessa appellare; Secus, si in licentia concessa sint ab Episcopo reservata jura Parochialis, & ad hoc referuntur varia Decreta, *ibid. num. 43. ad 50.*

Antequam aedificetur Ecclesia, quid agere debeat Episcopus, vel per se, vel per alium, *ibid. num. 51. & 52.*

Pro Ecclesia aedificanda, siue amplianda potest cogi vicinus ad vendendam Domum, vel alium situm, etiam si inter Domum, & Ecclesiam adsit via publica; & etiam si Domus fuerit perpetui fideicommissi, aut majoratus; Imo etiam si Domus fuerit alterius Ecclesiae, aut causae pie, *ibid. num. 53. ad 56.*

Ad hoc ut quis teneatur Domum, vel alium situm vendere pro aedificanda, amplianda, & reparanda Ecclesia, quatuor conditiones requiruntur, quae assignantur, *ibid. num. 57. ad 60.*

Docte explicatur 1. Si sepulchrum ff. de Relig. & fun., & erudite differitur super obligatione, qui tenetur vicinus

vendendi domum, vel alium situm pro aedificatione vel ampliacione Ecclesiae, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Pro reparanda corrumpente Ecclesia standum est specialibus locorum consuetudinibus, *ibid. num. 63. & in nov. add. n. 9.*

Idem dicitur de statuto, *ibid. num. 10.*

Quomodo sit probanda haec consuetudo, *ibid. num. 11.*

Nulla speciali consuetudine in loco existente Ecclesia debet reparari de suis redditibus; *ibid. num. 64.*

Si Ecclesia nullos habeat redditus, vel saltem non sufficientes ad reparationem, quis teneatur eam reparare, *ibid. num. 65. ad 67.*

Ad reparationem Ecclesiae Cathedralis, quis teneatur? *ibid. num. 68. ad 70.*

Qui tenentur ad reparationem Ecclesiae, tenentur etiam ad reparationem aedium Rectoris Ecclesiae, *ibid. num. 71.*

Imo supradicti (deficientibus Ecclesiae redditibus, & contraria non extante legitima consuetudine) tenentur etiam ad procuranda, & reparanda paramenta, & ornamenta Ecclesiae, & ad rem adducitur recens Decretum, *ibid. num. 72. & 73. & in nov. add. num. 12. & seqq.*

De Episcopo singulare est, quod si onus reparandi ad alios pertinet, tegetur nihilominus ipse reputare Cathedralium minitantem ruinam, reservato sibi jure agendi contra illos, *ibid. in nov. add. num. 22.*

Notandum, quod Parochus teneatur solum reparare Ecclesiam Parochialem, non item Ecclesiam succursalem, siqua est in Parochia, *ibid. in nov. add. num. 23. & seqq.*

Beneficiati, qui tenentur salva congrua sustentatione Ecclesiam reparare; sunt ii, qui residere tenentur, *ibid. in nov. add. num. 26.*

An ad contributionem pro reparatione Parochialis Ecclesiae vocari queant forenses, qui praedia possident in districtu Parochiae, *ibid. in nov. add. num. 27.*

Si Ecclesia ruinam passa sit tempore Beneficiati antecessoris, uter conveniendus sit pro reparatione successor, an haeres Beneficiati antecessoris, *ibid. in nov. add. num. 28.*

De hypotheca competenti Ecclesiae pro reparatione super bonis Beneficiati; Vide *ibid. in nov. add. num. 29.*

An is, ad quem pertinet onus reparationis, amplianda quoque, & de novo aedificandae Ecclesiae sumptum agnoscere queat, *ibid. in nov. add. num. 30.*

Ecclesiae olim quando aedificabantur, caput illarum, seu Altare majus respiciebat partem Orientalem; & ad hoc adducuntur quatuor congruentiae, *ibid. num. 74. ad 79.*

Hic modus erigendi Ecclesias licet sit congruentior, non est tamen omnimode necessarius, *ibid. num. 80.*

Forma Ecclesiarum, qua a principio ex Apostolorum traditione utebantur Christiani, semper eadem fuit, longa nimirum, & in navis speciem, *ibid. num. 81.*

Ecclesia inter tres partes, seu mansiones distribuitur. Prima Pars Sacrarium, seu Presbyterium, sive Sancta Sanctorum appellatur. Secunda Chorus. Tertia Navis; & tres istae partes explicantur, & cur sic appellentur, indicatur, *ibid. num. 81. ad 82.*

In Navi Ecclesiae olim Mares a Foeminis separari constituebantur, Mares in dextra Navis parte, & Foeminae in sinistra; & hoc fuit ab Apostolis constitutum, *ibid. num. 93. & 94.*

Alia vid. hoc tomo in *Apend. Decret. in Auximana Restaurationis Ecclesiae. Savonen. Mantuana. Tusculana Reparationis Ecclesiae. Alia Tusculana Reparationis Ecclesiae.*

ECCLESIA quoad ejus Consecrationem, Exsecrationem, & Reconciliationem.

Consecratio Ecclesiae quid sit? Vide Verb. *Ecclesia artic. 4. num. 1.*

Solus Episcopus loci de jure communi potest Ecclesiam consecrare, *ibid. num. 2.*

Episcopus debet esse proprius illius Dioecesis, in cujus finibus sita est Ecclesia consecranda, *ibid. num. 3.*

Episcopus in Dioecesi aliena consecrans Ecclesiam absque permissione proprii Episcopi, an suspendatur? & an valida sit consecratio, *ibid. num. 4. ad 6.*

Episcopus an possit delegare potestatem consecrandi Ecclesias, *ibid. num. 8.*

Circa Benedictionem, & Consecrationem suarum Ecclesiarum, Regulares habent privilegium, *ibid. num. 8. ad 10.*

Eccle-

Ecclesiæ consecrari possunt qualibet die etiam non festiva, *ibid. n. 11.*

Non possunt Ecclesiæ consecrari nisi inter Missam; Secus Episcopus peccaret; Consecratio tamen esset valida, *ibid. num. 12. ad 14.*

Ecclesiæ Cathedrales, & Parochiales cum Majoribus saltem Altaribus intra annum in Civitatibus, & in Diocesis intra biennium post earum restaurationem sunt ab Episcopis consecrandæ, *ibid. num. 15.*

Ecclesia semel consecrata an sit iterum consecranda, *ibid. num. 16. & 17.*

Et quare; Vide in *nov. add. num. 1. & seqq.*

Ecclesia non est consecranda, nisi prius ei de dote competente provism fuerit, *ibid. num. 18.*

Ecclesia, si destruat, reparatur, comburatur, amplietur in aliqua parte, vel in toto, quando indigeat nova benedictione, aut consecratione, *ibid. num. 19. ad 25.*

Confirmantur ea, quæ habet *Auctor a num. 19. & seqq. ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Sæculo XI. ex falso canone persuasum fuit everso Altari principali totam Ecclesiam esse consecrandam, *ibid. in nov. add. num. 9. ad 10.*

Sub finem Sæculi XII. hæc disciplina mutari cœpit, *ibid. in nov. add. num. 11.*

De ritibus, quibus tum antiqua, tum præsens utitur Ecclesia in consecratione, *ibid. in nov. add. n. 12. & 13.*

Quomodo constare possit de consecratione Ecclesiæ, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Si de consecratione minime constet; vel dubia ea sit, consecranda est Ecclesia, *ibid. in nov. add. n. 7.*

Ecclesia pluribus casibus, & modis polluitur itaut indigeat reconciliatione. Primus est quando in ea sanguis humanus in quantitate notabili per voluntariam, injuriosam, & graviter peccaminosam actionem effunditur. Et effusionis Sanguinis circumstantiæ Ecclesiam polluentes, vel non, explicantur, *ibid. num. 26. ad 35.*

Secundus casus, quo polluitur Ecclesia, est quando in ea committitur voluntarium, & injuriosum homicidium; sive respectu sui, sive respectu alterius, quamvis sanguis non effundatur; & istius casus pariter circumstantiæ enucleantur, *ibid. num. 36. ad 44.*

Tertius casus, quo polluitur Ecclesia est, quando humanum semen in Ecclesia criminosè, voluntarie, & notorie est effusum, sive sit hominis, sive mulieris, sive hæretici, aut Infidelis &c. & feminis effusionis qualitates Ecclesiam polluentes, vel non, aperiuntur, *ibid. num. 45. ad 50.*

Quartus casus, quo polluitur Ecclesia est, quando in ea sepelitur aliquis excommunicatus vitandus, aut infidelis, *ibid. num. 51.*

An Ecclesia polluat per sepulturam infantis infidelis, vel filii Parentum Fidelium non baptizati, *ibid. num. 52. & 53.*

Si in Ecclesia fuerint sepulti hæretici non denunciati nominatim, etiam si alias notorii, non censetur violatâ Ecclesia, nec etiam per sepulturam ejus, qui in duello decessit, nisi denunciatus fuerit, *ibid. num. 54. & 55.*

Corrigitur *Auctor. n. 55. ibid. in nov. add. litt. a.*

An omnes supradicti casus debeant esse publici ad hoc, ut Ecclesia polluta dicatur; *ibid. num. 56. & 57.*

Effectus violationis Ecclesiæ sunt tres, & assignantur, *ibid. num. 58.*

Si quis in Ecclesia publice polluta divina Officia peragit, an peccet, vel censuras incurrat; *ibid. num. 59.*

Si Sacerdos sciat solum ex Sacramentali Confessione Ecclesiam esse pollutam; aut in actu celebrationis Missæ violatur, quid agendum; *ibid. num. 60. & 61.*

An per pollutionem Ecclesiæ polluat etiam Cœmeterium, & contra, *ibid. num. 62. ad 64.*

Reconciliatio Ecclesiæ pollutæ, si prius fuerat consecrata, a quo fieri possit; *ibid. num. 65. & 66.*

Ex privilegio, seu commissione Summi Pontificis reconciliatio Ecclesiæ pollutæ potest fieri etiam a simplici Sacerdote, *ibid. num. 67.*

Prælati Regulares, an habeant privilegium reconciliandi Ecclesias sibi subjectas; *ibid. num. 68. ad 70.*

Si Ecclesia polluta non fuerit consecrata, sed solummodo benedicta, reconciliari potest per quemlibet simpli-

cem Sacerdotem per solam aquæ lustralis asperisionem, quamvis ab Episcopo non benedicta, *ibid. num. 71. & 72.*

Cœmeterium consecratur, & reconciliatur iisdem modis, & ab iisdem, quibus consecratur, & reconciliatur Ecclesia, *ibid. num. 73.*

ECCLESIA quoad varia Miscellanea ipsam concernentia,

In Ecclesia servitus, prospectus, vel transitus haberi non potest sine Indulto Apostolico. Et sic nec crypta, & aditus subterranei ad ipsam, Vide verb. *Ecclesia art. 5. num. 1.*

Hoc Indultum sæpe petentibus denegatur, *ibid. n. 2.*

Talis prohibitio vim habet etiam in eo, qui habet januam correspondentem in domo Parochiali Ecclesiæ contigua, *ibid. num. 3.*

Imo nequidem Ducibus, & Marchionibus id permitti potest, *ibid. num. 4.*

Quid in hac re observandum ab Ordinariis; *ibid. n. 5. & 6.*

Sedilia propria ponere in Ecclesia quis possit, qua facultate, quo jure; *ibid. num. 7. ad 12.*

Quando lis est inter privatos super competentia loci, qui sunt in possessione, sunt manutendi in tali possessione absque novitate, *ibid. n. 13.*

Locus in Ecclesia possessus videntibus, & patientibus Rectore, toto Clero, & hominibus loci, sicuti acquiritur per decennium, ita præscribitur per immemorabilem. Et in casu, an permitti possunt in præjudicium hujusmodi Juris quasiti ponere novam Sedem ante veterem; *ibidem n. 14 ad 17.*

An ex consuetudine sedendi in certo loco ratione præminentie, acquiratur etiam jus prohibendi, ne alter sedat; Et ad tale jus acquirendum, quid requiratur; *ibid. n. 18. ad 23.*

Contra amoventes Sedilia, quomodo agi possit; *ibid. num. 24.*

Si aliqua forma Ecclesiæ immutetur in aliam structuram, Sedilia Laicorum in illa existentia quomodo reponi debeant; *ibid. n. 25.*

Jus habendi talia Sedilia, vel sepulturam in Ecclesia concessum alicui familiæ, vel descendentibus, extincta familia, ad quos tale jus transeat; *ibid. n. 26.*

Sedilia quomodo prohibeantur collocari in Ecclesia; *ibid. n. 27.*

Strata ad Ecclesias sibi deferri facere quibus liceat; *ibid. num. 28.*

Afferuntur duo Decreta generalia Sacræ Rit. Congregat. prohibentia Laicis osculum Evangeliorum intra Missam, usum Baldachini in Ecclesiis, & assistentiam in Presbyteris; *ibid. n. 29. 30. & 31.*

Magistratus Laicus non potest in Ecclesia habere retentionem, sive usum tapeti, aut stratus, & ad rem afferuntur varia decreta, *ibid. n. 32. ad 35.*

Indicantur actores tractantes de juribus honorificis, quæ in Ecclesia Laicis præstari solent, *ibid. in nov. addit. n. 1. & 2.*

Qualis honor debeatur Prælati Præsidi Provinciæ declaratur, *ibid. n. 36.*

Dedicationis Ecclesiæ Festum, an possit ab Episcopo transferri; *ibid. n. 37.*

Sandis antiqui Testamenti possunt dedicari Ecclesiæ, *ibid. n. 38.*

Musica est de jure permessa in Ecclesia, *ibid. n. 39.*

An Musicæ cantus possit ab Episcopo prohiberi; *ibidem n. 40. ad 42.*

An Musica toleranda sit in Ecclesia exteriori Monialium, *ibid. num. 43.*

Propter Ecclesiæ reverentiam possunt expelli artifices prope illam obstrepanes, ac Personæ infames, & sordidæ ejus divina Officia perturbantes, *ibid. num. 44.*

An stabulum prope Ecclesiam construi prohibeatur; Et cui competat privilegium illud removendi; *ibid. num. 45. ad 47.*

Ad rem afferitur Epistola Encyclica Clementis XI. *ibid. num. 48.*

An possit in Ecclesiis fieri ludii theatrales, Repræsentationes, seu comædiæ; *ibid. n. 49. ad 52.*

ECLI-

ECLIPSIS.

Eclipsis Solis quando, & quomodo fiat; Vide verb. *Mundus num. 142. 143.*

Eclipsis Lunæ quando, & quomodo fiat, *ibid. n. 141.*

EDICTA LAICALIA; Vide verb. *Fruentum*, & verb. *Lex art. 3. a num. 54. ad 79.*

EDUCANDÆ.

Educandarum Puellarum admissio in Monasterium fieri nequit sine Apostolica licentia, & Ordinariorum examine; Vide verb. *Educandæ addit. ab Auctor n. 1.*

Pro Matrimonio, & sepultura educandarum; Vide verb. *Matrimonium a n. 4. ad 58.*

Ut educandæ recipiantur in Monasteriis plures requiruntur conditiones, quæ assignantur; Vide verb. *Moniales art. 1. a n. 1. ad 29.*

Alia ad rem; Vide *ibid. a n. 30. ad 63.*

EJICERE, EJECTI A RELIGIONE.

Religiosi Professi jure incorrigibiles possunt licite ejici a Religione, & afferuntur Decreta Sacr. Congreg. ad hoc spectantia; Vide verb. *Ejicere, ejecti num. 1. ad 3.*

Ad expulsionem Incorrigibilium quinque prærequiruntur, & enumerantur; ac quoad eorum circumstantias explicantur, *ibid. n. 4. ad 12.*

Vere incorrigibilis quis dicatur, *ibid. n. 13.*

Ad probandam incorrigibilitatem pro expulsionem non potest carcerari, nisi qui post tertium delictum, & tertiam punitionem iterum delinquit, *ibid. num. 14. & 15.*

Incorrigibilis expleto carceris tempore, an sit statim expellendus, *ibid. n. 16.*

Quomodo cognosci possit, quod adhuc durat incorrigibilitas post Carcerem probatorium, *ibid. n. 17.*

Si incorrigibilis in obstinatione persistat, an ad sit obligatio ipsam expellendi, *ibid. n. 18.*

Facultas expellendi incorrigibiles quibus fuerit alias restricta, & nunc ad quos extendatur; & an possit alteri delegari, *ibid. num. 19 ad 21.*

Electio sex graviorum Patrum, quando, quomodo, & a quo fieri debet, ac confirmari, *ibid. n. 22. ad 27.*

Pro ferenda sententia definitiva expulsionis, an requiratur quod omnes sex Patres concordent, *ibid. n. 28. ad 30.*

Ad sententiam definitivam expulsionis ferendam quid ulterius prærequiratur, *ibid. n. 31. & 32.*

Post latam sententiam, quid agendum sit indicatur, *ibid. n. 33. ad 35.*

Sententia expulsionis est statim significanda a Superiore Ordinario Loci; & significationis formula traditur, *ibid. num. 36. ad 37.*

Ordinarius nequit sententiam expulsionis examinare, *ibid. n. 38.*

Traditur formula consignandi Ejecto litteras expulsionis, *ibid. n. 39.*

Ejectus debet se præsentare illi Ordinario, in cujus Diocesi est Conventus, a quo ejicitur, & tenetur incedere in habitu Clericali, *ibid. n. 40.*

Nequit tamen Ejectus nec in suscepto Ordine ministrare nec ad alios ascendere, nec exercere officium concionandi aut docendi, *ibid. n. 41. ad 43.*

Expulsus laborat infamia juris, & facti; nec potest prætere alimta a Religione, quamvis sit Societatis Jesu, post vota simplicia, *ibid. n. 44. ad 46.*

Et hæc procedunt etiam quoad Ejectos e Societate Jesu post emissa vota solemnia, non item quoad eosdem ejectos e Societate Jesu post emissa vota dumtaxat simplicia, *ibid. in nov. add. n. 1. ad 3.*

Regularis injuste ejectus, an possit compellere Monasterium ad alimenta præstanda, *ibid. n. 47. & 48.*

Ejecti stantes in Sæculo, an teneantur ad observanda vota Religionis, *ibid. n. 49. ad 52.*

Reprehenditur *Auctor num. 50. ibid. in nov. add. sub litt. A.*

Corrigitur item *Auctor n. 52. ibid. in nov. add. sub litt. B.*

Ejectus juste tenetur se corrigere, & humiliter parere, ut iterum

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ejectus, si extra Claustra decedat, ubi sit sepeliendus, *ibid. num. 74.*

rum admittatur, & an possit cogere Religionem, ut se iterum recipiat, non obstante aliqua excusatione, *ibid. n. 53. ad 55.*

Ejectus rediens ad Religionem non tenetur de novo Novitiatum obire; & Professionem emittere, *ibid. n. 56.*

Ejectus rediens, præcindendo a Statutis, & Constitutionibus uniuscujusque Religionis, an sit restituendus ad gradus, & præcedentias, *ibid. n. 57. & 58.*

Ejectus a Religione ob crimina falsa, quæ ipse sibi ad hunc finem impostuit, non est securus in conscientia extra illam, & hoc pariter est dicendum de sic expulsis post Vota biennii a Societate Jesu, *ibid. n. 59. & 60.*

Ejectus juste, si emendatus ad Claustra rediens, non admittatur, potest tuta conscientia remanere in Sæculo, *ibidem num. 61.*

Ejectus in Sæculo remanens, sive Clericus, sive Laicus, an teneatur incedere in habitu Clericali, *ibid. n. 62. & 63.*

Ejecti sive Clerici, sive Laici militia sæculari adscripti, animo non redeundi, an sit Apostata, *ibid. n. 64. & 65.*

Ejectus qualium bonorum jus acquirat, & an possit de illis disponere ac testari, *ibid. n. 67. ad 70.*

Ejecti extra Claustra decedentis Bona ad quem spectent, *ibid. n. 71. ad 73.*

Ejectus, si extra Claustra decedat, ubi sit sepeliendus, *ibid. num. 74.*

ELECTIO

Quoad jus, esse, divisionem, differentiam, & formam. Electio generatim sumpta quid sit; Vide verb. *Electio art. 1. num. 1.*

Electio Canonici dupliciter sumitur. Primo generaliter, & latissime, sub quo nomine venit etiam Postulatio, Præsentatio, Nominatio, Petitio, & Collatio. Secundo proprie & strictè, quæ definitur, *ibid. n. 2. & 3.*

Assignatur differentia Electionis a Postulatione, & quid sit Postulatio, *ibid. n. 4. & 5.*

Assignatur differentia Electionis a Præsentatione; & quid Præsentatio, *ibid. n. 6. & 7.*

Assignatur differentia Electionis a Nominatione; & quid & quotuplex sit Nominatio, *ibid. n. 8. ad 10.*

Assignatur differentia Electionis a Collatione, & quid & quotuplex sit Collatio, *ibid. n. 13. ad 15.*

Collatio libera a quo fieri possit, *ibid. n. 16. & 17.*

Collatio necessaria quid sit; & a quo fieri possit, *ibid. n. 18. & 19.*

Forma Electionis est triplex, scilicet forma Scrutinii, Compromissi, & inspirationis, *ibid. n. 20.*

Et quidem triplex isthæc Electionis forma præcipitur a cap. *Quia propter de Electione*, quod in quibus habeat locum docetur, & late differentia Electionis, quæ sit ex illius capitis censura, & ejus in qua requiritur tantum consensus naturalis sive verbis, sive factis explicatus, *ibid. in nov. add. n. 1. & seqq.*

Electio per sortes non valet, *ibid. n. 21.*

An in quacumque Electione sortes improbeantur; Vide *ibid. in nov. add. n. 9. & seqq.*

Electio per Scrutinium quid sit, *ibid. n. 22.*

Quoddecim substantialia formæ electionis per Scrutinium assignantur, *ibid. n. 23.*

Electio per Compromissum quid sit, *ibid. num. 24.*

Ad faciendum compromissum pro Electione requiritur Consensus omnium Vocalium, *ibid. num. 25.*

Compromissum pro electione potest fieri etiam in unum solum, quamvis ipse non sit de Collegio, dummodo non sit Laicus, *ibid. num. 26. & 27.*

Unus Compromissarius nequit eligere se ipsum, *ibid. num. 29.*

Si Compromissarii sint plures, possunt ii aliquem ex se ipsis eligere, *ibid. num. 29.*

Compromittentes tenentur recipere electum a Compromissariis, dummodo servata fuerit forma Compromissi, *ibid. num. 30. & 31.*

Electio per Inspirationem, & per quasi Inspirationem quæ sit, & quid ad ejus essentiam requiratur, *ibid. num. 32. ad 35.*

ELECTIO quoad illos, qui possunt, vel non eligere, & eligi.

De jure communi jus eligendi Prælatus spectat ad Capitulum, seu Collegium, cujus Prælatus est eligendus: Vide verb. *Electio art. num. 1.*

Canonici vero tum Cathedralium, tum Collegiarum, tametsi sint de Capitulo, non aliter jus eligendi habent, quam si in Sacris sint constituti, *ibid. in nov. add. n. 1.*

Neesse tamen haud est, ut de tempore vacationis beneficii Canonici in sacris sint constituti, sed sat est, si de tempore Electionis constituti sint in sacris, quamvis ex dispensatione Pontificia Ordinati sint antea etatem ordinariam, *ibid. in nov. add. n. 2. & 3.*

Utrum jus eligendi habeat Canonicus proprietarius, an vero Canonicus Possessor, tum an jus eligendi habeat Canonicus post Canonicatus resignationem, vel vacante Canonicatu per alterius incompatibilis affectuionem; Vide *ibid. in nov. add. n. 4. & 5.*

Quid de hujus juris duratione, & an possit Extraneis communicari, *ibid. num. 2. ad 4.*

Quid, si unus solus de Capitulo, seu Collegio remaneat, *ibid. num. 5. & 6.*

Qui incapaces sint eligendi, sive a jure, sive ob aliam causam, *ibid. num. 7. ad 20.*

Pacificam non est opinio *Auctor n. 13. & seqq.* quod interdicti, & irregulares haud possint eligere, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Admissio Excommunicati ad eligendum an irritam reddat electionem, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Quæ sint qualitates requisitæ in iis, qui eligendi sunt, *ibid. num. 21.*

Scientia est triplex; scilicet Eminens, Mediocris, & sufficiens, & assignatur quælibet, *ibid. num. 22.*

Scientia sufficiens, quomodo mensuranda, *ibid. n. 23.*

In eligendis ad Prælaturas, atque Officia Ecclesiastica, quæ scientia toleranda? *ibid. num. 24.*

Quoad ætatis maturitatem; Vide verb. *Ætas.*

Quoad morum honestatem, clare patet in recensendis iis, qui eligi non possunt, *ibid. num. 25. ad 41.*

ELECTIO quoad ea quæ concernunt Electores.

Electores habentes legitimum jus ad suffragandum, sive sint absentes, sive presentes, vocandi sunt ad electionem novi Prælatus, nisi sint nimis distantes, & quæ distantia sufficiat ad eos non vocandos; Vide verb. *Electio art. 3. n. 1. ad 3.*

Illustratur *Auctor n. 2.* circa juramentum præstandum ab eo, qui appellat ab Electione, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Electores vocati an possint cogi ad interessendum, *ibid. n. 4.* Electores absentes, & impediti possunt eligere per Procuratorem, secus per Epistolam, *ibid. num. 5. & 6.*

Declaratur *num. 5. Auctor, ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Electores tenentur sub gravi investigare de idoneitate Personæ eligendæ, *ibid. num. 7.*

Electores eligentes indignum an peccent, quibus pœnis subjaceant; & ad quid teneantur, *ibid. num. 8. ad 11.*

Non debent, nec possunt Electores denegare suum Suffragium ei, quem per solam Sacramentalem Confessionem noverunt indignum, *ibid. num. 12.*

Electores tenentur sub mortali eligere eos, quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles esse judicaverint, *ibid. num. 13.*

Obligatio sub gravi eligendi digniorem, non solum procedit de Episcopis, & Cardinalibus, sed etiam de omnibus aliis habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem, ac de promovendis ad Ecclesias Parochiales, *ibid. num. 14. & 15.*

Electio digni prætermissio digniore est valida, quamvis illicita; & aliquando potest esse licita, *ibid. num. 16. ad 18.*

Electores renuntians Electioni, se pœnitent, & se retractet, re adhuc integra, an admitti debeat ad Electionem, & res integra quando dicatur, vel non, *ibid. num. 19. ad 21.*

Electores quando possint variare vocem suam; *ibid. num. 22.*

Electores an possint interponere appellationem, ne procedatur ad Electionem, *ibid. num. 23.*

Electores, postquam aliquem unanimi consensu elegerunt, an possint electioni se opponere, *ibid. num. 24.*

Talis oppositio fieri potest triplici modo, qui assignatur, & explicatur, *ibid. n. 25.*

Electores est interdictus abusus illicitarum Capitulationum, quas occurrente vacatione Ecclesiarum, seu Monasteriorum interdum fieri contingit, & ad hoc datur Constitutio Innocentii XII, *ibid. num. 26.*

Quomodo fieri debet juramentum interponendum ab iis, qui de electione appellant, *ibid. in nov. add. n. 1. & seqq.*

ELECTIO quomodo, quando, & ubi fieri possit, & debeat, an sit Canonica, præsertim inter Regulares.

Pro Electione Canonica faciendâ qui sint vocandi; Vide verb. *Electio art. 4. num. 1.*

Uno solo Electore non vocato, an possit iste electionem irritare, *ibid. num. 2. ad 4. & vide verb. Absens in nov. add.*

Ante electionem habendi sunt tractatus consultorii; Et vocales teneantur præstare juramentum de eligendo meliorem; & istud juramentum an sit de essentia electionis, *ibid. num. 5. ad 11. & art. 3. num. 1. 3.*

Ante electionem canenda est Missa, & faciendâ est invocatio Spiritus Sancti pro eligendis Dignioribus; & talis Missa an sit de essentia, & validitate Electionis, *ibid. num. 12. & 13.*

Electio debet celebrari omnibus Electionibus in unum collegialiter congregatis; & si alicui debito modo vocati interesse nolint, electio est valida sine ipsis. At pro Ordine Fratrum Minorum traditur alia dispositio, *ibid. num. 14. ad 17.*

Quid si cœpto electionis tractatu aliqui Vocales egrediantur, & redire nolint, vel in casu defectus Præsidis, vel omnes moriantur, aut delinquant, & unus solus remaneat, *ibid. num. 18. ad 25.*

Si aliquis Vocalium Schedulam vacuum miserit in communem votorum Urnam; vel in aperitione Scrutinii reperiantur plures Schedulæ, quam sint Vocales, adhuc Electio erit valida, si demptis superfluis remaneat major pars, *ibid. num. 26. & 27. Sed vide ibid. in nov. addit. num. 8. & seqq.*

Electio Superiorum Regularium debet fieri omnino per vota Secreta, & ad rem quid sentiant Doctores in interpretatione Concilii Trident. *ibid. num. 28. ad 30.*

Electio propter quas causas desinat esse secreta, *ibid. num. 31. ad 36.*

Ad electionem Regularium debent vocari omnes Vocales etiam infirmi, qui decumbunt in Conventu Electionis, & si nequeant Electioni interesse; quid agendum sit indicatur, *ibid. num. 37.*

Ad talem Electionem vocandi sunt etiam Religiosi Sacris non initiati in illis Religionibus, quarum Constitutiones ipsis expresse concedunt, ut habeant votum in Capitulis, *ibid. num. 38.*

Regulares tenentur sub mortali eligere Digniores, *ibid. num. 39. 40. & art. 3. num. 13. & cod. art. 3. sub num. 6. 7. 8. & 9.*

Quid disponant quoad hoc pro Minoribus de Observantia statuta Ordinis, & Constitutiones Pontificiæ, *ibid. num. 41. ad 43.*

Ut Electio sit valida, requiritur, ut in ipsam concurrat saltem major pars Capituli, *ibid. num. 44. & verb. Abbatissa a num. 43. ad 52.*

Ubi vota essent paria, Præses Capituli nequit dare votum decisivum, nisi in Electionibus, quæ sunt a solo Definitorio, *ibid. num. 45. & 46.*

Tale votum decisivum an habeant etiam Ministri Provinciales, *ibid. num. 47.*

Commissarii Provinciales, qui tempore Capituli Generalis relinquuntur ad gubernandas Provincias, & singulæ Electiones, quæ sunt in Definitoriis, quomodo fieri debeant? *ibid. num. 48. & 49.*

Electiones, quæ sunt in Capitulis tum Generalibus, tum Provincialibus, quomodo fieri debeant? *ibid. num. 50.*

Electio, ut sit Canonica, debet esse omnino libera; & quando sit Canonica, vel non, ob restrictionem libertatis? *ibid. num. 51. ad 54.*

In Ordine Minorum de Observantia Governatores pro se, vel pro alio incurrunt ipso facto Excommunicationem Papæ reservatam, & privationem vocis activæ, & passivæ, *ibid. num. 55.*

Et

Et extenditur ad alios etiam Regulares; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 207.*

Quæ tamen Excommunicatio modo potest absolvi a Ministro, & Commissario Generalibus, ubi agitur de electione Superiorum inferiorum, *ibid. num. 56.*

Dispositio Generalis pro omnibus Regularibus illicitis modis pro se, vel pro aliis Dignitates procurantibus, *ibid. num. 57. & 58.*

Electio quando, & per quid evadat Simoniacæ; & sic Electus ad quid teneatur, *ibid. num. 59. ad 63.*

Assignantur variæ electiones simoniacæ, & nullæ propter illicitas pactiones Electorum, *ibid. num. 64. & verb. Simonia.*

Electio celebrari debet in loco publico, & solito, *ibid. num. 65.*

In casu autem necessitatis celebrari potest extra Ecclesiam, seu Monasterium, & extra locum solitum; Immo etiam in loco Interdicto; & quid si extra casum necessitatis ibi celebraretur, vel in loco non consueto, *ibid. num. 66. ad 70.*

Electio de jure communi est faciendâ, quando Ecclesia est viduata, & vacat legitimo suo Pastore, *ibid. num. 71.*

Vacantia autem, & Viduatio potest fieri multipliciter, & assignatur, *ibid. num. 72.*

Viduata Ecclesia, intra quantum tempus Electio fieri debeat, *ibid. num. 73. ad 75.*

Regulares non tenentur stare temporarij a jure communi præfixo, sed debent servare tempus, & modum a suis specialibus Constitutionibus statutum, *ibid. num. 76.*

Si Electio non fuerit celebrata statuta, & præscripta die in Ordine Minorum, ad quem devolvatur, *ibid. num. 77.*

Electio celebrata post elapsum tempus a jure communi, vel speciali præfixum, est nulla, *ibid. num. 78.*

An ubi Capitulum sit legitime coactum ad electionem faciendam, non duæ ex tribus partibus Capituli requirantur ad coarctandum terminum Electioni præfixum, sed major tantummodo pars; Vide *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Electio regulariter loquendo non est faciendâ de nocte, nisi ob graves & urgentes causas, quæ assignantur, *ibid. numer. 79. ad 81.*

Per noctem, quale tempus intelligatur, *ibid. num. 82.*

Electio potest celebrari etiam die Festo, *ibid. num. 83.*

Electio est nulla, si ante celebrationem Capituli, vel Congregationis non exhibeantur attestaciones de adimplemento oneris Missarum; & adducuntur ad hoc Resolutiones Sac. Cong. *ibid. num. 84. & 85.*

Vicarius Provincialis electus a solo Definitorio, an post mortem Provincialis possit obtinere titulum Ministri Provincialis, *ibid. num. 86. ad 88.*

Electio facta a Regularibus, & de Regularibus nedum in eadem Religione professis, est nulla, *ibid. num. 89.*

Ut quis possit eligere, sufficit tacita Professio; Ut vero possit eligi, necessario requiritur Professio expressa in eadem Religione, in qua eligitur, quod etiam procedit in Monialibus, *ibid. num. 90. 91.*

Sententiæ privationis vocis activæ, & passivæ quando a Superioribus Regularibus sint pronuntiandæ. Et Præses Capituli a Religiosis Capitularibus privandis ad quid teneatur, *ibid. num. 90. ad 94. & supra num. 84.*

Electio Canonice celebrata est confirmanda ab immediato, & proximo Superiore, *ibid. num. 95.*

Si Electus ante confirmationem se immisceat administrationi, est ipso facto privatus jure acquisito per Electionem, nisi sit electus in Ministrum Generale, *ibid. num. 96. & 97.*

In Ordine Minorum Generalis statim ac Canonice est electus, potest plenam, & liberam administrationem exercere ex concessione Clementis IV, *ibid. num. 98.*

Abbatissa an possiat ante confirmationem administrare, & quoad earum Electionem quid attendendum sit? *ibid. num. 99. & 100. & in add. Auctor.*

Num ad coarctandum electionis tempus, quando Capitulum est jam coactum, *ibid. nov. add. num. 2. ad num. 7.*

In electione, in qua plures sunt electi, suffragia excedant eligentium numerum, nemo potest renunciari electus, *ibid. nov. add. num. 8. & seqq. & add. noviss. ad calcem Tomi num. 1. & seqq.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Eleemosyna quid sit? Vide verb. *Eleemosyna num. 1.* Eleemosyna est opus summe meritorium, satisfactorium, & impetratorium, *ibid. num. 2.*

Datur præceptum obligans sub gravi ad dandam quandoque eleemosynam juxta rationem necessitatis alienæ, & facultatis propriæ, *ibid. num. 3. & 4.*

Bona ex parte dantis possunt esse superflua, vel necessaria tripliciter, & assignantur, *ibid. num. 5.*

Bona superflua, vel necessaria vitæ, statui, ac decentiæ status quæ sint; *ibid. num. 7. & 8.*

Necessitas ex parte accipientis consideratur tripliciter, & assignatur, *ibid. num. 9.*

Necessitas extrema, Gravis, ac Communis quæ sit, *ibid. num. 10. ad 12.*

Homo an, & quando sub mortali teneatur ex bonis superfluis tripliciter consideratis facere eleemosynam pauperibus laborantibus necessitate extrema, vel gravi, vel communi? & quid talibus pauperibus sit in casu concessum ad sublevandam eorum necessitatem? *ibid. num. 13. ad 20.*

Indicatur *Auctoris vitium sub num. 15. ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Eleemosyna quomodo, & quibus sit elargiendâ, & qui sint præferendi inter constitutos in triplici necessitate, & inter Propinquos, ac alios indigentes? *ibid. num. 21. & 22. & verb. Filii, & Necessitas.*

Eleemosyna non est danda pauperibus otiosis nolentibus laborare, *ibid. num. 23.*

Eleemosyna potest denegare pauperibus forensibus, imo possunt juste a Civitate expelli, quando adest justa causa, *ibid. num. 24.*

Pauperes sibi graviter peccant, & tenentur ad restitutionem eleemosynarum, quas se fingendo propterea receperunt; & quibus possit fieri restitutio, *ibid. num. 25. & 26.*

Quamvis quis actu non egeat ad victum, si tamen imminet necessitas proxima, potest tunc petere, & acceptare eleemosynas; Sic etiam, qui filius habet nobiles, quas commode dotare non potest; Sic pariter puella, quæ non habet congruam dotem ad sui status conditionem; Idem etiam est dicendum de Filiis habentibus sibi necessaria, qui si habeant parentes necessario alendos, & ad id non habeant, & de iis, qui habent fratres, aut sorores, quibus alimenta præbere tenentur, *ibid. num. 27. ad 31.*

Religiosi mendicantes possunt eleemosynas ostiatim petere, & eos impediens incurrunt excommunicationem ipso facto, *ibid. num. 32.*

Non possunt tamen quæstare extra districtum consuetos, & assignatos propriis Conventibus, *ibid. num. 33. & 34.*

Regulares vere Mendicantes non tenentur petere licentiam ab Ordinario, in cujus Diocesi situm est eorum Monasterium, neque eidem ostendere licentiam suorum Superiorum, dum eleemosynas quærunt in locis, ubi existunt Conventus, sed solum, si eas velint colligere extra ipsa; tamen si extra diocesim, in qua erecti sunt Conventus, quærere voluerint, debent obtinere consensum ab Ordinario illius diocesis, *ibid. num. 35. ad 37.*

Fratres Mendicantes eleemosynas quærere nequeunt per alios, quam per sui Ordinis Religiosos, vel Oblatos, *ibid. num. 38.*

Sic sine licentia in scriptis Ordinarii loci nulli quantumvis privilegiati possunt eleemosynas quærere pro aliquo opere pio, etiam si essent Patentati, seu Commissarii Abbatissæ S. Antonii Viennensis; & qui prohibeantur talem licentiam concedere? *ibid. num. 39. & 40.*

Confraternitatibus, & aliis locis piis, quæ hospitalitatem actu non exercent, non est regulariter danda licentia quæstuarii. Neque Ordinarii prohibere possunt Regularibus, ne quæstuant ante Confraternitates, *ibid. num. 41. & 42.*

Eleemosynas, & Oblationes ab Offerentibus recipere an sit prohibitum Regularibus inter Missarum Solemnia? *ibid. num. 43.*

Ex eleemosynis Missarum, an possit aliqua pars retineri ratione expensarum, quæ sunt in celebratione? *ibid. num. 44. verb. Missa art. 2. sub num. 2. in respons. ad septimum; verb. Utensilia num. 1. ad 6.*

Sacerdos, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, non potest eandem Missam alteri celebrandam committere parte ejusdem elemosynæ sibi retenta, *ibid. num. 45. verb. Missa art. 2. sub num. 2. in respons. ad decimum. Et id faciens quam poenam incurrat; Vide verb. Elemosyna num. 64.*

Elemosynæ pro Missis celebrandis non possunt ab Ecclesiis, si iidem Missis non nisi post longum tempus satisfacere valeant, nisi de consensu illorum, qui elemosynas tribuerunt, *ibid. num. 45. verb. Missa art. 2. sub num. 2. in respons. ad 11. & 12.*

Missæ ad satisfaciendum elemosynis alicui Ecclesiæ traditis non sunt celebrandæ per externos, ubi commode possunt satisfieri per Sacerdotes ejusdem Ecclesiæ, *ibid. num. 47. verb. Missa art. 4. num. 16.*

Elemosynæ pro celebratione Missarum oblatae integre & fideliter sunt in id erogandæ, & quænam poenæ sint inflictae contra mercatores super Elemosynis Missarum, *ibid. in add. Auct. num. 67. & 68.*

Elemosynæ pro expeditione adversus infideles collatae in aliam quamlibet causam non sunt impendendæ, *ibid. in add. Auct. num. 69.*

Elemosynæ a Regularibus fieri & distribui possunt, opportunis facultatibus obtentis, *ibid. in add. Auct. num. 70.*

Per extensum exhibetur saluberrima Benedicti XIV. Constitutio super Elemosynis, *ibid. in add. Auct. num. 71.*

Elemosynas petere per Ecclesiam, dum Divina celebrantur Officia, est prohibitum, *ibid. num. 48. & 49.*

Elemosyna de quibus bonis faciendæ sit, & fieri possit? *ibid. num. 50. ad 53.*

Uxor, Filiusfamilias, servus, vel Ancilla, Religiosus, Pupillus, Administratores, Tutores, & Curatores, de quibus bonis, quando, qua licentia, in qua quantitate possint facere elemosynas? *ibid. num. 54. ad 60.*

Confirmatur sententia Auct. num. 55. adducta, *ibid. in nov. add. sub lit. a.*

Quid de Eremita elemosynas petente pro Sacello sibi commendato? *ibid. num. 61.*

Elemosynarum distributor potest illas sibi pauperi, vel suis consanguineis pauperibus appropriare, *ibid. num. 62.*

Elemosynæ collectæ occasione Jubilæi, ad quem spectent? *ibid. num. 63.*

Pro unaquaque Missa manuali, quæ sit elemosynæ inferior taxa? *ibid. num. 64. & 65.*

Fratres Minores de Observantia speciale habent indultum elemosynas colligendi pro locis Terræ Sanctæ; & Ordinarii tenentur illos commendare in una Diocesi ad minus duabus vicibus quolibet anno, *ibid. num. 66.*

An jus colligendi elemosynas per sacculum sonantem spectet ad actus Parochiales, & Ecclesia Parochialis hoc jus tantum sibi adscribere, & alias Ecclesias ab usu ejusdem excludere vigore juris bannalis recte possit, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

An qui quotannis elemosynam erogare consuevit, compelli possit, ut in futurum eam præstet; Vide *ibid. in nov. add. num. 4. & seqq. Vide verb. Oblatio in nov. add.*

EMPHYTEUSIS

Quoad ejus naturam, divisionem, & successionem in ipsam.

Emphyteusis unde dicatur? Vide verb. *Emphyteusis art. 1. num. 1.*

Emendatur Auctor, *ibid. in not. noviss. ad num. 1. & 2.*

Rem in Emphyteusim dantes, & accipientes quomodo vocentur, *ibid. num. 2.*

Datur Emphyteusis definitio, *ibid. num. 3.*

Assignatur Emphyteusis differentia a Locatione, a Venditione, a Mutuo, Donatione, aliisque Contractibus, & a Feudo, *ibid. num. 4. ad 7.*

Emphyteusis dividitur primo in Ecclesiasticam, & Laicalem, & qualis sit utroque? *ibid. num. 8.*

Assignatur differentia Emphyteusis Ecclesiasticæ a Laicali, *ibid. num. 9.*

Quid sit incidere in commissum? *ibid. num. 10.*

Emphyteusis dividitur secundo in Perpetuam, & Temporalem, & qualis sit utraque? *ibid. num. 11.*

Emphyteusis dividitur tertio in Hæreditariam simpliciter, & Hæreditariam mixte, seu qualificata, & in non Hæreditariam, seu ex pacto, & providentia, & qualis sit quilibet, *ibid. num. 12.*

Scriptura, seu instrumentum scriptum est de substantia Emphyteusis, *ibid. num. 13.*

Emphyteusis quomodo dicatur Ecclesiastica, vel Laicalis, & ad quod tempus esse debeat, *ibid. num. 14.*

Emphyteusis Laicalis quando præsumatur perpetua, & transeat ad hæredes etiam extraneos, *ibid. num. 15. & 16.*

Emphyteusis Ecclesiastica, quando censetur perpetua, ac transeat ad omnes hæredes etiam extraneos, & quid ad rem sentiant Auctores, *ibid. num. 17. ad 20.*

Emphyteusis Ecclesiastica potest etiam concedi in perpetuum, si ad sit legitima causa &c. & Beneplacitum Apostolicum, *ibid. num. 21.*

Bona Ecclesiastica in Emphyteusim dari solita, si iterum redeant ad Ecclesiam, an possit Prælatus Ecclesiæ ea de novo concedere in Emphyteusim absque Juris solemnitatibus, *ibid. num. 22. & 23.*

Assignatur, quando solitum dicatur alterari, vel non, *ibid. num. 24.*

Ad hoc autem ut bona Ecclesiæ dicantur solita in Emphyteusim concedi, quid requiratur, *ibid. num. 25. & 26.*

In Emphyteusim Ecclesiastica non succedunt filii naturales, seu illegitimi, quamvis legitimi per Rescriptum Principis naturalis; bene vero Legitimi per subsequens Matrimonium, *ibid. num. 27. ad 29.*

In Emphyteusim autem seculari filii naturales, & illegitimi succedunt eo modo, quo succedunt in aliis bonis defuncti, *ibid. num. 30.*

Si Hæres Monasterium ingreditur, in Emphyteusim hæreditaria an succedat Monasterium, *ibid. num. 31. & 32.*

Emphyteusim cum specialibus clausulis concessa transeat ad solos vocatos per tales clausulas, & afferuntur plura exempla, in quibus Clausulæ apponuntur, & quomodo intelligendæ sint clare indicatur, *ibid. num. 33. usq. ad 60.*

In Emphyteusim Ecclesiastica dato casu, quo instrumentum diversimode cantaret, ac Beneplacitum Apostolicum, deberet potius attendi tenor Beneplaciti Apostolici, quam tenor instrumenti, *ibid. num. 61.*

Illustrantur tradita ab Auctore, *ibid. noviss. add. num. 1. & seqq.*

EMPHYTEUSIS quoad ea, quæ concernunt Emphyteutam.

Emphyteuta, quis esse possit, vel non? Vide verb. *Emphyteuta art. 2. num. 1. ad 3. & verb. Clericus art. 3. per tot.*

Emphyteuta potest libere uti, & frui re Emphyteutica, & ei competit actio realis contra quemcumque perturbantem, aut possessorem, *ibid. num. 4.*

Emphyteuta, an habeat jus percipiendi fructus ex incremento rei Emphyteuticæ per alluvionem facta? *ibid. num. 5. & 6.*

Emphyteuta quando possit repetere melioramenta facta rei Emphyteuticæ, vel non? & quomodo melioramenta sint æstimanda? *ibid. num. 7. ad 11.*

Limitantur tradita ab Auctore, *ibid. add. noviss. num. 1. & 2.*

Emphyteuta, an possit vendere tam ipsam rem Emphyteuticam, quam melioramenta in ea facta, & quæ conditiones requirantur pro tali venditione, & quibus fieri talis venditio sit prohibitum? *ibid. num. 12. ad 14.*

An possit Emphyteuta rem Emphyteuticam quoad dominium utile cum melioramentis facijs alteri etiam extraneæ personæ donare, vel legare, aut in dotem dare sine consensu Domini, neque non requisito? *ibid. num. 15. & 16.*

Ut sine consensu Domini directi res Emphyteutica doneatur, legetur, aut in dotem detur, requiruntur potissimum tres conditiones, & assignantur, *ibid. num. 17.*

Si reperiat Emphyteusis donata, vel legata personis, seu locis incapacibus ipsam retinendi, quid agendum? *ibid. num. 18. & art. 1. num. 31.*

An possit Emphyteuta sine consensu Domini directi rem Emphyteuticam oppignorare, seu hypothecare, locare, aut alteri in Emphyteusim concedere, aut cum alio permutare? *ibid. num. 19. ad 23.*

Emphy-

Emphyteuta tenetur servare pacta conventa in contractu Emphyteutico, & aliqua pacta claritatis gratia adducuntur, & explicantur, *ibid. num. 24. ad 30.*

Auctor explicatur, *ibid. add. noviss. num. 3. & seqq.*

Emphyteuta bonorum Ecclesiasticorum gaudet exemptione ab oneribus Communitatis, *ibid. num. 31.*

Meri Laici possunt conveniri in foro Ecclesiastico pro bonis Emphyteuticis & redditibus Ecclesiæ pro eo quod pertinet ad Directum Dominium, *ibid. num. 32.*

Causæ assertæ servitutis contra Emphyteutam Mensæ Episcopalis spectat ad Ecclesiasticam, *ibid. num. 33.*

Non gaudent Emphyteuta bonorum Ecclesiasticorum Immunitate ab onere personali unius Corbæ frumenti, *ibid. num. 34.*

Emphyteuta Ecclesiæ non potest declinare forum Ecclesiasticum respectu solutionis, Canonis, vel quando agitur de Dominio Ecclesiæ, *ibid. num. 35.*

Bona Ecclesiastica, & Locorum piorum in Emphyteusim Laicis concessa, an sint exempta ab oneribus, & impositionibus Laicalibus, & an possint ab eisdem collectari? *ibid. num. 38.*

EMPHITHEUSIS quoad ea, quæ concernunt Dominum Directum, seu Proprietarium.

Dominus Directus esse seu in Emphyteusim dare, quis possit; Vide verb. *Emphyteusis art. 3. num. 1. ad 4.*

Propter defectum liberæ administrationis, quis non possit in Emphyteusim concedere, *ibid. num. 5. & 6.*

Dominus Directus, an possit omnia sibi benevisâ facere in re Emphyteutica, *ibid. num. 7.*

Dominus Directus, an possit privare Emphyteutam re Emphyteutica, & qui casus excipiantur, *ibidem num. 8. ad 10.*

In Emphyteusim Laicali, an admittenda sit purgatio moræ, *ibid. num. 11.*

Quantum tempus ad purgandam moram concedatur, *ibid. num. 12.*

Dominus Directus potest privare Emphyteutam re Emphyteutica, si absque suo consensu, & absque debitis Juris conditionibus vendat Emphyteusim, vel si culpa lata, vel levi res Emphyteutica fuit notabiliter deteriorata. Imo potest eum cogere, ut id in quorum læsit, resarciat, *ibid. num. 14.*

Emphyteuta expellendus est ab Emphyteusim cum interventu, & auctoritate Judicis, *ibid. num. 15.*

Dominus directus potest a novo Emphyteuta Laudemium exigere, *ibid. num. 16.*

Laudemium quare sit dictum; Quid sit de jure communi, ac de consuetudine; Quomodo mensurandum, & quando solvendum, *ibid. num. 17. ad 23.*

An assumpta ab Emphyteuta obligatione aliquid facienti intra certum tempus sub poena devolutionis devolutio fiat, non interpellato Emphyteuta, *ibid. addit. noviss. num. 1. & seqq.*

EMPTIO, & VENDITIO

Quoad suum esse, & a quibus, & de quibus fieri possit, & debeat, vel non?

Emptio, & Venditio quid sit? Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 1. num. 1.*

Explicantur particulae Definitionis Emptionis, & Venditionis, *ibid. a num. 2. ad 4.*

Nomine mercis quid veniat, *ibid. num. 5.*

Quid veniat nomine pretii, & quid sit, *ibid. num. 6.*

Nummus, & pecunia unde dicantur, *ibid. num. 7. & 8.*

Nummi appellatio strictior est, quam pecunia, *ibidem num. 9.*

Emptio, & Venditio non est, nisi interveniat nummus, vel pecunia, *ibid. num. 10.*

Pretium unde dictum, *ibid. num. 11.*

Pretium est duplex, legitimum, seu Legale, & Naturale, seu Vulgare, & quale sit utrumque, *ibid. num. 12.*

Pretium Naturale, seu Vulgare dividitur in Infimum, seu moderatum, & in Summum, seu rigorosum, & quale sit quodlibet, *ibid. num. 13.*

Quodlibet trium horum pretiorum justum est, ac licitum, *ibid. num. 14.*

Emptio, & Venditio per quale pretium illicita dicatur, *ibid. num. 15. & 16.*

Emerere, & Vendere quo jure permittatur, qua conditione, *ibid. num. 17. & 18.*

Dimidium justii pretii quomodo computandum sit in Emptore decepto, *ibid. num. 19.*

Pretium Legale juste taxatum obligat omnes in utroque foro; *ibid. num. 20.*

Pretium juste taxatum observare tenentur etiam peregrini, nisi specialiter eximantur, *ibid. num. 21.*

Si manifeste constet pretium indebite, irrationabiliter, & injuste taxatum esse, nemo in foro conscientia illud observare tenetur. Et quid in casu tuta conscientia agi possit indicatur, *ibid. num. 22. ad 25.*

Quid Confessarius in hoc casu facere teneatur, Vid. *ibid. in nov. add. sub lit. A.*

Emptio, & Venditio potest fieri ab omnibus, qui jure non prohibentur, *ibid. num. 26.*

Emerere, & Vendere solius lucri, & negotiationis gratia nequeunt Clerici, *ibid. num. 27. & verb. Clericus art. 3. per tot.*

Qui a jure prohibeantur emere, & vendere, & qui excipiuntur, qua conditione possint, & quas res, *ibid. num. 28. ad 33.*

Res Emptioni, & venditioni subjunctæ quales sint, *ibid. num. 34. ad 37.*

Officia publica temporalia spectando Leges positivas humanas, an emi, ac vendi possint, & quæ conditiones servandæ in licita eorum venditione, *ibid. num. 38. ad 41.*

Emptio, & Venditio, de quibus rebus fieri nequeat, *ibid. num. 42. & 43.*

Homo liber quo casu, & conditione vendi possit, aut emi, *ibid. num. 44. & 45.*

Nequit a Domino vendi servus, ut cum bestiis pugnet, *ibid. num. 46.*

Assignantur res, quæ hostibus Ecclesiæ vendi prohibentur, *ibid. num. 47.*

Ordinarie loquendo nemo invitus cogi potest ad vendendam rem propriam, vel emendam alienam, *ibid. num. 48.*

In casu tamen publicæ necessitatis, & in aliis casibus; qui assignantur, an cogi possint subditi, quamvis Clerici; ad vendendum, vel emendum, & ob quas causas, *ibidem num. 49. ad 54. Multa ad rem; Vide add. nov. ibid. num. 1. & seqq.*

EMPTIO quoad ea, quæ concernunt Emptorem.

Emens bona fide rem furtivam ad quid teneatur? & quid si eam vendidit, consumpsit, vel donavit? & an possit eam reddere furi, Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 2. num. 1. ad 7.*

Emens rem pecunia furtiva an rei dominium, & venditor an pecuniæ dominium acquirant; Et ad quid ambo teneantur, *ibid. num. 8. & 9.*

Corrigitur Auct. num. 9. *ibid. in nov. addit. sub lit. A.*

Emens rem alienam, seu furtivam modico pretio, ut eam restituat proprio Domino, quid possit repetere a Domino rei, & ad quid ipse teneatur, *ibid. num. 10.*

Emens communi pretio agrum, in quo scit esse thesaurum, vel similia alia pretiosa licite emit, & nihil tenetur restituere Venditori ignoranti. Quod pariter est dicendum de illo, qui emit rem mobilem, in qua reperitur aurum, *ibid. num. 11. & 12.*

Emens rem suam, & communi æstimatione vilem, si post Emptionem cognoscat esse pretiosam, an teneatur aliquid restituere venditori, *ibid. num. 13. ad 15.*

Qui scientia privata scit brevi pretium augendum, vel monetæ valorem minuendum, an possit licite emere, vel vendere, aut monetæ expendere pretio currenti, *ibid. num. 16. ad 18.*

Chirographa, & aliena credita, an, a quibus & quo titulo possint licite minori pretio emi, vel non, *ibid. num. 19. ad 27.*

Non licet sine justo titulo ob solam anticipatam solutionem infra pretium infimum emere; secus si ad sit justus titulus, *ibid. num. 28. & 29.*

Assignantur variæ causæ, propter quas potest emi res mi-

no-

noripretio; quam valeat, *ibid. num. 30. ad 36.*

Sed Vid. *nov. add. sub num. 35. lit. A.*

Deputatus ad aliquam rem emendam certo, & determinato pretio, an, & quando possit sibi aliquid retinere, si minoris erant, *ibid. num. 37. ad 40.*

Sartor deputatus ad emendum pannum, serica &c. pro vestimentis conficiendis, potest sibi retinere id quo minus emit, si mercator, vel venditor in solam sui gratiam partem aliquam iusti pretii remisit, Dummodo tamen duo concurrant, quæ assignantur, *ibid. num. 41. & 42.*

Ementes frumentum tempore Messis, quo minus valet, animo illud vendendi tempore, quo plus valeat, an sint culpandi, & teneantur ad restitutionem; *ibid. num. 43. ad 45.*

Quinam emere vel non emere possint, *ibid. add. nov. n. 1. & seqq.*

EMPTIO quoad ea, quæ concernunt Venditorem.

Venditor ob solam dilatam solutionem an possit rem plus iusto pretio vendere, Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 3. num. 1. & 2.*

Ut liceat Venditori supra summum pretium vendere plus ad Creditum ratione lucris cessantis, requiruntur variae conditiones, quæ enumerantur, *ibid. num. 3.*

Ratione periculi perdendi pretium, vel ex toto, vel ex parte, possint Venditores plures vendere ad creditum; Et etiam ratione difficultatum, molestiarum, & expensarum, quæ probabiliter timentur, *ibid. num. 4. & 5.*

Absque ullo titulo licitum est vendere plures ad creditum solum intra fines iusti pretii, *ibid. num. 6. & art. 1. num. 14.*

Supra summum iustum pretium potest res plures vendi generaliter loquendo ob varias causas, 1. ratione damni emergentis. 2. ratione lucris cessantis. 3. ratione pecuniæ, seu raritatis mercium. 4. ratione multitudinis Emptorum. 5. ratione specialis ad rem affectus venditoris causantis eisdem honestam obligationem. 6. ratione periculi faciendi expensas in exigendo postea pretio. 7. ratione periculi perdendi pretium, sive ex toto, sive ex parte, *ibid. num. 7. ad 13.*

Venditor an, & quomodo teneatur manifestare Emptori vitium rei, sive occultum, sive patens, *ibidem num. 14. ad 21.*

Confirmatur Sententia *Autor. sub num. 11. ibid. in nov. add. lit. A.*

Venditor, qui ad alluciosos frequentiores emptores vendit merces pretio infimo, sed occulte non tradit integrum pondus, & mensuram, partem sibi reservando ad compensationem iusti pretii, an peccet, & ad quid teneatur, & quo casu sit licitum, *ibid. num. 22. & 23.*

Merces extraordinariæ bonitatis, v. g. Vinum aut Triticum, quo casu, & qua cautela misceri possint cum aliis Mercibus inferioris pretii, *ibid. num. 24. ad 28.*

Venditor sciens scientia privata pretium mercis brevi minuendum esse, potest licite vendere pretio currenti. Vide *ibid. num. 29. & art. antecedenti a num. 16. ad 18.*

Deputatus ad aliquam rem vendendam certo, & determinato pretio, an, & quando possit licite sibi aliquid retinere de augmento pretii rei venditi; Et quid si talis Deputatus esset Famulus, *ibid. num. 30. ad 33. & art. 2. num. 39. ad 41.*

Venditor an possit plus iusto augere pretium mercis solum ex eo quod videat Emptorem valde indigere illa, *ibid. num. 34.*

Venditor pro re valde rara, & peregrina an possit repetere ab Emptore quodcumque sibi arbitrarium, & excessivum pretium, *ibid. num. 35. ad 36.*

Vendens in fraudem Creditorum, quibus re vendita sit incapax solvendi, quod debet an peccet, & ad quid teneatur? & quid si talis venditio facta sit ignorantibus fraudem, *ibid. num. 37. ad 41.*

Monitum ad Confessarium, *ibid. in not. novis. ad num. 41.*

Venditor fingens litteras de submersis navibus, quæ merces advehebant, vel spargens falsum rumorem, ex quo sciat mercis pretium augeri, ut carius vendat merces suas; an peccet, & ad quid teneatur, *ibid. num. 42. & 43.*

Quid si venditor juret se plures vendidisse aliis merces, vel plures constare sibi, *ibid. num. 44.*

Vendens quid pro quo malitiose, v. g. auricalcum pro auro

&c. peccat graviter, & tenetur ad restitutionem, *ibidem num. 45.*

Pharmacopola vendens quid pro quo æque utile ad finem Emptoris, v. g. dans infirmo unum medicamentum pro alio, an peccet, & ad quid teneatur, *ibid. num. 46. & 47.*

Venditor habeis frumentum venale, si sit illud servaturus usque ad tempus quo solet plus valere, an possit licite nunc vendere majori pretio, quam actu valeat, vel pretio solvendo, quo valebit statuto tempore, *ibid. num. 48. ad 51.*

Venditor non potest licite vendere triticum de mense Novembris, v. g. summo pretio quo veniet toto tempore intermedio usque ad Novembrem sequentis anni, *ibid. num. 52.*

Venditor graviter peccat, & tenetur ad restitutionem, si triticum aqua madefaciat, lanam, & huiusmodi in loco humido reponat; ut plus ponderet, *ibid. num. 53.*

Venditor an possit licite vendere rem cum pacto retrovendi seu redimendi in futurum; & quantum diminui debeat de pretio propter tale onus revenditionis impositum Emptori; Et quid in re cavendum sit, *ibid. num. 54. ad 56.*

Differentia intercedit inter Socium & solum circa venditionem rei communis, *ibid. add. nov. num. 1. & seqq.*

EMPTIO quoad ea, quæ concernunt commodum, periculum, & retractum rei venditæ.

Commodum, & fructus rei venditæ post traditionem pertinent ad Emptorem, Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 4. num. 1.*

Fructus rei venditæ adhuc pendentes, tempore contractus venditionis etiam ante traditionem, & fructus nati, & producti post absolutum contractum, ad quem pertineant, *ibid. num. 1. ad 4.*

Si circa perceptionem fructuum provenientium ex re vendita fuerit facta aliqua specialis conventio inter Emptorem, & Venditorem, erit omnino observanda; Et adducuntur exempla ad hoc spectantia, *ibid. num. 5. ad 9.*

Periculum rei venditæ post traditionem pertinet statim ad Emptorem. Et etiam ante traditionem, si vendatur res certa, & determinata in individuo. Excipiuntur tamen plures casus, qui assignantur, in quibus hæc secunda pars limitari debet, *ibid. num. 10. ad 19.*

Res, quæ venditur ad mensuram, ante quam tradatur mensurata, periculum ad quem pertineat, *ibid. num. 40.*

Res quæ datur cum pacto, ut degustetur, ante degustationem periculum ad quem spectet, *ibid. num. 21. & 22.*

Quando res aliqua vendita est ad corpus totum sine ordine ad mensurandum, tunc periculum spectat ad Emptorem; Secus si vendatur cum ordine ad mensurandum, & hoc exemplis declaratur, *ibid. num. 23. ad 25.*

Retrahus gentilium quid sit, *ibid. num. 26.*

Sola bona immobilia retrahi possunt, *ibid. num. 27.*

Retrahere possunt omnes Venditores consanguinei, non solum Laici, sed etiam Clerici, *ibid. num. 18.*

Religiosus autem consanguineus, vel huius loco Monasterium retrahere nequit, *ibid. num. 29.*

Jus retrahendi ante omnes, & successive quibus competat, *ibid. num. 30. ad 32.*

Quid si plures fuerint consanguinei ejusdem gradus, *ibid. num. 33.*

Cum Fratre superstite nequeunt simul retrahere liberi fratris defuncti, *ibid. num. 34.*

Quid si consanguineus proximior retrahere nolit, aut unus ex æqualiter propinquis cedat juri suo, *ibid. num. 35.*

Legitime retrahere volens debet quatuor potissimum conditiones observare, quæ assignantur, *ibid. num. 36. ad 40.*

Extraneus emens Fundum pro 50., & ut impediat retractationem scribit in Instrumento cum consensu venditoris se emisse pro 100. an peccet, & ad quid teneatur, *ibid. n. 41.*

Adducitur laudabilis consuetudo, & praxis ad evitandas similes fraudes, & dolos, *ibid. num. 42.*

Cui nam pereat res vendita nondum tradita, *ibid. add. novis. per totum.*

EMPTIO, & Venditio quoad ea, quæ concernunt Actiones ex Empto, & Vendito, & Actionem ob læsionem ultra dimidium, & pactum Legis Commissoriae, & Additionis in diem.

Quid sit, & quæ detur Actio ex Empto, seu Empti? Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 5. num. 1.*

Hoc jus, seu Actio quando oriatur, & possit institui cum effectu contra Venditorem, *ibid. num. 2. & 3.*

Quid sit, & ad quæ detur Actio ex vendito, seu venditi, *ibid. num. 4.*

Hoc jus, seu Actio quando oriatur, & cum effectu institui possit contra Emptorem, *ibidem num. 5. & 6.*

Quid sit, & ad quæ detur Actio Redhibitoria, & unde sic vocetur, *ibid. num. 7. & 8.*

Actio Redhibitoria quibus competat; & contra quos possit intentari, *ibid. num. 9. & 10.*

Quid sit, & detur Actio Estimativa, seu quanto, vel quanti minoris, Et unde sic vocetur, *ibid. num. 14. & 15.*

Venditor ignorans vitium rei, ipsamque sine malitia ac fraude vendens tamquam bonam, ad quid teneatur? Et quid si scienter rem vitiatam malitiose vendit, *ibid. num. 15. & 16.*

Pro instituenda Actione Redhibitoria, & Estimativa, quantum tempus concedatur, *ibid. num. 17. & 18.*

Quando ob vitium rei conceditur Actio Redhibitoria, intra quod tempus Emptor possit, vel non assumere Estimationem? Et ad quid in casu, Venditor teneatur, *ibidem num. 19. ad 22.*

Actio ob læsionem, de jure Civili. ac Canonico, tam in foro interno, quam externo, quando concedatur, *ibid. numer. 23. ad 25.*

Minoribus 25. annis conceditur Actio contra graviter lædentem, etiam si læsio sit infra dimidium; Et etiam conceditur Ecclesiis, ac Communitatibus, ac omnibus læsis intra dimidium, si læsio facta est ex dolo, vel fraude, *ibid. num. 26. ad 28.*

Ob læsionem ultra dimidium competit Actio Venditori contra Emptorem; & contra, *ibid. num. 39. & 40.*

Læsio ultra dimidium eodem modo, & æqualiter computari debet in Venditore, & Emptore, *ibid. num. 31. & art. 1. num. 17. 18. & 19.*

Emptor, & Venditor ultra dimidium lædentes ad quid teneantur, *ibid. num. 32. ad 34.*

Quando læsio ultra dimidium facta est bona fide, & Emptor iterum restituit rem emptam, potest fructus interea perceptos sibi retinere in utroque foro. Quando vero facta est mala fide, ad quid teneatur, *ibid. num. 35. & 36.*

Confirmatur, & adornatur sententia *Autor. proposita, sub add. 35. ibid. in nov. addit. sub lit. A.*

Quando læsio est facta bona fide, & rescinditur contractus, Venditor ad quid teneatur, *ibid. num. 37.*

Actio contra lædentem ultra dimidium bona, vel mala fide usque ad quod tempus institui possit, *ibidem num. 38. & 39.*

Pactum Legis Commissoriae, seu Lex Commissoria quid sit, & ad quæ detur, *ibid. num. 40.*

Lex commissaria quando detur, & res, ejusque fructus redeant ad Venditorem. Quidque in casu sit in potestate ejusdem, ac Emptor ad quid teneatur, *ibid. num. 41. ad 45.*

Pactum Additionis in diem quid sit, & ad quæ detur, & cur sic dicatur, *ibid. num. 46. & 47.*

Quis censetur offerre meliorem conditionem, *ibidem num. 48.*

Res vendita per pactum Additionis in diem quando redeat ad Venditorem, & ad quid ipse teneatur, & Emptor quid possit pretendere, *ibid. num. 49. ad 51.*

Pactum Additionis in diem, ut suum fortietur effectum, debet habere quatuor conditiones, quæ assignantur, *ibid. num. 52. ad 55.*

Alia ad rem Vide *ibid. in add. nov. num. 1. & seqq.*

ENCORDICA quid? Vide verb. *Mundus num. 209.*

ENERGUMENI.

Energumeni sunt irregulares. Vide verb. *Irregularitas art. 1.*

num. 12. ubi assignatur quando possint susceptos Ordines exercere. Energumenorum præcipua signa referuntur, Vide verb. *Exorcista num. 17.*

EPACTA quid sit, ac significet, & quomodo reguletur, Vide verb. *Calendarium num. 54. & 55.*

EPICHEJA.

Epicheja quid sit. Vide verb. *Lex art. 1. num. 41.*

In quo differat Epicheja ab interpretatione Legis, *ibid. num. 42.*

Datur locus Epicheja in casu aliquo particulari ob certas circumstantias concurrentes. Vide *ibid. num. 43.*

EPILEPTICI sunt irregulares. Vide verb. *Irregularitas art. 1. num. 12.* ubi assignatur quando possint susceptos Ordines exercere.

EPISCOPATUS.

Episcopatus probabilis est Ordo Sacramentalis realiter distinctus ab Ordine Presbyterali. Vide verb. *Episcopatus num. 1.*

Hæc nostra sententia deducitur ex pluribus Sacris Canonibus, qui afferuntur, & etiam ex Concilio Tridentino, *ibid. num. 2. ad 5.*

Materia, & forma Episcopatus quæ sint? & talis Ordo quando fuerit institutus, *ibid. num. 6. ad 8.*

Episcopatus Ordo quo die, & an simul cum Presbyteratu conferri possit, *ibid. num. 9. & 10.*

Adducitur Episcopatum omnium totius Orbis exacta notitia cum novissimis mutationibus, erectionibus, elevationibus, & unionibus factis, *ibid. a num. 12. ad 138.*

Episcopatus Pinarolensis novissime erectus, & ejus Episcopus suffraganeus Archiepiscopi Taurinensis designatus a Benedicto XIV. *ibid. in add. Autor. num. 139.*

De Episcopatu Fluminis Januarii in Brasilia, Vide *ibid. in add. Autor. num. 140.*

Episcopatu Papiensi perpetuo unitur Archiepiscopatus Amasienis, & subditur immediate Sedi Apostolicæ etiam quoad causarum appellationes, & absolvitur ab obligatione sibi eligendi Metropolitanum, *ibid. in add. Autor. num. 141.*

Olim Cardinalatus cum Episcopatu incompatibilis, quid deinde actum fuerit, Vide *ibid. in addit. Autor. num. 142. & 143.*

De Episcopatibus Titularibus utiliter conferendis, & quidem etiam Cardinalibus, *ibid. in add. Autor. num. 144.*

Episcopatus non extinguitur per extinctionem Capituli, *ibid. in add. Autor. num. 145.* Vide *add. novis. ibidem.*

EPISCOPUS.

Quoad ejus nomen, originem, & dignitatem.

Nomen Episcopi quid importet; Vide verb. *Episcopus art. 1. num. 1.*

Episcopus quare dicatur *Summus Sacerdos, Præsul, Antistes, Pontifex, Legatus Christi, Pastor, Præco, Medicus, Luccerna, Sal terra, Angelus, Sanctissimus, ibid. num. 2. ad 14.*

Ordo Episcopalis quoad nomen, quadrupliciter sumitur, *ibid. num. 15.*

Patriarchæ nomen quid importet, *ibid. num. 16.*

Patriarchæ præcipui, & minus præcipui quot fuerint, & nunc sint, *ibidem num. 17. & 18.*

Auctor explicatur, *ibid. in not. nov. ad num. 17.*

Corrigitur *Autor. ibid. in not. nov. ad num. 23. & num. 30. lit. A.*

Patriarchæ, & Primate lato, & stricto modo sumpti in quo convenient, ac differant, *ibid. num. 19. ad 22.*

Metropolitanus unde sic dictus, & quis sit, *ibid. num. 23.*

Archiepiscopus unde sic dictus, & quando idem ac Metropolitanus; *ibid. num. 24. ad 26.*

Episcopi nomen quid sonet. Et quos sub tali nomine intelligat Ecclesia *ibid. num. 27. & 28.*

Episcopi, & Presbyteri in quorum locum successerint, *ibid. num. 29.*

Inter Episcopos, & Presbyteros quæ distinctio, *ibid.* num. 30.
 Episcopos Superiores esse Presbyteris demonstratur, *ibidem* num. 31.
 Episcopus quare dicatur *Ordinarius*, ac *Diœcesanus*, *ibidem* num. 32. & 33.
 Ecclesia Episcopalis quare dicatur Cathedralis, *ibidem* num. 34.
 Episcopus quare dicatur *Suffraganeus*, *ibid.* num. 35.
 Chorepiscopi qui essent, quæ eorum Ecclesiæ, quibus locis præficerentur, quale eorum officium, quos Ordines conferre possent, & propter quam causam aboliti, *ibidem* num. 36. ad 41.
 Auditor emendatur, *ibid.* in not. noviss. ad num. 37.
 Apostoli quando, a quo, & qui primi in Episcopos consecrati, *ibid.* num. 42. ad 44.
 Episcopi antiquiores sunt Cathedralibus, *ibid.* num. 45.
 Episcopi cur positi in Civitatibus loco Flamini, & Archiamini, & isti qui essent, & unde sic dicti, & quæ eorum dignitas, *ibid.* num. 46. ad 49.
 Episcopus nomen est Dignitatis, Presbyter vero nomen est ætatis, *ibid.* num. 50.
 Præcedentia Episcoporum in Conciliis Provincialibus unde attendi debeat, *ibid.* num. 51.
 Varia adducuntur Episcoporum obligationes, & dignitatem concernentia ex Constitutionibus Bened. XIV. *ibid.* addit. *Auct.* a num. 53. ad num. 59.
 Affertur Clem. XIII. Encyclica, qua Episcopi monentur ad sanctum Ecclesiarum regimen, *ibid.* add. *Auct.* num. 60.
 Alia ad rem vide *add. nov. num. 1. & seqq.*

EPISCOPUS quoad ea, quæ concernunt ejus Electionem, Confirmationem, & Consecrationem.
 Episcopi olim, quomodo, & a quo eligerentur, Vide verb. *Episcopus art. 2. num. 12.*
 Electio Episcopi per Laicos, quamvis simul cum Canonicis facta, est nulla, *ibid.* num. 3. & 4.
 In electione Episcoporum altera dispositio olim observata indicatur; Et nunc talis Electio ad quem sit reservata, & qui excipiantur a tali reservatione, *ibid.* num. 5. ad 8.
 Electio Episcopi quando faciendâ, *ibid.* num. 9.
 Electus in Episcopum, intra quod tempus debeat præstare consensum, & petere confirmationem, & tempus quomodo computari debeat, *ibid.* num. 10. ad 13.
 Confirmatio Episcoporum a quo fieri debeat, *ibid.* num. 14. & 15.
 Assignatur praxis servari solita in Curia pro hujusmodi Electione, & Confirmatione faciendâ, *ibid.* num. 16.
 Traditur formula instrumenti Professionis Fidei factæ per Episcopum; post quam emissam quid agendum sit indicatur, *ibid.* num. 17. & 18.
 Præconizatio in primo Consistorio quomodo faciendâ, ostenditur, *ibid.* num. 19.
 Quid agendum post factam Præconizationem in secundo Consistorio, *ibid.* num. 20.
 Electus, & confirmatus intra quot menses debeat munus Consecrationis suæ suscipere, *ibid.* num. 21. & 22.
 Consecratio Episcopi quo die, & a quot Episcopis fieri debeat, *ibid.* num. 23. ad 25.
 Consecratio Episcopi facta ab uno solo Episcopo ex dispensatione Apostolica, assistentibus duobus Sacerdotibus, an sit valida, *ibid.* num. 26. & 27.
 Papa an possit mutare formam traditam ab Apostolis pro consecratione Episcopi, *ibid.* num. 28. & 29.
 Consecrandus in Episcopum an debeat necessario prius esse Sacerdos, *ibid.* num. 30. & 31.
 Vide not. nov. ad num. 30. & add. *Auct.* num. 54.
 Ante consecrationem non potest Episcopus exercere ea, quæ sunt Ordinis, sed tantum ea, quæ sunt Jurisdictionis, *ibid.* num. 32.
 Non consecratus Ordines conferre non potest, *ibid.* n. 33.
 Potestatem conferendi Ordines accipiunt Episcopi in Consecratione, *ibid.* num. 34.
 Potestas, quæ confertur Episcopo per consecrationem, est indelebilis, *ibid.* num. 35.
 Episcopus quando accipiat jurisdictionem, & possit Indulgentias concedere, *ibid.* num. 36. & 37.
 Episcopi appellatione qui veniat, *ibid.* num. 38. ad 40.

Provisio, seu pronuntiatio Papæ in Consistorio habet vim Electionis, & Confirmationis *ibid.* num. 41.
 Provisi, seu pronuntiati a Papa in Consistorio, quomodo appellentur, *ibid.* num. 42.
 Provisi, & consecrati, quando accedere possint ad Ecclesias, *ibid.* num. 43.
 Quid si Civitas interficeret suum Episcopum, *ibid.* num. 44. & 45.
 Episcopus dum consecratur quomodo inungatur, & cur in capite, *ibid.* num. 46. & 47.
 Reges quare non in capite, sed in humero ungantur, *ibid.* num. 48.
 Episcopus quare ungetur in manibus, *ibid.* num. 49.
 Annulus sacer quare tradatur novo Episcopo, *ibid.* n. 50.
 Mitra quid indicet, & quare ipsi imponatur, *ibid.* n. 51.
 Baculus Pastoralis quare tradatur in manibus novi consecrati Episcopi, & quare tali Baculo Pastoralis non utatur Summus Pontifex, *ibid.* num. 52. & verb. *Baculus.*
 Episcopus confirmatus consecratione petere debet intra tres menses, *ib.* add. *Auct.* n. 53.
 Episcopus eligi nequit, qui sex mensium spatio non fuerit in Sacro Ordine constitutus, *ib.* add. *Auct.* n. 55.
 Episcopi consecrati ab uno dumtaxat Episcopo facta est valida, *ibid.* add. *Auct.* num. 56.
 Pactiones aliquæ ante electionem irritæ, & nullæ sunt, *ibid.* add. *Auct.* num. 57.
 Historia affertur electionis Episcoporum, quantum ad eligentes, *ibid.* addit. noviss. num. 1. & seqq.

EPISCOPUS quoad ea, quæ concernunt ejus residentiam, translationem, & renuntiationem.
 Episcopi quo jure teneantur residere? Vide verb. *Episcopus art. 3. num. 1. & 2.*
 Episcopus ob quas causas excusetur a continua residentia, *ib.* num. 3. ad 7.
 Episcopus in quibus casibus, & ad quos possit esse Legatus, aut Orator, *ibid.* num. 8. & 9.
 Episcopus in Regum negotiis occupatus qua licentia possit eximi a residentia, *ibid.* num. 10. & 11.
 Decretum obligans Parochos ad residentiam tempore peccatis viget etiam pro Episcopis, quemdam Coadjutorem habentibus, *ibid.* num. 12. & 13.
 Episcopus in qua parte Diœcesis possit residere, & an possit removere Tribunal à Civitate propter intemperiam aeris: & in casu quanto tempore possit degere extra Diœcesim, *ibid.* num. 14. & 15.
 Super residentia Episcoporum edita est specialis Constitutio Urbani VIII., & quid in ea sancitum sit declaratur, *ibidem* num. 16. ad 27.
 Episcopus vel ex æqua causa, vel causa animum relaxandi quantum tempus abesse possit a sua Diœcesi, & quantum præscribatur a Concil. Trid. *ibid.* num. 28. ad 30.
 Episcopus propter aliquod suæ Diœcesis negotium manens extra Cathedralē Ecclesiam in quas pœnas incidat; & quid ad rem novissime disposuerit Bened. XIV. *ibid.* num. 31.
 Episcopus residens an possit citari ad comparandum, & an sit liber a residentia suarum Dignitatum, & Beneficiorum simplicium, *ibid.* num. 32. & 33.
 Episcopus absens an gaudeat Alternativa, ac monitus nolens residere possit per Papam Ecclesia sua spoliari, *ibid.* n. 34. & 35.
 Conditio Personæ quando excuset e Residentia, *ib.* n. 36.
 Episcopus an possit jungere unum absentia trimestrem cum alio, vel unam Apostolicorum Liminum visitationem cum alia sequentis triennii, *ibid.* num. 37. & 38.
 Episcopus, qui per plures annos a vacatione concessa se abstinent, qua conditione concedi possit facultas non residendi per aliquod tempus, *ibid.* num. 39.
 Episcopi translatio de una in aliam Ecclesiam sola auctoritate Papæ fieri potest; & quid si Episcopus se transferret auctoritate propria, aut Metropolitanus, & Patriarca hoc idem faceret absque Pontificis mandato, *ibid.* num. 40. ad 43.
 Causæ justæ talis translationis quæ sint? *ibid.* num. 44.
 Quid si translatio fieret sine justa causa, aut propter ambitionem translatis, *ibid.* num. 45. & 46.
 Translatio Episcopi regulariter fit a minori ad majorem Ecclesiam. Et interdum viceversa, si peculiaris causa id exigat, *ibid.* num. 47. & 48.

Ar-

Archiepiscopo, qui ex justa causa cessit Archiepiscopatu, licite de Episcopatu vacante provideri potest. Secus si cessio facta sit in fraudem, *ibid.* num. 49. & 50.
 Episcopus electus, & confirmatus tantum an possit invitus transferri, *ibid.* num. 51. & 52.
 Character Sacramentalis non imprimitur præcise coacto, *ibid.* num. 53.
 Episcopus consecratus qua causa possit a Papa transferri, *ibid.* num. 54. ad 56.
 Papa in Beneficialibus habet plenariam potestatem disponendi, & quid ad rem sentiant gravissimam Doctores indicatur, *ibid.* num. 57. ad 59.
 Episcopo translationi consentiente, quo tempore Episcopalis Ecclesia vacare incipiat, *ibid.* num. 60. & 61.
 Si transferatur Episcopus absens, vel ignorans, Sedes Episcopalis quando vacare incipiat, *ibid.* num. 62.
 Episcopus translatus potest secum deferre fructus jam perceptos, ac alia bona acquisita, dummodo hæc non sint Ecclesiæ dedicata, *ibid.* num. 63. & 64.
 Fructus pendentes, & inexacti an pertineant ad Episcopum translatum, *ibid.* num. 65. & 66.
 Renunciatio Episcopi non valet, nisi per Papam fuerit admissa, *ibid.* num. 67.
 Assignantur causæ, ob quas potest Episcopus renunciare Episcopatu, Papa consentiente, *ibid.* num. 68.
 Episcopatus renunciatio duplex assignatur, & explicatur, *ibid.* n. 69. ad 71.
 Episcopus simpliciter renuntians Episcopatu, an censeatur renunciare loco tantum, vel loco, & Dignitati simul, *ibid.* num. 72.
 Renunciatio non subtrahit Episcopo Ordinem, sed solum executionem Ordinis, *ibid.* num. 73.
 Character Episcopalis an possit renunciari, vel auferri, *ibid.* num. 74. & art. 2. num. 35.
 Episcopus, qui renunciavit Ordini, seu Dignitati, potest de licentia Papæ executionem reassumere sine nova consecratione, *ibid.* num. 75.
 Episcopus, qui renunciavit Episcopatu, quoad locum tantum potest conferre Ordines etiam majores, dummodo sit rogatus ab alio Episcopo, & quid si absque proprii Episcopi licentia ordinaret, *ibid.* num. 76. ad 78.
 Episcopus, qui renunciavit Episcopatu quoad locum, & Dignitatem simul, an, & quales Ordines, & de cujus licentia possit licite conferre, *ibid.* num. 79. ad 84.
 Episcopi a S. Congregatione de Propaganda Fide munia Episcopalia exercere nequeunt extra eorum districtum, *ibid.* in notis notiss. ad num. 83.
 Alia Episcoporum residentiam concernentia, *ibid.* add. *Auct.* a num. 85. ad num. 90.
 Quantum ad Episcopatum pluralitatem, *ib.* add. *Auct.* num. 91. 92. 93.
 Quoad Episcopatus resignationes, *ibid.* addit. *Auct.* num. 95. & 96.
 Quoad translationem, *ibid.* a num. 97. ad 99.
 Si Episcopus fiat captivus, administratio Ecclesiæ transit ad Capitulum, *ibid.* num. 100.
 Quantum ad residentiam, translationem, & renunciationem. Vide etiam *addit. noviss. ibid.* num. 7. & seqq.

EPISCOPUS quoad ea, quæ concernunt ejus Præcedentiam, Sedem, Celebrationem, & Pontificalia.
 Episcopi an habeant locum a Protonotariis Apostolicis? Vide verb. *Episcopus art. 4. num. 1.*
 Episcopus retinens Canonicatum an debeat præcedere omnibus aliis Canonicis, ac Dignitatibus, *ibid.* num. 2.
 Inter Episcopos promotos, seu electos, & inter suffraganeos Latinorum, & Episcopos Græcos, quæ regula circa præcedentiam servanda sit, *ibid.* num. 3. & 4.
 Episcopus in sua Diœcesi quibus præferendus sit in Functionibus Episcopalibus, *ibid.* num. 5.
 Episcoporum præcedentia in Conciliis Provincialibus quomodo statuenda, *ibid.* num. 6.
 Episcopus ante quos habere debeat pacis osculum, & quibus præcedere debeat in sua Ecclesia, & in quo loco sedere debeat, *ibid.* num. 7. ad 9.
 Episcopus quomodo honorandus in Ecclesiis suæ Diœcesis, quamvis exemptis, ac privilegiatis: *ibid.* num. 10.
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Episcopus debet habere Sedem pulchriorem, quam Gubernator Civitatis, *ibid.* num. 11.
 Episcopi Sedes debet esse fixa: & quomodo, & quando ordinanda, ac locanda, *ibid.* num. 12. ad 15.
 Episcopus ad Matutinum in Nocte Nativitatis Domini ubi sedere possit, *ibid.* num. 16.
 Sedes Episcopi in Ecclesia, ubi Abbas usum Mitræ habet, quomodo locanda, *ibid.* num. 17.
 Quid competat soli Episcopo dum private Missam celebrat, *ibid.* num. 18.
 Quas solemnes functiones possit Episcopus exercere in Ecclesiis suæ Diœcesis quamvis exemptis, & privilegiatis, ac S. Sedi immediate subiectis, ac in Ecclesiis Regularium, & ad quid teneatur Regularis in casu &c. *ibid.* num. 19. ad 26.
 Episcopus, qui celebrat tempore Quadragesimæ singulis diebus, quando non celebrat solemniter, debet uti habitu quotidiano cum stola, *ibid.* num. 27.
 Episcopus celebrans, an debeat Prælatos, ac Canonicos thurificare &c. *ibid.* num. 28.
 Quot personæ, & quæ Dignitates debeant assistere Episcopo celebranti, *ibid.* num. 29. & 30.
 Episcopus extra Cathedralē volens pontificaliter celebrare potest secum ducere assistentes de Capitulo, *ibid.* num. 31.
 Episcopo solemniter celebranti in Ecclesia Collegiata, ad quos spectet assistere, *ibid.* num. 32.
 Assistentes Episcopis an debeant esse digniores ex Choro, *ibid.* num. 33.
 Episcopus, si in die Palmarum una cum Capitulo, & Clero personaliter ad Monasterium Regularium accedere teneatur, debet ipse benedicere privative Palmas quoad Abbatem, *ibid.* num. 34.
 Episcopus non debet cum cappa Vesperas celebrare, *ibid.* num. 35.
 Episcopus assistens Divinis Officiis cum Cappa, non debet singulos Canonicos ante ipsum salutare detegendo caput, sed satis est illis manu benedicere, *ibid.* num. 36.
 Episcopo assistenti Divinis Officiis cum cappa non debent Canonici ponere, & deponere biretum in ejus capite, nec isto casu ei assistere, *ibid.* num. 37.
 Episcopus non habens Episcopatum, an functiones possit exercere in sua Ecclesia jurisdictionali, *ibid.* num. 38.
 Episcopus quando possit, vel non, ministrare Chriftam absque licentia Ordinarii loci, quamvis vocatus ab aliquo inferiori exempto intra fines Diœcesis existente, *ibid.* n. 39.
 Episcopus an possit Olea Sacra conficere in Ecclesia extra Cathedralē, vel cum minori numero Ministrorum, quam præscribitur in libro Pontificali, *ibid.* num. 40. & 41.
 Episcopus antiquior juniorem præcedere debet, *ibid.* add. noviss. num. 1. & seqq.

EPISCOPUS quoad absolutionem, & dispensationem.
 Episcopus non potest absolvere a Casibus, & Censuris publicis Summo Pontifici reservatis; neque ab occultis in Bulla Cœnæ; bene vero ab occultis reservatis Papæ, & extra Bullam Cœnæ; Vide verb. *Episcopus art. 1. ad 3. & verb. Absolutio num. 2. ad 5.*
 Episcopus an possit absolvere a censuris occultis incurfis ob violatam clausuram, *ibid.* num. 4. & 5.
 A quibus casibus possit Episcopus absolvere impeditos adire Pontificem, & quid si impedimentum sit perpetuum, vel non, *ibid.* n. 6. ad 9.
 Impediti personaliter adire Pontificem an teneantur mittere Procuratorem, vel scribere ad S. Penitentiarium &c. Et quid si sint etiam impediti adire Episcopum, *ibidem* num. 10. & 11.
 Impediti adire Episcopum pro casibus reservatis Diœcesanis publicis non possunt absolvi ab inferiori extra casum necessitatis, *ibid.* num. 12.
 Episcopus nequit absolvere Censuratos ratione violatæ Immunitatis Ecclesiasticæ. Et quid si tales absolvat absque facultate Sedis Apostolicæ, & quomodo in casu se gerere debeat indicatur, *ibid.* num. 13. ad 16.
 An possit Episcopus absolvere censuratos ob Clerici percussione levem, vel gravem, publicam, vel occultam, *ibid.* num. 17. ad 20.
 Quæ personæ censeantur impeditæ adire Pontificem, *ib.* num. 21. & verb. *Absolutio art. 1. num. 6. & seqq.*

Epif-

Episcopus non potest concedere suo subdito, ut absolvatur in aliena Diœcesi a Sacerdote non habente jurisdictionem, neque prohibere, quominus suus subditus absolvatur in aliena Diœcesi a Sacerdote jurisdictionem habente a suo Episcopo, *ibid. num. 22. & 23.*

Episcopus dispensare potest cum suis subditis, & in sua Diœcesi in omnibus irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, & singulæ assignantur; Excepta tamen ea, quæ provenit ex homicidio voluntario injusto, & aliis deductis ad forum contentiosum, *ibid. num. 24. ad 37.*

Episcopus non potest dispensare in irregularitate orta ex hæresi occulta exteriori, *ibid. num. 38. & verb. Absolutio numer. 1. ad 4.*

Episcopus an possit dispensare cum occulto excommunicato, qui publice celebravit, *ibid. num. 39.*

Episcopus an possit dispensare cum inquisitis de delicto, quod non potuit probari, *ibid. num. 40.*

Episcopus an possit dispensare in materia delicti ad forum contentiosum deducti, & jam finito officio, vel obtenta absolute ab injecto crimine, *ibid. num. 41. ad 44.*

Quando Episcopus possit, vel non dispensare quoad Sacros Canones, Constitutiones Apostolicas, & Decreta Conciliorum generalium. Vide *ibid. num. 45. & verb. Dispensatio a num. 22. usque in finem.*

Alia ad rem. *Vid. add. noviss. a num. 1. & seqq.*

An vero possit quoad Bigamiam; *ibid. & verb. Bigamia.*

Quoad observantiam Festorum; *ibid. & verb. Festum.*

Quoad Jejunia, *ib. & verb. Jejunium.*

Quoad impedimenta Matrimonii, *ib. & verb. Impedimenta Matrimonii, & Matrimonium.*

Quoad Irregularitatem, *ib. & verb. Irregularitas.*

Quoad juramenta, & vota, *ib. & verb. Votum, & Juramentum.*

Quoad pœnas Simoniacæ, *ib. & verb. Simonia.*

Quoad Visitacionem; Vide verb. *Visitare, Visitatio.*

Quoad Ordinationem; Vide verb. *Ordinare, Ordo.*

Quoad Regulares; Vide verb. *Regulares.*

Quoad Prædicationem, & Prædicatores; *Vid. verbo Prædicare, Prædicator.*

Quoad Processiones; Vide verb. *Processio.*

EPISCOPUS quoad ea, quæ potest, & debet, vel non.

Episcopus an possit prohibere, ne canantur Cantilenæ lingua italica in Ecclesiis etiam Regularium, & in Oratoriis publicis ne canatur Musica lingua vernacula? Vide verb. *Episcopus art. 6. num. 1. & 2.*

Episcopus an possit suo arbitrio locare Scamna Laicorum, & prohibere, ne collocentur in Presbyterio Sedes Præfati, & Commendatarii locorum, *ibid. num. 3. & 4.*

Episcopus potest removere indecentia, & scandalosa in Ecclesiis arbitrio suo, *ibid. num. 5.*

Ludimagistri an indigeant Episcopi approbatione pro exercitio Scholæ, *ibid. num. 6.*

Quid possit Episcopus circa Canonicorum Sedes in Choro collocandas, circa eorum interessentiam, vel discessionem ab Ecclesia tempore Concionis; circa eorum determinationes in negotiis Ecclesiæ; circa eorumdem vacationem a servitio Ecclesiæ, *ibid. num. 7. ad 10.*

Episcopus quid possit in Regularem exemptum, qui ob notorium delictum incidit in censuras, *ibid. num. 11. & 12.*

Quid possit Episcopus circa administrationem factam a Vicario Capitulari Sede vacante, *ibid. num. 13. & 14.*

Episcopus quid possit circa Administratores Locorum, & Legatorum piorum, *ibid. num. 15. 16. & 17. & verb. Administratio, verb. Confraternitas art. 3.*

Quid circa Convocationem Canonicorum, & ejus interessentiam Actibus Capitularibus, *ibid. num. 18. & 19.*

Quid circa fidelitatem punctandi in Choro, & circa Præbendarum fructuum perceptionem absque Chori servitio, & circa Canonicorum Sedes in Choro assignandas ad formam a Concilio Trident. præscriptam, & Officii Divini recitationem, *ibid. num. 20. ad 23.*

Quid circa Dignitatum erectionem, *ibid. num. 24.*

Quid circa larvas gestandas, *ibid. num. 25. 26. & 27.*

Quid circa Offensores Ministrorum, & Officialium suæ Curie, & potestatem familiam armatam retinendi, *ibid. num. 28. ad 32.*

Quid circa Clericos delinquentes, & non deferentes habitum clericalem, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Quid contra Contraheutes Matrimonium ipso invito, vel Parocho dissentiente, vel omisis denuntiationibus; & quid contra testes intervenientes, & Parochos assistentes, *ibid. num. 36. ad 40.*

Quid contra Concubinariorum, & detinentes libros prohibitos, & Testium Subornatores, *ibid. num. 41. 42. & 43.*

Episcopus an possit delegare Benedictionem Ecclesiæ, seu Cappellæ alicui Sacerdoti; an possit habere fenestram e domo respicientem in Ecclesiam, & concedere Confraternitatibus Laicorum, ut in eorum Ecclesiis conservent SS. Sacramentum; & earumdem Confraternitatum bona taxare pro contributione Seminarii, *ibidem num. 44. ad 47.*

Episcopi qualitates assignantur, *ibid. num. 48. ad 54.*

Episcopus ad quid teneatur tum in Charitatis operibus exercendis, tum in Populo sibi commissio bonis moribus instruendo, tum in suæ Diœcesis negotiis recte peragendis, *ibid. num. 55. ad 73.*

An liceat Episcopo quotannis abesse tribus mensibus a Residentia; Vide verb. *Residentia a num. 13.*

Quid possit, ac debeat Episcopus quoad Regulares, & Moniales, *ib. n. 74. & verb. Regularis, & verb. Monialis.*

Episcopus an possit erigere Collegiatam, Curam supprimere, Almutiam, vel Cappam Canonicis concedere iisdem in minoribus tantum constitutis, vel jam jubilatis distributiones denegare, & ipsas distributiones amissas Ecclesiæ Fabricæ applicare, aut amissas condonare Canonicis amittentibus, *ibid. num. 75. ad 81.*

Episcopus non potest uti Oratorio privato extra Domum propriae habitationis, cum Pontificia tamen Declaratione data sub verb. *Oratorium num. 70. ibid. num. 82.*

Episcopus an possit obligare Curatos, ut necessaria pro Missarum celebratione in eorum Ecclesiis ministrent aliis Presbyteris; & concedere licentiam celebrandi cum bireto; & ad quod tempus possit uti opere Parochi; & concedere licentiam Canonicis a Residentia absentandi, *ibidem numer. 83. ad 87.*

Episcopus an possit dispensare super ætate requisita ad curam animarum; & super multiplicitate Beneficiorum, & ipsis Beneficiatis possit nova onera imponere, *ibid. numer. 88. ad 91.*

Episcopus an possit primam Præbendam vacantem assignare Pœnitentiario, & Canonicatus Pœnitentiariæ, & Theologalis, absque concursu conferre, & Canonicatum de novo erigere, aut Cappellanos alienæ Cappellæ in Cathedrali transferre, *ibid. num. 92. ad 95.*

Episcopus an possit privare Canonicos suæ Ecclesiæ ordinaros absque solemnitate in Concilio præscripta, & cogere Clericos ac Præsbyteros non Confessarios ad interessendum Conferentiis Casuum conscientiarum, *ibid. num. 96. & 97.*

Episcopi, alique Prælati, ac Superiores Monasteriorum, quando, & quomodo possint ingredi Monialium Clausuram, & quid si Episcopus contraferet dispensationi Constitutionis Gregorii XIII. *ibid. num. 98. ad 105.*

Episcopus an possit delegare facultatem benedicendi Sacra Paramenta, *ibid. num. 106.*

Episcopus an possit recipere munera a Monialibus occasione Vestitionis, ac Professionis *ibid. num. 107. & 108.*

Episcopus quando possit erigere subsidium charitativum, *ibid. num. 109.*

Episcopus an possit obligare Judices Synodales, ac etiam Moniales, ut in casu non valeat uti opera alterius Notarii, quam Cancellarii Episcopalis, & an possit mercedem exigere pro revisione computorum Locorum piorum, *ibid. num. 110. ad 113.*

Episcopus non potest pro administratione Sacramenti Confirmationis in locis Diœcesis procuracionem exigere, *ibid. num. 114.*

Episcopus an possit taxare in pecunia id, quod pro victu sibi contingeret visitando, *ibid. num. 115.*

Episcopus non potest permittere, ut Confessarii ingrediantur Clausuras Monialium pro funere peragendo, nec quod Puella educandæ recipiantur in Monasterium absque licentia Sacre Congr. Neque auferre Monialibus, aut Laicis jus, quod habet eligendi Officiales, *ibid. num. 116. ad 119.*

Episcopus an possit obligare simplices Sacerdotes ad inferviendum in Ecclesia Cathedrali, *ibid. num. 120.*

Epif-

Episcopus an possit Clericis permittere ludum alearam, & ipse quoque ludere, *ibid. num. 121. & 122.*

Quid non possit, nec debeat Episcopus quoad Regulares, & Moniales; *ibid. num. 123. & verb. Regularis, & verb. Monialis.*

Episcopus nequit prohibere Clericis, ne conveniant Laicos in causis profanis coram Judice Laico, *ibid. num. 124.*

Albanicæ Episcopi facultas conceditur transigendi de bonis Ecclesiæ, *ib. add. Auth. n. 125.*

Veronenfis Episcopi definitur Jurisdictio, *ib. add. Auth. num. 126.*

Quoad facultatem Episcoporum suspendendi Clericos ob occultum crimen, *ibid. add. Auth. num. 127. & seqq.*

Facultas concedendi Indulgentiam in mortis articulo extenditur Episcopis, *ibid. add. Auth. num. 130.*

Episcopi in Synodis non possunt Fidei controversias definire, neque aliquid inter Doctores controversiæ, *ib. add. Auth. num. 131. & 132.*

Potest aliquid ex epicheja relaxare, *ibid. add. Auth. num. 133.*

Ille solus potest Ecclesias consecrare, & reconciliare, *ib. add. Auth. num. 134. & 135.*

Curare debet, ut legata pia adimpleantur, *ib. add. Auth. num. 136. & 137.*

Fabrica S. Petri non potest se immiscere Episcoporum Jurisdictioni, *ib. add. Auth. num. 138.*

Alia ad Episcoporum Jurisdictionem pertinentia. Vide; *ib. noviss. add. num. 1. & seqq.*

Episcopus an, & quando teneatur Missam applicare pro Quibus suis; Vide verb. *Missæ art. 3. num. 11. in fine.*

An, & quando possit Episcopus secum conducere Cancellarium in Electionibus Abbatissarum Regularibus subjectarum. Vide *novissima Decreta Sac. Congr. Concilii allata sub verb. Electio art. 4. num. 10.*

EPISCOPUS quoad ea, quæ concernunt Episcopum Regularem, Titularem, & Suffraganeum.

Episcopus Regularis, quando liberetur ab obligatione suæ Regulæ, & a quibus votis censetur dispensatus; Vide verb. *Episcopus art. 7. num. 1. 2. & 3. & in nov. add. sub num. 3. lit. a.*

Episcopus Regularis an, & quomodo debet deferre habitum suæ Religionis; & quid exemptus, *ib. num. 4. 5. & 6.*

Episcopi Regulares, quem ritum observare teneantur in recitatione Divini Officii; & quid si habeant privilegia se conformandi suæ Religioni, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Episcopus Regularis an recuperet jus successione ad hæreditatem sibi delatam post promotionem; & an acquirat Monasterio, cui fuit filius, *ib. num. 10. & 11.*

Episcopus Regularis post adeptum Episcopatum non recuperat bona ante Episcopatum jam tertio quæsitæ, *ibidem num. 12.*

Episcopus ex Ordine Minorum quale jus recuperet auctoritate Papæ, & qualis concedatur facultas Episcopo ex Ordine Minor. Reform. S. Francisci, *ibid. num. 13. & 14.*

Episcopo Regulari, si sit negligens in exigendo bona hæreditaria, vel eis renunciat, quis succedat; & in quo se possit præjudicare adeundo hæreditatem sibi delatam, *ibidem num. 15. & 16.*

Bona Regularis acquisita ante assumptionem ad Episcopatum ad quem spectent, *ib. n. 17.*

Episcopus Regularis non subjicitur Bullæ de *Largitione Munerum*, *ib. num. 18.*

Episcopus Regularis, si Episcopatum resignet, aut sponte ad Religionem redierit, an possit illius Dignitates, & officia obtinere, & an teneatur ad observantiam redire, *ib. n. 19. & 20.*

Reprehenditur Auctor *numer. 20. ibidem in nov. addit. Htt. a.*

Episcopi Titulares antiquitus non creabantur, modo passim creantur. Quæ eorum origo; an sint veri Episcopi, & in qua Diœcesi, & de cujus licentia possint exercere Pontificalia; aut quid simile, *ib. n. 21. ad 30.*

Episcopus Titularis non creandus, nisi urgeat necessitas; & assertur Glossa investiva in eos, qui anhelant ad Vicarios Episcoporum, & Ecclesias Titulares, *ibid. n. 31. & 32.*

Episcopus Titularis Canonicus quomodo indutus possit incidere in Cathedrali; quæ ejus præcedentia; an subit *Verrur. Biblioth. Tom. VIII.*

stationi Ordinarii; ejusque Familiares an gaudeant privilegio Fori; *ibid. num. 33. ad 36.*

Beneficia, & Pensiones non vacant in eo, qui ad Titularem Episcopatum assumitur, *ibid. num. 37.*

Episcopus Titularis an si vocandus ad Concilia Generalia. Et quid, si sit Administrator alterius Ecclesiæ, vel Canonicus alicujus Cathedralis. Et ad rem afferuntur Decreta, ac Dubia cum suis resolutionibus, *ibid. num. 38. ad 41.*

Inter Episcopos Titulares, ac Locales præcedentia, *ibid. num. 42.*

Episcopus, cui datus est Coadiutor, potest esse Coadjutor alterius, *ibid. num. 43.*

Episcopus Suffraganeus Sede vacante per mortem sui localis Episcopi an possit exercere Pontificalia, ac Ordines conferre, *ibid. num. 44. & 45.* Et alia de Suffraganeo; Vide verb. *Coadjutor num. 67. ad 103.*

Plura exponuntur a Benedicto XIV. determinata circa auctoritatem, Ordinem, jurisdictionem, & mores Episcoporum, *ibid. in add. Auth. num. 47. ad 83. & num. 92. ad 95.*

Episcopus potest retinere penes se unum, vel duos Canonicos, & quid de iis sentiendum quoad residentiam, perceptionem fructuum, ac distributionem quotidianarum, atque etiam iidem Canonici comitantur Episcopum in sua Visitatione Diœcesis, & Sac. Apostolorum Liminum. Vide *ibid. in add. Auth. num. 84. & 91.*

Quomodo incidere debeat Episcopus in sacris Processionibus cum Cappa & Birreto, *ibid. in add. Auth. num. 96. & 97.*

Alia Episcopos Regulares, Suffraganeos, & Titulares concernentia. Vide, *ibid. add. Auth. num. 1. & seqq.*

Utrum Episcopus Titularis negligens consecrationem intra tempus a Tridentino præfinitum incurrat in pœnas inflictas, *ibid. add. noviss. n. 1. & seqq.*

EPOCHA, & ÆRA unde sint dictæ, & quæ sint, earumque divisiones assignantur, & explicantur; Vide verb. *Mundus a numer. 65. ad 76.*

EREMITA.

Eremita a quo denominatur; quid sit: Et quid significet Eremita; Vide verb. *Eremita num. 1. 2. & 3.*

Eremitarum tria genera assignantur juxta opinionem trium Sanctorum Patrum, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Fagnanus quatuor distinguit species Eremitarum, & singulæ assignantur, *ibid. num. 7. ad 11.*

Quod genus Eremitarum gaudeat, vel non, privilegio Fori, & Canonis, *ibid. num. 12. ad 15.*

Auctor illustratur, *ibid. add. noviss. num. 1. & seqq.*

Deputatio Eremitæ pro custodia Ecclesiæ ad quem spectet, *ibid. num. 16.*

Ordinationes emanatæ pro istis Eremitis ad litteram asferuntur, *ibid. num. 20. & 21. Vide ibid. in add. num. un.*

ERRONEA PROPOSITIO, & errori proxima quæ sit, & quæ sapiens errorem; Vide verb. *Propositiones damnatæ numer. 32. 33. & 34.*

ERROR.

Error prout est impedimentum dirimens Matrimonium; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 12.*

An error communis cum titulo colorato, & putativo det jurisdictionem ad valide absolvendum, licet occultum sub sit impedimentum ex jure positivo proveniens; Vide verb. *Confessarius art. 33. ad 42. & verb. Jurisdictio num. 30.*

EVAGATIO MENTIS quid sit, & quale peccatum; Vide verb. *Accidia num. 16. verb. Attentio num. 13. ad 35. verb. Missæ art. 17. num. 21. ad 31. & verb. Officium Divinum art. 2. num. 38. ad 47.*

EUCCHARISTIA.

Eucharistia quid sit; Vide verb. *Eucharistia art. 1. num. 1.*

Eucharistiæ Sacramentum quando institutum, & quæ ejus materia, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Vino consecrando admiscenda est modica aqua, & consecrationis forma assignatur, *ibid. num. 5. & 6.*

Præceptum fumendi Eucharistiam quos, quomodo, & quando obliget, *ibidem num. 7. & 8.*
 Ad satisfaciendum tali præcepto ubi, & quando sumi debeat Eucharistia, *ibid. num. 9. 10. & 11.*
 Communicans in Ecclesiis Regularium animo satisfaciendi præcepto, vel communicans in Ecclesia Cathedrali, an satisfaciatur, *ibid. num. 12. & 13.*
 Sacerdos quomodo possit tali præcepto satisfacere, Peregrini, & Advenæ in qua Ecclesia possint communicare pro adimplendo præcepto; *ibid. num. 14. & 15.*
 Fratres, & Sorores tertii Ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pizocharæ, aliique similes in propriis domibus habitantes quomodo debeant præcepto satisfacere, *ibid. num. 16.*
 Infirmos Regularibus, ac illi qui infirmantur in eorum Monasteriis si sint Sæculares, an satisfaciatur præcepto Paschali fumendo ab ipsis Regularibus Eucharistiam? Et an Regulares possint in die Paschalis Eucharistiam Sæcularibus ministrare, *ibid. num. 17. ad 21. & verb. Approbatio art. 1. num. 64. ad 68.*
 Per communionem sacrilegam non adimpletur præcepto *ibid. num. 22.*
 Culpabiliter non satisfaciens præcepto in quas censuras incurrat, & qua alia pœna puniri possit; *ibid. num. 23. 24. & 25.*
 Excommunicati paulo ante Pascha non sunt molestandi, si non communicant in Paschate, *ibid. num. 26.*
 Alia doctæ exposita quoad Præceptum Paschale, & illius historiam habes, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 An, quomodo, & quando liceat ministrare Eucharistiam in paramentis nigris, & Missis Defunctorum; *ibid. num. 27. 28. & verb. Missa art. 14. num. 23.*
 Non potest Eucharistia ministrari Fidelibus in Noctæ Nativitatis Domini, *ibid. num. 29. & verb. Missa art. 5. num. 15.*
 Eucharistia an possit ministrari pueris novem, aut decem annorum, Mutis, & Surdis a nativitate, Energumenis, Epilepticis, & aliis infirmis semifatis, Stolidis, Freneticis, & Amentibus; *ibid. num. 30. ad 43.*
 Egrotus an teneatur ex præcepto fumere Eucharistiam per modum Viaticij, si sit in periculo mortis; & quid si non esset jejunos, vel sanus eadem die communicasset ex devotione? Et in eadem infirmitate quoties sumi possit Eucharistia, *ibid. num. 34. ad 38.*
 Viaticum si necessitas exigat, dari potest in die Parasceves, *ibid. num. 39.*
 Communio quotidiana quibus expedit; & ad rem afferatur speciale Decretum, *ibid. num. 40. & 41.*
 Quando commendatur frequens usus communionis, intelligi debet de sola communione digna, *ibid. num. 42.*
 Non datur præceptum fumendi Eucharistiam sub utraque specie, *ibid. num. 43.*
 Eucharistia in primitiva Ecclesia domi privatim asservari permittatur, *ibid. num. 44.*
 Eucharistia in quibus Ecclesiis nunc asservari possit, vel non *ibid. num. 45. ad 48. & in add. Auctor. num. 82. & seqq.*
 Feria quinta in Cœna Domini quomodo, & a quo servanda sit Eucharistia, *ibid. num. 49. & verb. Tabernaculum num. 4.*
 Eucharistia ob quam causam deferri non debeat ad Egrotum, *ibid. num. 50.*
 Sacramentum Eucharistiæ in ejus Solemnitate, ac per octavam in processione deferre ad quem spectet? *ibid. num. 51.*
 Sacramentum Eucharistiæ debet propriis manibus a Celebrante deferri, *ibid. num. 52.*
 Eucharistiæ Sacramentum dum elevatur, an sit genuflectendum? *ibid. num. 53.*
 Eucharistia pro infirmis asservata intra quantum tempus renovanda tam a Græcis, tam a Latinis? *ibid. num. 54. & 55.*
 Tabernaculum SS. Sacramenti in Ecclesiis Cathedralibus an possit esse in Altari majori? *ibid. num. 56. & verb. Tabernaculum num. 7.*
 Expositio SS. Sacramenti, a quibus, & de cujus licentia fieri possit? *ibid. num. 57. ad 61.*
 Sacramento Eucharistiæ publice exposito, qui ritus servandus sit in celebrandis Missis tam privatis, quam solemnibus, *ibid. num. 62. & 63.*

Datur Instructio observanda in Oratione continua 40. horarum cum expositione SS. Sacramenti, *ibid. num. 64.*
 Assignatur origo publicæ, & solemnis venerationis SS. Sacramenti Eucharistiæ; ejusque excellentia, ac dignitas indicatur, ac alia ad rem expenduntur, *ibid. num. 65, 66. & 67.*
 Eucharistia in Festo Corporis Christi non est deferenda per vim Hebræorum; Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congregat. num. 15.*
 De Institutione Orationis 40. horarum ad SS. Eucharistiæ Sacramentum, *ibid. in add. Auctor. num. 68. & seqq.*
 Multa saluberrime constituta, & determinata a Benedicto XIV. proponuntur quoad SS. Eucharistiæ Sacramentum, *ibid. in add. Auctor. num. 77. ad 120. Vide ibid. nov. add. num. 1. & seqq.*

APPENDIX, seu novus de Eucharistia Articulus.

De Sacramenti Eucharistiæ variis nominibus; Vide verb. *Eucharistia in art. nov. add. in princip.*
 Recensentur Hæretici, qui in assignanda, & explicanda hujus Sacramenti natura errarunt, *ibid. vers. Eucharistiam, & seq.*
 Afferuntur Catholici Scriptores, qui contra Hæreticos, & Novatores pro SS. Eucharistiæ Sacramento steterunt, *ibid. vers. Contra.*
 Natura Sacramenti Eucharistiæ juxta Catholicam sententiam explicatur ex Evangelii litera, ex auctoritate Patrum, ex antiquis Liturgiis, & ex consensu Orientalium; *ibid. vers. Sed ut perspicue, & seqq.*
 Materia Eucharistiæ est panis triticus, & vinum de vite, *ibid. s. 1. vers. Materiam.*
 Historia nescitur eorum, qui azymum ad Eucharistiæ Sacramentum adhibere, *ibid. vers. Azyma, & seqq.*
 Quare deinde Græci improbaverint Latinis azymum panem, *ibid. vers. Sed post.*
 Azymus panis demonstratur esse aptissima Sacramenti Eucharistiæ materia, *ibid. vers. Primum. & seqq.*
 Solvuntur Photianorum sophismata, *ibid. vers. Appunt, & seqq.*
 Dissertitur de mystica significatione azymi, & fermentati, *ibid. vers. Quæres, Quanam &c. & seqq.*
 Utrum Latinis fermentatum, & Græcis azymum indifferenter consecrare liceat, *ibid. vers. Quæres, Utrum &c. & seqq.*
 Nam Sacerdos Latinus in locis Græcorum, & Græcus in Latinorum Urbe possit Eucharistiam juxta loci ritum consecrare, *ibid. vers. Quæri ulterius, & seqq.*
 In parando fermentato pane ad altaris Sacrificium destinato magna est Orientalium cura, & diligentia, *ibid. vers. Imparando, & seqq.*
 Utrum liquor ex uvis passis, & zebibo expressus licite, ac valide in Eucharistia perficienda usurpatur, *ibid. vers. Quæres primo, & seqq.*
 An loco vini in utraque purificatione, ubi magna sit vini penuria, licite adhiberi possit tantum aqua, *ibid. vers. Quæres secundo, & seqq.*
 In consecratione Sanguinis Christi vino parum aquæ miscet tum Occidentis, tum Orientis Ecclesia, *ibid. vers. Vino.*
 Græci præter frigidam aquam, quam ante consecrationem solent vino miscere, ante Eucharistiæ summptionem ferventem aquam infundunt in Calicem, *ibid. vers. Græci.*
 Historice multa enarrantur pertinentia ad formam Sacramenti Eucharistiæ quoad Orientalium, & Latinorum Ecclesiam, *ibid. s. 2. vers. De forma, & plures seqq.*
 Ex diversis Liturgiis refertur forma Sacramenti Eucharistiæ, *ibid. vers. En itaque, & seqq.*
 Defenditur Orientalium consecrationis forma, *ibid. vers. Hoc est, & seqq.*
 Probatur Christum verbis usum esse, non interna tantum benedictione, dum Eucharistiam consecravit, *ibidem propos. 1. vers. Primum, & seqq.*
 Solvuntur objecta, *ibid. vers. At inquit, & seqq.*
 Probatur quod Eucharistiæ forma contineatur verbis: *Hoc est &c. Hic est Calix &c. ibid. propos. 1. vers. Hæc propos. & plures seqq.*
 Solvuntur objecta, *ibid. vers. Sed inquit, & seqq.*
 Verba consecrationi necessaria, & essentialia sunt: *Hoc est*

Corpus meum. Hic est Sanguis meus, vel Hic est Calix Sanguinis mei, ibid. propos. 3. vers. Hujus, & seqq.
 Quare Orientales alta voce consecrationis verba proferant, *ibid. vers. Nota.*
 Verba Christi significatione, & assertive, non historice in consecratione sunt proferenda, *ibid.*
 Subjectum Eucharistiæ Sacramenti describitur, *ibid. s. 3. vers. Eucharistia.*
 De Ministro pariter sequitur, *ibid.*
 Sacramentum illud maximum a nobis venerationem exigat, *ibid. vers. Cum Fides.*
 S. Sedes Apostolica Orientalibus inculcat, quæ ad istius Sacramenti venerationem pertinent, & varios abusus tollere voluit, *ibid. loc. cit.*
 Multi sunt apud Orientales alios, qui ad Eucharistiæ Sacramentum spectant, minime a Missionariis contemnenda, *ibid. vers. Primo.*
 Speciales hujusmodi Orientalium Ritus disertissime describuntur, *ibid. a vers. dicto, & seqq.*

E V A.

Eva an formata fuerit ex sola costa Adam? & varia de ipsa; Vide verb. *Mundus a num. 28. ad 34.*
 Eva formata fuit intra Paradisum, Adam vero extra, & cur? *ibid. num. 39. & 40.*

E V I C T I O.

Eviçtio quid sit; Vide verb. *Eviçtio num. 1.*
 Quid evincere, & præstare eviçtionem, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*
 Statim ac Emptori lis movetur ad rem evincendam, an teneatur Venditor Emptorem defendere, & litem in se assumere, *ibid. num. 4. 5. & 6.*
 Venditor quamvis in contractu specialiter non promiserit Eviçtionem, ad ipsam tenetur. Et re eviçta, ad quid teneatur? *ibid. num. 7. ad 10.*
 Ad hoc ut Venditor actione Eviçtionis teneatur & pretium, & interesse restituere, quid requiratur, *ibid. num. 11. & 12.*
 Venditor bonæ fidei, pluribus in casibus non tenetur Emptori de Eviçtione, & singuli assignantur, ac explicantur, *ibid. num. 13. ad 24.*
 Quando Venditor fuit malæ fidei, ad quid teneatur? *ibid. num. 25.*
 Supplementur ad eviçtionis materiam, quæ præterit Auctor, & septem dilucidantur requisita, ut eviçtio præstetur, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

E U N U C H I.

Eunuchi, Castrati, & Spadones qui sint? Vide verb. *Patria potestas num. 27.*
 Eunuchi an possint contrahere Matrimonium? Vide verb. *Impedimento Matrimonii.*

EUROPA unde sit dicta? Vide verb. *Mundus num. 78.*

EXAMEN, Examinare, Examinari, Examinatores Synodales.

Examea novum an sit necessarium in permutationibus Ecclesiarum Parochialium? Vide verb. *Examen, Examinare num. 1. & 2.*
 Examen novum requiritur in quolibet ascensu, *ibid. num. 3.*
 Presentati ad Beneficia simplicia absque prævio examine Episcopi institui non possunt ab iis, ad quos institutio spectat, *ibid. num. 4.*
 Nullus consecui potest Beneficia in Ecclesiis Patrimonialibus sine examine Episcopi, *ibid. num. 5.*
 Examen delegari potest ab Episcopo, cui directæ sunt Bullæ alicujus simplicis Beneficii conferendi Clerico absentem in forma dignum, *ibid. num. 6.*
 Examen, & approbatio Vicariorum ad Curam Animarum positum in Ecclesiis unitis Ordini S. Joannis Hierosolymitani ad Episcopum pertinet, *ibid. num. 7.*
 An, & quatenus possit Episcopus Parochos rite, ac recte semel approbatus, iterum, ac pluries examinare? Vide verb. *Parochus art. 1. num. 21. ad 28.*
 Examinis pro collatione Ecclesiarum Parochialium habendi

forma præscribitur a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auctor. num. 53.*
 Examine Diocesani Episcopi ante Ordinationem subijci debent etiam Regulares, *ibid. in add. Auctor. num. 57.*
 Examinare non potest Episcopus ob Beneficium simplex illum, quem jam examinaverat pro Ordinis Sacri promotione, *ibid. num. 8.*
 Provisi a Sede Apostolica an possint ab Episcopo examinari? *ibid. num. 10. & 11.*
 Examinatus ad Beneficium, vel Officium, an sit iterum examinandus ad aliud? *ibid. num. 12.*
 Examinandi sunt de novo cepti beneficiati in quolibet ascensu, *ibid. num. 13.*
 Approbato in Urbe ad Curam Animarum an possint ab Episcopo Ordines denegari, *ibid. num. 14. & 15.*
 Clerici Romæ degentes non possunt extra eam ordinari sine examine, & licentia Eminentissimi Vicarii, *ibid. num. 16.*
 Episcopus an possit examinare Regulares prædicare volentes in Ecclesiis extra Ordinem? *ibid. num. 17.*
 Regulares prævio examine semel approbati an possint iterum examinari? Et quid si Regulares essent Magistri, aut Theologi Lectores? *ibid. num. 18. 19. & 20.*
 Confessarius Regularis simpliciter approbatus ab Episcopo Antecessore, an possit iterum examinari a successore, vel Vicario Capitulari, vel Vicario Apostolico, aut Generali, *ibid. num. 21. ad 24.*
 Examinatorum Synodaliū electio quomodo, & quo tempore fieri debeat? *ibid. num. 25. & 26. & in add. Auctor. num. 59. & seqq.*
 Examinatores Synodales, a quo proponi debeant, & approbari: quot eligi possint, ac debeant; Quale, & an necessarium eorum juramentum, *ibid. num. 27. ad 33.*
 Examinatores Synodales, & quo titulo possint aliquid accipere occasione examinis: an possit ipsis aliquid stipendium assignari: & in quas pœnas incidant aliquid accipientes, *ibid. num. 33. ad 38.*
 Examinatores debent renunciare Episcopo idoneos repertos in examine, *ibid. num. 39.*
 Approbatus in concursu quis dicatur, *ibid. num. 40.*
 Examinatores quomodo, & quando vota sua conferre, ac dare debeant, *ibid. num. 41. & 42.*
 Ad quem spectet magis idoneos eligere, & quis ex ipsis præferendus sit, & an Episcopus teneatur eligere ex collatione votorum, & idonei, ac approbati qui dicantur? *ibid. num. 43. ad 47.*
 Approbatur Auctor num. 43. & simul datur modus, quem tenere debent Examinatores Synodales, ut de moribus, & doctrina eorum, qui fuerunt examini subijcti, referant, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Episcopus an possit solus eligere; Et quid possit in paritate votorum, *ibid. num. 48. 49. & 50.*
 In Diocesi, ubi sunt duæ Cathedrales unitæ, an in qualibet deputandi sint Examinatores distincti, *ibid. num. 51.*
 Alia ad rem ab operibus Bened. XIV. excerpta. Vide *add. Auct. ibid. num. 1. & seqq.*
 Alia ad rem, Vide verb. *Approbatio art. 1. num. 47. & seq. verb. Beneficia art. 3. num. 22. ad 64. & verb. Concurfus art. 2. & 3. per tot.*

EXCENTRICI CIRCULI qui sint. Vide verb. *Mundus n. 103.*

E X C O M M U N I C A T I O

Quoad ejus esse, & divisionem.
 Excommunicatio quid sit? propter quid in Ecclesiam inducitur? & a quo in praxim deducitur. Vide verb. *Excommunicatio art. 1. num. 1. 2. & 3.*
 Num Excommunicatio Christianorum a Judaica excommunicatione originem traxerit, non convenerit inter se eruditi, *ibid. in nov. add. num. 1.*
 De variis Excommunicationis speciebus, quæ tum antiquitus obtinuerunt, tum nunc obtinent, *ibid. in nov. add. num. 2.*
 De origine excommunicationis ipso jure, & Minoris, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*
 Excommunicatio appellatur etiam *Anathema*; Quid significet hoc nomen, & in quo differat ab Excommunicatione? *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Excommunicatio, & Anathema quomodo incurrantur, & infligantur? & ad rem modus observandus traditur; *ibid.* num. 7. 8. 9. & 10.

Excommunicatio dividitur primo in majorem, & minorem, & quæ sit utraque? *ibid.* num. 11. 12. & 13.

Excommunicatio simpliciter lata quomodo intelligi debeat? *ibid.* num. 14.

Excommunicatio dividitur secundo in excommunicationem latæ, vel ferendæ sententiæ, & quæ sit utraque? *ibid.* num. 15. 16. & 17.

Quando Excommunicatio fit latæ, vel ferendæ sententiæ, & quando incurrat, vel non, ante sententiam Judicis; Vide verb. *Lex art. 2. num. 27. ad 44.*

Excommunicatio dividitur tertio in Excommunicationem a jure, vel ab homine, & quæ sit utraque, *ibid.* num. 18. 19. & 20.

Excommunicatio dividitur quarto in reservatam, & non reservatam, *ibid.* num. 21.

EXCOMMUNICATIONES Summo Pontifici reservatæ in Bulla Cœnæ. Vide verb. *Excommunicatio art. 2. per tot.*

EXCOMMUNICATIONES Summo Pontifici reservatæ extra Bullam Cœnæ contra Prælatos Ecclesiæ, contra Clericos Sæculares, & Regulares, contra Regulares, contra Dominos temporales, & contra omnes; Vide verb. *Excommunicatio art. 3. per tot.*

EXCOMMUNICATIONES nemini reservatæ. Contra Episcopos, contra Clericos, contra Regulares, contra Dominos temporales, contra Magistratus, & Judices, contra omnes; Vide verb. *Excommunicatio art. 4. per totum.*

EXCOMMUNICATIO quoad eos, qui possunt, vel non, excommunicare, & excommunicari.

Excommunicare potest Summus Pontifex in toto Orbe; Vide verb. *Excommunicatio art. 5. num. 1.*

Excommunicare possunt Episcopi, aliique Ordinarii, Cardinales, Legati Sedis Apostolicæ, Capitula Cathedralia, Vicarius Generalis Episcopi, & Capituli, Prælati, & Præpositi Collegiatarum, & alii habentes jurisdictionem in Foro Ecclesiæ, Abbates, ac Superiores Regulares, tum Generales Provinciales, ac etiam Locales, Concilia Generalia, & Provincialia, & Capitula, & Congregationes Regularium, *ibid.* num. 2. ad 9.

Excommunicare possunt alii auctoritate ordinaria, alii potestate delegata, & quinam ii sint, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq. Num Parochus potestate Ordinaria excommunicandi potest, *ibid.* in nov. add. num. 3.

Qui excommunicare non possunt, *ibid.* num. 10. 11. & 12. Qui excommunicari possunt, *ibid.* num. 13. & in nov. add. num. 8.

Qui excommunicari non possunt, *ibid.* num. 14. ad 20. & in nov. add. num. 10.

Collegium, Communitas, Universitas, vel aliud Corpus politicum, quando excommunicari possit, vel non? & a quo possit in casu &c. *ibid.* num. 21. ad 25. Sed vid. nov. add. num. 9.

Num Excommunicatus nondum absolutus possit ex alio delicto iterum excommunicari, *ibid.* in nov. add. num. 11.

Exempti possunt etiam excommunicari in casu, in quo ex speciali delegatione subjiuntur, *ibid.* in nov. add. num. 12.

Quid autem si speciali privilegio donentur, ne excommunicari queant, *ibid.* in nov. add. num. 13.

EXCOMMUNICATIO quoad ejus effectus.

Effectus Excommunicationis majoris quot, & qui sint? Et singuli explicantur; Vide verb. *Excommunicatio art. 6. num. 1. ad 25.*

Effectus Excommunicationis minoris quot, & qui sint? & singuli explicantur, *ibid.* num. 26. ad 29. Sed vid. nov. add. num. 1. & seqq.

Recententur civiles excommunicationis effectus, *ibid.* in nov. add. num. 8. & seqq.

EXCOMMUNICATIO quoad ejus absolutionem. Ab excommunicationibus a jure latis, & nemini reservatis qui possunt absolvi; Vide verb. *Excommunicatio art. 7.*

num. 1. & in nov. add. num. 17. & seqq.

Ab Excommunicationibus a jure latis, & Papæ reservatis, qui possunt absolvi, *ibid.* num. 2.

Ab excommunicationibus ab homine latis per sententiam specialem, qui possunt absolvi, *ibid.* num. 2. ad 7.

Ab excommunicationibus ab homine latis per sententiam generalem sine ulla reservatione, qui possunt absolvi, *ibid.* num. 8. & 9. in nov. add. num. 1. & seqq.

Qui est excommunicatus a suo Episcopo, an absolvi possit ab Episcopo novi domicilii; Vide *ibid.* in nov. add. num. 9. & seqq.

An post interpositam appellationem absolvi valeat Judex a quo, *ibid.* in nov. add. num. 13.

An ab Excommunicatione ipso jure in literis Apostolicis comminata absolvi queat Judex, qui sententiam declaratoriam pronuntiavit, *ibid.* in nov. add. num. 14. & 15.

Ab excommunicatione minori a jure lata, qui possunt absolvi, *ibid.* num. 10.

Excommunicationis absolutio dari potest etiam extra Confessionem Sacramentalem, etiam absenti, vel invito, mortuo, *ibid.* num. 11. & 12.

Excommunicationis absolutio dari potest variis modis, & assignantur singuli, *ibid.* num. 13. ad 18.

Absolutionis formæ variæ esse possunt, & assignantur singulæ, *ibid.* num. 19. ad 22.

Quid requiratur ad hoc, ut quis licite absolvi possit ab Excommunicatione, *ibid.* num. 23. ad 26.

Corrigitur Auctor num. 116. *ibid.* in nov. add. sub lit. A.

Absolutio extorta metu gravi injuste in eum finem incusso est invalida, *ibid.* num. 27.

Absolutio pro foro Conscientiæ an prodesse possit etiam pro Foro externo? Absolutus in Foro interno ab excommunicatione an teneatur se gerere in foro externo tanquam excommunicatus, Vide verb. *Excommunicatio art. 8. num. 1.*

Absolutus in foro conscientiæ ab excommunicatione occulta, an possit habere communionem in divinis in foro externo? Et quid si Excommunicatio sit notoria, vel ejus crimen deferatur ad Judicem, *ibid.* num. 2. 3. & 4.

Vide distinctionem receptam ad hanc questionem decidendam, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

EXCOMMUNICATI quinam vitandi sint? in quibus, & qualiter vitari debeant.

Quales Excommunicati vitandi essent jure antiquo, & quales vitandi sint jure novo. Vide verb. *Excommunicatio art. 9. num. 1. 2. 3. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Percussor Clerici quando dicatur taliter notorius, ut vitari debeat, *ibid.* num. 5. 6. & 7. & in nov. add. numer. 7. & seqq.

Casus, in quibus vitandi sunt Excommunicati, quinque assignantur, & explicantur, *ibid.* num. 8. ad 13. & in nov. add. sub lit. A.

Qui in aliquo ex supradictis casibus cum excommunicato communicat, an peccet, & in quas censuras incurrat. Et quid si Excommunicatus sit nominatim a Papa, *ibid.* num. 14. 15. & 16.

Assignantur, & explicantur causæ, ob quas licet communicare cum excommunicatis vitandis, *ibid.* num. 17. ad 22.

Ad *Extrav. Ad vitanda*; Vide nov. add. num. 1. & seqq.

DE EXCOMMUNICATIONE Canonis quoad suum esse, & intelligi.

Excommunicatio Canonis quare sic appelletur; Vide verb. *Excommunicatio art. 10. num. 1.*

Quid intelligatur per illa verba SI QUIS SUADENTE DIABOLO MANUS VIOLENTAS INJECERIT IN CLERICUM, *ibid.* num. 2. ad 6.

Quales sint illi Clerici, qui non gaudent privilegio Canonis, *ibid.* num. 7. ad 10.

Per ly *Monachum* qui Regulares intelligantur, *ibid.* num. 11. ad 19.

Num excommunicatio *Can. Si quis suadente* sit latæ sententiæ, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

AB EXCOMMUNICATIONIS hujus incurfu quiaam excusentur, vel non?

Ab incurfu hujus excommunicationis excusantur Laborantes ignorantia invincibili, tam juris, quam facti; Vide verb. *Excommunicatio art. 11. num. 1.*

Excusantur quoque Clericum percipientes in variis casibus, qui assignantur, & singuli explicantur, *ibid.* num. 2. ad 13. & in nov. add. num. 1. & seqq.

Qui non excusentur ab incurfu dictæ excommunicationis, *ibid.* num. 14. ad 27.

AB EXCOMMUNICATIONE Canonis quinam possit absolvi, vel non.

Clerici percussio triplex assignatur, & explicatur; Vide verb. *Excommunicatio art. 12. num. 1. ad 4.*

Percussio de se levis quomodo possit esse gravis, & enormis, *ibid.* num. 5. & 6.

In articulo mortis quis possit absolvi ab Excommunicatione Canonis, *ibid.* num. 7. & 8.

Extra articulum mortis quis possit absolvi ab hac Excommunicatione ob percussorem levem, vel mediocrem, & enormem, sive occultam, sive publicam, *ibid.* num. 9. ad 14.

Prælati Regulares an possint suos subditos, & Novitios absolvi ab excommunicatione contracta ob quamcumque percussorem; & quid si Percussores sint diversi Ordinis, vel Religiosi ad invicem se percusserint, vel percusserint Clericum Sæcularem, *ibid.* num. 15. ad 20. & verb. *Prælati Regularis num. 31.*

Ad num. 20. Auctoris Vide *ibidem* in add. *ejusd. Auctoris num. 24. & seqq.*

Moniales sive exemptæ, sive subjeclæ Ordinariis a quo possint absolvi, *ibid.* num. 21. & 22.

Regulares an, & quando possint absolvi a percussione levi, *ibid.* num. 23.

Et ad materiam hujus artic. Vide *ibid.* in nov. add. n. un.

EXECUTOR Litterarum Apostolicarum. Executor alius est merus, & alius mixtus, & quas sit uterque; Vide verb. *Executor Litterarum Apostolicarum n. 1.*

Executor per quas clausulas vocetur Mixtus, *ibidem* num. 2. ad 7.

Quid requiratur ad hoc ut Executor Apostolicus possit procedere, *ibid.* num. 8. 9. & 10. & in nov. add. numer. 12. & 13.

Ordinarii an possint impedire tales executiones, vel an possint cum Executore Litteras Apostolicas exequi, *ibid.* num. 11. & 12.

Dispensationes Matrimoniales, aliæ ac Apostolicæ quibus communi soleant; & quis eas exequi possit Sede vacante per mortem Episcopi, *ibid.* num. 13. ad 23.

Deputato uno, an possit alter ad executionem se intrmittere; & per quid commissio possit transire ad aliam personam, *ibid.* num. 24. ad 29.

Vicarius Episcopi solum confirmati an possit exequi dispensationes, *ibid.* num. 30.

Vicarius, si fiat Episcopus illius Diocesis, an possit exequi dispensationem sibi commissam. Et quid si Episcopus esset suspensus, vel excommunicatus, *ibid.* num. 31. & 32.

Executor debet servare formam in Litteris præscriptam, *ibid.* num. 33.

Executor, ejusque Notarius an possint pro executione aliquid accipere, *ibid.* num. 34. ad 38.

Executor Dispensationis Apostolicæ pro foro interno super impedimento Matrimonii occultis, qui esse possit, vel non, *ibid.* num. 39. ad 44.

Executor debet esse approbatus ab Ordinario loci, & specialiter electus a Pœnitente; & quid si electus recuset, *ibidem* num. 45. 46. & 47.

Executor an debeat testes adhibere; & quid de Litteris executionis agere debeat, *ibid.* num. 48. & 49.

Episcopus non retinens Vicarium, an possit exequi Litteras eidem directas, *ibid.* num. 51.

Alia de Executoribus. Vide apud Rosam de Executor. Litt. Apost. par. 1. & 2.

An Exequutor certus in Litteris Apostolicis datus possit subdelegare, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Auditor Cameræ, qui est Executor omnium Litterarum Apostolicarum, an cumulative procedere valeat ad executionem Litterarum Apostolicarum, *ibid.* in nov. add. num. 2.

Quænam obtinerit distinctio in foro circa questionem mutationis Executoris Litterarum Apostolicarum, *ibid.* in nov. add. num. 10. & 11.

EXECUTOR Testamentarius; Vide verb. *Testamentum art. 3.*

EXEMPTIO Regularium quomodo, & quando exemptio Ecclesiastica ab Episcopi Jurisdictione. Vide verb. *Exemptio num. 1. & 2.* Vide verb. *Regul. art. 2.*

EXEQUIÆ. Nonnulla producantur ad exequias pertinentia. Vide verb. *Exequia per totum.* Vide verb. *Funeralia, verb. Sepultura.*

EXERCITIA SPIRITUALIA.

Afferuntur duæ Epistolæ Encyclicæ ad rem spectantes; Vide verb. *Exercitia Spiritualia num. 1. 2.*

Fratres Minores exercitiis vacantes quam Indulgentiam lucentur, *ibid.* num. 3.

EXHEREDATIO.

Exhereditio quid sit; Vide verb. *Exhereditatio num. 1.*

Exhereditatio tam Ascendentium, quam Descendentium, ad hoc ut valide fiat, & suum fortiatum effectum, quid requiratur, *ibid.* num. 2. ad 9.

Causæ legitimæ exheredandi descendentes quatuordecim enumerantur, & assignantur, *ibid.* num. 10. ad 25.

Quando proles possit exheredari propter contractum Matrimonium in vitis Parentibus juxta statuta municipalia Locorum, *ibid.* num. 26. ad 29.

Causæ legitimæ, ob quas licet Liberis exheredare Parentes, vel alios ascendentes, assignantur; *ibid.* num. 30. ad 38.

Omnes dictæ causæ exheredandi quando cessent, *ibidem* num. 39. & 40.

Causæ, ob quas exheredari potest Frater in casu, quo turpis persona instituta est hæres, tres assignantur; *ibid.* num. 41. ad 44.

Exhereditatio ut plurimum fit *notæ causa*, & in *panam libero-*

rum. Sed si fieri potest exhereditatio *bona mente*, *ibid.* in nov. add. num. 1. & 2.

Quæ sit Exhereditatio bona mente, *ibid.* in nov. add. n. 3. & seqq.

EXILII POENA quid sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 13.*

EXORCIZARE, EXORCISTA.

Exorcizare sumitur in duplici sensu, & uterque assignatur; ejusque secundo sensu capti traditur definitio; Vide verb. *Exorcizare num. 1. 2. & 3.*

Exorcismi Cæremonia, quæ fit in Baptismo, ubi imperetur, & de ea fiat mentio, *ibid.* num. 45.

Infans ratione periculi baptizatus, an debeat exorcizari; & quid sit Exorcistæ munus, *ibid.* num. 6. & 7.

Ad licite exorcizandum quid requiratur: Et quid de Exorcistis utentibus modis insolitis, *ibid.* num. 8. ad 11. & in add. Auctoris num. 18. & 19.

Pro exorcizanda Moniali, an concedatur licentia ingrediendi Clausuram. Et a quo, quomodo, & in quo loco fit exorcizanda, *ibid.* num. 12. ad 16.

Signa præcipua Energumenorum referuntur, *ibid.* num. 17.

Primis Ecclesiæ Sæculis non solum Clerici, verum & Laici donum ejiciendi Dæmones habuere, & sic Exorcistarum officium usurparunt, *ibid.* in nov. add. num. 1. & 2.

Postea peculiare munus in Ecclesia fuit eorum, qui in gradum Exorcistarum cooptati erant, *ibidem* in nov. add. num. 4.

Per id vero temporis ad Exorcistatum non ordinabantur nisi provectioris ætatis, *ibid.* in nov. add. num. 5. & 6.

Quid evenerit mutata hac disciplina, *ibid.* in nov. add. num. 6.

EXORCISTATUS quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus; Vide verb. *Ordo art. 1. num. 34.*

Exor-

F

FALCIDIA.

Exorcistatus conferendus est Subdiacono, Diacono, & Presbytero Græco, qui ritu latino ad Diaconatum, Presbyteratum, aut Episcopatum sint promovendi; Vide verb. *Exorcizare in add. Auct. num. 20.*

EXPILATÆ hereditatis pœna quæ sit, & quid sit hoc crimen; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 98.*

EXPOSITI FILII; Vide verb. *Expositi Filii*; verb. *Filius num. 17. ad 20. verb. Parentes num. 20. ad 23.*

EXTINCTIO VOTI; Vide verb. *Votum art. 3. num. 2. ad 9.*

EXTRACTIO.

De extractione Rei inquisiti, vel damnati a loco immuni in casibus permisis; Vide verb. *Extractio add. ab Auct. num. 1. & seqq.*

Extractio segetum, farinæ, & olei extra Statum Ecclesiasticum sine speciali Chirographo Papæ sub gravissimis pœnis prohibetur, *ibid. num. 5.*

Extractio rerum aliarum mobilium quorum arbitrio permittitur; Vide *ibid. num. 1.*

In Extractione segetum per aquam quænam cautelæ adhibenda, *ibid. num. 7.*

Quibus in casibus permittatur extractio segetum &c. a Statu Ecclesiæ, *ibid. num. 8. & seqq.*

EXTREMA UNCTIO.

Varie Unctioes in praxi habentur in Ecclesia: Vide verb. *Extrema Unctio num. 1.*

Extremæ Unctiois definitio traditur, ac demonstratur esse novæ Legis Sacramentum, & quando institutum ejusque duplex materia, *ibid. num. 2. ad 8.*

In quo casu, & quomodo possit oleo benedictio addi oleum non benedictum, *ibid. num. 9. & 10.*

Forma hujus Sacramenti traditur, & quomodo proferenda, ac Unctioes faciendæ tam in viris, quam in foeminis. Et quid si aliquis careat aliquo sensu, vel mutilatus existat, *ibid. num. 11. ad 17.*

In quo casu unica Unctio sufficiat, & quando fieri possit absque contactu immediato, *ibid. num. 18. 19. & 20. & in nov. add. sub num. 20. lit. A.*

Administratio hujus Sacramenti in quo habitu fieri possit, ac debeat, *ibid. num. 21.*

Minister licitus validus hujus Sacramenti quis sit. Et in quo casu, & quibus personis possint Regulares hoc Sacramentum administrare, & de cujus licentia, *ibid. num. 22. ad 28.*

Unctioes a quot Sacerdotibus fieri possint, ac debeant. Et quid si Minister moriatur dum actu ungit. Et validum sit Sacramentum si unus ungat, & alter proferat verba, *ibid. num. 29. ad 33.*

Subiectum capax hujus Sacramenti assignatur. Et quibus personis ministrari possit, vel non, *ibid. a num. 34. ad 37. & in nov. add. num. 18. & seqq.*

An sit de præcepto hoc Sacramentum suscipere, & ipsum negligere quando sit peccatum, vel non. Et quando, & quomodo peccet Parochus non ministrando, vel negligendo administrare hoc Sacramentum. Et in quibus casibus teneatur, *ibid. num. 38. ad 44.*

Effectus speciales, & præcipui hujus Sacramenti quatuor assignantur, *ibid. num. 45. ad 48.*

Oleum Infirmorum ubi, & quomodo asservari debeat, *ibid. num. 49. & 50.*

Sacculus pro includendo vase hujus Olei cujus coloris esse debeat, *ibid. num. 51.*

Apud Græcos oleum a Presbyteris benedicitur: num forma deprecatoria sit necessaria in Sacramento Extremæ Unctiois. De forma Ambrosiana istius Sacramenti; & de partibus Corporis inungendis; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. ad 11.*

Plures Presbyteri olim etiam in Ecclesia latina, ut hodie apud Græcos Extremæ Unctiois Sacramentum ministrabant. *ibid. in add. Auct. num. 52. & seqq. & in nov. addit. num. 12. & seqq.*

F

FALCIDIA.

Falcidia quid sit, quale motivum ejus originis, & a quo sic dicta; Vide verb. *Falcidia num. 1. 2. 3.*

Trebellianica quid sit, a quo sic dicta, & in quo differat a Falcidia, *ibid. num. 4. ad 7. & infra num. 33.*

Falcidia ex quibus bonis detrahatur, & ad quid teneatur hæres prætendens hujusmodi detractionem, pro qua detrahenda quæ quantitas bonorum attendi debeat, *ibidem num. 8. ad 14.*

Falcidia ex quibus bonis detrahi non possit, & an sit, & quomodo detrahenda inter duas causas pias, *ibid. num. 13. ad 24.*

Falcidia non habet locum in Testamento Militis, *ibid. num. 25.*

An, quando, & quomodo possit Testator prohibere Falcidiæ detractionem, *ibid. num. 26. ad 31.*

Falcidia non potest detrahi ab hærede, qui non confecit Inventarium, *ibid. num. 32.*

Quæ dicta sunt de Falcidia an, & quomodo intelligenda sint etiam de Trebellianica, *ibid. num. 33. & 34.*

Liberi præter legitimam an possint etiam deducere Falcidiam, vel Trebellianicam, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

Recententur ea, quæ a Jure novo correctæ sunt quoad Legem Falcidiam, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quomodo æstimatio Falcidiæ incunda in Annuis legatis, & in legato Alimentorum, *ibid. in nov. add. num. 19.*

FALSUM, FALSARIUS.

Falsum quid sit, & ad ejus crimen quot requirantur; Vide verb. *Falsum, Falsarius num. 1. & 2.* Sed vide *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Falsum principaliter quatuor modis committitur, idest, *Dicto, Scripto, Falso, Usu*, seu potius abusu, *ibid. num. 3.*

Dicto crimen Falsi quinque modis committitur, & singuli assignantur, & explicantur, *ibid. num. 4. ad 9.*

Scripto crimen Falsi sex modis committitur, & singuli assignantur, ac explicantur, *ibid. num. 10. ad 15.*

Falso committitur quindecim modis, & singuli assignantur, & explicantur, *ibid. num. 16. ad 32.*

Infinite sunt species Falsi, sed ad duo summa capita referri possunt ad falsum scilicet Testamentarium, & ad falsum nummarium, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Explicatur *Lex 13. §. 1. ff. ad leg. Corn. de Fals. ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

Falsum circa monetam quibus modis committatur, *ibid. num. 33. ad 36.*

Usu, seu potius *abusu* dupliciter committitur Crimen falsi, & assignantur, *ibid. num. 37. & 38.*

Litteræ Apostolicæ falsari possunt novem modis, & assignantur, *ibid. num. 39.*

Pœna falsarium Litteras Apostolicas assignantur, & luculenter explicantur, *ibid. num. 40. ad 57. & in add. Auct. num. 87. & seqq.*

Falsificantes Litteras Papæ, Imperatoris, Regis, Principis supremi, Proregis, Magistratus, vel alterius Tribunalis qua pœna puniantur, *ibid. num. 61. 62. & 63.*

Clericus falsificans sigillum Principis, aut Literas Episcopi, aut Capituli, qua pœna puniendus, *ibid. num. 64. & 65.*

Regularis, & præcipue Ordinis Min. falsificantes Litteras Prælatorum qua pœna puniantur, *ibid. num. 66. & 67.*

Pœna ordinaria circa Nobiles falsarios quæ olim fuerit, & quæ nunc sit, *ibid. num. 68.*

Pœna falsi testis in causis civilibus, vel criminalibus quæ sit, & quid si testis falsus sit Clericus, *ibid. num. 69. 70. & 71.*

An lege Cornelia teneatur is, qui non falsum testimonium dixit, sed verum retinuit, *ibid. in nov. add. num. 11. & seqq.*

An in eadem Legem incidat, qui pecuniam ad testimonium dicendum accepit, nec tamen producentem, sed Adversarium ipsius testimonio adjuvit, *ibid. in nov. add. num. 13.*

Pœna Notarii scribentis falsum testamentum, vel instru-

strumentum, & falsificantis manum alicujus, & copiam ab originali diversam exemplans quæ sit, *ibid. num. 72. & 73.*

Pœna Advocati, vel Procuratoris, vel Judicis falsum committentis quæ sit, *ibid. num. 74. & 75.*

Pœna falsificantium legitimas mensuras; & fabricantium falsas monetas, quæ sit, *ib. num. 76. & 77.*

Pœna impediendum aliquem testari, vel jam factum testamentum mutare, vel ad testandum compellentium quæ sit, *ibid. num. 78.*

Pœna supponentis falsum partum quæ olim fuerit, & nunc sit, *ibid. num. 79.*

Pœna eorum, qui falsum committunt occultando, surripiendo, lacerando scripturas &c. quæ sit, *ibid. num. 80.*

Assumens nomen Curie, vel Magistratus, cum non sit talis, qua pœna puniendus, *ibid. num. 81. 82. & 83.*

Aliorum falsariorum pœnæ, *ibid. num. 84.*

Ad hoc, ut quis de Falso pœna ordinaria puniri possit, quid requiratur, *ibid. num. 85. & 86.*

FAMA.

Fama, Opinio; Existimatio idem significant; Vide verb. *Fama num. 1.*

Fama quid sit, unde sit dicta, & duplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 2. ad 6.*

Fama proprie loquendo non dicitur nisi bona sit, & ut talis explicatur, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Fama interdum accipitur pro Infamia, *ibid. num. 10. & verb. Infamia per tot.*

Fama in quo differat a Rumore, & iste quid sit, *ibidem num. 11. & 12.*

Ut Fama probet, quid requiratur, *ib. num. 13. ad 16.*

In concursu Famæ bonæ, & malæ, quæ sit præferenda, *ib. num. 17.*

Fama per quid probari possit, *ib. num. 18.*

Fama an, & quando de per se faciat plenam probationem, *ib. num. 19. ad 26.*

Fama impediendi an, & quando sufficiat ad impediendum Matrimonium, *ib. num. 27. ad 32.*

Rumor an sufficiat ad impediendum Matrimonium, *ib. num. 33.*

Fama impediendi non sufficit ad impediendum Matrimonium contractum, *ib. num. 34.*

Quid de Fama publica existente contra Clericum Fornicarium, *ib. num. 35. & 36.*

Fama non potest prævalere veritati, & affirmativa an prævaleat negativa, *ib. num. 37. & 38.*

An homini sit dominium in famam suam, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

An quis cum periculo suæ famæ alterius famam teneatur sustinere, *ib. in nov. add. num. 10. ad 12.*

FAMILIA.

Familiæ nomen quid importet; Vide verb. *Familia num. 1.*

Familia alia dicitur effectiva, & alia contentiva, & quæ sit utraque, *ib. num. 2.*

Ut quis dicatur de Familia contentiva quid requiratur, *ib. num. 3.*

Familia contentiva alia est proxima, seu proximior, & alia remota, seu remotior, & quæ sit utraque. Et in istarum concursu, quæ intelligatur vocata, *ib. num. 4. & 5.*

Familiæ appellations quales Agnati veniant. Et unde in hac re mens Testatoris intelligi possit, indicatur, *ib. num. 6. ad 10.*

Quando vocata est Familia in genere, qualis intelligenda sit? Et quid si plures existant Columelli, *ibid. num. 11. & 12.*

Agens ad Fideicommissum tamquam unus de Familia Testatoris, quid probare debeat, *ib. num. 13.*

Contentens succedere in Majoratu instituto ad favorem proximorum Collateralium de Familia, quid probare debeat, *ib. num. 14.*

Majoratus Institutor quoties vocat Masculos de sua Familia, quales intelligantur vocati, *ib. num. 15.*

Fœminæ an veniant in appellatione Familiæ, *ib. n. 16. 17. & 18.*

Quid quando plures Familiæ vocatæ sunt successive ad Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

beneficium jurispatronatus: & quid si plures sint passivo vocati, *ib. num. 19. ad 22.*

Vocatis proximioribus de duabus Familiis distinctis, cui competat præsentatio; *ib. num. 23.*

Quid si vocentur plures Familiæ cum lege quod præsentatio pertineat ad proximiores, & teniores, *ib. num. 24.*

Quid si jurispatronatus activum reservetur Seniori de Familia, & passivum omnibus de Familia, *ib. num. 25.*

In paritate vocum, qui præferendus sit, *ib. num. 26 27. & 28.*

Major pinguedo vocis, an det prælationem, *ib. num. 29.*

Verbo concessiois *ipsis posterisque suis*, & post illorum obitum Seniori, & antiquiori *sumtaxat de domo illorum*, quomodo intelligenda sint; & quid quando vocatur proximior, & antiquior de Familia, *ib. num. 30. ad 33.*

Quid si jurispatronatus spectet ad tres Familias proximiores, *ib. num. 34.*

Vocati per posterius non possunt impedire Clericatum favore prius vocati, *ib. n. 35.*

Quid si concurrant Laicus de linea primo vocata, & Clericus de linea secundo vocata, *ib. n. 36. 37. & 38.*

Vocatus in jurepatronatus passivo non potest præferri per Patronum, *ib. n. 39.*

Passivo vocatus quis dicatur; & quando dicatur præsentatus a Fundatore; & quid si patronus recuset eum præsentare, *ib. n. 40. 41. & 42.*

Oppositio passivo vocati habetur pro præsentatione, *ib. n. 43.*

Ordinarius conferendo jure devoluto ad quid teneatur, *ib. n. 44. & 45.*

Præsentatus per medietatem vocum, & habens gratiam Apostolicam cum derogatione alterius medietatis cui præferatur, *ib. n. 46.*

Habens unam vocem privativam, & alteram cumulativam, cui præferatur, *ib. n. 47.*

Clericus in paritate gradus præferatur Laico. Et inter pares gradu æque dilectos quis præferatur, *ib. n. 48. & 49.*

In Beneficio licet Sacerdotali in habitu præferatur Sacerdos Clericus, *ib. n. 50.*

Ubi Fundator requisivit Sacerdotium in habitu, quis præferri debeat; *ib. n. 51.*

Civibus, & Parochianis tamquam Compatronis competit privilegium prælationis in paritate vocum; Et Compatronis in casu, competit de jure, *ib. n. 52. & 53.*

Habens qualitatem sanguinis, & Patronalem, cui præferendus sit; & Compatronus in paritate vocum cui præferri debeat, *ib. n. 54. 55. & 56.*

Præsentatus in paritate vocum cui præferri debeat, *ib. n. 57.*

In Beneficiis vere Sacerdotalibus Sacerdos aptitudine, & de sanguine, cui præferendus, *ib. n. 58.*

Quatuor exornatas ad hunc articulum Quæstiones; Vide *ib. in nov. add. num. 1. ad 6.*

FAMILIARIS.

Familiarium nomine qui veniat; & quid requiratur ut quis familiaris dicatur? Vide verb. *Familiaris n. 1. & 2.*

Familiaritas vera, & actualis, quæ sit, & quid requiratur ad eam contrahendam, *ib. n. 3. & 4.*

Ut probetur vera familiaritas, quid concurrere debeat indicatur, & explicatur, *ib. n. 5. 6. & 7.*

Familiares Papæ quibus gaudeant privilegiis, a quibus oneribus sint exempti, & qui sint, qui tales appellantur, *ib. n. 8. ad 17.*

Familiares Cardinalium a quorum jurisdictione sint exempti, quibus gaudeant privilegiis, quid circa Beneficia ipsorum, & qui tales vocari possint, *ib. n. 18. ad 29.*

Nuncius cui nequeat familiaritates concedere. *ibid. numer. 30.*

Episcopus quando possit, vel non, Familiares suos ad Ordines promovere absque Ordinarii licentia, vel cum ipsis dispensare; & quid si Episcopus sit Titularis, *ib. n. 31. ad 41.*

Familiares Papæ, Cardinalium, & Episcoporum in Curia residentium, an possit a Vicario Sanctissimi ad Ordines promoveri, *ib. n. 42.*

Cardinales Præbyteri quos Ordines conferre possint suis

fuis Familiaribus triennialibus, & ut quis ad hunc effectum familiaris dicatur, & quomodo triennium computari debeat, indicatur, *ib. n. 43. ad 46.*
 Episcopus quot Canonicos familiares possit assumere? Et an isti lucentur fructus suarum Præbendarum si non resideant tempore Familiaritatis, *ib. n. 47. & 48.*
 Familiares, & alii Ministri Episcopi quamvis Titularis an gaudeant privilegio Fori, *ib. n. 49. 50. 51.*
 Quinam sint Familiares Episcopi, qui gaudere possunt privilegio Fori, *ib. in add. Auct. num. 67.*
 Unde repetendum sit jus Episcoporum ordinandi suos Familiares triennales, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Quenam requisita concurrere debeant, ut Episcopus ordinare valeat familiares suos triennales, *ib. in nov. add. num. 5. ad 14.*
 An Episcopus sicuti potest ordinare Familiarem suam triennalem, ita impartiri ipsi possit Litteras Dimissoriales, ut ab alio Episcopo ordinari valeat, *ib. in nov. add. num. 15. ad 17.*
 Episcopi non tenentur dare notam suorum Familiarium Curia Laicali, *ib. n. 52.*
 Cognitio causæ actualis Familiaris Archiepiscopi deferentis arma prohibita, ad quem spectet, *ib. n. 53.*
 Quid si Familiaris Nuncii in carcerem mittatur ob delationem armorum prohibitorum a Curia Laicali, vel aliquid attentatum fiat a Regiis Ministris in personam Familiaris Archiepiscopi, *ib. n. 54. 55. & 56.*
 Fiscalis Episcopi extra Curiam degens in aliquo loco Dioecesis an gaudeat privilegio Fori, *ibid. num. 57.*
 Familiares, & Ministri Inquisitionis quibus gaudeant privilegiis; si delinquentes, quomodo puniri debeant, & ad quid teneantur, *ibid. num. 58. ad 65.*
 Familiares, ac Domestici degentes in Monasteriis Regularium, an satisfaciunt præcepto Paschali sumendo Euchæristiam ab ipsis Regularibus, *ibid. num. 66.*
 Familiaritas cum Judæis, & hæreticis qualis, & quando sit prohibita Christianis; Vide verb. *Famuli n. 19. ad 25. Hæreticus num. 17. ad 36. Hæbreus fere per tot.*

FAMULI, FAMULÆ.

Famuli, & Famulæ Monialium, ac Regularium in quibus Parocho subiciantur? Vide verb. *Famuli n. 1. 2. & 3.*
 Quando Regulares eidem possint Sacramenta ministrare etiam tempore Paschatis, ac Extremæ Uctionis, & sepulturam dare, *ibid. nov. add. num. 1. & seqq.*
 Famuli, & Famulæ quæ teneantur suis Dominis præstare, & quando, & quomodo peccent ratione inobedientiæ, vel negligentia, vel rei domesticæ ablationis, vel discessionis ante lapsam terminum; *ibid. num. 4. ad 11.*
 Sententia ab Auctore allata castigatur, *ib. in not. novis. ad num. 11.*
 Famulus quando peccet, vel non, si in actionibus ad peccatum tendentibus Domino cooperetur, *ib. num. 11. ad 16.*
 Famuli, & Famulæ coacti laborare die Festo, quando hoc ei liceat, & quando excusentur ab audienda Missa die Festo, *ibid. num. 17. & 18.*
 Famulis an, & quando liceat Judæis, vel Hæreticis famulari, *ibid. n. 19. ad 25.*
 Famuli, & famulæ, si judicent salarium suum esse nimis parvum, an possint uti occulta compensatione, *ibid. num. 26. & 27. & verb. Compensatio.*
 Quando, & de quibus Famuli, & Famulæ possint facere eleemosynam; Vide verb. *Eleemosyna.*

FENESTRÆ.

Nemo potest in muro alieno sine servitute Fenestram construere, vel aperire; & præcipue in Ecclesia, quod prohibetur tum a S. Pio V. tum a varijs Sac. Congreg. Decretis, Vide verb. *Fenestræ num. 1. ad 6.*
 Fenestræ respicientes in Monasteria Monialium non sunt permittendæ; & an claudendæ quæ existunt, & quomodo construendæ mansiones Monasteriis propinquæ, *ibid. num. 7. ad 12. & in nov. add. num. 1. & 2.*
 Sed vide ad materiam distinctionem, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*
 Monialium Fenestræ cujus altitudinis esse debeant; Et

fenestræ Communionis an possint pro Collocutoriis inseruire, *ibid. num. 13. ad 16.*
 Fenestræ Regularium quomodo; & quando claudî debeant, si habeant prospectum in vicinas Edes sæcularium; Vide *Urfayam tom. 2. part. 2. Discept. 6.*
 Fenestrarum aperiitioni quando locus sit in Monasteriis Monialium; Vide *Urfayam tom. 5. part. 2. discept. 5.*
 An liceat Monialibus usus telescopii, *ibid. num. 19.*
 Alia vid. hoc Tomo in *Appen. Decr. in Mantuana.*

FERRAGOSTO; Vide verb. *Ferragosto.*

FESTA, FESTIVITATES.

Festa, quæ nunc sunt de præcepto, enumerantur; Vide verb. *Festa num. 1.*
 An liceat Episcopis in sua Dioecesi dies festos indicare, *ibid. num. 2. & 3.*
 Affertur Decretum super electione Sanctorum in Patronos, & explicatur, & quæ promissio in tali electione fieri nequeat indicatur, *ibid. num. 4. ad 7.*
 Princeps Laicus an possit diem Festum instituire; & ad hoc an requiratur Populi consensus, & populus an possit cogi ad ejus observantiam, *ibid. num. 8. ad 11.*
 Festa de præcepto sunt ab omnibus observanda, & quid sit Festum sanctificare; & an liceat, vel quid permittatur tali die laborare, *ibid. num. 12. ad 19.*
 Licentia laborandi diebus Festis a quo petenda, & quomodo concedenda sit, *ibid. num. 20. ad 23.*
 Licentia vendendi diebus festis a quo concedenda sit; & diei festivi bannimentum ad quem spectet, *ibid. num. 24. & 25.*
 Edictum Curia Laicalis super diebus festivis in Episcopi præjudicium an valeat, *ibid. num. 26. & 27.*
 Pœna pro transgressione Festorum imponenda qualis esse debeat indicatur, *ibid. num. 28. 29. & 30.*
 Episcopus an possit laborandi diebus Festis licentiam denegare; & an pro tali licentia possit aliquid exigere, *ibid. num. 31. ad 34.*
 Dispensare super observatione Festorum an spectet etiam ad Vicarium quamvis Foraneum, *ibid. num. 35.*
 Festa ab Episcopis instituta an sint ab omnibus eorum subditis observanda; & an possint de novo aliqua instituire, *ibid. num. 36. & 37.*
 Regulares an, & quibus possint concedere licentiam laborandi diebus Festis, *ibid. num. 38. 39. & 40.*
 Festa mobilia in die Epiphaniæ quis publicare debeat; & an Regulares possint ea annuntiare in eorum Ecclesiis, *ibidem num. 41. & 42.*
 Regulares an cogi possint ad dierum Festorum observantiam; & dies Festus Titularis an possit Monialibus prohiberi, *ibid. num. 43. & 44.*
 Festivitas alicujus Sancti cum majori pompa celebrari debet in Ecclesia ejus nominî dicata; & duæ Ecclesiæ vicinæ an possint eadem die idem Festum celebrare, *ibid. num. 45. & 46. & verb. Visitatio in fine.*
 Festum S. Antonii Patavini a quibus possit eadem solemnitate die celebrari, *ibid. num. 47. & 48.*
 Quid si Festum Annuntiationis B. M. V. vel S. Joseph, occurrerint in Feria sexta Pasceve, vel Sabbatho Sancto, vel feria quinta in Coena Domini, *ibid. num. 49. ad 53.*
 Quid si Festum S. Mathiæ occurrat feria quarta Cinerum, *ibid. num. 54.*
 Festum SS. Corporis Christi a quo institutum, quæ sint motiva ipsius institutionis, a quo revelata talis institutio, ubi primo fuerit celebratum, & aliâ ad solemnem ejus Processionem spectantia expenduntur, *ibid. num. 93. ad 90.*
 Festa Immaculatæ Conceptionis B. M. V. S. Joseph, S. Annæ, an ab omnibus de præcepto observandæ sint, *ibid. num. 71. 72. & 73.*
 Festum S. P. Francisci a quibus indicium fuerit de præcepto, & a quo ablatum, *ibid. num. 74.*
 Festum omnium Sanctorum qua ratione celebraretur, *ibid. num. 75.*
 Festum SS. Fabiani, & Sebastiani an una simul celebrandum, *ibid. num. 76.*
 Festa de Sanctis veteris Testamenti celebrari possunt, *ibid. num. 77.*

Ectum

Festum de Patrono principali loci quomodo celebrandum, *ibid. num. 78.*
 Mercatus an fieri possit diebus Festivis, *ibid. num. 79.*
 Quid stabiliverit Benedictus XIV. pro diebus Festis; Vide, *ibid. in add. Auct. num. 116. ad 133.*
 Catalogus affertur Episcoporum & Dioecesium, qui usque ad annum 1748. petierunt, & exequuti sunt facultatem diminuendi dies festos, *ibid. in addit. Auct. num. 139.*
 Quatuor potissimum discutuntur circa dies festos, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Et quidem I. Quis possit indicare dies festos, *ibid. in add. a num. 2. ad 8.*
 II. Quid importet observatio dierum festorum, *ibid. in nov. add. a num. 9. ad 10.*
 III. Quis possit dispensare super observatione dierum festorum, *ibid. in nov. add. num. 11. & 12.*
 IV. Quis animadvertere possit in violatores dierum festorum, *ibid. in nov. addit. num. 13. ad 16.*
 Festivitates, & Solemnitates novorum Beatorum, & Sanctorum a quibus prius, & quomodo sint peragendæ in Ordine Fratrum Minorum; Vide verb. *Veneratio Sanctorum num. 90.*
 Quoad Peregrinos, & Advenas circa Festa; Vide verb. *Lex art. 3. num. 40.*
 Alia ad rem; Vide in fine hujus tomi, ubi plura scitu digna reperies.

F E U D U M

Quoad ea, quæ concernunt ejus originem, naturam, & divisionem.
 Feudum unde originem habeat, ejusque nomen derivetur; Vide verb. *Feudum art. 1. 2. & 3.*
 Feudi definitio traditur, & explicatur, *ibid. num. 4. ad 9.*
 Assignantur, & explicantur decem feudi divisiones, *ibid. num. 10. ad 33.*
 Feudum Ecclesiasticum quid sit, *ibid. in nov. add. num. 1.*
 Feudum Ecclesiasticum in sensu lato, & stricto, *ibid. in nov. addit. a num. 1. ad 6.*
 De origine & occasionibus Feudi Ecclesiastici in sensu stricto, *ibid. in nov. add. num. 7. ad 9.*
 Utrum Feudum Ecclesiasticum in dubio proprium, an impropriam censi debeat, *ib. in nov. add. num. 10. ad 14.*
 Num Feudum Ecclesiasticum subist Juri Communi Feudali, *ib. in nov. add. num. 15. ad fin.*

FEUDUM quoad ea, quæ concernunt illos, qui dare, & accipere, & succedere possunt in Feudum.
 Qui dare possint in Feudum, & quæ bona? Vide verb. *Feudum art. 2. num. 1. ad 5.*
 Papa noviter assumptus, & Cardinales in assumptione pilei, & Sede vacante in Conclavi, quid promittere, & jurare debeant de non infeudandis Civitatibus, Oppidis, ac alijs locis S. R. E., & jam infeudata, ac S. Sedi devoluta, vel pro tempore devolvenda, an incorporata eidem S. Sedi conferri debeant, *ibid. n. 6. ad 17.*
 Succedunt in Feudis primo loco descendentes Filii, & Nepotes, & quales Filii, & quomodo inter se succedant indicatur, *ibid. num. 18. ad 25.*
 Ascendentes an succedere possint in Feudum; & ipsis deficientibus, quis, & quomodo succedere debeat gradatim, *ibid. num. 26. ad 32.*
 Clerici, & Religiosi in quibus Feudis succedere possint, vel non, *ibid. num. 33. 34. & 35.*
 Monasterium honorum capax in quibus Feudis, & cujus loco succedere possit, *ibid. num. 36. ad 40.*
 Fœminæ, & descendentes ab eis masculi an, & in quibus Feudis succedere possint, *ibid. num. 41. ad 45.*
 In Feudis successio quomodo introducta, *ibid. num. 46.*
 Quatenus prohibeatur Prælatus bona Ecclesiæ infeudare, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

FEUDUM quoad ea, quæ concernunt modos; quibus acquiritur, causas, ob quas amittitur, & jura, & Obligationes, quas ratione ipsius habent tam Dominus, quam Vassallus.
 Feudum tribus modis acquiri potest, & assignantur singuli. Vide verb. *Feudum art. 3. num. 1.*
 Per pactum quid intelligatur, *ibidem n. 2.*
Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Investitura quid, & quotuplex sit, & an requiratur ad acquirendum Feudum, *ibid. num. 3. ad 7.*
 Feudum acquiritur etiam Præscriptione, & quid necesse sit ad sic acquirendum innuitur, *ibid. num. 8. ad 13.*
 Feudum an, & quomodo acquiratur successione? Vide *art. antec. num. 18. & seqq.*
 Feudum quot modis amitti, ac fieri possit; & assignantur causæ talis amissionis, *ibid. num. 15. ad 24.*
 Feudum amissum ob aliquam ex dictis causis ad quos revertatur, *ibid. num. 25.*
 Jus competens Domino directo Feudi, & obligationes Domini directi erga Vassallum assignantur, *ibid. num. 26. & 27.*
 Jus competens Vassallo, ejusque obligationes erga Dominum directum assignantur, *ibid. num. 28. 29. & 30.*
 Vassallus quid possit vel non circa Feudum, absque consensu Domini, *ibid. num. 31. ad 46.*
 Agnati remotiores an, & quando possunt Feudum alienatum revocare, *ibid. num. 47. & 48.*
 An liceat alienare Feudum ad ratificationem Domini, *ibid. num. 49.*
 De successione in Feuda Ecclesiastica, *ib. in nov. add. num. 1. ad 9.*
 In dubio Feuda Ecclesiastica fœminina potius, quam hæreditaria præsumi debent, *ib. in nov. add. num. 6.*
 Quomodo Prælatus se gerere debeat circa Felloniam in Feudis Ecclesiasticis commissam, *ib. in nov. add. num. 10. & 11.*
 Remissio Felloniæ in Feudo Ecclesiastico ad quem spectet, *ib. in nov. add. num. 12. & seqq.*

FIDEICOMMISSUM.

Fideicommissum quid sit. Vide verb. *Fideicommissum num. 1.*
 Hæres, qui jubetur hæreditatem restituere; & ille, cui restituitur, quomodo vocetur, *ibid. num. 2. & 3.*
 Fideicommissum quomodo dicatur, & quando ejus usus incœperit, *ibid. num. 4. & 5.*
 Fideicommissum aliud est universale, & aliud particulare; aliud purum, & aliud conditionale, & singula explicantur, *ibid. num. 6. ad 9.*
 Fideicommissum rursus subdividitur in restitutorium, & conservatorium; & in ordinarium, & extraordinarium, & singula describuntur, *ibid. num. 10. & 11.*
 Substitutio quid, & quotuplex sit, *ibid. num. 12.*
 Substitutio Fideicommissaria quid sit; *ibid. num. 13.*
 In Fideicommissio universalis ordinato ab ascendente, quomodo intelligendæ sint substitutiones factæ, *ibid. num. 14.*
 Non decedit sine Liberis, qui unicam habet prolem, sive masculum, sive fœmellam, *ibidem num. 15.*
 Si Filius gravatus in testamento Patris hæreditatem alteri restituere, si sine liberis decesserit, ingreditur Monasterium bonorum capax, ibique profiteatur, an excludatur substitutus, & succedat Monasterium, *ibid. num. 16. ad 22.*
 Fideicommissum an, & quando vendi, pignorari, vel hypothecari possit, *ibid. num. 23. ad 29.*
 De Fideicommissio hæredi presenti injuncto; *ibid. in nov. add. num. 1. ad 6.*
 Num ad validitatem hujus Fideicommissi requiratur præter hæredis presentiam etiam ejusdem hæredis promissio, *ibid. in nov. add. num. 7. ad 12.*
 Quid Fideicommissum conventionale, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*
 Fideicommissum conventionale esse possit universale, scilicet de tota hæreditate, vel parte ipsius, *ibid. in nov. add. num. 16. & 17.*
 An Fideicommissum conventionale constitui possit in favorem tertii, *ibid. in nov. add. num. 18. & 19.*
 In Fideicommissio conventionali licet universalis locus non est quartæ Trebellianicæ, *ib. in nov. add. n. 20. ad 22.*

FIDEJUSSIO, FIDEJUSSOR.

Fidejussio quid sit, & quomodo fieri possit; & unde dicatur, & quis sit Fidejussor. Vide verb. *Fidejussio num. 1. & 3.*
 Super qua re Fidejussor dari, & Fidejussio constitui possit, *ibid. num. 4. 5. & 6.*
 Fidejubere qui possint, *ibid. num. 7.*

Fidejungere prohibentur Milites, & Mulieres, *ibid. num. 8.*

¶ 9.

Clerici, ac Ecclesiarum Prælati quando possint vel non fidejungere, *ibid. num. 10. ad 16.*

Reprehenditur *Auct. num. 10. ¶ 16.*; probaturque Clericos nec jure Civili, neque Canonico prohiberi a fidejungendo, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 23.*

Fidejungere, an, & quando liceat Religiosis, *ibid. num. 17. 18. ¶ 19.*

Fidejussor quando, & ad quid obligari possit, & ipse ad quid teneatur, vel non, *ibid. num. 20. ad 25.*

Fidejussoris obligatio an transeat ad ejus hæredes, *ib. num. 26.*

Si plures sint Fidejussores super eodem debito, ad quid teneantur, *ibid. num. 27. 28. ¶ 29.*

Fidejussor an, & quando conveniri possit, vel non, *ibidem num. 30. ad 35.*

Fidejussor in pluribus casibus potest petere liberationem a Fidejussione etiam antequam solvat; & singuli casus recensentur, *ibid. num. 36. ad 43.*

Principalis debitor ad quid teneatur erga Fidejussorem, *ibid. num. 44. ¶ 45.*

Fidejussor an possit in compensationem fidejussoris aliquid recipere, *ibid. num. 46. 47. ¶ 48.*

Creditor an possit aliquid accipere pro liberatione Fidejussoris, & an possit compelli, ut amoto uno, alium admittat Fidejussorem, *ibid. num. 49. 50. ¶ 51.*

Fidejussores plures in solidum obligati respectu debitoris, an etiam sint alter alteri adinvicem Fidejussores, & quid possint in casu tam ad invicem, quam contra debitorem principalem, *ibid. num. 52. ad 55.*

De Fidejussore in Cardinalibus. Vid. *ib. in nov. add. num. 24.*

F I D E S.

Fidei vocabulum plures habet acceptiones. Vide verb. *Fides num. 1.*

Fides quod duplex sit; ejusque traditur definitio, *ibid. num. 2. 3. ¶ 4.*

Hac Fide quid credat Fidelis; & quare vocetur Catholica, *ibid. num. 5. ¶ 6.*

Fides Patrum veteris Testamenti an fuerit eadem ac nostra, *ibid. num. 7. ¶ 8.*

Fides divina secundum habitum, & secundum actum, & quomodo una, vel multiplex, & quomodo, ac quibus necessaria ad salutem, *ibid. num. 9. ¶ 10.*

Fides explicita de existentia veri Dei, & remuneratoris, quomodo ad salutem necessaria, *ibid. num. 11.*

Mysteria SS. Trinitatis, & Incarnationis an sint explicitè credenda necessitate mediè, *ibid. num. 12. ad 18.*

Fideles usum rationis habens quid, & quomodo teneantur scire, & credere, *ibid. num. 19. ¶ 20.*

Fideles usum rationis habentes quo præcepto, quoties, & in quibus casibus obligentur ad eliciendum actum internum Fidei, *ibid. num. 21. ad 27.*

Nullo casu licet Fidem externe negare; & aliquando teneantur externe profiteri; *ibid. num. 28. ¶ 29.*

Præceptum confessionis Fidei externæ duplex assignantur; & quando per utrumque ad Fidei confessionem obligentur, *ibid. num. 30. 31. ¶ 32.*

Quibus signis, quibus personis, & quando liceat Fidem occultare, *ibid. num. 33. ad 36. add. nov. add. ad num. 35. sub lit. A.*

An liceat Laicis personis de Mysteriis Fidei publice, vel private disputare, *ibid. num. 37. ad 43.*

Auctoris sententia moderatur, *ibid. in not. noviss. ad num. 37.*

Qui sint Hæretici, & qui Heterodoxi. Quæ sit Fides viva, & quæ mortua, *ibid. num. 43. ¶ 44.*

In damnatis, & Dæmonibus non extat Fides divina; extra vero in Animabus Purgatorii, *ibid. num. 45.*

Mysteria Fidei quomodo exploranda sint, *ibid. num. 46. ubi ¶ de voce Neophytus.*

A Benedicto XIV. sapienter de Fide decreta, vid. *ibid. in add. Auct. num. 47. ad 52.*

APPENDIX, sive Novus de Fide Articulus.

Quid sit factio suo Fidem negare; Vide verb. *Fides in nov. add. art. num. 1.*

Sex indignantur modi, quibus factio suo quis dicitur Fidem negare, *ibid. a num. 1. ad 6.*

Si ritus indifferentes occurrant, tutius est ut Catholici quoad fieri possit ab illis abstineant, *ibid. num. 7.*

Implicite contra Orthodoxæ Fidei confessionem peccati quinque modis probatur, *ibid. a num. 8. ad 11.*

Num de fide cum Hæreticis & Infidelibus disputare liceat, Quibus, & quomodo id liceat, *ibid. num. 13. ¶ 14.*

Ut Missionarii Apostolici Conventum indicant Ecclesiasticum quinque requiri conditiones ostenditur, *ibid. num. 15. ¶ 16.*

F I D E I P R O F E S S I O.

Ad Fidei professionem, qui tenentur; Vide verb. *Fidei Professio num. 1. ad 5.*

Quæ poena sit imposita contra non emittentes debitam Fidei professionem, *ibid. num. 6.*

Quæ poena sit imposita contra Episcopos, aliosque non exigentes, & non recipientes a supradictis Fidei professionem, *ibid. num. 7. ¶ 8.*

Fidei professio est facienda a Græcis sub propria formula; & facta ab eorum Imperatore eadem fuit cum illa, quam faciunt Latini, *ibid. num. 9. ¶ 10.*

Quam Fidei professionem facere debeant promovendi ad Sacros Ordines, & Episcopatum, *ibid. num. 11. ¶ 12.*

Omnes Episcopi in principio Concilii Provincialis, & omnes Beneficiati, alique interessentes in principio Synodi Diocesanæ Fidei professionem emittere debeant, *ibid. num. 13. ¶ 14.*

Canonici, & Dignitates Ecclesiæ Cathedralis quando, & quomodo Fidei professionem emittere debeant? *ibid. num. 15. ¶ 16.*

An ad ipsam Fidei professionem teneantur Coadjutores, Portionarii, Vicarii temporales, & Canonici, ac Dignitates Collegiarum, *ibid. num. 17. 18. ¶ 19.*

An ad ipsam Fidei professionem teneantur Prælati, & Superiores Regulares, ac Concionatores? *ibid. num. 20. 21. ¶ 22.* Vid. ad verb. *Beneficiatus art. 1. in add.*; & ad verbum *Canonicus art. 4. in nov. add.*

FIDES Baptismi an sit necessaria pro contrahendo Matrimonio; Vide verb. *Baptismus art. 1. num. 19.*

F I L I U S, F I L I I.

Filii alii sunt legitimi, & alii illegitimi; & qui sint legitimi, & naturales, Vide verb. *Filius num. 1.*

Filii quando legitimi, vel illegitimi dici possint ac debeant, *ibid. num. 2. ad 15.*

Filii censendi sunt legitimi, quamvis mater fateatur esse adulteros, *ibid. num. 16. ¶ infra num. 114.*

Filii expositi, quorum Parentes ignorantur, an censendi sint legitimi, necne, *ibid. num. 17. ad 20.*

Filii illegitimi, qui sint; & alii dicuntur naturales, alii Spuri, & alii ex damnato Coitu, *ibid. num. 21. ¶ 22.*

Naturales, qui sint tam de jure Canonico, quam Civili, *ibid. num. 23. ¶ 24.*

Illi, qui nascuntur ex scorto, vel ex soluta quæ non sit scortum, vel concubina, quomodo vocentur, *ibid. num. 25. ¶ 26.*

Spurii, qui sint tam de jure Canonico, quam Civili, *ibid. num. 27. ¶ 28.*

Spurii in hac lege vocantur etiam *questi*, *ibid. num. 29.*

Filii ex damnato coitu qui sint, & quomodo vocentur, *ibid. num. 30. ¶ 31.*

Filii illegitimi naturales per quid legitimentur, *ibid. num. 30. ad 38.*

Filii nati ex damnato coitu an legitimari possint per subsequens Matrimonium, *ibid. num. 39. 40. ¶ 41.*

Pacifica haud est Opinio Auctoris *num. 41.* quod habitas ad matrimonium, quam in Parentibus exigit legitimatio per subsequens matrimonium, non requiritur tempore conceptionis, sed sufficiat tempore Nativitatis, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Communior autem est sententia Prolem non legitimari per subsequens matrimonium, si tempore conceptionis inhabiles erant Parentes ad matrimonium, *ibid. in nov. add. num. eodem.*

Qua posita sententia, quæstio est, num locum habeat Legitimatio per subsequens matrimonium, si a morte pri-

ma

ma Uxor ad Nativitatem Proles effluxerint dies 182. *ibid. in nov. add. num. 3. ad 10.*

An ex dispensatione in radice matrimonii obtenta post contractum matrimonium legitimetur ad omnes effectus proles antea nata, perinde ac si ex justo matrimonio nata esset, *ibid. in nov. add. num. 11. ad 14.*

Legitimatur per subsequens matrimonium Proles concepta tempore, quo Parentes erant inhabiles ad contrahendum ratione affinitatis, vel consanguinitatis, si ante nativitatem per dispensationem Apostolicam contraxerint, *ibid. num. 40.*

Legitimati per subsequens matrimonium quomodo haberi debeant; & an ipsis concedi possint attestaciones quod sint legitime nati? *ibid. num. 43. ¶ 44.*

Reprehenditur Auctor *num. 44. ibid. in nov. add. num. 14.*

Legitimatio per subsequens matrimonium non juvat proli in his, quæ fuerunt ab homine disposita a lege recedendo, & ad vere legitimos directa, *ibid. in nov. add. num. 15. ¶ 16.*

An quæ a statutis proveniunt, attribui debeant Legis providentiæ, itaut ad ea indiscriminatim admittendi sint legitimati per subsequens matrimonium, *ibid. in nov. add. num. 17. ad 20.*

Legitimati per subsequens matrimonium non possunt promoveri ad Cardinalatum, *ibid. num. 45.*

Filii illegitimi legitimantur etiam per Rescriptum Principis, *ibid. num. 46.*

Papa, in quibus locis, ad quos homines, & quales illegitimos possit legitimare? *ibid. num. 47. ¶ 48.*

Principes Supremi quos possint legitimare? *ibid. num. 49.*

Legati Sedis Apostolicæ, & Comites Palatini an, & quos possint legitimare? *ibid. num. 50. ¶ 51.*

Quales illegitimi legitimari possunt per Rescriptum Principis, *ibid. num. 52.*

Legitimati a Principe, vel a Papa ad quos effectus fiant habiles, *ibid. num. 53. ¶ 54.*

Legitimati per subsequens matrimonium æquiparantur legitime natis; non sic autem legitimati per Rescriptum Principis, *ibid. num. 55. ¶ 56.*

Illegitimi an possint ad Sacros Ordines, vel Beneficia, ac alias Dignitates promoveri; & quis in casu cum ipsis dispensari possit, *ibid. num. 57. ad 62.*

Filius illegitimus quando censetur dispensatus ad obtinendum Beneficium simplex, *ibid. num. 63. ¶ 64.*

Illegitimus simpliciter dispensatus ad Beneficium non potest duo simul habere, vel Beneficium Curatum, aut Dignitates &c. *ibid. num. 65. ¶ 66.*

Filius illegitimus an possit Beneficium aliquod obtinere, vel ministrum agere in eadem Ecclesia, ubi Pater ejus habuit, vel habet Beneficium, *ibid. num. 67. 68. ¶ 69.*

Filius Presbyteri legitimus, an possit immediate succedere in Beneficio paterno; aut habere Beneficium in illa Ecclesia, in qua Pater ejus ministrat; vel eidem Ecclesiæ præesse, in qua Pater ejus sine titulo ministravit, *ibid. num. 70. ad 73.*

Ut Filius succedat Patri immediate in Beneficio, quis possit dispensare, *ibid. num. 74.*

An Pater succedere possit in Beneficio Filii legitimi, *ibid. num. 75.*

Docte stabilita a Benedicto XIV. quoad filios occulti matrimonii, item adulteros, incestuosos, & mulierum Christianarum ex Turcarum contubernio genitos, vid. *ibid. in add. Auct. n. 137. ¶ seqq.*

De filiis Judæorum, *ibid. in add. Auct. n. 150. ad 152.*

Filiusfamilias quid præstare teneatur Parentibus, & quando, & quomodo peccet non præstando, *ibid. n. 76. ad 80.*

Bona filiorum familias quæ sint, & quid circa ipsa possint filii, *ibid. num. 81., & verb. Bona art. 4. num. 38.*

An liceat filiis de bonis paternis aliquid surripere; & quando licite possint aliquid expendere, *ibid. num. 82. ad 86.*

Filius in domo paterna laborans an possit petere salarium, *ibid. num. 87. ad 90.*

Filius in extrema, vel communi necessitate, an potius teneatur subvenire Parentibus, aut Uxori, quam Filiis propriis, vel eontra, *ibid. num. 91. ad 99. & verb. Necessitas.*

Filius an possit ingredi Religionem Parentibus in necessitate constitutis, & an, & quando, & de cujus licentia possit ab ea exire ab ipsis subveniendum, *ibid. num. 100. ad 104.*

Filius an, quo jure, & in qua necessitate possit a Parentibus

vendi, vel non, *ibid. num. 105. ad 110.*

Filius an teneatur credere Matri afferenti se non esse legitimum, *ibid. num. 113. ad 117.*

Filius pluribus modis liberatur a patria potestate, & singuli assignantur, *ibid. num. 118. ad 125.*

Filii quamvis illegitimi an, & quomodo alendi sint a Parentibus; & ipsis deficientibus, ad quos gradatim spectet indicatur, *ibid. num. 126. ad 133.*

Clericus an possit de bonis Ecclesiasticis filio spurio alimenta præstare, *ibid. num. 134. ¶ 135.*

Filii Spirituales an alendi sint a Patribus Spiritualibus, *ibid. num. 136.*

Alia ad rem adducuntur ex Bened. XIV. *ibid. addit. Auct. num. 142. ¶ seqq.*

Filius viduæ Naim, quisnam fuerit, Vide verb. *Filius viduæ Naim, add. Auct. Qui tamen castigatur, ibid. in not. noviss. litt. a.*

Filii an, & ob quas causas exheredari possint; Vide verb. *Exhereditatio.*

Filii quorum bonorum Dominium habeant. Et quid circa ipsa possint, vel non; Vide verb. *Bona art. 4. & verb. Dominium.*

Filii quas elemosynas facere possint; Vide *ibid. & verb. Elemosyna.*

Varia de Filiis expositis; Vide verb. *Parentes num. 20. ad 32.*

Filius an, & quando teneatur ad restitutionem mutui sine consensu Patris accepti; Vide verb. *Mutuum num. 5. ad 19.*

Filii expositi quando, & quomodo sint baptizandi; Vide verb. *Expositi Filii.*

FISCUS quid sit; Vide verb. *Pæna art. 2. num. 7.*

FLAMINES quid fuerint, & unde sic dicti; Vide verb. *Episcopus art. 1. num. 46.*

F Œ M I N A.

Fœmina an admitti possit ad Sacros Ordines, & quid de Diaconissis, Presbyterissis, Episcopissis, ac de Papissa Joanna; Vide verb. *Fœmina num. 1. ad 4.*

Fœmina potest habere potestatem jurisdictionis; & sic inspecta quid possit, vel, non circa Clericos, *ibid. n. 5. ad 8.*

Fœmina an docere possit, *ibid. num. 9.*

Fœminæ in Ecclesia tacere debent, *ibid. num. 10.*

Fœmina habens jurisdictionem an possit publice benedicere, *ibid. num. 11.*

Fœmina non potest pro Ministro servire Sacerdoti ad Altare, *ibid. num. 12.*

Fœmina utens veste virili an peccet, *ibid. num. 13.*

Fœmina turpiter se ornans, vel augmentis se faciens, vel peccore denudato incedens, quando peccet, vel non, *ibid. num. 15. ad 20.*

Ad *num. 14.* Auctor. Vide *ibid. in nov. add. sub litt. a. ¶ not. noviss. sub litt. c.*

Et ad *num. 20.* Vid. *ibid. in nov. add. sub litt. c.*

Fœmina an, & quando possit se conspiciendam offerre illi, a quo scit se turpiter amari, *ibid. n. 21. ad 28.*

Auctoris contradictio ostenditur, *ibid. in not. noviss. ad num. 26. litt. a.*

Fœmina an, & quando permittere possit tactum sui, vel osculum, vel amplexum, *ibid. num. 27. ad 30.*

Sed ad *num. 30.* Auctor. Vide notata, *ibid. in nov. add. sub litt. b.*

Fœmina an, & quando possit accipere munera ab Amasio? & an reneatur ad restitutionem, *ibid. num. 31. ad 34.*

Reprehenditur Auctor *num. 33. ibid. in nov. add. sub litt. c.*

Fœmineus sexus in quo sensu dicatur devotus, *ibid. n. 35.*

Fœmina quædam viginti duos habuit maritos, & deinde nupsit viro, qui viginti sepeliebat Uxores, *ibid. num. 36.*

Expenditur dictum Ecclesiastici *cap. 12. n. 14. Melior est enim iniquitas viri, quam Mulier &c. ibid. num. 37.*

Expenditur quid sit mulieres remtas esse ab omnibus Officiis civilibus, vel publicis ad *leg. 2. ff. de Reg. Jur. ibid. in nov. add. num. 1. ¶ seqq.*

FŒTUS animati, & inanimati abortum procurantes, consulentes &c. quas poenas incurrant; Vide verb. *Abortus. Et verb. Pæna art. 2. num. 30.*

FORNICATIO; Vide verb. *Luxuria num. 13.* & verb. *Pæna art. 2. num. 102.*

FORTITUDO; Vide verb. *Virtus num. 120.*

FORUM, seu FORUS.

Fori nomen varias habet significationes, secundum quas explicatur; Vide verb. *Pæna num. 1. ad 4.*

Forum competens quid sit, *ibid. num. 5.*

Quid si Reus habeat multiplicem Forum, vel conventus sit coram Iudice incompetente, *ibid. num. 6. & 7.*

Quid si orta sit quæstio de competentia Fori inter Iudicem Laicum, & Ecclesiasticum, *ibid. num. 8.*

Modi ordinarii, & speciales fortiendi Forum sunt quatuor, & explicantur singuli, *ibid. n. 9. ad 30.*

Assignatur alius modus generalis fortiendi Forum, *ibid. n. 31. & 32.*

Fori privilegio quinam gaudeant? Vide verb. *Clericus art. 2.*

Per privilegium Fori quid intelligatur, *ibid. num. 34.*

Clericus quando gaudeat vel non privilegio Fori? *ibid. num. 35. ad 40.*

Filii Clericorum an, & quando gaudeant privilegio Fori? *ibid. num. 41. 42. & 43.*

Filii Clericorum Græcorum, & quando gaudeant privilegio Fori? *ibid. num. 44. & 45.*

Alii plurimi recensentur, qui Fori privilegio gaudent, & alii, qui non gaudent, *ibid. num. 46. ad 57.*

Sæpe per Forum intelligitur *Judicium, Jurisdictio, Potestas*; & sic inspectum quomodo intelligi debeat indicatur, *ibid. num. 58.*

Causa Fori mixtæ sit? Et an punitus super crimine mixti Fori, possit in altero Foro puniri? *ibid. num. 59. 60. & 61.*

Forum aliud est externum, & aliud internum, & utrumque explicatur, *ibid. num. 62.*

Forum internum aliud dicitur *Penitentia*, & aliud *non Penitentia*; & quid sit utrumque, & in quo differant? *ibid. num. 63.*

Forum contentiosum unde dictum; & quando aliqua res dicatur ad ipsum deduci? *ibid. num. 64.*

Forum Ecclesiasticum competens est vel ratione causarum, vel personarum, *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Causæ ad forum Ecclesiasticum spectantes, vel sunt Civiles, vel Ecclesiasticæ, vel mixtæ, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Quibus modis causæ Civiles ad Forum Ecclesiasticum pertinere valeant, *ibid. in nov. add. a num. 6. ad 16.*

Quænam sint causæ Ecclesiasticæ, earumque divisio, *ibid. in nov. add. num. 17. ad 21.*

Quænam sint causæ mixtæ, *ibid. in nov. add. num. 22. & 23.*

Quænam sint Personæ, quæ foro Ecclesiastico subjiuntur, *ibid. in nov. add. num. 24. ad 41.*

Duo maxime notanda proponuntur, *ibid. in nov. add. a num. 31. ad 33.*

FRANCHITIÆ.

Quæ personæ gaudeant Franchitiis, pro quibus bonis, & quid circa ipsas observandum sit ab Episcopis, Clericis, ac Gabellariis. Vide verb. *Franchitiæ per tot.*

FRANCISCANI.

Quid stabiliverit, fecerit, decreverit Benedictus XIV. circa Franciscanos Missionarios in Ægypto, & Franciscanos Observantes Missionarios Cocinchinæ. Vide verb. *Franciscus add. ab Autor. num. 1. & seqq.*

FRATRES consanguinei, germani, & uterini qui sint? Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

FRATRAIA quæ sit, *ibid. num. 16.*

FR A U S.

Fraus quo jure sit prohibita? Vide verb. *Fraus num. 1. & 2.*

Fraus, & dolus nulli patrocinari debent, *ibid. num. 3.*

Quid fraudem excludat, & unde fraus arguitur? *ibid. num. 4. & 5.*

Fraus, & Collusio an sint delicta? *ibid. num. 6.*

Ad probandam fraudem an admitti possint conjecturæ, *ibid. num. 7. ad 10.*

Suspicio fraudis, in quibus deficiat, & unde tolli possit, *ibid. num. 11. ad 22.*

Fraus, & deceptio ex quo deduci possint, *ibid. num. 23. ad 26.*

Actus fraudulentus quomodo, & a quo revocari possit, *ibid. num. 27. & 28.*

Ubi agitur de fraudibus, quid agendum, *ibid. num. 29. 30. & 31.*

Fraus, & deceptio an possint aliquando esse sine læsione, *ibid. num. 32. & 33.*

Circa Fraudem duæ juris Regulæ considerandæ proponuntur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

FRUCTUS Ecclesiasticorum, & præsertim Beneficiorum.

Fructus Ecclesiasticorum an sint ab oneribus laicalibus exempti. Vide verb. *Fructus Ecclesiasticorum num. 1.*

Ecclesiasticis an possint impediri asportare fructus in propriis bonis recollectis, *ibid. num. 2.*

Recurrentes ad Iudices Laicos, ut impediatur Ecclesiasticis collectionem fructuum, Censuras incurrunt, *ibid. num. 3.*

Quid si Governator prædictos fructus retineat, *ibid. n. 4.*

An Laici sint præferendi in emptione fructuum Decimalium; & cognitio ad quem spectet, *ibid. num. 5.*

Recurrentes ad Potestatem Laicam, ut impediatur Decreta Episcopi pro libertate venditionis fructuum Decimalium excommunicantur, & quando absolvi possint, *ibid. num. 6. & 7.*

Si obierit Beneficiatus, fructus nondum exacti in jure communi spectant ad successorem in Beneficium, etiam si cesserit dies eorum solutionis vivente adhuc Beneficiato. Et quid in resignatione, vid. *ibid. in nov. add. num. 1. ad 5.*

In Hispania ex consuetudine ubique recepta spectant ad Hæredem Beneficiati, *ibid. in nov. add. num. 3.*

An in locis ubi fructus Beneficii nondum exacti non spectant ad successorem in Beneficium, sed ad hæredem, vel ad Cameram Apostolicam, subrogatus in juribus defuncti prætereque fructus ipsi defuncto debitos, vid. *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

An in iisdem locis Accumulatus prætereque possit fructus decursos per id temporis, quo primo loco Præsentatus litem substituit super Beneficio, *ibid. in nov. add. num. 8.*

Translata ab una ad alteram Ecclesiam an, & cujus temporis fructus debeantur, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Cætera de fructibus, sive redditibus Beneficiorum; Vide verb. *Beneficiatus art. 1. 2. 3.* & verb. *Dominium art. 2.*

Fructuum perceptio quando valeat pro acquirendo rerum dominio. Vide verb. *Dominium art. 2. num. 85.*

De fructibus Grosis Ecclesiasticis. Vid. verb. *Distributiones quotidiane in nov. add.*

FRUMENTUM.

An Ecclesiastici comprehendantur in Laicorum Edictis pro frumenti venditione, emptione, asportatione &c. Et in casu ad quid teneatur Episcopus contra Potestatem Laicam pro Ecclesiasticorum privilegiis servandis. Vide verb. *Frumentum per totum; ubi plurimi afferuntur Decreta &c. Congreg. Immunit. ad rem spectantia.*

FUGITIVUS a Religione. Vide verb. *Apostata num. 19.*

FUNDATOR Beneficii. Vide verb. *Beneficia art. 2.* & verb. *Capellania.*

FUNERALIA, Funera, Vide verb. *Sepultura.*

FURNUS.

An liceat Ecclesiasticis tam Sæcularibus, quam Regularibus proprium Furnum aperire. Et quid in casu decretum fuerit a Sac. Congr. Immunit. Vide verb. *Furnus per totum, ubi varia ejusdem Sac. Congreg. Decreta ad rem spectantia referuntur.*

FUR, FURTUM.

Fur, & Latro quomodo sumi possint, ac appellari, & quæ eorum differentia; Vide verb. *Fur num. 1. ad 6.*

Fur-

Furtum unde dicatur? quid sit? ejusque singulæ species assignantur & explicantur, *ibid. n. 7. ad 17.*

Furtum, & Rapina an sint peccatum mortale? Et quæ materiæ furtivæ quantitas requiratur, & unde hoc colligi possit, *ibid. num. 18. ad 24.*

Furtum potest esse grave peccatum in pluribus casibus, etiam si materia futura in se sit levis, & assignantur, *ibid. num. 25.*

Furtum non committitur in pluribus casibus, quamvis aliena surripiantur, & assignantur, *ibid. num. 26.* Sed Vide *ibid. in nov. add. sub lit. A.*

An licitum sit in extrema, vel gravi necessitate rem alienam auferre? Et qui abstulit an teneatur ad restitutionem; *ibid. n. 27. ad 36.*

Quid si aliquis intendat ditescere per furta minuta, *ibid. num. 37. & 38.*

Qui modicum furatur animo plura furandi si posset, an graviter peccet? *ibid. num. 39.*

Quid si aliquis furetur materiam levem, quæ cum aliis præcedentibus furtis compleat materiam gravem, *ibidem num. 40. ad 43.*

Quid si aliquis impotens restituere furta levia addat aliud leve, quo compleatur materia gravis? vel completâ materia gravi iterum furetur aliud leve, *ibid. num. 44. ad 47.*

Auctoris ratio expenditur, *ibid. in not. nov. ad num. 44.*

Furta parva coalescunt, etiam si fiant in diversis negotiis, *ibid. num. 48.*

An furta minuta constituere possint peccatum grave, *ibid. num. 49.*

Restitutio a furantibus minuta a diversis Dominis quomodo faciendâ, *ibid. num. 50.*

Quid si furta minuta eidem facta sint a diversis se mutuo non moventibus, *ibid. num. 51. & 52.*

In furtis minutis quocumque modo factis quæ quantitas requiratur ad mortale? *ibid. num. 53. 54. & 55.*

Furta Domesticorum, Uxorum, Maritorum, Filiorum, Parentum, Religiosorum, Famulorum, an sint vera furta? Et quid requiratur, ut mortalia sint; Et an contra tales personas concedatur in foro externo actio pœnalis, *ibid. num. 56 ad 61.*

Famuli, Ancillæ, & Operarii apud Dominum degentes an, & quando peccent surripiendo esculenta, vel poculenta, *ibid. num. 62. & 63.* & verb. *Famulus.*

Quid de furtis Parentum, ac Filiorum, *ibid. num. 64. 65. & 66.* & verb. *Bona art. 4.* & verb. *Filius.*

Quid de furtis Mariti, vel Uxoris, *ibid. n. 67. 68. & 69.* & verb. *Bona art. 4.*

Quid de furtis Religiosorum, *ibid. num. 70. & 71.*

Res furtivæ inventæ apud Furem a Iudice apprehensum, cui restituendæ, *ibid. num. 72.*

Quid si aliquis rem alienam inveniat, *ibid. num. 73. & 74.*

Quid de Fure sacrilego Pyxidis, vel alterius rei Sacræ, *ibid. num. 75. ad 84.*

Fures an gaudeant immunitate; & in casu a quo extrahi possint, & de cujus facultate; & res per furtum sublatae quomodo, & a quo disponendæ, *ibid. num. 85. ad 96.*

Effertur egregium dictum Catois de Furibus, *ibid. n. 97.*

Furti pœna quæ sit; Vide verb. *Pæna art. 2. num. 114.*

An Civilis pœna dupli, vel quadrupli prout furtum erat manifestum, vel non manifestum a jure Romano statuta adhuc obtineat; Vide *ibid. in nov. add. num. 1.*

Quoad pœnam publicam, eadem non est pro furto violento, & pro non violento. Item in furto non violento quæ consideranda; Vide *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

An pœna mortis pro furto sit iusta, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

FUSTIGATIONIS pœna quæ sit; Vide verb. *Pæna art. 2. num. 14.*

G

GABELLA, GABELLARIUS.

Gabella unde dicta; Vide verb. *Gabella &c. num. 1.*

Varia tributî species assignantur; & quare appellentur tributum, *ibid. num. 2. & 3.*

Tributum strictè sumptum quid sit? ejusque duplex di-

visio assignatur, & explicatur *ibid. num. 4. 5. 6.*

Tributum appellatur etiam *Velligal, Portorium, Guidagium, Censur, Collecta, Præstantia, Stipendium, Gabella*, & quare sic appellatur, & quid sub prædictis nominibus significet, indicatur, *ibid. num. 14.*

Nomine *Gabella* quid intelligendum sit, *ibid. num. 15.*

Ad justitiam Gabellarum tres conditiones requiruntur, & assignantur. Et quid contra imponentes novas Gabellas sine prædictis conditionibus, *ibid. num. 16. ad 23.*

Defraudantes Gabellas an peccent, & teneantur ad restitutionem, *ibid. num. 23.*

Subditi, ac exteri, an, & quando teneantur solvere Gabellas, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Emens ab eo, a quo scit defraudari Gabellas, an teneatur ipse solvere pro Venditore, *ibid. num. 27.*

Quid si *Gabella* sint in parte, vel in toto injuste impostæ, *ibid. num. 28. ad 31.*

Reprehenditur hic *Auctor. ibid. in nov. add. sub litt. A.*

Pro translatione Cadaverum an sit solvenda *Gabella*, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Quid de *Gabellaris* in excessu solutionem exigentibus, *ibid. num. 35. & 36.*

Plura alia recensentur usque ad num. 61. ubi adducuntur varia Decreta Sac. Congr. Immunit. ad rem spectantia.

Num *Gabella* sine Beneficio Apostolico imposita Venditoribus laicis super rebus ad victum necessariis lædere censetur immunitatem Ecclesiasticam; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

GENER quis sit, Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 16.*

GEOGRAPHIA quid sit; Vide verb. *Mundus numer. 203. & 305.*

GEOMANTIA quid sit; Vide verb. *Superstitio num. 16.*

GEOMETRIA quid; Vide verb. *Mundus num. 198. & 200.*

GNOMONIA quid, Vide verb. *Mundus num. 211.*

G R A D U S.

Gradus quid sit, & quare sic dictus, Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 32.*

Gradus Affinitatis, & Consanguinitatis quomodo computandi sint; Vide verb. *Affinitas art. 2. num. 14.* & verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 23.*

Gradus temporis, quid sit, & quot minuta contineat; Vide verb. *Mundus num. 137.*

G R Æ C I.

Multa sapienter de Græcis tum Laicis, tum Clericis a Benedicto XIV. stabilita recensentur verb. *Græci ab Auctor. num. 1. & seqq.*

Græci in Majoribus constituti an licite possint matrimonium contrahere; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. n. 4.*

GRASSATOR, GRASSATIO.

Assignatur differentia inter Grassatorem, & Latronem; Vide verb. *Grassator num. 1.*

Alia ad rem, *ibid. num. 2. ad 13.*

GRATIA ut est Donum Dei.

Gratia generatim capta quid sit; Vide verb. *Gratia ut est Donum Dei num. 1.*

Gratia alia est gratis data, alia est gratum faciens, & quæ si utraque, *ibid. num. 2.*

Gratiæ gratis datæ novem species assignantur, *ibid. num. 3.*

Gratia gratum faciens alia est habitualis, & alia actualis, & utraque explicatur, *ibid. num. 4.*

Gratia habitualis sanctificans duplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 5.*

Gratia actualis sanctificans triplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 6. ad 9.*

Gratia excitans alia est sufficiens, & alia efficax, & utraque explicatur, *ibid. num. 10.*

Gratia, quæ datur homini lapsò, qualis sit, *ibid. num. 11. ad 15.*

Qua gratia possit homo Præcepta Dei observare? Et quid possit

possit vel non solis naturæ viribus, *ibid. num. 16. 17. & 18.*
 Gratia æqualis an possit esse efficax & sufficiens respectu diver-
 forum, *ibid. num. 19. & 20.*
 Gratia in actu secundo per quod reddatur efficax, *ibid. n. 21.*
 Efficacitas gratiæ in quo actu spectari possit, *ibid. num. 22.*
 Gratia Divina non necessitat humanam voluntatem ad bonum,
ibid. num. 23.
 Mancus est Auctor in his quæ pertinent ad Gratia Do-
 ctrinam, *ibid. in nov. appendice prima num. 1.*
 Inobediens est Sedi Apostolicæ, qui Thomistas, Augu-
 stinianos, & Theologos seniores, antequam de illorum pro-
 positionibus iudicium ferat Ecclesiæ, Jansenismi accusant,
ibid. in nov. append. 1. num. 1. ad 7.
 Imo qui taliter accusant, injuriam maximam faciunt,
 & alia plura secum ferunt, quæ peccatum argunt, *ibidem*
in nov. append. 1. num. 10. & seqq.
 Solvitur obiectum desumptum a ratione disputandi, *ibid.*
in nov. append. 1. num. 12. ad fin.
 Discrimen ostenditur inter Catholicas propositiones, &
 Jansenianam hæresim, *ibid. in nov. append. 2. per tot.*
 De status hominis in via positi, *ibid. in nov. append. 2.*
num. 1. ad 5.
 Status hominis, qui non fuere, sed esse possunt, & pos-
 sibles appellantur, *ibid. in nov. append. 2. num. 6. ad 8.*
 Errores Pelagianorum, Socinianorum, & Arminianorum
 circa hominis statum innocentie enarrantur, *ibid. in nov.*
append. 2. num. 9. ad 11.
 Item Calvinii, Lutheri, Baji, & Jansenii, *ibid. in nov.*
app. 2. num. 12. ad 20.
 Dogmata Catholica circa eundem statum exponuntur,
ib. in nov. app. 2. num. 21. & 22.
 De statu naturæ puræ differitur, & vindicantur Catholici
 quidam, & præsertim Augustiniani, ac Thomistæ, a ca-
 lumnijs, *ibid. in nov. app. 2. num. 23. ad 31.*
 Quid orthodoxa Fides sentiat circa statum naturæ lapsæ,
ibid. in nov. app. 2. num. 32.
 Quid vero diversorum hæreticorum sectæ, & præsertim
 Pelagianii, Lutherani, & Janseniani, *ibidem in nov. app. 2.*
num. 33.
 Illorum error exponitur, *ibid. in nov. app. 2. num. 34.*
 & seqq.
 Discrimen inter horum Hæreticorum doctrinam, & illam
 Augustinianorum, *ibid. in nov. app. 2. num. 36. ad fin.*
 Reliqua de Gratia, vide apud Theologos.

GRATIA ut est Gratiofum Rescriptum.

Gratia a Papa concessa, eo mortuo, an revocari possit; Vide
 verb. *Gratia ut est gratiofum Rescriptum num. 1. 2. & 3.*
 Gratia facta ad beneplacitum concedentis quamdiu duret, *ibid.*
num. 4. & 5.
 Gratia concessa ad Beneplacitum Sedis Apostolicæ, vel Perso-
 næ & Dignitatis, quando expiret, *ibid. num. 6. & 7.*
 Gratia concessa cum clausula: donec revocaverimus &c. quam-
 diu duret, *ibid. num. 9.*
 Gratia solo verbo Papæ perficitur etiam Litteris non expeditis,
ibid. num. 9.
 Gratia a quo robur, ac virtutem recipiat, *ibid. num. 10.*
 Gratia Papæ an perficiatur per solam signaturam, *ibid. num.*
11. 12. & 13.
 Gratia concessa per Pontificem Prædecessorem absque expedi-
 tione Bullarum, quomodo exequenda; & quid ad rem sen-
 tiant Doctores, & qualis mos inoleverit, *ibid. n. 14. ad 19.*
 Clausula *ex nunc, prout ex tunc*, an gratiam suspendat,
 & quomodo intelligenda, *ibid. num. 20. ad 23.*
 Gratia conditionalis quando expiret, vel cesset, a quo regu-
 landa, & quando dicatur talis, *ibid. num. 24. ad 32.*
 Gratia concessa cum aliqua limitatione, quamdiu subsistat,
ibid. num. 33.
 Clausula præservativa gratiæ apposta, quomodo intel-
 ligenda, *ibid. num. 34. 35. & 36.*
 Gratia Si neutri quomodo intelligenda sit, satis clare expli-
 catur, *ibid. num. 37. ad 52. & in nov. add. num. 21. ad 25.*
 An impetrari queat a tertio, & ex quibus Clausulis dici
 queat ad majorem cautelam impetrata, *ibid. in nov. add.*
num. 26. & 27.
 Gratia in forma dignum non est conditionalis, *ibid. num. 53.*
 Clausula in forma dignum posita in gratia quid operetur,
ibid. num. 54. 55. & 56.

Gratia in forma dignum quando censetur facta: Et an liceat
 appellare ab Executore cum tali clausula, *ibid. num. 57.*
 58. & 59.
 Privilegi per Sedem Apostolicam in forma dignum, an
 possit ab Ordinario examinari, *ibid. num. 60. & verb. Exa-*
minare &c. num. 10.
 Gratia derogativa Jurispatronatus in totum, & duo illius re-
 quisita exponuntur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq. ad 11.*
 De Gratia pro præsentato cum derogatione mediæ statis vo-
 cum, *ibid. in nov. add. num. 12. ad 20.*

GUBERNATOR.

Gubernator non comprehenditur sub nomine Magistratus Ci-
 vilitatis; Vide verb. *Gubernator num. 1.*
 Gubernatori Provinciæ non debet Textus Evangelii osculan-
 dus porrigi. Et alia ad rem, *ibid. num. 2. usque in finem.*
 Plura stabilita a Benedicto XIV. circa Gubernatores Ur-
 bis, item circa Gubernatores Status Ecclesiastici, & qui-
 dem etiam quoad Gubernatores Prælatos; Vide *ibid. in add.*
Auct. num. 35. & seqq.
 Recensentur varii Gubernatores excommunicati *ibid. n. 1.*
 & seqq.

GUIDAGIUM, seu Pedagium quid sit. Vide verb. *Gabella*
num. 9.

GULA.

Gula quid sit. Vide verb. *Gula num. 1.*
 Peccatum Gulæ quinque modis committi solet; assignan-
 tur, & explicantur singuli, *ibid. n. 2. ad 7.*
 Gula Comestatio, & potatio an sint peccatum veniale, vel
 mortale, *ibid. num. 8. & 9.*
 Lector admonetur, *ibid. in not. noviss. ad num. 9.*
 An liceat comedere, & bibere usque ad satietatem, &
 quid significet Satietas, *ibid. num. 10. & 11. Vide ibid. in*
nov. add. sub litt. B.
 Ebrietas quid sit, & quale peccatum, *ibid. num. 12. & 13.*
 An, & quando liceat se inebriare, *ibid. num. 14. ad 17.*
 Ad num. 14. Auctoris Vide notata *ib. in nov. add. litt. C.*
 Provocare alterum ad ebrietatem an sit peccatum; &
 quando peccat Caupones potum ministrando, *ib. num. 18.*
 19. & 20.
 An liceat Judici Reum inebriare, ut sic inducat ad fa-
 tendum crimen. *ib. num. 21.*
 An liceat damnatum ad mortem inebriare, ut sic crucia-
 tus non sentiat, *ib. num. 22.*
 In carcere detenti an possint inebriare Custodes, *ib. num.*
23. 24. & 25.
 Ad evitandum grave malum, an licite possit Auctor mali
 inebriari, *ib. num. 26. & 27.*
 Quid de illo, qui in ebrietate solet aliis malum in-
 ferre, *ib. num. 28.*
 An liceat bibere in aliorum salutem, *ib. n. 29. 30. & 31.*
 Gulæ filix quinque assignantur; & quid intelligatur per ipsas
 innuitur, *ib. num. 32. ad 37.*

H

HABITUS.

HABITUS non facit Monachum, sed Professio Regularis; Vi-
 de verb. *Habitus num. 1.*
 Ut Professio Regularis faciat verum Monachum, quid re-
 quiratur, *ib. num. 2.*
 In habitu seculari nequit fieri Novitiatus, *ibid. num. 3.*
 Habitus Novitiorum triplex assignantur, *ib. num. 4.*
 Deferre habitum Novitiorum an sit de essentia ad validi-
 tatem Professionis, *ibid. num. 5.*
 Novitius per habitum delationem quando censetur tacite
 professus, *ibid. num. 6. ad 9.*
 Habitus Religionis an sit patenter deferendus, *ibid. num. 10.*
 An, & quando possit Religiosus habitum occultare, vel
 deponere, & in quas censuras incorrat per talem deponiti-
 onem intra, vel extra Claustra, *ibid. num. 11. ad 18.*
 Corrigitur Auctor *num. 18. ibid. in nov. add. litt. A.*

Re

Religiosus an teneatur semper portare habitum suæ Reli-
 gionis, ac debeat cum ipso dormire, *ib. n. 20. 21. & 22.*
 Regulares ad Cardinalatum, vel Episcopatum assumpti
 quem habitum deferre teneantur, & quales Regulares uti
 possint habitu Clericorum secularium, *ibid. num. 23. ad 26.*
 Colores, & habitus diversi in Religionibus ad quid fue-
 rint præscripti, & an hæc diversitas procedere debeat etiam
 in Monialibus, *ibid. num. 27. & 28.*
 Una Religio an possit assumere habitum alterius Religio-
 nis, *ibid. num. 29.*
 Clerici Sæculares nequeunt deferre habitum Regularium,
 & econtra, *ibid. num. 30.*
 Pueri usque ad quem annum possint Religiosorum habitum
 deferre, *ibid. num. 31.*
 Novitio exeunti an sit restituendus habitus Religionis,
ibid. num. 32.
 Præfinitur tempus pro illis, qui habitu Tertiariorum re-
 cepto cum Claustralibus habitant, & pœnæ in Superiores
 transgressores, *ibidem num. 33. 34. & 35.*
 Prohibentur disputationes super vera forma habitus
 S. Francisci, & interdantur omnes libri tractantes de ve-
 ra successione Filiorum ejus, & de vera forma caputii; &
 inscriptiones in imaginibus ejusdem, ac S. Antonii de Pa-
 dua, asserentes esse veram formam, qua ipsi usi sunt, *ibid.*
num. 36. 37. & 38.
 Suspenduntur Imagines SS. Augustini, & Nicolai de To-
 lent. impressæ a Fratribus discalearis sub forma eorum ha-
 bitus, *art. 1. num. 39.*
 Reprehenditur hic Auctor, *ibid. in nov. add. n. 1. & seqq.*
 Imagines Sanctorum non Regularium, an imprimi possint
 cum habitu Regulari, *ibid. num. 40.*
 Osculantes habitum Fratrum Mendicantium quas Indul-
 gentias lucentur, *ibid. num. 41. & 42.*
 Quid de eligentibus mori, ac sepelli in habitu Fratrum
 Minorum, vel alterius Religionis, *ibidem num. 43. ad 46.*
 Quid de ignominiose, vel prophane utentibus habitu Re-
 ligioso, *ibid. num. 47. & 48.*
 Moniales an possint tempore bacchanalium proprium ha-
 bitum dimittere, *ib. num. 49.*
 Fœmina an uti possit veste virili, & econtra; *ib. num. 50.*
 Auctoris sententiæ occurritur, *ibid. in not. noviss. n. 50.*
 Quid de Clericis beneficiatis, & aliis percipientibus pen-
 siones ex Beneficiis, *ibid. num. 51. & 52.*
 Clericus habitum dimittens an possit illum reassumere,
ibid. num. 53.
 Clericalis vestis an permitti possit Laicis Curialibus,
ibid. num. 54.
 Alia ad rem, *ibid. num. 55. ad 63.*
 Alia concernentia habitum Clericalem; Vide verb. *Cle-*
ricus art. 1.
 Alia concernentia habitum Religiosum; Vide verb. *Apo-*
stata. Convocatus. Novitius.
 Habitus quoad Tertiaris; Vide verb. *Tertiaris.*
 Utens habitus honorifico alicujus, ab eo inhiberi potest,
ibid. num. 67.
 Habitu parvi a quo benedici debeant, *ibid. num. 68.*
 Canonici Regulares Lateranenses obtinentes Beneficium
 sæculare, an teneantur deferre habitum Regularem, *ibid.*
num. 69.
 Habitus Viatorius ad formam habitus per Prælatos, & fami-
 liares Pontificis extra Urbem gestari soliti, servato tamen
 nigro colore, advocatis Concistorialibus conceditur a Be-
 nedicto XIV. *ibid. in add. Auct. num. 70.*
 Alia ad rem; Vide verb. *Eremita num. 18. & verb. Vestis*
num. 17.

HÆRES.

Hæresis quid sit. Vide verb. *Hæresis num. 1.*
 Totæ hæresis quomodo a jure vocetur, & in quot par-
 tes dividatur, *ibid. num. 2.*
 Si plures instituti sint hæreses, secundum jus Romanum
 solemniter sit distributio hæresis in duodecim uncias,
ibid. in nov. add. num. 1.
 Quid si minus distribuat Testator, vel excesserit in divi-
 sione, *ib. in nov. add. num. 2. ad 4.*
 Ad legem 14. ff. de Hæred. Instit. Vide *ib. in nov. add.*
num. 5. ad 9.
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Nomine hæreditatis quid veniat, *ib. num. 3.*
 Appellatione hæreditatis qualia bona veniant, *ibidem*
num. 4.
 Nomine hæreditatis non veniunt Legata, & minus Præ-
 legata, *ibid. num. 5.*
 Hæreditatis petitio quid sit, *ib. num. 6.*
 Adire hæreditatem quid sit, & quot modis adiri possit,
 & quis possit, & quid requiratur ad eam adeundam, *ibid.*
num. 7. ad 10.
 Ad hoc ut hæreditas ad hæredes hæredis transmittatur,
 quid opus sit, *ibid. num. 11.*
 Per additionem hæreditatis quale jus acquiratur, *ibidem*
num. 12. 13. & 14.
 Aditio hæreditatis quid transferat in hæredem, *ibidem*
num. 15. & 16.
 Hæreditas an necessario adiri debeat; & in tutum, *ib. num.*
17. & 18.
 Repudiare hæreditatem quis possit, & quid sit talis re-
 pudicatio, *ibid. num. 19. ad 22.*
 Renuntiatio hæreditatis quid sit, & quando fieri possit,
ib. num. 23. ad 27.

HÆRES.

Hæres unde dictus, & quis, & quotuplex sit assignatur, &
 explicatur; Vide verb. *Hæres num. 1. ad 5.*
 Hæres qui esse possit, vel non, *ib. num. 6. ad 12.*
 Assignatur ordo succedendi ab intestato, *ib. num. 13.*
 Hæredibus descendentibus, vel ascendentibus, an, & qua
 legitima sit relinquenda, *ib. num. 14. ad 19.*
 Pater, si filijs legitimis careat, an possit hæredes insti-
 tuere filios naturales, Et quid sit ipsis relinquendum, si
 habeat filios legitimos, *ib. num. 20. & 21.*
 Filii naturales an succedant Matri cum Legitimis, *ib.*
num. 22.
 Filii spurii an succedere possint. Et ad quid circa ipsos
 teneantur Parentes, & hæredes Patris, *ib. n. 23. 24. & 25.*
 Hæres semel an possit definire esse hæres, *ib. num. 26. & 27.*
 Hæres hæredis reputatur etiam hæres defuncti, *ib. num. 28.*
 Dicitio Hæres quos comprehendat, *ib. num. 29.*
 Hæres Tutoris, & hæres Uxoris ad quid teneantur, *ib. num.*
30. & 31.
 Deficiente hærede scripto ante Testatorem, hæreditas
 cui devolvatur, *ib. num. 32.*
 Hæredis voluntas servanda est circa funera defuncti, *ib. n. 33.*
 Hæredes defunctorum quid disponere possint circa eorum fune-
 ralia, *ib. num. 34. 35. & infra num. 53. & seqq.*
 Hæres ab intestato tenetur solvere Legatum pium relictum in
 Testamento prophano nullo, *ib. num. 37.*
 Hæres an possit detrahere Trebellianicam contra Ecclesiam,
 mediante substituta, *ib. num. 38.*
 Hæres ex Testamento per lapsum triginta annorum præscribit
 contra Legatarios, vel Cohæredem, *ib. num. 39.*
 Hæres personæ excommunicatæ quid præstare debeat, *ibidem*
num. 40.
 Successio in hæreditate honorum Sacerdotis mortui ab-
 sique hærede ad quem spectet, *ib. num. 41.*
 Quid de hærede instituto sub conditione, ne mulierem
 inhonestam ducat in uxorem, *ib. num. 42.*
 Quid de illo, qui vult facere hæredem Ecclesiam, ex hæ-
 redatis Consanguineis, *ib. num. 43.*
 Hæredes, alique executores post aditam hæreditatem, &
 Inventarium confectum ad quid teneantur, & ad quid teneat-
 ur Episcopus in casu ipsorum negligentia, *ib. n. 44. ad 52.*
 An, & quando hæres possit, vel debeat assignare fun-
 dum pro Capellania, & certa Missarum celebratione, *ib.*
num. 53.
 Quantitas candelæ per Canonicos gestandæ an taxanda sit
 arbitrio hæredum, *ib. num. 54.*
 Afferuntur alia dubia resoluta a Sac. Cong. Concil. ad
 rem spectantia, *ib. num. 55. 56. & 57.*
 Hæredes vel sunt Testamentarii, vel Legitimi, *ib. in nov.*
add. num. 1.
 Essentia cujuscumque testamenti est hæredis institutio,
 quæ vel necessaria est, vel voluntaria, *ib. in nov. add. num.*
2. ad 4.
 Necessaria institutio in quas cadat personas; Vide *ib. in*
nov. add. num. 5. ad 15.

S

In-

Involuntaria Hæredis institutione quid inspici debeat, *ib. in nov. add. num. 16. ad fin.*
 Hæredis auctoritas & Jus in funere testatoris parando, *ib. in add. Auct. num. 58. ad 62.*
 Hæres ex Testamento gravatus nimis Legatis, & Fideicommissis quando possit, vel non, detrahere Falcidiam, Trebellianicam; Vide verb. *Falcidia.*

HÆRESIS.

Hæresis unde sit dicta; Vide verb. *Hæresis num. 1.*
 Hæresis alia est materialis, alia formalis, & quæ sit utraque, *ib. num. 2. 3. & 4.*
 Ad hæresim formalem duo requiruntur, idest error in intellectu, & pertinacia in voluntate, *ib. num. 15.*
 Talis pertinacia in quo consistat, *ib. num. 6.*
 Talis pertinacia, & error cuius, & contra quod esse debeant, *ib. num. 6. 7. & 8.*
 Hæresis formalis alia est interna, & alia externa, & quæ sit utraque, *ib. num. 9.*
 Hæresis externa alia est occulta, & alia publica, *ib. num. 10.*
 Quot, & quæ fuerint hæreses, & Hæresiarchæ, *ib. num. 11.*
 Hæresis per quid differat a Schismate, *ib. num. 12. & 13.*
 Schisma purum, & mixtum in quo differant, *ib. num. 14. 15. & 16.*
 Hæresis causa ad quem spectet, *ib. num. 17.*
 Iudices Ecclesiastici in causa hæresis in specie qui sint, *ib. num. 18. ad 26.*
 Inquisitores & Episcopi, an & quomodo possint procedere in causa hæresis, *ib. num. 27.*
 Episcopi qua facultate gaudeant in locis, ubi non viget officium Inquisitionis, *ib. num. 28.*
 Principes, Potestates, & Iudices sæculares an possint se immisceri in Processum a Iudice Ecclesiastico contra hæreticos institutum, & ad quid teneantur in casu, *ib. num. 29. 30. & 31.*
 Ab hæresi quocumque modo sumpta qui possit absolvi vel non, *ib. num. 32. ad 37. & verb. Absolutio.*
 Absolutio ab hæresi in foro interno, non suffragatur in foro externo, *ib. num. 38.*
 Quid stabiliverit Benedictus XIV. circa Hæresis abjuratorem ante dispensationem Matrimonialem, & circa eos, qui hæresi occulta detinentur, aliaque; Vide *ib. in add. Auct. num. 39. ad 45.*
 Quæ sit hæretica propositio, vel hæresi proxima, vel sapiens hæresim, vel suspecta de hæresi; Vide verb. *Propositiōis damnatæ num. 22. ad 25.*

HÆRETICUS.

Hæreticus quis sit, & ad hæreticum formalem constituendum quid requiratur, & quis dicatur talis; Vide verb. *Hæreticus num. 1. ad 6.*
 Hæreticus alius est lapsus, & alius relapsus, & quis sit uterque, *ib. num. 7.*
 Relapsus alius dicitur manifestus, & alius præsumptus; & quis sit uterque, *ib. num. 8. & 9.*
 Hæreticus, vel Schismaticus, si non respiscat, an salvari possit, *ib. num. 10.*
 Vide notata *ibid. in nov. add. sub litt. A. & B.*
 Cathecumenus si a fide deficiat an sit censendus hæreticus, *ibid. num. 11.*
 Fide, & invalide baptizati deferentes fidem, vel eam negantes metu mortis; Et asserentes Animam rationalem non esse formam Corporis humani, vel non esse immortalem; & asserentes Terram esse mobilem, Solem vero immobilem, an pro hæreticis, habendi sint, *ibid. num. 12. ad 16.*
 Reprehenditur Auctor *num. 15. ib. in nov. add. sub litt. A. & in not. novif. ad num. 16. sub litt. B.*
 Communicatio cum hæreticis an licita sit, vel non, *ibid. num. 17. 18. & 19.*
 Ad Auctoris *num. 19. vide notata ib. in nov. add. sub litt. A. & in verb. Fides in append. seu nov. Artic.*
 Matrimonia Catholicorum cum hæreticis an licita, & in quibus locis; & aliquod pactum in his contrahendis fieri solitum tanquam iniquum reprobat, *ibid. num. 20. ad 26.*
 Vid. *not. novif. ad num. 24. sub litt. B.*
 Disputatio de Fide cum hæreticis quibus personis, & in quibus locis prohibetur, vel non, *ibid. n. 27. 28. & 29. & verb. Fides num. 36.*

Hæretici cum proprio ritu an tolerandi in Terris Catholicorum, *ibid. num. 30. & 32.*
 Hæretici sub qua pœna sint revelandi, ac denunciandi, & quibus, *ibidem num. 32. & 33.*
 Libros hæreticorum legentes, imprimentes, retinentes &c. in quas censuras incurrant, *ibid. num. 34. & verb. Libri.*
 Hæretici omnes formales externi, eisque Credentes, ac eorum Receptores, Defensores, Fautores, ac eos in loco Sacro sepelientes, in quas censuras incurrant, *ibid. n. 34. ad 41.*
 Hæretici omnes, eorum Fautores, Receptores &c. an sint irregulares, & inhabiles ad Beneficia Ecclesiastica, & talis inhabilitas an comprehendat etiam eorum Filios, ac Nepotes, *ibid. num. 42. ad 54.*
 Quid de obtinente Beneficium ad hæreticorum preces, *ibid. num. 55.*
 Hæretici, eorumque Fautores &c. sunt privati Sepultura Ecclesiastica, *ibid. num. 56.*
 Hæretici an gaudeant Ecclesiæ immunitate, *ibid. num. 57. et 58.*
 Hæretici, eorumque Fautores, an sint infames, inhabiles ad Officia publica, *ibid. num. 59. 60. & 61.*
 Hæretici an, & quando amittant potestatem in Filios, facultatem testandi, & hereditandi, bonorum possessionem, ac jurisdictionem in vassallos, & servos, *ibid. num. 62. ad 68.*
 Hæretici ad quas pœnas damnandi. Et quid si impœnitentes, aut relapsi, *ibid. num. 69. 70. & 71.*
 Filii, & Filie hæreticorum an, & qualis hereditatis sint capaces, an sint infames, & a quibus pœnis sint immunnes, *ibid. num. 72. ad 77.*
 Hæretici ad Fidem Catholicam redeuntes an licite possint retinere bona Ecclesiastica a suis Majoribus, vel a se ipsis usurpata, *ibid. num. 78.*
 Plura ex Bened. XIV. adducuntur, *ibid. num. 79. & seqq.*
 Corrigitur hic Auctor. *ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Hæreticus privatur ipso facto omnibus bonis, & juribus, *ib. in add. num. 1.*
 Si tamen accedat sententia Iudicis declaratoria incurse hæresis, & pœnæ condignæ, *ibid. in nov. add. num. 2.*
 Ad hoc procedat respectu Hæretici manifesti; Vide *ibid. in nov. add. num. 3.*
 Explicatur text. *in cap. 26. de verb. signif. ib. in nov. add. num. 4.*
 Debitores Hæretici etiam manifesti licet solvere non teneantur Hæretico ipsius creditum, tamen nihil sibi lucrantur, quum Fisco illud solvere debeant, *ib. in nov. add. num. 5. & 6.*
 Quid si Fiscus non exegerit Creditum Hæretici, interimque Hæreticus absolutus fuerit ab omni pœna, *ib. in nov. add. num. 7.*
 Licet lapsus in Hæresim repellatur a testimonio dicendo, ab eo tamen minime repellitur ille, qui Patris sui vestigia sequens hæreticus natus est, *ib. in nov. add. num. 8. & 9.*

HEBDOMADA, HEBDOMADARIUS.

Hebdomas, Hebdomada quid sit? Vide verb. *Hebdomada num. 1. 2. & 3.*
 Decanus in quo loco sedere debeat in hebdomada, qua intervitur ut Canonicus, *ibid. num. 4. & 5.*
 Canonicus in Sacris non constitutus, an habere debeat suam hebdomadam, *ibid. num. 6.*
 Alia ad rem, *ibidem num. 7. ad 10.*
 Hebdomadarius non debet celebrare valde diluculo, *ib. n. 11.*
 Quid si Hebdomadarius sit absens, *ibid. num. 12. & 13.*
 Hebdomadarius an possit prætere celebrationem Missarum ad primam Dignitatem spectantium, & paratus, vel non paratus, in quo loco sedere debeat, *ibid. num. 14. 15. & 16.*
 Hebdomadarius in decantandis horis Canonicis non debet uti stola, *ibid. num. 17.*
 Canonici quando denominentur hebdomadarii, & econtra. Et ad quid tales hebdomadarii teneantur, *ibidem num. 18. & 19.*
 Dignitates Collegiarum an teneantur officium hebdomadarii exercere, *ibid. num. 20.*
 Hebdomadarius Officium facturum, in quo loco sedere debeat, *ibid. num. 21.*

An Canonicus Hebdomadarius paratus sedere debeat in scamno panno cooperto a cornu Epistolæ preparato, an in primo stallio ab ea parte Chori, in qua Hebdomada obtinigit, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

H E B R E U S.

Hebraus an gaudeat immunitatis privilegio; Vide verb. *Hebraeus num. 1. 2. & 3.*
 Cognitio Causæ hebræorum ad quem spectet; *ibid. num. 4. & 5.*
 Quid de Muliere hebræa ad fidem conversa relicto viro, qui transeat ad secundam Uxorem, & quod aliquod tempus cum ipsa ad fidem convertitur, *ibid. num. 6.*
 Parochi quid possint ab hæbreis exigere, *ibid. num. 7.*
 Hebræi an obligati possint ad Festa Ecclesiæ servanda, *ibid. num. 8.*
 Hebræorum habitatio quomodo situanda, *ibid. num. 9.*
 Alia ad rem, *ibid. num. 10. & seq. ubi plura scitu digna inveniuntur.*
 Et ad *num. 128.* Auctoris notata; Vide *ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Judæi sunt in servitute Christianorum non quidem penali, sed civili, & quænam ex hac servitutis specie, & ab Asylo præstito eidem in variis Status Ecclesiastici Civitatibus consequantur; Vide, *ib. in add. Auct. num. 219. ad 225.*
 Varia doctæ sapienterque stabilita, decreta, & ac decisa enunciantur circa Hebræorum Infantium, & aliorum Baptismum, *ib. in add. Auct. n. 226. ad 244. & in add. Censuris Theologi.*
 De his, qui Baptismo lavati ad Judaicos redeunt ritus, *ib. in add. Auct. n. 244. ad 251.*
 Utrum iis in casibus, in quibus Leges Hebræorum forenses contrariæ sunt juri communi, vel particulari quorumcumque locorum controversæ inter ipsos motæ decidendæ sint secundum forenses eorum Leges, an secundum Jus commune, vel particulare, *ib. in nov. add. num. 1. et seqq.*
 Hebræi, qui & Judæi, unde sic dicti; Vide verb. *Thalmud. Hebræorum num. 11.*

HEMOROISSA A CHRISTO SANATA.

Quænam fuerit hæc mulier. Vid. *add. nov. Auct.*

HERMAPHRODITUS.

Hermaphroditi unde dicti, & an dari possint; Vide verb. *Hermaphroditus n. 1. & 2.*
 Hermaphroditi varii referuntur ab Auctoribus, *ibid. num. 3. & 4. Vide nov. add. n. 1.*
 Refertur curiosus casus duorum hermaphroditum, *ib. num. 5.*
 Auctor reprehenditur, *ib. in not. novif. ad n. 5. sub litt. a.*
 Hermaphroditi an ex mulieribus fieri possint viri, & econtra, *ib. num. 6. ad 9.*
 Aliqui interpretantur de hermaphroditis tantum *in cap. Omnes utriusque sexus, de pœnit. & remiss. ib. num. 10.*
 Hermaphroditus an sit irregularis, & an, & quando possit valide ordinari, *ib. num. 11. ad 17.*
 Reprehenditur Auctor *n. 10. & 15. ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Hermaphroditus an licite possit in Monialium, vel Virorum Monasteriis profiteri, *ib. num. 18. ad 21.*
 Hermaphroditus an, & quando licite possit Matrimonium contrahere, *ib. num. 22. ad 26. & in nov. add. n. 2. ad 7.*
 Quinam sint effectus in hermaphroditis, *ib. in nov. add. n. 8. ad fin.*

HIEROSOLYMITANI MILITES.

Ordo militaris Equitum S. Joannis Hierosolymitani, seu Melitenis quando, & a quo fuerit institutus, & sub quibus nominibus appellatus, & quare nunc dicatur Melitenis; Vide verb. *Hierosolymitani Milites n. 1. & 2.*
 Equites Hierosolymitani sunt vere Religiosi, sed non ita, ac cum aliis Regularibus est cum iis rigore procedendum, adduciturque exemplum, *ib. n. 2. & in nov. add. num. 1. et seqq.*
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Hic ordo an sit vera Religio; ejusque Equites sint veri Religiosi, & an habeant eadem onera, & exemptiones, sicut alii Regulares, *ib. num. 3. ad 19.*
 Ad *num. 8.* Auct. vide notata, *ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Bona Equitum Melitenium ubique decedentium spectant ad eorum Hospitale, *ib. num. 20.*
 Collatio eorum Beneficiorum, & causarum cognitio spectant ad magnum Magistrum, *ib. num. 21.*
 Ordinarii an possint dictos Equites visitare, eorumque privilegia a quo confirmata, *ib. num. 22. & 23.*
 Religio Hierosolymitana divisa est in tres Ordines, & assignantur, *ib. num. 24.*
 Equitum Melitenium familia in octo Nationes dividitur; & quæ ejus Officia, *ib. num. 35.*
 Equitum Melitenium Professio in quo consistat, ejusque formula traditur, *ib. num. 26. & 27.*
 Equites Melitenes tenentur servare Interdictum locale, *ib. num. 28.*
 Equites Melitenes in quo casu incurrant Irregularitatem, & quid in ipsos possit Episcopus, si excommunicati existant, *ib. num. 29. & 30.*
 Curati, vel Parochi dictæ Religionis ad quid teneantur, & in quo sint exempti ab Ordinarii jurisdictione, *ibid. num. 31. ad 37.*
 Ecclesiæ dictæ Religionis an sub sint Ordinarii visitationi, *ib. num. 38. & 39.*
 Episcopus an possit Fratrem Cappellanum dictæ Religionis excommunicare, *ib. num. 40.*
 Fratres dicti Ordinis an teneantur ad contributionem Seminarii, vel ad procuratorem tribuendam Episcopo eorum Ecclesiæ visitanti, *ib. num. 41. & 42.*
 Parochi dictæ Religionis an sint ab Ordinario approbandi, & an teneantur intervenire oleorum consecrationi & quo jure possit Episcopus eorum Parochiales visitare, *ib. num. 43.*
 Quid possit Episcopus circa Ecclesiæ, Prioratus dicti Ordinis in casu violatæ Immunitatis, & ad quid teneantur Fratres Cappellani, *ib. num. 46. ad 49.*
 Religio Hierosolymitana quos possit in Conservatores eligere, *ib. num. 50.*
 In promotione Equitum Melitenium ad Magnam Crucem quæ ratio habeatur, *ib. num. 51.*
 Plura alia scitu digna apponuntur, & in fine afferuntur varia Decreta Sac. Cong. Immun. ad rem spectantia, *ibidem n. 52. ad 83.*
 Quædam recensentur, quæ Hierosolymitanæ Militiæ concessit Benedictus XIV., *ib. in add. Auct. n. 83.*
 Pro Hierosolymitanis Cappellanis attendendæ sunt Resolutiones Sac. Congregationis Concilii, quæ recensentur, *ib. in add. Auct. n. 84. & 85.*
 Eorum Cappellanorum Ecclesiæ Parochiales quomodo sub sint visitationi Episcoporum, ac Piorum Hierosolymitanorum, *ib. in add. Auct. n. 86.*
 Iidem Capellani ad Synodum accedere debent, *ib. in add. Auct. n. 87.*
 Alii Sacerdotes Ordini Hierosolymitano inservientes quomodo sub sint visitationi Episcoporum jurisdictioni, *ib. in add. Auct. n. 88. & seqq.*

HISTORIA, HISTORICUS.

Historia unde dicta, & quid sit; Vide verb. *Historia, Historicus n. 1. & 2.*
 Quatuor historiæ species assignantur, & quomodo ab Historia, ac inter se ipsas differant, *ib. n. 3. ad 10.*
 Historia alia est Sacra, alia Prophana, alia Civilis, alia Ecclesiastica, & alia Mixta, & singulæ explicantur, *ibidem num. 11.*
 Historici primi inventores qui fuerint, *ib. n. 12. & 13.*
 Quid in Historia, quid in Historico principalis requiratur, *ib. n. 14. Vide not. novif. ib. ad n. 14.*
 Historicus an, & quando, & in quibus causis sit præstanda fides, vel non, *ib. n. 15. ad 29.*
 Historico coevo magis standum est, quam non coevo, *ibid. num. 30.*
 Historicum Criticam maxime decet, si christiane fiat, *ibidem num. 31.*
 An, & quæ in dubium ab Historico ponenda, vel neganda, *ibid. num. 32. & 33.*

Involuntaria Heredis institutione quid inspicere debeat, *ib. in nov. add. num. 16. ad fin.*
 Heredis auctoritas & Jus in funere testatoris parando, *ib. in add. Auct. num. 58. ad 62.*
 Hæres ex Testamento gravatus nimis Legatis, & Fideicommissis quando possit, vel non, detrahere Falcidiam, Trebellianicam; Vide verb. *Falcidia.*

HÆRESIS.

Hæresis unde sit dicta; Vide verb. *Hæresis num. 1.*
 Hæresis alia est materialis, alia formalis, & quæ sit utraque, *ib. num. 2. 3. & 4.*
 Ad hæresim formalem duo requiruntur, id est error in intellectu, & pertinacia in voluntate, *ib. num. 15.*
 Talis pertinacia in quo consistat, *ib. num. 6.*
 Talis pertinacia, & error ejus, & contra quod esse debeant, *ib. num. 6. 7. & 8.*
 Hæresis formalis alia est interna, & alia externa, & quæ sit utraque, *ib. num. 9.*
 Hæresis externa alia est occulta, & alia publica, *ib. num. 10.*
 Quot, & quæ fuerint hæreses, & Hæresiarchæ, *ib. num. 11.*
 Hæresis per quid differat a Schismate, *ib. num. 12. & 13.*
 Schisma purum, & mixtum in quo differant, *ib. num. 14. 15. & 16.*
 Hæresis causa ad quem spectet, *ib. num. 17.*
 Judices Ecclesiastici in causa hæresis in specie qui sint, *ib. num. 18. ad 26.*
 Inquisitores & Episcopi, an & quomodo possint procedere in causa hæresis, *ib. num. 27.*
 Episcopi qua facultate gaudeant in locis, ubi non viget officium Inquisitionis, *ib. num. 28.*
 Principes, Potestates, & Judices sæculares an possint se immisceri in Processum a Judice Ecclesiastico contra hæreticos institutum, & ad quid teneantur in casu, *ib. num. 29. 30. & 31.*
 Ab hæresi quocumque modo sumpta qui possit absolvi vel non, *ib. num. 32. ad 37. & verb. Absolutio.*
 Absolutio ab hæresi in foro interno, non suffragatur in foro externo, *ib. num. 38.*
 Quid stabiliverit Benedictus XIV. circa Hæresis abjuratorem ante dispensationem Matrimoniale, & circa eos, qui hæresi occulta detinentur, aliaque; Vide *ib. in add. Auct. num. 39. ad 45.*
 Quæ sit hæretica propositio, vel hæresi proxima, vel sapiens hæresim, vel suspecta de hæresi; Vide verb. *Propositiones damnatæ num. 22. ad 25.*

HÆRETICUS.

Hæreticus quis sit, & ad hæreticum formalem constituendum quid requiratur, & quis dicatur talis; Vide verb. *Hæreticus num. 1. ad 6.*
 Hæreticus alius est lapsus, & alius relapsus, & quis sit uterque, *ib. num. 7.*
 Relapsus alius dicitur manifestus, & alius præsumptus; & quis sit uterque, *ib. num. 8. & 9.*
 Hæreticus, vel Schismaticus, si non respiciat, an salvari possit, *ib. num. 10.*
 Vide notata *ibid. in nov. add. sub litt. A. & B.*
 Cathemenus si a fide deficiat an sit censendus hæreticus, *ibid. num. 11.*
 Fide, & invalide baptizati deferentes fidem, vel eam negantes metu mortis; Et asserentes Animam rationalem non esse formam Corporis humani, vel non esse immortalem; & asserentes Terram esse mobilem, Solem vero immobilem, an pro hæreticis, habendi sint, *ibid. num. 12. ad 16.*
 Reprehenditur Auctor *num. 15. ib. in nov. add. sub litt. A. & in not. novif. ad num. 16. sub litt. B.*
 Communicatio cum hæreticis an licita sit, vel non, *ibid. num. 17. 18. & 19.*
 Ad Auctoris *num. 19.* vide notata *ib. in nov. add. sub litt. A. & in verb. Fides in append. seu nov. Artic.*
 Matrimonia Catholicorum cum hæreticis an licita, & in quibus locis; & aliquod pactum in his contrahendis fieri solitum tamquam iniquum reprobatur, *ibid. num. 20. ad 26.*
 Vid. *not. novif. ad num. 24. sub litt. B.*
 Disputatio de Fide cum hæreticis quibus personis, & in quibus locis prohibeatur, vel non, *ibid. n. 27. 28. & 29. & verb. Fides num. 26.*

Hæretici cum proprio ritu an tolerandi in Terris Catholicorum, *ibid. num. 30. & 32.*
 Hæretici sub qua pœna sint revelandi, ac denuntiandi, & quibus, *ibidem num. 32. & 33.*
 Libros hæreticorum legentes, imprimentes, retinentes &c. in quas censuras incurrant, *ibid. num. 34. & verb. Libri.*
 Hæretici omnes formales externi, eisque Credentes, ac eorum Receptores, Defensores, Fautores, ac eos in loco Sacro sepelientes, in quas censuras incurrant, *ibid. n. 34. ad 41.*
 Hæretici omnes, eorum Fautores, Receptores &c. an sint irregulares, & inhabiles ad Beneficia Ecclesiastica, & talli inhabilitas an comprehendat etiam eorum Filios, ac nepotes, *ibid. num. 42. ad 54.*
 Quid de obtinente Beneficium ad hæreticorum preces, *ibid. num. 55.*
 Hæretici, eorumque Fautores &c. sunt privati Sepultura Ecclesiastica, *ibid. num. 56.*
 Hæretici an gaudeant Ecclesiæ immunitate, *ibid. num. 57. et 58.*
 Hæretici, eorumque Fautores, an sint infames, inhabiles ad Officia publica, *ibid. num. 59. 60. & 61.*
 Hæretici an, & quando amittant potestatem in Filios, facultatem testandi, & hereditandi, bonorum possessionem, ac jurisdictionem in vassallos, & servos, *ibid. num. 62. ad 68.*
 Hæretici ad quas pœnas damnandi. Et quid si impunitates, aut relapsi, *ibid. num. 69. 70. & 71.*
 Filii, & Filie hæreticorum an, & qualis hereditatis sint capaces, an sint infames, & a quibus pœnis sint immunes, *ibid. num. 72. ad 77.*
 Hæretici ad Fidem Catholicam redeuntes an licite possint retinere bona Ecclesiastica a suis Majoribus, vel a seipsis usurpata, *ibid. num. 78.*
 Plura ex Bened. XIV. adducuntur, *ibid. num. 79. & seqq.*
 Corrigitur hic Auctor. *ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Hæreticus privatur ipso facto omnibus bonis, & juribus, *ib. in add. num. 1.*
 Si tamen accedat sententia Judicis declaratoria iaculis hæresis, & pœnæ condignæ, *ibid. in nov. add. num. 2.*
 Ad hoc procedat respectu Hæretici manifesti; Vide *ibid. in nov. add. num. 3.*
 Explicatur text. *in cap. 26. de verb. signifi. ib. in nov. add. num. 4.*
 Debitorum Hæretici etiam manifesti licet solvere non teneantur Hæretico ipsius creditum, tamen nihil sibi locupletatur, quum Fisco illud solvere debeant, *ib. in nov. add. num. 5. & 6.*
 Quid si Fiscus non exegerit Creditum Hæretici, interimque Hæresis absolutus fuerit ab omni pœna, *ib. in nov. add. num. 7.*
 Licet lapsus in Hæresim repellatur a testimonio dicendo, ab eo tamen minime repellitur ille, qui Patris sui vestigiis sequens hæreticus natus est, *ib. in nov. add. num. 8. & 9.*

HEBDOMADA, HEBDOMADARIUS.

Hebdomas, Hebdomada quid sit? Vide verb. *Hebdomada num. 1. 2. & 3.*
 Decanus in quo loco sedere debeat in hebdomada, quo inservit ut Canonicus, *ibid. num. 4. & 5.*
 Canonicus in Sacris non constitutus, an habere debeat suam hebdomadam, *ibid. num. 6.*
 Alia ad rem, *ibidem num. 7. ad 10.*
 Hebdomadarius non debet celebrare valde diluculo, *ib. n. 11.*
 Quid si Hebdomadarius sit absens, *ibid. num. 12. & 13.*
 Hebdomadarius an possit prætere celebrationem Missarum ad primam Dignitatem spectantium, & paratus, vel non paratus, in quo loco sedere debeat, *ibid. num. 14. 15. & 16.*
 Hebdomadarius in decantandis horis Canonicis non debet stola, *ibid. num. 17.*
 Canonici quando denominentur hebdomadarii, & contra. Et ad quid tales hebdomadarii teneantur, *ibid. num. 18. & 19.*
 Dignitates Collegiarum an teneantur officium hebdomadarii exercere, *ibid. num. 20.*
 Hebdomadarius Officium facturum, in quo loco sedere debeat, *ibid. num. 21.*

An Canonicus Hebdomadarius paratus sedere debeat in scamno panno cooperto a cornu Epistolæ preparato, an in primo stallo ab ea parte Ghori, in qua Hebdomada obtinuit, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

HEBRÆUS.

Hebræus an gaudeat immunitatis privilegio; Vide verb. *Hebræus num. 1. 2. & 3.*
 Cognitio Causæ hebræorum ad quem spectet; *ibid. num. 4. & 5.*
 Quid de Muliere hebræa ad fidem conversa relicto viro, qui transeat ad secundam Uxorem, & quod aliquod tempus cum ipsa ad fidem convertitur, *ibid. num. 6.*
 Parochi quid possint ab hæbreis exigere, *ibid. num. 7.*
 Hebræi an obligari possint ad Festa Ecclesiæ servanda, *ibid. num. 8.*
 Hebræorum habitatio quomodo situanda, *ibid. num. 9.*
 Alia ad rem, *ibid. num. 10. & seq. ubi plura scitu digna inveniuntur.*
 Et ad *num. 128.* Auctoris notata; Vide *ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Judæi sunt in servitute Christianorum non quidem penali, sed civili, & quam ex hac servitutis specie, & ab Asyllo præstito eisdem in variis Status Ecclesiastici Civitatibus consequantur; Vide, *ib. in add. Auctoris num. 219. ad 225.*
 Variæ doctæ sapienterque stabilita, decreta, ac decisa enunciuntur circa Hebræorum Infantium, & aliorum Baptismum, *ib. in add. Auctoris n. 226. ad 244. & in add. Censoris Theologi.*
 De his, qui Baptismo lavati ad Judaicos redeunt ritus, *ib. in add. Auctoris n. 244. ad 251.*
 Utrum iis in casibus, in quibus Leges Hebræorum forenses contrariæ sunt juri communi, vel particulari quorumcumque locorum controversæ inter ipsos motæ decidendæ sint secundum forenses eorum Leges, an secundum Jus commune, vel particulare, *ib. in nov. add. num. 1. et seqq.*
 Hebræi, qui & Judæi, unde sic dicti; Vide verb. *Thalmud, Hebræorum num. 11.*

HEMOROISSA A CHRISTO SANATA.

Quænam fuerit hæc mulier. Vid. *add. nov. Auct.*

HERMAPHRODITUS.

Hermaphroditum unde dicti, & an dari possint; Vide verb. *Hermaphroditus n. 1. & 2.*
 Hermaphroditum varii referuntur ab Auctoribus, *ibid. num. 3. & 4. Vide nov. add. n. 1.*
 Refertur curiosus casus duorum hermaphroditum, *ib. num. 5.*
 Auctor reprehenditur, *ib. in not. novif. ad n. 5. sub litt. a.*
 Hermaphroditum an ex mulieribus fieri possint viri, & contra, *ib. num. 6. ad 9.*
 Aliqui interpretantur de hermaphroditis tantum *in cap. Omnes utriusque sexus, de peniten. & remiss. ib. num. 10.*
 Hermaphroditus an sit irregularis, & an, & quando possit valide ordinari, *ib. num. 11. ad 17.*
 Reprehenditur Auctor *n. 10. & 15. ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Hermaphroditus an licite possit in Monialium, vel Virorum Monasteriis profiteri, *ib. num. 18. ad 21.*
 Hermaphroditus an, & quando licite possit Matrimonium contrahere, *ib. num. 22. ad 26. & in nov. add. n. 2. ad 7.*
 Quinam fiat effectus in hermaphroditis, *ib. in nov. add. n. 8. ad fin.*

HIEROSOLYMITANI MILITES.

Ordo militaris Equitum S. Joannis Hierosolymitani, seu Melitenis quando, & a quo fuerit institutus, & sub quibus nominibus appellatus, & quare nunc dicatur Melitenis; Vide verb. *Hierosolymitani Milites n. 1. & 2.*
 Equites Hierosolymitani sunt vere Religiosi, sed non ita, ac cum aliis Regularibus est cum iis rigore procedendum, adduciturque exemplum, *ib. n. 2. & in nov. add. num. 1. et seqq.*
Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Hic ordo an sit vera Religio, ejusque Equites sint veri Religiosi, & an habeant eadem onera, & exemptiones, sicut alii Regulares, *ib. num. 3. ad 19.*
 Ad *num. 8.* Auctor, vide notata, *ib. in nov. add. sub litt. a.*
 Bona Equitum Melitenium ubique decedentium spectant ad eorum Hospitale, *ib. num. 20.*
 Collatio eorum Beneficiorum, & causarum cognitio spectant ad magnum Magistrum, *ib. num. 21.*
 Ordinarii an possint dictos Equites visitare, eorumque privilegia a quo confirmata, *ib. num. 22. & 23.*
 Religio Hierosolymitana divisa est in tres Ordines, & assignantur, *ib. num. 24.*
 Equitum Melitenium familia in octo Nationes dividitur, & quæ ejus Officia, *ib. num. 35.*
 Equitum Melitenium Professio in quo consistat, ejusque formula traditur, *ib. num. 26. & 27.*
 Equites Melitenes tenentur servare Interdictum locale, *ib. num. 28.*
 Equites Melitenes in quo casu incurant Irregularitatem, & quid in ipsos possit Episcopus, si excommunicati existant, *ib. num. 29. & 30.*
 Curati, vel Parochi dicte Religionis ad quid teneantur, & in quo sint exempti ab Ordinarii jurisdictione, *ibid. num. 31. ad 37.*
 Ecclesiæ dicte Religionis an subsint Ordinarii visitationi, *ib. num. 38. & 39.*
 Episcopus an possit Fratrem Cappellanum dicte Religionis excommunicare, *ib. num. 40.*
 Fratres dicte Ordinis an teneantur ad contributionem Seminarii, vel ad procuracionem tribuendam Episcopo eorum Ecclesias visitanti, *ib. num. 41. & 42.*
 Parochi dicte Religionis an sint ab Ordinario approbandi, & an teneantur intervenire oleorum consecrationi & quo jure possit Episcopus eorum Parochiales visitare, *ib. num. 43.*
 Quid possit Episcopus circa Ecclesias, Prioratus dicte Ordinis in casu violatæ Immunitatis, & ad quid teneantur Fratres Cappellani, *ib. num. 46. ad 49.*
 Religio Hierosolymitana quos possit in Conservatores eligere, *ib. num. 50.*
 In promotione Equitum Melitenium ad Magnam Crucem quæ ratio habeatur, *ib. num. 51.*
 Plura alia scitu digna apponuntur, & in fine afferuntur varia Decreta Sac. Cong. Immun. ad rem spectantia, *ibidem n. 52. ad 83.*
 Quædam recensentur, quæ Hierosolymitanæ Militiæ concessit Benedictus XIV., *ib. in add. Auctoris n. 83.*
 Pro Hierosolymitanis Cappellanis attendenda sunt Resolutiones Sac. Congregationis Concilii, quæ recensentur, *ib. in add. Auctoris n. 84. & 85.*
 Eorum Cappellanorum Ecclesiæ Parochiales quomodo subsint visitationi Episcoporum, ac Piorum Hierosolymitanorum, *ib. in add. Auctoris n. 86.*
 Iidem Cappellani ad Synodum accedere debent, *ib. in add. Auctoris n. 87.*
 Alii Sacerdotes Ordini Hierosolymitano inservientes quomodo subiecti sint Episcoporum jurisdictioni, *ib. in add. Auctoris n. 88. & seqq.*

HISTORIA, HISTORICUS.

Historia unde dicta, & quid sit; Vide verb. *Historia, Historicus n. 1. & 2.*
 Quatuor historie species assignantur, & quomodo ab Historia, ac inter se ipsas differant, *ib. n. 3. ad 10.*
 Historia alia est Sacra, alia Propriana, alia Civilis, alia Ecclesiastica, & alia Mixta, & singulæ explicantur, *ibidem num. 11.*
 Historiæ primi inventores qui fuerint, *ib. n. 12. & 13.*
 Quid in Historia, quid in Historico principaliter requiratur, *ib. n. 14. Vide not. novif. ib. ad n. 14.*
 Historicus an, & quando, & in quibus causis sit præstanda fides, vel non, *ib. n. 15. ad 29.*
 Historicus corvo magis standum est, quam non corvo, *ibid. num. 30.*
 Historicum Critica maxime decet, si christiane fiat, *ibidem num. 31.*
 An, & quæ in dubium ab Historico ponenda, vel neganda, *ibid. num. 32. & 33.*

Quæ sint in factis historice credendis præcipue attendenda, *ib. num. 34.*
Opera genuina, & authentica a falsis ac supposititiis per quibusque potissimum capita discerni possunt, & assignantur, *ibid. num. 35.*
Historia de asserta adultera Matre Gratiani, Petri Lombardi, & Petri Comestoris est fabulosa; Vide *Penitentia Sacramentum art. 2. num. 28. ad 30.*
De Fide in judicio habenda Historicis; Vide *ibid. in nov. add. num. un.*

HISTRIONES sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infamis num. 11.* & verb. *Irregularitas art. 1. num. 12.*

HOMICIDA, HOMICIDIUM.

Homicidium unde dictum? & quid sit? Vide verb. *Homicidium num. 1.*
Hominis cædes quocumque modo facta homicidium appellatur; & varii modi quibus perpetrari potest assignantur, *ibid. num. 2. ad 15.*
Homicidium aliud est voluntarium, & aliud casuale, *ibid. num. 16.*

Voluntarium aliud est directe, aliud indirecte talis, & singula explicantur, *ibid. num. 17. & 18.*
Homicidium voluntarium injustum semper est mortale peccatum, *ibid. num. 19.*
Homicidium iuste, & iniuste committi potest, *ibid. num. 20.*
Iuste committi potest quatuor modis, qui assignantur, & explicantur, *ibid. num. 21. ad 24.*
Ad hoc ut occisio Aggressoris sit licita, & cum moderamine inculpata tutelæ, tria requiruntur, & assignantur, *ibid. num. 25.*

Quarta conditio ab Auctore omissa additur, *ibid. in not. noviss. ad num. 25. sub lit. a.*
Servato moderamine inculpata tutelæ quando liceat, vel non, Aggressorem occidere, *ibid. num. 26. ad 34.*
Reprehenditur Auctor *num. 27.* improbaturque solutis objectis sententia, qua sustinent quidam Theologi posse hominem occidi pro re magni momenti, *ibid. in nov. add. sub lit. b.*

Homicidium voluntarium iniuste sex modis committi potest, qui assignantur, *ibid. num. 35.*
An, & qua auctoritate liceat innocentem occidere, *ibid. num. 36. 37. & 38.*
An Judici liceat condemnare ad mortem probatum nocentem, si scientia privata noverit innocentem; Vide verb. *Judex.*

Innocens ad mortem capiendus a Satellitibus scientibus ipsius innocentiam an possit illos occidere, ut se defendat, *ibid. num. 40.*
Incarceratus nequit occidere custodes, ut effugiat, *ibid. num. 41.*
Ducti ad supplicium nequeunt Carnificem alioque Ministros occidere, ut evadant, *ibid. num. 41.*
An autem Bannitus possit se defendere Aggressorem occidendo, & contra. Vide verb. *Bannitus.*

Non licet auctoritate propria, & privata occidere extra causam necessariæ defensionis, *ibid. num. 44.*
An liceat Patri, vel Marito occidere Filiam, vel Uxorem in adulterio deprehensam? *ibid. num. 45. & 46.*
Quid de honesta Matrona, aut Virgine in casu violentiæ, *ibid. num. 47.*
An liceat auctoritate privata Principem Tyrannum occidere? *ibid. num. 48.*

Qua auctoritate liceat directe se ipsum occidere? *ibid. num. 49. & 50.*
In quibus casibus, & propter quas causas liceat indirecte se ipsum occidere, *ibid. num. 51. ad 61.*
Auctoris sententia moderatur, *ibid. in not. noviss. ad num. 60.*
Seipso occidentes an, & quando privandi sint Ecclesiastica Sepultura; Vide verb. *Sepultura.*
Quid de Clerico homicida incorrigibili, *ibid. num. 63. ad 66.*

Homicidæ damnati, sive diffamati an possint habere dignitates, & officia, & an remitti possint in locis, ubi degunt hæredes occisi? *ibid. num. 67. & 68.*

Si Laicus post homicidium patratum fiat Clericus, a quo puniri debeat, *ibid. num. 69.*
Clericus post homicidium si habitum reassumat an gaudeat privilegio fori, *ibid. num. 70.*

Mandans homicidium committi in personam unius, si committatur in personam alterius quam irregularitatem incurrat, *ibid. num. 71.*

Per homicidium vere casuale an quis irregularis deveniat, *ibid. num. 72.*

Homicidium committens veneno an gaudeat Immunitate Ecclesiastica, *idem num. 73.*

Homicidii appellatione non venit mutilatio membri, *ibid. num. 74.*

An Satellites licite possint occidere malefactorem, quem iussi sunt comprehendere, & e contra, *ibid. num. 75.*

Alia quoad homicidas, & homicidia; Vide *ibid. num. 76., & seqq. ad num. 94. in nov. add. sub lit. a. in add. Auctor. num. 95. & seqq. in nov. add. num. 3. & seqq. & verba Bellum, Fratricida, Immunitas Eccles. Maritus, Patricidium, Mater, Matricida, Uxor, Uxorididium.*

Homicida quando incurrat, vel non Irregularitatem, Vide verb. *Irregularitas.*

Homicida quoad restitutionem? Vide verb. *Restitutio.*

Varia Decreta ad rem, *ibid. num. 79. ad 94.*

Homicidii poenæ quæ sint? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 123.*

HOMO quomodo verificaretur, quod magis capita, quam pedibus currat? Vide verb. *Mundus num. 107.*

Idem Homo quomodo posset dici quod staret pedibus, & capite sursum eodemmet tempore? *ibid. num. 111.*

HONESTAS publica prout est impedimentum dirimens Matrimonium; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 20.*

HONOR quid sit? Vide verb. *Detrahitio art. 1. num. 3.*

HORA unde sit dicta, in quot, & quæ minuta dividatur, ejusque divisiones assignantur, & explicantur; Vide verb. *Kalendarium a num. 9. ad 16.*

HORÆ CANONICÆ; Vide verb. *Officium Divinum.*

HORIZON quid, & quotuplex sit; Vide verb. *Mundus num. 131. & 132.*

HORTATORIE.

Litteræ hortatoriæ, a quibus, & contra quos decerni nequeant? Vide verb. *Hortatoria num. 1.*

Alia ad rem, *ibid. num. 2. usque in fin.*

HOSPITALE, HOSPITALARIUS.

Hospitale unde dictum, & quid sit? Vide verb. *Hospitale num. 1. & 2.*

Hospitalitatis species variæ assignantur, & explicantur, *ibid. num. 3. ad 14.*

Hospitalia quædam sunt religiosa, & quædam non religiosa, & utraque quid sint, & per quid differant, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Hospitalia fuisse fundata auctoritate Episcopi quomodo cognosci possit? & sic fundata an sint materia Simonis, ac gaudeant Immunitate Ecclesiastica, *ibid. num. 18. ad 25.*

Hospitalia si habeant Beneficia an teneantur ad contributionem Seminariorum, & quæ hospitalia sint Beneficia Ecclesiastica? *ibid. num. 26. ad 31.*

Hospitalibus, quæ Regularibus non subjiciuntur, quales Rectores, ac Administratores deputandi? *ibid. num. 32.*

Ordinariorum jurisdictio circa hospitalia quæ sit; & quid de illis, quæ sub immediata Regum potestate existunt? *ibid. num. 33. ad 43.*

Hospitalia visitare possunt etiam Judices Sæculares, si jus illis competat, *ibid. num. 44.*

Vicariæ perpetuæ hospitalibus unitæ quomodo, & a quibus conferri possint? *ibid. num. 45.*

In alienatione Bonorum hospitalis quid requiratur? *ibid. num. 47.*

Reliqua ad rem, *ibid. num. 48. ad 68.*

Quid requiratur, ut hospitalia exempta dici debeant jurisdictione Parochi, ita ut Rectores vice Parochi fungantur, *ibid. in nov. add. num. un.*

HOSPI-

HOSPITATIO MILITUM est prohibita in locis Ecclesiasticis. Vide verb. *Miles num. 17.*

HOSPITIA REGULARIUM.

Quid Hospitium Regularium; Vide verb. *Hospitia Reg. in nov. add. num. 1.*

Regulares, an, & de cujus licentia possint hospitia recipere, & quid in iis dirigendis sit observandum indicatur, *ibid. num. 1. ad 4.*

Regulares an possint Hospitia in Conventus reducere? *ibid. num. 5.*

Hospitium simplex quomodo esse debeat; & an de facili a Sacr. Congr. Regularibus concedatur, ejusque translatio, *ibid. num. 6. ad 10.*

Patres Reformati non possunt habere Hospitia in locis ubi adsunt Conventus Observantium, *ibid. num. 11.*

Patres Reformati Provinciae Tusciæ an possint transferre suum antiquum Hospitium ad Conventum S. Joannis Baptistæ intra mœnia Civitatis Florentiæ existentem, *ibid. num. 12.*

An in erectione Hospitii requirantur illæ ipsæ solemnitates, quæ requiruntur in erectione Conventus, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

HYDRAULICA quid; Vide verb. *Mundus num. 209.*

HYDROGRAPHIA quid? *ibid. num. 205.*

HYDROMANTIA quid sit? Vide verb. *Superstitio num. 17.*

HYPOTHECA, PIGNUS.

Hypotheca, & Pignus quomodo differant, ac convenient inter se; Vide verb. *Hypotheca, Pignus num. 1. 2. & 3.*

Pignus dupliciter sumitur, & assignatur, ejusque traditur definitio, ac etiam hypothecæ, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Pignus, seu hypotheca alia est expressa, & alia tacita, & quæ sit utraque? *ibid. num. 7.*

Rursus expressa alia est generalis, & alia specialis, & utraque explicatur, *ibid. num. 8.*

Uxor, Maritus, Liberi prioris Matrimonii, Pupilli, Ecclesiæ, Collegia, Legatarii, Fideicommissarii, Venditores, Locatores, Fiscus, qualem, & in quibus bonis habeant hypothecam? *ibid. num. 9. ad 19.*

Qui oppignorare, & hypothecare possint, & quæ bona? *ibid. num. 20. ad 25.*

Quæ res oppignorari, & hypothecari possint, vel non? *ibid. num. 26. & 27.*

Creditor pignus habens an possit illud hypothecare; & ad quid circa illud teneatur? *ibid. num. 28. ad 31.*

Antichryseos pactum quid sit, & an licitum, *ibid. num. 32. & 33.*

Legis commissoriæ pactum quid sit, & an licitum, *ibid. num. 34. & 35.*

Dux pacti liciti species assignantur, & explicantur, *ibid. num. 36. ad 40.*

Creditor pignus vendens an possit illud sibi ipsi emere, *ibid. num. 41.*

Creditori Hypothecario quale jus competat præ aliis Creditoribus? *ibid. num. 42. & 43.*

In pignore pluribus eodem tempore constituto quis præcedat? *ibid. num. 44.*

Creditor circa pignus sibi traditum ad quid ulterius teneatur? *ibid. num. 45. ad 48.*

HYPOTHESIS quid? & de ejus differentia a Thesi, verb. *Thesis num. 100. & 101.*

I

JANITRICES quæ sint. Vide verb. *Affinitas artis. 2. num. 16.*

ICTUUM FUNIS, seu torturæ poena quid sit. Vid. verbo *Pœna art. 2. num. 15.*

IDOLOLATRIA quid, & quotuplex sit? Vide verb. *Superstitio num. 8.*

IDUS unde dicatur, & quid sint? Vide verb. *Kalendarium a num. 31. ad 33.*

JEJUNIUM.

Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, obligationem, modum, & tempus.

Jejunium unde dictum, & quotuplex sit assignatur, & explicatur. Vide verb. *Jejunium art. 1. num. 1. ad 6.*

Ad jejunium Ecclesiasticum tria requiruntur, & assignantur, *ibid. num. 7.*

Diebus jejunii a quibus cibis abstinendum sit? *ibid. num. 8. ad 11.*

Regulares in jejniis quo tempore uti possint laicis? *ibid. num. 12. & verb. Regulares art. 1. num. 11.*

Ad jejunium quot refectiones requiruntur, & qua hora fieri debeant? *ibid. num. 13. 14. & 15.*

Consuetudo sumendi refectionem in meridiis diebus jejunii quando cœperit, *ibid. num. 16.*

Jejunium Ecclesiasticum quoad substantiam in quo consistat? *ibid. num. 27.*

Præceptum jejunii quomodo, & quando obliget; & an liceat jejunare diebus Dominicis? *ibid. num. 18. ad 22.*

Quid si Vigilia S. Joannis, vel S. Antonii de Padua cadat in Festo Corporis Christi? *ibid. num. 23. & 24.*

Quid si Vigilia cum jejunio cadat in Festo solemnibus alicujus Patroni principalis? *ibid. num. 25.*

Quid si Vigilia S. Mathiæ occurrat ultima die Bacchanalium? *ibid. num. 26.*

Frates Minores, & alii habentes jejunii votum an teneantur jejunare feria 6. occurrente in die Natalis Domini? *ibid. num. 27. 28. & 29.*

Moniales S. Claræ an teneantur sub mortali ad jejunia Regularia? *ibid. num. 30.*

Dispensatus circa usum carniū an, & quando censeatur dispensatus etiam a jejunio? & ad rem afferuntur varia Edicta, & præcipue novissima dispositio Sanctæ memoriæ Benedicti XIV. quæ ponitur in fine hujus tomi VIII. *ibid. num. 31. ad 35.*

Frangens jejunium comedendo sæpius cibos licitos an, & quomodo peccet, *ibid. num. 36. & 37. Vide not. noviss. ad num. 37. sub lit. a.*

Per sumptiones factas per modum potus, vel medicinae an frangi possit jejunium, *ibid. num. 38. ad 41.*

Ad num. 38. Auctor. vid. notata, *ibid. in nov. add. sub lit. b.*

Collatio vespertina an sit licita, & quid sentiant DD. circa qualitatem, & quantitatem ciborum, & circa tempus hujus collationis sumendæ, *ibid. num. 42. ad 47.*

Tempus ordinarium Prandii anticipare an, & quibus liceat, *ibid. num. 43. 49. & 60.*

An, & quando liceat prandium interrompere, vel protrahere, *ibid. num. 51. ad 56.*

Quid de illo, qui mane culpabiliter sumit jentaculum æquivalens refectioni, vel prandio, vel iter non agit, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Quid de illo, qui post prandium sumit aliquid cibi, *ibid. num. 60.*

Quid de illo, qui frangit jejunium multiplici præcepto imperatum, *ibid. num. 61. 62. & 63.*

Violatio jejunii per comestionem carniū distinguitur specie a violatione per comestionem Laiciorum, *ibid. num. 64.*

Statuens deliberare per totam Quadragesimam non jejunare, vel non jejunare quot peccata committat, *ibid. n. 65.*

Non jejunans statuta die, an possit alia die jejunare; & an, & quando jejunium anticipate solvi debeat, *ibid. n. 66.*

Cooperantes ad frangendum jejunium, & non impediētes quando possunt, & debent jejunii fractionem, quomodo peccent? *ibid. num. 67.*

Non jejunans jejunio naturali quando possit celebrare, vel communicare; vel quando frangatur, vel non jejunium naturale. Vide verb. *Missa art. 1. num. 7. ad 46.*

Jejunium ex voto, vel præcepto majoris est meriti, quam ex electione, vel consilio, *ibid. num. 68.*

Alia ad rem, Vide verb. *Vigilia.*

JEJUNIUM quoad ea, quæ concernunt Personas obligatas, & causas excusantes, vel non.

Jejunium quos obliget, vel non? Vide verb. *Jejunium art. 2. num. 1. 2. & 3.*

Jejunii præceptum quando obligare incipiat; & quid de Regularibus ad jejunium adstrictis ex vi suæ Regulæ? *ibid. num. 4. ad 7.*
 Cautæ excusantes a jejunio quatuor principaliter sunt, id est, Ætas, Impotentia, Labor, & Pietas, *ibid. num. 8.*
 Ratione ætatis quinam excusentur a jejunio, *ibid. num. 9. ad 17.*
 Ad *num. 14. Auctor. vid. notata, ibid. in nov. add. sub lit. a.*
 Ratione impotentia quinam excusentur, vel non? *ibid. num. 18. ad 24.*
 Ratione laboris quinam excusentur, vel non? *ibid. num. 25. ad 33. ubi etiam de iis, qui mutant locum in fraudem jejunii.*
 Ad *num. 25. Auctor. vid. notata, ibid. in nov. add. sub lit. a.*
 Ratione pietatis quinam excusentur, vel non? *ibidem num. 34. & 35.*
 Reprehenditur *Auctor. num. 31. ibid. in nov. add. lit. a.*
 Sapienter Statuta, & decreta circa Jejunium a Benedicto XIV. vid. *ibid. in add. Auctor. num. 35. ad 54.*
 De variis Ecclesiæ jejunii juxta veterem, ac recentem Ecclesiæ disciplinam, & de dogmate circa illud, Vide *ibid. in append. seu nov. art. num. 1. & seqq.*
 Quadragesimale Jejunium ab Apostolica traditione descendit. Initium autem talis jejunii non eodem semper tempore coeptum est, *ibid. in app. seu nov. art. num. 2. 3. & 4.*
 De Jejunio Quatuor temporum, & de quartæ, & sextæ feriæ jejunio, *ibid. in app. seu nov. art. num. 5. & 6.*
 Obtinuit olim in Ecclesia etiam Jejunium sabbati in memoriam sepulture Christi, *ibid. in nov. art. num. 7.*
 De jejunio Adventus, *ibid. in nov. art. num. 8.*
 De stationibus, & jejunio cum ipsis conjuncto, *ibid. in nov. art. num. 9.*
 De Vigilia, *ibid. in nov. art. num. 10.*
 De jejunio, quod olim Kal. Januariis observabant Christiani, *ibid. in nov. art. num. 11.*
 De jejunio Rogationum, *ibid. in nov. art. num. 12.*
 De recenti tum Occidentalis, tum Orientalis Ecclesiæ circa jejunium disciplina, *ibid. in nov. art. num. 13. & 14.*
 Demonstratur, quod jejunium apud Christianos sit præceptum, *ibid. in nov. art. num. 15.*
 Jejunium quoad Peregrinos, & Advenas; Vide verb. *Len. art. 3. num. 18.*
 Regulares, & præsertim Franciscani quibus cibis uti possunt, ac debeant in suis jejunii; Vide verb. *Regulares art. 1. num. 111.*

JESU SOCIETAS.

Laudatur vid. verb. *Jesu Societas add. ex Auctor. num. 1.*
 Societati Jesu unus locus inter Consultores Congregationis Sac. Rituum assignatur, *ibid. in add. ex Auctor. num. 2.*
 In Societate Jesu vacatio Beneficiorum non inducitur per emissionem votorum simplicium, *ibid. in add. ex Auctor. num. 10.*
 Ex Societate Jesu Theologus Consultor Pœnitentiariæ Apostolicæ assumi consuevit, *ibid. in add. ex Auctor. in quæ. 12.*
 Alia vid. *ibid. in add. ex Auctor. 3. ad 9. & num. 11.*

IGNORANTIA.

Ignorantiæ quidditas assignatur, ejusque multiplex divisio, ac subdivisio traditur, ac explicatur; Vide verb. *Ignorantia num. 1. ad 8. & in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Ignorantia quocumque modo sumpta quando excuset, vel non, a culpa, aut a pœna, *ibid. num. 9. ad 20.*
 Ad *num. 20. Auctor. vide notata ibid. in nov. add. sub lit. A. & in not. novis. sub lit. B.*
 Ignorantia censurarum non excusat ab eis incurrendis, *ibid. num. 21.*
 Ignorantia non currit tempus, *ibid. num. 22.*
 Ignorans an equiparari debeat impedito, & quomodo, *ibid. num. 23. ad 28.*

ILLEGITIMUS; Vide verb. *Filius.*

IMAGINES.

Imago quid sit; Vide verb. *Imagines num. 1.*
 An liceat Deum, SS. Trinitatem, & Angelos in forma humana depingere, *ibid. num. 2. ad 5.*

Imagines Christi Domini, B. M. V. & aliorum Sanctorum de fide tenendum est posse depingi; & qua figura, vel habitu sint representandæ, *ibid. num. 6. ad 11.*
 Imagines lascivæ in Ecclesiis non sunt tolerandæ, *ibid. num. 12.*
 Imagines Sacræ de cujus licentia pingendæ, vel de novo collocandæ sint in Ecclesiis, *ibid. num. 13. 14.*
 Imagines Sanctorum, qui a Sede Apostolica non sunt canonizati, quomodo pingendæ, ac retinendæ in Ecclesiis, *ibid. num. 15. ad 18.*
 Cruces in locis fordibus depictæ non sunt tolerandæ, *ibid. num. 19.*
 In Choro teneri non debent aliæ Imagines, quam Sanctorum, *ibid. num. 20.*
 Imagines illorum, qui eum Sanctitatis, aut Martyrii fama decesserunt, an apponi possint in Ecclesiis antequam declarentur Beati; & quid de illis, qui cultum habent immemorabilem, *ibid. num. 21. & 22.*
 Imagines Dei, Christi, Angelorum, & Sanctorum an licite, & quo cultu adorari possunt; & quid contra non adorantes, vel se prosternerentes, *ibid. num. 23. ad 29.*
 Imaginum usus an sit Ecclesiæ utilis: & an fuerit in Lege veteri; & quomodo inceperit in Lege nova, *ibid. n. 30. ad 35.*
 Imaginum translatio an, & quomodo faciendæ, *ibid. num. 36. & 37.*
 Imagines SS. Francisci, Antonii de Padua, Augustini, & Nicolai de Tolentino quomodo inscriptæ, ac depictæ prohibentur, *ibid. num. 38. & 39.*
 Vide ad *num. 39. Auct. verb. Habitus in nov. add.*
 Concurfus ad aliquam Sacram Imaginem, an, & quando impediri possit, *ibid. num. 40. 41. & 42. & verb. Resolutions Sac. Congreg. num. 38.*
 Administratio oblationum Imagini sacrarum ad quem spectet, *ibid. num. 43.*
 Imago præter usum depicta refertur, & jussu Urbani VIII. combusta, *ibid. num. 44.*
 Imaginis non miraculosæ translatio est private faciendæ, *ibid. num. 45.*
 Imago Beati, ac Canonizati quomodo pingendæ, *ibid. n. 46.*
 In Altari, in quo exponitur SS. Sacramentum pro 40. horis, an possint Imagines collocari, *ibid. num. 47.*
 An Imago, & Statua B. M. V. & aliorum Sanctorum deferri possint in Processionibus cum Baldachino, & intorticiis; Vide verb. *Processiones num. 38.*
 Afferitur breviter historia miraculosissimæ Imaginis B. M. V. asservatæ in Altari Majori Ecclesiæ Araceliæ Urbis, *ibid. num. 5. 49. ad & 53.*
 Circa Sacras Imagines SS. Trinitatis, Beatissimæque Virginis, aliasque Servorum Dei stabilita a Benedicto XIV. vide *ibid. in add. Auctor. num. 54. ad 77.*
 Sollicitudo Sacrarum Imaginum præcipue spectat ad Episcopum, *ibid. in nov. add. num. un.*
 Alia ad rem; Vide verb. *Veneratio Sanctorum.*

IMMUNDITIA quid sit, & quale peccatum; Vide verb. *Gula num. 37. & verb. Luxuria num. 36.*

IMMUNITAS ECCLESIASTICA, ET ECCLESIARUM.

Immunitas quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, divisionem, & ejus a quo provenit.

Immunitas upde derivetur; Vide verb. *Immunitas art. 1. n. 1.*
 Immunitas Ecclesiastica an eadem sit ac Immunitas Ecclesiarum, *ibid. num. 2. & 3.*
 Immunitatis definitio afferitur, ejusque traditur divisio in Localem, Realem, & Personalem, & singulæ explicantur, *ibid. num. 4. 5. & 6.* Immunitas realis, & personalis est de jure Divino, *ibid. num. 7.*
 Immunitas localis Ecclesiarum quo jure competat Ecclesiis, *ibid. num. 8. ad 14.*
 An Immunitas personalis sit de jure divino, an potius humano, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Ad Leg. *Si quis in conscribendo C. de Pañis; Vide ibid. in nov. add. num. 12. ad fin.*

IMMUNITAS quoad ea, quæ concernunt specialiter Immunitatem localem, seu jus Asyli, loca, delicta, & personas, quibus competit, vel non.

Jus Asyli quid sit; Vide verb. *Immunitas art. 2. num. 1.*
 Ecclesiæ, & alia loca, quæ gaudent vel non, jure Asyli assignantur, & alia plura ad rem obiter afferuntur, *ibid. num. 2. usque ad 88.*
 Delicta, quibus competit, vel non, jus Asyli, quæ sint, & ad ea clarius percipiendæ afferuntur ad litteram duæ Constitutiones Gregorii XIV. & Benedicti XIII. *ibid. num. 89. ad 92.*
 Primo Immunitate non gaudent publici Latrones; & qui sint assignantur; & an liceat eos occidere, *ibid. n. 94. ad 98.*
 Secundo Depopulatores agrorum; & qui sint tales, *ibid. num. 99. 100. & 101.*
 Tertio Committentes homicidia in ipsis Ecclesiis, vel membra mutilantes; & quæ mutilatio requiratur, ut quis Immunitate privetur, *ibid. num. 102. ad 107.*
 Quarto occidentes proditorie proximum suum; & quid nemine proximi, & proditoris intelligatur, *ibid. num. 108. ad 115. & verb. Homicida num. 79.*
 Quinto Assassini Rei; Et qui intelligendi sint sub hoc nomine, *ibidem num. 117. ad 125.*
 Sexto hæresis Rei præcise ob hæresis crimen, *ibid. n. 126.*
 Septimo Rei criminis læsæ Majestatis in personam Principis; Et qui sint, & quid requiratur, ut immunitate non gaudeant, *ibid. num. 127. 128. 129.*
 Ultra supradicta crimina assignantur alia excepta a Benedicto XIII. *ibid. num. 130.*
 Assignantur Personæ, quæ gaudere possunt, vel non jure asyli, *ibidem num. 131. ad 155.*

IMMUNITAS quoad ea, quæ concernunt privilegia, extractionem, & restitutionem Confugientium, & pœnas violentium jus asyli, & absolutionem ab eisdem.

Rei ad Loca Sacra confugientes an recipi debeant; an, & de cujus consensu extrahi possint; & in loco Sacro existentes an, & qua pœna condemnari possint; Vide verb. *Immunitas art. 3. num. 1. ad 8.*
 Rei confugiti an possint in loco sacro consecrari, aut vinculis constringi. Et an liceat eidem custodias apponere, *ibid. num. 9. ad 26.*
 Reis confugitis an prohiberi possit rerum necessarium delatio; & si pauperes, quomodo sustentandi, *ib. n. 27. ad 30.*
 Rei confugiti an, & quibus rebus, aut armis spoliari possint, *ibid. num. 31. ad 39.*
 Assignatur modus servandus pro extra trahendis confugitis a locis immunibus, *ibid. num. 40.*
 Curia secularis an possit in casibus exceptis confugitos extrahere? Et hujus extractionis cognitio, ac declaratio a quo faciendæ, *ibid. num. 41. ad 45.*
 In casibus non exceptis an liceat Episcopo confugitos extrahere, *ibid. num. 46. ad 51.*
 Ordinarius loci non potest extrahere bona decotorum absque facultate Sedis Apostolicæ *ibid. num. 52.*
 Quos decotores, vel debitores possit Episcopus extrahere, Confugiti extrahi quando restituendi? Quas pœnas incurrant injuste extrahentes, & extractioni cooperantes, & a quibus absolvi possint, ubi plura alia ad rem, *ibid. num. 53. ad 152.*
 Indicatur qui de Immunitate locali apprime & nuper tractavit; itemque quatuor regulæ recententur ad amputandas tricas, quas de trivio scriptores inanis movent quæstionibus, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Immunitate Ecclesiastica non gaudent homicidæ tam Laici, quam Ecclesiastici, *ibid. in add. Auctor. ad art. 4. num. 10.*
 Refertur Constitutio Benedicti XIV., quæ plurima continet circa Immunitatem scitu necessaria, *ib. in add. Auct. ad art. 4. num. 11.*

IMMUNITAS quoad ea, quæ specialiter concernunt Immunitatem Realem, & Personalem, & pœnas eam violentium, ac absolutionem ab eisdem.

Quid sit, & in quo consistat Immunitas Realis, Personalis; Vide verb. *Immunitas art. 4. num. 1.*
 Immunitatem, & Libertatem Ecclesiasticam publice violentes a Pœnitentiaria Apostolica nequeunt absolvi, *ib. in add. Auct. num. 9.*
 Nomine Personarum Ecclesiasticarum, earumque bonorum, ac rerum quæ veniant? & an gaudeant Immunitate personali, vel reali, *ibid. num. 2. ad 5.*
 Immunitas realis, & personalis est de jure Divino, *ibid. n. 6.*
 Ecclesiastici non possunt sponte solvere, & Laici non possunt ab ipsis sponte dantibus impositiones laicales accipere, *ibid. num. 7.*
 Quas pœnas incurrant Violatores hujus Immunitatis, quiaam sint tales violatores, & a quo possint vel non ab eisdem pœnis absolvi; Vide verb. *Bona Ecclesiastica art. 3. Vide verb. Bona art. 2. in nov. add. per tot.*

IMMURATIONIS pœna quid sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 16.*

IMPEDIENS.

Impediens aliquem a consecutione boni an, & quomodo peccet? & ad quid teneatur; Vide verb. *Impediens num. 1. ad 6.*
 Advocati Procuratores, Medici, alique similes, qui cum aliorum præjudicio curant ad se trahere illos, qui alios frequentabant, an peccent, & ad quid teneantur, *ibid. num. 7. 8. & 9.*
 Impediens advocatum, vel Procuratorem, ne alterius causæ, vel liti assistant quomodo peccet, & ad quid teneatur, *ibid. num. 10. 11. & 12.*
 Quid de Impediente alicujus boni consecutionem aperiendo, vel dolose retinendo alterius litteras, *ibid. num. 13. & 14.*
 Quid de Impediente ex odio, fraude, vel zelo, aut precibus, ne aliquis Officium, Cathedram, aut Beneficium consequatur, *ibid. num. 15. ad 22.*
 Impediens jurisdictionem Episcopi, vel alterius Curie Ecclesiasticæ censuris inodatur, *ibid. num. 23. 24. & 25.*
 Alia quoad Impedientes Curie Ecclesiasticæ Ministros, *ibid. num. 26. ad 30.*

IMPEDIMENTUM LEGITIMUM.

Definitur Impedimentum legitimum, verb. *Impediens in nov. add. num. 2.*
 Quomodo præsent legitimum impedimentum, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*
 De ratione probandi legitimum impedimentum, *ibid. in nov. add. num. 17. & 18.*
 Probato legitimo impedimento causa restituitur in pristinum statum; & de aliis legitimi impedimenti effectibus, *ib. in nov. addit. num. 19.*

IMPEDIMENTA MATRIMONII.

Quoad ea, quæ concernunt Impedimenta mere impedientia, & septem prima dirimentia,

Impedimenta Matrimonii sunt duplicis generis; & quæ; Vide verb. *Impedimenta art. 1. num. 1.*
 Datur in Ecclesia Dei potestas constituendi talia impedimenta, *ib. num. 2.*
 Impedimenta mere impedientia de jure antiquo quæ fuerint, assignantur, & explicantur, *ibid. num. 3. ad 9.*
 Ex dictis impedimentis quot vigeant nunc, assignantur, & explicantur, *ibid. num. 10.*
 Impedimenta dirimentia, quot fuerint de jure antiquo, & nunc sint, assignantur, *ibid. num. 11.*
 Error est quadruplex, & assignatur; & quando Matrimonium validum sit, vel non, quocumque modo ex errore contractum, *ibid. num. 12. ad 22.*
 Votum quid, & quale sit? & quando dirimat Matrimonium, *ibid. num. 23. ad 26.*

Cognatio est triplex, Naturalis, Spiritualis, & Legalis; & singularum quidditas assignatur; & quando, vel non, Matrimonium dirimant; aliaque plura ad ipsas spectantia traduntur, *ibid. num. 27. ad 28.*

Adoptio quæ usuvenit apud Bulgaros nequaquam inducit Cognationis impedimentum. Vide verb. *Matrimonium, add. novis.*

Crimen dirimens Matrimonium quadruplex assignatur; & sub quadruplici acceptione quando dirimat Matrimonium, vel non, *ibid. num. 79. ad 90. & in add. Auct. num. 109. & in add. ejusd. Auct. art. 3. num. 38.*

Cultus disparitas inter quos dirimat Matrimonium? & quo jure tale impedimentum fuerit introductum; & quando dirimat Matrimonium, *ibidem num. 91. ad 97.*

Vis quid, & quotuplex sit; & quando per ipsam Matrimonium dissolvatur, *ibid. num. 93. ad 107.*

De ratione probandi impedimenta matrimonij, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Alia ad rem; Vide verb. *Metus.*

Quoad ea, quæ concernunt alia septem Impedimenta dirimentia.

Ordo quando, & quo jure sit impedimentum dirimens Matrimonium, Vide verb. *Impedimenta &c. art. 2. num. 1. ad 4.*

Voti solemnitas, ejusque vis dirimendi a quo jure proveniat, *ibid. num. 5.*

Quid si Clericus in Sacris constitutus Matrimonium contrahat, *ibid. num. 6. & 7.*

Ligamen quid sit; quo jure, & quando dirimat Matrimonium, *ibid. num. 8. ad 19.*

Honestas publica quid sit, quo jure hoc impedimentum introductum, extensum, & restrictum, *ibid. n. 20. ad 24. & in add. Auct. art. 3. num. 39.*

Hoc impedimentum usque ad quem gradum nunc se extendat, *ibid. num. 25.*

Sponsalia valida mutuo consensu dissoluta an inducant publicæ honestatis impedimentum, *ibid. num. 26. & 27.*

Affinitas quid; Vide verb. *Affinitus.*

Impotentia quid sit? *ibid. num. 29.*

Impotentia triplex divisio assignatur, & explicatur, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Impotentia perpetua quo jure dirimat Matrimonium. Et quid si talis impotentia superveniat ante, vel post Matrimonium; & assertur ad rem Constitutio Sixti V. *ibid. num. 33. ad 37.*

Eunuchi, & Spadones an, & quando possint Matrimonium contrahere, *ibid. num. 38. & 39.*

Hermaphroditi an possint licite Matrimonia contrahere; Vide verb. *Hermaphroditus.*

Impotentia temporalis non dirimit Matrimonium, *ibid. num. 41.*

In duo an impotentia sit perpetua, vel temporalis, quid agendum, *ibid. num. 42. 43. & 44.*

Quid si uterque conjux fatetur impotentiam, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 10.*

Quid si unus Conjugum neget, & alter affirmet impotentiam perpetuam, *ibid. num. 45. & in nov. add. n. 11. ad 14.*

Quid si elapso triennio vir dubie impotens neget copiam perfectam habitam esse, mulier vero id affirmet, & e contra; & non appareant certa signa impotentia, *ibid. n. 46. & 47.*

Quid si impotentia antecedens sit perpetua certo sic cognita per inspectionem corporum; vel aliunde, *ibid. n. 48.*

Quid si per inspectionem, vel aliam probationem non habeantur signa physice certa, & evidentia de impotentia? vel habeantur tantum signa dubia de impotentia perpetua, *ibid. num. 49. & 50.*

Quid quando certo, & evidenter constat de impotentia perpetua, dubitatur autem an præcesserit Matrimonium, vel in alio jam contracto supervenerit, *ib. num. 51.*

Quid si ob præsumptam impotentiam matrimonium dissolvatur, & Conjug impotens præsumptus cum alia contrahens, perfectam copulam cum ipsa habuerit, *ib. n. 52. ad 56. Vide etiam, ib. in nov. add. num. 15. ad 17.*

Steriles, Senes, & Moribundi an possint Matrimonium contrahere, *ib. num. 57. & 58.*

Clandestinitatis impedimentum quid sit, *ib. num. 59.*

An, & ejus Parochi assistentia requiratur ad validitatem Matrimonij? Et quando irritum sit, vel non, propter tale impedimentum, *ib. num. 60. ad 113.*

Reprehenditur Auctor. n. 61. *ib. in nov. add. n. 18. & 19.*

Itemque corrigitur num. 71. & seqq. *ibid. in nov. add. num. 21. ad 24.*

Ad Auct. n. 112. & 113. Vide adnotata, *ibid. in nov. addit. n. 29.*

Raptus impedimentum quid sit, & a quo statutum, *ib. num. 114. & 115.*

Violentia inducens raptum alia est physica, & alia moralis, *ib. num. 116.*

Quid requiratur ad hoc ut violentia inducat impedimentum raptus; & tale impedimentum quando, & inter quos dirimat Matrimonium, *ib. num. 117. ad 126.*

Impedimentum raptus quamdiu perseveret inter raptorem, & raptam, *ib. num. 127.*

Raptores, & Fautores rapti in quas censuras incurrant; & qua pœna plerumque, *ib. num. 128. ad 132.*

Quoad ea, quæ concernunt facultatem dispensandi in impedimentis Matrimonij.

In quibus impedimentis, & quo jure dirimentibus possit Pontifex dispensare? Vide verb. *Impedimenta Matrimonij art. 3. num. 1. ad 8.*

Legati a Latere, & Nuncii Apostolici super quibus impedimentis possint dispensare, *ib. num. 9. ad 12.*

Episcopi Germaniæ, aliique in remotis partibus degentes quas habeant speciales dispensandi facultates? Et Ordinarii, independenter a diœcesis facultatibus, in quibus impedimentis possint dispensare, *ib. num. 13. ad 18.*

Sed vide, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.* ubi narrantur plura, quæ concurrere oportet, ut Episcopus dispensare valeat super impedimentis dirimentibus, matrimonio jam contracto, cum facile recurri nequit ad Sedem Apostolicam.

Vicarius Generalis an possit sine speciali mandato super impedimentis dispensare, & quas facultates dispensandi possit Episcopus ipsi, aliisque Sacerdotibus communicare, *ib. num. 18. ad 23.*

Capitulum Sede vacante, ac Vicarius Capitularis pro quo foro, & in quibus impedimentis possint dispensare, *ibid. numer. 24. & 25.*

Commissarius Bullæ Cruciatæ in quo impedimento dispensare, & ex quo Matrimonio susceptam prolem legitime possit, *ibid. num. 26. ad 29.*

Confessarii Regulares ex vi privilegiorum super quibus impedimentis possint dispensare, *ib. num. 30. ad 33.*

An, quando, & cum quibus possint Regulares, & alii dispensare ad petendum debitum conjugale, Vide verb. *Debitum Conjugale art. 2.*

An dispensatio sine justa causa sit valida, & licita, Vide verb. *Dispensatio.*

Regulares an dispensare possint in casu &c. extra Sacramentum Pœnitentiæ, *ib. num. 36. & 37.*

Animadvertitur in affirmantem opinionem. *ibid. in not. novis. ad num. 37.*

Aliqua adducuntur ex Ben. XIV., *ibid. in add. Auct. num. 38. & seqq.*

IMPOTENTIA;

Impotentia quando excuset a Jejunio, & ab auditione Missæ? Vide verb. *Jejunium art. 2. num. 18. & verb. Missa art. 16. num. 6.*

Impotentia; Vide verb. *Impedimenta Matrimonij art. 2. n. 29.*

IMPUBERES, & puberes, Vide verb. *Matrimonium art. 2. num. 20. & verb. Sponsalia num. 16.*

IMPUDICITIA. Vide verb. *Luxuria num. 70.*

INCENDIARI I.

Incendarius quis proprie sit, & dicatur; Vide verb. *Incendarii num. 1.*

Pœnæ Incendiariis assignantur, & quando teneantur ad damni compensationem, *ib. num. 2. ad 5.*

Incendiarii Ecclesiarum, & Læcorum Piorum in quas censuras in-

incurrant; & a quo absolvi possint, *ib. num. 6. ad 10.*

Incendiarii, si impenitentes decedant, privari possint Ecclesiastica Sepultura, *ib. num. 11. & 12.*

Origo incendij, quando ignoratur, unde sit præsumenda, *ib. num. 13. & 14.*

Incendium, quando est casus fortuitus, an obliget ad restitutionem, *ib. num. 15.*

Incendiarii an gaudeant Immunitate Ecclesiastica, *ib. n. 16.*

INCENSATIO. Vide verb. *Thurificatio.*

INCESTUS. Vide verb. *Luxuria num. 12. & verb. Pœna art. 2. num. 138. & verb. Filius.*

INCOMMODITAS quando sufficiat ad alienationem rerum Eccles. Vide verb. *Alienatio art. 2. num. 4.*

INCORRIGIBILIS.

Clericus incorrigibilis antequam consignetur Curia Laica quid requiratur? Vide verb. *Incorrigibilis n. 1.*

Ejectus a Religione tamquam incorrigibilis gaudet privilegio fori, *ib. num. 2.*

Alia ad rem, *ib. num. 3. ad 6.*

INDAGO judicialis quid sit. Vide verb. *Conservatores art. 2. num. 8.*

INDIA, INDI.

In Indiæ Regionibus Hispaniæ Regi subiectis permittitur esus carniū diebus Sabbati per annum; Vide verb. *India in add. Auct. num. 1.*

Indos Paraquariæ & Brasiliæ in servitutem redigere prohibetur, *ib. in add. Auct. num. 2.*

Animarum cura a Regularibus in Indiis Maris Oceani quomodo exerceatur, *ib. in add. Auct. num. 3. ad 5.*

In Indiis Orientalibus, & Occidentalibus servari jubetur decreta *Concilij Trident.* de jurisdictione Episcoporum in omnes Animarum Curam exercentes. *ibid. in add. Auct. num. 6.*

INDICTIO unde sit dicta; quid sit, quæve ejus regula? Vide verb. *Kalendarium a n. 56. ad 60.*

INDIGNUS ad Prælaturas quis censetur? Vide verb. *Abbatissa num. 49. & verb. Electio art. 4. num. 40.*

INDULGENTIA

Quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, antiquitatem, & divisionem.

Indulgentiæ nomen unde derivetur, & quot modis sumi possit. Vide verb. *Indulgentia art. 1. num. 1.*

Indulgentiæ quidditas explicatur, *ib. num. 23.*

Thesaurus Ecclesiasticus describitur; & ex quo constat, & ubi existat indicatur, *ib. num. 4. 5. & 6.*

Indulgentiarum usus est antiquissimus, *ib. num. 7.*

Indulgentia dividitur in plenariam, & partialem, & utraque explicatur, *ib. num. 8.*

Indulgentia plena, plenior, & plenissima quomodo inter se differant, *ib. num. 9. & 10.*

Per Indulgentiam in forma Jubilæi concessam quid intelligatur, *ib. num. 11.*

Indulgentia partialis quid, & quotuplex sit assignatur, & explicatur, *ib. num. 12. ad 15.*

Indulgentia partialis concessa cum plenaria quomodo intelligi debeat, *ib. num. 16.*

Indulgentia alia est perpetua, alia temporalis, alia indefinita, alia localis, alia realis, & alia personalis. Ex quælibet explicatur, *ib. num. 17. & 18.*

Circa Indulgentiam localem, & realem quid sit notandum, *ib. n. 19. & 20.*

INDULGENTIA quoad ea, quæ concernunt auctoritatem eam concedendi, personas, quæ possunt eam concedere, & lucrari, & requisita ad ipsam.

Auctoritas concedendi Indulgentias de fide probatur; Vide verb. *Indulgentia art. 2. num. 1.*

Summus Pontifex quo jure, quibus personis, quas In-

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

dulgentias, & quando possit concedere, *ib. num. 2. 3. & 4.*

Inferiores Papa quo jure, & quam facultatem habeant concedendi Indulgentias, *ib. num. 5. & 6.*

Assignantur Indulgentiæ, quas possunt concedere Episcopi, *ib. num. 7. & 8.*

Episcopi nondum consecrati, an possint Indulgentias concedere, *ib. num. 9.*

Episcopi quibus personis possint Indulgentias concedere? Et an possint aliis talem potestatem delegare, & quibus, *ib. num. 10. ad 13.*

Episcopi excommunicati, vel in peccato mortali existentes an valide possint Indulgentias concedere, *ib. num. 14.*

Archiepiscopi, Primate, & Patriarchæ, in quibus locis, & quas Indulgentias concedere possint, *ibid. num. 15. ad 18.*

Archiepiscopi Coadjutores, & Titulares an possint Indulgentias concedere, *ibid. num. 19. & 20.*

Nuncii, & Legati Apostolici, Cardinales, Summus Pœnitentiarius quas Indulgentias possint concedere. Et quid si concessæ excedant facultatem sibi competentem, *ib. num. 21. ad 25.*

Prælati Episcopo inferiores, Prælati Regulares, Vicarius Generalis, & Capitulum Sede vacante an, & quo jure possint Indulgentias concedere, *ibid. num. 26. ad 30. & infra art. 4. num. 11.*

Indulgentiæ pro Defunctis a quo concedi possint, *ibidem num. 31. & 32.*

Ad Indulgentias valide concedendas quid requiratur, *ib. num. 33. ad 36.*

Indulgentiæ a quibus lucrari possint, & ad eas lucrandas quales condiciones requirantur, *ib. num. 37. ad 41. Vide ibid. add. Auct. num. 41. & seqq.*

Adducuntur duo novissima Decreta, *ib. num. 46. & 47.*

Quoad ea, quæ concernunt ejus effectum, & tempus acquirendi tam pro vivis, quam pro defunctis.

Indulgentiæ effectus quid sit; Vide verb. *Indulgentia art. 3. num. 1. & 2.*

Pœna temporalis relicta ex peccatis condonatis duplex est, & assignatur, *ib. num. 3.*

Qualis sit effectus Indulgentiæ plenariæ, & cujuscumque alterius Indulgentiæ, *ib. num. 4. ad 12.*

Indulgentiæ pro Defunctis a quo, & quomodo applicandæ, *ib. num. 13. & 14.*

Indulgentia per modum absolutionis quomodo differat ab illa per modum suffragij, *ib. num. 15.*

Indulgentiæ pro Defunctis an prodesse possint illis determinatis animabus, pro quibus applicatur, *ib. n. 16. ad 20.*

Ad Indulgentiam pro Defunctis lucrandam an requiratur status gratiæ, *ib. n. 21. & 22.*

Indulgentia concessa pro vivis an possit Defunctis applicari, & concessa pro vivis, & defunctis an possit applicari pro se simul, & pro Defunctis, *ib. num. 23. 24. & 25.*

Indulgentiæ effectus an possit sæpius obtineri, & an uno eodemque opere possint simul plures Indulgentiæ lucrari, *ib. num. 26. ad 29.*

Per unicam Confessionem, & Communionem an possit quis eodem die plures Indulgentias lucrari, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Ad lucrandam Indulgentiam a Papa concessam vere pœnitentibus, & confessis quando, & quorum peccatorum confessio facienda sit, *ibid. num. 33. ad 36.*

Tempus lucrandi Indulgentias in Festis quando incipiat, ac terminet, *ib. n. 37. ad 41.*

Explicatur aliquæ *Clavusula* in Brevi Indulgentiarum apponi solita, *ib. n. 42. ad 46.*

Missæ celebratæ de Festo currente in Altaribus privilegiatis an debeant eamdem vim, ac si celebrentur Missæ de Requiem, *ib. n. 47.*

An cum Festi translatione transferatur etiam Indulgentia, *ib. n. 48.*

Alia de Indulgentiæ duratione, ac cessatione, *ibidem n. 49. ad 54.*

Quoad ea, quæ concernunt Indulgentias revocatas, & apocryphas; aliasque non tales, de stationibus Urbis, ac variis declarationibus.

Indulgentia a quo, & quando revocari possit, & quid requiratur

ratur ad talem revocationem. Vide verb. *Indulgentia*, art. 4. num. 1. & 2.

Per unius, vel plurium Indulgentiarum revocationem an, & quæ aliæ Indulgentiæ censeantur revocatæ. *ibid.* n. 3. & 4.

Afsignantur Indulgentiæ revocatæ a S. Pio V. & a Paulo V. *ibid.* n. 5. & 6.

Affertur ad hoc Constitutio Pauli V. alias Indulgentias concedens; & variæ ab ipso non revocatæ assignantur, *ibid.* n. 7. & 8.

Fratres Minores de corpore Observantiæ Spiritualia exercitia obeuntes lucrantur Indulgentiam plenariam, *ibid.* n. 9.

Regulares impediti adire Ecclesiam quomodo possint Indulgentias lucrari, *ibid.* n. 10.

Provinciales Societatis Jesu, aliique Prælati Regulares in actu visitationis quam Indulgentiam largiri possint, *ibid.* n. 11.

Regulares non obstante revocatione Pauli V. quas Indulgentias consequi possint, *ibid.* n. 12.

Indulgentiæ Regularibus concessæ, & a Paulo V. revocatæ non sunt censendæ hodie revalidatæ, *ibid.* n. 13.

Innocentius XI. quas Indulgentias apocryphas declaraverit, *ibid.* n. 14. & 15.

Regulares per visitationem suarum respective Ecclesiarum possunt lucrari omnes Indulgentias stationum Urbis; & tales Indulgentiæ assignantur; & unde sic dicuntur, & pro quibus applicari possint indicatur, *ibid.* n. 16. ad 19.

Ad rem afferuntur varia Decreta novissime emanata. *ibid.* n. 20. ad 30.

Indulgentiæ de quibus publicari debeant; *ibid.* n. 31. Vide *ibid.* in nov. add. *Auctor.* num. 36.

Quoad ea, quæ concernunt Indulgentias concessas tribus SS. Ordinibus S. P. Francisci, eorumque Ecclesiis Benefactoribus, Confraternitati Chordigerorum.

Indulgentiæ Fratris Minoribus concessæ pro statione SS. Sacramenti an censeantur a Paulo V. revocatæ, unde taliter dicuntur, & quomodo a dictis Fratribus acquiri possint. Vide verb. *Indulgentia* art. 5. num. 1. ad 6.

Quot, & quam maximæ sint Indulgentiæ stationum Urbis, *ibid.* n. 7.

Indulgentiæ Terræ Sanctæ tum plenariæ, tum non plenariæ recententur, *ibid.* n. 8.

Omnes supradictæ, aliæque Indulgentiæ an pluries eodem die obtineri possint, *ibid.* n. 9.

Fratres Minores, Clarissæ, Tertiarii, & Chordigeri lucrantur Indulgentiam plenariam recitando Coronam B.M.V. *ibid.* n. 10.

Fratres Minores, Moniales, Tertiarii, Chordigeri quas alias Indulgentias lucrari possint, *ibid.* n. 12. ad 34.

Benefactores nostri Seraphici Ordinis quas Indulgentias consequantur, *ibid.* n. 34. 36. & 37.

Morientes, seu sepeliri eligentes in habitu Fratrum Minorum, vel Monialium S. Claræ, aut Tertiæ Regulæ S.P.N. Francisci lucrantur Indulgentiam plenariam; & ad eam sic lucrandam quid necesse sit indicatur, *ibid.* n. 38. 39. & 40.

Osculantes habitum Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium qualem Indulgentiam lucrantur, *ibid.* n. 41.

Generales, & Provinciales Ord. Min. quid possint Benefactoribus Ordinis communicare, *ibid.* n. 42.

Indulgentiæ plenariæ concessæ nostris Ecclesiis in specialibus Festivitatibus assignantur, *ibid.* n. 43.

Afsignantur Indulgentiæ, quas possunt lucrari Fideles omnes assistentes Divinis Officiis in nostris, & aliis Ecclesiis, & visitantes nostras Ecclesias in certis quibusdam Festivitatibus, & facientes celebrare Missas in nostris Ecclesiis, & audientes Conciones Fratrum Minorum, aliorumque Regularium privilegiatorum, *ibid.* n. 44. ad 48.

Indulgentia Portiunculæ quoad singulas ejus partes explicatur, *ibid.* n. 49. ad 57.

Indulgentiæ concessæ obeuntibus *Viam Crucis* assignantur. Et ad rem adducuntur Constitutiones, & Admonitiones, ac Litteræ Encyclicæ Superioris Generalis, *ibid.* n. 58. ad 62. Sed vide *ibid.* in add. *Auct.* num. 44. & seqq.

Indulgentiæ Crucum, & Coronarum Hierosolymitanarum, & Caravacensium recententur, & declarantur, *ibid.* numer. 63. & 64.

Omnes personæ trium Ordinum S. P. N. Francisci quo-

ties possint Indulgentiam plenariam, & absolutionem ab omnibus peccatis consequi, *ibid.* n. 61. ad 69.

Omnes personæ utriusque sexus trium dictorum Ordinum lucrari possunt Indulgentiam novissime concessam a Benedicto XIII. & quæ sit, *ibid.* n. 70.

Fratres Minores possunt per viam communicationis lucrari Indulgentias aliis Regularibus concessas, & e contra; & quomodo talis communicatio inter Regulares sit intelligenda, *ibid.* n. 71. ad 76.

Fratres Minores de Observantiâ vacantes Exercitiis Spiritualibus per octiduum lucrantur Indulgentiam plenariam, *ibid.* num. 77. et supra art. 4. num. 9.

Affertur novissimum privilegium pro Missis celebratis pro Animabus Fratrum, & Monialium Ordinis Minorum, *ibid.* n. 78.

Quoad ea, quæ concernunt varias Indulgentias concessas omnibus Christianis fidelibus.

Recententur variæ Indulgentiæ concessæ aliquod pium opus exercentibus, & diversas Orationes recitantibus; Vide verb. *Indulgentia* art. 6. n. 1. ad 15.

In Regnis Regi Hispaniarum subjectis quicumque die Commemorationis Defunctorum celebrat, animam liberare potest a pœnis Purgatorii, *ibid.* n. 16.

Qui communicant ubi singulis mensibus sit communio generalis a PP. Societatis Jesu, lucrantur Indulgentiam plenariam applicabilem pro Defunctis, *ibid.* n. 17.

Recitantes flexis genibus vers. *Angelus Domini* &c. *Ecce Ancilla Domini* &c. *Verbum Caro* &c. cum tribus *Ave Maria* ad pulsus Campanæ Vespere, Mane, & Meridie quas Indulgentias lucrantur; & ad rem afferuntur novissima declaratio Benedicti XIV. *ibid.* n. 18. 19. & 20.

Recitantes circa horam noctis Psalm. *De profundis* quas Indulgentias lucrantur, *ibid.* n. 21. & 22.

Habentes Coronas, aut numismata &c. cum Indulgentiis concedi solitis a Romanis Pontificibus pro Ganonizatione Sanctorum, quas Indulgentias lucrantur, *ibid.* n. 23.

Visitantes septem Urbis Ecclesias quas Indulgentias lucrantur, & unde talis visitatio exordium sumpserit, *ibid.* n. 24. et 25.

Visitantes septem Altaria in aliqua Ecclesia habente Indultum Apostolicum quas Indulgentias lucrantur, *ibidem* n. 26.

Recitantes Orationem Domine *Jesu Christe* &c. consequuntur 80. annos Indulgentiæ, *ibid.* n. 27.

Assignantur Indulgentiæ concessæ assistentibus Missæ, & Divino Officio, & respective recitantibus, ac celebrantibus in quibusdam solemnitatibus, *ibid.* n. 28.

Alia ad rem. Vide, *ibid.* in add. *Auct.* num. 31. ad 35. et n. 37. ad 44. & verb. *Jubileum*, & *Appendicem*, sive *nov. de Indulgentia* art. ubi in aliquibus corrigitur, & confutatur Auctor, & doctæ explicatur quid sit Indulgentia, & quinam in antiqua Ecclesia ejusdem fuerit usus, quæque variandæ disciplinæ causa, & nonnulla decreta recententur.

Quid sit Indulgentia. *Appendix altera in hac novissima editione addita* §. 1.

Ecclesiæ doctrina quantum ad satisfactionem, *ibid.* §. v.

Ad Indulgentiæ valorem, præter auctoritatem inconfidente requiritur justa, & rationabilis causa eas elargiendi, *ibid.* §. 3.

Quænam dispositiones requirantur ad lucrandas Indulgentias, *ibid.* §. 4.

Ad lucrandas Indulgentias requiritur propositum satisfaciendi pro peccatis, *ibid.* §. 5.

Id ostenditur Ecclesiæ praxi, *ibid.* §. 6. Summorum Pontificum testimonio, *ibid.* §. 7. Virorum clarissimorum auctoritate, *ibid.* §. 8. Rationis denique Suffragio, *ibid.* §. 19.

Ex tradita doctrina varia eruntur corollaria, *ibid.* §. 10.

IN F A M I A , I N F A M I S .

Infamia quid, & quotuplex sit, & quid sit Fama? Vide verb. *Infamia*, *Infamis* num. 1. 2. et 3. et in nov. add. n. 1. ad 6.

Infamia quot modis contrahatur, *ibid.* num. 4.

Afsignantur qui contrahunt infamiam ipso jure, & facto, tum de jure Civili, tum Canonico; *ibid.* num. 5. & 6.

Infames jure Civili an sint etiam tales jure Canonico, *ibid.* num. 7. & 8.

Af-

INFIRMITAS; INFIRMUS.

Afsignantur qui contrahunt infamiam per sententiam Judicis, & ut tales dicantur quid requiratur, *ibid.* num. 9. & 10.

Referuntur summam omnes Infames Infamia sive *Juris*, sive *Facti*, *ibid.* num. 11.

Reprehenditur hic *Auctor.*, *ibid.* in nov. add. num. 7.

Infames tam Infamia *Juris*, quam *Facti*, sunt irregulares, excluduntur a Dignitatibus Ecclesiasticis, ab Ordinibus Sacris, & ab actibus legitimis, ac muneribus publicis, *ibid.* num. 12. 13. & 14.

Electio facta de persona infami an sit irrita, *ibid.* num. 15. ad 18.

Infamia an tolli possit jam contracta per sententiam Judicis, *ibid.* num. 19. ad 21.

Qui possit dispensare in infamia tam *Juris*, quam *Facti*. *ibid.* num. 23. 24. & 25.

De Effectibus infamiae vide *ibid.* in nov. add. n. 8. ad 11.

An causa, non pœna hodie infamet, *ibid.* in nov. add. num. 12.

Num hodie ob pœnam graviolem alicui irrogatam fama condemnati conservetur, *ibid.* in nov. add. num. 13. et seqq.

Alios infamare quale sit peccatum, qualem obligationem inducat, & an aliquando liceat; Vide verb. *Destratio* art. 1. & 2.

Se ipsum infamare, quale sit peccatum. Vide verb. *Destratio* art. 1. n. 58.

INFERNUS.

Inferorum loca quatuor assignantur; & singulorum quidditas explicatur. Vide verb. *Infernus* num. 1. ad 6. et *ibid.* in *Appendice* num. 6. ad 12.

Auctor emendatur, *ibid.* in not. novif. num. 5.

In Inferno an sit verus ignis, & cujus qualitatis: & quando a Deo creatus, & quomodo Spiritus damnatorum a tali igne torquentur, *ibid.* num. 7. ad 18.

Pœna damnatorum an distincte, & determinate in hac vita cognosci possint, *ibid.* n. 19.

Damnati in Inferno quomodo cruciandi post Judicium Universale, *ibid.* num. 20. ad 24.

Deus in damnatorum punitione qualem misericordiam exerceat, *ibid.* n. 25.

Peccatum veniale qua pœna puniatur in Inferno, *ibid.* num. 26.

Ostenditur verus sensus illius axiomatis. *In Inferno nulla est redemptio*, *ibid.* n. 27.

Anima Christi ad Inferos descendens an aliquam pœnam passa sit, & quæ bona iustorum animabus contulerit, & an aliquem ab ipsis locis liberaverit, *ibid.* num. 28. ad 33. & verb. *Peccatum* num. 66.

Animæ damnatæ an cruciari possint extra Infernum, *ibid.* num. 34.

Ora Inferni non sunt Montes Ætna, Vulcanus, & similes, *ibid.* num. 35.

Animæ damnatorum portantur in Infernum a Dæmonibus, & in die Judicii quomodo illuc descendent, *ibid.* num. 36. & 37.

An Animæ Trajani, aliorumque Paganorum fuerint ab Inferno educæ, & quomodo, *ibid.* n. 38. 39. & 40. not. Alexander consulendus *ibid.* in not. novif. ad num. 39.

Infernus quot modis accipiatur, *ibid.* in appen. seu nov. art. n. 1.

Refellit opinio, quæ negat apud Judeos viguisse semper dogma de præmiis, suppliciiisque Vitæ futuræ in inferno, *ibid.* in appen. n. 2.

Errores Atheorum, & Hæreticorum circa infernum, *ibid.* in app. n. 3. & 4.

Unus est determinatus tormentorum locus, justa Catholicorum dogma, qui dicitur Infernus, *ibid.* in app. n. 5.

Incertus tamen est universi situs, in quo constitutus sit Infernus, *ibid.* in app. n. 5.

De Limbo SS. Patrum, *ibid.* in app. n. 7.

De Limbo Puerorum, & pœnis, quibus cruciantur pueri, qui sine Baptismo decesserunt, *ibid.* in app. n. 8.

De Purgatorio, & de Igne Inferni late differitur, *ibid.* in app. n. 9. 10. & 11.

Quid nomine Portæ Inferorum veniat, *ibid.* in app. n. 12.

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Infirmitas quando excuset ab auditione Missæ, & quid sit in casu attendendum. Vide verb. *Infirmitas* num. 1. 2. & 3.

Qualis infirmitas excuset a recitatione Divini Officii? Et in dubio an sit gravis, vel levis, quid sit observandum, *ibid.* n. 4. ad 9.

Regulares Infirmi, Valetudinarii, senes &c. nescientes se determinare, an licite possint totum, vel partem Officii Divini ommittere, quomodo possint præcepto satisfacere, *ibid.* num. 10.

Regulares infirmi consequuntur Indulgentiam articulo mortis, *ibid.* num. 11.

Regulares Infirmi, senes, ac decrepiti in suis Cellis, ac lectulis quales Indulgentias lucrari possint, *ibidem* num. 12. & 13.

Infirmi omnes propter quale incommodum possint Officium ommittere, vel anticipare, *ibid.* n. 14. ad 18.

Reprehenditur *Auctor* num. 16. *ibid.* in nov. add. sub lit. a. et *refellit* in not. novif. ad num. 18. sub lit. b.

Quid si Infirmus sit communicandus, & desit Stola, vel Alba? Aut Jejunus expectare non possit, *ibid.* num. 19. & 20. Sed vid. *ibid.* in nov. add. sub lit. b.

Infirmus ex quo præcepto teneatur Eucharistiam sumere per modum viatici? Et quæ formula adhibenda sit in ipso communicando quamvis jejunio? Vide verb. *Eucharistia* n. 34. & 35.

Qui mane ante periculum communicavit ex devotione, si superaverit periculum, an teneatur eadem die per modum viatici communicare, *ibid.* num. 36.

In eadem infirmitate quoties possit Infirmus Viaticum sumere, *ibid.* num. 37. & 38.

Viaticum debet dari Infirmis in periculo etiam in die Parasceves, *ibid.* num. 39.

Quid si Infirmus ob tussim, vel aliam causam sumere non possit Viaticum, *ibid.* num. 50.

Pro consecrando Viatico dando Infirmo an liceat Sacerdoti non jejunio celebrare, *ibid.* num. 28. & 29.

Infirmi non tenentur ad jejunium. Vide verb. *Jejunium* art. 2.

Infirmi an teneantur ad jejunium, si propria culpa in infirmitatem inciderint, *ibid.* num. 31.

Fratres Minores non potentes jejunare bono modo propter infirmitatem non tenentur, *ibid.* num. 32.

Episcopi infirmi an, & quando dispensentur a Residentia; Vide verb. *Episcopus* art. 3.

Canonici infirmi an, & quando lucrantur distributiones. Vide verb. *Distributiones* quotidianæ art. 1.

Parochi infirmi an, & quando censeantur dispensari a Residentia. Vide verb. *Parochus*.

Infirmus peccat, si spretis Medicorum consiliis, remedia sibi procurat, *ibid.* num. 36.

Infirmus an licite possit respere medicamenta, *ibid.* num. 37.

Vide tamen *ibid.* in nov. add. sub lit. a.

Infirmitas quomodo probetur, dum intenditur eam allegare pro legitimo impedimento, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

INGRESSUS Mulierum menstruarum in Ecclesiam haud prohibendus. Vide verb. *Ingressus* in add. *Auctor.* num. 1.

De ingressu Mulierum in Clausuram Virorum, *ibid.* in add. *Auctor.* num. 1. ad 4.

Ingressus in Clausuram Monialium omnibus interdicuntur, *ibid.* in add. *Auctor.* num. 4.

Alia vide verb. *CLAUSURA*, & verb. *Moniales* art. 3. num. 99.

INHABILITATIS ad Beneficia pœna quid sit. Vide verb. *Pœna* art. 2. num. 18.

INIMICUS. Vide verb. *Odium*, verb. *Virtus* sub vers. *Charitas*.

INJURIA quid sit. Vide verb. *Conservatores* num. 4.

INJURIANTIMUM pœna quæ sit. Vide verb. *Pœna* art. 2. n. 145.

INQUISITIONIS §. OFFICIUM, INQUISITORES.

Inquisitionis Tribunal quando primo erectum. Vide verb. *Inquisit.* §. *Officium* num. 1. & in nov. add. num. 1.

Inquisitionis munus, a quo, & quibus fuerit commissum? *ibid.* num. 2. & 3.

Inquisitio Inquisitionis a principio fuit delegata, deinde ad Ordinariam accessit, sed cumulativa est cum Episcopis in

in causis Fidei, excepta Hispania, ubi est Privativa Inquisitionis, *ibid. in nov. add. num. 2. ad 4.*

Num cum sui Capituli consilio in causis Fidei Episcopus procedere debeat, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*

Quid in Prælati Episcopali jurisdictione pollutibus, & quid in Prælati hujusmodi Regularibus, *ibid. in nov. add. num. 8. & 9.*

Inquisitores a quibus olim eligerentur, & nunc eligantur, *ibid. num. 4. & 5.*

Congregatio SS. Inquisitionis a quo erecta, quæ ejus facultas, ac Decreta, & contra quos procedere possit. *ibid. num. 6. ad 11.*

Quot Cardinales sufficiant ad concludendum in Congregatione, *ibid. num. 12. & 13.*

Scripta, & Præcepta hujus Sac. Congr. an statim exequenda? Et impediens executionem quas pœnas incurrat, *ibid. num. 14. & 15.*

Inquisitores in quibus causis, & contra quos procedere possint, *ibid. num. 16. ad 19. & in add. Auct. num. 95. & 96.*

ubi affertur decretum Sac. Univer. Inquis. super perpetua inhabilitate Sacerdotum ad turpia sollicitantium, vel Sacrificio Missæ abutentium ad sacrilegia.

Inquisitores Regulares an, & in quibus, suis Superioribus Regularibus subiciantur, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Inquisitores nequeunt procedere contra Episcopos, neque ipsos excommunicare, & e contra neque procedere possunt contra Legatos, vel Nuncios Papæ, neque contra Officiales Pontificios, neque ipsos excommunicare, *ibid. num. 23. ad 26.*

Inquisitores in quibus causis se intermittere possint, *ibid. num. 27.*

Inquisitores quid possint, vel non, in causis examinandis; & contra quos procedere possint? & alia plura ad rem, *ibid. num. 28. ad 34.*

INSANA, fabulosa, & mendosa propositio quæ sit. Vide verb. *Propositiones damnatus num. 42.*

INSIDIIS contra hostem uti licet, dummodo absint Mendacia. Vide verb. *Bellum art. 3. num. 1.*

INSIGNIS, INSIGNITAS.

Ecclesia Collegiata potest esse Insignis dupliciter; assignatur, & explicatur. Vide verb. *Insignis, Insignitas numer. 1. 2. & 3.*

Collegiata alia est Insignis, & alia non Insignis, & utraque explicatur, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Insignitas Collegiata ex quo resultare, & probari possit, *ibid. num. 7. & 8.*

Collegiata non Insignis potest Insignis declarari. Et quis locus reputari debeat insignis, *ibid. num. 9. & 10.*

Canonici Collegiata tam Insignis, quam non Insignis, an teneantur ad diurnam Officiaturam in Choro, *ibid. num. 11. ad 14.*

Reprehenditur Auctor *num. 13. ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Inter Collegiatas Insignes, & non Insignes, & inter easdem Insignes quæ præcedentia sit servanda, *ibid. num. 15. ad 20.*

Collegiata Insignes an Cathedralibus æquiparari possint, *ibid. num. 21. & 22.*

INSIGNIA.

Episcopus an possit concedere Insignia Canonice Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiata, aut concessa mutare, vel Almutiam de novo, aut Cappam? Vide verb. *Insignia num. 1. 2. & 3. & in nov. add. num. 1.*

An Episcopus accedente consensu Capituli Ecclesiæ Cathedralis insignis concedere queat Canonice Ecclesiæ Collegiata; *ibid. in nov. add. num. 2. ad 5.*

An liceat Canonice novum habitum, sive signum assumere, *ibid. num. 4.*

Insignia deferendi facultas quomodo sit petenda a Papa, & quomodo concedatur, *ibid. num. 5. & 6.*

At insignia minora potest Episcopus concedere, *ibid. in nov. add. num. 6.*

An requirantur, & quæ sit rationabilis causa Insignium concessiones, *ibid. num. 7. & 8.*

Ecclesiæ Collegiatae quandoque conceduntur Insignia nobiliora, quam Cathedrali, *ibid. num. 9. & 10.*

Per concessionem Cappæ, intelligitur etiam concessio usus Rocheti, *ibid. num. 11.*

Cappæ antiquitas assignatur, *ibid. num. 12.*

Alia ad rem, *ibid. num. 13. ad 31.*

INSORDESCENS, INSORDESCENTIA.

InforDESCENS quis dicatur? Vide verb. *InforDESCENS &c. num. 1.*

InforDESCENTIA quibus Censuris conveniat? Et ad eam probandam quid opus sit indicatur, *ibid. num. 2. ad 8.*

InforDESCENS in Censura lata ob causam hæresis, vel ob aliam causam ab hæresi, vel in causa criminali quomodo haberi debeat, *ibid. num. 9. ad 12.*

InforDESCENS in Censura Excommunicationis, vel Suspensionis, aut Interdicti per annum, vel ultra, an sit privatus ipso jure Beneficiis, *ibid. num. 13.*

Alia ad rem, *ibid. num. 14. ad 17.*

A quoniam tempore numerandus est Annus inforDESCENTIAE, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 3.*

Quoniam Annus inforDESCENTIAE debet esse integer, & continuus, disputatur num talis sit annus ubi quis plurium annorum spatio persistit in excommunicatione, sed in uno quoque anno obtinuit absolutionem cum reincidentia, *ibid. in nov. add. num. 4.*

An hic annus integer & continuus habeatur, si intra ipsum excommunicans in foro conscientia absolvatur, *ibid. in nov. add. num. 6. ad 8.*

An habeatur hic annus integer & continuus, si intra ipsum obtinuit excommunicatus rescriptum cum clausula *absolventes*, *ibid. in nov. add. num. 9. & seqq.*

InforDESCENTIA quomodo sit probanda, *ibid. in nov. add. num. 15.*

INSTITUTIO, seu instituere in Beneficiis.

Institutio simpliciter sumitur, & assignatur; & sic sumpta quid importat? Vide verb. *Institutio num. 1. 2. & 3.*

Institutio proprie accepta quomodo differat a Collatione, & Præsentatione, & singulæ quid sint, & quando fieri possint, *ibid. num. 4. ad 7.*

Institutio triplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 8. ad 11.*

Institutio collativa de jure ad quem pertineat, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Prælati, etiam Regularibus, Episcopis inferioribus an, & quo jure competat potestas instituendi in Beneficiis præsentatos a Patronis, *ibid. num. 15. ad 22.*

Ad *num. 19.* Auctor vid. *ibid. in nov. add. n. 2. & 3.* ubi explicatur Concil. Trid. *sess. 14. cap. 12. de reform.*

Laici non possunt instituere Clericum in Beneficio, *ibid. num. 23.*

Institutio auctorizabilis quibus competat, vel non, *ibidem num. 24. 25. & 26.*

Corrigitur Auctor *num. 26. ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*

Institutio Corporalis ad quem spectet, *ibid. num. 27. ad 30.*

In Beneficiis Ecclesiasticis qui possint institui, *ibidem num. 31. & 32.*

Tempus Institutionis faciendæ, & ritus in ipsa observandi indicantur, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Legitima Superioris licentia, nullo alio introducente, an sufficiat pro Institutione, *ibid. num. 36.*

Quid si a Patrono Laico præsentati sint duo æque digni; vel plures Patroni diversos æquali numero suffragiorum præsentent, *ibid. num. 37. & 38.*

Institutio potest fieri extra Diocesim, & Territorium Institutentis, *ibid. num. 39.*

Quando processum ab Ordinario dici debeat potius per viam institutionis, quam gratificationis, *ibid. in nov. add. num. 6.*

INSTRUCTIO Parochorum, & aliorum Confessoriorum pro casibus, pro quorum absolutione, seu dispensatione recurrendum ad Sacram Pœnitentiam.

Affertur finis, ob quem traditur hæc Instructio. Vide verb. *Instructio Parochorum &c. num. 1.*

In Casibus ad Sac. Pœnitentiam spectantibus, quid agere debeant Parochi indicatur. Et formula scribendi Card. Majori Pœnitentiario traditur, & explicatur, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Afferuntur aliqua exemplaria pro recursum in dictis casibus, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Adducitur forma Litterarum dispensationis super impedimen-

dimento occulto affinitatis post contractum matrimonium, ejusque Clausulæ quomodo intelligendæ sint, innuitur, *ibid. num. 8. ad 30.*

Clausula *Gratis ubique solita* a tergo inscribi quid importet, *ibid. num. 31.*

Adducitur formula Absolutionis dandæ, & Dispensationis exequendæ super dicto impedimento occulto affinitatis, *ibid. num. 32.*

Quid in casu sit a Confessario advertendum, *ibid. num. 33.*

Dispensatio concessa a Sac. Pœnitentiaria quando expi-ret, *ibid. num. 34.*

INSTRUMENTA. Vide verb. *Scripturae.*

INSULA quid. Vide verb. *Mundus num. 87.*

INTENTIO.

Intentio generatim sumpta quid sit. Vide verb. *Intentio n. 1.*

Intentio dividitur in *actualem, virtualem, habitualem, & interpretativam*, & singulæ explicantur, *ibid. num. 2. ad 7.*

Intentio alia est implicita, alia explicita, alia directa, & alia indirecta, alia absoluta, & alia conditionata. Et singulæ describuntur, *ibid. num. 8. ad 13.*

Ad valide conficienda, seu ministranda Sacramenta qualis intentio sufficiat, *ibid. num. 14. ad 20.*

Ad valorem Sacramenti qualis intentio sufficiat in Ministro? *ibid. num. 1. ad 30. & in add. Auct. num. 57. & seqq.*

& late in *append. num. 1. & seqq.* ubi discrimen detegitur, quod nostrorum Theologorum opinionem, & damnatam Lutheri aliorumque Hæreticorum hæresim intercedit; Et verus sensus *Catharini*, aliorumque Catholicorum, istiusque a communi Scholasticorum opinione discrepantia.

Ad valide recipienda Sacramenta, quæ intentio requiratur, *ibid. num. 31. ad 39.*

Assignatur ratio, cur potius requiratur intentio saltem virtualis in Ministro, quam in suscipiente, *ibid. num. 40.*

Ad valide Missam applicandam, & ad parvas Hostias consecrandas, qualis intentio sufficiat, *ibid. num. 41. 42. & 43.*

Ad recitandas Horas Canonicas quæ intentio sufficiat; & an requiratur intentio satisfaciendi, sicut & in auditione Sacri diebus Festis, *ibid. num. 44. ad 54.*

Quid sit in hac re advertendum innuitur; & affertur naturale Dictum, *ibid. num. 55. & 56.*

INTERDICTUM

Quoad ejus esse, & divisionem.

Interdictum quid sit. Vide verb. *Interdictum art. 1. num. 1.*

Interdictum dividitur in *locale, personale, & mixtum*, & singulæ explicantur, *ibid. num. 2. ad 5.*

Sed vid. *ibid. in nov. add. num. 12. & 13.*

Interdictum tam personale, quam locale subdividitur in *particulare, & generale*, & singulorum quidditas indicatur, *ibid. num. 6. ad 10.*

Non omne Interdictum infligitur per modum *Censuræ*, sed etiam infligitur per modum pœnæ, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Differentiæ adducuntur inter interdictum illatum per modum Censuræ, & illud illatum per modum pœnæ, *ibid. in nov. add. num. 4. ad 7.*

De origine Interdicti per modum Censuræ, *ibid. in nov. add. num. 10.*

Benedictio Populo unius Provinciæ, vel Civitatis, quæ personæ comprehendantur, vel non, *ibid. num. 11. 12. & 13. & in nov. add. num. 19. ad 21.*

Sub generali Interdicto Cleri an comprehendantur Religiosi, & Episcopi, *ibid. num. 14. ad 17.*

Interdicta Civitate, vel Diocesi, comprehendantur etiam Ecclesiæ Regularium, & Cathedralis, & suburbia ipsius Civitatis, *ibid. num. 18. ad 21.*

An posito interdicto locali censetur positum personale, *ibid. in nov. add. num. 14.*

An posito interdicto generali personali, censetur etiam positum locale, *ibid. in nov. add. num. 16.*

De locis comprehensis interdicto locali, *ibid. in nov. add. num. 22.*

Interdicta alia loca a jure, alia ab homine. Et a quibus ferri possint, *ibid. num. 22. ad 25.*

INTERDICTA localia generalia; Vide verb. *Interdictum art. 2.*

INTERDICTA localia particularia; Vide *ibid. art. 3.*

INTERDICTA personalia generalia; Vide *ibid. art. 4.*

INTERDICTA personalia particularia; Vide *ibid. art. 5.*

INTERDICTUM quoad ejus effectus. Effectus Interdicti tres assignantur; Vide verb. *Interdictum art. 6. num. 1.*

Circa primum Interdicti effectum, qui est *privatio aliquorum Sacramentorum*, quid sit notandum satis clare indicatur, *ibid. num. 2. ad 9.*

Circa secundum effectum, nempe *privationem Divinorum Officiorum*, quæ Officia interdicta censentur, vel non? & quid possint in casu Regulares Privilegiati, & ad rem adducitur Constitutio Clementis VIII. *ibid. num. 10. ad 18.*

Ad *num. 10. Auct.* Vide notata *ibid. in nov. add. num. 15. & 16.*

Circa tertium effectum, qui est *privatio Sepulturae Ecclesiasticae*, quid attendi debeat, *ibid. num. 19. ad 23.*

Ad *num. 17. Auct.* Vide agitata *ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt pœnam, & culpam Interdictum violantium.

Laici quocumque modo violantes Interdictum quomodo peccent, & in quas Censuras incurrant? Vide verb. *Interdictum art. 7. num. 1. 2. & 3.*

Clerici, & Regulares utriusque sexus violantes Interdictum ultra culpam mortalem, quibus pœnis subiciantur; & quid si scienter interdictos sepelierint in loco sacro; *ibid. num. 4. ad 9.*

Regulares tam exempti, quam non exempti, violantes Interdictum generale locale, vel cessationem a Divinis, ultra statutas pœnas, in quas alias Censuras incurrant, *ibid. num. 10. & 12.*

Assignantur varii casus, in quibus Episcopi possunt Interdictum subjicere Ecclesiis exemptorum, & Regularium; & etiam contra ipsos Superiores Regulares, ac Abbates, aut alios usum Pontificalium habentes procedere per Interdictum, *ibid. num. 13. ad 20.*

Antiquus Interdicti rigor describitur, & deinde facta remissio, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq. ad num. 14. & art. 8. in add. Auct.*

A quibus, & quibus modis tollatur, & relaxatur Interdictum.

Interdictum latum ad certum tempus, vel sub aliqua conditione quando cesset? Et an Episcopus possit dispensare ante elapsum tempus, si sit datum a jure; Vide verb. *Interdictum num. 1. & 2.*

Interdictum generale locale, vel personale an tolli possit ab Episcopo, *ibid. num. 3. & 4.*

Parochi, alique Confessarii an, & quale interdictum tollere possint, *ibid. num. 5. & 6.*

Interdictum ordinarie tolli potest ab eo, qui ipsum tulit, vel sibi reservavit, *ibid. num. 7. & 8.*

Interdictum generale locale non potest relaxari ad cautelam; focus vero alia Interdicta, *ibid. num. 9. & 10.*

Vide cætera in *nov. add. num. 1. & seqq.*

INTERLOCUTORIA SENTENTIA; Vide verb. *Sententia num. 3. & verb. Appellatio art. 4.*

INTERPRES, per quem quis constititur, tenetur ad sigillum; Vide verb. *Sigillum Sacramentale num. 7.*

INTERPRETE uti quando pœnitens teneatur; Vide verb. *Pœnitentia Sacramentum art. 2. num. 82.*

INTERPRETATIO LEGIS quid, & quotuplex sit? Vide verb. *Lex art. 5. num. 18. & in quo differat ab Epicheja, ibid. num. 42.*

INTERSTITIA.

Interstitia quid sint? cur instituta, & quomodo servanda in Minoribus Ordinibus; Vide verb. *Interstitia num. 1. ad 4. & in nov. add. num. 1.*

Pro suscipiendis Ordinibus Sacris quale Interstitium servandum, *ibid. num. 5. ad 9.*

Facultas dispensandi in Interstitiis quibus competat, & præcipue respectu Regularium, *ibid. num. 10. ad 16.*

Sed respectu Regularium; Vide *ib. in nov. add. n. 2. & 3.*

Ad dispensandum in Interstitiis qualis causa requiratur, *ibid. num. 17. & 18.*

Ordinans, & Ordinatus non servatis Interstitiis quomodo peccent, *ibid. num. 19.*
INTORTICIORUM, seu Cereorum ardentium usus an & quomodo profit defunctis; Vide verb. *Suffragia num. 20.*
INTRUSUS in Beneficium; Vide verb. *Beneficia art. 7. num. 19. & art. 10. num. 116.*

I N V I D I A.

Invidia quid sit? quale peccatum? ejusque gravitas ex quo deducenda. Vide verb. *Invidia num. 1. ad 5.*
Invidia quinque habet filias, quæ assignantur, *ibid. num. 6.*
Invidia est poena continua Invidi, *ibid. num. 7.*
Assignantur, & explicantur tres aliarum tristitiarum affectiones invidiæ consimiles; *ibid. num. 8. ad 11.*
Sed quoad *emulationem* secundum invidiæ effectum; Vide *ibid. in nov. add. lit. a.*
Invidus proprie, & rigorose quis sit, & unde dicitur, *ib. n. 12.*
JOB PROPHETA; Vide *add. noviss. Auct.*
JOCULATORES sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infamis num. 11. & verb. Irregularitas art. 1. num. 12. pers. Octava.*

I R A.

Ira quid sit? An, & quotupliciter possit esse *appetitus inordinatus vindictæ*? & sic semper quale sit peccatum; Vide verb. *Ira num. 1. ad 8.*
Ira filiarum enumerantur, & explicantur, *ibid. n. 9. ad 15.*
Corrigitur *Auctor. num. 14. ibid. in nov. add. sub litt. a.*

I R R E G U L A R I T A S

Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, & divisionem.

Irregularitas quid, & quotuplex sit assignatur, & explicatur; Vide *Irregularitas art. 1. num. 1. ad 4.*
Irregularitas alia est ex delicto, & alia ex defectu; & quomodo contrahatur, *ibid. num. 3. 6. & 7.*
Ad irregularitatem incurreadam quid requiratur, *ibid. num. 8. 9. & 10.*
Irregularitas ex delicto est multiplex, & enumerantur casus, in quibus incurritur, *ibid. num. 11.*
Irregularitates ex defectu sunt multæ, & assignantur, *ib. n. 12.*
Adduntur varii speciales casus de Irregularitate a Sacris Congr. resoluti, *ibid. num. 13.*
An possit Judex poena Irregularitatis punire reum delicti, cui a jure non est adnexa Irregularitas, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*
Propter dubium in casu Homicidii inculpæ Irregularitatis quilibet tenetur se pro irregulari genere, *ibid. in nov. add. num. 4. & 5.*
In casu homicidii non aliter incurritur Irregularitas, quam si ipsum homicidium certum sit, dubiumque solummodo sit de persona committente, *ibid. in nov. add. n. 6. & 7.*
Dividitur Irregularitas in totalem, & partialem, *ibid. in nov. add. num. 8.*
Item in eam, quæ oritur ex delicto, & eam, quæ ex defectu, *ibid. in nov. add. num. 9. ad 12.*
Corrigitur *Auctor. in hoc art. in nov. add. num. 13. & seqq.*
Vide verb. *Bellum.*

IRREGULARITAS quoad ejus effectus.

Irregularitatis effectus sunt specialiter tres, assignantur, & explicantur; Vide verb. *Irregularitas art. 2. per tot.* Vide etiam *in nov. add. num. 1. ad 5.*

IRREGULARITAS quoad ejus dissolutionem, & dispensationem.

Irregularitas dissolvitur quatuor modis, & assignantur singuli; Vide verb. *Irregularitas art. 3. num. 1. ad 4.*
Papa in quibus Irregularitatibus possit dispensare, *ib. n. 5.*
Archiepiscopi, Episcopi, & Capitulum Sede vacante in quibus Irregularitatibus possint dispensare, vel non, *ibid. num. 6. ad 13.*
Prælati inferiores Episcopis, ac etiam Cardinales an, & in quibus Irregularitatibus possint dispensare, *ib. n. 14. 15. & 16.*
Prælati Regulares an possint cum suis subditis dispensare, *ibid. num. 17. ad 20. & verb. Absolutio art. 1. num. 29. & verb. Prælati Regulares num. 14.*

Reprehenditur *Auctor. num. 17. ib. in nov. add. n. 1. ad 3.*
Datur formula, quæ potest infervere pro dispensando in Irregularitate, *ibid. num. 22.*
IRRITATIO voti; Vide verb. *Votum art. 3. num. 10.*
ISTHMUS quid; Vide verb. *Mundus num. 87.*
ITER, an, & quando excuset a jejunio; Vide verb. *Jejunium art. 2. num. 27.*
ITER species servitutis quid sit; Vide verb. *Servitus n. 14.*

J U B I L Æ U M

Quoad ea, quæ concernunt ejus ethymologiam, naturam, & divisionem.

Jubilæi ethymologia indicatur; & unde sic dictum; Vide verb. *Jubilæum art. 1. num. 1. & 2.*
Annus Jubilæi quid sit; & cur dicatur *Annus Sanctus*, *ibid. num. 3. & 4.*
Jubilæum triplex assignatur; & taliter sumptum quid sit, *ibid. num. 5. & 6.*
Jubilæum Romanum quando incæperit, a quo primo institutum, intra quod temporis recurrat; Vide verb. *Annus Sanctus.*
Durante anno Sancto quales Indulgentiæ suspendantur, vel non, *ibid. num. 8. ad 16.*
Reprehenditur *Auctor. num. 14. ibid. in nov. add. sub litt. A.*
Anno Sancto quales facultates absolvendi suspendantur, vel non, *ibid. num. 17. ad 21.*
Suspensio Indulgentiarum, & facultatum in Anno Sancto quando incipiat, & desinat, *ibid. num. 22.*
Ad lucrandum Jubilæum Anni Sancti quid requiratur, *ibid. num. 23.*
Jubilæum Anni Sancti quoties lucrari possit, *ibid. num. 24.*
Jubilæum a Papa concedi solitum post expletum Annum Sanctum Provinciis extra Italiam, quid contineat, & a quibus lucrari possit. *ibid. num. 25. 26. & 27.*
Ballæ Jubilæi quomodo interpretandæ. *ibid. num. 28.*
Affertur tenor Notificationis pro Jubilæo Anni Sancti concessio a Clemente V. & pro alio concessio ab Innocentio XII. *ibid. num. 29. & 30.*
Sed vide ea, quæ circa Jubilæum adnotantur, & declarantur, *ibid. in Append. post num. 112. ad fin.*

JUBILÆUM quoad ea, quæ concernunt Confessorem Jubilarem

In Jubilæis extraordinariis conceditur facultas eligendi Confessarium, Vide verb. *Jubilæum art. 2. num. 1.*
Regulares an possint tali facultate gaudere, *ibid. num. 2. 3. & 4.*
Confessarius eligendus a quo approbatus esse debeat, *ibid. num. 5. 6. & 7.*
Moniales tempore Jubilæi qualem Confessarium eligere possint, *ibid. num. 8. ad 12.*
Confessarius approbatus pro solis viris non potest eligi a mulieribus; neque eligi potest Confessarius complex peccati, nec excommunicatus suspensus, & irregularis extra casum necessitatis, *ibid. num. 13. 14. & 15.*
Confessariis vi Jubilæi electis concedi solet quadruplex facultas quæ assignatur, *ibid. num. 16.*
Confessarius jubilæi a quibus peccatis, & censuris quamvis reservatis absolvi possit, *ibid. num. 17. ad 24.*
Idem Jubilæum ad duas hebdomadas concessum an possit bis obtineri *ibid. num. 25. & 26.*
Quid si aliquis tempore Jubilæi inculpabiliter omitteret in confessione peccatum reservatum, vel invincibili defectu *Doloris* aut *Propositi* sit invalide absolutus, *ibid. n. 27. & 28.*
Per Confessionem Sacrilegam malitiose nullam an tolli possit reservatio, *ibid. num. 29.*
Quid si aliquis absolvatur animo adimplendi omnia, & postea non adimpleat, *ibid. num. 30. & 31.*
Confessarius ex justa causa differens absolutionem poenitentis an, & a quibus peccatis reservatis possit ipsum absolvi transacto Jubilæo, *ibid. num. 32. & 33.*
Confessarius Jubilæi ratione facultatis sibi concessæ qualia vota vel promissiones possit commutare, vel non, *ibid. num. 34. ad 49.*
Vota a Confessario jubilæi commutata non reviviscunt, etiam si

etiam si non ponantur deinde opera injuncta pro Jubilæo lucrando, *ibid. num. 50.*
Votorum commutatio an obtineri possit post tempus Jubilæi, *ibid. num. 51. & 52.*
Confessarius jubilæi, an, & in quæ alia possit opera præscripta commutare, *ibid. num. 53. ad 57.*
Ad legitimam operum commutationem quale impedimentum sufficiat, *ibid. num. 58. & 59.*
Quadruplex assignata facultas Confessario jubilæi concessa an exerceri debeat intra, vel extra Sacramentum Confessionis, *ibid. num. 60. ad 69.*

JUBILÆUM, quoad ea, quæ concernunt opera præscripta, tempus, & locum pro ipso lucrando.

Opera præscripta pro Jubilæo lucrando septem assignantur, quæ ab Ordinariis augeri nequeunt; Vide verb. *Jubilæum art. 3. num. 1. & 2.*
Nemo tenetur visitare Ecclesias, *ibid. num. 3. 4. & 5.*
Visitatio Ecclesiarum est necessario faciendæ, & quomodo, *ibid. num. 6. ad 16.*
Oratio requisita pro Jubilæo lucrando quomodo, & in quo loco fieri debeat, *ibid. num. 17. ad 20.*
Confessio actualis pro lucrando Jubilæo an sit necessaria; & an, & quando sufficiat contritio, vel Confessio Sacrilega, *ibid. num. 21. ad 25.*
Communio actualis est necessaria pro lucrando Jubilæo; & an sufficiat communio antea facta, vel Communio Sacrilega, *ibid. num. 26. 27. & 28.*
An dicta Communio requiratur in pueris, & an possit pro ipsis commutari in aliud opus pium; Vide *art. antec. n. 57.*
Jejunium pro Jubilæo lucrando quibus diebus præscribi solet? Quomodo observari debeat, & in quæ alia opera possit commutari, *ibid. num. 30. ad 38.*
Ad eleemosynam dandam pro Jubilæo lucrando qui teneantur, & assignatur praxis servanda pro Religiosis in eleemosyna largiendæ in casu &c. *ibid. num. 39. 40.*
Eleemosyna quanta esse debeat, & an possit per alterum dari, *ibid. num. 41. & 42.*
Nimine Pauperum, quibus danda est eleemosyna, quinam intelligantur, *ibid. num. 43.*
Opera præscripta an omnia debeant adimpleri intra unam, & eandem hebdomadam, nec ne, *ibid. num. 44.*
Confessionis, & Communiois anticipatio aliquorum dierum an sufficiat pro Jubilæo lucrando, *ibid. num. 45.*
Lucraturus Jubilæum sufficit si sit in statu gratiæ quando possit ultimum opus, *ibid. num. 46.*
Jubilæum ad duas hebdomadas concessum an possit bis obtineri, *ibid. num. 47.*
Opera præscripta quomodo adimplenda, *ibid. num. 48.*
Jubilæum ad duas hebdomadas concessum quot dies comprehendat; & quid circa tempus promulgandi, inchoandi, & perficiendi Jubilæum possint Episcopi, vel Parochi determinare, vel non, *ibid. num. 49. ad 55.*
Opera præscripta pro Jubilæo lucrando an impleri possint partim in uno, & partim in alio loco; & an replicando opera præscripta possit in diversis locis iterum Jubilæum lucrari, *ibid. num. 56. ad 62.*
Alia ad rem; Vide verb. *Indulgentia.*

JUDEUS; Vide verb. *Hebraeus.*
Judaica propositio quæ sit; Vide verb. *Propositiones damnatae num. 27.*
JUDAS ISGARIOTES; Vid. *add. nov. Auctor.*
Judex unde dicitur, quid sit, & quid requiratur ut sit legitimus; Vide verb. *Judex num. 1. 2. & 3.*
Judex loci, in quo commissum est delictum, habet jus cognitionis, quamvis Reus non sit subditus ipsius jurisdictioni, *ibid. num. 4.*
Judex alius est ordinarius, & alius delegatus; & uterque describitur, *ibid. num. 5. & 6.*
De Judice delegato; Vide verb. *Delegare, Delegatus.*
Judex alius dicitur a quo, & alius ad quem, & quis sit uterque, *ibid. num. 8. & 9. & verb. Appellatio.*
Judex alius dicitur *Domicilii*, alius *Delicti*, alius *Contractus*, & alius *Rei*, *ibid. num. 10. & 11. & verb. Forum num. 11.*
Judex alius est Ecclesiasticus, & alius Laicus; & quis sit uterque, *ibid. num. 12.*

Judex Laicus an possit cognoscere causas Ecclesiasticas, vel Clericorum, *ibid. num. 13. ad 19.*
Orta questione de competentia Fori inter Judicem Laicum, & Ecclesiasticum, debet cognoscere Ecclesiasticus, *ibid. num. 20.*
Judex Laicus an possit supplere negligentiam Judicis Ecclesiastici, & e contra, *ibid. num. 21. 22. & 23.*
Judex, an, & quando possit esse talis in propria causa, *ibid. num. 24. ad 28.*
Judex debita scientia carens, & male judicans, aut errores committens ad quid teneatur, *ibid. num. 29. 30. & 31.*
Quid si Judex differat sine justa causa expeditionem causarum, *ibid. num. 32.*
Judex an possit munera accipere, eorumque jam receptorum dominium habere, *ibid. num. 33. ad 41.*
Judex sive Ecclesiasticus, sive Laicus, an, & quando possit aliquid accipere sportularum nomine; & quid nomine sportularum intelligatur, *ibid. num. 42. ad 46.*
An, & quando liceat Judici, ob munus acceptum, post ponere causas, *ibid. num. 47. 48. & 49.*
Judex an possit esse talis in causa, in qua fuit Advocatus, & e contra, *ibid. num. 50. & 51.*
Judex non potest judicare secundum sententiam probabilem, relicta probabiliore, *ibid. num. 52. & in nov. add. num. 9.*
Quid quando rationes utriusque partis sunt æque probabiles, *ibid. num. 53. 54. & 55.*
Judex regulariter loquendo judicare debet secundum allegata, & approbata, *ibid. num. 56.*
An autem Judex debeat judicare secundum allegata, & approbata contra propriam certam scientiam; tres sunt opinionones, & afferuntur, *ibid. num. 57. ad 63.*
Judex licet habeat certam scientiam privatam contra Reum, si juridice probatus sit innocens, non potest licite ipsum condemnare, *ibid. num. 64.*
Judex an possit a Reis criminaliter inquisitis exigere juramentum, *ibid. num. 65. & verb. Juramentum art. 1. num. 56. & verb. Reus num. 26.*
An Judex supplere valeat, quæ omissa a Patribus sunt, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 5.*
Judex an sequi teneatur sententiam æquiore, *ibid. in nov. add. num. 6. ad 8.*
Quid facere debeat Judex, si causa ei videatur utrinque æque probabilis, *ibid. in nov. add. num. 10. & 11.*
De Judicibus Synodalibus, *ibid. in add. Auctor. num. 66. ad 68.*

J U D I C I U M.

Judicium quid sit, & ad eum constituendum quid requiratur; Vide verb. *Judicium num. 1. ad 6. & in nov. add. n. 1. & 2.*
Quatuor in omni judicio consideranda sunt, quæ explicantur, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*
Unde initium sumat judicium, & de effectu litis contestationis, *ibid. in nov. add. num. 4. ad 14.*
De iis, quæ concernunt Judicem, Actorem, Reum, Testes, Advocatum, Procuratorem &c. Vide verb. *Astor, Reus, Testis, Advocatus, Procurator &c.* & quoad *Judicem* explicata differat, Vide *in nov. add. num. 15. ad 30.*
Quod vero ad Litigantium personam; Vide *ibid. in nov. add. num. 31. ad 52.*
Judicium dividitur a causa efficiente in Ecclesiasticum, & Sæculare, & quid sit utrumque, *ibid. num. 8.*
Dividitur a causa finali in Civile, Criminate, & Mixtum; & quodlibet ex istis quid sit, *ibid. num. 9.*
Dividitur a causa materiali in Petitorium, & Possessorium, & quid sit utrumque, *ibid. num. 10.*
Dividitur a causa formali in Ordinarium, & Summarium, utrumque explicatur, *ibid. num. 11.*
In Judicio, seu Processu *Summario*, quæ solemnitates omitti possint, vel noq, *ibid. num. 12. 13. & 14.*
Judicium Summarium in quibus causis institui solet, & quæ sint assignantur, *ibid. num. 15. ad 18.*
Causæ tractandæ in Judicio Summario, an decidi possint in judicio ordinario, & solemniter; & quid, si Judicium Summarium reddatur Ordinarium, *ibid. num. 19. & 20.*
Sententia prolata non servatis solemnitatibus tam in Judicio Summario, quam Ordinarium, an sit valida, *ibidem num. 21. & 22.*

Judicium an exerceri possit diebus Festis. *ibid. num. 23.*

Feriarum tres species assignantur, & explicantur, *ibid. num. 24. ad 27.*

Prohibitio exercendi Judicium diebus Feriatis extenditur ad omnes Judicii partes, quæ assignantur, *ibid. num. 28. ad 31.*

Judicium de consensu partium quibus Feriis possit exerceri, vel non, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Omnibus Feriis exerceri potest Judicium ratione pietatis, vel necessitatis, expediri possint, assignantur, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

In causis Summarii, seu de plano tractandis potest exerceri Judicium tempore Feriarum Rusticarum; secus extra casum necessitatis, vel pietatis, *ibid. num. 38. & 39.*

Quædam consideranda proponuntur in judicio quoad qualitatem causarum, *ibid. in nov. add. num. 53. & seqq.*

JUDICIUM temerarium, Suspicio, & Dubitatio,

Judicium, Suspicio, & Dubitatio inter se differunt; Vide verb. *Judicium temer. num. 1.*

Dubitatio, & Suspicionis quidditas assignatur, *ibid. num. 2. & 3.*

Suspicio alia est levis, alia gravis, alia violenta, & quæ sint, *ibid. num. 4.*

Judicium aliud est prudens, aliud imprudens; & quale sit utrumque, *ibid. num. 5. & 6.*

Dubitatio, & Suspicio alia est prudens, & alia imprudens, & utraque explicatur, *ibid. num. 7.*

Assignantur Indicia sufficientia, vel insufficientia ad judicandum, suspicandum, vel dubitandum de vitio, vel crimine alterius, *ibid. num. 8.*

Judicare, suspicari, vel dubitare de alterius vitio an sit peccatum, *ibid. num. 9. & 10.*

Judicium temerarium de alterius crimine an sit peccatum mortale. Et assignantur conditiones requisitæ ad hoc, ut sit mortale, *ibid. num. 11. & 12.*

Temere suspicari, vel dubitare de alterius crimine, an, & quale sit peccatum, *ibid. num. 13. ad 16. Vide not. nov. ibid. ad num. 16.*

JURAMENTUM

Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, divisionem, & modum licitum, seu illicitum jurandi.

Juramentum quid sit; Vide verb. *Juramentum art. 1. num. 1. & in nov. add. num. 1.*

Juramentum dividitur in assertorium, & promissorium, & quid sit utrumque, *ibid. num. 2. 3. & 4. & in nov. addit. num. 2. & seqq.*

Juramentum tam assertorium, quam promissorium dividitur in simplex, & solemne, & quale sit utrumque, *ibidem num. 5.*

Juramentum rursus dividitur in contestativum, execratorium, & comminatorium, & singula explicantur, *ibid. num. 26.*

Juramentum potest fieri quatuor modis, & assignantur, *ibid. num. 7.*

Ad Juramentum, ut sit licitum; tres conditiones requiruntur, nempe Veritas, Judicium, & Justitia; & quid sit tales conditiones deficient, *ibid. num. 18. ad 21.*

Reprehenditur *Auctor. num. 12. ibid. in nov. add. sub lit. A.* Juramentum pro restrictione non pure mentali an sit licitum, *ibid. num. 13.*

Restrictio mentalis est duplex, & assignantur, *ibidem num. 14.*

Varie licitæ restrictiones in aliquibus casibus assignantur; & ad rem assertur notabile exemplum cum sua licita restrictione, *ibid. num. 55. ad 20.*

Reprehenditur *Auctor.* & nonnullæ traduntur regulæ circa restrictiones, & argumenta afferuntur adversus laxas opiniones, *ibid. in nov. add. sub lit. A. Vide verb. Accusatus in nov. add.*

Quomodo excusentur Mercatores jurantes mercem sibi pluris constare, licet hoc verum non sit, *ibid. num. 21.*

Reus an, & quando teneatur, vel non, fateri veritatem Judici ipsum interroganti sub juramento, *ibid. n. 22. ad 25.*

Amphibologia, seu æquivocantes, & restrictiones pure mentales sunt illicitæ *ibid. num. 26.*

In laxas sententias animadvertitur, *ibid. in not. novif. ad num. 26.*

Jurare sine animo jurandi an liceat; Et quale sit peccatum, *ibid. num. 2. ad 32.*

Corrigitur *Auctor. num. 30. ib. in nov. add. sub lit. A.* Jurare cum animo jurandi, & promittendi, sed non implendi est peccatum mortale, *ib. num. 33.*

Consuetudo retenta jurandi sine causa quale sit peccatum, *ib. num. 34. & 35.*

Assignantur aliquæ formulæ tam veri, quam non veri Juramenti, *ib. num. 36. ad 47.*

Ad licite jurandum requiritur certitudo veritatis tum ex parte rei juratæ, tum ex parte personæ jurantis. Et quando talis certitudo habeatur, *ib. num. 48. 49. 50.*

Veritas Juramenti est triplex, & assignatur, *ib. num. 51. An, quando, & quibus liceat Juramentum exigere, ib. num. 52. ad 56.*

Quoad ea, quæ concernunt Juramentum Judiciale.

Juramentum judiciale prout respicit partes litigantes dividitur in juramentum *Calumniæ Malitiæ, & de veritate dicenda;* Vide verb. *Juramentum art. 2. num. 1.*

De variis juramentis in judicio receptis, *ib. in nov. add. ad art. 1. num. 2. & seqq.*

Juramentum Calumniæ quid sit? & cur tale dicatur, *ibidem num. 2. & 3.*

Calumnia quid sit, tum in causis civilibus, tum in criminalibus, *ib. n. 4.*

Juramentum calumniæ præstari debet super quinque capitibus, quæ assignantur, *ibidem num. 5. & 6.*

Juramentum malitiæ quid sit? & quæ ejus differentia a Juramento calumniæ, *ib. num. 7. & 8.*

Juramentum de veritate dicenda quid sit? & in quo differat, ac conveniat a Juramento calumniæ, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Juramentum judiciale prout respicit decisionem causarum dividitur in juramentum *decisivum litis, & in juramentum in litem.* Et quid sit utrumque, *ibid. num. 12. & 13.*

Juramentum decisivum litis triplex est; assignatur, & explicatur, *ib. n. 14. ad 17.*

Juramentum in litem est quoque triplex, & assignatur, ac explicatur, *ib. n. 18. ad 21.*

Ad juramentum litis decisivum, ejusque declarationem quid requiratur, *ibid. num. 22.*

Ad juramentum litis decisivum tum judiciale, tum voluntarium, tum necessarium, quid requiratur, *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Juramentum necessarium, seu, suppletorium an sit deferendum potius Reo, quam Actori, *ibid. num. 26. ad 30.*

De juramento suppletorio plura Vide *ibid. in nov. add. num. 1. ad 18.*

Prædicta tria juramenta an, & quando possint libere recusari. Et justæ causæ recusandi assignantur, *ib. num. 31. ad 36.*

Pueri an sint admittendi, aut cogendi ad jurandum in judicio, *ibid. num. 37. & 38.*

Assignantur qui repellendi, aut admittendi sint ad jurandum, *ib. num. 39. ad 44.*

Quid sit juramentum Purgatorium, cui, & quando deferatur, & in quibus differat a juramento de veritate dicenda; Vide *ib. in nov. add. num. 19. & seqq.*

JURAMENTUM promissorium quoad ea, quæ concernunt ejus interpretationem, obligationem, irritationem, dispensationem, & relaxationem, seu remissionem.

Juramentum in dubio est stricte interpretandum; Vide verb. *Juramentum art. 3. num. 1.*

Juramentum bona fide, & sine dolo generaliter præstitum, quomodo interpretandum, *ib. n. 2. & 3.*

Juramentum præstitum circa materiam juris quomodo interpretandum, *ibid. num. 4.*

In omni juramento promissorio quamvis absolute facti, quædam tacitæ subintelliguntur conditiones, quæ assignantur, *ibid. num. 5. ad 10.*

Juramentum servandi statuta edita alicujus Ecclesiæ, Capituli, Collegii, Communitatis, Civitatis, Provinciæ, seu Regni quomodo interpretandum, *ib. num. 11. ad 14.*

Juramentum promissorium debite factum circa materiam honestam, vel inhonestam, an obliget, vel non, *ib. num. 15. & 16.*

Juramentum soli Deo factum de opere minus perfecto, vel de re indifferente; & factum homini, aut Ecclesiæ, vel alicui Communitati de re honesta, & licita, an obliget, & an possit solo jurantis arbitrio commutari, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Juramentum promissorium gravi, & injusto metu extortum an obliget, *ib. num. 20.*

Obligatio Juramenti an, & quando transeat ad hæredes, vel successores, *ibid. num. 21. ad 24. & in nov. add. num. 25. & seqq.*

Juramenta quocumque modo facta, & a quo irritanda, seu annullanda, *ib. num. 25. ad 34.*

Relaxare Juramenta sive directe, sive indirecte ad quos spectet, *ib. num. 35.*

Quatenus juramentum actibus invalidis adjectum vigorem in praxi habeat, *ibid. in nov. add. num. 2. ad 22.*

An ex tali juramento hodie detur actio, *ibid. in nov. add. num. 23. & 24.*

Alia ad rem; Vide verb. *Votum.*

JURISDICTIO.

Jurisdictio unde dicta; & quid sit. Vide verb. *Jurisdictio num. 1. & 2.*

Jurisdictio dividitur primò in Ecclesiasticam, & Civilem, & quæ sit utraque, *ib. num. 3.*

Dividitur secundo in voluntariam, & contentiosam; & quæ sit utraque, *ibid. num. 4.*

Assignatur differentia inter Jurisdictionem voluntariam, & contentiosam, *ib. num. 5.*

De quibus etiam Vide *ibid. in nov. add. num. 10. & seqq.*

Dividitur tertio in ordinariam, & delegatam; & quæ sit utraque, *ibid. num. 6.*

Duobus modis jurisdictio dici potest Ordinaria, qui referuntur, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 9.*

Jurisdictio Ordinaria activa non inferitur ex privilegio exemptionis; cætera vero, quæ minime in Prælatum inferiorem important ordinariam activamque jurisdictionem in Clerum & Populum; Vide *ibid. in add. Auctor. n. 42. ad 45. & n. 48.*

De Jurisdictione Episcoporum in Ecclesiis Parochialibus in Indiis, & in omnes Ecclesias suæ Diocesis; itemque de jurisdictione Græcorum Prælatorum in populum Latini Ritus in Italia; Vide *ibid. in add. Auctor. num. 46. 47. & 49.*

Dividitur quarto in Imperium, & simplicem jurisdictionem. Quid sit Imperium, & Officium nobile. Quid sit simplex jurisdictio, & Officium mercenarium, *ib. num. 7.*

Imperium dividitur in merum, & mixtum, & quod sit utrumque. Imperium merum alio nomine appellatur *Jurisdictio alta, seu summa Imperium mixtum Jurisdictio bassa, seu inferior, ib. num. 8.*

Imperium merum juxta jus civile quomodo distinguatur; Et an detur de jure Canonico, *ib. n. 10. & 11.*

Jurisdictio ordinaria tribus modis acquiri potest, & assignantur, ac enumerantur illi, qui prædictis modis habent talem jurisdictionem, *ib. num. 11. ad 14.*

Vicarius Generalis Episcopi, & Capitularis Sede vacante an habeant jurisdictionem ordinariam, *ib. n. 15. ad 18.*

Jurisdictio tam ordinaria, quam delegata an extinguatur in judicente per mortem concedentis, *ib. num. 19. 20. & 21.*

Apostolice omnes immediate a Christo acceperunt suam jurisdictionem; Episcopi vero eam habent mediante Papa, *ib. num. 22. & 23.*

Confessarii Regulares Ordinum Mendicantium a quo, & quam habeant jurisdictionem, *ibid. numer. 24. & verb. Approbatio art. 1. num. 42.*

Jurisdictio necessario requiritur in Confessario; & an, & quando possit simplex Sacerdos sine jurisdictione Confessiones excipere, & a peccatis absolvere, *ibid. num. 25. ad 29. & verb. Confessarius art. 1.*

Corrigitur *Auctor. num. 29. ibid. in nov. add. sub lit. A.* Error communis sive cum titulo colorato, sive non, an det jurisdictionem ad valide absolvendum, *ib. num. 30. 31.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

& 32. & verb. *Confessarius art. 1. num. 16. ad 42.* Jurisdictio Confessarii non est idem, ac ejusdem approbatio, *ibid. num. 33.*

Jurisdictio Sacerdotis an sit juris Ecclesiastici, vel Divini, & in quo sensu Ecclesia det jurisdictionem Sacerdoti absolventi ex opinione probabili, *ib. num. 34.*

Jurisdictio Confessarii distingui potest in directam, & in indirectam, & quæ sit utraque, *ib. num. 35.*

Jurisdictio in poenitentes nequit acquiri sola consuetudine, *ib. num. 36.*

Alia de jurisdictione, & facultate Confessarii quoad absolutionem; Vide verb. *Absolutio.*

Jurisdictio gravi metu, vi, seu fraude obferta an sit nulla, *ib. num. 38. & 39.*

Jurisditionis contentiosa, aut voluntaria actus diebus Feriatis an sint validi, *ib. num. 40. & 41.*

Alia vide hoc tom. 8. in Appendic. Decret. in Pragen. *Jurisditionis.* Turritana, seu Bossanen. *Jurisditionis.* Alia Pragen. *Jurisditionis.* Januen. *Jurisditionis.* Alia Januen. *Jurisditionis.* Aquilana *Jurisditionis.* Melevitana *Jurisditionis.* Valven. seu Sulmonen. *Jurisditionis.* Elven. *Jurisditionis.* Fulginaten. *Jurisditionis.* Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Jurisditionis. Alia Fulginaten. *Jurisditionis.* Turdertina *Jurisditionis.* Papien.

Inter Deum, & Hominem; Patrem, & Filium; Dominum, & Servum; Maritum, & Uxorem qualis iustitia intercedat, *ibid. num. 54. 55. & 56.*
Iustitia præmiativa, & punitiva an reducatur ad distributivam, & commutativam, *ibid. num. 57.*

JUSPATRONATUS

Quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, divisionem, & acquisitionem.

Juspatronatus quid sit, ejusque nomen, ac nomen Patroni varie accipitur; Vide verb. *Juspatronatus art. 1. n. 1. & 2.*
Reale Juspatronatus, de quo Auctor *num. 1.* dividitur in Regium, feudale, & privatum, quorum definitio datur, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*

Enarrantur ea, quæ habet præcipua juspatronatus Regium, *ibid. in nov. add. num. 5. 6. & 7.*

Non omnes effectus juspatronatus Regii tribui queunt juspatronatus feudali, & quare, *ib. in nov. add. num. 8. & seqq.*

Quando vere juspatronatus privatum sit reale, *ibid. in nov. add. num. 14. & 15.*

Juspatronatus dividitur primo in Hæreditarium, Gentilitium, & Mixtum; & quodlibet assignatur, & explicatur, ac ut tale probatur, *ib. num. 3. ad 9.*

Dividitur secundo in Activum, & Passivum; & utrumque explicatur, *ib. num. 10.*

Juspatronatus Activum subdividitur in Personale, & Reale, & quale sit utrumque, *ibid. num. 11.*

Dividitur tertio in Ecclesiasticum, Laicale, & Mixtum; & quodlibet explicatur, & ut tale probatur, *ib. n. 12. ad 18.*

Juspatronatus de jure tribus modis acquiri potest, scilicet Fundatione, Edificatione, & Dotatione; & an quilibet disjunctim ex dictis modis sufficiat ad eum acquirendum, *ib. num. 19. ad 26.*

Reprehenditur Auctor *num. 22. ib. in nov. add. n. 16. & seqq.*

Quomodo acquiratur juspatronatus, quando unus, & idem simul ædificat, fundat, & dotat Ecclesiam; vel quando plures ad unam ex dictis causis, vel ad plures simul, *ib. num. 27.*

Redificatione, & Redotatione quando acquiri possit juspatronatus jam constitutum, *ib. in nov. add. n. 19.*

Juspatronatus præsentandi Prælatum in Ecclesia Collegiata, vel Regulari, quomodo acquiratur, *ib. num. 28. & 29.*

Juspatronatus acquiri potest etiam ex Privilegio, & Prescriptione; & quando, & quomodo istis duobus modis acquiri possit satis clare innuitur, ubi plura alia ad rem, *ibid. num. 30 ad 41.*

Quoad ea, quæ concernunt ejus in alios translationem, & ejusdem amissionem.

Juspatronatus primo transit per *successionem hæreditariam*; & assignantur hæredes, ad quos transire potest; & quomodo; Vide verb. *Juspatronatus art. 2. num. 1. ad 24.*

Ad *num. 7.* Auctoris, Vide *ibid. in nov. add. num. 1.* ubi discutitur, num qui ad inæquales Hæreditatis partes vocantur æqualiter succedant in juspatronatus.

Ad *num. 9.* Auctoris, Vide quæ luculenter exposita habentur, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.* ubi differitur, num conventiones, in quibus ips præsentandi per turnum dividitur, opus habeant consensu Ordinarii, & ad firmitatem illarum requiratur consensus omnium Patronorum.

Secundo transit de uno in alium per *donationem*; & quomodo talis donatio fieri possit, & cujus consensu requiratur, *ibid. num. 25. ad 28.*

Donatio juspatronatus quando possit revocari, vel non, *ib. num. 39. ad 42.*

Tertio transit de uno in alium per *permutationem*; & quomodo permutatio fieri possit, ac debeat, *ib. num. 43. ad 50.*

Quarto transfertur de uno in alium per *venditionem*; Et talis venditio per singulas sui partes satis clare explicatur, *ibid. num. 51. ad 70.*

Assignantur varii modi, seu causæ, quibus amittitur, & penitus extinguitur juspatronatus, *ib. num. 71. ad 83.*

Quoad ea, quæ concernunt ejus probationem.

Alleganti juspatronatus incumbit onus illud probandi. Et quomodo probari debeat in personis suspectis, vel non suspectis de usurpatione; & quæ sint personæ suspectæ; Vide verb. *Juspatronatus art. 3. num. 1. 2. & 3.*

Ad hoc, ut juspatronatus præsumatur acquisitum ex usurpatione, quid probari debeat, *ib. num. 4. ad 8.*

Jurispatronatus usurpatione in quibus præsumi possit, *ib. num. 9. ad 12.*

Præsumptio usurpationis jurispatronatus quando cessat, *ibid. num. 14. ad 22.*

Sed ad hæc omnia, vide notata *ib. in nov. add. num. 1.*

Assignantur personæ privatæ, & non suspectæ de usurpatione jurispatronatus; & quid requiratur ad eum probandum in prædictis personis, *ibid. num. 23. ad 26.*

Juspatronatus in personis potentibus quomodo probari debeat? Et an requiratur Scriptura authentica, & quæ sit talis Scriptura, *ibidem num. 26. ad 30.*

Ad hoc ut Scripturæ, & Instrumenta dicantur authentica quid requiratur *ib. num. 31. & 32.*

Scripturæ authentice ad probandum juspatronatus personæ suspectæ de usurpatione, quæ censeantur, *ibid. numer. 33. 34. & 35.*

Præsentationes per authenticas Scripturas probandæ an, & quomodo esse debeant continuatæ, *ib. num. 36. ad 42.*

Juspatronatus in personis privatis non requirit tam plenam probationem, sicuti in personis potentibus, *ib. num. 43.*

Assignantur, & explicantur varii modi, quibus probatur juspatronatus in personis privatis, ubi plura alia scitu digna ad rem obiter afferuntur, *ib. num. 44. ad 81.* Sed vide *ib. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt Patronos, eorumque jura, & onera.

Patroni quoad propositum qui dicantur, & esse possint, vel non, Vide verb. *Juspatronatus art. 4. num. 1. ad 14.*

Quomodo fiat successio Patronorum in jurepatronatus hæreditario, ac gentilitio, *ib. num. 15. ad 19.*

Patroni an possint aliquid temporale exigere a præsentatis, *ib. num. 20. 21. & 22.*

Patroni Laici, & Ecclesiastici quot menses habeant ad præsentandum, & an tale tempus possit prorogari, & a quibus, *ib. num. 23. ad 32.*

Patroni jurispatronatus mixti quot menses ad præsentandum habere possint, *ib. num. 33. ad 38.*

Tempus ad præsentandum quando Patronis currere incipiat, *ib. num. 39. ad 43.*

Patronus Ecclesiasticus semel ac idoneum præsentavit, non potest pro illa vice alterum præsentare etiam cumulative, *ib. num. 44.*

Patronus Laicus potest variare præsentando secundum cumulative. An autem possit semel tantum, vel pluries variare, disputant Doctores. Et assignantur rationes, quare variare possit Patronus Laicus, & non Ecclesiasticus, *ib. num. 45. ad 58.*

Inter varia jura, quæ Patrono competunt, quatuor præcipue assignantur, *ib. num. 59.*

Juri præsentandi, quod Patrono competit, an, & quando possint Papa, Legatus Pontificius, vel Ordinarius derogare, *ib. num. 60. ad 69.*

Patronus an possit Laicum nominare, vel præsentare, *ib. num. 70. ad 73.*

Quid si Patronus recuset præsentare, quem nominavit Fundator, *ib. num. 74.*

Patronus an possit seipsum præsentare, aut a Procuratore a se deputato præsentari, & an possit acceptare Beneficium, *ib. num. 75. ad 78.*

Patronus potest præsentare Filium, aut alium consanguineum, vel conjunctum, *ib. num. 79.*

Quid si plures sint Patroni, *ib. num. 80.*

Patronus sive Ecclesiasticus, sive Laicus, an, & ad quæ Beneficia teneatur præsentare digniorem - Et quid si indignum præsentet, *ib. num. 81. ad 91.*

Quid quando plures æque digni præsentantur ab eodem Patrono Laico, vel Ecclesiastico, *ib. num. 92. & 93.*

Quid quando plures inæqualis dignitatis, aut meriti simul

mul ab unico, vel à pluribus Patronis præsentantur, *ib. num. 94. ad 98.*

Quid quando Patroni litigant inter se super Juspatronatus, & litem non finiunt intra tempus a jure statutum, & nullus ex ipsis est in notoria possessione præsentandi, *ib. n. 99. 100. 101.*

Quid quando lis est inter Patronum, & Episcopum pugnantem pro Ecclesiæ libertate, vel inter Patronum, & præsentatum, aut inter ipsos præsentatos, *ib. n. 102. ad 104.*

Jus honoris competens Patrono, in quo consistat, assignatur, & explicatur, *ib. num. 105. ad 108.*

Ratione juris defendendi præminentia competens Patrono assignatur, & explicatur, *ib. num. 109. ad 113.*

Patrono competit jus alimentationis in casu, quo vergat ad inopiam, & tale jus per singulas sui partes dilucidatur, *ib. num. 114. ad 132.*

Jus præsentationis, quod diversum est a jure nominationis, melius disquisitum, & viceversa, Vide *ibid. in nov. add. num. 1. ad 11.*

Jura honorifica Patronorum, scilicet honor precum, Lucus Ecclesiastici, Sedis, & quidem fixæ ac propriæ, ac Sepulcræ enarrantur, & explicantur diserte, *ibid. in nov. add. num. 12. ad 26.*

Circa alimenta Patrono debita; Vide *ib. in nov. add. n. 27. & verb. Alimenta in nov. add.*

Num Patrono jus aliquod in bona Ecclesiæ competere possit; Vide *ib. in nov. add. num. 28.*

Alia ad rem, & signanter quoad onera Patronorum; Vide verb. *Ecclesia art. 3. num. 63. & verb. Utensilia num. 8.*

K

KALENDÆ unde dictæ, & quid sint? Vide verb. *Kalendarium num. 29. ad 33.*

KALENDARIUM.

Kalendarium unde dictum, & quid sit; Vide verb. *Kalendarium num. 1. & 2.*

Dies unde dictus, quid, & quotuplex sit, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Nox quid sit, *ibid. num. 6.*

Dies quomodo incipiat, & sit in jure intelligendus, & accipiendus, *ibid. num. 7. & 8.*

Hora unde dicta, & in quot, & quæ minuta dividatur, *ibid. num. 9. & 10.*

Horæ alia diei sunt, & alia noctis; alia æquales, & alia inæquales, & quomodo appellentur æquales, *ibid. n. 11. 12. & 13.*

Qui primus diem, noctemque in horas dividerit, quo tempore hæc partitio in usu esse incœperit; & quo instrumento facta fuerit? Et qualis olim apud Romanos fuerit diei divisio, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Hebdomada dupliciter sumitur, & assignatur, *ib. n. 17.*

Sabbatum quid significet, ejusque nomine quid Judæi intelligerent. Et singuli hebdomadæ dies quomodo vocati apud Gentiles, & nunc vocentur ab Ecclesia Romana, *ib. num. 19. ad 21.*

Menfis unde dictus, quid & quotuplex sit, assignatur, & explicatur, *ibid. num. 22. ad 28.*

Kalendæ, Nonæ, Idus unde dicantur, & quid sint, *ibid. num. 29. 30. & 31.*

Assignantur duæ regulæ ad facilius prædicta percipienda, & ut cognoscatur quot dies contineat quilibet mensis, *ibid. num. 32. 33. et 34.*

Mensium quorumcumque nomina assignantur, & explicantur *ib. num. 35. 36. et 37.*

Annus unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur, *ib. num. 38. ad 42.*

Apud varias nationes varia annorum initia assignantur, *ib. num. 43. 44. & 45.*

Anni initium quomodo calculetur in curiis, Tribunalibus &c. Vide verb. *Annus num. 10.*

Annus Solaris duplex assignatur, & explicatur, *ib. n. 47.*

Anni, seu Kalendarii Juliani duo vitia assignantur, & a quo correctæ, *ibid. num. 48. ad 53.*

Epacta quid sit, ac significet, & quomodo reguletur, *ib. num. 54. & 55.*

Ferrar. Bibliothec. Tom. VIII.

Indictio quid sit, unde dicatur, quando incœperit ejus usus, & quo mense incipiant nunc Indictiones in Bullis, ac Pontificiis rescriptis, *ibid. num. 56. 57. & 58.*

Datur regula pro inveniendi cujuslibet anni Indictione: ubi & de Olympiadibus, *ibid. num. 59. & 60.*

Cyclus Solaris quid sit? & affertur regula pro ejus numero, ac Littera Dominicali inveniendi. *ibidem num. 61. 62. & 63.*

Cyclus Lunæ quid sit? & quare appelletur aureus numerus? pro quo cognoscendo affertur regula, *ibid. numer. 64. 65. & 66.*

Recententur, quæ circa Kalendarium haud queunt Episcopi. *ibid. num. 67.*

Kalendarium Gregorianum quoad distributionem Festorum, Jejuniorum, & hujusmodi ab Italo - Græcis servari præcipitur a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auct. num. 68.*

KIRIE ELEISON quid significet, & cur toties repetatur in Missa; Vide verb. *Kyrie Eleison per tot.*

L

LABOR.

Labor an, & quando excuset a jejunio, vel non; Vide L verb. *Jejunium art. 2. num. 10.*

LACTICINIA, & ova, an comedere liceat diebus jejunii; Vide verb. *Abstinentia num. 9. & verb. Jejunium art. 1. n. 9.*

LÆSIO. Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 5.*

LÆSÆ MAJESTATIS POENA. Vide verb. *Pœna artic. 2. num. 148.*

LAICUS.

Laicus nullum habet jus circa res, & personas Ecclesiasticas. Et quid si tale jus quomodocumque exercent; aut eadem personas, earumque jurisdictionem perturbet, impediatur, aut aggravet; Vide verb. *Laicus num. 1. ad 9.*

Laici in quibus Causis Ecclesiastico judicio subiciantur; & quid de illis, qui in Terris Ecclesiæ degunt; *ibidem numer. 10. ad 14.*

Laici an possint de Fidei Mysteriis disputare, prædicare, aut præsentibus Clericis docere; *ibid. n. 15. ad 22. Vide not. noviss. ad num. 17.*

Laicus an, & quando gaudeat privilegio Fori, si post commissum delictum, aut sit inquisitus in Curia Sæculari, aut ab eadem pulsus in exilium fiat Clericus, vel Professus; *ibid. num. 23. ad 29.*

Laici an possint oblationes offerre, vel Ordinum ministeria exercere; *ibid. num. 30. ad 37.*

Laici quid possint, vel non, circa Prælaturas, Dignitates, & Beneficia Ecclesiastica; *ibid. num. 38. ad 49.*

Alia ad rem, *ibid. num. 50. ad 67.* ubi plura scitu digna invenies.

Laici Magistratus jus non habent indicendi publicas preces. *ibid. in add. Auct. num. 68.*

Prohibetur Laicorum assistentia intra Presbyteriorum, & Altarium septa; dum Missæ & Sacra officia celebrantur. *ibid. in nov. add. num. un.*

LARGITIO MUNERUM. Vide verb. *Regulares, verb. Xenia, & verb. Pœna art. 2. num. 147.* ubi de pœnis contra transgressores.

LATRONES CUM CHRISTO CRUCI AFFIXI. Vid. *addit. noviss. auct. ibid. num. & seqq.*

LAUDEMIMUM. Vide verb. *Emphyteusis art. 3. n. 16.*

LAXA propositio quæ sit; Vid. verb. *Propositiones damnatæ num. 40.*

LECTORATUS. Vide verb. *Ordo art. 1. n. 31.*

LEGATARIUS, LEGATUM.

Legatarius quid sit; Vide verb. *Legatarius, Legatum num. 1.*

An quis esse possit Legatarius, & hæres; *ibidem num. 2. ad 5.*

Legatarius carnaliter cognoscens Uxorem testatoris post ejus mortem indignus est Legato. *ibid. num. 6.*

Legatum dupliciter sumitur, & explicatur. *ib. n. 7. 8. 9.*

Legatum aliud est *prophanum*, & aliud *pium*; aliud *purum*, & aliud *conditionatum*; aliud *in diem*, aliud *sub modo*; aliud *sub causa*, & aliud *sub demonstratione*; & singula explicantur, *ibid. num. 10. ad 26.*

Ad prædicta Legata siue fiant in Testamento, siue extra, quot testes requirant; *ib. num. 27. 28. & 29.*

Legata rei alienæ quo iure valeant, & a quo in casu, & quando dominium acquiratur; *ibid. num. 30. ad 37.*

Incrementum, & fructus rei legatæ a die testamenti conditi pertinent ad Legatarium. *ibid. num. 38.*

Legatarius an possit propria auctoritate Legatum accipere; *ibidem num. 39. & 40.*

Legata in foro conscientiæ quamprimum exequenda sunt ad hæredibus. Et variæ Legatorum species assignantur, & quomodo adimplenda sit mens Testatoris in ipsis innuitur. *ibid. num. 41. ad 77.*

Legatum relictum alieni sub conditione, quod nunquam nubas, vel quod tali non nubat, vel quod nubas tali, vel si nupsit, vel liberos procreavit, an sit ei dandum, vel non; *ibid. num. 78. ad 85.*

Legatum relictum alicui sub conditione si Religionem ingrediatur, vel Clericum fiat, an, & quando sit ei dandum; *ibid. num. 86. & 87.*

Legatum relictum Regulari sub conditione quod quamdiu vivit pertineat irrevocabiliter ad eum independentem a licentia Superioris, an ipsi, vel potius Monasterio debeatur; *ibid. num. 88. ad 94.*

Conventus bonorum incapaces an, & quæ Legata possint accipere, ac retinere; ut ad rem adducuntur varia Decreta, & signanter Breve Urbani VIII. *ibid. num. 95. ad 121.*

Domus Professæ Societatis Jesu an sint Legatorum capaces, *ib. num. 122.*

Legatum relictum Ecclesiæ, quam Testator in specie non expressit, an validum; Et quid si Testator Ecclesiam simpliciter nominaverit, & plures sint ejusdem nominis Ecclesiæ, *ibid. num. 123. ad 130.*

Legatum relictum v. g. Titio, quid si duo sint Titii æquali charitate, & amicitia cum Testatore conjuncti, *ib. n. 131.*

Quid de Legato relicto pauperi determinato, si hic moriatur ante solutionem, *ib. num. 132.*

Repudiatio Legati Ecclesiæ facti quando illicita, & peccaminosa, *ibid. num. 133. & 134.*

Legata ad causas pias valent quamvis corruat Testamentum, *ib. num. 135.*

Valent Legata prophana contenta in Testamento condito absque solemnitate civili, *ib. num. 136.*

An, & ex quibus Legatis detrahi possit Falcidia, vel Trebellianica, *ib. n. 137. ad 142. & verb. Falcidia num. 20.*

Legata an, & a quibus personis commutari possint, vel non; *ib. num. 143. ad 156.*

Iuxta causæ commutandi Legata tum in genere, tum in specie assignantur, *ib. num. 157. ad 164.*

Legatum magnæ quantitatis Missarum una vice celebrandarum converti non potest in Erectionem Capellanæ perpetuæ. Et talia Legata nunquam patiuntur diminutionem, *ibidem n. 165. & 166.*

Legatum relictum Capitulo cum onere, vel sine onere; aut relictum Canonicis indefinite an sit applicandum Mensæ Capitulari, *ib. num. 167. 168. & 169.*

Quid si fuerit relictum Canonicis Legatum magnæ quantitatis pecuniæ pro Missis celebrandis, *ibid. num. 170.*

An quis possit prætere aliquid de Legato relicto Ecclesiæ, *ib. num. 171.*

Si Legatum sit relictum Episcopo, vel Rectori alicujus Ecclesiæ, cui debeatur, *ib. n. 172.*

Quando Legatum demonstrative, vel taxative relictum censetur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Alia vide hoc tom. 8. in Appendic. Decret. in Brundusina Adimplenti, Romana, seu Bononien. Lucana Legati Pii, nullius, seu Montis Cassini distributionis subsidiorum Dotatum, Firmana subsidiorum Dotatum, Papien subsidii Dotatis. Celfonen.

LEGATUS.

Legati unde dicti; Vide verb. Legatus num. 1.

Legati diversimode vocantur, & accipiuntur in jure Canonico, ac Civili; & assignantur Legati in jure Civili, *ib. num. 2.*

Legati in jure Canonico sunt in triplici differentia, nempe Legati a Latere, Missi, & Nisi; & singuli assignantur, & explicantur; & qui tales esse possint, vel debeant, *ib. n. 3. ad 11. Vide not. nov. ib. num. 11.*

Prædicti Legati qualem, & in quibus locis habeant jurisdictionem, & quas causas possint delegare, vel cognoscere, *ib. num. 12. ad 18.*

Legati in quo differant a Delegatis, *ib. num. 19.*

Legati a Latere quid possint præ aliis Legatis, ac Nunciis, *ib. num. 20. ad 33. & verb. Beneficia art. 5. num. 10. ad 29. & num. 51. ad 60.*

An Legati a Latere, & Nuncii Apostolici possint in sibi commissis Provinciis conferre Ordines, & approbare Confessarios, *ib. num. 35. & 36. & verb. Approbatio art. 1. n. 26.*

Legatus, & Nuncius Apostolicus quid aliud possint, vel non, *ib. num. 37. ad 50.*

Legati Papæ statuta durant etiam finita Legatione, *ib. num. 51.*

Legati jurisdictione cessat quatuor modis, qui assignantur, *ibid. num. 52. & 53.*

Legati, & Nuncii Apostolici debent Regulares ad se recurrentes remittere suis Superioribus; Vide verb. Auditores n. 49.

An Legato assenti munitum se specialiter a S. Sede quibusdam facultatibus credendum sit, *ib. in nov. addit. n. 1. & seqq.*

Alia vide hoc tom. 8. in Appendic. Decret. in Comment. Jurisdictionis.

LEGISLATOR. Vide verb. Lex art. 2. per tot. & art. 3. n. 13.

LEGITIMA.

Legitima quid sit, quomodo, & quanta debeatur liberis, seu descendentes; Vide verb. Legitima n. 1. & 2.

In descendentiis numero qui sint computandi, vel non, *ib. num. 3. & 4.*

Legitimi, & Nepotes quomodo de Legitima participant, *ib. n. 5. 6. & 7.*

Quæ legitima, & in quo casu debeatur Ascendentibus, & Fratribus, ac Sororibus, *ib. num. 8. 9. & 10.*

Legitima ex quibus bonis, & quo jure debeatur Filiis, ac Nepotibus, & pro ea deducenda, quæ bona computanda sint, *ib. num. 11. ad 19.*

Legitima quo titulo sit relinquenda Liberis, & Parentibus, *ib. num. 20.*

Quid si alicui ascendenti relinquatur minor; vel nulla portio pro legitima, *ib. n. 21. ad 24.*

Legitima debita hæredibus necessariis relinqui debet sine ullo onere, *ib. n. 25.*

Legitima una cum fructibus debetur statim post mortem siue naturalem, siue civilem Testatoris, *ib. n. 26. ad 31.*

Quæ legitima debeatur matri a die emissæ professionis Filii, vel Filia, *ib. n. 32. ad 35.*

Quid quando Monasterium tenetur solvere Legitimam Filiis Patris Professi, *ib. n. 36. 37. & 38.*

Legitima an, & in quo casu debeatur, ac peti possit a Filiis, viventibus adhuc Parentibus, *ib. n. 39. ad 44.*

Quando pro Legitima non competat nisi conditio ex Legge, & quando etiam hypothecaria actio, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Dispositio celebris text. in leg. jubemus trahi non potest ad Legitimam, *ib. in nov. add. n. 4. & 5.*

Prohiberi non valet Legitima, nisi adhibita sit cautela Soccini; & hæc quando adhibita censetur, *ib. in nov. add. num. 6. & 7.*

Si filius nec expresse, nec tacite acceptet prohibitionem Legitimæ, tamen factam cum cautela Soccini, non excluditur a jure illam petendi, *ib. in nov. add. num. 8.*

Quando vero filius acceptasse dici possit, necne, prohibitionem Legitimæ cum cautela Soccini, *ib. in nov. add. num. 9.*

LEGITIMUS. Vide verb. Filius.

LEVIR quis sit. Vide verb. Affinitas art. 1. num. 16.

LEX

LEX

Quoad ea, quæ concernunt ipsius naturam, divisionem, & eos, qui ipsam concedere possunt.

Lex unde sit dicta, & quomodo appellari solet; Vide verb. Lex art. 1. n. 2. & 3.

Assignantur variæ conditiones, quæ ad Legem requiruntur, *ibid. num. 4. ad 10.*

Legis definitio traditur, & explicantur necessariæ conditiones, quæ in ipsa continentur, *ibid. num. 11. ad 15.*

Definitur magis proprie Lex, *ib. in nov. add. num. 1.*

Et ex definitione data derivantur Legis species, *ib. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Jus Gentium, & Lex Gentium non diversa a Jure naturali, *ib. in nov. add. num. 14. ad 16.*

Assignantur tres differentia Legis a simplici præcepto, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Lex dividitur immediate in æternam, & temporalem, & quæ sit utraque, & in quo differant, *ibid. num. 19.*

Lex temporalis subdividitur in naturalem, & positivam; & quæ sit utraque, & in quo differant, *ibid. num. 20.*

Lex positiva subdividitur in Divinam, & humanam, & quæ sit utraque, *ibid. num. 21.*

Lex Divina positiva subdividitur in veterem, & novam; & quæ sit utraque, *ibid. num. 22.*

Lex Divina positiva alia est mere Divina positiva, & alia est Divina positiva naturalis; & quæ sit utraque, *ibid. num. 23.*

Lex positiva humana subdividitur in Legem, seu jus gentium; in Legem Ecclesiasticam, seu Canoniam, & in Legem sæcularem, seu Civilem; & quæ sint omnes, *ibid. num. 24.*

Lex, seu Jus gentium subdividitur in primarium, & secundarium; & quid, & quale sit utrumque. Vide verb. Jus num. 10.

Lex Ecclesiastica, seu Canonica quomodo subdividatur. Vide verb. Jus num. 19.

Lex sæcularis, seu Civilis quomodo subdividatur. Vide verb. Jus num. 12.

Lex, seu Jus gentium in quo differat a Lege Canonica, Civili, & naturali, *ibid. num. 28. & 29.*

Quomodo inter Leges Ecclesiasticas, seu Canonicas, & Sæculares, seu Civiles, est aperta contrarietas, quænam sint servandæ; Vide verb. Jus num. 37.

Assignantur, qui possint, vel non Leges condere; & quas Leges, & in quibus locis, *ibid. num. 38. ad 45.*

LEX quoad ea, quæ concernunt ejus promulgationem, acceptationem, & obligationem.

Lex ad hoc, ut obliget quoad culpam, vel quoad pœnam, requiritur ejus sufficiens promulgatio; & quid sufficiat ad talem promulgationem. Vide verb. Lex art. 2. n. 1. 2. & 3.

Leges Imperiales, Regum, aliorumque Principum, & Leges Pontificiæ quando obligare incipiunt, *ibid. num. 4. ad 8.*

Ad intrinsecam Legis constitutionem an requiratur acceptatio Populi, & quid si non acceptetur, aut Legislator nesciat, aut dubitet an sit acceptata, necne, *ib. n. 9. ad 16.*

Quid in dubio an Superior habeat potestatem ferendi hanc, vel illam Legem obligatoriam, aut an Lex sit justa, necne, *ibid. num. 17. & 18.*

Quid si Populus habeat rationabilem causam non acceptandi Legem a Supremo Principe, *ibid. num. 19. ad 23.*

Leges humanæ justæ tum Ecclesiasticæ, tum Civiles obligant in conscientia. Secus Leges mere pœnales, *ib. n. 24. & 25.*

Lex mere pœnalis quomodo differat a Lege morali, & mixta, *ibid. num. 26.*

Lex pœnalis alia est lata, alia est ferendæ sententiæ, & quæ sit utraque, & ad ut talem facilius cognoscendam quinque Regule assignantur, *ibid. num. 27. ad 35.*

Lex pœnalis siue lata, siue ferendæ sententiæ, quomodo, & quando obliget, *ibid. num. 36. ad 44.*

Utrum Lex nova a Summo Pontifice promulgata obliget statim, an post duos a promulgatione menses juxta Auth. Ut facta nova Constitutiones *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

LEX quoad ea, quæ concernunt personas ad ipsam obligatas.

Ad Leges Ecclesiæ obligantur omnes Christiani fideles, & an & quomodo obligentur Infantes ante, vel post septennium. Vide verb. Lex art. 3. n. 1. ad 4.

LEX

Ad num. 3. Auctoritas vide notata, *ib. in nov. add. sub lit. a.*

Pueri, & Puellæ post septennium completum, & ante pubertatem quibus pœnis, & censuris subjici possint, *ib. num. 5. ad 8.*

Amentes, & Ebrii an, quando, & ad quas Leges obligentur, *ib. num. 9. & 10.*

Ad Leges, & statuta inferiorum Prælatorum, qui obligentur, *ib. num. 11. & 12.*

Legislator humanus, etiam Monarchicus an teneatur ad proprias Leges, *ib. num. 13. ad 20.*

Papa, & Episcopi a quibus pœnis sint exempti, & an eximantur etiam a culpa, si suorum Antecessorum Leges transgrediantur, *ib. num. 21. & 22.*

Papa quomodo teneatur ad præceptum Paschale, *ibidem num. 23.*

Alii Legislatores quomodo teneantur ad Legum observantiam; & quid si Legislator sit ipsa Communitas, *ibid. n. 24. & 25.*

Hæretici tenentur de jure Legibus Ecclesiasticis. Secus Judæi, Pagani, & Catechumeni, *ib. num. 26. & 27.*

Peregrini, quibus in locis, quomodo, & ad quarum Legum observantiam teneantur, *ib. num. 28. ad 45. ubi plura quoad ipsos.*

An Vagi, seu Vagabundi obligentur Legibus, & consuetudinibus locorum, per quæ transeunt, vel in quibus hospitantur, *ib. num. 46. 47. & 48.*

Sed ad n. 38. 39. & 40. Auctor. vide animadversa, *ibid. in nov. add. sub lit. a. & b.*

Reprehenditur Auctor, n. 48. *ib. in nov. add. sub lit. a.*

An durante Legatione, & peregrinatione studiorum causa, Legatus, & Studiosus ligati sint Legibus illius Regionis, in qua morantur, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Clerici, & Regulares an, & quando teneantur Legibus Civilibus, & Statutis Laicorum, & ad rem afferuntur plura Sacrarum Congreg. Decreta, *ib. n. 49. ad 84.*

LEX quoad ea quæ concernunt intentionem, modum, & tempus eam adimplendi.

In executione operis a Lege præcepti duplex haberi potest intentio, & assignatur. Vide verb. Lex art. 4. num. 1.

Ad impletionem Legis an requiratur intentio ei satisfaciendi, *ib. num. 2. ad 5.*

An satisfaciat Legi, seu præcepto, qui faciens opus præceptum expresse intendit per illud non satisfacere, & ad rem adducuntur exempla, *ib. num. 6. ad 10.*

An, & quomodo impleri possint Leges, seu præcepta sine gratia satisfaciende; vel per actionem ex fine, vel circumstantia extrinsece malam, *ib. num. 11. ad 19.*

An satisfieri possit pluribus Legibus, seu præceptis eodem tempore per diversos actus, *ib. num. 20. 21. & 22.*

Qui per notabilem partem Missæ confitetur sua peccata, an satisfaciat præcepto Missæ audiendi. Vide verb. Missa art. 17. num. 27.

Unico, & eodem actu an satisfieri possit pluribus Legibus, seu præceptis, *ib. num. 24. ad 32.*

Unica numerice Divini Officii recitatione satisfieri nequit duplici præcepto, *ib. num. 33.*

LEX quoad ejus cessationem.

Lex humana per quid cesset; Vide verb. Lex art. 5. num. 1.

Lex cessat quando cessat universum totalis ejus causa finalis, *ib. num. 2. 3. & 4.*

Lex in præsumptione fundata quando cesset obligare, *ib. n. 5.*

Lex cessat per ejus obrogationem; & quomodo inter se differant abrogatio, derogatio, & irritatio, *ib. n. 6. & 7.*

Lex a quo, & quando possit abrogari, & justæ causæ abrogandi Leges assignantur, *ib. n. 8. ad 16.*

Lex cessare potest per veram Interpretationem, & Epichejam. Et quid, & quomplex sit interpretatio, assignatur, & explicatur, *ib. n. 17. ad 20.*

Authentica, ac usualis Legis interpretatio a quo fieri possit, *ib. n. 21. 22. & 23.*

Doctrinalis Legis interpretatio fieri potest etiam a privatis Doctoribus, si observent regulas communiter præscribi solitas, quæ assignantur, *ib. n. 24. ad 40.*

Epicheja quid sit, & in quo differat ab interpretatione Legis, & quando locum habeat, *ib. n. 41. 42. & 43.*

LEX

Lex cessare potest per dispensationem factam ab habente legitimam dispensandi potestatem, ib. n. 44.
 Quoad ea, quæ specialiter concernunt dispensationem; Vide verb. *Dispensatio*.
Lex cessare potest per privilegium concessum ab habente legitimam potestatem ipsum concedendi. Et quid sit privilegium, & quomodo interpretandum, ib. n. 46, 47. & 48.
Lex cessare potest per consuetudinem contrariam legitime introductam, ib. n. 49. & 50. & verb. *Consuetudo*.
 Tripliciter Judices, & Jurisconsulti Leges possunt interpretari, ac Regulæ interpretandi Leges traduntur, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*
Lex commissoria quid sit, & ad quæ detur? Vide verb. *Emptio art. 5. num. 40. & verb. *Hypotheca num. 34.**

LIBELLUS FAMOSUS.

Libellus Famofus quid sit, quomodo fiat, & quid requiratur ad eum constituendum, & ad ejus crimen, & pœnam incurrendam? Vid. verb. *Libellus Famofus num. 1. ad 16.*
 Sed ad num. 17. Auctor. vide declarata, *ib. in nov. add. sub lit. a.*
Libellos Famofos facientes, publicantes, consulentes, fieri ac publicari mandantes, retinentes, invenientes & non manifestantes, imprimentes, vendentes &c. quale crimen committant, & quibus pœnis subjiciantur, ib. n. 17. ad 28.
 Sub appellatione Libelli famosi, quales alii libri continentur, *ib. n. 29.*
 Quid si Libellus famofus respiciat statum alicujus Religionis in communi, *ib. n. 30.*
 Pœna Libelli famosi an habeat locum, etiam si quis in eo verum dixerit, *ib. n. 31. & 32.*
 Publicum judicium ex *Senatus Consulto* redditum est ob Libellum famofum, cujus pœna Capitis est. Sed vide quomodo hæc pœna sit interpretanda iuxta Libelli famosi qualitatem, *ib. in nov. add. n. 1. & seqq.*
 Qui detraxerunt aliis Libello famoso, continente vel falsum crimen, vel verum occultum, ad quid teneantur? Vide verb. *Detrahitio art. 2.*

LIBERALITAS quid sit. Vide verb. *Avaritia num. 12.*

LIBRI.

Libros veteris, & novi Testamenti pro Sacris, & Canonis non accipiens, cui pœnæ subjaceat. Vide verb. *Libri num. 1.*
Libri de rebus Sacris tractantes, sine nomine Auctoris, imprimi ac retineri nequeant nisi prius sint examinati. Et quid si fecus, ib. n. 2. 3. & 4.
 Libros communicans, vel vulgans ante examen, & approbationem, quibus pœnis subjiciatur, *ib. n. 5.*
 Librorum approbatio quomodo sit danda, *ib. n. 6.*
 Libri non sunt imprimendi sine nomine Auctoris, vel certi Collegii, *ib. n. 7.*
 Libri tum Romæ, tum alibi de cujus licentia imprimi debeant, & quid de Impressoribus absque licentia imprimentibus, *ib. n. 8. 9. & 10.*
 Libri Auctorum degentium in statu Ecclesiæ, de cujus licentia imprimi possint extra d. Statutum, *ib. n. 11.*
 Libri continentes Miracula, Gratias, Beneficia, quæ dicuntur accepta ope alius defuncti cum fama sanctitatis, in Sede Apostolica nondum beatificati, de cujus licentia imprimi possint, *ib. n. 12.*
 Quid de Bibliopolis libros hæreticos retinentibus, *ibid. num. 13.*
 Libri sine nomine Typographi, vel loci impressionis vendi non possunt sub pœna confiscationis librorum, *ib. n. 14.*
 An liceat libros extrahere ex Bibliothecis Regularium, & ad hoc summarie referuntur variz Constitutiones Pontificiæ, *ib. n. 15. ad 33.*

LIBRI PROHIBITI.

Libri prohibiti ex Indice sunt triplicis classis; & assignantur singulæ. Vide verb. *Libri prohibiti num. 1. ad 7.*
 Adducuntur Regulæ Indicis, *ib. n. 8.*
 Contra legentes, retinentes &c. libros prohibitos statuta pœnæ referuntur, *ib. n. 9. 10. & 11.*

Quid de legentibus, ac retineatibus libros prohibitos scilicet quia sunt contra bonos mores, & de asserentibus retineri posse libros prohibitos propria auctoritate comburant, vel aliis legendi licentiam habeatibus consignant, *ibidem n. 16. ad 24.*

Licentia legendi libros prohibitos a quibus concedi possit, vel non, *ib. n. 25. & 26.*
 Ad incurrendam excommunicationem Papæ reservatam latam in Bulla Cœnæ requiruntur quinque conditiones, quæ assignantur, & declarantur, *ib. n. 27. ad 38.*
 Per ly legentes ad incurrendam Censuram Bullæ Cœnæ, qui intelligantur, vel non, *ib. n. 39. ad 43.*
 Ad num. 40. Auctor. Vid. *ib. in nov. add. sub litt. A.*
 Per ly retinentes ad incurrendam Censuram, qui intelligantur, vel non, *ib. n. 44. ad 57.*
 Per ly retinentes, ac defendentes qui intelligantur, vel non, *ib. n. 58. ad 66.*

Libri, & Scripturæ a Benedicto XIV. prohibiti, *ibid. in add. Auct. num. 67. ad 70.*

De potestate Christi Ecclesiæ concessa prohibendi libros, & de antiqua circa rem hanc disciplina, quæ ad inventam usque artem Typographicam duravit, vid. *ib. in append. seu nov. art. 5. 1.*

Agitur de stabilitate ab Apostolica Sede disciplina circa examen, proscriptionemque librorum post inventam artem Typographicam, & post natos errores Lutheri, & Calvini, *ib. in append. seu nov. art. 5. 2.*

Refertur Benedicti XIV. Constitutio, qua methodus præscribitur servanda in examine, & præscriptione Librorum, *ib. in append. seu nov. art. 5. 2.*

De Auctoritate Decretorum Libros vetantium, de pœnis in eos latis, qui hujusmodi libros legant, retineant &c. *ib. in append. seu nov. art. 5. 3.*

Utrum in prohibitione libri etiam manuscripta prohibita censeantur, *ib. in append. seu nov. art. 5. 4. quest. 1.*

Utrum Libri Catholicorum prohibiti in uno, sint etiam in alio idiomate veriti, *ib. in append. seu nov. art. 5. 4. quest. 2.*

Quinam concedere debeat facultatem legendi libros prohibitos, *ib. in app. seu nov. art. 5. 4. quest. 3.*

Utrum Decreta, quibus Romæ prohibentur libri, obligent omnes omnino Fideles, *ib. in app. seu nov. art. 5. 4. quest. 4.*

Si alicubi ex Sedis Apostolicæ tolerantia usu receptæ non sunt Regulæ Indicis, ac Bullæ Cœnæ non incurrant Censuras legentes libros prohibitos, sed graviter peccant, *ibid. in append. seu nov. add. art. 5. 4. not. in fin.*

LICTORES sunt infames, & irregulares. Vide verb. *Infamis num. 11. & verb. *Irregularitas art. 1. num. 12. vers. Obova.**

LIGAMEN. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. n. 8.*

LIMINA APOSTOLORUM ROMÆ.

Episcopi quomodo, & intra quod tempus teneantur visitare limina Apostolorum? Et quid si legitime impediti? & an teneantur etiam Patriarchæ, Archiepiscopi, Titulares, Coadjutores &c. Vide verb. *Limina Apostolorum num. 1. ad 8.*

Confirmatur Auctoris sententia num. 7. exposita, *ibid. in nov. add. num. 4. ad 8.*

Munus visitationis Liminum in quo consistat, *ibid. num. 9. & 10.*

Episcopi pro visitandis Liminibus, quantum abesse possint a residentia, *ibid. num. 11. & 12.*

Canonici pro Episcopi servitio Romam accedentes, vel ipsum Episcopum comitantes, an, & quando lucentur distributiones, *ibid. num. 13. ad 17.*

Episcopi legitime impediti, per quem Nuncium possint Limina visitare, *ibid. num. 18. ad 21.*

Episcopi Limina visitantes, quid referre debeant, *ibid. num. 22.*

Tempus visitandi limina, quando currere incipiat, & quomodo computari debeat, *ibid. num. 23. ad 26.*

Liminum visitatio quando fieri debeat; & in quo casu admitti possint ad dictam visitationem nuper Consecrati Episcopi, priusquam se ad residentiam conferant, *ibid. num. 27. & 28.*

Limina Apostolorum ibi esse dicuntur, ubi est Papa, *ibid. num. 29.*

Non

Non visitantes in quas Censuras, & pœnas incurrant, *ibid. num. 30.*

Referuntur disposita a Benedicto XIV. circa Visitacionem Liminum Apostolorum jurate promittendam ab omnibus Episcopis & Prælati jurisdictionem Episcopalem habentibus antequam possessionem eisdem capiant suarum Diocesium, *ibid. in add. Auct. num. 31. ad 37. & in nov. add. num. 1. & 2.*

Administratores quoque Episcopatum tenentur visitare Limina Apostolorum, & relationem facere suarum Ecclesiarum, *ibid. in nov. add. num. 3.*

LINEA Affinitatis, Consanguinitatis, Legalis paternitatis, Legalis fraternitatis, Legalis affinitatis. Vide verb. *Affinitas, verb. *Impedimenta Matrimonii. art. 2. num. 27.**

LITANIÆ.

Verbum *Litania* quid significet? Et quot Litaniarum species reperiantur? quæ sint, & qui fuerint earamdem inventores? & quæ prohibita, aut approbata. Vide verb. *Litania num. 1. ad 12.*

Ad num. 6. corrigitur Auctor, *ib. in not. noviss. & ad n. 8.* Litanis an inferri possint alii Sancti præter ibi descriptos, *ibid. num. 13.*

Quid si Litanie Majores occurrant in die Paschatis, aut Festum S. Marci incidat infra Octavam ejusdem Solemnitatis, *ibid. num. 14. & 15.*

Præceptum recitandi Litanias quomodo, & quando obliget, *ibid. num. 16. & 17.*

Quoad Litanias particulares quibusdam Regularibus concessas, *ibid. num. 18.*

Nomen S. Josephi ubi inferendum in Litanis Sanctorum, *ibid. num. 19.*

LITTERÆ APOSTOLICÆ.

Litteras Apostolicas falsificantes, & illarum executionem impediens, quomodo puniantur? Vide verb. *Litteræ Apostolicæ in add. Auct. num. 1. & 2.*

Quando expediendæ, & quomodo publicandæ Litteræ Apostolicæ super Beneficiis resignatis, *ibid. in add. Auct. num. 3. & 4.*

Litteræ Apostolicæ non sint Executioni tradendæ ab iis, quibus dirigitur, si obreptionis, aut subreptionis vitio aperte laborent, aut si deficiat conditio, sine qua concessæ non fuissent, *ibid. in add. Auct. num. 5.*

Litteræ Apostolicæ super dispensationibus Matrimonialibus quomodo, & quibus adjectis conditionibus concedi soleant, *ib. in add. Auct. num. 6.*

Vide verb. *Executores Litterarum &c. verb. *Falsarius n. 39.**

LITTERÆ.

Litteras vel Scripturas alienas aperire, ac legere quale sit peccatum? quando, & quibus liceat? & ad quid teneantur aperientes? Vide verb. *Litteræ num. 1. ad 7.*

Regulares dantes, aut recipientes litteras absque Superioris licentia; aut litteras Superioris ad inferiores, & inferiorum ad Superiorem missas aperientes, retardantes &c. an, & quomodo peccent, *ibid. num. 8. & 9.*

Superiores Regulares an licite aperire, & legere possint litteras suorum subditorum, *ibid. num. 10. & 11.*

Quid de litteris sine nomine occulta delicta contra aliquem continentibus ad Superiorem scriptis, *ib. n. 12. ad 15.*

Litteras alienas aperientium, lacerantium &c. pœna. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 117.*

Tria concurrere debent ut quis in crimen falsi incidat aperiendo Litteras alienas, quæ receperunt, *ibid. in add. Auct. num. 1. & seqq.*

LIVELLUM. Vide verb. *Monialis art. 2.*

LOCATIO.

Locatio quid sit? & quæ res locari possint? Vide verb. *Locatio num. 1. & 2.*

Pretium an necessarium sit in locatione, *ib. n. 3. & 4.*
 Locator, Conductor, Inquilinus, Colonus, Redemptor, & Publicanus qui dicantur, *ibid. num. 5.*

Conductor potest rem sibi locatam alteri locare, *ib. n. 6.*

Bona Ecclesiastica quomodo, & pro quo tempore locari possint; Vide verb. *Bona art. 1. num. 9.*

Locatio bonorum Ecclesiasticorum facta ab Antecessore Beneficiario, an, & quando obliget Successorem in Beneficio, *ibid. num. 8. & 9.*

Minores, & Pupilli; Uxor; Locatoris, & Conductoris Successor sine universalis, sine particularis, cui locationi stare teneatur, *ibid. num. 10. ad 19.*

Locator ad quid obligetur versus Conductorem in iis, quæ ad rem locatam spectant, *ibid. num. 20. ad 29.*

Locator an, & ob quas causas possit ante finitum locationis tempus de re locata conductorem invitum expellere, & quatuor causæ assignantur, *ibid. num. 30. ad 36.*

Locator in quo casu teneatur Conductor mercèdem remittere, & assignantur plures casus, in quibus non tenetur pensionem minuire, *ibid. num. 37. ad 47.*

Locatores, qui operas suas aliis locant, ad quid teneantur? & quid si Locatores sint gregis custodes, aut famuli, & velint sua culpa ante finitum tempus discedere, aut ægrotere, *ibid. num. 43. ad 59. Vide add. noviss.*

Famuli an possint de bonis suorum Dominorum, seu Conductorum aliquid pro compensatione occultæ surripere; Vide verb. *Famuli num. 26. & verb. *Compensatio.**

Conductor ad quid teneatur versus Locatorem in iis, quæ ad rem locatam spectant, *ibid. num. 61. ad 82.*

Jus Locatori, & Conductor competens assignatur, *ib. num. 83. & 84.*

Num fieri possit locatio ad longum tempus de fructibus bonorum Ecclesiasticorum sine Beneficio Apostolico, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Vide pariter *nov. add. ad art. 3. verb. *Alienatio.**

LOGOMETRIA quid; Vide verb. *Mundus num. 200.*

LOT PATRIARCHA.

Lot Patriarcha; Vide *add. noviss. Auct. num. 19.*

LUDUS, SPONSIO.

Ludus quid sit, & an sit licitus quid requiratur; Vide verb. *Ludus, Sponsio num. 1. & 2.*

Sponsio quid sit; & ut sit licite quid requiratur, *ibid. num. 3. & 4.*

Ludi contractus quando, & quæ jure licitus, *ib. num. 5.*

Ludus, qui sola fortuna, & casu regitur, quo jure, & quibus sit prohibitus, & quomodo talis prohibitio se extendat ad Clericos, *ib. num. 4. 7. & 8. & verb. *Clericus art. 5, num. 5. & verb. *Venatio num. 1.***

Regulares an, & quibus ludis licite habere possint, vel non, *ib. num. 9. ad 16.*

An liceat ludere pro aliqua re spiritali, aut rem spiritali cum alia re temporalis, *ib. num. 17. & 18.*

Filius familias in qua quantitate possit licite ludere, & quæ bona possit, vel non, ludo exponere, & quid si exponens lucretur, vel perdat notabilem summam, *ib. n. 19. ad 31.*

Uxor an possit, & quæ bona ludo exponere, incio, vel invito Marito, & quo jure, *ib. num. 32. ad 35.*

Quid si ludens velit plus vincere quam perdere possit, aut ludat cum animo non solvendi, si peccat, *ib. n. 36. ad 39.*

Ad num. 36. Auct. vide notata *ibid. in nov. add. sub lit. a.*

Ludens, rem furtivam lucrans, an teneatur eam restituere, *ib. num. 40. & 41.*

Ludens, pecunia furtiva an licite retinere possit quod lucratur, *ib. num. 42. & 43.*

Injuste coactus ad ludendum potest licite retinere quod lucratur. Secus de injuste cogente, *ib. num. 44. & 45.*

Deceptiones sine licita, sive illicita in ludo assignantur, *ib. num. 46. ad 52.*

Ludens an teneatur monere Collusorem errantem contra se ipsum in enumerandis punctis &c. *ib. num. 52.*

Lector admonitur, *ib. in not. noviss. ad num. 53. lit. a.*

An multo magis in arte ludi peritus teneatur restituere lucrum cum multo minus perito reportatum, *ib. num. 54.*

Lusor exponens monetam malam in ludo an possit licite retinere quod cum ipsa lucratur, *ib. num. 55.*

Ludens ludo Legibus prohibito an peccat, ac possit in judicio lucrum repetere, *ibid. num. 56. 57. & 58.*

Sententia vera traditur, *ibid. in not. noviss. lit. b.*

Qui ludo prohibito lusi credito, & perdidit, est in conscientia obligatus ad solvendum; & quid si lusi cum animo utendi Legis beneficio, aut ipsi renuntiaverit antedecenter ad ludum, *ibid. num. 59. ad 64.*

Auctor emendatur, *ibid. in not. noviss. ad num. 60. & 61.*

Quoad

Quoad Sponſionem eadem proportionaliter concludenda ſunt, quæ de ludo, *ib. num. 65.*
 Qui certus eſt de eventu, & veritate rei, an poſſit ſponſionem inire, & inde lucrum recipere, & quid ſi proteſtetur ſe eſſe certum, & tamen ille alius ſpondere contendat, *ib. num. 66. 67. & 68.*
 Plura a Jure Civili fancita circa Aleatores, & Ludos Fortunæ recententur, *ibid. in add. num. 1. ad 15.*
 Num repeti poſſit pecunia ad ludum fortunæ credita, *ibid. in add. num. 16. ad 18.*
 Ludus virtutis permiſſus eſt, ſi honeſtati non refragetur, & ſanitati causa medice adhibeatur, *ibid. in add. Auct. n. 19.*
 Quos nam Virtutis ludos permiſerit Jus Civile, *ibid. in add. num. 20. & 21.*
 De Lottaria quæri ſolet an plus juris hic ſubſit quam in ludo fortunæ, *ibid. in nov. add. num. 22. ad 24.*
 Quando licita ſit ſponſio, & ad quam quantitatem, *ibid. in nov. add. num. 25. ad 26.*
LUDENTES in ſcenis; Vide verb. *Infamis num. 11.* & verb. *Irregularitas art. 1. num. 11.*
LUNATICI, & furioſi; Vide verb. *Irregularitas art. 1. n. 11.*

LUXURIA.

Luxuria quid ſit, & quæ ejus ſpecies; Vide verb. *Luxuria num. 1. & 2.*
 Fornicata eſt intrinſece mala; & alia dicitur vaga, alia determinata, & quæ ſit utraque, *ibid. num. 5. 6. & 7.*
 Fornicatio cum perſona infideli, vel cum alterius Sponſa, an ſit ſimplex Fornicatio, *ibid. num. 8. & 9.*
 Copula cum ſoluta eſt in Confeſſione explicanda, *ib. n. 10.*
 Adulterium quid ſit, & omnia quæ ipſum concernunt; Vide verb. *Adulterium, per tot.*
 Inceſtus quid ſit, quidque rationem ejus participet, & quid requiratur ut ſit caſus reſervatus, & quale ſit peccatum, *ibid. num. 11. ad 15.*
 Inceſtus quomodo ſpecie diſtinguantur, & in Confeſſione exprimiendi, *ibid. num. 16. & 17.*
 Quid ſi inceſtuofus velit poſt copulam contrahere in gradu prohibito, *ibid. num. 18. & 19.*
 Inceſtuofus an, & quando poſſit, & debeat, vel non, petere, & reddere debitum. Vide verb. *Debitum conjugale per tot.*
Stuprum quid ſit, quale peccatum, & quid ad ejus eſſentiam requiratur, *ibid. num. 21. ad 25.*
 Stuprator ad quid teneatur circa Virginem ſupratam, *ibid. num. 26. & 27.*
 Raptus quid ſit, & omnia quæ ipſum, & Raptorem concernunt. Vid. verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 103.*
 Sacrilegium carnale, & perſonale quid ſit, quale peccatum, quando, & quomodo in Confeſſione exprimiendum, *ibid. num. 29. ad 32.*
 Peccatum contra naturam, quid ſit, ejuſque ſubdiviſio aſſignatur, *ib. num. 33. & 34.*
 Mollities, ſeu pollutio quid ſit, quale peccatum an liceat ipſam in aliquo caſu procurare, vel deſiderare ut ſequatur. *ibid. num. 35. ad 39.*
 Pollutio in ſomnis ſecuta an, & quando poſſit eſſe peccatum, & an quis teneatur reprimere prævidens eam ſecuturam, *ibid. num. 40. ad 44.*
 Polluens ſe cum imaginatione peccandi cum aliqua, debet in Confeſſione perſonam exprimere, *ibid. num. 45.*
 Inordinatus Concubitus quid ſit, & quando circa ipſum peccare poſſint Conjuges, *ibid. num. 46. ad 49.*
 Sodomia quid, & quodplex ſit, quomodo committi poſſit, ac ſit in Confeſſione exprimienda, quæ ejus pœnæ, & alia ipſam concernentia, *ibid. n. 50. ad 63.*
 Beſtialitas quid ſit, quomodo in Confeſſione aperienda, quid reducat ad ejuſ ſpeciem, quale ſit peccatum, & in quo differat a Mollitie, & Sodomia, *ibid. num. 64. ad 70.*
 Impudicitia quid ſit, *ib. num. 71.*
 Oſcula, taſtus, & amplexus an, & quando poſſint eſſe peccata mortalia, *ibid. num. 72. ad 77.*
 Ad num. 73. Auct. vide notata *ibid. ſub litt. a.*
 Aſpicere animalia coeuntia, eorumque vetenda tangere an, & quale ſit peccatum, *ib. n. 78. 79. & 80.*
 Ad num. 79. Auct. vide not. *ibid. ſub litt. b.*
 Perſonæ ſimul nudæ ſe invicem aſpicientes, vel tangentes; vel ſolus nudus ſe ipſum aſpiciens, vel tangens, an graviter peccent, *ib. num. 81. 82. & 83.*

Perſona ſoluta permittens ſe tangi, aut oſculari ab alia quando graviter peccet, vel non. Vide verb. *Fœmina num. 27. & ſeqq.*
 Obſcœna legere, inhoneſta canere, turpia loqui, ac libros de ipſis, aut ſimilibus componere an, & quale ſit peccatum, *ibid. num. 85. & 86.*
 Lector admonetur, *ibid. in not. noviff. ad num. 85.*
 Choreæ an, & quando licite fieri poſſint, *ib. n. 87.*
 Taſtus, oſcula, amplexus, & ſimilia inter Conjuges, vel inter Sponſos, & quando peccent ob delectationem de actu conjugii, vel de copula futura, *ib. num. 88. ad 91.* & verb. *Delectatio moroſa num. 14.*
 Viduam quando peccent, vel non, circa delectationem moroſam de copula præterita. Vide verb. *Delectatio moroſa num. 27. & ſeqq.*
 Quando Fœminæ graviter peccent, vel non in ornamentis, & ſimilibus provocantibus ad laſciviam. Vide verb. *Fœmina num. 14.*
 Quando ſint peccata gravia cogitationes impuræ, & delectationes moroſæ, quæ ex hæcenus recentis oriri ſolent. Vide verb. *Delectatio moroſa per tot.*
 An detur parvitas materiæ in rebus veneris, *ib. n. 9.*

M

MAGELLUM.

Magelli ſeparati uſus pro Eccleſiaſticis eſt permiſſus. Vide verb. *Magellum num. 1.* Alia ad rem, *ibid. num. 2. ad 9.*

MACELLARII. Vide verb. *Infamis num. 11.* & verb. *Irregularitas art. 2. num. 11. verſ. Octava.*

MAGELLANICA unde ſit dicta. Vide verb. *Mundus num. 86.*
MAGIA. Vide verb. *Superſtitio num. 10. 40. & 79. ubi de ejus penis.*

MAGI, QUI CHRISTUM ADORAVERUNT.

Magi quinam fuerint, & alia de iſdem. Vide verb. *add. noviff. Auct. verb. Magi &c. num. 2. & ſeqq.*

MAGISTER.

In Magiſtrum aſſumendus non eſt, qui formam Diſcipuli non aſſumpſit. Vide verb. *Magiſter num. 1. ad 4.*
 Magiſtri cujuſcumque facultatis tenentur emittere Fidei profeſſionem, *ibid. num. 5.*
 Magiſtri antequam admittantur, quomodo, & a quo examinandi, *ibid. num. 6. & 7.*
 Magiſtri inſtruere debent Diſcipulos etiam in rebus Fidei, *ibid. num. 8. & in nov. add. num. 7.*
 Magiſtri, correctionis causa, quid poſſint, vel non, in Diſcipulos Clericos, *ibid. num. 9. 10. & 11.*
 Magiſter Clericus maiorem habet poteſtatem in Diſcipulum, quam Pater in Filium, *ibid. num. 12.*
 Magiſtri, quoad Diſcipulos peccant in pluribus, quæ aſſignantur, *ibid. num. 13.*
 Magiſtri, qui curant ad ſe trahere illos Diſcipulos, qui aliorum ſcholas frequentabant, quomodo peccent, & ad quid teneantur, *ib. num. 14. 15. & 16.*
 Reprehenditur Auct. *num. 16. ibid. in not. litt. a.*
 Magiſtri, & Doctores laureati æquiparantur Nobilibus, & cenſentur in Dignitate conſtituti; & eorum exemptiones, ac præmiſſentia aſſignantur. Et qui alii veniant nomine Magiſtrorum, *ibid. num. 17. ad 23.*
 Ad num. 19. Auct. vide not. *ibid. in nov. add. num. 8.*
 Quomodo intelligendus ſit Auct. *num. 22. vide ibid. in nov. add. num. 9.*
 Baccalarei qui ſint? unde ſic dicantur? & quomodo ab aliis vocentur, *ibid. num. 24. 25. & 26.*
 De Magiſtro Scholæ primum in Eccleſia Cathedrali, & poſtea etiam in Collegiata Eccleſia, & illius munere, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 3.*
 Ab his diverſi, qui de licentia Epifcopi Grammaticam, aliaque facultates docebant, *ibid. in nov. add. n. 4. ad 6.*

MAGISTER CÆREMONIARUM.

Magiſter Cæremoniarum ubi neceſſarius ſit? quid poſſit, vel non, in exequendis iis, quæ ſunt ſui muneris. Vide verb. *Magiſter Cæremoniarum num. 1. ad 9.*

Cære-

Cæremoniæ unde ſint dictæ, *ibid. num. 10.*
 Afferuntur duo dubia noviffime a Sac. Congregat. Concil. reſoluta, *ibid. num. 11.*
 Alia ad rem; Vide verb. *Reſolut. Sacrarum Congreg. in Indice Decretorum Merati.*

MAGISTRATUS.

Magiſtratus quid poſſit, vel non, quoad locum, & præcedentiam tum in Eccleſia, tum in Proceſſionibus, aliſque functionibus Eccleſiaſticis; Vid. verb. *Magiſtratus n. 1. ad 13.*
 Adducuntur ad rem varia dubia reſoluta a Sac. Congreg. Rituum, *ibid. num. 14.*
 Magiſtratus & Judices ſæculares procedentes in criminalibus contra Eccleſiaſticos excommunicantur in *Bulla Cœnæ*, *ibid. in add. Auct. num. 16.*
 De loco Magiſtratum in Eccleſia, Thurificatione ipſorum, paciſis danda, tum de Associatione ab illis faciendâ Epifcopo, vid. *ibid. in nov. add. num. 1.*
 Nullo modo licet dare oſculandum Evangelium cuivis Magiſtratu, *ibid. in nov. add. num. 2.*
 Qualis honor debeat præſidi Provinciæ; Vide verb. *Eccleſia art. 5. num. 36.*

MALCHUS.

Malchus quis fuerit, aliaque ad eum ſpectantia; Vide verb. *Malchus add. noviff. Auct. num. 1. & ſeqq.*

MALEDICORUM pœnæ quæ ſint; Vide verb. *Pœnæ art. 2. num. 160.*

MALEFICIUM; Vide verb. *Superſtitio num. 65.*
MALE Sonans propoſitio quæ ſit; Vide verb. *Propoſitiones damnatæ num. 38.*

MARITUS.

Marito non licet occidere Uxorem; in adulterio deprehenſam; Vide verb. *Maritus num. 1.*
 Maritus an graviter peccet conſumendo bonæ Uxoris, *ib. n. 2.*
 Maritus quæ vota Uxoris poſſit irritare, *ibid. num. 3. 4. 5.*
 Corrigitur Auct. *num. 4. ibid. in nov. add. ſub litt. a.*
 Mortua Uxore uſufructus Dotis ſpectat ad Maritum, proprietas vero ad filios, *ibid. num. 6.*
 Maritus quid poſſit, vel non, circa Dotem vivente Uxore; Vide verb. *Dos art. 1. & art. 3.*
 Quæ probationes Marito prohibeantur ad explorandam Uxoris innocentiam, *ibid. num. 8.*
 Maritus circa debitum conjugale; Vide verb. *Debitum conjugale.*
 Maritus a mortuis revivifcens non tenetur amplius priſtinæ Uxori, *ibid. num. 10.*
 Maritus occidens propriam Uxorem an gaudeat immunitate Eccleſiaſtica, *ibid. num. 11. 12. & 13.*
 De Jure Mariti in Uxorem; Vide *ibid. in nov. add. num. 1.*
 Nobilitas mariti regulariter communicatur Uxoris; Quid autem ſi obſtente ſtatuta, *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*
 Num omnia mariti Privilegia communicentur Uxoris, *ibid. in nov. add. num. 4. ad 6.*
 An in Viduis permanceant jura mariti, *ibid. in nov. add. num. 6.*
 An, & quæ fortiatur maritus ex perſona Uxoris, an aliquando ſequatur forum illius, & radiis ejus coruſcet, *ibid. in nov. add. num. 7.*
 Alia ad rem; Vide verb. *Adulterium. Bonæ. Debitum conjugale. Dominium. Dos. Filius. Matrimonium. Uxor.* & verb. *Immunitas art. 2. num. 90.*

MARTYRIUM.

Martyrium quid ſit? & ad ipſum quid requiratur in adultis; Vide verb. *Martyrium num. 1. ad 5.*
 Ad verum Martyrium requiritur quod pœna vel mors tolleretur pro Fide Chriſti, vel pro defenſione virtutum ſupernaturalium, *ibid. num. 6. ad 9.*
 Ad Martyrium tria poſſimum requiruntur, quæ aſſignantur, *ibid. num. 10.*
 Martyres græce, Teſtes latine dicuntur, *ibid. num. 11.*
 Qui Martyres dici poſſunt, vel non, *ibid. num. 12. ad 18.*
 An liceat hoſtes Fidei provocare, & ſe Martyrio ingere-re, *ibid. num. 19. ad 22.*
 Ad Martyrium in adultis tum baptizatis, tum non baptizatis, *Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.*

ptizatis quid requiratur: & an ſufficiat attritio ſupernaturalis cum voto Sacramenti Pœnitentiæ, *ibid. n. 23. ad 29.*
 Martyrium in adultis remittit omnem culpam, & pœnam, *ibid. num. 30.*
 Martyrio decoratis reſpondet in Cœlo *Laureola*, ſeu *Aureola*; & quid ſit, *ibid. num. 31.*
 Martyrium quo inſtanti conferat gratiam, *ibid. num. 32.*
 Cur in Canone Miſſæ nominentur ſolum Martyres, & non Confeſſores, *ibid. num. 33.*
 Martyrum numerus aliquoties diſquiritur, *ibid. num. 34.*
 Unde nomen Martyrii, *ibid. in Append. ſeu nov. art. n. 1.*
 Primis Eccleſiæ Sæculis Confeſſores appellabantur Martyres, *ibid. in Append. ſeu nov. add. art. num. 2.*
 Alii diſtinguebant Confeſſores a Martyribus, *ibid. in Append. ſeu nov. add. art. num. 3.*
 Martyres alii deſignati, alii conſummati dicebantur, *ibid. in Append. ſeu nov. add. art. num. 4.*
 Martyrii cauſæ tres eſſe debent, & quænam eæ ſint; Vide *ibid. in Append. add. num. 5. ad 12.*
 Quænam diſpoſitiones requirantur in homine, ut Martyrii gratia conſequatur, *ibid. in Append. num. 13. ad 14.*
 De Pluralitate Martyrum priorum Eccleſiæ Sæculorum, *ibid. in Append. num. 15. & ſeqq.*

MATER.

Mater prægnans in periculo vitæ an, & quæ remedia ſumere poſſit; Vide verb. *Mater num. 1. ad 9.*
 Fœtus quando animetur, & alia ad ipſum ſpectantia, *ibid. num. 10. & verb. Abortus.*
 Mater probabiliter tenetur permittere ſectionem, ut baptizetur puer alias moriturus ſine baptiſmo, *ibid. num. 12.*
 Mater prægnans an peccet ſi choreas ducat, *ibid. num. 13.*
 Mater tenetur alere filios primo triennio, *ib. num. 14.*
 An Mater ſub gravi teneatur proprios lactare infantes, *ibid. num. 15. & 16.* & alia ad rem, Vide verb. *Filius, Filii num. 126.* & verb. *Parentes num. 19.*
 Quid de Matre, quæ infantem noctu ſine debita cautela tenet in lecto, & quid ſi ipſum ſuffocaverit, vel occiderit, *ib. num. 18. ad 19.* & verb. *Pœnæ num. 131.*
 Matricida gaudet immunitate Eccleſiaſtica, *ib. num. 20.*
 Matris mæſtitia eſt filius ſtultus, *ib. num. 21.*
 Matris maledictio eradicat fundamenta, *ib. num. 22.*
 An poteſtas in filios de jure naturæ competat ſoli Patri, excluſa Matre, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 9.*
 Quamvis poteſtas ſola ſit Patris, ſunt tamen Officia, quæ Filii non Patri ſolum, ſed & Matri præſtare tenentur, quæ vid. *ibid. in nov. add. num. 10. ad 19.*
 An matri aſſerenti filium aliquem ex adulterio natum eſſe credendum ſit, *ib. in nov. add. num. 20. & ſeqq.*
 Mater tranſiens ad ſecundas nuptias quando amittat hæreditatem, & Legitimam filii promortui; Vide verb. *Legitima num. 33.*
MATERTERA, & Matertera magna; Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*
MATHEMATICA, ſeu Mathetiſ quid; Vide verb. *Mundus num. 197.*

MATRIMONIUM

Quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, Materiam, Formam, & Miniſtrum.
 Matrimonium unde dictum; cur ſic dicatur, & non *Patrimonium*; cur aliquando vocetur *Conjugium*, *Cœnubium*, *Nuptiæ*; Et quid ſit; Vide verb. *Matrimonium art. 1. num. 1. ad 5.*
 Matrimonium dividitur in Legitimum, Ratum, & Conſummatum. Et ſingula explicantur, & quomodo inter ſe differant; *ibid. num. 6. ad 11.*
 Matrimonium ut ſit Sacramentum, inter quos contrahi debeat, *ibid. num. 12. & 13.*
 Matrimonium in ratione Sacramenti quando fuerit inſtitutum, *ibid. num. 14. ad 18.*
 Ad num. 16. Auct. Vide notata *ibid. in nov. add. ſub litt. A.*
 Itemque ad num. 18. Auct. Vide *ibid. in nov. add. ſub litt. A.*
 Matrimonium inter fidelem, & infidelem an ſit Sacramentum; *ibid. num. 19.*
 Matrimonium duorum Conjugum infidelium, ſi convertantur,

MATUTINUM.

tur, & ambo baptizentur, an fiat Sacramentum; *ibidem* num. 20. & 21.

Assignantur effectus, sive principales, sive minus principales Matrimonii, ejusque Materia, ac forma, *ibidem* num. 22. ad 27.

Ad num. *Auctor.* Vide *ib. in nov. add. n. 9. ad 11.*

Ministri hujus Sacramenti an proprie sint ipsi Contrahentes, *ibid. num. 28. ad 32. & ad num. 34. Auctor. in nov. add. sub lit. A. vers. Primum, & per tot.*

Matrimonium per Procuratorem, Nuncium, aut Litteras contractum undequaque explicatur, *ibid. num. 33. ad 42.*

Ad num. 34. *Auct.* Vide *not. ib. in nov. add. sub lit. A.* ubi de matrimonio per Procuratores inito queritur num sit Sacramentum.

Baptismi fides non est simpliciter necessaria pro contrahendo Matrimonio; Vide verb. *Baptismus art. 1. num. 19.*

An Matrimonium seposita lege positiva sit dissolubile, *ib. in nov. add. num. 1. ad 4.*

De disciplina Ecclesie circa Infidelium, & Hæreticorum conjugia, *ib. in nov. add. num. 5.*

Quomodo sentienda regula illa: *In dubio pro Matrimonio est judicandum, ib. in nov. add. num. 6. ad 8.*

In matrimonio coram Parocho & Testibus contracto, sed invalide ob aliquod impedimentum, an oporteat renovare consensum pariter coram Parocho & testibus, *ib. in nov. add. num. 12. ad 14.*

Indicatur qui recte agit de Sponsalibus & matrimoniis, quæ a filiis familiae contrahuntur, Parentibus iustis, vel juste invitatis, *ib. in nov. add. num. 15.*

MATRIMONIUM quoad varia miscellanea ipsum concernentia.

Episcopus quomodo punire possit Contrahentes omisis dolose denuntiationibus, vel fraude deceptis Parocho, & Testibus; Vide verb. *Matrimonium art. 2. num. 1.*

Matrimonium nullum ex defectu essentiali an resolvi possit in sponsalia de futuro, *ib. num. 2. & 3.*

Matrimonium contractum ex metu mortis, vel præceptorum pœnialium, an validum, *ib. num. 4. 5. & 6.*

Ad rem afferuntur plures causas cum suis resolutionibus, *ib. num. 7. ad 21.*

Ad num. 11. *Auctor.* Vide *nov. add. n. 10. & 11.*

Matrimonium contractum ab impubere valet, si malitia suppleat ætatem. Talis malitia in quo consistat; ad quem spectet ipsam cognoscere; Et impubes sic cognitus de cujus licentia possit contrahere; *ib. num. 22. ad 25.*

Matrimonium inter Impuberes quomodocumque contractum an, & quando resolvatur in sponsalia de futuro, *ib. num. 27. & 28.*

Puberes unde disti, quid sit pubertas; Puberes, ac pubertati proximi qui dicantur; Anni pubertatis qui sint; Et quo jure requirantur ad valorem Matrimonii, *ib. num. 29. ad 37.*

Ad rem adducuntur plures alii casus a Sac. Congr. Concil. resoluti, *ib. num. 38. ad 55.*

Matrimonium an licite contrahi possit cum pacto continentie, *ib. num. 56.*

Matrimonium ubi celebrari possit? Benedictiones quo tempore faciendæ sint, & elemosynam ratione Benedictionis quis accipere debeat, *ib. num. 57. ad 60.*

Alia de Matrimonio; Vide verb. *Adulterium, Benedictio art. 4. Denunciations Matrimonii, Divortium, Impedimenta Matrimonii, Parochus, Sponsalia.*

Quoad validitatem, & invaliditatem Matrimoniorum, & pro Matrimoniis occultis attendendæ sunt duæ novissimæ Constitutiones Benedicti XIV. *ib. num. 62. & 63.*

Alia ad rem, *ib. num. 64.*

Multa saluberrime disposita, sapienter decreta, ac docte exposita de Matrimonio a Benedicto XIV. Vide *ibid. in add. Auctor. num. 67. ad 128.*

De adoptione, quæ sit in Bulgaria Provincia, an impedimentum pariat, Vide *ib. in nov. add. Rom. Conf.*

De his, qui concedere possunt licentiam assistendi Matrimonio Parochorum loco, *ib. in nov. add. num. 1. ad 17.*

De conditionibus, quæ matrimoniis apponi solent, *ib. in nov. add. num. 18. & seqq.*

MATUTINUM.

Matutinum qua hora, & ubi recitari possit, ac debeat, tum a Canonicis, tum a Regularibus, tum a Monialibus juxta locorum consuetudinem; Vide verb. *Matutinum num. 1. ad 13. & verb. Resolutions Sac. Congr. num. 22.*

Matutinum Defunctorum ipsamet die Commemorationis eorumdem post Laudes recitari debet, *ib. num. 14.*

Matutinum an dividi possit a Laudibus; & quid si dividatur, *ib. num. 15. ad 18.*

Matutinum, & Laudes non recitare ante celebrationem Missæ an, & quale sit peccatum, *ib. num. 19. ad 23.*

Quid si Matutinum sequentis diei dicatur ante absolutum Officium diei præsentis, *ib. num. 24. & 25.*

Per unicum recitationem Matutini, & Laudum non potest satisfieri obligationi pro die præsentis, & sequenti, *ibid. num. 26.*

Qua hora pridie inchoari possit Matutinum, *ib. num. 27.*

Alia ad rem scitu digna exhibentur *ib. num. 28. ad 33.*

Afferunt prodigiosus eventus in Matutino a nostro B. Joanne Parmensi una cum Dæmonibus perluto, *ib. n. 34.*

Alia ad rem; Vide *ib. num. 35. ad 40. & in add. Auctor. num. 41. & seqq. & verb. Officium Divinum.*

MECHANICA seu Machinaria quid; Vide verb. *Mundus num. 202. 207. & 210.*

MEDICUS.

Medicus tenetur suadere infirmis Confessionem peccatorum, & quid si secus, Vide verb. *Medicus n. 1. 2. 3.*

Medici, & Chirurghi an teneantur gratis curare Ecclesiasticos, & pauperes, *ib. num. 4. 5. & 6.*

Medici an possint inire societatem cum Aromatariis, & si judæi sint, an possint a Christianis vocari in suis infirmitatibus, *ib. num. 7. & 8.*

Quid de Medico confugito, aut inquisito compositionis venenatæ, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Quid de Medicis, & Chirurgis Monialium, sive ordinariis, sive extraordinariis, *ibid. num. 12. ad 18.*

An, & quando Clerici, & Religiosi possint exercere artem Medicinæ, & Chirurgiæ; Vide verb. *Clericus art. 3. n. 77.*

Medicus an promoveri possit ad Sacros Ordines, *ibid. num. 20.*

Medicus qualem peritiam habere debeat? & ad quid teneatur in applicandis medicamentis, *ibid. num. 21. ad 26.*

Medicus an, & quæ remedia possit applicare prægnantibus; Vide verb. *Mater num. 1. ad 12.*

Medicus graviter peccat, si suadere infirmo aliquod remedium Dei honori, vel præcepto contrarium, *ibid. num. 28.*

Medicus an possit dispensare in jejuniis, *ibid. num. 29.*

Medici sunt honorandi; *ibid. num. 31.*

De Medicorum auctoritate, & obligatione in relaxatione Jejuniorum, & Quadragesimæ, *ib. in add. Auctor. num. 32. ad 35.*

De salario medicorum; & an medicus privilegio aliquo gaudeat in concursu Creditorum, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*

Tres aliæ solvuntur quæstiones ad salarium medici pertinentes, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6. & n. 11. & seqq.*

Medico, cui fuit constitutum Salarium, in singulos dies debetur pro eo tempore, quo fuit in itinere, *ibid. in nov. add. num. 7. & 8.*

Quid si medicus discedat tarda jam hora, an pro integro die salarium exigere queat, *ib. in nov. add. num. 9.*

Medicus, cui certum Salarium annuum a Communitate constitutum est, si finito locationis tempore pergat mederi, non videtur tacite reconductus, *ib. in nov. add. num. 10.*

Medicus quando peccet, vel non, abstrahendo eos, qui alios frequentant; Vide verb. *Magister num. 14.*

MEDIOCRITAS, seu Medium est duplex; Vide verb. *Virtus num. 94.*

In medio stat virtus; Vicia autem ad extrema tendunt, *ib. num. 13.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELCHISEDECH, quis fuerit, & an revera Sacerdos. Vide verb. *Melchisedech in nov. add. Auct.*

MELIORAMENTA.

Melioramenta rei alia dicuntur intrinseca, & alia extrinseca, & quæ sint, Vide verb. *Melioramenta num. 1.*

Melioramenta alia dicuntur necessaria, alia utilia, & alia voluptaria, & singula explicantur, & quomodo sint reficienda, vel restituenda, *ibid. num. 2. ad 11.*

Melioramenta ut repeti possint, quid requiratur? & in ipsis repetendis quid sit attendendum, *ibid. num. 12. 13. 14.*

Melioramenta sive bona, sive mala fide facta, an, & quomodo repeti possint, *ibid. num. 15. ad 26.*

Melioramenta facta a gravato in bonis Fideicommissis subjectis an veniant in restitutione Fideicommissi, *ibid. num. 27.*

Melioramenta facta ab Emphyteuta, vel Feudatario, an dicantur Feudalia, vel Emphyteutica, *ibid. num. 28.*

Melioramenta, quæ sine læsione prioris status rei locatæ possunt amoveri, semper conductori sunt restituenda, *ibidem num. 29.*

Alia Vide verb. *Locatio num. 23.*

Melioramenta facta ab Emphyteuta quando repeti possint, vel non; Vide verb. *Emphyteusis art. 2. num. 7.*

Quid de melioramentis factis per Beneficiatum ex bonis patrimonialibus, vel ex fructibus Beneficii; *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Equites Hierosolymitani an teneantur eorum Commendas meliorare, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

Melioramenta in beneficialibus invalide alienatis Emptori debent refici, *ibid. num. 38.*

De differentia, quæ in melioramentis prædiorum Urbanorum & Rusticorum intercedit, *ib. in nov. add. num. 1. ad 3.*

MENDACIUM.

Mendacium quid sit, quot modis mentiri possit, & ad verum Mendacium quid requiratur; Vide verb. *Mendacium num. 1. ad 4.*

Mendaciorum genera ad tria reducuntur, idest Jocosum, Officiosum, & Perniciosum, & quæ sint. Et qualia peccata, *ibid. num. 5. ad 10.*

Mendacium an possit esse licitum, & an aliquando liceat celare veritatem, *ibid. num. 11. ad 22.* In Auctoris sententiam animadvertitur, *ib. in not. nov. ad num. 21.*

Quid de Mendacio commisso circa materiam Confessionis, *ibid. num. 23. ad 26.*

MENDICANTES RELIGIOSI. Vide verb. *Absolutio, Approbatio, Confessarius, Debitum Conjugale, Elemosyna, Regulares.*

MENSIS unde dictus, & quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur. Vide verb. *Kalendarium a num. 22. ad 28.*

MERCATOR.

Mercator vi fraude, vel mendacio impediens, ne ad Civitatem afferantur alia merces, ut ipse suas carius vendat, ad quid teneatur. Vide verb. *Mercator num. 1.*

Mercator ad se trahens eos, qui alios frequentant. Vide verb. *Magister num. 14.*

Mercator quando jurat mercem sibi pluris constare &c. Vide verb. *Juramentum art. 1. num. 21.*

Mercator peccat pluribus modis, qui assignantur, *ibid. n. 4.*

An, & quomodo probent Libri Decretorum, *ib. in nov. add. num. 1. ad 13.*

An implorare queat beneficium restitutionis in integrum minor mercator, qui ob merces creditas ab alio mercatore debitum contraxit, conventusque dicat circa merces esse deceptum, *ib. in nov. add. num. 13. & 14.*

Alia, Vide verb. *Emptio, Venditio.*

MERCATUS.

Mercatus a nundinis distinguuntur prohibitive sunt diebus festis; Vide verb. *Mercatus in add. Auctor. num. 1. ad 3. & verb. Festa num. 19.*

Alia ad rem, Vide *ib. in add. Auctor. num. 4. & 5.*

MERCEDIS, seu pensionis remissio quando a Locatore fit faciendæ Conductori. Vide verb. *Locatio num. 37.*

Mercedis cause, sicut etiam quæ non excedant summam Sculari. *Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.*

Mercedis cause, sicut etiam quæ non excedant summam Sculari. *Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.*

Mercedis cause, sicut etiam quæ non excedant summam Sculari. *Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.*

Mercedis cause, sicut etiam quæ non excedant summam Sculari. *Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.*

torum 25. judicari possunt a Cardinali Vicario, & Governatore Urbis contra quoscumque non obstante obligatione Camerali. Vide verb. *Merces Auctor. num. 1.*

Vide verb. *Extractio.*

MERCIMONIA exercentes super elemosynis Missarum, Laici excommunicationis, Clerici vero suspensionis poenam incurrun, verb. *Mercimonia add. ab Auctore num. 1.*

MERCIS nomine quid veniat. Vide verb. *Emptio art. 1. n. 5.*

MERETRIX.

Meretrix quæ sit, vel non. Vide verb. *Meretrix num. 1. 2. 3.*

Meretrix an possit retinere bona in meretricio recepta, ac de ipsis disponere, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Meretrix qua conditione possit a Confessario absolvi, & quomodo sufficienter explicare possit peccata sua in Confessione, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

An datum Meretrici condici possit, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*

Meretrix etiam sequuta Copula petere non potest promissum, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Utrum promissio facta Meretrici sit ipso jure nulla, an exceptione doli sit elidenda, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Quid si pignus præterea datum sit Meretrici, *ibid. in nov. add. n. 7.*

MERIDIES ubi. Vide verb. *Mundus num. 88.*

MERIDIANUS quid sit, *ibid. num. 129.*

METEOROLOGIA quid. Vide verb. *Mundus num. 202. 209. & 210.*

METOPSCOPIA quid sit; Vide verb. *Superstitio num. 22.*

METROPOLES Ecclesie; Vide verb. *Archiepiscopus art. 1.*

METROPOLITANI jurisdictionem Ordinariam in suffraganeorum Diocesis exercere prohibentur. Vide verb. *Metropolitani add. Auctor. num. 1.*

Alia circa illorum jurisdictionem visitandi Ecclesias Suffraganeorum, & monasteria exempta sita in ipsorum suffraganeorum Diocesis; Vide *ib. in add. Auctor. n. 2. & 3.*

METUS.

Metus quid, & quotuplex sit; Vide verb. *Metus num. 1. 2. & 3. & verb. Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 99. ubi plura de metu usque ad num. 107.*

Metus quando dirimat Matrimonium, nec ne. Vide verb. *Matrimonium art. 2. num. 4. 5. 6. 7. & 49.*

Metus, & violentia an reddant Matrimonium nullum, si incutiantur in quacumque ætate? & quomodo in casu metus probari debeat, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Metus cadens in constantem virum, qualis sit? Et an sit alius, vel levis, aut vanus, a quo sit cognoscendus, *ibid. num. 10. ad 13.*

Qualis metus requiratur, vel sufficiat ad irritandam Professionem Regularem, *ib. num. 14. ad 24.*

Alia de metu, Vide verb. *Contractus, Ordo, Professio, Votum, impedimenta Matrimonii.*

Metus electionem inficit ipso jure, *ibid. num. 26.*

Metus a quibus præceptis excusare possit, vel non, *ibid. num. 27. 28. & 29.*

Obligaciones metu contractæ jure naturæ nullæ sunt, ex jure tamen Romano, a quo jus Canonicum non in totum recessit, solum illæ, quæ sunt bonæ fidei, *ibid. in nov. add. n. 1. ad 6.*

Utrum hodie, sublata distinctione inter negotia bonæ fidei, & stricti juris, nulla indistincte sit obligatio metu contracta, *ib. in nov. add. num. 7.*

Non omnis metus restitutionem in integrum de jure Rom. concedit, sed qualis. Vide *ibid. in nov. add. num. 8. ad 20.*

Hoc autem concurrente metu non solum actio ad repetendum id, quod metu extortum est, sed & exceptio ad declinandam obligationem conceditur, *ib. in nov. add. n. 21.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in nov. add. num. 22. et seqq.*

Militum stationes non præbent justam causam dispensandi Populum ab observantia Quadragesimali, *ibid. in add. Auct. num. 28.*

S. Gregorius M. scripsit contra prohibitionem factam Militibus Mauriti Imp. amplectendi vitam Monasticam, *ibid. in add. Auct. num. 29.*

De Milite, & re Militari indicantur alia, *ibid. in nov. add. num. un.*

M I L I T I A.

De Militia S. Georgii Martyris, S. Januarii, Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, & SS. Mauriti & Lazari varia proferuntur verb. *Militia in add. Auct. num. 1. et seqq.*

MIMI. Vide verb. *Infamis num. 11. & verb. Irregularitas artic. 1. num. 12.*

MINISTER SACRAMENTORUM.

Minister Sacramentorum novæ Legis quis sit, & esse possit; Vide verb. *Minister Sacramentorum num. 1. ad 6.*

Qualis intentio requiratur in Ministro Sacramentorum; Vide verb. *Intentio num. 14.*

Ad valide conficiendum Sacramentum qualis attentio requiratur, *ib. num. 8. & 9.*

Attentio quæ, & quotuplex; Vide verb. *Attentio.*

Minister distractus in conficiendis Sacramentis quomodo peccet, *ibid. num. 11.*

Ministri in mortali existentes dum Sacramenta conficiunt, vel ministrant, quomodo peccent, & an valida sint Sacramenta ministrata vel confecta, *ib. num. 12. ad 24.*

Parochus Sacramentum Matrimonii ministrans in statu Iethalis culpæ censendus est, graviter peccare, *ibid. in not. nov. ad num. 22. lit. a.*

Ministri Sacri, qui Sacramenta jam confecta in mortali ministrant, vel applicant, an, & quomodo peccent, *ibidem num. 25.*

Sub censura ponitur quædam propositio, *ib. in nov. add. sub litt. B.*

Minister dignior an possit plus gratiæ causare, *ib. n. 26.*

Minister an, & quando possit ministrare Sacramenta, vel indigno, vel peccatori, vel incapaci, *ib. n. 27. ad 34.*

An, & in quo casu liceat petere, vel recipere Sacramenta a Ministro indigno, vel excommunicato. *ib. n. 35. ad 40.*

Ad num. 38. Auctoris, vide correctionem, *ib. in nov. add. sub litt. a.*

In Sacramentorum administratione, vel confectioe an liceat simulare, *ib. n. 41. 42. & 43.*

In Sacramentorum administratione, quæ sententia sit sequenda, *ib. n. 44. & 45.*

Minister quomodo peccare possit circa materiam, formam, & intentionem in Sacramentis ministrandis, *ibid. num. 46. ad 50.*

Minister sive ex officio sit Pastor, vel non, a quo jure, & in quo periculo teneatur Sacramenta ministrare, *ib. n. 51. ad 54.*

An licite baptizari possit infans per ejusdem in flumen, vel puteum projectionem, *ib. n. 55. & 56.*

MINOR, Minorennis. Vide verb. *Ævus, Beneficia, Contractus, Emptio, Venditio, Filius, Restitutio in integrum.*

MINORITARUM Custodiæ Terræ Sanctæ, eorumque Guardianorum Auctoritas, & Indulta a S. Sede concessa; Vide verb. *Minoritas add. Auct. num. 1. et seqq.*

Debent addere nomen S. Francisci ad Confiteor, *ibid. in supp. n. 13.*

Dantur decreta pro Recollectione, *ib. n. 14. et seqq.*

M I R A C U L U M.

Miraculum unde dictum, quid sit, & quid ad ejus essentiam requiratur. Vide verb. *Miraculum num. 1. ad 8.*

Miraculorum triplex genus assignatur, & explicatur, *ibid. num. 15. & 16.*

Quid in dubio an sanitas recuperata sit per Miraculum, aut Gratiam, *ib. n. 17.*

Miracula quomodo dicantur in Sac. Scriptura, *ib. n. 18. ad 21.*

Miracula, Prodigia, & Portenta quomodo inter se differant, ac conveniant, *ib. n. 22. ad 27.*

Miracula a quibus putari possint, vel non, *ib. n. 28. ad 35.*

Virtutes, Signa, & Prodigia Antichristi erunt spuria, apparentia, & mendacia, *ib. n. 36.*

Miraculorum examen a quibus, & quomodo faciendum, *ib. num. 37. ad 40.*

Miracula alicujus mortui cum opinione sanctitatis, sed nondum beatificati, an, & de cujus licentia imprimenda, vel publicanda sint, *ib. n. 41. 42. & 43.*

Afferunt celeberrim. Miraculum, *ib. num. 44.*

Alia; Vide verb. *Veneratio Sanctorum.*

Missa prout est Sacrificium. Quoad ejus effectus, & fructus.

Missa prout ad præfens attinet explicatur; Vide verb. *Missa prout est Sacrificium art. 1. num. 1. 2. et 3.*

Effectus Sacrificii Missæ triplex assignatur, & explicatur, *ib. num. 4. ad 7.*

Fructus Sacrificii Missæ triplex assignatur, & explicatur, *ib. num. 8. ad 11.*

Fructus Sacrificii alius est ex opere operantis, & alius ex opere operato; & uterque unde proveniat, *ib. n. 12. & 13.*

Fructus Sacrificii Missæ an sit infinitus, *ib. n. 14. 15. & 16. & in nov. add. sub litt. a. ad num. 14. Auctoris.*

Quædam observatioe digna ad articuli complementum in Tyronum gratiam indicantur, *ib. n. 17. 18. & 19.*

Alia. Vide verb. *Sacrificium.*

MISSA quoad applicationem, reductionem, satisfactionem, & eleemosynam.

Circa Missarum celebrationem afferuntur ad litteram Decretum Sac. Cong. Concil. confirmatum ab Urbano VIII. & Innocentio XII. Vide verb. *Missa art. 2. num. 1. & 2.*

Non potest recipi stipendium pro appellatione fructus personalis, & afferuntur ad id Sac. Congreg. Concil. Decretum cum propositione damnata ab Alexandro VIII. *ib. n. 3. 4. & 5.*

Non potest recipi stipendium pro pluribus Sacrificiis, & unum solum offerri; neque unica Missa satisfieri potest duplici obligationi, applicando uni fructum satisfactorium, & alteri impetratorium, *ib. n. 6. 7. & 8.*

Non potest Missa anticipare celebrari, & applicari pro eo, qui primo stipendium dederit, *ib. n. 9.*

Applicatio Missæ facta a Religioso subdito prævalet applicationi factæ a Superiore, *ibid. num. 10.*

Vivens probabiliter invalide applicat animabus Purgatorii omnes Missas pro se defuncto applicandas, *ibid. num. 11.*

Generales, & Episcopi quid possint, vel non, circa reductionem, & satisfactionem Missarum, *ib. num. 12. ad 15.*

Facientes celebrari ab aliis Missas minori eleemosyna, quam ipsi receperint, quas pœnas incurrant; *ibid. num. 16. & verb. Eleemosyna num. 64.*

Indulta, quæ ab Apostolica Sede fuerunt concessa pro moderandis Missarum oneribus, an suffragantur ad reducenda onera per contractum suscepta, *ibid. num. 17.*

Quomodo intelligi debeant verba illa *dummodo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere* a Sac. Cong. posita ad XI. Decretum de celebratione Missarum, *ibid. num. 18.*

Pro unaquaque Missa manuali quæ minor eleemosyna tradi possit. Vide verb. *Eleemosyna num. 65.*

Reductio Missarum an, & quando sit admittenda, *ibid. num. 19. 20. & 21. & in nov. add. num. 13. & seqq.*

An, & quando admittatur compensatio Missarum, quæ ultra debitum sunt celebratæ cum Missis deinceps celebrandis, *ibid. num. 23.*

Quamvis census in aliis veniant in appellatione immobilium, non sic tamen quando pecunia investienda est in stabilibus pro celebratione Missarum, *ibid. num. 24.*

An deficientibus fructibus assignatis pro Missis cesset obligatio celebrandi, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 6.*

Et ita an diminutis fructibus, diminuendum quoque sit Onus Missarum, & quid debeant in casu executor simplex, & Legatarius, *ib. in nov. add. num. 7. ad 9.*

An in diminutione Missarum requiratur Auctoritas S. Apostolicæ, *ib. in nov. add. num. 10. ad 12.*

Quando auctis fructibus Legatis pro Missis augeri quoque debeat numerus Missarum, *ibid. in nov. add. num. 18.*

MISSA

MISSA quoad obligationem, quam habet eam applicandi Parochi, & Beneficiati.

Parochi an teneantur Jure Divino Missas pro populo applicare juxta reddituum pinguedinem, ac tenuitatem; & redditus pingues, ac tenues explicantur; & ad rem afferuntur omnino attendenda novissima dispositio Bened. XIV. Vid. verb. *Missa art. 3. num. 1. ad 11.*

Beneficiatus, seu Capellanus, an & quando teneatur Missam applicare pro Beneficii Fundatore, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Reprehenditur num. 14. Auct. *ib. in nov. add. sub litt. a.*

Capellanus obligatus ad Missam quotidianam an teneatur per se, vel per alium quotidie celebrare, *ibid. num. 15. ad 18.*

Alia circa Beneficiatum, vel Cappellanum, quando vacare possit, vel non, a celebratione, *ibid. n. 19. ad 23.*

An obligatus facere celebrare Missas, si ad id data eleemosyna postea dubitet, vel sciat non celebratas, teneatur iterum &c. *ibid. n. 24. & in nov. add. sub litt. a.*

An sicuti in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, ita & in Ecclesiis Communitativis applicanda sit Missa Conventualis pro Benefactoribus *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Cætera quoad Missas Conventuales, & Parochiales pro Populo, & Benefactoribus; Vide *ibid. in add. Auct. num. 26. ad 30. & num. 100. ad 102.*

MISSA quoad locum, in quo possit, vel non possit celebrari.

Missa in quibus locis ordinarie celebrari debeat; & in quo casu celebrari possit extra loca Sacra; Vide verb. *Missa art. 4. num. 1. ad 6.*

Corrigitur Auct. n. 4. *ib. in nov. add. sub litt. a.*

An Missa celebrari possit super navibus in Mari, vel flumine, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Episcopi, & majores Prælati quamvis Cardinales an possint celebrare, aut celebrandi facultatem concedere in locis non Sacris, *ibid. num. 10. & verb. Oratorium n. 70.*

Regulares an possint celebrare in Altari portatili, vel habere Oratoria extra Conventum, & in ipsis celebrare, *ibid. num. 12. & 13. & verb. Oratorium n. 72.*

Non celebras Missas in loco designato ex pacto, vel testamento, an peccet, an teneatur iterum celebrare, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Sed ad num. 16. Auctoris. Vide *ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Missarum onera relicta in determinato loco an, & de cujus licentia transferri possint, & an satisfieri possint per externos, ubi commode possunt per Sacerdotes ejusdem Ecclesiæ, *ib. num. 17. ad 20. & art. 12. num. 61.*

Missa relicta a Testatore in determinata Ecclesia Regularium, num celebrari debeant ab ipsis Regularibus, an ad arbitrium hæredum, *ibid. num. 21. 22. & 23.*

Sed vide ad num. 21. Auctoris correctionem; *ib. in nov. add. num. 11. & seqq.*

Regulares an possint ad celebrandum in suis Ecclesiis admittere Sacerdotes Sæculares contra prohibitionem Ordinarii, *ib. n. 24. & 25.*

Qui possint, vel non, Missas celebrare in Ecclesiis Monialium, *ib. n. 26. 27. & 28.*

Missa non est celebranda in Ecclesia polluta, neque in loco interdicto, vel ubi sepultus est Paganus, aut excommunicatus vitandus. *ibid. num. 29. ad 34.*

Capitulum nequit celebrare in Ecclesiis Regularium, ipsis renuentibus *ibid. num. 35.*

Alia ad rem, *ibid. num. 36. ad 39.*

Capellanus, qui Missam celebrare non valet in loco a Testatore designato, an celebrare alibi teneatur, *ib. in nov. add. num. 1. ad 3.*

An obligatio celebrandi Missam quotidianam in Ecclesia Regularium sequatur ipsos, si se transferant ad aliam Ecclesiam, *ib. in nov. add. n. 4. & 5.*

Unde quæritur etiam, num Capellania erecta in Ecclesiis Regularium transferatur ad aliam Ecclesiam, quando Regulares Ecclesiam mutant, *ibidem in nov. add. numer. 6. & 7.*

An disponente Testatore, quod Missa celebretur in Alta-

ri devotæ alicujus Imaginis, possit in alia Ecclesia celebrari, si ii, quibus est commissa celebratio, ad aliam Ecclesiam se transferant, *ib. in nov. add. n. 8. ad 10.*

Vide cætera in *add. Auct. n. 3. & 4. item n. 7. ad 9.*

MISSA quoad tempus, quo potest, vel non potest celebrari.

Tempus ordinarium Missas celebrandi quale sit, & quale in Terris Infidelium, & quæ sint privilegia ad hoc Regularibus concessa; Vide verb. *Missa art. 5. n. 1. ad 6.*

Sacerdos quot Missas eadem die possit celebrare, & inquitur quid possit, vel non, circa tres Missas diei Nativitatis Domini, & quales casus sufficiant, vel non, ad plures Missas eadem die celebrandas assignantur, *ibidem num. 7. ad 27.*

An Sacerdos plures una die celebrans Missas fiat Irregularis? Vide *nov. add. ad n. 11. Auct. sub litt. a.*

Ad num. 23. Auctoris. Vide notata *ib. in nov. add. sub litt. a.*

Feria quinta in Cœna Domini celebrari nequit Missa in Ecclesiis, in quibus non asservatur SS. Sacramentum, *ib. num. 28.*

Regulares quo tempore possint in suis Ecclesiis Missas celebrare, vel campanas pulsare; & quid ad rem possit Episcopus Decreto Synodali statuere, *ib. n. 29. ad 33.*

Quid de illis, qui differant, vel anticipant Missarum celebrationem, *ibid. n. 34. ad 44.*

Ad num. 37. Auct. explicatur decretum Sac. Cong. Rituum ab Urbano VIII. approbatum a quo jubetur, illum qui suscipit onus celebrandi Missas certum esse ut intra modicum tempus possit omnibus satisfacere, *ib. in nov. add. n. 1. & seqq.*

Plura adducuntur circa Missam Nativitatis Domini, *ib. n. 45. ad 51.*

Alia ad rem; Vide in *add. Auct. n. 5. & 6. & n. 36. ad 57.* ubi varia de iterandis Missis sub eadem die, & de Missa Præfationum agitur.

MISSA solemnis in Dominica infra Octavam alicujus Sancti nequit celebrari de eodem Sancto, licet de consensu Ordinarii fiat Processio ad ejus Ecclesiam; Vide verb. *Resolutiones Sacrar. Congr. in Indice 1. Merati num. 389.*

MISSA a quo possit celebrari, vel non, & in quo idiomate.

Solus Sacerdos rite ordinatus potest Missam celebrare; Vide verb. *Missa art. 6. n. 1.*

Non ordinatus auctens celebrare, quibus pœnis subiciatur, & similis casus afferuntur, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Ad Missas celebrandas admittendi non sunt Sacerdotes vagi, ignari, publice criminosi, neque exteri sine litteris dimissoriis, aut contra Ordinarii prohibitionem, *ibid. n. 5. ad 8.*

Missa in quo idiomate celebrari possit, ac debeat, *ib. n. 9. 10. & 11.*

Vide cætera de eo, qui Sacerdos non est ordinatus, Missam celebrante, *ib. in add. Auct. n. 10. ad 13.*

Singularia referuntur ad puniendum crimen illius, qui non ordinatus Sacerdos Missam celebrat, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

MISSA pro quibus possit celebrari, & pro quibus non.

Missa Sacrificium pro quibus offerri possit; Vide verb. *Missa art. 7. n. 1. ad 6.*

Missa offerri nequit pro defunctis hæreticis, & infidelibus, nec pro Christianis certo damnatis, nec pro mortuis excommunicatis, *ib. num. 7. ad 10. et in nov. add. n. 1. ad 3.*

Missa an, & quomodo offerri possit pro mortuis excommunicatis vitandis, sive non toleratis, & non vitandis, *ibid. num. 11. ad 14.*

Missa Sacrificium an, & quomodo offerri possit pro Sanctis, *ib. num. 15. et 16.*

Num liceat anticipare ante mortem celebrare, vel celebrari facere Missas de requie pro Suffragio Animæ suæ, *ib. in nov. add. num. 4.*

De

De Missa bene moriendi, *ibid.* num. 17.
Ejus auctor Ven. Card. Thomafius *ib.* in not. noviss.

MISSA quoad eam celebrantis obligationem.

In Missa Sacrificio quid a celebrante sive Latino, sive Græco offerri debeat, & quomodo; Vide verb. *Missa art. 8. num. 1. ad 6.*

Celebrans ad quid teneatur in ordine ad celebrationem Missæ, & pro quibus in ipsa orare debeat, *ibid.* num. 7. ad 13.

De calcamentis in accessu ad Altare, *ib.* num. 14.

Non licet Missam inchoatam intermittere, præter casum urgentis necessitatis, cujus rei exempla traduntur, & agitur de Sacerdote, qui incepta Missa recordatur se a jure impeditum esse, *ib.* in nov. add. n. 1. & seqq.

MISSA quoad vetita in ejus celebratione.

An liceat Missam celebrare capite velato. Et quis concedere possit licentiam sic celebrandi; Vide verb. *Missa art. 9. num. 1. 2. & 3.*

Alia, quæ in Missa vetita esse censentur, *ibidem* num. 4. ad 17.

An possit Sacerdos sine Ministro Missam celebrare, si sit aliqua celebrandi necessitas, *ib.* in nov. add. n. 1. ad 3.

An in casu necessitatis liceat uti ministerio mulieris, *ib.* in nov. add. num. 4.

Et cum filius illegitimus in necessitate possit Patri celebranti ministrare, *ib.* in nov. add. num. 5. & 6.

MISSA quoad requisita pro ejus celebratione.

Requiritur in primis Altare; & quomodo ornatum esse debeat; Vide verb. *Missa art. 10. num. 1. ad 6.*

Alia, quæ requiruntur, *ib.* num. 7. ad 12.

Quoad Altaris consecrationem, & vestes Sacerdotales; Vide *ib.* in nov. add. num. 1. & seqq.

MISSA quoad requisita in celebratione pro valida, & licita ejus celebratione.

Ad valide, & licite celebrandum requiritur, quod Celebrans sit rite ordinatus Sacerdos, quod habeat intentionem conficiendi Sacramentum, quod sit in gratia, & quod sit jejunus, jejunio naturali. Vide verb. *Missa art. 11. num. 1. ad 7.*

Assignantur aliquæ causæ, ob quas potest licite celebrare etiam non jejunus jejunio naturali, *ibid.* num. 3. ad 28. & in nov. add. num. 6.

Quid sit jejunium naturale, & quando frangatur, vel non, *ibid.* num. 29. ad 46.

An Sacerdos, qui non jejunus celebrat, sit suspectus de Fide, itaut possit contra eum procedere Sac. Inquisitionis Tribunal, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

MISSA quoad ritus observandos in ipsa celebranda.

Missæ an semper concordare debeat cum officio, & quid sit in casu a Celebrantibus observandum; Vide verb. *Missa art. 12. num. 1. ad 6.* & verb. *Resolutiones Sac. Congreg. in Indice 1. Decret. Merati.*

Ad num. 1. Auctoris vide animadversa, & notata, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Missæ celebrari potest de quolibet Sancto Canonizato, licet nondum relato in Martyrologio. Et in quibus Ecclesiis celebrari possit de solum Beatis, *ibid.* num. 7. & 8. & dict. verb. *Resolutiones.*

Missæ sub quo ritu celebrari possit de Dedicatione Ecclesiarum, ac de Patrono, & Titulari earumdem, *ibid.* num. 9. ad 13. & dict. verb. *Resolutiones in Indice 2.*

Missæ, & Festa quo ritu celebranda in Ecclesiis ubi asservantur Sanctorum Reliquiæ, *ibid.* num. 14. ad 17. & dict. verb. *Resolutiones in Indice 2.*

Missæ S. Rochi ubi celebrari possit, *ibid.* num. 18. & dict. verb. *Resolutiones in Indice 1.*

Episcopi Regulares juxta quem ritum celebrare debeant,

& quid de illis, qui gaudent privilegio suæ Religionis, *ib.* num. 19. & 20. & verb. *Resolutiones S. Cong.*

In Missis de Beatis quando sit dicendum Symbolum, *ibid.* num. 21. & dict. verb. *Resolutiones.*

Nemo potest excedere limites verbales Indultorum Sedis Apostolicæ super Beatificationibus, *ibid.* num. 22. & dict. verb. *Resolutiones.*

Alia plura ad rem assignantur, *ibid.* num. 23. ad 87. & dict. verb. *Resolutiones*, ubi passim invenies dubia resoluta ad rem spectantia.

Missæ in quibus solus Sacerdos communicat non reprobantur, & Missam celebrantes non tenentur S. Eucharistiam omnibus petentibus infra ipsam Actionem ministrare; *ibid.* in add. Auct. num. 1. & 2.

Missæ celebrari nequit a Sacerdote Latino ritibus Græcis, nec viceversa. Agitur etiam de aliis, quæ Missam Græcorum concernunt, & Italo-Græcorum, *ibidem* in add. Auct. num. 14. ad 18.

Ad Episcopos pertinet præscribere ea, quæ observanda, & evitanda sunt in celebratione Missæ, *ibid.* in add. Auct. num. 31.

In Missarum celebratione Crucifixi Imago super Altari retineri debet, *ibid.* in add. Auct. n. 32.

Antiphona Communio cantari debet immediate post *Agnus Dei* eodem tempore, quo celebrans Sac. Communionem sumit, nisi fiat Communio Populi. *ibid.* in add. Auct. num. 61.

Differentia inter Missam cantatam, & Missam solemnem, *ibid.* in add. Auct. num. 62. & 63.

Cætera de Missis cantatis. Vide *ib.* in add. Auct. n. 116.

De observandis in Missis Votivis.

Missæ unde dicatur votiva, quando liceat, & quibus diebus private celebrari possit, vel non; Vide verb. *Missa art. 13. num. 1. ad 4.* & verb. *Resolutiones Sac. Congreg.*

Votivæ solemnes pro qua causa, quibus diebus, & sub quo ritu celebrari possint, *ibid.* num. 5. ad 11. & verb. *Resolutiones* & verb. *Eucharistia in fine.*

Alia in Missis Votivis observanda referuntur, *ibid.* n. 12. ad 36. & dict. verb. *Resolutiones*, quæ supra.

Missæ votivæ an dici possint de Beatis nondum Canonizatis, *ibid.* num. 37. 38. & 39.

An Missæ assignatæ certis diebus, aut Festivitatibus possint in aliis diebus tamquam votivæ celebrari, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

De observandis pro Missis de Requiem.

Missæ de requiem sive privatæ, sive solemnes quibus diebus celebrari possint; Vide verb. *Missa art. 14. num. 1. ad 4.* & verb. *Resolutiones.*

Anniversaria de Requiem, aut de 3. 7. & 30. die in quibus Festis celebrari possint, *ibid.* num. 5. & 6. & dict. verb. *Resolutiones.*

Missæ de Requiem, in quo Festo cantari possit, statim ac habeatur notitia de obitu alicujus personæ, *ibid.* num. 7. & dict. verb. *Resolutiones.*

Missæ de Festo celebratæ pro animabus Defunctorum an eodem modo eis præsentatæ ac si celebrarentur de Requiem, & ad rem adducuntur Constitutiones, *ibid.* num. 8. ad 14. & verb. *Resolutiones.*

Alia ad rem, *ibid.* num. 15. ad 23. & verb. *Resolut.* & verb. *Eucharistia num. 27.*

Triginta Missæ S. Gregorii unde ortum habuerint, & ob quam causam in devotionem, & praxim fidelium deveniunt, & alia circa easdem, *ibid.* num. 24. ad 31. & verb. *Resolutiones.*

De Missis, quas vocant divi Gregorii; Vide, *ibid.* in nov. add. num. unic.

Cætera, eaque plura de Missis Defunctorum; Vide *ibid.* in add. Auct. num. 64. ad 99. n. 112. 114. & seqq.

Missæ ut in die obitus, præsentate Corpore, ultra Missam de communi Defunctorum celebranda erit quando aliquis obiit in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; Vide verb. *Resolutiones Sac. Congreg.*

In Missis Defunctorum nequeant pulsari Organa &c. *ibid.* num. 32. & verb. *Musica num. 20.*

Pax

Pax quare non detur in Missa Defunctorum, *ibidem* num. 33.

MISSA quoad varia Decreta, & Ediçta pertinentia ad celebrationem Missarum, earumque adimplementum.

Adducuntur varia Decreta, & Ediçta ad rem spectantia; Vide verb. *Missa art. 15. num. 1. ad 5.*

MISSA a quibus, & quibus in locis audiri possit, & debeat.

Ad Missam audiendam qui teneantur, & quomodo, & assignantur qui sint legitime impediti, & qui excusentur, vel non, *Missa art. 16. num. 1. ad 8.*

Auctor corrigitur, *ibid.* in not. noviss. ad num. 3.

Quoad legitime impeditos ad num. 6. Auctoris, vide notata, *ibid.* in nov. add. sub lit. a.

Fideles in quibus Ecclesiis, vel Oratoriis Regularium possint Missam audire, & præcepto satisfacere, *ib.* num. 9. ad 13.

Satisfaciunt præcepto audientes Missam in Oratoriis, seu Cappellis Cardinalium, & Episcoporum, vel in Oratoriis de Episcopi licentia erectis, dummodo a via publica pateat cunctis accessus, *ibid.* num. 14. & 15.

Ad num. 13. Auctoris, vide notata. *ibid.* in nov. add. sub lit. a.

Audientes Missam in Oratoriis privatis, qui possint, vel non præcepto satisfacere *ibid.* num. 16. 17. & 18.

Familiares, seu Famuli Indultarii quando possint, vel non, satisfacere præcepto audiendo Sacrum in prædiis privatis Oratoriis, *ibid.* num. 19. ad 26.

In Oratorio privato unica Missa singulis diebus celebrari potest, *ibid.* num. 27.

Qui sint Familiares in casu, & qui veniant, vel non, appellatione familiæ, *ib.* num. 28. 29. & 30.

Adde quæ notantur ad num. 30. Auct. *ib.* in nov. add. sub lit. a.

Alia ad rem, Vide *ibid.* in add. Auct. num. 31. ad 35. & verb. *Oratorium.*

MISSA quomodo debeat audiri, & quænam requirantur ad Satisfaciendum præcepto eam audiendi.

Dantur salutaria monita in Missæ auditione attendenda; Vide verb. *Missa art. 17. num. 1. ad 5.*

Ad satisfaciendum præcepto de audienda Missa, qualis intentio requiratur, ac sufficiat? *ibid.* num. 6. ad 12.

An etiam requiratur præsentia corporalis, & quæ? *ibid.* num. 12. ad 18.

Coactus, Ebrius, Dormiens, extra sensus raptus Missam audiens an præcepto satisfaciatur, *ib.* num. 19. & 20.

Ad satisfaciendum, qualis attentio requiratur; Et ista tum interna, tum externa, quæ sit, *ibidem* num. 21. 22. & 23.

An, & quando satisfaciatur præcepto, qui tempore Missæ scribunt, legunt, confabulantur, conscientiam suam examinant, peccata confitentur, Divinum Officium recitant, sonant, canunt, aut elemosynam colligunt, *ib.* num. 24. ad 32.

Varia ad rem traduntur ex Bened. XIV. in add. Auct. num. & seqq.

Alia vide hoc tom. 8. in Append. Decret. in Balneoregion. *Missa Parochialis*, & *Conventualis*. Lucana Ferrarien. *Applicationis Missarum*. Mediolanen. *Reductionis Missarum*. Mantuana *Applicationis Sacrificii*. Alexandrina. Ferrarien. *Mediolanen. oneris Missarum*. Ferrarien. *Applicationis Missarum*. Cassanen. *Mediolanen. celebrationis Missarum*. Alia Cassanen. Hortana. Alia Hortana. Item alia Hortana. *Comen. Misse Parochialis*, & *Conventualis*. Veneta. Veliterna. Spoletana. Montis Marani *Servitii Ecclesiæ*. Montis Falisci. Portugalen. Acerraran. Caputaquen. Pientina. Romana *oneris Missarum*. Senogallien. *Missarum*. Ravenaten. *Applicationis Missarum*. Casenaten. *oneris Missarum*. Tolentina *Servitii Chori*, & *Missa Conventualis*. Alexanen. *Celebrationis Missarum*. Lucana.

MISSIONES, MISSIONARIUM.

Missiones conceduntur pro Regnis Bargao, & Bittia in Magno Thibet; Vide verb. *Missiones in add. Auct. num. 1.*

Quidnam prohibuit Missionariis Latinis, & quænam iidem curare debent apud Græcos, *ibid.* in add. Auct. num. 4. ad 5.

De Missionariis Regnorum Hadurenfis, Mayfurenfis, & Carnatenfis, *ibid.* in add. Auct. num. 6. ad 12.

Missionarii Apostolici in Sinis, si mandatis non obtemperaverint, in Europa revocari jubentur sub pœna contra eorum Superiores, *ibid.* in add. Auct. num. 13.

Missionariis in Regno Cocinthiæ prohibetur exercitium jurisdictionis, aut facultatem extra districtus sibi assignatos, *ibid.* in add. Auct. num. 14.

De utilitate Sacrarum Missionum, *ibid.* in add. Auct. num. 15. ad 17.

Missionarii ab Episcopis missi, tamquam Visitationis Pastoralis præncipii, recipi debent a Parochis, etiam Regularibus in propriis Ecclesiis, & domibus, *ibid.* in add. Auct. num. 18.

De Missionis Congregatione, *ibid.* in add. Auct. n. 19. ad 23.

Missionarii a S. Sede datur privilegium celebrandi Missam bis in uno die, in casu tamen necessitatis, *ibid.* in add. Auct. n. 24.

Missionarii Collegii S. Bartholomæi de Urbe quæ gratiæ, & privilegia sint concessa; Vide verb. *Privilegium art. 1. n. 31.*

MITRÆ pœna quid sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 19.*

MOLENDINUM, MOLITOR.

Molendinum mensæ Episcopalis non comprehenditur sub prohibitione facta a Communitate populo de non adeundo nisi ad Molendina Communitatis; Vide verb. *Molendinum, Molitor num. 1.*

Alia circa Molendinum, & molituram ad exemptionem Ecclesiasticorum, Regularium, & Monialium spectantia, *ibid.* num. 2. ad 19. ubi plures Sacræ Congregationis Immunitatis resolutiones afferuntur.

MOLLITIES. Vide verb. *Luxuria num. 35.*

MONACHUS. Vide verb. *Regularis.*

MONASTERIUM. Vide verb. *Conventus.*

MONETA, MONETARIUS.

Moneta unde dicta; Vide verb. *Moneta, Monetarius num. 1.*

Denarius, Nummus, Pecunia unde dicantur, & an confundantur cum Moneta, *ibid.* num. 2. 3. & 4.

Monetæ valor duplex assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 5. Ad justitiam causæ Monetæ tria requiruntur, & assignantur, *ibid.* num. 6.

Monetas cudere quis possit, vel non, *ibid.* num. 7. & 8. Principes, vel Magistratus an, & ob quas causas possunt immutare valorem Monetarum, *ibid.* num. 9. ad 12.

Quando valor Monetæ mutatur extrinsece, vel intrinsece, quomodo fieri debeat, *ibid.* num. 13. ad 17.

Quando Monetæ species certo numero solvendæ sunt in pacium deductæ; vel quando conventa est certa species Monetarum, an quantitas pecuniaria in obligationem deducitur nulla facta designatione speciei, quomodo in his casibus solutio fieri debeat, *ibid.* num. 18. ad 21.

Quid quando valor extrinsecus Monetarum crescit in manu Depositarii, tale augmentum ad quem spectet, *ibid.* num. 22.

Moneta prioris materiæ, quomodo mutari possit cum alia materiæ inferioris, *ibid.* num. 23.

Qui scientia privata sciunt Monetam esse minuendam, vel prohibendam, an possint ipsam expendere juxta præsentem valorem, *ibid.* num. 24. ad 26.

Quid de illis, qui monetam falsam scienter, vel ignoranter expendunt, *ibid.* num. 26. & 27.

Monetam falsam fabricantes, radentes, vel minucentes veram, quibus pœnis subjiciantur, *ibid.* num. 28.

Monetas aureas, vel argenteas condentes, adulteratas scienter detinentes, quibus pœnis plerumque in Ecclesiastico Statu? & ad quem spectet haram Casuarum cognitio, *ibid.* num. 19. ad 32.

Monetarii gaudent Immunitate Ecclesiastica. Attendenda tamen

men est circa id novissima dispositio Benedicti XIII. quæ adducitur, *ibid. num. 33. & 34.*

Alia ad rem, *ibid. num. 35. ad 47.*

Cuinam nocere debeat, Creditori ne, an Debitori, mutatio monetæ inter diem contracti debiti, ac solutionis, præsertim in mutuo, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

MONIALES

Quoad ea, quæ concernunt Puellarum educationem, Novitiatum, & Professionem.

Puellæ educationis gratia recipi possunt in Monasteriis Monialium; & ad eas sic recipiendas requiruntur decem conditiones; in quibus assignandis, ac explicandis plura ad rem obiter afferuntur; Vide verb. *Moniales art. 1. n. 1. ad 29.*

Ad decem illas condiciones adde aliam, quæ adducitur, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Quid si Educanda velit Matrimonium contrahere? Et an sit validum ab ipso contractum ad crates Monasterii coram Parocho, & Testibus, etiam si Parocho sit alio prætextu vocatus, *ibid. num. 30. ad 36.*

Reprehenditur Auctor *num. 36. ibid. in nov. add. num. 14. & 15.*

Quales Educandæ dimitti debeant a Monasteriis? & quando, *ibid. num. 37. ad 41.*

Puellæ, quæ compleverunt annum 25, an, ob quas causas, & de cujus licentia recipi possint Educandæ in Monasteriis Monialium, *ibid. num. 42. ad 43.*

Mulieres nuptæ, Viduæ, aut Famulæ, in quibus casibus, & de cujus licentia recipi, tolerari, ac introduci possint in Monasteriis Monialium, *ibid. num. 46. ad 51.*

Puella, vel vidua temere ingrediens ad suscipiendum habitum, & Abbatissa recipiens in quas pœnas incidant, *ibid. num. 52.*

Cogentes puellas ad ingressum Monasterii quomodo peccent, & quas censuras incurrant, *ibid. num. 53. 54. 57.*

Ordinationes ab Ordinario directæ, vel ab ipso factæ pro Monasteriis an servari debeant etiam in Monasteriis subiectis Regularibus, *ibid. num. 56. 57. & 58.*

Puellæ habentes in Monasteriis exemptis an sint Episcopo subiectæ, *ibid. num. 59. & in nov. add. num. 3. ad 10.* ubi exponuntur ea quæ ab affirmativo responso consequuntur.

Tales Puellæ non gaudent Privilegio Fori; *ibid. in nov. add. num. 11. ad 13.*

Quid si aliqua educanda ægrotet, & velit testari, aut in Monasterio exempto moriatur nulla electa sepultura, *ibid. num. 60. ad 63.*

Innuitur quid sit agendum antequam puella ad habitum Religionis recipiatur, *ibid. num. 64. ad 75.*

Quoad Matrimonium Puellarum educandarum; Vide verb. *Matrimonium a num. 48. ad 85. & ibid. art. 2. in add. Auctor. num. 120.*

Novitiæ omnes degere debent sub cura, & regimine Magistræ in habitatione particulari, *ibid. num. 76.*

Alia plura quoad Novitias, *ibid. num. 77. ad 100.*

Cavendum esse monetur ab Auctore *num. 84. & num. 100. ibid. in nov. add. num. 14. & 17.*

Professio Monialium in cujus manu fieri debeat, *ibid. num. 101. 102. & 103.*

Episcopo, vel alio Superiore jubente recipi Novitiam ad Professionem, an admitti debeat, contradicente majori parte Monialium? Et an Moniales cogi possint ad repulsionis causam exprimentandam? Er quid si absque iusta causa Novitiam rejiciant? *ibid. num. 104. ad 109.*

Abbatissa ante quot dies teneatur Episcopum certiorare de aliqua emittenda Professione, *ib. num. 110. & 111.*

Cætera de Professione Monialium; Vide verb. *Professio Regularis.*

Quid de secunda, tertia, & quarta sorore in eodem Monasterio, ac de Moniali supranumeraria, *ibid. num. 112. ad 115.*

Cogentes quocumque modo Virgines, vel alias mulieres ingredi Monasterium, vel impediendes ne ingrediantur, quas censuras incurrant, *ibid. num. 120. ad 123.*

Alia; Vide *art. seq. & verb. Novitius, Novitia, Professio.*

MONIALES quoad ea, quæ concernunt earum numerum, Dotem, peculium, & livellum.

Monialium numerus quomodo, & a quo præfigendus in Monasteriis tam exemptis, quam non exemptis, & qualis numerus esse debeat; Vide verb. *Moniales art. 2. num. 1. ad 7.*

De numero Monialium ex dispositione cap. *Periculofo & Sans, de stat. Regul. in 6.* & num caput istud sit derogatum, ut sentit Auctor *num. 5.* Vide *ibid. in nov. add. numer. 1. ad 3.*

In præfixione numeri quomodo distingui debeant Moniales? & numerus Conversarum quomodo calculandus, *ibid. num. 8. & 9.*

Quales redditus requirantur? & inter ipsos an sint computanda lucra Monialium; & quid ubi exitus major est Introitu, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Adest prohibitio vestiendi ubi non est numerus præfixus; & de cujus licentia numerus augeri possit; *ibid. num. 13. & 14.*

Monialis supranumeraria de cujus licentia admitti possit? & an semper remaneat talis, *ibid. num. 15. & 16.*

Loca Monialium intra numerum decedentium an concedi, vel promitti possint, *ibid. num. 17.*

Moniales an admitti possint absque dote, *ibid. num. 18. & in nov. add. num. 4. & 5.*

Dotales elemosynæ quomodo, & quibus solvi debeant? & quid de dotis deposito, & depositario, *ibid. num. 19. ad 24.*

Professio en differri possit, si Monasterium adhuc dotem non receperit, *ibid. num. 25.*

Regulares an possint aliquid circa dotem disponere, *ibid. num. 26.*

Quantitas dotis pro Monialibus, sive numerariis, sive supra numerariis assignatur. Et quomodo expendenda, vel investienda? & pœnæ statutæ contra eam consumentes, *ibid. num. 27. ad 44.*

Confirmatur sententia Auctoris *num. 32. ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

In dotibus recipiendis an fieri possit differentia inter Terterios, & Advenas &c. *ibid. num. 45.*

Tertia Soror an solvere debeat dotem triplicatam, *ibid. num. 46. ad 49.*

Quid circa dotem, de Moniali translata ad aliud Monasterium, *ibid. num. 50. & 51.*

An possit Monialis admitti cum dote majori, quam quæ taxata est, hac tamen lege, ut ad omnia consueta Monasterii Officia haud teneatur, *ibid. in nov. add. num. 8. ad 11.*

Moniales an possint aliquid ultra dotem etiam per pactum recipere, vel pro Sacristia, vel pro se ipsis absque incurfu Simonæ? & ad rem affertur Edictum Clementis XI. & ad quid circa ipsum, & novissimam dispositionem Benedicti XIV. teneantur Episcopi, ac Superiores Regulares, *ibid. num. 52. ad 62.*

Ad propositum affertur dispositio Clementis XIII. *ibid. in Appendice.*

Episcopus, & Superior Regularis an possit munera accipere occasione vestitionis, professionis Monialium, vel electionis Abbatissæ, & hujusmodi, *ibid. num. 63. & 64.*

Monialis in particulari an possit habere peculium; & quomodo ad rem procedendum, ubi non adest vita communis, *ibid. num. 65. ad 69.*

Quomodo partitæ Caplæ communis debeant inscribi, *ibid. num. 70.*

Ut Moniales licite possint retinere, & expendere livella ubi non adest vita communis, concurrere debent quinque conditiones, quæ assignantur, *ibid. num. 71.*

Moniales, ac Regulares quid disponere possint, vel non, de livellis, eorumque fructibus, *ibid. num. 72. ad 79.*

Reprehenditur Auctor *num. 73. & seqq. ibid. in nov. add. num. 12.*

De livellis item quæritur, an possint ea assignari, vel relinquere ea conditione, ut nihil requiratur Monasterio, *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*

Sub quibus conditionibus Sac. Congregatio soleat concedere Monialibus, & Regularibus facultatem habendi livella, seu vitalitia, *ibid. num. 80. 81. & 82.*

Moniales, ac Regulares an possint in particulari habere Legata? *ibid. num. 83. ad 88.*

Livell-

Livella Monialium administrari non possunt a seipsis, *ibid. num. 89.*

Monialis, ac Regularis transiens ad aliud Monasterium defert secum livellum, *ibid. num. 90.*

Moniales an, & quomodo pecuniam ex suo livello, & aliunde quaeritam possint ludo exponere; Vide verb. *Lusus n. 9.*

Alia de livello, & annuis redditibus, *ibid. num. 92.*

An livella cessent acceptata in Monasterio vita communi, *ibid. in nov. add. num. 118.*

An livella gaudeant privilegio dotis, *ibid. in nov. add. num. 19.*

Episcopus, & quilibet alius Prælati, & Officialis, seu Deputatus nihil accipere potest pro ingressu, & Professione Monialium, pro exploratione, pro approbatione depositi dotis, pro licentia, & hujusmodi, *ibid. num. 93.*

MONIALES quoad ea, quæ concernunt Clausuram.

Clausura a quo indiciã fuerit sub præcepto? Et quæ Moniales ad ipsam teneantur; Vide verb. *Moniales art. 3. num. 1. ad 6.*

Moniales egredientes a Clausura, & Episcopi licentiam eis concedentes, & aliæ personæ ipsas comitantes &c. quas censuras incurrant, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Monialis violat Clausuram pluribus modis, qui assignantur, *ibid. num. 10. ad 18.*

Ab excommunicatione violatæ Clausuræ qui possit absolvi, vel non; quod pariter de Regularibus est intelligendum; *ibid. num. 19. ad 25.*

Assignantur, & explicantur plures casus, in quibus Moniales licite possunt egredi e Monasterio absque incurfu pœnarum, *ibid. num. 26. 27. & 28.*

Aliquo ex dictis casibus occurrente, an, & cujus licentia requiratur, ut licite Moniales exire possunt, *ibid. num. 29. ad 32.*

Abbatissa an cum licentia solius Episcopi, vel Superioris Regularis, si sit ei subiecta, possit exire de Monasterio ad præstandum principi Sæculari Domino Feudi fidelitatis juramentum, quando id fieri nequeat per Procuratorem, *ibid. num. 33.*

Moniales an, & de cujus licentia se transferre possint de uno in aliud Monasterium, occasione illud gubernandi, fundandi &c. *ibid. num. 34. & 35.*

Quid de Monialibus cum debita licentia egressis, & negligentibus ad earum Monasterium iterum se recipere, *ibid. num. 36. & 37.*

Quid si Monialis egressa ad curandam infirmitatem intra domum privatam, huc illucque vagetur extra ipsam, vel si egressa ad fundandum Monasterium, aut quid simile, devitet ex occasione a recto itinere, *ibid. num. 38. & 39.*

An Monialis legitime egressa transiens pro locum, ubi adest Monasterium, possit ingredi, & ibi hospitio recipi, *ibid. num. 40. & 41.*

Ingressus in Monasterio absque debita facultate prohibetur a pluribus Summorum Pontificum Constitutionibus, quæ assignantur; & quas Censuras incurrant contravenientes, & a quibus absolvi possint, vel non, *ibid. num. 42. ad 52. & supra num. 19. ad 25.*

Assignantur qui absque incurfu Excommunicationis ingredi possint Monasteria, vel non, *ibid. num. 53. ad 55. Et novissimam dispositionem Benedicti XIV. allatam infra n. 99.*

Mulieres habentes licentiam a Sede Apostolica ingredi non possunt absque consensu Monialium, *ibid. n. 56. & 57.*

Pueri, & Puellæ cujuscumque aetatis introduci nequeunt in Monasteria. Et in quas Censuras incurrant Moniales, vel aliæ personæ introductæ, *ibid. num. 58. & 59.*

Cardinales, Episcopi, Legati, Vicellegati, Inquisitores, Magistratus an, & quando ingredi possint Monasteria, *ibid. num. 60. ad 65.*

Prælati omnes Sæculares, quando in casibus necessariis ingrediuntur Monasteria Monialium, quot, & quales personas secum ducere possunt, *ibid. num. 66. ad 72.*

Prælati Regulares in quibus casibus ingredi possunt Monasteria Monialium sibi subiectarum; & quos secum ducere possunt, *ibid. num. 73. ad 78.*

Confessarii quomodo, & quando possunt ingredi Clausuram. Vide *infra art. 5. num. 30.*

Medici, & Chirurghi quando, & quomodo ingredi possunt Clausuram. Vide verb. *Medicus num. 13.*

Errar. Biblioth. Tom. VIII.

Factores, Syndici, alique Operarii ad servitium Monialium necessarii quando, & de cujus licentia ingredi possint Clausuram, & quid de illis, qui ingrediuntur deferentes aliquid sub prætextu inferendi Monasterio, & de illis, qui ingrediuntur sine licentia ad extinguendum incendium, vel quid simile, *ibid. num. 81. ad 84.*

Ad quem spectet concedere licentiam ingrediendi Monasteria, sive Regularibus subiecta, sive non, *ibid. num. 85. ad 93.*

Episcopus quid possit, vel non, extra Clausuram Monialium Regularibus subiectarum, *ibid. num. 94. 95. & 96.*

Afferuntur ad rem novissimæ resolutiones Sac. Congreg. Concil. *ibid. num. 97.*

Alia; Vide verb. *Visitatio num. 50.*

Super Clausura Monialium attendenda est novissima dispositio Benedicti XIV. quæ affertur, *ibid. num. 99. & in add. Auct. num. 2.*

Monialium, & Monachorum cohabitatio apud Maronitas usu recepta prohibetur a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auctor. num. 1.*

Moniales Portugalliæ, & Algarbiæ ad Clausura revocantur ab eodem Pontifice, *ibid. in add. Auctor. num. 3.*

Moniales Ord. S. Spiritus in Hispania, & Polonia subiectantur Locorum Ordinariis, *ibid. in add. Auctor. num. 4.*

Moniales Græco-Melchitæ Regulam S. Basilii sequi debent; & cætera quoad has Moniales disposita a Benedicto XIV. Vide *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*

Historiam Ecclesiasticæ discipline circa Monialium Clausuram recte dispositam, Vide *ib. in nov. add. n. 1. & seqq.*

MONIALES quoad ea, quæ concernunt accessum ad earum Monasteria, & locutionem cum eis.

Accessus ad Monasteria Monialium quibus sit prohibitus, & quomodo sumi debeat, sub quibus Censuris prohiberi possit ab Ordinariis, & accedentes quomodo peccent; Vide verb. *Moniales art. 4. n. 1. ad 7.*

Monialium Parentes an, & quando possint eas alloqui, *ibid. num. 8. ad 11.*

Regulares an, & de cujus licentia possint Moniales alloqui: sine licentia alloquentes quomodo peccent; in quas Censuras incidant, & afferuntur ad id varia Decreta, *ibid. num. 12. ad 19.*

Regulares missi ad Crates Monialium pro munere prædicationis obeundo, quid si ad eas alloquendas accedant post Concionem, *ib. num. 20. & 21.*

Quid de Superioribus Regularibus, Confessariis Monialium, ac de Vicario Conventus, *ib. num. 23. ad 26. & in add. Auctor. num. 7. & seqq.*

Sub Decretis quibus prohibetur Regularibus accessus ad Moniales comprehenduntur etiam Equites Melitenses, *ibid. num. 27. & 28.*

Episcopus quas censuras, & pœnas possit imponere contra alloquentes Moniales tam Regulares, quam alios Clericos, *ibid. num. 29. & 30.*

Decreta interdictoria allocationem cum Monialibus comprehendunt etiam Abbatissam, *ibid. num. 31.*

Subcolletores accedentes ad Moniales sine legitima licentia incurunt eadem pœnas, *ibid. n. 32.*

Quid de Judicibus, Episcopis extra suam Diocesim, Canonici Cathedralis, Peregrinis, Pauperibus, Famulis, Magistris, Hebræis Moniales alloquentibus sine debita licentia, *ibid. num. 33. ad 40.*

Moniales Regularibus subiectæ quid si alloquantur cum Regularibus ejusdem Ordinis, *ibid. num. 41.*

Regulares inventi alloquentes Moniales absque debita facultate possunt ab Episcopo pœna carceris puniri, *ib. n. 42.*

Loquens cum Moniali de domo propinqua, aut via publica prope Monasterium: vel per nutus, & signa; vel per interpositam personam; vel qui tantum audit, & non respondet; aut litteras scribit; aut loquitur cum Novitiis, vel Educandis, an incurrat Censuras, *ibid. num. 43. ad 49.*

Quis possit licentiam concedere pro alloquendis Monialibus sive exemptis, sive non, Vide *art. antec. n. 85. ad 88.*

In prædicta licentia exequenda, aut concedenda quid sit servandum, *ib. num. 53. & 54.*

Edicta prohibentia accessum ad Moniales a quo sint publicanda, *ib. num. 55.*

Y

Re-

Regulares pro alloquendis Monialibus indigent licentia Ordinarii, & Superioris Regularis, *ibid. num. 56.*
 Quid si Confessarii Regulares, vel Superiores, aut Visitatores alloquantur Moniales extra præcisam officii sui necessitatem, *ib. num. 57.*

Licentia pro uno concessa non extenditur ad alium, *ib. num. 58.*

An Episcopus, vel alter Superior Ordinarius concedere valeat Regularibus quibuscumque, etiam non conjunctis in primo & secundo gradu, licentiam alloquendi Moniales, *ibid. in nov. add. n. 2. ad 4.*

An pœnæ statuta contra Regulares alloquentes Moniales sine licentia Ordinarii locum sibi vindicent, si Regulares, sine licentia Ordinarii, Novitias, Educandas, & Intervientes, quæ in Monasteriis cum Monialibus degunt, alloquantur, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*

An Ordinarius Regulares alloquentes Moniales punire possit aliis pœnis præter illas contentas in Decretis Sac. Congregationum, *ibid. in nov. add. num. 7. & 8.*

MONIALES quoad ea, quæ concernunt earum Confessarios.

Monialium Confessarii pro Monasteriis exemptis, vel non exemptis a quo eligi debeant? Et in quibus casibus possit Episcopus Confessarios Regulares amovere a Monasteriis exemptis, & alios deputare. Vide verb. *Moniales artic. 5. num. 1. ad 8.*

Reprehenditur *Auctor. num. 1. ibid. in nov. add. num. 1.*

Confessarii Regulares pro Monasteriis sibi subjectis quomodo, & quando indigeant Ordinarii approbatione, *ibid. num. 9. ad 14.*

Confessarii pro Monialibus non approbati nequeunt tempore Jubilæi earum Confessiones audire; Neque approbati pro uno Monasterio possunt tempore Jubilæi audire Confessiones Monialium alterius Monasterii, *ib. n. 15. & 16.*

Confessarius præsentatus ad audiendas Monialium Confessiones, ad quod tempus approbati debeat, *ibid. num. 17.*
 Moniales non possunt cuilibet Sacerdoti ab Ordinario non approbato de venialibus valide confiteri, *ibid. n. 18.*

Confessarii Monialium quanto tempore durare possint, *ibid. num. 19. ad 23.*

Confessarii Monialium qui esse possint, vel non, *ibidem num. 24. ad 31.*

Confessarius Extraordinarius quoties in anno concedi, vel offerri debeat Monialibus, *ib. num. 32. & 33.*

Moniales an possint Confessarium recusare, *ibidem num. 34. & 35.*

Moniales nolentes Extraordinario confiteri an teneantur omnes coram ipso saltem comparere, *ibid. num. 36. 37.*

Confessarius extraordinarius an, & quando concedi possit Moniali particulari, *ib. num. 38. ad 41.*

Confessarius extraordinarius quo tempore deputari possit? Et an eo tempore possit Ordinarius ad Monasterium accedere, *ibid. num. 42. ad 45.*

Circa extraordinarium ad quid teneantur Prælati Regulares in Regnis Hispaniarum, *ib. num. 46. & 47.*

Confessarii, & Capellani Monialium possunt celebrare Missas Sanctorum, de quibus ipsæ recitant Officium, *ibid. num. 48.*

Confessarii Monialium, eorumque Socii cujus ætatis esse debeant, *ibid. n. 49. & 50.*

Confessarius an possit ingredi Clausuram ad funeris Officium peragendum, *ibid. num. 51. 52. & 53.*

Confessarius Clausuram ingressus ad Sacramenta administranda an possit per Monasterium divagari, *ibid. num. 54.*

Quid quando Confessarius Monialis infirmæ Confessionem audiit? vel ipsa laborat in extremis, *ibid. num. 55. & 56.*

Confessarius etiam noctis tempore in casu necessitatis potest ingredi Clausuram, *ibid. num. 57.*

Confessarius non potest ingredi Clausuram ad audiendam Confessionem illius infirmæ, quæ potest accedere ad Sedem Confessionalem; neque potest ingredi sub prætextu comitandi Operarios, Medicos, &c. neque ad conspergendum Cellas Monialium aqua benedicta; neque ad exorcizandam Monialem energumenam; neque ad Missam celebrandam, *ibid. num. 58. ad 62.*

An Confessarius ingredi possit Clausuram ad sumendam

particulam consecratam casu in Ecclesiam interiorem elapsam, *ibid. num. 63.*

Confessarius quamvis Regularis non indiget speciali licentia ad ingrediendam Clausuram pro sui Officii necessitatibus. An autem ingredi debeat cum Socio, necne, *ibid. num. 64. & 65.*

Confessarius Regularis Monialium, ejusque Socius an possint Moniales alloqui, *ib. num. 66.*

Confessarii extraordinarii dum occupantur in audiendis Monialium Confessionibus excusantur ab oneribus suæ Religionis, *ib. num. 67.*

Quid de Confessarii habitatione; Sedis Confessionalis collocatione; ejusdem Confessarii mercede, ac victu; *ibid. num. 68. ad 73.*

Confessarii an possint Moniales absolvere in foro conscientie a Censuris occultis, & pœnis Papæ reservatis. Vide *supra art. 3. num. 19. ad 15.*

In casu extremæ necessitatis, deficiente proprio Confessario, an possit quilibet Sacerdos ingredi clausuram ad absolutionem elargiendam, *ibid. num. 26.*

Quid si Confessarius sollicitet Monialem, & Monialis sollicitata recuset eum denunciare, *ibid. num. 77. 78. & 79.*
 Alia de hac re, Vide verb. *Sollicitatio.*

Adduntur ad rem novissimæ resolutiones Sac. Congreg. Concil. *ibid. num. 81.* Et verb. *complex peccati*, ubi ad id assignatur novissima dispositio Benedicti XIV.

An Confessarius Ordinarius Monialium ab Episcopo destinatus, & triennio elapso ex Indulto Sac. Congreg. Episc. & Regul. ad alterum triennium immediate sequens confirmatus, hoc pariter elapso, possit ab ipso Episcopo Auctoritate Ordinaria destinari ad tertium triennium, *ibid. in nov. add. n. 2. et seqq.*

Ad Episcopum pertinet cognoscere, & approbare, an Confessarius Regularis debeat pernoctare prope ipsa Monasteria ex causa distantie Conventuum, etsi agatur de Monasteriis exemptis, & Regularibus subjectis, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Vide alia de Confessario præsertim extraordinario, *ibid. in nov. add. num. 7. & verb. Confessarius.*

MONIALES quoad varia Miscellanea ipsas concernentia.

Moniales, etiam Clarissæ, tenentur publice in Choro, vel privatim Officium Divinum recitare; Vide verb. *Moniales art. 6. num. 1. 2. & 3.*

Moniales Choristæ an possint, propter imperitiam, Officium Sororum laicarum recitare, *ibid. num. 4. & 5.*

Moniales in recitando *Confiteor* nihil mutare possunt, *ibid. num. 6.*

Moniales Clarissæ, & testii Ordinis quo Breviario uti possint, *ibid. num. 7.*

Indulgentiæ Fratris concessæ, eorumque Ecclesiis extenduntur etiam ad Moniales, *ibid. num. 8.*

Moniales intra quod tempus teneantur confiteri, & Eucharistiam sumere? & quibus permitti possit Communio quotidiana, *ibid. num. 9. ad 12.*

Moniales nequeunt se inscribi facere in Societatibus Rosarii, Chordæ &c. *ibid. num. 13.*

Episcopus potest prohibere Regularibus, ne Missas celebrent in Ecclesiis Monialium, *ibid. num. 14.*

Regulares an possint inservire pro Capellanis in dictis Ecclesiis, *ibid. num. 15. & 16.*

Episcopus potest prohibere Presbyteris Sæcularibus ne celebrent in Ecclesiis Monialium Regularibus subjectarum, *ibid. num. 17.*

Capellanus sufficit quod approbetur a Superiore Monasterii, *ib. num. 19.*

In Ecclesiis Monialium an, & de cujus licentia sepeliri possint Cadavera Sæcularium? & in casu ad quem spectet Officium funeris, *ibid. num. 19. ad 22.*

Moniales an sepeliri possint in Ecclesia exteriori, *ibid. num. 23. ad 26.*

Moniales nequeunt habere prospectum, nec erates correspondentes in Ecclesia Presbyterorum sæcularium, vel Regularium, *ibid. num. 27.*

Moniales nequeunt uti Confessionario pro Locutorio, *ibid. num. 28.*

Alia

MONOPOLIUM.

Alia de Fenestella Communionis, ac de Collocatoriis, *ibid. num. 29. ad 40.*

Monialium famuli, & famulæ a quibus teneantur Sacramenta recipere, *ib. num. 41.*

Monialis Professio est irrita, si postea fiat Hermaphrodita, *ib. num. 42.*

Quid circa fenestras prospectum habentes in Clausuram Monialium, *ibid. num. 43. & 44.*

Alia de Monialium fenestris, ac cellis, *ibid. n. 45. ad 46.*
 Moniales non debent dormire associatæ, *ib. num. 57.*

Moniales uti nequeunt habitu virili, *ibid. num. 58.*

Monialibus non committitur clavis Custodiæ SS. Sacramenti, nec Reliquiarum, *ibid. num. 59. & 60.*

Monialibus an prohiberi possit dies Festus Titularis? aut Musica in earum Ecclesiis, *ibid. num. 61. 62. & 63.*

Moniales in communi comedere, & laborare debent, nec possunt exteris cibos parare, aut esculenta vendere, *ibidem num. 64. & 65.*

Moniales completo Officio possunt recitare aliquem Psalmum, Orationem, vel Collectam, *ibid. num. 66. & verb. Resolutiones Sac. Congr.*

Alia, *ibid. num. 67. ad 72.*

Alia vid. tom. 8. in *Append. Decret. in Januen. Mazaren. Novarien. Lycien. Clausuræ. Papien.*

MONITORIUM.

Monitorium quid sit? Quis possit, vel non, ipsum concedere? & in quibus locis; Vide verb. *Monitorium num. 1. ad 10.*

An Prælati vere & proprie nullius Diocesis concedere valeant Monitorium, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 3.*

Monitoria pro revelandis rebus occultis quando, quibus personis, pro quibus rebus, & a quo concedi, ac promulgari possint, vel non, *ibid. num. 11. ad 25.*

Ad num. 12. & 21. *Auctor. Vide ibid. in nov. add. num. 4. & seqq.*

Adducitur modus fulminandi excommunicationem Monitorii, *ibid. num. 26.*

Monitorii vi an quis teneatur se ipsum denunciare? Et quæ personæ, ac res denunciari possint, ac debeant, vel non? & quando *ibid. num. 27. ad 49.*

Detinens mala fide scripturam alienam ad quid teneatur ex vi Monitorii, *ibid. num. 50. & 51.*

Detinens bona fide scripturam alienam an teneatur cum suo, vel aliorum damno ex vi Monitorii restituere, *ibid. num. 52. & 53.*

Detinens scripturam publicam continentem acta in judicio producta, & effecta, vel scripturam communem reo, & actori, vel scripturam ad proprium suum jus spectantem, vel spectantem ad jus, & bona actoris, vel transumptum non authenticum scripturæ ad actorem spectantis, ad quid teneatur ex vi Monitorii, *ibid. num. 54. ad 60.*

Sciens confidentialiter aliquem detinere Scripturam alienam an teneatur vi Monitorii revelare, *ib. num. 61.*

Cum quis, ne Creditores aliqua sua bona adjudicent, illa vendit in confidentia cuidam amico, renuente venditore satisfacere Creditoribus, an teneatur talis amicus vi Monitorii illa bona revelare, *ib. num. 62.*

Quid si aliquis tempore publicationis Monitorii degat extra Territorium Episcopi excommunicationis; aut revertatur nondum facto tertia promulgatione; aut discedat jam facta prima, *ib. n. 63. 64. & 65.*

Quid si reus delicti discedat ante Monitorii promulgationem, *ibid. num. 66.*

Superiores Regulares an possint suos subditos per Monitorium citare, *ibid. num. 67.*

Regulares an teneantur ex vi Monitorii Episcopi revelare, *ib. num. 68.*

Leitor admonetur, *ibid. in not. lit. A.*

Quid si obligati ad denunciandum, non denunciant intra terminum præfixum, *ib. num. 69. & 70.*

Monitorium quando expiret, & Censura per ipsum contracta a quo absolvi possit, *ib. num. 71. ad 74. Ad tot. hunc art. Vide not. ibid. ad num. 68. Auct. sub litter. A. in novif. add.*

Monopolium unde dictum; quid sit; quot modis committi possit; Vide verb. *Monopolium num. 1. ad 7. & in nov. add. num. 3. ad 5.*

Mercatores conventionem conspirantes, ut non nisi pretio summo vendant, & non nisi pretio infimo emant, an Monopolium committant, & ad quid teneantur, *ibidem num. 8. & 9.*

Princeps, & Magistratus an licite concedere possint uni, vel pluribus, ut ipsi soli certas merces vendant, *ib. n. 10. & 11. & in nov. add. num. 6. & 7.*

Monopolii pœna quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 165.*
 Monopolia super fegetibus, leguminibus, olivis, & hujusmodi rigorosis sub pœnis prohibentur, *ibid. in add. Auct. num. 1.*

MONTES PIETATIS.

Montes Pietatis quid sint; unde originem haberint; ubi primum, & quorum opera erecti; & an liciti. Vide verb. *Montes Pietatis num. 1. ad 7.*

In Montibus Pietatis tres potissimum leges existunt, & assignantur, *ib. num. 8.*

Montium Pietatis erectio quomodo, & quibus conditionibus permittatur a Summis Pontificibus, *ib. num. 9. 10. & 11.*

Quid possint, vel non, Montis Pietatis Ministri de ejusdem Montis rebus, ac pecunia disponere, *ibid. num. 12. ad 16.*

Reprehenditur *Auctor num. 12. & ad propositum per extensum refertur Constitutio Jamdudum Benedicti XIII. ibid. in Addendis.*

Montium Pietatis tres referuntur species, & de illarum justitia differitur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Calalen. Montis Pietatis.*

MORIBUNDUS.

Moribundus quæ remedia ad sanitatem facientia respuere possit, Vide verb. *Moribundus num. 1. & 2.*

Moribundus quando, & a quo Confessario absolvi possit, *ib. num. 3. 4. & 5.*

Improbatur assertio *Auct. num. 4. de Sacerdote mutonutu vel scripta forma absolvente, ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Et falsum omnino dicitur quod *Auctor num. 5. docet posse laicum quemcumque moribundum absolvere a Censuris, ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Moribundo quomodo sit porrigendum Viaticum, si adsit periculum vomitus, *ib. num. 6. & ibid. in nov. add. sub litt. b.*
 Moribundo puero ad Sac. Communionem nondum admisso an sit præstandum Viaticum; *ibid. num. 7.*

Sed vide notata, *ib. in nov. add. sub litt. c.*

Quid si Moribundus sit communicandus, & desit Stola, vel Alba, *ibid. n. 8.*

Moribundus quo præcepto teneatur Viaticum fumere, & quæ formula sit servanda in ipso communicando, *ibid. num. 9. & 10.*

Moribundo quoties, & in quibus diebus sit præstandum Viaticum in eadem infirmitate, & quid si ob tussim, vel aliam causam nequeat illud fumere; *ib. num. 11. ad 15. & ad num. 11. Auct. in nov. add. sub litt. d.*

Pro consecrando Viatico dando Moribundo an liceat Sacerdoti non jejuno celebrare, vel consecrare extra Sacrificium, vel consecrare in fermentato, *ib. num. 16. ad 19.*

Moribundus latinus an possit fumere Viaticum a Sacerdote græco, *ibid. num. 20.*

Moribundo an sit dandum Viaticum sub specie vini, si nequeat fumere sub specie panis, *ibid. num. 21.*

Moribundis amentibus, vel phreneticis an, & quando sit præstandum Viaticum, *ibid. num. 22. ad 26.*

Moribundis quis dare possit Viaticum in defectu Parochi; *ibid. num. 27.*

Reprehenditur *Auctor num. 26. & 27. ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Pro consecrando Viatico dando Regulari infirmo in aliqua domo privata, an possit ab alio Regulari erigi ibi Altare portatile, & Sacrum peragi, *ibid. num. 28. & ibid. in nov. add. sub litt. a.*

Moribundo, etiam si non petat, an sit ei dandum Sacramentum Extremæ Unctionis, *ibid. num. 29.*
 Moribundus præter Confessionem tractatur ad actum contritionis perfectæ, *ibid. num. 30.*
 Moribundi an possint contrahere Matrimonium, *ibid. n. 31.*
 Moribundus an possit absolvi a Sacerdote excommunicato vitando, seu degradato, aut hæretico, *ibid. num. 32. ad 35. & in add. Auctor. num. 39. & in nov. add. sub lit. b.*
 Moribundi ex morte naturali deficere solent in detumescencia Maris, *ibid. num. 36.*
 Notatur Auctor. num. 39. & in nov. add. sub lit. a.
 Alia ad rem. Vide verb. *Eucharistia. Infirmus. Viaticum.*
 Adducitur novissima ampliata facultas concessa Episcopis pro impertienda Benedictione Papali Moribundis. Et asseritur modus eam impertiendi, *ibid. num. 38. & 39.*
 Moribundus quis sit. Viventibus adscribitur, & sanæ mentis reputatur, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*
 De Confessione Moribundi, & quasnam habeat illa probandi vires contra seipsum, contra tertium, vel hæredes tam in civilibus, quam in criminalibus, sive ille fuerit Judex, sive testis, sive Proxenetæ contra Simoniaci, late differitur, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*
 Vide cætera verb. *Mortis articulus add. ab Auctore*, ubi inter alia *num. 1.* est, quod *Mortis Articulus* in servis Dei illustris, & Sanctimonia conspicere debet.

MULTÆ, seu pœnæ; Vide verb. *Episcopus art. 6. num. 63.* & verb. *Pœna art. 1. num. 50.*
 MULIER. Vide verb. *Femina.* Et ad verb. *Mulier in add. Auctor. num. 1. & 2.*
 An propter suavium mulier dotem amittat. Vide verb. *Adulterium art. 2. in nov. add. num. 30.*

MUNDUS.

Mundus unde dicitur? quot modis usurpetur in S. Scriptura, ac apud Philosophos, & Theologos. Vide verb. *Mundus num. 1. 2. & 3.*
 Mundus variis illustratur titulis, qui assignantur, *ib. num. 4.*
 Mundus quid sit, & an sit unicus, *ibid. num. 5. ad 8.*
 Mundus quo tempore, & quomodo fuerit creatus, & quid per spatium sex dierum; *ibid. num. 9. ad 23.*
 Adam, & Eva quo tempore, quomodo, ex quo, & in quo loco fuerint producti, *ib. num. 24. ad 41.*
 Adam, & Eva qua die præceptum violaverint, ac de Paradiso expulsi fuerint, *ibid. num. 42. ad 45.*
 Qualis fuerit arbor, cujus fructus comestio fuit Adamo, & Evæ prohibita, *ibid. num. 46. & 47.*
 Explicatur Auctor, *ibid. in not. noviss. ad num. 47.*
 Cain, & Abel quando, & ubi geniti fuerint, & quæ alia fuerit Evæ proles, *ibid. num. 48. ad 51.*
 Adam, & Eva e Paradiso ejeti quam regionem incoluerint, *ibid. num. 52.*
 Adam ubi fuerit sepultus, *ibid. num. 53. 54. & 55.*
 Anadyvertitur in textum, *ibid. in nov. noviss. ad num. 53.*
 Paradisus Terrestris unde dicitur; quid significet; in qua Mundi parte constitutus; quæ ejus longitudo, & latitudo; an adhuc existat, *ibid. num. 56. ad 62.*
 Mundi ætates quot sint. Et ab Orbe condito usque ad Christum natum, quot anni effluxerint, *ibid. num. 63. & 64.*
 Epochæ, & Æra unde dicitur, & quæ sint, *ibid. num. 65.*
 Epochæ distinguuntur in sacras, & prophanas, & quæ sint, *ibid. num. 66.*
 Inter Epochas Sacras præcipua defumitur a Nativitate Christi; & alia est vera, & alia vulgaris, & quando utraque incipiat, *ibid. num. 67. 68. & 69.*
 Epochæ prophana quæ sint, explicantur, *ibid. num. 70. ad 76.*
 Mundus in quot partes dividatur, & singula partes explicantur, *ibid. num. 77. ad 87.*
 Mundi quatuor plagæ principales, & venti assignantur, *ibid. num. 88. & 89.*
 Præcipua Mundi systemata assignantur, & explicantur; ubi etiam de Antipodum existentia, ac Terræ, Cœlique situatione, *ibid. num. 90. ad 111.*
 Mundi, seu Terræ quantitas explicatur; & quid accidat circa dierum computationem circumventibus totam Terram, *ib. num. 112. ad 116.*

Sphæra nomine quid intelligatur, *ibid. num. 117.*
 Sphæra potissimum pro artificiali sumitur; & quid sit, & quare sic vocetur? Et quis fuerit ejus inventor, & auctor, *ib. num. 118. & 119.*
 Hæc Sphæra vocatur *armillaris*, & quare, *ib. num. 120.*
 In hac armillari Sphæra decem circuli vulgo repræsentantur; sex majores, & quatuor minores, qui assignantur cum suis qualitatibus, & differentiis ad invicem, *ib. num. 121. ad 123.*
 Polus unde dicitur, quid significet, *ibid. num. 124.*
 Polus alter vocatur arcticus septentrionalis, & alter antarcticus meridionalis; quare sic dicitur? Et quales sint, *ibid. num. 125. & 126.*
 In medio horum Polorum pendet Terræ globus, & quomodo, *ibid. num. 127.*
 Axis Mundi quid sit, *ibid. num. 128.*
 Assignantur, & explicantur alii Majorum Circulorum Cardinales, *ibid. num. 129. & 130.*
 Primus ex majoribus Circulis est Horizon, & quid sit, *ibid. num. 131.*
 Horizon duplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 132.*
 Meridianus, & Æquator quid sint, *ib. num. 133. & 134.*
 Zodiacus quid sit; quæ ejus signa; quomodo vocentur; quot gradus contineant; Et quid sit gradus; & quot minutæ contineat, *ibid. num. 135. 136. & 137.*
 Sol quot gradus percurrat quolibet integro anno, *ibid. num. 138.*
 Dicitur signa Zodiaci peculiaribus figuris imprimuntur, quæ assignantur, *ibid. num. 139.*
 Hæ duodecim signa dividunt Zodiacum in duodecim partes correspondentes duodecim mensibus anni; & dantur versus cum sua explicatione ad sciendum quonam die mensis ingreditur Sol quodlibet signum, *ibid. num. 140.*
 In medio Zodiaci est ducta linea quedam, quæ vocatur *Ecliptica*, seu *Orbita Solis*; quid sit, & quare sic appellatur, *ib. num. 141.*
 Eclipsis Solis quando fiat in ipsa Ecliptica, & an esse possit universalis, *ib. num. 142. & 143.*
 Eclipsis Lunæ quando fiat, & an esse possit universalis, *ib. num. 144. & 145.*
 Coluri quid sint; unde dicitur; quomodo vocentur, *ibid. num. 146. 147. & 148.*
 Minores Circuli sunt ambo *Tropici*, & ambo *Polares*, *ib. num. 149.*
 Tropici unde dicitur; & cur unus vocetur *Tropicus Cancræ*, & alter *Tropicus Capricorni*, *ib. num. 150.*
 Circuli *Polares* unde dicitur; & cur unus vocetur *Arcticus*, & alter *Antarcticus*, *ib. num. 151.*
 Quid de habitantibus sub istis polaribus Circulis, *ibid. num. 152.*
 Dicitur quatuor Circuli minores dividunt Mundum in quinque partes, seu *Zonas*, quæ assignantur, & explicantur, *ib. num. 153. ad 156.*
 Ex diversa habitudine Æquatoris ad Horizontem dividitur Sphæra in rectam, obliquam, & Parallelam, & singula explicantur, ubi etiam de habitantibus in ipsis, *ibidem num. 157. ad 164.*
 Cœlum unde dicitur; quid & quod duplex sit, *ib. num. 165. ad 171.*
 Astrum quid sit, *ibid. num. 172.*
 Astra alia sunt fixa, & alia errantia appellantur *Planetæ*, & quare, *ibid. num. 173. & 174.*
 Planetæ a fixis Stellis tripliciter distinguuntur, & assignantur quomodo, *ibid. num. 175.*
 Stellarum fixarum quanta ab Astrologis, & Mathematicis assignetur multitudo, *ibid. num. 176.*
 Stellæ fixæ distinguuntur ab Astrologis, & Astronomis in sex classes diversæ magnitudinis; & assignantur. His additur septima classis aliarum Stellarum exiguarum, inter quas sunt illæ *vicæ Lactææ*. Et hæc via *Lactææ* unde sic dicitur, *ibid. num. 177. & 178.*
 Planetæ quot sint; & quæ eorum magnitudo, *ibidem num. 179. 180. & 181.*
 Assignatur tempus, quo Planetæ, & Stellæ fixæ suam complent circulationem, *ibid. num. 182.*
 Traditur modus discernendi Planetas inter se, *ibidem num. 183.*
 Usque nunc dicitur de numero, magnitudine, & motu Stella-

Stellarum, Planetarum, de diversitate Cœlorum, & ambitu Terræ, quomodo credenda, *ib. num. 184.*
 Concilium de transeundo a contemplatione Mundi Astro-nomice, ad acquisitionem Emphyrei, ac Paradisi Beatorum; & ad rem afferuntur varia de Mundi contemptu, *ib. num. 385. ad 190.*
 Ad uberiorem Mundi notitiam afferuntur quæ de Mundo muliebri in Scriptura, & de jure habentur, *ib. n. 191.*
 Mundus muliebris quis dicatur, & unde nomen defumat, *ib. num. 192.*
 Mundi muliebris nomine, & Mundo muliebri legato quæ contineantur, & quæ non, *ibid. num. 193. & 194.*
 Ad complementum additur, quod Mundus regitur auctoritate Pontificia, & Regali potestate, *ibid. num. 195.*
 Roma an posita sit in medio Mundi, *ibid. num. 196.*
 Ad Tyroquum eruditionem subnectuntur hic nomina cum sua significatione præcipuarum partium Mathematicæ, seu Mathesis; cujus primogenitæ sunt tres nempe *Arithmetica*, *Geometria*, & *Statica*, & singula explicantur quoad eorum partes, *ib. num. 197. ad 201.*
 Primis Mathematicis succedunt secundæ, nempe *Cosmographia*, *Mechanica*, *Optica*, & *Musica*, & explicantur quoad singulas partes cum suis divisionibus, *ibid. num. 202. ad 210.*
 Secundis Mathematicis succedunt tertiæ, quæ sunt *Chronologia*, *Gnomonia*, *Architectura*, *Navigatoria*, & *Ars militaris*; & istæ quoad singulas quoque earum partes explicantur, *ib. num. 211. ad 216.*
 Innumeris scaterè dicitur erroribus Auctor in hoc articulo & singulariter reprehenditur in his, quæ de Paradiso terrestri, *num. 56. ad 62.* habet; item in ea, quod de Henoch asserit *num. 62.* quod habet de Nativitate Domini *num. 69.* de Mundi Systematibus *num. 70. ad 104.* & de Rotunditate Terræ *num. 105. ib. in Monito Editor. num. 1. & seqq.*

MUNERA; seu dona. Vide verb. *Xenia.*

MUSICA. MUSICUS.

Musica quid sit. Vide verb. *Mundus num. 202. 209. & 210.*
 Musica dividitur in Vocalem, & Instrumentalem. Vocalis continet Melo-peam, Rhythmicam, & Poeticam. Instrumentalis continet Encordicam, Pneumaticam, & Erecticam, *ibid. num. 209.*
 Musica in Ecclesiis est de jure permessa; quid possit circa ipsam Episcopus prohibere, vel non? Vide verb. *Musica num. 1. ad 5.*
 Musica an liceat in Officio Quadragesimæ, *ibid. num. 6. & 7.* & verb. *Resolutiones Sacrar. Congreg.*
 Alia quoad Moniales circa Musicam; & plura circa Musicos ipsos, *ibid. num. 8. ad 18.*
 Organorum usus quando incœperit in Ecclesiis. Et an pulsari possint in Missis Defunctorum, *ibid. num. 19. & 20.* & verb. *Missæ art. 14. num. 32.*
 Pro complemento afferuntur quædam ex Sap. Tostato, *ibid. num. 20.*
 Musici instrumenti Sonatores Christiani prohibentur inservire in Infidelium solemnitatibus, *ibid. in add. Auctor. num. 22.*

MUTUS potest contrahere Matrimonium. Vide verb. *Matrimonium art. 1. num. 26.*

MUTUUM.

Mutuum unde dicitur, quid sit, & qui mutuam dare, vel accipere possint; Vide verb. *Mutuum num. 2. & 3.*
 Civitas, Ecclesia, aliaque Loca pia an teneantur ad restituendum, vel solvendum mutuam, quod eorum Rectores vel Administratores acceperunt, *ibid. num. 4. & in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Filii, vel Filie familias, si absque Parentum consensu pecuniam mutuo acceperint, neque ipsi, neque eorum Parentes teneantur ad mutui restitutionem, exceptis aliquibus casibus, qui assignantur, *ibid. num. 5. ad 19.*
 Sed vide ad *num. 18. Auctor. ibid. in nov. add. num. 12.*
 Pupillus si mutuam accipiat, an, & quando teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 20.*
 Emendatur Auctoris sententia, qua asserit mutuare indi-

gentibus esse consilium, *ibid. in not. noviss. ad num. 21. sub lit. c.*
 Mutuans non potest aliquid ex mutuo exigere; & si exigat, usuram committit, & assignantur aliqui casus, in quibus mutuans potest usuram committere, *ibid. num. 21. ad 32. & in nov. add. ad num. 36. Auctor. sub lit. a.*
 Mutuans potest sine labe usuræ aliquid ultra fortem exigere ratione lucri cessantis, vel damni emergentis, vel ratione periculi fortem amittendi, vel ratione pœnæ conventionalis, *ibid. num. 33. ad 38.*
 Sed vide ad *num. 36. Auctoris notata, ibid. in nov. add. sub lit. a. vers. Deinde invaluit.*
 Et ad *num. 37. Auctoris vid. ibid. in nov. add. sub lit. a.*
 Mutuatarius, qui non pecuniam, sed alias res mutuatus est, & eas, quales esse debent, non reddit, aut eas non reddit in tempore, seu loco convento, ad quid teneatur, *ibid. num. 39. ad 43.*
 Mutuans accepto pignore a mutuatario cum pacto, ut interim fructus pignoris lucretur, nisi adsit alius titulus, usuram committit, & assignatur tales tituli percipiendi licite fructus ex pignore sine diminutione fortis, *ibid. numer. 44. ad 48.*
 Contractus ille, qui vulgo dicitur *a godere*, quomodo possit esse licitus, *ibid. num. 49.*
 Qui recusat mutuare pecuniam, sed ipsam tradit indigenti dicendo quod emit ab ipso suas vacas, & eandem ei locat pro pensione annua ei solvenda, an usuram committat, *ibid. num. 50.*
 Notatur Auctor hoc loci, *ibid. in nov. add. sub lit. a.*
 Excusatur ab usura, qui a se mutuam petenti tradit pecuniam, dicendo, quod talis pecunia conducit suas operas ad futuram messem, seu vindemiam, *ibid. num. 51.*
 Regulares non possunt accipere pecuniam mutuo; vel ad cambium cum solutione alicujus lucri, vel cum obligatione bonorum, *ibid. num. 52.*
 De Mutuo publico, quod ex publica necessitate exigit Princeps a Civibus, *ibid. in nov. add. num. 15.*
 Alia ad rem; Vide verb. *Usura.*

N

NADIR quid sit, & significet? Vide verb. *Mundus numer. 129.*

NAUFRAGIUM, NAUFRAGANTES.

Per Naufragium quid intelligatur; Vide verb. *Naufragium num. 1.*
 Naufragantium bona quamvis in mare dejecta remanent adhuc de jure suorum Dominorum; & quid contra repentes, retinentes, & non restituentes, *ibid. n. 2. ad 9.*
 Piscatores magno eorum periculo naufragantium bona recuperantes possunt aliquid jure exigere, & ad id vocati a Patronis Navium in Ditione Pontificia lucrantur quartam partem bonorum, & aliquas Indulgentias pro ipsis concessas; & renuentes auxilium præstare incurrunt crimen læsæ Majestatis, *ibid. num. 10. ad 14.*
 Qui Christianos naufragantes, vel navigantes spoliare præsumunt, incurrunt Excommunicationem, *ibid. numer. 15. & 16.*
 Si in periculo naufragii dejiciantur in Mare aliquorum Mercatorum merces, & alia plurimæ aliorum Mercatorum præferuntur; vel Dominus Navis saviente tempestate anchoras, vel alias partes navis amiserit; an, & quando fieri debeat compensatio, *ibid. num. 17. ad 23.*
 Quid quando Navis a Pirata capta magno pretio redimatur, *ibid. num. 24. & 25.*
 Quænam requirantur ut Vectores reliqui teneantur post factum mercium ad contributionem ex leg. Rhodia de Jactu, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 15.*
 Quinam ex jactu contribuant, quomodo contribuat, & agatur pro contributione, *ibid. in nov. add. num. 16. ad 21.*
 Lex Rhodia de jactu ob simile damnum ad quæ extendatur, *ibid. in nov. add. num. 22. & seqq.*

NECESSITAS.

Necessitas alia est mediæ, alia præcepti; alia mediæ, & præcepti simul, & quælibet explicatur. Vide verb. *Necessitas num. 1. ad 4.*

Neces-

NECESSITAS proximi sive spiritualis, sive corporalis triplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 5. ad 11.*
 Alia hujus triplicis necessitatis clarior descriptio. Vide verb. *Eleemosyna per tot.*
 In extrema, vel gravi, vel communi necessitate qualis obligatio vigeat, vel non, & satis clare explicatur circa quemcumque personarum statum obligationes, *ibid. numer. 13. ad 37.*
 Sed vid. ad *num. 15.* Auctoris notata, *ibid. in nov. add. sub lit. a.*
 Definitur, dividiturque necessitas, deinde quomodo sit illius favor enarratur quoad varias Legum species, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
NECESSITAS se abstinendi a residentia quae debeat esse? Vide verb. *Canonicus art. 5. num. 35.* verb. *Episcopus art. 3. num. 5.* & verb. *Parochus art. 2. num. 40.*
NECESSITAS pro alienandis rebus Ecclesiasticis quae esse debeat. Vide verb. *Alienatio art. 2. num. 1.*

NEGROMANTIA quid sit; Vide verb. *Superstitio num. 15.*
NEGOTIATIO quando, & quomodo prohibita Clericis, & Religiosis; Vide verb. *Negotiatio num. un. & in add. ex Auctore num. 2. ad 4.* & verb. *Clericus per tot.*
NEGOTIUM est quasi negans otium: Vide *ibid. num. 56.*
NEOPHYTI ad sacros Ordines non sunt promovendi, nisi prius de eorum constantia in Fide constiterit; & quantum temporis ad id requiritur. Vide verb. *Neophytus add. Auctoris in num. 1. & 2.*
 Varia hujus vocis *Neophyti* significatio. Vid. *Artic. noviss.* a Theologo Censore adlaboratum, *num. 2.*
 Eorum privilegia, *ibid. num. 3.*
 Collegii Neophytorum institutio, ejusque privilegia, *ibid. num. 4.* Hinc calumniam refelluntur Protestantium in Sedem Apostolicam, *ibid. num. 5.*
 Venetiis ad arbitrium Nuntii possunt contrahere matrimonium cum fidei, variis concurrentibus circumstantiis abique interpellatione compartis infidelis, *ibid. num. 6. ad 8.*
 Non possunt dare libellum repudii uxori in Judaismo perseveranti, & quibus poenis, si id egerint, plerendi sunt, *ibid. num. 8.*
 Non sunt cogendi ad dotis restitutionem, si uxor infidelis cohabitare renuat sine Creatoris contumelia, *ibid. a num. 9. ad num. 36.* ubi haec quaestio serio discutitur.
NOMINATIO ad Beneficia quid, & quotuplex sit, & in quo differat ab electione. Vide verb. *Electio art. 1. num. 8.*
NOMINA affinitatis, & consanguinitatis; Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*
NONAE unde dictae, & quid sint; Vide verb. *Kalendarium num. 30. ad 33.*

NOTARIUS.

Notarius cum creatur quid jurare soleat; Vide verb. *Notarius num. 1.*
 Notarios examinandi facultas cui competat, *ibid. n. 2. & 3.*
 Notarii tenentur referre Episcopo Legata Testamentorum ad pias causas intra mensem, & tenentur ex Officio ea revelare etiam nemine requirente, *ibid. num. 4. 5. & 6.*
 Notarii Fori Ecclesiastici tenentur intra mensem dare copiam appellanti, si petat, *ibid. num. 7.*
 Notarii tenentur intra mensem revelare Legata facta Fabricae S. Petri, & dispositiones factas in favorem Sac. Domus Lauretanae, *ibid. num. 8. 9. & 10.*
 Notarii facientes instrumenta Usurarium, vel contractuum illicitorum, quibus poenis subjiciantur, *ibid. num. 11. & 12.*
 Laici possunt esse Notarii in causis criminalibus, *ibid. num. 13. & 14.*
 Episcopus in quibus litibus possit prohibere Notariis laicis ne Officium suum exercent, *ibid. num. 15. 16. & 17.*
 Notarii Curiae Episcopalis quam mercedem accipere possint pro scripturis, ad quae teneantur, & quibus exemptionibus gaudeant; Vide verb. *Cancellarius per tot.*
 Episcopus quibus Notariis uti possit, ac debeat, *ibid. num. 19. & 20.*
 Terminus mensis a Concilio Trident. in *sess. 24. cap. 20.* verb. *Præterea* praefixus Notario suffraganei ad dandum acta, potest et Metropolitanus abbreviari, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 48.*

Non potest Episcopus praecipere, ut Judices Synodales in causis sibi delegatis uti tantum debeant opera Notariorum Curiae Episcopalis, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 49.*
 Instrumentum depositi rogari potest a quolibet Notario ad arbitrium Monialium, dummodo exhibeatur copia Authentica in Cancellaria Ordinariorum, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 50.*
 Notarius exul ab Urbe ob defectus in Officio commissos non debet admitti in Tribunalibus Ordinariorum, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 51.*
 Non potest Episcopus prohibere, ne ceteri Notarii, praeter solum Cancellarium Episcopalem, possint rogari de Instrumentis, quae commodum Locorum Piorum concernunt, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 52.*
 Notarius Episcopi non potest assistere simul cum ea, nec admitti ad conscribendum Actum Electionis Abbatissae Monasterii subiecti Regularibus, sed Notarius, seu Secretarius Superioris tantum, *ibid. in nov. add. Auctoris n. 53. & 55.*
 Notario Curiae Episcopalis non tenentur uti Conservatores Regularium, sed possunt assumere quemcumque bene visum, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 54.*
 Generales, & Provinciales Religionum, & Inquisitores, quas personas possunt in Notarios assumere, *ibid. num. 21. 22. & 23.*
 Notarii omnes omnia gratis pro Officio S. Inquisitionis expedire tenentur, *ibid. num. 24.*
 Clerici tum Saeculares, tum Regulares, an, & quando, & pro quibus possunt esse Notarii; Vide verb. *Clericus art. 3. num. 64.*
 Notarii, seu Tabelliones peccant in pluribus casibus, qui assignantur, *ibid. num. 26.*
 Notariatus Officium an sit vile, vel nobile, *ib. num. 27. ad 34.*
 Notario sibi obviam venient Carolus V. caput inclinavit, & quare, *ibid. num. 35.*
 Notariatus Apostolicus quibus concedatur, & assignatur modus pro illo petendo, & obtinendo, *ibid. num. 36.*
 Protonotariatus Apostolicus ut impetratur a Papa, vel ab alio, quid requiratur, *ibid. num. 39.*
 Protonotarii an, & quando exempti sint a jurisdictione Ordinarii, & quibus privilegiis gaudeant; Vide verb. *Protonotarius.*
 Notarii Status Mediolanensis, ac Ditionis Regis Sardiniae ad quid teneantur, *ibid. num. 39. ad 42.*
 Notarii ex-quentes Litteras Apostolicas offendi prohibentur sub poena Excommunicationis in Bulla Coenae, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 43.*
 Expedientes inhibitiones vigore appellationis in casibus non permisis infamiam, & inhabilitationem incurrunt, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 43.*
 Item expedientes Monitoria in causis ultra Montes absque speciali Judicis rescripto, *ibid. in nov. add. Auctoris num. 45.*
 Item Recusantes exequi Citationes ac Mandata Sedis Apostolicae, & Curiae Romanae, aut alias executionem impeditentes, *ibid. in nov. add. Auctoris n. 46.*
 Agitur de Attestatione Notarii circa Rasuram Instrumenti, quae regulariter suspectum illud reddit; *ibid. in nov. add. Auctoris num. 1. ad 7.*
 An, & quando Notarius possit corrigere errorem, *ibid. in nov. add. num. 8. & 9.*
 De Instrumentis confectis a Notario falsi damnato, *ibid. in nov. add. num. 10. ad 12.*
 Notarius arbitrarius potest assumi a Monialibus pro rogandis suis instrumentis. Vide verb. *Moniales art. 2. num. 22.*

NOTORIUM.

Notorium quid sit, & quare sic dictum; Vide verb. *Notorium.*
 Manifestum prout distinguitur a Notorio quid sit, *ibid. num. 3.*
 Publicum quid sit, & quando differat a Manifesto, *ibid. num. 4.*
 Manifestum quomodo differat a Fama, & Rumore, *ibid. num. 5.*
 Fama duplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 6.*
 Rumor quid sit, & quomodo differat a Fama, *ibid. num. 7. ad 11.*

Occul-

Occultum duplex assignatur, & explicatur, *ibid. n. 12.*
 Definitur item Notorium, illudque distinguitur a Manifesto, *evidenti, publico, ac novo, ibid. in nov. add. numer. 1. ad 8.*
 Notorium est triplex, idest *Juris, Facti, & Praesumptionis*, & quodlibet explicatur, *ibid. num. 13. ad 16.*
 Notorium Facti adhuc est triplex, scilicet *Permanentis, Transientis, & Interpolati*; & quodlibet explicatur, *ibid. num. 17. ad 20.*
 Ad hoc ut aliquod factum dicatur notorium *notorietate facti*, quid requiratur, ac sufficiat, *ibid. num. 21. ad 23.*
 Rejicitur distinctio Notarii in *Juris, & Facti, ibid. in nov. add. num. 9.*
 In factis vere notoriis, quomodo Judex procedere possit, & an in ipsis detur appellatio, *ibid. num. 24. ad 27.*
 Notorium an, & quomodo probationem in judicio admittere possit, necnon, *ibid. in nov. add. num. 10.*
 Effectus *Notarii* describuntur, *ibid. in nov. add. num. 11. & seqq.*

NOVITIATUS, NOVITIUS, NOVITIA.
 Novitiatus annus ad quid institutus? quando incipiat; Vide verb. *Novitiatus num. 1. & 2.* & alia plura ad rem, Vide verb. *Annus probationis.*
 Novitiatus an fieri possit partim in uno, & partim in alio Conventu, *ib. num. 4.*
 Novitios ad habitum recipere ad quem spectet, *ibid. num. 5. 6. & 7.*
 Novitii in Ordine Fratrum Min. de Observantia quomodo admittendi ad Professionem, & quamdiu paritate votorum, aut si Religiosi absque legitima causa denegent suffragium, *ibid. num. 8. 9. & 10.*
 Novitii an teneantur ad statuta Religionis? Quibus casibus reservatis subjiciantur? Et a quo Confessario possunt a dictis casibus absolvi, *ibid. num. 11. ad 17.*
 Novitii, & Novitiae in articulo mortis possunt Professionem emittere nondum completo anno Novitiatus, *ib. num. 18. & 19.*
 Novitii, & Novitiae quibus privilegiis gaudeant, *ibid. num. 20. & 21.*
 Novitii soli in Choro recitantes de more Horas Canonicas satisfaciunt praecipuo loco Professorum, *ib. num. 22.*
 Si Novitius sit Clericus, & habeat Beneficium, quid de ipso sit disponendum; *ib. num. 23. ad 29.*
 Novitii ad validam honorum, ac jurium suorum renuntiationem faciendam quid observare debeant, *ib. num. 30. ad 41.*
 Novitii an possint eleemosynas, ac donationes facere; *ibid. num. 42.*
 Novitii Societatis Jesu an possint valide renuntiare sine licentia Episcopi, & non servata forma Concilii, nec expectato bimestri proximo ante Professionem, *ibid. num. 43. & 44.*
 Novitii Societatis Jesu, si dimittantur, an possint a d. Societate alimenta praetendere; *ibid. num. 45.*
 Novitius habens Beneficium Ecclesiasticum an, & quomodo possit illud renunciare, *ib. num. 46.*
 Ut donatio facta a Novitio sit firma, quid requiratur, *ibid. num. 47. & 48.*
 Quid si Novitius renunciaverit legitimam, & emissa Professione sit factus Episcopus, *ibid. num. 49.*
 Novitius an, & quando possit testamentum condere, vel revocare, & quid in ipso disponere possit, *ib. n. 50. ad 55.*
 Dantes, vel recipientes aliquid pro Monasterio, in quo adest Novitius (excepto victu, & vestitu) sive donationis, sive conviviij causa, quibus Genfuris subjiciantur, *ibid. num. 56. ad 63.* & verb. *Moniales art. 2. num. 52.* verb. *Simoniac art. 2. num. 20.*
 Moniales an accipere possint dotem ante Novitiarum Professionem, *ibid. num. 64. & 65.*
 Novitio egredienti, vel ejecto a Religione quid sit restituendum; Et ipse quid solvere debeat, *ib. n. 66. ad 70.*
 Dos Novitiae decedentis ante professionem cui, & quomodo restituenda, *ibid. n. 71. & 72.*
 Licentia Episcopi, seu ejus Vicarii requisita pro renuntiatione facienda a Novitio intra duos menses proximos ante Professionem quando intervenire debeat; Et quis, eam concedere possit, vel non, *ibid. num. 73. ad 78.*
 In d. renuntiatione facienda non est necesse servare formam Laicorum statuto praescriptam; neque, ut sit valida,

requiritur quod fiat a Novitio integro bimestri ante Professionem; & quomodo sit computandum tale bimestre, *ib. num. 79. 80. & 81.*
 Alia de d. renuntiatione, *ib. num. 82. ad 85.*
 Deferre habitum Novitiorum an sit de essentia & necessitate anni probationis ad validitatem Professionis, *ibid. num. 86. 87. & 88.*
 Novitii etiam Societatis Jesu, quo titulo promoveri possint ad Sacros Ordines; & an possint ordinari a suis Superioribus Regularibus Abbatibus, *ib. num. 89. ad 95.*
 Novitii post Professionem collocandi sunt in Professorio, seu Conventu secundi Novitiatus; in quo, sicut & in aliis Novitiatibus, est observanda vita communis, *ibid. num. 96. & 97.*
 Adducuntur Decreta super receptione, & educatione Novitiorum a Clemente VIII. edita, *ib. num. 98.*
 Adducitur insuper Decretum Innocentii XI. super Conventibus Novitiatus, & Recollectionis Min. de Observantia, & super iis, quae in eisdem Conventibus servari debent, *ibid. num. 99.*
 Alia. Vide verb. *Approbatio art. 2. num. 2.* verb. *Annus probationis*, verb. *Habitus*, verb. *Professio.*
 Receptus pro Laico, seu Converso an possit transire ad statum Clericalem; Vide verb. *Professio num. 88.* verb. *Transitus num. 5.*
 Novitii in quibus instruendi, *ibid. num. 102.*
 Ex quodam nostri Ordinis Novitio originem habuit devotio Coronae Beatissimae Virg. M. septem decadem in honorem suorum septem Gaudiorum, *ib. num. 103.*
 Novitii Regulares admitti debent juxta formam Decretorum Clementis VIII., & Constitutionem Ordinum peculiarium, nec sine gravi casu minuendum est ipsis probationis tempus, *ib. in add. Auctoris num. 104.*
 Novitiatus expleri debet in Caenobio ad institutionem Novitiorum designato sub poena nullitatis Professionis, *ibid. in add. Auctoris n. 105.*
 An Abbates, quibus jus est conferendi primam tonsuram & minores Ordines subditis suis Regularibus, possint eos conferre Novitiis, *ib. in nov. add. num. 1. ad 5.*
 Et utrum sub negativo responso prima tonsurae, & Ordinum Minorum Novitio facta Collatio sit tantum illicita, ut etiam invalida, *ib. in nov. add. num. 6.*
 Licentia Ordinariorum, quae ex Constitutione *Concil. Trid. sess. 25. cap. 16. de Regularibus* requiritur in renuntiationibus Novitiorum, est de forma, itaut lapsus 30. annorum non juvet ad praesumendam illam, nec eid. juramento possit renunciari, *ib. in nov. add. num. 7. ad 9. & n. 12.*
 Quid si ipsa licentia enunciata in instrumento renuntiationis, minime reperitur, *ibid. in nov. add. n. 10. & 11.*

NOX quid sit. Vide verb. *Kalendarium.*
NUMMUS. Vide verb. *Emptio art. 1. num. 7.*
NUNCIUS. Vide verb. *Nuncius add. Auctoris num. 1. & seqq.* & verb. *Legatus.*

NUNDINE.
 Nundinae quoniam sint. Vide verb. *Nundina add. Auctoris num. 2.*
 Nundinae quoad dies Festos, Vide *ibid. add. Auctoris n. 2. ad 5.*
 Nundinae in Civitate Senogalliae celebrari jubentur per septemdecim postremos dies mensis Julii cum privativa, exemptionibus, & privilegiis, *ib. add. Auctoris num. 6.*

NUPTIAE.
 Nuptiae unde dictae; Vide verb. *Nuptiae n. 1.*
 Foeminae dum maritantur, cur velentur; *ib. num. 2.*
 In Nuptiis quare a Sponso detur annulus Sponsae, & inferatur in quarto digno, *ib. num. 3.*
 Veritas Nuptiarum, in quo consistat, *ibid. num. 4. & 5.*
 Nuptiae terram replent, Virginitas Paradisum, *ibid. num. 6.*
 Nuptiae secundae permittuntur ut licitae, *ibid. num. 7.*
 In Nuptiis non debeat Christiani saltare, & alia similia facere, *ibid. num. 8.*
 Nuptiarum solemnitas, quibus temporibus fuerit prohibita jure veteri, & quibus sit jure novo; & an haec prohibitio licite fieri possit ab Ecclesia, *ibid. num. 9. ad 13.*
 Quoad Nuptiarum benedictionem; Vide verb. *Benedictio art. 4.*

Tradu-

INDEX GENERALIS

Traductio privata Uxor ad domum Viri, & consummatio Matrimonii, ejusque denunciations an fieri possint tempore quo Nuptiæ celebrari nequeunt, *ib. n. 15. §. 16.*

Per Nuptias prohibitas quid intelligatur, *ibid. num. 17.*
Mater transiens ad secundas Nuptias privatur tutela filiorum prioris Matrimonii, & perdit etiam curatelam eorum; Secus de Patre, *ibid. num. 18. 19. §. 20.*

Parentes transeuntes ad secundas Nuptias quando amittant hæreditatem, & Legitimam filiorum præmortuorum; Vide verb. *Legitima num. 33.*

Nuptiarum Ritus superstitione infecti Fidelibus Indis prohibentur, *ibid. in add. Auct. num. 24.*

Nuptiarum tempore ab Ecclesia præscripta sunt observanda etiam in Regno Servæ, & finitimis Regionibus, *ibid. in add. Auct. num. 25.*

Nuptiæ Infidelium, quæ temporibus vetitis celebrantur, non prohibentur fideles assistere, dummodo fieri possit absque Creatoris injuria, & offensione fidelium, *ibid. in add. Auct. num. 26.*

Secundæ, tertiæ, ac posteriores Nuptiæ sunt Fidelibus permittæ; sed minime benedicuntur nisi primæ non fuerint benedictæ, *ibid. in add. Auct. num. 15. §. in nov. add. num. 7.*

Secundæ Nuptiæ impedimento sunt, nequis promoveri possit ad ordines Sacros, etiam in Ecclesia Græca, in qua Diaconis, & Presbyteris prohibentur sub pœna Nullitatis, & depositionis ab Ordine, *ibid. in add. Auct. n. 29. §. 30.*

Late de secundis Nuptiis agitur in *nov. add. num. 1. §. seqq.*

Et primo differitur in quibusnam secundæ Nuptiæ differant a primis, *ibid. in nov. add. num. 3. ad 10.*

Errant, qui secundas nuptias odiosas credunt, & varias earum pœnas recensent, non animadvertentes pœnas illas propter nuptias secundas non dari, sed propter nimiam ad eas destinationem, vel propter liberis prioris Matrimonii quæsitam injuriam, *ibid. in nov. add. num. 11.*

De Juris ratione in Anno Luctus antequam Mulier ad secundas convolet nuptias, *ibid. in nov. add. num. 12. ad 15.*

Pœnæ recensentur in quibus incurrit Mulier nubens intra annum a die defuncti Mariti, *ibid. in nov. add. num. 16. ad 26.*

Quid addiderit Justinianus in casu quo vidua undecimo post mense nubat a morte mariti, *ibid. in nov. add. num. 27. §. 28.*

Mulier, quæ intra annum Luctus impedire vivit, nec tamen parit, sed diu post luctum, præfatis pœnis non subjicitur, *ibid. in nov. add. num. 29.*

Quibus in casibus Mulier nubens ante annum luctus elapsum in pœnas non incidat, *ibid. in nov. add. n. 30. §. seqq.*
Recensentur pœnæ, quas incurrit mulier secundo nubens, in favorem, & commiserationem filiorum stabilitæ, *ibid. in nov. add. num. 35. ad 38.*

Quid egerit Jus Canonicum hac in re pœnali, *ibid. in nov. add. num. 39. §. seqq.*

Alia ad rem; Vide verb. *Benedictio art. 4. & verb. Uxor num. 42.*

NURUS quæ sit? Vid. verb. *Affinitas art. 1. num. 16.*

O

OBEDIENTIA; Vide verb. *Votum artic. 2. num. 10. ad 42.*

Obedientia debita quando sufficiat pro se absentando a residentia; Vide verb. *Canonicus art. 1. num. 36. verb. Episcopus art. 2. num. 6. verb. Parochus art. 2. num. 41.*

OBLATI MONASTERIORUM.

Oblati, & donati, quando gaudent privilegio fori, & immunes sunt ab Episcopi jurisdictione. Vide verb. *Oblati Monasteriorum.*

OBLATIONES.

Oblationes dupliciter sumi possunt, assignantur, & explicantur; Vide verb. *Oblationes num. 1. 2. §. 3.*

Triplex Oblationum species assignatur, & explicatur, *ibid. num. 4.*

Oblationum usus quando incœperit, *ibid. n. 5.*
Oblationes non debentur ex præcepto, bis in quatuor casibus, qui assignantur, *ibid. num. 6. ad 10.*

Ad hoc ut consuetudo faciendi Oblationes obliget, quid requiratur, *ibid. num. 11. §. 12.*

Oblationes ex consuetudine vetusta necessarias evadere posse ut dicit Auct. num. 11. confirmatur contra *Jacobum de la Lalande; ibid. in nov. add. num. 1. §. 2.*

An Oblationes difformiter præstitæ consuetudine necessariz evadere queant, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Oblationes factæ intra Ecclesiam Parochialem, vel intra limites Parochiæ, & illæ, quæ sunt Oratoriis, Capellis, & Imaginibus depictis in pariete domus alicujus personæ privata, ad quem spectent, *ibid. num. 13. ad 21.*

Oblationes, quæ sunt tempore Jubilæi, vel anno Sancto in Ecclesia Cathedrali, seu Imaginibus intra Ecclesiam, vel Parochiam existentibus, ad quem spectent, *ib. num. 22. 23. §. 24.*

Oblationes, quæ sunt in Ecclesiis Regularium, spectant ad ipsos, *ib. num. 25. §. 26.*

Parochi possunt in Altari post Offertorium Oblationes recipere, & etiam ab Altari recedere ad recipiendas Oblationes Mulierum, *ibid. num. 27. §. 28.*

Sacerdotes novi in primis Missis possunt Oblationes recipere, *ibid. num. 29. §. 30.*

Alia plura ad rem adnotantur, & designantur quando, & in quibus locum habeat, vel admittatur Oblatio Major, *ibid. num. 31. ad 48.*

Alia de Oblationibus. Vide hoc tom. 8. in *Append. Decret. in Portullen. Nullius, seu Nonantulana Jurium Parochialium.*

OBREPTIO quid sit, & in quo differat a Subreptione; Vide verb. *Rescriptum num. 3.*

OBSERVANTIA vana; Vide verb. *Superstitio num. 45. ad 64.*

OBSTETRICES.

Obstetrices unde dicantur? ad quid teneantur? & a quo examinari debeant? Vide verb. *Obstetrices num. 1. ad 5.*

Baptizati ab Obstetricibus quando sint rebaptizandi, vel non, sub conditione, *ibid. num. 6. 7. §. 8.*

Obstetrices Ægyptiæ in responsione data Pharaoni non sunt culpabiliter mentitæ, *ib. num. 9.*

Obstetrices antequam ad Officium admittantur sunt serio ac diligenter instruendæ a Parochis de Baptismo infantibus in casu necessitatis conferendo cum vera materia, forma, & intentione, *ib. in nov. add. Auct. num. 10.*

Quid probet Obstetrix quoad Virginitatem Puellæ, vel quoad illius defectum, *ibid. in nov. add. num. 2. §. 3.*

Falluntur ii, qui septem Obstetrices requirunt, ut referri possit de Virginitate vel illius defectu in muliere, *ibid. in nov. add. num. 4.*

OCCASIO PECCANDI.

Occasio peccandi duplex assignatur, & explicatur. Vide verb. *Occasio peccandi num. 1. §. 2.*

Perculum peccandi aliud est proximum, & aliud remotum, & quare dicatur proximum, *ibid. num. 3. §. 4.*

Perculum proximum aliud est formale, & aliud materiale; rursus formale aliud est extrinsecum, & aliud intrinsecum; & quodlibet explicatur, *ibid. num. 5. 6. §. 7.*

In occasione proxima, vel remota peccandi positum quando absolvi possit, vel non, *ib. num. 8. 9. §. 10.*
Consuetudinarii, seu Recidivi quando sint absolvendi, vel non, *ib. n. 11. ad 14.*

Ad *num. 12. Auct. in nov. add. sub lit. A.*

OCCIDENS ubi sit. Vide verb. *Mundus num. 88.*
OCCISIO. Vide verb. *Homicida. Homicidium.*

OCCULTATIO.

Ocultatio Fidei cum simulatione Mahometismi damnatur præsertim in Judicio. Vide verb. *Ocultatio add. Auct. num. 1. §. 2.*

Ocultantes Fidem tali simulatione excluduntur a Sacramento in vita, & a suffragiis in morte, *ib. add. Auct. num. 3.*
Cætera quoad Occultantes Fidem, & simulantes Mahometismum, vid. *ibid. add. Auct. num. 4. ad 6.*
Ocultatio defectus in actu Professionis an officiat pro nulla declaranda ipsa Professione, *ibid. add. Auct. num. 7.*

OCCULTUM. Vide verb. *Notorium.*
OCCUPATIO pro acquirendo rerum dominio. Vide verb. *Dominium art. 3. num. 6.*

OCTAVÆ.

Octavarum usus quando, & quomodo introductus in Ecclesia, Vide verb. *Octava num. 1. §. 2.*

Octavarii numeri in triplici sensu triplex Mysterium assignantur, *ib. num. 3. ad 6.*

Quid si dies Octavæ occurrat cum duplici majori per annum, *ibid. num. 7.*

Infra Octavam Paschæ, Pentecostes, Epiphaniæ, Corporis Christi, Nativitatis Domini, quæ Officia, vel Missæ prohibeantur, *ib. n. 8. ad 11.*

Infra Octavas non privilegiatas, de quibus possit fieri Officium, vel non, *ib. num. 12.*

Quid si infra Octavam Corporis Christi eadem die occurrant duo Festa duplicia, *ib. num. 13.*

Quid si Octava Corporis Christi occurrat, vel concurrat cum die Octavæ S. Joannis Baptistæ, seu sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, vel alterius Sancti Titularis, vel Patroni, *ib. num. 14.*

In die Octavæ Corporis Christi de quibus possit fieri Officium, *ib. num. 15.*

Quid si festum S. Antonii de Padua, aut aliud Festum 2. classis occurrat in die Corporis Christi, Et quid si tale Festum esset Titulare, *ibid. num. 16. §. 17.*

Quid si festum habens Octavam transferri debeat, vel venerit paulo ante Quadragesimam, vel ante Pentecostem, vel ante diem 17. Decemb. *ib. num. 18. §. 19.*

Alia plura de Octavis, *ib. num. 20. ad 38.*
Nemini licet facere Octavam defuncti sine speciali indulgentia Apostolica, *ibid. in add. Auct. num. 39.*

OCULUS.

Oculo carens an sit irregularis? Vide verb. *Oculus num. 1.*
Impudicus oculus impudici cordis est nuncius, *ib. n. 2.*

Oculi irritamenta sunt vitiorum, *ib. n. 3.*
Oculos sibi depingere non licet, *ibid. num. 4.*

Oculis noxia assignantur, *ib. n. 5.*
Oculos retro nulla Lex, nulla appellatio, nullaque inhibitiō habet, *ib. num. 6.*

Oculorum officium durius est amisisse, quam linguæ, *ib. n. 7.*

In Missa quando Sacerdos debeat oculos elevare, vel demissos tenere, *ib. num. 8. §. 9.*

ODIUM.

Odium opponitur amoris; & duplex assignatur, & explicatur; & quale odium reperitur in Deo, vel in homine, & quando sit peccatum veniale, vel mortale. Vide verb. *Odium num. 1. ad 16.* Numquam licet alterius mortem optare, *ibid. in not. sub lit. A.*

Occurrit Auctori, *ibid. in not. novis; ad num. 12. sub lit. B.*
Alia. Vide verb. *Virtus num. 34. ad 87.*

OFFICIALES BELLICI. Vide verb. *Bellum art. 3.*

OFFICIUM DIVINUM

Quoad ea, quæ concernunt ejus nomen, originem, divisionem, & obligationem.

Officium Divinum diversimode appellatur. Vide verb. *Officium Divinum num. 1. ad 5.*

Officii divini definitio traditur, ejusque origo, ac formula tum antiqua tum moderna insinuat, *ib. num. 6. ad 9.*

Afferuntur ad rem Summaria Constitutionum Sancti Pii V., Clementis VIII., & Urbani VIII. *ibid. num. 10. 11. §. 12.*

Officium Divinum dividitur in Nocturnum, & Diurnum, & innuitur quid intelligatur per Nocturnum, & Diurnum Officium, *ibid. num. 13. 14. §. 15.*

Totum Divinum Officium dividitur in septem partes, Ferrar. *Bibliot. Tom. VIII.*

quæ assignantur, & adducitur mystica ratio hujus septennarii numeri, *ib. num. 16. §. 17.*

Obligatio recitandi Divinum Officium oritur ex triplici titulo, qui assignatur, *ib. num. 18.*

Titulo *Sacri Ordinis* qui teneantur ad Horas Canonicas recitandas, *ibid. numer. 19. ad 24.*

Emendatur Auct. num. 21. ubi negat, Carceri emancipatos obligari ad Officii Divini recitationem, *ibid. in nov. add. sub lit. A.*

Titulo *Beneficii Ecclesiastici* qui obligentur, vel non, ad Officium Divinum. *ib. num. 25. ad 36.*

Titulo *Religionis Professæ Choro adstrictæ*, qui teneantur, *ib. num. 37. ad 53.*

Reprehenditur Auct. n. 33. *ibid. in nov. add. sub lit. A.*

Prioribus Ecclesiæ sæculis nulla Clericos majores inter & minores fuit distinctio quoad obligationem recitandi Horas Canonicas, *ibid. in nov. add. num. 1.*

Quomodo sequioribus temporibus distinctio Clericorum invaluerit pro recitandis, vel non, horis Canonicis, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Quoad ea, quæ concernunt intentionem; & attentionem requisitam ad Offic. div. recitationem.

Intentio quid sit; Vide verb. *Officium Divinum artic. 2. num. 1.*

Intentio dividitur in actualem, virtualementem, habitualementem, & interpretativam. Et singulæ explicantur, *ib. num. 2. §. 3. & verb. Intentio num. 3. ad 7.*

Intentio alia est explicita, alia implicita, alia directa, alia indirecta, alia absoluta, & alia conditionata; & singulæ explicantur, *ib. num. 4. ad 9.*

Qualis intentio requiratur, ac sufficiat ad recitandas Horas Canonicas, *ib. num. 10. ad 20.*

Attentio quid, & quotuplex sit, & quæ sufficiat; ac requiratur ad satisfaciendum obligationi Officium Divinum recitandi, *ib. num. 21. ad 47.* ubi ad rem varia claritatis gratia referuntur.

Reprehenditur Auct. num. 36. §. 40. *ibid. in nov. add. sub lit. A. & B.*

Quoad ea, quæ concernunt integritatem, continuationem, & formam recitandi Officium Divinum.

Omittens culpabiliter totum Divinum Officium quot peccata committat, & quomodo se explicare teneatur in Confessione; Vide verb. *Officium Divinum art. 3. num. 1. ad 4.*

In pluribus corrigitur hic Auct. *ibid. in nov. add. sub lit. A.*

Omittere culpabiliter notabilem partem Officii Divini, quale sit peccatum, & quæ sit notabilis pars, & quid si omittere sit simul Sacerdos, Parochus, & Monachus; aut talis pars omittere ex oblivione, *ibid. num. 5. ad 14.*

Qui dubitat an recitaverit aliquam Horam, an, & quando teneatur illam repetere, *ib. num. 15. 16. §. 17.*

Quid de illis, qui ex Superioris mandato, tempore Divini Officii occupantur in libris parandis, vel Organis pulsandis, vel Campanis sonandis &c. *ib. num. 18. §. 19.*

Psalmi, & Hymni, qui solo Organo personant, an debeant submissa voce suppleri, *ib. num. 20. 21. §. 22.*

Officium Divinum integre recitari potest privatim cum socio quamvis laico non obligato ad talem recitationem, *ibid. num. 23. 24. §. 25.*

Quid de illo, qui nondum absolutis alterius Chori versibus præproperat incipere suos, vel recitat Officium Divinum sincopando, mutilando, glutendo syllabas, *ibidem num. 26. §. 27.*

Quid si aliquis ob strepitum, vel alium defectum non valeat audire aliqua ab altera parte Chori prolata, *ibidem num. 28. §. 29.*

Officium Divinum interrompere quale sit peccatum, & causæ excusantes in casu assignantur, *ibid. num. 30. ad 34.*

Matutinum an licite dividi possit a Laudibus, vel Nocturnum ab alio Nocturno, *ibid. num. 35. ad 38.*

Pro recitando Divino Officio ab omnibus Breviario Romano adstrictis quæ forma sit servanda, *ib. num. 39. §. 40.*

Clerici adstricti Breviario Romano an satisfaciant præcepto,

pto, si recitent Officium ex Breviario alicujus peculiaris Ecclesie, & econtra *ib. num. 41. & 42.*

In recitando Officio Divino est etiam servanda forma proprii Directorii, & quid si fecus, *ib. num. 43. 44. & 45.*

Quid si aliquis recitet Officium de Martyre, cum sit recitandum de Confessore, aut incipiat recitare Officium non prescriptum, & postea advertat errorem, aut recitet per inadvertentiam Officium crastinum, *ibid. num. 45. ad 50.*

Corrigitur *num. 47.* Auctor, *ib. in nov. add. sub lit. A.* Plura consimilia; Vide *ib. num. 51.*

Clericus sive Sæcularis, sive Regularis, tamquam advena, vel peregrinus existens extra Diocesim quale Officium recitare possit, vel debeat, *ibid. num. 52. 53. 54. & verb. Resolutiones Sac. Congregationum.*

Forma recitandi Divinum Officium juxta Kalendarium, & Breviarium Franciscanum a quibus sit servanda, & quid de Tertiariis, vel Episcopis in sæculo degentibus, *ib. n. 55. ad 59. & verb. Resolutiones Sacrar. Congregat. in hoc volumine.*

Facultas recitandi peculiare Officium alicui Congregationi concessa an se extendere possit ad aliam sive ejusdem, sive alterius Ordinis, *ib. num. 60. ad 63. & dict. verb. Resolutiones.*

Officia Sanctorum, quæ supersunt de mense Decembri nequeunt transferri in annum sequentem, *ib. num. 64. & verb. Resolut.*

Episcopi Regulares an possint de Beatis suæ Religionis Officium recitare, & in propriis Cathedralibus Missas celebrare, *ib. num. 65. & dict. verb. Resolut.*

Capellanus Episcopi, qui cum eo recitat Officium, debet se illi conformare, *ibidem num. 66. & dict. verb. Resolutiones.*

Locorum Ordinarii an possint addere nova Officia Sanctorum propriis Kalendaris, *ibid. n. 67. & dict. verb. Resolutiones.*

Translato Festo alicujus S. Confessoris, quando mutari debeat, vel non vericul. *Meruit Beatus &c.* in Hymno iste Confessor &c. *ib. num. 68. 69. 70. & verb. Resolutiones Sacrar. Congr.*

Officium translatum quando recitari debeat. Et in translatione Festorum sive ejusdem, diversæ dignitatis quid sit servandum. *ibid. num. 71. ad 75. & verb. Resolution. Sacrar. Congreg.*

Confessarii, & Capellani Monialium possunt Missam celebrare, & Officium recitare de Sancto, cujus Officium recitatur ab ipsis Monialibus, *ib. n. 76. 77. 78. & verb. Resolut.*

Reprehenditur Auctor *n. 78. ibid. in nov. add. sub lit. A.* Regulares quæ Officia Dedicacionum Ecclesiarum, & Patronorum, & sub quo ritu celebrare debeant, *ibid. num. 79. ad 84. & dict. verb. Resolutiones Sac. Congr.*

Approbatio S. Patroni quomodo concedi solet, *ib. n. 85.* Regulares exempti utentes Breviario Romano an possint recitare Officia de Patronis minus principalibus, & de Sanctis Diocesim, *ibid. num. 86. & dict. verb. Resolutiones.*

Quando permittitur fieri Officium aliquod per Ditiones subjectas Cæsari, per has intelliguntur etiam Fenda Imperii, *ibid. num. 87.*

Locorum Ordinarii an possint ritum in Kalendario Romano expressum extendere, vel mutare, *ib. n. 88. & dict. verb. Resolutiones.*

Ubi asservatur Corpus, vel insignis Reliquia alicujus Sancti, an, & quo ritu celebrari debeat Missa, & Officium recitari, *ibidem num. 89. 90. 91. & dict. verb. Resolutiones.*

Dedicacionis Festum an possit ab Episcopo mutari, *ibid. num. 92. & dict. verb. Resolutiones Sacrar. Congreg.*

Si in locis Diocesis nullus reperitur electus Patronus, tenetur Diocesis ad Festum Patroni Civitatis celebrandum cum Octava, *ib. num. 93. & dict. verb. Resolutiones.*

In Patronorum præcedentia quis ordo sit servandus, *ib. n. 84. & dict. verb. Resolutiones.*

Canonici qua voce teneantur in Choro Officium cantare, & privatim extra Chorum recitare, *ib. n. 95. ad 101. & verb. Missa art. 3. num. 11. & dict. verb. Resolutiones.*

Notatur Auctor *num. 96. ib. in nov. add. sub lit. a.*

Litanie in Festo S. Marci, & tribus diebus Rogationum sunt de præcepto recitandæ. Et quo tempore, *ibid. n. 102. 103. & verb. Litanie num. 16. 17.*

Officium B. M. V. Officium Defunctorum, Psalmos Graduales,

& Pœnitentiales, qui teneantur recitare, vel non, *ibid. n. 104. ad 110. & dict. verb. Resolutiones.*

Habentes Indultum recitandi aliqua Officia singulis hebdomadibus, vel mensibus, quando abstinere debeant ab ipsis recitandis, *ib. n. 111. 112. & dict. verb. Resolutiones.*

Habentes Indultum recitandi Officium de SS. Sacramento in feriis quintis per annum quomodo debeant illud recitare, & de ipso Missam celebrare, *ib. n. 113. & dict. verb. Resolutiones.*

Ad Horas omnes, quæ recitantur in Choro, debent ardere duæ saltem candelæ in Altari, *ib. num. 114.*

Assignantur Officia B. M. V. in toto Statu Ecclesiastico ex obligatione celebranda ex novissimo Decreto, *ib. n. 115. & dict. verb. Resolutiones Sac. Congr.*

Referuntur varia Dubia a Sac. Congr. Rit. resoluta, *ibid. num. 116.*

Quoad ea, quæ concernunt ordinem, tempus, locum, situm, & habitum recitandi Divinum Officium.

In recitandis Horis Canonicis qui ordo sit servandus Vide verb. *Officium Divinum art. 4. num. 1. ad 7.*

An sit peccatum non recitare Matutinum, & Laudes ante celebrationem Missæ, Vide verb. *Matutinum num. 19.*

Tempus pro absolvendo toto Divino Officio tam juxta primævam institutionem, quam juxta communem praxim quando incipiat, ac terminet, *ib. num. 9. ad 14.*

Assignatur tempus pro singulis Horis persolvendis juxta suam primam institutionem, ac juxta jam receptissimam consuetudinem, *ib. n. 15. & 16.*

Vesperæ an licite recitari possint post prandium etiam in Quadragesima, *ib. num. 17. & 18.*

Pro publica, & privata Horarum recitatione quæ tempora sint servanda, & assignantur justæ causæ, ob quas anticipari possunt; & assertur ad rem duplex terribile exemplum, *ib. num. 19. ad 25.*

Publica, & privata Divini Officii recitatio quo in loco sit facienda, *ib. num. 26. ad 32.*

Animadversio in Auctore, *ibid. in not. novif. ad num. 32. sub lit. A.*

In privata, & publica Divini Officii recitatione qui situs, & habitus sit servandus, *ib. num. 33. 34. & 35.*

Vide cætera, *ib. in add. Auctor. post art. 6.*

Qui recitat Matutinum die Dominico pro feria 2. sequenti, an debeat genuflectere ad Antiphonam finalem B. M. V. *ib. num. 36.*

Quoad ea, quæ concernunt causas excusantes, vel non, a recitatione Divini Officii.

A recitatione Divini Officii excusat impotentia quæcumque physica, vel moralis; Vide verb. *Officium Divinum art. 5. num. 1.*

Qui inculpabiliter caret Breviario, a qua parte Divini Officii recitanda excusetur, *ib. num. 2. & 3.*

Cæcus a qua parte excusetur, & quid si sit Beneficiatus; *ib. num. 4. ad 8.*

Quid de illo, qui culpabiliter caret Breviario, *ib. num. 9. & 10.*

Infirmas gravis, vel levis quando excuset; Et quid in dubio an sit gravis, vel levis, *ib. num. 11. ad 15.*

Vide notata ad *num. 15.* Auctoris, *ib. in nov. add. sub lit. a.*

Quid de Regularibus infirmis, valetudinariis, senibus &c. nescientibus se determinare an possint, vel non, Officium recitare, *ib. num. 16.*

Alia de infirmis, *ib. num. 17. ad 21.*

Occupatio gravis repentina quando excuset, *ib. n. 22.*

Charitas propria, vel proximi quando excuset, *ibid. n. 23. & 24.*

Concionator quando excusetur, vel non, *ib. num. 25. 26. & 27.*

Metus gravis excusat a recitatione Divini Officii, *ib. n. 28.*

Corrigitur Auctor in iis, quæ habet a *num. 24. ad 28. ib. in nov. add. sub lit. a.*

Dispensatio excusat a recitatione Divini Officii; & assignantur qui dispensare possint, vel non, *ib. n. 29. ad 36.*

Auctor explicatur *ibid. in not. nov. ad num. 36. sub lit. A.* Falsum est quod dicit Auctor *num. 32.* ex consuetudine

sc. ubique recepta ab Officio persolvendo dispensare homines solere; ac multo magis falsum est posse id Vicarios Generales, vel Regularium Superiores, *ib. in nov. add. sub lit. A.*

Beneficiarius si privetur fructibus Beneficii, an excusetur, *ibid. num. 37.*

Impeditus recitare Officium statutis horis tenetur illud anticipare, vel postea supplere, *ibid. n. 38. 39. & 40.*

Alia ad rem: Et de causis excusantibus a recitatione publica in Choro, *ib. num. 41. ad 44. & verb. Canonicus art. 5. num. 33. & verb. Distributiones per tot.*

Recitantes in fine Horarum Orationem Sacrosanctæ quid consequantur; Vide verb. *Indulgentia art. 6. num. 12.*

OFFICIUM DEFUNCTORUM.

Officium Defunctorum quo die sit celebrandum, & quid si eodem die occurrat Festum duplex minus; Vide verb. *Officium Defunctorum num. 1. 2. 3. & verb. Resolutiones Sacrar. Congr.*

Officium Defunctorum in die Commemorationis eorumdem, quando sit recitandum, *ib. num. 4. & dict. verb. Resolutiones, & ib. in nov. add. sub lit. A. & verb. Litanie in nov. add. sub lit. A.*

Dictum Officium, & Missa præsentem Cadavere quibus diebus cantari possit, vel non, *ib. n. 5. & 6. & dict. verb. Resolutiones.*

Anniversaria, & Missæ de Requiem reliquæ ex dispositione Testatorum quando cantari possint, *ib. n. 7. & dict. verb. Resolutiones.*

Cum primum habita fuerit notitia certa obitus alicujus Religiosi Ordinis, vel Provinciæ, quo Festo cantari possit Missa, & Officium pro eodem, *ibid. num. 8. & dict. verb. Resolutiones.*

Officium anniversarium, septenarium, vel tricenarium, Defunctorum post obitum quid si cadat in die Dominico, *ibid. num. 9.*

Officium Defunctorum ad consequendas Indulgentias in Constitutione S. Pii V. concessas quo die celebrari debeat, *ibid. num. 10.*

Ad Officium Defunctorum qui teneantur, vel non, *ib. num. 11. ad 15.*

Plura ad rem afferuntur Sac. Congr. Decreta, *ib. in add. Auctor. num. 16. ad 36.*

OFFICIUM quid sit; Vide verb. *Beneficiatus art. 1. num. 28.*

OLEUM infirmorum ubi, & quomodo asservari debeat, Vide verb. *Extrema Unctio num. 10. 49.*

OMEN quid sit; Vide verb. *Superstitio num. 30.*

ONIROMANTIA quid sit; Vide *ib. num. 25.*

OPINIO. Vide verb. *Conscientia num. 68. ad 114.*

OPINIO PROBABILIS Decreta edita circa Propositiones Probabilissimum spectantes referuntur; Vide verb. *Opinio probabilis per tot.*

OPTICA quid; Vide verb. *Mundus num. 202. 208. 210.*

ORACULA VIVÆ VOCIS.

Oracula vivæ vocis quid sint; Vide verb. *Oracula vivæ vocis num. 1.*

Oracula vivæ vocis alia sunt authentica, & alia non; & quæ sint utraque, & quomodo inter se fecernantur, *ib. n. 2. & 3.*

Gratiæ, & Privilegia vivæ vocis oraculo concessa quoad substantiam pro foro interno cujus sint valoris, *ib. n. 4.*

Ad essentiam, & substantiam Privilegii an requiratur Scriptura, *ib. n. 5.*

Ut oracula vivæ vocis prædicari possint etiam pro externo, quid requiratur; *ib. num. 6.*

Privilegia, & Indulta vivæ vocis oraculo concessa, quæ nunc valeant, vel non; & quæ fuerint revocata, & quæ excepta. Et afferuntur ad rem varis Summorum Pontificum Constitutiones, *ib. n. 7. ad 20. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Oracula vivæ vocis nullius sunt roboris, quæ revocationem præcedunt; & quæ subsequantur valent ad summum pro foro interno, nisi authentica prodierint, *ib. not. novif. ad num. 20.*

ORACULUM superstitiosum; Vide verb. *Superstitio num. 32.*

Orationis nomen tripliciter sumitur, & explicatur; Vide verb. *Oratio num. 1. & 2.*

Oratio specialiter sumpta definitur, *ib. num. 3.*

Oratio dividitur in mentalem, & vocalem, & quæ sit utraque, *ibid. num. 4.*

Oratio vocalis debet necessario habere adjunctam mentalem, *ib. num. 5.*

Oratio vocalis dividitur in privatam, & publicam; & utraque explicatur, *ib. num. 6.*

Oratio quomodo sit necessaria adultis usum rationis habentibus, *ib. num. 7. & 8.*

Assignantur varii casus in quibus homo tenetur orare, *ib. n. 9. & 10.*

Assignantur quatuor alii casus, in quibus adesse potest obligatio orandi respectu aliquarum personarum particularium, *ib. num. 11.*

Oratio pro quibus fieri possit, vel non, *ib. num. 12. ad 15.*

Animæ in Purgatorio orant pro nobis, & pro se ipsis, *ib. num. 16. & 17.*

Angeli, & Sancti in Cælo orant pro nobis, *ib. n. 18. & 19.*

Homines Sancti, & iusti in hoc mundo, an recte invocari possint, *ibid. num. 20. & 21.*

Christus est Mediator. *ibid. in not. nov. ad num. 21.*

Oratio ex Christi promissione quando, & qualem vim habeat impetrandi, *ibid. num. 22. ad 29.*

Oratio quotidiana delet peccata venialia, *ib. num. 30.*

Afferatur brevis additio facta a Clemente XII. Instructioni pro expositione SS. Sacramenti occasione orationis 40. Horam edita a Clemente XI. & a nobis allata sub verb. *Eucharistia in fine, ib. num. 31.*

Referuntur novissima concessio specialium Indulgentiarum a fel. rec. Benedicto XIV. tam decembris, & additis, quam peragentibus Orationem mentalem, *ibid. num. 32.*

Assignatur modus brevibus versiculis comprehensus concludendi omnes orationes, seu Collectas, *ib. num. 23.*

In Oratione *A cunctis* nominata S. Michaelis, & S. Joannis Baptistæ præponenda sunt Apostolis; Vide verb. *Missæ art. 12. num. 64.*

Non est omittenda una ex assignatis Orationibus in Missali, velut *A cunctis*, ut ejusdem loco dicatur aliqua Oratio imperata ab Episcopo, veluti *Deus refugium*; Vide *ibid. num. 76.*

Quando dicitur Oratio *A cunctis*, vel *Ecclesie*, non est dicenda Oratio contra Paganos, *ib. num. 77.*

ORATORIUM.

Oratorium genericè captum quid sit, Vide verb. *Oratorium num. 1.*

Oratorium pro Missis celebrandis aliud est publicum, & aliud privatum; & utrumque quale sit, & esse debeat, *ib. num. 2. 3. & 4.*

Potissima differentia Oratorium publicum inter, & privatum describitur, & plura ad rem facientia traduntur, *ib. in nov. add. num. 1. ad 9.*

Afferatur Decretum Clementis XI. de celebratione in Oratoriis privatis, *ib. num. 5.*

Afferatur formula Indulti pro Oratorio privato, *ib. num. 6.*

Afferatur Clausula, quæ solet poni pro infirmo, etiam nobili, *ib. num. 7.*

Quadruplicis speciei solent Oratoria privata concedi, & assignantur, *ib. num. 8.*

Afferuntur, & expendantur singulæ Clausulæ communiter poni solitæ in formula Indulti pro Oratorio privato, *ib. num. 9. ad 62.*

An celebrans, & Minister satisfaciant præcepto audiendi Missam in Oratorio privato, *ibid. num. 63. & 64.*

In Oratorio privato an possint celebrari tres Missæ in die Nativitatis Domini, *ibid. num. 65.*

Habens Bullam Cruciatæ non satisfacit præcepto audiendi Missam in Oratorio privato, *ibid. num. 66.*

Oratoria, quæ sunt in Aulis publicis Palatii Civitatis, an sint privata, vel publica, *ibid. num. 67.*

Audiendo Missam in Oratoriis privatis Episcoporum, & Cardinalium, & in Capellis Carcerum publicorum, an satisfieri possit præcepto, *ib. num. 68. ad 71.*

Regulares an possint absque Indulto habere Oratoria privata in suis Conventibus, & an eorum Privilegia censeantur quoad hæc revocata, & an satisfieri possit præcepto, audiendo Missam in ipsis, ab omnibus fidelibus, *ibid. num. 72. ad 77.*

An Regulares possint habere Oratoria privata etiam extra Conventus, *ib. num. 78.*

Ut Regularium privata Oratoria legitime erigantur, quid requiratur, *ib. num. 79.*

Regulares nequeunt erigere Altare portatile in domo privata Conanguineorum, & ibi celebrare pro ministrando Viatico Regulari ibi existenti graviter infirmo, *ib. num. 80.*

Oratorium privatam cum Beneficio in domo privata an permitti possit, *ib. num. 81.*

Quoad Oratoria privata attendenda est novissima dispositio Benedicti XIV. quæ affertur, *ib. num. 81.*

Oratorium publicum quomodo reduci possit ad privatam, *ib. num. 83.*

Oratoria privata non solent facile concedi in domibus Mulierum in communi viventium, *ibid. num. 84.*

Oratorium esse publicum probatur ex multis; & adducuntur ad id plures Resolutiones Sacrar. Congreg., *ibid. num. 85. ad 91.*

Supra, & subter Oratorium, quæ loca, & ad quem usum esse possint, *ib. num. 92.*

Oratorium ad quem effectum permittatur in Collegiis, *ibid. num. 93.*

Oratorium domesticum conceditur a Benedicto XIV. Advocatis Consistorialibus, & Militibus S. Januarii, *ib. in add. Auct. num. 94. & 95.*

Num in Oratorio privato valeat Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ ministrari, *ib. in add. Auct. num. 96. & seqq. & in nov. add. num. 10. & seqq.*

Alia vide hoc tom. 8. in *Appendic. Decret. in Verulana Oratorii, Mariscen. Oratorii.*

ORDO, ORDINARE.

Ordo dupliciter sumitur, & quomodo. Vide verb. *Ordo n. 1. Ordo quid sit, ib. num. 2.*

Ordines quot sint, assignantur, tam secundum Theologos, quam secundum Canonistas, *ibidem num. 3. ad 7.*

Prima Tonsura an sit Ordo, necne, *ib. num. 8. ad 15.*

Episcopatus an sit Ordo distinctus a Presbyteratu, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Id autem certum est, *ibid. in not. novif. ad num. 17.*

Singuli Ordines constituunt unum Sacramentum; ita & Characteres unum dumtaxat constituunt Characterem totalem Ordinis, ut sic, *ib. num. 19. 20. & 21.*

Prima Tonsura juxta Theologos, & Canonistas definitur; ejusque materia, forma, ac institutio assignatur, *ibidem num. 22. ad 27.*

Ostiatorius quid sit, quæ ejus materia, ac institutio, *ibidem num. 28. 29. & 30.*

Lectoratus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 31. 32. & 33.*

Exorcistatus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ib. num. 34. 35. & 36.*

Acolythatus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 37. 38. & 39.*

Subdiaconatus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 40. 41. & 42.*

Diaconatus quid sit, quæ ejus materia, ac forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 43. ad 47.*

Presbyteratus quid sit, quæ ejus materia, ac forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 48. 49. & 50.*

Episcopatus quid sit, quæ ejus materia, ac forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 51. 52. & 53.*

Aliqua notantur circa ordinem hierarchicorum materiam & formam, *ib. in not. nov. ad num. 53.*

Ad validitatem cujuscumque Ordinis an sit necessarius contractus physicus, vel moralis materiæ respectivè remotæ, & an idem contractus fieri debeat physice simul cum prolatione formæ, *ib. num. 54. ad 65.*

Episcopus Ordinans an habeat per se ipsum porrigere materiam tangendam ab ordinandis, *ib. num. 66. & 67.*

Minores Ordines non sunt a Christo, & ab Apostolis immediate instituti; neque rationem Sacramenti pertingunt;

quod minime adversatur Concilio Tridentino. *ibid. in nov. add. n. 1. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt tempora faciendarum Ordinationum, & qualitates Ordinandorum.

Prima Tonsura quando, & ubi conferri possit; Vide *Ordo art. 2. num. 1.*

Ordines Minores quibus diebus conferri potuerint, & nunc possint, ac debeant, *ib. num. 2. ad 8.*

Ordines Majores quando conferri possint, & signanter Regularibus habentibus privilegium Apostolicum, *ibid. num. 9. ad 13.*

Sed vide, *ib. in nov. add. num. 1. ad 5.*

Episcopatus quibus diebus conferri possit, *ib. n. 14.*

Tempora statuta ad conferendos Ordines an sint de substantia collationis eorumdem, *ib. num. 15.*

Duo Ordines Sacri nequeunt eodem die conferri, *ibid. num. 16.*

Subdiaconatus, & Ordines Minores an conferri possint eodem die; & an possit Episcopus private conferre Ordines Minores die præcedenti Sabbathum Quatuor Temporum, & die Sabbathi Subdiaconatum, *ib. num. 17. ad 20.*

Quoad Interstitia temporum ad ordinationem requisita, Vide verb. *Interstitia.*

Ordinum Majorum, vel Minorum collationes in quo loco fieri possint, ac debeant, *ib. num. 22. & 23.*

Ad valide recipiendos Ordines requiritur quod ordinandi sint masculi, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Munus Diaconillarum adversus Auctoris sententiam exponitur, *ibid. in not. novif. ad num. 26.*

Hermaphrodita an sit capax recipiendi Ordines; Vide verb. *Hermaphroditus num. 11.*

Ad valide recipiendos Ordines requiritur quod ordinandi sint baptizati, & ad id affertur notabilis casus: Et in adultis requiritur debita intentio, *ibid. num. 28. & 29.*

Ad licite recipiendos Ordines requiritur quod ordinandi sint in statu gratiæ; quod sint confirmati; quod gradatim suscipiant; quod non sint irregulares, *ib. num. 30. ad 33.*

Si furiosus, aut infans, vel dormiens hominem occidat, non sit irregularis, *ib. n. 34.*

An infans ante septennium completum habens plenum usum rationis, si occidat hominem, fiat irregularis? Et quid in dubio an dictus infans habuerit sufficientem usum rationis ad peccandum mortaliter, *ibid. num. 35. ad 40.*

Ob homicidium causale quando incurrat, vel non, Irregularitas; *ibid. num. 41. ad 54.*

Ab Irregularitate ob homicidium causale sive occultum, sive publicum, & ab Irregularitate orta ex aliis defectibus quis possit dispensare, vel non, *ibid. num. 55. ad 68.*

Ad licite suscipiendos Ordines requiritur quod ordinandi nulla censura sint ligati, & quod sint in ætate Canonica constituti, *ibid. num. 69. & 70.*

Infantes illicite, sed valide ordinantur etiam ad Presbyteratum, *ibid. num. 71. & 72.*

Assignatur ætas requisita pro singulis Ordinibus, *ibid. num. 73. ad 79.*

Ad licite Ordines suscipiendos requiritur quod Ordinandi scientia sufficienti sint instructi, & quod ordinentur a suis propriis Episcopis, vel ab aliis de eorum licentia; & quod Ordinandi in Sacris habeant legitimum titulum sustentationis, *ibid. num. 80., 81. & 82.*

Ut quis licite ordinetur ad titulum Beneficii, quid requiratur, *ibid. num. 83. ad 88.*

Ad titulum Patrimonii, ut quis licite ordinari possit, quid requiratur, & Clericus sic ordinatus quid possit de Patrimonio disponere, vel non; *ibid. num. 89. ad 98.*

Ordinibus Sacris initiari non potest, qui bonis cessit, *ibid. num. 99.*

Ad titulum Paupertatis, seu Professionis Religiosæ quid requiratur, ut quis licite ordinetur; & quid in casu de Patribus Societatis Jesu, *ib. num. 100. ad 104.*

In calculandis redditibus Beneficii pro titulo ordinandi an sint detrahenda onera Missarum eidem Beneficio adjecta; & an detrahendæ sint distributiones quotidianæ, si Beneficium sit residentiale, *ibid. num. 105. ad 110.*

Sed vide *ad. num. 105. & seqq. Auct. ibid. in nov. add. num. 6. & seqq.*

Aliqua

Aliqua advertenda referuntur circa preces, vel Missas, quæ in ordinatione ab Episcopo injunguntur, *ibid. num. 11. ad 114.*

Regulares non tenentur ratificare suam Professionem coram Episcopis ante susceptionem Ordinis Subdiaconatus; Vide verb. *Professio Regularis num. 108.*

Quoad ea, quæ concernunt facultatem Prælatorum ordinandi suos, vel alienos subditos, & concedendi Litteras Dimissorias.

Episcopi possunt subditos ordinare quoad omnes Ordines; Vide verb. *Ordo art. 3. num. 1.*

Abbatibus quicumque quos Ordines, & quibus ordinandis conferre possint, vel non, *ib. n. 2. ad 8.*

Opinio Auctoris num. 2. quod Abbas possit conferre subditis suis Ordines minores; tamen non sit benedictus, haud potest indistincte recipi, & ea in tribus tantum casibus locum habet, qui recensentur, *ib. in nov. add. num. 1. ad 3.*

Quando judicari possit, quod Abbas non benedictus facultatem habeat conferendi subditis suis minores Ordines; *ib. in nov. add. num. 4.*

Cardinales Presbyteri an, & quos Ordines conferre possint in suis Titulis, *ibid. num. 9. & in nov. add. num. 5.*

Subditus Episcopi quoad Ordines recipiendos potest quis fieri quatuor modis, & assignatur; & ad rem datur ad litteram Constitutio Innocentii XIII. *ibid. num. 10. & 11. & in nov. add. num. 8.*

Ut quis ordinari possit ab alieno Episcopo ratione Beneficii in ejus Diocesi obtenti, quid requiratur, *ib. num. 12. ad 15.*

Ut quis fiat subditus Episcopi, & ab ipso ordinari possit ratione originis, quid requiratur, *ibid. num. 16. ad 21.*

Ut quis fiat subditus Episcopi, & ab ipso ordinari possit ratione domicilii quid requiratur, *ib. n. 22. ad 28.*

Ut quis fiat subditus Episcopi, & ab eo ordinari possit ratione familiaritatis, seu commensalitatatis, quid requiratur, *ib. num. 30. 31. & 32.*

Episcopi Titulares non possunt suos triennales familiares ordinare sine consensu proprii Episcopi, & quid si tales ordinent; *ib. n. 33. 34. & 35.*

Litteras Dimissorias pro Ordinibus recipiendis ab alieno Episcopo, ultra Romanum Pontificem, concedere possunt Episcopi subditis suæ Diocesis; Cardinales suis familiaribus triennalibus, & quid sit in ipsis servanda innuitur, *ib. num. 36. 37. & 38.*

Vicarius Generalis Episcopi an, & quando possit Dimissorias concedere, *ibid. num. 39.*

Vicarius Capitularis Sede vacante quibus, & intra quod tempus possit dimissorias concedere, *ibid. num. 40. ad 43. & in add. Auct. num. 41. & 42.*

Arctatus ratione Beneficii recepti, vel recipiendi ad finem obtinendi Dimissorias, a Vicario Capitulari infra annum a die vacationis Sedis, quis dicatur, *ib. n. 44. & 45.*

Vicarius Capitularis an possit concedere Dimissorias infra annum pro recipienda prima Tonsura, *ibid. num. 46.*

Vicarius Capitularis concedens infra annum Dimissorias non arctatis, in quas censuras incurrat, *ibidem num. 47. & 48.*

Abbatibus, aliisque exempti nequeunt suis Subditis secularibus Litteras Dimissorias concedere; nec etiam ipse Episcopus tanquam Abbas, nec alius Prælati loci eas concedere potest subditis secularibus nullius Diocesis, *ib. n. 49. & 50.*

Ordinari an possint Dimissorias dirigere Abbatibus Regularibus, *ib. n. 51.*

Prælati Regulares possunt Litteras Dimissorias suis subditis Regularibus ad Ordines suscipiendos concedere. Et Episcopo Diocæsano non tenente, an possint eas dirigere ad alienum, & afferuntur ad id varia Decreta; nuoc tamen observanda est novissima dispositio Benedicti XIV. quæ ponitur in fine hujus tomi *v. 11. ibid. num. 52. ad 61.*

Quid si Superiores Regulares ex industria, & per fraudem transferunt subditos de una Diocesi ad aliam ut facilius ordinentur, *ibid. num. 62.*

Per quantum tempus Regulares ordinandi commorari debeant in Conventu Diocesis Episcopi ordinantis ad hoc ut dici possint de familia ipsius Conventus, *ibid. num. 65.*

Regulares a Diocæsano in examine reprobati, an mitti possint ad alios Episcopos pro Ordinibus suscipiendis, *ib. n. 63.*

Superiores Regulares an possint dimissorias concedere suis Novitiis, *ib. n. 64.*

Regulares habentes speciale privilegium post Concilium Tridentinum possunt a quolibet Episcopo Ordines suscipere. Et qui tali privilegio gaudeant, vel non, *ib. num. 66. ad 69.*

Ad rem assignatur Indultum; quod habent PP. Congregationis Oratorii Urbis, & Neapolis, *ib. n. 70.*

Nuncii Apostolici quibus conferre possint Ordines, *ibid. num. 71.*

Græci, & Albanenses græco ritu viventes, & commorantes in Italia quomodo promovendi sint ad Ordines, *ibid. num. 72.*

Ultramontani an possint ordinarari ab Episcopis Italianis, *ib. num. 73. 74. & 75.*

Commorantes in Urbe per quatuor menses non possunt ordinari extra Urbem cum Litteris Dimissoriis proprii Ordinarii, *ib. num. 76.*

Subditi sex Episcopatum Cardinalitiorum prope Urbem, in quibus non sunt suffraganei, a quo ordinari debeant, *ib. num. 77.*

Confirmatur, quod subdit Auctor post *num. 77.* quod Vicarius Urbis conferre debet Ordines subditis sex Episcopatum Suburbicariis, in quibus non sunt Episcopi Suffraganei, si proprius Cardinalis Episcopus non accedat ad suam Diocæsiam, ibique habeat Ordinationem, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

Metropolitani, Patriarchæ, & Nuncii nequeunt Subditis Ordinariis conferre Ordines, *ibid. num. 78.*

Papa potest ordinare quoscumque sine Dimissoriis suorum Ordinariis; neque ab ipso ordinatos potest quis ad superiores Ordines promovere sine ipsius licentia, *ibid. n. 79. & 80.*

Ad obtinendum Beneficium in aliena Diocesi an requirantur Litteræ Testimoniales proprii Episcopi, *ib. n. 81. ad 84.*

Sed ad *num. 82.* Auctoris vide adnotata, *ibid. in add. Auct. num. 43. & seqq.* ubi late de litteris Testimonialibus, & de earum differentia a Litteris Dimissorialibus.

Canonicus Coadjutor cum futura successione, & assignata congrua est eo ipso subditus Ordinarii Beneficii ad effectum suscipiendi Ordines absque alia Dimissoria Episcopi suæ Originis, *ib. num. 85.*

Regulares ad Ordines promovendi an teneantur exhibere Ordinarii fidem sui Baptismi, *ib. num. 86.*

In Ordinibus suscipiendis an possit fieri variatio de uno Episcopo ad alium, *ibid. num. 87.*

Quoad ea, quæ concernunt culpam, & pœnam male Ordinantium, & Ordinatum.

Ordines absque speciali dispensatione illicite, sed valide conferuntur, & suscipiuntur extra tempora, vel ante legitimam ætatem, vel absque Litteris Dimissoriis. Vide verb. *Ordo art. 4. num. 1. 2. & 3.*

Quid si Episcopus se protestaret ante Ordinationem non habere intentionem ordinandi eos, qui requisita necessaria non habent? Et quid in dubio an talis intentio fuerit vera, & absoluta, aut potius mutata; *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Quid si Episcopus scienter aliquem ordinaret ante legitimam ætatem, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Ordinati scienter Ordinibus Majoribus ante legitimam ætatem sunt ipso jure suspensi. Et quid si durante tali suspensione in eisdem Ordinibus publice, vel private ministraverint; *ib. num. 10. ad 14.*

Episcopus scienter ordinans aliquem extra Tempora a Jure statuta sine dispensatione in quas censuras incurrat? Et sic Ordinatus an esset suspensus, & a quo absolvi posset, *ib. num. 15. ad 19.*

Episcopus scienter ordinans alienum subditum sine Dimissoriis in quas censuras incurrat, & sic scienter Ordinatus an sint ab eisdem Ordinibus suspensi? Et quibus aliis pœnis puniri possint tam ipsi, quam sic Ordinantes, *ib. n. 20. ad 23.*

Suspensio sancita contra Ordinatos absque, vel cum falsis,

sis, aut alieni Episcopi Dimissorii, cui sit reservata; *ibid.* num. 24. ad 27.

Irregularitas incurta propter administrationem in Ordinibus sic male susceptis, a quo tolli possit, vel non, *ibid.* num. 28.

Quid si Episcopus scienter ordinet aliquem ad Sacros Ordines sine titulo sustentationis, aut talis Clericus sic ordinetur a pluribus Episcopis, aut ab Episcopo alieno habere generalem licentiam Episcopi Diocesani? Et quando ipsis Episcopis incumbat obligatio præstandi alimenta dicto Clerico sic ordinato, *ibid.* num. 29. ad 35.

Quid si Episcopus ordinet aliquem sine titulo sub pacto, quod postea sic Ordinatus non possit ab ipso alimenta petere, *ibid.* num. 35.

Quid si Episcopus Religiosum nondum professum, aut non nisi ad certum tempus, promoveat ad Sacros Ordines sub prætextu Religionis, & absque titulo Beneficii, vel Patrimonii; *ibid.* num. 37. & 38.

Promoti ad Sacros Ordines cum falsis titulis, quibus poenis subjaceant, *ibid.* num. 39.

Sed vide ad hanc rem sapienter ac docte addita, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Episcopus ordinans aliquem eodem die ad duos Sacros Ordines, quas Censuras incurrat? Et sic Ordinatus an sit a dictis Ordinibus suspensus, *ibid.* num. 40. & 41.

Quid si Episcopus conferat Sacros Ordines absque Missæ celebratione? Et an Missæ celebratio sit de substantia Ordinationis, *ibid.* num. 42. ad 45.

Ordinans, & Ordinatus, non expectatis temporum Interstitiis, qua poena puniri possit, *ibid.* num. 46.

Vide alia quoad Ordinationem Græcorum, delectum Clericorum, Ordinatos in infantili ætate, & impubertate, & Ordinatos per falsum &c. *ibid.* in add. Auct. numer. 1. ad 16.

Item quoad eos, qui non Presbyteri Missam celebrant, & Confessiones audiunt. De Ordinationibus Regularium, & Privilegiis recipiendi Ordines a quocumque Antistite, & extra tempora, & cætera, *ibid.* in addit. Auct. num. 17. ad 41.

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret. in Portalegren. Atrien. Perusina Ordinationis, Asculana, seu Montis Alti Ordinationis, Pientina, seu Ilcipen. Ordinationis*; sed de ista vide in supplement. verb. Ordo, ubi S. C. Conc. recessit a decisis, quo ad 3. & 4. dub. Brixinen. Tarracinen. *Ordinationis, Ugentina Ordinum. Erisingen.*

Alia ad rem; Vide verb. *Interstitia.*

ORDO PROUT EST IMPEDIMENTUM MATRIMONII.

Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 1. ad 7.*

ORGANA, quando habere possint Fratres Minores Reformati. Vide verb. *Paramenta num. 37.*

ORIENS ubi? Vide verb. *Mundus num. 88.*

OSCUA, quando sint peccaminosa, vel non? Vide verb. *Luxuria num. 72. ad 89. & verb. Sponsi n. 7.*

Osculantis sceminam invitam, & Monialem poena, quæ sit? Vide verb. *Pena art. 2. n. 168. ad 172.*

OSTIARIATUS. Vide verb. *Ordo art. 1. n. 3. & 23.*

P

P A B U L A T I O.

Pabulatio in alienis Pascuis quando sit licita, vel non? Vide verb. *Bellum art. 3. n. 27. & verb. Pasqua per tot.*

P A C T U M

Quoad ea, quæ concernunt naturam, divisionem, & effectus Pactorum.

Pactum unde dictum, & quid sit? Vide verb. *Pactum art. 1. n. 1. & 2.*

Pactum dividitur præcipue in nudum, & vestitum, & quale sit utrumque, *ibid.* num. 3. 4. & 5.

Pactum vestitur pluribus modis, qui assignantur, *ibid.* num. 6. ad 13.

Primarius, ac principalis effectus pactorum est obligatio naturalis, *ibid.* num. 14.

Princeps Supremus an, & quomodo obligetur ex pacto; *ibid.* num. 15. & 16.

Quicumque non servat pacta, etiam nuda deliberate facta, peccat mortaliter, *ibid.* num. 17.

Pacta quæcumque ratione naturalis obligationis, pariunt etiam pro foro externo quosdam alios notabiles effectus, qui assignantur, *ibid.* n. 18. ad 23.

Ex pacto nudo an detur actio tam de jure Canonico, quam Civili, *ibid.* num. 24. 25. & 26.

Pacta cum tractatibus non sunt confundenda. Et quinam sine tractatus, *ibid.* in nov. add. num. 1. ad 4.

Qui sciendum de Pactis præparatoriis. Vide *ibid.* in nov. addit. num. 5. & seqq.

Cætera Vide in nov. add. ad verb. *Contractus.*

PACTUM quoad illos, qui possunt, vel non pacisci; quoad res, de quibus licet, vel non pacisci; & quoad pacta quædam illicita, & a jure reprobata.

Omnes illi pacisci possunt, vel non, qui possunt, vel non contrahere. Vide verb. *Pactum art. 2. n. 1.*

Qui autem possunt, vel non contrahere? Vide verb. *Contractus.*

Pacisci solum potest de illis rebus, quæ sunt paciscentium propriæ, possibiles, & licitæ, *ibid.* n. 3. ad 7.

Omne pactum pro obtinenda re spirituali est penitus irritum; & assignantur varia hujusmodi pacta nulla, & simoniaca, *ibid.* num. 8. ad 15.

Pactum, quod Filia dote contenta Patri ab intestato non succedat, an, & quando valeat, *ibid.* num. 16. ad 21.

Pactum additionis in diem quid sit, & quid juris de eo; Vide verb. *Emptio art. 5. n. 46. ad 55.*

Pactum Legis Commissoriæ quid sit, & quid juris de eo; *ibid.* numer. 40. & verb. *Hypotheca n. 34.*

Pactum Anticryseos quid sit, & quid juris de eo; Vide verb. *Hypotheca n. 32.*

Pacta hypothecæ, seu pignori adjecta quæ sint, & quomodo valeant; Vide, *ibid.* n. 36.

Pacta retrovendendi, seu redimendi quando, & quomodo liceant, vel non, & quid juris de ipsis; Vide verb. *Emptio art. 3. num. 54.*

Pacta inita a Superioribus localibus Regularibus sine licentia Generalium, seu Provincialium cum Parochis, an sint valida, & observanda? Vide dict. verb. *Pactum n. 27. & 28.*

Pacta abolendarum Pensionum contemporanea resignationi Beneficiorum, & earumdem Pensionum Resignationibus, damnantur & annullantur, *ibid.* in add. Auct. n. 29.

Pacta poenalia de non appellando a sententia super nullitate Matrimonii damnantur, & annullantur, & sub excommunicatione illorum observantia puniuntur, *ibid.* in add. Auct. num. 30. & 31.

Jure Civili improbatum pactum de hæreditate tertii, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Nec sustinetur, quamvis tendat in favorem matrimonii certi, ac determinati, *ibid.* in nov. add. num. 4. ad 7.

Debet autem esse hoc pactum vel de tota hæreditate, vel de ejus parte, *ibid.* in nov. add. num. 8. & 9.

Consentiente tertio de cujus hæreditate agitur sustinetur, *ibid.* in nov. add. n. 10.

Quæritur tamen, an Tertius, si jurato consenserit, possit non obstante juramento discedere a consensu, ac testamentum condere, *ibid.* in nov. add. num. 11.

Jure Canonico improbatum pactum, quo præsentatus pensioni, vel favore Patroni, vel favore tertii consentit, *ibid.* in nov. add. num. 1. & seqq.

Quid si reservatum fuerit Beneplacitum Apostolicum, *ibid.* in nov. add. num. 16. & seqq.

An hodiernis moribus Alter Alteri pacisci possit hoc effectum ut illi inde competat actio, *ibid.* in nov. add. num. 20.

PAGANA PROPOSITIO. Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 28.*

PALATIUM quid de eo? Vide verb. *Immunitas art. 2. n. 71. ad 88.*

PALLIUM; quid de ipso? Vide verb. *Archiepiscopus art. 3. per tot.*

Instant

Instantiæ pro Pallii susceptione ab Advocatis Consistorialibus proponi debent; Vide verb. *Pallium in Add. Auct. num. 1.*

Alia de Pallii antiquitate, Benedictione, & illius Ortu, ac susceptione; Vide *ibid.* in add. Auct. num. 2. & seqq.

P A N T H E I S M U S.

Quid sit Pantheismus, Vide verb. *Pantheismus in nov. art. n. 1.*

Pantheistæ realiter Athei. Historia Pantheismi, & variæ Pantheistarum Hypotheses describuntur, *ibid.* num. 2. ad 4.

Refertur impietas illorum, qui Mosem, Sanctum Paulum, aliosque probatissimos viros inter Pantheistas recensent, *ibid.* num. 5.

Varii Philosophi, & præsertim Stoici, Platonici, Aristotelici, itemque Morus, Clarkius, Cudworthius, & Rapsonius a Pantheismo excluduntur, *ibid.* num. 6. ad 10.

Qua ratione quidam ab aliquibus Athei fuerint appellati, *ibid.* num. 11.

Pantheistarum & Materialistarum error refutatur; & una simul notitia datur illorum qui contra Pantheismum scripserunt, *ibid.* num. 12.

P A P A

Quoad ea, quæ concernunt Papæ electionem, consecrationem, & coronationem.

Papa an possit sibi Successorem eligere? Et an aliquis sibi elegerit; Vide verb. *Papa art. 1. num. 1. ad 12.*

Perperam dixit Auctor n. 3. quo Christus sic elegerit Successorem S. Petrum Apostolum, *ibid.* in nov. add. sub litt. a.

Vide pariter quæ notata sunt ad num. 8. Auctoris, *ibid.* in nov. add. sub litt. b.

Papa assumi debet per electionem, quæ pro diversitate temporum, & circumstantiarum, diversimode fuit celebrata; & ostenditur a quibus, & quomodo, *ibid.* num. 13. ad 21.

Circa Papæ electionem plures Pontifices varia statuerunt, quorum aliqua magis notabilia referuntur, *ibid.* num. 23. ad 25.

Electio Summi Pontificis est celebranda a solis Cardinalibus; & quis possit ab ipsis eligi, *ibid.* num. 36. ad 50.

Fœmina Papa esse non potest, & exploditur fabula de Papissa Joanna, *ibid.* num. 51. & 52.

Eligendus in Summum Pontificem cujus ætatis esse debeat, *ibid.* num. 53. & 54.

Assignatur modus, seu forma pro eligendo Summo Pontifice, *ibid.* num. 55. ad 60.

Papa, statim ac est canonice electus, est verus Papa quoad omnes effectus, nec indiget confirmatione, *ibid.* num. 61. ad 65.

Papa postquam suæ electioni consensit, solet aliud nomen sibi imponere, quamvis non teneatur; & quis quoad hoc fuerit primus, *ibid.* num. 66. ad 69.

Papæ consecratio, seu intronizatio a quo, & quomodo fiat, *ibid.* num. 70. 71. & 72.

In coronatione Papæ tertia Collecta canitur de S. P. N. Francisco. *ibid.* n. 73.

Alia ad rem. Vide verb. *Cardinales art. 5. per tot.*

PAPA quoad dignitatem auctoritatem; & infallibilitatem.

Papa quantæ sit dignitatis, & celsitudinis, & quibus ob id nominibus appelletur; Vide verb. *Papa art. 2. numer. 1. ad 12.*

Papa triplici corona coronatur, & quare, *ibid.* n. 13.

Ad ea, quæ de triplici Papæ corona dicit Auctor; Vide *ibid.* in nov. add. sub litt. a.

Papæ excellentia, & potestas multis demonstratur, *ibid.* n. 14. ad 29.

Papa potest quoque Leges Divinas modificare, declarare, vel impetrari, & id de se solo, etiam Generali Concilio, *ibid.* n. 30. 31. & 32.

Papa se vocat *Servus Servorum Dei*; quare, & quis fuerit quoad hoc primus, *ibid.* n. 33. 34. & 35.

Papa potest cedere, & renunciare Papatui, & apud quos, *ibid.* n. 36. & 37.

Papa quoad infallibilitatem potest considerari quoad se, ut persona privata, privatique Doctor; & quoad alios, ut persona publica, & Magister universalis Ecclesiæ eam ex Cathedra docens, *ibid.* n. 38.

Loqui ex Cathedra quid sit, & in quibus ad id Papa teneatur, *ibid.* num. 39. & 40.

Decreta, quæ edit Papa ex Cathedra circa Doctrinam Fidei, & morum, sunt infallibilia, *ibid.* n. 41. ad 48.

Ad ea, quæ habet Auctor num. 48. circa infallibilitatem aliorum Pontificum; qui falso de hæresi accusantur; Vide *ibid.* in nov. add. sub litt. a.

Papa an errare possit in Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum, *ibid.* num. 49. ad 57.

Papa an errare possit in approbatione Religionum, *ibid.* n. 58. ad 61.

Papa probabilis etiam ut persona privata non potest in hæresim incidere, & in fide deficere; & nemo unquam prolapsus est, *ibid.* num. 62. ad 66.

Auctor emendatur, *ibid.* in not. novis. ad num. 64.

His, quæ Auctor habet num. 65. adde, quæ sunt adnotata, *ibid.* in nov. add. sub litt. a.

De fide est, Benedictum XIV. v. g. legitime electum, & ut tale ab Ecclesia acceptatum, esse verum Papam, *ibid.* num. 67. ad 71.

Primatus Ecclesiæ universalis, seu Papatui est annexus Romano Episcopatu de jure Divino, *Ibidem numer. 72. ad 80.*

Papa salutando excommunicatum an ipsum censeatur absolvere, *ibid.* num. 81.

Papæ Primatus a Græcis est cognoscendus, & illius Commemoratio fieri a Græcis Italiæ & Insularum in Missis debet, *ibid.* in add. Auct. num. 82.

De Absoluta Papæ Potestate in eximendo subditos Episcoporum ab illorum Jurisdictione; & de privativa illius facultate in dispensando a Jure communi; vide *ibid.* in add. Auct. num. 83. ad 85.

Lector monetur de variis minus exacte pronunciatis in hoc articulo ab Auctore, *ibid.* in not. novis. ad num. 88.

Papa quibus Legibus, & poenis sit subiectus; Vid. verb. *Len art. 3. num. 21.*

Papa an, & quando teneatur applicare Missam pro ovibus suis, Vide verb. *Missæ art. 3. num. 11.*

PARADISUS TERRESTRIS, unde sit dictus, & quid significet, in qua parte mundi constitutus, quanta fuerit ejus latitudo, & longitudo, & an adhuc existat; Vide verb. *Mundus num. 56. ad 61.*

P A R A M E N T A S A C R A.

Paramenta Sacra an possint fieri ex vestibus mulierum; Vide verb. *Paramenta Sacra num. 1. & 2.*

Paramenta Sacra debent esse munda, honesta, & benedicta; & sine ipsis celebrare, regulariter, & sine justa causa est peccatum mortale, *ibid.* num. 3. 4. & 5.

Qui possint Paramenta Ecclesiastica, & vestes Sacerdotales benedicere; Vide verb. *Benedicere art. 1. num. 17. & verb. Vasa Sacra num. 2.*

Quæ sint Paramenta, & Ornamenta necessaria pro celebratione Missæ; Vide verb. *Missæ art. 10.*

Paramenta Sacra non possunt amplius converti in usus prophanos; & quid de ipsis, cum fuerint vetustate consumpta, *ibid.* num. 8. 9. & 10.

Paramenta pretiosa an, quando, & quomodo possint alienari, & oppignorari; *ibid.* num. 11. ad 16.

Paramenta, & Vasa Sacra ex justis causis vendita Laicis, & ad usus prophanos, debent esse prius contracta, & conflata, *ibid.* num. 17.

Paramenta Ecclesiastica, & Sacra, quando exsecrentur, & benedictionem amittant, ac nova indigeant; *ibid.* num. 18. ad 22.

Paramenta non benedicuntur substantialiter per usum in Sacrificio mala fide factum; & an benedicantur substantialiter per usum in Sacrificio mala fide factum; *ibid.* n. 23. & 24.

& verb. *Calix num. 20.*

Paramenta Altaris, Celebrantis, & Ministrorum debent esse coloris convenientis Officio, & Missæ diei, *ibid.* num. 25. 26.

& 27.

Co-

Color aureus, seu croceus æquivallet omni colori, excepto nigro, & violaceo, *ib. num. 28.*
Paramenta a Dignitatibus, & Canonicis fumenda sunt juxta regulam Libri Cæremonialis, *ib. num. 29.*
Paramenta nova, & antiqua possunt mutare Canonici absque consensu Episcopi; licet adsit consuetudo contraria de aliis mobilibus, *ib. num. 30.*
 Solum Episcopi possunt fumere Paramenta de Altari, non autem Abbates, nisi Pontificaliter Divinis vacaturi, *ib. num. 31. & 32.*
 Episcopus quæ paramenta teneatur, vel non, providere de proprio, *ib. num. 33. 34. & 35.*
 Episcopo autem paramenta Sacra Ecclesiæ Cathedralis debentur sive ibid. pontificaliter, aut private celebret, sive in Capella palatii Episcopalis pontificaliter, non autem private celebret, etsi Palatium Episcopale distet a Cathedrali Ecclesia, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 5.*
 Ea tamen paramenta non debentur Episcopo celebranti extra Ecclesiam Cathedralis, & extra Capellam propriam Palatii, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*
 Quid si Episcopus habere consueverit hunc usum extra Ecclesiam Cathedralis, Cappellamque propriam Palatii, *ib. in nov. add. num. 8.*
 Omnia Paramenta, & ornamenta Capellarum Prælatorum decedentium, quibus debeantur, *ibid. num. 36.*
 Paramenta, & ornamenta pretiosa quando possint habere in eorum Ecclesiis Fratres Minores Reformati, *ib. num. 37.*
 PP. Cœlestini, & Fratres Minores, ac alii sub gravissimis pœnis prohibentur aliis commodare Paramenta, Ornamenta, Vasa, & hujusmodi suarum Ecclesiarum, *ibid. num. 38. & 39.*
 Fratres Minores de Observantia possunt habere Paramenta pretiosa pro suis Ecclesiis, *ib. num. 40.*
 Paramenta Sacra non debent commodari ad usus Laicales, & prophanos, *ib. num. 41.*
 Alia ad rem; Vide verb. *Vasa, Vestis, Utensilia.*

PARENTES

Parentes tenentur gravi obligatione alere, & educare prolem suam, etiam spuriam; & ostenditur quo modo, & ordine. Vide verb. *Parentes num. 1. ad 9. & verb. Filius.*
 Parentes debent relinquere integram legitimam nullo aggravatam onere suis filiis legitimis; & quæ sit pars legitima, *ibid. num. 10. & 11. & verb. Legitima.*
 Parentes nequeunt privare filios legitimos tali legitima, nisi ex aliqua gravi causa, *ib. num. 12. & verb. Exhereditatio.*
 Parentes, an possint relinquere suam hereditatem extraneis, aut Ecclesiæ? aut majorem partem uni, quam alteri ex suis liberis, *ibid. num. 13. ad 16.*
 Parentes universim tenentur filiis procurare educationem corporalem, & spirituales, *ibid. num. 17. ad 20.*
 Quid de Parentibus exponentibus filios, *ibid. num. 21. ad 32. & verb. Adulterium art. 5.*
 Parentes quando peccant contra debitam providentiam, & educationem spiritualem filiis suis, *ibid. num. 33. & 34.*
 Parentes nequeunt licite occidere filios in adulterio deprehensas; nec filios suos bannitos, nisi aliter ab annis contra Patriam averti possint, *ibid. num. 35. & 36. & verb. Adulterium art. 2.*
 Parentes in casu necessitatis possunt baptizare proprios filios sine præjudicio debiti Matrimonialis, *ibid. num. 37. & verb. Baptismus art. 4.*
 Parentes graviter peccant filios etiam consentientes castrando, *ibid. num. 38.*
 Parentes dubitantes, an proles sint a se genitæ, vel ab aliis, quam obligationem contrahant, *ibid. num. 39. & verb. Adulterium art. 5.*
 Parentes an, & in qua necessitate sint a suis filiis subveniendi præferentes ad alios? & an filii ob id possint, vel debeant exire de Religione, *ibid. num. 40. 41. & verb. Filius.*
 Parentes quo jure, & in qua necessitate possint vendere suos filios; & quando, ac quibus modis amittant patriam potestatem super ipsos, *ibid. num. 42. & 43. & verb. Filius.*
 Parentes spirituales an teneantur alere suos filios spirituales in defectu Parentum naturalium, *ibid. num. 44. & verb. Filius.*
 Parentes an, & ob quas causas possint filios exheredare, *ibid. num. 45. & verb. Exhereditatio.*

Parentes an valide contrahere possint Sponsalia pro suis filiis impuberibus, *ibid. num. 48. & 49.*
 Quid de benedictione, ac maledictione Parentum erga suos filios, *ibid. num. 50. 51. 52.*
 Sed vide ad *num. 52. Auctoris, ibid. in nov. add. lit. a.*
 Parentes ob carcerationem factam Clerici sui filii ex facultate Sac. Congr. Immunit. absolvuntur in forma privata ab Episcopo, *ibid. num. 53.*
 Parentes tenentes noctu secum in lecto sine repagulo tenellos infantes, quomodo peccent, & sint puniendi; Vide verb. *Mater num. 16. & verb. Pœna num. 135.*
 Parentes transeuntes ad secundas nuptias, quando amittant hereditatem, & legitimam filiorum præmortuorum; Vide verb. *Legitima num. 33.*
 De jure occidenti, vendendi, tum exponendi liberos secundum jus Civile Rom. Vide *ib. in nov. add. num. 1. & 2.*

PARRICIDIUM, quid de eo in variis casibus, Vide verb. *Parricidium per tot.*
 Nota tamen ad *num. 3. Auctoris, quod Matricida, & Parricida non amplius gaudent Immunitate Ecclesiastica, ibid. in nov. add. sub lit. b.*

PAROCHIA. PAROCHIALIS. PAROCHIANUS.

Parochia dupliciter sumitur; strictè, seu proprie, & large, seu improprie; & quæ utraque sit; & unde sit dicta; Vide verb. *Parochia num. 1. ad 6.*
 Parochiæ antiquitus non erant distinctæ; & quis eas primo distinxit, *ibid. num. 7. 8. & 9.*
 Alia de Etymologia Parochiæ & Parochianorum, de Parochiarum origine ac definitione; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Quis possit Parochias erigere, & dividere, & quid ad constitutionem Parochiæ requiratur, *ibid. num. 10. ad 15.*
 Novæ Parochiæ erectio, & antiquæ dismembratio quomodo, & quando fieri possit, & debeat, *ibid. num. 16. & verb. Dismembratio num. 10.*
 Pluribus in locis adsunt Parochiæ non distinctæ per domos, sed per familias, quæ vocantur gentilitiæ, *ibid. n. 87.*
 Parochialis Ecclesia quæ dicatur, & quomodo probanda, *ibid. num. 18. ad 21. & in nov. add. num. 4.*
 Quis dicendus sit Parochianus præsertim ad omnes juris effectus, *ibid. in nov. add. num. 5.*
 Quæ spectent ad jura Parochialis, vel non, *ibid. num. 22. ad 32. & verb. Confraternitas art. 2.*
 Ut quis fiat Parochianus alicujus Parochiæ quid requiratur, *ibid. num. 33. ad 38. & verb. Impedimenta Matrimonii art. 2.*
 Parochiani non sunt necessario vocandi in unione Parochialis, *ibid. num. 39.*
 Parochialitatis suppressio, & Curæ translatio quando sustineatur, *ibid. num. 40.*
 Parochianus ex justa causa eximi potest pro determinato tempore a jurisdictione sui Parochi, *ibid. num. 41.*

PAROCHUS

Quoad ea, quæ concernunt ejus nomenclaturam, electionem, atque approbationem.

Parochi apud Ethnicos qui dicerentur; Vide verb. *Parochus art. 1. num. 1.*
 Parochi in Ecclesia qui sint; *ibid. num. 2.*
 Parochus quasi Paræcus unde sit dictus; *ibid. num. 3. & 4.*
 Ex Parochis aliqui vocantur Plebani; aliqui Rectores; aliqui Capellani; aliqui Sacerdotes proprii; aliqui simpliciter Curati, qui alicubi insigniti sunt nomine Archipresbyteri; & alibi nomine Præpositi; & qui sint? & unde dicti, *ibid. num. 5. ad 10.*
 Pro Parocho, quocumque nomine nuncupetur, eligi debet persona idonea, & quæ talis sit, *ibid. num. 11. & 12.*
 Parochi quomodo sint eligendi, *ibid. num. 13. & 14.*
 Quomodo, quando, ubi, & a quibus sit indicendus concursus pro Parochis eligendis, *ibid. num. 15. & verb. Concurfus, ac verb. Examinatores.*
 In Parochos eligendi sunt sub gravi culpa digniores, *ibid. num. 16. & verb. Electio art. 3.*

Páro-

Parochus in Ecclesia exempta prius est examinandus, & approbandus ab Episcopo, *ibid. num. 17. & 18.*
 Parochus pro Cura Animarum non potest deputari, nisi de consensu Episcopi, & prævio examine, *ibid. num. 19.*
 Examinato, & approbato in Urbe ad Curam Animarum non possunt ab Episcopo denegari Ordines sub prætextu Litterarum, *ibid. num. 20.*
 An, & quatenus Episcopus possit Parochos rite examinatos, & semel approbatos, iterum, ac pluries examinare, *ibid. num. 21. ad 28.*
 De Parochorum qualitatibus vide *ibid. in nov. add. num. un.*
 Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret. in Aquen. Jurium Parochialium, Savonen. Jurium Parochialium, Derthonen. Jurium Parochialium, Maceraten. Jurium Parochialium, Novarien. Derthonen. Jurium Parochialium, Lunen. Sarzanen. Præminentiarum, Viennen. Jurium Parochialium, Florentina, Portugallien. Viennen. Jurium Parochialium, Valven., seu Salmonen. Novarien. Aquen. Præminentiarum, & Jurium Parochialium, Bojanen. Jurium Parochialium, & Præminentiarum, Alculana Jurium, & Functionum Parochialium, Suesana Jurium Parochialium, Firmana Jurium Parochialium, Hortana Jurium Parochialium, Sabinen. Jurium Parochialium, Nullius, seu Nonantulana Jurium Parochialium.*

PAROCHUS quoad ea, quæ concernunt ejus residentiam, præcedentiam, & prædicationem.

Parochus tenetur de jure Divino residere in sua Parochia, quamvis paucos habeat Parochianos. Vid. verb. *Parochus art. 2. num. 1. ad 6.*
 Parochus habens duas Ecclesias Parochiales unitas ubi residere teneatur, *ibid. num. 7. ad 10.*
 Parochus habens ex legitima dispensatione Parochialem Ecclesiam cum Canonicatu, residere debet in Parochiali; & potest horis non impeditis pro servitio Parochiæ intervenire Divinis Officiis in Collegiata, *ibid. num. 11. & 12.*
 Parochus residere debet in loco, ubi est Ecclesia Parochialis, etiam si sit ei datus Coadjutor, *ibid. num. 13.*
 Parochus non habens domum Parochialem, ubi residere possit, & debeat, *ibid. num. 14. ad 17.*
 Recipi non potest Opinio Doctorum ab Auctor. *num. 17. allegatorum, tenentium posse Parochum domo Parochiali deserta in domo propria, vel paterna, vel conjunctorum habitare, si ex ea possit suo muneri satisfacere, ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*
 Quid si in districtu Parochiæ sit Ecclesia aliqua filialis, in qua sacramenta administrantur, in eaque velit Parochus habitare, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*
 Neque potest Episcopus potestatem facere Parocho extra domum Parochialem habituali, nisi ad breve tempus, *ibid. in nov. add. num. 5. & 6.*
 Parochus tenetur residere personaliter, & per se ipsum etiam subire ea munia, quæ potest, quamvis habeat unum, vel plures Viceparochos, *ibid. num. 18. 19. & 20.*
 Parochi nequeunt abesse a suis Parochiis neque per duos menses a Concilio sibi concessos sine licentia Episcopi, nisi aliqua occurrente gravi causa absentandi se ad breve tempus, *ibid. num. 21. ad 25.*
 Parochus non potest abesse a sua Parochia, etiam relicto in ea idoneo Vicario, ut doceat in Civitate Grammaticam, & hujusmodi; potest tamen in publica Universitate Sac. Scripturam legere, si in ipsa Civitate habeat suam Parochiam, & Cura Animarum nihil detrimenti patiat, *ibid. num. 26. & 27.*
 Parochus ex alio loco oriundus non potest propter intemperiem aeris extra Parochiam habitare, quamvis in ea relinquat Vicarium approbatum, *ibid. num. 28.*
 Parochi residere tenentur in suis Parochiis, etiam tempore festis, *ibid. num. 29. & num. 36.*
 Parochus non potest per hebdomadam abesse a sua Ecclesia sine licentia Ordinarii; Immo neque abesse potest ultra duos dies, si adsit Episcopi Constitutio id prohibens, *ibid. num. 30. & 31.*
 Quinimo potest Episcopus id prohibere Parochis sub pœna pecuniaria, non tamen sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, *ibid. num. 32.*
 Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Ubi non adsit talis Constitutio, per quot dies possit Parochus abesse sine licentia Episcopi, *ibid. num. 33. & 34.*
 Ordinarii per quod tempus abessendi possint iustis de causis licentiam Parochis concedere, *ibid. n. 35. 36. & 37.*
 Assignantur causæ; ob quas potest concedi Parochis licentia abessendi ultra bimestre, *ibid. num. 38. ad 42.*
 Parochis non licet causa studiorum a suis Parochiis abesse; neque de licentia Episcopi pro Visitatione, vel alio servitio Ecclesiæ, nisi pro duobus mensibus; & an possit esse Vicarius Generalis, aut Capitularis, & hujusmodi, *ibid. num. 44. ad 47.*
 Parochus absens etiam justa de causa, & cum debita licentia tenetur semper relinquere idoneum Vicarium, *ibid. num. 48.*
 Abesse non potest Parochus, si Episcopus licentiam denegat, judicans minus æquam causam, licet sit vera, sed recurrere debet ad superiorem; Et si fingat causam justam, quam non habet, peccat mortaliter, & tenetur restituere fructus in tali absentia perceptos, Fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus, etiam ante nullam Judicis sententiam, *ibid. num. 49. ad 53.*
 Parochus compelli potest ad residentiam juris remediis, & quomodo, *ibid. num. 54. 55. & 56.*
 Præcedentia quæ debeat Parochis, supra quos, & quando, *ibid. num. 57. ad 66.*
 Vicarius Foraneus, qua gaudeat præcedentia, *ibid. num. 67. 68. & verb. Vicarius Foraneus.*
 Parochus tamquam caput Ecclesiæ Parochialis thurificandus est ante Dominum loci, *ibid. num. 69.*
 Quoad Parochi præcedentiam regula est, quod Parochus, exceptis iis, quæ sunt sui Officii, nullam regulariter præcedentiam, & præminentiam habet, *ibid. in nov. add. num. 7.*
 Parochi quomodo, & quando teneantur prædicare, *ibid. n. 70. ad 77. & verb. Prædicare num. 1. 2. & 3. & in nov. add. num. 9.*
 Parochi prohibentur admittere in suis Ecclesiis Concionatores ab Ordinario non approbatos; quamvis possint bis, vel ter dare licentiam alicui viro docto, & noto, etiam Regulari; & a fortiori dare possunt, immo debent concedere approbatis ab Ordinario, *ibid. num. 78. 79. & 80. & verb. Prædicare num. 30.*
 Parochi diversæ nationis, & linguæ tenentur habere Viceparochum linguæ vernaculæ, *ibid. num. 81.*
 Parochi quibus uti debeant in suis concionibus, ac sermonibus, *ib. num. 82. & 83.*
 Parochi an, & quando teneantur alimenta præstare Prædicatoribus, *ib. num. 84. & verb. Alimenta num. 114.*
 Potest aliquando Parochus propter inimicitias a residentia recedere, *ib. num. 87.*
 Parochus simul, & Superior sui Conventus nequit esse Regularis. Vide verb. *Regularis art. 1. num. 110.*

PAROCHUS quoad ea, quæ concernunt Missam, Sacramenta, & Funeralia.

Parochus diebus festis Missam celebrare debet in propria Ecclesia, & non in alia. Vide verb. *Parochus art. 3. num. 1.*
 Parocho concedere potest Episcopus, ut diebus Festis urgente necessitate bis celebret, *ibid. num. 2.*
 Regulares quando possint in suis Ecclesiis Missas celebrare, & Campanas pulsare ante Parochialem, *ibid. numer. 4. 5. & 6.*
 Potest Episcopus statuere, ut diebus Festis Missæ celebrari non debeant in Oratoriis, & Ecclesiis ruralibus, nisi celebrata Missa in Parochiali, *ibid. num. 7. 8. & 9.*
 Parochorum de consensu liberum est Regularibus celebrare in eorum Ecclesiis absque licentia Ordinarii, *ibid. num. 10.*
 Parochus non tenetur ministrare Sacerdotibus in suis Ecclesiis celebrantibus Paramenta, & alia necessaria, *ibid. num. 11. & verb. Utensilia.*
 Parochi an, & quando teneantur applicare Sacrificium pro suis Parochianis, *ibid. num. 12. & verb. Missa art. 3. num. 1. ad 11.*
 Parocho Cathedralis non licet Sacramenta administrare in aliena Parochia; neque Canonicis ipsius Cathedralis, sed hoc spectat ad Parochum domicilii, *ibid. num. 13. & 14.*
 Parocho spectat ministrare Sacramenta famulis, & famularibus

Monialium etiam exemptarum privative quoad Confessionarium, *ibid. num. 15.*

Non debet ordinarius sine gravi causa auferre a propriis Parochis celebrationem Baptismi, & Matrimoniorum, ea que ipse ministrare, vel aliis delegare, *ib. num. 16.*

Parochi an possint aliquid accipere pro administratione Sacramentorum, *ibid. num. 17. ad 20.*

Parochus potest simplici Sacerdoti licentiam concedere administrandi Sacramenta in sua Parochia, excepta Pœnitentia, *ibid. num. 21.*

Parochi Regulares tenentur adesse Benedictioni Fontis Baptismalis, si alij juxta solitum teneantur, *ib. num. 22. & 23.*

Parochus nequit approbare Confessarios pro suis Parochianis, & neque pro se ipso, *ib. num. 24. & 25.*

Parochus sine alia licentia potest suorum Parochianorum Confessiones audire, etiam in aliena Diœcesi, *ib. n. 26. & 27.*

Parochus dimissa Parochia indiget nova approbatione pro Confessionibus excipiendis, *ibid. num. 28.*

Parochus tenetur ministrare Sacramenta suis Parochianis tempore gravis necessitatis, etiam cum certo periculo vitæ; neque ad id impediri potest a Magistratu seculari tempore pestis, cum etiam tali tempore ad id teneatur, *ibid. num. 29. 30. & 31.*

Parochus ministrando Viaticum numquam potest uti pileolo, *ibid. n. 32.*

Parochum dolose cogentes ad assistendum Matrimonio, quæ pœna puniri possint, *ibid. num. 33. & 34. & verb. Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 59.*

Parochus violenter rapiens, & spolians suus ad quid teneatur, *ib. num. 35.*

Occasione funerationis cadaverum alterius Diœcesis, aut Parochiæ, potest proprius Parochus defuncti libere transfere processionaliter per quascumque Diœceses, & Parochias, stola, & Cruce elevata, etiam irrequisitis earumdem Parochis, nulla eis tributa Quarta funerali, *ibid. n. 36. & 37.*

Parochus prætere nequit ab hæredibus defuncti sepulti in Ecclesia Regularium portionem majorem solito, *ib. n. 38.*

Hæredes defuncti quid possint circa numerum Religiosorum, & Ceræ, quidve Parochus pro tali funeratione, *ibid. num. 39. ad 47.*

Regulares nequeunt levare de domo cadavera, nisi requisito proprio Parocho; & ipso intervenire recusante, possunt levare, & deferre illa ad propriam Ecclesiam, *ibid. num. 48. & 49.*

Parochus proprius, si velit intervenire, nullatenus est excludendus, licet vocarentur soli Regulares, *ib. n. 50.*

Parocho spectat declarare viam pro delatione Cadaveris, *ib. num. 51.*

Vocati ad funus debent convenire omnes ad Parochialem Defuncti, excepto Capitulo Cathedralis, *ib. num. 52.*

Regulares extra Claustra decedentes possunt ad eorum Ecclesias deferri, inconsultis Parochis, *ib. n. 53.*

Parochus in sua Ecclesia facere debet Officium supra corpus defuncti, etiam si adsit Capitulum Cathedralis, *ib. n. 54.*

Canonicus Cathedralis decedens, non electa sibi sepultura, ubi debeat sepeliri, & cui debeatur Quarta, *ibid. num. 55. & 56.*

Ubi Parochiæ sunt distinctæ per familias, cui competat administratio Sacramentorum, *ib. num. 57.*

An, & quando Parochus incedere debeat sub Cruce Regularium in delatione Cadaveris ad eorum Ecclesiam, *ibid. num. 58.*

Adducuntur varia quædam ulterius respectu Parochi decisa, *ibid. num. 59. ad 65.*

An Parochi possint cum Stola, & Cruce elevata ingredi Ecclesias Regularium, *ibid. num. 66. ad 69. & in nov. add. num. 1. & seq.*

An Confessarii possint Confessiones excipere sine licentia Parochorum in suis respective Parochiis, *ibidem num. 70. ad 73.*

Sed vid. *ib. in nov. add. litt. a. & b.*

Parochi associantes funus nequeunt prætere candelam majorem illa, quæ datur Superioribus Regularibus; Neque alij Sacerdotes & Canonici majorem illa, quæ datur Regularibus; *ib. num. 74.*

Afferuntur ad rem varia Decreta Sac. Congreg. Concil. *ib. num. 75. & 76.*

Alia ad rem. Vide verb. *Cadaver. Quarta funeralis.*

Sepultura. Confraternitas art. 1. num. 44.

PAROCHUS quoad ea, quæ concernunt Immunitatem.

Afferuntur ad rem varia Decreta Sac. Congreg. Immunit. Vide verb. *Parochus art. 4. num. 1. ad 20.*

PAROCHI præsentia quid de ea in variis casibus; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 60. ad 113.*

Alia ad rem quoad Parochos, & Parochiales Ecclesias vid. *ibid. verb. Parochus, & Parochialis Ecclesia in add. Auct. num. 1. et seqq.*

PARTICULÆ plures consecrata non possunt præberi fidelibus communicantibus, Vide verb. *Eucharistia num. 41. in fin.*

PARTUS suppositi pœna quæ sit, Vide verb. *Pœna art. 2. num. 174.*

P A R V U L I .

Parvuli originale tantum peccatum habent, Vide verb. *Parvuli num. 1.*

Alia de parvulis, *ib. n. 2. ad 12.*

Quid de parvulis decedentibus cum solo peccato originali; Vide verb. *Peccatum num. 64. ad 74.*

P A S C H A . P A S C H A L I S C O M M U N I O .

Pascha quando celebrari debeat; Vide verb. *Pascha num. 1. 2. & 3.*

Fideles omnes adepti usum rationis communicare debent singulis annis ad minus in Paschate, *ibid. num. 4.*

Quando, & ubi sumi debeat Eucharistia pro Communione Paschali, *ibid. num. 15.*

Reprehenditur *num. 11. Auct. ibid. in nov. add. sub lit. a.*

Regulares non possunt in die Paschatis administrare secularibus Eucharistiam, etiam si tales personæ in alia die satisfecerint præcepto, *ibid. num. 16. & 17.*

Per communionem sacrilegam non satisfit præcepto, *ib. num. 18.*

Qui culpabiliter non adimplet præceptum Paschale, quam pœnam incurrat; & quomodo, & quando suam malitiam, vel impotentiam emendare debeat, & præcepto satisfacere, *ibid. num. 20. ad 27.*

Excommunicati paulo ante Pascha non sunt molestandi, si non communicent in Paschate *ibid. num. 28.*

Communio, an, & quomodo possit dari pueris, mutis, furdis, enervamentis, epilepticis, & similibus, *ibid. n. 29.*

Studioſi Scholares ubi communicare possint, ac debeant, *ibid. num. 30.*

Corrigitur hic *Auct. ibid. in nov. add. seu lit. B.*

Qui fuerunt interdicti eo quod non adimpleverint præceptum Paschale, si postea illud adimpleant, debent absolvi, *ibid. num. 31.*

Episcopus non debet procedere contra eos, qui in Paschate communicaverunt Romæ, *ibid. num. 31.*

Paschale communicatio pro Communione Paschali a Dominica Palmaram ad Dominicam in Albis concluditur, nec potest Episcopus illud prorogare præsertim in sua Synodo, inconsulta Sac. Congregatione; *ib. add. Auct. n. 1. & 2.*

Paschalem Communionem omittentium pœna quæ sit, Vide verb. *Pœna art. 2. num. 116. & verb. Eucharistia in nov. add.*

P A S C U A .

Pascua unde sint dicta, & quid pro ipsis intelligatur; Vide verb. *Pascua num. 1. & 2.*

Pascua, & Sylvæ de jure communi ad quem spectent, *ibid. num. 3. ad 8.*

Jus pascendi tum in locis communalibus, tum in aliis, cui competat; *ibid. n. 9. ad 15.*

Jus pascendi quinque modis acquiritur, Et quid, si aliquis pascat sine dictis modis, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Quid de iis, qui pascunt animalia in pascuis Communitatis alicui privato elocatis, vel assignatis, *ibid. num. 19. & 20.*

Quid de eo, qui pascit sua animalia in pascuis spectantibus ad Communitatem, cujus ipse non est pars, *ibidem num. 21.*

Quæ

Quæ sunt dicta de pascuis, intelligenda sunt etiam de lignatione in sylvis; Salvis tamen consuetudinibus, & legibus propriis diversorum locorum, *ibid. num. 22. & 23.*

Alia ad rem. *ibid. num. 24. ad 32.*

De jure pascendi an & quando ipsum secum ferat prohibitionem immutandi culturam, tum restringendi, late, *ib. in nov. add. n. 1. & seqq.*

P A T E R .

Pater, & Filius dicuntur una persona. Et quomodo, Vide verb. *Pater num. 1. & 2.*

Patris nomine qui veniat, & quando Pater habeat potestatem habitu, vel actu in suos filios, *ib. num. 3. 4. & 5.*

De jure communi Pater transiens ad secundas nuptias non privatur usufructu bonorum filiorum prioris Matrimonii, *ibid. num. 6. & 7.*

Pater, & Filius an, & quando habere possint beneficium, & celebrare in eadem Ecclesia, & sibi succedere in Beneficio, *ibid. num. 8. ad 11.*

Sed ad *num. 8. Auctoris Vid. ib. in nov. add. n. 1. & seqq.*

ubi differitur an & quando Ecclesia dicatur Sororia cum altera ad effectum ne Pater & filius ibid. singuli habeant Beneficium.

Pater, reclamantibus filiis, Uxore mortua, potest Professionem in aliqua Religione emittere, *ibid. num. 12.*

Pater, qui dormiens in lecto filium suffocavit, efficitur irregularis; & percutiens filium in Sacris incurrit Excommunicationem, *ib. num. 13. & 14.*

Pater quoad immunitatem 12. filiorum, *ibid. num. 15. ad 18.*

Alia ad rem. Vide verb. *Filius, & verb. Parentes.*

Pater an, & quando teneatur ad restitutionem mutui sine suo consensu accepti a filio, *ibid. num. 20. & verb. Mutuum n. 5.*

An, & quo sensu Patris iniquitas transeat in filium, *ib. num. 21.*

Pater transiens ad secundas nuptias quando amittat hereditatem, & Legitimam filii præmortui, Vide verb. *Legitima num. 33.*

P A T R I A P O T E S T A S .

Patria potestas quid sit, & unde oriatur; Vide verb. *Patria Potestas num. 1. ad 4.*

Quid requiratur ad acquirendam patriam potestatem, & qui eam habeant, vel non, *ib. n. 5. ad 14.*

Patria potestas acquiritur non solum per procreationem ex justis nuptiis, sed etiam per legitimationem prolis, aut per adoptionem hominis liberi, *ibid. num. 15.*

Legitimatio prolis quomodo fiat, *ibid. num. 16. & 17. & verb. Filius num. 32. ad 56.*

Adoptio quid, & quotuplex sit, quidve de adoptantibus, seu adrogantibus, & de adoptandis, seu adrogandis, *ib. num. 18. ad 23.*

Patria potestas quando, & quibus modis amittatur a parentibus super filios, & qualis fuerit penes Romanos, & qualiter tollebatur, *ibid. num. 33. & verb. Filius n. 121. ad 128.*

Alia ad rem, Vide in *add. Auct. num. 34. ad 39.*

Jure naturæ potestas in filios, & Matri, & Patri competit; jure vero Romano Patri tantum competit, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Num hodiernis moribus effectus omnes patriæ potestatis secundum jus Romanum obtineant, *ib. in nov. add. n. 3.*

P A T R I M O N I U M .

Ad titulum Patrimonii, seu Pensionis quis, & quando ordinari possit? Vide verb. *Patrimonium num. 1. & 2.*

Ad titulum Parrimonii non possunt ordinari, nisi illi, qui vel necessarii, vel utiles sunt Ecclesiæ, *ibid. in not. nov. add. num. 1.*

Hac occasione arrepta differitur, quinam sint utiles Ecclesiæ, aut necessarii, *ibid. in nov. add. num. 2. & seqq.*

Patrimonium, seu Pensio debet vere ab Ordinando pacifice obtineri, & debet esse sufficiens ad suam honestam sustentationem, *ib. num. 3.*

Quid de Clerico suscipiente Ordines Sacros cum Patrimonio ficto, & de donante fraudulenter, vel fictè promittente Patrimonium, *ibid. n. 4. ad 8.*

Ferrur. Biblioth. Tom. VIII.

An valeat Patrimonium a Patre una cum aliis filiis institutum Clerico filio, si nihil remaneat pro eorum victu, & an possint solus Pater donare uni filio Clerico fere totum pro Patrimonio, non relicta aliis filiis legitima portione, *ibid. num. 9. & 10.*

An Patrimonium a Patre constitutum Clerico filio computari debeat in Legitima, *ibid. num. 11.*

An pereunte Clerico ante susceptos Sacros Ordines; patrimonium illi pro ipsis donatum redeat ad donantem, *ib. num. 12. & 13.*

Patrimonium constitutum Clerico ex conditione, & clausula donec fuerit de Beneficio provisorius, vel alia sufficientia bona acquisiverit, an sufficiat, & quid de ipso, *ibidem num. 14. 15. & 16.*

Patrimonium in quibus bonis constitui debeat, & possit, *ib. num. 17. ad 23.*

Qui de taxa Patrimonii, *ibidem num. 24. ad 27.*

Impetrato Beneficio, bona assignata in patrimonium redeunt ad primævum statum, facta tamen prius subrogatione per Ordinarium, *ibid. num. 28.*

Patrimonium inferviens solum pro supplemento defectus reddituum Beneficii, quando admittatur, *ibid. num. 29. & 30.*

Quid de obtinente Breve extra tempora cum clausula, ut ad titulum patrimonii tui promoveri licite possis, *ibid. num. 31.*

Episcopus an possit ordinare suam familiarem ad titulum patrimonii, *ibid. num. 32.*

Patrimonium Clerici non potest capi in executionem, *ibid. num. 33.*

Sine patrimonio, aut Beneficio non possunt promoveri Clerici Religiosi more Regularium in communi viventes, *ibid. num. 34.*

An patrimonium sit sufficiens, relinquatur arbitrio Ordinarii, *ibid. num. 35.*

Patrimonium sine licentia Episcopi nequit alienari, extinguï, vel remitti, hypothecari, permutari, & hujusmodi, *ibid. num. 36. ad 44.*

Alia plura ad rem, *ibid. num. 45. ad 65.*

PATRINUS, quid de eo; Vide verb. *Baptismus art. 7. n. 4. ad 43.*

PATRONI Beneficiorum, quid de ipsis? Vide verb. *Beneficia art. 3. num. 69. & art. 5. num. 31. & verb. Juspatronatus per tot. & signanter art. 4.*

P A T R O N I S A N C T I .

Electio Sanctorum in Patronos quomodo fit faciendæ, Vide verb. *Patroni Sancti num. 1. ad 4. & in add. Auct. num. 14. & 17. & in nov. add. n. 1. & seqq.*

Ubi an approbatio, seu confirmatio Apostolica in Electione Sancti Patroni necessaria dumtaxat sit ad certos principales effectus.

In Electione Patroni Sancti non debent fieri promissiones, & vota servandi ejus Festum, & jejunandi in ejus Vigilia, exceptis tamen Festis Patronorum principalium, & jam electorum ante Decretum Urbani VIII. *ib. num. 5. 6. & 7.*

Regulares ad quæ Festa, & Officia Patronorum teneantur, *ibid. num. 8. ad 12.*

Officium Patroni principalis sub quo ritu sit celebrandum a Clero Sæculari, & Regulari, *ib. num. 13. 14.*

Assignatur ordo servandus in Patronorum præcedentia, *ib. num. 15.*

P A T R O N U S E C C L E S I A S T I C U S .

Patronus Ecclesiasticus tenetur præsentare ad Ecclesiam Parochialem digniorem inter approbatos ab Examinatoribus; Vide verb. *Patronus Ecclesiasticus in add. Auct. n. 1. & 2.*

Quid Episcopus teneatur facere in Electione dignioris facta a Patrono Ecclesiastico, *ibid. in add. Auct. n. 2. & 3.*

Patroni Ecclesiastici præsentare possunt Canonicos Regulares Lateranenses, & SS. Salvatoris ad Beneficia Residentialia cum præsertatione Beneplaciti Apostolici, aliisque conditionibus, quas vide indicatas *ibid. in add. Auct. num. 3.*

PATRUELES qui sint; Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

PATRUUS, & Patruus magnus; Vide *ibid.*

PAUPERAS, Vide verb. *Votum art. 2. num. 7. ad 156.*

Pax quid sit; Vide verb. *Pax num. 1.*

Pacem cum alio facere nullus est compellendus, sed sufficit pro foro conscientiae intus vere injuriam remittere, *ibid. num. 2.*

Signis tamen externis animum debet suum ostendere, *ib. in nov. add. sub lit. A.*

Pacis osculum quomodo dandum Viris Ecclesiasticis, *ibid. num. 3.*

Pacis osculum non est dandum Praesidenti, vel Regio Consiliario ante Episcopum, *ibid. num. 4.*

Pax, & thus quomodo, & quando, & a quibus debeat dari Domino loci, *ibid. num. 5. & 6.*

Pax an sit danda mulieribus, *ibid. num. 7.*

Pax quare non detur in Missis Feriae V. in Coena Domini, Fer. VI. in Parasceve, & Sabbati Sancti; Vide verb. *Missae art. 12. num. 37.*

Pax quare non detur in Missis Defunctorum; Vide verb. *Missae art. 14. num. 33.*

P E C C A T U M.

Peccatum generalissime sumptum potest esse, vel naturae, vel artis, vel moris, & sic sumptum explicatur; Vide verb. *Peccatum num. 1. & 2.*

In hoc sensu etiam natura, & artifex dicitur peccare; & quomodo *ibid. num. 3. & 4.*

In proposito est tantum sermo de peccato moris, quoad variis sumitur modis, qui assignantur, *ibid. num. 5. & 6.*

Peccatum mortale rigore captum varie definitur; & adducuntur praecipue ejus definitiones, & explicatur per singulas particulas illa tradita a S. Augustino, *ibid. num. 7. & 8.*

Vide not. nov. ad num. 7.

Peccatum ut sic varie dividitur; & assignantur ejus divisiones cum suis definitionibus, *ibid. n. 9. ad 16.*

Ad contrahendum quodcumque peccatum actuale, sive mortale, sive veniale, tres assignantur conditiones, sicuti etiam tres requiruntur ad peccatum mortale, & assignantur, *ibid. num. 17. ad 23.*

Sed vide notata, ac reprehensa, *ib. in nov. add. sub lit. a.*

Peccatum mortale, & veniale potest esse triplex, & assignantur cum modis, quibus mortale per se potest per accidens fieri veniale, & econtra, *ibid. num. 24. ad 27.*

Ad num. 26. Auctoris, vide notata, *ibid. in nov. add. sub lit. a. & b.*

Peccatum formaliter acceptum non consistit in positivo, sed in privativo, *ibid. num. 28. 29. & 30.*

Distinctio specifica, & numerica peccatorum unde defumatur, *ibid. num. 31. ad 39. & in nov. add. sub litt. a.*

Peccatum Originale quomodo deleatur tum in infantibus, tum in adultis, *ibid. num. 40. & 41.*

Peccatum mortale post Baptismum commissum quomodo deleatur? & an remitti possit unum sine alio, vel mortale sine veniali, vel veniale sine remissione mortalis, *ibid. num. 42. ad 45.*

Peccatum veniale post Baptismum commissum remittitur duobus modis, qui assignantur, & enumerantur; ac explicantur Sacramentalia, *ibid. num. 46. ad 60.*

Circa poenam debitam decedentibus cum solo peccato originali quinque sunt diversae sententiae, quae assignantur, *ibid. num. 61. ad 79.*

Adducitur distinctio locorum, in quibus recipiuntur Animae ex hoc mundo decedentes, *ibid. num. 80.*

Poenae debita decedentibus cum peccato actuali mortali, quae sit, *ibid. num. 81.*

Poenae debita decedentibus cum solis peccatis venialibus, quae sit, *ibid. num. 82.*

Peccatum veniale conjunctum cum mortali qua poena puniatur in inferno, *ibid. num. 83. & 84.*

Assignatur verus sensus illius catholici axiomatis: *In Inferno nulla est redemptio*, *ibid. num. 85.*

Circumstantiae peccati; Vide verb. *Poenitentiae Sacramentum art. 2. num. 100.*

Peccatum mortale mortua constituit bona Opera, quae in eo sunt, & jam facta reddit mortificata. Vide dict. verb. *Poenitentiae Sacramentum art. 3. num. 3.*

PECCATUM contra naturam; Vide verb. *Luxuria num. 35. ad 70.*

PECCATA capitalia septem enumerantur, & explicantur; Vide verb. *Peccata Capitalia num. 1. & 2.*

P E C U L A T U S.

Peculatus quid sit; & quando committatur; Vide verb. *Peculatus num. 1. ad 11. & in nov. add. num. 8. & 9.*

Peculatus qua poena puniatur, *ibid. num. 12. ad 15. & in nov. add. num. 10. & 11.*

Reus delicti peculatus an gaudeat Immunitate Ecclesiastica, *ib. num. 16. 17. & 18.*

Depositarius in alios usus convertens pecunias publicas non tenetur poena peculatus, *ibid. num. 19.*

Interdum, licet publica pecunia intervertatur, minime tamen peculatus committitur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

PECUNIA unde dicta, & quid de ea? Vide verb. *Emptio n. 8.*

PECUNIARIA poena quid sit; Vide verb. *Poenae art. 2. num. 20.*

PEDAGIUM quid sit; Vide verb. *Gabella num. 9.*

PEDOMANTIA; Vide verb. *Superstitio num. 23.*

PENINSULA quid; Vide verb. *Mundus num. 87.*

PENSIO, PENSIONARIUS.

Pensio unde sit dicta, quotuplex, & qualis sit; Vide verb. *Pensio num. 1. ad 8.*

Pensio Clericalis potest imponi, vel Beneficiato, vel Beneficio; & assignatur quando imponatur uni, & quando alteri, *ibid. num. 9.*

Papa super quibus possit, & soleat Pensionem imponere, *ibid. num. 10. ad 13.*

Episcopus, & quicumque alius Collator Papa inferior quid possit circa Pensionem, *ib. num. 14. ad 33.*

Laicus an sit capax Pensionis, & qualiter, *ibid. num. 34. ad 40.*

Pensio conferri potest puero septennali, *ibid. num. 41.*

Filii Clericorum tum legitimi, tum illegitimi an, & qualiter sint capaces pensionis, *ib. num. 45. ad 50.*

Regulares an, & quando sint capaces pensionis, *ibid. num. 51. 52. & 53.*

Illegitimus an, & quando sit capax pensionis, *ibid. num. 54. & 55.*

Excommunicatus, suspensus, & interdictus est incapax pensionis, & an etiam irregularis, *ib. num. 56. & 57.*

Haeretici, eorumque filii, ac nepotes, & militiae saeculari operam dantes sunt incapaces pensionis, *ib. num. 58. & 59.*

Clerici Matrimonium contrahentes an, & qualiter sint capaces pensionis, *ibid. num. 60. 61. & 62.*

Adverte tamen, quod Pensio reservata Clerico habitum, & Tonfuram Clericalem non deferenti, & etiam carnales nuptias cum pluribus successive, aut cum vidua ineunti, amittitur ob transitum ad saecularem militiam, *ibid. in add. Auctoris. num. 141.*

Quod procedit etiam in terminis Equitum levis Armaturae Custodiae Corporis Summi Pontificis destinatorum, *ib. in add. Auctoris. num. 142. & seqq.*

Professi Regulares an, & qualiter retinere possint pensionem, *ib. num. 63. & 64.*

Promoti ad Episcopatum, Cardinalatum, & Papatum an, & qualiter possint retinere pensionem, *ibid. num. 65. ad 71.*

Promoti autem ad Episcopatum non modo amittunt Pensiones, sed & in his evanescit Indultum easdem transferendi, *ibid. in nov. add. num. 1. et seqq.*

Vide autem quoniam verba in Indulto salvam faciant, vel non; & Indultario auctoritatem transferendi pensiones, etiam si promotus fuerit ad Episcopatum, *ib. in nov. add. num. 2. & 3.*

Pensionarius non deferens habitum, & Tonfuram Clericalem amittit pensionem, *ib. num. 72.*

Quid de pensione reservata in persona unius ad utilitatem alterius, *ibid. num. 73.*

Pensio quomodo, & quando possit transferri de una persona in alia, *ibid. num. 74. ad 98.*

Pensio

Pensio an possit redimi pecunia, & vendi possint ejus fructus, *ibid. num. 99. ad 101.*

Pensio debet esse moderata, & quomodo, *ibidem num. 102. ad 105.*

In impetratione, & impositione pensionis facienda est mentio, quod Beneficium sit alia pensione gravatum, *ibid. num. 106. & 107.*

Pensio legitime imposita, est a Beneficiario sub mortali solvenda; & quid si pensiones non sint solutae a priore Beneficiario, *ibid. num. 108. & 109.*

Quid si Pensionarius moriatur ante terminum solvendae pensionis, *ibid. num. 110.*

Quid de anno, & loco pro solvenda pensione, *ibidem num. 111. & 112.*

In qua specie pecuniae, quomodo, & quando sit solvenda pensio, *ib. num. 113. ad 122.*

Quo onore, & qualis teneatur Pensionarius ad recitationem Officii, & qualis, *ibid. num. 123. ad 128.*

Pensionarius ad quae onera teneatur ex redditibus pensionis, *ibid. num. 129. ad 133.*

Pensionarius quomodo, & quando teneatur deferre habitum Clericalem, & an dispensatus ad Matrimonium, censeatur dispensatus etiam ad militiam, *ib. num. 134. ad 138.*

An, & quando Pensionarius teneatur, vel non, pensionem minuere, seu remittere. Vide verb. *Locatio num. 37. ad 47.*

An pensionarius teneatur superfluos fructus pensionum in pios usus expendere, *ibid. num. 140.*

Volentes Signaturae fruuntur Indulto transferendi Pensiones, *ib. in nov. add. num. 4. & 5.*

An suffineatur translatio Pensionis ab Indultario facta, si pridem is Titulari promiserit, se non esse translaturum, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Vide verb. *Resignatio.*

PERCUSSIO. Vide verb. *Excommunicatio art. 12. num. 2. ad 6.*

PEREGRINI. Vide verb. *Lex art. 3. num. 18. ad 45.*

PERIGEUM quid? Vide verb. *Mundus num. 138.*

PERJURIUM. Vide verb. *Accusatus num. 31. ad 43. verb. Juramentum art. 1. num. 13. verb. Mendacium num. 176. verb. Poena art. 2. num. 176. verb. Restrictio mentalis, verb. Reus num. 26.*

PERMUTATIO BENEFICIORUM. Vide verb. *Resignatio Beneficiorum num. 57. ad 103.*

PERQUISITIO: quid de perquisitione in variis casibus; Vide verb. *Perquisitio num. 1. ad 19.*

PERSONATUS. Vide verb. *Beneficium art. 1. num. 27.*

PESTIS: quid de ea in diversis casibus? Vide verb. *Pestis n. 1. ad 13.*

PETITIO ad Beneficia quid sit, & quae sit, & quae ejus differentia ab Electione? Vide verb. *Electio art. 1. n. 11. & 12.*

PHYSIOGNOMIA quid sit? Vide verb. *Superstitio num. 24.*

PIETAS quando sufficiat ad alienationem Bonorum Ecclesiasticorum? Vide verb. *Alienatio art. 2. n. 3.*

Pietas quando excuset a jejunio? Vide verb. *Jejunium art. 2. num. 34.*

Pietas quando excuset a residentia; Vide verb. *Canonicus art. 5. num. 34. verb. Episcopus art. 5. num. 4. & verb. Parochus art. 2. num. 38.*

PIGNUS quae vendi non possunt, neque possunt oppignorari. Vide verb. *Pignus & verb. Hypotheca per tot.*

PILEOLUS: quid de ipso in variis casibus; Vide verb. *Pileolus num. 1. ad 9. verb. Coma filitiae per tot. & verb. Missa art. 9. n. 2.*

PIROTECNICA quid. Vide verb. *Mundus n. 207.*

PIXIDIS Sacrae fur quas poenas incurrat; Vide verb. *Fur n. 75. ad 80. & verb. Poena art. 2. n. 38.*

P L A G I U M.

Plagium quid sit, ab ipso Plagiarii, & unde dicti; Vide verb. *Plagium n. 1. 2. & 3.*

Reprehenditur Auctor in etymologia Plagii designanda, & vera indicatur, *ib. in nov. add. num. 1.*

Plagium non est proprie furtum, si persona, quae subripitur, sit sui juris; bene vero, si adhuc sit sub patria potestate, *ibid. n. 4. & 5.*

Et inde actio furti competit patri; non vero matri; *ibid. num. 6. & 7.*

Plagii poena, quae olim fuerit, & nunc sit, *ibid. n. 8. & 9.*

Plagii crimen committunt dantes pecuniam, vel fraudulentis suasionibus incautos juvenes ad militiam trahentes, *ibid. num. 10.*

Is, cujus consilio plagium commissum est, plagii non tenetur, *ib. in nov. add. n. 2. & 3.*

P L A N E T E.

Planetæ intra quod tempus impleant suam circulationem? Vide verb. *Mundus n. 181.*

Planetæ quot sint, & quae eorum magnitudo, *ib. num. 179. ad 181.*

Planetæ quomodo discernantur inter se, *ibid. num. 182.*

Planetæ quomodo distinguantur a stellis fixis, *ibid. n. 175.*

PNEUMATICA quid. Vide verb. *Mundus n. 207. & 209.*

P O E N A I N G E N E R E.

Poenae, quae est mensura culpae, quid sit. Vide verb. *Poenae art. 1. num. 2.*

Licet regulariter nemo puniatur sine culpa, interdum tamen quis innocens sic punitur ob bonum publicum, *ibid. num. 3. & 4.*

Quomodo distinguantur poena, & multa; ac poena, & poenitentia, *ib. n. 5. & 6.*

Poenae multas habet divisiones, quae assignantur cum suis definitionibus, *ibid. num. 7. ad 11.*

Quinque traduntur regulæ ad cognoscendum, an poena sit lata, vel ferendae sententiae, *ibid. num. 12. & verb. Lex art. 2. num. 28. ad 35.*

An poena sit lata, vel ferendae sententiae, quando Lex utitur verbis imperativi modi, *ibid. num. 13. 14. & 15. & verb. Lex art. 2. num. 32.*

Poenae, seu Lex poenalis sententiae ferendae non obligat ante sententiam Judicis, *ib. num. 16. & dict. verb. Lex n. 36.*

Poenae, seu Lex poenalis latae sententiae, an, & quando obliget ante sententiam declaratoriam Judicis; etiam stante clausula *absque alia declaratione ipso facto incurrenda*, & hujusmodi, *ib. num. 17. ad 24. & dict. verb. Lex num. 37. ad 44.*

Exceptis censuris, poenam Legis incurrunt transgressores, etiam si illam ignorent, *ib. num. 25.*

An, & ex quibus causis possit Judex augere, vel minuere poenas a jure statutas, *ib. num. 26. ad 45.*

Quaedam sunt crimina, in quibus minor aetas non minuit, qualia sunt furtum Hostiae, & celebratio Missae facta a non promotis ad Presbyteratus Ordinem, *ibid. in nov. add. n. 1. et seqq.*

Adverte tamen, id procedere dummodo Reus vigesimum annum compleverit; *ibid. in nov. add. n. 5.*

Illud autem singulare est in hisce criminibus, quod confessio quam vocant *de plano*; nec etiam suffragatur ad poenam diminuendam, *ibid. in nov. add. num. 6.*

An valeat Episcopus componere dicta Clericorum, convertendo poenam in multam aliquam pecuniariam, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

De applicatione poenae pecuniariae faciendae ab Episcopo; Vide, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Episcopus autem poenas a Sacris Canonibus impositas non potest remittere nisi in casibus expressis, *ibid. in nov. add. num. 10.*

In poenis arbitrariis quomodo debeat Judex procedere, *ibidem num. 46. 47. & 48.*

Poenae unius metus est multorum; & imposita in foro conscientiae non liberat a poena imponenda in foro fori, *ib. n. 49. & 50.*

Poenas pecuniarias, seu multas, quibus possit, ac debeat, vel non applicare Episcopus, *ibid. num. 61. ad 63.*

Si multae non fuerint per Episcopum in vita applicatae, non possunt ad minorem summam reduci per Vicarium Capitularem, *ibid. n. 64.*

Pro multis retinendis, deputandus est ab Episcopo Depositarius, & quid de ipso, *ib. n. 65. ad 70.*

Poenae, & multae non observantur dies Festos, quibus sunt applicandae, *ib. n. 71.*

Poenae

Pœna, & multa interficientis Presbyterum, quibus sit applicanda, *ib. num. 72.*

Ordinarius abstinere debet a pœnis pecuniariis contra Regulares, *ib. num. 73.*

Quoad pœnas in specie, & variorum delictorum,

Enumerantur; & describuntur variae pœnae in specie; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 1. ad 28.*

Assignantur delictorum pœnae variae pro varietate criminum, *ib. num. 29. ad 221. & in nov. add. num. 1.*

Reprehenditur Auctor *num. 184.* & una simul explicatur *text. in leg. 18. Cod. de Transact. ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

PœNITENTIÆ SACRAMENTUM

Quoad ea, quæ concernunt Pœnitentiæ naturam, materiam, formam, & Ministrum.

Pœnitentia unde dicta. Vide verb. *Pœnitentia art. 1. num. 1.* Pœnitentia sumitur ut est virtus, & ut est Sacramentum, & quid utraque sit, *ib. num. 2. 3. & 4.*

Pœnitentia est verum novæ Legis Sacramentum, & quando fuerit institutum, *ib. num. 5. & 6.*

Sacramentum Pœnitentiæ quomodo sit necessarium, quæ sit ejus materia proxima, remota, necessaria, & sufficiens, ac necessaria, sed non sufficiens, *ib. num. 6. ad 19.*

Quid sentiendum de peccato commisso in ipsa Baptismi susceptione, *ibid. num. 14.*

Auctoris sententia explicatur, *ibid. in not. noviss. nu. 19.*

Forma Sacramenti Pœnitentiæ quæ sit, quibus verbis valida, & licita sit, vel non, *ibid. num. 20. ad 32. & verb. Absolutio art. 3.*

Absolutio a quibus, & de quibus dari possit, vel non. Vide verb. *Absolutio art. 1.*

Absolutio quibus dari possit, vel non. Vide dict. verb. *Absolutio art. 2. per tot.*

Minister Sacramenti Pœnitentiæ est solus Sacerdos habens etiam potestatem jurisdictionis, *ib. num. 35. & 36.*

Quæ requirantur in Ministro hujus Sacramenti ad valide, & rite ejus officium exercendum. Vide verb. *Confessarius art. 1. per totum.*

Quæ concernunt Ministrum hujus Sacramenti quoad ejus approbationem. Vide verb. *Approbatio.*

Quæ concernunt facultatem Ministri hujus Sacramenti quoad absolutionem. Vide verb. *Absolutio.*

Varia alia, quæ concernunt Ministrum hujus Sacramenti. Vide verb. *Confessarius art. 4. & verb. Sigillum.*

Pœnitentis Sacramentum tempore pestis non tenetur per se præstare Episcopus, *ib. num. 41.*

PœNITENTIÆ SACRAMENTUM quoad ea, quæ concernunt Contritionem, & Confessionem.

Quid sit contritio in communi, quid contritio, & attritio in particulari, quare sic dicatur, quæ sit differentia inter ipsas, & quando attritus dicatur fieri contritus. Vide verb. *Pœnitentiæ Sacram. art. 2. num. 1. ad 11.*

Ut attritio cum Sacramento in re sufficiat ad justificationem peccatorum, quid requiratur, & sufficiat; & an possit dari Sacramentum validum, & informe, *ib. num. 12. ad 36.*

Corrigitur Auctor, *ib. in not. noviss. ad num. 36.*

Quid de illo, qui in Confessione oblitus est alicujus peccati mortalis, de quo antea explicite, & formaliter non doluit, & de moribundo, qui fuit absolutus a Confessario, audito uno solo, vel altero illius peccato, *ibid. num. 37. & 38.*

Quid de proposito una cum dolore requisito, *ib. num. 39. ad 43.*

Propositum explicitum requiritur, *ibid. in not. noviss. ad num. 40.*

Laxa doctrina emendatur; *ib. in not. noviss. ad num. 42.*

Afferuntur variae hereses exortæ circa Confessionem Sacramentalem, *ib. num. 44. ad 52.*

Confessio Sacramentalis quid sit, & quæ sint conditiones

ad ipsam perfectam constituendam requisitæ; *ib. num. 53. ad 71.*

Corrigitur Auctor, *ib. in not. noviss. ad num. 59.*

Ex conditionibus requisitis ad perfectam Confessionem solæ tres sunt necessariae ad valorem Sacramenti, nempe fidelitas, dolor, & integritas, *ib. num. 73. ad 102.*

Moralis impotentia tunc solum ab integritate confessionis excusat cum consistendi præceptum urget, *ib. in not. ad num. 86.*

Circumstantiæ peccati quæ, & quot sunt, & quid de ipsis, *ib. num. 103. ad 127.*

Quid circa peccata mortalia dubia, *ib. num. 128. ad 131.*

An, quando, & quomodo possit esse valida, & licita Confessio facta per litteras, aut nuncium, *ib. n. 132. ad 135.*

Auctor corrigitur, *ib. in not. ad num. 134.*

Additio ad Auctorem, *ib. in not. noviss. ad num. 140.*

Confessio regulariter debet fieri vocaliter, & aliter facta sine necessitate est illicita, *ib. num. 136. ad 138.*

Confessio quando, & quomodo in diversis casibus sit iteranda, vel non, *ibid. num. 139. ad 154.*

Præceptum Confessionis, quos, de quibus, & quando obliget, *ib. n. 155. ad 174.*

Præcepto Ecclesiastico annuæ Confessionis non satisfit per Confessionem scienter sacrilegam, *ib. n. 175.*

Præcepto Confessionis potest satisfieri consistendo tum proprio Parocho, tum aliis Confessariis sive Sæcularibus, sive Regularibus, *ibid. num. 176.*

Non sufficit tamen Confessio facta Regulari Episcopo præsentato, licet de eo injuste reprobato, *ib. num. 177.*

Alia ad rem *ib. n. 178. & verb. Pœna art. 2. num. 166.*

PœNITENTIÆ SACRAMENTUM quoad ea, quæ concernunt satisfactionem Sacramentalem.

Satisfactio Sacramentalis quid sit; quis, & quantus ejus effectus? Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum art. 3. numer. 1. ad 5.*

An satisfactio Sacramentalis adimplenda sit in statu gratiæ, *ibid. num. 6. ad 9.*

Confessarius per se loquendo tenetur imponere pœnitenti aliquam satisfactionem, & pœnitens ipsam adimplere, quamvis ex aliqua rationabili causa possit aliquam in particulari recusare, *ibid. num. 10. ad 16.*

Pœnitens intra quod tempus teneatur pœnitentiam adimplere, *ibid. num. 17. ad 20.*

Pœnitens potest adimplere pœnitentiam, quando adimplet illud opus præceptum cum ipsa compatibile, & quid si ipsam adimplendo, de ipsa non corrigit, *ibid. num. 21. & 22.*

Pœnitens tenetur per se ipsum pœnitentiam adimplere, non tamen ante communionem, *ibid. num. 23. & 24.*

Quid de pœnitente, qui sive culpabiliter, sive inculpabiliter oblitus est pœnitentiæ sibi impositæ; *ibid. num. 25.*

Pœnitens invalide absolutus non tenetur adimplere pœnitentiam, *ibid. num. 26.*

Pœnitentiæ injunctæ debent esse aliquo modo proportionatæ delictis; & quid possint, ac debeant Confessarii circa ipsas, *ibid. num. 27. ad 40.*

Pœnitentiam sibi impositam non potest pœnitens commutare in aliud opus etiam evidenter melius, & quid circa talem commutationem possit, ac debeat Confessarius, sive qui eam imposuit, sive alius, *ibid. num. 41. ad 48.*

Adducuntur, & assignantur Canonæ Pœnitentiales, *ibid. sub num. 49.*

Subnectitur hic pœnitentia solita imponi in variis casibus ob violatam Immunitatem Ecclesiasticam, *ibid. num. 50. ad 73.*

In casu necessitatis Presbyteri Græci Catholici possunt Latinos absolvere, *ib. in add. Auctor. num. 74. & 75.*

Sacerdotes Græci conjugati possunt, & curam suscipere Parochiæ, & Parochianorum suorum confessiones audire, *ibid. in add. Auctor. num. 76.*

In Pœnitentiæ Sacramenti administratione damnatur sub gravissimis pœnis praxis exquirendi a Pœnitentibus comicum pomina, *ibid. in add. Auct. num. 77.*

De PœNITENTIÆ Sacramento Appendix, seu novus Articulus.

Quænam sit Pœnitentiæ virtus. Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum in appen. seu nov. artic. num. 2.*

Qualis dolor in Pœnitentiæ esse debeat, *ibid. in appen. num. 3.*

Virtus Pœnitentiæ non acquiritur humanis actibus, sed gratuito est a Deo infusa, *ibid. in appen. num. 4.*

Pœnitentia est necessaria necessitate mediæ, & necessitate divini præcepti, *ibid. in appen. num. 5. & 6.*

Sex a Theologis adnumerantur gradus, sive motus, quibus pervenitur ad pœnitentiæ virtutem, sed non omnes ita necessarii, ut omnes implicite, & formaliter requirantur, *ibid. in appen. num. 7. ad 17.*

Pœnitentiæ Sacramentum a Christo institutum non tollit, sed fovet virtutis Pœnitentiæ exercitium, *ibid. in appen. num. 17. ad 20.*

Differitur de materia remota, & proxima Sacramenti Pœnitentiæ, *ibid. in appen. num. 21.*

Quare Cordis contritio, Oris confessio, & Operis satisfactio appellentur a Synodo Florentina quasi materia Sacramenti Confessionis, *ibid. in appen. num. 22.*

Quid sit, & qualis esse debeat contritio, & propositum in Sacramento Pœnitentiæ, *ibid. in appen. num. 23. ad 25.*

Contritio dividitur in perfectam, & imperfectam, *ibid. in appen. num. 26. & seqq.*

Acriter reprehenditur Auctor *in 2. & 3. art. de Pœnitentiæ Sacram. & præsertim num. 13. secundi art. ibid. in appen. num. 35. & seqq.*

Apposite dubitatur, num sufficiat ad justificationem dolor ex solo metu gehennæ conceptus, aut ex turpitudinis peccati consideratione, si initialis Dei Amor non accedat, *ibid. in appen. num. 37.*

Probat, quod dolor ex metu Gehennæ, quamvis utilis sit, non sufficit tamen ad justificandum hominem cum Sacramento Pœnitentiæ, *ibid. in appen. num. 38. ad 41.*

Triplex in peccato turpitudine quomodo consideretur, ostenditur quod dolor tantum conceptus ex peccati turpitudine propter oppositionem illius ad sanctitatem, & justitiam Dei tantum sufficit ad justificationem obtinendam in Sacramento Pœnitentiæ, *ibid. in appen. num. 42. ad 48.*

Solvuntur difficultates, *ib. in app. num. 49. & 50.*

Expresse reprehenduntur ea, quæ habet Auctor *art. 2. num. 26. de Pœnitentiæ Sacramento, ibid. in appen. num. 53.*

Item expresse reprehenditur id, quod Auctor habet, *ib. num. 91. Vide, ibid. in appen. num. 54.*

Corrigitur Auctor dicto *art. num. 127.* ubi dicit, circumstantiam consuetudinis per se loquendo aperiendam in Confessione non esse, sed per accidens tantum, dum scilicet de ea pœnitens a Confessario interrogatur, *ibid. in app. num. 55. & 56.*

Corrigitur Auctor dicto *art. num. 142. & 143.* circa confessionis integritatem, *ibid. in appen. num. 57.*

Quid sit satisfactio in Sacramento Pœnitentiæ, *ibid. in appen. num. 58.*

Satisfactionis genera a sanctis Viris accepta recensentur, *ibid. in appen. n. 59.*

Satisfactio utpote pars integralis Sacramenti Pœnitentiæ non potest sine gravi culpa omitti, & si levis sit, vel pro levi culpa a Confessario injuncta, *ib. in appen. num. 60.*

Reprehenditur, & corrigitur Auctor dicto *art. num. 16. 22. 25. & 34. ib. in appen. num. 60. 61. & seqq.*

PœNITENTIARIA APOSTOLICA.

Pœnitentiariæ Apostolicæ facultates traduntur; Vide verb. *Pœnitentiaria Apostolica in add. Auctor. num. 1. ad 4.*

Recensentur Pœnitentiariæ Apostolicæ Officiales, & illorum electio, ac servitium, *ibid. in add. Auct. num. 4. & 5. & num. 30. ad 34.*

De Pœnitentiariæ Apostolicæ expeditionibus, emolumentis, & Archivo, *ibid. in add. Auct. num. 6. ad 9.*

De Cardinali Majori Pœnitentiario, ejusque Officio in Pœnitentiaria Apostolica, & de illius auctoritate, *ibid. in add. Auct. n. 10. ad 29. & n. 35. & 36.*

De Minoribus Pœnitentiariis, *ibid. in add. Auctor. n. 37. ad 40.*

PœNITENTIARIUS. Vide verb. *Canonicus art. 9. num. 45. ad 89.*

POLLUTIO. Vide verb. *Luxuria num. 35. ad 45.*

P O L U S.

Polus unde fit dictus, & quid significet. Vide verb. *Mundus num. 124.*

Polus alter vocatur arcticus, septentrionalis, & borealis, & alter in diametro oppositus appellatur antarcticus, meridionalis, & australis; quare sic dicti, & quales sint, *ibid. num. 125. & 126.*

In medio horum Polorum pendet terræ globus, & quomodo, *ibid. num. 127.*

P O L Y G A M I A.

Polygamia duplex esse potest, & quæ sit; Vide verb. *Polygamia num. 1. ad 4.*

Simultanea pluralitas uxorum est vera, & propria polygamia jure Divino prohibita; successiva autem pluralitas est valida, & licita, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

In Lege Veteri polygamia, seu pluralitas Uxorum simultanea fuit licita, & permessa. Polygamia autem, seu potius *Polyviria* plurium virorum simul cum una uxore nunquam fuit permessa, *ibid. num. 8. & 9.*

An potuerit Deus in Lege Veteri, & possit nunc dispensare in hac polygamia, seu *polyviria*, *ibid. num. 10. & 11.*

Circa pluralitatem simultaneam Uxorum, sicuti dispensavit Deus in Lege Veteri, ita possit, si vellet, in Lege nova. Nullus autem homo, neque Papa dispensare potest, *ibid. num. 12. & 13.*

Ad evitandam polygamiam, & contrahendum secundum Matrimonium ob mortem alterius conjugis, quæ certitudo requiratur, & sufficiat, *ib. num. 14. ad 26. & in nov. add. num. 1.*

Polygami qua nota, & pœna afficiantur, *ib. num. 27. ad 30.*

Polygami debent abjurare de levi, vel de vehementi, prout fuerint de hæresi suspecti; unde hoc crimen spectat ad Forum Ecclesiasticum, *ibid. num. 31. & 32.*

Polygamia non est delictum mixti Fori, sed unice pertinet ad judicium Ecclesiasticum, vel Tribunal Inquisitionis, vel Ordinarium, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Quid si Polygamus in Tribunali Inquisitionis exceptionem apponat nullitatis prioris matrimonii a se contracti, an remittenda sit causa ad Ordinarium, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

An puniri in S. Officio possit, qui pendente lite super validitate matrimonii contraxit secundum, *ib. in nov. add. num. 5.*

Polygamus, pœna triremium expleta, & prima Uxore defuncta, non potest cum secunda denuo contrahere, nisi habeat dispensationem Apostolicam, *ibid. num. 33.*

De pœna eorum Polygamorum, qui falsis testibus deciperent Curiam Ecclesiasticam ad obtinendam licentiam contrahendi matrimonium, *ibid. in nov. add. num. 7. ad 9.*

P O N T I F I C A L I A.

Quid de ipsis in variis casibus; Vide verb. *Pontificalia num. 1. ad 8. & verb. Abbas, verb. Episcopus art. 4. & 7.*

Vide etiam ad verb. *Pontificalia in add. Auctor. num. 10. ad 13.*

Pontius Pilatus. Vide *add. noviss. Auctor. num. 1. & seqq.*

P O R T A.

Quid de ipsa in diversis casibus. Vide verb. *Porta n. 1. ad 11. verb. Ecclesia art. 5. verb. Fenestra, Prospectus.*

PORTIO, PORTIONARIII CATHEDRALIUM.

Portio, Portionarii, quid de ea, & ipsis in variis casibus. Vide verb. *Portio, Portionarii num. 1. ad 11.*

De Portionariorum, vel Hebdomadariorum, seu Beneficiatorum in Ecclesiis Cathedralibus constitutorum origine, & ubi primum facta fuerit illorum substitutio, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 6.*

Cur in Decretalibus Gregorii IX. de Beneficiariis, & Portionariis nulla fiat mentio, & dum de Beneficiariis disse-
rendum occurrit allegerit *Gloss. in cap. pen. verbo Assisus, de Cler. non resid. ibid. in nov. add. num. 7.*

Beneficarii, & Portionarii non veniunt nomine Capituli, neque Stallum in Choro, neque vocem in Capitulo habent, *ibid. in nov. add. num. 8.*

Eadem tamen non est horum Beneficiorum, & Portionariorum conditio in omnibus Ecclesiis, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Nulli in Ecclesia sunt Portionarii in omnibus æquales Canonicis, quamvis non fecus, ac Canonici, ex inveterata consuetudine sint thurificandi duplici ductu, ut ad illustrandum *num. 5.* Auctoris docetur, *ibid. in nov. add. num. 14. ad 16.*

PORTIO CONGRUA.

Quid de ipsa in diversis casibus. Vide verb. *Portio Congrua num. 1. ad 6.* verb. *Congrua, & in add. & verb. Vicaria Parochialis.*

PORTORIUM, seu Portorium quid sit. Vide verb. *Gabella num. 8.*

POSSESSIO.

Quid de ea pro diversis contingentis. Vide verb. *Possessio num. 1. ad 6. & in add. Auct. & verb. Dominium art. 1. num. 21. & seq.*

POSSESSOR BONÆ, ET MALÆ FIDEI.

Possessor bonæ, & malæ fidei quis dicatur, Vide verb. *Possessor bonæ, & malæ fidei num. 1. & 2.*

Possessor bonæ, an malæ fidei præsumi debeat, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 3.*

Possessor bonæ fidei, quo tempore possit præscribere rem possessam, & fructus inde perceptos, *ibid. num. 3. & 4.*

Illustratur Regula: *Bona fides tantum Possidenti præstat, quantum veritas, quoties Lex impedita non est, ibid. in nov. add. num. 4. ad 10.*

Possessor malæ fidei nullo tempore potest præscribere, *ibid. num. 5.*

Quid de diversis fructibus inde perceptis, & percipiendis, *ibid. num. 6. ad 11.*

Expensæ, quæ solent fieri a possessore tum bonæ, tum malæ fidei, sunt triplicis generis, & assignantur, *ibid. num. 12.*

Res aliena apud possessorem sive bonæ, sive malæ fidei, potest crescere, & decrescere dupliciter, & assignatur quomodo, *ibid. num. 13.*

Possessor malæ fidei, quid, quando, & ubi teneatur restituere, vel non, *ibid. num. 14. ad 38.*

Possessor bonæ fidei quid, quando, & quibus restituere teneatur, *ibid. num. 39. ad 61.*

Quid de possessore partim bonæ, & partim malæ fidei, *ibid. num. 62. ad 65.*

Quid de successore possessoris malæ fidei, *ibid. num. 66. ad 68.*

Alia ad rem, *ibid. in nov. add. num. 11. & seqq. & verb. Dominium, Emptio, Restitutio.*

POSTLIMINIUM.

Postliminium quid sit, & in quibus postliminii jus locum habeat; Vide verb. *Postliminium num. 1. ad 5.*

Postliminii jus in quibus locum habeat quantum ad Christianos captos ab hostibus, *ibid. num. 6. & 7.*

Capti a piratis, vel latronibus liberi permanent, nec indigent postliminio, *ibid. num. 8.*

Nam dictio juris postliminii, tum Legis Cornelie hodie obtineat, *ibid. in nov. add. num. 1.*

POSTULATIO PRÆLATORUM.

Postulatio proprie dicta quid sit, & in quo differat ab electione; Vide verb. *Postulatio num. 1. ad 4.*

Postulatio alia est solemnis, & alia non solemnis, seu simplex, & quæ utraque sit, *ibid. num. 5.*

Postulare, & postulari qui possint, *ibid. num. 6. & 7.*

Duplex est defectus, seu inhabilitas, dispensabilis nempe, & indispensabilis, & quæ utraque sit, *ibid. num. 8.*

In postulatione exprimenda est omnis inhabilitas, alioquin postulatio erit irrita, *ibid. num. 9.*

Episcopi, Cardinales, alique Prælati, Clerici, & Religiosi, an, & quando possint, vel debeant postulari, aut eligi, *ibid. num. 10. ad 16.*

Postulantes an, & quando possint variare postulationem, seu ab illa recedere, *ibid. num. 17. ad 21.*

Postulantes ad Prælaturam scienter indignum privantur jure postulandi, & eligendi, & in tali casu ad quos devolvatur talis potestas, *ibid. num. 22. ad 26.*

Quid si postulatio non concurrat cum electione alterius in discordia, vel concurrat in tali discordia, *ibid. num. 27. ad 30.*

Postulatio a quibus possit, vel non, admitti, *ibid. num. 31. ad 34.* Superior an, & quando teneatur admittere postulationem, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

Postulantes intra quod tempus teneantur postulationem præsentare, & Postulatus ipsam acceptare, & consensum præstare, *ibid. num. 38. 39. & 47.*

Pro faciendâ postulatione solemnâ quæ forma sit necessaria, ac sufficiens, vel non, *ibid. num. 40. ad 46.*

PRÆBENDA.

Quid de ea in variis casibus. Vide verb. *Præbenda num. 1. ad 5.*

PRÆBENDA THEOLOGALIS, ET PŒNITENTIALIS.

Deputatio actualis requiritur ad erectionem Præbendæ Theologalis, & ejus erectio ubi locum habeat. Vide verb. *Præbenda Theologalis num. 1. 2. & 3.*

Collatio Præbendæ Theologalis ad quem spectet, *ibid. num. 4.*

Regulari conferri non potest Præbenda Theologalis Ecclesiæ Cathedralis, *ibid. num. 5.*

Habens Præbendam Theologalem quando, & qualiter sit pro præfenti censendus præfens in Choro, *ibid. num. 6.*

Canonicus Theologus si legere nolit, quomodo ab Episcopo compellendus, *ibid. num. 7.*

Canonicus Theologus cedit præcedentiam Canonicis antiquioribus, *ibid. num. 8. & verb. Canonicus art. 9. num. 44.*

Præbenda Theologalis an possit optari, & quid circa talem optionem, *ibid. num. 9. ad 13.*

Dum vacat Præbenda Theologalis, potest Episcopus fructus applicare personæ, quæ suppleat, *ib. num. 14.*

Præbenda an per Episcopum sit prius assignanda pro Theologo, quam pro Pœnitentiario, & Collatio Præbendæ Pœnitentiarii ad quem spectet, *ibid. num. 15. & 16.*

Alia ad rem. Vide verb. *Canonicus art. 9. & in nov. add. ad verb. Canonicus art. 1. & 2.*

PRÆCEDENTIA.

Episcopus summarie componere potest controversias de præcedentia in Processionibus, & Funeralibus, & semper danda est dignioribus. Vide verb. *Præcedentia num. 1. & 2.*

Episcopi quomodo debeant præcedere inter se, *ibid. num. 3. & 4.*

Qui gaudeant præcedentia Canonici Cathedralis, *ibid. num. 5. & 6.*

Qui Canonici Collegiarum, *ibid. num. 7. 68. 69.* Quomodo præcedant inter se Parochi, *ibid. num. 8.*

Clerus Sæcularis præcedit Regulares, *ibid. num. 9.* Sacerdotes quomodo inter se præcedant, *ibid. num. 10.*

Antianitatis præcedentia est servanda inter milites ejusdem Ordinis, & non diversi, *ibid. num. 11. & 12.*

Advocatorum consistorialium præcedentia assignatur: Item & Canonicorum Sæcularium Basilicæ Lateranensis, *ibid. num. 13. & 14.*

Quid de præcedentia inter Canonicos Regulares, Monachos, & Mendicantes, *ibid. num. 15. ad 23.*

Præcedentia inter simplices Presbyteros quomodo regulanda, & quæ debeatur Protonotariis, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Beneficiari Cathedralis qua gaudeant præcedentia, *ibid. num. 27.*

Quæ

Quæ debeatur Parochis amovibilibus, & substitutis, *ibid. num. 28. & 29.*

Præcedentia inter Regulares ejusdem Ordinis, sive Sacerdotes, sive Clericos, sive Laicos, sive Novitios, quomodo servanda, *ibid. num. 30. ad 32.*

Quid de præcedentia Fratrum Minorum de Observantia de una in alia Provincia Incorporatorum, *ibid. num. 43.*

Regulares quomodo præcedere debeant inter se, *ibid. num. 44. ad 47.*

Regulares Conventus de recenti fundati in loco, in quo adest alter ejusdem Ordinis Conventus; seu succedentes in Conventum eis cessum, qua gaudeant præcedentia, *ibid. num. 48. 49. & 50.*

Religiosi diversorum Conventuum ejusdem Ordinis quomodo præcedant inter se, *ibid. num. 51.*

Regulares Conventus suppressi, & postea restituti, qua præcedentia donentur, *ibid. num. 52. & 53.*

Regulares in Processionibus quo loco accedere debeant, *ibid. num. 54. ad 58.*

Quoad ea, quæ concernunt præcedentiam diversarum personarum in particulari, *ibid. num. 59. ad 66. & verba inibi citata.*

Assignantur quibus danda sit præcedentia in Disputationibus publicis; *ibid. num. 67.*

Canonici Clerici cum promoventur ad Sacerdotium non recuperant præcedentiam prius cessam Canonicis Presbyteris, *ibid. num. 68. & verb. Canonicus art. 7. num. 31.*

Canonici Collegiati in omnibus præcedunt Parochis, etiam Ecclesiæ Matricis, *ibid. num. 69.*

Præcedentia non semper a personali dignitate desumuntur. *ibid. in add. Auct. num. 73. ad 75.*

Præcedentia inter Græcos, & Latinos desumuntur ab Ordine, Antianitate, aut Dignitate, *ibid. in add. Auct. num. 76.*

Præcedentia inter Episcopos, & Governatores Prælatos aut Vicelegatos Ditionis Ecclesiasticæ stabilitæ sunt a Benedicto XIV. *ibid. in add. Auct. num. 77.*

Præcedentia ordo inter Volantes Signaturæ Justitiæ, & Gratiæ servandus, recensetur, *ibid. in add. Auct. n. 78. ad 86.*

An Parochus Regularis Ecclesiæ Matricis præcedere debeat Parochis Ecclesiæ Sæcularis in quibuscumque Processionibus, & Functionibus publicis, *ibid. in add. Auct. num. 81. & 82.*

Præcedentia inter Parochos debetur illi, qui prior fuit assumptus ad regimen suæ Parochialis, *ibid. in add. Auct. num. 83.*

Quilibet Parochus in propria Ecclesia omnibus aliis Parochis præcedit, excepto Capitulo Cathedralis, *ibid. in add. Auct. num. 84. & seqq.*

An sit servanda consuetudo, per quem minus dignus præfertur magis digno, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quæ præcedentia debeatur Missionariis de Observantia pro sanctis, & aliis locis, *ibid. num. 70. & add. lit. a. verb. Privilegium art. 1. num. 31.*

Alia. Vide hoc tom. 8. in *Appendic. Decret. in Bononien. Præcedentia, Maceraten. Jurium Parochialium, Dertthonen. Jurium Parochialium.*

PRECEPTUM. Vide verb. *Lex art. 2. num. 16.*

PRÆDICARE, PRÆDIGATOR.

Prædicare an, quomodo, & quando teneantur Episcopi, & Parochi; Vide verb. *Prædicare num. 1. ad 3. & in nov. add. num. 1. & 2. & verb. Parochus art. 2. num. 70.*

Prædicandum quoties sit per annum, Quadragesimam, & Adventum, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Prædicationis tempore quomodo segregandi viri a mulieribus, *ibid. num. 7.*

Concionandum est Judæis semel in Hebdomada, *ibid. num. 8.*

Prædicationi in Ecclesia qui interesse possint, ac debeant, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Prædicationis tempore non potest in Ecclesia dici Missa; & prohibendi sunt Populi stare otiosi in foro, seu in platea, *ibid. num. 12. & 13.*

Non est prædicandum de nocte, *ibid. num. 14. & ibid. in add. Auct. num. 1.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Si Concio habeatur tempore Missæ, & exposito SS. Sacramento, quid, *ibid. num. 15. & 16.*

Prædicare non possunt Laici, & Mulieres, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Clerici an, & quando prædicare possint, *ib. num. 20. & 21.* Episcopus prædicare potest in quacumque Ecclesia, etiam Regulari suæ Diocæsis, non autem alienæ, *ib. num. 22. & 23.*

Quid quando prædicat Episcopus, & Parochus, *ibid. num. 24. ad 29. & in add. Auct. num. 5. & seqq. & verb. Canonicus art. 6. num. 62.*

Parochi nequeant admittere in suis Ecclesiis Concionatores ab Ordinario non approbatos, quamvis possint admittere, ac concedere, ut quis doctus, & notus, etiam Regularis, bis, vel ter concionetur, & a fortiori possunt, & tenentur admittere approbatos ab Ordinario, *ibid. num. 30. 31. & 32. & verb. Parochus art. 2. num. 78.*

Ad quem spectet approbare Prædicatores, eisque Benedictionem dare, *ibid. num. 33. ad 36.*

Quibus spectet nominare, ac eligere Prædicatores, eisque elemosynam præbere, *ibid. num. 37. ad 47. & verb. Alimenta num. 114.*

Ad num. 38. & 39. Auctoris adde ea, quæ adnotantur, *ibid. in add. Auct. num. 4.*

Habeat jus nominandi Prædicatores Quadragesimales, quando eos nominare teneantur, *ibid. num. 48. ad 51.*

Universitates, seu alii etiam Superiores Regulares habentes jus nominandi Prædicatores, qua formula uti debeant in suis Patentibus Litteris, *ibid. num. 52. & 53.*

Prædicator destinatus ab Episcopo defuncto, vel ab antiquis Rectoribus electus, prædicare debet, nec Successores possunt alium eligere, *ibid. num. 54.*

Turans, seu Circulus Concionum quando sit observandus, *ibid. num. 55. 56. & 57.*

Quid quando partes non sunt concordantes pro deputatione Concionatoris, *ibid. num. 58. & 59.*

Quid si Parochus velit per se ipsum prædicare, *ibid. num. 60.*

Quid si adsit consuetudo, quod non prædicetur nisi in Cathedrali, vel Matrice, *ibid. num. 61. & 62.*

Prædicatores Regulares ad quid teneantur, & quid possit Episcopus circa ipsos, *ibid. num. 63. ad 90. & in nov. add. num. 3. ad 12. ubi late de Jess. 2. cap. 2. de Reform. Conc. Trid. & Jess. 24. cap. 4. de Reform. & ad Constitutionem Superne Clementis X.*

Notandum, quod Episcopus potest non approbare Clericum ad prædicandum, nec tenetur causam aperire, cur illum non approbet, *ibid. in nov. add. num. 13. & 14.*

Quamvis Episcopi munus sit prædicare, nominatio tamen Prædicatorum potest pertinere ad alios, reservata Episcopo approbatione, *ib. in nov. add. num. 15.*

De qualitatibus requisitis in Prædicatore, *ibid. in nov. add. num. 16.*

Necesse haud est, quod Prædicator sit Sacerdos, vel in Sacris Ordinibus constitutus, *ibid. in nov. add. num. 17.*

De iis, quæ Episcopus Prædicatoribus injungere debeat, *ibid. in nov. add. num. 18.*

Prædicatores quid circa allegationem Decretorum, & publicationem Indulgentiarum, *ibid. num. 91. & 92.*

Quid de Protonotariis extra numerum prædicare volentibus, *ibid. num. 93.*

Prædicatores, quos prius salutare debeant, *ibid. n. 94. & 95.* Prædicatores cujus ætatis institui debeant, quæ teneantur prædicare, & possint, vel non, *ib. num. 96. ad 108.*

Nobiles Fœminæ vulgo Dame non possunt quæstuarè pro Prædicatoribus, *ibid. num. 109.*

Canonics Theologus an, & quando concionari possit per alium, *ibid. num. 110. & verb. Canonicus art. 9. n. 19. ad 22.*

Prædicationes determinati temporis futurorum, *ibid. n. 103. & verb. Astrologia per tot.*

Alia vide in add. *Auct. n. 1. & seqq. & tom. 8. in Append. Decret. in Æfina Juris nominandi Concionatorem, Theanen., Aquilana Concionatoris, Firmana Concionatoris, alia Firmana Concionatoris, Feretran. Concionatoris.*

PRÆDICATORUM ORDO. Vide add. *novis. Auct. n. 1. & seqq.*

P R E F A T I O ,

Præfationes Missæ fuerunt primitus novem, quibus addita est decima de B. M. V. cœlitus inspirata; Vide verb. *Præfatio num. 1. & 2.*

Clemens XIII. iussit, ut qualibet die Dominica non habente propriam Præfationem, recitetur ea, quæ est de SS. Trinitate, *ibid. in nov. add. sub lit. a.*

Animadversio in Auctorem, *ib. in not. noviss. sub lit. b.*
Præfatio Missæ S. P. N. Francisci, a quo composita, & quando possit, ac debeat recitari, *ib. num. 3.*

In Missa feriæ quartæ Quatuor Temporum occurrentis in die octava Nativitatis B. M. V. quæ Præfatio sit dicenda, *ib. num. 4.*

Quæ Præfatio dicenda sit, si Festa SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac Inventionis S. Crucis recurrant infra octavam Ascensionis, *ibid. num. 5.*

P R E L A T U S R E G U L A R I S .

Prælati nomen unde dictum, & Prælatura quid sit; Vide verb. *Prælati num. 1. & 2.*

Prælati Regulares supremi, medii, & infimi, qui sint, & quam potestatem habeant in suos subditos, *ibid. n. 3. & 4.*
Pro eligendis Prælati Regularibus, quæ forma sit servanda, *ibid. num. 5. & verb. Electio art. 1.*

Quoad illos, qui possunt eligere, vel eligi in Prælatos; & quoad obligationem quam habent electores eligendi digniores; & ipsi Prælati, qui indigni sint, renuntiandi; Vide verb. *Electio art. 2. 3. & 4.*

Prælati putativi gesta an, & quando sint valida, *ibid. num. 8. ad 12.*

Prælati Regulares sub pœna excommunicationis prohibentur Religiosis concedere Officia, aut Dignitates, seu pœnas remittere ad instantiam quarumcumque personarum extra suos Ordines, *ibid. num. 13.*

Prælati Regulares, uti Generales, & Provinciales a quibus casibus possint, vel non, absolvere suos subditos, *ibid. num. 14. ad 31. & verb. Absolutio art. 1.*

Verum ad *num. 20.* Auctoris, Vide *ibid. in nov. add. sub lit. a.*

Prælati Regulares a quibus irregularitatibus possint, vel non, dispensare suos subditos, *ibid. num. 32. ad 35. & verb. Irregularitas art. 3. ac verb. Absolutio art. 1.*

Prælati Regulares, & de eorum licentia sui Religiosi Confessarii quando possint dispensare super impedimento petendi debitum Conjugale, *ibid. num. 36. & 37. & verb. Debitum Conjugale art. 2.*

Prælati Regulares quando, & quomodo possint ingredi Claustrum Monialium, aliisque ingrediendi licentiam concedere, ac transgressores absolvere, *ibid. num. 38. ad 46. & verb. Moniales art. 3.*

Prælati Regulares, quamvis Generales, nequeunt sine approbatione Episcopi audire Confessiones Monialium sibi subiectarum; neque jure ordinario concedere Indulgentias suis subditis, *ibid. num. 47. 48. & 49. & verb. Moniales art. 5. & verb. Indulgentia art. 2.*

Qui Prælati Regulares concedere possint monitoria pro suis subditis, *ib. num. 50. 51. & verb. Monitorium.*

Prælati Regulares in quibus votis, & juramentis possint dispensare; Vide verb. *Juramentum art. 3. & verb. Votum art. 3.*
Prælati Regulares, puta Generales, & Provinciales, undecim tantum casus reservare possunt, qui assignantur, *ibid. num. 53. ad 55.*

Soli Prælati auctoritatem quasi Episcopalem habentes possunt casus reservare, & nullatenus Superiores locales; Immo Superiores locales nequeunt jure proprio a dictis casibus reservatis absolvere, nec sibi eligere Confessarium non approbatum, *ibid. num. 56. ad 59.*

Regularis, qui inficio, vel invito Prælati sui Ordinis, de licentia Episcopi audit Confessiones, an valide eas excipiat; Vide verb. *Approbatio art. 1. num. 18. & 19.*

Prælati Regularium possunt suos subditos ab audiendis Confessionibus suspendere, *ibid. num. 61. & verb. Approbatio num. 4.*

Prælati Regulares possunt suos subditos Notarios creare, & dispensare cum ipsis illegitimis ad Prælaturas Religionis, ac quando id censeantur facere; *ibid. num. 62. 63. & 64.*

Quid possit, & debeat Prælati Regularis, si alius Prælati sibi inferior capiatur a Turcis, seu ab aliis hostibus, *ibid. num. 65. & 66.*

Assignatur quid importent absolutiones generales solite dari a Prælati in quibusdam anni solemnitatibus, & in sine Visitationis; quid datæ in articulo mortis? ac quid datæ a Prælati ante electionem, *ibid. num. 67. ad 73. & verb. Indulgentia art. 2. 4. & 5.*

Prælati Regulares possunt concedere specialibus Benefactoribus Filantias, seu Litteras Filiationis, *ibid. num. 74.*

De Privilegiis Prælati Regularis, tum de Potestate ejusdem in suos subditos. Vid. *ibid. in nov. add. num. 77.*

Prælati Regulares an, & quando teneantur applicare Missam pro ovibus suis; Vide verb. *Missæ art. 3. n. 11. circa finem.*

Prælati Regulares nequeunt concedere licentiam exhumandi Cadavera sepulta in eorum Ecclesiis. Vide verb. *Cadaver num. 21. & 22.*

P R E S C R I P T I O

Quoad ea, quæ concernunt naturam, effectum, & conditiones præscriptionis, seu Ufucapionis.

Præscriptio sumitur generatim, & magis proprie; & quid utraque sit. Vide verb. *Præscriptio art. unic. num. 1. 2. & 3.*
Præscriptio per quid distinguatur ab Ufucapione, *ibid. num. 4. & 5. & in nov. add. num. 1. & 2.*

Ufucapionis effectus Præscriptioni a Justiniano fuit attributus, *ib. in nov. add. num. 3. & 4.*

Quoad etiam a Jure Can. fuit acceptum. *ib. in nov. add. num. 4.*

Præscriptionis definitio traditur; & assignantur causæ, ob quas fuit introducta, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Præscriptio, seu Ufucapio est valida, & licita in utroque Foro; & innuitur quid requiratur, ut sit legitima, & habeat vim licite, & juste transferendi rerum omnium, *ibid. num. 9. & 10.*

Quoad ea, quæ concernunt res, quæ possunt præscribi, vel non.

Omnes res possunt præscribi, nisi lege aliqua, vel speciali ratione prohibeantur. Vide verb. *Præscriptio §. 1. n. 1.*

Homines liberi præscribi non possunt; & innuitur quando homines servi possunt præscribere libertatem contra Dominum, *ibid. num. 2. & 3.*

Res Sacræ a quibus præscribi possint, vel non, *ibidem num. 4. & 5.*

An possit dari, ut valeat præscriptio contra onera, & fundationes Beneficiorum, & contra onus, & numerum Missarum, *ibid. num. 6. ad 9.*

Alia plura assignantur, quæ præscribi nequeunt, *ibidem num. 10. ad 24.*

Præscriptio de Jure Canonico, *ib. in nov. add. num. 1. ad 9.*

An ea, quæ a præscriptione longissimi temporis eximuntur, immunita quoque sint a præscriptione immemorabili vel centenaria, *ib. in nov. add. num. 10. & 11.*

Quoad ea, quæ concernunt bonam fidem ad præscriptionem requisitam.

Bona fides in proposito quid sit, & quis dicatur mala fide possidere, Vide verb. *Præscriptio §. 2. num. 1. & 2.*

Bona fides an, & quando requiratur tum Jure Canonico, tum Civili ad legitimam præscriptionem? & an possessor malæ fidei possit rem alienam præscribere, *ib. num. 3. ad 14.*

Dubitans, an res sit sua, nec ne, an possit illam præscribere, *ib. num. 15. & 16. & in nov. add. num. 1.*

Ignorantia tam juris, quam facti, an, & quando impediat bonam fidem requisitam ad legitimam præscriptionem, *ib. num. 17. ad 21.*

Auctoris sententia rejicitur, *ibid. in not. noviss. ad num. 20.*

An doctrina Juris Canonici de bona fide locum etiam sibi vindicet in præscriptione actionum maxime personalium, *ib. in nov. add. num. 2. & 3.*

An de jure Canonico mala fides obstet etiam immemorabili præscriptioni; *ibid. in nov. add. num. 4.*

An

An Communitas semel in mala fide existens semper dicatur existere in mala fide, *ibid. in nov. add. num. cit.*

Quoad ea, quæ concernunt titulum ad præscriptionem requisitum.

Justus titulus ad præscriptionem requisitus quis sit, Vide verb. *Præscriptio §. 3. num. 1. & 2.*

Talis titulus potest esse multiplex, & assignatur qualis sufficiat, vel non, ad præscriptionem, & quando, & quare sufficiat unus, & non alius, *ibid. num. 3. ad 9.*

Præscriptio immemorabilis quæ sit? an habeat vim veri tituli, & per quid probari debeat, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Quoad ea, quæ concernunt possessionem ad præscriptionem requisitam, ejusque dormitionem, interruptionem, ac restitutionem in integrum contra eam.

Ad præscriptionem qualis possessio requiratur, ac sufficiat. Vide verb. *Præscriptio §. 4. num. 1. ad 7.*

Præscriptio quando dicatur non procedere, *ib. num. 8.*
Præscriptio jam inchoata quando dicatur dormire, & interrumpi; & assignatur differentia inter dormitionem, & interruptionem præscriptionis, *ibid. num. 9. 10. & 11.*

Interruptio præscriptionis est duplex, Naturalis, & Civilis, & quæ sit utraque, *ibid. num. 12.*

Utrum ad dormitionem possessionis ad præscribendum comparatæ sufficiat sola hostilitas, vel belli status, an requiratur præterea justitiam, *ib. in nov. add. n. 1. & seqq.*

Notabilis est differentia inter casum, quo dormit præscriptio, & casum, quo interrumpitur, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Ut pariter differt interruptio naturalis præscriptionis ab interruptione Civili, *ibidem in nov. add. num. 6.*

Vide ad materiam cætera, *ibid. in nov. add. num. 7. & 8.*

Præscriptio an, & quando interrumpi possit per litis contestationem, & quando, & per quid interrumpi possit civiliter; & interrupta an, & a quo possit denuo inchoari, *ib. num. 13. ad 17.*

Beneficium, seu remedium restitutionis in integrum quibus concedatur, *ibid. num. 18.*

Quoad ea, quæ concernunt tempus ad complendam præscriptionem rerum, servitutum, & actionum requisitum.

Res mobiles, & immobiles privatorum cum titulo quo tempore præscribi possint; quæ veniant nomine rerum mobilium, vel immobilium. Vide verb. *Præscriptio §. 5. n. 1. ad 4.*

Præsentem, & absentem quantum ad propositum quinam dicantur; & quid de eo, qui fuit quibusdam annis præfens & quibusdam absens, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Res furtivæ, seu vi possessæ quo tempore, & a quo possessore præscribi possint, *ibid. num. 8. ad 11.*

Vide notata, *ibid. in nov. add. sub lit. a.*

Res tam mobiles, quam immobiles privatorum sine titulo, quo tempore præscribantur, *ibid. num. 12.*

Res sive mobiles, sive immobiles Ecclesiæ Romanæ, & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum Regularium, & aliorum Locorum piorum, & bona patrimonialia Clericorum quo tempore præscribantur, *ibid. n. 13. ad 19.*

Bona Fisco seculari incorporata, vel eidem debita ob mortem alicujus decedentis sine legitimo hærede, quo tempore præscribantur, *ibid. num. 20. ad 23.*

Servitus sive personalis, sive realis, sive mixta, an, quomodo, & quo tempore præscribi possit, *ibid. num. 24. ad 29.*

Actiones civiles tam reales, quam personales, & obligationes, seu debita rerum mobilium, & immobilium an, & quo tempore præscribantur, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Quo tempore præscribantur Legata, & Fideicommissa contra Legatarium, & Fideicommissarium; & quo actiones, & obligationes adversus Ecclesias, & Loca pia; *ibid. num. 33. & 34.*

Actiones criminales, seu ad aliquod crimen accusandum quo tempore extinguantur; *ibid. num. 35. ad 41.*

Actio redhibitoria, quæ, & quo tempore præscribitur; *ibid. num. 42.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Actio quanti minoris quæ, & quo tempore præscribitur; *ibid. num. 43.*

Ad præscribendum contra Legem sive Civilem, sive Canoniam, quot anni requirantur, ac sufficiant; & an requiratur bona fides, *ib. num. 44. ad 47.*

Quantum tempus requiratur ad præscriptionem Jurispatronatus; Et in quo præscriptio principaliter differat a consuetudine; *ibid. num. 48. & 49.*

Jus divinum non præscribitur; & raro præscribitur jus Ecclesiasticum commune, *ibid. in add. Auct. num. 50.*

Cætera; vide *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

P R E S E N T A T I O , Præsentatus ad Beneficium.

Præsentatio, quid de ipsa; Vide verb. *Præsentatio num. 1. & 2. & verb. Electio art. 1. num. 6.*

Nominantes ac præsentantes ad Episcopatus digniores promoveri tenentur, *ibid. in add. Auct. num. 1.*

Præsentatio ad Beneficia de jurepatronatus Ecclesiastici in mense Apostolicæ Sedi reservato fieri debet coram Ordinario, *ibid. in add. Auct. num. 2.*

Cardinalis quando præsentat vigore Indulti, præsentatio fieri debet coram Pontifice, *ibid. in add. Auct. num. 3.*

Vide verb. *Acceptio Personarum in nov. add.*

P R E S E N T I A P A R O C H I , & testium quoad Matrimonium. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 60.*

P R E S T I G I U M . Vide verb. *Superstitio num. 14.*

P R E S T I M O N I U M .

Præstimonium quid sit; Vide verb. *Præstimonium num. 1. & 2. & in nov. add. num. 1.*

Præstimonia, seu portiones præstimoniales quando censeantur esse Beneficia Ecclesiastica, & quale onus annexum habeant; *ibid. num. 3. ad 6.*

P R E S U M P T I O .

Præsumptio generatim sumpta, alia est, quæ dicitur filia superbæ, & alia, quæ est quoddam probationis genus, & utraque explicatur, Vide verb. *Præsumptio num. 1. ad 4. & in nov. add. num. 1. & 2.*

Præsumptio alia est Juris, & alia hominis; & quæ sit utraque, *ibid. num. 5. 6. & 7. & in nov. add. num. 3. ad 7.*

Recententur effectus diversis utriusque præsumptionis, *ibid. in nov. add. num. 8. ad 12.*

Præsumptio Juris subdividitur in præsumptionem Juris tantum, & in præsumptionem Juris, & de Jure; & utraque explicatur, *ib. num. 11. & in nov. add. num. 13. & 14.*

Quibusnam fundamentis nitantur præsumptiones, Vide *ibid. in nov. add. num. 15. & seqq.*

Quid, & quomodo judicandum, dum hinc inde præsumptiones colliduntur, *ibid. in nov. add. num. 19. ad 21.*

Præsumptio hominis subdividitur in vehementem, seu violentam; in probabilem, & in levem, seu temerariam; & singulæ explicantur; & quæ probent, vel non, *ibid. n. 19.*

An quis condemnari possit in causa criminali ex solis præsumptionibus, *ib. num. 20. & 21.*

Præsumens restitutionem faciendam sibi condonandam esse, si debitum suum manifestaret, vel rogaret Dominum, an, & quando teneatur ad ipsam; *ibid. num. 22. Corrigitur Auctoris sententia, ibid. in not. nov. ad num. 22.*

Inventus mortuus an, & quando sit præsumendus a se ipso, vel a Dæmone occisus, *ib. num. 23.*

Præsumptio concessionis Apostolicæ non admittitur in iis, quæ nunquam a Sede Apostolica concedi solent, *ibid. in add. Auct. num. 24.*

P R E V A R I C A T I O N I S pœna quæ sit, Vide verb. *Pœna art. 2. num. 70.*

P R E V E N T I O J U R I S D I C T I O N I S .

Præventio Jurisdictionis quid sit? quot modis contingere possit; Vide verb. *Præventio Jurisdictionis num. 1. ad 4.*

Præventio Fori, seu Jurisdictionis inducitur per citationem. Et quotuplex, ac qualis citatio requiratur, ac sufficiat ad talem præventionem, *ibid. num. 5. ad 10.*

Alia ad rem, *ib. num. 11. ad 20.*

An præventio locum sibi vindicent per citationem, *ex leg. Diffamari C. de Ingeniis & Manuiff. ibid. in nov. add. n. 1. & seqq.*

PRANDIUM diebus jejunii qua hora fumendum? an possit anticipari, protrahi, interrumpi &c. Vide verb. *Jejunium art. 1. num. 45.*

PRECARIUM, PRECARIÆ.

Precarium quid sit, quomodo differat a donatione, & commodato? quando, & per quid expiret; Vide verb. *Precarium num. 1. ad 10.*

Cur in precario præstetur dolus & lata culpa, & in commodato præstetur etiam culpa levissima, *ibid. in nov. add. num. 1. & 3.*

Precariæ, seu Precaria in singulari numero quid, *ibid. num. 11. Vide ad rem, ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Contractus Precariæ, seu Precarium in quo differat a contractu Precarii, *ibid. num. 12. ad 15.*

Precariæ quando expirent? & quid requiratur ad earum concessionem, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

PRESBYTERATUS, Vide verb. *Ordo num. 48.*

PRETATICUM. Vide verb. *Hebræus num. 7.*

PRETIUM. Vide verb. *Emptio artic. 1. num. 6.*

PRIMÆ PRECES Imperatoris. Vide verb. *Beneficia art. 12.*

PRIMICERIUS.

Primicerius quis sit? qualis ejus officium? an sit in Dignitate, vel Personatu constitutus. Vide verb. *Primicerius n. 1. ad 5. Origo Primicerii, antiquæ illius officium, & præfens conditio, ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

PRIMITIÆ.

Primitiæ unde dictæ? quid sint? quæ ad ipsas reducuntur? quo Jure fuerint debita in Lege veteri, & quo debeantur in Lege nova? & quomodo differant a Decimis, & Oblationibus. Vide verb. *Primitiæ num. 1. ad 8. Vide nov. add. a num. 1. ad 8.*

Si usus spectetur Primitiæ non sunt sub obligatione, *ib. in nov. add. num. 8.*

Quando tamen debeantur, *ibid. in nov. add. n. 9. & seqq.*

PRIVATIO vocis activæ, & passivæ, Officii, vel Beneficii, quando fit lata, vel ferendæ sententiæ, Vide verb. *Lex art. 2. num. 27. ad 44.*

PRIVIGNA, PRIVIGNUS. Vide verb. *Affinitas num. 16.*

PRIVILEGIUM

Quoad ea, quæ concernunt Privilegiorum naturam, divisionem, concessionem, acquisitionem, & communicationem.

Privilegii quidditas assignatur; ejusque decem tradantur divisiones, & singulæ explicantur. Vide verb. *Privilegium art. 1. num. 13.*

Privilegium concedere quis possit, & quibus personis? & quid requiratur ad licitam ejus concessionem, *ibid. num. 14. ad 18.*

Privilegium multipliciter acquiri potest, & assignatur, *ibid. num. 19. 20. & 21.*

Communicatio privilegiorum quid sit? & in quo consistat, *ibid. num. 22.*

Regulares Mendicantes qualem habeant privilegiorum communicationem, five inter se, five in aliis Ordinibus non Mendicantibus? & a quibus obtinuerint talem concessionem? & adducuntur ad rem Summorum Pontificum Constitutiones, *ibidem num. 23. ad 29.*

Auctoris sententia restringitur, *ibid. in not. nov. ad n. 27. Communicantes privilegii aliorum possunt illis uti contra eosdem, ibid. num. 30.*

Quibus privilegiis gaudeant Missionarii Ord. Min. & signanter illi qui ante Missionem per biennium commorati fuerint in Collegio S. Bartholomæi de Urbe, *ibid. num. 31. &*

in fine Appendicis hujus tomi VIII. ubi ponitur novissimum Decretum.

Quid reale, quid personale privilegium, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Privilegium personale non est tantum quod uni certæ personæ datur, sed & quod uni generi certarum personarum legè generali conceditur, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Privilegium reale cedi potest, non item personale, *ibid. in nov. add. num. 9. ad 12.*

Quid judicandum si dubitetur, num reale, an personale sit privilegium, *ibid. in nov. add. num. 13. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt Privilegiorum confirmationem, extensionem, & interpretationem.

Confirmatio privilegiorum quid sit. Vide verb. *Privilegium art. 2. num. 1.*

Confirmatio alia est in forma communi, & alia in forma speciali, & utraque explicatur, *ibid. num. 2. ad 6.*

Quomodo judicetur num privilegii confirmatio sit in forma communi, an speciali, *ib. in nov. add. num. 1. ad 7.*

De præcipua differentia confirmationis Privilegii in forma communi, & forma speciali, *ib. in nov. add. num. 8.*

Confirmatio privilegiorum alia cessatur utilis, & alia inutilis, & quæ sit utraque, *ibid. num. 7. 8. 9.*

Privilegia Regularibus concessa, quoties, in qua forma, & qua confirmatione fuerint innovata, ac confirmata, *ib. num. 10. ad 14.*

Explicantur variæ clausulæ in privilegiis apponi solitæ, *ibid. num. 15. ad 18.*

Auctoris sententiæ rejiciuntur falsæque ostenduntur ejus explicationes, *ib. in not. nov. ad num. 16. & 17.*

Extensio, & interpretatio privilegiorum alia est extensiva, & alia comprehensiva: & utraque explicatur, *ibidem num. 19. 20. 21.*

Interpretatio alia est auctoritativa, & alia doctrinalis; & quomodo, & a quibus fieri possit, *ibid. num. 22. ad 28.*

Cætera quoad interpretationem privilegiorum, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Quoad ea, quæ concernunt modos, quibus privilegia cessant, seu amittuntur.

Privilegium singulariter personale per quid expiret, vel non. Vide verb. *Privilegium art. 3. num. 1. ad 5.*

Privilegium reale quando, & per quid cessare possit, *ibidem num. 6. ad 12.*

Privilegium an, & quando amittatur per abusum, *ib. num. 13. & 14.*

Privilegium quomodo revocari possit quando est in aliorum præjudicium, *ibid. num. 15.*

Privilegium quando cesset, cessante causa, ob quam datum est, *ib. num. 16. 17. & 18.*

Privilegium cessat lapsu temporis, ad quod fuit concessum, & restrictum, *ib. num. 19. & 20.*

Privilegium quomodo, & per qualem renunciationem cessare possit, *ib. num. 21. ad 29.*

Privilegia five affirmativa, five negativa an, & quando amittantur per non usum, five per usum contrarium, & quid requiratur ad talem amissionem, *ibid. num. 30. ad 38.*

Revocatio privilegiorum alia est expressa, & alia tacita, Revocatio expressa alia est generalis, & alia specialis. Et revocatio generalis alia est communis, & alia extraordinaria; & singulæ explicantur, *ibid. num. 39. ad 42.*

Per clausulam communem, & generalem non obstantibus quibuscumque privilegiis, quæ privilegia censeantur revocata, vel non, *ib. num. 43. ad 46.*

Assignantur tres regulæ circa tacitam revocationem privilegiorum, *ibid. num. 47. ad 50.*

Privilegium mere gratiosum an, & qua causa licite revocari possit, *ib. num. 51. 52. & 53.*

Privilegia remuneratoria an, & quomodo revocari possint, *ib. num. 54.*

Quæ Regularium privilegia censeantur per Concilium Tridentinum revocata, vel non? Et an possint Regulares uti in foro conscientie suis privilegiis a dicto Concilio quomodocumque revocatis, *ibid. num. 55. ad 62.*

Alia ad rem, *ib. num. 63. & 64. ubi affertur Constitutio Clementis XII. sedulo attendenda.*

Meo

Meliora & solidiora quoad revocationem Privilegiorum. Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

PRIVILEGIA vivæ vocis oraculo concessa. Vide verb. *Oracula vivæ vocis per tot.*

PRIVILEGIUM FORI, & Canonis. Vide verb. *Clericus art. 2. per tot.*

PRIVATIONIS Beneficiorum pœna quid sit, Vide verb. *Pœna art. 2. num. 21.*

PROAMITA quæ sit, Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

PROAVIA quæ sit? Vide *ibid.*

PROAVUS. Vide *ibid.*

PROAVUNCULUS. Vide *ibid.*

PROBATIO.

Probatio ut sic explicatur; & generatim sumpta dividitur in judicalem, & extrajudicalem; & quæ sit utraque; Vide verb. *Probatio num. 1. 2. & 3.*

Probatio pariter dividitur in plenam, & semiplenam. Rursum probatio plena ab aliquibus subdividitur in plenam, plenioram, & plenissimam; & explicantur singulæ, *ibid. num. 4. & 5.*

Probationum species assignantur, *ib. num. 6. & 7.*

Probatio debet esse clara, & certa; non autem dubia, & æquivoca, *ibid. num. 8. & 9.*

Probatio Judicialis debet fieri secundum libellum; & regulariter debet esse plena, & concludens; assignantur tamen aliqui casus, in quibus sufficit probatio semiplena, *ibid. num. 10. ad 19.*

In concursu contrariarum probationum qualis prævalere debeat; & qualis probatio majorem vim habeat, *ibid. num. 20. ad 26.*

In æqualitate probationum favetur Reo, & possessori; excipiuntur tamen quatuor causæ favorabiles, quæ assignantur, *ibid. num. 27. 28. & 29.*

Plures probationes semiplenæ an possint unam plenam, constituere, *ibid. num. 30. & 31.*

Ubi probationes concludentes requiruntur, quomodo concludere debeant, & qualis probatio requiratur in materia objectiva, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Verba five narrativa, five enunciativa a Papa in Bullis, vel alibi expressa quomodo, quando, & in quibus probent vel non, & assignatur differentia inter *Narrativas, & Enunciativas, ibid. num. 35. ad 49.*

Probatio cui fieri debeat; & quomodo recipiendæ sint probationes ex testium depositionibus, & probationes judiciales, *ibid. num. 50. ad 53.*

Onus probandi regulariter incumbit Actori; quandoque tamen incumbit etiam Reo, & assignantur in quibus; & quales Scripturas teneatur Reus tradere Actori, & quales non, *ib. num. 54. ad 62.*

An, & in quibus casibus post publicationem attestatum, & post conclusionem in causa produci possint novæ probationes, & examinari novi testes, etiam super eisdem articulis, *ibid. num. 63. ad 70.*

Negativam probari non posse communis sententia est. Quid sibi volunt leges dum negativam probari intendunt. De tribus negativæ speciebus, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 8.*

Refertur sententia *Coccei* de directa probatione negativæ, & quod inde consequitur, *ibid. in nov. add. num. 9. & 10.*

De Collisione probationum, *ibid. in nov. add. num. 11.*

Alia ad rem, Vide verb. *Scripturæ, Instrumenta, Sententia, Testes art. 2.*

PROBLEMA CURIOSUM, quomodo sit possibile, quod ex duobus gemellis ambobus natis, & mortuis in eodem die, & momento unus plus altero vixerit die uno, vel duobus diebus. Vide verb. *Mundus num. 113. ad 116.*

PROCESSIONES.

ProceSSIONES unde dictæ, quæ eorum antiquitas, & ad quem spectet eis indicare, ac dirigere, ac horam eas incipiendi determinare; Vide verb. *ProceSSIONES num. 1. ad 9.*

Quales ProceSSIONES possint ab Episcopo prohiberi, & ad quem spectet ProceSSIONES publicas indicare in ejus absentia, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

ProceSSIONibus generalibus indictis pro causa, bono, vel

honore publico, qui interesse teneantur, & an ad ipsas compelli possint Regulares, etiam dilantes per dimid um miliare a Civitate, vel Oppido; & tales ProceSSIONES assignantur; sicuti etiam assignantur illæ, quibus interesse tenentur Regulares, & inaurit quomodo, in casu, sint invitandi, & quomodo in ipsis incidere, & quando ab ipsis recedere debeant, *ibid. num. 13. ad 25. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Privilegium, quo frui possunt Regulares non accedendi ad ProceSSIONES, debet esse *restâ* concessum, minimeque venit in generali Privilegiorum Communicatione, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Num privilegium concessum a S. Pio V. in Bulla *Esti Mendicantium Collegiis studiorum non interveniendi in publicis processionibus revocatum* fuerit a Gregor. XIII. in Bulla *Et tanta*; & quatenus non revocatum, quid illud importet. Vide *ibid. in nov. addit. num. 3. & 4.*

Quomodo incipiat pro Regularibus præscriptio, qua eximuntur ab interventu in ProceSSIONibus, & quantum tempus ad præscribendum requiratur pro assequenda exemptione hac. Vide, *ibid. in nov. add. num. 5. ad fin.*

Regulares quas ProceSSIONES facere possint sine Episcopi licentia, & quid sit ab ipsis in casu attendendum, *ibid. num. 26. ad 40.*

Regulares possunt pro ProceSSIONibus peragendis extra Claustra licentiam petere vel a Parocho, vel ab Episcopo, a quo facultate data possunt etiam contradicente Parocho ProceSSIONES ipsas extra Claustra peragere, *ib. in add. Auct. num. 94.*

Quid sit servandum in ProceSSIONibus SS. Sacramenti, quando, & a quibus fieri possint, *ib. num. 41. ad 66. ubi plura alia ad rem scitu necessaria referuntur. Vide etiam, ib. in add. Auct. n. 90. & seqq.*

Episcopus quos possit, vel non, compellere ad interresendum publicis ProceSSIONibus? & quid aliud circa ipsas statuere possit; *ibid. num. 67. ad 86.*

Si ratiõne alicujus solemnis ProceSSIONIS omnes Religiosi egrediantur e Monasterio, nequeunt Fœminæ tunc ingredi illius clausuram, *ibid. num. 87.*

Alia ad rem. Vide *num. 88. & seqq. & verb. Crux.*

Alia vide tom. 8. in *Append. decret. in Andrien. Accessus ad ProceSSIONES*, Cremonen. Fulginaten. Volaterrana. Bononien. Novarien. Lunen. Sarzanen. *Præminentiarum.*

PROCESSUS Curia Laicæ læsivæ Immunitatis.

Quæ fides sit præstanda, in casu, processui Laicorum? Vide verb. *Processus Curia Laicæ num. 1. 2. & 3.*

Alia ad rem, *ibid. num. 4. ad 7.*

PROCESSUS CURIAE ECCLESIASTICÆ.

Circa Processum Curia Ecclesiasticæ quid sit attendendum? Vide verb. *Processus Curia Ecclesiasticæ numer. 1. ad 34.*

Modus fabricandi Processus, *ibid. num. 35.*

PROCURATIO.

Procuratio ad præfens quid sit, & quæ veniant sub ejus nomine? Vide verb. *Procuratio num. 1. 2. & 3.*

Episcopus, seu Visitator a quibus Ecclesiis possit procuraciones exigere, vel non, & quales Ecclesiæ in casu censeantur exemptæ; *ib. num. 4. ad 13.*

Ad *num. 13.* Auctoris vide expositionem; seu declarationem, *ibid. in nov. add. num. 1. 2. & 3.*

An Episcopus iterando eodem anno Visitationem possit iterum Procuracionem exigere, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Episcopus quando vadit per Diocesim extra occasionem visitationis, an possit aliquid intuitu procuracionis prætere, & an procuratio ipsi debeatur quando per alium visitat, *ibid. num. 14. & 15.*

Visitationis equitatus, ac famulatus qualis esse debeat, *ibid. num. 16. ad 19.*

Procuracionum numerus quomodo mensurandus, *ibid. n. 20. 21. & 22.*

Visitator hospitatus a Laicis, an possit procuracionem a Clericis exigere, *ibid. num. 23.*

Laici

Laici an cogi possint Censuris ad solvendam procurationem, *ibid. num. 24.*

Visitor an possit licite recipere procurationem in pecunia; & an possit sive ipse, sive quisvis alius de suo comitatu accipere aliquod munus intuitu procurationis, *ibid. num. 25. & 26.*

De summa, in qua præstari debeant procurationes, quantum non subministrantur victualia. Vide *ibid. in nov. add. num. 5.*

Alia vide, *ibid. in add. Auctor. num. 27. ad 33. & tom. 8. in Appendic. decret. in Auximana Procurationis, Florentina Civitatis Castellanae Procurationis, Amalphanæ Cathedralici, & Procurationis, Fanen. Procurationis.*

PROCURATOR.

Procurator quid sit. Vide verb. *Procurator num. 1.*

Variæ Procuratorum species assignantur, & explicantur, *ibid. n. 2. ad 7.*

Quis possit Procuratorem constituere, vel non, & quis possit, vel non Procurator constitui, *ibid. num. 8. ad 24.*

Procurator sive Judicialis, sive extrajudicialis potest alium substituere post litem contestatam, *ibid. num. 25. & 26.*

Procuratoris, sive generalis, sive specialis factum, seu negligentia, vel dolus quando Domino noceat, vel non? Et quid in casu possit Dominus contra ipsum, *ib. num. 27. ad 32.*

Procuratoris officium finitur quinque potissimum modis, qui assignantur, *ibid. n. 33. ad 38.*

Quid de procuratoribus deputatis ad baptizatum de sacro Fonte suscipiendum; vel pro Matrimonio contrahendo, *ibid. num. 39. ad 43.*

Procurator Generalis Observantium debet præcedere in Cappella Pontificia Procuratori Patrum Conventualium, *ibid. num. 44.*

De Procuratoribus Monasteriorum Monialium quoad durationem, *ibid. num. 45. & 46.*

Recententur casus, in quibus Procurator contrahendo propriam obligat personam, *ib. in nov. add. n. 5.*

PRODICALITAS quid sit, & quale peccatum? Vide verb. *Avaritia num. 13. & 14.*

PROFESSIO FIDEI. Vide verb. *Fidei Professio.*

PROFESSIO REGULARIS.

Professio Regularis quid sit? Et alia est expressa, & alia tacita, & quæ sit utraque? Vide verb. *Professio Regularis num. 1. & 2.*

Ad valorem Professionis qualis ætas requiratur, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Quid de anno probationis prærequisito ad valorem Professionis, & de Professione emissa in articulo mortis ante completum dictum annum probationis, *ibidem numer. 6. ad 14.*

Professio emissa juxta dispositionem Concilii in Ordinem Minorum, & in Religione SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum est valida, non obstantibus eorum municipalibus statutis contrarium disponentibus circa ætatem requisitam, *ibid. num. 15. & 16.*

Professio an possit per Superiorem prolongari lapsa tempore Novitatus, *ibid. num. 17. & 18.*

Ad valorem Professionis requiritur, quod tam Novitatus, quam ipsa Professio fiat in Conventibus designatis, secus Professio erit nulla; & ad rem adducitur Decretum Urbani VIII. *ibid. num. 19. 20. & 21.*

Ratificare volentes Professionem nullam ob defectum loci designati, an teneantur reiterare Novitatum, & exquirere novum consensum Capituli, *ib. num. 22. & 23.*

Professio per qualem metum reddatur nulla, vel non, *ibid. num. 24. ad 39.*

Ad valorem Professionum requiritur consensus, & acceptatio illius, vel illorum, ad quos spectat aliquem ad Professionem recipere. Et quid de ipsis, *ibid. num. 40. ad 47.*

Ad valorem Professionis expressæ an requiratur certa verborum forma, vel an fieri possit etiam signis, & autibus, & etiam per Procuratorem, *ibid. num. 48. ad 51.*

Professio tacita an sit ablata per Concilium Tridentinum, &

quid requiratur ad ejus valorem; *ibid. num. 52. 53. & 54.*

Alia ad rem, *ibid. num. 55.*

An Professus ignoranter ante 16. ætatis annum ex errore fidei Baptismatis, si exerceat postea actus solitos a Professo fieri, censendus sit tacite professus, *ibid. num. 56.*

Hermaphroditus an possit ad Professionem admitti, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Religiosus Professus an possit ejici a Religione sub prætextu quod aliquo morbo laboret, *ibid. num. 60. 61. & 62.*

Quid si reperiatur aliquis Professus per simulationem in Monasterio Monialium, vel aliqua per simulationem Professa in Conventu Virorum, *ibid. num. 63.*

Novitius de licentia Superiorum exiens e Monasterio, & rediens ad triennium, an statim profiteri possit, *ib. n. 64.*

Quicumque nulliter Professus potest reclamare, & ad legitimam reclamationem contra nullitatem Professionis tres potissimum conditiones requiruntur, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. num. 65. ad 80.*

Nulliter professus certo sciens coram Deo, & in conscientia suam Professionem esse nullam ex aliquo essentiali defectu, an possit tuta conscientia discedere, ac etiam nubere, *ibid. num. 81. & 82.*

Nulliter Professus dubitans an tacite, vel expresse Professionem suam ratificaverit, an, & quando possit reclamare, *ibid. num. 83.*

Nulliter Professus an, & quomodo possit Professionem suam ratificare, *ib. num. 84. ad 87.*

Quid de illo, qui receptus pro Laico, seu Converso, ante, vel post Professionem transit ad statum Clericalem, & de illo qui Professus in una Religione, vult ad aliam transire, *ib. num. 88. ad 91.*

Cogentes viros, vel mulieres ingredi Monasterium, vel retrahentes, aut impediens ne ingredientur, quomodo peccent, & quibus pœnis subjiciantur, *ib. num. 92. ad 97.*

Professio Regularis varios fortitur effectus, qui assignantur, *ibid. num. 98. ad 107.*

Regulares an teneantur ratificare Professionem coram Episcopo ante susceptionem Sacrorum Ordinum, *ibidem num. 108. & 109.*

Alia ad rem, *ibid. num. 110. & in add. Auctor. num. 112. et seqq.*

Multa utilia exarantur de Professione ficta, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Professio Regularis, vel ingressus alicujus Religionis an liberet debitorem ab obligatione restituendi, & solvendi debita antea contracta, & an similis debitor possit Religionem ingredi, & Professionem emittere? Vide verb. *Restitutio art. 5. num. 60. ubi plura ad rem.*

PROGENER quis sit? Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 16.*

PROMATERTERA. Vide *ibid. num. 15.*

PRONEPOS, & PRONEPTIS. Vide *ibid. num. 15.*

PRONURUS, *ib. n. 16.*

PROPATKUUS, *ibid. n. 15.*

PROPOSITIONES DAMNATÆ.

Adducuntur articuli 45. Joannis Wicleffi, & 30. articuli Joannis Hus damnati in Concilio Constantensi. Vide verb. *Propositiones damnatæ num. 1. & 2.*

Articuli 41. Martini Lutheri, *ibid. num. 3.*

Propositiones 79. Michaelis Baii, & aliorum, quos damnarunt S. Pius V. Gregorius XIII. & Urbanus VIII. *ibid. n. 4.*

Damnatio propositionis permittentis Confessionem, & Absolutionem per Epistolam, aut per internuncium, *ibid. num. 5.*

Propositiones Jansenii, & designatio quorundam locorum, ex quibus desumptæ sunt; & dantur ad rem Bullæ Pontificæ, & modus, quo singulæ dictæ propositiones damnatæ sunt, *ibid. num. 6. & 7.*

Adducitur Decretum Innocentii X. adversus Libros continententes propositionem, qua asseritur æqualitas SS. Petri, & Pauli, *ibid. num. 8.*

Adducitur duplex Decretum Alexandri VIII. damnantis propositiones 45 *ibid. num. 9.*

Adducitur Decretum Innocentii XI. damnantis propositiones 65. *ib. num. 10.*

Asseritur Constitutio ejusdem Innocentii XI. proscribentis

tis 68. Theses, quæ prætextu Orationis quietis a Michaelae de Molinos docebantur, *ibid. num. 11.*

Asseritur Decretum Alexandri VIII. damnantis duas propositiones, *ibid. num. 12.*

Asseritur aliud Decretum Alexandri VIII. Damnantis 31. propositiones, *ibid. num. 13.*

Asseritur Breve Innocentii XII. proscribentis 23. Theses, quæ prætextu amoris erga Deum purissimi in Gallis docebantur, *ibid. num. 14.*

Condemnatio duarum Thesium de Omnipotentia donata, & subjecta creaturæ, *ibid. num. 15.*

Prohibitio Theses de usu scientiæ in Confessione acquisitæ, *ibid. num. 16.*

Asseritur damnatio 101. propositionum facta a Clemeate XI. in Constitut. incip. *Unigenitus, ibid. num. 17.*

Qua censura notandus sit, qui propositiones a Pontifice loquente ex Cathedra damnatas amplectitur adhuc ut probabiles, & veras, *ib. num. 18. 19. & 20.*

Recententur præcipua censurarum genera, quibus notari possunt propositiones referentes Doctrinam Fidei Catholicæ, & Christianis moribus nocivam, a quibus eadem propositiones damnationem sortiuntur, *ibid. num. 21. ad 45.*

Adducuntur propositiones quinque duellorum abusu faventes nuperrime damnatæ a Benedicto XIV. an. 1772. & Constitutio per exteasum datur, *ibid. in add. Auctor. n. 51.*

PROSOCER, & Profocrus. Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 16.*

PROSPECTUS.

Moniales nequeunt retinere prospectum in Ecclesiis Sæcularium, & Regularium. Vide verb. *Prospectus num. 1.*

Alia ad rem, *ibid. num. 2. & 3.*

PROTONOTARII de numero participantium.

Protonotarii unde dicti, illorum Origo, quomodo appellentur in Litteris Apostolicis, quot, & ad quid instituti, quale eorum officium, quibus gaudeant privilegiis, & quæ sit eorum precedentia? Vide verb. *Protonotarii num. 1. ad 12. & in nov. add. n. 1.*

Alia de ipsis, *ibid. num. 16. & 17.*

Et præsertim de moderata illorum facultate pro promotione ad gradus Doctoratus vide, *ibid. add. Auctor. & in nov. add. num. 2.*

An vocato per contractum Matrimonii Protonotariatu, Reservatarius Decreti amittat pretium, *ibid. in nov. add. num. 3.*

PROTONOTARIUS Titularis, seu extra numerum.

Protonotarii Titularis privilegia, & exemptiones quæ sint, vel non? Vide verb. *Protonotarius Titularis num. 1. ad 18.*

PRUDENTIA quid sit; Vide verb. *Virtus num. 96.*

PSALMUS, PSALTERIUM.

Psalms quid sit, & quid Psalterium? Vide verb. *Psalterium num. 1. ad 5.*

Quisnam fuerit Psalmorum Auctor, *ib. n. 6. ad 10.*

Psalmodium numerus assignatur, & innuitur quare alii vocentur Pœnitentiales, & alii Graduales, & unus invitatorialis, *ib. num. 11. ad 15.*

Quid de usu, & antiquitate alterni cantus Psalmorum, Hymnorum, & Canticorum, eorumque mutatione, ac mysteriosa divisione in singulis Horis Canonicis, ac de eorum differentia, ac de Psalterio Beatæ Mariæ Virginis, *ib. num. 16. ad 17.*

Monetur Lector, ut caute legat, quæ de Psalmis loquitur Auctor, *ibidem in not.*

Quid sit Psalterium Romanum, & Psalterium Gallicanum, & quonam Psalterio utamur in divinis recitandis officiiis, explicatur, simulque Auctor emendatur, *ib. in not. novif. ad num. 39.*

PUBERTAS. Vide verb. *Matrimonium art. 2. num. 31.*

PUBLICÆ honestatis impedimentum. Vide verb. *Impedimentum matrimonii art. 2. num. 20.*

PUNCTATOR. PUNCTATURA.

Punctator ubi retinere debeat librum punctaturæ? Vide verb. *Punctator num. 1.*

Alia ad rem, *ibid. num. 2. ad 15.*

PURGATORIUM.

Purgatorium quid sit? Vide verb. *Purgatorium num. 1.*

De Fide dari Purgatorium probatur ex variis Sac. Script. locis, & aliæ probationes relinquuntur videndæ apud graves Auctores, qui assignantur, *ibid. num. 2. ad 11.*

De Purgatorio dogma proponitur, *ibid. in add. Auctor. n. 23. & 32.*

Quid de Purgatorio, loco, ac duratione; ac de tempore, & modo, quo Animo in ipso torquentur, *ibid. n. 16. ad 20.*

Alia de ipsis Animabus Purgatorii. Vide verb. *Animæ per tot.*

PYROMANTIA quid sit? Vide verb. *Superstitio num. 19.*

PYTHONIA quid sit; Vide *ibid. num. 27.*

Q

QUADRAGESIMA.

Quadragesima unde dicta, & quid sit; & cur quadragesima dies deputati sint pro abstinentia, ac jejunio; & non plures, vel pauciores; Vide verb. *Quadragesima num. 1. 2. & 3.*

Quadragesimæ jejunium a quo institutum, & quo jure servandum, *ibid. num. 4. & 5.*

Quadragesima Christi cur circa tempus differat a nostra, *ibid. num. 6.*

Assignatur quo tempore a diversis Ecclesiis observetur Quadragesimæ jejunium, *ibid. num. 7. ad 11.*

In Quadragesima non est prandendum ante Vesperas, *ib. num. 12.*

Dispensatus circa esum carniū an, & quando censeatur etiam dispensatus a jejunio; & ad quem spectet in casu dispensare, *ibid. num. 13. 14. & 15. & in fine hujus tom. 8. ubi ad rem ponitur novissima dispositio Benedicti XIV.*

Quid de illo, qui in fraudem jejunii se transfert ad locum ubi non viget obligatio jejunandi, *ibid. num. 16. ad 19.*

Episcopus quibus delegare debeat facultatem dispensandi in quadragesima, *ibid. num. 20.*

Assignantur aliqua, quæ fieri prohibentur in Quadragesima, *ibid. num. 21. ad 26.*

In Quadragesima quoties sit concionandum, & an Concionatores excusentur a jejunio, & abstinentia a carnibus, *ibid. num. 27. ad 32.*

Quid de Coquis parantibus in Quadragesima cibos Religiosis, *ibid. num. 33. & 34.*

Alia vid. *ibid. in add. Auctor. num. 36. ad 38.*

QUESTUARE, Quæstuarii, seu Quæstores.

Quæstuarii non sunt admittendi, nisi habeant debitam licentiam. Et a quibus talis licentia concedi possit, & quid pro tali concessione sit exigendum. Vide verb. *Quæstuarii n. 1. 2. & 3.*

Quomodo in quæstuatione se gerere debeant Religiosi mendicantes, vid. *ibid. in nov. add. num. 1. Declaratur Auctor. num. 17. ibid. in nov. add. num. 2.*

Alia plura de ipsis, *ibid. num. 4. ad 20.*

Fœminæ prohibentur quæstulare pro Concionatoribus. Vide verb. *Predicator num. 109.*

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret. in Pampilonen. Juris Quæstuarii, Spoletana Juris Quæstuarii, Lancianen. Confraternitatis, Maceraten. Jurium Parochialium. Bononien.*

QUARTA FUNERALIS.

Quarta Funeralis quo Jure, & propter quid inducitur, ad qualem portionem reduci, & quo tempore præscribi possit; Vide verb. *Quarta funeralis num. 1. 2. & 3. & in nov. add. num. 4. & 5.*

Quarta funeralis quando debeat Ecclesiæ Parochiali, & de quibus rebus ipsam prætere debeat Parochi, & signanter juxta dispositionem Benedicti XIII. in Constitutione incip. *Romanus Pontifex*, quæ affertur. Et in quibus Conventibus ipsam solvere teneantur Regulares juxta dicitur dispositionem, *ibid. num. 4. ad 25.*

Parochi an possint prætere duplicem quartam ab hæredibus defunctorum, qui sepeliuntur in Ecclesiis Regularium. Et affertur ad rem Constitutio Clementis X. & novissima resolutio Sac. Congr. Episcoporum, & Regularium, *ibid. num. 26. 27. & 28.*

Afferuntur ad rem varia Decreta Sacrarum Congregationum Episcoporum, Rituum, & Concilii. Vide *ibid. n. 29. ad 32. & in nov. add. Auct. num. 40. & 41.*

Ad *num. 23. & 24. Auct. vid. adnotata, ibid. in nov. add. num. 1.*

Parochi an licite possint majorem quartam exigere ab iis qui repentina morte decedunt, & ab exteris tumulandis in Ecclesiis Regularium, quam ab illis qui testamentum condunt, & a Civibus, *ibid. num. 33. & 34.*

Utrum ad Regulares, an ad Parochos spectet probare, quod ipsi Regulares per quadraginta annos ante *Tridentinum Concilium* quartam funeralem haud solverint, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Differt Ecclesia Cathedralis ab aliis Ecclesiis quoad acquirendam præscriptionem exemptionem a solutione quartæ funeralis, & differentiam vide, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Quarta funeralis peti haud potest ab hæredibus defuncti, sed ab Ecclesia, ubi ille tumulatur *ibid. in nov. add. n. 6.*

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret. in Matutina, Ovitana Funerum, Mediolanen. Quartæ Funerariæ. Ordinis Minorum Quartæ Funerariæ. Cremonen. Quartæ Funerariæ, Faventina Quartæ Funerariæ. Ordinis Minorum Quartæ Funerariæ, Cremonen. Quartæ Funerariæ.*

Alia ad rem, *ibid. num. 35. ad 39.*

QUATUOR TEMPORA.

Jejunium quatuor temporum a quibus institutum, quale sit Mysterium talis institutionis? Et assignatur tempus tale jejunium celebrandi. Vide verb. *Quatuor Tempora n. 1. ad 6.*

QUINQUAGESIMA.

Quinquagesima a quo instituta, & qui olim in ipsa tenerentur ad jejunium? Vide verb. *Quinquagesima num. 1. & 2.*

Latius de tribus Dominicis, nempe septuagesimæ, sexagesimæ, & quinquagesimæ agitur. *ibid. in add. Auct. num. 3. & seqq.*

R

RAPINA. Vide verb. *Furtum*, & verb. *Pæna art. 2. n. 180.*

RAPTOR, RAPTUS.

Raptor virginis quale delictum committat; & an gaudeat Immunitate. Vide verb. *Raptor num. 1. 2. & 3.*

Rationis usus circa septennium inchoari solet, reprobanturque *Natta, & Bursatus*. Vide verb. *Rationis usus add. Auct. num. 1. & seqq.*

RECIDIVI. Vide verb. *Absolutio art. 2. num. 14. ad 19.*

RECLAMATIO contra validitatem Professionis. Vide verb. *Professio Regularis num. 65. ad 79.*

RECOGNITIO CORPORIS DELICTI.

Recognitio Cadaveris in loco immuni de cujus licentia fieri debeat, & an, & quando possint Cadavera exhumari ad co-

rumdem faciendam recognitionem? Vide verb. *Recognitio Corporis delicti num. 1. ad 21. ubi plura ad rem.*

RECURSUS.

Recurrentes ad Judices Laicos quando, & in quas incident censuras. Vide verb. *Recursus num. 1. ad 37. ubi alia plura scitu necessaria referuntur.*

Recurrentes ad Sedem Apostolicam; eorumque Procuratores offendi prohibentur sub pœna excommunicationis in Bulla *Cœnæ*, *ibid. in add. Auct. num. 39.*

Alia ad rem facientia vid. *in iisdem add. Auct. num. 40. & seqq.*

REFERENDARIII CURIE ROMANÆ.

Referendarii utriusque Signaturæ Papæ quibus gaudeant privilegiis, exemptionibus, honoribus, ac præcedentia. Quales esse debeant, quale eorum Officium; quales materias proponere debeant in Signaturis; ad quid teneantur in Causarum expeditionibus, & ad quid possint se extendere; & quot, ac quæ sint Signaturæ. Vide verb. *Referendarii n. 1. ad 17.*

REGES quare non in capite, sed in numero ungantur, Vide verb. *Episcopus art. 2. num. 48.*

REGIMEN.

Regendi forma est triplex, Monastica, Oeconomica, & Politica; & explicantur. Vide verb. *Regimen num. 1. ad 4.*

Forma regendi Politica est triplex, Monarchica, Aristocratica, & Democratica; & quæ sint singulæ; & qualis ex illis sit præstantior, *ibid. num. 5. ad 12.*

Animadvertitur in Auctoris Sententias, *ibid. in not. nov. ad num. 12. sub litt. a. & b.*

Exhibentur tres species mixturæ Monarchiæ, Aristocratæ, & Democratiæ, *ib. in not. nov. add. num. 1. & seqq.*

Forma regendi politica secundum aliquos est quintuplex, *ib. num. 13.*

Regimen Ecclesiæ quale sit, *ibid. num. 14. ad 19.*

Vide notata *ad num. 15. & ad num. 17. sub litt. a. & b.*, ubi Auctor explicatur, ac paritas ab eo adducta rejicitur.

REGULARES

Quoad ea, quæ possunt, & debent, vel non.

Regulares de cujus approbatione, ac licentia audire possint Confessiones, sive Regularium, sive Sæcularium, sive Monialium, & a quibus casibus absolvere possint, & in quibus impedimentis dispensare. Vide verb. *Regulares art. 1. num. 1. ad 11.* & in Supplementis sub eodem verbo *Regulares*, ubi adfertur notabilis quædam variatio.

Regulares an teneantur solvere Decimas, & an possint mulieres post partum benedicere, & esse compætres. *ib. num. 12. 13. & 14.*

Regulares an possint habere peculium in particulari; & quid de illis, qui proprietarii decedunt, ac de Superioribus eorum spolia sibi appropriantibus, *ib. num. 15. ad 20.*

Quoad ea, quæ concernunt Regulares Apostatas, vel incorrigibiles, *ibidem num. 21. 22. & 23.*

Regulares quoad recitationem Divini Officii, eorum Ordinationem; cum Monialibus locutionem, eorum præcedentiam, prædicationem, Processiones, Novitiatum, Professionem, Privilegia, Quæstionem, *ib. num. 24. ad 33.*

Regulares quid possint, vel non, circa funera, Quartam, & Sepulturam, & administrationem Sacramenti Eucharistiæ, ac extremæ Unctionis hospitantibus in eorum Monasteriis; quid circa bonorum alienationem, Campanarum pulsationem, *ibid. num. 34. ad 43.*

Regulares an, & de cujus licentia obtinere possint Beneficia Sæcularia, *ib. num. 44.*

Quid de Regularibus, vel aliis Clericis Sæcularibus aliquem quomodolibet inducentibus ad erigendam Sepulturam in eorum Ecclesiis, *ibidem num. 45. & 46.*

Regulares non possunt admitttere Presbyteros Sæculares ad celebrandum in suis Ecclesiis contra prohibitionem Episcopi.

Regularis delinquens; & quoad Immunitatem.

pi. Et possunt inter Missarum solemaia recipere ea, quæ sibi offeruntur. *ibid. num. 47. & 48.*

Quid de numero Religiosorum in Monasteriis, seu Conventibus, ac de subjectione eorum Superioribus; & quid in eorum Causis ad S. Officium spectantibus, *ib. num. 49. ad 54.*

Alia plura de Regularibus, & quoad transitum ad aliam Religionem, quoad facultatem testandi, quoad largitionem munerum, quoad obligationem acceptandi reformationem tam pro ipsis, quam pro Monialibus: Et ad rem afferuntur Constitutiones, & Decreta, *ibidem n. 55. ad 85.*

Regularium numerus in unoquoque Conventu præfinitus non potest a Superioribus augeri; neque potest unus habere locum in duobus Monasteriis, *ibid. num. 86. 87. & 88.*

Alia ad rem, *ib. num. 89. ad 110.*

Regulares, & præsertim Franciscani, quibus cibis uti possint in suis jejuniis, *ib. num. 111. & 112.*

Regulares an licite possint esse Patrini, & qualis compateritas ex vi Regulæ prohibeatur Fratribus Minoribus, *ib. n. 113. ad 118.*

Alia ad rem, *ibid. usque ad n. 121. & in addit. Auct. num. 123. & seqq.*

Quatuor examinantur Quæstiones circa Laicum post partum delictum effectum Regularem, *ibid. in nov. add. num. 2. & 3.*

Quandom Regularis ex necessitate Patri, Matri &c. superveniente exire e Religione possit, & eis subvenire, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Regularis an testis in testamento, Procurator in judicio sæculari, executor testamentarius sine superioris licentia, arbiter, Tutor, Tabellio, depositarius, esse possit, *ib. in nov. add. n. 5. ad 12.*

Regularis quid ubi exeat a Religione, quid suppressa Religione, & quid si transeat ad Religionem capacem recuperet, *ibid. in nov. add. num. 13. ad 15.*

Quid item recuperet, si promoveatur ad Episcopatum, *ibid. in nov. add. num. 16.*

Quoad ea, in quibus Regulares subduntur, vel non, Jurisdictioni Ordinariorum.

Exemptio quid sit. Vide verb. *Regulares art. 2. n. 1.* An acquiri a Regularibus possit communicatio Privilegiorum, *ibid. in nov. add. num. 2.*

Episcopi in quibus habeant Jurisdictionem tum ordinariam, tum delegatam in Regulares, & affertur ad rem Constitutio Gregorii XV. de exemptorum privilegiis; & adducuntur responsa Sac. Congregat. Concil. ad varia dubia super d. Constitutione, & variæ Resolutiones Sac. Congr. specialiter deputatæ in causa *Angelopolitana Jurisdictionis* vertente inter Episcopum, & Patres Jesuitas, confirmatæ ab Innocentio X. *ibid. num. 2. ad 8.*

Regulares subduntur Episcopis in pluribus, quæ assignantur, *ib. n. 9. ad 77.*

Ad *num. 39. vid. add. Auct. numer. 81.*

De Casibus, quibus Regulares licet exempti subduntur delegatæ Episcoporum jurisdictioni, *ibid. in nov. add. num. 3.*

Regulares, non obstantibus eorum privilegiis, & exemptionibus, an, & quando possint ab Ordinariis constringi censuris, *ibid. num. 78. ad 83.*

Innuitur quid sit attendendum tam ab Ordinariis, quam a Regularibus; & ad rem affertur pro coronide monitum Concilii Viennensis Episcopis, & Regularibus directum in mutua debita dilectionis argumentum, *ibid. num. 84. 85. & 86.*

Ad *num. 84. Auctoris vid. notata circa reverentiam a Regularibus exemptis Episcopo præstandam, ibid. in nov. add. num. 5. ad 7.*

An Regulares exempti transeundo ante Thronum Episcopi teneantur eidem genuflectere, seu potius caput & humeros inclinare, *ibid. in nov. add. num. 7. ad 13.*

Regulares non tenentur ratificare suam Professionem coram Episcopis ante susceptionem Sacrorum Ordinum. Vid. verb. *Professio Regularis num. 118.*

Regularis delinquens intra, vel extra Claustra a quo puniendi. Vide verb. *Regularis delinquens num. 1.*

Bona Regularium decedentium extra Claustra ad quem spectent, *ib. num. 2.*

Alia plura ad rem, & quoad Immunitatem, *ib. n. 3. ad 86.*

REGULÆ Cancellariæ. Vide verb. *Beneficia art. 9. & 10. per tot.*

REGULÆ Juris Canonici in 5. & 6. Decretalium. Vide verb. *Regula Juris Canonici in 5. & 6. Decretalium per tot.*

Recententur Doctores, qui scripserunt in Regulas Juris Canonici, monitusque datur circa illarum usum, ac potestatem, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

REGULÆ Juris Civilis. Vide verb. *Regula Juris Civilis per tot.*

Recententur Jurisconsulti, qui commentati sunt Regulas Juris Civilis, earumque usus, ac potestas indigitatur, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

RELEGATIONIS pœna quid sit. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 22.*

RELIGIONES Regulares, & Militares

Quoad ea, quæ concernunt Religiones in genere.

Religio unde dicta, & quid sit, & quid sit Religiosus, & an idem significet, ac Regularis. Vide verb. *Religiones Regulares &c. art. 1. num. 1. ad 6.*

Vide additionem in *not. novif. ad num. 4.* Tria vota Paupertatis, Obedientiæ, & Castitatis an, & quo jure sint de essentia Religionis, *ib. num. 7. 8. & 9.*

Status Religiosus a quo fuerit primo institutus, & an ante Christi adventum fuerit aliqua proprie dicta Religio, *ib. num. 10. ad 16.*

Religiones in quibus inter se convenient, ac differant, *ib. n. 17.* Religio alia est Contemplativa, alia Activa, & alia Mixta, & explicantur singulæ, *ibid. num. 18. ad 21.*

Religiones infuper aliæ sunt Clericales, aliæ Monachales, aliæ Mendicantes, & aliæ Militares; & quæ sint singulæ, *ibid. num. 22. ad 29.*

Professi in Religionibus Militaribus an, & quales dicantur veri Religiosi, *ibid. num. 28. & 29.*

Innuitur utilitas Ecclesiæ propter Religionum institutionem; & Religiones in specie assignantur, *ib. n. 28. ad 35.*

RELIGIONES quoad primam principalem Regulam, & militantes sub ipsa.

Prima principalior Regula est S. Basilii ab eodem instituta. Vide verb. *Religiones art. 2. num. 1.*

Anachronismus notatur, *ibid. in not. novif. ad num. 1.*

Religiones a quibus olim approbarentur, ac confirmarentur, *ibid. num. 2. & 3.*

Monaci S. Basilii quando, & ubi fuerint reformati, ac divisi, & a quo fuerint in unam tantum Congregationem reducti, *ibid. num. 8. ad 14.*

RELIGIONES quoad secundam principalem Regulam, & militantes sub ipsa.

Secunda principalior Regula est S. Augustini, a quo duo fuerunt Ordines instituti, Eremitarum scilicet, & Canonicorum Regularium, eorumque assignantur prærogativæ, & enumerantur omnes Religiones tum Regulares, tum Equestres, quæ olim militarunt, & nunc militant sub d. utriusque Ordinis Regula. Vide verb. *Religiones art. 3. per tot.*

Lector monetur de Auctoris hallucinationibus, *ibid. in not. novif. ad num. 1.*

RELIGIONES quoad tertiam principalem Regulam, & militantes sub ipsa.

Tertia principalior Regula est S. Benedicti ab eodem instituta, & assignantur omnes Congregationes, & Equestres Ordines sub ipsa militantes. Vide verb. *Religiones art. 4. per tot.*

RELIGIONES quoad quartam principalem Regulam, & militantes sub ipsa,

Quarta principalior Regula est S. P. N. Francisci, Deo sibi revelante, & de verbo ad verbum dicente ab eodem conscripta. Vide verb. *Religiones art. 5. num. 1. & 2.*

Religio Fratrum Minorum quando incœperit, & a quo fuerit confirmata, *ibid. num. 3.*

Sub Regula S. P. N. Francisci militans varii utriusque sexus Fratres, ac Sorores, tum in Claustris, tum extra Claustra, & assignantur, *ibid. num. 4. ad 17.*

Ab Ordine, seu Religione Seraphici P. N. Francisci originem, seu progressum, vel dependentiam habuerunt varii alii Ordines, seu Congregationes Regulares, & Sæculares utriusque sexus, & assignantur, *ib. num. 18. ad 44.*

Ab Ordine prædicto promoti, vel dependentes sunt varii Ordines Equestres, qui assignantur, *ibid. num. 45. ad 50.*

Ordo Seraphicus est perpetuo duraturus ex Divina revelatione facta S. P. Nostro Francisco, *ibid. n. 15.*

Afferuntur diversa Encomia data eidem Ordini a diversis Summis Pontificibus, *ib. num. 52. 53. & 54.*

Afferuntur pro complemento novissima Constitutio Benedicti XIII. dirimens controversias de ejus Primatu, & Anterioritate, *ibid. num. 55.*

Quoad particulares alias Religiones, & Congregationes sub nulla dictarum quatuor principalium Regularum militantes, sed proprias Regulas, & Constitutiones habentes.

Assignantur varii particulares Ordines, ac Congregationes, tum Virorum, tum Monialium, & varii Ordines Equestres. Vide verb. *Religiones art. 6. num. 1. ad 22.*

Recensentur Auctores, qui agunt de Origine, & variis Regularium Speciebus; deque Originibus Monasticis tractant, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Vide etiam Additiones novissimas.

DE RELIGIONE NATURALI ET REVELATA præcipue agit in *Append. seu novo artic.*, quem bene dispositum adhibis.

RELIGIÆ. Vide in *add. Auct.* & verb. *Veneratio Sanctorum.* Reliquiarum detractio in elevatione corporum Sanctorum quomodo puniatur, vid. *ibid. in add. Auct. num. 1.*

REPUDIUM in Lege veteri; item de eodem in Lege nova, vid. verb. *Repudium add. Auct. num. 1. & seqq.*

R E M E X,

Christi captivi in Triremibus Turcarum an licite remigare possint contra Catholicos ob evitandam mortem, vel grave damnum. Vide verb. *Remig. num. 1.*

Remiges confugientes an, & quando gaudeant Immunitate Eccl. *ib. n. 2. ad 19. ubi plura ad rem.*

REMISSIO mercedis, seu pensionis quando a Locatore fit facienda, vel non. Vide verb. *Locatio num. 37. verb. Emphyteusis art. 2. num. 29.*

REPETUNDARUM criminis pœna quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 183.*

REPRESENTATIONES an, & quæ fieri possint in Ecclesiis. Vide verb. *Ecclesia art. 2. num. 49.*

REPUDIUM. Vide verb. *Repudium, in add. Auct. n. 1. & seqq.*

R E S C R I P T U M.

Rescriptum vi nominis quid importet, & quid sit. Vide verb. *Rescriptum num. 1. & 2.*

Rescriptum aliud est *Justitiæ*, & aliud *Gratiæ*, & utrumque explicatur, *ib. n. 3. ad 6.*

Rescripta tum *Justitiæ*, tum *Gratiæ* quis impetrare possit, vel non, *ibid. n. 7. ad 10.*

Rescripta tum *Justitiæ*, tum *Gratiæ* intra quod tempus presentari debeant, & quale tempus sit in ipsis attendendum, *ib. num. 11. ad 16.*

Innuuntur quomodo rescripta sint interpretanda, & ad rem adducuntur exempla, *ib. n. 17. ad 23.*

Qualis interpretatio facienda sit in Rescriptis habentibus vim Beneficii. Vide verb. *Privilegium art. 2. num. 19.*

Rescripta sive *Justitiæ*, sive *Gratiæ* per subreptionem, vel obreptionem obtenta, quando ipso jure sint nulla, vel non, & qualis sit differentia inter *subreptionem*, & *obreptionem*, & quomodo per ipsas Rescriptum vitari possit, *ibid. num. 24. ad 33.*

Quisnam probare debeat subreptionem, & obreptionem Rescripti, *ib. in nov. add. num. 1. ad 8.*

Unde constare possit Principem non ita rescriptum facturum fuisse, uti hæc, vel illa qualitas esset expressa, vel non, *ibid. in nov. add. num. 9. 15.*

Error latinitatis, vel in nomine, aut pronomine an, & quando vitiet Rescripta Apostolica, aut Testamenta, vel alias Scripturas, *ibid. num. 34. ad 37.*

Rescripta Apostolica, & alia quando præsumantur falsa, *ibid. num. 38. & 39.*

De indiciis, quibus vera Rescripta a falsis discernuntur, *ibid. in nov. add. num. 16.*

Rescripta *Justitiæ* quando expirent re adhuc integra, vel non, & quando res adhuc integra dicatur, vel non, *ib. num. 40. & 41.*

Rescripta *Gratiæ* quando expirent, vel non, *ib. n. 42. ad 48.*

Quoad ea, quæ concernunt renunciationem, & revocationem Rescriptorum; Vide verb. *Privilegium art. 3.*

R E S E R V A T I O C A S U U M.

Reservatio Casuum, & Casus reservatus quid sit, & per ipsum actum reservationis quæ persona afficiatur; Vide verb. *Reservatio casuum num. 1. 2. & 3.*

Regulares in Diœcesi Episcopi approbantis possunt absolvi pœnitentias alterius Diœcesis a Casibus in ipsa reservatis; & an id etiam possint alii Confessarii, *ibid. num. 4. & 5.*

Datur in Ecclesia Dei potestas reservandi casus; quæ peccata reservari debeant, & quibus competat, vel non, talis potestas, *ibid. num. 6. ad 12.*

Papa quæ peccata ordinarie sibi reservet, & quinam sint casus Papæ reservati, *ib. num. 13. 14. & 15. & verb. Absolutio art. 1. verb. Excommunicatio art. 3. & 4.*

Quinam sint casus Episcopis reservati, *ibid. num. 16.*

Quinam sint casus, qui reservari possunt a Prælatibus Regularibus, *ibid. num. 17. ad 23.*

Regulares non exempti subjacent casibus ab Episcopo reservatis, *ibid. num. 24.*

Episcopi quas absolutiones non debeant sibi reservare, *ibid. num. 25. & 26.*

Quid de Pœnitentiariis Cathedralium circa casus reservatos, *ibid. num. 27. 28. & 29.*

A casibus reservatis, sive Summo Pontifici, sive Episcopis, sive Prælatibus Regularibus, quinam, & a quibus possint absolvi, vel non; Vide verb. *Absolutio per tot.*

Quando, & quomodo urgente necessitate celebrandi, seu communicandi possit pœnitens absolvi ab inferiori Confessario a peccatis reservatis, etiam Censuram adnexam reservatum sine ullis aliis, vel obliviscente alicujus reservati, vel ipsum ignorante; *ib. num. 31. ad 39.*

Leſor monetur, *ibid. in not. noviss. ad num. 21.*

Quid de Confessario inferiori dubitante dubio Juris, sive facti, sive dubio positivo, sive negativo, an peccatum sit reservatum, & de pœnitente post confessionem talis peccati dubii cognoscente fuisse revera reservatum, *ibid. num. 40. 41. & 42.*

An, & quando possit absolvi, qui post obtentam facultatem, an absolvatur, iterum committit alia reservata, *ibid. num. 43.*

Pueri usum rationis habentes ante annos pubertatis, incurrunť casus reservatos, *ibid. num. 44.*

Alia ad rem. Vide verb. *Absolutio, Approbatio, Confessarius, Jubilæum, Moniales, Novitius, Prælati Regularis, Regulares, & in nov. add. verb. Confessarius art. 1.*

Monetur Leſor, ne laxioribus Auctoris opinionibus in hoc articulo expōsit se dedat, *ibid. in not. sub lit. d.*

R E S I D E N T I A, R E S I D E R E.

Residere in Ecclesia, vel Præbenda quid sit, & importet, & ad residendum quid sufficiat, & requiratur; Vide verb. *Residentia num. 1. 2. & 3.*

Residentia est duplex, una vera, & altera ficta, & quæ utraque sit, *ibid. num. 4.*

Quæ Beneficia requirant Residentiam de jure, & quæ de consuetudine, *ib. num. 5. ad 8.*

Quoad ea, quæ concernunt Canonicorum residentiam. Vide verb. *Canonicus art. 5. per tot.*

Quoad ea, quæ concernunt residentiam Episcoporum. Vide verb. *Episcopus art. 3. num. 1. ad 39.*

Quoad ea, quæ concernunt residentiam Parochorum. Vide verb. *Parochus art. 2. num. 1. ad 56.*

Quid circa residentiam Clericorum simplex solum Beneficium habentium, *ibid. num. 12.*

Episcopi residere debent in suis Diœcesibus; a quibus non licet ipsis quotannis abesse sine justa causa, *ib. n. 13.*

Alia vid. *ibid. in add. Auct. num. 14. ad 23.*

Quid residentia præcisâ, quid causativa, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Ex quibus dignosci possit, utrum Beneficium imposita sit Residentia præcisâ, an Residentia causativa, *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Impetratio Beneficii, quod sit obnoxium oneri Residentiæ causativæ, valida est, vel si nihil dictum sit de Residentia, vel si negatum sit habere ipsum Residentiæ onus, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Differentia judicatur, quæ intercedit Residentiam præcisâ a jure impositam inter, & Residentiam scriptam ab homine, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Alia vid. hoc tom. 8. in *Appendic. Decret. in Casal. Residentia, Syppontina Servitii Ecclesie, Suesiana Servitii, Castri Maris Servitii Chori, Eugubiana Servitii Chori, Tolentina Servitii Chori, & Missa Conventualis, Calaguritana, & Calceaten. Residentiæ, Civitaten. Iudulsi.*

De RESIDUI Criminis pœna, quæ sit, & quid sit crimen de Residuis; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 168.*

RESIGNATIO, seu Renunciatio Beneficiorum, & Permutatio eorum.

Resignatio Beneficii quid sit; Vidu verb. *Resignatio Beneficiorum num. 1.*

Resignatio, Renunciatio, & Cessio inter se confunduntur, *ibid. num. 2.*

Resignatio Beneficii alia est tacita, & alia expressa, & quæ utraque sit, *ibid. num. 3. ad 6.*

Resignatio expressa, alia est pura, & alia conditionalis, & quæ utraque sit, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Resignatio conditionalis fieri solet quinque modis, qui assignantur, *ibid. num. 10.*

Quilibet Clericus cujuscumque dignitatis potest ex justa causa resignare Beneficium, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Assignantur tamen multi, qui non possunt Beneficia resignare, *ibid. num. 14. ad 21.*

Quid circa Resignationem Beneficiorum Jurispatronatus, & electivorum, *ibid. num. 22. 23. & 24.*

Resignari non possunt, lite pendente, Beneficia litigiosa, nec Beneficia unita, *ibid. num. 25. & 26.*

Quid de praxi Curie Romanæ circa Resignationem Parochialium ad favorem tertii, *ibid. num. 27. & 28.*

Assignantur justæ, & legitimæ causæ, ob quas potest fieri Beneficiorum Resignatio, etiam ab Episcopis, *ibid. num. 29. & 30.*

Assignantur causæ, ob quas possunt Episcopi Resignationes admittere, *ibid. num. 31. & 32.*

Facta Resignatione pura, & a legitimo Superiore admissa, non est amplius locus pœnitentiæ; bene vero ante ejus admissionem, *ibid. num. 33. & 34.*

Qui Beneficium resignavit, potest redire ad idem Beneficium ex novo titulo, *ibid. num. 35.*

Resignatio Beneficiorum in quorum manibus fieri possit, vel non, & quomodo, *ibid. num. 36. ad 41.*

Episcopus quibus possit, vel non, conferre Beneficia in suis manibus resignata, *ibid. num. 42. 43. & 44.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Resignatio reciproca triangularis, seu quadrangularis a solo Papa potest admitti, *ibid. num. 45.*

Resignatio conditionalis cum reservatione certæ pensionis a solo Papa admitti potest; & quando, ac ex quibus causis possit Episcopus pensionem imponere, *ibid. num. 46. & 47.*

Resignatio Beneficii cum reservatione regressus, vel accessus; item Beneficii reservatio facta cum aliquo pacto, conventionione, aut contentia, a solo Papa admitti potest, *ibid. num. 48. ad 53.*

Resignatio Beneficii, ut sit licita, & valida, debet esse spontanea, & libera, ac pura ab omni passione, *ibid. num. 54. & 55.*

Resignatio pura, & absoluta admitti potest ab Episcopo sub justis causis, quæ assignantur, *ibid. num. 56.*

Permutatio Beneficiorum quid sit, cum quibus causis fieri, & a quibus admitti possit, vel non, & quomodo; *ibid. num. 57. ad 74.*

Quid circa Resignationem Beneficiorum Jurispatronatus, *ibid. num. 75. ad 79.*

Permutatio Beneficii debet fieri cum altero vero Beneficio, nec potest fieri coram Episcopo cum pensione, *ib. num. 80.*

Ad validitatem Resignationum, & Permutationum Beneficiorum requiritur earum publicatio facta juxta formam indictam a Gregorio XIII., cujus Constitutio ad id edita adducitur, & assignantur Beneficia, quæ publicari debent, vel non; qui teneantur, ubi, quomodo, & quando, ac sub quibus pœnis, *ibid. num. 81. ad 104.*

Impetrans Beneficium vacatum ob neglectam publicationem ad quid teneatur? & quid si plures tale Beneficium impetraverint, *ibid. num. 105.*

Impetrans tale Beneficium tenetur concludenter probare neglectam fuisse publicationem: Impediens autem legitime non dicitur negligens, *ibid. num. 106. & 107.*

Publicatio facta quomodo probetur, & quid ad id sufficiat? & an allata Constitutio Gregoriana sit ubique usu recepta, *ibid. num. 108. ad 111.*

Quoad Resignationes Beneficiorum attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV., in qua varia statuuntur, quæ assignantur, *ibid. num. 112.*

Magna intercedit differentia Concilium Trident. inter, & Bullam Pianam quod Resignationem Beneficii ad cujus titulum fuit quis ordinatus factam coram Ordinario, sine hac mentione, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 5.*

Bulla Piana, prohibens ne Episcopi conferant Beneficia coram ipsis resignata consanguineis, affinis, & familiaribus, locum sibi non vindicat quoad Beneficia, quæ resignantur ex causa permutationis, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Quoad Beneficia Jurispatronatus multum interest, utrum Resignatio facta sit nullatenus requisito consensu Patronorum, an requisito & non obtento consensu hoc, *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*

Alia vid. *ibid. in add. Auct. num. 113. ad 126.*, & tom. 8. in *Appendic. Decret. in Lancianen.*

RESOLUTIONES SACRARUM CONGREGATIONUM.

Quoad Resolutiones Sacrar. Congr. Vide in princ. hujus Volum. *per totum*, & verb. *Declarationes, & Decreta Sacrar. Congregat.*

RESTITUTIO IN INTEGRUM.

Restitutio in integrum generatim, & Restitutio in specie quid sit; Vide verb. *Restitutio in integrum num. 1. & 2.*

Ut restitutio in integrum concedatur, plura requiruntur, quæ assignantur, *ibid. num. 3. ad 6.*

Beneficium Restitutionis in integrum conceditur pluribus, qui assignantur, *ibid. num. 7. ad 17.*

Restitutio in integrum coram quo Judice sit petenda? & intra quod tempus, & quando tempus præscriptum currere incipiat, *ibid. num. 18. ad 25.*

Tempus concessum pro petenda restitutione non currit juste impedito, *ibid. num. 26.*

Ecclesie, aliaque Loca pia sunt restituenda in integrum etiam post lapsum tempus statutum ob varias justas causas, quæ assignantur, *ibid. num. 27. & 28.*

Petita restitutione in integrum, an, & quando suspendatur executio sententiæ, *ibid. num. 29. & 30.*

Restitutio in integrum quando, a quo, & ob quas causas concedenda sit Regularibus, vel Monialibus reclamantibus etiam

etiam post lapsum quinquennium contra nullitatem Professionis? & ut restitutio locum habeat quid necesse sit probare, *ibid. num. 31. ad 40.*

Restitutioe obtenta a Sacra Congreg., reliqui actus ubi sint faciendi, *ibid. num. 41.*

Quamvis Prætor ut corrigeret jus Civile induxerit Restitutionem in integrum, sunt tamen Restitutiones in integrum quas exemplo juris Prætorii proposuit jus Civile, & illarum exempla adducuntur, *ib. in nov. add. num. 1. ad 4.*

Interest vero, num Restitutio detur jure prætorio, an ex jure Civili; & quare, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

RESTITUTIO

Quoad ea, quæ concernunt restitutionis naturam, radices, necessitatem, & obligatos ad ipsam.

Restitutio unde dicta? quid sit? & unde oriatur ejus obligatio; Vide verb. *Restitutio art. 1. num. 1. ad 5.*

Quot, & quæ sint radices restitutionis, *ib. num. 6. & 7.* Restitutio quomodo sit necessaria ad salutem, *ibid. num. 8. & 10.*

Ad restitutionem tenentur non solum qui per se, & physice, sed etiam qui moraliter influunt in damnum alterius; & causæ moraliter in alterius damnum cooperantes, vel influentes novem enumerantur in duobus versiculis comprehensæ, & eorum quælibet singillatim perstringitur, *ibid. num. 11. ad 58.*

Animadversio in Auctoris sententiam, *ibid. in not. ad num. 34. & 40.*

Explicatur Auctor, *ibid. in not. ad num. 52.* Obligati ad damnum impediendum sive ex justitia, sive ex charitate, & non impediendes, an, quando, & quales ex ipsis teneantur ad restitutionem? & istorum plurimi assignantur, *ibid. num. 59. ad 71.*

Vide etiam notas ad *num. 73. 75. & 79. sub lit. a. b. c. & d.* Fure donante alicui partem rei furtivæ, vel de suo, ad hoc ut taceat; an teneatur ille talis ad restitutionem, *ibid. num. 72. & 73.*

Confessarius sive ex ignorantia, sive ex malitia, aut bona fide poenitentem deobligans a restitutione, quando tenetur, vel ipsum obligans, quando non tenetur, an teneatur ad damni compensationem, *ibid. num. 74. ad 77.*

Testis in Judicio testimonium dicens cum damno innocentis, vel veritatem dissimulans, aut celans an teneatur ad damni compensationem, *ibid. num. 78. & 79.*

Facili pauperes an teneantur restituere elemosynas acceptas, *ibid. num. 80.*

Adulteri, & Stupratores an, & quomodo teneantur damna ex adulterio, vel stupro causata compensare, *ibid. num. 81. & 82.*

Parentes exponentes filios suos aliorum expensis alendos; Emptores & Venditores; Possessor bonæ, vel malæ fidei; defraudantes gabellas; Pascentes animalia in pascuis alienis, & lignantes in alienis sylvis; Impediendes aliquem a consecutione alicujus boni, an, & quando teneantur ad restitutionem, *ibid. num. 83. ad 89.*

An, & quando fur ob sorta minuta, & alia gravia teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 90.*

Res inventæ, vel derelictæ, quomodo, & quibus restituendæ, *ibid. num. 91.*

Canonici, vel Beneficiati an, & quando teneantur ad restitutionem fructuum ob non residentiam, vel non recitationem Divini Officii, *ibid. num. 92. & 93.*

An, & quomodo faciendæ sit restitutio pro fama ablata; Vide verb. *Detrahitio.*

Alia ad rem, *ibid. num. 95.*

Quoad ea, quæ concernunt restitutionem pro homicidio, vel percussione, seu mutilatione.

Injustus, & voluntarius homicida, percussor, vel mutilator quæ damna compensare teneatur, vel non. Vide verb. *Restitutio art. 2. num. 1. ad 5.*

Pro vita, membro, vel cicatrice an sit de rigore justitiæ commutative faciendæ aliqua restitutio, & quid ad rem sentiant Doctores exponitur, *ibid. num. 6. ad 15.*

Occidens injustum invasorem, vel provocantem, seu voluntarie consentientem in pugnam an teneatur ad damni inde secuti compensationem, *ibid. num. 16. ad 21.*

Provocans occidens provocatum, qui metu infamiæ debuit comparere, an teneatur ad damni compensationem, *ibid. num. 22.*

Committens occultum homicidium, quod postea per errorem alteri imputatur, an teneatur ad damna inde secuta compensanda, *ibid. num. 23. & 24.*

Auctoris sententia emendatur, *ibid. in not. ad num. 23.* Quid de illo, qui cadaver occisi ponit ante domum, vel sepelit in horto innocentis, *ibid. num. 25. & 26.*

Intendens occidere seram, & occidens hominem, vel intendens occidere Cajum inimicum, & occidens Titium an teneatur ad aliquam compensationem, *ibid. n. 27. & 28.*

Ebrius alium occidens an teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 29.*

Vulnerans alium vulnere non lethali, si occasione talis vulneris alius morbus inde subortus mortem inferat vulnerato, an teneatur vulnerans ad restitutionem, *ibid. num. 30. & 31.*

Occidens hominem, quem certo scit paulo post justa, vel injusta morte occidendum, an teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 32. & 33.*

Occidens aliquem propter verba contumeliosa an teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 34. & 35.*

Si occurrens ad rixantes separandos occidatur an teneatur rixantes ad restitutionem, *ibid. num. 36. & 37.*

Teneri videtur, *ibid. in not. ad num. 37.*

Si quis a Mandatariis requisitus ostendat domum Caii, qui fuit inde ab illis occisus, an teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 38.*

Homicida an liberetur ab obligatione restituendi, si a Magistratu capite plectatur, *ibid. num. 39. & 40.*

Damna ex homicidio secuta quibus, & quomodo sint compensanda, *ibid. num. 41. ad 48.*

Quid, cui, & quando sit restituendum.

Quid si ex justitia commutative restituendum; Vide verb. *Restitutio art. 3. num. 1. 2. & 3.*

Quid sit restituendum a possessore bonæ, vel malæ fidei, quid a Commodatario, Conductore, Mutuatario, Emptore, & Venditore, Emphyteuta, Lusore, & quid in rerum occupatione, alluvione, specificatione, accessione, confusione, commixtione, & fructuum perceptione, *ibid. num. 4. ad 12.*

Accepta ob actionem malam, vel peccaminosam an, & quando sint restituenda, *ibid. num. 13. ad 16.*

Promissio, seu conventio de danda certa pecuniæ summa alicui ob turpem, & peccaminosam actionem perpetrandam an habeat vim obligandi, & assertur quid super hac sentiant Doctores, *ibid. num. 17. ad 23.*

Fœmina an licite retinere possit munera ab amasio recepta, *ibid. num. 24. & 25.*

Accipiens pecuniam a Dæmone ad quid teneatur, *ibid. num. 26.*

Vide notata, *ibid. ad num. 26.*

Accepta pro actione debita ex justitia an sint restituenda, & assignantur plures, qui hoc modo justitiam violant cum onere restitutionis, *ibid. num. 27. ad 30.*

Quid in specie de Judice circa munera recepta; Vide verb. *Judex.*

Accepta pro actione debita ex quacumque alia virtute præter justitiam, an, & quando sint restituenda, & ad rem afferuntur exempla, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Restitutio ordinarie faciendæ est Domino rei ablata; excipiuntur tamen plures casus, qui assignantur, *ibid. num. 35. ad 41.*

Vide not. novis. *ibid. ad num. 39. & 41.*

Quid quando non constat de vero Domino, seu legitimo rei possessore, *ibid. num. 42. ad 48.*

Bona naufragata in mari, vel in ejus littore reperta cui sint restituenda, *ibid. num. 49. & 50.*

Quid de illo, qui ex delicto habet bona incerta, *ibid. num. 51. ad 56.*

Occurritur falsæ sententiæ, *ibid. in not. ad n. 53.*

Pro damnis illatis immediate alicui Communitati, vel Collegio, & hujusmodi quæ unum corpus constituunt, cui sit faciendæ restitutio, *ibid. num. 57.*

Pro damnis illatis immediate personis particularibus in furtis minutis, quomodo sit ipsi faciendæ restitutio, & quid

quid si particulares sint extranei, vel ignoti, *ibid. numer. 58. & 59.*

An, & quibus restituendi sint Thesauri inventi; Vide verb. *Dominium art. 3. num. 27.*

Cupientes animalia in leporariis, vivariis, stagnis &c. vel venalia domestica, seu naturaliter mansuetata, vel feras a venatoribus vulneratas, aut pisces in piscatorum retibus, quando, & quibus teneantur restituere, *ibid. num. 61. ad 67.*

Apes ex proprio alveari evolantes, & alterius alveare occupantes an, & quando sint restituendæ, *ibid. num. 68. & 69.*

Quid de illo, qui pecuniam ab ipso furatus, vel ab alio fure mala fide acceptam ita cum propria commiscuit, ut discerni amplius nequeat, *ibid. num. 70.*

Quid de illo, qui pecuniam furtivam accepit bona fide in solutionem alicujus debiti, vel gratis, aut lucrationis causa, & bonæ fide pariter cum sua commiscuit, *ibid. num. 71. & 72.*

Emens rem furtivam bona fide ad quid teneatur, & quid possit, vel non, circa eandem. *ib. num. 73. ad 77.*

Emens rem pecunia furtiva ad quid teneatur, & quid de pecunia furtiva acquisita a venditore talis rei, *ibid. num. 78. & 79.*

Alia ad rem, *ibid. num. 80.*

Quibus faciendæ sit restitutio pro rebus in bello captis, & damnis causatis, *ibid. num. 81.*

Bona vacantia cui devolvantur, *ibid. num. 82.*

Restitutio ordinarie faciendæ est statim, ac quis cognoscit se esse rei alienæ debitorem, seu injustum detentorem, *ibid. num. 83.*

Ly statim dupliciter sumitur, scilicet moraliter, & mathematicè, *ibid. num. 84. & 85.*

Restitutio debitorum, sive ex delicto formali injustæ acceptionis, vel damnificationis; sive ex re accepta a possessore bonæ fidei: sive ex contractu, an sit faciendæ statim mathematicè, vel moraliter sumpto, *ibid. num. 86. ad 94.*

Quid de debitore restituente successive per partes, quando potest simul solvere totum, & an, & quando possit debitor a Confessario absolvi non prius facta restitutione, & quid de debitore, qui restitutionem differt usque ad mortem, *ibid. num. 95. ad 103.*

Ubi, quomodo, & quo ordine faciendæ sit restitutio.

Restitutio tum ex delicto, tum ex re accepta, ubi, & cujus expensis fieri debeat? ad quid teneatur possessor bonæ fidei postquam intellexit rem esse alienam. Vide verb. *Restitutio art. 4. num. 1. ad 12.*

Debita sive, ex contractu simpliciter, sive oneroso, sive gratuito, in quo loco, & quomodo sint solvenda, vel restituenda, & quid si pro restitutione faciendæ sit res alio transportanda, *ibid. num. 13. ad 17.*

Restitutio faciendæ est tali modo, quo res sufficienter perveniat ad manus Domini, vel Creditoris, *ibid. num. 18.*

Restitutio ex delicto sine publico, sive occulto quomodo sit faciendæ, *ibid. num. 19. & 20.*

Debitor quicumque an, & quando liberetur ab onere restitutionis, debitum transmittendo per tertiam personam, & in casu, quo res transmissa non perveniat ad manus Domini, vel pereat, an teneatur iterum restituere, *ibid. num. 21. ad 28.*

Quæ debita præferenda sint in ordine restitutionis, *ibid. num. 29. 30. & 31.*

Venditor rei an, & quando sit præferendus aliis creditoribus, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Debita ex delicto an sint æqualiter solvenda cum debitis ex contractu justo, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

Debita hypothecata quibus sint præferenda, *ib. num. 38.*

Inter Creditores hypothecarios, ordinarie loquendo, illi sunt præferendi, qui sunt priores; excipiuntur tamen aliqui casus, in quibus ex privilegio hypothecæ quædam posteriores præferuntur prioribus non privilegiatis; & dicti casus assignantur, *ibid. num. 39. ad 60.*

Inter Creditores hypothecarios, & Chirographarios quæ sit præferentia ordo sit servandus in ipsis faciendæ restitutione, *ibid. num. 61. ad 65.*

Inter debita mere personalia, paria, & ejusdem generis quæ prius sint solvenda, vel non, *ibid. num. 66. ad 69.*

Inter Creditores mere personales quis sit præferendus, & an possit Debitor, sciens se non habere unde possit solvere omnibus, præferre aliis Creditoribus aliquem suum amicum, seu familiarem non petentem, *ibid. num. 70. 71. & 72.*

Creditor pauper an possit intuitu paupertatis præferri Creditori diviti, *ibid. num. 73.*

Quoad ea, quæ concernunt causas excusantes, vel non excusantes, a restitutione, ut, vel differri, vel omnino omitti possit.

Causæ excusantes pro restitutione differenda quot, & quæ sint, & quando propter ipsas possit Debitor licite restitutionem differre, vel non; Vide verb. *Restitutio art. 5. num. 1. ad 25.*

Assignantur, & explicantur causæ omnino excusantes a restitutione faciendæ; & exponitur quando per ipsas restitutio a debitore licite omitti possit, vel non, *ib. n. 26. ad 43.*

Moderantur, *ibid. in not. ad num. 39.*

Debitor solvens Creditori sui Creditoris, an & in quo foro liberetur ab onere denuo restituendi, *ibid. num. 44. ad 48.*

Debitor qui bonis cessit an liberetur ab onere restitutionis? & ad quid teneatur, si deveniat ad pinguiorem fortunam? Et quid de bonis acquisitis ante cessionem ipse, vel ipsius hæredes disponere possint, *ibid. num. 49. ad 57.*

Occurritur quibusdam laxis opinionibus, *ibid. in not. ad num. 53. 55. & 56. sub lit. a, b, & c.*

Quid de debitore, vel Fidejussore illius, qui bonis cessit, *ibid. num. 58. & 59.*

Ingressus, & Professio Religionis an liberet Debitorem ab obligatione restituendi, seu solvendi debita antea contracta? Et assertur quid ad rem sentiant Doctores; & innotuit ad quid teneatur Monasterium, vel Religiosus debitor post emissam Professionem, *ib. num. 60. ad 74.*

Excommunicatio Creditoris, vel Debitoris non excusat a restitutione faciendæ, *ib. num. 71.*

An si Debitor morte plectatur excusentur ejus hæredes a restitutione damni causati per delictum, ob quod fuit ultimo supplicio punitus; Vide *supra art. 2. num. 39. & 40.*

In singulis superioribus quinque de Restitutione Articulis pluries capitur Auctor, *ibid. in nov. not.*

Indicator Auctores, qui de Restitutione, quod pertinet ad forum fori, doctè scripserunt, *ib. in nov. add. n. 1. & 2.*

RESTRICTIO MENTALIS.

Restrictio mentalis duplex assignatur, & explicatur; Vide verb. *Restrictio mentalis num. 1.*

Vide monitum in not. novis. *ibid.*

Amphibologia, seu æquivocatio quid sit, *ib. num. 2.*

Restrictio mentalis, & amphibologia quomodo, & in quibus casibus excusent a mendacio, vel perjurio, & aliqui ex dictis casibus assignantur, *ib. num. 3. ad 10.*

Sed vide *ibid. in nov. not. sub lit. a.*

Quomodo excusentur mercatores dicentes, vel jurantes non posse pro tali pretio mercem vendere, vel sibi pluri constare, licet in rigore hoc verum non sit; *ib. num. 11.*

Reus an, & quando teneatur, vel non, fateri veritatem Judici ipsum interroganti cum juramento, *ib. num. 12. ad 14.*

RETRACTUS gentilium quid sit; Vide verb. *Emptio art. 4. num. 26. ad 42.*

REVELATIONIS secretorum poenæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 188.*

REVELANTIUM Confessionem Sacramentalem poenæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 195. & verb. Sigillum Sacramentalis Confessionis num. 25.*

R E U S.

Reus unde dicatur; Vide verb. *Reus num. 1.*

Alia de ipso, *ibid. num. 2. ad 11.*

Preprehenditur Auctor, *num. 11. ib. in nov. not. sub lit. b.*

Reus an, quando, & quibus mediis licite fugere possit e carcere, & an quis possit licite ipsum juvare ad carcerem frangendum, *ib. num. 12. ad 21.*

Preprehenditur Auctor, *num. 17. ibid. in nov. not. sub lit. b.*

Reus ad quid teneatur, vel non, coram Iudice interrogante, vel in tormentis positus. *ib. num. 22. ad 35.*
 Sed vide ad *num. 22.* Auctoris, *ibid. in nov. not. sub lit. b.*
 Vide etiam *not. noviss. ad num. 26. & 30. sub lit. c. & d.*
 Quid circa Viaticum tribuendum Reo ultimo supplicio puniendo, *ib. n. 36. ad 39.*
 Alia ad rem, *ibid. num. 40. ad 43.*
 De favore rei in iure, *ibid. in nov. add. num. un.*
 Reus quoad coniugium; Vide verb. *Immunitas art. 3. per tot.*

RITUS.

Super Ritibus Ecclesie, eorumque observantia nemini licet dispensationem concedere, inconsulta S. Sede; Vide verb. *Ritus in add. Auct. num. 1.*
 Quid Christiani homines circa Ritum Ecclesie facere debeant, late exponitur, *ibid. in add. Auct. num. 2. ad 19.*
 De ritibus Malabaricis & Sinensibus, cum aliquali Historia controversiarum, *ibid. in add. Auct. num. 20. ad 26.*
 De Sacrorum Rituum Congregatione, & illius Consultoribus late, *ibid. in add. Auct. num. 27. & seqq.*

RIXA quid sit; Vide verb. *Bellum num. 3. & verb. Virtus num. 86.*

ROGATIONES.

Rogationes a quo primo invente, & institute, & a quo fuerit in ipsis indictum jejunium; Vide verb. *Rogationes num. 1. ad 5.*
 Animadversio in Textum, *ibid. in not. nov. ad num. 3. sub lit. A.*
 Quid de Litaniis recitandis in triduo Rogationum, *ibid. num. 6. & 7.*
 Corrigitur Auctor, *num. 7. ibid. in nov. not. sub litter. B.*
 Triduanæ Rogationes cur ab Ecclesia universali præcipiantur quotannis celebrari, *ibid. num. 8.*
 Alia ad rem, *ib. num. 9.*

ROMANUS PONTIFEX.

Romanus Pontifex Petro in Ecclesie regimine successit; Vide verb. *Romanus Pontifex in nov. art. §. 1. ad 4.*
 Quænam potestas collata sit D. Petro transmittenda in successores Romanos Pontifices, *ibid. in nov. art. §. 5.*
 Confutatur Calvinianorum, & Lutheranorum errores circa Rom. Pontificem, *ib. in nov. art. §. 8.*
 Item Edmundus Richerius confutatur, *ib. in nov. art. §. 9.*
 Expenduntur opiniones Gallorum Theologorum, & quidem Catholicorum, circa Romanum Pontificem, *ibid. in nov. art. 10. & seqq.*

RUBRICÆ.

Rubricæ unde dicæ, & quid sint; Vide verb. *Rubricæ num. 1. & 2.*
 Rubricæ aliæ sunt præceptivæ, & aliæ directivæ, & explicantur, *ib. num. 3.*
 Rubricæ præceptivæ quando, & quæ obligent sub mortali, *ib. num. 4. & 5.*
 Transgressio Rubricarum præceptivarum ex suo genere mortalis, potest esse venialis ex duplici capite, & assignatur, *ib. num. 6.*
 Transgressio Rubricarum præceptivarum ex suo genere levis, seu venialis potest transire in mortalem quatuor præcipue modis, qui assignantur, *ib. num. 7. ad 11.*
 Transgressio Rubricarum mere directivarum an, & quale sit peccatum, *ibid. n. 12. & 13.*
 Aliquid omittit sive essentiale, sive accidentale in Rubricis Missam concernentibus, quando, & quale sit peccatum, *ib. num. 14. ad 24.*
 Explicatur Auctor, *ibid. in not. sub lit. a.*
 Addere aliquid in Missa sive in notabili quantitate, sive non, an, & quale sit peccatum, *ib. num. 25. ad 34.*
 Mutare ritum Missæ in Rubricis designatum, quale sit peccatum, & quid in casu possint, vel non, locorum Ordinarii, *ibid. num. 35. & 36.*
 Mutare propria auctoritate, voluntate præscriptas preces in alias, vel mutare imperfecte aliquas actiones; aut vertere partes ejusdem, vel diversæ rationis, quale sit peccatum, *ibid. num. 37. 38. & 39.*

Alia ad rem, *ibid. num. 40.*

RUMOR quid sit; Vide verb. *Fama num. 12.*
 RUMOR an sufficiat ad impediendum Matrimonium. Vide *ib. num. 33.*

S

SABBATUM.

Sabbatum, ejusque nomen quid indicet? ac significet? Et quid de eo in Veteri, ac novo Testamento; Vide verb. *Sabbatum num. 1. ad 4.*
 Dies Dominica quando celebrari incœperit pro die Sabbati, & quibus de causis, *ib. num. 5. ad 8.*
 Sabbato olim, & feria 6. jejunabatur; & quare, *ib. n. 10.*
 Sabbato magno, seu Sancto consecrari potest Episcopus, *ib. num. 11.*
 Sabbato Sancto non possunt pulsari Campanæ in aliqua Ecclesia, ante pulsationem in Ecclesia Cathedrali, vel Matrice; & quid si fecus, *ibid. num. 12. ad 17.*
 Prohibitum est Christianis Sabbato præsertim infervere Hebræis, accendendo eis ignem, & similia, *ib. num. 18.*
 Sabbato Sancto nullimode dici potest Missa privata, *ibidem num. 19. & verb. Resolutiones Sacrar. Congr.*
 Sabbathi diebus abstinentia a Carnibus non semper ubique fuit de præcepto, *ib. in add. Auct. num. 20. ad 29.*

SACERDOTIUM. SACERDOS.

Sacerdotium fuit in omni Lege. Vide verb. *Sacerdotium n. 1.*
 Sacerdos qui fuerit tempore Legis Naturæ, Legis Scriptæ, & Legis Gratiæ, *ibid. num. 2. ad 4.*
 Sacerdotium Legis veteris commutatum est in novum, *ib. n. 5.*
 Sacerdotium novæ Legis Christo est institutum; & est visibile, & externum signum; & qualem dicat potestatem, *ib. num. 6. 7. & 8.*
 Sacerdotalis Ordo a quo incœperit; & Sacerdos unde dicatur, *ibid. num. 9. & 10.*
 Sacerdos non potest iterum fieri laicus, *ibid. num. 11.*
 Sacerdos malus non perdit Ordinem; & æque ac bonus valide conficit Corpus Christi, dignior autem facilius a Deo exauditur, *ib. num. 12. ad 18.*
 Sacerdos in mortali existens debet confiteri antequam celebret; & quid si desit Confessarius, *ibid. num. 19.*
 Sacerdos pollutionem patiens in nocte, an possit mane celebrare, *ibid. num. 20.*
 Sacerdos quando, & quomodo Stolum deferre debeat, *ibid. num. 21.*
 Sacerdos quando possit ex se ipso communicare? & sub qua specie, *ibid. num. 22. 23. & 24.*
 Alia plura de Sacerdotibus, *ibid. num. 25. usque ad 138. & in Auct. add. num. 140. & seqq.*
 Sacerdotes Exteri, & maxime peregrini non sunt admittendi ad Missas celebrandas, & Sacramenta administranda sine Litteris Commendatitiis suorum Ordinariorum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
 Limita si Sacerdos aliquis exterus per longum tempus in loco aliquo celebraverit, ejusque mores jam sint noti, *ib. in nov. add. num. 4.*
 An Episcopus prohibere valeat, ne Sacerdotes Regulares peregrini celebrent in Ecclesiis Regularium, *ibid. in nov. add. num. 5.*
 Sacerdotes prohiberi possunt ab Ordinario, ne minorem uno julio elemosynam pro Missa accipiant. Vide verb. *Elemosyna num. 65.*

SACRAMENTALIA. Vide verb. *Peccatum num. 47. ad 55.*

SACRAMENTUM

Quoad ea, quæ concernunt Sacramentorum naturam, institutionem, numerum, materiam, formam, Ministrum, & intentionem.

Sacramenti tres acceptiones assignantur; ejusque definitio traditur. Vide verb. *Sacramentum art. 1. num. 1. 2.*
 Sacramenta novæ Legis quot sint? & a quo instituta? & in quo diffe-

differant ab illis antiquæ Legis, *ibid. num. 3. ad 6.*
 Sacramenta novæ Legis quædam dicuntur *Mortuorum*, & alia *Vivorum*; quædam *Iterabilia*, & non *Characteristica*; quædam *Iterabilia*, & *Characteristica*; quædam *Permanentia*, & quædam *Transcuntia*; quædam *omnibus necessaria*; & quædam *non omnibus necessaria*; & singula explicantur, *ibid. num. 7. ad 14.*

Sacramenta non sunt paria; neque sunt sola signa, seu notæ Christianitatis; neque instituta propter solam Fidem nutriendam, *ibid. num. 15. 16. & 17.*
 Sacramenta tribus perficiuntur, & tria requiruntur ad cujuslibet essentiam; & assignantur, *ibid. num. 18. & 19.*

Materia, et forma in quolibet Sacramento, quæ et quodplex sit, et assignatur, et explicatur, *ibid. n. 20. ad 24.*
 Quænam sit materia remota, et proxima cujuslibet specialis Sacramenti; Vide verb. *Baptismus, Confirmatio &c.*
 Ad valorem Sacramentorum quæ simultas requiritur inter eorum materiam, & formam, *ib. num. 25. & 26.*
 Materie, & formæ Sacramentorum a quo, & quomodo institutæ, *ib. num. 27. & 28.*
 Materie, & formæ mutatio quando irritet Sacramentum, *ib. num. 29. & 30.*

Quandonam Sacramenta per materiam & formam explicari cœperunt a Theologis, & quomodo antea Theologi explicabant, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quoad materiam, & formam propriam cujuslibet Sacramenti, eorumque mutationem substantialem, vel accidentalem. Vide *in suis propriis locis*, & signanter sub Verb. *Baptismus.*

Sacramenta a malis Ministris ministrata an sint bona, & valida; & quibus noceant, *ib. num. 32. 33. & 34.*
 Sacramenta a quibus ministrari, ac fieri possint, *ibid. num. 35. & 36.*

Alia quoad Ministrum, & intentionem. Vide verb. *Minister Sacramentorum*, & verb. *Intentio num. 14.*

Quoad ea, quæ concernunt Sacramentorum effectus. Effectus Sacramentorum novæ Legis duplex assignatur, & explicatur, Vide verb. *Sacramentum art. 2. num. 1. ad 5.*

Quoad ea, quæ concernunt Gratiæ generatim, & Gratiæ Sanctificantem. Vide verb. *Gratia, ut est Donum Dei. Sacramenta novæ Legis qualem, & quomodo conterant Gratiæ, ib. num. 7. 8. & 9.*

Sacramenta *Mortuorum*, & *Vivorum* quare ita dicantur; & an conferant primam, vel secundam gratiam; & ista quæ sit? & quare sic dicatur, *ib. num. 10. ad 17. & art. 1. n. 8. & verb. Gratia num. 5.*

Sacramenta an omnia conferant semper æqualem gratiam, vel non, *ib. num. 18. ad 23.*
 Ad fructuose recipienda Sacramenta sive *Vivorum*, sive *Mortuorum*, quid requiratur in adultis, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

An, & quæ Sacramenta reviviscant, recedente, seu subblata fictione, *ib. num. 27. ad 31.*

Sacramenta non causant gratiam physice, sed moraliter, *ib. num. 32.*

Character Sacramentalis imprimatur tantum in Baptismo, Confirmatione, & Ordine, & quare, *ib. num. 33. & 34. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Character quid sit? in quo subiectetur? & an indelebilis, *ib. num. 35. ad 41. & in nov. add. num. 3. ad 8.*

De vetita iteratione trium Sacramentorum, quæ Character distinguunt, *ib. in nov. add. num. 9. & seqq.*
 Cætera Vide *ib. in add. Auct. num. 4. & seqq.* ubi præsertim de denegatione Sacramentorum agitur.

SACRA SCRIPTURA. Vide verb. *Scriptura Sacra.*

SACRIFICIUM.

Sacrificium in genere duplex assignatur, & explicatur. Vide verb. *Sacrificium num. 1. 2. & 3.*

Sacrificium stricte sumptum definitur, & per singulas particulas explicatur, *ib. num. 4. ad 10.*

Sacrificium ratione materie dividitur in *Victimam*, seu *Hostiam*, *Immolationem*, & *Libamen*; & singula declarantur, *ib. num. 11.*

Ratione formæ dividitur in *Holocaustum*, *Hostiam pacificam*, et *Hostiam pro peccato*, quæ omnia declarantur, *ib. num. 12.*

Ratione finis dividitur in *Latreuticum*, *Eucharisticum*, *Imperatoricum*, & *Satisfactorium*, & omnia declarantur, *ib. num. 13.*

Omnia dd. Sacrificia coadunantur in Sacrificio Missæ, quod ratione modi offerendi est duplex, scilicet *Crucentum*, & *Incrucentum*; & utrumque explicatur, *ib. n. 14. & 15.*
 Sacrificium Missæ penes diversos fines, & fructus variè dividitur, & assignatur, *ib. num. 16. & 17. & verb. Missa art. 1.*
 Sacrificium unde dicatur, *ib. num. 18.*

Missæ unde dicatur, *ib. num. 19.*
 Missæ Sacrificium quando, & a quo institutum, & quid in ipso contineatur, & alia ejus celebrationem concernentia, *ibid. numer. 20. ad 30.*

Missæ Sacrificium quando, & a quibus fieri cœperit, *ibid. num. 31.*

Missæ olim dividebatur in duas partes, & assignantur, *ib. num. 32.*

Missæ quid vere sit, *ib. num. 33.*
 In Sacrificio Missæ quis sit Offerens principalis, & minus principalis? & quid principale, & minus principale Oblatum, *ib. num. 34. ad 38.*

Assignantur actiones, & partes Sacrificii Missæ; & quid pertineat, vel non, ad ejus essentiam, *ib. num. 39. ad 49.*

Consecratio utriusque speciei est de necessitate præcepti Divini, & an liceat sub una tantum specie consecrare? & an Papa possit quoad hoc dispensare, *ib. num. 50. ad 55.*

Reprehenditur Auctor *num. 55.* Vide *ibid. in nov. add. lit. a.*
 Sacrificium Missæ quomodo differant a Sacrificio Crucis, & a Sacrificio ultimæ Cœnæ, & a Sacramento Eucharistiæ, *ib. num. 56. ad 59.*

Sacramenta, & Sacrificia quomodo differant, *ibid. n. 60.*
 Alia ad rem. Vide verb. *Missæ*, verb. *Eucharistia.*

SACRILEGIUM.

Sacrilegium unde dicatur, & quid sit; Vide verb. *Sacrilegium num. 1. & 2.*

Sacrilegium aliud est Personale, aliud Reale, & aliud Locale; & quid sint singula? Et quando committantur, *ib. n. 3. ad 7.*
 Sacrilegium quale sit peccatum, *ib. num. 8.*

Alia ad rem. Vide *ib. in nov. add. & verb. Ecclesia art. 4. verb. Luxuria num. 29. verb. Pœna art. 2. num. 196.*

SACRISTA. SACRISTIA.

Sacristæ Officium quid sit; Vide verb. *Sacrista num. 1. & in nov. add. num. 1. ad 4.*

Sacrista tenetur ad culpam levissimam, *ib. in nov. add. num. 5. ad 8.*

Sacrista Capellæ Palatii Apostolici quis esse debeat, *ibid. n. 2.*
 Sacrista Conclavis quibus gaudeat privilegiis, *ibid. num. 3.*
 Alia plura Sacristas, & Sacristiam concernentia, *ibidem num. 4. ad 19.*

SANCTITAS, SANCTI.

Sanctitas in quo consistat. Vide verb. *Sanctitas in add. Auct. num. 1. & 2.*

Sancti Vocabulum primis Ecclesie temporibus Christianis omnibus ob Religionis Sanctitatem tributum fuit, *ib. in add. Auct. num. 3.*

Sequenti tempore fuit titulus Dignitatis Ecclesiasticæ, *ibid. in add. Auct. num. 4.*

Tandem ad probatam vitæ Sanctitatem indicandam private translatum fuit, *ibid. in add. Auct. num. 5.*

Sanctorum nomina & elogia in Martyrologium inferri nequeunt sine Auctoritate Congreg. Sacr. Rituum; & indicantur ea, quæ intulit Benedictus XIV. *ibid. in add. Auct. n. 6. & seqq.*

Sanctorum Patrum unanimis consensus est infallibile testimonium Divinæ Revelationis, *ibid. in add. Auct. num. 11.*

SANCTORUM, & Beatorum cultus. Vide verb. *Veneratio Sanctorum.*

SAPIENS errorem propositio, quæ sit; Vide verb. *Propositiones damnatæ num. 39.*

SAPIENS hæresim propositio. Vide *ibid. num. 23.*

SAPIENTIA quid sit; Vide verb. *Theologia num. 15.*

SATISFACTIO, sive Pœnitentia Sacramentalis; Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum art. 3.*

SCANDALUM.

Scandalum quod importet? & quid sit physice, & moraliter. Vide verb. *Scandalum numer. 1. 2. & 3.*
 Scandalum dividitur in activum, & passivum; & quid sit utrumque, *ibid. num. 4. 5. & 6.*
 Scandalum activum est duplex, directum, & indirectum; & utrumque explicatur, *ibid. num. 7. 8. & 9.*
 Scandalum passivum pariter est duplex, datum, & acceptum; & quid sit utrumque, *ibid. num. 10. 11. & 12.*
 Scandalum passivum acceptum aliud est puillorum, & aliud pharisaicum, & quid sit utrumque, *ib. num. 13.*
 Scandalum activum quale sit peccatum? & qualem malitiam contrahat; *ibid. num. 14. & 15.*
 Scandalum mere passivum quando sit evitandum, vel impediendum, *ibid. num. 16. & 17.*
 Ob evitandum quodcumque aliorum scandalum quæ opera sint omittenda, vel non? & an, & quando sit damnum patiendum, *ibid. num. 18. ad 23.*
 Scandalum activum esse potest sine passivo, & econtra, *ib. n. 24.*
 Utillius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur, *ibid. num. 25.*

SCANDALOSA propositio quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatae num. 35.*

SCENICI. Vide verb. *Infamis num. 11. verb. Irregularitas art. 1. num. 12. vers. Octava.*

SCHISMA. SCHISMATICI.

Schisma generice, & large sumptum quid significet; Vide verb. *Schisma num. 1.*
 Schisma multipliciter contingere potest, & accipi in bonam, & in malam partem; & simpliciter prolatum in malam partem usurpatur; & sic sumptum definitur, *ibid. n. 2. 3. & 4.*
 Schisma dividitur in purum, & mixtum, & utrumque explicatur, Et an detur nostris hisce diebus Schisma purum, *ibid. num. 5. ad 8.*
 Schismaticus vere, & proprie quis sit, vel non, *ib. n. 9. & 10.*
 Schisma in quo differat ab heresi, *ibid. num. 11. 12. & 13.*
 Schismatici subjacent variis pœnis, quæ assignantur, *ibid. num. 14. ad 21.*
 Quid si tempore Schismatis sint plures Pontifices, & unus sit certus? Et quid si in casu nesciatur quis sit legitimus Papa, *ibid. num. 22. ad 25.*
 Quid si tempore Schismatis, commercia Civilia sine scandalo tolli nequeant, *ibid. num. 26.*
 Vide cætera in *add. Auct. num. 27. ad 34.*
 Num Schisma merum sine hæresi sit delictum Ecclesiasticum, *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

SCHISMATICA propositio. Vide verb. *Propositiones damnatae num. 26.*

SCIENTIA Confessarii, Vide verb. *Confessarius art. 1. num. 49.*

SCRIPTURA SACRA.

Scriptura Sacra unde dicatur Biblia? & quid sit; Vide verb. *Scriptura Sacra num. 1. & 2.*
 Volumen Scripturæ Sacræ continet varios particulares Libros, quorum numerus, & antiquitas assignatur; & dicti Libri appellantur Canonici; & quare, *ibid. num. 3. ad 6.*
 Libri spectantes ad Testamentum Vetus, & Testamentum Novum dividuntur in quatuor classes, quæ assignantur, *ibid. num. 7. & 8.*
 Recollectio dd. Librorum vocatur Testamentum Vetus, & Novum, duplici ratione, quæ assignatur; & quare unum appelletur Vetus, & aliud novum, *ibid. num. 9. & 10.*
 Omnes dd. Libri pro Canonicis, & Sacris habendi sunt; & quid si secus, *ibid. num. 11.*
 Assignantur varii Libri, qui pro Canonicis non habentur ab Ecclesia, *ibid. num. 12. 13. & 14.*
 Plures ex Libris Sacris perierunt; & assignantur varii ex illis, *ibid. num. 15.*
 Assignantur variae editiones, ac versiones Sacr. Scripturæ; & qui fuerint Actores, & quæ fides sit ipsis habenda, *ibid. num. 16. ad 26.*
 Textus Auctoris emendatur, *ibid. in not. nov. ad num. 16. sub lit. a.*
 Vide etiam not. *ad num. 17. sub lit. b.*
 Omnes Sacr. Scripturæ sensus assignantur, & explicantur, *ibid. num. 27. ad 37.*

Sacræ Scripturæ interpretatio a quo fieri possit, vel non, *ibid. num. 38.*

Sacræ Scriptura an, & a quibus legi possit lingua vulgari, *ibid. num. 39. & 40.*

Sacræ Scriptura abutentes in fortilegiis, incantationibus &c. vel convertentes in usus prophanos, verba jocosa, scurrilia &c. qua pœna puniendi; *ibid. num. 41. 42.*

Sacræ Scripturæ Lector, seu Expofitor quibus in locis sit tenendus? & a quo examinandus, *ibid. num. 43. ad 46.*

Sacræ Scripturæ lectio in Conventibus Regularium fieri debet bis in hebdomada, *ibid. num. 47.*

De Sacræ Scripturæ Veritate, Integritate, & Infallibilitate, Vide *ibid. Append. sive novo de Sacra Scriptura art. §. 1. ad 6.*

An Sacræ Scripturæ Auctoribus Spiritus Sanctus inspiraverit tantum res, quas narrant, an etiam voces singulas, terminos, expressiones, ac Stylum, *ib. in Ap. §. 7. ad 9.*

Num Sacri Scriptorum libere scripserint, *ibid. in Append. §. 10.*

De Catalogo Sacrorum Librorum publica Ecclesiæ Auctoritate conditio, *ibid. in Append. §. 11.*

De Judæorum Canone, & illius Auctore, *ib. in Ap. §. 12.*

Agitur de Sacræ Scripturæ versionibus, *ib. in Append. §. 16.*

Regulæ traduntur, quibus investigari, erui, & dignoscere potest verus Sacræ Scripturæ sensus, *ib. in Ap. §. ult.*

SCRIPTURÆ SEU INSTRUMENTA.

Scripturæ aliæ sunt publicæ, & aliæ privatæ, & quæ sint publicæ. Vide verb. *Scripturæ, Instrumenta num. 1. & 2.*

Scripturæ privatæ reducuntur ad tres species, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. num. 3. ad 8.*

Scriptura privata alia est authentica, & alia non authentica; & quæ sit utraque, *ibid. num. 9.*

Scriptura privata redditur authentica pluribus modis, eui assignantur, *ibid. num. 10. ad 15.*

Quid quando Scriptura privata negatur esse illius, contra quem producitur, *ib. num. 16.*

Scripturam privatam manu cujusquam fuisse scriptam, vel de ejus mandato fuisse ab alio conscriptam, vel subscriptam, per quid probari possit, vel non, *ibid. num. 17. ad 22.*

Scriptura privata confessæ regulariter probat plene contra scribentem; excipiuntur tamen aliqui casus, qui assignantur, *ibid. num. 23. ad 26.*

Scriptura privata an, & quando probet in commodum scribentis, *ib. num. 27. ad 30.*

Libri rationum an, & quando probent in commodum scribentis, & qui si sint libri rationum Defuncti, vel Tutoris, aut Administratoris viventis, *ib. num. 31. ad 39.*

Instrumentum unde dicatur? & proprie sumptum quid sit, *ibid. num. 40. & 41.*

Instrumentum aliud est publicum, & aliud privatum; & utrumque explicatur, *ib. num. 42. ad 46.*

Instrumentum publicum a Notario confectum est duplex, *Protocollum, & Transumptum, & utrumque explicatur, ib. num. 47. ad 50.*

Instrumentum publicum dividitur in Originale, & Exemplum; & quid sit utrumque, *ibid. num. 51.*

Instrumentum adhuc dividitur in Authenticum, & non authenticum; & utrumque explicatur, *ib. num. 52. 53. & 54.*

Instrumentum publicum an differat ab authentico, *ib. n. 55.*

Ad Instrumentum publicum manu publici Notarii confectum requiruntur de jure, vel consuetudine plures solemnitates, quæ assignantur, & quid si aliqua ex ipsis deficiat, *ibid. num. 56. ad 71.*

Instrumentum publicum manu Notarii confectum cum dictis solemnitatibus qualem fidem faciat? Et an faciat eandem fidem etiam Protocollum, si habeat dictas solemnitates, *ibid. num. 72. & 73.*

Quid si ante perfectionem solemnium Instrumenti moriatur Notarius ille, qui ad petitionem partium fecit Protocollum, *ibid. num. 75. ad 80.*

Exemplaria, seu Transumpta Originalium Instrumentorum an, & quando habeant eandem vim probandi, ahabent Originalia ipsa, *ib. num. 81. ad 85.*

Actor quas Scripturas petere possit a Reo? & Reus quales tradere debeat Actori, *ibid. num. 86. 87. 88.*

Quid si Instrumenta inter se contraria ab eadem, vel a diversis partibus producantur, *ibid. 89. 90.*

Quid

Quid si Instrumenta hinc inde producta sint æqualis dignitatis, *ibid. num. 91.*

Instrumentum in aliqua parte rasum an, & quando probet, *ibid. num. 92.*

Amisio Scripturæ non nocet, si probatio negotii fieri possit per testes, vel alio legitimo modo, *ibid. num. 93.*

Quid si Instrumentum sit amissum casu fortuito? vel peccat malitiose factio Adversarii, *ibid. num. 94. 95.*

Falsificantes Scripturas, seu Instrumenta quas pœnas incurrant? Vide verb. *Falsum, Falsarius num. 39. ad 73.*

Scripturæ, & Instrumenta facta a Cancellario Episcopi, ubi afferari debeant, *ibid. num. 97.*

Alia ad rem; *ibid. num. 98. ad 108. & in nov. add. num. 1. & seqq.* ubi totam hanc materiam in compendium sapientissimus *Addens* completitur.

SCRUPULUS.

Scrupulus unde dicitur? & quid sit. Vide verb. *Scrupulus n. 1. & 2.*

Scrupulosi alii sunt circa præsentia, & alii circa præterita; utriusque qui sint? & quæ sint signa, causæ, remedia, & privilegia conscientie scrupulose? & quando liceat vel non contra ipsam operari; Vide verb. *Conscientia n. 115. ad 126.*

SCUTUM aureum ex quot paulis constituatur; Vide verb. *Alienatio art. 3. num. 4.*

SCUTUM pro solvenda pensione quomodo intelligendum; Vide verb. *Pensio num. 115.*

SECRETARIUS. SECRETUM.

Secretarius ad quid teneatur. Vide verb. *Secretarius num. 1.*

Secretarius peccat in pluribus, quæ assignantur, *ibid. num. 2.*

Quam mercedem possint exigere Secretarii, seu Cancellarii Curie Episcopalis. Vide verb. *Cancellarius.*

Secretarius, qui multa scribit, probabiliter non excusatur a jejuniis, *ib. num. 5.*

Secretum (præter illud Confessionis Sacramentalis) potest aliquid dici quinque modis, qui assignantur; & revelare secretum in dictis quinque modis quale sit peccatum, *ibid. num. 6. ad 11.*

Iuxta causæ revelandi secretum enumerantur, *ib. num. 12.*

Per revelationem secreti quando, & qualis fiat injuria, *ibid. numer. 13. ad 16.*

Superiores manifestantes personas, a quibus aliorum subditorum defectus corrigendos susceperint; Vocales omnes revelantes acta Capituli, vel Congregationis; ac Religiosi omnes manifestantes Secreta Religionis quomodo peccent, *ibid. num. 17. 18. 19.*

Alia ad rem. Vide verb. *Detractio, verb. Litteræ.*

SEDES VACANS.

Nomine Sedis vacantis quid intelligatur; Vide verb. *Sedes vacans num. 1. ad 4.*

An Sedes vacet, & Capitulum possit procedere ad electionem Vicarii Capitularis, quando Episcopus est excommunicatus, vel suspensus, factus captivus, relegatus &c. Vide verb. *Capitulum art. 3. num. 32.*

Sedes quando vacare incipiat, *ibid. num. 6. & dict. verb. Capitulum art. 3. num. 37. & 38.*

Sedes quando censeatur vacare per translationem Episcopi. Vide dict. verb. *Capitulum art. 3. num. 31. & verb. Episcopus art. 3. num. 60.*

Sedes semel vacans quamdiu duret vacare, *ibid. num. 8. 9.*

Sede Romana vacante, quid de illis, qui tenentur accedere, vel mittere ad Curiam, *ibid. num. 10.*

Sede Romana vacante qualem habeat potestatem Collegium Cardinalem, *ibid. num. 11. & 12.*

Sede Romana vacante tempore Concilii Generalis; electio Pontificis a quibus fieri debeat. *ibid. num. 13.*

Sede Romana vacante quid possint Summus Pœnitentiarius, Vicarius Papæ, ac Episcopi, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Sede Romana vacante a quo sint conferenda Beneficia Papæ reservata, *ibid. num. 17. & 18.*

Sede Episcopali vacante, quæcumque Beneficia vacantia sunt Papæ reservata. Et quando talis reservatio procedat, vel non, *ibid. num. 19. ad 23.*

Quid de Beneficiis quomodolibet Papæ reservatis, si vacent Sede Romana vacante, & nihil de ipsis, vel minus

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

valide disponatur per Ordinarios, vel Collatores, *ibid. num. 24.*

Sede Episcopali vacante nihil est innovandum; & quid in casu possit, vel non possit Capitulum, *ibid. num. 25. 26. & 27. & verb. Capitulum art. 3. verb. Vicarius Capitularis per tot.*

An Parochiæ per assequutionem incompatibilium Beneficiorum vacante Pontificia Sede vacante, vel antea vacante, sed ex sequuta interim ejusdem Pontificiæ Sedis vacatione non collatæ possint ab Ordinariis conferri vigore *cap. Si Apostolica, de Præbend. in 6. ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

SEDES, SCAMNA

Sedes Episcopi in Choro existens debet esse fixa. Et quomodo ornanda? & quomodo collocanda in Ecclesia exempta, in qua Abbas habet usum Mitræ? & quomodo reducendus Chorus Canonicorum. Vide verb. *Sedes, Scamna num. 1. ad 4.*

Alia plura ad rem, *ibid. num. 5. ad 22. & verb. Abbas num. 3. verb. Ecclesia art. num. 5. ad 27.*

Scamna in Ecclesia haud possunt a Laicis retineri ad sedendum, nisi cum licentia expressa, aut tacita Episcopi, vel ipsarum Rectoris, *ibid. in nov. add. num. 1.*

An concessio usu Scamnorum Laicis ab eo, qui hac potestate pollet; jus aliquod quærat ipsis Laicis pro tuitione hujus usus, *ibid. in nov. add. num. 2. ad 4.*

An usus concessus Scamnorum in Ecclesia personalis sit; & an transeat in hæredes, *ibid. in nov. add. num. 5.*

SEDITIO quid sit. Vide verb. *Bellum art. 1. num. 2. verb. Virtus num. 87.*

SEDITIOSA propositio. Vide verb. *Propositiones damnatae num. 87.*

SEMINARIUM.

Seminaria ubi erigi possunt, ac debeant, vel non. Vide verb. *Seminarium num. 1. ad 5.*

De exordio, & progressu Seminariorum, tum de optima eorum regimini ratione, *ibid. in nov. add. num. 1. & in add. Auct. num. 182.*

Pueri alendi. ac recipiendi in Seminariis quales, & cujus ætatis esse debeant, *ibidem num. 6. 7. & 8.*

Pro administratione, & regimine Seminarii faciendæ sunt tres species Deputatorum, quorum onera, ac privilegia recensentur. Et quando talis deputatio fieri debeat, *ibidem num. 9. ad 17.*

Id quod dicitur a Sacris Canonibus Seminarii Rectorem esse constituendum ab Episcopo cum consilio Deputatorum, limitatur quoad Seminaria, quæ legitima Auctoritate tradita sunt curæ & regimini alicujus Ordinis Regularis, data Præbato ejusdem Ordinis facultate eligendi quem maluerit ex suis Religiosis in Rectorem, *ib. in nov. add. num. 2.*

Pro expensis erectionis, ac manutentionis Seminarii, quales redditus eidem Seminario sint applicandi? & si redditus defint, aut non sufficiant, qui teneantur contribuere pro dict. expensis, & qui tali contributione sint exempti, assignantur, *ibid. num. 18. ad 47.*

Taxa solvenda Seminario, in qua Summa, & a quo constitui debeat? & in ea constituenda quæ ratio habenda sit; & quando augenda, ac moderanda, *ibid. n. 46. ad 53.*

Debitorum taxæ quomodo, & a quo compelli possint ad solvendum; & quid si Episcopus, vel Archiepiscopus, non sit contribuere; *ibid. num. 54. & 55.*

Assignantur Beneficia ab Episcopo Seminariis unienda, vel non; *ibid. num. 56. ad 66.*

Episcopus quando teneatur exigere rationem reddituum Seminarii, *ib. num. 67.*

Necesse haud habet Episcopus rationes reddituum Seminarii accipere ab Administratoribus in Synodo, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Bona stabilia Seminarii de cujus licentia locari, & permu-

tari possint, ac debeant, *ib. num. 68.*

Seminarium auctoritate Episcopi erectum gaudet Immunitate Ecclesiastica, *ib. num. 69.*

Seminarium a quibus oneribus secularibus sit exemptum, *ibid. num. 70.*

Seminarii Clerici quomodo incedere debeant in Processionibus, *ib. num. 71. & 72.*

Seminarium non est membrum Ecclesie, *ibid. num. 73.*

Pro erectione Seminarii cogitur quis vendere rem suam, *ibid. num. 74.*

Si duæ Ecclesie Cathedrales æque principaliter unitæ sint, non aliter Episcopus satisfacit præcepto *Concilii Trident.* quam si in una itemque altera Ecclesia Cathedrali erigat Seminarium, *ibid. in nov. add. num. 6.*

Adducuntur ad rem varia Decreta, prout ad litteram referuntur a Pignatello, quæ tamen moderanda sunt, & intelligenda juxta Constitutionem Benedicti XIII. quæ afferunt ad litteram, *ibid. num. 75. ad 179.*

Afferuntur Instructiones, quæ de mandato Benedicti XIII. emanarunt circa Taxam Seminariorum, cum sua Epistola Encyclica, *ibid. num. 180.*

Variæ item Sacræ Congregationis Concilii adducuntur ad propositam Seminariorum materiam, *ibid. in add. Auct. num. 183. & seqq.*

SENES an, & quando excusentur a jejuniis, Vide verb. *Jejunium art. 1. num. 10.*

SENES quando possint contrahere Matrimonium. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 17.*

SENTENTIA.

Sententia unde dicatur, & quid sit. Vide verb. *Sententia num. 1. & 2.*

Sententia est duplex, una definitiva, & altera interlocutoria, & utraque explicatur, *ib. num. 3. ad 6.*

Sententia interlocutoria subdividitur in mere interlocutoriam, & interlocutoriam habentem vim definitivam; & utraque explicatur, *ib. num. 7. ad 10.*

Inter Sententiam definitivam, & mere interlocutoriam assignantur sex differentie, *ib. num. 11. ad 17.*

Quando appellari possit ab hac utraque sententia, Vide verb. *Appellatio art. 4. per tot.*

Antequam in Judicio Ordinario deveniatur a Judice ad Sententiam debet prius a partibus fieri conclusio in causa; focus in Judicio Summario; & talis conclusio quomodo fieri debeat, *ibid. num. 19. ad 22.*

Respectu Judicis nunquam concluditur in causa; & quid si una parte concludente, altera pars nondum concludat, *ibid. num. 23. & 24.*

Facta a patribus conclusione in causa, debet servatis ad rectam Sententiam requisitis, ad ipsam proferendam procedere; & dicta requisita sunt duplicis generis, & assignantur singula, *ib. num. 25. ad 36.*

Sententia intra quod tempus ferenda sit tam in Causis Criminalibus, quam Civilibus, *ibid. num. 37. ad 40.*

Sententia definitiva quando transeat, vel non, in rem judicatam; & res judicata propria sumpta quæ sit, *ibidem num. 41. ad 46.*

Quandonam incipiat currere decendum, per quod sententia transit in rem judicatam, Vide verb. *Appellatio art. 7. num. 6.*

Sententia inter aliquos lata, quando aliis nocere possit, vel prodesse, *ibid. num. 48. ad 52.*

Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.* ubi late explicatur quomodo in hac Regula sub nomine *aliis* veniant.

An sententia lata super Primogenitura, vel majoratu, & bonis inde dependentibus, noceat ei, qui post illum, qui hæc in lite fuit, sed superatus est, ad illam Primogenituram aspirare potest, *ib. in nov. add. num. 18. & seqq.*

In Sententia victus, quando victori condemnandus sit in expensis. Et quid si Judex non condemnet, si expensæ petitæ fuerint, *ibid. num. 53. ad 57.*

In eadem causa quoties appellari possit a Sententia, *ib. num. 58. ad 63.*

Is, contra quem in aliqua causa lata sunt tres Sententiæ conformes, an admitti possit ad agendum de nullitate ipsarum, vel alicujus ex ipsis, vel ad excipiendum antequam hujusmodi Sententiæ plene fuerint executioni mandata; & quoniam Sententiæ dicantur conformes, vel non, *ibidem num. 64. ad 72.*

Executio Sententiæ a quo Judice fieri possit, vel non, *ibid. num. 73. ad 77.*

Post latam a Judice Sententiam definitivam, quando sit executioni mandanda, *ibid. num. 78. & 79.*

Quid si condemnatus ad mortem nolit se disponere ad Christiane moriendum, *ibid. num. 80.*

Alia ad rem, Vide verb. *Appellatio*, verb. *Judex*, verb. *Judicium*.

Afferuntur sententia Pilati condemnatoria D. N. J. C. *ibid. num. 82.*

Pro justa ferenda Sententia, Judices in quo instructi esse debeant, *ibid. num. 83. & 84.*

Doctores minus in Jure periti cadunt sub censura, quæ afferuntur, *ibid. num. 85. & 86.*

Sententia equa sine diphthongo quæ dicitur; & afferuntur lepida responsio Bulgari Federico Imperatori, *ib. n. 87. & 88.*

Specialiter agitur de sententia super nullitate Matrimonii, & professionis, *ibid. in add. Auct. num. 89. & seqq.*

Lex pœnalis quando sit lata, vel ferenda Sententiæ; & quando obliget, vel non, ad Sententiam Judicis. Vide verb. *Lex art. 2. num. 27. ad 44.*

SEPTENTRIO ubi; Vide verb. *Mundus num. 88.*

SEPULTURA.

Sepultura nomen tripliciter sumitur, & assignatur. Et sepultura tertio modo sumpta explicatur. Vide verb. *Sepultura num. 1. & 2.*

Sepultura locus, qualis olim fuerit, & nunc sit, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Sepulturam eligere quis possit, *ib. num. 6. & 7.*

Qui non eligit Sepulturam, sepeliri debet in sepulcro Majorum; & Majorum nomine qui veniant. Et quid si Majores sepulti sint in diversis Sepulcris, *ibid. num. 8. ad 13.*

Si adsit Sepulcrum gentilitium, & sepulcrum hæreditarium, quale sit attendendum, *ibid. num. 14.*

Infantes sepeliri possunt in Sepulcro Majorum, *ib. n. 15.*

Filii illegitimi, & Spurii; adoptivi, & arrogati; & Infantes expositi ubi sint sepeliendi, *ib. num. 16. ad 18.*

Regula de sepeliendo in Sepulcro Majorum non procedit e converso, *ibid. num. 19.*

Non habens Sepulcrum Majorum decedens non electa Sepultura, ubi sit sepeliendus, *ibid. num. 20. & 21.*

Peregrini, & Advenæ, Studiosi, Famuli, Conductitii, Milites, alique similes ubi sint sepeliendi, *ibid. num. 22. & 23. & verb. Miles num. 27.*

Habens domicilium in Civitate, & decedens in villa rurali sit sepeliendus; Et quid de eo, qui habet domum hyemalem in Civitate, & ætiam in Rure, *ibid. n. 24. & 25.*

Advenæ, alique casu decedentes in Regularium Conventibus, Oblati, Tertiarii, ac Sæculares Regularibus inservientes ubi sint sepeliendi, *ibid. num. 26. 27. & 28.*

Monialium Famuli, & Famulæ, Puellæ educandæ, Novitii, & Novitiæ, alique Mulieres in Monasteriis commorantes ubi sepeliri debeant, *ib. num. 29. 30. & 31.*

Juvenes Sæculares, & Puellæ in Monasteriis existentes in probatione per aliquot dies, & Novitii ubi sint sepeliendi? & quorum expensis, *ibid. n. 32. & 33.*

Quid de Regularibus Professis, ac Novitiis, si decedant extra claustra, *ibid. num. 34. ad 42.*

Regularis Confessarius Monialium quid si infirmetur ad mortem in domo prope Monasterium, *ibid. num. 43.*

Regularis viator decedens in Conventu alterius Religionis ubi, & cujus expensis sepeliendus, *ibid. num. 44. 45. & 46.*

Regularis ejectus ubi, & cujus expensis sepeliendus, *ib. num. 47. & 48.*

Tertiarii, & Tertiariæ ubi, & quomodo sepeliri debeant, & quid de sepultura Cordigerorum, *ib. num. 49. 50. & 51.*

Confratres Confraternitatum existentium in Ecclesiis Regularium ubi sepeliendi; & quid de iis, qui sepeliri volunt in habitu Religiosorum, *ib. num. 52. ad 56.*

Papa si in Urbe, vel extra Urbem decedat, non electa sibi sepultura, ubi sepeliendus, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Cardinales in Urbe, vel extra Urbem decedentes, ubi & quomodo sepeliendi, *ibidem num. 60. ad 65.*

Episcopi, Canonici, & Clerici quicumque, ubi sepeliendi, *ib. num. 66. ad 72.*

Uxor an possit sibi eligere sepulturam; & quid si decedat absque

absque tali electione; aut moriatur prægnans, *ibid. num. 73. ad 83.*

Habitans in confinio duarum Parochiarum, ubi sepeliendus, *ibid. num. 84.*

Quid si quis disposuerit in Testamento, ut sepeliatur in Parochia, in qua fuerit moriens, & casu moriatur in aliena Parochia, *ibid. n. 85.*

Quilibet habens debitam ætatem potest eligere sepulturam sibi benevisam, etiam extra propriam Parochiam; & quid si eligat Sepulturam alienam, *ib. num. 86. 87. & 88.*

Sepultura Patroni qui dicantur; & ipsis extinctis, quid possint Rectores Ecclesie quoad sepulturam, *ibid. n. 89. 90. & 91.*

Electa Sepultura aliena, quid si plures sint Patroni; aut si sit unus tantum, quid si denegat consensum, *ib. num. 92. & 93.*

Sepulturam eligere possunt Filii familias, si sint puberes; possunt quoque servi, ac Novitii; focus Religiosi Professi, quamvis superiores, *ibid. num. 94. ad 98.*

Impuberes non possunt sibi eligere Sepulturam. Et an possint pro ipsis eorum Parentes, & ubi in casu sint sepeliendi, *ibid. num. 99. ad 109.*

Electio Sepulturæ quomodo probari debeat, & an possit revocari, *ibid. n. 100. ad 113.*

Ad rem afferuntur varia responsa Sac. Congreg. Concil. *ib. n. 114.*

Inducentes ad electionem Sepulturæ quibus pœnis subjaceant; & an valeat talis electio, *ibid. num. 115. ad 126.*

Sepultura quomodo construenda, in quibus Ecclesiis, in quibus Ecclesiarum locis; & de cujus licentia; *ib. num. 127. ad 141.*

Regulares an possint renuntiare jura sepeliendi Cadavera eligentium sepulturam in eorum Ecclesiis, *ibid. num. 142. ad 146. & verb. Patrum art. 2. num. 27.*

Jus sepulturæ acquiri potest, etiam privative quoad alios, & quid requiratur ad tale jus acquirendum, & quando acquiritur censetur, & per quid probari possit, *ib. num. 147. ad 152.*

Jus Sepulturæ Familiaris, & Hæreditariæ ad quos transeat, *ibid. num. 153. 154. & 155.*

Pro jure Sepulturæ aliquid exigere an sit simoniacum, *ib. num. 156. 157. & 158.*

An sine beneplacito Apostolico possint concedi, seu vendi, aut alienari sepultura, & Capellæ, *ib. n. 159. ad 162.*

An sit simoniacum vendere Sepulturam quoad materiale fundi, vel quoad expensas factas in illa ædificanda, *ibid. num. 163.*

Jus Sepulturæ quomodo amittatur, *ibid. num. 164.*

Conventus an possint auferre Sepulturam alicui concessam pro se; & suis descendentibus, *ibidem num. 165. & 166.*

Arma, seu Insignia in Sepulturis a primo Fundatore posita, nequeant amoveri, *ib. num. 167.*

Violatores Sepulturæ qua pœna puniendi, *ibid. num. 168. & verb. Pœna art. 2. num. 198.*

Sepultura Ecclesiastica non est a Parocho retardanda Cadaveribus sub prætextu compositionis Quartæ Funeralis, nec etiam propter jus sepulturæ minime solutum, *ibid. num. 169. & 170.*

Cadavera pauperum gratis sepeliri debent, *ibid. n. 171.*

Assignantur qui carere debent Ecclesiastica sepultura, & recensentur pœne contra sepelientes; & innuitur quando in casu polluator Ecclesia, *ibid. num. 172. ad 106. & verb. Ecclesia art. 4. num. 51.*

Alia ad rem, *ibid. n. 198. ad 206.*

Constructio, Manutentio, ampliatio, restauratio, expurgatio communis Sepulcri; seu Cæmeterii quorum expensis fieri debeat, *ibid. num. 209.*

Occisus, seu casu moriens in confinio duarum Parochiarum, ubi sepeliendus, *ibid. num. 209.*

Habens Sepulcrum Majorum, & decedens non electa sibi sepultura, ubi sepeliendus, *ibid. num. 210.*

Moriens in carcere ubi sepeliendus, & ubi Relegati, *ib. n. 211.*

Moriens cum fama Sanctitatis est separatim sepeliendus, *ibid. n. 212.*

PP. Cappuccini debent tradere Parochis quartam funeralem, *ibid. num. 213.*

Alia ad rem, vid. *ibid. in nov. add. Auct. num. 218. & seqq.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Quamdiu sit expectandum, ut sepultura mandetur hominis Cadaver, *ib. in nov. add. num. 3.*

An liceat sepelire in loco Sacro Infantes sub dubiis reviviscitæ signis baptizatos, *ibid. in nov. add. num. 4.*

An Ecclesiastica sepultura carere debeant, qui decesserint ex vulnere accepto in duello, quamvis extra locum confictus accubuerint, & obtinuerint a peccatis simul, & censuris absolutionem, *ib. in nov. add. num. 5. & 6.*

Quando Parochi parati sunt sepelire cadavera occisorum, non competit jus ea sepeliendi Confraternitatibus aggregatis Archiconfraternitati Mortis de Urbe. Vide verb. *Confraternitas art. 1. num. 44.*

Sepultura in loco Sacro an, & quando profit Defunctis. Vide verb. *Suffragia num. 24.*

Catechumenis, Baptismum recipere negligentibus, si ex hac vita migrare illis contingat, absque Baptismate, Ecclesiastica sepultura non est concedenda, Vide *append. nov. ad hunc art. num. 8.*

E contra illis non est deneganda, qui in Religione Mysteriis instructi, & desiderio Baptismi flagrant, sine propria culpa non baptizati decedunt, *ib. in app. nov. a num. 9. ad num. 16.*

Non tamen illis est indulgenda, qui adhuc capitalia Christianæ Religionis dogmata ignorant, *ibid. in append. num. 26. & seqq.*

Alia vide hoc tomo 8. in *Appendic. Decret. in Trojana Funerum*, Novarien. *Funerum*, & *Jurisdictionis*, Lucana *Funerum*, Sorana *Funerum* Cassanen. Volaterrana, Portug. Novarien. Forosempron. Caven. *Funeralium*, Trojana *Funerum*, Sabinen. *Funerum*, Nufcana *Sepultura*, Senogallien. *Juris sepeliendi*, Spoletana, Feretrana *Juris sepeliendi*, alia Feretrana *Juris sepeliendi* allata in supplemento verb. *Matrimonium*, Vigevanen. *Funerum*, Firmana *Funerum*, Alexandrina *Funerum*.

SEQUESTRATIO, SEU SEQUESTRUM.

Sequestratio quid sit, quomodo differat a Deposito, & quis sit Sequester; Vide verb. *Sequestratio num. 1. 2. & 3.*

Sequestrum est duplex, Voluntarium, seu conventionale, & Necessarium, seu judiciale, & utrumque explicatur, *ibid. num. 4. ad 6.*

Quæ res sequestrari possint, *ib. num. 7.*

Possunt etiam liberæ Personæ sequestrari, & exempla traduntur, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Sequestrum voluntarium regulariter est permissum; & an liceat ab ipso recedere, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Sequestrum necessarium regulariter est prohibitum, excipiuntur tamen aliqui casus, qui assignantur, *ib. num. 11. ad 23.*

Remedium juris ad evitandam sequestrationem quale sit, *ibid. num. 24. & 25.*

Alia ad rem, *ibid. num. 26. ad 32.*

SERVITUS.

Servitius nomen dupliciter sumitur, & assignatur, Vide verb. *Servitus num. 1.*

Servitus ut sit quid sit? & dividitur in *realem*, *mixtam*, & *personalem*, & singulae explicantur, *ibid. num. 2. ad 5.*

Servitus realis alia est *urbana*, & alia *ruffica*, & quæ sit utraque, *ibid. num. 6.*

Nomine Prædii Urbani in jure quid veniat, *ibid. num. 7.*

Prædium, cui servitus debetur, vocatur *Dominus*, alterum autem appellatur *Serviens*, *ibid. num. 8.*

Servitus realis urbana adhuc duplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 9.*

Servitutes urbanae tum affirmativæ, tum negativæ plures sunt, & assignantur, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Servitus realis rustica est duplex, *nominata*, & *innominata*; & quæ sit nominata ejusque quatuor species assignantur, & explicantur, *ibid. num. 13. ad 17.*

Servitus rustica innominata quæ, & quotuplex sit, *ibidem num. 18.*

Servitus realis dividitur insuper in continuam, quasi continuam, & discontinuam; & singulae explicantur, *ibid. num. 19. ad 22.*

Servitus mixta triplex assignatur, & explicatur, *ib. n. 23. ad 27.*

Servitutum allegans tenetur eam probare, *ibid. num. 23.*

Quodnam tempus requiratur ad præscribendam servitutum quomodocumque sumptam; Vide verb. *Præscriptio §. 5. num. 24. ad 26.*

In Servitutibus affirmativis, & negativis quomodo acquiritur possessio, *ibid. num. 30. ad 33.*

In materia servitutum conventiones observandæ quales esse debeant? *ibid. num. 34.*

Viz seu transitus a partibus contrahentibus præstari debet; & prætendens talem servitutum, quid probare debeat, *ibid. num. 35. & 36.*

Ubi aliunde transitus haberi non potest an quis teneatur dare transitum in suo fundo, *ibid. num. 37. ad 40.*

Servitus aquæ ducendæ ex qua fundi parte, & quomodo constitui possit, & quæ sint specialiter attendenda circa aquæ cursum. *ibid. num. 41. ad 45.*

Ad quem effectum permittatur, ut Dominus fundi mutare possit rivum, & canale, *ibid. num. 46.*

Aquæ servitus an acquiratur ex cursu naturali, ejusque usu, *ibid. num. 47.*

Dominus fundi inferioris an, & quando teneatur recipere aquam fundi superioris, *ibid. num. 48. & 49.*

Servitus cadit sub Extravagant. Ambitiosæ, *ibid. num. 50. & 51.* & verb. *Ecclesia art. 5. verb. Fenestra, verb. Porta, verb. Prospectus.*

Expenduntur melius reales servitutes, & insimul declarantur quatuor necessaria in omni reali servitute, & primum: Legitima constitutio a parte concedentis, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 9.*

Secundum: Legitima acquisitio respectu Acquirentis, *ibid. in nov. add. num. 10. ad 19.*

Tertium: Duo eaque vicina prædia quorum alterum alteri præstet utilitatem, *ibid. in nov. add. num. 20. ad 32.*

Quartum: Causa perpetua, *ibid. in nov. addit. num. 33. ad 36.*

Effectus constitutæ servitutis quinam sint, *ibid. in nov. add. num. 37. & seqq.*

SIGILLUM.

Quid sit sigillum, Vide verb. *Sigillum in nov. add. num. 1.*

Sigilli usurpatio, & antiquitas assignatur; ejusque quidditas, ac nominis derivatio explicatur; & quomodo esse debeat; Vide verb. *Servitus num. 1. ad 7.*

Sigillum dividitur in authenticum, & non authenticum, & quale sit utrumque, *ibid. num. 8.*

Quatuor sunt, quibus redditur Sigillum vacillans, & assignantur, *ibid. num. 9. ad 12.*

Sigillum dividitur insuper in publicum, & privatum, & utrumque explicatur, *ibid. num. 13. & in nov. add. num. 2. ad 4.*

Sigillum in quibus scripturis probet, vel non, *ibid. num. 14. ad 19.*

Quænam requirantur, ut omne Sigillum maxime privatum rectam ac legitimam faciat probationem, roburque scripturæ addat, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 3.*

Sigillans scripturam, quid fateri videatur, *ibid. num. 20.*

Sigillo cum propriis Insignibus qui uti debeant, *ibid. num. 21.*

An ad validitatem instrumenti a Notario confecti requiratur Sigillum ipsius, *ibid. in nov. add. num. 9.*

Sigillo aureo, vel argenteo uti non possunt Regulares, *ibid. num. 22.*

Minister Generalis Ordinis S. P. Nostri Francisci quo Sigillo uti possit, *ibid. num. 23. & 24.*

SIGILLUM SACRAMENTALIS CONFESSIONIS.

Sigillum Sacramentalis Confessionis quid sit, quo jure, quomodo, & ad quid obliget Confessarium, & qui ad ipsum teneantur ultra Confessarium. Vide verb. *Sigillum Sacramentalis Confessionis num. 1. ad 13.*

Superiores seu Confessarii an uti possint scientia Confessionis ad exteriorem gubernationem, vel ad reparanda damna sibi imminetia, vel quid simile; & afferuntur ad id Decreta, & notabile documentum Scoti, *ibid. num. 13. ad 17.*

Confessarius an possit Confessionem revelare de licentia Pœnitentis, & de ipsa loqui cum eodem Pœnitente extra Sacramentum, *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Confessarius, qui in Confessione gravem errorem commisit, quid circa id debeat, & possit, *ibid. num. 21.*

Quæ peccata cadant sub Sigillo Sacramentali, *ibid. num. 22.*

Aliquantur varii casus, in quibus Confessarius Sigillum frangit, vel se exponit periculo frangendi, *ibid. num. 23. & 24.*

Confessarii violantes Sigillum quibus pœnis subjacent, *ibid. num. 25. ad 28.*

Ad incurrendas dictas pœnas plura requiruntur; quæ assignantur, *ibid. num. 29. ad 34.*

Judex violati Sigilli Sacramentalis quis sit, & quid requiratur ut possit contra violatorem processum instituere, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

Nu n qui frangit Sigillum Confessionis subjici debeat iudicio Inquisitorum, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quid quando Confessarius violator Sigilli se reum fateatur, aut dicit, peccatum a se revelatum non audivisse ex Sacramentali Confessione, aut revelasse de consensu Pœnitentis, *ibid. num. 38. ad 43.*

Ad probationem violati Sigilli Sacramentalis sufficiunt etiam testes singulares, *ibid. num. 44.*

Ad rem afferitur novissima dispositio Benedicti XIV. *ibid. num. 45.*

An propter delictum hæresis licita sit revelatio Confessionis, tum an aliis ex causis possit aliquando esse licita revelatio confessionis, *ibid. in nov. add. num. 7.*

An propter delictum hæresis licita sit revelatio Confessionis, tum an aliis ex causis possit aliquando esse licita revelatio confessionis, *ibid. in nov. add. num. 7.*

SIMONIA

Quoad ea, quæ concernunt ejus originem, naturam, divisionem, materiam, & pretium.

Simoniam unde dicta, & originem traxerit? quid sit, & quale peccatum; Vide verb. *Simoniam art. 1. num. 1. 2. & 3. & in nov. add. num. 1. & seqq.*; ubi referuntur ii, qui de Simoniam scripserunt.

Simoniam dividitur in Simoniam juris Divini, seu naturalis, & juris humani, seu Ecclesiastici; & utraque Simoniam subdividitur in mentalem, conventionalem, & realem; & quæ sint singulæ, & qualem pœnam inducant, *ibid. num. 4. ad 13.*

Ultra prædictas additur alia species Simoniam Confidentialis; & quæ sit; & afferitur ad id Constitutio S. Pii V. *ibid. num. 14. & 15.*

Materia Simoniam quæ sit, & quid sit ejus pretium, *ibid. num. 16. ad 22.*

Extra materiam Beneficiorum nunquam committitur Simoniam; *ibid. num. 23.*

Pretium simoniacum in jure vocari solet *Munus*, quod triplex explicatur, *ib. num. 24. ad 28.*

Ad Simoniam requiritur pactum aliquod expressum, vel tacitum, quod per singulas sui partes explicatur, & innotuit quando committi possit Simoniam ratione ejusdem, *ibid. num. 29. ad 42.*

Et si Commendæ, Prioratus &c. Ord. Hierosolymitani juxta plurimos non sint materia Simoniam: collatio tamen de iis facta cum prebendis, &c. sunt irritæ, *ibid. n. 43.*

Alia ad rem. Vide verb. *Beneficia, Juspatronatus, Resignatio Beneficiorum.* Et verb. *Electio art. 3. num. 26.*

Quoad ea, quæ concernunt Simoniam, quæ committuntur in Electione, Præsentatione, Permutatione, & Resignatione Beneficiorum: in ingressu, & receptione ad Religionem; & in administratione Sacramentorum, & Sacramentalium, & præstatione functionum, & actu spiritualium.

Electio quando, & per quid evadat simoniaca, & nulla; & ad quid teneatur simoniace electus; & variæ electiones simoniacæ propter illicitas pactiones electorum assignantur. Vide verb. *Simoniam art. 2. num. 1. ad 6.*

Patroni an possint aliquid a Præsentatis exigere: & quid si aliquid detur, vel promittatur pro habendis vocibus, vel præsentationibus Patronorum, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Resignatio Beneficii a quo sit faciendæ; & quando evadat illicita, & simoniaca, *ib. num. 10. ad 14.*

Pro voto habendo promittere Officium, vel Beneficium Ecclesiasticum est Simoniam, *ibid. num. 15.*

Dare temporale, ne eligatur dignus, est Simoniam; secus

ne eligatur indignus, aut minus dignus. *ib. num. 16. 17. & 18.*

Dare aliquid temporale pro confirmatione continenda, aut ne ab aliquo impugnatur electio, an sit Simoniam, *ib. num. 19.*

Dare aliquid pro ingressu, & receptione ad Religionem, an sit Simoniam, *ibid. num. 20. ad 24. & in nov. add. num. 1. ad 4. & verb. Novitius, verb. Moniales.*

Pro administratione Sacramentorum, & pro functionibus Ecclesiasticis ex pacto tacito vel expresso aliquid dare, seu accipere an, & quando sit Simoniam; & quando Clerici, seu Ecclesiæ Ministri in casu non committere possint, *ibid. num. 25. 26. & 27.*

Aliquid temporale accipere pro actu, & exercitio Jurisdictionis Ecclesiasticæ an sit Simoniam, *ib. num. 28. ad 32.*

Aliquid temporale accipere pro Missis, Concionibus, aliisque bonis spiritualibus Operibus an sit Simoniam, & an liceant donationes, vel promissiones factæ intercessoribus pro obtinenda aliqua gratia apud Sedem Apostolicam: & ad rem afferitur Constitutio Alexandri VII. *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Quoad ea, quæ concernunt pœnas Simoniam, & restitutionem simoniace acceptorum.

Per qualem Simoniam incurrantur Juris pœnæ. Vide verb. *Simoniam art. 3. num. 1. 2. 3.*

Assignatur triplex pœna, quæ incurritur propter Simoniam realem commissam in Ingressu Religionis, & an d. pœna se extendat etiam ad Moniales, *ibid. num. 4. ad 9.*

Assignatur pariter triplex pœna contra Simoniam realem commissam in collatione Ordinum, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Contra Simoniam commissam in Beneficiis Ecclesiasticis, quæ pœnæ statuuntur, *ibid. num. 13. ad 19.*

Qui Beneficium per Simoniam ab alio commissam obtinuit, quando teneatur illud dimittere, vel non, *ibid. num. 20. ad 24.*

Quid si aliquis ignoranter per Simoniam alterius ordinetur, *ibid. num. 25.*

Simoniam confidentialis pœnæ, quæ sint, *ibid. num. 26. ad 31.*

Qui obtinuit simoniace Beneficium, vel aliquod Officium Ecclesiasticum, ad quid teneatur, *ibid. num. 32.*

Qui temporale accepit sub conditione dandi, vel præstandi spirituale, ad quid teneatur, *ibid. num. 33.*

Quid pro electione, collatione, præsentatione &c. alicujus ad Beneficium Eccles. aliquid temporale accepit, quo Jure, quando, & cui teneatur illud restituere, *ibid. num. 34. ad 38.*

Simoniam accepta ob ingressum in Religionem an, & cui restitui debeant, *ibid. num. 39.*

Simoniam accepta pro collatione Ordinis, & administratione aliorum Sacramentorum, & Sacramentalium, quando, & quo jure restitui debeant, *ibid. num. 40. & 41.*

Alia ad rem. Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seq. & verb. Electio, Juspatronatus, Præsentatio, Resignatio.*

Quoad ea, quæ concernunt causas, titulos excusantes a Simoniam, vel a pœnis, ac restitutione simoniace acceptorum. Et quoad ea, quæ concernunt dispensationem in pœnis Simoniam, & absolutionem a Censuris ob eam incurfis, & iudicem, & testes quoad eam.

Causæ, & tituli excusantes a Simoniam recensentur. Vide verb. *Simoniam art. 4. num. 1.*

Dare, vel exigere aliquid temporale, quando excuset, vel non, ab incurfu Simoniam, *ibid. num. 2. ad 7.*

Qualis ignorantia excuset ab incurfu Simoniam, & ab ejusdem pœnis, & an excuset etiam Præscriptio, *ibid. num. 8. ad 14.*

A Censuris, & pœnis ob Simoniam quocumque modo incurfis quis absolvere, ac dispensare possit, vel non, *ibid. num. 15. ad 24.*

In Causis Simoniam qualis Judex procedere possit, & qui testes admittantur, *ibid. num. 25. & 26.*

Late de dispensatione pro simoniace scienter, vel ignoranter proviso a Summo Pontifice faciendæ per organum Pœnitentiariæ, vel Datarie juxta casus circumstantias, *ibid. in nov. add. num. 27. & 28. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

SIMPLICIUM seductiva propositio quæ sit. Vide verb. *Propositiones damnatæ num. 41.*

SOBRINÆ, & Sobriini quæ, & qui sint. Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

SOCER, & Socrus quis, & quæ sit. Vide *ibid. num. 16.*

SOCIETAS, SEU SOCIETATIS CONTRACTUS.

Societas quid sit. Vide verb. *Societas, seu Societatis contractus num. 1.*

Ut Societas quæstiosa sit licita, requiruntur quatuor conditiones, quæ assignantur, *ibid. num. 2.*

Contractus vulgo dicto *trium contractuum* an sit licitus, necne, *ibid. num. 3. ad 11. & in add. Auctor. num. 44. & in nov. add. num. 9. & 10.*

Animadversio in Auctoris sententiam, *ibid. in not. noviss. ad num. 4.*

Socii quomodo teneantur ad damnum, si in Societatis contractu aliquid pereat, *ibid. num. 12. ad 16.*

Expensæ, quæ sunt in necessitate Societatis quomodo solvendæ, ac deducendæ, *ibid. num. 17. ad 20.*

Si Socius aliquis damnum incurrat, an, & quomodo sit ei compensandum, *ib. num. 21. 22. 23.*

Societas finitur, seu dissolvitur quatuor præcipuis modis, qui assignantur, & explicantur, *ibid. num. 24. ad 39.*

Finita, seu dissoluta Societate, quomodo faciendæ sit divisio bonorum, & cui restituendum sit capitale, *ibid. num. 40. ad 43.*

Societas jus quodammodo habet fraternitatis: & quænam ex hoc principio consequantur, vide *ibid. in nov. add. num. 1. ad 5.*

SOCIETAS INTER FRATRES.

Fratres, defunctis Parentibus, possunt inire inter se Societatis contractum. Et an talis contractus censetur initus per mensam communem, & patrimonium indivisum. Vide verb. *Societas inter Fratres num. 1. ad 6. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Fratres, inita Societate, an possint repetere quod contulerunt ad victum communem, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Frater, qui inita Societate dotavit de propriis bonis Sororem, potest ab aliis fratribus compensationem repetere, *ibid. num. 10.*

Quid si frater non inita Societate, dotet filiam suam de bonis communibus, *ibid. num. 11. & 12.*

Quid si frater habeat præ aliis filios laborantes in utilitatem communionis fraternæ, *ibid. num. 13. & 14.*

Frater an teneatur aliis fratribus communicare lucra acquisita ex peculiari arte, vel professione Uxoris, vel ex ipsius bonis parafhernalibus, *ib. num. 15. 16. & 17.*

Ratione rigorosæ Societatis, quæ bona communicari debeant, & talis Societas quando intelligatur contracta, vel non, *ibid. num. 18. ad 26.*

Societas universalis, vel requirit expressam mentionem, vel deducenda est ex necessariis actibus, & argumentis, *ibid. in nov. add. num. 4.*

Num acquisitio proprio nomine facta ab uno ex fratribus excludat inter ipsos Societatem universalem, *ibid. in nov. add. num. 5. & seqq.*

Debitum contractum ab uno fratrum post obitum patris quomodo solvendum, & quid si contendatur, in quem usum conversum fuerit tale debitum, *ibid. n. 27. ad 30.*

Delictum unius fratris socii non nocet aliis, *ib. num. 31.*

Ex indole Societatis universalis res communi periculo ita pereunt, ut unus alteri ex locis non nisi de inexcusabili culpa, ac dolo teneatur, *ibid. in nov. add. num. 8.*

In partitione hæreditatis, quæ sint deducenda, vel non, *ibid. num. 32. ad 56.*

SODOMIA, Vide verb. *Luxuria num. 50.*

SOL quot gradus percurrat quolibet integro anno? Vide verb. *Mundus num. 38.*

SOLEMNITATES pro alienandis rebus Ecclesiasticis; Vide verb. *Alienatio art. 2. 3. & 4.*

Solemnitates contractuum; Vide verb. *Contractus per tot.*

Solemnitates Festorum; Vide verb. *Festa*; Et verb. *Resolutiones Sacrar. Congregat.*

SOLIDUS quid sit; Vide verb. *Catbedraticum num. 4.* & verb. *Donatio art. 1. num. 30.*

SOLLICITATIO AD TURPIA IN CONFESSIONE SACRAMENTALI.

Ad rem adducitur in primis Constitutio Gregorii XV. Vide verb. *Sollicitatio ad turpia num. 1. & 2.*
 Sollicitatio quid sit, & per personas sollicitantes qui intelligantur, vel non, *ibid. num. 3. ad 7.*
 Fœminæ sollicitantes Confessarium an sint denunciandæ, & qui intelligantur per personas sollicitatas, *ibid. num. 8. 9. & 10.*
 Sollicitatio fieri potest pluribus modis, qui assignantur, & explicantur, *ibid. num. 11. ad 15.*
 Sollicitatio fieri etiam potest in pluribus & diversis temporibus, & assignatur quando denunciandus sit Confessarius in dictis temporibus sollicitans, *ibid. num. 16. ad 25.*
 Sollicitatio fieri quoque potest in diversis locis, qui assignantur; & quando Confessarius in dictis locis sollicitans sit denunciandus, vel non, *ibid. num. 26. ad 30.*
 Sollicitantes in administrandis aliis Sacramentis, excepta Confessione non sunt denunciandi, *ibid. num. 31.*
 Confessarius consentiens mulieri sollicitanti an sit denunciandus, necne, *ibid. num. 32. & 33.*
 Vide *ibid. in nov. art. lit. a.*
 Confessarium sollicitantem quando, & quis teneatur denunciare, vel non, *ibid. num. 31. ad 40.*
 Denunciatio Confessarii sollicitantis quibus facienda sit, *ibid. num. 41.*
 Episcopi, Inquisitores, Generales Ordinum Regularium sollicitantes quibus denunciandi, *ibid. n. 42. ad 45.*
 Obligati ad denunciandum, & non denunciantes in quam censuram incurrant, *ibid. num. 46. 47. & 48.*
 Vide *ibid. in nov. not. lit. a.*
 Qualis sit terminus pro denunciatione facienda, *ibid. num. 49. & 50.*
 Pœnitens sollicitatus in Excommunicationem incurfus ob non factam denunciationem a quo Confessario absolvi possit, *ibid. num. 51. 52. & 53.*
 Confessarius sollicitans a quo absolvi possit, *ibid. num. 54.*
 Confessarii an, & quando absolvi possint pœnitentes sollicitatos ante factam denunciationem Confessarii sollicitantis, & quid si aliquis pœnitens induci nequeat ad personaliter denunciandum, *ibid. num. 55. ad 58.*
 Pœnitens sollicitatus tenetur ad denunciandum, quamvis ad id non moneatur a Confessario, & quid contra tales Confessarios ad id non moneantes, *ibid. num. 59. 60. & 61.*
 Confessarii sollicitantes qua pœna puniendi, & quis contra ipsos procedere possit, & quales testes admitti possint ad probandum, *ibid. num. 60. ad 65.*
 Circa sollicitationem attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. *ibid. num. 66.*
 Vide etiam *ibid. in add. Auct. num. 67.*

SOLLICITANTIUM ad turpia extra Sacramentalem Confessionem pœna quæ sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 201.*

SOLUTIO.

Solutio proprie sumpta quid sit, & quis teneatur ad ipsam; Vide verb. *Solutio num. 1. & 2.*
 Debitor, qui solvendo amplius non est, sive Clericus, sive sit Laicus, ad quid teneatur, *ibid. num. 3. ad 6.*
 Qui liberam administrationem rerum suarum non habent, an valide solvere possint, *ibid. num. 7.*
 Procurator solvere potest pro debitore, cujus est procurator; & quivis alius solvere potest pro debitore etiam invito, vel ignorante, *ibid. num. 8. 9. & 10.*
 Successor in Beneficio Ecclesiastico quæ debita a suo antecessore facta solvere tenetur, *ibid. num. 1. ad 15.*
 Solutio primum fieri debet ipsi Creditori; & quid si Creditor nolit eam accipere, *ibid. num. 16.*
 Solutio fieri nequit Creditori non habenti liberam administrationem rerum suarum; bene vero fieri potest ejus Tutori, vel Procuratori; & quid si debitore penitus ignorante, Procurator a Creditore tali officio privetur, vel ei, ne solutionem accipiat, specialiter mandetur, *ibid. num. 17. ad 20.*

Solutio an fieri possit servis, filiis familias, & Creditori Creditoris, *ibid. num. 21. & 22.*

In qua specie, & quo valore monetæ faciendæ sit solutio, Vide verb. *Moneta num. 13. ad 25.*

Quid si debitore exidente in culpabili mora solvendi interim fiat monetarum mutatio, *ibid. num. 26.*

Debitor an possit solvere Creditori ante finitum tempus, aut si nullum tempus pro solutione sit determinatum, possit solutionem differre donec Creditor eam petat, *ibid. num. 27. ad 32.*

Alia ad rem de tempore solutionis, seu restitutionis faciendæ; Vide verb. *Restitutio art. 4. num. 1. ad 27.*

Solutio an, & quando a debitore dari possit per partes, & a Creditore sic recipi, *ibid. num. 35. ad 41.*

Debitum tollitur etiam per acceptilationem; & quid sit acceptilatio, quidque ad ejus valorem requiratur, *ibid. num. 42. ad 45.*

Debitum tollitur etiam per compensationem; & compensatio quid sit, *ibid. num. 46.* & verb. *Compensatio per tot.* Qui per errorem solvit indebitum, an, & quando possit ipsum condicere, & repetere, *ibid. num. 47. ad 54.*

Afferens se indebitum solvisse, & conditionem intentans, quid probare debeat? Et ad rem datur *Conditionis*, & *Indebiti definitio*, *ibid. num. 55. ad 58.*

De solutione, quæ præsumptionibus probari possit, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

SOMNIUM.

Somnium quid sit? Et varia somniorum genera assignantur, quæ postea dividuntur in Divina, Dæmoniaca, & Naturalia, & singula explicantur, & plura ex ipsis referuntur; Vide verb. *Somnium num. 1. ad 11.*

Somnia naturalia proficiuntur a diversis causis, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. num. 2. ad 16.*

Species imaginabiles in somniis causatæ producunt in somniantibus varios effectus, qui assignantur, *ibid. n. 17.*

Traditur regula pro somniis discernendis. *ibid. num. 18. & 19.*

Somniorum observatio quando licita, vel non, eorumque interpretatio a quo fieri possit, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Quid si causa naturalis somniorum sit extrinseca, *ibid. num. 23.*

Quid divinant ex somniis, vel somnia procurant, & in ipsis credunt, quomodo peccent? *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Qui fodit thesaurum in somniis manifestatum, an sit culpandus, & quæ fides sit dictis somniis præstanda, *ibid. num. 27. ad 31.*

SOMNUS.

Somnus quid sit, & quomodo causetur; Vide verb. *Somnus num. 1. 2. & 3.*

Somnus alius est diurnus, & alius nocturnus: Somnus diurnus alius antemeridianus, & alius pomeridianus, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Afferuntur mala, quæ gignere solet somnus pomeridianus sine debitis cautionibus captus, & assignantur cautiones adhibendæ ad dicta mala evitanda, *ibid. num. 7. & 8.*

Aptissimum tempus pro somno capiendæ est nocturnum; & assignantur qui diurnum somnum capere solent, *ibid. num. 9. ad 13.*

Quotus horis sit somnus capiendus, *ibid. num. 14.*
 Alia de somno, *ibid. num. 15. ad 18.*

SORORES. Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

SORORIVS. Vide *ibid. num. 16.*

SORS.

Sors in genere varie accipitur; & specialiori, ac usitatori modo sumpta definitur; Vide verb. *Sors num. 1. & 2.*

Sors dividitur in divinatoriam, consultoriam, & divisoriam, & singulæ explicantur. Et quæ sint licitæ, vel non, *ibid. num. 3. ad 15.*

Electioes Ecclesiasticæ an fieri possint per sortes, & an eodem modo dirimi possint lites in Causis Beneficialibus, *ibid. num. 17. ad 23.* Vide *nov. add. verb. Electio art. 1. num. 9. & duobus seqq.*

An revera Honorius III. in cap. 3. de sacrileg. in electione canonica omnino improbaverit usum sortis, *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

SORTILEGIUM. Vide verb. *Superstitio num. 33.*

SPADONES. Vide verb. *Patria potestas num. 27.*

Spadones, Castrati &c. an sint capaces Matrimonii; Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 28.*

SPATULOMANTIA. Vide verb. *Superstitio num. 21.*

SPES. Vide verb. *Virtus num. 2. ad 35.*

S P H Æ R A.

Sphæra nomine quid intelligatur? Vide verb. *Mundus num. 117. 204.*

Sphæra potissimum pro artificiali sumitur, quid sit, quare sic vocetur, & quis fuerit ejus inventor, & auctor, *ibid. num. 118. & 119.*

Sphæra ista vocatur armillaris, & quare, *ibid. num. 120.*

In Sphæra armillari decem circuli vulgo repræsentantur, seu majores, & quatuor minores, qui assignantur cum suis qualitativis, & differentiis ad invicem, *ibid. num. 121. ad 123.*

Sphæra, alia recta, alia obliqua, alia parallela, & singulæ explicantur, ac assignatur differentia habitantium in ipsis, *ibid. num. 157. ad 164.*

SPICARUM collectio post absolutam messem pauperibus permittenda indicitur a Benedicto XIV. Vide verb. *Spica in add. Auct. n. 1. ad 5.*

Spicarum egenis collectoribus permittitur sine alio libera extractio quocumque tempore in Ditione Ecclesiastica etiam extra Statum Ecclesiasticum, *ibid. in add. Auct. num. 6.*

SPIRITUS SANCTI a Patre, Filioque processio. Qui omittere in Symbolo possint particulam *Filioque*, & qui pronunciare eum teneantur; Vide verb. *Spiritus Sanctus in add. Auct. num. 1. & seqq.*

Spiritus Sancti Imagines sub humana Juvenis forma damnantur, & prohibentur, *ibid. in add. Auct. num. 5.*

SPOLIATOR, SPOLIATUS.

Spoliator quis dicatur? Vide verb. *Spoliator, Spoliatus n. 1.*

Spoliator quis sit? Et quæ remedia habeat ad recuperandam possessionem, & quid dicta remedia importent, *ibid. num. 2. ad 11. & in nov. add. num. 1. & seqq.*

Ut spoliatus ante omnia sit restituendus, quid probare debeat, *ibid. num. 12.*

Dicta regula *spoliatus ante omnia est restituendus*, quando procedat, & assignantur aliqui casus, in quibus fallit. *ibid. num. 13. ad 18.*

Mulier propria auctoritate sub prætextu impedimenti a marito se separans, sique eum possessione spolians, quid si non habeat probationes paratas ad probandum impedimentum dirimens, *ibid. num. 19. & 20.*

Spoliator violentus quid teneatur restituere spoliato, *ibid. num. 21. ad 24.*

Spoliatoris exceptio in quibus causis admittatur, & ad quid teneatur spoliator excipiens spoliationem, *ibid. num. 25. 26. & 27.*

Agenti super rebus Ecclesiasticis non obstat exceptio spoliationis privatarum rerum, vel econtra, *ibid. num. 28.*

S P O L I U M.

Spolia Ecclesiasticorum Beneficiorum, & aliorum Clericorum, & Regularium quomodocumque, & ubicumque decedentium ad quos pertineant. Vide verb. *Spolium num. 1. ad 8. & in add. Auct. num. 39. & seqq.*

De origine Spoliorum Ecclesiasticorum, *ib. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Spolia Cardinalium, Curialium, Prælatorum habentium facultatem testandi non pertinent ad Cameram Apostolicam, *ibid. num. 9. & 10.*

Conclavistæ non subjacent spolio, *ibid. num. 11.*

Clerico Romæ moriente ab intestato, succedunt hæredes, *ibid. num. 12.*

Spolia a Collectoribus &c. de quibus Beneficiatis fieri possint, *ibid. num. 13.*

Spoliorum Causæ quomodo agitandæ, *ibid. num. 14.*

Spoliorum nomine, quæ ad Cameram Apostolicam pertinent, non intelliguntur paramenta Ecclesiæ, *ibid. num. 15.*

Ecclesiæ ornamenta, vasa, & hujusmodi Clerici decedentis ab intestato an, & quando spectent ad hæredes, aut ad Ecclesiam, *ibid. num. 16. ad 26.*

Spolia Episcoporum in Insula Sardinia decedentium ad quem spectent, *ibid. num. 27.*

Spolium Clericorum non est in usu in stata Mediolanensi, *ibid. num. 28.*

Spolia Episcoporum in Regno Neapolis ad quem spectent, *ib. num. 29.*

Jus Spolii ubi, & quomodo sit receptum, *ibid. num. 30.*

Spolia Canonicorum S. Salvatoris Bononiæ ad quem spectent, *ibid. num. 31.*

Spolia Equitum Hierosolymitanorum ad quem spectent, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Quid de spolio Episcopi translato ad aliam Ecclesiam, *ibid. num. 35.*

Spolia Episcoporum, & aliorum Beneficiorum ex rebus ad divinum cultum spectantibus debentur illis Ecclesiis, quibus præfuerunt, *ibid. num. 36. 37. & 38.*

Alia vide hoc tom. 8. in Appendic. Decret. in Trivicana, seu Tricaricen, Complana Spolii.

S P O N S A L I A.

Sponsalia, & Sponsus unde dicantur; Vide verb. *Sponsalia num. 1.*

Sponsalia tripliciter potissimum sumuntur, & quomodo, *ib. num. 2.*

Sponsalia proprie accepta definiuntur, *ibid. num. 3.*

Ad valorem Sponsalium de futuro plura requiruntur, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. num. 4. ad 11.*

Ætas requisita pro contrahendis Sponsalibus assignatur, *ib. num. 12. ad 15.*

Impubes septennio majores Sponsalia contrahentes an, & quando possint ab ipsis resilire, & facultas resiliendi in quo foro locum habeat, & quando censeatur impuberibus concessa, *ibid. num. 16. ad 21.*

Matrimonium ab impuberibus nulliter contractum resolvitur in Sponsalia de futuro. Secus de Matrimonio nullo ex aliquo alio essentiali defectu, *ibid. num. 22. & 23.*

Præsentia Parochi, & testium, & consensus Parentum an requirantur ad valorem Sponsalium, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Parentes an possint pro filiis Sponsalia contrahere, & quando sint valida, vel non, Sponsalia a filiis per metum contracta, *ibid. n. 27. ad 34.*

Sponsalia an censeantur contracta per verba illa, quæ juxta communem intelligentiam, & loci usum loquendi veram promissionem futuri Matrimonii significant, & dicta verba assignantur, *ibid. num. 35. ad 39.*

Sponsalia contrahuntur etiam per signa, vel facta consensum internum exprimentia; & innuitur, quando Sponsalia per prædicta signa contracta, valida esse possint, vel non; *ibid. num. 40. ad 48.*

Sponsalia vera quamvis occulta obligant sub mortali, *ibid. num. 49.*

Sponsalia quo tempore obligent ad contrahendum; & quid si nullum certum tempus ad id præfigatur, *ibid. num. 50. ad 54.*

Quid de illo, qui post legitima Sponsalia recusat contrahere Matrimonium, & innuitur quid in casu exigere possit pars innocens, *ibid. num. 55. ad 74.*

Ad num. 55. & seqq. Auctoris, vide, *ib. in nov. add. num. 1. et seqq.*

Itemque ad num. 60. & duos seqq. Auctoris, vide animadverta, *ibid. in nov. add. num. 8. & seqq.*

An, & quando resiliens a Sponsalibus amittant arrhas, *ib. num. 75.*

Sponsalia rite contracta variis justis de causis dissolvi possunt. Et singulæ assignantur, & explicantur, *ib. num. 76. ad 119.*

Ad dissolvenda Sponsalia an, & quando requiratur auctoritas Judicis? Et Judex in casu qualis esse debeat, & possit, vel non, *ibid. num. 120. ad 127.*

Alia ad rem, De Sponsalibus Judaeorum, vide, *ibid. in add. Auctor. n. 129. ad 139. & a num. 140. ad num. 143. & verb. Impedimenta Matrimonii, verb. Matrimonium, verb. Sponsi, verb. Stuprator.*

S P O N S I.

Sponsus, & Sponsa unde dicantur. Vide verb. *Sponsi num. 1.* Sponsorum conversationes quomodo, & a quo prohibendae, & quando possint esse licitae, *ibid. num. 2. 3. & 4.* Sponsus an, & quomodo visitare possit Sponsam in Clausura Monialium existentem. Vide verb. *Moniales art. 1. num. 30.* Sponsorum fornicatio cum aliis commissa. Vide verb. *Luxuria num. 9.*

Tactus, oscula, amplexus, & hujusmodi inter Sponsos an, & quae sint peccata, *ibid. num. 7.* Corrigitur hic Auctor, *ib. in nov. add. sub litt. a.* Sponsus qui Sponsam seducit ad copulam non potest puniri poena stupri, *ib. num. 11.* Sponsi quando peccent circa delectationem de copula futura. Vide verb. *Delectatio morosa num. 27. ad 32.* Alia ad rem, vide verb. *Impedimenta Matrimonii, verb. Matrimonium. Sponsalia. Stuprator.*

SPORTULAE quid sint, & quando a Judice exigi possint, vel non. Vide verb. *Judex num. 42.* SPURIUS quis sit, & quis possit cum eo dispensare ad Ordines suscipiendos. Vide verb. *Filius num. 27. ad 59.* Spurius an haeres institui possit. Vide verb. *Haeres num. 23.* STATICA quid, Vide verb. *Mundus num. 198. ad 201.*

S T E L L A.

Stella quid sit. Vide verb. *Mundus num. 172.* Stellae fixae distinguuntur a Planetis tripliciter, & assignatur quomodo, *ibid. num. 175.* Stellarum fixarum quantitas ab Astronomis, & Mathematicis assignetur multitudo, *ibid. num. 176.* Stellae fixae distinguuntur in sex classes, & assignantur. His additur septima classis, quae assignatur, *ibid. num. 177. & 178.*

STELLIONATUS crimen quid sit, & quae ejus poena. Vide verb. *Pena art. 2. num. 204.* STIPES quid sit. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 28.*

S T O L A.

Stolae delatio an importet Jurisdictionem. Vide verb. *Stola num. 1. & 2. & in nov. add. num. 1. & seqq.* Parochi an ingredi possint Ecclesias Regularium cum Stola, & Cruce elevata, *ib. num. 3.* Capellani Confraternitatum in quibus Processionibus possint Stola deferre, & quomodo eam deferre competat Archipresbytero Collegiatae, *ib. num. 4. 5. & 6.* Parochi Civitatis an possint Stola deferre in Processionibus publicis, *ibid. num. 7.* Regulares an possint uti Stola in Benedictionibus sine licentia Parochi, *ibid. num. 8.* Sacerdotes, & Diaconi accedentes ad Communionem quomodo Stola deferre debeant, & innuitur quomodo gestanda sit Stola Sacerdotalis, & Diaconalis, *ib. num. 9. 10. & 11.* Stola cur ab Episcopo non ducatur ante pectus ad formam Crucis, *ibid. num. 12.* Stola cur non utantur Romae Concionatores, *ibid. num. 13.* Alia ad rem. Vide verb. *Parochus art. 3. num. 16.*

STUPRATOR, STUPRUM.

Stuprum proprie sumptum quid sit; & quale peccatum, & quando virgo censetur vere stuprata, & ad quid in casu teneatur Stuprator. Vide verb. *Stuprum, Stuprator num. 1. ad 6.* Alia ad rem. Vide verb. *Doct. art. 2. num. 14. verb. Pena art. 2. num. 206.*

Subcollectores quibus gaudeant privilegiis, quando, & in quibus subiciantur Ordinariorum Jurisdictioni. Vide verb. *Subcollector Apostolicus num. 1. ad 22. ubi plura de ipsis, & in add. Auctor. num. 23. & seqq.* A quibus deputentur Subcollectores Spoliorum, *ibid. in nov. add. num. 1.* In Subcollectores non possunt deputari nisi ii, qui de legitimo Matrimonio nati sunt, *ibid. in nov. add. num. 2.*

SUBDIACONATUS. Vide verb. *Ordo art. 1. num. 40.* SUBORNATIONIS poena quae sit. Vide verb. *Pena art. 2. num. 208. & 209.* SUBREPTIO. Vide verb. *Rescriptum num. 27.*

SUBSIDIIUM CHARITATIVUM.

Subsidium Charitativum quare sic appelletur, quid sit, quis possit istud exigere, vel non, & ad illud exigendum quid requiratur. Vide verb. *Subsidium Charitativum n. 1. ad 20. Ad num. 14. Auctor. Vide ibid. nov. add. num. 1.* Quantitas Subsidii Charitativi a quo determinari debeat, & quae taxa sit servanda, & an pluries, vel una vice tantum exigi possit, *ibid. num. 11. ad 28.* Ad solvendum Subsidium Charitativum qui teneantur, vel non, *ibid. num. 29. ad 46.* Referuntur quaedam Sac. Congreg. Concil. Resolutiones ad rem facientes, *ibid. in add. Auct. num. 47. & seqq.*

SUCCESSIO AB INTESTATO.

Quis dicatur decedere intestatus, & succedere ab intestato. Vide verb. *Successio ab intestato num. 1. ad 4.* Successio ab intestato quid sit, & alia est in capita, alia in stirpes; & quae sit utraque, *ibid. num. 5. ad 8.* Succedentium ab intestato quinque ordines assignantur, *ibid. num. 9.* An, quando, & quomodo ab intestato succedant filii sive legitimi, & naturales, sive illegitimi, vel legitimati, sive Spurii, vel ex damnato coitu, & qui tales sint, & dicantur, *ibid. num. 10. ad 22. & verb. Filii.* Nepotes, & Pronepotes quomodo succedant, *ib. n. 24.* Deficientibus descendantibus, & fratribus, seu sororibus germanis, quis succedat? Et quid, si moriatur filius sine liberis relicto parte superstite, & avo materno, matre jam mortua, *ib. num. 25. & 26.* Quid si defunctis patre, & matre extent plures ascendentes sine fratribus, vel sororibus defuncti, *ibid. num. 27.* Quid quando cum ascendentibus aequalis gradus extant etiam germani fratres, & sorores defuncti, *ibid. num. 28. & 29.* Germanorum filii quomodo succedant, & quomodo nepotes, aut pronepotes fratris praemortui. *ibid. num. 30. & 31.* Filii naturales, & illegitimi succedunt parentibus, & econtra, *ibid. num. 32.* Deficientibus ascendentibus, & descendantibus quis succedat, *ibid. num. 33.* Quid si cum defuncti fratribus, & sororibus germanis, extent etiam filii alterius fratris, aut sororis germanae praedefunctae, *ibid. num. 34.* Fratres germani, eorumque filii excludunt fratres solum uterinos, & solum consanguineos, *ibid. num. 35.* Quid, si soli filii diversorum fratrum, vel sororum extent, & nullus frater defuncti, *ibid. num. 36. & 37.* Quid si nulli extent liberi legitimi, nec germani fratres, aut sorores defuncti, de cujus hereditate agitur, & quid si defunctus relinquat quosdam fratres consanguineos, & quosdam uterinos, *ibid. num. 38. 39. & 40.* Deficientibus omnibus fratribus, & sororibus, eorumque omnibus filiis, quis succedat, *ibid. num. 41.* Cognati, & agnati usque ad quem gradum succedere possint ab intestato, *ibid. num. 42. & 43.* Filii adoptivi, naturales, spurii & collaterales ex damnato coitu an possint sibi invicem, vel aliis succedere, *ib. num. 45. ad 48.* Deficientibus omnibus consanguineis defuncti, quis succedat, *ibid. num. 49. & 50.*

Uxor

Uxor pauper an, quando, & quomodo succedat marito diviti, & econtra, *ibid. num. 51. ad 55.* Filcus quando, & quibus succedat, & quid in casu prius agere debeat, *ib. num. 56. 57. & 58.* In Bona Clericorum quaecumque quis succedat, & quis succedere debeat in bona Religiosorum Professorum, *ibid. num. 59. ad 65.* Quomodo qui possunt invicem sibi ab intestato succedere simul mori contingerit, dantur regulae, quibus discerni queat quisnam ex iis prius mortuus habendus sit, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.* Alia ad rem, vide verb. *Beneficiatus. Haeres. Filii. Parentes. Regulares. Testamentum.*

SUCCESSIO in Feuda. Vide verb. *Feudum num. 18. ad 46.* SUCCESSOR in Beneficio Ecclesiastico, an, & quando teneatur stare locationi factae ab Antecessore, ejusque debita solvere? Vide verb. *Locatio num. 8. verb. Solutio num. 11. verb. Melioramenta num. 32.*

SUFFRAGIA.

Suffragium unde dicatur? Vide verb. *Suffragia num. 1.* Suffragium dupliciter sumitur, & assignatur, & prout ad praesens attinet definitur, *ibid. num. 2. & 3.* Suffragium tripliciter contingere potest, & assignatur, *ibid. num. 4.* Suffragium ex opere operantis duobus modis contingere potest, & assignatur, *ibid. num. 5.* Personae fideles quibus suffragia applicantur, sunt duplicis generis; & assignantur *ibid. num. 6.* De Fide est dari inter fideles Suffragiorum communicationem; & quomodo talis communicatio fieri possit, ac debeat, explicatur, *ibid. n. 7. ad 19.* Usus cereorum ardentium, aspersio aquae benedictae, incensatio thuris, campanarum pulsus, sepultura in loco Sacro an, & quomodo profint Defunctis, *ib. n. 20. ad 24.* Ut suffragium sortiatur suum effectum, quid requiratur, *ib. num. 25. & 25.* Generales, & Provinciales Ordinum Regularium possunt extra Religionem specialibus suis Benefactoribus Spiritualia bona, & suffragia sui Ordinis communicare, & quomodo profint ipsis, innuitur, *ibid. num. 27. ad 31.*

SUPERBIA unde dicatur, quid sit, quale peccatum, quae ejus filiae? Vide verb. *Superbia num. 1. ad 11.*

SUPERIORES.

Regulae, quas exacte observare debent Superiores Regulares, Vide verb. *Superiores in add. Auct. num. 1. & 2.* Superiores Regulares quoad Litteras Dimissoriales, *ibid. in add. Auct. n. 3. & 4.* Superiores Regulares Monialium bis, aut ter in anno Confessarium extraordinarium offerre tenentur universae Communitati, *ibid. in add. Auctor. num. 5. & seqq.* Superior Regularis quoad cognitionem Causae super nullitate Professionis, *ibid. in add. Auctor. num. 8. & seqq.*

SUPERSTITIO.

Superstitio unde dicta, & quid sit? Vide verb. *Superstitio num. 1.* Superstitio alia est *ratione rei cultae*, & alia *ratione cultus*, & quae sit utraque, *ibid. num. 2.* Superstitio ratione cultus dividitur in tres species, quae assignantur, & explicantur, *ibid. num. 3. ad 6.* In varias Auctoris sententias animadvertitur. *ibid. in not. noviss. ad num. 6.* Superstitio ratione rei cultae dividitur in quinque species, quae assignantur, *ibid. num. 7.* Idololatria quid, & quotuplex sit, *ibid. num. 8. & 9.* Emendatur Auctor, *ibid. in not. noviss. ad num. 9.* Magia est duplex, naturalis, & superstitiosa, & utraque explicatur. *ibid. num. 10. & 11.* Divinatio quid sit, ejusque viginti species assignantur, & explicantur, *ibid. num. 12. ad 33.* Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Sortes sunt triplices, *divinatoriae, consultoriae; & divinatoriae;* & quae sint singulae? & an prohibita, & quae sint fortilegorum poenae, tam de jure Civili, quam Canonico, & quis in hac re sit Judex competens, *ibid. num. 34. ad 44.* Vana observantia quid sit, quomodo differat a divinatione, & quae ejus species; *ibid. num. 45. ad 54.* Auctor emendatur, *ibid. ad num. 40.* Assignantur decem regulae ad cognoscendas vanas superstitiones culpabiles, *ibid. num. 55. ad 64.* Maleficium unde dictum, quid, & quotuplex sit, assignatur, & explicatur, *ibid. num. 65. ad 68.* An liceat solvere maleficium alio maleficio, aut permittere, vel petere talem solutionem a maleficio, & quibus remediis; *ibid. num. 69. ad 75.*

Superstitiosi quando sint denunciandi, *ibid. num. 76.* Assignantur praecipua remedia Spiritualia adversus maleficia adhibenda, *ibid. num. 77.* Assignantur poenae statutae contra maleficia, aliosque similes superstitiosos, & quis sit eorum competens Judex? Et quomodo Confessarii se gerere debeant cum ipsis, *ibid. num. 78. ad 81.* De surripientibus Hostias, seu particulas consecratas, & poenis eisdem infligendis, *ibid. in addit. Auctor. num. 1. & seqq.* Quoad ea quae concernunt Astrologiam Judicialem. Vide verb. *Astrologia, Astrologus.*

SURDUS potest contrahere Matrimonium. Vide verb. *Matrimonium art. 1. num. 26.* SUSPECTA de haeresi propositio quae sit; Vide verb. *Propositione damnatae num. 24.*

SUSPENSIO.

Quoad ejus esse, & divisionem.

Suspensio quid sit. Vide verb. *Suspensio art. 2. num. 1.* Suspensio alia est ab Officio, alia a Beneficio, & alia ab Officio & Beneficio simul; & quae sint; *ibid. num. 2. ad 5.* Suspensio ab Officio & Beneficio dividitur in totalem, & partialem; & utraque explicatur, *ibid. num. 6. 7. 8.* Suspensio absolute imposita quomodo intelligenda, *ibid. num. 9.* Suspensio alia est a jure, & alia ab homine, & quae sit utraque, *ibid. num. 10. 11. & 12.* Late agitur de suspensione ex informata conscientia, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.* Alia vide tom. 8. in Append. Decr. in *Capitana.* SUSPENSIONES contra Episcopos quae sint; Vide verb. *Suspensio art. 2. num. 1. ad 25.* SUSPENSIONES contra Capitula, seu Capitulares, quae sint; Vide verb. *Suspensio art. 3. num. 1. ad 9.* SUSPENSIONES contra Clericos, quae sint; Vide verb. *Suspensio art. 4. num. 1. ad 43.* SUSPENSIONES contra Religiosos, quae sint; Vide verb. *Suspensio art. 5. num. 1. ad 10.*

SUSPENSIO quoad eos, qui possunt suspendere, vel suspendi.

Suspensio a quibus infligi possit, & quomodo; Vide verb. *Suspensio art. 6. num. 1. 2. & 3.* Quae persona suspendi possit, & quae exsistantur, *ibid. num. 4. 5. & 6.* Capitulum, seu Communitas dupliciter suspendi potest, & assignatur, *ibid. num. 7. & 8.*

SUSPENSIO quoad ejus effectus.

Quid si Suspendus exerceat aliquem actum, a quo est suspendus; Vide verb. *Suspensio art. 6. num. 1.* Suspendus ab Officio, & Beneficio non potest eligere, & est incapax Beneficii Ecclesiastici, *ibid. num. 2.* Quid si suspendus ab Ordine & Beneficio audeat Suspensionem violare, vel se ingerere usurpando fructus ejusdem Beneficii, *ibid. num. 3. 4. & 5.* Quid si suspendus ob vitium incontinentiae audeat celebrare Divina; *ibid. num. 6.*

Suspen-

Suspensus a minori Ordine quando possit ad Majores ascendere: *ibid. num. 7.*

Quid si suspensus ab ingressu Ecclesie, in ea celebrare audeat, *ibid. num. 8.*

Suspensus in uno loco an censetur ubique suspensus; *ibid. num. 9.*

Ordines, & alii actus per suspensionem prohibiti, an validi, *ibid. num. 10. & 11.*

Ad *num. 11. Auctor.* Vide correctionem, *ibid. in not. sub litt. a.*

Suspensio a Divinis tempore appellationis est nulla, *ibid. num. 12.*

SUSPENSIO quoad modos, quibus tollitur.

Suspensio inflicta propter contumaciam quomodo, & a quo tolli possit; Vide verb. *Suspensio art. 3. num. 1. & 2.*

Suspensio inflicta ad determinatum tempus quomodo tollatur, *ibid. num. 2.*

Suspensio lata pro pena delicti quomodo, & a quibus tolli possit, *ibid. num. 3.*

Pro suspensionis absolutione, quae forma sit adhibenda, & quid in casu attendendum, *ibid. num. 4. ad 8.*

SUSPICIO quid, & quotuplex sit, quando peccaminosa; Vide verb. *Judicium temerarium num. 13.*

SUSURRATIO quid sit; Vide verb. *Detractio art. 1. num. 10.*

SYDUS quid sit; Vide verb. *Mundus num. 170.*

SYMBOLUM.

Symbolum unde dictum, & quid sit; Vide verb. *Symbolum num. 1. & 2.*

Symbola principaliora sunt quattuor, *Apostolicum, Nicenum, Constantinopolitanum, & S. Athanasii.* Et innitur quomodo, quando, & a quibus fuerint composita, & inceperint? ubi & de additione particulae *Filioque*, *ibid. num. 2. ad 78.*

Symbolum in quibus Festis, & Missis sit dicendum, vel non? & cur, ac quomodo, *ibid. num. 19. ad 31. & verb. Missa art. 12. num. 17. ad 21. & art. 13. num. 7. ad 19. & verb. Resolutiones Sac. Congreg.*

Dum canitur in choro Symbolum, non potest Celebrans Missam prosequi. Vide *ibid.*

SYNDICUS.

Syndicus quid sit, ac significet? & quomodo distinguatur a Procuratore, Actore, & Administratore, seu Oeconomus; Vide verb. *Syndicus num. 1. ad 5.*

Syndicus quomodo sit constituendus, *ibid. num. 6.* Religiosi an possint esse Syndici pro Causis in Monasteriis, *ibid. num. 7. & 8.*

Syndici in Ordine Fratrum Minorum a quo fuerint concessi, a quibus, & pro quibus deputari possint? Et an Religiosi particulares possint habere deposita apud ipsos, *ibid. num. 9. ad 23.*

Quid si Conventus damnus aliquod patiat ex mala Syndici administratione, *ibid. num. 24. ad 27.*

Conventus possunt praeter Syndicum habere etiam unum, vel plures Substitutos, qui a Syndicis sunt deputandi, & non a Fratribus, *ibid. num. 28. 29.*

Quis possit a Syndicis rationem exigere? & an possit sine ipsis aliquid emi, vel vendi, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Syndici Apostolici qualem habeant facultatem, quibus gaudeant privilegiis, & quae sint, vel non, eorum exemptiones? & afferuntur ad rem Constitutiones, & decreta, *ibid. num. 33. ad 67.*

SYNODUS DIOECESANA.

Synodus quid deoatet; Vide verb. *Synodus Dioecessana n. 1.*

Synodus Dioecessana quoties, & quando sit ab Episcopo, vel Archiepiscopo celebranda, & quid si habeat duas Civitates unitas in sua Dioecesi, *ibid. num. 2. ad 8.*

Synodus Cleri Romani convocari potest ab Eminentissimo Vicario Urbis, *ibid. num. 9.*

Vicarius Generalis Episcopi. Vicarius Capitularis, alii-

que Praelati Episcopo inferiores an possint Synodum congregare, *ibid. num. 10. 11. 12.*

Episcopus an possit Synodum congregare per alium, & quid si in Dioecesi sit constitutus Vicarius Apostolicus, *ibid. num. 13. & 14.*

Synodus an fieri possit ab Episcopo ante Visitationem Dioecesis, & pro ejusdem convocatione an teneatur exquirere consilium Capituli, & quid si Capitulum quamvis specialiter invitatum nolit intervenire, *ibid. num. 15. ad 23.*

Laici an sint ab Episcopo ad Synodum invitandi, *ibid. num. 26.*

Qui teneantur ad Synodum accedere, & qui compelli possint ab Episcopo ad interessendum, *ibid. num. 27. ad 41.*

Quid de Constitutionibus faciendis in Synodo Dioecessana, & qui teneantur, vel non, ad earum observantiam, *ibid. num. 42. ad 53.*

Canonici ad Synodum accedentes, cujus expensis vivere debeant, *ibid. num. 54.*

Quid circa praecedentiam sedendi in Synodo, *ibid. num. 55. ad 58.*

Alia ad rem, *ibid. num. 59. ad 69. & verb. Concurfus verb. Examinatores.*

Alia vide *ibid. in add. Auct. num. 71. & seqq. & tom. 8. in Append. Decret. in Larinen. Decretorum Syno dalium, Guarden. Nullius, seu Messanen. Juris convocandi Synodum, Gerunden. Exemptionis.*

SYSTEMA.

Systema Mundi quid sit, & quae sint ejus praecipua systemata; Vide verb. *Mundus num. 90. & 91.*

Systema Ptolemaicum unde sit dictum, quid sit, quidve de ipso, *ibid. num. 91. ad 94.*

Systema Copernicanum unde sit dictum, quid sit, quidve de ipso, *ibid. num. 95. ad 110.*

Systema Tyronicum unde sit dictum, quid sit, quidve de ipso, *ibid. num. 102. & 103.*

De Mundi Systematibus notabilia dicta. *ibid. num. 104.*

T

TABACCUM.

Tabaccum fumere in Ecclesiis Dioecesis Hispalensis qua pena sit prohibitum, & qua pena fuerit prohibitum illud fumere in Basilica Vaticana; Vide verb. *Tabaccum num. 1. ad 4.*

Non est hodie insistendum antiquis quarundam Synodorum Canonibus, qui sub excommunicatione vetant tabacci usum ante Sac. Eucharistiae perceptionem, aut ante Missae Celebrationem, *ibid. in add. Auct. num. 18.*

An liceat fumere Tabaccum ante Missam, & an in casu frangat jejunium naturale, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Tabacci excessivus usus non parva affert incommoda, quae assignantur, *ibid. num. 8. & 9.*

Tabaccum fuit prohibitum a Jacobo VI. Britannorum Rege, & ab Amurathe IV. Turcarum Imperatore, & quare, *ibid. num. 10.*

Adducitur de tabacco lepidum scriptum, *ibid. num. 11.*

Ad rem adduntur varia Decreta Sac. Cong. Immunit. *ibid. num. 12. ad 17.*

TABERNACULUM.

Claves Tabernaculi ubi, & a quibus asservari debeant, & an in ipso retineri possint Sanctorum Reliquiae, vel alia Vasa; Vide verb. *Tabernaculum num. 1. ad 6. & verb. Resolutiones Sac. Congreg. & verb. Eucharistia num. 49.*

Tabernaculum SS. Sacramenti in Cathedralibus non debet esse in Altari Majori, *ibid. num. 7. & verb. Eucharistia n. 56.*

Alia ad rem, *ibid. num. 8. & 9.*

TABERNA, TABERNARI, seu CAUPONES.

Tabernae nomine quid veniat; Vide verb. *Taberna num. 1.*

An liceat Clericis ingredi tabernas, vel eas retinere, *ibid. num. 2. & 3.*

Tabernarii peccant in pluribus, quae assignantur, *ibid. num. 4. ad 8.*

Alia

Alia ad rem; *ibid. num. 9. 10. & 12. & verb. Emptio, & Venditio art. 3. & verb. Infames num. 11. verb. Irregularitas art. 1. num. 12.*

TACTUS IMPUDICI.

Tactus impudici sive in se ipso, sive in aliis, sive ejusdem, sive diversi sexus in quacumque corporis parte facti, quando sint peccaminosi, vel non? Vide verb. *Tactus impudici num. 1. ad 5.*

Faemine permittentes se tangi, & Ancillae nutrices pueros vestientes, lavantes, eorum pudenda tangentes, quomodo, & quando peccant, *ibid. num. 6. & 7.*

Emendatur Auctor, *ibid. in not. noviss. ad num. 6. tum etiam ad num. 10.*

Tactus impudici inter personas ejusdem sexus sunt graviora peccata, quam inter personas solutas diversi sexus, *ibid. num. 8.*

Tactus facti a Medicis, Chirurgis causa necessitatis non sunt peccaminosi, *ibid. num. 9. & 10.*

Tangere pueros ex affectu tenere infantilis aetatis an sit peccatum, *ibid. num. 11.*

Tactus inter Conjuges, vel Sponfos facti an, & quando sint peccaminosi, *ibid. num. 12. ad 15.*

Sed in hanc rem vide notata, *ibid. in nov. not. sub litt. a.*

Bruta, & animalia minora praesertim molliter tractare, demulcere, eorumque pudenda tangere an, & quando sit peccatum, *ibid. num. 16. & 17.*

Alia ad rem. Vide verb. *Fornica, verb. Luxuria, verb. Sponsi.*

Afferitur ad complementum dictum poeticum, *ibid. num. 24.*

TALIONIS poena quae sit? Vide verb. *Pena art. 2. num. 24. verb. Falsarius num. 69. & verb. Accusator num. 3. 4.*

TAXA, TAXARE.

Afferitur Taxa Innocentiana Fori Ecclesiastici in materiis spiritualibus. Vide verb. *Taxa num. 1. 2.*

Afferitur Taxa pro Advocatis, & Procuratoribus patrocinantibus Causas Beatificationum, & Canonizationum; *ibid. num. 3.*

Afferitur Taxa observanda a Notario Sac. Congregationis cum aliquibus ejusdem ordinibus, *ibid. num. 4.*

Taxa facta a Laicis non afficit Ecclesiasticos, *ibid. num. 5.*

Adducuntur plures Resolutiones Sac. Congregat. quoad Taxam, tum pro funeribus, tum pro Seminario, tum pro Cathedralico, ac observantia Taxae Innocentianae, *ibid. num. 6. ad 14.*

De Auctoritate, quam Episcopi habent taxandi stipendium pro Missis, & quid inde sequatur, *ibid. in nov. add. num. 1. ad 4.*

A potestate Seculari taxari minime potest stipendium Missae, *ibid. in nov. add. num. 5.*

Num pro exequiis & sepulturis sint debita aliqua emolumenta, possintque ea taxari ab Episcopo, *ibid. in nov. add. num. 6. & 7.*

TEMERARIA propositio, quae sit? Vide verb. *Propositiones damnatae num. 36.*

TEMPERANTIA quid sit? Vide verb. *Virtus num. 130.*

TEMPLUM.

In Templis Gentilium, & illorum sacrificiis prohibentur Christiani tibicinibus, musicis instrumentis, aliisque modis operam praestare. Vide verb. *Templa Gentilium add. Auct. num. 1.*

TERGIVERSATIONIS poena quae sit; Vide verb. *Pena art. 1. num. 210.*

TERMINI moti poena quae sit, & quale crimen? Vide verb. *Pena num. 211. & 212.*

TERRA.

Terra est rotunda, seu sphaerica pendens in medio aeris sine ullo sustentaculo. Vide verb. *Mundus num. 111.*

Terrae circuitus, aut ambitus quantus sit; *ibidem num. 112.*

TERRACONENSIS CONCILII methodus Festorum immineudorum gratia excogitata, & adhibita a Benedicto XIV, Vide verb. *Concilium Terraconense add. Auct. num. 1.*

TERRITORIUM SEPARATUM quid importet. Vide verb. *Territorium Separatum add. Auct. num. 1. 2. & 3. & verb. Abbas verb. Jurisdictio & verb. Pralatus in nov. add.*

TERTIARI, TERTIARIE.

Tertiarii, & Tertiariae ad hoc ut gaudeant omnibus privilegiis sui Ordinis habere debent plura requisita, & qualitates, quae ab Ordinario cognosci debent, & ad id traditur formula. Vide verb. *Tertiarii, Tertiariae num. 1. ad 3.*

Si non serventur dicta requisita, an Professio sit nulla. *ibid. num. 9.*

Tertiariae habentes dicta requisita pluribus gaudent exemptionibus, quae assignantur. *ibid. num. 10. ad 14.*

Tertiariae viventes in Congregatione absque Clausura non gaudent dictis privilegiis. *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Tertiarii, & Tertiariae habentes requisita, quid si decedant non electa sibi sepultura; *ibid. num. 13.*

Tertiariae post votum castitatis, & emissam professionem, quid si Matrimonium contrahant, & an possint acquirere Legatum relictum pro puellis; *ibid. num. 19. & 20.*

Tertiarii utriusque sexus in clauistro non viventes an gaudeant privilegio fori, & in quibus subiciantur proprio Parocho? *ibid. num. 21. 22. & 23.*

Tertiarii utriusque sexus a quibus Regularibus admitti possint ad habitum? *ibid. num. 24.*

Quoad Tertiarios utriusque sexus Ordinis Minorum afferuntur novissimae Constitutiones editae a Benedicto XIII. tam pro Patribus de Observantia, quam pro PP. Capuccinis, & Conventualibus, ex quibus patent eorum privilegia, & gratiae spirituales, & innuitur a quibus erigi possit talis Ordo. *ibid. num. 25. ad 30.*

Praedicti Tertiarii in eorum Domibus degentes, & non habentes necessaria requisita non gaudent privilegio Fori, & Canonis; gaudent tamen omnibus Indulgentiis Ordinis, ad quas lucrandas requiritur ut deferant habitum juxta morem regionis. Et a quo talis habitus conferri possit; *ibid. num. 31. ad 37.*

Afferitur formula Professionis faciendae a dictis Tertiariis post annum Novitiatus. *ibid. num. 38. 39. & 40.*

Assignatur tertii Ordinis institutio, & antiquitas, & miraculosa Christi apparitio in ejusdem comprobationem. Et quare in Coronatione Papae dicatur Oratio S. P. N. Francisci; *ibid. num. 41. ad 44.*

Tertiarii praedicti quomodo teneantur ad Regulae praeccepta, & ad rem traditur monitum quomodo sint instruendi ante Professionem. *ibid. num. 45. & 46.*

Tertiarii nostri Ordinis in Saeculo degentes uti possunt nostro Breviario Franciscano. *ibid. num. 47. & verb. Resolutiones Sacrar. Congr.*

Alia ad rem. *ibid. num. 48. & 49. & in nov. add. num. 1. & verb. Eremita n. 18. verb. Religiones Regulares art. n. 14. verb. Vestis num. 17. Et in fine Appendicis hujus Tomi VIII. ubi ad rem explicatur Constitutio Benedicti XIII. incipien. Exponi Nobis.*

Mulieres, quae latini ritus non sint admitti nequeunt inter tertiarias. Vide ad Calcem verbi *Tertiarii in Instrum. noviss. addit.*

Alia plura circa easdem, praesertim in Missionum locis, Vide *ibidem.*

Alia vide hoc tom. 8. in Append. Decret. in *Mazarien. Salamantina Erektionis.*

TESTAMENTUM.

Testamentum unde dictum, & quid sit? Vide verb. *Testamentum artic. 1. num. 2. & 3.*

Testamentum dividitur in *solemne, & non solemne, & utrumque explicatur. ibid. num. 4.*

Testamentum solemne subdividitur in *scriptum, & nuncupativum, & quale sit utrumque; ibid. num. 5. ad 8.*

Ad valorem testamenti solemnis scripti plura requiruntur, quae assignantur. *ibid. num. 9. ad 31.*

Ad valorem testamenti solemnis *nuncupativi* quid requiratur; *ibid. num. 32. & 33.*

Testamentum nuncupativum, & scriptum quomodo inter se differant; *ibid. num. 34.*

Assignantur solemnitates, quæ requiruntur ad valorem testamenti de jure Canonico tam ad Causas pias, quam prophanas. *ibid. num. 35. ad 39.*

Testamenta in Terris Imperii, ac Ditione Romani Pontificis, ac aliorum Regnorum secundum quas solemnitates fieri ac judicari debeant; *ibid. num. 40. 41. & 42.*

Testamentum ad Causas prophanas carens una, vel pluribus solemnitatibus a jure positivo requisitis est invalidum in foro externo. An autem sit invalidum etiam in foro interno, variant Doctores, quorum sententiæ referuntur. *ibid. num. 43. ad 58.* De testamento facto coram Parocho. Vide *ibid. num. 59. & seqq.*

Ad hanc quæstionem, Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt omnia Testamenta privilegiata.

Testamenta privilegiata quid sint, & assignantur. Vide verb. *Testamentum art. 3. num. 1. & 2.*

Testamentum ad pias Causas quale sit, an sit privilegiatum; & quot testes requirantur ad ejus probationem, & an valeat etiam sine testibus; *ibid. num. 3. ad 10.*

An testamentum, in quo pia causa per fideicommissum vocata est, dici queat ad pias causas. *ibid. in nov. add. num. 1. 2. 3.*

Testamentum inchoatum, & non perfectum, & quamvis corruat ob defectum alicujus solemnitatis Civilis, valet tamen quoad Legata pia in eo relicta. *ibid. num. 11. & 12.*

Testamentum sine solemnitatibus a Jure Civili requisitis conditum ad pias Causas valet etiam quoad Legata prophanas in eo contenta. *ibid. num. 13. & in nov. add. num. 4. & 5.*

In concernentibus voluntatem nullum est Privilegium testamenti ad pias causas. *ib. in nov. add. num. 6.*

Testamentum quamvis conditum ad interrogationem alterius, vel solis nutibus, vel sine institutione hæredis, vel cum hærede incerto, vel cum hæreditate distribuenda alterius arbitrio, valet tamen quoad pias causas. *ibid. num. 14. ad 18.*

Si in testamento ad pias causas aliunde sufficienter non constet de voluntate Testatoris, quid requiratur; *ibid. num. 18. ad 22.*

An ex Legatis relictis in testamento ad pias causas detrahi possit Falcidia? Vide verb. *Falcidia*, & verb. *Legatum num. 137.*

Testamentum inter liberos quale sit? quidve requiratur ad ejus valorem; & in quibus casibus sit validum, vel non; *ibid. num. 24. ad 36.*

Testamentum militis quando, & quas Juris solemnitates requiratur; & quibus gaudeat privilegiis, si fiat in actuali expeditione bellica; *ibid. num. 37. ad 42.*

Testamentum rustici quos, & quales testes requiratur; & quales rustici in casu sint intelligendi; & an rusticorum privilegio gaudeant etiam Cives, & Nobiles ruri recreationis gratia degentes, & ibi ægrotantes, ac testantes; *ibid. num. 43. ad 50.*

Ad testamentum factum tempore pestis quot testes requirantur; *ibid. num. 51. 52. & 53.*

Testamentum Principi oblatum, & coram Principe factum quale sit, & quomodo fieri possit; & an sit validum absque Juris solemnitate; *ibid. num. 54. ad 57.*

Testamentum ad acta datum, & apud acta factum quale sit, quidve ad ejus valorem requiratur; *ibid. num. 58. 59. & 60.*

Testamenta Cardinalium sunt æque privilegiata, ac testamenta Militum. Et quid in illis attendi debeat, ac sufficiat? *ibid. num. 61. 62. & 63.*

TESTAMENTUM quoad ea, quæ concernunt illos; qui possunt, vel non, ipsum facere, hæredes in ipso institui, & ejusdem executores esse, eorumque obligationem.

Quilibet testamentum facere potest, qui nec Jure naturali, nec positivo prohibetur. Vide verb. *Testamentum art. 3. num. 1.*

Assignantur, qui Jure naturæ testari nequeunt. *ibid. n. 2. ad 21.*

Inhabiles ad testandum de Jure naturæ, vel Civili an possint ad pias causas testari. *ibid. num. 22. ad 25.*

Clerici sæculares an, & de quibus bonis testari possint; & de quibus testari, ac disponere possint Clerici incolæ, & Cives Urbis Romanæ, si inibi, vel in ejus districtu testentur; *ibid. num. 26. ad 31.*

Regulares omnes professi nullimode testari, nec testamentum a se conditum ante Professionem moderari possunt; bene vero possunt illud interpretari. *ibid. num. 32. ad 37.*

Novitius quando testari, & quid de rebus suis, sive pro se, sive pro aliis disponere possit; *ibid. num. 38. ad 43.*

Qui possint, vel non hæredes institui in testamento; Vide verb. *Hæres per tot.*

Executores testamentorum qui sint, & dicantur? & alii sunt Legitimi, alii Testamentarii, & alii Dativi, & singuli explicantur. *ibid. num. 45. & 46.*

Si nullus a Testatore sit deputatus executor, quis teneatur exequi ejus voluntatem; *ibid. num. 47. 48. & 49.*

Quot executores deputari possint a Testatore? Qui tales esse possint, vel non; ad quid teneantur; & si sint Ecclesiastici, vel Regulares, a quo Judice compelli possint ad exequendam voluntatem Defuncti? *ibid. num. 50. ad 67.*

Quid, si plures sint executores a Testatore deputati, & unus eorum sit mortuus, vel in remotis existat, vel exequi nolit; *ibid. num. 68.*

Utrum ubi sunt plures executores testamentarii conveniri insolidum queant de gesta administratione, tamen non omnes administraverint. *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

Relicta a Testatore ad certas causas, a quo mutari possint in alios usus. *ibid. num. 69.*

Alia de Testatoris voluntate, ejusque executoribus *ibid. num. 70. 71. & 72.*

Quoad ea, quæ concernunt Codicillum, seu Clausulam Codicillarem.

Codicillus quare sic dictus; quid sit; quomodo esse debeat; quot testes ad ipsum requirantur; quis ipsum facere possit, & quomodo an ante, vel post, aut etiam sine testamento fieri possit; si fiat ante testamentum quid requiratur ad ejus valorem; & an licite fieri possint duo vel plures; Vide verb. *Testamentum art. 4. num. 1. ad 16.*

Dispositio Testatoris, si ob aliquem defectum non valeat ut testamentum, an, & quando valere possit ut Codicillus. *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Clausula Codicillaris quæ, & quotuplex sit, qui ejus effectus; & quid requiratur ad hoc ut Testamentum minus solemne valeat vi talis clausulæ. *ibid. num. 20. ad 27.*

Assignatur ad quid sint introducti, & ad quid inserviant Codicilli, & quis primus illos introduxerit. *ibid. num. 28. & 29.*

An clausula Codicillaris expressa in Testamentis Rusticorum, mulierum, & aliorum, qui ejusmodi non intelligunt, effectus suos pariat. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Alia ad rem. Vide verb. *Fideicommissum* verb. *Legatum.*

Quoad ea quæ concernunt revocationem, seu mutationem, irritationem, rptionem, destitutionem Testamenti, & Codicilli,

Quilibet Testator potest testamentum suum usque ad mortem pro libito revocare, vel mutare; & quid ad talem revocationem necesse sit, innuitur. Vide verb. *Testamentum art. 5. num. 1. ad 5.*

An revocari possit testamentum, quod Testator juravit se non revocaturum. *ibid. num. 6. & 7.*

Testamentum reciprocum inter conjuges, vel alias personas revocari potest ab una parte, etiam inscia, vel invita altera. Et innuitur quomodo tale Testamentum fieri possit, & datur ad id specialis advertentia. *ibid. num. 8. ad 14.*

Testamentum revocari potest & verbis, & factis. *ib. num. 15.* Revocatio testamenti facta nudis verbis duo copulative requirit, quæ assignantur. *ib. num. 16.*

Testamentum factum multipliciter revocari potest; & innuitur quando censeatur vere revocatum, vel non, & quid requiratur ad talem revocationem. *ibid. num. 17. ad 30.*

Testamentum prius legitime factum rumpitur per posterius privilegiatum. *ib. num. 31.*

Te-

Testamentum prius ad acta, seu coram Principe factum per quid revocari possit. *ibid. num. 32.*

Testamentum parentum inter liberos revocatur per aliud testamentum legitime factum coram septem testibus. *ib. n. 33.*

Testamentum irritari, rumpi, ac destitui quid sit; quomodo, ac quando fiat? *ibid. num. 34. ad 37.*

Legata, Codicilli, & Donationes multipliciter revocari possunt; & assignatur quando censeantur vere revocata, vel non. *ibid. num. 38. ad 49.*

An posterius testamentum rumpat prius testamentum, si huic adjecta sit clausula derogatoria, eaque non fuerit in posteriori testamento revocata. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

TESTIS

Quoad ea, quæ concernunt illos, qui possunt, vel non esse Testes, tum generaliter quoad omnia, tum specialiter quoad certas personas, & Causas.

Testes unde sint dicti, & qui sint, & quæ conditiones in ipsis requirantur? Vide verb. *Testis art. 1. num. 1. 2. & 3.*

Qui habiles sint, vel inhabiles ad testificandum sive in totum, sive in partem? *ibid. num. 4. ad 7.*

Generaliter, & absolute inhabiles ad testificandum tam in Causis Civilibus, quam Criminalibus sunt infantes, & impuberes, amentes, & furiosi, furdi simul, & muti a nativitate, cæci, servi, seu mancipia, & qui pretio ad id sunt conducti. *ibid. num. 8. ad 16.*

Infames tam infamia juris, quam facti, criminosi, perjury, excommunicati, pauperes quando, & in quibus Causis admitti possint ad testificandum, vel non? *ibid. num. 17. ad 40.*

Sed vide, *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Fœminæ, pupilli, seu impuberes, parentes, consanguinei, & affines domestici, quando admittantur, & in quibus Causis? *ibid. num. 41. ad 85.*

Inimici, an, quando, & in quibus causis possint esse testes contra suos inimicos, parentes contra suos filios, & contra, liberti contra suos Patronos, Judæi contra Christianos, laici contra Clericos, Clerici contra laicos. *ibid. num. 86. ad 168.*

An Clerici, & Religiosi possint sine licentia suorum respective Superiorum valide, & licite esse testes in Testamentis, Instrumentis, & contractibus laicorum. Vide verb. *Testamentum art. 1. num. 110.*

Nemo potest esse testis in propria causa, ideoque Judices, Advocati, Tutores, Administratores, alique similes nequeunt esse testes in Causa, quam judicant, vel cui patrocinium præstiterunt; & quæ sit causa propria, assignatur. *ibid. num. 111. ad 114.*

Proxenetæ, seu Mediator inter contrahentes quando possint esse testes. *ibid. num. 115. ad 118.*

Prælati, alique Clerici, etiam Regulares, & Canonici possunt esse testes in Causa Civili suæ Ecclesiæ, vel Monasterii; secus si sint aliqua rationabili causa impediti, aut in eadem Causa sint actores, vel procuratores. *ibid. num. 119. ad 126.*

In Causa Universitatis sæcularis an, & quando possint esse testes illi, qui sunt de eadem Universitate, vel Communitate. *ibid. num. 127. ad 131.*

Quoad ea, quæ concernunt testium numerum, testes contestes, testes singulares, testes de scientia, testes de auditu, testium productionem, juramentum, & examen, ac interrogatoria suggestiva.

Assignantur varæ Causæ, in quibus tum de jure Civili, tum Canonico requiruntur plures testes. Vide verb. *Testis art. 2. num. 1. ad 4.*

An, & in quibus casibus sufficiat unus testis ad legitimam probationem. *ibid. num. 5. & 6. & in nov. add. num. 1. & seqq. & ad art. 3. in add. Auctor. num. 49. & seqq.* Testes quoad probationem, alii vocantur testes contestes, & alii testes singulares, & qui sint. *ibid. num. 7.*

Singularitas testium triplex assignatur, & explicatur. Et innuitur in quibus Causis probent testes hac triplici singularitate. *ibid. num. 8. ad 16.*

Testes quoad probationem, alii dicuntur testes de scientia, alii testes de credulitate, & alii testes de auditu; & qui sint singuli, & qui ex istis requirantur, vel sufficiant ad legitimam faciæ probationem. *ibid. num. 17. ad 20.*

Testes quando sint producendi, & quot productiones testium fieri, vel admitti possint. *ibid. num. 21. ad 33.*

Testes e longinquo cujus expensis sint producendi; & producens tales testes ad quid teneatur. *ibid. num. 34. & 35.*

Impediens testium productionem quomodo peccet *ibidem num. 36.*

Testes antequam deponant, jurare debent; & tale juramentum undequaque explicatur. *ibid. num. 37. ad 41.*

Testes quomodo, & a quo sint examinandi. *ibid. n. 42. ad 46.*

Testium examinatio quando, & in quo loco fieri debeat; & quid si testes examinandi sint personæ egregiæ, vel senes, aut valetudinarii, aut paupertate depressi, aut fœminæ. *ibid. num. 47. ad 53.*

Assignantur interrogatoria, quæ faciendæ, & quæ cavendæ sunt in examinatione testium. *ibid. num. 54. ad 58.*

Quoad testium exceptionem, seu reprobationem, coactionem, & obligationem.

Exceptiones, quæ testibus possunt obijci, sunt triplicis generis. Et assignatur quomodo fieri possint, & quando sint opponendæ. Vide verb. *Testis art. 3. num. 1. ad 7.*

An & quando quis possit reprobare testes, a se, & pro se antea productos. *ibid. num. 8. & 9.*

Testes probatorii possunt reprobari per alios testes reprobatorios reprobatorum; & assignantur qui sint tales testes. *ibid. num. 10. 11.*

Testes recusantes testificari quando, in quibus Causis, & contra quos ad testificandum compelli possint, vel non. *ibid. num. 12. ad 29.*

Testis, qui juravit se nihil depositurum in Judicio; an compelli possit ad deponendum. *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Testes an, & quando possint in juramento præstando uti restrictione mentali, seu amphibologia, aut æquivocatione. Vide verb. *Juramentum art. 1. num. 13. verb. Restitutio mentalis*, verb. *Reus*.

Testis ex quo titulo, & quando teneatur testificari sponte, vel solum quando a Judice competente interrogatur. *ibid. num. 34 & 35.*

Judex quando censeatur juste, & juridice exigere a testibus testimonium. *ibid. num. 36.*

Assignantur aliqui casus, in quibus testis sub mortali tenetur testimonium ferre in legitimo judicio; & alii casus assignantur, in quibus non tenetur etiam Judice præcipiente. *ibid. num. 37. 38. & 39.*

Testis peccat in pluribus, quæ assignantur. *ibid. num. 40.*

Testis, qui ex malitia, vel ex ignorantia falsum deponit, quas pœnas incurrat, & ad quid teneatur, vel non. *ibid. num. 41. ad 45.*

De testibus habentibus notam manum. Item de Testibus pluribus sed singularibus quoad varios actus. De testibus pro electione sepultura requisitis. De testibus Synodalibus, & iis qui matrimonio assistunt. *ibid. in add. Auctor. num. 47. & seqq.*

Testes produci debent coram Judice, cui fides est faciendæ; Qui tamen Judex solet quandoque examen delegare, quæ delegatio non intercedente examen a Notario factum ex proprio libitu est nullum. *ibid. in nov. add. num. 3. & 4.*

Sed vide quæ sequuntur. *ibid. in nov. add. num. 5. ad 7.* Alia ad rem. Vide verb. *Judex*, *Juramentum*, *Restitutio*, *Restitutio mentalis*, *Reus*.

Testium præsentia quoad Matrimonium. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 2. num. 59.*

TETRAGONOMETRIA quid. Vide verb. *Mundus num. 200.*

THALMUD HEBRÆORUM.

Judæi, & Hebræi unde sint dicti, quid sit, & importet eorum Thalmud, quando, & a quibus fuerit compilatum. Vide verb. *Thalmud Hebræorum num. 1. 2. & 3.*

Thalmud aliqd est Hierosolymitanum, & aliqd Babylonicum; & utrumque quid contineat. *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Thalmud cujus jussu fuerit prohibitum, combustum; & quæ pœ-

pœnæ fuerint impositæ transgressoribus. *ibid. num. 7. ad 13.*
Thalmod plura continet apta Judæorum pertinaciæ emolliendæ. *ibid. in add. nov.*
Quin etiam ad Catholica dogmata confirmanda adversus Heterodoxos. *ibid. in add. nov.*
Judicia Virorum Doctissimorum de eodem Thalmod. *ibid. in hisdem addit.*

THEOLOGIA THEOLOGUS.

Theologia quid, & quotuplex sit, assignatur, & explicatur. Vide verb. *Theologia num. 1. ad 7.*
Theologia tum ratione subjecti, in quo recipitur, tum ratione objecti, circa quod versatur, varie dividitur; & singula divisiones assignantur, & explicantur. *ibid. num. 8. ad 17.*
Afferitur origo Cathedræ Scholasticæ Religionis Seraphicæ. *ibid. num. 18.*
Quoad ea, quæ concernunt Theologum. Vide verb. *Canonici art. 9. num. 1. ad 44.*

THEORICA Planetarum quid; Vide verb. *Mundus num. 204.*
THESAURUS S. M. Ecclesiæ. Vide verb. *Indulgentia art. 1. num. 4.*
THESAURUS. Vide verb. *Domini art. 3. num. 26. ad 45.* & verb. *Societas inter Fratres, in not. ad num. 24.*
THESIS quid, & ejus differentia ab hypothese; Vide verb. *Mundus num. 100. 101.*

THURIFICATIO.

Thurificatio quomodo, quando, quibus, & a quibus fieri possit, ac debeat? & quæ præcedentia servanda sit in ipsa faciendâ. Vide verb. *Thurificatio per tot. ubi ad rem adducuntur varia Decreta Sacri. Rit. Congr.*
Thurificatio ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, sive expositum illud sit, sive in tabernaculo Altaris reconditum, vid. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
Thurificatio an, & quomodo profit Defunctis; Vide verb. *Suffragia num. 22.*

TITULUS.

Titulus Crucis Domini quando Romæ inventus; Vide verb. *Titulus num. 1.*
Titulus *Servus Servorum Dei*, quo utitur Papa in Bullis, a quo fuerit primo inventus? & quare in iis sic se vocet. *ibid. num. 2. & 3.*
Titulus *Eminentissimi* quando coeperit dari Cardinalibus; & Tituli Cardinalitii qui olim fuerint tum in Urbe, tum extra Urbem; & a quo præscripti, numerati, ac designati fuerint. *ibid. num. 4. ad 10.*
Assignatur qualis titulus tribuebatur olim Nobilibus Personis, & qualis competat Monialibus. *ibid. num. 11. 12. & 13.*
Alia ad rem. *ibid. num. 14. ad 28.* & verb. *Capitulum art. 3. num. 66.*
De Tituli assignatione pro Sacris Ordinibus. *ibid. in nov. add. num. 31. & seqq.*
Titulus *Insignis* cuiam competat; & quibus competat titulus Capitularium. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
Titulus *Illustrissimi* non debetur Vicario Apostolico. Vide verb. *Vicarius Apostolicus num. 53.*

TONSURA. Vide verb. *Ordo art. 1. num. 8. & art. 2. num. 1.*
TOPOGRAPHIA quid. Vide verb. *Mundus num. 205.*

TRADITIONES.

Traditio sive generatim, sive magis strictè sumpta explicatur. Vide verb. *Traditio num. 1. & 2.*
Traditio dividitur in Divinam, Apostolicam, & Ecclesiasticam. Et quæ sint singulæ; quomodo admittendæ, ac observandæ; & qualem habeant auctoritatem. *ibid. num. 3. ad 37.*

TRANSACTIONES.

Transactio dupliciter sumpta assignatur, & explicatur. Vide verb. *Transactio num. 1. 2. & 3.*

Ad transactionem strictè sumptam tria requiruntur, & assignantur. *ibid. num. 4. ad 8.*
Quæ personæ possint transigere, & de quibus rebus possit fieri transactio, vel non. *ibid. num. 9. ad 23.*
Transactio bona fide celebrata, an, & quomodo revocari possit. *ibid. num. 24. ad 30.*
Afferuntur varia Decreta Sacri. Congregat. Immunit. concernentia Transactionem inter Ecclesiasticos, & laicos, *ibid. num. 31. ad 57.*
An transactio non inspectis tabulis testamentariis super relictis in testamento facta, sustineatur, si inspectioni illi fuerit renunciatum, vel juramento ipsa transactio fuerit confirmata. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*
De allentorum in testamento relictorum transactione. *ibid. in nov. add. num. 7. & seqq.*
An transactio hodie involvat novationem. *ibid. in nov. add. num. 14. & seqq.*

TRANSITUS.

Regulares Professi de cujus licentia transire possint ad aliam Religionem, & cum debita licentia transeunt ad quid teneantur; & an transire possint ad laxiorem. Vide verb. *Transitus num. 1. ad 4.*
Transitus Regularium Conventuum ad statum Clericalem, & de statu Clericali ad statum Conventuum de cujus licentia fieri possit. *ibid. num. 5. ad 9.*
Quoad ea, quæ concernunt Affiliationes Regularium in aliis Conventibus, & transitus eorum ad alienas Provincias; Vide verb. *Affiliatio per tot.*
Transitus de ritu Græco ad Latinum, & e contra de cujus licentia fieri possit. *ibid. num. 11. & 12.*
Transitus Cadaveris per alienas Dioceses, & Parochias quomodo fieri possit? & an possint Parochi ratione talis transitus aliquid exigere. *ibid. num. 13. & 14.*
Quis concedere possit transitum Regularium de uno ad alium Ordinem. Vide *ibid. in add. Auctor. num. 15. ad 20.*
Transitus de uno Ordine ad alium fieri nequit sine causa. *ibid. in add. Auctor. num. 21. & 22.*
Quid Episcopus Auctoritatis habeat in revisione Indulti dati illis, qui ab uno ad alium ordinem transeunt. *ibid. in add. Auctor. num. 23. & 24.*
De transitu a Ritu Græco ad Latinum, & de Latino ad Græcum. *ibid. in add. Auct. num. 25. & seqq.*
An transeunte Abbate alicujus Monasterii ad Religionem strictioris Observantiæ procedi statim valeat ad electionem Successoris in Prælaturam. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

TRANSLATIO.

Translatio Festo ordinariè non transfertur Indulgentia; Vide verb. *Translatio num. 1.*
Alia plura attendenda circa translationem Fæstorum, Imaginum, vel Reliquiarum; & circa translationem Monialibus, vel Regularibus ad aliud Monasterium, Episcopi ad aliam Ecclesiam, & circa translationem Conventuum. *ibid. num. 2. ad 26.*

TREBELLIANICA. Vide verb. *Falcidia num. 4.*

TREGUA.

Tregua quid sit? & quomodo vocetur in Jure Civili, & in quo differat a Pace; Vide verb. *Tregua num. 1. 2. & 3.*
Tregua est duplex *Conventionalis*, & *Canonica*; & quæ sit utraque; *ibid. num. 4. 5. & 6.*
Treguæ Canonice quibus diebus sint servandæ? & quæ pœnæ contra eas violantes sint statutæ. *ibid. num. 7. & 8.*
Quæ personæ gaudeant Tregua, seu securitate perpetua. *ibid. num. 9. & 10.*
An, quando, & quibus de causis inita Pax, & Tregua cum hostibus frangi possit. *ibid. num. 11.*

TRIBUTUM quid, & quotuplex sit; Vide verb. *Gabella num. 4. & 5.*

TRIGONOMETRIA quid; Vide verb. *Mundus num. 200.*
TRIREMIUM pœna quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 25.*

TRI-

TRISAGIUM.

Afferitur motivum cur coeperit cani Trisagium, quo tres Divinæ Personæ laudantur; Vide verb. *Trisagium.*

TRITAVIA, Tritavus quæ, & quis sit? Vide verb. *Affinitus art. 1. num. 15.*
TROPICI unde dicti, & cur unus vocetur Tropicus Cancrici, & alter Tropicus Capricorni? Vide verb. *Mundus num. 130.*
TRUFFATORUM pœnæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 20. num. 213.*

TUTELA, TUTOR; CURA, CURATOR.

Tutela quid sit, & qui sint Tutores; Vide verb. *Tutela num. 1. & 2.*
Tutela alia est *Testamentaria*, alia *Legitima*, & alia *Dativa*; & quæ sint singulæ? *ibid. num. 3. ad 7.*
Tutela quando finitur? *ibid. num. 8. & in nov. add. num. 1. & 2.*
Tutela finita, incipit Cura; & assignatur tempus, quo durare solet. *ibid. num. 9. ad 12.*
Curator quid sit, & in quo differat a Tutore. *ibid. num. 13. ad 16.*
Tutor, finita Tutela, an adhuc perseverare possit tamquam Curator. *ibid. num. 17. 18. & 19.*
Tutor Dativus, perveniente altero ex fratribus ad majoritatem, cessat quoad omnes fratres, secus de Tutore Testamentario. *ibid. num. 20. & 21.*
Tutor a quo Judice sit constituendus? Et quid si pupillus sit Clericus, vel si plures pupilli, partim sint laici, & partim Ecclesiastici? *ibid. num. 22. ad 28.*
Curator tam personis, quam rebus quomodo, & a quo Judice sit constituendus? *ibid. num. 29. 30. & 31.*
Parens an, quando, quomodo, & quibus filiis possint Tutores constituere. *ibid. num. 32. ad 46.*
Constituendus Tutor cujus ætatis esse debeat; Et qui possint esse, vel non esse Tutores. *ibid. num. 47. ad 63.*
Uxor Tutrix a Marito constituta an renuntiare debeat secundis nuptiis. *ibid. num. 64. & 65.*
Tutela legitima competit proximiori pupilli; si vero fuerint plures in eodem gradu, omnes admitti debent ad tutelam; & traditur præferentiæ ordo servandus in ipsa tutela assignanda. *ibid. num. 66. ad 84.*
Tutores, & Curatores quando teneantur Inventarium conficere. *ibid. num. 85. 86. & 87.*
Curatores quibus personis dari, seu constitui possint. *ibid. num. 88. ad 104.*
Tutores, & Curatores tenentur satisfacere; exceptis tamen Tutoribus Testamentariis, & illis qui dati sunt ex inquisitione. *ibid. num. 105. 106. & 107.*
Tutores, & Curatores ad quid teneantur circa administrationem bonorum Pupillorum, & Minorum. *ibid. num. 108. 109. & 110.*
Tutor cogi haud potest a pupillo ad rationes administratæ tutelæ reddendas, si ipse pupillus effectus major, eum ab hac redditione rationum liberavit. *ibid. in nov. add. num. 3. ad 5.*
Tutor haud potest reportare cessiones contra Pupillum, & ita quidem, ut si quas reportaverit, ex cedant beneficio ipsius pupilli. *ibid. in add. Auctor. num. 1. & 7.*
Tutores, & Curatores an possint accipere, vel petere salariam. *ibid. num. 111. ad 115.*
An, & quando Pupilli, & Minores possint sine auctoritate Tutorum, & Curatorum contractus celebrare. *ibid. num. 116.*

V

VACANS SEDES. Vide verb. *Sedes Vacans.*
Vacante Sede Apostolica Major Pœnitentiarius, seu ejus officiales facere, & expedire possunt quæcumque ad forum conscientie pertinent; Vide verb. *Vacatio Sedis in add. Auctor. num. 1. ad 6.*
Vacante Sede Apostolica Processio Generalis Corporis Christi celebrari debet apud Vaticanam Basilicam. *ibid. in add. Auctor. num. 7.*

VACATIO, VACARE.

Vacatio per mortem, & per renunciationem non sunt eadem, nec eisdem effectus causant; Vide verb. *Vacatio, Vacare num. 1.*
Alia quoad vacationem Beneficiorum, Locorum Monastiorum, & Officiorum Romanæ Curie. *ibid. num. 2. ad 7.*
De Vacatione Beneficiorum per solemnem Professionis emissionem, late *ibid. in add. Auctor. num. 8. & seqq.*
De casibus, in quibus Beneficia haud vacant ipso jure, sed per Judicis sententiam. *ibid. in nov. add. num. 1. ad 7.*
In iis casibus, in quibus vacatio Beneficiorum ipso jure inducitur, collator, qui ejus notitiam habet, ad quid teneatur; Vide *ibid. in nov. add. num. 8. & 9.*
De casibus Vacationum Beneficiorum ipso jure; Vide verb. *Beneficium art. 7. in nov. add.*

VAGUS, VAGABUNDUS.

Vagus, seu Vagabundus quis proprie sit; ubi fortitur Forum, apud quem Parochum possit Matrimonium contrahere, quibus Legibus subjiciatur? ubi sit sepeliendus; Vide verb. *Vagus, Vagabundus num. 1. ad 6.*
Vagus an absolvi possit in una Diocesi a reservatis alterius Diocesis. *ibid. num. 7.*

VANAGLORIA. Vide verb. *Superbia num. 8.*
VANA OBSERVANTIA. Vide verb. *Superstitio num. 45.*

VASA SACRA.

Vasa Sacra, aliaque Ornamenta Ecclesiastica benedicendi facultas cui competat, vel non? Vide verb. *Vasa Sacra num. 1. ad 7.*
Quis licite possit Vasa, aliaque Sacra Ornamenta tangere, vel non? *ibid. num. 8. ad 14.* Animadversio in Auctoris sententiam. *ibid. in not. nov. ad num. 14.*
Vasa, & alia Sacra Ornamenta ad usus prophanos convertens quomodo peccet? & quibus pœnis subjiciatur. *ibidem num. 15. 16. & 17.*
Vasa, & alia Ecclesiastica suppellectilia Judæis vendens quæ pœna peccendus. *ibid. num. 18.*
Alia ad rem. *ibid. num. 19.*

VATICANA BASILICA.

Vaticanæ Basilicæ prærogativa est, ut in ea benedicantur Palatia, quæ a Romano Pontifice Patriarchis, & Archiepiscopis mittuntur; Vide verb. *Vaticana Basilica in add. Auctor. num. 1. ad 4.*
Vaticanæ Basilicæ Clero concessum est, ut de singulis Sanctis Pontificibus Rom. Officia propria recitent. *ibid. in add. Auctor. num. 5.*
In Vaticana Basilica celebrari debent Beatificationes, & Canonizationes; & ipsius Sacratio certæ præstationes offeruntur illarum occasione. *ibid. in add. Auctor. num. 6. ad 10.*

VECTIGAL. Vide verb. *Gabella.*

VENATIO, VENATOR.

Venatio qualis, & quando sit Clericis, & Religiosis specialiter interdicta? & qualis aliquando sit eis concessa; Vide verb. *Venatio, Venator num. 1.*
Venatio, seu Piscatio, an & quando possit a Principe, vel Republica, vel a quovis alio jus privativum habente prohiberi; & contra talem prohibitionem venantes, seu piscantes quomodo peccent, & ad quid teneantur. *ibid. num. 2. ad 9.*
Principes, si propter venationis prohibitionem grave damnum afferant subditis, an teneantur ad compensationem. *ibid. num. 10.*
Principes, aliique privati venantes tenentur ad compensationem, si venando notabiliter proterant fata, grana excutiant, vineas ac sepes lædant & similia. *ibid. num. 11. & 12.*
Quæ animalia, & in quibus locis prosequi, seu capi liceat. *ibid. num. 13. 14. & 15.*

An

An liceat profectui, vel capere feram ab alio vulneratam. *Ibid. num. 16. 17. & 18.*

Quid si aliquis animal vagum insequatur, & illud incidat in rete alterius. *Ibid. num. 19.*

Si quis eripiat piscem implexum in retibus alicujus piscatoris, an teneatur ad restitutionem. *Ibid. num. 20.*

An liceat diebus Festis, vel tempore Quadragesimæ venationem exercere; & cur Venatores communiter se induant veste virili. *Ibid. num. 21. ad 25.*

Ad *num. 24.* Auctor. vide correctionem, *ibid. in nov. not. lit. a.*

Ad rem alia, Vide *ibid. in nov. addit. num. un.*

VENDITIO. Clerici beneficiati prohibentur vendere commodum, vel utilitatem percipiendi fructus beneficii. Vide verb. *Venditio num. 1.*

Alia ad rem, vide sequentia, & verb. *Empcio.*

V E N E N U M.

Venenum componens, vendens, apud se retinens, propinans, vel mandans propinari, ad hominis necem, reus est homicidii, & homicidium sic patratum punitur poena ultimi supplicii; Vide verb. *Venenum num. 1. ad 5.*

Alia ad rem, *Ibid. num. 6. 7. & 8.*

VENERABILE SACRAMENTUM. Vide verb. *Missa, Processio, Sacramentum, Sacrificium, Tabernaculum.*

VENERATIO SANCTORUM.

De cujus licentia liceat aliquem pro Sancto venerari? Vide verb. *Veneratio Sanctorum num. 1.*

Sancti, & Beati proprie, & stricte capti qui sint; & quid sit eorum Canonizatio, ac Beatificatio? *Ibid. num. 2. ad 5.*

Tam Canonizatio, quam Beatificatio duplex assignatur, & explicatur, & quomodo inter se differant. *Ibid. num. 6. ad 15.*

Canonizandi, & Beatificandi facultas cui competat? & quis primus solemniter Canonizationem celebraverit. *Ibid. num. 16. ad 20.*

Quid de ritu olim servato, & nunc servando in solemnitate Canonizationis, & Beatificationis; & quid ad utramque requiratur. *Ibid. num. 21. ad 27.*

Antiquitus nomen Martyris, & Confessoris promiscue sumebatur, nunc vero distincte. *Ibid. num. 28. & 29.*

Quo tempore elapso ab obitu Canonizandorum, & Beatificandorum procedi possit ad eorum Beatificationem, & Canonizationem? *Ibid. num. 30. ad 53.*

Adoratio, seu Cultus quid, & quotuplex sit, assignatur, & explicatur. *Ibid. num. 34. & 35.*

Adorationis Sacrae tres sunt species, Latria, Hyperdulia, & Dulia; & quae sint singulae? *Ibid. num. 36. ad 39.*

Dicta triplex adoratio alia est absoluta, & alia respectiva; & quae sit utraque. *Ibid. num. 40.*

Cultus alius est publicus, & alius privatus, & qui sit uterque. *Ibid. num. 41.*

Sancti, & Beati quo Cultu coli possint. *Ibid. num. 42.*

Beati nondum canonizati quo cultu sint colendi. *Ibid. num. 43.*

Qui cum fama sanctitatis obierunt, & nondum sunt canonizati, nec beatificati, licite coli possunt cultu privato, & non publico: afferuntur ad rem Constitutiones, & Decreta. *Ibid. num. 44. ad 48.*

Afferuntur Decretum Sacr. Rit. Congr. super immemorabili. *Ibid. num. 49.*

Adducitur Decretum ejusdem Sacrae Congr. servandum in recipiendis informationibus pro causis Beatificationum, & Canonizationum Servorum Dei. *Ibid. num. 50.*

Per Reliquias Sanctorum, & Beatorum quid intelligatur. *Ibid. num. 51. & 52.*

Reliquiae noviter inventae ad hoc ut coli possint a quo recognosci, ac approbari debeant? Et in ipsis approbandis quid sit ab Episcopis attendendum. *Ibid. num. 53. ad 59.*

Reliquiae quaecumque tam novae, quam antiquae, licet non approbatae, ac recognitae, coli possunt cultu privato.

Antiquae tamen habendae sunt in ea veneratione, qua haec-

nus, fuerunt; & innuitur ad rem attendendum novissimum emanatum Decretum. *Ibid. num. 60. 61. & 62.*

Reliquiae quando sint incensandae, *ibid. num. 63.*

Corpora, ac Reliquiae Sanctorum, Beatorum, ac Servorum Dei nondum Beatificatorum an, & de cujus licentia transferri possint. *Ibid. num. 64. ad 67.*

Reliquiae Sanctorum vendi non possunt. *Ibid. num. 68.*

Reliquias subtrahere quale sit peccatum. *Ibid. num. 69.*

Pro Altaris consecratione quae Reliquiae sint locandae. *Ibid. num. 70. & 71.*

Quando exponantur Reliquiae, quot lumina ardere debeant. *Ibid. num. 72.*

Officium alicujus Sancti, vel Beati, de quo habetur Corpus, vel Reliquia, quando, in quibus Ecclesiis, & sub quo ritu sit celebrandum. *Ibid. num. 77. ad 80.*

Reliquiam deferre in Processionibus ad quem spectet, *ibid. num. 81.*

Reliquiae in Monasteriis Monialium ubi asservandae. *Ibid. num. 82.*

Alia ad rem, *ibid. num. 83. ad 89.*

Solemnitates novorum Beatorum, & Sanctorum a quibus prius, & quomodo peragenda in Ordine Fratrum Minorum. *Ibid. num. 90. ad 96.*

Refertur Decretum quoad Cultum Coronae ferreae, quae in Collegiata Ecclesia S. Joannis Baptistae Modocinae Mediolanen. Diocesis asservatur, *ibid. in add. Auctor. num. 98.*

Alia ad rem, Vide verb. *Imago, verb. Miraculum, verb. Resolutiones Sacr. Congr.*

V E N T I.

Venti Cardinales secundum quattuor Mundi plagas cardinales; sunt quattuor, qui assignantur. Vide verb. *Mundus num. 89.*

Ventus Eurus, seu Subfolanus quis. *Ibid. num. 89.*

Ventus Zephus, seu Favonius quis. *Ibid. num. 89.*

Ventus Auster, seu Notus quis. *Ibid. num. 89.*

Ventus Boreas, seu Aquilo quis. *Ibid. num. 89.*

VERBA vim sponsalium habentia vel non. Vide verb. *Sponsalium num. 35. ad 48.*

VERBERATIONIS poena quae sit; Vide verb. *Pena art. 2. num. 26.*

V E S T I S.

Faemina utens veste virili, & vir veste faeminea: ac Saeculares utentes vestibus Religiosis quale peccatum committant. Vide verb. *Vestis num. 1. ad 4.*

Moniales tempore bacchanalium nequeunt uti alienis vestibus ad Mascheras. *Ibid. num. 5.*

Vestis Sacrae in quos usus converti possint, vel non; & quid de ipsis, si sint veteres. *Ibid. num. 6. 7. & 8.*

Clerici quibus vestibus uti debeant; & quae sint necessariae pro Missae celebratione; & quis possit illas benedicere. *Ibid. num. 9. ad 12.*

Quando liceat, vel non, uti vestibus infidelium. *Ibid. num. 13. & 14.*

Emendatur, & explicatur Auctoris sententia. *Ibid. in not. novis. ad num. 13.*

Adducitur notabile factum cujusdam Theologi male recepti in suo Monasterio, dum erat humiliter indutus; & splendide postea recepti Cappa pretiosa vestiti. *Ibidem num. 15.*

Alia ad rem, *ibid. num. 16.*

Cadavera Ecclesiasticorum quibus vestibus sint induenda, quando exponuntur in funeralibus Officiis: & afferuntur ad rem novissimum Edictum. *Ibid. num. 17.*

Catechumeni quando sint induendi veste candida. *Ibid. num. 18.*

Vestis talaris usus an, quibus, & sub qua poena praecipua valeat ab Episcopis. *Ibid. num. 19. & 20.*

Afferuntur lepida observatio de veste talari, ob quam sine Abbatis multi vocantur Abbates. *Ibid. num. 21.*

Sacrae vestes cujusque Dignitatis, seu Ordinis propriae gestandae sunt a Clericis Synodo interessentibus. *Ibid. in add. Auctor. num. 22. & 23. & num. 34. & seqq.*

Non item Pallium ab Archiepiscopis extra propriam Diocesim. *Ibid. in add. Auct. num. 25. & seqq.*

Vica-

Vicarius Generalis quam veste uti debeat in Synodo Diocesana. *Ibid. in add. Auct. num. 33.*

De veste Clericorum. *Ibid. in add. Auct. num. 42. ad fin.*

Alia vide hoc tom. 8. in *Appendic. Decret. in Caputaque Salernitanae Edictorum, Montis Marani Servitii Ecclesia. Ruben. Habitus Talaris.*

VIA LACTEA quid; & unde sic dicta. Vide verb. *Mundus num. 204.*

V I A T I C U M.

Viatici nomen undequaque explicatur. Vide verb. *Viaticum num. 1. 2. & 3.*

Eucharistiam sumere per modum Viatici quid sit; quando teneatur aegrotus ipsam sumere; & quoties in eadem infirmitate? Et quibus diebus, & sub qua formula sit ipsi praestanda. *Ibid. num. 4. ad 9.*

Juxta Rituale Romanum non potest Viaticum ministrari de novo, nisi infirmus per aliquot dies supervivat. *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Quotnam dies intercedere debeant. *Ibid. in nov. addit. num. 2. & 3.*

Alia ad rem, *Ibidem num. 10.*

De Viatico ministrando, vel non ministrando iis, qui suspecti sunt contumaciae in Constitutionem *Unigenitus*, vide *ibid. num. 11. & seqq.* ubi per extensum datur Epistola. Encyclica Bened. XIV. ad Gallicanos Episcopos data.

VICARIUS APOSTOLICUS.

Pro Vicario Apostolico quis hic intelligatur. Vide verb. *Vicarius Apostolicus num. 1.*

Quanam occasione mittatur. *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Quae sit Vicarii Apostolici Jurisdicatio, ac facultas; quid possit, vel non in Diocesi disponere independenter ab Episcopo; quales functiones exercere possit; & quibus gaudeat prerogativis tum Missae solemniter assistendo, tum Missam privatam celebrando. *Ibidem num. 2. ad 21.*

Quenam sit facultas, & jurisdicatio Vicarii Apostolici missi Sede Episcopali vacante. *Ibid. in nov. addit. num. 1. & seqq.*

Quaestio proponitur, an possit tunc erigere Beneficia cum reservatione Jurispatronatus. *Ibid. in nov. add. num. 7.*

Quibus vero Insignibus, & honoribus decoretur. Vide *ibid. in nov. add. num. 9.*

Vicarius Apostolicus quamdiu duret; ubi residere debeat; & quae sit ejus praecedentia in Choro; an possit salarium, expensas, ac alia emolumenta praetendere, & quae; & alia ejus facultatem concernentia. *Ibid. num. 22. ad 49.*

Assignantur causae, propter quas Vicarius Apostolicus deputari, ac removeri solet. *Ibid. num. 50. 51. & 52.*

Vicarius Apostolicus illis tantum gaudere debet prerogativis, quibus gaudet Vicarius Generalis Episcopi. *Ibid. num. 53.*

VICARIUS CAPITULARIS

Quoad ea; quae concernunt ejus electionem, qualitatem, initium, & finem suae Jurisdictionis.

Vicarius Capitalaris a quo, & intra quod tempus sit eligendus; & quid si intra praefixum tempus non eligatur; Vide verb. *Vicarius Capitalaris art. 1. num. 1. ad 40.* ubi alia plura quoad ejus electionem, & in nov. addit. numer. 2. & seqq.

Vicarius Capitalaris, an possit esse Canonicus; vel Parochus; & cujus aetatis esse debeat; & qui sint praeferendi in ejusdem electione. *Ibid. num. 41. ad 44.*

Quid si electio non concludatur in tempore a Concilio Trid. praescripto. *Ibid. num. 45.*

Quid si in tali electione duo Canonici Doctores habuerint vota paria. *Ibid. num. 46.*

Quid si Ecclesia vacans five suffraganea, five non, careat Capitulo. *Ibid. num. 47. & 48.*

Vicarius Capitalaris an provideri debeat de competenti salario; & an lucrari possit distributiones etiam in Choro non interstit; & ad quid teneatur pro ipsis lucrandis. *Ibid. num. 49. ad 52.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Vicarius Capitalaris non potest occupare Sedem Archidiaconi in Ecclesia. *Ibidem numer. 53.*

Archidiaconus, seu alia Dignitas major post Pontificalem praefertur Vicario Capitalari. *Ibid. num. 54.*

Vicarii Capitalaris Jurisdicatio quando, & per quid cesset. *Ibid. num. 57. ad 58.*

Quid de Vicario Capitalari Ecclesiae Collegiatae exemptae, vel nullius Diocesis. *Ibid. num. 59. 60. & 61.*

Non est pacifica Auctoris opinio proposita *num. 60.* quod Capitulum Collegiatae Ecclesiae defuncto Praelato Nullius debeat constituere Vicarium Capitalarem. *Ibid. in nov. add. num. 1.*

Afferuntur novissima resolutio Sacr. Congr. Concil. quoad varia dubia de Vicario Capitalari. *Ibid. num. 62.*

Quoad ea, quae Vicarius Capitalaris facere potest, vel non.

Vicarius Capitalaris in quibus Episcopo succedat, vel non? Vide verb. *Vicarius Capitalaris art. 2. num. 1.*

Vicarius Capitalaris quid sit circa Dimissiones concedendas pro Ordinibus suscipiendis ab exteris Episcopis five intra, five extra Diocesim. *Ibid. num. 2. ad 8.*

Assignantur plura, quae Vicarius Capitalaris facere potest; & plura alia, quae facere non potest; & ad rem adducitur novissima resolutio Sacr. Congr. Concil. quoad varia dubia de ipso. *Ibid. num. 9. ad 69.*

Alia quoad facultatem Vicarii Capitalaris. *Ibid. num. 70. ad 88.*

Num Capitulum eligendo Vicarium Capitalarem possit aliqua reservare a se ipso exercenda. *Ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Alia vide hoc tom. 8. in *Appendic. Decret. in Turritana, Alia Turritana. Calaritana. Portugallien.*

VICARIUS FORANEUS.

Vicarius Foraneus quis sit, & quare sic dicatur? a quo constituitur, & quis ad tale munus eligi possit? quae sit ejus jurisdicatio? & in quibus se possit intrinsece, vel non? Vide verb. *Vicarius Foraneus num. 1. ad 8.*

Alia circa Vicarii Foranei facultatem, & Officium. *Ibid. num. 9. ad 36.*

A Vicario Foraneo distinguitur is, qui extra Urbem cum aliqua delegatione universitatis causarum ab Episcopo constituitur, & referuntur quaedam distinctionis argumenta. *Ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

VICARIUS GENERALIS EPISCOPI.

Quoad ea, quae concernunt ejus esse, constitutionem, & Jurisdictionem.

Vicarii Generalis nomine quis intelligatur? & quomodo in Jure appelleretur; Vide verb. *Vicarius Generalis num. 1. & 2.*

Episcopus an teneatur Vicarium Generalem constituere. *Ibid. num. 3. ad 7.*

Episcopus an possit binos Vicarios Generales aequae principales constituere. *Ibid. num. 8. ad 14.*

Episcopus an habere possit plures Vicarios juxta numerum Dominorum, ad quae se extendit Diocesis. *Ibidem num. 15.*

Vicarius constitutus in aliqua parte Diocesis cum opportuna facultate an sit censendus Generalis. *Ibid. num. 16.*

Episcopus quando, & quem ad manus Vicarii Generalis eligere possit? & quis ad tale munus sit eligendus? quae alia Officia habere possit? qualem aetatem, & quas habere debeat prerogativas. *Ibid. num. 17. ad 40.*

Vicarius Generalis qualem habeat Jurisdictionem. *Ibid. num. 41. ad 44.*

Utri, quando duo Vicarii Generales aequae principales constituuntur ab Episcopo, delegationes Apostolicae censentur commissae. *Ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

Quoad ea, quae potest, vel non potest Vicarius Generalis

Vicarius Generalis ad hoc ut munus suum plene, & libere exercere possit, quid requiratur? & quae concedi soleant in

F f

in constitutione ejusdem; Vide verb. *Vicarius Generalis art. 2. num. 1. & 2.*

Afignatur quid pofit Vicarius Generalis ex vi Officii fibi commiffi. Et quid fit Vicarius Archiepifcopi. *ibid. num. 3. ad 8.*

Afignantur ea omnia, quæ abfque speciali mandato facere non poteft Vicarius Generalis; & quomodo dignofci poffit, in quibus cafibus habeat fpeciale mandatum, vel non. *ibid. num. 9. ad 84.*

Alia plura ad rem, *ibid. num. 85. ad 114. & in nov. add. num. 1. & 2.*

Quoad ea, quæ concernunt locum, præcedentiam, & modum, quo expirat Vicarii Generalis Jurifdictio.

Qualis fit locus, ac præcedentia Vicarii Generalis five in Choro, five in Proceffionibus, five in feffionibus; & quo habitu incedere, ac in quo loco federe debeat ad hoc, ut lucratur quotidianas diftributiones; Vide verb. *Vicarius Generalis art. 3. num. 1. ad 15.*

Qualis præcedentiæ ordo fit fervandus inter Vicarium Generalem, & Canonicos paratos, & Dignitates Epifcopo afiffentes. *ibid. num. 16. ad 23.*

Vicarius Generalis an præcedat Gubernatoribus Civitatis, Potestatibus, vel Commiffariis. *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Vicarii Generalis Jurifdictio quando, & per quid expiret. *ibid. num. 27. ad 45.*

Alia de præcedentia Vicarii Generalis; Vide *ibid. in nov. add. num. 1. & feqq.*

Quoad differentias vertentes inter Vicarium Generalem, Capitularem, & Foraneum.

Afignantur undecim differentiæ inter Vicarium Generalem, & Capitularem; Vide verb. *Vicarius Generalis art. 4. num. 1. ad 11.*

Afferuntur aliæ differentiæ afignatæ a Pellegrino. *ibid. num. 12.*

Vicarius Generalis differt a Foraneo quinque modis, qui exponuntur. *ibid. num. 13. ad 17.*

Vicarius Capitularis differt a Foraneo quinque pariter modis, qui afignantur. *ibid. num. 18. ad 22.*

Ad rem, vide *ibid. in nov. add. num. 1. 2. & 3.* ubi improbat *Card. de Luca* opinio circa electionem alterius, quam Doctoris in Vicarium Capitularem, quando in Capitulo non eft nifi unus Doctor.

VICARIUS PAROCHIALIS.

Vicarius Parochialis alius eft temporaneus, & alius perpetuus; & qualis fit uterque. Vide verb. *Vicarius Parochialis num. 1. 2. & 3.*

Vicarius perpetuus a quo, & in quibus Ecclefiis conftitui poffit. *ibid. num. 4. ad 7.*

Epifcopus nequit Vicarium perpetuum deputare in pluribus cafibus, qui afignantur. *ibid. num. 8. ad 13.*

Quid de congrua portione Vicario perpetuo afignanda. *ibid. num. 14. ad 17.*

Vicarius perpetuus, ejusque Vicaria in quibus æquiparetur Reftori animarum, & Ecclefiæ Parochiali, vel non. *ibid. num. 18. ad 30.*

Vicarii perpetui quomodo inftituendi; & an poffint ab Epifcopo, quamvis in Ecclefiis exemptis, pro libito examinari. *ibid. num. 31. ad 35.*

Vicarii perpetui Ecclefiarum Parochialium qua gaudeant præcedentiæ; & fub qua Cruce incedere debeant. *ibid. num. 36. 37. & 38.*

Quæ præcedentia debeat Vicario perpetuo S. Joannis Lateranenfis, & quæ onera fubire debeat Vicarius perpetuus Abbatæ. *ibid. num. 39. & 40.*

Vicarius temporalis an fit Beneficiatus, & ob quas caufas deputari poffit, & foleat. *ibid. num. 41. & 42.*

Ad quem fpectet deputatio Vicarii temporalis, feu Oeconomus Clerici Sæcularis. *ibid. num. 43. 44. & 45.*

Aliorum Vicariorum temporalium nominatio ad quem fpectet, & jam nominati an poffint pro libito removeri. *ibid. num. 46. ad 49.*

Num Sæcra Concilii Tridentini *feff. 7. cap. 7. de Reform.* pertineat etiam ad Parochias unitas Monafteriis, & Conventibus Regularium. *ibid. in nov. add. num. 1. & feqq.*

Quid de Congrua Vicario temporali afignanda. *ibidem num. 50. ad 54. & verb. Congrua.*

Vicariorum cujufvis generis materia item pertingitur; verb. *Vicarius in add. Auct. num. 1. & feqq.*

VICINUS pluribus partibus præfertur aliis vicinis in emptione domus; Vide verb. *Vicinus in add. Auct. num. un.*

VIDUA, VIDUUS.

Vidua an, & de cujus licentia recipi poffit in Monasterium, & quale velum recipere debeat in Profefione; & an eligi poffit in Abbatiffam; Vide verb. *Vidua num. 1. ad 3.*

Vidua quanto tempore poffit licite Miffam omittere poft mortem Mariti. *ibid. num. 9.*

Vidua nubens intra annum luctus obnoxia erat infamiæ, aliifque poenis ex Jure Civili. *ibid. in add. Auct. num. 11.*

Alia de Viduis circa delectationem de copula præterita. Vide verb. *Delectatio morosa num. 30.*

VIGILIA.

Vigilia quid fit, & unde dicatur; Vide verb. *Vigilia num. 1. & 2.*

Vigiliæ nocturnæ ufque dum, & apud quos viguerint; in quibus locis de ipsis mentio fiat; cur fuerint abolitæ; & cur earum nomen remanferit in Ecclefiis. *ibid. num. 3. ad 8.*

Cur in variis Vigiliis fit jejunandum, & in aliquibus non. *ibid. num. 9. ad 12.*

Vigilia S. Bartholomæi quando celebranda. *ibid. num. 13.*

Quid fit Vigilia occurrat in Dominica. *ibid. num. 14.*

Quid fit Vigilia S. Joannis Baptiftæ, vel S. Antonii de Padua cadat in Fefto Corporis Christi. *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Vigilia an, & quando poffit ab Epifcopo commutari in die præcedenti. *ibid. num. 18. & 19.*

Officium de Vigilia quando celebrandum, vel anticipandum; & quando de ipfa fieri debeat tantum commemoratio, vel non. *ibid. num. 20. ad 28.*

In Vigilia Nativitatis Domini, & in ejus octava, & in Vigilia Epiphaniæ quæ Miffæ prohibeantur. *ibid. num. 29. & 30.*

Quid fit in Vigilia Afcenfionis occurrat Feftum primæ claffis, aut duplex, vel femiduplex. *ibid. num. 31.*

In Vigilia Pentecoftes, & per totam Octavam quæ Officia, & Miffæ prohibeantur. *ibid. num. 32.*

Epifcopus an poffit novas Vigiliis in Calendario Romano non appofitas ordinare. *ibid. num. 33.*

VINUM.

Quale vinum fit materia apta Consecrationis, vel non. Vide verb. *Vinum num. 1. ad 18.* Vinum ex uvis paffis expreffum eft apta materia ad Euchariftiam perficiendam. *ib. in not. novif. ad num. 17.*

An liceat folum panem fine vino consecrare. *ibid. num. 19. & 20.*

Guttæ vini exiftentes intra Calicem difcontinuat an remaneant consecratæ; & an abftergi poffint poft Consecrationem. *ibid. num. 21. & 22.*

Quid de aqua in Calice vino mifcenda. *ibid. num. 23. ad 27.*

Vini venditores an, & quando, & in qua quantitate poffint licite aquam vino mifcere. *ibid. num. 28. & 29.*

Vide etiam *notam novif. num. 29. appofitam.*

Alia ad rem, *ibid. num. 30. ad 57.*

Adducuntur ad rem varii S. Scripturæ textus valde attendendi. *ibid. num. 58.*

VIOLENTIA quid fit, & quando dicatur manifefta. Vide verb. *Conferatores art. 2. num. 5. & 6.*

VIRGA POENITENTIARIORUM.

An Canonicus Pœnitentiarius in Cathedrali Ecclefiis uti poffit virga, five, ut ajunt bacchetta; Vide verb. *Virga Pœnitentiariorum num. 1. 2. & 3.*

Major Pœnitentiarius quas Indulgentias concedere poffit. *ibid. num. 4.*

VIR

VIR.

Vir extra Paradifum fuit formatus; Mulier vero intra Paradifum; Vide verb. *Vir num. 1.*

Viri in principio Mundi acceperunt Sorores in Uxores. *ibid. num. 2.*

Vir circa Uxorem peccat graviter in octo cafibus, qui afignantur. *ibid. num. 3.*

Alia de Viro, & Uxore. *ibid. num. 4. & 5.*

VIRTUS.

Virtus generatim, & fpecificè capta quid fit; Vide verb. *Virtus num. 1. & 2.*

Virtus tripliciter dividitur, videlicet ex parte fubjecti in virtutes intellectuales, & morales; ex parte caufæ efficientis in infufas, & acquifitas; & ex parte objecti in Theologicas, & morales, & fingulæ afignantur; & quæ, ac quare in medio confiftant, & vitia ad extrema tendant? *ibid. num. 3. ad 15.*

Virtutes Theologicæ quot, & quæ fint? & quæ earum perfectio, ac neceffitas ad salutem. *ibid. num. 16. ad 19.*

Quoad ea, quæ concernunt Fidem; Vide verb. *Fides per tot.*

Spes quid fit? quomodo diftinguatur a Charitate, quale ejus tum materiale, tum formale objectum, in quibus reperitur, & quæ fint vitia ei oppofita? *ibid. num. 21. ad 33.*

Charitas quid fit, quale ejus objectum, quomodo diftinguatur a Fide, & Spe, & an remaneat in Beatis. *ibid. num. 34. ad 39.*

Deus quomodo, quando, & fub quo præcepto fit diligendus. *ibid. num. 40. ad 50.*

Quid de Charitate erga proximum, & erga inimicos. *ibid. num. 51. ad 59.*

Ad *num. 55. ad 57. Auctoris* Vide *ibid. in nov. not. lit. a.*

Qualis homo Charitatis fervandus fit in proximo diligendo, vel fubvertiendo. *ibid. num. 60. ad 67. Vide not. nov. ad num. 63.*

Offenfor ad quid teneatur ex vi Charitatis. *ibid. num. 68. & 69.*

Obligatio veniam petendi ab inimico offenfo, quando adit, vel non, & quis teneatur prius petere reconciliationem ex duobus fe mutuo offendentibus. *ibid. num. 70. 71. & 72.*

Offenfor an, & quomodo teneatur offenfori injuriam remittere. *ibid. num. 73. 74. & 75.*

Afignantur, & explicantur plura vitia oppofita Charitati. *ibid. num. 76. ad 87.*

Virtutes Cardinales quot, & quæ fint, & quare fic nuncupentur. *ibid. num. 88. & 89.*

Cæteræ morales virtutes refpectu virtutum Cardinalium funt pofitæ in triplici differentia, quæ afignantur. *ibidem num. 90.*

Omnes virtutes morales quomodo fint inter fe connexæ, & quid fit virtus moralis proprie fumpta. *ibidem num. 91. ad 93.*

Mediocritas, feu Medium duplex afignatur, & explicatur. Et quid fit vitium morale. *ibid. num. 94. & 95.*

Prudentia quid fit, quæ virtus, quæ ejus partes, five integrales, five fubjectivæ, five potentiales. Et quæ fint vitia ei oppofita. *ibid. num. 96. ad 107.*

Justitia quid fit, quæ ejus partes fubjectivæ, integrales, & potentiales, & quæ fint vitia ei & fingulis ejus partibus oppofita. *ibid. num. 108. ad 119.*

Fortitudo quid fit, quæ ejus partes, & quæ vitia oppofita. *ibid. num. 120. ad 129.*

Temperantia quid fit, quæ ejus partes, & quæ vitia ei, ejusque partibus oppofita. *ibid. num. 130. ad 135.*

VIS.

Vis quid fit. Vide verb. *vis num. 1.*

Vis in genere alia eft publica, & alia privata, & quæ fit utraque, & quot modis committi foleat. *ibid. num. 2. ad 22.*

Vis in fpecie quæ, & quod duplex fit afignatur, & explicatur. *ibid. num. 23. ad 28.*

Quibus poenis puniatur vis publica, & privata. *ibidem num. 29.*

Ferrar. Biblioth. Tom. VIII.

Vim vi repellere quomodo, quando, & contra quem liceat. *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Vis, & metus quomodo differant inter fe. *ibid. num. 33. & 34.*

De vi tres potiffimum Leges latæ fuerunt a Romanis, una Plautia, & duæ Julæ, quæ explicantur. *ibid. in nov. add. num. 1. & feqq.*

VIS, & METUS diftinguitur in gravem, & levem, habito refpectu ad perfonam cui infertur; Vide verb. *Vis, & Metus in add. Auct. num. 1.*

De vi, & metu illato ei, qui intravit in Religionem, & profefionem Regularem emifit. *ibid. in add. Auct. num. 2. & feqq.*

Vis, & metus adhiberi non debet, ut Judæi in Chriftianorum regionibus Afyli jure gaudentes, Baptifmum fufcipiant. *ibid. in add. Auct. num. 6.*

Quid fit Judæus per vim, & metum fuerit baptizatus. *ibid. in add. Auct. num. 8.*

VISITARE, VISITATIO, VISITATOR.

Vifitare, vifitatio quid fit; Vide verb. *Vifitare num. 1.*

Vifitandi jus, & potestas quibus competat, vel non, & qui teneantur vifitare five per fe, five per alium. *ibid. num. 2. ad 20.*

Epifcopus quoties, quas Ecclefiis, vel perfonas vifitare poffit. *ibid. num. 21. ad 48.*

Epifcopus quid obfervare debeat in vifitatione Monasteriorum Monialium Regularibus fubjectarum. *ibid. num. 49. & 50.*

Prælati Sæculares quavis dignitate præditi quando ingredi poffint Claufuram Monialium, & quot perfonas fecum ducere poffint. *ibid. num. 51. ad 55.*

In vifitatione Monasteriorum Monialium quid fit a Prælati Regularibus attendendum. *ibid. num. 56. ad 59.*

Epifcopus an, & quæ Hospitalia vifitare poffit, & quid circa ipfa, eorumque Adminiftratores difponere. *ibid. num. 60. ad 71.*

Epifcopus an, & quas Confraternitates vifitare poffit, & quid poffit exigere ab earum Adminiftratoribus. *ibid. num. 72. ad 76.*

An ex Concilio Tridentino *feff. 24. cap. 9. de Reform.* Loca nullius Diœceffis vifitari queant ab Epifcopo qua Apoftolico delegato, cujus Cathedralis Ecclefiis eft proximior. *ibid. in nov. add. num. 1. & feqq.*

Epifcopus in vifitatione quomodo fe expedire debeat, & quid de Procuratore ipfi, & aliis vifitatoribus debita. *ibid. num. 77. ad 80.*

Ante quam inchoetur Vifitatio, proponuntur Ediéta, & quid de ipsis, ac de tempore, vel ordine vifitationis inchoandæ. *ibid. num. 81. ad 85.*

Quid de convifitatoribus ab Epifcopo eligendis, ac de ejus facultate circa vifitationem Capituli Cathedralis. *ibid. num. 86. ad 92.*

Epifcopus in vifitatione tenetur per fe, vel per alium prædicare verbum Dei. *ibid. num. 93.*

Quid fit Vifitator inveniat Altaria de Jurepatronatus Laicorum non provifa de neceffariis fuppelleftilibus, aut veltute confumpta. *ibid. num. 94.*

Vifitator quid poffit, vel debeat difponere circa Reliquias. *ibid. num. 95. & 96.*

Vifitator non poteft recufari, & quid fit ei impediatur aditus ad vifitandum, & in quas Cenfuras incurrant impediens. *ibid. num. 97. ad 100.*

Commendatarii in quibus vifitare poffunt Monasteria fibi commendata. *ibid. num. 101. & 102.*

Superiores Regulares an poffint vifitare Ecclefiis fui Ordinis commendatas Sæcularibus. *ibid. num. 103.*

Provincialis in actu non poteft effe Vifitator extra fuam Provinciam. *ibid. num. 104.*

Vifitator Provincie an poffit fubftituere. *ibid. num. 105. & 106.*

Vifitator in Ordine Fratrum Min. de Obferv. a quo deputandus, in quas poenas incurrant eidem refiftentes, & quid de ipfo, ejusque munere, ac facultate. *ibid. num. 107. ad 119.*

Quid de vifitatoribus aliorum Regularium Ordinum. *ib. num. 120.*

Adducuntur quæ attendenda funt ab Epifcopis, & aliis. *ibid. num. 120.*

Visitatoribus in generali visitatione. *Ibidem* num. 121.
Adducuntur variae novissimae Resolutiones Sac. Congr. Concilii ad rem spectantia. *ibid.* num. 122.
Ad rem postremo subjunguntur quaedam pro Miaoribus de Observantia. *ibid.* num. 123.
Alia vide hoc tom. 8. in *Appendic. Decret.* in Portugallien. *Visitacionis.* Dubium *Visitacionis.* Placentina. Aquilana *Jurisdictionis.* Calaguritana *juris visitandi.* Ravennaten. *Visitacionis.* Guardian. Bisacciarum, Gerunden. *Exemptionis.* Ravennaten. *Altaris.*

VITA COMMUNIS.

Vita communis a quibus olim servata fuerit; & qui nunc teneantur ad ipsam observandam. Vide verb. *Vita communis* num. 1. ad 9.

Quid de Regularibus, vel Monialibus Reformationem quoad vitam communis, & Regulæ observantiam acceptare venientibus. *ibid.* num. 10. ad 17.

Quid in illis Monasteriis, in quibus partim vitam communem recipiunt, & partim non; & quid de illis, qui Professionem emisissent antequam introduceretur Reformatio. *ibid.* num. 18. 19. & 20.

Vita communis in quibus rebus introduci debeat. *ibid.* num. 21. ad 28.

Alia ad rem, *ibid.* num. 29.

VITIUM. Vide verb. *Virtus* num. 13. ad 95.

VITRICUS quis sit; & quid de ipso; Vide verb. *Vitricus* num. 1. & 2.

VIVÆ vocis Oracula. Vide verb. *Oracula viva vocis.*

ULTIMI supplicii poena. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 27.*

UNCTIO extrema. Vide verb. *Extrema Unctio.*

UNIO BENEFICIORUM, seu ECCLESJARUM.

Unio Beneficiorum, seu Ecclesiarum quid sit; & quot modis fieri possit; Vide verb. *Unio Beneficiorum* num. 1. ad 5.
Quamvis regulatè Unio Beneficiorum inter odiosa recenseatur, tamen non ita subito contra illam pronuncian- dum, quia necessitas, & Justitia dat ei causam. *ibid.* in *nov. add. num. 1. ad 6.*

Unio Beneficiorum alia est perpetua, & alia temporalis; & quæ sit utraque; *ibid.* num. 6.

Unire Episcopatus, & alia Beneficia quis possit, vel non; *ibid.* num. 7. ad 16.

Ad faciendam Beneficiorum unionem præter legitimam facultatem requiruntur tres præsertim conditiones, quæ assignantur, & explicantur. *ibid.* num. 17. ad 40.

Episcopus quæ Beneficia unire possit, vel non; & quorum Beneficiorum unio fieri possit Seminario; *ibid.* num. 41. ad 72.

Unio legitime facta qualem effectum fortiri debeat? *ibid.* num. 73. 74. & 75.

Quales uniones examinari possint ab Ordinariis; *ibid.* num. 76.

Uniones, quæ nec in toto, nec in partè fortitè sunt effectum, quando nullæ sint, ac revocentur; *ibid.* num. 77. & 78.

Unio quando censetur effectum sortita. *ibid.* num. 79.

Unio in dubio a quo probari debeat; *ibid.* num. 80.

Unio probatur pluribus modis, qui assignantur. *ibid.* n. 81.
Unionem Beneficiorum dissolvere quis possit? & quid in casu requiratur. *ibid.* num. 82. 83. & 84.

Alia ad rem, Vide *ibid.* in *nov. add. num. 7. & 8. & verb. Dissimulatio.* Verb. *Seminarium.*

VOTUM.

Quoad ea, quæ concernunt Voti naturam, divisionem, materiam, & interpretationem.

Voti nomen accipitur variis modis, qui assignantur. Vide verb. *Votum art. 1. num. 1.*

Voti strictè sumpti definitio traditur, & per singulas sui partes explicatur. *ibid.* num. 2. ad 11.

Assignantur, & explicantur quinque Voti divisiones. *ibid.* num. 12. ad 16.

Materia Voti qualis esse debeat? & assignantur plura Vota, quæ ratione materiæ sunt invalida. *ibid.* num. 17. ad 33.

Opera præcepta possunt esse materia Voti. *ibid.* num. 34.

Magis meritoria sunt opera bona facta ex Voto, quam sponte. *ibid.* num. 35. & 36.

Vovere quis possit? Votum qualem inducat obligationem? & an possit vovens se obligare ad rem gravem sub culpa levi vel e contra. *ibid.* num. 37. ad 43.

Votum personæ quomodo obliget; *ibid.* num. 44. & 45.

Cujus Voti obligatio transeat ad hæredes; & quomodo ab ipsis Vota Defuncti solvi debeant; *ibid.* num. 46. ad 50.

Votum conditionale quomodo obliget? & quid de ipso, ac de conditionate Vovente; *ibid.* num. 51. ad 54.

Votum poenale quando obliget; & quid si emittatur sine determinatione quoad numerum poenæ solvendæ; *ibid.* num. 55. & 56.

Votum emissum ad certum tempus quando adimplendum; & quando teneatur Vovens prævenire, si prævideat Voti executionis impedimentum; *ibid.* num. 57. 58. & 59.

Votum emissum sine temporis determinatione quando adimpleri debeat; & ob quas causas differri possit; & dilatio sine justa causa quale sit peccatum; *ibid.* num. 60. ad 66.

Vide ad num. 66. *Auctor.* adnotata *ibid.* sub *lit. a.*

Qui determinate, vel indeterminate vovit Religionem, five strictiorem, five laxiorem, ad quid teneatur, vel non; *ibid.* num. 67. ad 76.

Quid in dubio, tum quis voverit tantum Religionem, & probationem, an vero etiam Professionem in ipsa; *ibid.* num. 77. 78. & 79.

Expresse vovens Religionem, & Professionem ad quid teneatur; *ibid.* num. 80.

Quid de eo, qui expresse vovit Religionem, & castitatem; *ibid.* num. 81. & 82.

Voto Religionis adstrictus, quid si Episcopatum suscipiat, vel contrahat Matrimonium. *ibid.* num. 83. & 84.

Votum simplex solvitur per Professionem Religionis approbatam. *ibid.* num. 85.

In dubio quando aliter colligi nequit ex circumstantiis, interpretatio Voti faciendæ est in favorem voventis; & exemplis ostenditur quomodo Vota in casu sint exequenda. *ibid.* num. 86. ad 90.

Quid de illo, qui post adhibitam moralem diligentiam adhuc dubitat, an emisit verum votum, vel simplex propositum, vel an habuerit intentionem se obligandi; *ibid.* num. 91. & 92.

Quid de illo, qui dubitat, an quando vovit habuerit plenam usum rationis; *ibid.* n. 93. & 94.

Quid de illo, qui dubitat, an voverit cum sufficienti deliberatione, eo quod Votum emisit tempore subitæ passionis, iræ, terroris, ebrietatis, & hujusmodi; *ibid.* num. 95.

Votum ex metu, vel ignorantia emissum quando sit validum, vel non; *ibidem* num. 96. 97. & 98.

Qui vovit rem determinatam, si talis res pereat, an teneatur ad aliam. *ibid.* num. 99. & 100.

Dubius an Votum adimpleverit, tenetur adimplere. *ibid.* num. 101.

Qui vovit non ludere, aut non bibere vinum an, & quando teneatur a lusu, aut a vino abstinere; *ibid.* num. 102. ad 112.

Alia ad rem, *ibid.* num. 113.

Reprehenditur & explicatur *Auctor.* num. 104. 105. & 109.

ibid. in *nov. not. sub lit. a. b. c.*

B. M. Virgo non obstante Voto castitatis, valide, & licite contraxit Matrimonium cum S. Josepho, *ibid.* num. 114. 115. & 116.

Affertur ad rem celebris causa V. Fratris nostri Sebastiani ab Apparitio, vulgo nuncupati *Pyrauste.* *ibid.* num. 117. ad 120.

Quoad ea, quæ concernunt Vota substantialia Religionum Regularium.

Tria substantialia Vota *Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis* requiruntur ad essentiam Religionis Regularis; & sunt ex Jure Divino. Vide verb. *Votum art. 2. n. 1. 2. & 3.*

Status Religiosus fuit a Christo Domino institutus cum dd. tribus Votis, quorum tamen solemnitas inventa est ab Ecclesia. *ibid.* num. 4. ad 8.

Obedientiæ Religiosa quid sit, & unde dicatur, & quid

re-

requiratur ad hoc ut sit Deo grata; *ibid.* num. 9. ad 12.

Religiosus ex vi Voti Obedientiæ in quibus teneatur Superiori obedire, vel non; & quid possit Superior five Generalis, five Provincialis ipsi præcipere, vel non; *ibid.* num. 13. ad 27.

Religiosi specialiter tenentur obedire Summo Pontifici, ac etiam Sac. Congr. super Regular. & super Disciplin. Regular. Sacro Collegio Cardinalium Sede vacante, & etiam Episcopis in illis Conventibus eorum Jurisdictioni subjectis. *ibid.* num. 29. ad 34.

Duobus Prælatibus diversa præcipientibus, cui teneatur subditus obedire; *ibid.* num. 35.

Prælate existente extra Provinciam, vel Monasterium, tenetur subditus ejus præcepta adimplere; secus si Prælati sit excommunicatus. *ibid.* num. 36. & 37.

Quis possit eximere subditum ab obedientia immediati Superioris. *ibid.* num. 38. & 39.

Regulares nequeunt accipere Dignitates extra Ordinem, infcio Superiore. *ibid.* num. 40.

Moniales tenentur obedire Abbatissæ; & quid possit ipsa præcipere, vel non; *ibid.* num. 41. & 42.

Paupertas Religiosa quid sit; & a qua alia paupertate differat; *ibid.* num. 43. & 44.

Regulares nequeunt habere aliquid proprium in particulari, neque de licentia Generalis; & quid in illis Conventibus, in quibus non potest introduci Vita communis; *ibid.* num. 45. ad 50.

Quomodo partitæ capsæ communis, seu Depositum inscribi debeant; *ibid.* num. 51.

Regulares utriusque sexus in Conventibus, & Monasteriis, ubi non adest vita communis; ut licite possint exigere, retinere, & expendere Livella, debent concurrere quinque conditiones, quæ assignantur. *ibid.* num. 52.

Regulares utriusque sexus quid de suis Livellis disponente possint, vel non; & quomodo ipsis uti debeant; & an possint in particulari acceptare Legata; *ibid.* num. 53. ad 70.

Ad num. 55. *Auctor.* vide *Animadversa ibid.* in *nov. not. lit. a.*

Conventus bonorum incapaces, uti sunt Conventus Fratrum Minorum de Observantia, Reformatorum, & Cappuccinorum, possunt accipere Legata per modum puræ, & simplicis elemosynæ. Et ad rem adducuntur varia Decreta. *ibid.* num. 71. ad 86.

Fratres Minores de Corpore Observantiæ, Cappuccini an possint in erectione, seu acceptance Conventum exigere, seu recipere ab Universitatibus, vel Communitatibus annuatim certam pecuniæ summam pro eorum necessitatibus subveniendis. *ibid.* num. 87. ad 113. ubi alia plura ad rem scitu digna exhibentur.

Syndici Apostolici nequeunt dominium, vel usum possessionum in se recipere, ut redditus annuos Fratribus tribuant; neque alienare possunt mobilia pretiosa Ecclesiæ incorporata sine Beneplacito Apostolico. *ibid.* num. 114. & 115.

Fratres Minores qualem usum rerum habeant; vel non. *ibid.* num. 116. & 117.

Domus Professæ Societatis Jesu sunt capaces Legatorum, & bonorum stabilium. *ibid.* num. 118.

Scholastici, & Coadjutores temporales, qui in dict. Societate Jesu post biennium probationis simplicia Vota ediderunt, quale dominium acquirere possint. *ibid.* num. 119. ad 121.

Regulares, ut licite uti possint aliquibus rebus intra terminos Religiosæ Paupertatis, requiruntur quatuor conditiones, quæ assignantur, & explicantur. *ibid.* num. 122. ad 141.

Religiosi disponentes de suis manuscriptis an sint proprietarii. *ibid.* num. 142.

Regulares ex alterius cella recipientes manuscripta cuiuscumque generis ad sibi transcribendum peccant contra Votum Paupertatis, & tenentur ad restitutionem. *ibid.* num. 147.

Regulares utriusque sexus peccant contra Votum Paupertatis in multis, quæ assignantur. *ibid.* num. 148.

Regulares utriusque sexus surripientes de bonis Monasterii quantitatè notabilem, duplex peccatum incurrunt. Et quæ quantitas requiratur, ac sufficiat ad peccatum mortale. *ibid.* num. 149. & 150.

Quid de Regularibus utriusque sexus in morte deprehensis proprietariis; *ibid.* num. 152. ad 156.

Castitas Religiosa quid sit? Et ad quid per ipsam obligentur Regulares. Et quot modis ipsam violare possint; *ibid.* num. 157. ad 160.

Votum Castitatis an, & quando irritet Sponsalia; vel Matrimonium. *ibid.* num. 161. ad 170.

Episcopi Regulares a quibus Votis absolvantur, vel non. *ibid.* num. 171. ad 172.

Regulares a Religione ejecti, & in sæculo degentes ad quæ Vota teneantur; *ibid.* num. 173. ad 176.

Alia ad rem, Vide verb. *Legatum.* verb. *Moniales art. 2. verb. Professio Regularis.* verb. *Regulares.*

Quoad ea, quæ concernunt Votorum obligationis cessationem.

Votorum obligatio cessat, seu tollitur generatim loquendo quatuor præcipue modis, qui assignantur. Vide verb. *Votum art. 3. num. 1.*

Per extinctionem cessat, expirat, seu tollitur Votum obligatio in sex casibus, qui assignantur. *ibid.* num. 2. ad 9.

Irritatio Voti quid sit; & quomodo differat a dispensatione, & commutatione; *ibid.* num. 10. 11. & 12.

Irritatio alia est directa, & alia indirecta, & utraque explicatur; & innuitur quid sit directe, vel indirecte Vota irritare. *ibid.* num. 13. & 14.

Assignantur omnes illi, qui possunt sive directe, sive indirecte Vota irritare, vel non; & quid requiratur ad licitam Voti irritationem. *ibid.* num. 15. ad 54.

Arguitur *Auctor.* num. 53. *ibid.* in *nov. not. sub lit. a.*

Vota irritata quando, & quæ reviviscant. *ibid.* num. 55. 56. & 57.

Dispensatio voti quid sit, & quid ad ipsam requiratur; *ibid.* num. 58. & 59.

Præcipue, justæ, & rationabiles causæ dispensandi in Votis sunt quatuor, & assignantur. *ibid.* num. 60. ad 63.

Ad dispensandum in Votis tria præcipue attendenda sunt, quæ adducuntur. *ibid.* num. 64.

Quid si dispensatio data sit cum bona fide, & postea inveniat data sine sufficienti causa, aut si data cum causa dubia, deinde inveniat data sine causa; *ibid.* num. 65.

Petens, vel dispensans scienter sine justa causa quomodo peccet. *ibid.* num. 66.

Iusta interveniente causa an teneatur superior dispensare; *ibid.* num. 67.

Papa, Episcopi, Capitulum Sede vacante, Legati, seu Nuncii Apostolici, Archiepiscopi, seu Metropolitanani, aliique Prælati tum Sæculares, tum Regulares, & Confessarii Regulares Ordinum Mendicantium in quibus votis dispensare possint; *ibid.* num. 68. ad 77.

Assignantur Vota Summo Pontifici reservata; & innuitur quomodo sit interpretanda eorum reservatio; & quando censentur reservata, vel non. *ibid.* num. 78. ad 91.

Ad num. 37. *Auctor.* vide adnotata. *ibid.* in *nov. not. sub lit. a.*

Votum absolutum omnimodæ castitatis emissum ab uno Coniuge post consummatum Matrimonium absque alterius licentia non est reservatum; secus si cum alterius Coniugis consensu sit emissum. *ibid.* num. 92. & 93.

Votum servandi perpetuam virginitatem quando sit reservatum, vel non. *ibid.* num. 94. & 95.

Vovens continentiam, & postea culpabiliter contrahens Matrimonium sine dispensatione, a quo dispensari possit; *ibid.* num. 96.

Votum perpetuæ castitatis, vel Religionis ante contractum Matrimonium, cui sit reservatum, & a quo dispensari possit. *ibid.* num. 97. ad 103.

Votum Sacros Ordines suscipiendi non est reservatum. *ibid.* num. 104.

Votum Religionis ad hoc, ut sit reservatum, quid requiratur. *ibid.* num. 105.

Votum ingrediendæ Religionis S. Joannis Hierosolymitani est reservatum; Secus de aliis. *ibid.* num. 106. & 107.

Quid de voto ingrediendi Religionem strictiorem, & perseverandi in Religione, ac de Votis Peregrinationum. *ibid.* num. 106. ad 112.

Materia subrogata pro Voto reservato a quibus dispensari

xi

ri, vel commutari possit. *ibid. num. 113.*

Afsignatur in quo Confessarii Regulares conveniant cum Episcopis quoad dispensationem Votorum, & in quo differant ab eis. *ibid. num. 114.*

Commutatio Voti quid sit, & in quale aliud opus fieri possit. *ibid. num. 115. & 116.*

Commutatio Voti in opus melius, vel æquale, vel minus bonum, a quo fieri possit, vel non. *ibid. num. 117. 118. & 119.*

Qui potest in Votis dispensare potest etiam illa commutare, non vero e contra. *ibid. num. 120. & 121.*

Habentes facultatem possunt commutare Vota, quamvis jurata, & facta in favorem tertii, & nondum acceptata; & in aliquibus casibus possunt etiam commutare jam acceptata. *ibid. num. 123. 124. 125.*

Confessarii privilegiati, & Regulares quæ Vota commutare possint, & an fieri possit commutatio etiam extra Confessionem, vel a Confessario non audiente Confessionem Pœnitentiis. *ibid. num. 126. ad 129.*

Ad commutationem Voti in opus melius, vel æquale, vel minus bonum, an requiratur aliqua legitima causa. *ibid. num. 130. ad 132.*

Ad *Autor. num. 131.* Vide animadversa. *ibid. in nov. not. sub lit. a.*

In commutatione faciendâ tria attendenda sunt, quæ assignantur. *ibid. num. 133.*

Afsignantur in quæ alia opera generaliter, & specialiter commutari possint quæcumque Vota. *ibid. num. 134. ad 135.*

Innuitur quid sit in potestate votentis facta commutatione Voti. *ibid. num. 154.*

Quid si, post commutationem Voti, opus subrogatum fiat impossibile, vel inutile. *ibid. num. 155.*

Qui potest commutare Votum, commutare potest & pœnam ratione Voti transgressi. Et tenetur Vota commutare quoties ad id iuste rogatur. *ibid. num. 156. & 157.*

Alia ad rem. *ibid. num. 158. & 159. & in add. Auct. num. 160. ad 165.*

VOTUM pro Electione. Vide verb. *Electio art. 3. & 4.*

VOTUM prout est impedimentum Matrimonii. Vide verb. *Impedimenta Matrimonii art. 1. num. 23.*

URANOGRAPHIA quid? V. de verb. *Mundus num. 104.*

USUCAPIO. Vide verb. *Præscriptio.*

U S U R A.

Usura juxta varias sui acceptiones describitur. Vide verb. *Usura num. 1. & 2.*

Usura dividitur in mentalem, & realem; in manifestam, & tacitam; in lucrativam, compensatorem, & punitivam, & singulæ explicantur. *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Ostenditur Usuram proprie dictam, seu lucrativam esse prohibitam de Jure Divino, Canonico, & naturali. *ibid. num. 6. ad 11.*

Usura usurarum lucrativa quid sit, & quo Jure prohibita. *ibid. num. 12. & 13.*

Usura quomodo, & quando sit permissa Jure Cæsareo, seu Civili communi. Et ad quid Princeps circa ipsam teneatur. *ibid. num. 14. ad 20.*

Usura compensatoria quomodo sit licita. *ibid. num. 21.*

Usura punitiva, seu moratoria est licita; & quare; *ibid. num. 22.*

Mutuans accipiens pignus a Mutuatario cum pacto, ut interitum fructus pignoris lucretur, an committat Usuram. *ibid. num. 23. & 24.*

Pactum *Anticrypsos*, & *Legis commissoria* an sit usurarium. *ibid. num. 25. & 26.*

Usuræ non possunt exigi ob favorem Causæ piæ; neque ad id dari potest dispensatio; sunt tamen liciti Montes Pietatis. *ibid. num. 27. 28. & 29.*

Afsignantur in variis casibus quomodo ratione mutui committi possit usura. *ibid. num. 30. ad 49.*

Contractus ille, qui vulgo dicitur *a godere*, quomodo ab usura possit excusari. *ibid. num. 50.*

Qui recusat mutuare pecuniam, sed ipsam tradit indigenti, dicendo, quod emit ab ipso suas Vaccas, & easdem ei locat pro pensione annua ei solvenda; vel dicendo, quod

tali pecunia conducit suas operas ad futuram Messem, an excusetur ab usura. *ibid. num. 51. & 52.*

Ementes res, Chirographa, & alia credita minori pretio, quam valeant, quando excusentur ab usura, & restitutiōne, vel non. *ibid. num. 53. & 54.*

Emere, vel vendere rem sine iusto titulo infra, vel supra pretium, ob solam anticipatam, vel dilatam solutionem est usura. *ibid. num. 55. & 56.*

Venditores quando excusentur ab usura, & restitutiōne, vel non. *ibid. num. 57.*

Contractus *Mobatra* est usurarius. *ibid. num. 58.*

An mutuans possit ex contractu usurarie celebrato percipere, & retinere lucrum, quod ex alio iusto contractu (quem celebrasset, si scivisset) recipere, & retinere potuisset. *ibid. num. 59. ad 62.*

Contractus vulgo dictus *trium contractuum* an sit usurarius, vel non. *ibid. n. 63.*

Assignantur plures, qui cooperantes ad exigendas, vel solvendas usuras peccant mortaliter, & tenentur ad restitutiōnem. *ibid. num. 64.*

Mutuatarius petendo mutuum sub usuris quando, & quomodo peccet. *ib. num. 65. & 66.*

Mutuatarius post acceptum mutuum sub usuris an peccet usuram solvendo. Et in casu an, & quales usuras solvere teneatur. *ibid. num. 67. ad 72.*

Usurarius quando, & quale usurarum dominium acquirat, & quid circa ipsam teneatur restituere, vel non. *ibid. num. 73. ad 74.*

Judæi compelli debent ad restitutiōnem usurarum. *ibid. num. 79.*

Obligatio restituendi usuras transit ad hæredes; & innuitur quando, ac quomodo hæredes restituere debeant, & quando excusentur, vel non, a tali restitutiōne. *ib. n. 80. ad 84.*

Per usuram mentalem quid intelligatur, & an etiam ipsa obliget ad restitutiōnem. *ib. num. 85. 86. & 87.*

Afsignantur pœnæ, quibus subjacent Usurarii, aliique ad usuras cooperantes, & quid requiratur ad hoc ut dictas pœnas incurrant Usurarii. *ibid. num. 88. ad 89.*

Judex criminum Usurariorum quis sit, & esse possit. *ibid. num. 100. & 101.*

Alia ad rem. *ibid. num. 102. & 103.* ubi ad propositum affertur Encyclica Bened. XIV. qui ad exterminandas Usuras plura declaravit; quæ referuntur. *ibid. in add. Auct. num. 104. ad 113.*

Non solum ex mutuo, sed ex quocumque alio credito mere pecuniario regulariter vetitum est quidquam ultra sortem accipere, non concurrentibus notissimis requisitis Castrensis in *Leg. 3. ff. de eo, quod certo loco*: Quæ requisita Castrensis explicantur. *ibid. in nov. add. num. 1. & seqq.*

U S U F R U C T U S, U S U S.

Quid sit Usufructus, & quid sit Usus, & quomodo Usurarius differat ab Usufructuario. Vide verb. *Usufructus num. 1. ad 4.*

Usufructus an constitui possit in rebus unico usu consumptibus. *ibid. n. 5. & 6.*

Usus alius est *Facti*, & alius *Juris*, & uterque explicatur. *ibidem num. 7.*

Datur alius usus, scilicet Usus facti simplex, qui separatur a dominio rei, etiam unico usu consumptibilis. *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Usufructus bonorum adventitiorum filii ad quem spectat. *ibid. num. 11. & 12.*

Usufructus hereditatis relicte filio sub hac Lege, ut in ea nihil Juris acquirat Pater, non spectat ad ipsum Patrem; neque Pater acquirat usufructum in hereditate adita a Filio contra voluntatem ipsius Patris. *ibid. num. 13. & 14.*

An ut usufructus prohibeatur Patri in bonis adventitiis filii tacita sufficiat prohibitio. *ibid. in nov. add. num. 1. & 2.*

An prohibito usufructu Patri nihilominus competat ei administratio bonorum, si filius ætatis defectu laboret. *ibid. in nov. add. num. 3. & seqq.*

Usufructus in bonis adventitiis filii per Professionem Patris ad quem transeat. *ibid. num. 15.*

Pater per Professionem filii in Religione, vel per ejusdem enorme delictum non amittit usufructum in bonis adventitiis

ttiis ejusdem filii; neque per transitum ad secundas nuptias privatur usufructu bonorum filiorum prioris Matrimonii. *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Pater potest usufructum bonorum adventitiorum filii eidem remittere. *ibid. num. 19. & 20.*

Usufructus bonorum dotalium ad quem spectet, & an esse possit materia Dotis. *ibid. num. 21. 22. & 23.*

Si Uxor fuerit proprietaria, & dederit in dotem solum usufructum, retenta sibi proprietate, soluto Matrimonio, ad quem spectet ille usufructus; *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Usufructuarius quales fructus percipere possit ex re fructifera; & an possit illos alteri donare, vendere, vel transferre, etiam in vto Domino; *ibid. num. 26. ad 33.*

Usufructuarius quomodo teneatur proprietatis rem conservare? & quid de ipsa disponere possit, vel non. *ibid. num. 34. ad 39.*

Usufructuarius ædium quid possit in ipsis facere, vel non; & quid si ædes, vel incendio, vel casu fortuito destruantur. *ibid. num. 40. ad 44.*

Usufructuarius, cui legatus est usufructus certi Gregis ad determinatum tempus, ad quid teneatur elapso dicto tempore. *ibid. num. 45. & 46.*

Usufructuarius quando usum capere incipiat. *ibid. num. 47.*

Afsignantur aliqua ad usufructuarium, & ad rei proprietarium spectantia. *ibid. num. 48.*

Si usufructus sit relictus pluribus Usufructuariis conjunctim, uno eorum decedente, quid de ejus portione. *ibid. num. 49.*

Usufructuarii hæres non tenetur restituere Proprietario fructus, quo defunctus collegerat, antequam essent maturi. *ibid. num. 50.*

Usufructuarius potest interrompere locationem factam a proprietario. *ibid. num. 51.*

Hæres, seu Legatarius Testatoris tenetur usufructuario præstare viam, & transitum necessarium ad utendum suo usufructu. *ibid. num. 52.*

Usufructuarius quæ onera sustinere, & solvere teneatur; & quid ipsi addere, vel ab ipso exigere possit Proprietarius. *ibid. num. 53. ad 56.*

Usufructus per quid finiatur? Et quid si Usufructuarius in Religione Professionem emittat. *ibid. num. 57. ad 64.*

Alia ad rem. *ibid. num. 65.*

U T E N S I L I A.

Afsignatur taxa pro Utensilibus Sacris Missæ quotidianæ. Vide verb. *Utensilia num. 1.*

Parochi, & Rectores Ecclesiarum an, & quibus Sacerdotibus celebrare volentibus in eorum Ecclesiis teneantur Utensilia Sacra ministrare; & an possint retinere aliquam portionem ex elemosynis Missarum pro expensis maintenance Ecclesiæ. *ibid. num. 2. ad 6.*

Episcopus quomodo possit adstringere Beneficiatos ad providenda Paramenta de proprio. *ibid. num. 7.*

Manutentio, & provisio de necessariis pro Altaribus de Jure patronatus ad quem spectet; & ad quæ onera teneatur Patronus. *ibid. num. 8. ad 15.*

Utensilia, & Paramenta Sacra aliis commodare prohibentur Fratres Minores de Observantia sub gravissimis pœnis. Vide verb. *Paramenta Sacra num. 39.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Auximmana. Dertbonen. Alia Dertbonen. Romana. Maccraten. Utensilium. Romana Utensilium, Orbevetana. Romana Utensilium, Larinen. Camerinen. Utensilium, Lycien. Clausura.*

UTILITAS Ecclesiæ quando sufficiat pro alienatione ejus bonorum; Vide verb. *Alienatio art. 2. num. 2.*

Utilitas Ecclesiæ, seu Reipublicæ quando sufficiat pro absentia a residentia? Vide verb. *Canonicus art. 5. num. 37. verb. Episcopus art. 3. num. 7. ad 11. & Verb. Parochus art. 2. n. 42.*

U X O R.

Uxor quando teneatur sequi Maritum mutantem domicilium, & contra; quomodo teneantur ambo simul cohabitare, & propter quas causas fieri possit Divortium; Vide verb. *Uxor num. 1. ad 10.*

Quid de Coniuge, qui propter adulterium spiritus alterius Conjugis, Divortium facit auctoritate propria. *ibid. num. 11. ad 14.*

Uxor adultera post pœnitentiam recipienda est a Marito; & si separata impudice vivit, punienda est pœna mortis; & si occidit fœtum animatum, aut infantem natum, excommunicatur, & punitur ut homicida. *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Quid de Uxore adultera, vel sterili, quæ artificiose sibi supposuit partum alienum. *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Uxor in adulterio deprehensa nequit a Marito ob id occidi. *ibid. num. 21.*

Uxor quid amittat propter adulterium? Et quid si a Marito recedat. *ibid. num. 22. 23. & 24.*

An, & quando dos quoad proprietatem, & usufructum spectet ad Uxorem. *ibid. num. 25.*

Quando Uxor possit petere, & teneatur reddere debitum conjugale, vel non. *ibid. num. 26.*

Quid de voluptate, seu delectatione; ac de tactibus, osculis, amplexibus inter Conjuges. *ibid. num. 27. ad 31.*

Plena periculi esse dicuntur, quæ dicit *Autor. num. 29. & 30. ibid. in nov. not. sub lit. a.*

Conjuges an, & quando possint, vel non, Religionem ingredi. *ibid. num. 32.*

Maritus an, & quando possit cum, vel sine, Uxoris licentia ad Sacros Ordines promoveri. *ibid. num. 33.*

Quid de conjugibus infidelibus, quando unus convertitur, & alter non, vel quando ambo convertuntur; & quid de eorum Matrimonio, & prole. *ibid. num. 34.*

Plures Uxores simul habere est prohibitum de Jure Divino. *ibid. num. 35.*

Uxor an, & quas donationes possit facere Marito, & Maritus Uxori. *ibid. num. 36.*

Uxor de quibus bonis habeat Dominium, vel usufructum, & de quibus, & quando possit disponere, & facere donationes, & elemosynas, & succurrere suis parentibus. *ibid. num. 37.*

Uxor, sicut & Maritus, quibus prius subvenire teneatur in extrema, gravi, & communi necessitate. *ibid. num. 38.*

Uxor quando possit, vel non irritare Vota Mariti, & econtra. *ibid. num. 39.*

Uxor transiens ad secundas nuptias quid amittat. *ibid. num. 40. ad 44.*

Uxor an possit sibi eligere sepulturam, & si non elegerit, ubi sit sepelienda. *ibid. num. 45.*

Uxoris soror improprie dicitur Cognata. *ibid. num. 46.*

Uxor, sicuti & Maritus, proprium filium baptizans, vel ambo alterius filium de Sacro Fonte suscipientes non impediuntur debitum petere. *ibid. num. 47. & 48.*

Uxor prægnans choreas ducens quomodo peccet. *ibid. num. 49.*

Uxor notorie adultera non potest Religionem ingredi cum solo consensu viri. *ibid. num. 50.*

Uxor an, & quæ bona possit incipio, vel invito Marito ludo exponere. *ibid. num. 51. ad 54.*

Alia ad rem. *ibid. num. 55. ad 91.*

Fœminæ vox in homine an sit mali hominis indicium. *ibid. num. 92.*

Uxor quando est pulchra aufert nomen domus Marito. *ibid. num. 93.*

Uxor eximens maritum de manu Curie, & econtra, non committit crimen læsæ Majestatis. *ibid. num. 94.*

Referuntur privilegia mulierum inhonestarum, & de ipsis præsertim verificatur celebre S. Antonini Alphabetum, quod adducitur. *ibid. num. 95. & 96.*

Prærogativæ mulierum honestarum indicantur. *ibid. num. 97.*

Referuntur curiosus, & scandalosus modus ducendi Uxorem in Regno Congi. *ibid. num. 98.*

Reprehenditur *Autor* ob ea, quæ habet a num. 66. ad 98. *ibid. in nov. add. num. unic.*

Uxor quomodo sit in Mariti potestate juxta Legem Moyis, ideo Maritus a Judaismo ad Ecclesiæ Fidem conversus, eam ad Baptismum offerre potest. *ibid. in add. Auctor. num. 99. & 100.*

Vide verb. *Fœmina in nov. add.*

X

XENIA.

Xenia dari solita per Cardinales absentes noviter promotos, quibus debeantur, si contingat obitus Papæ? Vide verb. *Xenia num. 1.*

Judices quo jure teneantur a receptione munerum abstinere; & quid si recipiant? & quando, ac quæ munera recipere possint, vel non. *ibid. num. 2. ad 15.*

Auditores Rotæ, Episcopi, & Regulares; quid de ipsis circa munerum receptionem, vel largitionem. *ibid. num. 16. ad 23.*

Quæ personæ donare possint, vel non, & in qua quantitate. *ibid. num. 24.*

Alia ad rem, *ibid. num. 25. ad 31.*

Z

ZELOTYPHA.

Zelotypia quid sit; & quid de ipsa. Vide verb. *Zelotypia num. 1. ad 5.*

ZENITH quid sit, & significet. Vide verb. *Mundus num. 129.*

Zingari, vel Zingaræ bonam, vel malam fortunam se divinare jactantes quomodo peccent, & quando puniri possint ab Inquisitoribus. Vide verb. *Zingari num. 2. & 3.*

Zingari in quo possint esse testes idonei. *ibid. num. 4.*

Emens rem a Zingaribus ad quid teneatur. *ibid. num. 5. 6.*

& 7.

Alia de Zingarorum moribus, descendentia, ac mulieribus. *ibid. num. 8. ad 12.*

ZODIACUS.

Zodiacus quid sit cum duodecim ejus signis. Vide verb. *Mundus num. 135. & 136.*

Quodlibet ex Zodiaci signis continet 30. gradus. *ibid. num. 137.*

Zodiaci signa peculiaribus figuris exprimuntur. *ibid. n. 139.*

Dicta duodecim signa dividunt Zodiacum in duodecim partes correspondentes duodecim mensibus anni. *ib. n. 140.*

ZONA.

Zona quid sit, & quotuplex. Vide verb. *Mundus num. 153.*

Zona torrida quæ sit, & quare sic dicta. *ibid. num. 154.*

Zonæ temperatæ quæ sint, & quare sic dictæ. *ibid. num. 155.*

Zonæ frigida quæ sint, & quare sic dictæ. *ibid. num. 156.*

INDICIS GENERALIS FINIS.

